

Aleksandra Starczewska-Wojnar

ODCIŚNIĘTA PAMIĘĆ WSPÓLNOTY

Prawne i komunikatywne funkcje
pieczęci gmin wiejskich
na przykładzie zachodnich
powiatów rejencji opolskiej
w latach 1816–1933

OPOLE • 2020

ODCIŚNIĘTA PAMIĘĆ WSPÓLNOTY

Prawne i komunikatywne funkcje
pieczęci gmin wiejskich
na przykładzie zachodnich
powiatów rejencji opolskiej
w latach 1816–1933

Archiwalne źródła tożsamości, 4

Pod redakcją naukową

Mirosława Lenarta

Komitet redakcyjny

Małgorzata Iżykowska

Sławomir Marchel

Aleksandra Starczewska-Wojnar

Aleksandra Starczewska-Wojnar

ODCIŚNIĘTA PAMIĘĆ WSPÓLNOTY

Prawne i komunikatywne funkcje
pieczęci gmin wiejskich
na przykładzie zachodnich
powiatów rejencji opolskiej
w latach 1816–1933

OPOLE • 2020

Archiwalne źródła tożsamości, 4

Recenzenci

Dr hab. Prof. UO Tomasz Ciesielski

Prof. dr hab. Józef Marecki

Prof. dr hab. Rościsław Żerelik

Redakcja wydawnicza

Małgorzata Iżykowska

Projekt graficzny, skład, okładka

Katarzyna Mular

© Copyright by Archiwum Państwowe w Opolu i Uniwersytet Opolski
Opole 2020

 **ARCHIWA
PAŃSTWOWE**
ARCHIWUM PAŃSTWOWE W OPOLU

ISBN 978-83-956475-6-7

ISBN 978-83-7395-905-7

Nakład

500 egzemplarzy

*Mojemu mężowi Piotrowi
z wdzięcznością za zrozumienie,
akceptację, nieustanne wsparcie
i motywację do poszukiwań archiwalnych*

Handwritten text at the top of the page, including the name 'Lafont' and the year '190'.

Handwritten text below the seal, including the name 'Lafont'.

Handwritten text, possibly 'Moor'.

Handwritten signature or name, possibly 'Lafont'.

Handwritten text at the bottom right corner.

Spis treści

Wykaz skrótów	8
Wstęp	11
1. Administracja gminna	21
1.1. Samorząd i sądownictwo wiejskie 1742-1850	21
1.1.1. Wiejska ordynacja policyjna – Dorf Polizey Ordnung	24
1.1.2. Instrukcja dla sołtysów wiejskich – Instruction für die Dorf Scholzen	30
1.2. Samorząd wiejski 1850–1927	39
1.3. Samorząd wiejski po 1933	43
2. Opis odnalezionego materiału sfragistycznego	45
2.1. Analiza materiału sfragistycznego	45
2.2. Elementy formalne pieczęci gminnych	50
2.3. Analiza napisów na pieczęciach	53
3. Funkcje prawne pieczęci wiejskiej	56
3.1. Zagadnienia wstępne wprowadzenia pieczęci do kancelarii gminy	56
3.2. Funkcja prawna pieczęci w czynnościach administracyjnych sołtysa	60
3.3. Funkcja prawna pieczęci w czynnościach sądowych sądu wiejskiego	63
4. Funkcje komunikatywne pieczęci wiejskiej	86
4.1. Podział pieczęci pod kątem typologii wizerunku	86
4.2. Motywy rustykalne	87
4.3. Motywy leśne	98
4.4. Inne formy zatrudnienia ludności	103
4.5. Topograficzne	107
4.6. Godła mówiące	110
4.7. Herbowe	115
4.8. Temida	119
4.9. Symbolika religijna	121
4.10. Motywy kwietne i zielne	128
4.11. Zwierzęta	132
4.12. Godło państwowe	135
4.13. Pieczęcie napisowe	136
4.14. Inne (wizerunki nieczytelne lub niepasujące do zaproponowanej typologii)	144
4.15. Podsumowanie podziału według typologii	144
Zakończenie	147
Wykaz źródeł i literatury	151
Spis wykresów, tabel, ilustracji	161
Katalog	163
Indeks miejscowości	508
Summary / Zusammenfassung	526

Wykaz skrótów

- AFG** – Gesetz über die Angelegenheiten der freiwilligen Gerichtsbarkeit. Vom 17. Mai 1898, „RGB“ 1898, nr 21, s. 189–331
- AG** – A. Kulla, *Amtssiegel und Gemeindestempel des Opperlner Landkreises vom XVII. Jh. bis 1945*, Bonn 2010
- AGAD** – Archiwum Główny Akt Dawnych
- AGO** – *Allgemeine Gerichtsordnung für die Preussischen Staaten*
- ALR** – *Allgemeines Landrecht für die Preussischen Staaten von 1794*, Frankfurt a. M., Berlin 1970
- APOP** – Archiwum Państwowe w Opolu
- APWr** – Archiwum Państwowe we Wrocławiu
- ARO** – Amtsblatt der Königlichen Regierung zu Opperln
- ARB** – Amtsblatt der Königlichen Breslauschen Regierung
- BGB** – Bürgerliches Gesetzbuch. Vom 18. August 1896, „Reichsgesetzblatt“ 1896, nr 21
- BGW** – D. Nowak, *Blücher als Gutsherr von Wachtel Kunzendorf*, „Blücherkalender der Heimatkalender des Kreises Neustadt“ 1937, s. 55–60
- BK** – P. Dittrich, *Die Besitzungen der Kreuzherren in und bei Kreuzburg*, „Oberschlesische Heimat“ Bd. 6, 1910, Opperln, s. 153
- BO** – K. Maler, *Baborów i okolica. Monografia gminy*, Baborów 2018
- CGD** – K. Grigarczyk, *Chronik der Gemeinde Dreimühlen (Zauchwitz) im Kreise Leobschütz*, Dortmund 1967
- DGO** – Deutsche Gemeindeordnung vom 30.01.1935, „RGB“ 1935, nr 6, s. 49
- DPD** – Kurtzer, *Der praktische Dorfrichter. Ein unentbehrliches Handbuch für Gerichtsschulzen, Gerichtsmänner und Gemeinbeschreiber derjenigen Preussischen Provinzen, in welchen das Allgemeine Landrecht und die Gerichtsordnung Geltung finden*, Breslau 1844
- DPK** – M. Misztal, *Dawne pieczęcie obecnej gminy Korfantów*, „Nowy Biuletyn Szkolny“ 2003, nr 7
- DPO** – Dorf-Polizey-Ordnung für das Herzogtum Schlesien und die Grafschaft Glatz, [w:] „NSS“, Bd. IX, Breslau 1806, s. 79–117
- GKNG** – P. Kutzer, *Die Gemeindegel der Kreise Neisse-Grottkau*, „Jahres-Bericht des Neisser Kunst und Altertums-Vereins“, 13, 1909, 1910, s. 30–36
- GS** – Gesetz-Sammlung für die Königlichen Preussischen Staaten
- GSA** – Geheimes Staatsarchiv Preussischer Kulturbesitz w Berlinie
- GVG** – Gemeindeverfassungsgesetz. Vom 15. Dezember 1933, „GS“ 1933, s. 427–496
- HPZP** – A. Dereń, *Herby i pieczęcie Ziemi Prudnickiej*, „Ziemia Prudnicka“ 2002, s. 5–18.
- IDG** – Instruction für die Dorfgerichte bei den ihnen vorzunehmenden gerichtlichen Verhandlungen, „Extraordinaire Beilage zum Amtsblatt der Königlichen Regierung zu Opperln“ 1842, Stück XVIII, s. 96
- IDS** – Instruction für die Dorf Scholzen in Schlesien und der Grafschaft Glatz, [w:] „NSS“, Bd. IX, Breslau 1806, s. 118–134
- IS** – Instruction für die Schulzen in Betreff der Verwaltung der Fremden und Pass Polizei auf dem plattem Lande, Opperln, 25 August 1817, Extraordinaire Beilage zum Regierung Amtsblatt „ARO“ 1817, St. XXXX, s. 62–75
- JMB** – Justitz Ministerial Blatt
- KK** – Karolinský katastr, Kataster Karoliński
- KO** – Kreisordnung für die Provinzen Preußen, Brandenburg, Pommern, Posen, Schlesien und Sachsen. Vom 13. Dezember 1872, „GS“ 1872, nr 41, s. 661–713
- KPW 1** – A. Starczewska-Wojnar, *Katalog pieczęci wiejskich dawnego powiatu oleskiego od końca XVIII do początku XX wieku, cz. 1*, „Rocznik Powiatu Oleskiego“ 10, 2017, s. 88–102
- KPW 2** – A. Starczewska-Wojnar, *Katalog pieczęci wiejskich dawnego powiatu oleskiego od końca XVIII do początku XX wieku, cz. 2*, „Rocznik Powiatu Oleskiego“ 11, 2018, s. 53–65
- KPW 3** – A. Starczewska-Wojnar, *Katalog pieczęci wiejskich dawnego powiatu oleskiego od końca XVIII do początku XX wieku, cz. 3*, „Rocznik Powiatu Oleskiego“ 12, 2019, s. 121–131

- KPW 4** – A. Starczewska-Wojnar, *Katalog pieczęci wiejskich dawnego powiatu oleskiego od końca XVIII do początku XX w.*, cz. 4, „Rocznik Powiatu Oleskiego” 13, 2020, s. 178–218
- KZT** – J. Farys, *Księga historii Ziemi Turawskiej*, cz. 1: *Dzieje gminy*, Opole 2013
- NSS** – *Neue Sammlung aller in dem souverainen Herzogthum Schlesien und der demselben incorporirten Grafschaft Glatz in Finanz-Polizey-Sachen etc. ergangenen und publicirten Verordnungen, Edicte, Mandaten, Rescripte etc. welche während der glorwürdigsten Regierung Friedrich Wilhelm III. Königs von Preußen als souverainen Obersten Herzogs von Schlesien herausgekommen sind*
- NPW** – A. Starczewska-Wojnar, *Najstarsze pieczęcie wiejskie powiatu prudnickiego na podstawie ksiąg katastru karolińskiego*, „Ziemia Prudnicka” 2009/2010, s. 251–269
- OFS** – F. Stumpe, *Ortswappen friderizianischer Siedlungen*, „Oppelner Heimat Kalender für Stadt und Land” Jg. XI, 1936, s. 96–97
- PGPN 1** – A. Starczewska-Wojnar, *Pieczęcie gminne powiatu niemodlińskiego. Gospodarka stawowa*, „Puls Niemodlina” 2009, nr 6 (58), s. 8
- PGPN 2** – A. Starczewska-Wojnar, *Pieczęcie gminne powiatu niemodlińskiego. Część II: Temida*, „Puls Niemodlina” 2009, nr 7 (59), s. 5
- PGPN 3** – A. Starczewska-Wojnar, *Pieczęcie gminne powiatu niemodlińskiego. Część III: Motywy rustykalne – narzędzia*, „Puls Niemodlina” 2009, nr 8 (60), s. 16
- PGPN 4** – A. Starczewska-Wojnar, *Pieczęcie gminne powiatu niemodlińskiego. Część V: Motywy rustykalne – kosiarze*, „Puls Niemodlina” 2010, nr 1 (62), s. 12
- PGW** – A. Starczewska-Wojnar, *Pieczęcie gmin wiejskich Rejencji Opolskiej z wizerunkami świętych Mikołaja, Jerzego i Floriana od połowy XVIII do połowy wieku XX*, [w:] *Otwarty skarbiec pamięci. Studia Zespołu Archiwum Państwowego w Opolu zebrane z okazji 60-lecia powstania instytucji. Tom I. Część druga: Bogactwo zasobu i przygoda poznania*, red. M. Lenart, Opole 2013, s. 23–42
- PPP** – P. Smykała, *Piotrówka. Petersgrätz. Petruv Hradec*, Opole 2012
- PW 1** – P. Smykała, R. Kublik, *Pieczęcie wiejskie*, cz. 1, <http://www.strzelecopolski.pl/arttykul/pieczecie-wiejskie-cz-i> (dostęp 13.10.2019)
- PW 2** – P. Smykała, R. Kublik, *Pieczęcie wiejskie*, cz. 2, <http://www.strzelecopolski.pl/arttykul/pieczecie-wiejskie-cz-ii> (dostęp 13.10.2019)
- PWGW** – A. Starczewska-Wojnar, *Pieczęcie wizerunkowe gmin wiejskich powiatu oleskiego od II połowy XVIII do początku XX w. Zastosowanie symboliki rustykalnej w pieczęci gminnej*, [w:] *Wież w heraldyce i sfragistyce polskiej*, red. A. Gut i P. Gut, Warszawa 2012, s. 88–102.
- RGB** – Reichsgesetzblatt, Deutsches Reichsgesetzblatt
- RO** – Rejencja Opolska
- SC** – A. Starczewska-Wojnar, *Symbolika chrześcijańska na pieczęciach gmin wiejskich zachodnich powiatów Rejencji Opolskiej od 1816 do 1933 r.*, [w:] *Polska kultura religijna. Studia o polskiej religijności na przestrzeni wieków*, red. Ł. Burkiewicz, I. Kaczmarzyk, J. Łukaszewska-Haberkowa, L. Zinkow, Kraków 2019, s. 443–476
- SK** – Sąd Krajowy
- SS** – *Sammlung aller in dem souverainen Herzogthum Schlesien und dessen incorporirten Grafschaft Glatz in Finanz-Justiz-Criminal-Geistlichen-Consistorial-Kirchen-Sachen publicirten und ergangenen Ordnungen, Edicten, Mandaten, Rescripten welche von der Zeit der glorwürdigsten Regierung Friedrichs Königes in Preussen*
- SO** – Sąd Obwodowy
- SP** – Starostwo Powiatowe
- SPW** – Archiwum Archidiecezjalne we Wrocławiu, VII 13, *Schlesische Gemeinde-Siegel aus dem Nachlass des Professors Dr. Wilpert in Oppeln*
- UK** – Urząd Katastralny
- VE** – *Verordnung wegen zweckmäßigerer Einrichtung der Eydesleistungen Münster*, 1805
- WP** – Wydział Powiatowy
- WUU** – Wyższy Urząd Ubezpieczeń w Opolu
- ZAO** – Zemský archiv v Opavě

Wladyslaw Mysok
Jan 20. Janua
Burg

Prwarz
Krollmüpfen

von Gemeindevorstand Mysok. im
Chlebsen Alkauer.

Burdoll

von Gemeindevorstand Ch. Ellguth
Fischer.

Konieczny
Michalik.

von Gemeindevorstand Ald. Ellguth

Grobowski.

Pacek
Lund Hedwig.

Wladyslaw Mysok

Wstęp

Pieczęć stanowi jeden z elementów życia prawnego i społeczno-prawnego i związana jest nierozdzielnie z organizacją oraz funkcjonowaniem urzędów, które jej używają. Historia pieczęci, od antyku aż po czasy współczesne, ukazuje zmiany jej funkcjonowania. Najszerze zastosowanie znalazła pieczęć w Europie średniowiecznej i nowożytnej. Stanowiła wtedy część składową dokumentu służącą do jego uwierzytelnienia, a zarazem do zamknięcia pisma. Proces dostosowywania jej do nowych potrzeb i warunków życia społecznego, z jakimi spotykamy się współcześnie, rozpoczął się w czasach nowożytnych i trwał do XX w.¹ Historycznym rozwojem pieczęci zajmuje się sfragistyka, będąca nauką pomocniczą tak historii, jak i dyplomatyki, gdy pieczęć rozpatrywana jest w kontekście legalizacji dokumentu².

Pieczęć (łac. *sigillum*) to odcisk na nośniku, powstały w wyniku przyłożenia tłoka ze znakami określającymi osobę prawną bądź fizyczną, stanowiący poświadczenie woli dysponenta. Potocznie jest to odcisk w wosku lub innym miękkim materiale (głina, papier), w odróżnieniu od bulli, która jest wyciskana w metalu. W szerszym znaczeniu termin ten używany jest również w odniesieniu do tłoka pieczętnego, którym odcisk został wykonany. Łacińskie słowo *sigillum* może też oznaczać dokument opatrzony pieczęcią³. Dla czasów średniowiecznych i nowożytnych przyjęła się następująca definicja pieczęci, którą można wykorzystać jako podstawę rozważań w niniejszej rozprawie: „znak rozpoznawczo-własnościowy określonej osoby fizycznej lub prawnej, wyciśnięty za pomocą twardego stempla w odpowiedniej masie plastycznej lub farbie, a pełniący rolę świadectwa wiarygodności i mocy prawnej, wykładnika woli jego właściciela, jak również środka kontrolującego i zabezpieczającego nienaruszalność zamkniętego nim pisma lub przedmiotu”⁴. Rola pieczęci zgodnie z definicją może być rozpatrywana w trzech podstawowych funkcjach:

- znaku rozpoznawczo-własnościowego utrwalonego w luźnym odcisku, zastępującym w postaci symbolicznej pismo, a stanowiącego wolę, rozkaz lub polecenie wystawcy dokumentu;
- środka zabezpieczającego tajemnicę aktu lub kontrolującego nienaruszalność opatrzonych nim pisma czy przedmiotu;
- instrumentu wiarygodności i środka dowodowego, umacniającego moc prawną dokumentu⁵.

1 M. Gumowski, M. Haisig, S. Mikucki, *Sfragistyka*, Warszawa 1960, s. 59.

2 W. Semkowicz, *Encyklopedia nauk pomocniczych historii*, Kraków 1999, s. 127.

3 *Vocabularium Internationale Sigillographicum*, red. K. Müller, L. Vrtel, Bratislava 2016, s. 108.

4 M. Gumowski, M. Haisig, S. Mikucki, *Sfragistyka...*, s. 59.

5 *Ibidem*, s. 60.

Pieczęć początkowo zarezerwowana była dla najwyższych dostojników państwa i kościoła. Z biegiem czasu zaczęła być stosowana przez władze sądowe, samorząd miejski i samorząd wiejski. Wraz z powstaniem, tak w państwie habsburskim, jak i w Prusach, gminnych struktur samorządowych, zrodziła się potrzeba funkcjonowania znaku identyfikującego gromadę, sołectwo czy radę gminną. Gmina stała się jednostką zdolną do podejmowania czynności prawnych, wobec czego musiała mieć kancelarię, a w konsekwencji powodowało to konieczność sporządzenia pieczęci⁶. Przez dłuższy czas obowiązywała duża swoboda w projektowaniu i wykonywaniu pieczęci. Dopiero na początku XX w. niektóre pieczęcie sądowe wiejskie zostały poddane regułom heraldycznym, a znak miejscowy umieszczono na tarczy. W procesie tworzenia takich pieczęci brali udział heraldycy i archiwiści⁷.

Oprócz funkcji prawnej pieczęć stanowi też element komunikacji. Wyobrażenia napieczątne są przekazywanym pozawerbalnym. Wspominając o komunikacyjnym wymiarze pieczęci należy podkreślić, że w kulturze Zachodu miał on często odniesienia religijne. Pojawianie się na pieczęci symboli religijnych miało podkreślać siłę połączenia dwóch odmiennych rzeczywistości, wzmacniać moc pieczęci, od której niekiedy zależało życie albo śmierć. Oddawało to wagę posługiwania się nią w świecie, w którym pismo uznawano za wyróżnioną formę potwierdzania rzeczywistości. Nie bez znaczenia jest fakt, na który zwrócił uwagę Walter Ong, że uzasadnienie podstaw wiary w chrześcijaństwie jest argumentowane wagą zapisu, co najdobitniej wyrażono w sformułowaniu „zmartwychwstał trzeciego dnia, jak oznajmia pismo”, recytowanym w *Credo*⁸. Żyjąc w świecie, w którym słowo, także w znaczeniu Logos (Słowo), ma fundamentalną rangę, rozumiemy, jak bardzo ważna jest komunikacja, nawet jeśli nie przyjmuje ona formy werbalnej. Zresztą milczenie, podobnie jak rezygnacja z formy pisanej, niekoniecznie musi oznaczać rezygnację z komunikacji. Często ma to bowiem swoje źródło w niemożności wyrażenia czegoś słowami lub w nieumiejętności pisania. Dlatego też poszczególne kultury, definiowane często jak procesy komunikacji, posługiwały się zawsze utrwalonymi na różne sposoby wyobrażeniami, identyfikującymi daną społeczność czy też poszczególnych jej przedstawicieli. Zanim nastały znaki heraldyczne, które są przedmiotem rozważań w niniejszej rozprawie, sposobem wyróżniania mógł być kolor, co obserwujemy w przypadku grup zbrojnych, barwiących swój oręż, a czasem nawet wojowników posiadających koni tej samej maści. W przypadku późniejszych znaków heraldycznych barwa, zwłaszcza czerwona, będzie miała zawsze dodatkowe znaczenie symboliczne, na co wskazał Rudolf Gross w swojej książce *Dlaczego czerwień jest barwą miłości*⁹. Odcisnięty w barwionym wosku znak, w kulturze, w której pismo jest wartością związaną z wyjątkowymi umiejętnościami oraz kojarzy się z określonymi emocjami, zbiera w sobie całość znaczeń odwołujących się do zamknięcia – otwarcia oraz początku i końca. W swoim najgłębszym wymiarze staje się potwierdzeniem istnienia, wydobyciem z nicości czegoś, co zwykle i codzienne. Dlatego też pieczęć wiejska (gminna) ma swoje dodatkowe znaczenie kulturowe. Nie jest bowiem znakiem rodowym, mającym swoje bezpośrednie odniesienia do indywidualności osoby, która została nim obdarzona. Pieczęć wiejska jest kulturowym śladem istnienia społeczności zorganizowanej, rządzącej się swoimi prawami, mającej aspirację do odróżnienia się od innych, sobie podobnych wspólnot. Odcisnięta na dokumencie świadczy dodatkowo o aspiracjach środowiska, pragnącego wydobyć się z kultury oralnej i partycypować w obiegu komunikacyjnym na innym już poziomie. W sposób niewerbalny pieczęć taka opowiada o świecie, w którym wymiana znaczeń opiera się o prosty, jasny przekaz. Na wizerunkach pieczętnych „manifestowały się dążenia ludzkie do symbolicznego ujmowania różnych zadań i konkretów życia za pomocą tworzonych formuł, względnie przenośni”¹⁰. Wybór znaków ukazuje szacunek dla podporządkowanej sobie przyrody i narzędzi, jak też wiarę w opiekę świata pozaziemskiego, powiązanego z codziennością poprzez ufność w opatrność Bożą oraz opiekę świętych. O ile herb szlachecki w swoim wymiarze

6 M. Gumowski, *Herby i pieczęcie miejscowości województwa śląskiego*, Katowice 1939, s. 5.

7 W. Schöntag, *Kommunale Siegel und Wappen in Südwestdeutschland. Ihre Bildersprache vom 12. bis zum 20. Jahrhundert*, Ostfildern 2010, s. 11.

8 W. Ong, *Oralność i piśmienność. Słowo poddane technologii*, Warszawa 2011.

9 R. Gross, *Dlaczego czerwień jest barwą miłości*, Warszawa 1990.

10 Z. Michniewicz, *Węzłowe problemy symboliki w sfragistyce i heraldyce Piastów*, „Wiadomości Numizmatyczne” 14, 1970, z. 2, s. 69.

komunikacyjnym odnosi się do roli, jaką odgrywa posługujący się nim rycerz, o tyle pieczęć wiejska jest odniesieniem do innych zmagają, jakie związane są z pracą na roli. Dlatego też w wykładzie religijnym tak często przywoływano postać św. Izzydora Oracza, przypominając, że fragment Pisma Świętego mówiący o tym, że „bojowaniem jest życie człowieka na ziemi” (Hi 7,1), odnosi się nie do walki z orężem w rękę, ale do pracy w gospodarstwie.

Traktując herby, a w przypadku niniejszych rozważań wizerunki napieczęte jako media, nadajemy im rolę pośrednika pomiędzy nadawcą informacji – dysponentem pieczęci, a odbiorcą – osobą, która identyfikuje właściciela poprzez jego znak własnościowy. Media są tu technicznym środkiem, za pomocą którego ludzie na przestrzeni wieków komunikowali się i przekazywali wiadomości. Komunikacja pozawerbalna staje się sposobem przekazywania przesłań za pomocą różnego rodzaju znaków, rozpoczynając od średniowiecznych herbów, a kończąc na współczesnym logotypie¹¹. Cechą wspólną wszystkich herbów jest przedstawienie figur albo znaków na powierzchni tarczy: np. zwierząt, roślin, ciał niebieskich, figur geometrycznych czy atrybutów wojownika¹². Herb jest środkiem (medium) komunikacji, który oddziałuje bez użycia języka albo tekstu, samym obrazem lub symbolem. Ponieważ herb od czasu swego powstania zazwyczaj nie posiadał wyjaśniającego napisu, odbiorca musiał potrafić go odczytać przez interpretację kompozycji obrazu. W fazie przedheraldycznej sztuka komunikacji wyłącznie za pomocą obrazów nie zawsze przynosiła spodziewane efekty i bywało, że obrazy nie były rozumiane czy też zrozumiałe. W tych przypadkach zaopatrywano je w objaśniające teksty, które po pewnym czasie nie były już konieczne¹³.

Po drugiej wojnie światowej wraz ze zniesieniem pomiędzy 1950 a 1954 r. struktur samorządowych i zanikiem zindywidualizowanych pieczęci dedykowanych specjalnie dla władz samorządowych, zaniknęła także pieczęć wiejska¹⁴. Wpłynęło to na brak zainteresowania tego typu pieczęciami w badaniach historycznych, sfragistycznych i heraldycznych. Odrodziło się ono wraz z wprowadzeniem ustawy samorządowej w 1990 r.¹⁵, która dopuściła możliwość posiadania własnego herbu w gminach wiejskich. Rozpoczęły się wówczas poszukiwania pierwotnych znaków gminnych przez historyków, heraldyków i regionalistów. Wykorzystywali oni odnalezione sigilla gmin dla tworzenia współczesnych herbów małych miejscowości¹⁶. Tak historyczna sfragistyka stała się elementem współczesnej heraldyki samorządowej¹⁷. Dalej jednak stan badań nad pieczęciami samorządowymi, tak na ziemiach dawnej Rzeczypospolitej, jak i na terenach wchodzących w skład dzisiejszego państwa polskiego, nie jest zadowalający. Dowodzą tego zestawienia literatury przedmiotu z zakresu heraldyki i sfragistyki śląskiej. Po raz pierwszy zestawienie takie omówione zostało w *Historji Śląska* przez Mariana Gumowskiego¹⁸ i Sylwiusza Mikuckiego¹⁹. Przed kilkunastu laty nowe zestawienie literatury przedmiotu, uwzględniające prace Małgorzaty Kaganiec²⁰ i Zenona Piecha w zakresie badań nad pieczęciami Piastów górnośląskich, przygotował Przemysław Stanko²¹.

11 V. Depkat, *Kommunikationsgeschichte zwischen Mediengeschichte und der Geschichte sozialer Kommunikation. Versuch einer konzeptionellen Klärung*, [w:] *Medien der Kommunikation im Mittelalter*, red. K. H. Spiess, Wiesbaden 2003, s. 9; W. Schöntag, op. cit., s. 1.

12 E. Kittel, *Wappentheorien*, „Archivum Heraldicum” 85, 1971, s. 18–26, 53–59.

13 G. Scheibelreiter, *Heraldik*, Wien–München 2006, s. 133.

14 M. Wójcik, *Współczesne herby gmin wiejskich na Dolnym Śląsku*, [w:] *Wieś w heraldyce i sfragistyce polskiej*, red. A. Gut i P. Gut, Warszawa 2012, s. 174; R. Kubiciel, *Polskie ustawodawstwo heraldyczne 1919–1999. Przewodnik bibliograficzny po przepisach i regulacjach dotyczących heraldyki, weksykologii i protokołu heraldycznego*, [w:] *Współczesna heraldyka samorządowa i jej problemy*, red. W. Drelicharz, Z. Piech, Kraków 2000, s. 222.

15 Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie terytorialnym, Dz. U. Nr 16, poz. 95 z 1990 r.

16 Kwestie poprawności współczesnej heraldyki samorządowej podjęli: P. Skawiński, *Opis herbu w aktach prawnych samorządu gmin wiejskich województwa opolskiego po 1989 r.*, [w:] *Wieś w heraldyce i sfragistyce polskiej*, red. A. Gut i P. Gut, Warszawa 2012, s. 23–248; D. Tomczyk, S. Ziarko, *Herby oraz symbole samorządowe miast i gmin województwa opolskiego*, Opole 2000; P. Nadolski, *Heraldyka gmin wiejskich na Górnym Śląsku dawniej i obecnie – próba porównania*, [w:] *XIX Tarnogórska Sesja Naukowa. Górnos Śląska symbolika samorządowa, Wczoraj–dzisiaj–jutro*, Tarnowskie Góry, 2003, s. 69–80.

17 J. Szymański, *Samorządność społeczeństw lokalnych i jej symbolika*, [w:] *Materiały do polskiego herbarza samorządowego*, z. 1, red. H. Seroka, K. Skupieński, Lublin 1995, s. 13–16.

18 M. Gumowski, *Pieczęcie śląskie do końca XIV w.*, [w:] *Historja Śląska od najdawniejszych czasów do r. 1400*, t. 3, red. W. Semkowicz, Kraków 1936, s. 247–249.

19 S. Mikucki, *Heraldyka Piastów Śląskich do schyłku XIV w.*, [w:] *Historja Śląska...*, s. 441–444.

20 M. Kaganiec, *Heraldyka Piastów Śląskich 1146–1707*, Katowice 1992.

21 P. Stanko, *Pieczęcie Piastów górnośląskich*, [w:] *Pieczęcie w dawnej Rzeczypospolitej. Stan i perspektywy badań*, red. Z. Piech, J. Pakulski, J. Wroniszewski, Warszawa 2006, s. 75–118.

Problematyką sfragistyki gmin wiejskich rejencji opolskiej zajęli się jako pierwsi niemieccy badacze: Oskar Wilpert i Paul Kutzer. Podjęli oni pierwszą i jak dotąd najobszerniejszą próbę skatalogowania śląskich pieczęci gminnych. W latach 1905–1913 opublikowali opisy pieczęci z 15 powiatów rejencji opolskiej i wrocławskiej. Łącznie zebrali ponad 700 pieczęci gminnych, z których około 300 scharakteryzowali wraz z prezentacją wizerunku napieczętnego. Ograniczyli się jednak tylko do próby ustalenia zakresu chronologicznego używania pieczęci oraz opisu wizerunku. Efektem pracy obu badaczy był cykl artykułów opublikowanych w „Oberschlesische Heimat. Zeitschrift des Oberschlesischen Geschichtsverein”, tworzących jako całość katalog zidentyfikowanych znaków pieczętnych. Wstępną analizę pieczęci wsi górnośląskich przeprowadził Oskar Wilpert na podstawie powiatu głubczyckiego, posiłkując się również znanymi mu odciskami na dokumentach z powiatu prudnickiego²². Po kilku latach badacz ten uzupełnił omówienie pieczęci z powiatu głubczyckiego opisując 72 oraz zamieszczając wizerunki 12 pieczęci²³. Powiat opolski został opisany dość szczegółowo, bo aż w przypadku 137 wsi. Jednak jedynie dla 40 wsi pokazano odcisk pieczętny. Jest to o tyle istotne, że w przypadku identyfikacji niektórych wizerunków można mieć pewne wątpliwości²⁴. Podobnie zaprezentowany został powiat niemodliński (opisanych zostało 41 pieczęci, ale opublikowano tylko 19 odcisków) oraz powiat strzelecki²⁵. W kolejnych tomach cyklu zamieszczono 16 odcisków i 48 opisów z powiatu kluczborskiego²⁶ oraz 8 wizerunków i opis 14 pieczęci z powiatu oleskiego²⁷. Paul Kutzer scharakteryzował 20 pieczęci z powiatów nyskiego i grodkowskiego w artykule, który ukazał się poza wspomnianą serią wydawniczą w 1909 r.²⁸ W 1936 r. Friedrich Stumpe omawiając aspekty kolonizacji fryderycjańskiej na Śląsku opisał 10 odcisków pieczętnych wsi powiatu opolskiego i kluczborskiego, założonych w ramach osiemnasto-wiecznej akcji kolonizacyjnej²⁹. Wzorując się na katalogu Wilperta, Anton Kulla opublikował w 2010 r. wizerunki pieczęci powiatu opolskiego, poczynając od odnalezionych na kartach ksiąg Katastru Karolińskiego pieczęci XVIII-wiecznych, a kończąc na prezentacji odcisków z okresu nazistowskich Niemiec. Odciski uporządkował w układzie alfabetycznym miejscowości w nazewnictwie okresu hitlerowskiego, duży nacisk kładąc też na ukazanie pieczęci z okresu po 1933 r. Badania przeprowadził w oparciu o Kataster Karoliński z lat 1722–1726, przechowywany w Archiwum Państwowym we Wrocławiu, oraz o akta landratury opolskiej przechowywane w Archiwum Państwowym w Opolu. Zbiór uzupełnił odciskami przekazanymi mu od osób prywatnych³⁰. Oprócz pieczęci używanych przez samorząd wiejski uwzględnił też odciski innych pieczęci urzędowych używanych na terenie gminy, jak np. pieczęcie urzędów stanu cywilnego. Weryfikując zebrany przez niego materiał źródłowy można zauważyć nieścisłości w podanych wymiarach odcisków pieczętnych oraz błędną identyfikację odrębnych gmin funkcjonujących w ramach miejscowości o tej samej nazwie (np. Carmerau). Próbę zbadania sfragistyki wiejskiej powiatu prudnickiego podjął Andrzej Dereń, który udostępnił ilustracje 44 pieczęci używanych w wiekach XIX i XX w miejscowościach znajdujących się obecnie w granicach powiatu³¹. Choć artykuł nie zawierał wszystkich znaków pieczętnych, stanowił duży krok naprzód w przedstawieniu interesującego mnie zagadnienia. Rozszerzenie i nowe spojrzenie na wizerunki pieczęci prudnickiej wsi wniósł artykuł, omawiający najstarsze pieczęcie odnalezione w księgach Katastru Karolińskiego³². Pieczęcie powiatu oleskiego zostały omówione i zaprezentowane w formie katalogu w serii artykułów, które ukazały się

22 O. Wilpert, *Oberschlesische Gemeindesiegel, besonders des Kreises Leobschütz*, „Oberschlesische Heimat” Bd. I, 1905, s. 90–97.

23 Idem, *Die Wappen der oberchlesischen Landgemeinden*, „Oberschlesische Heimat” Bd. VI, 1910, s. 29–37.

24 Patrz pieczęć wsi Grudzice, powiat opolski [Grudschütz] w Katalogu pieczęci (dalej Kat.), nr 1202.

25 O. Wilpert, P. Kutzer, *Die Wappen der oberchlesischen Landgemeinden*, „Oberschlesische Heimat” Bd. IV, 1909, s. 73–88, 177–185.

26 Idem, *Die Wappen der oberchlesischen Landgemeinden*, „Oberschlesische Heimat” Bd. VII, 1911, s. 9–19.

27 Idem, *Die Wappen der oberchlesischen Landgemeinden*, „Oberschlesische Heimat” Bd. IX, 1913, s. 167–168.

28 P. Kutzer, *Die Gemeindesiegel der Kreise Neisse-Grottkau*, „Jahres-Bericht des Neisser Kunst und Altertums-Vereins”, 13, 1909, 1910, s. 30–36.

29 F. Stumpe, *Ortswappen friderizianischer Siedlungen*, „Oppelner Heimat Kalender für Stadt und Land” 11, 1936, s. 96–97.

30 A. Kulla, *Amtssiegel und Gemeindestempel des Oppelner Landkreises vom XVII Jh. bis 1945*, Bonn 2010.

31 A. Dereń, *Herby i pieczęcie Ziemi Prudnickiej*, „Ziemia Prudnicka” 2002, s. 5–18.

32 A. Starczewska-Wojnar, *Najstarsze pieczęcie wiejskie powiatu prudnickiego na podstawie ksiąg katastru karolińskiego*, „Ziemia Prudnicka” 2009/2010, s. 251–269.

w latach 2012–2018³³. Charakterystyka pieczęci wiejskich z reencji opolskiej z wizerunkami świętych Floriana, Jerzego i Mikołaja była tematem kolejnego artykułu³⁴, natomiast symbolika chrześcijańska na pieczęciach została szerzej opisana w artykule zamieszczonym w pokonferencyjnym tomie zatytułowanym „Polska kultura religijna”³⁵. Ponadto w czasopiśmie lokalnym „Puls Niemodlina” omówiłam pieczęcie wsi powiatu niemodlińskiego³⁶.

Wymienione artykuły stanowią cały dorobek dotyczący sfragistyki gmin wiejskich reencji opolskiej³⁷, dowodząc braku zebrania i syntetycznego omówienia zbioru pieczęci gminnych. Taki stan badań zachęcił mnie do podjęcia szeroko zakrojonej kwerendy archiwalnej, której celem było stworzenie katalogu i opracowanie pieczęci używanych w 10 zachodnich powiatach reencji opolskiej. Dzięki temu udało się zebrać rozproszony materiał źródłowy, zinwentaryzować odciski oraz w miarę wszechstronnie omówić wizerunki i napisy napieczęte³⁸. Pozwoliło to na opracowanie katalogu, który stanowi integralną część niniejszej rozprawy.

W dotychczasowych badaniach nad śląskimi pieczęciami gminnymi nie podejmowano zagadnienia funkcji prawnej pieczęci oraz jej znaczenia jako środka uwierzytelnienia prawnego. Dlatego też jednym z postulatów badawczych było wykazanie obowiązkowości używania pieczęci przy realizacji zadań samorządu wiejskiego poprzez przeanalizowanie zarządzeń pruskich władz państwowych, w których zdefiniowane zostały obszary stosowania pieczęci niezbędne do stwierdzenia ważności prawnej wykonywanych czynności i sporządzanej dokumentacji. Dzięki temu ukazano też rolę, jaką w funkcjonowaniu administracji państwowej pełnił samorząd gminny.

Kulturowe oblicze pieczęci jako znaku identyfikacyjnego wsi zostało wykazane poprzez powiązanie wizerunku pieczętnego z życiem zawodowym, zajęciami ludności oraz miejscową historią, tradycją i wierzeniami.

Zakres kwerendy i właściwych badań objął teren 10 zachodnich powiatów reencji opolskiej: głubczyckiego, grodkowskiego, kluczborskiego, kozielskiego, niemodlińskiego, nyskiego, oleskiego, opolskiego, prudnickiego i strzeleckiego. Stanowią one reprezentatywny obszar badawczy, gdyż tworzą zwarty obszar terytorialny od strony administracyjnej, jak też charakteryzują się identycznymi strukturami polityczno-kulturowymi. Co więcej, powiaty te pozostały w całości w państwie niemieckim po zmianie granic po pierwszej wojnie światowej i powstaniach śląskich. Dodatkowo ich wizerunki pieczętnie nie zostały dotychczas należycie skatalogowane, pomijając powiaty oleski i opolski, w odróżnieniu od wschodnich powiatów reencji opolskiej. Pieczęcie i herby gmin województwa śląskiego

33 Eadem, *Pieczęcie wizerunkowe gmin wiejskich powiatu oleskiego od II połowy XVIII do początku XX w. Zastosowanie symboliki rustykalnej w pieczęci gminnej*, [w:] *Wież w heraldyce i sfragistyce polskiej*, red. A. Gut i P. Gut, Warszawa 2012, s. 75–87; Eadem, *Katalog pieczęci wiejskich dawnego powiatu oleskiego od końca XVIII do początku XX w.* (część 1), „Rocznik Powiatu Oleskiego” 10, 2017, s. 88–102; Eadem, *Katalog pieczęci wiejskich dawnego powiatu oleskiego od końca XVIII do początku XX w.* (część 2), „Rocznik Powiatu Oleskiego” 11, 2018, s. 53–65; *Katalog pieczęci wiejskich dawnego powiatu oleskiego od końca XVIII do początku XX w.* (część 3), „Rocznik Powiatu Oleskiego” 12, 2019, s. 121–130; Eadem, *Katalog pieczęci wiejskich dawnego powiatu oleskiego od końca XVIII do początku XX w.* (część 4), „Rocznik Powiatu Oleskiego” 13, 2020, s. 178–218.

34 Eadem, *Pieczęcie gmin wiejskich Reencji Opolskiej z wizerunkami świętych Mikołaja, Jerzego i Floriana od połowy XVIII do połowy w. XX*, [w:] *Otwarty skarbiec pamięci. Studia Zespołu Archiwum Państwowego w Opolu zebrane z okazji 60-lecia powstania instytucji. Tom I. Część druga: Bogactwo zasobu i przygoda poznania*, red. M. Lenart, Opole 2013, s. 23–42.

35 Eadem, *Symbolika chrześcijańska na pieczęciach gmin wiejskich zachodnich powiatów Reencji Opolskiej od 1816 do 1933 r.*, [w:] *Polska kultura religijna. Studia o polskiej religijności na przestrzeni wieków*, red. Ł. Burkiewicz, I. Kaczmarzyk, J. Łukaszewska-Haberkowa, L. Zinkow, Kraków 2019, s. 443–476.

36 Eadem, *Pieczęcie gminne powiatu niemodlińskiego. Gospodarka stawowa*, „Puls Niemodlina” 2009, nr 6 (58), s. 9; Eadem, *Pieczęcie gminne powiatu niemodlińskiego. Część II, Temida*, „Puls Niemodlina” 2009, nr 7 (59), s. 5; Eadem, *Pieczęcie gminne powiatu niemodlińskiego. Część III, Motywy rustykalne – narzędzia*, „Puls Niemodlina” 2009, nr 8 (60), s. 16; Eadem, *Pieczęcie gminne powiatu niemodlińskiego. Część IV, Motywy rustykalne – kosiarze*, „Puls Niemodlina” 2010, nr 1 (62), s. 12; Eadem, *Pieczęcie gminne powiatu niemodlińskiego. Część V, Motywy rustykalne – wieśniacy przy pracy*, „Puls Niemodlina” 2010, nr 2 (63), s. 16.

37 W bibliografii sfragistyki badaczy niemieckich na rok 1995 nie odnaleziono innych pozycji niemieckich badaczy na temat sfragistyki gmin wiejskich na Śląsku, *Bibliographie zur Sphragistik : Schrifttum Deutschlands, Österreichs und der Schweiz bis 1990* / bearb. von E Henning und G. Jochums. Mit einem Geleitwort von Toni Diederich, Köln 1995.

38 W odniesieniu do pieczęci miejskich Marian Haisig zaznaczał, że badanie pieczęci opierać się musi na pracach inwentaryzacyjno-opisowych, w których ważną rolę odgrywa warstwa ilustracyjna, M. Haisig, *Sfragistyka i heraldyka miast polskich w świetle dotychczasowych badań*, „Nauka i Sztuka” 6, 1947, z. 6, s. 93.

II Rzeczypospolitej zostały skatalogowane jeszcze w 1939 r. przez Mariana Gumowskiego³⁹, a prace te kontynuują Małgorzata Kaganiec⁴⁰ i Ewa Bimler-Mackiewicz⁴¹.

Granice chronologiczne badanego materiału sfragistycznego wyznacza powstanie rejencji jako nowej jednostki administracyjnej w 1816 roku oraz rok 1933, stanowiący cezurę czasową przed zmianami w administracji i wizerunkach napieczętych III Rzeszy.

Niniejsza publikacja została przygotowana na podstawie dysertacji doktorskiej obronionej w 2020 roku na Uniwersytecie Opolskim. Badania przeprowadzono w obrębie niemieckich źródeł rękopiśmieniowych i drukowanych. Kwerendę pod kątem obowiązkowości stosowania pieczęci gminnej przeprowadzono analizując zarządzenia pruskich władz państwowych z lat 1741–1806, wydawanych we wrocławskim wydawnictwie Korn⁴², dzienniki urzędowe rejencji z lat 1816–1874⁴³, a następnie ustawy ogólnopństwowe dotyczące samorządu wydawane w dziennikach ustaw⁴⁴. Ważną częścią w poszukiwaniach zakresu prawnego stosowania pieczęci wiejskiej było zbadanie obligatoryjności stosowania pieczęci poprzez analizę kompetencji samorządu wiejskiego wynikających z Pruskiego Powszechnego Prawa Krajowego (*Allgemeines Landrecht für die Preussischen Staaten*⁴⁵). Przeanalizowano dwa podstawowe akty prawne: *Dorf Polizey Ordnung* z 1804 roku⁴⁶ oraz *Instruction für die Dorf Scholzen in Schlesien und der Grafschaft Glatz* z roku 1806⁴⁷. Oba te przepisy zostały omówione w rozprawie Gerharda Wackego⁴⁸. Funkcje pieczęci w działaniach wynikających z uprawnień sądowych ustalono na podstawie instrukcji dla sądów wiejskich

39 M. Gumowski, *Herby i pieczęcie...*

40 M. Kaganiec, *Pieczęcie gmin powiatu gliwickiego*, „Rocznik Muzeum w Gliwicach” 6, 1990, s. 167–221; część herbów miejscowości, które później stały się miastami, opisała w: Eadem, *Herby i pieczęcie miast górnośląskich (Boguszowice, Chwałowice, Katowice, Mikołów, Murcki, Pszczyna, Radlin, Rybnik, Rydułtowy, Szopienice, Zory)*, Katowice 2002; Eadem, *Herby i pieczęcie miast górnośląskich (Bieruń, Brzeszcze, Czechowice-Dziedzice, Imielin, Łęziny, Łaziska, Mysłowice, Orzesze, Tychy, Wesola)*, Katowice 1995; Eadem, *Herby i pieczęcie miast górnośląskich (Czerwionka-Leszczyny, Kalety, Knurów, Krzanowice, Kuźnia Raciborska, Lubliniec, Niedobczyce, Pszów, Racibórz, Wodzisław, Woźniki oraz Czechowice Dziedzice, Pyskowice, Ruda Śląska, Tarnowskie Góry, Tychy, Zabrze, Katowice)*, Katowice 2004; Eadem, *Herby i pieczęcie miast górnośląskich. Bielsko-Biała, Cieszyn, Jastrzębie-Zdrój, Skoczów, Strumień, Ustroń, Wisła, Żywiec*, Katowice 2005; Eadem, *Herb Bierunia i gdała gminne dawnej parafii bieruńskiej*, b.m.w. 1994; Eadem, *Polskie pieczęcie gminne powiatu gliwicko-toszeckiego z lat 1921–1922*, „Rocznik Muzeum w Gliwicach” 25, 2014, s. 191–197; Eadem, *Górnośląskie pieczęcie gmin wiejskich z lat 1919–1922*, [w:] *W 85 rocznicę. Materiały XIV Ogólnopolskiego Seminarium Historyków Powstań Śląskich i Plebiscytu zorganizowanego 21 kwietnia 2006 w Bytomiu*, red. Z. Kapala, Bytom 2007, s. 187–194.

41 E. Bimler-Mackiewicz, *Rybnik. Znaki samorządnej wspólnoty*, „Zeszyty Rybnickie” 2006, nr 3.

42 *Register über die Sammlung aller in dem souverainen Herzogthum Schlesien und der demselben incorporirten Grafschaft Glatz, während der glorwürdigsten Regierung Friedrich II Königs von Preußen, vom Jahr 1740. bis Ende Augusts 1786*. In *Finanz- und Policey Sachen ergangenen Ordnungen, Edicte, Mandate, Rescripte*, Breslau 1790;

Sammlung aller in dem souverainen Herzogthum Schlessien und dessen incorporirten Grafschaft Glatz in Finanz-Justiz-Criminal-Geistlichen-Consistorial-Kirchen-Sachen publicirten und ergangenen Ordnungen, Edicten, Mandaten, Rescripten welche von der Zeit der glorwürdigsten Regierung Friedrichs Königs in Preussen (...) (dalej SS), von 1 December 1740 bis inclusive 1744, Breslau [bdw.], Bd. I;

Sammlung aller in dem souverainen Herzogthum Schlessien und dessen incorporirten Grafschaft Glatz in Finanz-Justiz-Criminal-Geistlichen-Consistorial-Kirchen-Sachen publicirten und ergangenen Ordnungen, Edicten, Mandate, Rescripte etc. welche während der glorwürdigsten Regierung Friedrich II. Königs von Preußen als souverainen Obersten Herzogs von Schlesien herausgekommen sind, Bd. XIV, vom Jahr 1773. An, bis zu Ende des Jahrs 1775, Breslau 1785;

Sammlung aller in dem souverainen Herzogthum Schlessien und dessen incorporirten Grafschaft Glatz in Finanz-Justiz-Criminal-Geistlichen-Consistorial-Kirchen-Sachen publicirten und ergangenen Ordnungen, Edicten, Mandate, Rescripte etc. welche während der glorwürdigsten Regierung Friedrich II. Königs von Preußen als souverainen Obersten Herzogs von Schlesien herausgekommen sind, Bd. XVII, vom Jahre 1780, bis Ende des Jahres 1782, Breslau 1786;

Neue Sammlung aller in dem souverainen Herzogthum Schlesien und der demselben incorporirten Grafschaft Glatz in Finanz-Polizey-Sachen etc. ergangenen und publicirten Verordnungen, Edicte, Mandate, Rescripte etc. welche während der glorwürdigsten Regierung Friedrich Wilhelm III. Königs von Preußen als souverainen Obersten Herzogs von Schlesien herausgekommen sind, Bd. VII, die Verordnungen vom 20 November 1797 bis Ende 1799 enthaltend, Breslau 1802 (dalej NSS);

Neue Sammlung aller in dem souverainen Herzogthum Schlessien und der demselben incorporirten Grafschaft Glatz in Finanz-Polizey-Sachen etc. ergangenen und publicirten Verordnungen, Edicte, Mandate, Rescripte etc. welche während der glorwürdigsten Regierung Friedrich Wilhelm III. Königs von Preußen als souverainen Obersten Herzogs von Schlesien herausgekommen sind, Bd. IX, die Verordnungen vom 1. Januar 1804 bis Ende 1805 enthaltend, Breslau 1806.

43 „*Amtsblatt der Königlichen Regierung zu Oppeln*” (dalej AGO).

44 „*Gesetz-Sammlung für die Königlichen Preussischen Staaten*” (dalej GS).

45 *Allgemeines Landrecht für die Preussischen Staaten* von 1794, Frankfurt a.M., Berlin 1970 (dalej ALR).

46 No. XXX Breslau den 1sten May 1805. *Dorf-Polizey-Ordnung für das Herzogthum Schlesien und die Grafschaft Glatz*, [w:] NSS, Bd. IX, Breslau 1806, s. 79–117 (dalej DPO).

47 No. XXXI d.d. Breslau den 1sten May 1804, *Instruction für die Dorf Scholzen in Schlesien und der Grafschaft Glatz*, [w:] NSS, Bd. IX, Breslau 1806, s. 118–134 (dalej IDS).

48 G. Wacke, *Dorf-Polizey-Ordnung und Instruction für die Dorf-Scholzen für das Herzogthum Schlesien und die Grafschaft Glatz* vom 1. May 1804, Würzburg 1971.

z 25 kwietnia 1842 r.⁴⁹ oraz podręcznika dla sędziów wiejskich autorstwa sędziego Kurtzera z Nysy⁵⁰. Kolejnym aktem prawnym, w którym wprost zalecono sygnowanie dokumentu pieczęcią gminną, był kodeks cywilny z 1896 roku⁵¹. Przepisy państwowe regulujące stosowanie pieczęci gminnych znajdują się w aktach zespołu Rejencja Opolska oraz aktach landratur przechowywanych w zbiorach Archiwum Państwowego w Opolu (landratura opolska, kozielska czy grodkowska).

Podstawą przeprowadzonych badań sfragistycznych stał się dotąd niepublikowany zbiór odcisków wyodrębniony przez autorkę podczas żmudnej i czasochłonnej kwerendy archiwalnej. Prezentowany zbiór odcisków pieczęci rozproszony jest w kilkudziesięciu zespołach znajdujących się w archiwach polskich, czeskim i niemieckim. Spuściznę Oskara Wilperta odnaleziono w Archiwum Archidiecezjalnym we Wrocławiu. Znajdują się w niej zebrane przez Wilperta odciski pieczętno, opisane, ułożone według przynależności do powiatu i przyklejone na papierowe tablice. W większości są to odciski oryginalne, nieprzerysowane przez Wilperta, co pozwala porównać opublikowane przez niego i znane w literaturze przedmiotu opisy z oryginałem odcisku. Niestety, nie zachowały się inne materiały związane z badaniami Wilperta nad pieczęciami⁵². W poszukiwaniu śląskich odcisków pieczętnych zbadana została spuścizna Mariana Gumowskiego przechowywana w Zakładzie Narodowym im. Ossolińskich we Wrocławiu i w Archiwum Głównym Akt Dawnych, ale udało się odnaleźć w niej tylko jeden odcisk pieczęci gminy Lasowice Wielkie (Lassowitz)⁵³.

Poszukując pieczęci przeprowadzono kwerendę w księgach Katastru Karolińskiego w Archiwum Państwowym we Wrocławiu⁵⁴ oraz Archiwum Krajowym w Opawie⁵⁵. Sporządzenie ksiąg Katastru Karolińskiego było bezpośrednim następstwem wykonania reskryptu cesarza Karola VI z 26 marca 1721 r. zatytułowanego *Reunio catastrorum*⁵⁶, a w księgach katastralnych pod wypełnionymi formularzami niejednokrotnie przykładano pieczęć gminy. W wyniku kwerendy udało się ustalić, które z pieczęci z okresu pruskiego bazowały na tradycji z okresu habsburskiego. Próbuąc ustalić moment sporządzenia nowych tłoków pieczętnych w okresie pruskim, wykonano kwerendę w aktach z lat 1742–1804 zbioru śląskiego przechowywanego w Geheimes Staatsarchiv Preußischer Kulturbesitz w Berlinie. Zapoznano się z aktami dotyczącymi sporów gmin wiejskich ze szlachtą, przeglądając skargi składane przez gminy do właściwych, rejencyjnych władz sądowych. Ustalono, że na pismach obok podpisów przedstawicieli gminy z reguły nie przystawiano pieczęci nadawcy. Tylko jedno pismo z powiatu prudnickiego i jedno z opolskiego opatrzone było pieczęciami gminnymi⁵⁷. Na dokumentach ze składanego nowemu władcy hołdu w 1743 r. przystawione zostały wyłącznie pieczęcie miast, szlachty i cechów. W powiecie oleskim jedna gmina wolnych chłopów złożyła hołd królowi – Kadłub Wolny⁵⁸.

49 No. 71. Betr. Instruction für die Dorfgerichte bei den ihnen vorzunehmenden gerichtlichen Verhandlungen, „Extraordinaire Beilage zum Amtsblatt der Königlichen Regierung zu Oppeln“ 1842, St. XVIII, s. 96 (dalej IDG).

50 Kurtzer, *Der praktische Dorfrichter. Ein unentbehrliches Handbuch für Gerichtsschulzen, Gerichtsmänner und Gemeindegemeindeführer derjenigen Preussischen Provinzen, in welchen das Allgemeine Landrecht und die Gerichtsordnung Geltung finden, Breslau 1844* (dalej DPD).

51 Bürgerliches Gesetzbuch. Vom 18. August 1896, „Reichsgesetzblatt“ (dalej RGB), nr 21 (dalej BGB).

52 Archiwum Archidiecezjalne we Wrocławiu, VII 13. Schlesische Gemeinde-Sigel aus dem Nachlass des Professors Dr. Wilpert in Oppeln (zm 1913). Kart 55. Szer. 252 mm, wys. 404 mm (Pieczęcie lakowe i papierowe) (dalej SPW). Opis zbioru wg W. Urban, *Katalog Archiwum Archidiecezjalnego we Wrocławiu, Rękopisy, „Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne“* 10, 1965, s. 88.

53 Biblioteka Zakład Narodowy im. Ossolińskich we Wrocławiu, Spuścizna Mariana Gumowskiego (opisana przez R. Forsyś-Wójcisińskiego *Dorobek naukowy i kolekcjonerski Mariana Gumowskiego w zbiorach Ossolineum, „Rocznik Polskiego Towarzystwa Heraldycznego“* 12(23), 2013, s. 171–182; Archiwum Główne Akt Dawnych, (dalej AGAD), Zbiory sfragistyczne oddziału I.

54 APWr, Kataster Karoliński (dalej KK), sygn. 128, 129, 131, 143, 144, 146, 160, 162, 163.

55 Zemský archiv v Opavě (dalej ZAO), Karolińský katastr, sygn. 14, 15, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30.

56 Szerzej o możliwościach badań w katastrze M. Kysil, *Kataster Karoliński – nieznaną zespół do dziejów społeczno-gospodarczych w zasobie Archiwum Państwowego we Wrocławiu, „Archeion“* 43, 2012, s. 191–202. Księgi Katastru Karolińskiego powiatu głogóweckiego oraz bialskiego i prudnickiego zostały poddane edycji i wydane drukiem przez Historische Kommission für den Kreis Neustadt/Oberschlesien e.V. Nie uwzględniono w nich jednak odcisków pieczętnych. *Der Altkreis Oberglogau im Karolischen Steuerkataster von 1722/26. Historyczny powiat głogówecki w Katastrze Karolińskim z lat 1722/26*, red. R. Wrobel, Görlitz 2016; *Die Altkreise Zülz und Neustadt im Karolinischen Steuerkataster von 1722/26. Historyczne powiaty bialski i prudnicki w Katastrze Karolińskim z lat 1722/26*, red. M. Wrobel, Görlitz 2018.

57 Geheimes Staatsarchiv Preußischer Kulturbesitz w Berlinie (dalej GSA), I. HA, Rep 46b, Schlesien seit 1740, sygn. 122, 447, 458, 508, 509, 525, 526, 543, 557, 567, 584, 585, 591, 596, 611, 613, 616, 617, 618, 622, 623, 3194.

58 Ibidem, sygn. 105, 106, 110, 112, 113, 116, 117, 119, 122, 124.

Zasadniczą kwerendę przeprowadzono w zasobach Archiwum Państwowego w Opolu, w aktach urzędów, które gromadziły dokumentację przekazywaną przez urzędy gminne oraz prowadziły z nimi korespondencję. W związku z tym objęła ona akta dobrowolnej jurysdykcji oraz stanu prawnego nieruchomości sporządzane przez instytucje wymiaru sprawiedliwości, a przede wszystkim spuściznę po administracji samorządowej na poziomie powiatu i rejencji. Badanie przeprowadzono w blisko 40 zespołach: sądów obwodowych w Baborowie⁵⁹, Byczynie⁶⁰, Głubczycach⁶¹, Głuchołazach⁶², Gorzowie Śląskim⁶³, Grodkowie⁶⁴, Kluczborku⁶⁵, Korfantowie⁶⁶, Koźlu⁶⁷, Krapkowicach⁶⁸, Leśnicy⁶⁹, Niemodlinie⁷⁰, Nysie⁷¹, Oleśnie⁷², Opolu⁷³, Paczkowie⁷⁴, Pawłowiczkach⁷⁵, Strzelcach Opolskich⁷⁶; starostw i wydziałów powiatowych w Grodkowie⁷⁷, Kluczborku⁷⁸, Koźlu⁷⁹, Niemodlinie⁸⁰, Nysie⁸¹, Prudniku⁸², Oleśnie⁸³, Opolu⁸⁴ i Strzelcach Opolskich⁸⁵. Bogaty zbiór materiałów zawierają akta zespołu Rejencja Opolska, które jednak ze względu na rozmiar – 1 km akt – przejrano wybiórczo⁸⁶.

Kwerendę związaną ze stosowaniem pieczęci, której celem było tak wykazanie obowiązkowości tego, jak też zebranie wizerunków i napisów, przeprowadzono w aktach gmin rejencji opolskiej przechowywanych w Archiwum Państwowym w Opolu. Są to akta miejscowości Domaradzka Kuźnia⁸⁷, Groszowice⁸⁸, Komprachcice⁸⁹, Falkowice⁹⁰, Kolonia Popielowska⁹¹, Kotórz Mały⁹², Luboszyce⁹³, Nowa Wieś Królewska⁹⁴, Nowe Budkowice⁹⁵, Zawadzkie⁹⁶, Staniszcze Małe⁹⁷, Gogolin⁹⁸ i Kolonowskie⁹⁹. Badania oparto też na ko-

59 Archiwum Państwowe w Opolu (dalej APOp), Sąd Obwodowy (dalej SO) w Baborowie.

60 Ibidem, SO w Byczynie.

61 Ibidem, SO w Głubczycach.

62 Ibidem, SO w Głuchołazach.

63 Ibidem, SO w Gorzowie Śląskim.

64 Ibidem, SO w Grodkowie.

65 Ibidem, SO w Kluczborku.

66 Ibidem, SO w Korfantowie.

67 Ibidem, SO w Koźlu.

68 Ibidem, SO w Krapkowicach.

69 Ibidem, SO w Leśnicy.

70 Ibidem, SO w Niemodlinie.

71 Ibidem, SO w Nysie.

72 Ibidem, SO w Oleśnie.

73 Ibidem, SO w Opolu.

74 Ibidem, SO w Paczkowie.

75 Ibidem, SO w Pawłowiczkach.

76 Ibidem, SO w Strzelcach Opolskich.

77 Ibidem, Starostwo Powiatowe (dalej SP) w Grodkowie, Wydział Powiatowy (dalej WP) w Grodkowie.

78 Ibidem, SP w Kluczborku.

79 Ibidem, SP w Koźlu, WP w Koźlu.

80 Ibidem, SP w Niemodlinie.

81 Ibidem, SP w Nysie, WP w Nysie.

82 Ibidem, SP w Prudniku.

83 Ibidem, SP w Oleśnie, WP w Oleśnie.

84 Ibidem, SP w Opolu.

85 Ibidem, SP w Strzelcach Opolskich.

86 Ibidem, Rejencja Opolska (dalej RO).

87 Ibidem, Akta gminy Domaradzka Kuźnia, sygn. 1 (księga protokolarna z lat 1927–1942).

88 Ibidem, Akta gminy Groszowice, sygn. 1–7.

89 Ibidem, Akta gminy Komprachcice, sygn. 1–2, 7–14, 16–19, 21–23, 25–27, 31–32, 34, 36, 39–40, 43–44, 46, 49–51, 56, 60.

90 Ibidem, Akta gminy Falkowice, sygn. 1.

91 Ibidem, Akta gminy Kolonia Popielowska, sygn. 1.

92 Ibidem, Akta gminy Kotórz Mały, sygn. 1.

93 Ibidem, Akta gminy Luboszyce, sygn. 1–3.

94 Ibidem, Akta gminy Nowa Wieś Królewska, sygn. 1, 3, 11–13, 17–20, 22–27, 29, 31–41, 44–50, 52–54, 63–65, 76–77, 151–181.

95 Ibidem, Akta gminy Nowe Budkowice, sygn. 1.

96 Ibidem, Akta gminy Zawadzkie, sygn. 1.

97 Ibidem, Akta gminy Staniszcze Małe, sygn. 1–32.

98 Ibidem, Akta gminy w Gogolinie, sygn. 1–24, 31–33, 38, 42, 46–47, 50–52, 55–57, 63–69.

99 Ibidem, Akta gminy w Kolonowskim, sygn. 2–9, 11–12, 14–15, 17–20, 23, 28–30, 32–38, 40–47, 51, 53, 55–59, 61–69, 71–74, 77, 79, 83–108, 110–113, 115.

respondencji gmin z landratami dotyczącej obsadzania stanowisk w gminach, spraw szkolnych czy też podatkowych. Ważną grupę akt stanowi dokumentacja inspekcji szkolnych, w której pieczęcie gminne pojawiają się na korespondencji szkół z gminami oraz używane są do potwierdzenia umów międzygminnych na uposażenia nauczycieli¹⁰⁰. W aktach urzędów stanu cywilnego odnaleziono pojedyncze wpisy na aktach stanu cywilnego opatrzone pieczęcią gminną¹⁰¹.

Ze względu na znikomy stan zachowania akt gmin rejencji opolskiej, przeanalizowano w celach porównawczych materiały niektórych gmin rejencji wrocławskiej (Rusinowa¹⁰², Biały Kamień¹⁰³, Wałbrzych Podgórze¹⁰⁴, Lubomin¹⁰⁵, Pełcznica¹⁰⁶ oraz Struga¹⁰⁷) przechowywane w Archiwum Państwowym we Wrocławiu, Oddział w Kamieńcu Ząbkowickim.

Podstawą badań była kwerenda archiwalna i w ograniczonym stopniu biblioteczna, a następnie krytyczne opracowanie pozyskanego materiału źródłowego. W badaniach wykorzystano źródła pisane. Analizowano źródła normatywne władz pruskich państwowych (królewskich), które regulowały kompetencje samorządu wiejskiego oraz powstałe jako dowód wykonywania czynności prawnych przez instytucje samorządowe dokumenty, akta i protokoły, jak też korespondencję urzędową prowadzoną przez urzędników gminnych. Przede wszystkim przeprowadzona kwerenda pozwoliła pozyskać duży, w pełni reprezentatywny materiał sfragistyczny. Źródła pisane i sfragistyczne poddano zgodnie z metodologią nauk historycznych wnikliwej krytyce zewnętrznej i wewnętrznej. W prowadzonych badaniach wykorzystano przede wszystkim metody związane z analizą oraz interpretacją źródeł pisanych i ikonograficznych: filologiczną, socjologiczną i statystyczną, oraz ze względu na badanie zjawiska na przestrzeni 200 lat – ewolucyjną i progresywną. Akty prawne i rozporządzenia przeanalizowano z wykorzystaniem metod nauk prawnych. Przy analizie wyobrażeń napieczętych sięgnięto po metody charakterystyczne dla badań etnograficznych, przede wszystkim fenomenologiczną (uwzględniając konieczność wykorzystania markerów ilościowych i jakościowych), a na ograniczoną skalę także metodę teologiczną. Materiał sfragistyczny skatalogowano w oparciu o Międzynarodową Kartę Opisu Sfragistycznego, zgodnie z metodyką archiwalną, a interpretacji wizerunków dokonano za pomocą analizy ikonograficznej.

W rozprawie postawiono trzy zasadnicze postulaty badawcze. Pierwszym z nich było zbadanie funkcji prawnych pieczęci, obowiązku i zakresu jej stosowania. Drugi związany jest z jak najwyszczególniejszym opisem cech fizycznych pieczęci gminnych, począwszy od chronologii ich powstawania, poprzez zasady projektowania pieczęci i sporządzania tłoków pieczętnych oraz zbadanie wymiaru i materiałów wykorzystywanych do wykonywania odcisków po analizie napisów napieczętych. Do tego zakresu badań nie zaliczono analizy wyobrażeń napieczętych, gdyż ta stanowi podstawę trzeciego postulatu badawczego opartego o tezę, że w materiale sfragistycznym powszechne było zjawisko powtarzalności wyobrażeń napieczętych. Stosownie do tego ustalono typologię pieczęci gminnych i źródeł wykształcenia takiego zjawiska.

Rozprawie nadano konstrukcję problemowo-chronologiczną. Tworzą ją: obok wstępu, zakończenia i bibliografii, cztery rozdziały oraz najobszerniejsza część – katalog pieczęci, uzupełniony o indeks miejscowości. W rozdziale pierwszym scharakteryzowano samorząd i sądownictwo na wsi od wprowadzenia powszechnego prawa krajowego (dalej ALR) oraz powszechnej ordynacji sądowej (dalej AGO), bazując na wiejskiej ordynacji policyjnej (dalej DPO) oraz instrukcji dla sądów wiejskich (dalej IDS), które w sposób szczegółowy unormowały funkcjonowanie samorządu i sądu wiejskiego. Te dokumenty prawne stały się

100 Ibidem, Powiatowy Inspektorat Szkolny w Opolu, sygn. 47, 55.

101 Ibidem, Urząd Stanu Cywilnego w Chróscinie, sygn. 85; Urząd Stanu Cywilnego w Groźcu, sygn. 1, 101; Urząd Stanu Cywilnego w Biedrzychowicach, sygn. 2; Urząd Stanu Cywilnego w Otmęcie, sygn. 174.

102 Archiwum Państwowe we Wrocławiu (dalej APWr), Oddział w Kamieńcu Ząbkowickim, Akta gminy Rusinowa, sygn. 17, 45, 53, 96, 110, 275, 380.

103 Ibidem, Akta gminy Biały Kamień, sygn. 2, 3, 5, 7, 10–11, 17–20.

104 Ibidem, Akta gminy Wałbrzych Podgórze, sygn. 36, 176, 199, 203–206, 243–248.

105 Ibidem, Akta gminy Lubomin, sygn. 14.

106 Ibidem, Akta gminy Pełcznica, sygn. 1–2, 5.

107 Ibidem, Akta gminy Struga, sygn. 73.

wzorem uregulowań prawnych dla innych prowincji w państwie pruskim. Kolejnym kamieniem milowym w rozwoju samorządności wiejskiej było wprowadzenie w 1850 r. nowej ustawy o samorządach, zmienionej dopiero w r. 1927. W rozdziale drugim opisano odnaleziony materiał sfragistyczny, wskazując na problemy z jego identyfikacją oraz omawiając napisy napieczęte. W rozdziale trzecim omówiono funkcje prawne pieczęci wiejskiej. Rozróżniono tu sygnowanie pieczęci wynikające z odrębnych funkcji urzędników gminnych. Osobno więc opisano funkcję pieczęci w czynnościach administracyjnych sołtysa, a następnie funkcję pieczęci w czynnościach sądowych sądu wiejskiego. Rozdział czwarty poświęcono opisowi funkcji komunikatywnych odnalezionych pieczęci, dzieląc odnaleziony materiał na trzynaście różnych grup według zaproponowanej przez autorkę typologii. Analiza statystyczna materiału została zaprezentowana w tabelach oraz wykresach przygotowanych przez autorkę. Integralną część pracy stanowi katalog zebranego materiału zawierający 1706 odcisków pieczętnych. Odciski w katalogu zostały ułożone alfabetycznie w ramach powiatów, wg nazw miejscowych w języku niemieckim.

Bardzo dziękuję promotorowi, dr hab. Tomaszowi Ciesielskiemu, prof. UO, oraz prof. dr. hab. Mirosławowi Lenartowi i dr. hab. Piotrowi Stecowi, prof. UO, za wszelką pomoc i wskazówki, które przyczyniły się do podniesienia walorów naukowych niniejszej publikacji. Za cenne uwagi dziękuję recenzentom publikacji, księdzu prof. dr. hab. Józefowi Mareckiemu oraz prof. dr. hab. Rościsławowi Żerelikowi.

1. Administracja gminna

1.1. Samorząd i sądownictwo wiejskie 1742–1850

Powstanie samorządu wiejskiego na Śląsku swój początek bierze w średniowieczu i związane jest bezpośrednio z kolonizacją na prawie niemieckim. Lokowane na nim wsie otrzymywały własny samorząd, na którego czele stali sołtysi pełniący funkcję reprezentantów pana gruntowego. Sołtysi stawali się przewodniczącymi sądu wiejskiego, w którym zasiadało też 3–5 ławników wybieranych spośród chłopów. Sąd w takim składzie zajmował się rozstrzyganiem spraw mniejszej wagi z zakresu prawa cywilnego i karnego. Wykonywał także inne pomocnicze czynności sądowe, zwłaszcza w zakresie postępowania egzekucyjnego pod nadzorem justycjariusza¹⁰⁸. Rozstrzyganie w sprawach o przestępstwa kryminalne, zagrożone ciężką karą, pozostawało zastrzeżone dla panującego lub z jego upoważnienia dla pana wsi, do których też mogli się odwołać chłopci od wyroków sądów wiejskich¹⁰⁹.

W zasadzie do połowy XVIII w. nie obowiązywały na Śląsku jednolite regulacje dotyczące ustroju gmin wiejskich czy miast. Zasady zarządu miejscowościami regulowały prawa i przywileje nabywane przez lokalne społeczności na podstawie indywidualnych umów z właścicielami. Dopiero w czasach pruskich ramy ustrojowe samorządności zostały wyznaczone odgórnie przez państwo¹¹⁰.

Zmiany zachodzące w strukturze gospodarstw chłopskich, podejmowanie zajęć pozarolniczych oraz rodzaje świadczeń gruntowych rzutowały na zróżnicowanie społeczne ludności wiejskiej. Sołtysi bądź wójtowie zajmowali uprzywilejowane stanowisko w społeczności chłopskiej. Ich kilkułanowe gospodarstwa wolne były od danin i robocizny wobec dworu. Dysponowali dodatkowymi dochodami z wykonywanego sądownictwa. Do głównych obowiązków sołtysa lub wójta należał nadzór nad poborem rekruta oraz ściąganie od chłopów czynszów należnych panom wsi. W miarę upowszechniania się gospodarki folwarczno-pańszczyźnianej rola sołtysów malała¹¹¹. Analiza rozkazów i obwieszczeń z okresu, gdy administracja pruska rozpoczyna działalność na Śląsku, pokazuje jednak, że sołtysów dalej postrzegano jako ważny element w zarządzaniu prowincją, wypełniający przede wszystkim funkcje policyjne i nadzorcze nad porządkiem wiejskim. Przykładem są tu rozkazy wojskowe z początku lat czterdziestych XVIII w. dotyczące bezpieczeństwa pożarowego na terenach wiejskich¹¹² oraz dezercji¹¹³. Funkcje te potwierdza również zarządzenie kamery wrocławskiej z 10 maja 1754 r., którym sołtysi zobowiązani zostali do wydawania inkwizytoriatom sprawców przestępstw karnych¹¹⁴.

108 S. Piąza, *Historia prawa w Polsce na tle porównawczym*, cz. II: *Polska pod zaborami*, Kraków 1998, s. 181.

109 *Historia chłopów polskich*, red. S. Inglot, Wrocław 1992, s. 21.

110 A. Baron, *Ustrój samorządu i administracji lokalnej na terenie gminy Zawadzkie od połowy XIX w. do dnia dzisiejszego*, [w:] *Z biegiem Matej Panwi z biegiem lat... Zarys dziejów terytorium gminy Zawadzkie*, Kraków–Zawadzkie 2009, s. 166.

111 *Historia Śląska*, t. II, red. W. Długoborski, cz. I: 1763–1806, Wrocław 1966, s. 59.

112 Nakazuje się sołtysom i sądom wiejskim, aby na wsiach nie zezwalać na strzelanie nad słomianym dachami podczas zabaw i wesel. Sołtys miał winnych aresztować i zarekwirować im broń. No. XXVI d.d. Breslau, den 1. May 1742. Patent und Verbot, des bey denen Hochzeiten und Gelachen auf denen Dörfern gewöhnlichen höchst-gefährlichen Schieffens um die Stroh-Dächer, [w:] SS, Bd. I, 1742, s. 79.

113 W 1741 r. władze pruskie powiadomiły sołtysów o krążących fałszywych meldunkach o dezercji, No. XXIV d.d. Breslau, den 20. April 1741, Preussische Feld-Krieges-Commissariats-Declaration, dass die Einwohner in Schlesien, durch die fälschlich ausgestreutem Zettel, als ob. täglich so viel Deserteurs aufgesuchet werden müssten, ferner nicht beunruhiget, solchen Ausstreungen keinen Glauben bezumessen, und die Urheber und Erfinder solcher Betrügereyen zur wohlverdienten Strafe angezeigt werden sollen, [w:] SS, Bd. I, s. 67.

114 Verordnung, dass die Ortsgerichte die vorgefallenen Raubereyen und Diebstähle den Inquisitoriaten anzeigen, und die aufgenommenen Verhandlungen einreichen sollen, 9 IV 1813, „Amtsblatt der Königlichen Breslauschen Regierung“ (dalej ARB) 1813, St. XVII, s. 239.

Podsumowaniem wszystkich dotychczasowych rozwiązań samorządowych, ale także niezwykle ważnym aktem prawnym regulującym stosunki wiejskie był wspominany już Landrecht, czyli powszechne prawo krajowe z 1794 r. Prawa i obowiązki poddanych, ich panów oraz wzajemne relacje i zależności opisane zostały w jego części drugiej, w rozdziale siódmym. Unormowania życia gminy wiejskiej wynikające z Landrehtu zostały doprecyzowane i uzupełnione na początku XIX w. w wiejskiej ordynacji policyjnej oraz w instrukcji dla sołtysów wiejskich.

Uważa się, że sprawy gmin wiejskich, z wyjątkiem poboru rekruta i podatków, znajdowały się do połowy XIX w. poza obszarem zainteresowania administracji państwowej, a rola sołtysa ograniczała się do funkcji policji porządkowej¹¹⁵. Analiza wiejskiej ordynacji policyjnej i instrukcji dla sołtysów pokazuje jednak, jak szeroki zakres uprawnień spoczywał na urzędniku wiejskim, co pozwoliło na wykształcenie się nowej formy samorządu. Samorządność ta wyrażała się w prawie do zwoływania zebrań oraz w posiadaniu urzędu wiejskiego jako organu administracyjno-wykonawczego gromady, reprezentowanego przez wójta lub sołtysa oraz ławników¹¹⁶.

W zakres kompetencji samorządów wiejskich wchodził między innymi nadzór nad ściąganiem należności wobec pana. Czuwały one także nad transakcjami handlowymi dotyczącymi zarówno nieruchomości, jak i inwentarza żywego. Opiekowały się sierotami. Zajmowały się tropieniem sprawców przestępstw kryminalnych popełnionych w gromadzie. Do ważniejszych obowiązków należało także rozstrzygnięcie sporów, czuwanie nad porządkiem i ładem publicznym oraz należytym wywiązywaniem się chłopów z obowiązków wobec dworu. Samorząd określał również obowiązujące wszystkich gospodarzy rygory w przeprowadzaniu prac polowych, niezbędne dla zapewnienia prawidłowego funkcjonowania trójpolówki. Nakazywał też chłopom i funkcyjnym gromadzkim denuncjonowanie schwytanych na gorącym uczynku złodziei¹¹⁷. W dużych gromadach do sprawowania tych różnorodnych funkcji angażowano pomocników działających w imieniu gromady. I tak na przykład dziesiętnicy sprawowali nadzór nad życiem codziennym mieszkańców, leśni czuwali nad lasami gromadzkimi, polowi strzegli pól chłopskich i dworskich przed szkodami. Woźni pełnili funkcję kurierów roznoszących po wsi pozwy sądowe, rachmistrze kontrolowali gromadzkie księgi rachunkowe. Miarecznicy czuwali nad prawidłowością odsypu ziarna przez młynarzy. Karbownicy liczyli za pomocą karbowania, czyli nacięć, liczbę deputatów dostarczonych dla wojska, mierniczowie dokonywali pomiarów gruntów¹¹⁸. Poborcy odpowiedzialni byli za zbiorę podatków, a gdy wieś nie miała wyznaczonego poborcy, funkcję tę do czasu jego powołania przez starostę pełnił sołtys. Tu pojawiały się jednak problemy z sołtysami niepiśmiennymi, którzy nie byli w stanie spisywać ksiąg podatkowych. W związku z tym zalecano powoływanie wspólnych poborców dla kilku ościennych wsi¹¹⁹.

Funkcyjni samorządu wiejskiego, jak i ich pomocnicy wybierani byli spośród najbogatszych mieszkańców wsi, do których należeli kmiecie, karczmarze i młynarze. Sprawowanie funkcji w urzędzie wiejskim odbywało się za wynagrodzeniem, jakim z reguły było całkowite lub częściowe zwolnienie od ciężarów dworskich i opłat za prawo użytkowania dodatkowych gruntów oraz wynagrodzenie procentowe od pobranych podatków. Urzędy te obciążone były dużą odpowiedzialnością przed właścicielami wsi. Wobec opornych urzędników stosowano surowe kary, chłostę i więzienie¹²⁰.

Policyjne uprawnienia nadane sołtysom mieściły się w oświeceniowej wizji państwa, w której pod pojęciem policji rozumiano całość działalności państwa mającej zapewnić rozwój gospodarczy i społeczny¹²¹.

115 *Historia Śląska...*, t. II, cz. I, s. 73.

116 *Ibidem*, s. 68.

117 *Ibidem*, s. 75.

118 *Ibidem*, s. 69.

119 Uwiadomienie, względem szczególnych poborców podatku klasycznego, 23 XI 1820, „ARO” 1820, St. XLVIII, s. 399; Od 1820 r. gmina dodatkowo zobowiązana była do poboru nowego podatku gruntowego płatnego do kasy w ratach miesięcznych. Prawo względem urzędzenia podatków. Z dnia 30. Maja 1820, „Extraordinaire Beilage zum Amtsblatt St. XXXIX der Königlichen Regierung zu Oppeln” 1820, s. 2; Poborca podatkowy wynagradzany był kwotą 4% pobranego podatku klasycznego, Prawo względem zaprowadzenia podatku Klasycznego. Z dnia 30. Maja 1820, „Extraordinaire Beilage zum Amtsblatt St. XXXIX der Königlichen Regierung zu Oppeln” 1820, s. 20.

120 *Historia Śląska...*, t. II, cz. I, s. 69.

121 J. Malec, *U źródeł polskiej nauki policji w XVIII w.*, „Krakowskie Studia Prawnicze” 20, 1987, s. 159–173.

Podział stanowy społeczeństwa dzielił sferę bezpieczeństwa publicznego na wieś i miasto. W miastach uprawnienia policyjne spoczywały na mieszczanach, natomiast na terenach wiejskich na panach feudalnych i gminach podlegających urzędowi starosty. Dla panów feudalnych służba policyjna pełniona przez sołtysów stanowiła bardzo dobrą kontrolę nad stopniowo uwłaszczanym chłopstwem¹²². Definicja urzędu policyjnego określona została w § 10 tit. 17 części drugiej powszechnego prawa krajowego. Był to urząd, do którego należało utrzymanie publicznego spokoju, bezpieczeństwa i porządku, a także przeciwdziałanie niebezpieczeństwu grożącym ogółowi albo pojedynczym osobom¹²³. Policyjne uprawnienia sołtysów wpisywały się więc w realizację modelu etatystycznego zarządzania państwem, w którym jednostki tworzące społeczeństwo podporządkowane były państwu i aparatowi państwowemu usytuowanemu nad społeczeństwem. Absolutyzm monarszy realizowany był poprzez administrację wykonującą władzę policyjną, która wynikała z zobowiązania urzędników do wykonywania woli panującego w celu zapewnienia porządku publicznego, dobrobytu i szczęścia poddanych¹²⁴. Patrząc na szerokie uprawnienia sołtysów zarówno w czasie wojny, jak i pokoju, oraz szacując ich liczbę na 4200 urzędników, zauważamy, jak ważnym byli ogniwem w administracji państwowej na Śląsku¹²⁵.

Prawne aspekty policyjnych uprawnień samorządu wiejskiego zostały zebrane w „Wiejskiej Ordynacji Policyjnej”, czyli *Dorf-Polizey-Ordnung* z 1 maja 1804 r. (DPO), opublikowanej 9 sierpnia 1804 r. oraz w wydanej równocześnie „Instrukcji dla sołtysów wiejskich”, czyli *Instruction für die Dorf Scholzen* (IDS)¹²⁶. Oba dokumenty były niezwykle nowoczesne jak na swoje czasy i choć w mniejszych wspólnotach nie wszystkie zalecenia musiały być wykorzystywane, to na pewno w większych wsiach pozwoliły uregulować zasady współżycia społecznego. Uprawnienia sołtysa do zarządu gminą obejmowały jednocześnie kompetencje urzędnika państwowego i samorządowego¹²⁷.

Ordynacja wiejska postrzegana była przez samego ministra i reformatora Heinricha Friedricha Karla von und zum Steina jako dokument przełomowy w określeniu stosunków wiejskich na Śląsku i równocześnie jako wzorzec możliwy do wprowadzenia w innych prowincjach. Stein w swoim liście z dnia 17 czerwca 1808 r. zaproponował ministrowi Friedrichowi Leopoldowi von Schroetterowi zapoznanie się z nowymi śląskimi przepisami dotyczącymi wsi i stworzenie wzorowanych na nich unormowań prawnych. Oba przepisy zostały opublikowane we wrocławskim wydawnictwie Wilhelma Gottlieba Korna i nie były szerzej znane w Prusach. Poprzez drobiazgowo spisane faktycznie funkcjonujących norm w gminach wiejskich wprowadzono i usankcjonowano ich prawny wymiar. Oparto się nie tylko na powszechnym prawie krajowym i wcześniej wydanych dyspozycjach Kamery Wojenno-Dominalnej, ale również na prawie zwyczajowym, które rozszerzyło ogólne uprawnienia kamer. Instytucja sołtysa i sądu wiejskiego omówiona w Landrechcie – część II, rozdział 7, w paragrafach 46, 73 i 87 – obowiązywała w całym państwie pruskim, ale szczegółowe, dodatkowe unormowanie prawa wiejskiego zostało wydane po raz pierwszy na Śląsku. Wkrótce potem według wzorca śląskiego opracowano regulamin dla sołtysów wiejskich w Prusach Wschodnich (*Reglement für die Gemeinde-Scholzen vom 5.2.1805*)¹²⁸.

Śląska instrukcja dla sołtysów oraz wiejska ordynacja policyjna pozostają ze sobą w ścisłej zależności. Ordynacja określała prawo publiczne obywateli (*materielle öffentliche Recht des Bürgers*) oraz w 226

122 W. Bleek, *Geschichte der Politikwissenschaft in Deutschland*, München 2001, s. 66.

123 Tłumaczenie za: K. Dąbrowski, *Ewolucja pojęcia policji w kontekście genezy żandarmerii w Niemczech*, „Studia Iuridica Lublinsia” 25, 2016, nr 3, s. 208. Komplet pruskich ustaw policyjnych wraz ze współczesnym im omówieniem został wydany w 1840 r.: L. von Rönne, H. Simon, *Das Polizeiwesen der Preussischen Staates*, Breslau 1840.

124 M. Stefaniuk, *Działanie administracji publicznej w ujęciu nauk administracyjnych*, Lublin 2009, s. 271.

125 G. Wacke, op. cit., s. 121.

126 No. XXX Breslau den 1sten May 1805. Ordnung für das Herzogthum Schlesien und die Grafschaft Glatz, [w:] NSS, Bd. IX, Breslau 1806, s. 79–117; oraz No. XXXI d.d. Breslau den 1sten May 1804, Instruction für die Dorf Scholzen in Schlesien und der Grafschaft Glatz, [w:] NSS, Bd. IX, Breslau 1806, s. 118–134. Oba przepisy prawne omówione zostały przez Gerharda Wackego w: G. Wacke, *Dorf-Polizey-Ordnung und Instruction für die Dorf-Scholzen für das Herzogthum Schlesien und die Grafschaft Glatz vom 1. May 1804*, Würzburg 1971, s. 3. Recenzja rozprawy Gerharda Wackego: H. Schulze, *Dorf-Polizey-Ordnung und Instruction für die Dorf-Scholzen für das Herzogthum Schlesien und die Grafschaft Glatz vom 1. May 1804. Hg. und erläutert von Gerhard Wacke*, „Zeitschrift der Savigny-Stiftung für Rechtsgeschichte. Germanistische Abteilung” 1974, 91(1), s. 244–245.

127 G. Wacke, op. cit., s. 125.

128 Ibidem, s. 3–6.

paragrafach regulowała pozycję i zachowanie mieszkańców wiejskich społeczności w stosunku do właścicieli ziemskich i państwa. Składała się z siedemnastu tematycznych rozdziałów: obowiązków wobec państwa i właścicieli ziemskich, regulacji sądów wiejskich, spraw kościelnych, szkolnych, obowiązków służby, prawa dotyczącego gier hazardowych, żebractwa, stróży nocnej, zapobiegania pożarom, pomoru bydła, pochówków, utrzymania dróg i wspólnych użytków, obowiązków karczmarzy, szynkarzy i młynarzy oraz spraw ochrony zdrowia (*Pflichten gegen Landesherrn und Staat; Pflichten gegen die Grundherrschaft, Pflichten gegen die Dorfgerichte; Verhalten in Kirchen und Schulsachen; Pflichten des Gesindes gegen ihren Brodtherrn; Diebstähle; Geldspielen; Bettelei; Nachtwachten; Feuerverhütung; Viehsterben; Vorflut und Grabenräumung; Waldungen und Gehege; Straßen und Wege; Pflichten der Kretschmer und Schenken; Pflichten der Müller; Gesundheitsschutz*). Instrukcja dla sołtysów była znacznie krótsza od ordynacji wiejskiej i zawierała 67 paragrafów w pięciu rozdziałach dotyczących właściwości sołtysa, jego obowiązków wobec króla i państwa, właściciela ziemskiego, postępowania z gminą i postępowania policyjnego (*Eigenschaften des Dorfscholzen; Pflichten gegen König und Staat; Pflichten gegen die Grundherrschaft; Verhalten gegen die Gemeinde; Verhalten in Polizeisachen*). Instrukcja określała pozycję i zadania sołtysów, obszary zadań zleconych od państwa i właściwej administracji gminnej. Była źródłem prawa administracyjnego i instrukcją służbową dla urzędnika wiejskiego. Po raz pierwszy nastąpiło tak wyraźne rozdzielenie przepisów prawa prywatno-cywilnego od prawa administracyjnego. Oba źródła prawa zostały starannie przygotowane, natomiast ordynacja policyjna była podstawowym prawem wprowadzającym, na które powoływano się we wstępie instrukcji dla sołtysów¹²⁹.

1.1.1. Wiejska ordynacja policyjna – Dorf Polizey Ordnung

Ordynacja miała za zadanie zebranie wszystkich przepisów prawnych dotyczących funkcjonowania wspólnot gminnych w jednym akcie prawnym oraz nałożenie obowiązku informacyjnego wobec obywateli – prostych chłopów, którzy od chwili wprowadzenia ordynacji wiejskiej nie mogli zaistnieć się nieznaną prawem. Ustalono procedury, zgodnie z którymi chłopcy mieli możliwość zapoznania się z przepisami. Ustawodawca zauważył też, że stare, ale obowiązujące przepisy nie były przekazywane kolejnym pokoleniom chłopów, co powodowało niedoinformowanie ludności wiejskiej. Zmienić ten stan miała nowa ordynacja wiejska, w której zebrano cały aktualny porządek prawny dotyczący mieszkańców wsi. Zawarto w niej informacje na temat zobowiązań chłopca wobec państwa i gminy. Nie podjęto natomiast kwestii moralności, religijności, zachowania miru domowego i postępowań sądowych, dla których porady prawnej można było zasięgnąć u justycjariusza (*Justitiar*)¹³⁰. Dostęp do ordynacji wiejskiej miał być zapewniony dla każdego mieszkańca wsi. Egzemplarz ordynacji spisany w języku, w którym porozumiewała się większość mieszkańców wspólnoty, przechowywany był w skrzyni gminnej (*Gemein-Lade*) u pana ziemskiego albo u sołtysa. Miejsce przechowywania dokumentu ustalane było przez landrata i podlegało kontroli podczas wizytacji¹³¹. Zalecano, by niezwłocznie po wejściu w życie ordynacji, odczytano i wytłumaczono ją chłopom podczas zebrania gminnego. Zebrania odbywały się w niedzielne popołudnia w obecności pana ziemskiego lub jego przedstawiciela, miejscowego proboszcza, justycjariusza, dyrektora szkoły i członków sądu wiejskiego. Ordynację odczytywano corocznie w terminie dogodnym dla mieszkańców, zbieżnym z po-

129 Ibidem, s. 6.

130 Ibidem, s. 80.

131 Kontakty pomiędzy organami administracji nie miały wyłącznie formy pisemnej. Duże znaczenie przypisywano objazdom przełożonego po podlegającym mu terenie. Wizytacje zalecane były już w instrukcji Generalnego Dyrektorium z 1722 r. W nowych reformach administracyjnych z początku XIX w. zostały włączone do systemu administracyjnego jako stałe narzędzie kontroli. S. Haas, *Die Kultur der Verwaltung: die Umsetzung der preussischen Reformen 1800–1848*, Frankfurt a. M., New York 2005, s. 260–262.

siedzeniem sądu wiejskiego, sądu gajonego (*Dreidings*)¹³² lub w porze zimowej, gdy chłopci nie wykonywali prac polowych. Zebrania były rejestrowane w powiatowym urzędzie podatkowym. O przepisach ordynacji wiejskiej miał przypominać miejscowy proboszcz, nauczyciel lub dyrektor szkoły. Mieszkańcy wsi mieli prawo do zadawania pytań i wglądu do ordynacji¹³³.

Obowiązki członków wspólnoty gminnej wobec sądów wiejskich zostały omówione w trzecim rozdziale ordynacji (*Von den Pflichten gegen Dorfgerichte*). Sąd wiejski, zgodnie z Powszechnym Prawem Krajowym (ALR, II, Titel 7, § 47, 73), miał składać się z sołtysa (*Dorfrichter*) i przynajmniej dwóch ławników, nazywanych też *Gerichtsmänner*. Zapisy trzeciego rozdziału DPO ograniczały się do zaledwie kilku punktów, które zabezpieczały wykonanie rozkazów królewskich i pańskich¹³⁴. Sankcjonowały władzę sołtysa i członków sądu wiejskiego poprzez nakazanie poddanym posłuszeństwa¹³⁵. Chłopi byli zobowiązani do udziału w zebraniach wiejskich, na których ogłaszano królewskie i pańskie rozkazy. Nieobecni gospodarze mogli na zebranie delegować zastępcę lub zapłacić grzywnę¹³⁶. Podczas zebrań należało zachowywać się spokojnie i cicho¹³⁷. O zgodę na zwołanie zebrania sołtys zwracał się do pana feudalnego¹³⁸. Chłopi, sprzeciwiający się na zebraniu pańskim lub królewskim rozkazom, podlegali karom stosownym do przewinienia¹³⁹. Podobnie pod groźbą kary byli zobowiązani do wypełniania rozkazów sołtysa i jego nakazów pracy na rzecz gminy¹⁴⁰. Cięższe przewinienia rozstrzygał pan feudalny lub justycjariusz¹⁴¹. Szczegółowe unormowania w sprawie kar zostały doprecyzowane w IDS. Podobnie została opisana w instrukcji opiekuńcza rola sołtysa wobec wsi¹⁴². Zamieszczone w rozdziale uprawnienia nadzorcze można określić jako pozostające w obrębie działań administracyjnych, stąd więc tytuł rozdziału odnoszący się do władzy sądowej i nazwy stosowane w Landrechcie: *Dorfrichter* i *Gerichtsmänner*. Sama ordynacja milczy w kwestii uprawnień sądowniczych, więc odwołać się trzeba pomocniczo do Landrechtu. Sądy wiejskie nie rozstrzygały spraw spornych. Mogły nakładać kary porządkowe niestosującym się do zaleceń DPO do wysokości jednego talara lub kierować spory do właściwej instancji sądowej sądu patrymonialnego (ALR, II, Titel 7, § 80, 81). Sprawy sporne miał rozstrzygać miejscowy właściciel ziemski (ALR, II, Titel 17, § 74) za pośrednictwem justycjariusza¹⁴³.

W latach 1812–1815 zarządzeniami Królewskiego Sądu Krajowego we Wrocławiu¹⁴⁴ określono wysokość opłat za czynności sądów wiejskich, a 26 kwietnia 1842 r. została wydana instrukcja, która szczegółowo uregulowała działalność sądów wiejskich (IDG)¹⁴⁵. Zgodnie z nią sąd wiejski składał się z sołtysa i co najmniej dwóch ławników (*Schöppen*) lub członków sądu (*Gerichtsmänner*)¹⁴⁶. W paragrafie 1. instrukcji pojęcia „ławnicy” i „członkowie sądu” używane były w tym samym znaczeniu. Różnica była jednak istotna. Ławnicy mogli w razie nieobecności zastąpić sołtysa i pełnić obowiązki policyjne na wsi, natomiast członkowie sądu uczestniczyli wyłącznie w rozprawach i czynnościach sądu wiejskiego. Zwyczajowo przyjęto,

132 Działalność jednego z sądów gajonych opisana jest w: J. Chrząszcz, *Das Dreiding der Herrschaft Moschen*, „Zeitschrift des Vereins für Geschichte Schlesiens” 1909, Bd. 43, s. 276. Powolną likwidację sądów gajonych wprowadziło zarządzenie Wyższego Sądu Krajowego w Raciborzu z 28 grudnia 1822 r., zakazujące pobierania opłat na funkcjonowanie tych sądów; ibidem, s. 284. Ostatecznie przestały istnieć wraz z likwidacją sądownictwa patrymonialnego w 1849 r.

133 G. Wacke, op. cit., s. 81.

134 Ibidem, s. 82.

135 § 1, część III DPO.

136 § 2, część III DPO.

137 § 3, część III DPO.

138 § 4, część III DPO.

139 § 5, część III DPO.

140 § 6–8, część III DPO.

141 Kwestie nakładania cięższych kar przez sołtysów zostały też omówione w *Gesindeordnung vom 18.7.1799*, J. Ziekursch, *Hundert Jahre schlesischer Agrargeschichte*, 1915, s. 263.

142 G. Wacke, op. cit., s. 83.

143 Publikandum der Breslauer Ober-Amts-Regierung (Oberlandesgericht) vom 5.7.1799, [w:] NSS, Bd. VI, s. 325.

144 Die Unter-Gerichte sollen die Sätze anzeigen, was die Dorf-Gerichte, bei Zuziehung der zu vollführenden Rechts-Geschäfte, an Gebühren zu liqidiren befugt sind, 10 I 1812, „ARB” 1812, nr 4, s. 42, *Betreffend die allgemeine Gebühren-Taxe für die sammtlichen Dorfgerichte in Schlesien*, 14 VII 1815, „ARB” 1815, St. XXX, s. 353.

145 No 71. *Betr. Instruction für die Dorfgerichte bei den ihnen vorzunehmenden gerichtlichen Verhandlungen*, „Extraordinaire Beilage zum Amtsblatt der Königlichen Regierung zu Oppeln” 1842, St. XVIII, s. 96 (dalej IDG).

146 § 1 IDG; ALR II, Tit. 7 § 73, 79.

że we wsiach zamieszkałych przez chłopów oraz drobnych gospodarzy (*kleine Leute*) co najmniej dwóch członków sądu to byli chłopci, a jeden reprezentował zagrodników (*Gärtnergerichtsmann*). Rozpoczynali oni pełnienie obowiązków po zaprzysiężeniu¹⁴⁷. Sołtys wybierany i mianowany był przez panów ziemskich (*Gutsherrschaft*), a ławnicy przydzielani przez władze sądowe. Zarówno sołtys, jak i ławnicy musieli złożyć publicznie przysięgę państwu, panom i gminie¹⁴⁸. Termin przysięgi wyznaczany był przez landrata¹⁴⁹. Choć sołtysi mianowani byli przez panów ziemskich, to prawo zatwierdzania ich na stanowiskach oraz nadzoru przypisane było urzędowi landrata¹⁵⁰. Ławników wskazywały określone w instrukcji urzędy – sądy, które mogły też zlecać określone czynności sądom wiejskim. Rolę kontrolną pełnił starosta jako urząd policyjny weryfikujący dobór osób będących urzędnikami państwowymi (*Landespolizei-Behörde*)¹⁵¹. Sądy wiejskie w obwodzie swojej jurysdykcji mogły z pomocą zaprzysiężonego pisarza sądowego (*Gerichtschreiber*), pomimo braku wiedzy prawnej, uwierzytelniać przedstawione im dokumenty¹⁵². Zwrócono jednak uwagę, że nie każda czynność sądu mogła być wykonana bez znajomości prawa i w przypadkach wątpliwych nie należało podejmować takich czynności. Sąd wiejski nie miał prawa tworzyć własnych wywodów prawnych¹⁵³.

Sołtys albo sędzia wiejski był przedstawicielem gminy wiejskiej¹⁵⁴ i miał obowiązek przewodniczenia sądowi wiejskiemu oraz prowadzenia jego rozpraw. Przed sołtysem miały być składane wnioski stron, odpowiadał on za zgodny z przepisami przebieg postępowania sądowego¹⁵⁵.

Zgodnie z § 6 instrukcji, przy wszystkich czynnościach sądu, z wyłączeniem sporządzania inwentarzy i przeprowadzania egzekucji komorniczych, musiał być obecny pisarz sądowy¹⁵⁶. Choć odpowiedzialność za właściwe prowadzenie rozpraw spoczywała na sołtyście, to dobrą praktyką było, aby sołtysi konsultowali rozstrzygnięcia sądowe z pisarzami sądowymi i brali pod uwagę ich opinię, opierając się na ich znajomości prawa i większej praktyce sądowej¹⁵⁷. Zaproponowano, aby nawet do sporządzania inwentarzy czy protokołów komorniczych angażować pisarzy sądowych, sugerując, że sąd wiejski bez ich obecności może mieć problem z właściwym przygotowaniem inwentarza czy przeprowadzeniem postępowania komorniczego¹⁵⁸.

W obowiązkach urzędowych ławnicy byli zobowiązani wspierać sołtysa. Byli też współodpowiedzialni za właściwe działanie sądu wiejskiego¹⁵⁹. W zastępstwie sołtysa urzędował najstarszy ławnik, a do składu urzędu dobierano kolejnego ławnika¹⁶⁰. W przepisach uwzględniono też zastępstwa za pisarza sądowego. Jeden z członków sądu wiejskiego musiał posiadać umiejętność protokołowania, by móc pracować w zastępstwie pisarza. Znalezienie zastępcy pisarza sądowego spoza grona członków sądu wiejskiego było bardzo trudne ze względu na brak przysięgi urzędniczej, a w związku z tym wynikał problem z przystą-

147 DPD, s. 1.

148 § 2 IDG; ALR II, Tit. 7 § 73; Zgodnie z Powszechnym Prawem Krajowym (*Allgemeines Landrecht*, Teil II, Titel 10 § 3) oraz rozporządzeniem z 1799 r., do pełnienia obowiązków urzędowych niezbędna była uroczysta formuła przysięgi, w tym wprowadzenie elementu powołania się na własne sumienie i wiarę w Boga. Od kandydata wymagało się wierności i gorliwości. Rzetelność w wykonywaniu obowiązków wobec króla tożsama była z właściwą postawą moralną winną wobec Boga; zob: *Verordnung wegen zweckmäßiger Einrichtung der Eydleistungen*, Berlin 1799, wydano drukiem w Münster, 1805. Więcej o symbolach, w tym przysiędze w pruskiej administracji w: S. Haas, op. cit., s. 314.

149 Np. pismo z 13 marca 1813 r. skierowane do landrata oleskiego od miejscowego jurystycjariusza o wyznaczenie terminu przysięgi dla nowego sołtysa w Sternalicach, APOp, SP w Oleśnie, sygn. 194, s. 19.

150 Zdarzały się sytuacje, w których społeczność gminna nie zgadzała się z wyborem dokonany przez pana ziemskiego i wносиła skargę do landrata z prośbą o zmianę sołtysa. Np. pismo do landrata oleskiego chłopów ze Sternalic wystosowane w imieniu całej gminy przeciwko mianowaniu Johanna Koscielnego sołtysem. Chłopi argumentowali, że jest to człowiek zbyt surowy i zaproponowali trzech innych chłopów jako kandydatów do urzędu sołtysa, APOp, SP w Oleśnie, sygn. 194, s. 23.

151 DPD, s. 2.

152 § 3 IDG; ALR II, Tit. 7 § 82.

153 DPD, s. 2.

154 § 4 IDG; ALR II, Tit. 7 § 46.

155 § 4 IDG.

156 § 6 IDG; ALR II, Tit. 7 § 85–86.

157 DPD, s. 3.

158 Ibidem, s. 3 i 4.

159 § 5 IDG; ALR II, Tit. 7 § 76–78.

160 DPD, s. 3.

pieniem do czynności sądowych¹⁶¹. Nieobecnego pisarza sądowego można było zastąpić, przy spisywaniu ostatniej woli, wyłącznie notariuszem albo miejscowym duchownym¹⁶². Do czynności podstawowych sądu wiejskiego należała też, wyznaczona przez zawodowego sędziego, opieka nad sierotami i osobami psychicznie chorymi lub ubezwłasnowolnionymi. Kolejnym z zadań było wykonywanie czynności zabezpieczających spadek osób zmarłych¹⁶³. W przypadku popełnionych zbrodni, sąd wiejski współpracował z władzami policyjnymi przy wykryciu sprawcy¹⁶⁴, a także podejmował czynności w sprawie zastosowania aresztu i przekazania podejrzanego władzom policyjnym lub sądowym¹⁶⁵. Przechowywał też ciała samobójców i ofiar śmiertelnych wypadków aż do wykonania sądowych oględzin¹⁶⁶.

W ramach zadań policyjnych sołtysi sprawowali nadzór policyjny nad podróznymi. Zasady nadzoru sołtysa nad podróznymi zawarto w § 49 instrukcji generalnej dotyczącej policji paszportowej¹⁶⁷ oraz doprecyzowano w instrukcji dla sołtysów wydanej przez wydział I Rejencji Opolskiej¹⁶⁸. Obowiązek meldunkowy dotyczył wszystkich mieszkańców wsi, dozorem objęci byli zwłaszcza gospodarze zamieszkujący domy położone z dala od wsi. Meldunek z nazwiskiem i stanem podróznego, czasem pobytu i celem podróży przyjmował sołtys najczęściej od karczmarza w formie ustnej bądź pisemnej. Zaniechanie meldunku zagrożone było karą cielesną i finansową. Sołtys lub jego zastępca zobowiązani byli do niespodziewanego rewidowania domostw, karczm, chlewów i stodół w celu poszukiwania niezameldowanych podrózných. Rewizje miały być przeprowadzane zwłaszcza podczas jarmarków i innych zgromadzeń, gdy panował duży tłok i nasilały się kradzieże. Wtedy też zwracano uwagę na poszukiwanie złoczyńców ogłaszanych w listach gończych. Do zameldowania u sołtysa niezbędne było przedłożenie paszportu podróznego. Sołtys otrzymywał informację od landrata, którzy podróźni musieli posiadać paszport, a którzy byli z tego obowiązku zwolnieni. Niezgodności w paszporcie sołtys zgłaszał władzom policyjnym wskazanym przez landrata, obejmując w międzyczasie podróznego dozorem policyjnym. Sołtys, oprócz wyżej wymienionych czynności, zobligowany był do prowadzenia książki meldunkowej, jak i posiadał na równi z innymi władzami policyjnymi prawo do przedłużania ważności paszportów dla podróźujących po kraju¹⁶⁹. Sprawami meldunkowymi zajmowały się władze policyjne, a jeżeli takich nie było w gminie, meldunku dokonywał sołtys, który przekazywał zgłoszenie władzy policyjnej¹⁷⁰. Sołtys udzielał pomocy służbom granicznym i celnym przy rewidowaniu i zatrzymywaniu podrózných¹⁷¹. Ustalono też tryb postępowania wobec wędrujących cudzoziemców – sprzedawców lekarstw¹⁷². Sołtys miał chronić mieszkańców nie wpuszczając do wsi domokrażców i cudzoziemców handlujących zakazanymi towarami, między innymi olejkarzy, ślusarzy i mniszkarzy¹⁷³, a także polskich Żydów¹⁷⁴.

161 Ibidem, s. 4.

162 § 7 i 8 IDG.

163 § 128 IDG; DPD, s. 40.

164 § 129 IDG; DPD, s. 32.

165 § 130 IDG.

166 § 131 IDG.

167 Verordnung wegen genauer Beobachtung der Instruction für die Scholzen und für die sonst mit der Pass-Polizei beauftragten Personen, die Verwaltung der Fremden und Pass-Polizei auf dem Lande betreffend, 11 II 1814, „ARB” 1814, St. XVIII, s. 191.

168 Instruction für die Schulzen in Betreff der Verwaltung der Fremden und Pass Polizei auf dem plattem Lande, Oppeln, 25 August 1817, Extraordinaire Beilage zum Regierung Amtsblatt „ARO” 1817, St. XXX, s. 62–75 (dalej IS) No 22, Uwiadomienie, względem ustanowień niektórych przy wydawaniu Paszportów, 29 VII 1817, „ARO” 1817, St. XXX, s. 395.

169 Uwiadomienie, względem ustanowień niektórych przy wydawaniu Paszportów, 4 VII 1817, „ARO” 1817, St. XXX, s. 396.

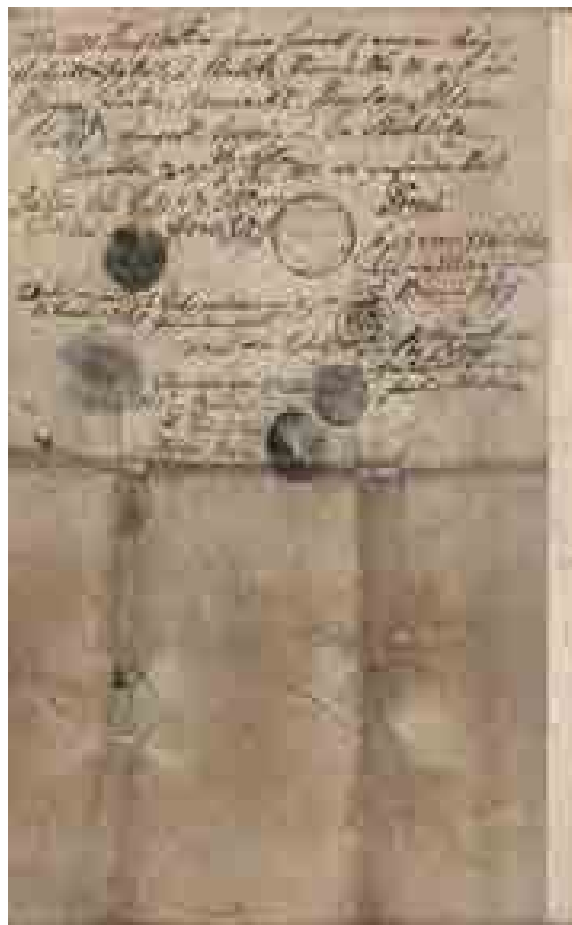
170 Instrukcja do wykonywania prawa z dnia 21. Maja 1855, „Extraordinaire Beilage zum Amts-Blatt der Königl. Regierung zu Oppeln” 1855, St. 34.

171 Uwiadomienie. Dozorcy graniczni podatkw i celni nie tylko blisko granicy ale też wewnątrz kraju prawo do rewidowania i zatrzymania podrózných maia, 29 IV 1820, „ARO” 1820, St. XVIII, s. 170.

172 Obwieszczenie, względem oddalenia cudzoziemców towary po domach na przeday obnoszących, zaras przy granicy także i oleikarżów lekarstwo na przeday maiających nie mniej hielów i tem podobnych tułaczow, 27 I 1820, „ARO” 1820, St. VI, s. 38.

173 Oznajmienie tyżące się odpędzenia cudzoziemców, którzy z zakazanymi rzeczami kupczą, 13 VIII 1817, „ARO” 1817, St. XXXIV, s. 432.

174 Obwieszczenie, że żydzi polscy w kraiu towary po domach na przedaz obnoszyc nie maia, 4 VII 1819, „ARO” 1819, St. XXVI, s. 290.

Il 1.
Paszport podróżny Franza Manna z Toszka
(APOP, RO, Wydział I, sygn. 12320)

1.1.2. Instrukcja dla sołtysów wiejskich – Instruction für die Dorf Scholzen

Instrukcja dla sołtysów wiejskich została wprowadzona rozkazem królewskim i normowała kwestie związane z utrzymaniem porządku społecznego.

Zawiera 67 paragrafów w pięciu rozdziałach dotyczących właściwości urzędu sołtysa, jego obowiązków wobec króla, państwa i pana ziemskiego, postępowania z gminą i postępowania policyjnego (*Eigenschaften des Dorfscholzen; Pflichten gegen König und Staat; Pflichten gegen die Grundherrschaft; Verhalten gegen die Gemeinde; Verhalten in Polizeisachen*). Instrukcja określała pozycję i zadania sołtysów, obszary zadań zleconych od państwa i zasady właściwego administrowania gminą. Była prawem postępowania administracyjnego w gminie i instrukcją służbową dla wiejskiego urzędnika. Podstawowym prawem wprowadzającym była ordynacja policyjna¹⁷⁵, jednak instrukcja nawiązywała do powszechnego prawa krajowego, znacznie je uzupełniając i wprowadzając przepisy szczegółowe. Część organizacyjna prawa gminnego, dotycząca w szczególności powoływania sołtysów i ławników, została zawarta w II części Landrechtu (ALR, II, Titel 7, § 18–86)¹⁷⁶.

Zarówno w DPO, jak i w IDS nie uregulowano kwestii powoływania sołtysów do pełnienia urzędu. To zagadnienie objaśniał Landrecht (ALR, II, Titel 7, § 46 i 47), w którym określono, że sołtys, sędzia wiejski i przedstawiciel gminy byli powoływani i odwoływani przez pana ziemskiego. Zarządzeniem Wyższego Sądu Ziemskiego w Raciborzu z dnia 14 października 1817 r. potwierdzono obowiązek zatwierdzenia składu sądu wiejskiego przez urząd starosty, przypominając, że sołtys i ławnicy są urzędnikami policyjnymi we wsi¹⁷⁷. Jednak dopiero po prawie pięćdziesięciu latach unormowanie to stało się ustawowym¹⁷⁸. W roku 1872 uchylono prawo panów ziemskich do powoływania urzędników gminnych, cedując wybór sołtysa na zgromadzenie gminne lub przedstawicieli gminy¹⁷⁹.

Zarówno DPO, IDS, jak i Landrecht nie regulowały długości trwania kadencji sołtysa. Mógł on urzędować do końca swojego życia lub być odwołany. Na Śląsku przyjęto trzyletnią kadencję sołtysa, z możliwością wcześniejszego odwołania z funkcji¹⁸⁰. W zastępstwie sołtysa mogli występować ławnicy, których obowiązki opisano w części III DPO i w Landrechcie (ALR, II, Titel 7, § 73). Oni też byli zobligowani do zgłoszenia landratowi wszelkich zaniedbań w pełnieniu służby przez sołtysa¹⁸¹. Zastępując sołtysa nabywali jego prawa i obowiązki. Jeżeli sołtys był jednocześnie karcmarzem i nie był w stanie prawidłowo pełnić urzędu, musiał zrezygnować ze stanowiska lub prowadzenia karczmy¹⁸².

W IDS nie podano kwoty wynagrodzenia sołtysa. Wynagrodzenie w formie korzyści i zwolnień określone zostało w Landrechcie i miało być zgodne z prawem miejscowym (ALR, II, Titel 7, § 72). Była to przede wszystkim dodatkowa ziemia uprawna i zwolnienia ze służby pańskiej. Początkowo honorowo pełniona posada w ciągu lat ewoluowała w kierunku stanowiska państwowego urzędnika gminnego. Zwyczajowo sołtys otrzymywał wynagrodzenie w wysokości 10 reichstalarów rocznie, płaconych po połowie przez pana i z kasy gminnej¹⁸³.

175 G. Wacke, op. cit., s. 6.

176 Ta część Landrechtu została szczegółowo omówiona wraz z przykładami i orzecznictwem sądowym w rozprawie T. A. Geissler, *Das ländliche Kommunal-Wesen in dem sechs östlichen Provinzen des Preußischen Staates*, Berlin 1864.

177 Cyt.: *Die sammtlichen Untergerichte in Oberschlesien werden hierdurch angewiesen, genau darauf zu sehen, das kein Schulze oder Gerichtsmann ohne Genehmigung des Kreis-Landraths angestellt oder entlassen werde, weil die Kreis Polizei Behörde zu betrachtenden Schulzen und Gerichtsmänner einen ganz vorzüglichen Einfluß haben muss. In Fällen wo der Weg Rechtens eingetreten und auf die Entlassung rechtskräftig erkannt ist, muß dem Landrath sogleich Nachricht davon gegeben worden*, No. 19, Bekanntmachung [Königlichen Oberschlesischen Ober-Landes-Gerichts], wegen der zur Anstellung oder Entlassung der Schulzen und der Gerichtsmänner erforderlichen Genehmigung des Landraths, „ARO” 1817, St. XLIII, s. 552; J. Chrząszcz, *Das Dreiding...*, s. 281.

178 § 21 Gesetz, betreffend die ländlichen Ortsobrigkeiten in den sechs östlichen Provinzen der Preußischen Monarchie vom 14.4.1856, „GS”, s. 354.

179 Kreisordnung für die Provinzen Preußen, Brandenburg, Pommern, Posen, Schlesien und Sachsen. Vom 13. Dezember 1872, „GS” 1872, nr 41, s. 661–713 (dalej KO), § 23.

180 Ibidem, s. 120.

181 Ibidem.

182 IS, s. 71.

183 G. Wacke, op. cit., s. 119.

Po wyborze sołtys i ławnicy składali przysięgę na wierność królowi (*Treue gegen den König*)¹⁸⁴, w której zobowiązywali się wiernie służyć państwu, panu ziemskiemu i gminie (ALR, II, Titel 7, § 73). Przysięga zobowiązywała do wykonywania obowiązków podatkowych i sądowych zgodnie z najlepszą wiedzą i doświadczeniem. Formuła przysięgi oparta była na zarządzeniu o składaniu przysięg urzędowych z dnia 26 października 1799 r., wydanym drukiem w Münster w 1805 r.¹⁸⁵ Zarządzenie regulowało właściwy sposób składania przysięgi oraz jej treść, która musiała być jasna dla zaprzysiężonego¹⁸⁶. Formularze przysięgi były rewidowane przez właściwe wyższe urzędy¹⁸⁷. Dla przysięg sądowych musiała być zachowana ordynacja sądowa (*Gerichtsordnung*)¹⁸⁸. Przysięga była składana w obecności osób znających prawo oraz cieszących się zaufaniem i szacunkiem¹⁸⁹. W przysiędze powoływano się na sumienie i zastosowano formuły wprowadzające zróżnicowane w zależności od wyznania¹⁹⁰. Dla członków sądu wiejskiego przygotowano formułę przysięgi zarówno w języku polskim, jak i niemieckim. Polską wersję przysięgi przygotowano dla sołtysów i ławników niemówiących po niemiecku¹⁹¹. Znajomość języka niemieckiego początkowo była wymagana tylko od pisarzy gminnych¹⁹².

W języku polskim przysięga brzmiała następująco:

„Ja [imię i nazwisko składającego przysięgę] przysięgam Panu Bogu Wszechmogącemu i wszystko wiedzącemu, iż gdy ja [nazwa urzędu] za Gminu [nazwa miejscowości] przeznaczony zostałem, ja najśniejszemu Królowi Pruskiemu, mojemu Najłaskawszemu Panu i mojej zwierzchności poddanym, szczerym, wiernym bydź przyżekam, i wszystkie mi przez urząd mój przypadające powinności podług moje najlepszej wiadomości i mego sumienia wypełniać chcę. Tak mi Panie Boże dopomóż i twoją świętą Ewanielią do dusznego zbawienia, przez Jezusa Chrystusa do dusznego zbawienia.

Amen”¹⁹³.

W języku niemieckim wygłaszano ją w następującej formie:

„Ich [imię i nazwisko składającego przysięgę] schwöre zu Gott dem Allmächtigen und Allwissenden, daß nachdem ich zum [nazwa urzędu] für die Gemeinde [nazwa miejscowości] bestellt worden, Sr. Majestät, dem Könige von Preussen, meinem Allernädigsten Herrn, ich unterthänig, treu und gehorsam sein und alle mir vermöge meines Amtes obliegende Pflichten nach meinem besten Wissen und Gewissen genau erfüllen, auch die Verfassung gewissenhaft beobachten will! So wahr mir Gott helfe!

Amen”¹⁹⁴.

W materiale źródłowym landratur zachowało się wiele protokołów z zaprzysiężeń zarówno sołtysów, ławników, jak i pisarzy sądowych. Zatwierdzony przez władze schemat przysięgi uzupełniany był dodatkowymi deklaracjami, w których wykluczano możliwość nieuczciwego działania¹⁹⁵. Przykładowa przysięga ławnika brzmiała:

„Ja, Ioseph Skowronek przysięgam Panu Bogu wszechmogącemu w Trojcy Świętej ledynemu, iż: gdy przez Urząd Landrathu Oleskiego na Przysięgłego Gromady przeznaczony zostałem, tak Rządowi, – Państwu iako i Zwierznikiem moim, wiernem i posłusznem bydź przyrzekam i wkażdym zasię o dobro i tkorzyćci Ich iak naytroskliwiey starać się będę. – Szczególniey przyrzekam Obowiazki i Powinności mi powierzone sumiennie wypełniać, o dobro Wsi i Gromady w każdym razie iak neyusielniey się starać, nad utrzymywaniem Porządku nieustannie czuwać, a cotałowemu

184 § 1 i 27 część II IDS.

185 Verordnung wegen zweckmäßigerer Einrichtung der Eydleistungen Münster, 1805 (dalej VE).

186 § 1 VE.

187 § 3–5 VE.

188 § 7 VE.

189 § 8 VE.

190 § 9 i 10 VE.

191 Szacuje się, że na początku XIX w. na Śląsku udział ludności posługującej się językiem polskim mógł wynosić co najmniej 72%, w tym 90% ludności polskojęzycznej zamieszkiwało powiaty strzelecki, bytomski, oleski i rybnicki; zob. *Historia Górnego Śląska. Polityka, gospodarka i kultura europejskiego regionu*, red. J. Bahlcke, D. Gawrecki i R. Kaczmarek, Gliwice 2011, s. 183.

192 B. Kalinowska-Wójcik, *Państwo na wsi? Gminy wiejskie na Górnym Śląsku pod koniec XVIII i w pierwszej połowie XIX w. – zarys problemu*, „Szkice Archiwalno-Historyczne” 2015, nr 12, s. 96.

193 Tekst zacytowany zgodnie z oryginalną pisownią. APOp, SP w Oleśnie, sygn. 193, b.p.

194 Ibidem.

195 Np. Przysięga ławnika ze Sternalic z 1832 r., APOp, SP w Oleśnie, sygn. 194, s. 122–123.

się sprzeciwić by mogło w spółnie z Sołtysem, i przy wzbranianiu się tegoż, sam natychmiast zaradczych Srodków do uchylenia takowego użyć lub też Wyższą Władzę o tym uwiadomic nieomęczkam. – Co mi wszczególności do wypełnienia powierzonym lub nakazanem będzie, przyrzekam iak naydokładniey i według naylepszego mego zdania do Skutku doprowadzić. – A szczególniey przyrzekam, iż gdy mi co do otaxowania powierzonym będzie istotną Wartość tegoż według Przekonaniu sumiennie podam, a to bez względnie na Przyiasń, Pokrewienstwo, Nienawiść, Podarunki, Obietnice iako też Boiazń lub bądź iakiey inney Przyczyny pod żadnym nazwiskiem – podobnież przy spisywaniu Inwentarzy lub opieczętowaniu Maiętności się do udzielonych mi wtym względzie Przepisów postępować będę. – Niemniey przysięgam iż gdy bym w czynnościach Sądowych do działania powołany został, na to bacność mą zwrócę, aby wszystko sprawiedliwie w Protokołach spisane było, a przekonawszy się o istocie rzeczy sprawiedliwości wymagaiący protokoł własnoręcznym podpisem stwierdżę. – Na koniec przysięgam, iż przy ściąganiu nałożonych na Gromady Podatkow i Ciężarow, co ieżeli przez Sołtysa lub ktorego z Przysięgłych wspulnie nastąpi, takowe bez Względu na Przyiasń, Pokrewienstwo, Nienawiść lub własną tkożyść albo bądź ziakiego kolw. innego Względu na Gromadę według Przepisow wtym względzie mi udzielonych rozłożą – nikogo nie skrzywdzą i też nikomu skrzywdzić nie dozwolą, na reszcie tak sprawować się przyrzekam, iak słusznemu Przycięgłemu przystoi i wypada – tak abym przed Bogiem i mą Zwierzchnością się mogł usprawiedliwić. – Tak mi Panie Boże dopomosz i niewinna Syna lego Męka.

Jozef Skowronek¹⁹⁶

Przysięga sołtysa ze Sternalic natomiast miała brzmienie:

„Ja Johann Dormochwoll przysięgam Panu Bogu wszechmogącemu i wszystko Wiedzącemu prawdziwą i cielesną Prziśięgą, że ponieważ ja, od Państwa mego, za Sołtysim obrany jestem, ja wszystkie Roskazy według Rosporzędzenia wszęście drugi pod tytułem VII. §. 46. wierne chcę wypełnić. Względem tego obieciuję tilko Rozkaze mego najjaśniejszego Króla, ale też Roskaze Zwierśności Państwo mego, Gminowi rosnaimować i sam wypełnić, i do wypełnienia Gmin cały pociągąć. Przytem przysięgam i obieciuję wtym mnie poddanę Gminie na dobri Porządek trzymać i na Ogien i Nieszczęścia ostrożnem Okiem patrzeć, też obieciuję tak rządzić, jak się sprawiedliwemu Sołtysowi należy, i dobrymi Przikładami Gminowy zabiegać.

Tak mie pomosz Panie Boże przez niepokolanę Poczenčia Panny Marii i wszyści Święci. Amen

X X X Johann Dormochwoll Scholze

zu Sternalitz

Schon [...] als Unterschriften-Zeuge

Die richtige Ableitung vorsteheneden Eides bescheiniget.

Rosenberg den 3ten Aprill 1828.

Königliches Landrathliches Officium.

Im Auftrage¹⁹⁷

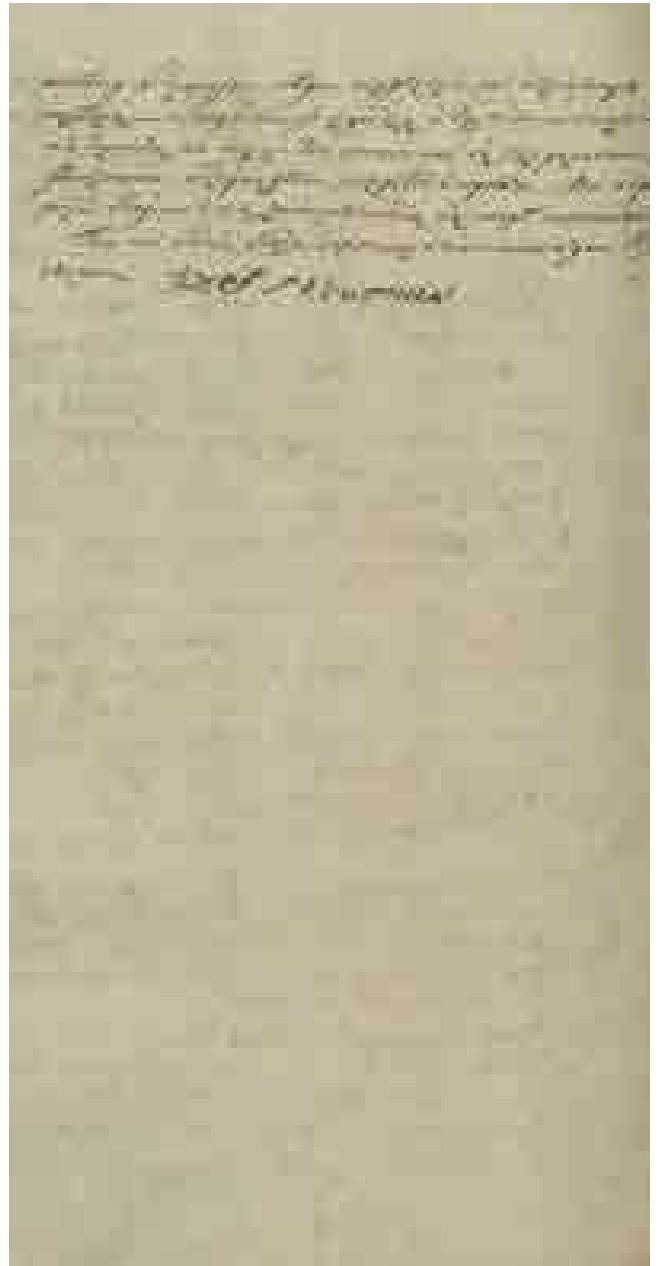
Dodatkowym dokumentem podpisywanym przez składającego przysięgę były „Przestrogi przy wykonywaniu przysięgi, oraz przepisane w tej mierze roty i normy” w części zatytułowanej „Przestrogi przy wykonywaniu przysięgi Urzędowej”.

Formuła przestrogi w języku polskim brzmiała:

„Zamiar przysięgi Urzędowej jest ten, aby przysięgający uroczyście zaręczył iż wiernem sprawowaniu urzędu swego ścisłem pełnieniu włożonych na niego obowiązków, nie tylko przepisów prawa, lecz oraz do wewnętrznego głosu sumienia swego zawsze stosować się będzie. Wspomnienie na wykonaną przysięgę powinno, i zaiste powodować będzie każdego uczciwego człowieka, iż przyjęte na siebie obowiązki nie tylko wypełni, aby z nich przed Panującym i przełożoną sobie własną lecz oraz przed Sędzią Najwyższym usprawiedliwić się zdołał. Kto przyrzeczenia swojego, przysięgą stwierdzonego ciągle jest pamiętnym, ten także wten czas, gdy innego czynów swoich niema świadka, prócz własnego sumienia swego, opierać się będzie wszelkiej sposobności do pokuty, i ani przez bojaśń ludzką, stronictwie, chęć zysku, lub inne niedozwolone widoki odwieść się nieda od postępowania urzędzie w każdej okoliczności z niewzruszoną poczciwością.

196 Tekst podano zgodnie z oryginalną pisownią. Ibidem, s. 122–123.

197 Ibidem, s. 108.

Il. 2.
Przysięga ławnika Skowronka ze Sternalic
(APOP, SP w Oleśnie, sygn. 194, s. 122–123)

Przy wykonaniu każdej przysięgi wzywa się Bóg najwyższy, aby krzywoprzysięstwo ukarał, a ściśle dopełnianie przyjętych obowiązków nagrodził. Mocne przekonanie o tem że Bóg wszystko wie, wszędzie jest obecnym, sprawiedliwym i wszechmocnym, powinno każde wstrzymać od dopuszczenia się niedbałości wypełnienia przyrzeczonych obowiązków urzędowych, owszem uniknie przez to z największą troskliwością najmniejszego nawet zboczenia od otrzymanej instrukcyi.

Kto się tak jako sumienny i rzetelny urzędnik Królewski sprawuje i z temże postępowaniem swoim niezmienną łączy wierność i niezłomność w pełnieniu obowiązków służby gorliwość, zapewnionym byź może błogostawieństwa Boskiego i niezawodnej nagrody bądź w tym, lub na drógiem świecie, dozna oraz w każdym niebezpieczeństwie lub dolegliwości, pociechy i spokojności jaką tylko nieskazitelne sumienie nadać zdoła.

W równymże sposobie także z strony przełożonych władz ten szczególnie zawsze zaszczycony będzie względami, którego urzędowanie okaże iż postępowaniu swoim zawsze wiernym zostaje zaprzysiężonymi przyrzeczeniu swojemu, i przez to godnym się czyni, byź przedstawionym panującemu do dalszej promocyi lub innej, wyświadczyć mu się mającej łaski.

Przeciwnie zaś ci, którzy zaprzysiężone przez siebie uroczyście obowiązki urzędowe zaniedbają, lub tak dalece zbaczają, iż rozmyślnie wbrew udzielonej sobie instrukcyi postępują, prócz powszechnej pogardy, spodziewać się oraz mogą surowych kar, urzędnikom na obowiązki swoje niepamiętnym prawem zagrożonych, które w miarę mniejszego lub większego przewinienia bez względu na osobę i jej znaczenie na nich niezawodnie wykonanemi będą¹⁹⁸.

W 1833 r. ujednolicono tekst przysięgi składanej przez sołtysów i ławników z przysięgą zawodowych urzędników państwowych¹⁹⁹. Wprowadzenie tej regulacji było powiązane z policyjnymi uprawnieniami wiejskich urzędników, wynikającymi zarówno z DPO, jak i Landrechtu (ALR, II, Titel 7, § 59, 61–63, 65–67, 70–71)²⁰⁰.

Nowością, która została opisana w IDS, były uregulowania dotyczące używania laski sędziowskiej sołtysa. Laska na posrebrzanej gałce miała wygrawerowaną nazwę wioski i powiatu²⁰¹. Była ona symbolem i znakiem władzy sołtysa, a używana była w sytuacjach reprezentowania przez niego władzy państwowej. Wykorzystywana była przy prowadzeniu zebrań wiejskich, powoływaniu rekrutów (Canton), organizacji stacji wymiany koni – w sytuacjach, gdy sołtys wydawał rozkazy z mocy urzędu²⁰² i sprawował nadzór nad pracami gminnymi. Nieposłuszeństwo wobec sołtysa po trzykrotnym uderzeniu przez niego laską traktowane było jako obraza urzędu i podlegało karze, podobnie jak sprzeciw wobec urzędnika państwowego (ALR, II, Titel 7, § 55)²⁰³.

Po zakończeniu pełnienia funkcji sołtys przekazywał laskę panu ziemskiemu, który oddawał ją kolejnemu urzędującemu sołtysowi²⁰⁴.

Co ciekawe, używanie lasek, niewzmiankowanych w Landrechcie, jeszcze przed dookreśleniem ich funkcji w IDS było skutecznym narzędziem organizacji życia administracyjnego w gminie. Kilka lat później, w ordynacji miejskiej Steina wydanej 19 listopada 1808 r. wprowadzono insygnia dla podkreślenia rangi honorowych urzędów administracji miejskiej. Zgodnie z § 208 radni miejscy otrzymali czarne uniformy i złote łańcuchy ze złotym medalem, natomiast urzędnicy małych miast srebrne medale. Wkrótce wprowadzono dla urzędników wiejskich mundury z żółtymi jedwabnymi mankietami. Śląski ubiór stał się wzorem dla innych prowincji, w których uniformy różniły się jedynie kolorem²⁰⁵. W 1815 r. dla podkreślenia rangi urzędu wprowadzono umundurowanie na okres wojny i pokoju dla urzędników wszystkich szczebli administracji. Sołtysi mieli nosić ciemnoniebieską togę z kołnierzem w kolorze karmazynowej czerwieni z wy-

198 Zachowano oryginalną pisownię. Ibidem.

199 Cabinets-Ordre vom 5.11.1833 wegen der Dienst- und Bürgereide, „GS” 1833, s. 291.

200 G. Wacke, op. cit., s. 119.

201 Laski sołtysie władze rejencji zamawiały we Wrocławiu w S. Annocens Eder. W 1842 r. wysłały zamówienie dla wszystkich powiatów. APOp, RO, Wydział I, sygn. 6697, s. 41.

202 G. Wacke, op. cit., s. 117.

203 Ibidem, s. 122.

204 Wprowadzenie do IDS. Zachowane laski sołtysie zostały opisane w zbiorach przedwojennego Muzeum w Gliwicach, [Anonim], *Oberschlesische Volkskunst*, „Oberschlesien in Bild” 1924, nr 44. Zarys funkcji laski sołtysiej na Śląsku przedstawił A. Perlick, *Zur Geschichte des Schulzenstabes in Schlesien*, „Der Oberschlesier” 20, 1938, Hf. 9.

205 G. Wacke, op. cit., s. 117.

winięciem i żółtymi guzikami. W skład munduru wchodził też trójkątny kapelusz ze złotym splotem, naszywką i kokardą narodową, złoty sznur na ramieniu oraz szabla na skórzanym pasie przetkanym złotem. Służbowy uniform ze złotym sznurem na barku zrównywał sołtysa w randze z sierżantem policji (*Feldfebel*).

Przysięgli sądowi w trakcie sprawowania urzędu mogli nosić niebieską czapkę z paskiem w kolorze munduru policyjnego²⁰⁶. W 1841 r. władze rejencji zarządziły zmianę umundurowania sołtysa z policyjnego na tradycyjny ubiór z żółtym sukniem lub opaską na ramieniu w kolorze prowincji²⁰⁷.

W części pierwszej IDS zatytułowanej *Von den Eigenschaften eines Dorf-Scholzen* omówiono obowiązki sołtysa, dookreślając przymioty, jakimi powinien się cechować, dużo dokładniej niż w Landrechcie, który wymagał od sołtysa jedynie umiejętności pisania i czytania oraz dobrej opinii (ALR, II, Titel 7, § 46). W IDS określono cechy osobowości sołtysa pozwalające właściwie dbać o dobro gminy. Była to religijność (dobry chrześcijanin), zamiłowanie do porządku, sprawiedliwość i uczciwość. Sołtys miał być bezstronny w działaniach urzędowych niezależnie od relacji rodzinnych i koleżeńskich. Miał podejmować wyważone decyzje i nie poddawać się łatwo emocjom²⁰⁸. W określeniu wymaganych cech charakteru sołtysów IDS można porównać do ordynacji miejskiej z 1808 r., w której w paragrafach 148 i 163 opisano cechy charakteru członków magistratu²⁰⁹. Odwołując się do omówionej w § 3 bezstronności, należy wspomnieć, że w Landrechcie nie unormowano tej kwestii nawet w części dotyczącej funkcjonowania urzędów (ALR, II, Titel 10, § 85). Wszystkie sporządzone lub podpisane przez sołtysa dokumenty zyskiwały status dokumentu poświadczanego urzędowo na równi z zeznaniem sołtysa pod przysięgą²¹⁰.

Zdecydowanie najważniejszą część obowiązków sołtysa stanowiły zobowiązania wobec króla i czynności wykonywane w ramach służby królewskiej²¹¹. Zostały one omówione w części drugiej IDS (*Von Pflichten eines Scholzen gegen den König und in Königlichen Dienst-Angelegenheiten*). Obszerny fragment instrukcji pokazuje, jak szerokie uprawnienia nadano sołtysowi przy reprezentowaniu państwa wobec społeczności wiejskiej, ale również jak dyspozycyjny i wierny musiał być wobec władz państwowych. Właśną postawą miał dawać przykład wypełniania rozkazów królewskich i egzekwować ich wykonanie od mieszkańców wsi²¹².

Do obowiązków sołtysa należało przekazywanie mieszkańcom wsi urzędowych obwieszczeń dotyczących spraw gromady oraz przechowywanie dziennika urzędowego. Wszystkie wydane przez landrata rozkazy, które trafiały do sołtysa w formie kurendy, wpisywane były przez sołtysa lub pisarza do księgi kurend wraz z datą i podpisem sołtysa, a następnie przekazywane do kolejnej wsi²¹³ przez landdragona²¹⁴ lub gońca z gminy. W zależności od wagi komunikatu władz, sołtys obwieszczał go niezwłocznie lub w najbliższą niedzielę na zebraniu gminnym. Za niedopełnienie swych obowiązków sołtys mógł zostać ukarany grzywną w wysokości trzech talarów bądź karą cielesną. Przeczytanie obwieszczenia mieszkańcom miało być tak wykonane, aby było zrozumiałe dla każdego odbiorcy²¹⁵. Obwieszczenia władz państwowych kierowane do wspólnoty gminnej dotyczyły najczęściej przypomnienia przepisów prawa lub spraw organizacyjnych w rejencji, np. jak dbać o prawidłowy ruch podróżnych na drogach²¹⁶, jak troszczyć się o bezpieczeństwo na rzekach i stawach poprzez oznaczenie miejsc szczególnie niebezpiecznych, sprawdzanie stanu technicznego łodzi czy zakazu przewożenia dzieci w łodziach oraz sprawdzanie przewoźników²¹⁷. Regulowały one obyczaje wiejskie wynikające z tradycji i zakazywały niebezpiecznych zwyczaj-

206 Wegen der Uniform der Dorfscholzen, der Gerichts-Geschwornen auf dem Lande und der Nachtwachtmeister in den Städten, 11 I 1815, „ARB” 1815, St. III, s. 21; S. Haas, op. cit., s. 354.

207 APOp, RO, Wydział I, sygn. 6697, s. 14, 37.

208 § 1–4, część I IDS.

209 G. Wacke, op. cit., s. 118.

210 § 5, część I IDS.

211 § 4, część II IDS.

212 § 2 i 5, część II IDS.

213 § 3, część II IDS.

214 Instytucja landdragona sięga XVII w.; Instanтт. der Landdragoner vom 7 April 1680, [w:] *Sammlung der wichtigsten Privilegien, Statuten etc.*, Th. II, s. 107; Schlesische Bettelordnung vom 6 Novbr. 1700. Źródła podane za: L. v. Rönne, H. Simon, op. cit., s. 14.

215 Obwieszczenie, względem porządnieszego publikowania Dziennika, 11 X 1819, „ARO” 1819, St. XLIII, s. 425.

216 Rozkaz, żeby podróżni i Furmani tylko w posrod drogi na goscincach publicznych iechali, 18 V 1817, „ARO” 1817, St. XXIV, s. 296.

217 Uwiadomienie, względem ostrożności, która przy kompaniu, ślizganiu na żyżwach i przy iezdzeniu po wodzie, używana bydz ma, 13 VIII 1817, „ARO” 1817, St. XXXVI, s. 443.

jów²¹⁸, jak też poruszano w nich takie sprawy, jak np. uczęszczanie dzieci do szkół czy wypas bydła²¹⁹. Rejencja ostrzegała za pośrednictwem sołtysów przed niebezpieczeństwami wynikającymi z zaniedbań w życiu codziennym²²⁰.

Wprowadzenie dzienników urzędowych i dzienników praw (ustaw) w państwie pruskim w okresie rządów Hardenberga ułatwiło sposób przekazywania informacji poddanym. Ważnym ogniwem w komunikacji z ludem pozostał sołtys, który przekazywał królewskie rozkazy²²¹. Aby zapewnić prawidłowy przebieg zebrań wiejskich, władze rejencji zarządziły, aby odbywały się w izbach u sołtysa lub przysięgłych. Jeżeli ze względów lokalowych nie było to możliwe, zebrania odbywały się w izbie szkolnej. Ostatecznie mogły być przeprowadzane w karczmie z zaznaczeniem, że w tym czasie nie spożywano tam alkoholu²²². W ankiecie przeprowadzonej w powiecie opolskim w 1847 roku sto trzydzieści gmin zadeklarowało posiadanie izby gminnej²²³.

Do obowiązków sołtysa należał pobór danin państwowych (*Steuererheber*), które z pomocą ławników przekazywał do właściwego powiatowego urzędu podatkowego (*Kreissteueramt*) (również ALR, II, Titel 7, § 54). W prowadzonych księgach podatkowych sołtys odnotowywał i podpisywał nie tylko daniny należne państwu, ale też stan pogłowia bydła, według których wyliczano ilość soli, która przysługiwała gminie²²⁴. Raz do roku sołtys rozliczał się ze starostą z opłat pobranych przez sądy wiejskie, przedstawiając rachunki gminne. Sołtys był poborcą podatków królewskich i nie miał prawa zarządzać poboru innych opłat od mieszkańców gromady²²⁵. Zdarzało się jednak, że starano się bezprawnie w koszty gromady doliczać gościnę w karczmie dla żandarmów i innych kontrolujących urzędników²²⁶. Władze gromadzkie czuwały również nad prawidłowym przebiegiem opodatkowania z tytułu produkcji tabaki. Zobowiązane były do obmiaru obsianego pola, a także do określenia wielkości plonów. I tak w przypadku tytoniu należało podać liczbę snopów ususzonych liści zważonych na cetnary i funty według pruskiej miary. Obmiar ten sołtys poświadczal pisemnie²²⁷.

Zadania z zakresu poboru rekruta i nadzoru nad zbiegami zostały szczegółowo omówione w części I DPO i dookreślone w IDS. Prowadzone były rejestry dusz (*Seelen-Register*) dla komisji poborowej, zawierające aktualny wykaz mężczyzn zamieszkałych w gromadzie z uwzględnieniem niedawno urodzonych, zmarłych, przybyłych i osób, które zakończyły służbę²²⁸. Ponadto prowadzono rejestr służby i wszystkich obcych komorników, przy którym przechowywano pozwolenia na wywędrowanie i paszporty podrózne czeladników²²⁹. Sołtys rekwirował paszporty podrózne powracających do wsi czeladników i przekazywał je landratowi²³⁰. Był odpowiedzialny za zgłaszanie młodych mężczyzn do poboru wojskowego²³¹, rejestro-

218 Władze zakazały np. „chodzenia trzech Królów”, „kompania i pławienia ludzi i zwierząt” w wielki piątek i w drugi dzień świąt Wielkanocy, oblewania dziewcząt wodą w drugi dzień świąt Wielkanocy, 9 X 1819, „ARO” 1819, St. XLIII, s. 421.

219 Obwieszczenie, względem porządnieszego publikowania Dziennika, 11 X 1819, „ARO” 1819, St. XLIII, s. 425.

220 Warnung gegen das Verschließen der Kinder in den Stuben 28 I 1823, „ARO” 1823, St. VIII, s. 65; Uwiadomienie, żeby się każdy używania iadowitych latorosł albo zioł strzegł, 1 III 1823, „ARO” 1823, St. XI, s. 82.

221 S. Haas, op. cit., s. 82, 275; B. Vogel, *Reformpolitik in Preussen 1807–1820*, [w:] *Geschichte und Gesellschaft. Sonderheft. Vol. 6, Preussen im Rückblick*, 1980, s. 207; Od 1743 r. rozkazy i obwieszczenia królewskie były dostarczane na obszary wiejskie przez landdragonów, No XXV, d. d. Berlin, den 25 May 1743. Mandat, welchergestalt die im Lande Schlesien zu publicirende Edicta, Patente und Verordnungen aufs schleunigste zu jedermanns Wissenschaft gebracht werden sollen, [w:] SS, Bd. I, s. 85.

222 Rozporządzenie, względem mieś w których na przyszłość gromady po wsiach odprawione bydz maia, 14 II 1820, „ARO” 1820, St. VIII, s. 67.

223 APOp, SP w Opolu, sygn. 412, b.p.

224 § 9, część II IDS; Inspektorzy solni działali od 1756 r., Breslauer Circular an sämtliche Salzinspectores, über die künftige Salz-Veranschlagung nach dem Gewicht vom 21. April 1804, NSS, Bd. IX, s. 62.

225 Uwiadomienie, że od sądów wiejskich rachunki gminskie zrobione bydz maia, 2 VII 1817, „ARO” 1817, St. XXIX, s. 377.

226 Posy cyrkulowe i Zandarmy po wsiach na unkoszta Gromad poczęstowane bydz nie maia, 1 V 1819, „ARO” 1819, St. XVIII, s. 198.

227 Porządek ustanowiony uczyniony i przyłączony do prawa względem podatku od kraioy gorzałki, szrotu na piwo, moszczu winnego i tabaki liściany. Z 8 lutego 1819, „Beilage Amtsblatt der Königlichen Oppelschen Regierung” 1819, St. XX, s. 10; Uwiadomienie, względem deklaracyi pól z tabaką zasadzonych i względem podatku który od liscianey tabaki dany bydz ma, 4 IX 1819, „ARO” 1819, St. XXXVI, s. 374.

228 § 10, część II IDS.

229 § 13, część II IDS.

230 § 16, część II IDS.

231 § 11–15, 17–19, część II IDS.

wanie obcych przybyszów i komorników, obserwowanie wędrowców i ściganie dezertów. Zlecał zapewnienie zakwaterowania dla wojska, wydanie furazu, forszpanu, zapewnienie wozów, transportu i siły roboczej przy budowie umocnień, pomoc przy wymianie koni²³². Wieś pod jego rozkazami miała stawiać opór wrogowi w razie wojny i powiadamiać władze wojskowe o zagrożeniach militarnych. Sołtys miał również obowiązek obserwować mieszkańców podejrzanych o szpiegostwo²³³.

Część trzecia IDS dotyczy zobowiązań sołtysa wobec dworu (*Verhalten des Scholzen gegen seine Grundherrschaft*) i jest ściśle powiązana z rozdziałem drugim DPO. Sołtys był nie tylko urzędnikiem państwowym zobowiązanym do służby królowi, ale też winny był posłuszeństwo i wierność panu ziemskiemu. Miał być przykładem dla innych członków wspólnoty gminnej nie podważając zasadności rozkazów pana feudalnego²³⁴. W jego imieniu wymierzał kary²³⁵, jak też mógł sam o nich częściowo decydować informując feudała. Uprawnienia w wymierzaniu kar nie dotyczyły ciężkich przestępstw, które rozstrzygane były przez sąd patrymonialny²³⁶. W przypadku buntu mieszkańców wsi lub sporu prawnego z właścicielem, sołtys miał dążyć do uspokojenia nastrojów na wsi i poinformować właściciela wsi, a w przypadku sporu prawnego zgłosić sprawę za pośrednictwem sądu patrymonialnego do wyższego sądu (*Oberlandgericht*)²³⁷. Kolejnymi powinnościami wobec dworu było: zgłaszanie obcych osób przybyłych na służbę do wsi, wydanie pozwolenia na służbę, a następnie poinstruowanie nowego mieszkańca wsi o obowiązkach wobec gminy i dworu²³⁸, zgłaszanie panu wszelkich wykroczeń i problemów w gminie²³⁹.

Czwarta część instrukcji omawiała zakres zobowiązań sołtysa wobec własnej gromady. Niektóre z nich uwzględnione zostały w części trzeciej DPO, ale i tu pojawiły się sprawy wojskowe, szkolne, służby, zapobiegania chorobom zakaźnym czy opieki nad sierotami²⁴⁰. Sołtys był zobowiązany troszczyć się o dobro wspólnoty gminnej, dbając o nienaruszanie granic obszaru gminnego oraz zapewniając sprawiedliwy dla wszystkich dostęp do wspólnych dóbr i majątku gminnego²⁴¹. Stał się administratorem majątku gminnego i z pomocą pisarza sądowego prowadził księgi przychodów i rozchodów gminy, a także gromadził pokwitowania wydatków gminnych. Z działalności stricte księgowej rozliczał się corocznie przed panem ziemskim, justycjariuszem i landratem²⁴². W szczególnych przypadkach, zwłaszcza w większych gminach, sołtys mógł korzystać z pomocy administratora dóbr (*Rendant*), nad którym sprawował nadzór²⁴³. Sołtys kontrolował wykonywanie prac gminnych (ALR, II, Titel 7, § 55), takich jak budowa dróg i mostów oraz budynków gminnych (kościółów, szkół, izb gminnych), czyszczenie rowów oraz utrzymanie wspólnotowych wygonów, pastwisk, kuźni czy studni²⁴⁴. Prowadził też kasę ubogich, wypłacając pomoc finansową dla potrzebujących w gminie²⁴⁵. Nadzorował działanie szkoły na wsi i wywiązywanie się z obowiązku szkolnego dzieci zamieszkujących na terenie gminy²⁴⁶. Pilnował, czy gospodarka rolna na wsi prowadzona jest prawidłowo przez stosowanie odpowiednich zasiewów i dbałość o gospodarstwa²⁴⁷. Taka formuła wspólnych prac na rzecz gminy stała się zaczątkiem prawnych podstaw spółdzielczości na wsi²⁴⁸.

Piąta część instrukcji dotyczyła zachowania sołtysa wynikającego z jego policyjnych uprawnień (*Verhalten des Scholzen in Policey-Sachen*). Paragrafy te były właściwie powtórzeniem zaleceń wymie-

232 § 22–26, część II IDS.

233 § 27–29, część II IDS.

234 § 1–3, część III IDS.

235 § 4, część III IDS.

236 § 5, część III IDS. Dokładniejsze wytyczne w DPO.

237 § 6, część III IDS. Sprawy sporów chłopów z właścicielami wsi przechowywane są w zbiorze GSA, I. HA. Schlesien seit 1740.

238 § 7, część III IDS.

239 § 8–9, część III IDS.

240 § 8, 11, 12 część IV IDS.

241 § 1, 3, 4, część IV IDS.

242 § 5, część IV IDS.

243 G. Wacke, op. cit., s. 123.

244 § 10, część IV IDS.

245 § 6, część IV IDS.

246 § 7, część IV IDS.

247 § 9, część IV IDS.

248 G. Wacke, op. cit., s. 124.

nionych w DPO w częściach: III dotyczącej sądów wiejskich, VI o kradzieżach, VII o grach hazardowych, VIII o żebractwie i włóczęgostwie, IX o straży nocnej, X o zapobieganiu pożarom, XI o pomorach bydła, a także nawiązywały do rozwiązań z Landrechtu (ALR, II, Titel 7, § 66). W IDS powtórzone zostały uprawnienia odnoszące się do nadzoru nad handlem²⁴⁹, kontroli dokumentów podróжных, przeprowadzania kontroli w karczmach z części XV DPO²⁵⁰, wizytacji i przeszukiwania wsi²⁵¹ oraz kontroli nad nielegalnymi zgromadzeniami grożącymi zamieszkaniami²⁵². Jediną nową regulacją było ustalenie zasad konwoju aresztowanych sprawców przestępstw²⁵³.

1.2. Samorząd wiejski 1850–1927

Sytuację prawną wsi usankcjonowały dwie ustawy: *O powszechnym uwłaszczeniu chłopów* z dnia 2 marca 1850 r.²⁵⁴ i *Ordynacja gminna* z dnia 11 marca 1850 r.²⁵⁵ Wraz z powszechnym uwłaszczeniem chłopów, gdy zwierzchność panów feudalnych ustała, nadano gminom wiejskim szeroki, jak na owe czasy, samorząd i podniesiono wieś do rangi ogniwa administracyjnego państwa. Sprawy lokalne wraz z uprawnieniami policyjnymi przechodziły na organy gminne, którymi stał się zarząd z sołtysem na czele, działający pod ścisłą kontrolą landrata. Zdefiniowano obszar gminy poprzez nadanie konkretnych granic – obwodu, w skład którego wchodziły wszystkie nieruchomości znajdujące się na jej obszarze. Zmiana obwodu gminy wymagała zgody władz powiatowych. Wszyscy mieszkańcy gminy należeli do wspólnoty gminnej i podlegali jej postanowieniom. W miejsce dawnej gromady wprowadzono radę gminną, której członkami mogli być nie tylko bogaci chłopci – właściciele ziemi, ale „posiedziciele” innej własności niż ziemia. Ustawa gminna była liberalna i stwarzała gminom możliwość faktycznej samorządności²⁵⁶.

Wprowadzenie w życie ustawy napotkało silny opór ze strony właścicieli ziemskich. Z tego względu ustawa okazała się dla rządu niewygodna i zarządzeniem ministra spraw wewnętrznych Prus z 19 maja 1852 r. została zawieszona, a ostatecznie zniesiona²⁵⁷. Zastąpiły ją kolejne ustawy konstytuujące samorządy w Prusach: nowa ordynacja miejska²⁵⁸ i wiejskie: *W sprawie ustroju gminnego w 6-ciu prowincjach wschodnich* z dnia 14 kwietnia 1856 r.²⁵⁹ oraz *Ordynacja powiatowa dla 6-ciu prowincji wschodnich* z dnia 13 grudnia 1872 r.²⁶⁰, na nowo zredagowana i wydana w 1881 r.²⁶¹ Nowością było wprowadzenie obszarów dworskich (*Gutsbezirke*), zarządzanych aż do 1929 r. przez właścicieli majątku ziemskiego. Nowa ordynacja powiatowa pozbawiła ostatecznie właścicieli ziemskich władzy policyjnej. Dzieliła powiaty na obwody urzędowe (*Amtsbezirke*), które zarządzane były przez naczelnika obwodu (*Amtsvorsteher*)²⁶², mianowanego

249 § 10, część V IDS.

250 § 1 i 2, część V IDS.

251 § 7, część V IDS.

252 § 12, część V IDS.

253 § 10, część V IDS.

254 Gesetz, betreffend die Ablösung der Reallasten und die Regulierung der gutsherrlichen und bauerlichen Verhältnisse. Vom 2. März 1850, „GS” 1850, nr 10, s. 77–111.

255 Gemeinde-Ordnung für den Preussischen Staat. Vom 11 März 1850, „GS” 1850, nr 18, s. 213–251.

256 Zasady zarządzania gminą zgodnie z wcześniejszymi aktami prawnymi zostały opisane w podręczniku: F. W. Pohl, *Der Schlesische Dorfschulze in seiner amtlichen Thätigkeit als Vorsteher der Gemeinde und als Organ der Verwaltungs- und Gerichts-Behörden*, Schweidnitz 1867.

257 T. Kulak, op. cit., s. 417.

258 Städteordnung vom 30. Mai 1853 für die sechs östlichen Provinzen, „GS” 1853, nr 24, s. 261–290.

259 Gesetz, betreffend die Landgemeinde-Verfassungen in den sechs östlichen Provinzen der Preußischen Monarchie. Vom 14. April 1856, „GS” 1856, nr 25, s. 359–364.

260 Kreisordnung für die Provinzen Preußen, Brandenburg, Pommern, Posen, Schlesien und Sachsen. Vom 13. Dezember 1872, „GS” 1872, nr 41, s. 661–713 (dalej KO).

261 Bekanntmachung, betreffend die Redaktion der Kreisordnung für die Provinzen Ost und Westpreußen, Brandenburg, Pommern, Schlesien und Sachsen. Vom 19. März 1881, „GS” 1881, nr 12, s. 179–232.

262 KO, Zweiter Titel, § 21.

przez nadprezydenta prowincji na sześcioletnią kadencję²⁶³. Obwody składały się z jednej lub kilku gmin oraz obszarów dworskich (*Gutsbezirke*)²⁶⁴. W kwietniu 1874 r. ustanowiono granice obwodów urzędowych i w niektórych z nich wybrano komisje lub wydziały urzędowe (*Amtsausschüsse*) oraz opracowano statuty urzędów. Naczelnicy obwodów posiadali władzę policyjną, gdyż podlegały im sprawy związane z bezpieczeństwem, porządkiem, obyczajami, czeladzią wiejską, ubogimi, drogami, sprawami wodnymi, polami, gospodarką leśną, rybną, rzemiosłem, budownictwem i kwestiami przeciwpożarowymi²⁶⁵. Naczelnika w obowiązkach wspierał samorząd wiejski w osobie sołtysa i ławników²⁶⁶.

Na czele gminy wiejskiej postawiono naczelnika lub sołtysa (*Gemeindevorsteher, Schulze, Scholze, Richter, Dorfrichter*)²⁶⁷. Wybierało go na kadencję sześcioletnią zebranie gminne lub wiejskie (*Gemeindeversammlung*), a w większych gminach – rada gminy (*Gemeindevertretung*)²⁶⁸. Przed objęciem urzędu sołtys był opiniowany przez naczelnika obwodu urzędowego i na tej podstawie uzyskiwał zatwierdzenie stanowiska przez starostę. Jeżeli dwukrotnie nie zaakceptowano wybranych sołtysów, starosta powoływał gminnego zarządcę komisarycznego, urzędującego do czasu wyboru nowego sołtysa²⁶⁹. Jak i wcześniej, sołtysa w obowiązkach wspierali ławnicy (*Schöffen, Schöppen, Gerichtsmänner, Gerichts- oder Dorfgeschworene*), wybierani i zatwierdzani analogicznie jak sołtysi²⁷⁰. Zarówno sołtys, jak i ławnicy przed objęciem urzędu składali przysięgę²⁷¹. Ustawa ostatecznie zniosła funkcję sołtysa dziedzicznego.

Do obowiązków naczelnika gminy i ławników należało wykonywanie takich funkcji, jakie wynikały z wcześniejszej ustawy z 1856 r., czyli pobór opłat, podatków, opieka nad sierotami, pilnowanie obowiązku szkolnego. W sprawach policyjnych przełożony gminy, zarządca dworu i ławnicy podlegali naczelnikowi obwodu lub organom policji państwowej²⁷².

Obszarami dworskimi administrował właściciel dóbr bez udziału ludności wiejskiej. W przypadku gdy właściciel nie mógł osobiście wykonywać obowiązków zarządcy, wskazywał swojego zastępcę. Taka konieczność pojawiała się również, gdy właścicielem majątku (dworu) była spółka akcyjna lub inna osoba prawna.

Z dniem 1 kwietnia 1892 r. weszła w życie nowa ordynacja gminna, wydana 3 lipca 1891 r.²⁷³ Obowiązywała ona w gminach wiejskich i w samodzielnych obszarach dworskich. Istniejące gminy wiejskie pozostały w swoich granicach. Obszary wiejskie, które nie zostały dotychczas przydzielone do żadnej gminy, uchwałą Wydziału Powiatowego miały być wcielone do jednej z gmin lub stworzyć nową gminę. Co ważne, gmina zawsze musiała być zdolna wypełniać ciężące na niej zobowiązania publiczno-prawne. Według ordynacji gmina wiejska (*Landgemeinde*) była korporacją prawa publicznego²⁷⁴, obejmującą pewną liczbę osób zamieszkałych na ściśle określonym terenie i poddanych temu samemu statutowi miejscowemu²⁷⁵. Gminy wiejskie były uprawnione do wydawania odrębnych przepisów w formie statutów, zatwierdzanych przez Wydział Powiatowy (*Kreisausschuss*). Statut (*Statuarische Anordnungen*) uchwalony przez radę gminy określał szczegółowo ustrój gminy²⁷⁶. Ordynacja podzieliła mieszkańców gmin wiejskich na dwie kategorie: przynależnych do gminy i członków gminy. Przynależnymi byli wszyscy zamieszkali, natomiast członkami ci, którzy dodatkowo posiadali prawo „swojszczyzny” (*Gemeinderecht*), czyli przynależności do

263 KO, Zweiter Titel, § 46.

264 KO, Zweiter Titel, § 21.

265 KO, Zweiter Titel, § 29–30, 59.

266 KO, Zweiter Titel, § 65.

267 KO, Zweiter Titel, § 22.

268 KO, Zweiter Titel, § 23 i 24.

269 KO, Zweiter Titel, § 26.

270 KO, Zweiter Titel, § 22.

271 KO, Zweiter Titel, § 27.

272 KO, Zweiter Titel, § 31–34. Np. sołtys był zobowiązany zgłaszać policji państwowej każdy nowy meldunek we wsi, Zarządzenie Rejencji z 7 lipca 1866, „ARO” 1866, St. 29, s. 221.

273 Landgemeindeordnung für sieben östlichen Provinzen der Monarchie. Von 3. Juli 1891, „GS” 1891, nr 23, s. 233–278.

274 Ibidem, § 6.

275 Definicje podano za Stanisławem Olszewskim, *Ordynacja dla gmin wiejskich z 3go lipca 1891 r. i ustawy dodatkowe*, przełożył, zestawił i zaopatrzył w objaśnienia Stanisław Olszewski, Katowice 1927.

276 Landgemeindeordnung, § 6.

gminy zgodnie z § 39 ordynacji. Prawo to obejmowało udział w głosowaniu na zgromadzeniu gminnym lub radzie gminy oraz piastowanie nieodpłatnie stanowisk w zarządzie i radzie gminnej²⁷⁷. Lista członków gminy prowadzona była przez naczelnika i ogłaszana każdego roku w styczniu. Wpisane na nią mogły być osoby spełniające następujące kryteria: posiadające niemieckie obywatelstwo i pełnię praw publicznych, zamieszkujące w obwodzie gminy, niekorzystające ze wsparcia pomocowego gminy i wywiązujące się z obowiązku uiszczania podatków gminnych. Ustawodawca przewidział też możliwość, że do swojej szczyzny był uprawniony właściciel domu mieszkalnego z terenu gminy, który wypełniał zobowiązania podatkowe z tytułu podatku gruntowego i budynkowego²⁷⁸. Przynależnym do gminy przysługiwało prawo korzystania z publicznych urządzeń i zakładów gminy²⁷⁹.

Prawo gminne było stanowione przez radę gminy (*Gemeindeversammlung, Gemeindevertretung*). W zależności od liczby uprawnionych do głosowania, w gminach działało zgromadzenie gminne (*Gemeindeversammlung*) lub rada gminy (*Gemeindevertretung*). Radę gminy wybierano w gminach, w których uprawnionych do głosowania było więcej niż czterdzieści osób. Wydział Powiatowy mógł jednak zezwolić, na wniosek zainteresowanych lub w interesie publicznym, na powołanie rady gminy nawet przy mniejszej liczbie uprawnionych do głosowania²⁸⁰. Rada gminy składała się z naczelnika gminy i ławników oraz radnych gminnych, których liczba musiała być trzy razy większa, niż liczba ławników wraz z naczelnikiem²⁸¹. Rada decydowała we wszystkich sprawach gminy, o ile z mocy ustawy nie należały one do kompetencji naczelnika gminy lub kolegiального zarządu gminy. Przedmiotem uchwał rady gminy mogły być tylko sprawy wewnętrzne (komunalne) gminy, nie zaś sprawy z zakresu administracji państwowej. Naczelnik miał prawo do wydawania zarządzeń w sprawach dotyczących bieżącej administracji, a rada czuwała nad administracją gminną²⁸². Uchwalała budżet gminy, decydowała o wysokości podatków gminnych, zatwierdzała każdy wydatek, który nie znalazł się w preliminarzu budżetowym, oraz sprzedaż i zakup gruntów przez gminę²⁸³. Nadzór państwowy nad działaniami rady gminy w pierwszej instancji sprawował Wydział Powiatowy. Instancją odwoławczą były władze rejencyjne²⁸⁴.

Radni (*Gemeindevorordnete*) wybierani byli w wyborach większościowych na sześcioletnią kadencję, ale co 2 lata w drodze wyborów uzupełniających wymieniano jedną trzecią radnych²⁸⁵. Wybory do rady gminy odbywały się w trzech klasach podatkowych, z których każda wybierała jedną trzecią ogólnej liczby radnych. Podziału na klasy dokonywano porównując łączną sumę płaconych podatków bezpośrednich, kwalifikując do jednej klasy ludzi płacących podatki o zbliżonej wysokości²⁸⁶. Radnymi nie mogli zostać urzędnicy państwowi i pobierający wynagrodzenie urzędnicy gminni, sędziowie, urzędnicy prokuratury i służb policyjnych, duchowni, służby kościelne, nauczyciele i kobiety. W jednej radzie gminy nie mógł zasiadać ojciec z synem²⁸⁷.

W ordynacji gminnej zdefiniowano trzy rodzaje majątku gminnego: właściwy majątek gminny, majątek członków gminy, którego własność należała do gminy, a użytkowanie do poszczególnych członków gminy, np. pastwiska czy targowiska, a także majątek pośrednio-gminny (*Interessentenvermögen*), którego własność albo użytkowanie przysługiwało pewnej grupie członków gminy na podstawie tytułu prawnoprywatnego²⁸⁸.

Organem wykonawczym gminy był zarząd gminy (*Gemeindevverwaltung, Verwaltung der Landgemeinde*), który składał się z naczelnika gminy (*Gemeindevorsteher, Schulze, Scholze, Richter, Dorfrichter*) i doda-

277 Ibidem, § 40.

278 Ibidem, § 41.

279 Ibidem, § 8.

280 Ibidem, § 49.

281 Ibidem.

282 Ibidem, § 102 i 103.

283 Ibidem, § 113 i 114.

284 Ibidem, § 139.

285 Ibidem, § 54.

286 Ibidem, § 50.

287 Ibidem, § 53.

288 Ibidem, § 68.

nych mu do pomocy 2–6 ławników (*Schöffen, Schöppen, Gerichtsmänner, Gerichts- oder Dorfgeschworene*); dokładną liczbę określał statut gminy (*Kollegialischer Gemeindevorstand*). W gminach mających tylko dwóch ławników należało wybrać zastępcę, który w razie konieczności mógł zastępować jednego z ławników²⁸⁹. Naczelnik gminy pełnił funkcję nadzorczą nad wszystkimi urzędnikami gminy, mógł im udzielać upomnień i karać naganą. Zastępować naczelnika mógł jeden z ławników, zgodnie z zapisami w statucie. W gminach większych można było w drodze statutu powołać kolegialny zarząd gminy, składający się z naczelnika gminy i ławników²⁹⁰.

Naczelnika gminy i ławników wybierała rada gminy bądź zgromadzenie gminne spośród członków gminy. Kadencja naczelnika gminy i ławników wynosiła sześć lat, z tym że po trzech latach można było przedłużyć kadencję naczelnika gminy na dalszych dziewięć lat. W gminach liczących ponad trzy tysiące mieszkańców można było wybrać pełniącego funkcję odpłatnie naczelnika gminy spoza członków gminy na dwunastoletnią kadencję. Ustawa ograniczała maksymalny czas piastowania urzędu naczelnika gminy do lat dwunastu²⁹¹. Wybór naczelnika i ławników wymagał zatwierdzenia przez starostę powiatowego (*Landrat*), po uprzednim zasięgnięciu opinii naczelnika urzędu obwodowego (*Amtsvorsteher*)²⁹². Przed przystąpieniem do pełnienia urzędu zarówno naczelnik, jak i ławnicy składali przysięgę przed starostą lub naczelnikiem urzędu obwodowego²⁹³.

Naczelnik gminy był zwierzchnikiem gminy i kierował jej zarządem²⁹⁴. Zwierzchność ta dawała podwójne uprawnienia, gdyż jako urzędnik państwowy reprezentował w gminie najniższą instancję państwowej władzy administracyjnej, a jako zarządca gminy prowadził jej wewnętrzną gospodarkę²⁹⁵. Naczelnik gminy przewodniczył na zebraniach zgromadzenia bądź rady gminy. Jeżeli miał wątpliwości, czy uchwała rady gminy nie narusza dobra powszechnego lub interesu gminy, był zobowiązany wstrzymać jej wykonanie lub zasięgnąć opinii wydziału powiatowego. Do zadań naczelnika gminy należało w szczególności: wykonywanie i wprowadzanie ustaw oraz rozporządzeń władz nadrzędnych, przygotowywanie i realizacja uchwał rady bądź zgromadzenia gminnego, wykonywanie uchwał rady gminy w zakresie użytkowania majątku gminy, sprawowanie bieżącej administracji nad majątkiem i wpływami gminy oraz przedsiębiorstwami. Naczelnik sprawował nadzór nad gminnymi zakładami i kierował gospodarką finansową gminy poprzez asygnowanie dochodów i wydatków zgodnie z preliminarzem budżetowym. Był odpowiedzialny za obsadzanie urzędów gminnych wskazanych uchwałą rady gminy i ich nadzorowanie. Do jego zadań należało też dbanie o kancelarię gminną, przechowywanie dokumentów i akt gminnych. Naczelnik reprezentował gminę na zewnątrz i zastępował ją w stosunkach z władzami i osobami prawnymi. Ściągał podatki i świadczenia na rzecz gminy oraz wydawał zarządzenia zmierzające do ich ściągnięcia i wykonania²⁹⁶.

Dokumenty dotyczące czynności prawnych, które nakładały na gminę zobowiązania wobec osób trzecich, jak też pełnomocnictwa musiały być podpisane w imieniu gminy przez naczelnika i jednego ławnika, z powołaniem się na właściwą uchwałę rady gminy, lub jeżeli ustawa tego wymagała, przytaczając zgodę lub decyzję właściwych władz nadrzędnych oraz uwierzytelniając dokument pieczęcią gminną. Pełnomocnictwo wystawione zgodnie z wytycznymi ordynacji było wystarczające nawet dla postępowań wymagających pełnomocnictw sądowych lub notarialnych²⁹⁷. Uprawnienia policyjne naczelnika były uzależnione od tego, czy nie łączył funkcji z urzędem naczelnika urzędu obwodowego. Jeżeli nie nastąpiło połączenie funkcji, to był organem naczelnika urzędu obwodowego dla zarządu policyjnego. Miał prawo i obowiązek działać jak organ policyjny, w tym wydawać (i następnie wykonywać) zarządzenia, gdy było to

289 Ibidem, § 74.

290 Ibidem.

291 Ibidem, § 75.

292 Ibidem, § 84.

293 Ibidem, § 85.

294 Ibidem, § 88.

295 Interpretacja za: Stanisław Olszewski, op. cit., s. 32.

296 Landgemeindeordnung..., § 88.

297 Ibidem.

niezbędne dla zapewnienia porządku i bezpieczeństwa publicznego²⁹⁸. Uprawnienia policyjne obejmowały tymczasowe aresztowanie zgodnie z § 127 *Procedury karnej* z 1 lutego 1877²⁹⁹ i § 6 *Ustawy o ochronie wolności osobistej* z 12 lutego 1850³⁰⁰. Do zatrzymania mogło dojść, gdy zbrodniarz został przyłapany na gorącym uczynku i mógł zbiec z miejsca zbrodni lub gdy zwłoka w zatrzymaniu mogła grozić niebezpieczeństwem, a obwiniony był podejrzany o to, że może zbiec lub zacierać ślady. Takiego zatrzymanego należało przekazać naczelnikowi obwodu policyjnego. Zgodnie z ustawą z 12 lutego 1850 r. naczelnik był uprawniony do zatrzymania osoby na jedną dobę pod nadzorem policyjnym. Naczelnik kontrolował osoby będące pod nadzorem policyjnym, wykonywał zarządzenia policyjne zlecone mu przez naczelnika urzędu obwodowego lub prokuraturę. Ponadto dokonywał zameldowania osób przybywających do gminy zgodnie z § 8 *Ustawy o przyjmowaniu nowo sprowadzających się osób* z dnia 31 grudnia 1842 r.³⁰¹

Na podstawie ustawy z 1911 r. gminy wiejskie mogły łączyć się ze sobą, z obszarami dworskimi i miastami w tzw. związki celowe o charakterze publicznoprawnym, co pozwalało im na realizację zadań spoczywających na gminach, a przekraczających możliwości działań jednostkowych, głównie w zakresie inwestycji (np. drogi, szkoły)³⁰².

Na mocy nowych regulacji prawa wyborczego wydanych w 1919 r. wybory do rady gminy były: powszechne, równe, tajne i proporcjonalne. Prawo wyborcze otrzymały kobiety, a wiek wyborców obniżono do 20 lat. Wprowadzono także wymóg sześciomiesięcznego zamieszkania na terenie gminy³⁰³. Pierwsze demokratyczne wybory do rad gmin na Śląsku uwzględniające nowe regulacje przeprowadzono 9 listopada 1919 r. Rady jednak rozpadły się w wyniku rozstrzygnięć roku 1921. Ich pozostałości zostały rozwiązane przez pruski landtag i ogłoszono przeprowadzenie nowych wyborów, które odbyły się w 1922 r. Wkrótce rozwiązano wybrane rady gmin, a kolejne wybory odbyły się w maju 1924 r. Ustrój gmin pozostawiono w kształcie z 1891 r., po zmianach wprowadzonych ustawą z 18 lipca 1919 r.³⁰⁴

Ostatnie zmiany w okresie Republiki Weimarskiej wprowadziła ustawa z dnia 27 grudnia 1927 r., a najważniejszym postanowieniem była likwidacja samodzielnych obszarów dworskich (*Gutsbezirke*) i ich włączenie do sąsiednich gmin³⁰⁵.

1.3. Samorząd wiejski po 1933 r.

Duże zmiany w sytuacji gmin nastąpiły po 1933 r., kiedy to po przejęciu władzy przez Adolfa Hitlera rządząca partia NSDAP uzyskała decydujący wpływ na sprawy gmin, szybko doprowadzając do końca faktycznej samorządności. W dniu 7 lutego 1933 r. ogłoszono rozporządzenie o rozwiązaniu wszystkich ciał przedstawicielskich na terenie Rzeszy. Ogłoszono termin nowych wyborów komunalnych, które odbyły się 2 marca 1933 r. Usunięto wszystkich wcześniej wybranych sołtysów i powołano nowych³⁰⁶.

298 Ibidem, § 89.

299 Strafprozeßordnung für das Deutsche Reich vom 1. Februar 1877, „RGB” 1877, s. 258.

300 Gesetz zum Schutze der persönlichen Freiheit vom 12. Februar 1850, „GS” 1850, nr 5, s. 45.

301 Gesetz über die Aufnahme neu anziehender Personen vom 31. Dezember 1842, „GS” 1843, nr 2, s. 5.

302 W. Witkowski, *Historia administracji w Polsce 1764–1989*, Warszawa 2007, s. 189.

303 § 1–2 Verordnung über die anderweite Regelung der Gemeindewahlrechts. Vom 24. Januar 1919, „GS” 1919, nr 6, s. 13–14; Nachtagsverordnung zum Verordnung über die anderweite Regelung der Gemeindewahlrechts vom 24. Januar 1919, Vom 31. Januar 1919, „GS” 1919, nr 7, s. 15–16; Gesetz, betreffend vorläufige Regelung verschiedener Punkte des Gemeindeverfassungsrecht. Vom 18. Juli 1919, „GS” 1919, nr 33, s. 118–124.

304 A. Baron, op. cit., s. 181.

305 Gesetz über die Regelung verschiedener Punkte des Gemeindeverfassungsrechts. Vom 27. Dezember 1927, „GS” 1927, nr 43, s. 211–214, § 11–13.

306 Gesetz über die Bestätigung von Beamten der Gemeinden und Gemeindeverbände. Vom 23. Juni 1933, „GS” 1933, nr 42, s. 217–221.

Kolejnym krokiem było ogłoszenie nowej ustawy gminnej 15 grudnia 1933 r.³⁰⁷, która ostateczny kształt otrzymała w 1935 r. jako *Deutsche Gemeindeordnung*³⁰⁸.

Ustawy te zlikwidowały demokratyczny charakter gmin. Pierwsza dzieliła je na wsie chłopskie (*Bauerndörfer*), gminy ziemskie (*Landgemeinden*) i miasta (*Städte*)³⁰⁹. Ordynacja gminna z 1935 r. wprowadzała już tylko jeden termin „gmina” (*Gemeinde*) na określenie każdej społeczności lokalnej obdarzonej właściwościami samorządowymi³¹⁰. Obie ustawy dzieliły społeczeństwo na mieszkańców (*Einwohner*) i obywateli gminy (*Bürger*)³¹¹. Tylko część mieszkańców otrzymała prawa obywatelskie. Byli to działacze NSDAP, SA, SS, osoby mające obywatelstwo niemieckie w wieku powyżej 25 roku życia i zamieszkujące co najmniej rok na terenie gminy³¹². Zlikwidowano wolne wybory, wprowadzając urzędnika powoływanego na podstawie opinii miejscowego gauleitera NSDAP. Przełożonymi gmin byli od 1933 r. we wsiach – sołtys wiejski (*Dorfschulze*), w gminach ziemskich – sołtys gminy (*Gemeindeschulze*), w miastach – burmistrz (*Bürgermeister*), a w dużych miastach na prawach powiatu – nadburmistrz (*Oberbürgermeister*)³¹³. Do wspierania naczelników gmin powoływano nie dwóch, jak poprzednio, ale po jednym ławniku (*Schöffe*) we wsiach i urzędnika przybocznego (*Beigeordnete*) dla burmistrza w miastach³¹⁴, jednocześnie ustanawiając radców (*Gemeinderäten*) mianowanych przez organy nadrzędne: starostów lub prezydenta rejencji. Radcami zostawali zazwyczaj miejscowi gauleiterzy NSDAP, SA lub SS, albo inne osoby wyznaczone na podstawie opinii gauleitera NSDAP³¹⁵. Dzięki temu partia nazistowska utrzymywała stałą kontrolę nad społecznością gminną. We wsiach takich radców można było powołać nawet dwunastu. Ich kadencja trwała sześć lat i mogła być wielokrotnie powtarzana. W ustawie z 1933 r. rola radców została określona jako nadzór nad działalnością gminy, by zarządzana była zgodnie z celami kierownictwa państwa (*im Einklang mit dem Ziel der Staatsführung... verwaltet wird*). Normy z 1935 r. już wprost przekazywały NSDAP całkowitą kontrolę nad działaniem gmin. Totalitarny charakter administracji gminnej pokazuje zapis w ustawie, według którego radcy mogli brać udział w pracach samorządu. Nie tylko nie podlegali wówczas władzy porządkowej, ale też wolno im było wypowiadać się w każdej prowadzonej sprawie³¹⁶. Ten zapis, niezgodny z zasadami państwa prawnego, wprowadził możliwość kierowania gminą poprzez radców, którzy mieli badać legalność działań samorządu. W procesie budowy państwa totalitarnego ustawa ta podsumowała założenia z 1933 r. i zakończyła etap unifikacji społeczeństwa. Podsumowując ten rozdział można zacytować preambułę do ustawy: „Porządek gminny jest konstytucją państwa narodowosocjalistycznego. Na gruncie przez nią przygotowanym zakończyła się budowa nowej Rzeszy” (*Die Deutsche Gemeindeordnung ist ein Grundgesetz des nationalsozialistischen Staates. Auf dem von ihr bereiteten Boden wird sich der Neubau des Reiches vollenden*)³¹⁷.

307 Gemeindeverfassungsgesetz. Vom 15. Dezember 1933, „GS” 1933, nr 78, s. 427–496 (dalej GVG).

308 Deutsche Gemeindeordnung vom 30.01. 1935. „RGB” 1935, nr 6, s. 49 (dalej DGO). Ustawa jako element kształtowania narodowosocjalistycznego państwa została omówiona przez Weidemanna: Dr J. Weidemann, *Die Aufsicht des Staates über die Gemeinden, Schriften zur deutschen Gemeindepolitik*, München 1936. Omawia ją również C. Goerdeler, *Die Deutsche Gemeindeordnung*, [w:] „Deutsche Verwaltungsblätter” 83, 1935, s. 73–78; F. Kiefer und C. Schmid, *Die Deutsche Gemeindeordnung vom 30. Januar 1935. Gesetz mit Begründung, Erster, Zweiter und Dritter Durchführungsverordnung*. Kohlhammer 1937; P. Löw, *Kommunalgesetzgebung im NS-Staat: am Beispiel der Deutschen Gemeindeordnung 1935*, Baden-Baden, 1992.

309 GVG, § 2.

310 DGO, § 1.

311 GVG, § 3.

312 GVG, § 15.

313 GVG, § 4.

314 GVG, § 29.

315 GVG, § 40–41.

316 GVG, § 43–44.

317 DGO, Wstęp.

2. Opis odnalezionego materiału sfragistycznego

2.1. Analiza materiału sfragistycznego

Celem prowadzonych badań było odszukanie wizerunków pieczętnych gmin wiejskich z dziesięciu zachodnich powiatów rejencji opolskiej z lat 1816 – 1933. Aby ustalić daty powstania pieczęci, badania przeprowadzono również w materiale XVIII-wiecznym.

Podstawę badania stanowiły materiały archiwalne przechowywane w Archiwum Państwowym w Opolu, które omówiono we wstępie rozprawy. Poszukiwania rozpoczęto od akt gmin, które zachowały się szczerunkowo i obejmują materiał przede wszystkim dwudziestowieczny. Kwerendę rozszerzono w związku z tym na akta starostw powiatowych i wydziałów powiatowych, które nadzorowały i prowadziły sprawy gminne. Wiele pieczęci odnaleziono w dokumentacji zawierającej sprawy powołania i wynagradzania urzędników wiejskich, pisarzy sądowych czy wiejskich nauczycieli. W podobny sposób przeanalizowano akta inspektoratów szkolnych. Rozległą bazę w poszukiwaniach pieczęci stanowią akta gruntowe i testamenty przechowywane w zespołach sądów obwodowych, jednak kwerenda ze względu na ilość zachowanego materiału archiwalnego nie mogła objąć całych zespołów akt³¹⁸, ich wybór był wyłącznie intuicyjny. Ten sam problem dotyczył poszukiwań w aktach zespołu Rejencja Opolska.

Inne problemy związane z kwerendą dotyczyły przyjętych ram chronologicznych. Ponieważ gminy wymieniały kolejne tłoki pieczętno, poszukiwania nie kończyły się na odnalezieniu jednej pieczęci gminnej dla każdej miejscowości. Kolejny problem związany był z niełatwą identyfikacją wielu wizerunków na pieczęciach. Najmniej trudności sprawiła identyfikacja motywów rustykalnych czy związanych z gospodarką leśną. Wątpliwości pojawiły się przy identyfikacji budynków, dlatego podjęto próbę ustalenia ich funkcji na podstawie opisów miejscowości zawartych w opracowaniach Felixa Triesta, Friedricha Alberta Zimmermanna czy wykazach urzędowych miejscowości, które były także podstawą do ustalenia liczby poszukiwanych gmin. Powiązanie wizerunków herbowych z właścicielami wsi przeprowadzono na podstawie *Tabel podatku gruntowego*³¹⁹, które są wartościowym źródłem informacji o panach feudalnych w okresie powstawania pieczęci, czyli w latach siedemdziesiątych XVIII w. W przypadku niektórych pieczęci tego typu nie udało się odnaleźć związku herbu z właścicielem dóbr ziemskich. Nie przeprowadzono przy tym badań nad historią każdej miejscowości z nieustalonym wizerunkiem herbowym, gdyż odtworzenie dziejów wsi nie jest celem niniejszej rozprawy.

Poszukiwaniami objęto 924 gminy wiejskie, które zostały ujęte w wydanym w 1886 r. wykazie *Ortschafts- und Entfernungstabelle des Regierungs Oppeln*, sporządzonym na zlecenie prezydenta rejencji opolskiej³²⁰. Spisano w nim gminy wiejskie określone jako *Gemeinde* z terenu powiatów: kozielskiego, nie-

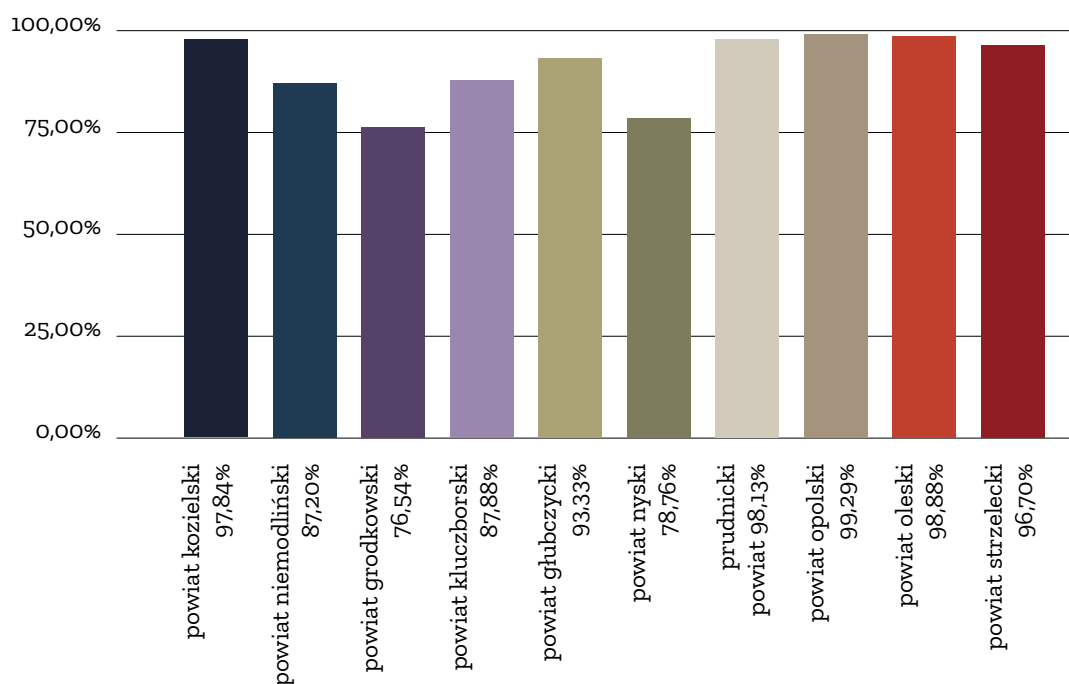
318 Akta sądów obwodowych w Archiwum Państwowym w Opolu to ok. 2 km zasobu, a akta Rejencji Opolskiej to prawie 1 km zasobu.

319 *Tabele podatku gruntowego i ludności wsi śląskich z około 1765 r. Źródła do atlasu historycznego Śląska I*, opr. Z. Kwaśny, J. Wosch, Wrocław 1975.

320 *Ortschafts- und Entfernungstabelle des Regierungs Oppeln*, hg. im Auftrage des Königlichen Regierung-Präsidenten zu Oppeln, Oppeln 1886.

modlińskiego, grodkowskiego, nyskiego, prudnickiego, opolskiego, oleskiego i strzeleckiego, gminy określone jako *Dorf* z powiatu kluczborskiego i *Landgemeinde* z powiatu głubczyckiego. Podczas prowadzonej kwerendy odnaleziono również pieczęcie miejscowości, które w wykazie nie zostały opisane jako gminy, a jako kolonie. Pieczęcie z tych miejscowości zostały również poddane analizie. Odnaleziono łącznie 1706 odcisków z 877 miejscowości (blisko 92% gmin ujętych w wykazie z 1886 r.). Bardzo dobre wyniki dała kwerenda w materiale archiwalnym powiatów kozielskiego, prudnickiego, opolskiego, oleskiego i strzeleckiego. Dla powiatów tych udało się odnaleźć odciski pieczętne powyżej 96% poszukiwanych miejscowości. W powiecie głubczyckim odnaleziono pieczęcie z 93% gmin, w kluczborskim i niemodlińskim z około 87%, w powiecie nyskim z 78,76%, a w grodkowskim z 76,54% gmin. Znaczne różnice ilościowe zostały spowodowane różnym stanem zachowanego materiału archiwalnego w poszczególnych powiatach. Gorsze wyniki kwerendy w powiatach nyskim i grodkowskim spowodowane są również faktem, że na wstępnym etapie kwerendy poszukiwano pieczęci wizerunkowych. Tymczasem w obu wspomnianych powiatach większość dokumentów sygnowanych było pieczęciami napisowymi. Równolegle stosowano różne tłoki pieczętne – pieczęcie wizerunkowe głównie dla funkcji zabezpieczającej i odcisku w laku, natomiast w bieżącej korespondencji z landratem przeważały pieczęcie napisowe, przygotowane według jednego stałego wzorca.

Wykres 1. Zestawienie procentowe odnalezionego materiału sfragistycznego w powiatach

Jednocześnie w wyniku kwerendy często odnajdowano więcej niż jeden odcisk pieczętny dla poszukiwanych miejscowości. Jest to kilka różnych, następujących po sobie lub równolegle używanych znaków pieczętnych. Najwięcej odcisków zidentyfikowano w powiecie opolskim (278), prudnickim (254) i oleskim (216). Kolejno bogato reprezentowane są powiaty kozielski (170), głubczycki (165), grodkowski (161), nyski (132), strzelecki (130), niemodliński (110). W powiecie kluczborskim odnaleziono 90 odcisków.

Wykres 2. Zidentyfikowane pieczęcie w zbiorze z podziałem na powiaty

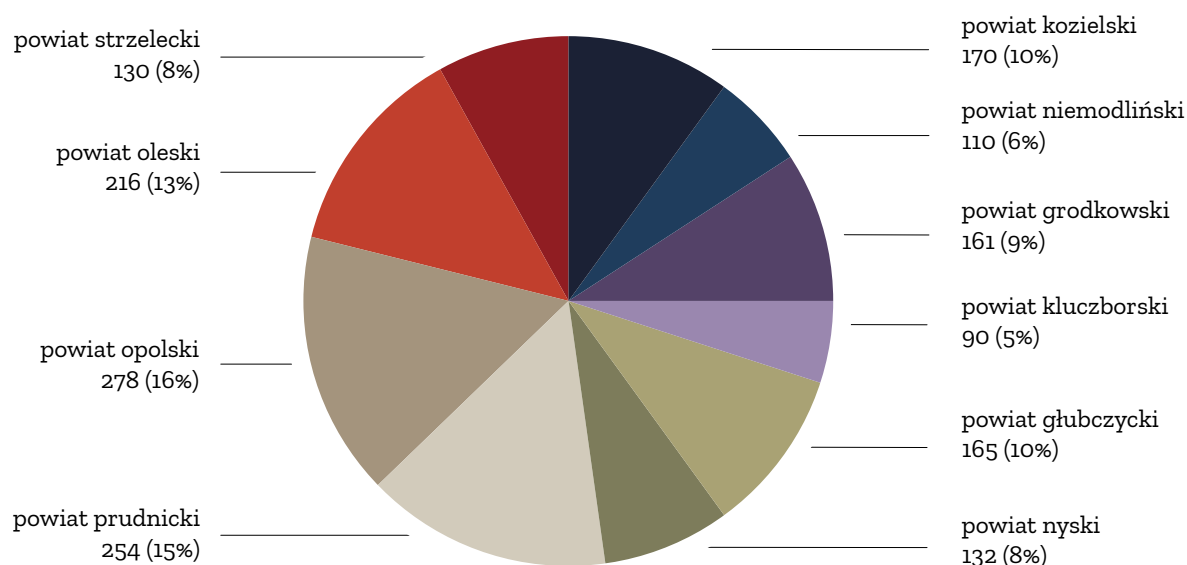

Tabela 1. Zestawienie ilościowe zebranego materiału sfragistycznego z podziałem na powiaty

Nazwa powiatu	Liczba gmin wiejskich	Liczba dodatkowych miejscowości posługujących się pieczęcią gminną	Liczba wszystkich miejscowości	Liczba miejscowości, których znak pieczętny rozpoznano	Rozpoznany materiał	Liczba pieczęci
Cosel (kozielski)	92	1	93	91	97,84%	170
Falkenberg (niemodliński)	82	4	86	75	87,20%	110
Grottkau (grodkowski)	80	1	81	62	76,54%	161
Kreuzburg (kluczborski)	59	7	66	58	87,88%	90
Leobschütz (głubczycki)	90	1	91	82	93,33%	165
Neisse (nyski)	113	0	113	89	78,76%	132
Neustadt (prudnicki)	103	4	107	105	98,13%	254
Oppeln (opolski)	136	4	140	139	99,29%	278
Rosenberg (oleski)	81	8	89	88	98,88%	216
Gross Strehlitz (strzelecki)	88	3	91	88	96,70%	130
Razem	924	33	957	877	91,64%	1706

W powiecie kozielskim nie odnaleziono pieczęci dla miejscowości: Sławienko (Ehrenfeld) i Modzurów (Mosurau) (obie ostatecznie w powiecie raciborskim). Spoza wykazu gmin z 1886 r. uwzględniono pieczęć Mierzęcina (Miersencin)³²¹.

W powiecie niemodlińskim nie odnaleziono pieczęci miejscowości: Przecza (Arnsdorf), Sady (Baumgarten), Budziszowice (Bauschwitz), Skorogoszcz Wieś³²² (Dorf Schurgast), Ligota Ścinawska (Ellguth Steinau), Grodziec (Grodzitz), Sarny Wielkie (Gross Sarne), Przydroże Wielkie (Gross Schnellendorf), Lipno

321 Nr 110 (numerami oznaczono kolejne pozycje w katalogu).

322 Miejscowość Skorogoszcz składała się z gminy wiejskiej i miejskiej.

(Lippen), Raski (Rauske), Poręby (Sorge). Uwzględniono zaś spoza wykazu: Jemielin – majątek na obrzeżu Kuźnicy Ligockiej (Colonie Friedrichsfelde)³²³, Korfantów–Wieś (Friedland Dorf)³²⁴, Wyrębiny (Ferdinandshof)³²⁵, Ulianówka (Julienthal)³²⁶.

W powiecie grodzkowskim nie odnaleziono pieczęci miejscowości: Lipowa (Deutschleippe), Mroczkowa (Eckwerstheide), Półwiosek (Halbendorf), Wierzbnik (Herzogswalde), Wojnowiczki (Klein Zindel), Pniewie (Koppendorf), Kopice (Koppitz), Gałązcyce (Nieder Giersdorf), Kobiela Dolna (Nieder Kühschmalz), Kobiela Górna (Ober Kühschmalz), Osiek Grodzkowski (Osseg), Strzegów (Striegendorf), Głębocko (Tiefensee), Więcmierzycy (Winzenberg), Wojsław (Woisselsdorf), Wierzbna (Würben). Dodatkowo uwzględniono: Łanów (Königswalde)³²⁷.

W powiecie kluczborskim nie odnaleziono pieczęci miejscowości: Ligota Wołczyńska (Constadt Ellguth), Świniary Wielkie (Gross Blumenau), Świniary Małe (Klein Blumenau), Kuniów (Kuhnau), Nasale (Nassadel II, III, IV), Miechowa (Omechau), Krzywiczyny (Schönfeld), Ligota Mała (Sophienthal). Dodatkowo uwzględniono kolonie: Brzezinki (Bresinke)³²⁸, Brodnica (Buddenbrock)³²⁹, Czaple Wolne (Frei Tschapel)³³⁰, Markotów Mały (Klein Margsdorf)³³¹, Rożnów (Nieder Rosen)³³², Przybkowice (Prittwitz)³³³, Ulrychów (Ullrichsdorf)³³⁴.

W powiecie głubczyckim nie odnaleziono pieczęci miejscowości: Halberk – cz. Kietrza (Ehrenberg), Józefówek (Josephthal)³³⁵, Krzyżowice (Kreisewitz), Ludmierzyce (Leimerwitz), Mokre (Mocker), Nowy Kietrz (Neu Katcher), Wysoka (Waissak). Dodatkowo uwzględniono: Grodzie (Burgstädtel)³³⁶.

W powiecie nyskim nie odnaleziono pieczęci miejscowości: Broniszowice (Brünschwitz), osada obecnie w granicach Nysy – Carlshof, Konradowa (Konradsdorf), Sucha Kamienica (Dürrkamitz), Podzamcze (Gräferei), Bardno (Klein Warthe), Kozielnio (Kosel), Łączki (Lentsch), Zawodzie (Mährengasse), Markowice (Markersdorf), Naczków (Natschkau), Jasienica Dolna (Nieder Hermsdorf), Jutrocice Dolne (Nieder Jeutritz), Nysa Nowy Świat (Pfarrtheilich Neuland), Przełek (Preiland), Regulice (Rieglitz), Piątkowice (Rothaus), Radowice (Rottwitz), Słupice (Schlaupitz), Schubertkrosse³³⁷, Sękowice (Sengwitz), Podkamień (Steinhübel), Ścibórz (Stübendorf), Wellenhof³³⁸.

W powiecie prudnickim nie odnaleziono pieczęci miejscowości: Leopoldowice (Leopoldsdorf), Nowe Kotkowice (Neu Kuttendorf). Dodatkowo uwzględniono: Laskowiec (Haselvorwerk)³³⁹, Kopalina (Kopaline)³⁴⁰, Szonowice (Schönowitz)³⁴¹, Carlshof-Seherrswald (Zbychowice)³⁴².

W powiecie opolskim nie odnaleziono pieczęci miejscowości: Dębiniec (Dambinietz). Dodatkowo uwzględniono: Chwałkowice (Leopoldsberg)³⁴³, Kup (Neu Kupp)³⁴⁴, Wybłyszczów (Wilhelmsberg)³⁴⁵.

323 Nr 175.

324 Nr 179, 180.

325 Nr 183, 184.

326 Nr 204.

327 Nr 354.

328 Nr 455.

329 Nr 456.

330 Nr 461.

331 Nr 475.

332 Nr 494.

333 Nr 500.

334 Nr 524.

335 Włodzienin-Kolonia, też Józefówek, M. Choroś, Ł. Jarczak, S. Sochacka, *Słownik nazw miejscowych Śląska*, Opole 2015, s. 361.

336 Nr 559, 560.

337 Brak polskiej nazwy.

338 Brak polskiej nazwy. Dzisiaj w Nysie Nowy Świat.

339 Nr 897.

340 Nr 919.

341 Nr 1014, 1015, 1016.

342 Nr 851.

343 Nr 1252.

344 Nr 1274.

345 Nr 1337.

W powiecie oleskim nie odnaleziono pieczęci miejscowości Zdziechowice Dolne (Nieder Seichwitz). Dodatkowo uwzględniono 8 kolonii: Karlów (Carlsberg)³⁴⁶, Żabiniec (Fabianswalde)³⁴⁷, Pogorzałka (Hellewald)³⁴⁸, Marianów/Czerwona (Marienau)³⁴⁹, Nowy Dupin (Neu Dupin)³⁵⁰, Nowy Wachów (Neu Wachow)³⁵¹, Dębien (Schöneich)³⁵², Miłęcin (Ulrikendorf)³⁵³.

W powiecie strzeleckim nie odnaleziono pieczęci: Ligota Dolna (Nieder Ellguth), Suchodaniec (Suchodanietz), Dolna Wysoka (Nieder Wysoka). Dodatkowo uwzględniono: Haleńsko (Halensko)³⁵⁴, Szczepanek (Stephanshain)³⁵⁵, Utrata (Zauche)³⁵⁶.

Aby ustalić datę powstania tłoka pieczętnego lub ewentualnej kontynuacji używania wizerunku na pieczęci, przeprowadzono kwerendę w aktach Katastru Karolińskiego z 1722 r. oraz w dokumentacji przechowywanej w zbiorze śląskim w Geheimes Staatsarchiv Preußischer Kulturbesitz w Berlinie z lat 1741–1774.

Akta Katastru Karolińskiego przechowuje Archiwum Państwowe we Wrocławiu³⁵⁷ oraz Zemský archiv v Opavě³⁵⁸. Jest to zespół podzielony, a oryginały i kopie ksiąg przechowywane są w dwóch archiwach. Jednocześnie dla obu zespołów w archiwach przygotowano inwentarze, w których brakuje informacji, które z egzemplarzy są oryginałami i zawierają informacje dla celów podatkowych opatrzone pieczęcią gminną. Pozyskane wizerunki napieczętny z Katastru Karolińskiego porównano z pieczęciami z okresu pruskiego i wyodrębniono dla celów niniejszej rozprawy te z nich, których wizerunek stanowił pierwowzór dla pieczęci z okresu pruskiego. Pieczęcie te zostały zaprezentowane w katalogu.

W zbiorze katastru w Archiwum Państwowym we Wrocławiu zidentyfikowano pieczęcie 6 powiatów³⁵⁹. Dla powiatu kozielskiego znaleziono pieczęcie miejscowości Bierawa (Birawa I) i Rybarze – część Koźła (Fischerei I)³⁶⁰, dla powiatu niemodlińskiego – pieczęcie Szydłowca Śląskiego (Schedlau I) i Stroszowic (Stroschwitz I)³⁶¹, dla powiatu głubczyckiego – pieczęcie Klisina (Gläsen I) i Kazimierza (Kasimir I)³⁶², a dla powiatu oleskiego – pieczęcie Wysokiej (Wysoka I) oraz Zębówic (Zembowitz I)³⁶³. W powiecie opolskim zidentyfikowano pieczęcie Grudzie (Grudschütz), Komprachcic (Comprachtschütz I), Złotnik (Zlatnik I) i Żlinic (Zlönitz I)³⁶⁴. Najwięcej znalezionych pieczęci pochodziło z powiatu prudnickiego – 29 używanych w 27 miejscowościach: Włóczno (Achthuben I), Stare Miasto Biała (Altstadt I), Brożec (Brochütz I), Raclawice Śląskie (Deutsch Rasselwitz I), Dzierżysławice (Dirschelwitz I), Dytmarów (Dittersdorf I), Grocholub (Grocholub I), Jasiona (Jassen I), Kolnowice (Kohlsdorf I), Skrzypiec (Kreiwitz I), Rzepcze (Repsch I), Pisarzowice (Schreibersdorf I), Włókno (Siebenhuben I), Wróblin (Fröbel), Przechód (Psychod I), Wierzch (Deutsch Müllmen I), Piorunkowice (Schweinsdorf I), Szybowice (Schnellewalde I, II), Mieszkowice (Dittmannsdorf I), Trzebina (Kunzendorf I), Kierpień (Kerpen I), Wilków (Wilkau I), Czyżowice (Zeiselwitz I), Krzyżkowice (Kröschendorf I, II) Moszczanka (Langenbrück I), Miłowice (Mühlsdorf I), Mionów (Polnisch Müllmen I)³⁶⁵. Analiza znaków napieczętnych wsi należących do miasta Prudnika – Dytmarowa,

346 Nr 1396.

347 Nr 1404.

348 Nr 1423.

349 Nr 1474.

350 Nr 1480.

351 Nr 1486.

352 Nr 1516.

353 Nr 1544.

354 Nr 1613.

355 Nr 1692.

356 Nr 1703.

357 APWr, Kataster Karoliński, sygn. 128–129, 131, 143–144, 146, 160, 162–163.

358 ZAO, Karoliński katastr, sygn. 14–15, 17–30.

359 APWr, Kataster Karoliński, sygn. 128–129, 131, 143–144, 146, 160, 162–163.

360 Nr 5, 41.

361 Nr 246, 268.

362 Nr 576, 595.

363 Nr 1568, 1574.

364 Nr 1199, 1127, 1350, 1353.

365 Nr 829, 833, 844, 857, 861, 865, 893, 900, 911, 923, 986, 1018, 1032, 866, 982, 852, 1022, 1009, 868, 935, 905, 1060, 1068, 927, 928, 939, 961, 975.

Lubrzy, Włókna, Szybowic, Jasiony, Krzyżkowic, Skrzypca i Czyżowic – pozwala określić prawdopodobny okres powstania tłoków pieczętnych na lata 1604–1700³⁶⁶.

W opawskim archiwum odnaleziono pieczęcie powiatu nyskiego, grodkowskiego oraz pieczęć Łambinowic (Lamsdorf)³⁶⁷, miejscowości, która w okresie pruskim przynależała do powiatu niemodlińskiego. W powiecie nyskim zidentyfikowano pieczęcie o podobnych jak w czasach pruskich wizerunkach w miejscowościach: Wilamowa (Alt Wilmsdorf I), Krakówkowice (Krackwitz I), Drogoszów (Neusorge), Polski Świątów (Polnisch Wette), Radzikowice (Stephansdorf I) i Mądrozów (Weitzenberg I)³⁶⁸. W powiecie grodkowskim zidentyfikowano pieczęcie piętnastu miejscowości: Skoroszyce (Friedewalde I), Goworowice (Gauers I), Szklary (Gläsendorf I), Goraszowice (Graschwitz I), Gałązcyce (Hohen Giersdorf I), Nowa Wieś Mała (Klein Neudorf I), Lipniki (Lindenau I), Lubiaków (Lobedau), Maciejowice (Matzwitz I), Makowice (Mogwitz I), Ogonów (Ogen I), Sarnowice (Sarlowitz I), Jaszów (Seiffersdorf I), Pasieki (Weidich I) i Wójcice (Woitz I)³⁶⁹.

W zbiorze śląskim przechowywanym w Geheimes Staatsarchiv Preußischer Kulturbesitz w Berlinie przeszukano akta sporów gmin z właścicielami wsi oraz akta hołdów składanych królowi³⁷⁰. Odnaleziono pieczęcie gminne: Kadłuba Wolnego (Frei Kadlub I)³⁷¹ z powiatu oleskiego oraz Ligoty Białskiej (Ellguth I)³⁷², Śmicza (Schmitsch I)³⁷³ oraz Wasiłowic (Waschelwitz)³⁷⁴ z powiatu prudnickiego, a także Chróścic (Chroschütz I)³⁷⁵, Górek (Gorek I)³⁷⁶, Groszowic (Groschowitz I)³⁷⁷, Grudzie (Grudschütz II)³⁷⁸, Kottorza Małego (Klein Kottorz I)³⁷⁹ i Winowa (Winau I)³⁸⁰ z powiatu opolskiego.

2.2. Elementy formalne pieczęci gminnych

W niniejszej rozprawie analizie poddane są wyłącznie odciski pieczętny, gdyż nie poszukiwano tłoków pieczętnych. Pieczęcie przystawiane były zazwyczaj na końcu dokumentu, obok podpisu sołtysa i ławników, po lewej stronie. Na dokumentach sporządzonych, gdy w postępowaniu uczestniczyło kilka gmin, przybijano jedną pieczęć pod drugą po lewej stronie karty. Jeżeli dokument wymagał uzupełnienia już po jego spisaniu i podpisaniu, to obok notatki z wyjaśnieniem i podpisem sołtysa przystawiano kolejny raz pieczęć. Na gotowych formularzach, które zaczęły być używane w drugiej połowie XIX w., miejsce na pieczęć było dokładnie określone.

Większość pieczęci miała kształt okrągły, część owalny, a są to najpowszechniejsze formy stosowane w sfragistyce. Najstarsze pieczęcie odnaleziono w Katastrze Karolińskim i zbiorze śląskim przechowywanym w berlińskim archiwum. Są to odcisnięte przez papier w laku pieczęcie 14 gmin: Bierawa (Birawa I), Rybarze (Fischerei I), Łambinowice (Lamsdorf I), Włóczno (Achthuben I), Stare Miasto Białej (Altstadt I),

366 W latach 1604–1700 miejscowości z podobnie wyglądającymi pieczęciami należały do miasta. W 1604 r. miasto nabyło Krzyżkowice, natomiast w r. 1700 zakupiło Czyżowice. A. Weltzel, *Historia miasta Prudnika na Górnym Śląsku*, Prudnik 2005, s. 80 i 115.

367 Nr 215.

368 Nr 699, 762, 781, 792, 815, 823.

369 Nr 296, 302, 310, 315, 333, 345, 365, 371, 378, 381, 387, 404, 415, 431, 434.

370 GSA, I. HA, Rep 46b, Schlesien seit 1740, sygn. 105–106, 110, 112–113, 116–117, 119, 122, 124, 447, 458, 508–509, 525–526, 543, 557, 567, 584–585, 591, 596, 611, 613, 616–618, 622–623, 3194.

371 Nr 1405.

372 Nr 878.

373 Nr 1005.

374 Nr 1052.

375 Nr 1121.

376 Nr 1179.

377 Nr 1188.

378 Nr 1200.

379 Nr 1222.

380 Nr 1340.

Jasiona (Jassen I), Kolnowice (Kohlsdorf I), Skrzypiec (Kreiwitz I), Krzyżkowice (Kröschendorf I), Trzebina (Kunzendorf I), Miłowice (Mühlsdorf I), Przechód (Psychod I), Szybowice (Schnellewalde II), Czyżowice (Zeiselwitz I)³⁸¹. Pieczęcie te wyciskane były na wcześniej nakrytej kartką papieru cienkiej warstwie laku. Papier nakładano na odcisk w celu jego ochrony oraz uzyskania walorów dekoracyjnych³⁸². Pieczęcie te mają kształt ośmiokąta o wymiarach 17 x 19 mm, owalny 17 x 22 mm lub okrągły o średnicy 20 mm. Po zostały osiemnastowieczne pieczęcie odcisnięte zostały w laku³⁸³. Pieczęcie lakowe są okrągłe lub owalne o wymiarach 25 x 28 mm, 15 x 17 mm, 17 x 19 mm oraz 24 mm.

Najczęściej w praktyce gminnych kancelarii stosowane były pieczęcie tuszowe, które pojawiły się w kancelariach europejskich w XVIII w.³⁸⁴ Analizując zgromadzony materiał sfragistyczny można dostrzec, że powszechne stały się po sporządzeniu nowych tłoków pieczętnych w okresie pruskim. Większość pruskich pieczęci gminnych wykonana została w latach 70. XVIII w., o czym informują daty umieszczone w legendzie pieczęci.

Początkowo do tuszu używano tego samego tłoka z rytem wklęsłym, co do laku. Pieczęcie miały więc tło koloru tuszu, a rysunek i legenda pozostawały w kolorze papieru, na którym odbita była pieczęć. Wyrazisty kolor odcisku, intensywnie czarny, uzyskiwano prawdopodobnie poprzez przygotowanie mieszanki barwiącej na bazie tłuszczu i sadzy³⁸⁵. Powodowało to małą czytelność pieczęci, która musiała być przy tym przystawiona w bardzo precyzyjny sposób. W połowie XIX w. wiele miejscowości dysponowało już nowym tłokiem pieczętnym, który dzięki wypukłemu rytowi dawał możliwość odbicia wyobrażenia i legendy w tuszu przy pozostawieniu tła w kolorze papieru. Początkowo pieczęcie odciskane były w tuszu czarnym, od 1865 r. pojawiają się odciski w kolorze fioletowym i niebieskim. Zgodnie z przepisami prawa BGB pieczęcie tuszowe nie mogły być używane w celu zabezpieczenia dokumentu, do czego jednak nie zawsze się stosowano.

Gminy dysponowały różnymi tłokami do przystawiania pieczęci. Jak wynika z korespondencji z 1922 r. z landratem lublinieckim, w gminie Sieraków Śląski (Schierokau) sołtys dysponował 3 pieczęciami urzędowymi: jedną gumową do tuszu i dwoma tłokami metalowymi, z których jeden służył do odcisków tuszowych, a jeden do laku³⁸⁶.

Wymiary pieczęci gminnych w badanym okresie się zmieniały. Najstarsze pieczęcie były mniejsze, z czasem ich średnica była większa. Najstarsze pieczęcie tuszowe z rytem wklęsłym, owalne lub okrągłe, miały średnicę 24 mm, 26 mm i 24 x 26 mm, 24 x 28 mm. Nowe pieczęcie z rytem wypukłym sporządzane od połowy XIX w. miały średnicę od 28 do 33 mm. Pieczęcie lakowe miały średnicę od 28 do 32 mm. Odmienne odciski pieczęci tuszowych stosowano w powiatach grodkowskim i nyskim. Miały one kształt owalny i wymiary od 22 do 28 mm w różnych konfiguracjach, np.: 22 x 26 mm, 22 x 27 mm, 24 x 28 mm, 22 x 24 mm.

Zachowały się nieliczne pieczęcie lakowe w kolorze czerwonym sporządzane na bazie terpentyny weneckiej, gumilaku, cynobru i żywicy benzoesowej³⁸⁷. Ze względu na nienaruszalność odcisku, używano ich

381 Nr 5, 41, 215, 829, 833, 900, 911, 923, 927, 935, 961, 982, 1010, 1068.

382 *Vocabularium...*, s. 189.

383 Wszystkie pozostałe pieczęcie z Katastru Karolińskiego i zbioru śląskiego w Berlinie, które zostały wyżej wymienione.

384 M. Kaganiec, *Pieczęcie gmin powiatu gliwickiego*, „Rocznik Muzeum w Gliwicach” 4, 1990, s. 171.

385 W literaturze przedmiotu nie odnaleziono informacji o składzie tuszu bądź innej substancji dla pieczęci o rycie wklęsłym. Przeprowadzono więc eksperyment z użyciem sadzy z paleniska i nafty. Uzyskane odciski utrwały się na papierze w sposób zbliżony do materiału historycznego.

386 APOp, RO, Wydział I, sygn. 6697, s. 14, 264.

387 Przepis na czerwony lak do pieczęci znajduje się w zbiorach Archiwum Państwowego w Opolu w Aktach miasta Nysy: APOp, Akta miasta Nysy, sygn. 604, s. 63, 65. Gumilak należy rozpuścić, a terpentynę podgrzać w specjalnym tyglu, potem dolać i dobrze wymieszać. Następnie dosypać kredę lub zamiast niej styrax. Na koniec domieszać cynober. Masę wyjmij za pomocą blaszanej łyżeczki i przelej do formy.

Fein roth Siegellack zu machen / 1. ate zu 4 [...] / 10 Loth Vent. Terpentin / 20 [Loth] Gummi Lack / ½ [Loth] Zinnober / ½ [Loth] G Storax Calam.[it] /

(Jak dobrze zrobić czerwony lak do pieczętowania / [...] 10 łutów terpentyny weneckiej / 20 łutów gumilaku / ½ łuta cynobru / ½ łuta styraksu litego [żywicy benzoesowej])

2, zu 3 [...] / 10 Loth Ven. Terp. / 18 [Loth] G[ummi] L[ack] in tat. / 2 [Loth] Storax Liquid / 12 [Loth] Creta /

(2. na 3: [...] 10 łutów terpentyny weneckiej / 18 łutów gumilaku w [...] / 2 łuty styraxu płynnego / 12 łutów kredy)

Zu 16 g. / 12 Loth V. Terp. / 10 [Loth] Schellack / 12 [Loth] Creta /

(Na 16 g / 12 łutów terpentyny weneckiej / 10 łutów gumilaku / 12 łutów kredy)

3., ate [...] / 10 Loth Ven. T. / 14 [Loth] Schellack / 4 [Loth] Kreta / 8 [Loth] Zinnober [...] /

(3. [?] 10 łutów terpentyny weneckiej / 14 łutów gumilaku / 4 łuty kredy / 8 łutów cynobru)

Zu [...] / 10 Loth Ven. Terp. / 12 [Loth] Schellack / 8 [Loth] Creta / 6 [Loth] Zinnober /

zazwyczaj do zabezpieczania zamknięcia dokumentów. Miały więc funkcję zabezpieczającą. Podobnych obserwacji dotyczących zastosowania pieczęci lakowych do zamykania korespondencji dokonała Małgorzata Kaganiec, która analizując pieczęcie powiatu gliwickiego uznała, że użycie laku spowodowane było jego trwałością³⁸⁸. Ważne było zapewnienie gwarancji zabezpieczenia dokumentu, ponieważ otwarcie listu skutkowało złamaniem pieczęci. Pieczęcie lakowe znajdujemy więc najczęściej na zamknięciu kopert ze złożonymi testamentami³⁸⁹, choć zdarzało się, że sygnowano nimi umowy przedmałżeńskie³⁹⁰.

Il. 4.
Pieczęć lakowa gminy Stare Olesno
(APOP, SP w Oleśnie, sygn. 187, b.p.)

(Na [...] / 10 łutów terpentyny weneckiej / 12 łutów gumilaku / 8 łutów kredy / 6 łutów cynobru)
Zu 8 [...] / 16 Loth Terpentin / 14 [Loth] Kreta / 8 [Loth] Minium / 2 [Loth] Zinnober
(Na 8 [...] / 16 łutów terpentyny / 14 łutów kredy / 8 łutów minii / 2 łuty cynobru)
Zu 12 [...] / 12 Loth Terpentin / 6 [Loth] Schellack / 12 [Loth] Creta / 4 [Loth] Minium / 3 [Loth] Cinober
(Na 12 [...] / 12 łutów terpentyny / 6 łutów gumilaku / 12 łutów kredy / 8 łutów minii / 3 łuty cynobru)
Zu 16 [g.?] / 18 Loth Terpentin / 18 [Loth] Creta / 16 [Loth] Minium /
(Na 16 [g.?] / 18 łutów terpentyny / 18 łutów kredy / 16 łutów minii)

388 M. Kaganiec, *Pieczęcie gmin powiatu gliwickiego...*, s. 171.

389 Np.: APOP, SO w Prudniku, sygn. 19707, k. 16 (1828), sygn. 19700, k. 14 (1829), sygn. 19697, k. 9 (1844).

390 APOP, SO w Prudniku, sygn. 17700, s. 152 (1850).

2.3. Analiza napisów na pieczęciach

Kolejnym elementem opisu pieczęci jest napis napieczętny. W większości pieczęci występuje on w otoku, choć sporą grupę stanowią pieczęcie z napisem w polu umieszczonym pod rysunkiem lub łączonym z legendą w otoku. Pieczęcie wymieniane były przez gminy najczęściej w związku z zużyciem fizycznym i następowało to w każdej wsi w innym czasie. W związku z tym trudno jest w badanym okresie jednoznacznie uchwycić zmiany, jakie zachodziły w wyglądzie legendy. Można jednak wyodrębnić kilka grup napisów pieczętnych.

Z podziału tego wyłączono pieczęcie z okresu karolińskiego. Najstarsze pieczęcie z okresu karolińskiego sporządzone są pismem majuskulnym w języku niemieckim lub polskim. W powiecie opolskim jest to język polski. Na pieczęci Komprachcic (Comprachtschütz I) legenda brzmi: PIEC. GMINV . KOMPRA[.] CZKIEGO, na pieczęci Złotnik (Zlattnik I): *[...] GMINV ZLOTNICKIEGO, Żlinic (Zlönitz): *PIEC: GMINV [...] LINICZKIEGO.

Na pieczęciach powiatu prudnickiego dwa napisy zostały wykonane w języku polskim. Są to to pieczęcie Starego Miasta w Białej: PIEC GMINV STAREGO MIASTA i Przechodu: PIEC GMINV PRZICHOCZKIEGO (Psychod I). Pozostałe legendy złożone są z nazwy miejscowości, wyrazu „Gemeinde” (gmina) i „Siegel” (pieczęć) w różnych skrótach. Legendy brzmią: ACHT HUBEN, * BROZTZER * GEMEIN * SIGEL, SIGEL DER GEMEIN DEVTS : MVLLMEN, * DIRSCHELVITZ * GEMEIN, [...]TERS.DORF GS (Dittersdorf I), * DIETMANSDORFF GEMEIN IN SIEGEL, * FREBLER * GEMEIN * SIGEL, SIGEL ZU KREIWITZ, GEMEIN PVLNISCHE MVLLMEN, *REPTSCHER* GEMEIN, GEMEINDE SCHNELLEWALDE, * SCHREIBERS * DORFER * GEMEIN, * GERICHT * SIGEL * SCHWEINSDORF, + * GME[...]JEDINE * WILKOVA π 60. Monogramy umieszczono na pieczęciach Raławic Śląskich (Deutsch Rasselwitz I) **SDRDG** i Moszczanki (Langenbrück) * SDG. I.L.B.

Pieczęcie wytworzone w okresie pruskim podzielono na kilka grup zgodnie z konstrukcją napisu napieczętnego.

W pierwszej grupie pieczęci wytworzonych w okresie pruskim napis napieczętny wykonany jest pismem majuskulnym i rozpoczyna się najczęściej na 1/3 wysokości krawędzi. Na napis biegnący wzdłuż krawędzi pieczęci składają się: nazwa miejscowości, słowo „Gemeinde” i słowo „Siegel” w różnych skrótowych formach. W dolnej, oddzielonej poziomą linią części pieczęci znajdowała się nazwa powiatu.

Druga grupa zawiera te pieczęcie, w których legendzie występuje wyłącznie nazwa miejscowości. Takie pieczęcie występują w zbiorze powiatu oleskiego i są to zawsze najstarsze odnalezione pieczęcie dla danej wsi. Z tego też względu stanowią ciekawe źródło do badania dziejów nazw miejscowości. Przykładem tu są nazwy: WOYCIEHOW³⁹¹, DONER MORG³⁹², F. KADLUB, FREI BAUER PIPA³⁹³, IASTRZIGOWITZ, KIELBASCHIN, LESNO, MARIENFELD³⁹⁴, NEU KARMUNKAU, RADLOW³⁹⁵, CARLSGRUND BODLENDER FORST COLONIE.

W tym samym okresie powstały pieczęcie trzeciej grupy, których napis składa się z nazwy miejscowości i słowa GEMEINDE. Określenie gminy jednak często jest skrócone, w zależności od ilości miejsca na pieczęci i może przybierać postać: GEMEI, GEM., GEM, G., GEMEIN. Kolejność słów jest dowolna. Na przykład: BASCHAN GEMEI[.], GEM. WACHOWIETZ.

391 W dokumencie miejscowość wymieniana pod używaną wtedy nazwą Albrechtsdorf (1796–1811).

392 W aktach miejscowość funkcjonuje pod nazwą urzędową Donnersmark (1866–1884).

393 Frei Bauer Pipa to pierwotna nazwa miejscowości, w aktach Frei Pipa.

394 Miejscowość Oś zachowuje ten pierwotny napis w otoku w kolejnych wyrabianych pieczęciach, bez rozszerzenia legendy. Ostatni ślad z 1923 r.

395 W aktach Radlau – nazwa urzędowa.

Kolejna grupa pieczęci zawiera w legendzie: nazwę miejscowości, słowo GEMEIN lub GEMEINDE i słowo SIEGEL lub SIGIL. Na przykład: GEMEINDE SIEGEL VON SKORKAU U GRUNOWITZ.

W następnej, najliczniej reprezentowanej grupie pieczęci, napis pieczętny bogatszy jest o określenie powiatu, np.: GEMEINDE BORKOWITZ ROSENBERGER KREISES. Bywa on uzupełniany datą sporządzenia tłoka, co omówiono dalej. W końcu XIX w. pojawiały się napisy z dodatkowym określeniem O/S (Ober-schlesien). Na przykład: GEMEINDE KANDRZIN-POGORZELLETTZ . || KREIS COSEL O/S. Na pieczęciach tego typu często w różny sposób skracano słowa „Gemeinde”, „Siegel”, „Kreis”:

ZEISSELWITZ GEM: S || NEYSTAETER | CREYS;

+ ZEISELWITZ. GEM: S: NEYSTADTER KR;

CZELLINER GEM: SIG: || NEYSTAETER | CREYS;

G: S : WALSPECK U ROSENHEYN || ROSENBERG | CREYS

Część badanego zbioru pieczęci posiada legendę wskazującą na pełnienie funkcji sądowej. Ze względu na różnorodność opisu najbardziej stosownym będzie zacytowanie opisów dla poszczególnych rodzajów pieczęci:

DORF GERICHTS SIEGEL DER GEMEINDE || ROSENBERGER | KREISSES | BODZANOWITZ

BODLANDER GERICHTS SIEGEL

* DORF GERICHT ALT ROZENBERG

IASSIN . GERICHTS. S.

ORTSGERICHT KNEJA (1853–1900)

Kolejna grupa pieczęci wykazuje już pełną unifikację. Napis składa się z wyrazów:

GEMEINDE VORSTAND [nazwa miejscowości] O.S KREIS [nazwa powiatu]

W powiecie nyskim i grodkowskim schemat pieczęci napisowych jest następujący:

GEMEI: | SIEGEL | [nazwa miejscowości] | [nazwa powiatu] | CREIS

Na przykład: GEMEI: | SIEGEL | GRADITZ | GROTTKAU | CREIS

Na części pieczęci umieszczono daty sporządzenia tłoka. Znajdują się one na pieczęciach powiatu niemodlińskiego, kluczborskiego i głubczyckiego. Jedna gmina w powiecie oleskim, Lasowice Wielkie (Gross Lassowitz I)³⁹⁶, umieściła w legendzie pieczęci datę 1790. W powiecie głubczyckim data 1774 została umieszczona na pieczęciach gminy: Boguchwałów (Hohnsdorf I), Jaroniów (Jernau I), Jabłonka (Klemstein I), Gołuszowice (Kreuzendorf I), Dzbańce (Krug I), Langowo (Langenau), Łęgi (Lehn Langenau I), Pielgrzymów (Pilgersdorf), Posucice (Possnitz I) i Równe (Roben I), Tłustomosty (Stolzmütz II), Sucha Psina (Zauchwitz I)³⁹⁷.

W powiecie niemodlińskim, w miejscowościach: Korfantów–Wieś (Dorf Friedland I) oraz Gościejowice Wielkie i Małe (Gross und Klein Heidersdorf) umieszczony w legendach pieczęci rok sporządzenia nowego tłoka pozwala datować je na 1774 r.³⁹⁸ Z kolei na 1776 r. datowane są pieczęcie miejscowości: Dąbrowa (Dambrau I), Rzędziwojowice (Geppersdorf), Golczowice (Golschwitz), Gracze (Graase), Oldrzychowice (Hilbersdorf I), Jakubowice (Jakobsdorf I), Jaczowice (Jatzdorf I), Tłustoręby (Kirchberg II), Sarny Małe (Klein Sarne), Przydroże Małe (Klein Schnellendorf), Kuropas (Korpitz I), Myszowice (Mauschwitz), Molestowice (Mullwitz I, II), Niewodniki (Niewodnik I), Piotrowa (Petersdorf I), Lipowa (Polnisch Leipe I), Radoszowice (Raschwitz I), Rogi (Rogau), Roszkowice (Rossdorf), Szydłowiec Śląski (Schedlau II), Szczepanowice (Scheppanowitz), Ciepiewowice (Scheppelwitz II), Karczów (Schönwitz II), Stroszowice (Stroschwitz II), Tarnica (Tarnitze), Chróścina (Weissdorf), Wierzbie (Wiersbel I)³⁹⁹.

W powiecie kluczborskim rok 1774 widnieje na pieczęciach Bąkowa (Bankau), Paruszowice (Baumgarten I), Brun (Brune I), Brzezinki (Bresinke), Brzezinek (Bürgsdorf), Kostowa (Costau I), Wierzbicy Dolnej (Deutsch Würbitz I), Gosławia (Goslau I), Jakubowice (Jakobsdorf I), Jaśkowice (Jaschkowitz I), Kochłowice

396 Nr 1420.

397 Nr 584, 590, 599, 611, 613, 616, 617, 634, 648, 675, 692.

398 Nr 178, 191.

399 Nr 176, 186, 187, 188, 199, 202, 203, 208, 211, 212, 214, 217, 219, 220, 223, 228, 234, 238, 241, 242, 247, 250, 252, 256, 269, 271, 275, 277.

(Kochelsdorf I), Łowkowic (Lowkowitz I), Biadacza (Ludwigsdorf), Markotowa Dużego (Margsdorf I), Maciejowa (Matzdorf I), Ciecierzyna (Neudorf I), Rożnowa (Nieder Rosen), Rożnowa Górnego (Ober Rosen), Proślic (Proschlitz), Komorzna (Reinersdorf I), Roszkowic (Roschkowitz I, II), Sarnowa (Sarnau I), Sierosławic (Schirosławic I, II), Smardów (Schmardt I, II, III, IV, V, VI), Krzywizny (Schönwald I), Szymonkowa (Simmenau I), Skałag (Skalung I), Dobiercic (Wilmsdorf I), Wojsławic (Woislawitz) i Bogdańczowic (Wüttendorf I, III)⁴⁰⁰. Na drugiej i trzeciej pieczęci Łowkowic (Lowkowitz II, III)⁴⁰¹ jest data 1837. Druga pieczęć Markotowa Dużego (Margsdorf II) datowana jest na 1847 r.⁴⁰², a druga pieczęć Komorzna (Reinersdorf II) na 1845 r.⁴⁰³ Kolejne pieczęcie Ligoty Zameckiej (Schloss Ellguth I, II) wykonano w 1861 i 1889 r.⁴⁰⁴

400 Nr 444, 446, 453, 455, 457, 458, 459, 463, 469, 471, 476, 479, 482, 483, 485, 488, 494, 496, 502, 503, 505, 506, 508, 509, 510, 513, 514, 515, 516, 517, 518, 519, 521, 523, 526, 528, 529, 531.

401 Nr 480, 481.

402 Nr 484.

403 Nr 504.

404 Nr 511, 512.

3. Funkcje prawne pieczęci wiejskiej

3.1. Zagadnienia wstępne wprowadzenia pieczęci do kancelarii gminy

Przedstawione w rozdziale funkcje prawne pieczęci wiejskiej odnoszą się do całokształtu przepisów prawnych obowiązujących na Śląsku i w państwie pruskim, później niemieckim. Uwarunkowań historycznych powstania pieczęci wiejskiej należy doszukiwać się w kontekście roli, jaką przypisano samorządowi wiejskiemu. Stąd też funkcje samorządowe i sądowe wykonywane przez sołtysa i samorząd wiejski zostały szczegółowo omówione w części pierwszej niniejszej rozprawy, w kontekście Wiejskiej Ordynacji Policyjnej (DPO) i Instrukcji dla Sądów Wiejskich (IDS). Z biegiem lat funkcja sołtysa nabierała coraz większego znaczenia nadając mu status urzędnika państwowego. Zakres uprawnień i obowiązków urzędników wiejskich wymagał wprowadzenia środka uwierzytelnienia dokumentu, jakim stała się pieczęć wiejska – gminna. Omawiając prawne aspekty używania pieczęci gminnej rozróżnić należy kontekst, w jakim była używana – czy sołtys przystawiając pieczęć używał jej jako administrator gminy wypełniając obowiązki urzędnika państwowego, czy też występował w roli sędziego wiejskiego. Przeglądając dokumenty archiwalne, sygnowane pieczęcią gminną, początkowo trudno odnaleźć różnice. Zachowany materiał sfragistyczny w aktach landratur i sądów obwodowych wskazuje, że pieczęcią sygnowano zarówno zaświadczenia wystawiane przez sołtysa i sąd wiejski, jak też bieżącą korespondencję z landratem.

Pieczęć była używana także w sytuacjach, gdy jej przystawienie nie było konieczne do uwierzytelnienia dokumentu. Stosowana była też w celu zamknięcia dokumentu, zabezpieczenia korespondencji, czy jako plomba. Najczęstszą funkcją wykorzystywaną przez sołtysa, zarówno jako przedstawiciela władzy samorządowej, jak i sędziego wiejskiego, była funkcja uwierzytelniająca pieczęci – „jej przyłożenie poświadcza treść pisma, a przede wszystkim stanowi gwarancję autentyczności dokumentu”⁴⁰⁵.

Przyjmuje się, że początek pieczęci gminnej związany jest z zajęciem Śląska przez Prusy i wydanym w 1742 r. przez nowe władze zarządzeniem, aby wszystkie gminy wiejskie posiadały własne pieczęcie z dowolnie wybranym godłem⁴⁰⁶. Pierwsze kurendy nowych władz w sprawie królewskich pieczęci pojawiają się już 3 listopada 1741 r., kiedy to stojący na czele Generalnego Komisariatu Wojennego hrabia Ludwig Wilhelm von Münchow wydał zarządzenie dla wszystkich królewskich urzędów w sprawie usunięcia z pieczęci urzędowych cesarskiego orła i zastąpienia go orłem pruskim. Jednocześnie zalecił pozostawienie innych niezbędnych pieczęci⁴⁰⁷. Sołtysi uzyskali prawo posługiwania się pieczęcią jako „uznawane pra-

405 Definicja za *Vocabularium...*, s. 109.

406 M. Kaganiec, *Herb Bierunia i godła gminne parafii bieruńskiej*, <http://www.bierun.pl/opracowania/ZH36-0.pdf> (dostęp 25.12.2018). Małgorzata Kaganiec w swoich pracach nie powołuje się na akt prawny, a jedynie cytuje Mariana Gumowskiego. Pośród aktów prawnych zawartych w zbiorze wydanym przez Wilhelma Gottlieba Korna – SS, NSS – nie odnalazłam zezwolenia dotyczącego używania pieczęci gminnych z 1742 r. wymienianego przez Małgorzatę Kaganiec. Można więc domniemywać, że nakaz dotyczący wymiany pieczęci cesarskich mógł dotyczyć wszystkich pieczęci urzędowych na Śląsku. *Register über die Sammlung aller in dem souverainen Herzogthum Schlesien und der demselben incorporirten Grafschaft Glatz, während der glorwürdigsten Regierung Friedrich II Königs von Preußen, vom Jahr 1740. bis Ende Augusts 1786. In Finanz- und Policey Sachen ergangenen Ordnungen, Edicte, Mandate, Rescripte, Breslau 1790.*

407 No. LXIV d.d. Breslau, den 3. Nov. 1741, Currenda an alle Aemter in Schlesien, die Kaiserlichen Adler herunter zu nehmen, den Preussischen aufzurichten, und die nörhigen Siegel stehen zu lassen, [w:] SS, Bd. I, s. 155.

wo osoby fizycznej lub prawnej do dysponowania własną pieczęcią w celu uwierzytelnienia pism własnych lub pism osób jej podlegających⁴⁰⁸. Jednocześnie już dwa lata później władze kamery zakazały we wsiach kameralnych spisywania umów, recesów i ugód, jako powód podając częste nadużycia sądów wiejskich⁴⁰⁹.

Wprowadzenie nowych pieczęci gminnych w 1774 r. prawdopodobnie związane było z akcją kolonizacyjną, na skutek której na Śląsku powstało ponad 150 nowych miejscowości, w tym w powiecie opolskim aż 44, a np. kluczborskim i oleskim łącznie 39 nowych osiedli⁴¹⁰. Stosowanie w nich miejscowego prawa, nakazane w edyktie kolonizacyjnym, nie mogło być realizowane bez posiadania pieczęci stanowiącej uprawnienie władzy gminnej⁴¹¹. Możliwe więc jest, że konieczność wykonania tak znacznej ilości pieczęci dla nowych gmin stała się też pretekstem do wymiany starych tłoków w pozostałych wsiach. Na podstawie analizy materiału sfragistycznego, gdzie na najstarszych egzemplarzach z przełomu XVIII i XIX w. widnieją daty roczne 1774 i 1776, teza ta znajduje potwierdzenie.

W 1780 r. w cyrkularzu o przygotowaniu kas powiatowych zalecono, aby wszystkie wsie sprawiły sobie nowe pieczęcie sądowe z metalowym trzonkiem⁴¹².

Wprowadzenie nowego podziału administracyjnego Śląska i wydzielenie rejencji opolskiej 7 maja 1816 r. spowodowało zmiany form pieczęci gminnych. Władze rejencyjne 14 października 1817 r. wystosowały pismo do starostów z nakazem wymiany pieczęci gminnych miejscowości, którym zmieniono przynależność do powiatu⁴¹³. Po blisko 17 latach, 5 marca 1834 r. pojawiło się pierwsze rozporządzenie zakazujące wykorzystywania w herbach miast elementów herbu królewskiego – orła pruskiego⁴¹⁴. Można domniemywać, że domyślnie również nie zalecano, aby pieczęcie gmin wiejskich posługiwały się symbolami państwowymi. Jednak rozporządzenie regulujące tę kwestię ukazało się dopiero 15 lutego 1891 r., gdy minister spraw wewnętrznych zabronił używania na pieczęciach gminnych wizerunku pruskiego orła. Nie wszystkie gminy dostosowały się do wymogów rozporządzenia, o czym świadczy fakt, że ponowione zostało w 1925 r.⁴¹⁵

Kolejne akty prawne regulujące użytkowanie pieczęci gminnych ukazywały się w XIX w. i na początku XX w. Rozkazem królewskim Fryderyka Wilhelma III 6 czerwca 1835 r. zalecono sporządzanie pieczęci urzędowych tylko na zlecenie osób upoważnionych przez dany urząd⁴¹⁶. W 1874 r. wprowadzono nowy wzór pieczęci, stosowany przy wymianie starych tłoków. Dopuszczono jednocześnie dalsze używanie wcześniejszych pieczęci. Jeżeli sołtys „Gemeindevorsteher” reprezentował majątek „Gutsvorsteher”, na nowej pieczęci umieszczał napis „Der Gutsvorsteher zu N.N.”⁴¹⁷

Od 1900 r. wraz z wprowadzeniem nowego kodeksu cywilnego (BGB) doprecyzowano przepisy dotyczące sporządzania testamentów i ich pieczętowania. Do władz miejskich i landratów władze Rejencji Opolskiej wystosowały pismo okólne, w którym wytłumaczono zasady przystawiania pieczęci uwierzy-

408 Definicja za *Vocabularium...*, s. 148.

409 No. XVI d.d. den 30 May 1744. Reglement, nach welchen die Königl. Schlesische Beamten wegen der Gerichts-Sporteln und Bestrafung der Unterthanen sich achten sollen, [w:] SS, Bd. I, 1744, s. 99–100.

410 *Atlas historyczny Polski. Śląsk w końcu XVIII w.*, t. I, red. J. Janczak, T. Ładogórski, Wrocław–Warszawa–Kraków 1976, s. 38.

411 No. XLI d.d. Breslau, den 28. August 1773. Königl. Allerhöchste Declaration, nach welcher in Schlesien an schicklichen Orten neue Dörfer erbauet werden sollen, wozu Se. Königl. Majestat denen Dominiis eine ansehnliche Beyhülfe in baarem Gelde zu bewillgen Allerhöchstdigst resolviret haben, [w:] SS, Bd. XIV, s. 83. Edykt dostępny też w: APOp, SP w Opolu, sygn. 429.

412 No. XXXVII d.d. Glogau den 22sten August und den Breslau 25sten October 1780. Circulare wegen vorschrittmäßiger Bearbeitung der Creis-Cassen-Geschäfte, [w:] SS, Bd. XVII, s. 93.

413 APOp, RO, Wydział I, sygn. 6697, s. 2, *Bekanntmachung der neuen Kreis Eintheilung des Oppelnschen Regierung*, „ARO” 1817, No 296, St. XLI, s. 523.

414 *Rechtsgrundlagen der Heraldik. Gesetze und Verordnungen des 19. und 20. Jahrhunderts*, hg. v. R. Nagel, Köln 1988, nr 3; rezolucja Królewskiego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z 5 marca 1834; nr 5, reskrypt Królewskiego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych na temat pieczęci służbowych urzędów miejskich z 9 września 1837; A. Gut, *Prawne podstawy pruskiej heraldyki samorządowej w latach 1918–1939*, „Czasopismo Prawno-Historyczne” 55, 2003, z. 2, s. 274. Symbol orła Hohenzollernów został uznany na herb państwowy w 1817 r., na podstawie *Verordnung wegen des Königlichen Titels und Wappens*, vom 9. Januar 1817, „GS” 1817, s. 17–28. P. Gut, *System sfragistyki państwowej w Prusach w XIX i XX w.*, [w:] *Dawne pieczęcie. Typologia – metody badań – interpretacje*, red. Z. Piech, Warszawa 2015, s. 498.

415 Erlaß des Herrn Ministers des Innern vom 15. Februar 1889, Min. Blatt IV 1891, s. 52; Erlaß vom 6. Dezember 1925, RdErl. D. MdJ v. 6.12.1925 IV a I 1172; APOp, RO, Wydział I, sygn. 6697, s. 285.

416 Gesetz wegen Bestrafung der unbefugten Anfertigung öffentlicher Siegel, Stempel u.s.w. Vom 6ten 1835, „GS” 1835, nr 13, s. 99–100.

417 Erlas an den Königl. Ober Präsidenten zu N.N. die Führung von Dienstsiegeln, Seitens der Gemeinde und Gutsvorsteher betreffend vom 10. April 1874, Min. Blatt 1874, s. 101; APOp, RO, Wydział I, sygn. 6697, s. 220.

telniających i zamykających na dokumencie ostatniej woli. Aby zapobiec przypadkom, w których na podstawie § 2249 kodeksu cywilnego sądy mogły zakwestionować testament z powodu zamknięcia przez burmistrza kolorową pieczętką gminną, stwierdzono, że sucha albo kolorowa pieczęć gminna nie mogła być uznawana za pieczęć urzędową⁴¹⁸. Na podstawie ogólnego rozporządzenia ministra sprawiedliwości z dnia 24 stycznia 1901 r.⁴¹⁹, decyzją Sądu Krajowego⁴²⁰ stwierdzono, że ani zwykłe kolorowe odciski pieczęci urzędowych na dokumencie, ani odcisnięte w samym dokumencie pieczęcie suche nie mogły być uznawane jako pieczęcie w rozumieniu prawa także w sądownictwie polubownym. Ponieważ w szczególnych przypadkach nieuznawanie urzędowych przepisów dotyczących zamykania testamentów za pomocą pieczęci urzędowych stawiało pod znakiem zapytania ważność „ostatniej woli”, należało pilnować, aby zamknięcie zostało sporządzone tłokiem urzędowym za pomocą laku. Jeżeli gmina posiadała jedynie pieczęć z nazwą miejscowości gminy, wtedy tłok pieczęci urzędowej używany przy opieczętowaniu testamentu musiał zawierać treść *Siegel der Stadtgemeinde (Gutsbezirks), Regierungsbezirks Oppeln*⁴²¹. Gminy, które nie posiadały pieczęci zgodnej ze wzorem, musiały ją zamówić. Tłok pieczętny miał być przechowywany przez burmistrza lub sołtysa pod zamknięciem⁴²².

Niedługo po piśmie okólnym do landratów wpłynęła oferta na wykonanie pieczęci od firmy „Carl Hellmuth, Cassel Stempel und Schilderindustrie”, wykonującej pieczęcie do laku zgodnie z zaleceniami Kodeksu Cywilnego. Pieczęć urzędowa – napisowa według zunifikowanego wzoru, bez orła lub godła, miała kosztować 2 marki za sztukę⁴²³.

Po I wojnie światowej w heraldyce pruskiej zaszły duże zmiany, w których tym razem pod uwagę wzięto gminy wiejskie⁴²⁴. Dotychczasowe używanie prostych wizerunków (nie herbowych) na pieczęciach gminnych nie było kontrolowane przez wyższe władze państwowe i ich umieszczanie uzależnione było wyłącznie od lokalnych władz⁴²⁵.

Stale powtarzające się zakazy używania herbu państwowego na pieczęciach samorządu terytorialnego spowodowały, że coraz więcej powiatów i wsi zainteresowanych było stworzeniem własnych herbów. Ministerstwo Spraw Wewnętrznych 15 lipca 1919 r. wydało decyzję, że zamiast królewskiego zezwolenia, które było dotychczas praktykowane przy nadawaniu herbów miejskich, wymagane będzie takie samo zezwolenie, ale wydawane przez radę ministrów. Zasada ta potwierdzona została w nowej konstytucji Prus z 30 listopada 1920 r., w której uprawnienia królewskie zostały przekazane Radzie Ministrów (*Preußisches Staatsministerium*)⁴²⁶. Po rozwiązaniu pruskiej Heroldii 31 marca 1920 r. jej funkcję jako instancji opiniodawczej przekazano Ministerstwu Sprawiedliwości. Zmiany kadrowe w ministerstwie stały się impulsem do scedowania tych obowiązków na archiwa państwowe. W kwestii tej porozumeli się premier, minister spraw wewnętrznych, minister sprawiedliwości oraz dyrektor generalny archiwów państwowych i 13 października 1925 r. wydano pierwsze zarządzenie wyznaczające archiwa do opiniowania projektów herbów⁴²⁷. Wkrótce pojawiły się kolejne przepisy wykonawcze.

Rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych adresowanym do nadprezydentów i prezydentów rejencji w sprawie opiniowania herbów komunalnych z 24 kwietnia 1926 r. wprowadzono nowy obieg

418 Bürgerliches Gesetzbuch. Vom 18. August 1896, „RGB” 1896, nr 21 (dalej BGB). Ogólnoniemiecki kodeks cywilny zaczął obowiązywać od dnia 1 stycznia 1900 r. Wprowadzenie kodeksu zunifikowało niemieckie prawo cywilne. Jego podstawą była zasada autonomii stron, swobody umów i rozporządzania własnością.

419 „Justiz Ministerial Blatt” 1901, s. 45 (dalej JMB).

420 „JMB” 1901, s. 404.

421 Pieczęć miasta-gminy, okręg Rejencji Opolskiej.

422 Verfügung des Königl. Herrn Regierungs Präsidenten betr. Beschaffung von Amtssiegeln, APOp, SP w Oleśnie, sygn. 141, s. 321.

423 APOp, SP w Oleśnie, sygn. 141, s. 327.

424 *Rechtsgrundlagen der Heraldik...*, s. 17; A. Gut, *Prawne podstawy...*, s. 275.

425 Pierwsze herby wiejskie otrzymały gminy wiejskie stanowiące przedmieścia Berlina. Pierwsza pruska wieś otrzymała własny herb 3 stycznia 1917 r. Był to Tannenberg w Prusach Wschodnich, który uczczono jako miejsce zwycięskiej bitwy podczas I wojny światowej; O. Neubecker, *Neuzeitliche Gemeinde- und Kreiswappen*, „Deutsche Graver-Zeitung und Stempel-Zeitung” 1938, nr 6, s. 1–2; A. Gut, *Prawne podstawy...*, s. 275.

426 A. Gut, *Prawne podstawy...*, s. 276.

427 W. Blöß, *Wappenverleihung für Städte und Landgemeinden in neuerer Zeit*, „Archivmitteilungen” Jg. XI, 1961, H. 3, s. 88; A. Gut, *Prawne podstawy...*, s. 276.

dokumentów związany z zatwierdzaniem herbów na pieczęciach gminnych. Prezydenci i nadprezydenci rejencji mieli przysyłać każdy wniosek w sprawie herbu wiejskiego do właściwego miejscowo archiwum państwowego, w którym projekty opiniowano pod kątem historycznym i heraldycznym⁴²⁸. Centralnym ośrodkiem koordynującym zostało Tajne Archiwum Państwowe w Berlinie-Dahlem, któremu Ministerstwo Sprawiedliwości w styczniu 1926 r. przekazało akta byłej Heroldii⁴²⁹. Jednocześnie sporządzono listę zalecanych artystów, którzy mogli przygotować projekty herbów dla gmin. Znaleźli się na niej profesowie malarstwa, graficy i architekci, łącznie 16 osób, w tym profesor Theodor von Gosen z Wrocławia⁴³⁰. Górnośląskie Towarzystwo Genealogiczne (*Genealogischer Verein in Oberschlesien*) zaproponowało prezydentowi rejencji malarza herbów Józefa Koretzkiego z Bytomia⁴³¹. Dyrektor generalny archiwów przygotował swoją listę fachowców, gotowych do podjęcia się przygotowywania nowych herbów gminnych. Z 15 wymienionych na liście osób, 3 osoby mieszkały i pracowały na Śląsku. Byli to: ksiądz Paul Bretschneider ze Starczówka (powiat Ziębice), dr Kurt Bimler z Wyższej Szkoły Technicznej we Wrocławiu oraz profesor Richard Adolf Zutt z Nysy⁴³².

Projekty nowo przygotowanych herbów miały być wysyłane bezpośrednio do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych w Berlinie i zatwierdzane przez urząd ministerialny⁴³³. Zrodziły się wówczas wątpliwości, czy zatwierdzenia wymagają wizerunki na nowych pieczęciach, których wymiana nie była związana ani z zakazem używania orła pruskiego, ani też z zatwierdzeniem herbu używanego na pieczęci⁴³⁴. Takie pytanie zadał m.in. prezes rejencji w Lüneburgu. Dotyczyło ono używania w nowo tworzonych herbach nie tylko tradycyjnych przedmiotów heraldycznych, ale również nowych, nawiązujących do współczesności i zrozumiałych dla ludności. Minister spraw wewnętrznych 17 lipca 1928 r. wyraził zgodę na wykorzystywanie nowych symboli i poinformował o tym archiwa państwowe za pośrednictwem pisma generalnego dyrektora archiwów z dnia 9 sierpnia 1928 r.⁴³⁵

Prace nad ustawą o ustroju gminnym, która przewidywała wprowadzenie herbów samorządowych na pieczęciach, rozpoczęły dyskusję nad przygotowaniem szczegółowych instrukcji postępowania przy tworzeniu herbów. Okazało się, że archiwa państwowe opiniowały pozytywnie projekty nieestetyczne i zawierające błędy heraldyczne. W Tajnym Archiwum Państwowym przygotowano projekt rozporządzenia w sprawie postępowania w procesie tworzenia nowych herbów samorządowych. Dyrektor generalny archiwów państwowych skierował w tej sprawie 30 stycznia 1932 r. pismo, w którym wyjaśnił podległym archiwom, jakie procedury powinny przejść wnioski samorządów o zatwierdzenie nowych herbów. Gminy i powiaty miały skontaktować się z archiwum jeszcze przed sporządzeniem herbu. Archiwa miały pomóc w sprawach związanych z historią i heraldyką, ale nie miały sporządzać ostatecznego projektu. Projekt miał być wykonany przez zawodowych heraldyków lub plastyków⁴³⁶. Większy nacisk miał być położony na przestrzeganie tradycyjnych zasad heraldyki, a gminom należało sugerować herby proste i jasne, pozbawione dodatkowych elementów dekoracyjnych, np. klejnotów czy trzymaczy. Takie postępowanie uzasadnione było tym, że gminy miały używać herbu przede wszystkim na tłokach pieczęci, które miały niewielką powierzchnię. Wniosek o przyjęcie herbu gminy miały przedkładać prezesowi rejencji, który przysyłał go do zaopiniowania archiwum państwowemu. Dalej wniosek wraz z opinią był przekazywany do Tajnego Archiwum Państwowego, które po dokonaniu oceny wysyłało go do prezesa rejencji. Rejencja przysyłała wniosek do zatwierdzenia ministrowi spraw wewnętrznych. Projekt miał być wysłany w wersji ostatecznej, kolorowej, o rozmiarach 18 x 24 cm. Już 10 lutego 1932 r. Ministerstwo Spraw Wewnętrznych wydało

428 Erlaß des Ministers des Innern 24.4.1926, MdJ v. 24.4.1926 IV a I 359; APOp, RO, Wydział I, sygn. 6697, s. 340.

429 A. Gut, *Prawne podstawy...*, s. 276.

430 Wappen von Gemeinden und Gemeindeverbänden, RD Erl. D. MdJ. V. 24.5.1927 IV a I 368; APOp, RO, Wydział I, sygn. 6697, s. 298.

431 APOp, RO, Wydział I, sygn. 6697, s. 300.

432 Ibidem, s. 320.

433 Herstellung von Wappenentwürfen der Gemeinden und Gemeindeverbände, RD Erl. D. MdJ. V. 23.2.1927 IV a I 201; APOp, RO, Wydział I, sygn. 6697, s. 299.

434 Pismo landrata prudnickiego dotyczące nowych pieczęci wsi Ober Kunzendorf, Kuhnau, Klein Margsdorf pozostało bez odpowiedzi, APOp, RO, Wydział I, sygn. 6697, s. 311. Z kolei na pismo z gminy Steinau udzielono odpowiedzi, że nie ma konieczności zatwierdzenia starego wizerunku na pieczęci przez władze ministerialne. Ibidem, s. 334.

435 A. Gut, *Prawne podstawy...*, s. 276.

436 A. Gut, *Herby powiatów i gmin w prowincji Pomorze w okresie międzywojennym*, Szczecin 2005, s. 16.

okólnik w sprawie herbów samorządowych zbieżny z rozporządzeniem dyrektora generalnego archiwów, który nie wykluczał pomocy archiwów przy sporządzaniu ostatecznych propozycji projektów⁴³⁷.

Nowy herb państwowy, a wraz z nim zarządzenia o zmianie urzędowych pieczęci wprowadzono dnia 2 października 1933 r.⁴³⁸ Wkrótce, 17 listopada 1933 r., wydano komunikat o zakazie stosowania znaków państwowych na pieczęciach gminnych⁴³⁹. Kolejny etap w tworzeniu herbów samorządowych rozpoczął się po wydaniu 15 grudnia 1933 r. ustawy o ustroju gmin (*Gemeindeverfassungsgesetz*), w której ustalono, że gminy otrzymają prawo do wprowadzenia własnych herbów i pieczęci⁴⁴⁰. Prawo to jednak niebawem zostało zdominowane przez założenia państwa narodowosocjalistycznego i unifikację pieczęci gminnych pod kątem założeń partii, zwieńczone w 1937 r. oficjalnym wprowadzeniem godła państwowego, czyli hakenkreuz na pieczęć gminną⁴⁴¹.

3.2. Funkcja prawna pieczęci w czynnościach administracyjnych sołtysa

Według definicji zamieszczonej w Międzynarodowym Słowniku Sfragistycznym właściwość prawna pieczęci jest to „zespół cech wynikających z jej waloru prawnego i mocy dowodowej, jaką przedstawiała w sferze publicznej. Od właściwości prawnej zależało, dla jakich dokumentów dana pieczęć stanowiła poświadczenie autentyczności ich treści”⁴⁴². W kwestii stosowania pieczęci wiejskiej omówiona zostanie jej funkcja uwierzytelniająca, zamknięcia (zamykająca) oraz stosowanie jej jako plomby. Dla uwierzytelnienia „jej przyłożenie poświadcza treść pisma, a przede wszystkim stanowi gwarancję autentyczności dokumentu”⁴⁴³. Pieczęć zamknięcia była „przyłożona na list lub inny przedmiot w celu zabezpieczenia jego zawartości w taki sposób, żeby nie można było zapoznać się z jego zawartością bez możliwości zerwania pieczęci, odpieczętowania listu lub przedmiotu”⁴⁴⁴. Pieczęć zamykająca „zabezpiecza nienaruszalność rzeczy lub treści pism, a w szczególności listów, przy których pieczęć ta jest zarówno sposobem ochrony, jak i zamknięcia”. Funkcja uwierzytelnienia i zamknięcia mogła występować też na jednym dokumencie, gdzie akt został najpierw uwierzytelniony pieczęcią, później złożony i przed wysłaniem opieczętowany pieczęcią zamykającą, co gwarantowało ochronę jego zawartości. Z drugiej strony, pieczęć zamykająca miała zaświadczać o oryginalności opatrzonego nią dokumentu⁴⁴⁵. Plomba zabezpieczająca była jednym z rodzajów pieczęci zamknięcia, stosowana najczęściej przy zabezpieczeniu masy spadkowej, którą „organ władzy sądowej lub administracyjnej umieścił na przedmiocie w celu jego publicznego, urzędowego zabezpieczenia”⁴⁴⁶.

437 Wappen der Gemeinden und Gemeindeverbände, RdErl. D. MdJ. V. 10.2.1932 IV a I 22, Ministerial-Blatt für die Preußische innere Verwaltung, Nr 7 vom 17.2.1932; APOp, RO, Wydział I, sygn. 6697, s. 343; A. Gut, *Prawne podstawy...*, s. 278–279.

438 Bekanntmachung über das neue preußische Landeswappen, vom 2. October 1933, „GS” 1933, nr 64, s. 371; Szerzej P. Gut, *Pieczęć urzędowa pruskiej administracji prowincjonalnej*, [w:] *Dawne pieczęcie. Typologia – metody badań – interpretacje*, red. Z. Piech, Warszawa 2015, s. 522.

439 Stempel und Siegelmarken der Vollziehungsbeamten der Gemeinden (Gemeindeverbände), RdErl. d. MdJ. V. 17.11.1933 IB 10/51 III; APOp, RO, Wydział I, sygn. 6697, s. 344.

440 Gemeindeverfassungsgesetz, „GS” 1933, nr 78, s. 428, § 2 ustęp 3. 26 lutego 1934 r. Ministerstwo Spraw Wewnętrznych wydało instrukcję wykonawczą, w której prawo używania herbu nadawane było gminie przez państwo. Niedopuszczalne było używanie herbu Rzeszy, krajów Rzeszy i prowincji, a także hakenkreuz, „Ministerialblatt für die Preussische innere Verwaltung” 1934, s. 272. Kwestia używania hakenkreuzu była dyskutowana. O. Hupp uznał swastykę za znak równy herbowi państwowemu, A. Gut, *Herby powiatów...*, s. 18; APOp, RO, Wydział I, sygn. 6697, s. 345.

441 Gminy posiadające zatwierdzony herb miały go wprowadzić na pieczęć gminną, natomiast pozostałe gminy używać miały pieczęci, w której w górnym półkolu umieszczona była nazwa gminy, a w dolnym godło państwowe. Okólnik ministra spraw wewnętrznych o pieczęciach gmin i związków gmin z 20 marca 1937 r., „Ministerialblatt des Reichs- und Preussischen Ministeriums des Innern” 1937, nr 12, s. 447.

442 Definicja za *Vocabularium...*, s. 133.

443 Definicja za *Vocabularium...*, s. 109.

444 Definicja za *Vocabularium...*, s. 120.

445 Definicja za *Vocabularium...*, s. 110.

446 Definicja za *Vocabularium...*, s. 121.

Część czynności kancelaryjnych wykonywanych przez sołtysa jako urzędnika państwowego bezwzględnie wymagała przystawienia pieczęci. Do administracyjnych obowiązków sołtysa należał pobór danin państwowych (*Steuererheber*), które z pomocą ławników przekazywał do właściwego powiatowego urzędu podatkowego (*Kreissteueramt*) (ALR, II, Titel 7, § 54). Należały do nich miesięczne podatki od posiadaczy gospodarstw i od rzemieślników (*Nahrungsteuergeld*). Zbierane były na zebraniach wiejskich i kwitowane w księdze podatkowej⁴⁴⁷. Podatek rzemieślniczy rozliczany był w specjalnej księdze ze względu na rotację wędrujących rzemieślników⁴⁴⁸. Miała być w niej odnotowana przyczyna odejścia lub przeprowadzki podatnika. Wykaz podpisywany był przez sołtysa i potwierdzany pieczęcią gminną, a następnie każdorazowo dostarczany do urzędu podatkowego⁴⁴⁹.

Sołtys pieczętował paszporty wędrującym czeladnikom. Jeżeli stwierdzał, że paszport jest ważny, a jego właściciel nie budzi podejrzeń, na paszporcie obok daty i nazwy wsi potwierdzał to swoim podpisem, odciskając pieczęć w czarnym tuszu (*Przy podpisie imienia swojego dołożyć powinien albo pieczęć urzędową albo stępel iemu powierzony w ciemidle wycisniony*)⁴⁵⁰. Jeżeli w paszporcie brakowało miejsca, sołtys dosywał do niego kolejną kartę, a na nici przystawiał pieczęć urzędową⁴⁵¹. Dodatkowo zaznaczono, że złożenie podpisu, jak i przystawienie pieczęci jest obowiązkiem służbowym sołtysa i nie należy mu się za to dodatkowa zapłata: *Nigdzie za podpis albo za pieczęć zapłata iaka żądana byź może*⁴⁵².

Czynności administracyjne, przy których nie wspomina się o konieczności używania pieczęci, to prowadzenie ksiągi kurend, do której wpisywano wydane przez landrata rozkazy⁴⁵³, kasy ubogich⁴⁵⁴, rejestru dusz (*Seelen-Register*)⁴⁵⁵, rejestru służby i wszystkich obcych komorników, przy którym przechowywano pozwolenia na wyjazd i paszporty czeladników⁴⁵⁶.

Pieczęcie przystawiano obok podpisu sołtysa, choć nie było to konieczne, na formularzach landrata z poświadczeniem obywatelstwa⁴⁵⁷. Sołtysi używali również pieczęci na korespondencji prowadzonej ze starostwem, której uwierzytelnienie nie było prawnie wymagane. Prawdopodobnie taka forma korespondencji ze zwierzchnikiem została przyjęta zwyczajowo. Można też założyć, że przystawienie pieczęci miało wykazać autentyczność dokumentu⁴⁵⁸.

Sołtysi byli odpowiedzialni za właściwe przechowywanie pieczęci gminnej, by nie dostała się w niepowołane ręce (*Szołtys pieczęć i stępel w ostrożnym musi mieć schowaniu, nigdy ie z rąk wydać nie powinien, i nato uważać musi, żeby ani cudzy ani domowy człow. go na złe używać nie mógł*)⁴⁵⁹. Pod nieobecność sołtysa za przechowywanie pieczęci odpowiedzialny był najstarszy z przysięgłych. Pieczęć mogła być używana wyłącznie przez sołtysa w obecności przysięgłych, za co odpowiedzialny był sołtys albo jego zastępca⁴⁶⁰.

447 § 6, część II IDS.

448 Chodziło tu o podatek należny między innymi od: młynarzy, rzeźników, karczmarzy, piekarzy, browarników, gorzelników, szynkierzy, owczarzy, kowali, przedzalników, wycuźników, dzierżawców bydła pańskiego i wszystkich innych parających się rzemiosłem; § 8, część II IDS.

449 § 7, część II IDS.

450 IS, s. 67.

451 Ibidem.

452 IS, s. 68.

453 § 3, część II IDS.

454 § 6, część IV IDS.

455 W rejestrach gminy Biały Kamień i gminy Struga nie przystawiono pieczęci, APWr, Oddział w Kamieńcu Żąbkowickim, Akta Biały Kamień, sygn. 5; Akta gminy Struga, sygn. 73.

456 § 13, część II IDS.

457 Patrz np. APOp, SP w Opolu, sygn. 284.

458 W teorii rozwoju prawnej wartości dokumentu w Polsce profesor Rafał Taubenschlag wykazał szczególną rolę dokumentu opatrzonego pieczęcią, stwierdzając, że tylko czynność zabezpieczona przypieczętowaniem dokumentu uchodzi za „rata et inconvulsa” i że sama czynność prawna dokonuje się przez opieczętowany dokument. Choć przedstawiona teoria odnosi się do dokumentu w średniowieczu, to i w realiach XIX-wiecznych pieczęć wyciśnięta na dokumencie stała się najważniejszym, a nierzadko jedynym środkiem dowodowym autentyczności i wiarygodności dokumentu. Nadawała czynności zaświadczonej jego treścią siłę i moc prawną lub zaświadczała wiarygodność dokonanej czynności, S. Kętrzyński, *Zarys nauki o dokumencie polskim wieków średnich*, t. 1, Warszawa 1934, s. 166; M. Gumowski, M. Haisig, S. Mikucki, *Sfragistyka*, s. 70.

459 IS, s. 67.

460 Oznajmienie względem przestrogi żeby Szołtysowie Przysięgli i Pisarze wieyscy świadectwa nie dawali fałszywe, 6 X 1816, „ARO” 1816, St. XXV, s. 287.

Sołtysi uzyskali prawo pieczętowania, rozumiane jako prawo sygnowania pieczęcią w imieniu danej instytucji pism przez nią wystawianych⁴⁶¹. Wszystkie sporządzone oraz podpisane przez sołtysa dokumenty zyskiwały status dokumentu urzędowego na równi z zeznaniem sołtysa pod przysięgą⁴⁶². Zdarzały się jednak przypadki nadużyć przy wystawianiu dokumentów i poświadczeń przez sołtysów. Na przykład w 1815 r. sołtysi i pisarze wiejscy wystawili handlarzom świń fałszywe świadectwa o pochodzeniu zwierząt i doszło do postępowań karnych. Jako wystawcy dokumentów doprowadzili do defraudacji królewskich podatków. Zostali postawieni przed sądem kryminalnym, usunięci z urzędów i ukarani kilkumiesięcznym aresztem. Podanie informacji o zastosowanych karach do publicznej wiadomości miało być przestrożą dla sołtysów, przysięgłych i pisarzy przed krzywoprzysięstwem karanym zgodnie z przepisami Landrechtu (ALR, II, Titel 20, § 1420). Przypomniano, że sołtysi mogą wydawać zaświadczenia wyłącznie w sprawach, w których mają pewność, że poświadczają prawdę⁴⁶³.

Sołtysów w przygotowywaniu dokumentów wspierali pisarze wiejscy, którzy prowadzili też kancelarię gminną. Do własnych obowiązków pisarza należało wypełnianie i spisywanie wszystkich rachunków, list wyborczych i matrykuł podatkowych, prowadzenie korespondencji z władzami zwierzchnimi. Prowadził on też repetytorium pism wpływających do gminy i inwentarz przedmiotów urzędowych, takich jak najważniejsze dokumenty gminne, recesy, księgi, pieczęcie, laska sołtysa, opaski na rękę dla sołtysa. Przy zmianach personalnych na stanowisku pisarza gminnego przekazywał następcy kancelarię na podstawie księgi inwentarzowej⁴⁶⁴. Jednocześnie pisarz gminny był urzędnikiem sądowym wykonującym zadania z zakresu sądu wiejskiego⁴⁶⁵.

W lipcu 1891 r. do katalogu spraw administracyjnych dopisano nowe sprawy, które wymagały uwierzytelnienia pieczęcią, a wynikały z nałożenia na gminy zobowiązań wobec osób trzecich oraz udzielanych pełnomocnictw. Wystawiane dokumenty musiały być podpisane i uwierzytelnione pieczęcią w imieniu gminy przez naczelnika i jednego ławnika, z powołaniem się na właściwą uchwałę rady gminy lub decyzję władz nadrzędnych. Pełnomocnictwo wystawione zgodnie z wytycznymi ordynacji było wystarczające nawet dla postępowań, które wymagały pełnomocnictw sądowych lub notarialnych⁴⁶⁶. Wtedy też pieczęć zaczęła być dużo częściej stosowana na gminnej korespondencji prowadzonej z innymi urzędami administracji państwowej, przede wszystkim z właściwą terytorialnie landraturą.

3.3. Funkcja prawna pieczęci w czynnościach sądowych sądu wiejskiego

Pieczęć odgrywała ważną rolę przy wykonywaniu zadań sołtysa jako sędziego wiejskiego i w sprawach cedowanych na sąd wiejski przez sądy patrymonialne. Właściciele ziemscy niektóre czynności powierzali do wykonywania sędziom wiejskim. Były to między innymi sprawy umów o pracę w dominium, należności za nią czy spory o daniny. W reskrypcie z 6 stycznia 1845 r. minister sprawiedliwości potwierdził możliwość zawierania przez justycjariuszy urzędów patrymonialnych ustnych kontraktów o pracę z sołtysami i ławnikami jedynie na podstawie zaprzysiężenia⁴⁶⁷.

461 Definicja za *Vocabularium...*, s. 149.

462 § 5, część I IDS.

463 Oznajmienie względem przestrogi..., Podobna sytuacja zaistniała w r. 1818, kiedy sołtysi i przysięgli wydawali fałszywe dokumenty liferunkowe. Uwiadomienie, względem Plenipotencji tych, których Szoltysowie i przysięgli na skończenie Interessu przemiany szaynow lieferunkowych dawaia. 16 X 1818, „ARO” 1818, St. XLII, s. 400; Bekanntmachung, betreffend die von den Schulzen und Gerichtsmännern auszustellenden Vollmachten zur Besorgung der Umschreibung der Lieferungsscheine, 16 I 1819, „ARO” 1819, St. IV s. 22.

464 Instruction für die Gemeinbeschreiber in den utraquistischen Landgemeinden vom 30. August 1861, „Oppelner Kreisblatt” 1861, St., s. 217–222, Instrukcja opublikowana również w „ARO” 1861, St. 38, s. 216–219; „ARO” 1868, St. 16, s. 85; APOp, SP w Oleśnie, sygn. 141, s. 177; Verordnungen und Bekanntmachungen Nro 24, „Rosenberger Kreisblatt” 1887, s. 22.

465 Justitz-Ministerial-Rescript vom. 16 Juni 1857, „JMB” 1857, s. 230; APOp, SP w Oleśnie, sygn. 141, s. 49.

466 Landgemeindeordnung..., § 88.

467 Kabinettsorder betreffend die Anstellung der Gerichtsdienner bei Patrimonialgerichte, vom 27. November 1844, „JMB” 1845, s. 2–3, podaje za P. Gut, *Ustrój, organizacja i działalność sądownictwa patrymonialnego we wschodnich prowincjach Prus w latach 1740–1849. Studium z dziejów instytucji prawnej*, Szczecin–Warszawa 2013, s. 215.

sprawy zlecone, które wymagały pilnych czynności i nie mogły czekać na przyjazd sędziego zawodowego⁴⁷⁴. Katalog spraw, które musiały być załatwiane przez zawodowych sędziów, omówiono w Powszechnej Ordynacji Sądowej. Należały do nich przede wszystkim obciążania nieruchomości ograniczonymi prawami rzeczowymi, które skutkowały wpisem do księgi hipotecznej⁴⁷⁵.

Sędziowie wiejscy procedowali, gdy opóźnienie w przystąpieniu do czynności sądowych poprzez zaangażowanie zawodowego sędziego bądź skierowanie interesantów do zamiejscowego sędziego mogłoby spowodować niepowetowane straty⁴⁷⁶. W katalogu spraw zleconych wymieniono czynności z zakresu sądownictwa nieprocesowego (*freiwillige Gerichtsbarkeit*), które wymagały prostego uwierzytelnienia. Były to takie sprawy, które bez znajomości prawa mogły zostać rozpatrzone poprzez uwierzytelnienie lub poświadczenie i w których przepisy prawa nie wymagały formy notarialnej lub sądowej⁴⁷⁷. Należały też do nich sytuacje, gdy konieczne było przyjęcie jednostronnego oświadczenia woli, jakim było ustalenie dziedziczenia w momencie, gdy testator był bliski śmierci. Podobnie postępowano w przypadku śmierci osoby i konieczności zabezpieczenia jej majątku⁴⁷⁸. Niebezpieczeństwo nagłej śmierci pozwalało sądom wiejskim na spisywanie testamentów, kodycyli i innych aktów ostatniej woli⁴⁷⁹. W sprawach nagłych zabezpieczano też majątek zmarłego poprzez jego opieczątowanie⁴⁸⁰.

Ostatnia wola zazwyczaj podawana była ustnie do protokołu. Sąd wiejski przed jej spisaniem ustalał, czy była ona składana dobrowolnie i czy wyrażała faktycznie wolę testatora, wykluczając działanie pod przymusem, za namową lub oszustwo. W gestii sądu było stwierdzenie pełni władz umysłowych testatora⁴⁸¹. Jeżeli testator nie wymagał szczególnej opieki, testament spisywano sam na sam z umierającym, aby inne osoby nie miały wpływu na złożone oświadczenie woli⁴⁸².

Przy spisywaniu testamentów ważna była szczególna staranność i unikanie wykreśleń, wydrapań czy poprawek w protokole. Konieczne dopiski, dopowiedzenia albo poprawki były umieszczane na końcu protokołu lub na jego marginesie, zaznaczone i podpisane przez testatora lub świadków oraz wszystkich członków sądu wiejskiego⁴⁸³. Skróty pojedynczych słów oraz liczby rozpisywano słownie⁴⁸⁴. Wszelkie dwuznaczności przy oznaczaniu dziedziczonych części spadku wymagały wyjaśnienia⁴⁸⁵. Jednocześnie sąd nie mógł wpływać na treść oświadczenia woli poprzez zadawanie pytań o osoby nieuwzględnione w testamencie, a nieuprawnione do dziedziczenia⁴⁸⁶. Wysłuchanie i spisanie ostatniej woli było wykonywane podczas jednego spotkania. Jeżeli jednak doszło do przerwania ciągłości składanego oświadczenia, odnotowywano to w protokole z zaznaczeniem momentu odstąpienia od czynności i ich wznowienia⁴⁸⁷. Spisany protokół odczytywano testatorowi, po czym testator i członkowie sądu wiejskiego go podpisywali⁴⁸⁸. Jeżeli testator nie mógł złożyć własnoręcznie podpisu, to pod nakreślonym przez niego odręcznie znakiem podpisywało się dwóch wiarygodnych świadków oraz członkowie sądu wiejskiego⁴⁸⁹. Paragraf ten dotyczył przypadków, w których testator był piśmienny, jednak z powodu jakiegoś upośledzenia nie był w stanie złożyć podpisu. Przyczyna upośledzenia była opisywana w końcowej części protokołu i po-

474 DPD, s. 5.

475 AGO. Zweiter Theil. Verfahren in nicht streitigen Angelegenheiten. Dritter Theil. Pflichten der Justizbedienten, Berlin 1822, II Theil, Erster Titel § 3.

476 § 27 IDG.

477 § 28 IDG.

478 Ibidem; więcej w § 57 IDG.

479 § 11 IDG: jakie czynności mogą być podejmowane w ramach wyjątku zleconego przez zawodowego sędziego, opisano w § 23–26 Instrukcji.

480 DPD, s. 13; § 29, 73–78 IDG.

481 § 30 IDG.

482 DPD, s. 14.

483 § 31 i 32 IDG.

484 § 33 IDG.

485 § 34 IDG.

486 § 35 IDG.

487 § 36 IDG.

488 § 37 IDG.

489 § 38 IDG.

twierdzona przez świadków⁴⁹⁰. Dla spadkodawców niepiśmiennych przewidziano formułę odczytywania testamentu w obecności świadków, którzy potwierdzali w protokole, że w ich obecności testament został odczytany spadkodawcy i przez niego zaakceptowany⁴⁹¹.

Ze względu na wagę dokumentu, aby nie dochodziło do błędów w spisywaniu testamentów, jego wzór został bezpośrednio włączony do instrukcji dla sądów wiejskich jako jeden z załączników. Jego treść brzmiała:

„Protocoll

Über die Aufnahme eines Testaments.

Aufgenommen Wiltschau, den 8. September 1839., Nachmittags um 4 Uhr, in der Wohnung des Bauers Christian Gerlach

Der hiesige Bauer Christian Gerlach, welcher sich sehr krank befindet, und seinen letzten Willen erklären will, hatte zur Aufnahme desselben bei der Entfernung des Gerichts den hiesigen Gerichtsschulzen ersuchen lassen.

In dieser Absicht verfügten wir unterzeichnete Dorfgerichte uns in die Wohnung des Bauers Gerlach, und da uns bekannt war, daß der Testator des Schreibens unkundig ist, so wurden fördersamst annoch als Zeugen herbeigerufen:

Der Bauer Johann Friedrich, und

Der Freimann Friedrich Dohn.

Den beiden Zeugen wurde bekannt gemacht, daß sie den letzten Willen des Bauers Gerlach mit anhören, und bei seiner Schreibensurkunde sein Handzeichen attestiren müssen, weshalb sie genau darauf zu achten hätten, daß die Absicht des Testators im Protocoll gehörig aufgenommen und niedergeschrieben werde.

Dies vorausgesetzt bemerken wir, daß uns der Testator, Bauer Christian Gerlach insgesamt von Person bekannt ist, daß er sich zwar gegenwärtig bettlägrig krank befindet, jedoch noch alle Geisteskräfte besitzt, um seine letzte Willensmeinung mit Bewußtsein zu Protocoll zu geben.

Testator wiederholte nochmals sein Gesuch um Aufnahme seines Testaments und erklärte:

Er setze zu seinen einzigen und alleinigen Erben seines gesammten beweglichen und unbeweglichen Vermögens ein:

Seine Ehegattin Marie, Rosina, geborne Baumertin

Seine beiden Kinder, namentlich

Seinen majorennen Sohn Friedrich, Wilhelm, und

Seine annoch minorene Tochter Christiane, Beate.

Testator erklärte hierbei, daß er außer diesen beiden Kindern zwar noch einen großjährigen eheleiblichen Sohn Namens Hans, Christoph habe, der sich nach den erhaltenen Nachrichten in Polen herumtreibe; diesen Sohn Hans, Christoph wolle er indeß von aller Erbschaft, ausgeschlossen wissen und hiermit namentlich enterbt haben, weil er äußert liederlich, kurz vor seiner Entweichung nach Polen seiner Mutter nach dem Leben getrachtet, weshalb er zur Untersuchung gezogen worden ist, worüber die gerichtlichen Acten das Näher ausweisen.

Seine oben eingesetzten drei Erben sollen nun, fuhr der Testator fort, seinen Nachlaß dergestalt unter sich vertheilen, daß seine Ehegattin Maria, Rosina, geborne Baumertin, die ihm zugebrachten Zweihundert Reichsthaler Courant vor aller Erbschaft voraus erhalten, und sein Sohn Friedrich, Wilhelm sein hieselbst unter Nr 3 des Hypothekenbuchs belegenes Bauergut, und zwar in dem Werth von Zweitausend Reichsthaler, zum Eigenthum überkommen und behalten, und an seine Schwester Christiane, Beate bei deren Verhairathung Achthundert Reichsthaler Courant auf ihr Erbtheil herauszuzahlen, bis dahin aber mit 5 pCt. verzinsen, und auf das Gut zur ersten Hypothek versichern lassen soll.

Außer dem aber sollte der Sohn und künftige Besitzer Friedrich, Wilhelm, ein halb Jahr nach dem Tode des Erblassers Vierhundert Reichsthaler Courant Erbtheil, jedoch ohne Zinsen, an die Ehegattin des Erblassers bezahlen.

Das ganze übrige Vermögen des Erblassers, mit Inbegriff der außenstehenden Forderungen, soll unter genannten drei Erben zu gleichen Theilen vertheilt werden.

An die beiden Schwesterkinder des Testators, Johann und Anna, Rosina, Geschwister Graulich zu Wessig, sollen die Erben sechs Wochen nach dem Todestage des Erblassers Dreißig Reichsthaler als ein Legat auszuzahlen gehalten sein.

Daß der Testator das nebenstehende Vermächtniß an die Dorfgerichte genehmigt, und daß solches seiner Meinung gemäß ist, bezeugen wir hierdurch

490 DPD, s. 15.

491 § 39 IDG.

Johann Friedrich als Zeuge

Friedrich Dohn als Zeuge

Dem Gerichtschulzen, so wie den beiden Gerichtsmännern, welche bei der Errichtung des Testament gegenwärtig sind, vermache ich jedem Drei Reichsthaler Courant, welche aus dem Nachlasse ausgezahlt werden sollen.

Zum Vormunde seiner Tochter bestimmt er seinen Schwiegervater Heinrich Baumert in hierselbst.

Weiter hatte Testator nichts mehr zu verordnen, und wurde daher dieses Protocoll nochmals vorgelesen, vom Testator genehmigt und mit drei Kreuzen bezeichnet.

G.w.o

(trzy krzyżyki)

Heißt Christian Gerlach

Wir bezeugen hierdurch, daß der Bauer Christian Gerlach den vorstehenden Willen in unserer Gegenwart zu Protokoll erklärt, daß solcher seiner Absicht gemäß niedergeschrieben worden, daß er nach erfolgter Vorlesung solchen genehmigt und in unserer Gegenwart die obigen drei Kreuze eigenhändig beigesetzt hat.

Georg Bürkner Johann Friedrich als Zeuge

Gerichts-Schulze Friedrich Dohn als Zeuge

Friedrich Scholz

Gottlieb Baum

Gerichtsmann

Gerichtsmann

Friedrich Seigert

Gerichtsschreiber⁴⁹²

492 Protokół w sprawie spisania testamentu

Spisany Wiltschau, dnia 8 września 1839 r., po południu o godz. 4, w mieszkaniu gospodarza Christiana Gerlacha.

Tutejszy gospodarz Christian Gerlach, który jest bardzo chory i chciałby spisać swą ostatnią wolę, wezwał w tym celu tutejszego sołtysa.

My niżej podpisani udaliśmy się też w tym celu do domu gospodarza Gerlacha, a ponieważ wiadomo nam było, że testator nie umie pisać, powołano dodatkowo jako świadków:

gospodarza Johanna Friedricha i wolnego chłopca Friedricha Dohna.

Świadkom wyjaśniono, że wysłuchają oni ostatniej woli gospodarza Gerlacha i że na spisany dokument będą musieli poświadczyć jego podpis. Z tego też powodu muszą dokładnie uważać, aby intencje testatora zostały dokładnie oddane w protokole.

To zakładając zauważamy, że testator, gospodarz Christian Gerlach, jest nam znany osobiście, i choć jest chwilowo obłożnie chory, to jest w pełni zmysłów i dlatego może świadomie podać swoją wolę do protokołu.

Testator ponownie powtórzył swoją prośbę o spisanie testamentu i oświadczył, że:

na jedynych i wyłącznych spadkobierców swego całego ruchomego i nieruchomego majątku wyznacza:

swoją żonę Marię Rosinę, z domu Baumert

dwójkę swoich dzieci, mianowicie

swego pełnoletniego syna Friedricha Wilhelma i

swoją jeszcze małoletnią córkę Christianę Beatę.

Testator zaznaczył przy tym, że oprócz tych dwojga dzieci ma jeszcze jednego pełnoletniego, ślubnego syna o imieniu Hans Christoph, który, jak mu wiadomo, włóczy się gdzieś w Polsce. Tego syna Hansa Christopha testator chciałby wykluczyć ze spadku i niniejszym wydziedziczyć. Jest on bowiem dużym lajdakiem, gdyż zanim uciekł do Polski, nastawał na życie matki. Z tego też powodu prowadzone było śledztwo, o czym świadczą akta.

Testator kontynuował, że ustaleni przez niego spadkobiercy mają podzielić spadek między sobą tak, że jego żona Maria Rosina, z domu Baumert, ma otrzymać przyniesione mu 200 talarów będących w obiegu. Natomiast jego syn Friedrich Wilhelm ma otrzymać jego gospodarstwo położone tutaj pod nr 3 księgi hipotecznej, o wartości 2000 talarów, a swej siostrze Christianie Beacie ma wypłacić w dniu jej ślubu 800 talarów będących w obiegu jako jej część spadku, ale do tego momentu 5% oprocentowaną i na rzecz pierwszej hipoteki ubezpieczone.

Poza tym syn i przyszły właściciel gospodarstwa, Friedrich Wilhelm, ma wypłacić pół r. po śmierci spadkodawcy 400 talarów będących w obiegu żonie spadkodawcy, jako część spadku, jednak bez odsetek.

Pozostały majątek spadkodawcy, w tym zaległe należności, należy podzielić pomiędzy tych trzema spadkobiercami po równo.

Dzielnicy siostry spadkodawcy, Johannowi i Annie Rosinie Graulich z Wessig, spadkobiercy mają wypłacić sześć tygodni po śmierci spadkodawcy 30 talarów tytułem legatu.

To, że testator swoją ostatnią wolę powierza sędziom wiejskim, i że ta jest zgodna z jego myślą, poświadczamy niniejszym

Johann Friedrich jako świadek

Friedrich Dohn jako świadek

Sołtysowi jak i obu ławnikom, którzy byli obecni przy spisaniu testamentu, zapisuję każdemu trzy talary będące w obiegu, które mają zostać im wypłacone ze spadku.

Jako kuratora swej córki testator ustanawia swego teścia Heinricha Baumerta stąd.

Ponieważ testator nie miał już nic więcej do powiedzenia, przeczytano ponownie niniejszy protokół, który testator zatwierdził i podpisał trzema krzyżykami.

g.w.o [wydarzyło się jak wyżej]

(trzy krzyżyki)

To znaczy Christian Gerlach

Niniejszym poświadczamy, że gospodarz Christian Gerlach podał w naszej obecności powyższą wolę, że ta została zapisana zgodnie z jego intencją, że zatwierdza ją po przeczytaniu i że w naszej obecności postawił powyższe trzy krzyżyki.

Georg Bürkner Johann Friedrich jako świadek

sołtys Friedrich Dohn jako świadek

Friedrich Scholz

Gottlieb Baum

ławnik

ławnik

Friedrich Seigert
pisarz sądowy

Zabezpieczenie testamentu następowało poprzez jego opieczętowanie pieczęcią sądu wiejskiego w obecności członków sądu. Można było również testament zabezpieczyć pieczęcią własną testatora, jeżeli taką posiadał, lub inną wybraną obcą pieczęcią. Na zewnętrznej stronie złożonego testamentu musiała znaleźć się formuła: *Hierin ist die letztwillige Disposition des N. N. Enthalten, welche derselbe unter dem (Datum) vor dem versammelten Dorfgerichte zu N. zum Protokoll gegeben hat.* W tłumaczeniu: „Tutaj wewnątrz znajduje się ostatnia dyspozycja N.N, który tenże w dniu (data) podał do protokołu przed zebraniem sądem wiejskim w (nazwa miejscowości)”. Formuła ta musiała być podpisana przez członków sądu wiejskiego⁴⁹³. Jeżeli testator życzył sobie przybicia własnej pieczęci, to miała ona zostać przystawiona w miejscu zamknięcia ułożonej koperty według ustalonego wzoru⁴⁹⁴. Mamy tu do czynienia z pieczęcią zamknięcia.

Sędziowie wiejscy przyjmowali także wcześniej spisane otwarte lub zamknięte testamenty. Jeżeli testator przekazał swoją ostatnią wolę zamkniętą – opieczętowaną – sądowi wiejskiemu, to musiał on wypytać testatora o okoliczności spisania ostatniej woli. Ustalono, czy ostatnia wola składana była dobrowolnie i czy wyrażała faktyczną wolę testatora, czy nie działał pod przymusem, za namową albo nie był ofiarą oszustwa czy podstęp. Należało również ustalić, czy był w pełni władz umysłowych. Następnie należało zapytać, czy przekazany testament był spisany własnoręcznie i podpisany, czy tylko podpisany przez testatora. Zakazano członkom sądu wiejskiego wypytywać o zawartość testamentu i wymienionych w nim spadkobierców⁴⁹⁵. Nikt poza spadkodawcą nie miał prawa znać zawartości testamentu⁴⁹⁶. Testament w obecności spadkodawcy miał zostać opisany i podpisany przez sąd wiejski, a następnie obok pieczęci testatora miała być odcisnięta pieczęć sądu wiejskiego. Formuła opisu brzmiała: *Hierin ist der letzte Wille des N. N. enthalten, welchen derselbe unter dem (Datum) dem versammelten Dorfgerichte zu N. überreicht hat.* W tłumaczeniu: „Tutaj w środku znajduje się ostatnia wola (NN), który ten (NN) dnia (data) przekazał zebranemu sądowi wiejskiemu w (nazwa miejscowości)”⁴⁹⁷. Na okoliczność przekazania testamentu sądowi wiejskiemu sporządzano protokół, w którym odnotowywano, że sądowi znana była tożsamość testatora lub jego tożsamość ustalono w inny sposób (patrz paragraf 14). Protokół podpisywali członkowie sądu wiejskiego i testator⁴⁹⁸. Jeżeli okazałoby się, że testator nie potrafił się podpisać na protokole przekazania testamentu, można było domniemywać, że nie potrafił się podpisać także na własnym testamencie. Sąd wiejski w takiej sytuacji nie przyjmował testamentu i pouczał testatora, że dokument jest nieważny⁴⁹⁹.

Jako załącznik do instrukcji dla sądów wiejskich zamieszczono wzór protokołu z przyjęcia testamentu.
“Testaments-Annahme Protocoll

Aufgenommen in der Amtsstube des Verwalters Herrn Neumann, Vormittags 11 Uhr.

Borkowitz, den 12. September 1839

Da hier hiesige Verwalter Herr Neumann plötzlich krank geworden, und die Ankunft der bereits herbeigerufenen Gerichts-Deputation zu erleben zweifelt, so hat derselbe das hiesige Dorfgericht um die Annahme seines Testaments auf seine Stube ersuchen lassen.

Diesem Gesuch gemäß verfügten wir unterzeichnete Dorfgerichte uns auf das hiesige herrschaftliche Schloß in die Stube des Herrn Verwalters Neumann, welche daselbst Parterre, rechter Hand, gelegen ist.

Wir fanden den Testator sehr krank und schwach im Bette liegen, jedoch nach genommener Rücksprache, daß er noch vollkommen im Stande war, mit Besinnung und Geistesgegenwart zu sprechen und seinen Willen zu äußern.

Der Testator, Verwalter Gottfried Neumann, ist uns von Person sehr wohl bekannt, und erklärte, wie er bei dem ihn betroffenen plötzlichen Krankheitsüberfalle die Ankunft des Gerichts noch zu erleben zweifelte, und daher sein schriftlich errichtetes Testament uns übergeben wolle, um solches dem Gericht alsbald einzureichen.

493 § 40 IDG.

494 DPD, s. 15.

495 § 41 IDG.

496 DPD, s. 16.

497 § 42 IDG.

498 § 43 IDG.

499 DPD, s. 16.

Testator überreichte hierauf auch sein mit zwei Siegeln verschlossenes, mit der Aufschrift: „Hierin liegt der letzte Wille des Verwalters Gottfried Neumann“.

Borkowitz, den 12. September 1839

Verstehenes Testament, und antwortete auf Befragen: daß in diesem Testament sein freier und ungezwungener Wille enthalten sei, worin er nach den ihm bekannten Vorschriften für die gesetzliche Erbeseinsetzung seiner nothwendigen Erben gehörig gesorgt; er habe dieses Testament eigenhändig ge- und unterschrieben, und habe er solches mit seinem Petschaft zweimal selbst verschlossen und die auf dem Umschlage befindliche Aufschrift, welche er, wie die Siegel, für die Seinigen anerkenne, darauf gesetzt.

Den beiden Siegeln des Testators wurde hierauf noch das Gerichtssiegel beigefügt, das Testament angenommen, eine Quittung darüber ertheilt, und das vorstehende Protocoll deutlich und langsam vorgelesen, vom Testator genehmigt und eigenhändig unterschrieben.

G.w.o

Gottfried Neumann

Christoph Beyer Gottfried Winkler Johann Griebisch

Gerichtschulze Gerichtsmann Gerichtsmann

Friedrich Mücke, Gerichtsschreiber“

Protokół w obecności testatora miał być odczytany i na kopercie podpisany:

„Hierin liegt der letzte Wille des Verwalters Gottfried Neumann, welchen derselbe uns heute schriftlich übergeben hat“.

Borkowitz, den 12. September 1839

Christoph Beyer Gottfried Winkler Johann Griebisch

Gerichtschulze Gerichtsmann Gerichtsmann

Mücke, Gerichtsschreiber⁵⁰⁰

Sądy wiejskie mogły również przyjmować testamenty otwarte i niezapieczętowane. Istotnym wtedy było ustalenie, czy przekazany dokument miał służyć jako podstawa do spisania protokołu testamentu, czy też dokument miał być potraktowany jako spisany testament⁵⁰¹. W przypadku przyjmowania spisane-go gotowego testamentu, sąd wiejski sprawdzał, czy testament był podpisany. Jeżeli brakowało podpisu,

500 Protokół z przyjęcia testamentu

Spisany w izbie urzędu zarządcy pana Neumanna, przed południem o godz. 11:00.

Borkowitz, dnia 12 września 1839 r.

Tutejszy zarządca pan Neumann nagle zachorował i wątpił, że dożyje chwili, w której dotrze delegacja z sądu. Dlatego wezwał on tutejszy sąd wiejski w celu spisania w jego izbie testamentu.

Zgodnie z tą prośbą my niżej podpisani udaliśmy się na tutejszy wspaniały zamek do izby zarządcy Neumanna, która znajdowała się na parterze po prawej stronie.

Testatora zastaliśmy ciężko chorego w łóżku. Ustaliliśmy jednak, że jest w stanie świadomie oświadczyć swoją ostatnią wolę.

Testator, zarządca Gottfried Neumann, który jest nam dobrze znany, oświadczył, że ze względu na nagły wybuch choroby wątpił, że dożyje przybycia sądu. Z tego też powodu chce przekazać nam swój pisemnie sporządzony testament, który mamy niezwłocznie doręczyć do sądu.

Następnie testator przekazał nam swój testament zamknięty dwoma pieczęciami i opatrzony napisem:

„Tutaj znajduje się ostatnia wola zarządcy Gottfrieda Neumanna“.

Borkowitz, dnia 12 września 1839 r.

Na zadane mu pytanie odpowiedział, że testament ten zawiera jego wolną niewymuszoną wolę i że zgodnie ze znanymi mu przepisami zadbał o prawne ustanowienie spadkobierców. Tenże testament spisał i podpisał własnoręcznie i za pomocą swego tłoka pieczętnego zamknął go dwa razy. A znajdujące się na kopercie pieczęcie i zapis uznaje za swoje.

Obok pieczęci testatora przystawiono jeszcze pieczęć sądu, testament przyjęto i wystawiono rachunek. Niniejszy protokół przeczytano wyraźnie i powoli, po czym testator go zatwierdził i własnoręcznie podpisał.

G.w.o (Miało miejsce jak wyżej)

Gottfried Neumann

Christoph Beyer Gottfried Winkler Johann Griebisch

sołtys ławnik ławnik

Friedrich Mücke, pisarz sądu

Następnie niniejszy protokół i wręczony testament zostaną w obecności testatora włożone do koperty opatrzonej następującymi słowami:

„Tutaj znajduje się ostatnia wola zarządcy Gottfrieda Neumanna“.

Borkowitz, dnia 12 września 1839 r.

Christoph Beyer Gottfried Winkler Johann Griebisch

sołtys ławnik ławnik

Mücke, pisarz sądu

Ta koperta musi zostać zamknięta pieczęcią sądu, przy której testator może jeszcze umieścić odcisk swojego tłoka pieczętnego.

501 § 44 IDG.

trzeba było brak uzupełnić⁵⁰². Pod dokumentem umieszczano potwierdzoną przez testatora formułę, że jest to jego ostatnia wola i ponownie podpisywano⁵⁰³. Gotowy testament należało zamknąć, opieczetować i opisać, jak w przypadku składania testamentów zamkniętych, czyli formułą określoną w paragrafie 42: „Tutaj w środku znajduje się ostatnia wola (NN), który ten (NN) dnia (data) przekazał zebranemu sądowi wiejskiemu w (nazwa miejscowości)”⁵⁰⁴, a następnie spisać protokół na okoliczność przekazania testamentu z potwierdzeniem tożsamości przekazującego⁵⁰⁵.

Jeżeli testator oświadczył przed sądem wiejskim, że spisany przez niego tekst był tylko projektem wstępnym testamentu, na podstawie którego chce on podać treść ostatniej woli do protokołu, należało postępować, jak przy przyjmowaniu testamentów ustnych, co zostało opisane w paragrafach 30–40⁵⁰⁶. Projekt testamentu nie mógł być stosowany w dalszym obrocie prawnym i po sporządzeniu testamentu miał być oddany testatorowi lub zniszczony⁵⁰⁷.

Osoby głuche lub nieme składały wyjaśnienia do testamentów na piśmie. Dla osób głuchych protokolant słowo po słowie spisywał przebieg wyjaśnień w sprawie, natomiast osoby nieme musiały formułować swoje pytania i wypowiedzi pisemnie⁵⁰⁸. Osoby głuchonieme natomiast nie były uznawane jako zdolne do czynności prawnych⁵⁰⁹. Protokolując testamenty osób głuchych lub niemych sądy wiejskie musiały zachowywać szczególną ostrożność i bezzwłocznie przekazywać przyjęte testamenty zawodowemu sędziemu. Naturalnym też było, że jeżeli niemi lub głusi byli niepiśmienni, nie mogli sporządzać testamentu przed sądami wiejskimi. Ze względu na skomplikowane postępowanie przy spisaniu testamentów osób głuchych i niemych zalecano, by były one sporządzane przez zawodowych sędziów⁵¹⁰.

Osoby niepełnoletnie powyżej czternastego roku życia mogły bez zgody opiekuna prawnego sporządzić testament⁵¹¹. Do osiemnastego roku życia nie sporządzały go samodzielnie na piśmie, ale podawały ustnie do protokołu spisywanego przez sąd wiejski, zgodnie z zasadami opisanymi w paragrafach 30–40 dla osób dorosłych⁵¹². Po ukończeniu osiemnastego roku życia, ale przed osiągnięciem pełnoletniości, dzieci mogły sporządzać testament pisemnie bez zgody opiekuna prawnego⁵¹³.

Sąd wiejski nie mógł zajmować się spisaniem testamentów dyktowanych do protokołu, w których spadkobiercami ustanawiani byli sołtys lub ławnicy. Gdy spadkobiercą miał zostać pisarz sądowy, musiał być zastąpiony według procedury ustanowionej w paragrafie 8 przez ławnika (umiejącego pisać), duchownego lub notariusza⁵¹⁴. Jeżeli jeden z członków sądu wiejskiego miał być wykonawcą testamentu podanego ustnie do protokołu, to testator musiał to wyraźnie zaznaczyć i dodatkowo podpisać w testamencie⁵¹⁵. Jeżeli natomiast testator był niepiśmienny, wskazanie poświadczycieli musiało dwóch wiarygodnych świadków spoza sądu wiejskiego⁵¹⁶. Każdy sporządzony lub poświadczony przed sądem testament był niezwłocznie przekazywany zawodowemu sędziemu⁵¹⁷.

Jeżeli testator przy spisaniu wyraził wolę, by nie pieczętować i nie sporządzać inwentarza jego spadku, to należało to zaznaczyć zarówno w testamencie, jak i w opisie koperty testamentu⁵¹⁸. Zalecana

502 § 45 IDG.

503 § 46 IDG.

504 § 47 IDG.

505 § 48 IDG.

506 § 49 IDG.

507 DPD, s. 17.

508 AGO II Theil, Dritter Titel § 5 i 6.

509 § 50 IDG. Osoby głuchonieme pozostawały pod opieką i były reprezentowane przez opiekuna, AGO II Theil, Dritter Titel § 7.

510 DPD, s. 18.

511 § 51 IDG.

512 § 52 IDG.

513 § 53 IDG.

514 § 54 IDG.

515 § 55 IDG.

516 § 56 IDG.

517 § 57 IDG. Reforma sądownictwa i powstanie sądów powszechnych, obwodowych nie zmieniło obowiązku dostarczania do właściwego sądu, tym razem już obwodowego, przyjętych testamentów. W sądzie obwodowym w Oleśnie przewodniczący sądu w piśmie z dnia 5 listopada 1883 r. zalecił sędziom wiejskim wrzucanie testamentów do skrzynki na listy w biurze podawczym sądu, APOp, SP w Oleśnie, sygn. 141, s. 133.

518 § 58 IDG.

formuła brzmiała np.: *Hierin befindet sich der letzte Wille der Freigärtnerlohnes Jacob Elsner. Wangern den 15. Juli 1842. Siegelung und Inventur wird verboten*⁵¹⁹.

Drugim z obowiązków sądów wiejskich wykonywanym na zlecenie zawodowego sędziego, związanym z ryzykiem z powodu niebezpieczeństwa zwłoki, było zabezpieczanie spadku⁵²⁰. Było ono wykonywane poprzez podejmowane niezwłoczne po zgonie opieczętowanie pozostawionego przez zmarłego majątku⁵²¹. Stosowana najczęściej przy zabezpieczeniu masy spadkowej plomba zabezpieczająca była jednym z rodzajów pieczęci zamknięcia, którą „organ władzy sądowej lub administracyjnej umieścił na przedmiocie w celu jego publicznego, urzędowego zabezpieczenia”⁵²².

Zabezpieczanie masy spadkowej było działaniem często niedocenianym w praktyce sądów wiejskich, a pozwalało w znacznym stopniu ograniczyć nieuczciwe rozdysponowanie majątku zmarłego⁵²³. Opieczętowanie spadku, jeżeli testator wyraźnie tego nie zakazał, miało być podjęte z urzędu lub na wniosek interesantów⁵²⁴.

Konieczność opieczętowania masy spadkowej z urzędu występowała, gdy:

- 1) nieznani byli przypuszczalni spadkobiercy lub w miejscu, gdzie testator zmarł, nie było żadnych spadkobierców,
- 2) przypuszczalni spadkobiercy byli obcokrajowcami i nie byli znani sądowi wiejskiemu,
- 3) przypuszczalnymi spadkobiercami były osoby niepełnoletnie, chorzy psychicznie i upośledzeni umysłowo albo utracjusze (*Verschwender*), a po zmarłym nie dziedziczyła małżonka⁵²⁵.

W takich przypadkach sąd wiejski musiał wstępnie opieczętować masę spadkową zmarłego. Korzyści wynikające ze zgodnego z prawem zabezpieczenia masy spadkowej wyjaśnił Kurtzer na przykładzie rzadko zabezpieczanego mienia wycuzników⁵²⁶.

Opieczętowanie masy spadkowej sąd wiejski mógł wykonać na wniosek spadkobiercy, krewnego lub innej osoby, która wykazała swój interes prawny⁵²⁷. Jeżeli wniosek o opieczętowanie został złożony po upływie dwudziestu czterech godzin po śmierci zmarłego, a spadek został przejęty przez spadkobiercę, to kwestia opieczętowania musiała być podjęta przez zawodowego sędziego. Gdy opieczętowanie było wymagane z urzędu, nie można było dopuszczać do przejęcia spadku bez opieczętowania⁵²⁸.

Sąd wiejski do opieczętowania miał przystępować niezwłocznie po otrzymaniu informacji o zgonie. Czynności wykonywane były w obecności krewnego, domownika lub gospodarza domu, w którym zamieszkiwał zmarły⁵²⁹. Przy opieczętowaniu nie można było przemieszczać przedmiotów i sporządzać inwentarza. Sąd wiejski ograniczał się do oznakowania wszystkich pomieszczeń, komórek, piwnic, spi-chlerzy, stodoł i skrzyń oraz zapełnionych pojemników. Nie znakowano pomieszczeń koniecznych do przechowywania ciała zmarłego oraz do bieżącego użytku domowników, krewnych i służby. Z używanych do zapieczętowanych pomieszczeń wynoszono ruchomości, które były zbędne domownikom. Jeżeli opieczętowanie z powodu przechowywania ciała i braku pomieszczeń było niemożliwe, ruchomości były przechowywane w domu gminnym⁵³⁰. Domownikom zostawiano rzeczy niezbędne do bieżącego funkcjonowania i przygotowania pochówku, np. łóżka, pieniądze czy napoje, które spisywano na odrębnym wykazie, podpisanym przez jednego z domowników⁵³¹. Prowadzenie gospodarstwa rolnego miało być kontynuowa-

519 Tutaj znajduje się ostatnia wola wolnego zagrodnika Jakoba Elsnera. Węgry, 15 czerwca 1842. Pieczętowanie i sporządzanie inwentarza spadku jest zabronione, DPD, s. 61.

520 Zabezpieczanie spadku poprzez opieczętowanie przez sądy wiejskie wprowadzone było w całych Prusach. Przykładem jest *Instruktion für die Dorfschulzen, Gemeindeschreiber und Dorfgerichte in Südproussen. Instrukcja dla Sottysów, pisarzy gminnych i sądów wiejskich w Prusiech południowych*, Poznań 1795, s. 22.

521 § 59 IDG.

522 Definicja za *Vocabularium...*, s. 121.

523 DPD, s. 20.

524 § 60 IDG.

525 § 61 IDG.

526 DPD, s. 21.

527 § 62 IDG.

528 DPD, s. 22.

529 § 63 IDG.

530 § 64 IDG.

531 § 65–66 IDG.

ne przez małżonkę zmarłego, dorosłe dzieci, a gdy takowych nie było, to przez jednego z mieszkańców wsi. Miał on prawo rozporządzać tą częścią majątku, która była niezbędna do prowadzenia gospodarstwa⁵³². Jeżeli po zmarłym dziedziczyła małżonka lub dorosłe dzieci, pieczętowanie można było przeprowadzać tylko na wniosek, a sąd wiejski musiał zbadać, kto powinien przejąć prowadzenie gospodarstwa. Jeżeli z wnioskiem wystąpiła małżonka lub dorosłe dzieci, to pojawiała się wątpliwość, kto powinien przejąć prace na gospodarstwie. W przypadku gdy wnioskowała obca osoba, należało zweryfikować zasadność wniosku (np. należne wierzytelności). Analogiczny sposób postępowania przewidziano dla zabezpieczenia ciągłości działania wiejskich warsztatów rzemieślniczych, kramów i domów kupców, w których opieczętowanie dotyczyło wyłącznie składu towaru. Poprzez opieczętowanie nie można było zablokować spadkobiercom lub tymczasowym nadzorcom prowadzenia rzemiosła⁵³³.

Jeżeli podczas pieczętowania członkowie sądu wiejskiego dowiedzieli się, że zmarły sporządził prawomocny testament, to należało z czynności sporządzić protokół i przekazać do zawodowego sędziego⁵³⁴.

Pieczęcie musiały być umocowane w sposób trwały, aby samoczynnie nie odpadały, nie mogły zostać zerwane i ponownie naklejone. Okna i wejścia do zapieczętowanych pomieszczeń musiały zostać tak zabezpieczone, aby dziurki od kluczy zakryć paskami papieru, na których odciskano pieczęć. Klucze również musiały zostać opieczętowane. Nadzór nad pieczęciami spoczywał na spadkobiercach, krewnych, przyjaciółach lub gospodarzach domu⁵³⁵. Z przeprowadzonego postępowania sporządzany był dokładny protokół z podaniem ilości złożonych pieczęci oraz wymienieniem osób obecnych przy pieczętowaniu. Do niego dołączano wykaz przedmiotów spadku, które nie podlegały opieczętowaniu, oraz odnotowywano, komu zlecono tymczasowy nadzór nad zapieczętowanym spadkiem i tymczasowe gospodarowanie nieruchomością⁵³⁶. Przykładowy wzór protokołu z opieczętowania spadku poniżej:

Wzór protokołu z opieczętowania spadku

(źródło: DPD, s. 63–65 [formularz 21])

„Protokoll

Über die gerichtliche Versiegelung eines Nachlasses.

Geschehen Wiltschau, den 20. September 1839, Vormittag. 9 Uhr.

Der hiesige Erb-Bauer Friedrich Scholz ist heute Nachmittag mit Tode abgegangen, und da er keine Ehegattin zurückgelassen und seine drei Kinder in der Entfernung ansässig und nicht gegenwärtig sind, so fanden wir unterzeichnete Gerichte nöthig, die Siegelung des Nachlasses von Amtswegen sofort vorzunehmen.

Wir begaben uns zu diesem Ende auf das Bauergut des verstorbenen Erb-Bauern Friedrich Scholz, woselbst wir gegenwärtig antrafen:

Den Schwager des Verstorbenen, Gottfried Müller, welcher ziether die Wirtschaft mitführen helfen.

Die Anna Maria Beckerin, welche die häuslichen Angelegenheiten besorgt.

Diesen beiden Anwesenden machten wir die Absicht unseren Anknunft bekannt, und gaben ihnen auf: uns den Nachlass des Verstorbenen gehörig und getreulich dergestalt anzuzeigen, wie sie solches erforderlichen Falls mit einem körperlichen Eide zu erhärten sich getrauteten.

Der Schwager, Gottfried Müller, wies uns hierauf die Schränke und Kasten, wo die Sachen des Verstorbenen enthalten seien, und bemerkte dabei: daß er bei dem letzten Hierstein des Gerichtshalters in Erfahrung gebracht, daß der Verstorbene ein Testament errichtet, weshalb in dem einen Schrank, wo die Schriften befindlich waren, nachgesehen, und die Testaments-Recognition auch wirklich vorgefunden wurde, welche wir dem gegenwärtigen Protokoll beigefügt haben. An baarem Gelde wurden zugleich in diesem Schrank 30 Thlr. gefunden, welche dem Schwager Gottfried Müller zur Bestreitung der häuslichen Ausgaben und Begräbnisskosten mit dem Bedeuten behändigt worden sind, daß er hierüber künftig gehörige Rechnung zu führen gehalten sein werde, wonach derselbe über den Empfang dieser 30 Thlr. quittirte.

532 § 67 IDG.

533 DPD, s. 22.

534 § 68 IDG.

535 § 69 IDG.

536 § 70 IDG.

Hiernächst wurde nun mit der Siegelung, wie folgt, vorgegangen:

Sämmtliche Schränke und Kasten, so wie die Betten und der entbehrliche Hausrath, so sich in der Wohnstube befanden, wurden in die daran stoßende Kammer geschafft, deren Fenster mit eisernen Gittern wohl verwahrt sind.

Jedes der Kammerfenster wurde mit einem Bande und zwei Sigeln, so wie die Kammerthüre mit einem Bande und zwei Siegeln verschlossen.

Die Wohnstube indeß zum wirtschaftlichen Gebrauch offen und darin folgende Stücke außer Sperre gelassen

Zwei Tische,
Vier Stühle, und
Eine Bank.

Der fernere Betrieb der Wirthschaft, so wie solcher zeither geführt worden, bis zur anderweitigen Anordnung von Seiten des Gerichts-amtes, wurde dem Schwager Gottfried Müller von uns übertragen, und mit seiner Zuziehung das hier beiliegende Vieh und Wirtschaftsverzeichnis aufgenommen, wofür er verantwortlich gemacht wurde, und wofür er zu haften angelobte.

Nach dieser Voraussetzung begaben wir uns in die Scheuer und auf den Boden, überließen von den dasigen Beständen dem Gottfried Müller so viel außer Beschluß, als zur Brödterei und Fütterung auf vierzehn Tage nothwendig ist, und haben den diesfälligen Betrag jeder Sorte zugleich in beigeschlossenem Verzeichniss mit angemerkt.

Die übrigen Bestände wurden, und zwar in der Scheuer mit zwei Bändern und vier Siegeln, und auf dem Boden mit einem Bande und zwei Siegeln verwahrt, und dem Schwager Gottfried Müller sowohl, als der Anna Maria Beckerin aufgetragen, über diese Siegel, und daß solche nicht abgerissen würden, zu wachen, worauf diese Verhandlung vorgelesen, genehmigt und eigenhändig unterschrieben wurde.

Geschehen wie oben

Gottfried Müller Anna Maria Beckerin

George Bürkner, Schulze Gottfried Baum, Gerichtsmann

Friedrich Weigel, Gerichtsmann. Johann Siegert, Gerichtsschreiber⁵³⁷.

537 Protokół z sądowego opieczętowania spadku

Wiltschau, dnia 20 września 1839 r., przedpołudnie godz. 9.

Tutejszy dziedziczny właściciel gospodarstwa Friedrich Scholz zmarł dziś po południu. Ponieważ zmarły nie pozostawił żony, a jego troje dzieci mieszka daleko i nie było ich w momencie śmierci, my niżej podpisani urzędnicy sądowi uznaliśmy, że konieczne jest natychmiastowe opieczętowanie spadku z urzędu.

Udaliśmy się zatem do gospodarstwa zmarłego Friedricha Scholza, gdzie zastaliśmy: szwagra zmarłego, Gottfrieda Müllera, który dotychczas pomagał prowadzić gospodarstwo. Annę Marię Beckerową, która dbała o sprawy domowe.

Tym dwom obecnym wyjaśniliśmy cel naszej wizyty i nakazaliśmy im przedstawić nam wiernie spadek zmarłego, tak jakby to uczynili pod przysięgą.

Następnie szwagier zmarłego wskazał na szafy i skrzynie, w których znajdowały się rzeczy zmarłego i zauważył przy tym, że podczas ostatniej wizyty doradcy prawnego dowiedział się, że zmarły sporządził testament. Z tego też powodu zajrzeliśmy do szafy, w której znajdowały się papiery i rzeczywiście znaleźliśmy tam testament, który dołączyliśmy do niniejszego protokołu. W tej szafie znaleźliśmy także 30 talarów, które przekazaliśmy szwagrowi Gottfriedowi Müllerowi na pokrycie bieżących wydatków związanych z utrzymaniem domu i organizacją pogrzebu. Zaznaczyliśmy, że powinien odnotować dokładnie wszystkie wydatki. Po czym wspomniany pokwitował odbiór tychże 30 talarów.

Następnie rozpoczęto opieczętowanie:

Wszystkie szafy i skrzynie, jak również łóżka i zbędny sprzęt domowy, który znajdował się w pokoju dziennym, został przeniesiony do sąsiedniego pomieszczenia, którego okna są dobrze zabezpieczone żelaznymi kratami.

Każde okno tego pomieszczenia, jak i jego drzwi zostały zamknięte taśmą i dwoma pieczęciami.

Pokój dzienny pozostał otwarty do codziennego użytku i następujące rzeczy zostały wykluczone z zamknięcia:

dwa stoły,
cztery krzesła i
jedna ławka.

Dalsze prowadzenie gospodarstwa, tak jak to miało miejsce dotychczas, aż do innego rozporządzenia ze strony sądu, przekazaliśmy szwagrowi Gottfriedowi Müllerowi. Z jego pomocą sporządziliśmy również załączony spis bydła i gospodarstwa, za które jest teraz odpowiedzialny i za które przyrzekł odpowiadać.

Następnie udaliśmy się do stodoły i na strych. Ze zgromadzonych tam zapasów zostawiliśmy Gottfriedowi Müllerowi tyle, ile będzie mu niezbędne do wykarmienia domowników i zwierząt na okres czternastu dni. Wszystko, co zostało mu wydane, odnotowaliśmy w załączonym spisie.

Pozostałe zapasy zostały zabezpieczone w stodole dwoma taśmami i jedną pieczęcią, a na strychu jedną taśmą i dwoma pieczęciami. Rozkazaliśmy zarówno szwagrowi Gottfriedowi Müllerowi, jak i Annie Marii Beckerowej pilnować, aby te pieczęcie nie zostały zerwane. Następnie niniejszy protokół przeczytano, potwierdzono i własnoręcznie podpisano.

Miało miejsce jak wyżej

Gottfried Müller Anna Maria Beckerowa

George Bürkner, sołtys Gottfried Baum, urzędnik sądowy

Friedrich Weigel, urzędnik sądowy. Johann Siegert, pisarz sądowy

Rzeczy (np. żywność), które mogły ulec zepsuciu, trzeba było zgłosić niezwłocznie zawodowemu sędziemu. Jeżeli nie było możliwości wydania szybkiej decyzji przez zawodowego sędziego, sąd wiejski sam musiał zdecydować o właściwym ich spożytkowaniu i zabezpieczeniu⁵³⁸.

Na zlecenie zawodowego sędziego sąd wiejski sporządzał inwentarze spadku zmarłych mieszkańców wsi, a sporządzony protokół z czynności inwentaryzacyjnych przekazywał zawodowemu sędziemu⁵³⁹. W rzeczywistości sołtysi przystępowali do sporządzenia inwentarza spadku nawet bez zlecenia, co odbierane było przez zawodowych sędziów jako dobra praktyka, ponieważ pozwalało na zabezpieczenie ewentualnych roszczeń⁵⁴⁰. Przy sporządzaniu inwentarza były obecne osoby wskazane przez zawodowego sędziego. Jeżeli jednak nie doszło do ich wskazania, sąd wiejski miał zaangażować mieszkających w pobliżu spadkobierców, a jeżeli nie byli oni znani, to najbliższych mieszkających krewnych. Znani, ale niemogący uczestniczyć w czynnościach ze względu na oddalone miejsce zamieszkania spadkobiercy powoływali upoważnioną przez siebie osobę⁵⁴¹. Każda osoba, która wzięła udział w spisaniu inwentarza, musiała być wymieniona w pierwszej części protokołu po członkach sądu wiejskiego i pisarzu, choć zdarzało się, że pisarze niezgodnie z zaleceniami dopisywali ich wyłącznie na końcu inwentarza⁵⁴². Przy problemach z oszacowaniem wartości ruchomości powoływano biegłego⁵⁴³. Podobnie zalecano przy oszacowywaniu mienia dużej wartości⁵⁴⁴. W inwentarzu wszystkie rzeczy ruchome musiały być wymienione z dokładnym oznaczeniem wagi, ilości, gatunku i ich wartości, a w spisie rzeczy były pogrupowane według rodzajów. Zaznaczano również możliwe roszczenia osób trzecich do określonych pozycji inwentarza⁵⁴⁵. Nieruchomości w inwentarzu opisywane były według ich nazwy, rodzaju, położenia i stanu. Wartość nieruchomości opisywano wyłącznie w oparciu o dokumenty nabycia lub dzierżawy. Jeżeli sąd nie dysponował takimi dokumentami, nie szacował samodzielnie wartości nieruchomości⁵⁴⁶. Opisywano wszystkie znane sądowi roszczenia finansowe oraz dokumenty nieruchomości i ciążących na nich obciążeń i roszczeń, wraz z podaniem ich wystawcy, czasu i miejsca wystawienia oraz zawartości. Mogły to być dokumenty hipoteczne, rachunki, wezwania do zapłaty⁵⁴⁷. W protokole z przeprowadzonych czynności wymieniano wszystkich jej uczestników.

Na każde zlecenie zawodowego sędziego oraz zgodnie z jego instrukcjami sąd wiejski oszacowywał mienie ruchome oraz nieruchomości o mniejszej wartości⁵⁴⁸. W inny sposób szacowano drobne gospodarstwa, gdzie dokonywano wyceny nieruchomości, ruchomości i inwentarza żywego, a w inny sposób gospodarstwa sprzężajne, w których oszacowywano też wartość plonów⁵⁴⁹. W protokole z szacowania opisywano przedmiot i uczestników szacowania, powołanych ekspertów oraz cały przebieg postępowania. Przygotowany i podpisany przez szacujących i zainteresowanych protokół dostarczano do zawodowego sędziego⁵⁵⁰. Dla nieruchomości o wartości do pięciuset talarów sąd wiejski opierając się na gotowych formularzach mógł sam szacować wartość, jednak dla nieruchomości przynoszących większe zyski z gospodarstw należało angażować do czynności zawodowych taksatorów⁵⁵¹.

Nie mniej ważną była rola sądu wiejskiego przy zabezpieczaniu i rozliczaniu zastawów. Choć przyjęcie skargi związanej z wierzytelnością właściwe było zawodowemu sędziemu, to zabezpieczenie przedmiotu

538 § 71 IDG

539 § 78, 86 i 87 IDG.

540 DPD, s. 29.

541 § 79 IDG.

542 DPD, s. 29, formularz nr 32, s. 72.

543 § 80 IDG.

544 DPD, s. 30.

545 § 81 i 82 IDG.

546 § 83 IDG.

547 § 84 i 85 IDG.

548 § 88 i 89 IDG.

549 § 90 IDG.

550 § 91a IDG.

551 § 91b IDG; DPD, s. 32; Czynności urzędowe sołtysa podlegały opłatom stempelowym. Tak na przykład zgodnie z taryfą państwową za sporządzenie testamentu lub umowy przedmałżeńskiej pobierano opłatę stempelową w wysokości 15 srebrnych groszy. Za spisanie umowy dzierżawy pobierano 0,5% od wartości umowy. Stempel Gesetz von 7. März 1822, „GS” 1822, nr 5, s. 57–138; Pohl, op. cit., s. 119–124.

zastawu i dbanie o jego dobrostan należało do sądu wiejskiego. Szczególnie istotna była tu troska o utrzymanie zwierząt oddanych w zastaw⁵⁵². Jeżeli zastaw był przyjmowany z powodu wyrządzonej szkody, to sąd wiejski musiał szkodę zbadać w ciągu doby w obecności osoby, której dobra miały być zastawione⁵⁵³. Oględziny następowały w miejscu szkody i wymagały spisania protokołu, do czego angażowano pisarza gminnego, choć instrukcja nie wymieniała pisarza jako osoby koniecznej do oględzin⁵⁵⁴. Gdy w zastaw brano stado zwierząt, sąd wiejski po zbadaniu wielkości wyrządzonej szkody musiał określić, ile sztuk bydła będzie zastawione, aby możliwe było zrekompensowanie szkody. Dokument z oszacowania musiał być niezwłocznie dostarczony zawodowemu sędziemu⁵⁵⁵.

Sądy wiejskie mogły wydawać dokumenty bez zlecenia zawodowego sędziego, ale wtedy miały one jedynie moc dokumentu prywatnego i nie miały zastosowania w postępowaniach urzędowych. Jednak docelowo mogły okazać się przydatne. Przykładem jest możliwość sporządzenia pokwitowania pomiędzy mieszkańcami gminy. Gdy obie strony transakcji były niepiśmienne, a chciały poświadczyć spłatę części długu hipotecznego, unikając jednocześnie wysokich kosztów sądowych związanych z zatrudnieniem zawodowego sędziego, mogły udać się do sądu wiejskiego. Tam oświadczały, że doszło do spłaty, a sąd wiejski sporządzał pokwitowanie, które strony podpisywały krzyżykami. Takie pokwitowanie nie było wystarczające do zdjęcia długu z hipoteki, ale było dokumentem wystarczającym do rozliczenia długu w przypadkach szczególnych, jak śmierć jednej z osób⁵⁵⁶.

Sąd wiejski obradował zawsze w pełnym składzie⁵⁵⁷, w którym występował sołtys, dwóch ławników i pisarz sądowy. W zastępstwie sołtysa mógł wystąpić ławnik według kolejności zastępstwa⁵⁵⁸. Zastępca przed rozpoczęciem czynności przedstawiał swoje upoważnienia do zastępowania i opisywał je w protokole sprawy⁵⁵⁹. Osoby stawiające się przed sądem wiejskim, szczególnie z oświadczeniem woli, podlegały procedurze sprawdzenia tożsamości. Jeżeli nie była ona znana sądowi, tożsamość potwierdzano przez przedłożenie dokumentów. W protokole należało opisać całą sytuację i dokumenty, na podstawie których ustalono tożsamość⁵⁶⁰. Kolejną sprawą do ustalenia była zdolność do czynności prawnych: czy osoby były pełnoletnie, czy też pozostawały pod władzą ojcowską, co wykluczało możliwość samodzielnej reprezentacji w sądzie. W przypadku kobiet ustalano ich stan cywilny, to bowiem warunkowało, czy były reprezentowane przez ojca, czy przez męża. Kolejnym punktem było zbadanie, czy stawiający się nie był utracjuszem – rozrzutnikiem (*Verschwender*) oraz ocena zdrowia psychicznego i możliwości działania pod przymusem. Gdy już sąd zbadał wszystkie okoliczności dotyczące osoby zainteresowanej wszczęciem procedury sądowej, musiał jeszcze ocenić, czy zgłaszana sprawa leży w kompetencjach sądu wiejskiego⁵⁶¹. Jeżeli ostatecznie sprawa została w sądzie rozpatrzona, z każdej rozprawy musiał być sporządzony protokół, który miał zawierać:

- określenie miejsca i czasu rozprawy,
- imiona i nazwiska stron, ich stan i w jakim charakterze się stały,
- opis, w jaki sposób ustalono tożsamość osoby,
- dokładny opis rozprawy, ze wszystkimi ustaleniami i okolicznościami, aby odzwierciedlić wolę obu stron. Użyte w protokole sformułowania musiały być jednoznaczne⁵⁶².

552 § 73 IDG.

553 § 74 IDG.

554 DPD, s. 27.

555 § 75 i 76 IDG.

556 DPD, s. 5.

557 § 12 IDG.

558 DPD, s. 6.

559 § 13 IDG.

560 § 14 IDG, DPD, s. 7.

561 § 15 IDG, DPD, s. 7.

562 § 16 IDG.

Protokół sporządzał i podpisywał pisarz sądowy. Stronom odczytywał go powoli i wyraźnie sołtys, zadając następnie pytanie, czy w spisanim protokole znalazły się wszystkie ustalenia. Jeżeli protokół wymagał uzupełnienia, dopisywano je na boku lub pod protokołem i pod tym dopiskiem podpisywali się członkowie sądu⁵⁶³. Ponieważ często sołtysi nie potrafili czytać, odczytywanie protokołu mogło zostać sędowane na pisarza sądowego⁵⁶⁴. Jeżeli strony postępowania były niepiśmienne, zamiast podpisu stawały krzyżyk albo inny znak odręczny obok swojego nazwiska. Obok odnotowywano, że strony są niepiśmienne, a potwierdzali to ławnicy swoimi podpisami⁵⁶⁵. Mogła się również zdarzyć sytuacja, że strona w ogóle nie mogła się podpisać, wtedy w jej imieniu podpis składał pisarz sądowy, a sąd wiejski atestował to swoimi podpisami. Każdorazowo protokół musiał być podpisany przez sołtysa, ławników i pisarza sądowego, a następnie przedłożony zawodowemu sędziemu lub jego reprezentantowi zgodnie z wytycznymi paragrafu 26⁵⁶⁶. Często zdarzało się jednak, iż wykonanie postanowień sądu miejscowego wyprzedzało spisanie protokołu⁵⁶⁷. Każde zlecenie zawodowego sędziego musiało zostać wykonane przez sąd wiejski⁵⁶⁸. Za prawidłowość postępowania i ewentualne szkody wynikłe z zaniedbań odpowiadał sąd wiejski. W zależności od wagi sprawy członkowie sądu mogli zostać ukarani nawet więzieniem⁵⁶⁹.

W czynnościach zwykłych sądu wiejskiego niewymagających zlecenia zawodowego sędziego znajdowały się:

- 1) przysięgi małżeńskie (*Ehegelöbnisse*),
- 2) listy dłużne (*Schuldverschreibungen*), jeżeli nie miały one skutkować wpisem do ksiąg hipotecznych,
- 3) pokwitowania odnośnie zapłaconych pieniędzy za kupno, dzierżawę albo pokwitowania innych spłat pieniężnych. Pokwitowania te nie stanowiły podstawy do wykreślenia długu w księgach hipotecznych,
- 4) punktacje (*Punktationen*) nieruchomości. W tym przypadku występowała konieczność powiadomienia zawodowego sędziego w celu pobrania należnych opłat stemplowych,
- 5) umowy kupna, wymiany i wynajmu rzeczy ruchomych, jeśli cena ich nie przekraczała 100 talarów (§ 77 nr 11),
- 6) umowy dzierżawy o wartości do 200 talarów,
- 7) inwentarze spadku,
- 8) taksacje mniejszych nieruchomości,
- 9) regulacje granic, jeśli następowały w sposób ugodowy i nie wymagały rozstrzygnięcia sporu granicznego,
- 10) wystawianie atestów (poświadczeń) na życzenie stron oraz w sprawach prywatnych⁵⁷⁰.

Oprócz funkcji zabezpieczającej pieczęci stosowanej do zamykania testamentów, konieczność użycia pieczęci pojawiała się przy wystawianiu przez sąd wiejski atestów mających moc zaświadczeń. W podręczniku dla sądów wiejskich przygotowano trzy formularze przykładowych spraw, w których zaświadczenie wydawane było z powodu konieczności usprawiedliwienia nieobecności strony w postępowaniu sądowym lub na potrzeby innego urzędu, a stanowiło zaświadczenie w postępowaniu prowadzonym przez zawodowego sędziego:

„Formular 11 (zu § 12)

Von dem unterzeichneten Ortsgericht wird hiermit pflichtmässig bescheinigt, daß der Stellenbesitzer NN., welcher gemäß vorgezeigter Vorladung in Sachen des NN. Wider ihn, heute Vormittags 11 UHR zum Klageantwortungstermin erscheinen sollte, nach eingenommenem Augenschein in dieser Nacht plötzlich so erkrankt ist, daß sein Erscheinen unmöglich und gesuchte ärztliche Hülfe jeden Augenblick erwartet wird

563 § 17 IDG.

564 DPD, s. 6.

565 § 18 IDG.

566 § 19–21 IDG.

567 DPD, s. 9.

568 DPD, s. 10.

569 § 22 IDG.

570 DPD, s. 11.

Gutten Kaasl Repartit zu parawirtz ungenossen 5
Luch Luch Kaasl Ein Wapp nachher 10. April 1828
mit Wapp Wapp nachher 10.

Es solltelt alle
An der Kaasl Repartit Gutten Kaasl nachher 10. April
nachher 10. April nachher 10. April nachher 10. April
nachher 10. April nachher 10. April nachher 10. April
nachher 10. April nachher 10. April nachher 10. April

- A. An Kaasl Repartit nachher 10.
- B. An Kaasl Repartit nachher 10.
- C. An Kaasl Repartit nachher 10.
- D. An Kaasl Repartit nachher 10.
- E. An Kaasl Repartit nachher 10.
- F. An Kaasl Repartit nachher 10.
- G. An Kaasl Repartit nachher 10.
- H. An Kaasl Repartit nachher 10.
- I. An Kaasl Repartit nachher 10.
- J. An Kaasl Repartit nachher 10.

Jarcowitz am 26. September 1828.

Jochanes Fuchs
große Buchhändler
Jarcowitz

Il. 6.
Zaświadczenie o zgonie
Mathiasa i Margarethy
Osieka i Johanny Grela
(APOP, SO w Głogówku,
sygn. 4447, k. 13)

Głogówko d. 10. 11. 1747
N° 34/17

Es ist bezeugt das die künftige Gerechtigkeit
Mathias und Margaretha Osieka, und die Wittwe
Johanna Grell, ihre lange gestorbene
Gemeinschaft
München
Jahre 1747

Il. 7.
Zaświadczenie o zgonie
Thomasa Namyslo
(APOP, SO w Prudniku,
sygn. 19712, s. 10)

Prudnik d. 10. 11. 1747
N° 10

Es ist bezeugt das die künftige Gerechtigkeit
Thomas Namyslo, seine Wittwe
Margaretha Namyslo, und die Wittwe
Johanna Namyslo, ihre lange gestorbene
Gemeinschaft
Prudnik d. 10. 11. 1747

10

Wien, den 5. März 1915

Schiff
Schiff N.
5. März 1915

I
F. Hoffmann
L. Hoffmann
9. 3. 1915
L.

Dem Königlich-königlichen Amtsgewicht
besuchen wir unter Bezug-
nahme auf die Geschäfts-Nr. 5. März 1915
sehr angelegentlich, daß mit
Ihre dem Leben den Aufbruch
jakt mit dem Tod der Königin-
Leinwand Kaiserin Elisabeth,
geborenen Kaiserin Elisabeth,
geborenen Kaiserin Elisabeth
geborenen Kaiserin Elisabeth
nicht bekannt ist.

der Gemeindevorstand

Augustin

Ma
Königlich-königliche Amtsgewicht
N. 70 N. 117

Il. 8.
Zaświadczenie o nieznanym miejscu pobytu
Susanny Latus z domu Kolassa
(APOP, SO w Prudniku, sygn. 19324, s. 32)

NN, den ten

Das Ortsgericht.

(Siegel) Schulze, zwei Gerichtsmänner und Gemeinbeschreiber⁵⁷¹.

„Formular 12 (zu § 21)

In der Kriminal- Untersuchung wider der Häusler NN hieselbst wird hiermit auf amtliches Verlangen pflichtmäßig bescheinigt, daß derselbe außer seiner etwa 100 Thlr. Werthen mit 70 Thlr. Hypothekenschulden belasteten Stelle kein Vermögen besitzen mag, weil er seinen Lebensunterhalt lediglich durch Handarbeit erwirbt, von ausstehenden Forderungen Nichts wohl aber bekannt geworden, daß derselbe noch mehreren Privatgläubigern gedrängt wird

NN, den ten

Die Ortsgerichte.

(Siegel) Schulze, zwei Gerichtsmänner und Gemeinbeschreiber⁵⁷²

„Formular 13 (zu § 21)

In Sachen des NN. wider den NN. wider den NN. soll der Gärtner NN. am 16. d. Mts, als Zeuge vernommen werden. Gestern ist indeß sein Vater gestorben, dessen Beerdigung am Terminstage stattfinden wird. Als Bescheinigung der Behinderung zum Erscheinen wird. Als Bescheinigung wird dem Gärtner NN. dies Attest der Wahrheit gemäß ertheilt

(Siegel)

Das Ortsgericht.

Schulze, zwei Gerichtsmänner und Gemeinbeschreiber⁵⁷³.

W zadaniach własnych sądu, niezleconych przez zawodowego sędziego, obowiązywały określone procedury. Jeżeli niepiśmienni mieszkańcy wsi musieli sporządzić umowę, dla której obowiązywała forma pisemna niezbędna dla czynności notarialnych, sądowych lub ich własnych potrzeb, sąd wiejski był zobowiązany ją przygotować⁵⁷⁴. Ponieważ chłopci z reguły nie byli w stanie samodzielnie skonstruować pisma poprawnie, a ich umiejętności pisania były ograniczone do złożenia podpisu, zalecano, aby wszystkie umowy i jednostronne oświadczenia woli wymagające formy pisemnej przygotowywał sąd wiejski⁵⁷⁵. Polecono również sądom wiejskim sporządzanie umów przedślubnych, w których pojawiały się uzgodnienia odnośnie majątku i kolejności dziedziczenia⁵⁷⁶. Spisywanie umów przedślubnych przez sądy wiejskie wpisane zostało w czynności zwykłe i nie wymagało zlecenia zawodowego sędziego ani konieczności działania spowodowanego niebezpieczeństwem nagłej śmierci⁵⁷⁷.

571 Formularz 11 (do § 21)

Przed niżej podpisanym sądem lokalnym zaświadcza się zgodnie z przepisami, że właściciel gospodarstwa NN., który zgodnie z przedłożonym wezwaniem w sprawie NN przeciwko niemu, miał stawić się dziś przed południem o godz. 11:00, w związku z oskarżeniem. Jednak po oględzinach tak się w nocy rozchorował, że nie mógł się stawić, a lekarz ma się zjawić lada moment.

NN, dnia...

Sąd lokalny

(pieczęć) sołtys, dwaj urzędnicy sądowi i pisarz gminy.

DPD, s. 52.

572 Formularz 12 (do § 21)

W śledztwie kryminalnym przeciwko chałupnikowi NN sąd zaświadcza się, zgodnie z przepisami na wezwanie urzędu, że wyżej wymieniony poza działką wartą 100 talarów, i obciążoną długiem hipotecznym w wysokości 70 talarów, nie posiada żadnego majątku, ponieważ utrzymuje się tylko z pracy ręcznej, ale wiadomo, że na wspomnianego naciskają jeszcze wierzyciele prywatni.

NN, dnia...

Sądy lokalne

(pieczęć) sołtys, dwaj urzędnicy sądowi i pisarz gminy.

DPD, s. 53.

573 Formularz 13 (do § 21)

W sprawie NN przeciwko NN, przeciwko NN ogrodnik NN ma zostać przesłuchany 16. tego miesiąca jako świadek. Wczoraj zmarł jednak jego ojciec, którego pogrzeb odbędzie się w dniu przesłuchania. Niniejsze zaświadczenie zostaje wystawione zgodnie z prawdą zagrodnikowi NN jako dowód, że wspomniany nie może stawić się w wyznaczonym terminie.

(pieczęć)

Sąd lokalny

Sołtys, dwaj urzędnicy sądowi i pisarz gminy.

DPD, s. 53.

574 § 23 IDG.

575 DPD, s. 12.

576 § 23 IDG.

577 § 25 IDG.

W praktyce sąd wiejski często spisywał umowy przedmażeńskie gwarantujące prawo dożywocia rodzicom na gospodarstwie. Na podstawie kontraktów zawieranych w obrębie powiatu prudnickiego można wysunąć wniosek, że większość gospodarstw przekazywano z chwilą zakładania rodziny przez dorosłego potomka⁵⁷⁸. Istnieje wśród badaczy pogląd, że zapewne tylko niewiele osób spośród ludności wiejskiej zawierało umowę przedślubną. Były to przede wszystkim osoby, które wносиły do wspólnoty małżeńskiej większy majątek, zazwyczaj wtedy, gdy ich sytuacja rodzinna była dość skomplikowana. Wyjątkowo spotyka się umowy pisemne, w których jedną ze stron był syn lub córka komornika⁵⁷⁹. Nie każda taka umowa musiała jednak trafić do zatwierdzenia – wyjątek stanowiły umowy przedślubne, w których nie pojawiały się zapisy dotyczące przeniesienia praw do nieruchomości⁵⁸⁰.

Większość umów oraz oświadczeń woli zgodnie z zapisami paragrafu 21 IDG miało być przedkładanych zawodowemu sędziemu. Chodziło tu o punktacje nieruchomości, umowy dzierżawy na czynsz powyżej dwustu talarów, umowy kupna, wymiany i najmu, których wartość umowy nie przekraczała stu talarów, oraz polubowne regulacje granic⁵⁸¹.

Z kompetencji sądu wiejskiego zostało wyłączone spisywanie następujących umów i oświadczeń woli:

- umowy spadkowe,
- protesty weksli,
- dzierżawy dóbr ziemskich, jeśli roczny czynsz dzierżawny przekraczał 200 talarów,
- umowy niewidomych i głuchoniemych,
- kupna spadku⁵⁸² (*Erbschaftkäufe*),
- umowy darowizny,
- legitymacje dzieci pozamażeńskich,
- ustanawianie równouprawnienia dzieci z różnych małżeństw (*Errichtung einer Einkindschaft*),
- poręczenia i zobowiązania⁵⁸³ składane przez kobiety (*Bürgschaft und Erbpromissionen der Frauenzimmer*),
- umowy pomiędzy małżonkami,
- umowy przedwstępne, dla których cena kupna przekracza sto talarów,
- zrzeczenia się prawa do spadku,
- umowy dotyczące przedawnienia,
- umowy spółek (*Societätsverträge*), jeśli dotyczą całego majątku jednej lub drugiej strony,
- umowy, w ramach których sprzedaje się części nieruchomości,
- wyznaczenie wycugu lub dożywocia⁵⁸⁴,
- ugody dotyczące przyszłych alimentów,
- utworzenie/założenie fundacji rodzinnej,
- utworzenie/założenie fideicomisu,
- zwolnienie dziecka spod władzy ojcowskiej,
- ustanowienie lenna,
- ustanowienie korzystnego prawa zastawu, z którego ma być pobierany czynsz dzierżawny,

578 Jedną ze spraw rodzinnych załatwioną właśnie przed sądem wiejskim opisała A. Starczewska-Wojnar w: *Jak się kontrakt małżeński spisywało, czyli o pewnej umowie z Olbrachcic z 1753 r.*, „Ziemia Prudnicka” 2009/2010, s. 85–88.

579 Z. Kwaśny, *Rodzina chłopska na Śląsku w XVIII i w pierwszej połowie XIX w.*, [w:] *Pamiętnik XV Powszechnego Zjazdu Historyków Polskich*, t. 2, red. A. Żarnowska, Toruń 1995, s. 24.

580 DPD, s. 12 i 13.

581 § 26 IDG.

582 Kupno spadku (niem. *Erbschaftkauf*) – umowa kupna dotycząca części spadku lub całego spadku. Kupno spadku jest możliwe dopiero po otwarciu spadku. W rozumieniu § 2371 BGB, *Słownik języka prawniczego i ekonomicznego*, opr. A. Kilian, t. 2 niemiecko-polski, Warszawa 1996, s. 203.

583 Zobowiązania (niem. *Erbpromission*) – wyrażenie używane w prawie ogólnie, oznacza każdą umowę, na podstawie której jedno zobowiązanie zastępuje inne, <https://books.google.pl/books?id=3CFCAAAAcAAJ&pg=PA229&lpg=PA229&dq=Erpmmission;+bedeutung&source=bl&ots=VV1KXqtk61&sig=ACfU3U3S9pI9naKMVD7qDa4JrwikAPOxmA&hl=pl&sa=X&ved=2ahUKEwjii76byNDjAhXllIsKHwcs-DowQ6AEwCnoECAkQAQ#v=onepage&q=Erpmmission%3B%20bedeutung&f=false> (dostęp 25.07.2019 r.).

584 Wycug – przydział nieruchomości i części z zebranych plonów dla osób starszych, które przekazują gospodarstwo młodszym pokoleniom.

- wykreślenia długów z czynszu dzierżawnego lub czynszu dziedzicznego,
- adopcje⁵⁸⁵.

Omówione powyżej schematy postępowania sądów wiejskich w kwestiach sądownictwa polubownego i wynikające z tego obowiązki pieczętowania dokumentów czy też zabezpieczania spadków obowiązywały na podstawie powszechnego prawa krajowego z 1794 r. aż do 1 stycznia 1900 r., kiedy to wprowadzono nowy kodeks cywilny⁵⁸⁶. Obowiązujący na terenie Prus Landrecht miał charakter posiłkowy wobec partykularnych praw stosowanych w poszczególnych prowincjach, które były stopniowo w XIX w. wraz z prawem feudalnym usuwane⁵⁸⁷. Prace kodyfikacyjne i unifikacyjne nad kodeksem trwały od 1874 r., kiedy powołano pierwszą komisję kodyfikacyjną. Uchwalony w 1896 r. projekt był jednak dziełem drugiej komisji kodyfikacyjnej⁵⁸⁸. Wprowadzenie 1 stycznia 1900 r. nowego kodeksu cywilnego zunifikowało niemieckie prawo cywilne. Jego podstawą była zasada autonomii stron, swobody umów i rozporządzania własnością. Trzyletnie *vacatio legis*, wprowadzone ze względu na panującą różnorodność prawa cywilnego na terytorium Cesarstwa Niemieckiego, pozwoliło administracji oswoić się z nowym prawem cywilnym. W kwestii uprawnień urzędników wiejskich w czynnościach zabezpieczenia spraw spadkowych, czyli sporządzania testamentów i przygotowywania inwentarzy spadku, nowe prawo oparto na wcześniej przyjętych rozwiązaniach. Kwestie prawa spadkowego zostały omówione w części V kodeksu, po wcześniejszych działach dotyczących norm o charakterze ogólnym, prawa zobowiązań, prawa rzeczowego i rodzinnego⁵⁸⁹. Nowy kodeks cywilny był w ciągu XX w. kilka razy nowelizowany, jednak do 1933 r. były to zmiany minimalne⁵⁹⁰, niewpływające na unormowania dotyczące zadań urzędników wiejskich.

W nowym kodeksie cywilnym doprecyzowano przepisy dotyczące prawa spadkowego. Określono trzy tytuły dziedziczenia: ustawowe, testament, a także kontrakt dziedziczenia. Zgodnie z podstawową zasadą autonomii woli właściciel mógł dysponować własnym majątkiem na wypadek śmierci w formie odwołalnego testamentu lub w formie nieodwołalnej umowy o dziedziczenie. Wprowadzono jednak ograniczenie w formie tzw. prawa dziedziców koniecznych (dzieci, wnuki, rodzice, małżonek), którzy nie mogli być bez powodu pominięci w spadkobranii i posiadali roszczenie do części spadku w wysokości połowy wartości, jaką otrzymaliby przy dziedziczeniu ustawowym. Dziedziczenie ustawowe miało miejsce w przypadku braku ważnego testamentu lub ważnej umowy dziedziczenia i opierało się na dawnym niemieckim systemie powiązań rodzinnych, uzupełnionym obok krewnych o współmałżonka⁵⁹¹. W nowym kodeksie podzielono testamenty na publiczne i prywatne oraz sporządzone w formie zwyczajnej i nadzwyczajnej.

Podobnie jak przed wprowadzeniem nowego kodeksu cywilnego, na urzędników gminnych scedowano obowiązek sporządzania testamentów w przypadku ryzyka śmierci spadkodawcy⁵⁹². Uregulowanie to znalazło się w § 2249 BGB⁵⁹³. Jeżeli istniała obawa, że spadkodawca prędzej umrze, zanim możliwe będzie sporządzenie testamentu przed sędzią lub notariuszem, mógł on sporządzić testament przed naczelnikiem gminy (sołtysem), w której mieszkał, albo gdy przebywał w obrębie zrównanego ustawowo z gminą związku lub obszaru dworskiego, przed naczelnikiem tego związku lub obszaru. Naczelnik gminy (sołtys) był uprawniony do sporządzenia testamentu również wtedy, gdy umierający spadkodawca chciał wraz z małżonką spisać wspólny testament, a istniała obawa śmierci tylko jednego z małżonków. Do przygoto-

585 § 77 IDG.

586 BGB – ogólnoniemiecki kodeks cywilny zaczął obowiązywać od 1 stycznia 1900 r. Data wprowadzenia kodeksu w życie została wybrana przez cesarza Wilhelma II, którego nie dało się przekonać, że pierwszym dniem XX stulecia nie był 1 stycznia 1900 r., a 1 stycznia 1901 r. To symboliczne wejście z nowym prawem w nowy wiek miało mieć znaczenie psychologiczne, J. M. Kelly, *Historia zachodniej teorii prawa*, Kraków 2006, s. 350.

587 M. Szczaniecki, opr. K. Sójka-Zielińska, *Powszechna historia państwa i prawa*, Warszawa 2009, s. 774.

588 K. Krasowski, B. Lesiński, K. Sikorska-Dzięgielewska, J. Walachowicz, *Powszechna historia państwa i prawa*, Poznań 1993, s. 379.

589 P. M. Usiądek, *Bürgerliches Gesetzbuch (BGB), czyli wielka kodyfikacja niemieckiego prawa cywilnego w XIX w.*, „Kortowski Przegląd Prawniczy” 2015, nr 4, s. 26.

590 K. Krasowski, op. cit., s. 380.

591 A. Korobowicz, W. Witkowski, *Historia ustroju i prawa polskiego (1772–1918)*, Zakamycze 1998, s. 204.

592 Unormowania w spisywaniu testamentów z obawy o rychłą śmierć spadkodawcy są przepisem stosowanym również współcześnie w prawodawstwie polskim; w polskim prawie cywilnym w Art. 952 dotyczącym testamentów szczególnych.

593 Szczegółowe wytyczne trafiły do gmin poprzez instrukcje ministra sprawiedliwości z 23 czerwca 1900, *Anweisung betreffend die Errichtung von Testamenten vor dem Gemeinde- oder Gutsvorsteher I.* 3637 J.M., Ib. 1904 M.d.J., APOp, SP w Głubczycach, sygn. 141, b.p.

wania testamentu był zobowiązany sołtys (naczelnik, przewodniczący) gminy, w której aktualnie przebywał spadkodawca⁵⁹⁴. Formuła sporządzania testamentu oparta była na przepisach zawartych w rozdziale 10, stanowiącym o dokumentach urzędowych i notarialnych ustawy dotyczącej sądownictwa nieprocesowego z 17 maja 1898 r.⁵⁹⁵ Przy sporządzaniu testamentu miały zastosowanie przepisy §§ 2234 do 2246 RGB, ponieważ naczelnik gminy (sołtys) zastępował sędziego lub notariusza. Obawa, iż sporządzenie testamentu przed sędzią albo przed notariuszem nie było już możliwe, musiała być stwierdzona w protokole. Dla ważności testamentu nie stanowiła przeszkody okoliczność, iż obawa mogła być nieuzasadniona⁵⁹⁶. Naczelnik (sołtys) musiał sporządzić testament w obecności dwóch świadków. Po raz pierwszy mogły być to kobiety. Warunkiem koniecznym było, aby świadkowie potrafili pisać, byli poczytalni, widzący i słyszący oraz musieli znać język niemiecki⁵⁹⁷.

Protokół ze sporządzenia testamentu nagleżo musiał zawierać:

- miejsce i dzień czynności
- nazwisko spadkodawcy
- nazwiska naczelnika gminy (sołtysa), świadków, tłumacza (również ich zawody i miejsce zamieszkania, pozwalające na identyfikację stawiających się)
- stwierdzenie obawy, że spadkodawca może umrzeć, zanim możliwe będzie sporządzenie testamentu przed sędzią lub notariuszem
- oświadczenie ostatniej woli spadkodawcy, a w razie przekazania testamentu urzędnikowi, odnotowanie tego w protokole.

W protokole znajdowała się też wzmianka, czy sołtys osobiście zna osoby stawiające się do aktu i czy upewnił się co do ich tożsamości⁵⁹⁸. Spisany protokół naczelnik gminy (sołtys) musiał przeczytać przy świadkach⁵⁹⁹, a następnie protokół musiał być podpisany przez naczelnika gminy i wszystkich przystępujących do aktu. W przypadku braku któregośkolwiek z wymienionych elementów testament był nieważny.

Urzędnik gminny nie musiał przystawiać pieczęci gminnej pod protokołem obok swojego podpisu. W materiale archiwalnym zachowały się jednak protokoły testamentów, w których pieczęć gminna została przystawiona⁶⁰⁰.

Po spisaniu i podpisaniu protokołu oraz sprawdzeniu jego kompletności, naczelnik gminy (sołtys) zabezpieczał testament w obecności świadków. Zabezpieczenie następowało poprzez przyłożenie pieczęci urzędowej oraz opisanie testamentu.

Zgodnie z § 2249 BGB sądy mogły oddalić testamenty z powodu zamknięcia przez burmistrza kolorową pieczęcią gminną, która nie mogła być uznawana jako pieczęć urzędową. W ogólnym rozporządzeniu ministra sprawiedliwości z dnia 24 stycznia 1901 r.⁶⁰¹ i decyzją Sądu Krajowego⁶⁰² w związku z wymogami dotyczącymi pieczęci do potwierdzania dokumentów sądownictwa polubownego zaznaczono, że ani zwykłe kolorowe odciski pieczęci urzędowych na dokumencie, ani odcisnięte w samym dokumencie pieczęcie suche nie były uznawane za pieczęcie w rozumieniu prawa. Przy zamknięciu testamentu dopuszczalne było jedynie używanie pieczęci lakowej. Tłok pieczętny miał być odpowiednio zabezpieczony przez właściwego burmistrza lub naczelnika⁶⁰³. W zachowanym materiale archiwalnym widać jednak, że przepis ten nie był respektowany⁶⁰⁴.

594 J. Marcus, *Testament prywatny i nagły podług niemieckiego kodeksu cywilnego. Podręcznik do rozporządzeń ostatniej woli dla każdego, a w szczególności dla przełożonych gmin i obszarów dworskich*, Bytom 1900, s. 58.

595 Gesetz über die Angelegenheiten der freiwilligen Gerichtsbarkeit. Vom 17. Mai 1898, „RGB” 1898, nr 21, s. 189–331 (dalej AFG).

596 § 2249 BGB.

597 J. Marcus, *Testament prywatny...*, s. 59.

598 § 176 AFG.

599 J. Marcus, *Testament prywatny...*, s. 62; § 2234–2237 BGB.

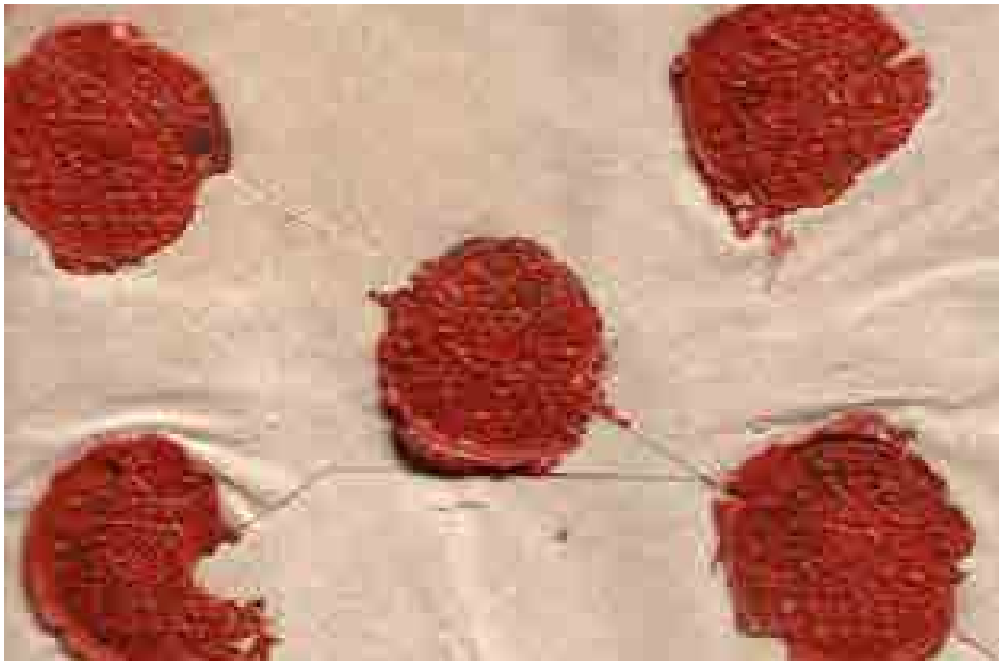
600 Np. testament Mathildy Kempe z domu Langer, APOp, SO w Prudniku, sygn. 706, s. 13.

601 „JMB” 1901, s. 45.

602 Ibidem, s. 404.

603 Verfügung des Königl. Herrn Regierungs Präsidenten betr. Beschaffung von Amtssiegeln, APOp, SP w Oleśnie, sygn. 141, s. 321.

604 Np. testament małżeństwa Josefa i Mathildy Tinschert z domu Lange, złożony w 1914 r. do Sądu Obwodowego w Prudniku, APOp, SO w Prudniku, sygn. 705, s. 8. Podobnie niebieską pieczęcią zamknięto testament Josefa i Marii Till z domu Klinke, APOp, SO w Prudniku, sygn. 704, s. 10.

Il. 10.
Koperta testamentu
prawidłowo zabezpieczona
pieczęciami lakowymi
gminy Stradunia
(AOP, SO w Krapkowicach,
sygn. 2109, s. 15)

Il. 11.
Koperta testamentu
Josefa i Marii Till
z domu Klinke
zabezpieczona pieczęcią
tuszową
(AOP, SO w Prudniku,
sygn. 704, s. 9-10)

1743 R J

der Herrschaft Opatowitz
zu
Herbst 18

Hierin befindet sich die letzte von mir verfertigte Willensurkunde
der Eheleute Joseph Till und seiner Ehefrau Maria Till
geb. Hantsch in Opatowitz
Opatowitz den 6ten Februar 1818
Franz Wasteloh Opatowitz

Koperta testamentu musiała być podpisana nazwiskiem naczelnika gminy oraz wysłana do właściwego sądu obwodowego.

Przykładowa formuła na kopercie zaczerpnięta z oryginału akt brzmiała:

„Hierin befindet sich das heute vor mir errichtete Testament der Eheleute Josef Tinschert und seiner Ehefrau Mathilda Tinschert geb. Lange in Achthuben

Achthuben den 2 ten Februar 1914

Der Gemeindevorsteher

Hentschel⁶⁰⁵

[przystawiona pieczęć gminna]“

Na odwrocie koperty przystawiono pięć pieczęci gminnych w układzie na każdym rogu oraz w środku na zamknięciu⁶⁰⁶.

Sąd obwodowy po przyjęciu testamentu do przechowania wystawiał spadkodawcy poświadczenie złożenia testamentu⁶⁰⁷. Przed naczelnikiem gminy spadkodawca mógł również sporządzić testament, jeżeli był zdrowy i nie było zagrożenia śmierci, ale znajdował się w miejscu, które z powodu panującej choroby zakaźnej lub nadzwyczajnych okoliczności (np. powodzi) było odcięte od świata i sporządzenie testamentu przed sędzią lub notariuszem było niemożliwe⁶⁰⁸. Każdy obywatel państwa niemieckiego miał prawo do oświadczenia własnej woli własnoręcznie podpisanym dokumentem bez udziału urzędnika⁶⁰⁹. Testamenty prywatne nie musiały być pieczętowane przez urzędników gminnych⁶¹⁰.

Dodatkowe zadanie wynikające z sądownictwa polubownego dla urzędników gminnych pojawiło się w postępowaniach spadkowych przy zabezpieczeniu masy spadkowej należnej osieroconym małoletnim, gdy trzeba było spisać majątek dziecka. Zadanie to, jeżeli nie wykonał tego żyjący rodzic małoletniego, sąd opiekuńczy mógł zlecić sądowi gminnemu, egzekutorowi lub notariuszowi⁶¹¹.

Opisany stan prawny regulujący czynności urzędników wiejskich utrzymał się aż do 1933 r., kiedy zaczęły pojawiać się nowe regulacje państwa kierowanego przez NSDAP.

605 Tutaj znajduje się dzisiaj przede mną sporządzony testament małżonków Józefa Tinscherta i jego żony Mathildy Tinschert z domu Lange z Włókna,

Włókna 2 lutego 1914,
Przewodniczący (Naczelnik) gminy
Hentschel

606 APOp, SO w Prudniku, sygn. 706, s. 6.

607 J. Marcus, *Testament prywatny...*, s. 66.

608 Ibidem, s. 67; § 2250 BGB. Testamenty sporządzane z powodu niebezpieczeństwa nagłej śmierci nie były często praktykowane. W 1911 r. landrat głubczycki przeprowadził ankietę na temat liczby szczególnych testamentów sporządzanych z powodu ryzyka w opóźnieniu. Większość gmin nie wykazało w niej żadnego testamentu, sporadycznie 1 do 3 sztuk. APOp, SP w Głubczycach, sygn. 229.

609 J. Marcus, *Testament prywatny...*, s. IV.

610 Ibidem, s. 68.

611 § 1640 BGB.

4. Funkcje komunikatywne pieczęci wiejskiej

4.1. Podział pieczęci pod kątem typologii wizerunku

Typologia pieczęci według kryterium ikonografii pieczęci jest jedną z trzech podstawowych typologii obok kryterium właściciela i prawno-kancelaryjnego⁶¹². W nauce polskiej zajmowano się głównie określeniem typologii pieczęci monarszych, w dalszej kolejności miejskich i szlacheckich, skupiając się przede wszystkim na badaniach heraldycznych. Słabiej opracowana została klasyfikacja i nazewnictwo pieczęci kościelnych⁶¹³, a najgorzej wiejskich. W podręczniku sfragistyki z 1960 r. Marian Gumowski omawiając pieczęcie wiejskie podkreślił, że nie opracowano jeszcze wskazówek podziału typologicznego pieczęci wiejskich⁶¹⁴. Opisuując pieczęcie śląskie rozróżnia następujące wyobrażenia napieczętnie: narzędzia rolnicze, związane z zatrudnieniem ludności, zajęcia leśne, rybackie, górnicze, godła mówiące, święci patroni i pieczęcie herbowe wskazujące na właścicieli wsi⁶¹⁵. Podział ten zbieżny jest z typologią zaproponowaną przez niego wcześniej w publikacji „Herby i pieczęcie miejscowości województwa śląskiego”. W publikacji połączył w jedną grupę znaczeniową wszystkie wyobrażenia związane z religijnością: postacie świętych patronów, kościoły i symbolikę religijną, np. oko Opatrzności, krzyż, Baranek Boży. Wyróżnił też grupę pieczęci z godłem państwowym oraz pieczęcie napisowe. Podział zaproponowany przez Mariana Gumowskiego posłużył jako podstawa do opracowania typologii pieczęci w niniejszej rozprawie. Oddzielono symbolikę religijną⁶¹⁶ od motywów topograficznych, do których włączono wizerunki kościołów oraz opisano grupy wyobrażeń zwierząt, roślin i Temidy.

Zebrane w niniejszym opracowaniu pieczęcie podzielono według następującej typologii:

- 1) motywy rustykalne (np.: narzędzia rolnicze, wieśniacy przy pracy, płody rolne itp.);
- 2) motywy leśne;
- 3) inne formy zatrudnienia ludności;
- 4) topograficzne;

612 Z. Piech, *Uwagi o typologii i nazewnictwie pieczęci*, [w:] *Dawne pieczęcie. Typologia – metody badań – interpretacje*, red. Z. Piech, Warszawa 2015, s. 16.

613 *Ibidem*, s. 16–37.

614 Marian Gumowski przywołuje zagraniczne podręczniki Grotenfelda, Ilgena, Seylera. Hermann Grotenfeld opisuje podstawowy podział na pieczęcie pismowe, obrazowe, portretowe i herbowe. H. Grotenfeld, *Über Sphragistik. Beiträge zum Aufbau der Urkundenwissenschaft*, Breslau 1875; T. Ilgen, *Sphragistik*, [w:] *Grundriß der Geschichtswissenschaft*, hg. von Alois Meister, Bd. 1, Abt. 4.2, Leipzig 1912, s. 1–58; G. A. Seyler, *Abriß der Sphragistik, ein Versuch*, „Jahrbuch der k. k. heraldischen Gesellschaft Adler” 14, 1884. Podstawowy podział typologiczny na pieczęcie napisowe, obrazowe, portretowe i herbowe również u F. K. Fürst zu Hohenlohe-Waldenburg, *Einige Worte über Bedeutung ins practischen Werth der Sphragistik und Heraldik als historischer Hilfswissenschaften und über ihr Verhältnis zueinander*, „Der Deutsche Herold” 12, 1881, s. 3–4.

615 M. Gumowski, M. Haisig, S. Mikucki, *Sfragistyka*, s. 250.

616 M. Gumowski, *Herby i pieczęcie miejscowości województwa śląskiego*, Katowice 1939. Podstawowy podział pieczęci na obrazowe (typ topograficzny, przedmiotowy, fantastyczny i hagiograficzny), pieczęcie herbowe i pieczęcie pismowe nie da się zastosować do pieczęci gminnych; M. Gumowski, M. Haisig, S. Mikucki, *Sfragistyka*, s. 156. Ikonografię religijną można dzielić na trynitalną, mariologiczną, angelistyczną, liturgiczną, katechetyczną i hagiograficzną; U. Janicka-Krzywdka, *Atrybut. Patron. Symbol, czyli co o świętych i błogosławionych powinien wiedzieć przewodnik*, Kraków 1987, s. 6.

- 5) godła mówiące;
- 6) herbowe (motywy wskazujące na właściciela wsi: herby lub symbole godności urzędów);
- 7) Temida;
- 8) symbolika religijna;
- 9) motywy kwiatne i zielne;
- 10) zwierzęta;
- 11) pieczęcie napisowe;
- 12) godło państwowe;
- 13) inne (nieczytelne lub niepasujące do zaproponowanej typologii).

Przyjęto rozwiązanie, że pieczęcie, których wizerunek można zakwalifikować do różnych grup i występują w konfiguracji motywów, np. rustykalnych lub leśnych z topograficznymi lub symboliką religijną, w statystyce podliczono biorąc pod uwagę rzadziej występujący element. Została też wykazana liczba miejscowości używających danego typu pieczęci. Należy jednak zaznaczyć, że jedna miejscowość mogła w omawianym okresie czasu używać różnych typów pieczęci.

4.2. Motywy rustykalne

Najczęściej spotykane w analizowanym materiale sfragistycznym są pieczęcie, których wyobrażenie napieczęte przedstawia motywy rustykalne i nawiązuje do zajęć ludności. Rolnictwo na całym analizowanym terenie rejencji stanowiło podstawową gałąź gospodarki⁶¹⁷. Uprawiano żyto, owies, jęczmień, pszenicę, rzepak i rośliny pastewne⁶¹⁸. Do uprawy roli używano pługa, radła i brony. Z drobnych narzędzi wykorzystywano między innymi cepy, widły, krąglaki, palice, motyki, szufle, łopaty, sierpy i siekacze do słomy.

Dawne sposoby prowadzenia gospodarki rolnej stanowiły integralny składnik tradycyjnej kultury wsi. W systemie dawnej produkcji roślinnej scenariusz corocznych zabiegów związanych z uprawą zboża wypełniały: przygotowanie gruntu, siew, żniwa, zwózka oraz młócenie. W wysiłku związanym z uprawą zbóż i obróbką ziarna przejawiała się troska o zdobywany z trudem chleb powszedni – „boski dar”. W tym celu podejmowano szereg drobiazgowych działań, starannie sporządzano narzędzia, wypracowywano reguły pracy zespołowej, wykazywano się znajomością poszczególnych gatunków roślin i poszukiwano rozwiązań w sferze magicznej. Na przykład cepy uchodziły za symbol męskich obowiązków i wyrażały związek z życiem ludzkim i magią urodzaju. W opowieściach ludowych pojawiał się motyw przyszłego pokolenia, którego przedstawiciele młócą w piecu chlebowym. Co ciekawe, inne sposoby młócenia, jak np. wydeptywanie ziarna czy uderzanie kłosami o przedmioty, chłopci uważali za przejaw niższej kultury, a nawet grzech⁶¹⁹. Nawet boskie moce stwórcze w wierzeniach ludowych mogły przekładać się na symbolikę związaną z siewem. Człowiek-siewca pracował na wzór Boga i jego produkcyjne zabiegi podlegały wyobrażeniowemu uświęceniu⁶²⁰. „Uprawiając ziemię człowiek wstępował w magiczno-sakralne współdziałanie z przyrodą i potęgami boskimi”⁶²¹. Poprzez pracę przepełnioną mocą sakralną życie stawało się stabilne, jako powtórzenie boskiego aktu twórczego, zaprowadzony był w nim ład⁶²².

Obok narzędzi rolniczych symboliczne znaczenie przypisywano płodom rolnym. Symbolika snopa była ściśle związana ze żniwami i zaopatrzeniem w pokarm, był on synonimem obfitości i dobrobytu,

617 Przykładowo w powiecie niemodlińskim 67,5% ludności trudniło się rolnictwem, w oleskim aż dla 75% ludności rolnictwo stanowi pierwsze, a dla kolejnych 20% drugie źródło utrzymania; F. Triest, *Topographisches Handbuch von Oberschlesien*, Breslau 1865, s. 248, 1166.

618 T. Schück, *Oberschlesien: Statistik des Regierungs-Bezirks Oppeln mit besonderer Beziehung auf Landwirtschaft, Bergbau, Hüttenwesen, Gewerbe und Handel nach amtlichen Quellen von T. Schück, mit einem Vorwort von Dr v. Viebahn*, Iserlohn 1860, s. 105.

619 M. Trojan, K. Jagieła, *Pozyskiwanie i wstępna obróbka ziarna zbóż na wsi polskiej*, Wrocław 1994, s. 157–158.

620 D. Niewiadomski, *Orka i siew. O ludowych wyobrażeniach agrarnych*, Lublin 1999, s. 53.

621 A. Guriewicz, *Kategorie kultury średniowiecznej*, Warszawa 1987, s. 242.

622 D. Niewiadomski, op. cit., s. 73–74.

a w konsekwencji także szczęścia i błogosławieństwa. Jako dar Boga postrzegano bowiem podstawowe składniki pożywienia. Podczas obrzędów odprowadzanych z okazji żniw działanie magiczne przypisywano przede wszystkim pierwszemu i ostatniemu ze związanych snopów. Jako dar dla sąsiada rzucały się na jego pole. Podarunek ten w tradycji traktowany był jako warunek otrzymania błogosławieństwa⁶²³. Pierwotne słowiańskie zabiegi gospodarcze, takie jak: stawianie snopka żyta w kącie izby podczas wieczery, ścielenie słomy na stole pod obrusem, nieraz roztrzaskanie jej po podłodze, na początku XX w. zaczęły być postrzegane w kontekście religijnym⁶²⁴.

Statystyka używania symboli rustykalnych w pieczęci wiejskiej przedstawia się różnorodnie w powiatach, co wyrażono w poniższej tabeli.

Tabela 2. Pieczęcie z motywami rustykalnymi

Nazwa powiatu	Liczba miejscowości w powiecie	Liczba pieczęci w powiecie	Liczba miejscowości z motywem rustykalnym	Narzędzia rolnicze	Chłopi przy pracy	Płody rolne	Razem pieczęci z motywem rustykalnym	Miejscowości z pieczęciami rustykalnymi	Pieczęcie rustykalne w zebranym materiale
Cosel (kozielski)	91	170	45	26	15	25	66	49,45%	38,82%
Falkenberg (niemodliński)	75	110	22	7	18	4	29	29,33%	26,36%
Grottkau (grodkowski)	62	161	16	26	5	6	37	25,81%	22,98%
Kreuzburg (kluczborski)	58	90	11	7	6	6	19	18,96%	21,11%
Leobschütz (głubczycki)	82	165	28	50	5	11	66	34,15%	40,00%
Neisse (nyski)	89	132	7	6	1	3	10	7,86%	7,58%
Neustadt (prudnicki)	105	254	54	69	32	13	114	51,43%	44,88%
Oppeln (opolski)	139	278	51	42	36	17	95	36,69%	34,17%
Rosenberg (oleski)	88	216	29	28	6	0	34	32,95%	15,74%
Gross Strehlitz (strzelecki)	88	130	29	16	15	13	44	32,95%	33,85%
Razem	877	1706	292	277	139	98	514	33,29%	30,13%

Motywy rustykalne były najczęściej wykorzystywanym motywem na wizerunkach pieczętnych gmin w powiatach prudnickim (51,43% miejscowości powiatu) i kozielskim (49,45% miejscowości powiatu). Odnalezione odciski stanowią tam odpowiednio 44,88% i 38,82% zebranego materiału. Najrzadziej motywy związane z gospodarką rolną wykorzystywały gminy w powiecie nyskim (7,86%) i kluczborskim (18,96%). W pozostałych powiatach stosunek procentowy wynosił od 25,81% w grodkowskim do 36,69% w powiecie opolskim. Podsumowując, 33,29% miejscowości stosowało rustykalne wyobrażenia na pieczęci, co stanowi 30,13% pieczęci zbioru (patrz wykres str. 90).

W zebranym materiale najwięcej odcisków z motywem rustykalnym odnaleziono w powiecie prudnickim (114), opolskim (95), głubczyckim (66) i kozielskim (66).

W powiecie kozielskim dwa lemiesz w kompozycji z ptakiem i rybą umieszczono na pieczęci Bierawy (Birawa I, II, III)⁶²⁵. Wizerunek ten wykorzystywany był już na pieczęciach w 1722 r., które odnajdujemy na kartach Katastru Karolińskiego, a utrzymany został aż do 1933 r. Na pieczęci Cisowej (Czissowa II)⁶²⁶ widnieje rysunek grabi skrzyżowanych z dwoma sztukami wideł. W Dolędzinie (Dollendzin)⁶²⁷ na pieczęci nad skrzyżowanymi dwoma kosami i grabiami umieszczono oko Opatrzności. Na pieczęci wsi Dzielawy

623 A.P. Chenel, Słownik symboli, Warszawa 2008, s. 234.

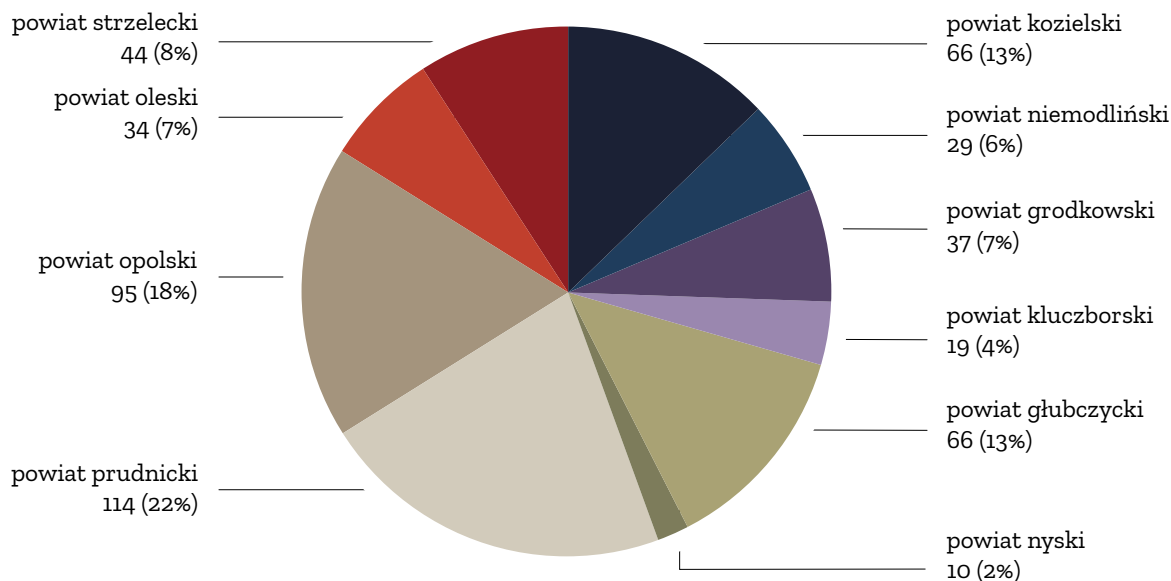
624 J. Pośpiech, Zwyczaje i obrzędy doroczne na Śląsku, Opole 1987, s. 48.

625 Nr 5, 6, 7.

626 Nr 28.

627 Nr 34.

Wykres 3. Liczba pieczęci z motywem rustykalnym z podziałem na powiaty

(Dzielau I, II)⁶²⁸ i Pokrzywnica (Nesselwitz I, II)⁶²⁹ widnieje przedstawienie pługa, na pieczęci Grudyni Małej (Klein Grauden I, II, III)⁶³⁰ – kosa skrzyżowana z cepem, a na pieczęci Dzielnicy (Dzielnitz) – skrzyżowane: cep i kosa, a za nimi grabie⁶³¹. Na pieczęci Miejsca Odrzańskiego (Mistitz)⁶³² nad bronami ukazany jest ptak, Ortowic (Ortowitz I, II, III)⁶³³ – cep, Poborszowa (Poborschau)⁶³⁴ – motyka i dwie pary grabi, Podlesia (Podlesch)⁶³⁵ – motyka, grabie i cep, Raszowej (Raschowa)⁶³⁶ – grabie, Zakrzowa (Sacrau)⁶³⁷ – lemiesz pługa, cep i widły, Steblowa (Stöblau)⁶³⁸ – widły, kosa i cep, Ciesznowa (Teschenau)⁶³⁹ – grabie, cep i kosa, Witosławic (Witoslawitz I, II)⁶⁴⁰ – grabie skrzyżowane z kosą.

Zachowały się pieczęcie, których wizerunki można zaliczyć zarówno do motywów rustykalnych, kwietnych, jak i związanych z gospodarką leśną. Jest to pieczęć Byczynicy (Bitschinitz)⁶⁴¹, na której przedstawiono pień drzewa, z którego wyrastają trzy kwiaty, a w ziemię wbite są dwa szpadle. Wizerunek na pieczęci może symbolizować wykarczowanie lasu w celu podjęcia gospodarki rolnej.

W powiecie niemodlińskim motywy rustykalne na swoich pieczęciach umieściły wsie Myszowice, Michałowek, Sowin, Skarbiszowice, Sarny Małe i Tarnica. Pieczęć Myszowic (Mauschwitz)⁶⁴² z 1849 r. przedstawiała na grabiach skrzyżowanych z cepem ostrze kosy na wspak. Na pieczęci Michałowka (Michelsdorf)⁶⁴³ przedstawiono skrzyżowane grabie z kosą, Sowina (Sabine)⁶⁴⁴ – dwa skrzyżowane topory na

628 Nr 35, 36.

629 Nr 116, 117.

630 Nr 80, 81, 82.

631 Nr 37.

632 Nr 115.

633 Nr 119, 120, 121.

634 Nr 126.

635 Nr 127.

636 Nr 137.

637 Nr 149.

638 Nr 153.

639 Nr 156.

640 Nr 167, 168.

641 Nr 8.

642 Nr 217.

643 Nr 218.

644 Nr 243.

dwóch skrzyżowanych cepach rozdzielonych trzema rozetami. Pieczęcie wsi Sarny Małe (Klein Sarne)⁶⁴⁵, Skarbiszowice (Seifersdorf I, II)⁶⁴⁶ oraz Tarnica (Tarnitze)⁶⁴⁷ otrzymały wizerunek pługa.

W powiecie grodkowskim na pieczęciach występują narzędzia rolnicze, często w kompozycji dzielonego pola pieczęci i w towarzystwie motywów roślinnych. Skrzyżowane narzędzia rolnicze: grabie, kosa, pług i cep przedstawiono na pieczęciach Starego Grodkowa (Alt Grottkau I, II)⁶⁴⁸. Grabiami, cepem i kosą pieczętowały się: Bednary (Bittendorf II)⁶⁴⁹ oraz część Jaszowa (Schwedlich I, II)⁶⁵⁰. Na pieczęci Goworowic widnieją: cep, grabie i drzewo (Gauers II)⁶⁵¹, Szklar (Gläsendorf I, II)⁶⁵² – pług. Lemiesz pługa znajduje się na *sigillum* Goraszowic (Graschwitz I, II, III)⁶⁵³ i Makowic (Mogwitz I, II)⁶⁵⁴, lemiesz z podkową na pieczęci Gałązczyc (Hohen Giersdorf I, II)⁶⁵⁵, dwie kosy, widły i podkowa na pieczęci Nowej Wsi Małej (Klein Neudorf I, II, III)⁶⁵⁶, winogrona, a następnie lemiesz pługa i winogrona na pieczęci Kłodoboku (Klodebach I, II, IV)⁶⁵⁷. Wizerunek pieczęci Jaszowa (Seiffersdorf I, II)⁶⁵⁸ przedstawia lemiesz pługa, a następnie lemiesz pługa pomiędzy dwoma sierpami, Cieszanowic (Tscheschorf I)⁶⁵⁹ – sierp, cep i łopatę, Zurzyc (Zauritz)⁶⁶⁰ – lemiesz i brony, a Siedlca (Zedlitz II)⁶⁶¹ – pług i sierp.

W powiecie kluczborskim najczęściej wykorzystywano na pieczęci rysunek pługa. Występuje on na pieczęciach Markotowa Dużego (Margsdorf I, II)⁶⁶², Sarnowa (Sarnau I)⁶⁶³ i Krzywizny (Schönwald I, II)⁶⁶⁴. Na pieczęci Dobiercic (Wilmsdorf I, II)⁶⁶⁵ umieszczono grabie skrzyżowane z kosą i cepem.

W powiecie głubczyckim rysunek pługa znajdujemy na pieczęci Uciechowic (Auchwitz I)⁶⁶⁶ i Biernatowa (Berndau I, II)⁶⁶⁷, sam lemiesz pługa na pieczęciach Włodzienina (Bladen I, II)⁶⁶⁸, Braciszowa (Bratsch I, II)⁶⁶⁹, Dzierżkowic (Dirschkowitz I, II)⁶⁷⁰, Wódki (Hochkretscham I, II)⁶⁷¹, Królowych (Königsdorf I, II)⁶⁷², lemiesz z ostrzem kosy na pieczęciach Bogdanowic (Badewitz I, II, III)⁶⁷³, Lubotyń (Liptin)⁶⁷⁴, Nasiedla (Nassiedel)⁶⁷⁵, Nowej Wsi Głubczyckiej (Neudorf I)⁶⁷⁶, Pielgrzymowa (Pilgersdorf I, II, III)⁶⁷⁷, Pilsz-

645 Nr 211.

646 Nr 259, 260.

647 Nr 271.

648 Nr 281, 282.

649 Nr 286.

650 Nr 412, 413.

651 Nr 303.

652 Nr 310, 311.

653 Nr 315, 316, 317.

654 Nr 381, 382.

655 Nr 333, 334.

656 Nr 345, 346, 347.

657 Nr 350, 351, 353.

658 Nr 415, 416.

659 Nr 423.

660 Nr 439.

661 Nr 441.

662 Nr 483, 484.

663 Nr 508.

664 Nr 519, 520.

665 Nr 526, 527.

666 Nr 538.

667 Nr 546, 547.

668 Nr 550, 551.

669 Nr 557, 558.

670 Nr 567, 568.

671 Nr 582, 583.

672 Nr 606, 607.

673 Nr 543, 544, 545.

674 Nr 621.

675 Nr 626.

676 Nr 628.

677 Nr 634, 635, 636.

cza (Piltsch II)⁶⁷⁸, Posucic (Possnitz I, II, III)⁶⁷⁹, Zawiszyc (Sabschütz I, II, IV)⁶⁸⁰, Ściborzyc Małych (Steubendorf I, II)⁶⁸¹, Czerwonkowa (Tschirmkau)⁶⁸², lemiesz pługą w zbożu na pieczęci Boboluszek (Boblowitz)⁶⁸³ oraz w różnych kombinacjach lemiesz z innymi narzędziami na pieczęciach Branic (Branitz I, II)⁶⁸⁴, Klisina (Gläsen I, II, III)⁶⁸⁵, Łęgow (Lehn Langenau I, II, III)⁶⁸⁶, Mokrych (Mocker)⁶⁸⁷, Szonowa (Schönau I, II)⁶⁸⁸, Ściborzyc Wielkich (Steuberwitz)⁶⁸⁹, Dębnic (Taumlitz)⁶⁹⁰. Grabie, kosę i cep umieszczono na wizerunku pieczęci Bieszkowa (Bieskau)⁶⁹¹ i Tomic (Thomnitz I, II)⁶⁹², a brony na pieczęci Zubrzy (Sauerwitz)⁶⁹³.

W powiecie nyskim odnaleziono następujące pieczęcie z obrazem narzędzi: dla miejscowości Kamienica (Kamitz I)⁶⁹⁴, Drogoszów (Neusorge I, II)⁶⁹⁵ – grabie i cepy, Ratnowice (Rathmannsdorf I)⁶⁹⁶ – brony, Trzeboszowice (Schwammelwitz I)⁶⁹⁷ – pług, nad nim skrzyżowane dwa cepy, Prusinowice (Waldorf)⁶⁹⁸ – lemiesz pługą, Łąka (Wiesau)⁶⁹⁹ – pług umieszczony obok lisa.

W powiecie prudnickim kombinacje narzędzi takich jak pług, lemiesz, cep, widły, szpadel, łopata, motyka, brony i grabie występują na pieczęciach następujących miejscowości: Włóczno (Achthuben I, II, III)⁷⁰⁰, Stare Kotkowice (Alt Kuttendorf I)⁷⁰¹, Solec (Altzülz I)⁷⁰², Raclawice Śląskie (Deutsch Rasselwitz I, II, III, IV)⁷⁰³, Dzierżysławice (Dirschelwitz I, II, III, Gräflich IV)⁷⁰⁴, Dytmarów (Dittersdorf I, II, III)⁷⁰⁵, Dobieszowice (Dobersdorf)⁷⁰⁶, Biedrzychowice (Friedersdorf I, II, III, IV)⁷⁰⁷, Wróblin (Fröbel I, II, III)⁷⁰⁸, Grocholub (Grocholub I, II)⁷⁰⁹, Oracze, część Głogówka (Hinterdorf)⁷¹⁰, Jarczowice (Jarschowitz)⁷¹¹, Jasiona (Jassen I, II, III)⁷¹², Kolnowice (Kohlsdorf I, II, III)⁷¹³, Kórnic (Körnitz I, II)⁷¹⁴, Skrzypiec (Kreiwitz I, II, III)⁷¹⁵, Krobusz (Kro-

678 Nr 638.

679 Nr 641, 642, 643.

680 Nr 654, 655, 657.

681 Nr 671, 672.

682 Nr 682.

683 Nr 554.

684 Nr 555, 556.

685 Nr 576, 577, 578.

686 Nr 617, 618, 619.

687 Nr 625.

688 Nr 663, 664.

689 Nr 673.

690 Nr 677.

691 Nr 549.

692 Nr 678, 679.

693 Nr 658.

694 Nr 754.

695 Nr 781, 782.

696 Nr 797.

697 Nr 810.

698 Nr 822.

699 Nr 825.

700 Nr 829, 830, 831.

701 Nr 832.

702 Nr 839.

703 Nr 857, 858, 859, 860.

704 Nr 861, 862, 863, 864.

705 Nr 865, 866, 867.

706 Nr 874.

707 Nr 882, 883, 884, 885.

708 Nr 886, 887, 888.

709 Nr 893, 894.

710 Nr 898.

711 Nr 899.

712 Nr 900, 901, 902.

713 Nr 911, 912, 913.

714 Nr 920, 921.

715 Nr 923, 924, 925.

busch)⁷¹⁶, Kujawy (Kujau I, II, III)⁷¹⁷, Ogiernicze (Legelsdorf I)⁷¹⁸, Lubrza (Leuber I, II, III)⁷¹⁹, Leśnik (Leschnig)⁷²⁰, Łowkowice (Lobkowitz I, II)⁷²¹, Mochów (Mochau)⁷²², Pietna (Pietna I, II)⁷²³, Rzepcze (Repsch I, II)⁷²⁴, Głogówek-Zamek (Schloss Oberglogau)⁷²⁵, Szonowice (Schönowitz I, II, IV)⁷²⁶, Piszczowice (Schreibersdorf I, II, III)⁷²⁷, Włókno (Siebenhuben I, II, III)⁷²⁸, Walce (Walzen I, II)⁷²⁹, Żabnik (Ziabnik I, II)⁷³⁰.

W powiecie opolskim wizerunek pługa pojawił się na pieczęciach Starego Popielowa (Alt Poppelau I, II, III, IV)⁷³¹, Gosławic (Goslawitz II, III)⁷³², Zakrzowa (Königlich Sakrau I, II)⁷³³, kolonii Popielów (Poppelau Colonie)⁷³⁴. Rysunek pługa z kosą i cepem wystąpił na pieczęci Szczedrzyka (Schedrzyk I, II, III)⁷³⁵, szpadla i grabi na pieczęci Pasieki (Wilhelmsthal I, II)⁷³⁶. Różnorakie kombinacje często skrzyżowanych ze sobą narzędzi: cepów, widel, grabi, lemiesza pługa, kos i sierpów umieszczono na pieczęciach miejscowości: Stare Budkowice (Alt Budkowitz I, II)⁷³⁷, Bierdzany (Bierdzan I, II)⁷³⁸, Domaradz (Dammratsch I, II)⁷³⁹, Daniec (Danietz I, II)⁷⁴⁰, Dąbrowice (Dombrowitz)⁷⁴¹, Ligota Turawska (Ellguth Turawa)⁷⁴², Gosławice (Goslawitz I)⁷⁴³, Kępa (Kempa I, II)⁷⁴⁴, Lędziny (Lendzin I, II)⁷⁴⁵, Chwałkowice (Leopoldsberg)⁷⁴⁶, Raszowa (Raschau I, II)⁷⁴⁷, Osiny (Rothaus I, II)⁷⁴⁸, Siedlice (Seidlitz)⁷⁴⁹, Okoły (Tauenzinow I, II)⁷⁵⁰, Wójtowa Wieś (Vogtsdorf I, II)⁷⁵¹, Żywocice (Zywodczütz I, II, III)⁷⁵².

W powiecie oleskim radło lub pług występuje na pieczęciach wsi: Ciarka (Schiorke I)⁷⁵³, Jasienie (Jaschine I)⁷⁵⁴, Leśna (Leschna I)⁷⁵⁵, Zdziechowice Środkowe (Mittel Seichwitz)⁷⁵⁶ i Gronowice (Gruno-

716 Nr 926.

717 Nr 931, 932, 933.

718 Nr 946.

719 Nr 949, 950, 951.

720 Nr 948.

721 Nr 952, 953.

722 Nr 957.

723 Nr 970, 971.

724 Nr 986, 987.

725 Nr 1004.

726 Nr 1014, 1015, 1017.

727 Nr 1018, 1019, 1020.

728 Nr 1032, 1033, 1034.

729 Nr 1049, 1050.

730 Nr 1076, 1077.

731 Nr 1085, 1086, 1087, 1088.

732 Nr 1182, 1183.

733 Nr 1234, 1235.

734 Nr 1287.

735 Nr 1313, 1314, 1315.

736 Nr 1338, 1339.

737 Nr 1083, 1084.

738 Nr 1092, 1093.

739 Nr 1135, 1136.

740 Nr 1140, 1141.

741 Nr 1151.

742 Nr 1161.

743 Nr 1181.

744 Nr 1219, 1220.

745 Nr 1250, 1251.

746 Nr 1252.

747 Nr 1293, 1294.

748 Nr 1297, 1298.

749 Nr 1318.

750 Nr 1328, 1329.

751 Nr 1333.

752 Nr 1358, 1359, 1360.

753 Nr 1511.

754 Nr 1426.

755 Nr 1465.

756 Nr 1477.

witz I)⁷⁵⁷. Lemiesz posłużył jako herb Kadłuba Wolnego (Frei Kadlub I, II, III)⁷⁵⁸. Sierp umieszczono w pieczęciach Bażan (Basan I)⁷⁵⁹, dwa sierpy zwrócone ostrzami ku sobie – Łowoszowa (Lowoschau I)⁷⁶⁰, a bronny – na pieczęci Trzebiszyna (Trebitschin/Trzebitschin I)⁷⁶¹. Pięć wsi wykorzystało rysunek grabi w swym godle: pojedyncze grabie w pieczęciach Pawłowic (Nieder Paulsdorf I)⁷⁶², Psurowa (Psurow I, II)⁷⁶³, skrzyżowane grabie w Sowczycach (Schoffschütz I, II)⁷⁶⁴, skrzyżowane grabie, a nad nimi półkole z kolcami w Goli (Gohle I)⁷⁶⁵. W Skorkowie (Skorkau)⁷⁶⁶ godło to widły koło stogu siana. Kosa ukazana została w Łące (Lenke I)⁷⁶⁷, natomiast dwie skrzyżowane kosy w Łomnicy (Lomnitz I, II)⁷⁶⁸. Dwa skrzyżowane cepy znajdują się na pieczęci Krzyżanów (Krisanowitz I)⁷⁶⁹, a trzy skrzyżowane cepy – w Jamach (Jamm I, II)⁷⁷⁰. Dwie skrzyżowane łopaty występują na pieczęci Pawłowic (Ober Paulsdorf)⁷⁷¹, kosa skrzyżowana z widłami w Chudobie (Kudoba I)⁷⁷², w Skrońsku łopata skrzyżowana z widłami (Skronska I)⁷⁷³. W godle pieczęci Wachowa umieszczono wyobrażenie przedstawiające wóz z dyszlem (Wachow I)⁷⁷⁴.

Najpopularniejsze zestawienie narzędzi w wizerunkach pieczętnych w powiecie strzeleckim to kombinacja grabi, cepa i kosy na pieczęciach Kamienia Śląskiego (Gross Stein)⁷⁷⁵, Jasiony (Jeschona I, II)⁷⁷⁶, Niwek (Niewke)⁷⁷⁷, Oleszki (Oleschka)⁷⁷⁸, Szymiszowa (Schimischow I, II)⁷⁷⁹, kosa na pieczęci Boryczy (Boritsch)⁷⁸⁰, kosa z piłą w Dańcu (Danietz)⁷⁸¹, lemiesz i ostrze kosy na pieczęci Wolnego Wójtostwa Leśnicy (Frei Vogtei Leschnitz)⁷⁸², grabie – Łazisk (Lasisk I, II)⁷⁸³, ostrze kosy i lemiesz – Niezdrowic (Niesdrowitz)⁷⁸⁴, pług – Odrowąza (Oderwanz I, II)⁷⁸⁵ i Poznowic (Posnowitz)⁷⁸⁶.

Na części pieczęci z motywem rustykalnym wyobrażenie napieczętne stanowią nie same narzędzia, ale sceny z życia wsi ukazujące chłopą przy pracy na roli. W powiecie kozielskim na pieczęci Błazejowic (Blazeowitz)⁷⁸⁷, Reńskiej Wsi (Reinschdorf I, II)⁷⁸⁸, Sławięcic (Slawientzitz I)⁷⁸⁹, Sukowic (Suckowitz I, II)⁷⁹⁰,

757 Nr 1421.

758 Nr 1405, 1406, 1407.

759 Nr 1371.

760 Nr 1471.

761 Nr 1542.

762 Nr 1488.

763 Nr 1501, 1502.

764 Nr 1513, 1514.

765 Nr 1412.

766 Nr 1524.

767 Nr 1463.

768 Nr 1467, 1468.

769 Nr 1452.

770 Nr 1424, 1425.

771 Nr 1491.

772 Nr 1455.

773 Nr 1528.

774 Nr 1548.

775 Nr 1612.

776 Nr 1619, 1620.

777 Nr 1651.

778 Nr 1660.

779 Nr 1685, 1686.

780 Nr 1584.

781 Nr 1594.

782 Nr 1599.

783 Nr 1641, 1642.

784 Nr 1650.

785 Nr 1658, 1659.

786 Nr 1670.

787 Nr 9.

788 Nr 138, 139.

789 Nr 150.

790 Nr 154, 155.

Trawniki (Trawnig)⁷⁹¹ ukazano chłopą z kosą, Grzędzina (Grzendzin)⁷⁹² – chłopą z kosą i cepem, Jaborowic (Jaborowitz)⁷⁹³ – chłopą z motyką i widłami, Ligoty Małej (Klein Ellguth)⁷⁹⁴, Nieznaszyna (Niesnaschin)⁷⁹⁵, Więszyc (Wiegenschütz I, II)⁷⁹⁶ – chłopą z cepem, a Dobrosławic (Dobroslawitz I, II)⁷⁹⁷ – rękę z cepem.

W powiecie niemodlińskim najczęściej spotykanym motywem jest przedstawienie człowieka z kosą. Na pieczęciach powstałych przed połową XIX w. jest to postać ukazana dynamicznie podczas wykonywanej pracy. Na pieczęciach młodszych, z drugiej połowy XIX w. i XX w., postać trzymająca kosę pokazana została w bezruchu. Wizerunek ten na swoich pieczęciach umieścili wsie: Goszczowice (Guschwitz I, II)⁷⁹⁸, Skarbiszów (Karbischau I, II)⁷⁹⁹, Tłustoręby (Kirchberg I, II)⁸⁰⁰, Niewodniki (Niewodnik I, II)⁸⁰¹, Niesiebdowice (Nussdorf)⁸⁰² i Pleśnica (Plieschnitz)⁸⁰³. Chłop z sierpem wystąpił na pieczęci Nowej Jamki (Deutsch Jamke)⁸⁰⁴ i Korfantowa-Wsi (Dorf Friedland I, II)⁸⁰⁵, z widłami na pieczęci Siedlisk (Schedliske)⁸⁰⁶, z motyką na pieczęci Jemielina (Colonie Friedrichsfelde)⁸⁰⁷, z grabiami i dzbanem – Chróściny (Weissdorf)⁸⁰⁸.

W powiecie grodkowskim kobieta z sierpem i grabiami przedstawiona została na pieczęci Janowej (Johnsdorf)⁸⁰⁹, chłop przy pługu – Kasiszki (Kasischka)⁸¹⁰, chłop z kosą – Nieradowic (Nitterwitz II)⁸¹¹ i Ry-siowic (Reisewitz I)⁸¹², siewca i lemiesz – Grądów (Perschkenstein)⁸¹³.

W powiecie kluczborskim chłopą z grabiami przedstawiono na pieczęci Biskupic (Bischdorf I, II)⁸¹⁴, z kosą w Maciejowie (Matzdorf I, II)⁸¹⁵, z widłami i grabiami na pieczęci Smardów (Schmardt V)⁸¹⁶, a siewcę na pieczęci Jaśkowic (Jaschkowitz I)⁸¹⁷.

W powiecie głubczyckim na pieczęci Jędrychowic (Hennerwitz)⁸¹⁸ umieszczono siewcę, Kałdun (Kal-daun I, II)⁸¹⁹ – chłopą z kosą przy pracy, Lwowian (Schlegenberg)⁸²⁰ – rękę trzymającą cep, a Wiechowic (Wehowitz I)⁸²¹ – oracza przy pługu.

W powiecie nyskim na pieczęci Kalkowa (Kalkau I)⁸²² użyty został wizerunek chłopą z widłami i kosą.

791 Nr 157.

792 Nr 61.

793 Nr 64.

794 Nr 79.

795 Nr 118.

796 Nr 163, 164.

797 Nr 32, 33.

798 Nr 196, 197.

799 Nr 205, 206.

800 Nr 207, 208.

801 Nr 223, 224.

802 Nr 227.

803 Nr 231.

804 Nr 177.

805 Nr 178, 179.

806 Nr 249.

807 Nr 175.

808 Nr 275.

809 Nr 337.

810 Nr 340.

811 Nr 386.

812 Nr 399.

813 Nr 392.

814 Nr 449, 450.

815 Nr 485, 486.

816 Nr 517.

817 Nr 471.

818 Nr 581.

819 Nr 592, 593.

820 Nr 659.

821 Nr 690.

822 Nr 750.

Niektóre wizerunki napieczątne w powiecie prudnickim przedstawiają chłopów przy pracy – są to scenki pracy przy pługu, przy koszeniu, podczas grabienia czy obsiewania pola. Chłop przy pługu występuje na pieczęci miejscowości Stare Miasto Biała (Altstadt I, II, III)⁸²³, z kosą na pieczęci Brzeźnicy (Brennitz I, II)⁸²⁴, Dobrej (Dobrau I)⁸²⁵, Ligoty Bialskiej (Ellguth I, II)⁸²⁶, Józefowa (Josefsgrund I, II)⁸²⁷, Pogórza (Pogosch I, II, III)⁸²⁸, Przechodu (Psychod II)⁸²⁹, Wasilowic (Waschelwitz I, II, III)⁸³⁰, z cepem – Nowego Browińca (Deutsch Probnitz I, II)⁸³¹, Przechodu (Psychod I)⁸³², z grabiami – Frącek (Fronzke)⁸³³, z łopata – Grabiny (Grabine)⁸³⁴, Laskowic (Lasswitz I, II)⁸³⁵, Słokowa (Schlogwitz)⁸³⁶, z dużym workiem – Kromołowa (Kramelau)⁸³⁷, przy siewie – Łącznika (Lonschnik I, II, III)⁸³⁸, trzymający konia – Raclawiczek (Polnisch Rasselwitz)⁸³⁹.

W powiecie opolskim scenki rustykalne na pieczęciach występują również często, jak wizerunki samych narzędzi. Rysunek chłopca z kosą przy pracy umieszczono na pieczęciach Chrzaszczyc (Chrzumczütz I, II)⁸⁴⁰, Wróblina (Frauendorf I, II)⁸⁴¹, Górek (Gorek I, II)⁸⁴², Kałów (Podewils)⁸⁴³, Polskiej Nowej Wsi (Polnisch Neudorf III)⁸⁴⁴, Grabic (Zedlitz I)⁸⁴⁵, Żlinic (Zlönitz I, II, III)⁸⁴⁶. Wizerunek pasterza występuje na pieczęci Domaradzkiej Kuźni – Kolonii (Damratschhammer Colonie)⁸⁴⁷, a siewcy na pieczęciach Komprachcic (Comprachtschütz I, II, III, IV)⁸⁴⁸ i Bukowa (Georgenwerk I, II)⁸⁴⁹. Postaci z sierpem umieszczono na pieczęciach Boguszyc (Boguschütz)⁸⁵⁰ i Grotowic (Gräfenort I, II)⁸⁵¹, z cepem na pieczęci Krzywej Góry (Blumenthal II)⁸⁵², z motyką na pieczęci Domecka (Dometzko I, II)⁸⁵³ i Zimnic Wielkich (Gross Schimnitz I, II)⁸⁵⁴, z widłami w Dobrzeniu Małym (Klein Döbern)⁸⁵⁵, z lancą w Mechnicach (Muchenitz I, II)⁸⁵⁶, z łopata w Święcinach (Neuwedel I, II)⁸⁵⁷, przy pługu w Złotnikach (Zlattnik I, II, III)⁸⁵⁸.

823 Nr 833, 834, 835.

824 Nr 842, 843.

825 Nr 875.

826 Nr 878, 879.

827 Nr 903, 904.

828 Nr 972, 973, 974.

829 Nr 983.

830 Nr 1052, 1053, 1054.

831 Nr 855, 856.

832 Nr 982.

833 Nr 889.

834 Nr 892.

835 Nr 944, 945.

836 Nr 1003.

837 Nr 922.

838 Nr 954, 955.

839 Nr 981.

840 Nr 1125, 1126.

841 Nr 1170, 1171.

842 Nr 1179, 1180.

843 Nr 1283.

844 Nr 1286.

845 Nr 1346.

846 Nr 1353, 1354, 1355. Na dwóch najstarszych pieczęciach nie ma pewności co do narzędzia trzymanego przez chłopca.

847 Nr 1139.

848 Nr 1127, 1128, 1129, 1130.

849 Nr 1177, 1178.

850 Nr 1100.

851 Nr 1186, 1187.

852 Nr 1099.

853 Nr 1154, 1155.

854 Nr 1197, 1198.

855 Nr 1221.

856 Nr 1265, 1266.

857 Nr 1277, 1278.

858 Nr 1350, 1351, 1352.

W powiecie strzeleckim chłop przy drabinie opartej o drzewo owocowe występuje na pieczęci Choruli (Chorulla I, II)⁸⁵⁹, chłop z sierpem w Kadhubcu (Kadlubietz I, II)⁸⁶⁰, zaś kobieta z sierpem w Malni (Mallnie I, II)⁸⁶¹, chłop z kosą w Nogowczycach (Nogowschütz)⁸⁶², w Sprzęcicach (Sprentschütz I)⁸⁶³, z grabiami w Ligocie Górnej (Ober Ellguth I, II)⁸⁶⁴, z kosą w Otmęcie (Ottmuth (I, II, III))⁸⁶⁵. Rysunek dwóch chłopów z sierpem i cepem umieszczono na pieczęci Suchych Łanów (Sucholohna)⁸⁶⁶, a jednego chłopca z sierpem i cepem na pieczęci Otmic (Ottmütz)⁸⁶⁷.

Kolejne godła napieczątne w grupie symboliki rustykalnej to przedstawienia płodów rolnych. W grupie tej nie występuje tak ogromna różnorodność, jak w przypadku narzędzi rolniczych. W powiecie kozielskim wizerunki na pieczęciach, na których przedstawiono płody rolne, zawsze skomponowane są z przedstawieniem narzędzi rolniczych. Choć widać, że tłoki pieczętne pochodzą z jednego warsztatu rzemieślniczego, każda pieczęć jest inna, różnią się bowiem szczegółami przedstawienia. W powiecie kozielskim na pieczęci Brzeźców (Brzezetz I, II)⁸⁶⁸ i Ostroźnicy (Ostrosnitz)⁸⁶⁹ umieszczono kłosa zboża między dwoma sierpami, Ciska (Czissek I, II, III)⁸⁷⁰ – snop i dwa cepy, Dziergowic (Dziergowitz I, II, III)⁸⁷¹ – trzy kłosa zboża pomiędzy dwoma szpadlami, Goszyc (Goschütz I, II)⁸⁷² – kosę nad rosnącym zbożem, Grodziska (Grötsch I, II)⁸⁷³ – stóg siana, na nim ptaka, po obu stronach stogu wbito po jednej motyce, Januszkowic (Januschkowitz III)⁸⁷⁴ – snop, za nim grabie i kosę, Łęczec (Lenschütz)⁸⁷⁵ – snop pomiędzy dwoma sierpami, Blachowni Śląskiej (Medar-Blechhammer I)⁸⁷⁶ – snop, a za nim kosę skrzyżowaną z cepem, Miejsca Kłodnickiego (Miesce)⁸⁷⁷ – kłosa i sierp, Milic (Militsch)⁸⁷⁸ i Miłowic (Millowitz I, II)⁸⁷⁹ – dwa stogi, pomiędzy nimi grabie, Bytkowa (Pickau)⁸⁸⁰ – stóg siana, za nim kosę skrzyżowaną z grabiami, Pociękarba (Potzenkarb)⁸⁸¹ – snop i dwie pary grabi, Przedborowic (Przeborowitz)⁸⁸² – winorośl i sierpy, Warmuntowic (Warmunthau I, II)⁸⁸³ – ptaka na stogu siana, obok dwa kłosa i sierp.

W powiecie niemodlińskim zboże zobrazowane jest na pieczęci Wyrebin (Ferdinandshof II)⁸⁸⁴, trzy kłosa zboża na wizerunku w Kuropasie (Korpitz)⁸⁸⁵, a snop na pieczęci Góry (Gross Guhrau I, II)⁸⁸⁶.

Nieznany owoc pomiędzy dwoma sierpami na swojej pieczęci umieściła gmina Radzikowice (Stephansdorf I, II, III)⁸⁸⁷ w powiecie nyskim.

859 Nr 1590, 1591.

860 Nr 1622, 1623.

861 Nr 1644, 1645.

862 Nr 1652.

863 Nr 1690.

864 Nr 1653, 1654.

865 Nr 1663, 1664, 1665.

866 Nr 1695.

867 Nr 1666.

868 Nr 14, 15.

869 Nr 122.

870 Nr 24, 25, 26.

871 Nr 38, 39, 40.

872 Nr 48, 49.

873 Nr 59, 60.

874 Nr 71.

875 Nr 98.

876 Nr 108.

877 Nr 111.

878 Nr 112.

879 Nr 113, 114.

880 Nr 124.

881 Nr 132.

882 Nr 133.

883 Nr 161, 162.

884 Nr 184.

885 Nr 214.

886 Nr 189, 190.

887 Nr 815, 816, 817.

W powiecie grodkowskim na pieczęciach pojawiły się różne kombinacje ze zboża: trzy snopy na pieczęci Grodziszcza (Graditz II)⁸⁸⁸, snop między trzema kwiatami z obu stron i pod dwoma ptakami na pieczęci Lasowic (Lasswitz I, II)⁸⁸⁹, snop między dwoma sierpami na pieczęci Białowieży (Pillwösche II)⁸⁹⁰, snop z cepem i sierpem na pieczęci Wójcic (Woitz IV)⁸⁹¹, dwa skrzyżowane snopy na pieczęci Rusinowic (Reisendorf I)⁸⁹².

W powiecie kluczborskim trzy kłosa umieszczono na pieczęciach Kochłowic (Kochelsdorf I, II)⁸⁹³ i Komorzna (Reinersdorf I, II)⁸⁹⁴, a trzy snopy na pieczęci Ligoty Zameckiej (Schloss Ellguth I, II)⁸⁹⁵.

W powiecie głubczyckim snop zboża skrzyżowany z narzędziami pojawił się na wizerunku pieczęci Gródczan (Hratschein)⁸⁹⁶, Jabłonki (Klemstein III)⁸⁹⁷, Niekazanic (Osterwitz I, II)⁸⁹⁸, dwa stogi siana, pomiędzy którymi umieszczono gwiazdę, na pieczęci Jabłonki (Klemstein I, II)⁸⁹⁹, kłosa zboża pod grotem motyki na pieczęci Kazimierza (Kasimir I, II)⁹⁰⁰ i winorośl na pieczęci Pietrowic (Peterwitz I, II, III)⁹⁰¹.

W oleskim pojawia się snop zboża w godle Wędryni (Wendrin I)⁹⁰² oraz snop pomiędzy cepem i grabiami w Bażanach (Basan IV)⁹⁰³, a pomiędzy kosą i grabiami w Łomnicy (Lomnitz IV)⁹⁰⁴. Kłosa zboża znajdują się na pieczęci Wierzchów (Wierschy)⁹⁰⁵, Bogacicy (Bodland IV)⁹⁰⁶ i Wojciechowa (Albrechtsdorf I)⁹⁰⁷.

Plody rolne na pieczęciach w powiecie prudnickim to zarówno rosnące zboże na pieczęci Brożca (Brotschütz I, II, III)⁹⁰⁸, jak i tradycyjny snop na pieczęciach Prężyny (Gross Pramsen I, II)⁹⁰⁹, Rzymkowic (Ringwitz I, II, III)⁹¹⁰, Gostomi (Simsdorf I, II)⁹¹¹, Zieliny (Zellin I, II, III)⁹¹².

W powiecie opolskim zboże w postaci ziaren w misce umieszczono na pieczęci Grudzie (Grudschütz III, IV)⁹¹³. Pieczęć tę opisał Wilpert jako przedstawiającą jaja w koszu, tymczasem w aktach landratury opolskiej zachowała się korespondencja z opisem nowej pieczęci, gdzie scharakteryzowano jej wizerunek jako przedstawiający ziarna zboża⁹¹⁴. Kłosa zboża widnieją na wizerunku pieczęci Dąbrówki Górnej (Dombrowka I)⁹¹⁵, Brzezi (Finkenstein I, II)⁹¹⁶, Krzanowic (Krzanowitz)⁹¹⁷ oraz obok lemiesza i sierpa na pieczęci Kotorza Małego (Klein Kottorz I, II)⁹¹⁸. Różne kombinacje snopa zboża w połączeniu z narzędziami

888 Nr 314.

889 Nr 359, 360.

890 Nr 396.

891 Nr 437.

892 Nr 397.

893 Nr 476, 477.

894 Nr 503, 504.

895 Nr 511, 512.

896 Nr 588.

897 Nr 601.

898 Nr 629, 630.

899 Nr 599, 600.

900 Nr 595, 596.

901 Nr 631, 632, 633.

902 Nr 1555.

903 Nr 1374.

904 Nr 1470.

905 Nr 1563.

906 Nr 1381.

907 Nr 1361.

908 Nr 844, 845, 846.

909 Nr 895, 896.

910 Nr 990, 991, 992.

911 Nr 1035, 1036.

912 Nr 1072, 1073, 1074. Snop zboża na pieczęci Zielina może być związany z pracą młyna wodnego w miejscowości, zob. A. Smarzy, *Z dziejów młyna w Zielinie oraz zielińskich młynarzy*, „Ziemia Prudnicka” 2007, s. 128–132.

913 Nr 1201, 1202.

914 APOp, SP w Opolu, sygn. 413, b.p.

915 Nr 1152.

916 Nr 1166, 1167.

917 Nr 1245.

918 Nr 1222, 1223.

umieszczono na pieczęciach Chmielowic (Chmiellowitz I, II)⁹¹⁹, Krasiejowa (Krascheow I, II, III)⁹²⁰, Zakrzowa Turawskiego (Sacrau Turawa I, II)⁹²¹ i Straduni (Straduna III)⁹²², a stóg siana na wizerunku pieczęci Miedzianej (Kupferberg)⁹²³.

W powiecie strzeleckim płody rolne na pieczęciach przedstawione są zarówno jako rosące zboże, jak i snopy zboża, zawsze w połączeniu z wizerunkami narzędzi rolnych: sierpa, kosy czy grabi. Kłosa zboża występują na pieczęci Adamowic (Adamowitz)⁹²⁴, Dąbrówki (Dombrowka), Kolonii Wysoka (Colonie Wysoka)⁹²⁵, Gogolina (Gogolin I, II, III)⁹²⁶, Górażdzy (Goradze I, II, III)⁹²⁷, natomiast snopy na pieczęciach Starego Ujazdu (Alt Ujest)⁹²⁸, Krępanej (Krempa I, II)⁹²⁹, Mokrych Łanów (Mokrolohna)⁹³⁰ i Sucheje (Suchau)⁹³¹.

4.3. Motywy leśne

Gospodarka leśna na Śląsku była kształtowana przez regulacje państwowe. Zarządzenie z 9 kwietnia 1756 r. o nowym „porządku leśnym i łowieckim” zapoczątkowało, a kolejne zarządzenie rządowe z lat siedemdziesiątych i osiemdziesiątych XVIII w. uszczegółowiły nowe zasady gospodarki leśnej na Śląsku. Wedle wprowadzonych wówczas zasad należało przeciwdziałać wykorzystywaniu drewna konstrukcyjnego do celów opałowych. Na opał można było wykorzystywać drewno połomowe, gałęzie, wierzchołki, ale generalnie zalecano wykorzystywanie torfu i węgla kamiennego. Transport drewna na eksport miał się odbywać drogą wodną. Zapoczątkowano wysiew i nasadzenia w lasach. Rozpoczęto urządzenie lasów jednolitych pod względem struktury wieku i gatunku⁹³².

Na przełomie XVIII i XIX w. nastąpił pewien regres w gospodarce leśnej na Śląsku, wskutek którego częściowo wyprzedano lub wydzierżawiono lasy państwowe. Wychodząc z niego, w celu poprawy trudnej sytuacji przeprowadzono pomiary lasów państwowych i włączono do nich ostatecznie upaństwowione lasy zakonne. Wprowadzono też nowy podział administracyjny lasów, dzieląc je na inspektoraty, nadleśnictwa, rewiry i obchody⁹³³. W połowie XIX w. państwowa gospodarka leśna na Śląsku dzięki rządowym reformom, działalności Towarzystwa Leśnego oraz Królewskiej Akademii Rolniczej w Prószkowie osiągnęła bardzo dobre wyniki, dorównując wzorcowym gospodarstwom leśnym Hochbergów, Praschmów i Schaffgotschów⁹³⁴. W kontekście znacznego udziału gospodarki leśnej w życiu gospodarczym Śląska naturalne jest częste występowanie pieczęci z motywem leśnym. Lasy podzielono już na początku XVIII wieku w Katastrze Karolińskim na twarde (dęby, buki, graby) i miękkie (sosny, świerki i jodły)⁹³⁵, takie też drzewa prawdopodobnie przedstawiano na pieczęciach.

Dla usprawnienia łowiectwa oraz opieki nad zwierzyną utworzono strażnice łowieckie, ulokowane w pobliżu głównych siedlisk zwierzyny. Po Bożym Narodzeniu, a najdalej po święcie Trzech Króli w leś-

919 Nr 1111, 1112.

920 Nr 1241, 1242, 1243.

921 Nr 1302, 1303.

922 Nr 1324.

923 Nr 1246.

924 Nr 1577.

925 Nr 1702.

926 Nr 1600, 1601, 1602.

927 Nr 1605, 1606, 1607.

928 Nr 1578.

929 Nr 1636, 1637.

930 Nr 1648.

931 Nr 1694.

932 A. Nyrek, *Praktyka i wiedza leśna na Śląsku*, „Sobótka” 1972, nr 27, z. 3, s. 428.

933 Ibidem, s. 429.

934 Ibidem, s. 430.

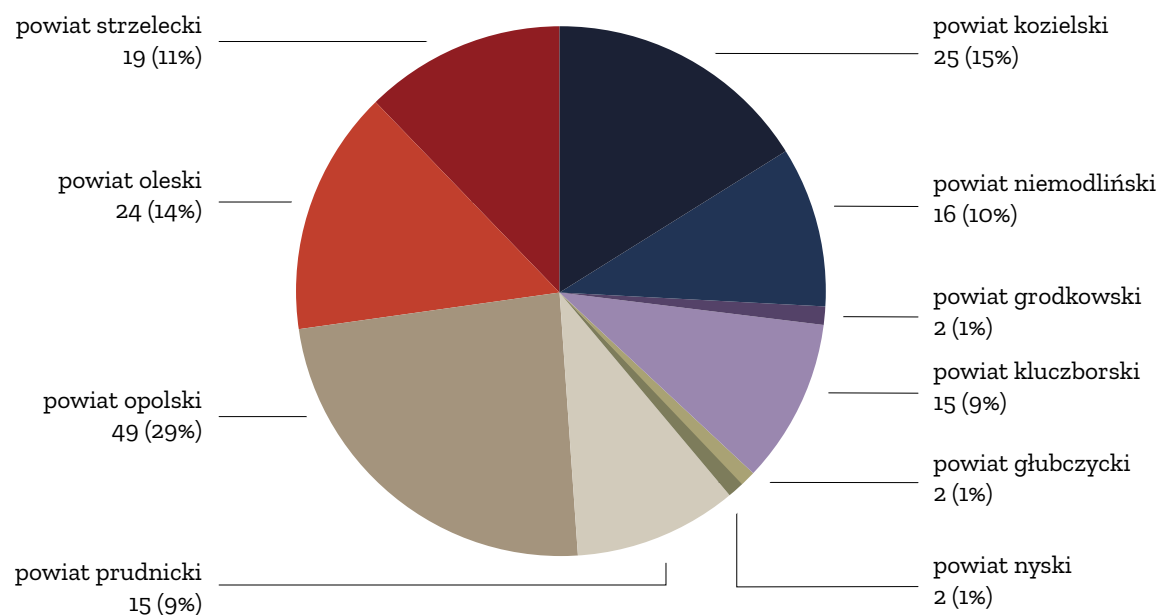
935 Ibidem, s. 425.

niczówkach zamieszkiwali strażnicy leśni, którzy mieli dokarmiać zwierzynę zgromadzonymi zapasami żywności. Obowiązkiem służby leśnej było też niszczenie drapieżników i sprawowanie opieki nad młodnikami⁹³⁶.

Tabela 3. Pieczęcie z motywami nawiązującymi do gospodarki leśnej

Nazwa powiatu	Liczba miejscowości w powiecie	Liczba pieczęci w powiecie	Liczba miejscowości z motywem gospodarki leśnej	Liczba pieczęci z motywem gospodarki leśnej	Miejscowości z pieczęciami z motywem leśnym	Pieczęci z motywem leśnym w zebranych materiale
Cosel (kozielski)	91	170	16	25	17,58%	14,71%
Falkenberg (niemodliński)	75	110	12	16	16,00%	14,54%
Grottkau (grodkowski)	62	161	2	2	3,22%	1,24%
Kreuzburg (kluczborski)	58	90	9	15	15,52%	16,66%
Leobschütz (głubczycki)	82	165	2	2	2,44%	1,21%
Neisse (nyski)	89	132	2	2	2,25%	1,51%
Neustadt (prudnicki)	105	254	7	15	6,66%	5,90%
Oppeln (opolski)	139	278	28	49	20,14%	17,63%
Rosenberg (oleski)	88	216	18	24	20,45%	11,11%
Gross Strehlitz (strzelecki)	88	130	11	19	12,50%	14,61%
Razem	877	1706	107	169	12,20%	9,91%

Wykres 4. Liczba pieczęci z motywem leśnym z podziałem na powiaty

936 A. Nyrek, *Praktyka i wiedza leśna...*, s. 429.

Przedstawiona statystyka pieczęci z motywami nawiązującymi do gospodarki leśnej jest zbieżna z mapą zalesienia terenu i wpływem gospodarki leśnej na życie mieszkańców. Najczęściej takie motywy występują na pieczęciach miejscowości w powiecie oleskim (20,45% miejscowości powiatu), w którym 50% powierzchni stanowiły lasy⁹³⁷, a gospodarka leśna przynosiła duże dochody. Kolejny kompleks leśny to Bory Stobrawskie, obejmujące okolice Kluczborka, Lasowic Wielkich i Wołczyzna w powiecie kluczborskim oraz okolice Dobrzecza Wielkiego, Dąbrowy, Łubnian, Murowa i Popielowa w powiecie opolskim. Odpowiednio 15,52% miejscowości kluczborskich oraz 20,14% opolskich zastosowało na pieczęci wyobrażenie nawiązujące do gospodarki leśnej. Lokalizacja gmin w Borach Niemodlińskich przełożyła się na wizerunek pieczętny 16% gmin powiatu niemodlińskiego. Równie obszerny materiał sfragistyczny reprezentowany jest w zalesionym powiecie kozielskim – 17,58% i strzeleckim – 12,50%. Znikomy jest odsetek pieczęci z motywem leśnym w powiatach grodkowskim, głubczyckim i nyskim.

Najwięcej, bo aż 49 pieczęci z motywem leśnym odnaleziono w powiecie opolskim. Na swoich pieczęciach wizerunek trzech drzew umieścił Grabczok (Grabczok I, II)⁹³⁸, a pojedyncze drzewo – Biestrzynnik (Biestrzynnik I, II)⁹³⁹, Bierkowice (Birkowitz I, II)⁹⁴⁰, Chrzastowice (Chronstau III)⁹⁴¹, Rzędów (Friedrichsfelde)⁹⁴², Kadłub Turawski (Kadlub Turawa I, II)⁹⁴³, Kosorowice (Kossorowitz I, II)⁹⁴⁴, Żelazna (Zelasno I, II)⁹⁴⁵, drzewo z toporem – Chrzastowice (Chronstau I, II)⁹⁴⁶, Luboszyce (Luboschütz I, II)⁹⁴⁷, Zawada (Sowade)⁹⁴⁸, dodatkowo ze szpadlem – Węgry (Wengern I, II)⁹⁴⁹. Narzędzia wykorzystywane przy pracach leśnych: piły, topory i siekiery umieszczono jako znak na pieczęci Antoniowa (Antonia)⁹⁵⁰, Borka (Borrek I, II)⁹⁵¹, Suchego Boru (Derschau I, II, III)⁹⁵², Schodni (Schodnia I, II, III)⁹⁵³, Szczepanowic (Szczepanowitz I)⁹⁵⁴, Wybłyszczowa (Wilhelmsberg)⁹⁵⁵. Szałas stał się znakiem Walidróg (Schulenburg)⁹⁵⁶. Postać drwala z toporem przy pracy odnaleziono na pieczęciach Chobia (Chobie), Chrzowic (Chrzowitz I, II)⁹⁵⁷, Lubnowa (Liebenau I, II)⁹⁵⁸, Maliny (Malino II, III)⁹⁵⁹, Mnichusa (Münchhausen)⁹⁶⁰, Ochódz (Ochotz I, II)⁹⁶¹, Radomierowic (Plümkenau I, II)⁹⁶², Przysieczy (Przyschetz I, II)⁹⁶³, kolonii Siołkowic (Schalkowitz Kolonie)⁹⁶⁴, Młodnik (Süssenrode)⁹⁶⁵, Żerkowic (Zirkowitz)⁹⁶⁶.

937 F. Triest, *Topographisches Handbuch von Oberschlesien, Erste Hälfte*, Breslau 1864, s. 250.

938 Nr 1184, 1185.

939 Nr 1094, 1095.

940 Nr 1096, 1097.

941 Nr 1116.

942 Nr 1172.

943 Nr 1217, 1218.

944 Nr 1239, 1240.

945 Nr 1347, 1348.

946 Nr 1114, 1115.

947 Nr 1255, 1256.

948 Nr 1321.

949 Nr 1335, 1336.

950 Nr 1089.

951 Nr 1101, 1102.

952 Nr 1148, 1149, 1150.

953 Nr 1309, 1310, 1311.

954 Nr 1316.

955 Nr 1337.

956 Nr 1312.

957 Nr 1123, 1124.

958 Nr 1253, 1254.

959 Nr 1262, 1263.

960 Nr 1267.

961 Nr 1279, 1280.

962 Nr 1281, 1282.

963 Nr 1288, 1289.

964 Nr 1308.

965 Nr 1325.

966 Nr 1349.

Zalesienie terenu w powiecie oleskim zobrazowane zostało przez pojedyncze drzewo liściaste w Starym Oleśnie (Alt Rosenberg I, II, III, IV)⁹⁶⁷, las nad rzeką w Bodzanowicach (Botzanowitz I, II)⁹⁶⁸, las w Świerczach (Schönwald I)⁹⁶⁹ i Bogacicy (Bodland II)⁹⁷⁰, drzewo w Borkach Wielkich (Gross Borek I)⁹⁷¹, Borkach Małych (Klein Borek I)⁹⁷², Budzowie (Busow IV)⁹⁷³, Lasowicach Wielkich (Gross Lassowitz)⁹⁷⁴, Laskowicach (Laskowitz I, II)⁹⁷⁵, Jastrzygowicach (Jastrzigowitz II, III)⁹⁷⁶, Nowym Kielbasinie (Neu Kielbaschin)⁹⁷⁷ i Szumiradzie (Sausenberg I)⁹⁷⁸, drzewo rosnące pomiędzy dwoma sercami w Nowych Karmonkach (Neu Karfunkau II)⁹⁷⁹, drzewo pod wagą w Lasowicach Małych (Klein Lassowitz I, II, III)⁹⁸⁰, trzy drzewa w Boroszowie (Boroschau I)⁹⁸¹ i Kolonii Biskupskiej (Friedrichswille I)⁹⁸². Zawody związane z prowadzoną we wsi gospodarką leśną znalazły swoje odbicie na pieczęciach: Nowej Bogacicy (Carlsgrund I)⁹⁸³ – siekiera wbita w drzewo, Gajka (Walspek-Rosenhain I)⁹⁸⁴ – drwal ścinający drzewo przy kuźnicy, Kolonii Łomnickiej (Tellsruh I)⁹⁸⁵ – piła. Postać mężczyzny (myśliwego lub leśniczego) znajduje się w herbie Kniei (Kneja I, II)⁹⁸⁶ i Borkowic (Borkowitz I)⁹⁸⁷.

W powiecie kozielskim drzewo umieściły na swoich pieczęciach gminy Brzeźce (Brzezetz Birken IV)⁹⁸⁸, Krzanowice, Długomiłowice (Krzanowitz und Langlieben)⁹⁸⁹, Mierzęcin (Miersencin)⁹⁹⁰, Pierzchowice (Pirchwitz)⁹⁹¹, drzewo i piłę – Borzysławice (Borislawitz I, II, III)⁹⁹², drzewo, a za nim dwie siekiery – Gieraltowice (Gieraltowitz I, II, III)⁹⁹³, las – Kędzierzyn (Kandrzin-Pogorzeletz I, II)⁹⁹⁴, trzy drzewa – Stara Kuźnia (Klein Althammer)⁹⁹⁵, pień, piłę i siekiere – Kłodnica (Klodnitz)⁹⁹⁶, drzewo z wbitym siekierą – Kózki (Koske I, II)⁹⁹⁷, drzewo, a za nim grabie i kosę – Lichynia (Lichinia)⁹⁹⁸, dwa drzewa – Lubieszów (Liebischau)⁹⁹⁹, trzy drzewa – Szczyty (Tscheidt)¹⁰⁰⁰, pień z toporem – Maciowakrze (Matzkirch I, II)¹⁰⁰¹, drwala – Rzeczyce (Rzetzitz I, II)¹⁰⁰² i Wielmierzowice (Wielmirzowitz I, II)¹⁰⁰³.

967 Nr 1367, 1368, 1369, 1370.

968 Nr 1387, 1388.

969 Nr 1517.

970 Nr 1379.

971 Nr 1415.

972 Nr 1432.

973 Nr 1395.

974 Nr 1420.

975 Nr 1461, 1462.

976 Nr 1430, 1431.

977 Nr 1485.

978 Nr 1509.

979 Nr 1482.

980 Nr 1434, 1435, 1436.

981 Nr 1385.

982 Nr 1411.

983 Nr 1397.

984 Nr 1552.

985 Nr 1536.

986 Nr 1438, 1439.

987 Nr 1382.

988 Nr 17.

989 Nr 91.

990 Nr 110.

991 Nr 125.

992 Nr 10, 11, 12.

993 Nr 44, 45, 46.

994 Nr 74, 75.

995 Nr 78.

996 Nr 84.

997 Nr 86, 87.

998 Nr 99.

999 Nr 100.

1000 Nr 158.

1001 Nr 103, 104.

1002 Nr 145, 146.

1003 Nr 165, 166.

W powiecie niemodlińskim drzewo przedstawiono na pieczęciach miejscowości Prądy (Brande)¹⁰⁰⁴, Ligota Tułowicka (Ellguth Tillowitz I)¹⁰⁰⁵, Ulianówka (Julienthal)¹⁰⁰⁶, Klusznik (Kleuschnitz)¹⁰⁰⁷, Molestowice (Mullwitz I, II)¹⁰⁰⁸, Szydłów (Schiedlow I, II)¹⁰⁰⁹, Stroszowice (Stroschwitz I, II, III)¹⁰¹⁰, drzewo z wbitą siekierą – Malerzowice Wielkie (Gross Mahlendorf)¹⁰¹¹, trzy drzewa – Lipowa (Polnisch Leipe I, II)¹⁰¹² i Puszyna (Puschine)¹⁰¹³, drwała z toporem – Wydrowice (Weiderwitz)¹⁰¹⁴.

W powiecie kluczborskim wizerunek drzewa umieszczono w godle pieczęci Bąkowa (Bankau)¹⁰¹⁵, Gortartowa (Gottersdorf I, II)¹⁰¹⁶, Biadacza (Ludwigsdorf)¹⁰¹⁷, Ciecierzyna (Neudorf I, II)¹⁰¹⁸, Wierzbicy Górnej (Polnisch Würbitz I, II)¹⁰¹⁹, Kobylej Góry (Wesendorf)¹⁰²⁰ i Bogdańczowic (Wüttendorf III)¹⁰²¹, trzy drzewa na pieczęci Przybkowic (Prittwitz I, II)¹⁰²², a drwała z toporem na pieczęci Paruszowic (Baumgarten I, II, III).

W powiecie prudnickim drzewo z toporem znalazło się na pieczęci Kopaliny (Kopaline)¹⁰²³, pojedyncze drzewo na pieczęci Zielina (Zellin IV)¹⁰²⁴, las na pieczęci Czartowic (Schartowitz I, II)¹⁰²⁵, szyszki na pieczęci Szybowic (Schnellewalde I, II, III, IV)¹⁰²⁶, drwał z toporem na pieczęci Śmicza (Schmitsch I, II, III, IV)¹⁰²⁷ i drwał z toporem obok drzewa na pieczęci wsi Wierzbic (Wackenau I, II, III)¹⁰²⁸. Na ostatniej pieczęci pojawił się dodatkowo mały znak własnościowy – podwójny krzyż zakonny.

W powiecie strzeleckim, gdzie dominowały lasy liściaste, a spedycja drewna bukowego prowadzona była drogą rzeczną po Małej Panwi¹⁰²⁹, gospodarkę leśną zaprezentowano poprzez wizerunek toporów na pieczęci Będowskiego (Bendawitz)¹⁰³⁰, las na pieczęciach Borowian (Borowian I, II)¹⁰³¹, Brzeziny (Bresina)¹⁰³² i Dziewkowic (Schewkowitz)¹⁰³³, drwała w lesie w Staniszczech Małych (Klein Stanisch)¹⁰³⁴, Żędowicach (Sandowitz I, II, III)¹⁰³⁵ i Sieronowicach (Schironowitz III)¹⁰³⁶, trzy drzewa w Myślinie (Mi-

1004 Nr 174.

1005 Nr 181.

1006 Nr 204.

1007 Nr 213.

1008 Nr 219, 220.

1009 Nr 253, 254.

1010 Nr 268, 269, 270.

1011 Nr 192.

1012 Nr 234, 235.

1013 Nr 236.

1014 Nr 274.

1015 Nt 444.

1016 Nr 466, 467.

1017 Nr 482.

1018 Nr 488, 489.

1019 Nr 498, 499.

1020 Nr 525.

1021 Nr 531.

1022 Nr 500, 501.

1023 Nr 919.

1024 Nr 1075.

1025 Nr 997, 998.

1026 Nr 1009, 1010, 1011, 1012. W pierwszych dwóch pieczęciach mogły to być nie szyszki, a winogrona.

1027 Nr 1005, 1006, 1007, 1008.

1028 Nr 1046, 1047, 1048.

1029 A. Zimmermann, *Beyträge zur Beschreibung von Schlesien, Bd. I, II, Brieg 1783–1785*; J. Rajman, *Dzieje rozwoju ośrodka gospodarczego nad środkową Małą Panwią, [w:] Z biegiem Małej Panwi. Z biegiem lat... Zarys dziejów terytorium gminy Zawadzkie, Zawadzkie 2009, s. 87.*

1030 Nr 1581.

1031 Nr 1585, 1586.

1032 Nr 1587.

1033 Nr 1684.

1034 Nr 1631.

1035 Nr 1679, 1680, 1681.

1036 Nr 1689.

schline I, II)¹⁰³⁷, Sprzęcicach (Sprentschütz II)¹⁰³⁸ i Warmątowicach (Warmuntowitz I, II)¹⁰³⁹, pojedyncze drzewo na pieczęci Roźniątowa (Rosniontau)¹⁰⁴⁰ i Sieronowic (Schironowitz I, II)¹⁰⁴¹.

W powiecie głubczyckim dwie miejscowości umieściły na swoich pieczęciach wizerunki nawiązujące do zalesienia bądź prowadzonej gospodarki leśnej. Trzy drzewa na swojej pieczęci miała gmina Pilszcz (Pilsch I)¹⁰⁴², a drwała z siekierą gmina Jakubowice (Jakubowitz)¹⁰⁴³.

W powiecie grodkowskim do motywów leśnych nawiązuje wizerunek na pieczęci Bogdanowa (Boitmannsdorf I)¹⁰⁴⁴. Przedstawia drwała z fajką w ustach i siekierą na ramieniu w otoczeniu drzew. Na pieczęci Goworowic (Gauers I, II)¹⁰⁴⁵ ukazano pojedyncze drzewo.

W powiecie nyskim wreszcie wizerunek drzewa umieszczono na pieczęci Starego Paczkowa (Alt Patschkau II)¹⁰⁴⁶, piłę na pieczęci Kamienicy (Kamitz I)¹⁰⁴⁷.

4.4. Inne formy zatrudnienia ludności

W grupie tej mieszczą się pieczęcie, na których przedstawiono symbole prowadzonej gospodarki rybnej, hutnictwa czy młynarstwa.

Gospodarka stawowa na omawianym terenie rozwijała się przede wszystkim w okręgu opolsko-niemodlińskim i kluczborsko-lublinieckim. Okręg opolsko-niemodliński tworzyły ośrodki gospodarki rybnej nad Nysą Kłodzką, Ścinawą, Osobłogą i Odrą: otmuchowsko-nyski, chrzelicko-prudnicki, kozielsko-krapkowicki, grodkowski oraz położone centralnie niemodliński i opolski. Pod koniec XVIII w. powierzchnia stawów w okręgu wynosiła około 5 tysięcy hektarów, co stanowiło ponad 30% powierzchni stawów na całym Górnym Śląsku. W pierwszej połowie XIX w. powierzchnia stawów zmniejszyła się do 3 tysięcy hektarów. Drugi z okręgów – kluczborsko-lubliniecki prosperował dużo słabiej i obejmował trzy ośrodki: kluczborski, oleski i lubliniecki. Przeważały w nim stawy małe i średnie nastawione na produkcję ryb konsumpcyjnych i narybku. W okręgu tym powierzchnia stawów również zmniejszała się – z 4 tysięcy hektarów w XVIII w. do 2 tysięcy hektarów w połowie XIX w.¹⁰⁴⁸ Gospodarka stawowa stanowiła nie tylko domenę dworską, ale prowadzona była też przez chłopów. Utrzymywane przez nich stawy, nastawione na produkcję narybku, uzupełniały braki dworskich stawów odrostowych¹⁰⁴⁹. Pod koniec XVIII w. stawy stanowiły własność zamożniejszych kmieci, sołtysów, młynarzy i karczmarzy¹⁰⁵⁰.

Ważną rolę w życiu gospodarczym odgrywało hutnictwo, którego początki sięgają XVIII w. Rozwojowi hutnictwa sprzyjały zasoby rud darniowych. W połączeniu z rozległymi kompleksami leśnymi stworzyło to podstawę do powstania zakładów hutniczych i budowy urządzeń do uszlachetniania żelaza – świeżarek. Las dostarczał podstawowego surowca opałowego – węgla drzewnego. Wszystkie zakłady hutnicze zlokalizowane były nad rzekami, a bieżąca woda z rzek lub specjalnie konstruowanych kanałów służyła do przepłukiwania rudy i napędzania młotów oraz miechów kuźniczych¹⁰⁵¹. Na rzekach budowano tamy i koła wodne.

1037 Nr 1646, 1647.

1038 Nr 1691.

1039 Nr 1698, 1699.

1040 Nr 1673.

1041 Nr 1687, 1688.

1042 Nr 637.

1043 Nr 589.

1044 Nr 288.

1045 Nr 302, 303.

1046 Nr 698.

1047 Nr 754.

1048 A. Nyrek, *Gospodarka rybna na Górnym Śląsku od połowy XVI do połowy XIX w.*, Wrocław 1966, s. 39, 46.

1049 *Ibidem*, s. 55.

1050 *Ibidem*, s. 57.

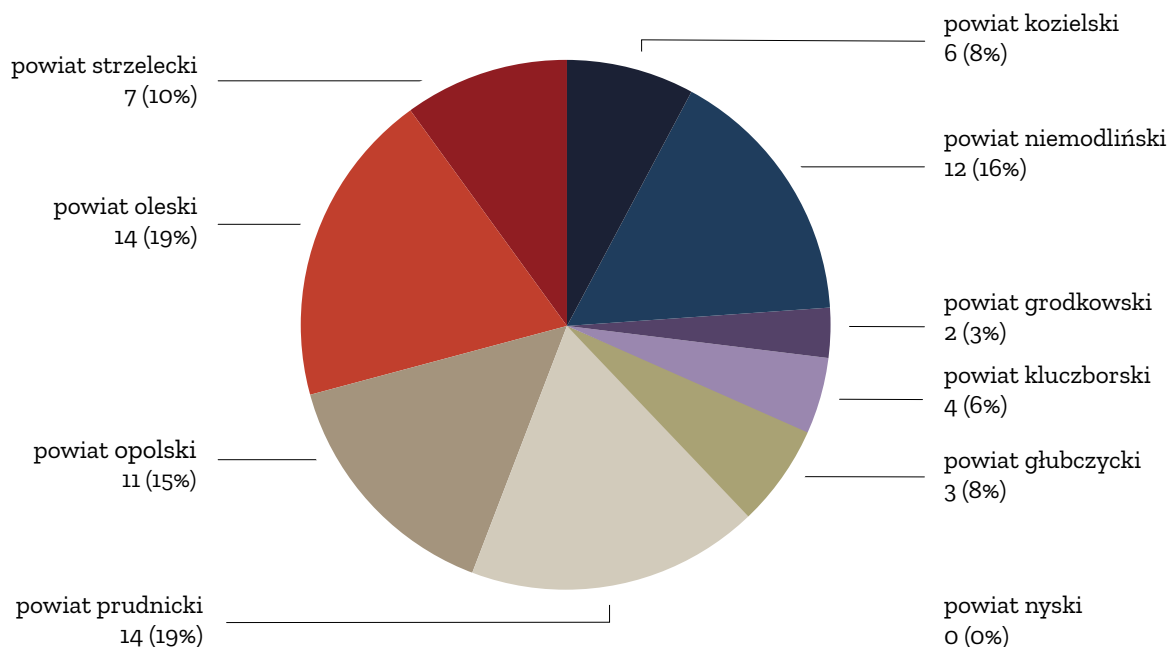
1051 J. Rajman, *Rozwój ośrodków przemysłowych nad Małą Panwią*, cz. 1, Katowice 1962, s. 13–16.

Tabela 4. Pieczęcie z motywem dotyczącym innych form zatrudnienia ludności

Nazwa powiatu	Liczba miejscowości ogółem	Liczba pieczęci ogółem	Liczba miejscowości z motywem innych form zatrudnienia ludności	Liczba pieczęci z motywem innych form zatrudnienia ludności	Miejscowości z pieczęciami innych form zatrudnienia ludności	Pięczęcie innych form zatrudnienia ludności w zebranych materiale
Cosel (kozielski)	91	170	3	6	4,39%	3,53%
Falkenberg (niemodliński)	75	110	9	12	12,00%	10,90%
Grottkau (grodkowski)	62	161	1	2	1,61%	1,24%
Kreuzburg (kluczborski)	58	90	3	4	5,17%	4,44%
Leobschütz (głubczycki)	82	165	1	3	1,22%	1,82%
Neisse (nyski)	89	132	0	0	0,00%	0,00%
Neustadt (prudnicki)	105	254	5	14	4,76%	5,51%
Oppeln (opolski)	139	278	6	11	4,32%	3,96%
Rosenberg (oleski)	88	216	9	14	10,23%	6,48%
Gross Strehlitz (strzelecki)	88	130	5	7	5,69%	5,38%
Razem	877	1706	42	73	4,78%	4,28%

Inne formy zatrudnienia ludności najczęściej wykorzystywano na wizerunkach napieczętych w powiecie niemodlińskim i oleskim, w których pieczęcie miejscowości z tym motywem stanowią odpowiednio 12% i 10,23% zbioru. Ogólnie 4,78% miejscowości skorzystało z wizerunku na pieczęci, który obrazował lokalne zajęcia ludności, niepowiązane bezpośrednio z rolnictwem lub gospodarką leśną.

Wykres 5. Liczba pieczęci z motywem innych form zatrudnienia ludności z podziałem na powiaty

W powiecie prudnickim rybołówstwo ukazano poprzez wizerunek rybaków na pieczęciach Chrzelic (Schelitz I, II, III)¹⁰⁵², Ścigowa (Schiegau) oraz Kierpnia¹⁰⁵³, ośrodka stawowego nad rzeką Osobłogą (Kerpen I, II, III)¹⁰⁵⁴, gdzie wizerunek jest godłem mówiącym. Rybę umieszczono na pieczęci Rybarzy (Fischer I, II)¹⁰⁵⁵ w powiecie kozielskim, gdzie również stała się godłem mówiącym¹⁰⁵⁶. Rybak na łódce figuruje na pieczęci Mechnicy (Mechnitz I, II, III)¹⁰⁵⁷ i Rogów (Rogau)¹⁰⁵⁸ w powiecie kozielskim. W powiecie niemodlińskim ryba występuje jako symbol na pieczęci Włostowej (Floste I)¹⁰⁵⁹ i Rzędziwojowic (Geppersdorf)¹⁰⁶⁰, rybak na łodzi w Radoszowicach (Raschwitz)¹⁰⁶¹, łódź w Zawadzie (Sowade)¹⁰⁶².

W głubczyckim rybak z koszem został wyrzyty na pieczęci Chomiąży (Komeise I, II, III)¹⁰⁶³ – wsi nad rzeką Opawą, która zapewniała też byt mieszkańcom Włodzienina¹⁰⁶⁴.

W kluczborskim ryba i ptak to wyobrażenie na pieczęci Kostowa (Costau)¹⁰⁶⁵, położonego nad stawem i Prosną. W oleskim przedstawiono rybaka na pieczęci Starych Więckowic (Wienskwitz I, II)¹⁰⁶⁶. Wieś zlokalizowana jest koło rzeki Proсны, jej dopływu Piaski, a sąsiaduje z Gorzowem Śląskim, w którym istniało 17,5-hektarowe gospodarstwo stawowe¹⁰⁶⁷. W Kątach Opolskich (Konty I, II)¹⁰⁶⁸ nad Odrą przedstawiono rybaka na łodzi. Gospodarka rybna zobrazowana została poprzez rysunek trzech karpia na pieczęci Krasowej (Krassowa I, II)¹⁰⁶⁹, położonej koło stawów w Wielmierzowicach i Januszkowicach, oraz rybaka na tarczy pieczęci Utraty (Zauche)¹⁰⁷⁰, położonej nad stawami. Kobieta z ptakiem i kotwicą występuje na wizerunku pieczętnym miejscowości Stara Jamka (Polnisch Jamke I)¹⁰⁷¹ w powiecie niemodlińskim, gdzie działał młyn wodny¹⁰⁷². Wizerunek kotwicy umieszczono też na pieczęci Skorkowa-Gronowic (Skorkau-Grunowitz I, II)¹⁰⁷³ w powiecie oleskim.

W miejscowościach związanych z przemysłem hutniczym na pieczęciach pojawiła się odpowiednia do tego symbolika, np. kuźnice, świeżarki („fryszkerki”) i młoty. W powiecie oleskim kuźnica bądź świeżarka ukazana została na pieczęci Turzy (Thursy)¹⁰⁷⁴ i Gajka (Walspek-Rosenhain)¹⁰⁷⁵. Na pieczęciach z miejscowości Kuźnica (Schumm I, II)¹⁰⁷⁶ i Tuły (Thule I)¹⁰⁷⁷ ukazano koło, które zapewne wykorzystywane było do

1052 Nr 999, 1000, 1001. W Chrzelicach funkcjonował staw o powierzchni 141 hektarów, A. Nyrek, *Gospodarka rybna...*, s. 185.

1053 A. Nyrek szacuje na podstawie urbarza głogóweckiego z 1571 r., że nad rzeką Osobłogą w 10 stawach głównych z obsadą 476 kóp narybku oraz w 6 stawach odrostowych z obsadą 225 kóp narybku roczna produkcja ryb konsumpcyjnych wynosiła około 200 kóp. A. Nyrek, *Gospodarka rybna...*, s. 121.

1054 Nr 905, 906, 907 (w statystyce zaliczone do godeł mówiących).

1055 Nr 41, 42, 43 (w statystyce zaliczone do godeł mówiących).

1056 Mieszkańcy trzynastu zagród Rybarzy trudnili się połowem ryb w Odrze od Raciborza do Krapkowic i żeglowali po Odrze, A. Nyrek, *Gospodarka rybna...*, s. 184.

1057 Nr 105, 106, 107.

1058 Nr 140. W Rogach stawy zajmowały prawie 38 hektarów powierzchni, A. Nyrek, *Gospodarka rybna...*, s. 184.

1059 Nr 185.

1060 Nr 186.

1061 Nr 238.

1062 Nr 265.

1063 Nr 603, 604, 605.

1064 Ludność była bardzo uboga i trudniła się rybołówstwem na rzece Opawie, A. Nyrek, *Gospodarka rybna...*, s. 184.

1065 Nr 458.

1066 Nr 1561, 1562.

1067 A. Nyrek, *Gospodarka rybna...*, s. 186.

1068 Nr 1237, 1238.

1069 Nr 1634, 1635.

1070 Nr 1703.

1071 Nr 232.

1072 Windmühle, Ortschafts- und Entfernungs-Tabelle..., s. 40.

1073 Nr 1526, 1527.

1074 Nr 1541. W Turzy pracowała świeżarka, B. Kaczmarek, *Przemysł i hutnictwo na Górnym Śląsku w r. 1806*, [w:] *Historia Śląska*, t. 2, red. W. Długoborski, część I, Wrocław–Warszawa–Kraków 1966, s. 200–201.

1075 Nr 1552.

1076 Nr 1520, 1521.

1077 Nr 1539.

pozyskiwania energii¹⁰⁷⁸. Młot znajduje się na pieczęci Kuczobów (Kutzoben)¹⁰⁷⁹. W kozielskim na pieczęci Kotlarni (Jacobswalde I, II)¹⁰⁸⁰ umieszczono topór i dookoła niego zawinięty drut, co miało symbolizować działające w miejscowości zakłady hutnicze oraz fabrykę drutu. W powiecie niemodlińskim kuźnica lub leśniczówka przy torfowisku¹⁰⁸¹ znalazła się na pieczęci Ligoty Frylądzkiej (Ellguth Friedland)¹⁰⁸², natomiast kuźnia we Włostowej (Woistrasch I, II)¹⁰⁸³. W powiecie strzeleckim kuźnie i kuźnice oraz fryszarki umieszczono na pieczęci Centawy (Centawa)¹⁰⁸⁴, Kolonowskiego (Colonnowska I, II)¹⁰⁸⁵ i Kadłuba (Kadlub)¹⁰⁸⁶. W powiecie opolskim w Zagwiździu (Friedrichsthal I)¹⁰⁸⁷ na pieczęciach zobrazowano kuźnię oraz dwa młoty¹⁰⁸⁸, w Kolanowicach (Kollanowitz I)¹⁰⁸⁹ – koło z toporem, obcęgi, młot i kowadło w Nowej Kuźni (Neuhammer I, II)¹⁰⁹⁰, w Lubieni (Sacken I, II, III)¹⁰⁹¹ – górnika z kilofem i lancą.

Przedstawienia produktów wytworzonych przez huty szkła umieszczono na pieczęciach dwóch miejscowości powiatu oleskiego. Na pieczęciach wsi Radawie, gdzie mieściła się huta szkła¹⁰⁹², pojawił się dzban (Radau I, II)¹⁰⁹³, a gąsior ukazany został na pieczęci Siedlisk (Frei Pipa I)¹⁰⁹⁴. W powiecie niemodlińskim chłop trzymający dzban i kubek znajduje się na pieczęci wsi Rutki (Rautke I, II)¹⁰⁹⁵.

Kolejną grupę stanowią przedstawienia młynów i wiatraków, które postrzegać możemy zarówno jako element przemysłu spożywczego, jak również źródło energii. W powiecie opolskim w Chróścicach (Chroschütz I)¹⁰⁹⁶ na pieczęci obok lemiesza umieszczono cztery koła, mogące być symbolem nadodrzańskiego młyna. W Nowej Wsi Oleskiej w godle umieszczono młyn (Neudorf I)¹⁰⁹⁷. W powiecie kluczborskim – wiatrak na pieczęci Jakubowic (Jakobsdorf I, II)¹⁰⁹⁸ i koło na pieczęci Polanowic (Polanowitz)¹⁰⁹⁹. W powiecie grodkowskim rysunek młyna – wiatraka umieszczono na pieczęci Ulanowic (Ullersdorf I, II)¹¹⁰⁰. W powiecie prudnickim miejscowe młynarstwo utrwalone zostało przez prezentację koła młyńskiego na pieczęciach wsi Mionów¹¹⁰¹ (Polnisch Müllmen I, II, III, IV)¹¹⁰² i Twardawa (Twardawa I, II)¹¹⁰³.

Pozostały jeszcze dwa wizerunki ukazujące inne zajęcia ludności. Na pieczęciach w powiecie prudnickim pokazano smolarnię w Dziedzicach (Sedschütz I, II, III, IV)¹¹⁰⁴, mężczyznę przy ognisku w Radostyni (Radstein)¹¹⁰⁵, natomiast w niemodlińskim – pasterza w Kuźnicy (Hammer Friedland)¹¹⁰⁶.

1078 Świeżarka znajdowała się w Wachowie, kuźnica w Tułach i Szumie, *Wypisy do dziejów oleskiego*, red. D. Tomczyk, Opole 1975, s. 137–138.

1079 Nr 1457.

1080 Nr 67, 68.

1081 Forsthaus mit Torfftisch, *Ortschafts- und Entfernungs-Tabelle...*, s. 30.

1082 Nr 180.

1083 Nr 279, 280.

1084 Nr 1589.

1085 Nr 1592, 1593.

1086 Nr 1621.

1087 Nr 1175.

1088 Hüttenwerk, *Ortschafts- und Entfernungs-Tabelle...*, s. 180.

1089 Nr 1227.

1090 Nr 1275, 1276.

1091 Nr 1299, 1300, 1301.

1092 B. Kaczmarski, *Przemysł i hutnictwo na Górnym Śląsku...*, s. 184–185.

1093 Nr 1504, 1505.

1094 Nr 1409.

1095 Nr 239, 240.

1096 Nr 1121.

1097 Nr 1478.

1098 Nr 469, 470.

1099 Nr 497.

1100 Nr 426, 427.

1101 Młyn w Mionowie opisuje F. Zimmermann, *Beytrage zur Beschreibung von Schlesien, Brieg 1784*, Bd. III, s. 109.

1102 Nr 975, 976, 977, 978.

1103 Nr 1044, 1045.

1104 Nr 1028, 1029, 1030, 1031.

1105 Nr 984.

1106 Nr 198.

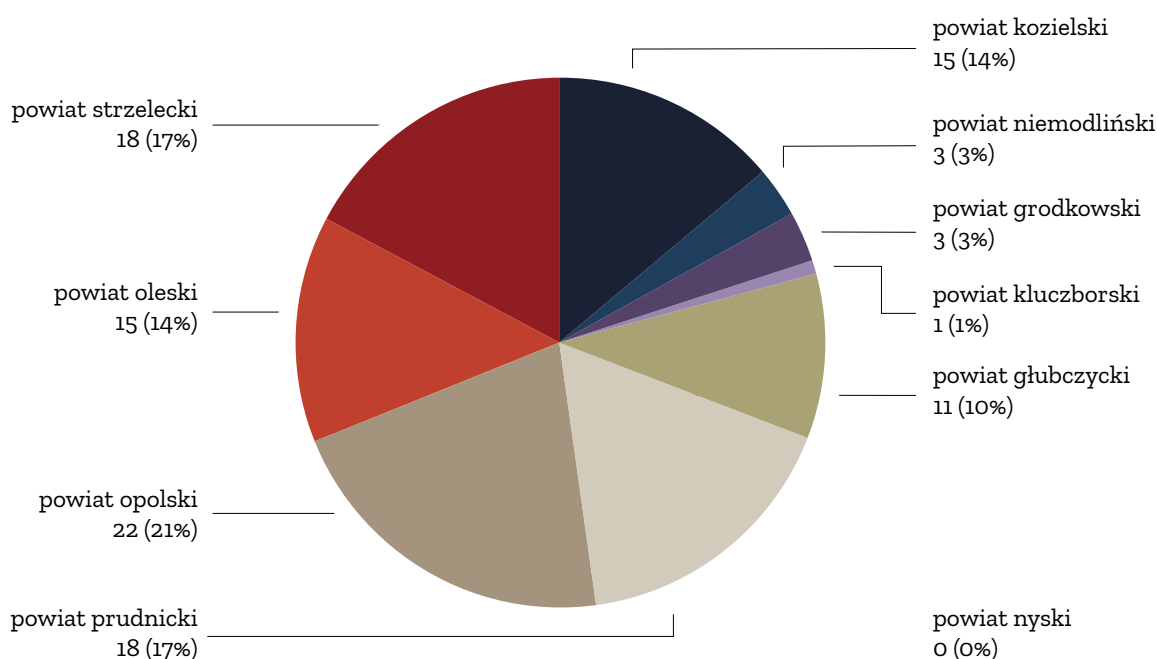
4.5. Topograficzne

Najbardziej charakterystyczną cechą pieczęci wiejskich jest realizm. Rytownik, sporządzając tłok pieczęci, podstawowe elementy składowe jej godła odtwarzał na podstawie widzianych przez siebie obrazów, dlatego kościoły i budynki na rysunkach są podobne do oryginalnych budowli. Zazwyczaj wizerunek kościoła pojawia się na pieczęciach gmin, w których znajdował się kościół parafialny. Będąc centralnym punktem życia wsi był też znakiem identyfikacyjnym. Ciekawym zjawiskiem jest to, że w miejscowościach, które były siedzibą parafii, nie zawsze umieszczano wizerunek kościoła na *sigillum*.

Tabela 5. Pieczęcie z motywami topograficznymi

Nazwa powiatu	Liczba miejscowości ogółem	Liczba pieczęci ogółem	Liczba miejscowości z motywem topograficznym	Liczba pieczęci z motywem topograficznym	Miejscowości z pieczęciami z motywem topograficznym	Pieczęcie z motywem topograficznym w zebranych materiale
Cosel (kozielski)	91	170	7	15	7,69%	8,82%
Falkenberg (niemodliński)	75	110	2	3	2,66%	2,73%
Grottkau (grodkowski)	62	161	2	3	3,23%	1,86%
Kreuzburg (kluczborski)	58	90	1	1	1,72%	1,11%
Leobschütz (głubczycki)	82	165	6	11	7,32%	6,66%
Neisse (nyski)	89	132	0	0	0,00%	0,00%
Neustadt (prudnicki)	105	254	7	18	6,66%	7,09%
Oppeln (opolski)	139	278	10	22	7,19%	7,91%
Rosenberg (oleski)	88	216	12	15	13,63%	6,94%
Gross Strehlitz (strzelecki)	88	130	15	18	17,04%	13,85%
Razem	877	1706	62	106	7,07%	6,21%

Wykres 6. Liczba pieczęci z motywem topograficznym z podziałem na powiaty

Motywy topograficzne najczęściej wykorzystywano na pieczęciach w powiecie strzeleckim (17,04% miejscowości powiatu) i opolskim (13,63% miejscowości powiatu). Niektóre z pieczęci zakwalifikowanych jako topograficzne można też potraktować jako pieczęcie z motywem przedstawiającym inne zajęcia ludności. Umieszczony na nich wizerunek nie jest jednak do końca czywisty, a możliwa funkcja budynku została ustalona na podstawie literatury przedmiotu. Zdecydowano więc, aby postrzegać je jako element topograficzny rozpoznawalny dla mieszkańców danego terenu.

Najczęstszym wyobrażeniem na pieczęciach z motywem topograficznym są rysunki lokalnych kościołów parafialnych. W powiecie kozielskim wizerunki kościoła umieszczone zostały na pieczęciach wsi będących siedzibami parafii: Grudynia Wielka (Gross Grauden I, II, III)¹¹⁰⁷ i Gościęcina (Kostenthal II, III)¹¹⁰⁸. Taki sam graficznie wizerunek kościoła w Gościęcinie występuje też na pieczęci wsi Karchów (Karchwitz I, II)¹¹⁰⁹, należącej do tej samej parafii¹¹¹⁰. Dodatkowo na pieczęci Gościęcina pojawia się znak właściciela wsi w postaci lilii biskupiej¹¹¹¹. W powiecie głubczyckim wizerunki kościołów umieszczono na pieczęciach Nowej Cerekwi (Deutsch Neukirch)¹¹¹² i prawdopodobnie Boguchwałowa (Hohnsdorf I, II, III, IV)¹¹¹³. W powiecie prudnickim budynek kościoła zilustrowany jest na pieczęci Niemysłowic (Buchelsdorf I, II, III, IV)¹¹¹⁴ i Wierzchu (Deutsch Müllmen I, II, III)¹¹¹⁵. Kościół pojawił się na pieczęci Wysokiej (Wysoka I, II, III)¹¹¹⁶ w powiecie oleskim, a kaplica lub kościół na pieczęci Kolnicy (Lichtenberg I, II)¹¹¹⁷ w powiecie grodkowskim. W powiecie strzeleckim rysunki kościołów znajdują się na pieczęciach Góry św. Anny (St. Anna-berg)¹¹¹⁸, Dolnej (Dollna)¹¹¹⁹, Staniszc Wielkich (Gross Stanisch)¹¹²⁰, Kalinowa (Kalinow)¹¹²¹, Poręby (Poremba I, II)¹¹²², Rozmierzy (Rosmierz)¹¹²³, Wysokiej (Wysoka)¹¹²⁴ i Zalesia Śląskiego (Salesche). Na pieczęci z Góry św. Anny dodatkowo został umieszczony klęczący anioł stróż z różańcem z dłońmi, zwrócony w lewo przed kościołem na wzgórzu. Występowanie sakralnego wizerunku w tym przypadku jest oczywiste, nawiązując zarówno do nazwy miejscowości, jak i do najdawniejszych śladów kultu św. Anny na Śląsku¹¹²⁵. Miejscowość Góra św. Anny jest usytuowana na górze. Zarówno więc w tradycji lokalnej, jak i w świadomości regionalnej nabrała jako miejsce pielgrzymkowe walorów podwójnej sakralności, będąc punktem zetknięcia nieba z ziemią¹¹²⁶. Oczywiście więc wydaje się przedstawienie napieczęte, które oddaje ową podwójną sakralność poprzez postać anioła i świętej góry.

1107 Nr 53, 54, 55.

1108 Nr 89, 90.

1109 Nr 76, 77.

1110 *Ortschafts- und Entfernungs-Tabelle...*, s. 18.

1111 Własność kapituły wrocławskiej pojawia się w zestawieniu *Tabele podatku gruntowego i ludności wsi śląskich z około 1765 r.* Źródła do atlasu historycznego Śląska I, opr. Z. Kwaśny, J. Wosch, Wrocław 1975, s. 46; Alfons Nowack podaje, że wieś została przekazana w 1670 r. w testamencie przez Helenę Polyxenę von Schemskal bożogrobcom z Nysy; D. Nowak, *Blücher als Gutsherr von Wachtel Kunzendorf*, „Blücherkalender der Heimatkalender des Kreises Neustadt” 1937, s. 55–60; E. Woikowsky-Biedau, *Die Kreuzherrn von Neisse als Erbherrn von Wachtel-Kunzendorf*, „Oberschlesische Heimat” 1912, Bd. 8, s. 49–63.

1112 Nr 562.

1113 Nr 584, 585, 586, 587.

1114 Nr 847, 848, 849, 850.

1115 Nr 852, 853, 854.

1116 Nr 568, 569, 570.

1117 Nr 363.

1118 Nr 1579.

1119 Nr 1597.

1120 Nr 1611.

1121 Nr 1624.

1122 Nr 1668, 1669.

1123 Nr 1672.

1124 Nr 1701.

1125 B. Z. Piechota, *Początki kultu świętej Anny na Śląsku*, [w:] *Dziedzictwo duchowe i historyczne Góry Świętej Anny. Materiały z sesji naukowej odbytej na Górze Świętej Anny 5 listopada 1996 r.*, red. W. Musialik, Opole–Wrocław 1997, s. 9.

1126 J. Górecki, *Pielgrzymowanie Górnos Ślązaków na Górę św. Anny w latach 1859–1914. Studium teologiczno-pastoralne*, Katowice 2002, s. 27; H. Benisz, *O człowieku i nie tylko... Impresje filozoficzne*, Opole 2005, s. 188; M. Eliade, *Mit wiecznego powrotu*, Warszawa 1998, s. 27.

W powiecie opolskim kościoły umieszczono na pieczęciach gminnych Dobrzemia Wielkiego (Gross Döbern I, II, III, IV)¹¹²⁷, Kotorza Wielkiego (Gross Kottorz I, II)¹¹²⁸, Kup (Kupp I, II, III)¹¹²⁹ i Kolanowic (Kolanowitz II, III)¹¹³⁰. Inne budynki, prawdopodobnie przedstawiające kaplice, pojawiły się jako wizerunki na pieczęciach Półwsi (Halbendorf I, II, III)¹¹³¹, Jaśkowic (Jaschkowitz I, II)¹¹³², Zimnic Małych (Klein Schimnitz I)¹¹³³, Nakła¹¹³⁴ (Nakel I, II)¹¹³⁵, Nowych Budkowic (Neu Budkowitz I, II)¹¹³⁶ i Turawy (Turawa I)¹¹³⁷.

Kolejnym motywem topograficznym jest ukazanie rzeki lub ukształtowania terenu. W powiecie oleśkim na pieczęci Bodzanowic znajduje się rzeka, na której brzegu rośnie las (Botzanowitz I, II)¹¹³⁸. Na pieczęci Wojciechowa (Albrechtsdorf II)¹¹³⁹ umieszczono wizerunek mostu na rzece, prawdopodobnie Stobrawie. Stos kamieni widnieje na pieczęci Ligoty Oleskiej (Ellguth)¹¹⁴⁰. Na pieczęci Zarzysk (Zarzisk)¹¹⁴¹ widoczna jest góra¹¹⁴². Być może w taki sposób przedstawione jest usytuowane na wschód od lokalizacji dawnego drewnianego kościoła wzgórze, na którym stał klasztor kanoników regularnych przed ich wywędrowaniem do Olesna. Wśród ludności w tradycji ustnej historia o pobycie kanoników w Zarzyskach była przekazywana z pokolenia na pokolenie¹¹⁴³. Wzgórze pokazane jest także na pieczęci Karłowa (Carlsberg)¹¹⁴⁴.

Wizerunki przedstawiają również budynki, których identyfikacja jest utrudniona. Wyglądają one bardzo podobnie i ich funkcji nie sposób określić na podstawie przedstawienia napieczętnego. Bazując na opracowaniach historycznych można jedynie wskazać możliwe przeznaczenie tych budynków. W powiecie kozielskim budynek na pieczęci Lenartowic (Lenartowitz)¹¹⁴⁵ to prawdopodobnie dom celny¹¹⁴⁶, a Komorna (Comorno I, II, III)¹¹⁴⁷ i Rokicia¹¹⁴⁸ (Rokitsch I, II, III) – młyn¹¹⁴⁹. W powiecie niemodlińskim na pieczęci Skorogoszczy (Schurgast Schloss)¹¹⁵⁰ widnieje młyn¹¹⁵¹ lub, nawiązując do nazwy miejscowości, zamek, a w Tułowicach (Tillowitz I, II)¹¹⁵² budynek bażanciarń¹¹⁵³. W powiecie grodkowskim dom o dwóch oknach podzielonych na cztery pola i z drzwiami pośrodku umieszczono na wizerunku pieczęci Karłowic Małych (Klein Carlowitz I)¹¹⁵⁴. Budynek z dwoma oknami i łukowatym wejściem znajduje się w godle

1127 Nr 1191, 1192, 1193, 1194.

1128 Nr 1195, 1196, 1197.

1129 Nr 1247, 1248, 1249.

1130 Nr 1227, 1228.

1131 Nr 1203, 1204, 1205.

1132 Nr 1212, 1213.

1133 Nr 1224.

1134 Budowla przypominająca kościół znajduje się w godle pieczęci Nakła, choć wieś należała do parafii w Raszowej. Widniejące na pieczęci trzy okna na ścianie frontowej budynku mogą stanowić o podobieństwie do kościoła parafialnego w Raszowej, *Ortschafts- und Entfernungs-Tabelle...*, s. 186.

1135 Nr 1270, 1271.

1136 Nr 1272, 1273.

1137 Nr 1332.

1138 Nr 1387, 1388.

1139 Nr 1362.

1140 Nr 1402.

1141 Nr 1572.

1142 Zarzyska – teren po północnej stronie Biskupic w kierunku Skrońska, najwyższe wzniesienie na ziemi oleśkiej (285 m). B. Jozzko, *Parafia Biskupice koło Olesna. Z dziejów kultury i życia religijnego*, Opole 2006, s. 20.

1143 B. Jozzko, *Historia kanoników regularnych na Ziemi Oleskiej*, [w:] *Blisko i daleko II. Sympozjum regionalistów – Praszka 2016*, red. Z. Szczerbik i Z. Włodarczyk, Wieluń–Praszka 2017, s. 72.

1144 Nr 1396.

1145 Nr 95.

1146 Zollhaus, *Ortschafts- und Entfernungs-Tabelle...*, s. 20.

1147 Nr 19, 20, 21.

1148 Nr 141, 142, 143.

1149 Mühle in Komornie i Weiler mit Mühle in Rokiciu, *Ortschafts- und Entfernungs-Tabelle...*, s. 12, 26.

1150 Nr 258.

1151 Schloss Schurgaster Windmühle, *Ortschafts- und Entfernungs-Tabelle...*, s. 42.

1152 Nr 272, 273.

1153 Fasanenhaus, *Ortschafts- und Entfernungs-Tabelle...*, s. 44.

1154 Nr 341.

pieczęci Proślic (Proschlitz)¹¹⁵⁵ w powiecie kluczborskim. Może być to leśniczówka lub cegielnia¹¹⁵⁶. W powiecie głubczyckim rysunki budynków widnieją na pieczęciach Sławoszowa (Amaliengrund I)¹¹⁵⁷, Babie (Babitz I, II, III)¹¹⁵⁸, Studzienicy (Kaltenhausen)¹¹⁵⁹ i Tarnkowej (Trenkau)¹¹⁶⁰. W powiecie strzeleckim budynki umieszczono w godle na pieczęciach Spóroka (Carmerau)¹¹⁶¹, Karłubca (Karlubitz I, II)¹¹⁶², Kamionka (Klein Stein)¹¹⁶³, Krośnicy (Kroschnitz)¹¹⁶⁴, Czarnocina (Scharnosin)¹¹⁶⁵, Szczepanka (Stephanshain)¹¹⁶⁶, Żyrowej (Zyrowa I, II)¹¹⁶⁷, Ligoty Czamborowej (Tschammer Ellguth)¹¹⁶⁸. W powiecie prudnickim budynek umieszczono w godle pieczęci Ćwierci (Schwärze)¹¹⁶⁹, wysoki budynek na pieczęci Ściborowic (Stieboldorf)¹¹⁷⁰, most, na którym stoi drwal – na pieczęci Steblowa (Stöblau I, II, III)¹¹⁷¹ i zamek Gryzów – na pieczęci Piorunkowic (Schweinsdorf I, II)¹¹⁷². W powiecie oleskim budynek umieszczono na wizerunku pieczęci Nowych Karmonek (Neu Karmunkau I)¹¹⁷³, Miłęcina (Ulrikendorf)¹¹⁷⁴, Wachowic (Wachowitz)¹¹⁷⁵ i Łowoszowa (Lowoschau II, III)¹¹⁷⁶.

4.6. Godła mówiące

Ciekawą grupę w zachowanym materiale sfragistycznym stanowią pieczęcie z godłem mówiącym. Wizerunek na pieczęci nie zawsze odwoływał się do faktycznej etymologii nazwy miejscowości, ale do skojarzenia, jakie nasuwała nazwa. Wizerunki nawiązywać będą zarówno do niemieckich nazw miejscowości, jak i funkcjonujących nazw miejscowych w języku polskim.

Na poziomie powiatu największy odsetek pieczęci z godłem mówiącym odnotowujemy w powiecie oleskim, gdzie w 14,77% miejscowości używano pieczęci z godłem mówiącym. Na drugiej pozycji plasuje się powiat strzelecki z 12,50% miejscowości i 10% materiału sfragistycznego powiatu. Kolejne miejsca w statystyce zajmują powiaty kluczborski i głubczycki. Ogółem w 8,77% miejscowości stosowano pieczęć z godłem mówiącym, co stanowi 6,92% odnalezionego materiału.

W analizowanym zbiorze najwięcej pieczęci z godłem mówiącym odnaleziono w powiatach: prudnickim – 22 pieczęcie w 11 miejscowościach, opolskim – 21 pieczęci w 11 miejscowościach, głubczyckim – 18 pieczęci w 10 miejscowościach i oleskim – 16 pieczęci w 11 miejscowościach.

1155 Nr 502.

1156 Forsthaus lub Ziegelei, *Ortschafts- und Entfernungs-Tabelle...*, s. 104.

1157 Nr 534.

1158 Nr 540, 541, 542.

1159 Nr 594.

1160 Nr 680.

1161 Nr 1588.

1162 Nr 1628, 1629.

1163 Nr 1632.

1164 Nr 1638.

1165 Nr 1682.

1166 Nr 1692.

1167 Nr 1705, 1706.

1168 Nr 1696.

1169 Nr 1021.

1170 Nr 1039.

1171 Nr 1040, 1041, 1042.

1172 Nr 1022, 1023.

1173 Nr 1481.

1174 Nr 1544.

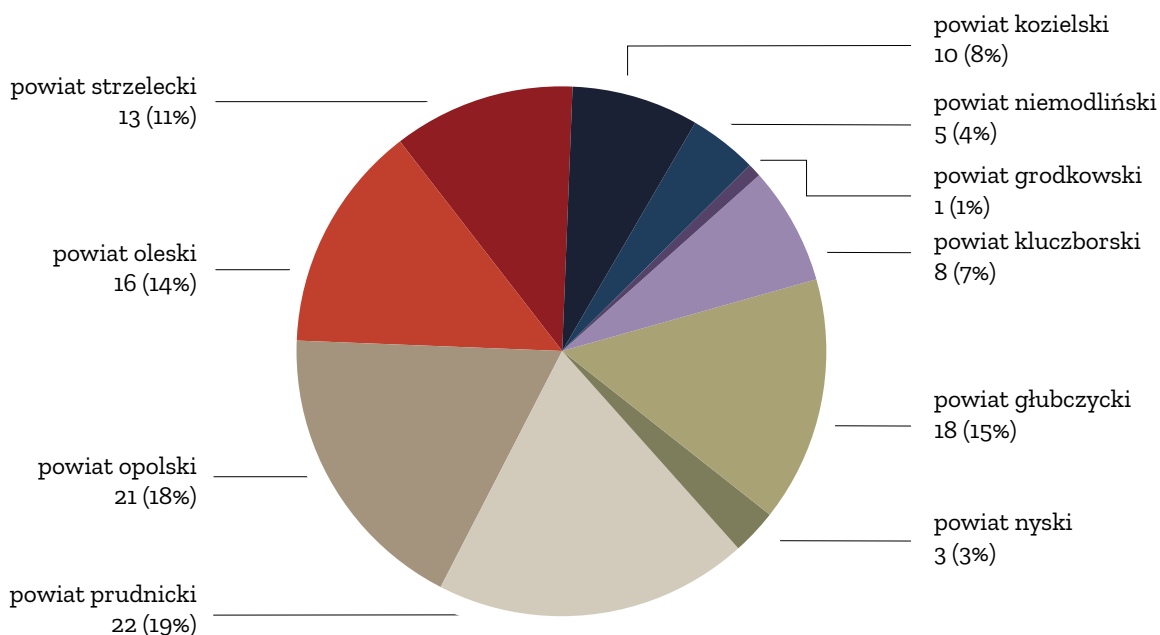
1175 Nr 1550.

1176 Nr 1472, 1473.

Tabela 6. Pieczęcie z godłem mówiącym

Nazwa powiatu	Liczba miejscowości ogółem	Liczba pieczęci ogółem	Liczba miejscowości z pieczęcią z godłem mówiącym	Liczba pieczęci z godłem mówiącym	Miejscowości z pieczęciami z godłem mówiącym	Pieczęcie z godłem mówiącym
Cosel (kozielski)	91	170	8	11	8,79%	6,47%
Falkenberg (niemodliński)	75	110	3	5	6,66%	4,54%
Grottkau (grodkowski)	62	161	1	1	1,61%	0,62%
Kreuzburg (kluczborski)	58	90	7	8	12,07%	8,89%
Leobschütz (głubczycki)	82	165	10	18	12,19%	10,91%
Neisse (nyski)	89	132	2	3	2,25%	2,27%
Neustadt (prudnicki)	105	254	11	22	10,48%	8,66%
Oppeln (opolski)	139	278	11	21	7,91%	7,55%
Rosenberg (oleski)	88	216	13	16	14,77%	7,14%
Gross Strehlitz (strzelecki)	88	130	11	13	12,50%	10%
Razem	877	1706	77	118	8,77%	6,92%

Wykres 7. Liczba pieczęci z godłem mówiącym z podziałem na powiaty

W powiecie kozielskim koziołka umieszczono w godle pieczęci Starego Kozła (Alt Cosel)¹¹⁷⁷, dąb w godle Dębowej (Dembowa)¹¹⁷⁸, ryby w godle Rybarzy (Fischerei I, II, III)¹¹⁷⁹, jastrząt widnieją na pieczęci Jastrzębia (Habicht)¹¹⁸⁰, stos kamieni w godle Kamionki (Kamionka)¹¹⁸¹, kuźnia na pieczęci Kuźniczki (Kuschnitz-

¹¹⁷⁷ Nr 1.

¹¹⁷⁸ Nr 29.

¹¹⁷⁹ Nr 41, 42, 43.

¹¹⁸⁰ Nr 62.

¹¹⁸¹ Nr 73.

ka)¹¹⁸², koło umieszczono w godle wsi Radoszowy (Radoschau)¹¹⁸³ i wrony nad pługiem w godle wsi Wronin (Wronin I, II)¹¹⁸⁴.

W niemodlińskim dąb jest symbolem Dąbrowy (Dambrau)¹¹⁸⁵, jelen w skoku – Brzęczkowic (Springsdorf I, II)¹¹⁸⁶, wierzba – wsi Wierzbie (Wiersbel I, II)¹¹⁸⁷.

Wieś Lipniki w powiecie grodkowskim na pieczęci umieściła przedstawienie lipy pomiędzy dwoma cepami (Lindenau III)¹¹⁸⁸.

W powiecie kluczborskim nazwę miejscowości Borek (Borek)¹¹⁸⁹ zilustrowano za pomocą dębu, Bruny (Brune I, II)¹¹⁹⁰ – brony, Brzezinki (Bresinke)¹¹⁹¹ – brzozy, Czaple Wolne (Frei Tschapel)¹¹⁹² – wizerunku czapli. Róże znajdujemy w godle Roźnowa (Nieder Rosen)¹¹⁹³ i Roźnowa Górnego (Ober Rosen)¹¹⁹⁴. Popiersie mężczyzny z okazałymi włosami ilustruje pieczęć Wąsiec (Alt Wundschütz)¹¹⁹⁵. W powiecie głubczyckim winorośl umieszczono w godle pieczęci wsi Pomorzowiczki (Alt Wiendorf I, II)¹¹⁹⁶ i Starej Wsi (Neu Wiendorf)¹¹⁹⁷, dzban – na pieczęci miejscowości Dzbańce (Krug I, II, III)¹¹⁹⁸, koło (niem. Rad) – na pieczęci Radyni (Raden I, III)¹¹⁹⁹, raka – na pieczęci Rakowa (Rakau)¹²⁰⁰, dwa kruki – na pieczęci gminy Równe (Roben I, II)¹²⁰¹, nawiązując do słowa „kruk” (niem. Rabe). Kolejne cztery nazwy związane z niemieckim źródłosłowem przedstawiono na pieczęciach w następujący sposób: róża jako symbol Rozumiec (Rösnitz I, II)¹²⁰² i Rogożan (Rosen)¹²⁰³, studnia – Debrzycy (Schönbrunn)¹²⁰⁴, a wieża – Ciermięć (Türmitz I, II)¹²⁰⁵.

W powiecie nyskim na pieczęci Lipowej (Lindewiese)¹²⁰⁶ umieszczono rysunek lipy, a na pieczęci Mądroszowa (Weitzenberg I, II)¹²⁰⁷ – pastorał wyrastający z obsianego pszenicą wzgórze (niem. Weizen – pszenica).

W powiecie oleskim w Osi od niemieckiej nazwy miejscowości Marienfeld na wizerunku pieczętnym ukazano Najświętszą Marię Pannę ukoronowaną (Marienfeld I, II)¹²⁰⁸. W Kielbasinie¹²⁰⁹ w godle umieszczono pęto kielbasy (Alt Kielbaschin I)¹²¹⁰, w Radłowie – radło (Radlau I)¹²¹¹. W miejscowości Świercze (Schönwald I)¹²¹² na pieczęci rozpoznajemy grupę smukłych drzew. Występuje tu więc odwołanie zarówno do

1182 Nr 92.

1183 Nr 136.

1184 Nr 169, 170.

1185 Nr 176.

1186 Nr 266, 267.

1187 Nr 277.

1188 Nr 367.

1189 Nr 451.

1190 Nr 453, 454.

1191 Nr 455.

1192 Nr 461.

1193 Nr 494.

1194 Nr 496.

1195 Nr 443.

1196 Nr 532, 533.

1197 Nr 627.

1198 Nr 613, 614, 615.

1199 Nr 644, 645.

1200 Nr 647.

1201 Nr 648, 649.

1202 Nr 651, 652.

1203 Nr 653.

1204 Nr 665.

1205 Nr 685, 686.

1206 Nr 771.

1207 Nr 823, 824.

1208 Nr 1475, 1476.

1209 Nazwę Kielbasin wywodzi Borek od słowa „kielbasa”; H. Borek, *Górny Śląsk w nazwach miejscowych*, Opole 1988, s. 141. W tym kontekście oraz wobec faktu, że w Kielbasinie znajdowała się ubojnia (F. Triest, *Topografisches Handbuch von Oberschlesien, Erste Hälfte*, Breslau 1864, s. 213), wizerunek napieczętny niewątpliwie przedstawia pęto kielbasy.

1210 Nr 1365.

1211 Nr 1507.

1212 Nr 1517.

niemieckiej nazwy Schönwald – las, jak i polskiej – Świercze. Prawdopodobnie godło pieczęci nawiązuje do nazwy niemieckiej, która jest nazwą pierwotną, przyswojoną później fonetycznie jako Szywałd¹²¹³. W Lasowicach Wielkich w godle występuje drzewo liściaste. Wilpert to godło interpretuje jako mówiące, wywodząc nazwę miejscowości od słowa las¹²¹⁴ (Gross Lassowitz)¹²¹⁵. Dąb ukazany jest na rysunku pieczętnym miejscowości Dębien (Schöneich)¹²¹⁶, z niem. Eiche – dąb. W godle pieczęci Żabińca (Fabianswalde)¹²¹⁷ znajduje się postać świętego Fabiana. W ikonografii św. Fabian jest przedstawiany w papieskim stroju pontyfikalnym lub w kapie i tiarze, czasami z gołębiem na głowie, a jego atrybutami są: anioł z narzędziami męki, krucyfiks, miecz lub palma męczeńska. Na pieczęci święty Fabian przedstawiony został w płaszczu i kapeluszu, wsparty o długą laskę. W Kozłowicach (Koselwitz)¹²¹⁸ występuje w godle kozioł. W Wolęcinie na pieczęci pokazany jest wół (Wollentschin I)¹²¹⁹. W godle pieczęci Sternalic (Sternalitz I, II, III)¹²²⁰ umieszczono trznadla na gałęzi drzewa. Potwierdza to etymologię nazwy miejscowości przedstawioną przez Henryka Borka, który wywodzi ją z gwary, w której słowo „sternal” oznacza trznadla¹²²¹. Ognisko, płonący stos na pieczęci Pakoszowa (Donnersmark I)¹²²² również można uznać za godło mówiące. Niemiecka nazwa miejscowości Donnersmark została zapisana w otoku jako DONER MORG – w tłumaczeniu „grzmot” i „morga”. Pomimo że nazwa miejscowości pochodzi od nazwiska właściciela, można przyjąć hipotezę, że nazwa „Donnersmark” napisana w ten specyficzny sposób, wraz z prezentowanym wizerunkiem, jest godłem mówiącym. Na poparcie tego założenia wskazuje fakt, że nazwa „Donnersmark” jako jedna z nielicznych w powiecie oleskim jest nazwą pierwotnie niemiecką¹²²³. Znając dawne pierwotne nazwy miejscowości możemy doszukać się kolejnego przykładu godła mówiącego. Pozornie niezwiązany z nazwą młot w godle wioski Kuczoby (Kutzoben I)¹²²⁴ odwołuje się do jej dawnej nazwy Kuzoberhammer (Kutzobenhammer)¹²²⁵. Na pieczęci Biskupic umieszczono obrazek kapelusza biskupiego (Bischdorf I)¹²²⁶. Biskupice należały do zakonu oo. augustianów, a kapelusz, jak krzyż, pastorał czy infuła, symbolizowały biskupią godność świętego Augustyna¹²²⁷. Prawdopodobne też jest, że wizerunek nawiązuje do nazwy miejscowości i jej założycieli – biskupów lubuskich¹²²⁸. W powiecie prudnickim na pieczęci Górki Prudnickiej (Ernestinenberg)¹²²⁹ zilustrowano górę pomiędzy dwoma świerkami, Kierpnia (Kerpen I, II, III)¹²³⁰ – trzy karpie ułożone równolegle w słup. Henryk Borek pochodzenie nazwy wywodzi od staropolskiego „karpić się”, czyli ‘zbijać w grudy’¹²³¹. Bliższa prawdzie wydaje się jednak teoria pochodzenia nazwy od łacińskiego *carpio*, zwłaszcza że w leżącej w sąsiedztwie rzeki Osobłogi wsi prowadzona była gospodarka stawowa.

Na pieczęci Ogiernicz (Legelsdorf II)¹²³² widzimy ogiera, Nowego Dworu Prudnickiego (Neuhof)¹²³³ – dwór, Oraczy (Oratsche I, II)¹²³⁴ – postać chłopca orzącego pole, Wygonu (Reitersdorf)¹²³⁵ – jeźdźca na ko-

1213 H. Borek, op. cit., s. 283.

1214 O. Wilpert, P. Kutzer, op. cit., s. 167.

1215 Nr 1420.

1216 Nr 1516.

1217 Nr 1404.

1218 Nr 1443.

1219 Nr 1564.

1220 Nr 1531, 1532, 1533.

1221 H. Borek, op. cit., s. 183.

1222 Nr 1398.

1223 H. Borek, op. cit., s. 284.

1224 Nt 1457.

1225 F. A. Zimmermann, *Beyträge zur Beschreibung von Schlesien*, Bd. 2, Brieg 1783, s. 188.

1226 Nr 1375.

1227 W. Kolak, J. Marecki, *Leksykon godeł zakonnych*, Łódź 1994, s. 57.

1228 Biskupice należały do dóbr biskupów lubuskich i oni byli zapewne założycielami parafii; B. Jozzko, *Parafia Biskupice...*, s. 22.

1229 Nr 881.

1230 Nr 905, 906, 907.

1231 H. Borek, op. cit., s. 48.

1232 Nr 947.

1233 Nr 966.

1234 Nr 967, 958.

1235 Nr 985.

niu, Zwiastowic (Schwesterwitz I, II)¹²³⁶ – postaci dwóch kobiet, sióstr, Winiar (Weingasse I, II)¹²³⁷ – winorośl, Wilkowa (Wilkau I, II, III, IV)¹²³⁸ – wilka z lemieszem pługa. Widoczny na pieczęci wilk nawiązuje do nazwy miejscowości, której etymologię badacze wywodzą od przezwiska Wilk¹²³⁹. Na pieczęci Czyżowic (Zeiselwitz I, II, III, IV)¹²⁴⁰ przedstawiono czyżyki na gałęzi drzewa. Pochodzenie nazwy tej miejscowości Henryk Borek wywodzi od przezwiska Czyż¹²⁴¹, Johannes Chrząszcz natomiast od rosnącego dawniej na miejscu dzisiejszej wsi cisowego lasu¹²⁴². Gdy interpretujemy znaną nam pieczęć, na której widoczne jest iglaste drzewo i siedzący na nim ptak, bliższa prawdy wydaje się teoria Johannes Chrząszcza. Jednak wizerunek ptaka na pieczęci podpowiada jeszcze rozwiązanie, aby pochodzenie nazwy miejscowości połączyć z nazwą ptaka – „czyżyk”. Hipoteza jest o tyle prawdopodobna, że podobna pieczęć z ptakiem pochodzi z miejscowości Sternalice (Sternalitz) w powiecie oleskim, gdzie w godle umieszczono trznadla na gałęzi drzewa.

W powiecie opolskim na pieczęci Krzywej Góry (Blumenthal I)¹²⁴³ umieszczono trzy kwiaty. Młoty narysowano na pieczęci Domaradzkiej Kuźni (Dammratschhammer I, II)¹²⁴⁴ i Dębskiej Kuźni (Dembiohammer I, II, III)¹²⁴⁵, dąb na pieczęci Dębia (Dembio I, II, III)¹²⁴⁶, zabudowania folwarku na pieczęci Folwarku (Follwark I, II)¹²⁴⁷, jelenia na pieczęci Kaniowa (Hirschfelde)¹²⁴⁸, hutnika z młotem na pieczęci Lasów (Hüttendorf)¹²⁴⁹, kobyłę ze źrebakiem na pieczęci Kobylna (Kobylno I, II)¹²⁵⁰, studnię na pieczęci Ładzy (Salzbrunn I, II, III)¹²⁵¹, budynek świątyni na pieczęci Niwek (Tempelhof I)¹²⁵², a winorośl – Winowa (Winnau I, II)¹²⁵³. W powiecie strzeleckim nazwy miejscowości zilustrowano umieszczając w godle pieczęci gminy Dąbrówka Górna (Dombrowka)¹²⁵⁴ pień dębu, Gąsiorowice (Gonschiorowitz I, II)¹²⁵⁵ otrzymały gęś, Grabów (Grabow)¹²⁵⁶ – grabie, Kolejka (Heine)¹²⁵⁷ – głowę jelenia, od myśliwego Heyna – założyciela wsi, Zimna Wódka (Kaltwasser I, II)¹²⁵⁸ – studnię z żurawiem, Klucz (Klutschau)¹²⁵⁹ – klucz do zamykania drzwi, Barut (Liebenhain)¹²⁶⁰ – skierowane ku sobie gołębie, Nowa Wieś (Neudorf)¹²⁶¹ – trzy budynki obok siebie, Olszowa (Olschowa)¹²⁶² – pięć olch, Piotrówka (Petersgrätz)¹²⁶³ – sikorkę na świerku, gdyż wieś została założona przez pastora Petera Schikorę z Grodzca w 1832 r., Podborzany (Waldhäuser)¹²⁶⁴ – trzy budynki w lesie.

1236 Nr 1026, 1027.

1237 Nr 1055, 1056.

1238 Nr 1060, 1061, 1062, 1063.

1239 H. Borek, op. cit., s. 137.

1240 Nr 1068, 1069, 1070, 1071.

1241 H. Borek, op. cit., s. 169.

1242 J. Chrząszcz, *Geschichte der Stadt Neustadt in Oberschlesien*, Neustadt 1912, s. 16.

1243 Nr 1098.

1244 Nr 1137, 1138.

1245 Nr 1145, 1146, 1147.

1246 Nr 1142, 1143, 1144.

1247 Nr 1168, 1169.

1248 Nr 1208.

1249 Nr 1211, być może chłop z toporem rąbiący drewno?

1250 Nr 1225, 1226.

1251 Nr 1305, 1306, 1307.

1252 Nr 1330.

1253 Nr 1340, 1341.

1254 Nr 1152.

1255 Nr 1603, 1604.

1256 Nr 1608.

1257 Nr 1615.

1258 Nr 1626, 1627.

1259 Nr 1633.

1260 Nr 1643.

1261 Nr 1649.

1262 Nr 1661.

1263 Nr 1667.

1264 Nr 1697.

4.7. Herbowe

Poprzez pieczęcie z motywem herbowym rozumieć będziemy pieczęcie z wyobrażeniem napieczonym wskazującym na herb właściciela wsi. Znajdują się na nich zarówno herby, jak i symbole godności urzędów.

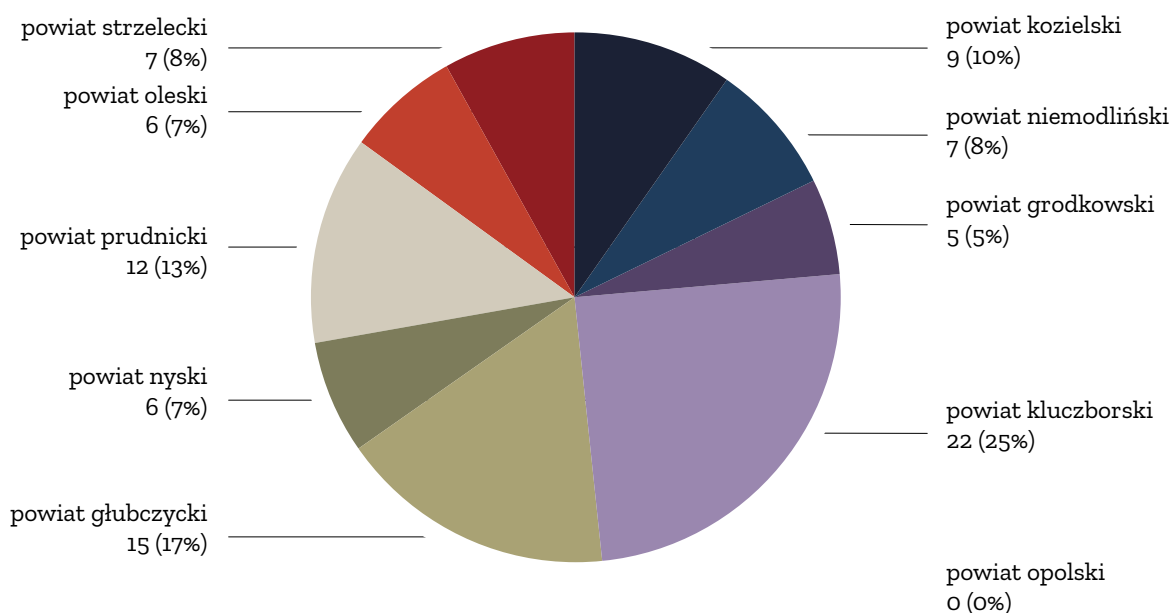
Tabela 7. Pieczęcie z motywami herbowymi

Nazwa powiatu	Liczba miejscowości ogółem	Liczba pieczęci ogółem	Liczba miejscowości z pieczęcią z motywem herbowym	Liczba pieczęci z motywem herbowym	Miejscowości z pieczęciami z motywem herbowymi	Pieczęcie z motywem herbowym w zebranych materiale
Cosel (kozielski)	91	170	6	9	6,59%	5,29%
Falkenberg (niemodliński)	75	110	4	7	5,33%	6,36%
Grottkau (grodkowski)	62	161	2	5	3,23%	3,10%
Kreuzburg (kluczborski)	58	90	15	22	25,86%	24,44%
Leobschütz (głubczycki)	82	165	8	15	9,76%	9,09%
Neisse (nyski)	89	132	4	6	4,49%	4,54%
Neustadt (prudnicki)	105	254	5	12	4,76%	4,72%
Oppeln (opolski)	139	278	0	0	0,00%	0,00%
Rosenberg (oleski)	88	216	5	6	5,68%	2,77%
Gross Strehlitz (strzelecki)	88	130	5	7	5,68%	5,38%
Razem	877	1706	54	89	6,16%	5,22%

Pieczęcie herbowe były stosowane przez 6,16% miejscowości na badanym terenie.

Wizerunki herbowe najczęściej wykorzystywane były w powiecie kluczborskim (25,86% miejscowości powiatu) i głubczyckim (9,76% miejscowości powiatu), gdzie też wiele miejscowości przed sekularyzacją stanowiło własność zakonną.

Wykres 8. Liczba pieczęci z motywem herbowym z podziałem na powiaty

Na całym badanym terenie najpowszechniejsze są wizerunki herbowe wskazujące na własność kościelną. Krzyż lub gwiazda w różnych odmianach umieszczone są na pieczęciach miejscowości, które przed sekularyzacją należały do dóbr zakonnych joannitów, kolegium jezuickiego w Ołomuńcu, rycerzy domu niemieckiego, biskupstwa w Ołomuńcu lub we Wrocławiu czy kapituły katedralnej w Głogówku.

Pieczęć nawiązująca do symbolu joannitów – krzyża znajduje się na *sigillum* Grobnik (Gröbnig I)¹²⁶⁵, będących własnością komturii joannitów w Grobnikach¹²⁶⁶, a motyw gwiazdy – Kozłówek (Kösling)¹²⁶⁷, należących do ołomunieckiego kolegium jezuickiego¹²⁶⁸.

Motyw serca centralnie umieszczonego na pieczęci wykorzystana kolejna miejscowość należąca do dóbr zakonnych – Broniec w powiecie oleskim (Bronietz I)¹²⁶⁹. Symbol serca w godle pieczęci Bronica staje się czytelny po przeanalizowaniu historii miejscowości. Broniec należał do Zakonu Augustianów w Oleśnie¹²⁷⁰. Serce jest jednym z elementów herbu zakonu i oznacza gorącą miłość do Boga i gorliwość, jaką odznaczał się święty Augustyn.

Herb Zakonu Franciszkanów wykorzystano w powiecie kozielskim na dwóch pieczęciach wsi należących do dóbr klasztoru minorytów w Głogówku – Naczęsławic (Gross Nimsdorf I, II, III)¹²⁷¹ i Naczysławek (Klein Nimsdorf)¹²⁷². Herb przedstawia dwie skrzyżowane ręce: jedną obnażoną – Chrystusa, drugą ubraną w habit – św. Franciszka, razem obejmujące krzyż (świat). Otwarte dłonie są symbolem otwarcia się na innych, a wzniesione do góry dłonie świadczą o ciągłym wołaniu do Pana.

Do symbolu krzyża Rycerzy N.M.P. Domu Niemieckiego z Zopowów nawiązano na pieczęciach Gołuszowic (Kreuzendorf I, II)¹²⁷³, Zopowów (Soppau I, II, III)¹²⁷⁴, Gadzowic (Schmeisdorf I, II, III)¹²⁷⁵ i Krzyżowic (Kreisewitz)¹²⁷⁶ w powiecie głubczyckim. W powiecie oleskim nawiązanie do historii wsi i jej właścicieli pojawiło się w pieczęci wsi Chocianowice (Kotschanowitz I)¹²⁷⁷. Krzyż, a pod nim gwiazda nawiązują do założenia wsi przez Zakon Krzyżowców z Czerwoną Gwiazdą¹²⁷⁸. Tę samą gwiazdę sześcioramienną wskazującą na Zakon Krzyżowców odnajdziemy w godle wsi Krasków (Kraskau I)¹²⁷⁹ należącej, tak jak Chocianowice, do fundacji świętego Macieja we Wrocławiu¹²⁸⁰. W powiecie kluczborskim znaki napieczętowane wskazują na przynależność wsi do rycerzy domu niemieckiego. Trzy gwiazdy występują na pieczęci Duczowa Małego (Klein Deutschen I)¹²⁸¹, krzyż i gwiazda na pieczęci Łowkowic (Lowkowitz I, II, III)¹²⁸² i Kujakowic Dolnych (Nieder Kunzendorf I, II)¹²⁸³. Stojący rycerz w płaszczu z symbolami krzyżowców z czerwoną gwiazdą wypełnia wizerunek pieczęci Kujakowic Górnych (Ober Kunzendorf)¹²⁸⁴.

1265 Nr 579.

1266 *Tabele...*, s. 48.

1267 Nr 608.

1268 *Tabele...*, s. 48.

1269 Nr 1390.

1270 22 czerwca 1745 r. Fryderyk II potwierdził posiadanie wsi przez konwent oleski; B. Jozzko, *Parafia Biskupice...*, s. 28.

1271 Nr 56, 57, 58.

1272 Nr 83; *Tabele...*, s. 46.

1273 Nr 611, 612.

1274 Nr 668, 669, 670.

1275 Nr 660, 661, 662.

1276 *Tabele...*, s. 48; Nr 610.

1277 Nr 1447.

1278 Triest, op. cit., s. 242. Ten sam symbol Zakonu Krzyżowców wykorzystany jest we współczesnym herbie miasta Kluczborka. O stosowaniu symbolu we wcześniejszych herbach Kluczborka pisze Hupp: O. Hupp, *Wappen der Städte, Flecken und Dörfer*, Frankfurt a. M. 1898, s. 98; także D. Tomczyk, *Herby miast Śląska Opolskiego*, Opole 1996, s. 53. Pieczęcią z identycznym godłem posługiwały się Łowkowiec w powiecie kluczborskim, również należące do zakonu; APOp, SO w Kluczborku, sygn. 5575, b.p.

1279 Nr 1450.

1280 *Tabele...*, s. 66.

1281 Nr 474.

1282 Nr 479, 480, 481.

1283 Nr 492, 493.

1284 Nr 495. Własność Zakonu Krzyżowców z Czerwoną Gwiazdą, P. Dittrich, *Die Besitzungen der Kreuzherrn in und bei Kreuzburg, „Ober-schlesische Heimat“* 1910, Bd. 6, s. 153.

Do własności biskupiej odwołano się na pieczęciach kolejnych miejscowości. W powiecie głubczyckim pieczęć z wizerunkiem krzyża sygnuje dokumenty Księżego Pola (Knispel)¹²⁸⁵, a motyw gwiazdy umieszczono na pieczęci Langowa (Langenau)¹²⁸⁶, obie miejscowości należały do biskupstwa w Ołomuńcu¹²⁸⁷.

Mitra i pastorał zostały umieszczone w herbach pieczęci miejscowości powiatu nyskiego należących do księstwa biskupiego: Niwnicy (Neunz I, II)¹²⁸⁸, Kępnicy (Deutsch Kamitz)¹²⁸⁹ i Rusocina (Riemertsheide)¹²⁹⁰. Lilię biskupią¹²⁹¹ umieszczono na pieczęciach miejscowości stanowiących własność: biskupa wrocławskiego – Bielic (Bielitz I, II)¹²⁹² w powiecie niemodlińskim oraz kapituły wrocławskiej – Gościęcina (Kostenthal I)¹²⁹³. Na pieczęci Komornik (Komornik I, II, III)¹²⁹⁴ w powiecie prudnickim, należących do kapituły w Głogówku¹²⁹⁵, pomiędzy narzędziami rolniczymi umieszczona została gwiazda.

Lilia heraldyczna i gwiazda znajduje się na pieczęciach miejscowości pod koniec XVIII w. niebędących własnością kościelną. Lilią z herbu Nysy oznaczono pieczęcie dwóch miejscowości należących do tego miasta: Polskiego Świętowa (Polnisch Wette I, II)¹²⁹⁶ w powiecie nyskim oraz – obok dwóch kos – na pieczęci Rogowa (Rogau I, II)¹²⁹⁷ w powiecie grodkowskim¹²⁹⁸.

W powiecie kozielskim gwiazda została umieszczona w godle pieczęci Roszowic (Roschowitzdorf)¹²⁹⁹. Ten sam motyw wykorzystano też na głubczyckich pieczęciach Opawicy (Troplowitz)¹³⁰⁰, a lilię heraldyczną na pieczęci Lewic (Löwitz I, II)¹³⁰¹ – obie miejscowości należały do rodziny Sedlnitzky. Lilię heraldyczną oznaczono pieczęć Wierzbicy Dolnej (Deutsch Würbitz I, II)¹³⁰² w powiecie kluczborskim, należącej do rodziny Franckenberg¹³⁰³.

Pozostałe herby zdecydowanie wskazują na świeckich właścicieli wsi. W powiecie kluczborskim lwa umieszczono na pieczęci wsi Brynica (Brintze)¹³⁰⁴, gryfa z herbu Götz von Schwanenfliess (od 1718 r. własność Karla Magnusa von Götz und Schwanenfliess) na pieczęci Gołkowic (Golkowitz)¹³⁰⁵, podkowa i krzyż (herb Jastrzębiec) stały się znakiem wsi Duczów Wielki (Gross Deutschen)¹³⁰⁶.

Krzyż z literą B (herb Pilawa?) wykorzystano na pieczęci Ligoty Dolnej (Nieder Ellguth I, II)¹³⁰⁷, róg na pieczęci Roszkowic (Roschkowitz I, II, III)¹³⁰⁸, a herb właścicieli wsi, rodziny von Salisch¹³⁰⁹ – ptasie skrzydło i róg jeleni – na pieczęci Wojsławic (Woislawitz)¹³¹⁰. Koguta z herbu von Naefe und Obischau¹³¹¹

1285 Nr 602.

1286 Nr 616. Własność biskupstwa w Ołomuńcu, *Tabele...*, s. 48.

1287 *Tabele...*, s. 48.

1288 Nr 779, 780. A. Müller, *Niwnica. Przyczynek do historii Ziemi Nyskiej*, Niwnica 2013, s. 28; *Tabele...*, s. 95.

1289 Nr 716.

1290 Nr 803; *Tabele...*, s. 95.

1291 Triest, op. cit., t. 2, s. 1155.

1292 Nr 171, 172.

1293 Nr 88. Własność kapituły wrocławskiej, *Tabele...*, s. 46; D. Nowak, *Blücher als Gutsherr von Wachtel Kunzendorf*, „Blücherkalender der Heimatkalender des Kreises Neustadt” 1937, s. 55–60.

1294 Nr 915, 916, 917.

1295 *Tabele...*, s. 53.

1296 Nr 792, 793; *Tabele...*, s. 98.

1297 Nr 401, 402.

1298 *Tabele...*, s. 95.

1299 Nr 144.

1300 Nr 681.

1301 Nr 622, 623. Opawica i Lewice stanowiły własność rodziny Sedlnitzky, *Tabele...*, s. 48.

1302 Nr 459, 460.

1303 *Tabele...*, s. 85.

1304 Nr 452.

1305 Nr 462.

1306 Nr 468.

1307 Nr 490, 491.

1308 Nr 505, 506, 507.

1309 *Johann Siebmachers allgemeines großes und vollständiges Wappenbuch*, 1, Teil 12, Ausgabe, Nürnberg 1772, s. 68.

1310 Nr 528. Własność rodziny von Salisch, *Tabele...*, s. 85.

1311 *Johann Siebmacher*, s. 72; R. Sękowski, *Herbarz szlachty śląskiej*, t. 5, Katowice 2007, s. 293; L. Dorst, *Schlesisches Wappenbuch oder die Wappen des Adels im Souverainen Herzogthum Schlesien, der Grafschaft Glatz und der Oberlausitz, Goerlitz 1847*, Bd. I, tab. 58.

umieszczono w godle pieczęci Szymonkowa (Simmenau I, II)¹³¹², Gieralcic (Jeroltschütz)¹³¹³ i Skałagów (Skalung)¹³¹⁴, należących do rodziny von Naefe¹³¹⁵.

W powiecie oleskim wspięty lew na pieczęciach Zębówic (Zembowitz I, II)¹³¹⁶ i Poczółkowa (Poczolkau I)¹³¹⁷ został do pieczęci gminnej zaczerpnięty z tarczy herbowej Paczeńskich herbu Topór¹³¹⁸, właścicieli obu wsi. Lew z widłami na pieczęci Łąki Prudnickiej (Wiese Gräflich II, III)¹³¹⁹ został przeniesiony z herbu właściciela wsi, barona von Mettich¹³²⁰.

Herby właścicieli wsi umieszczono na pieczęciach dwóch miejscowości powiatu strzeleckiego. Wizerunek pieczętny gminy Izbicko (Stubendorf)¹³²¹ zawiera głowę wilka z tarczy herbowej Strachwitzów¹³²², zaś Wierchlesie (Wierschlesche)¹³²³ – lisa z tarczy hrabiego Renarda¹³²⁴.

Występują też wizerunki herbowe, których nie udało się bezpośrednio dopasować do właścicieli wsi z końca XVIII w. Najprawdopodobniej zostały one przeniesione z pieczęci wcześniejszego okresu i związane są z historią miejscowości. Wspięty lew został przedstawiony na pieczęci Łańca (Lanietz)¹³²⁵, a lew z kosą na pieczęci Grabówki (Sackenhoyrn I, II)¹³²⁶ w powiecie kozielskim.

W niemodlińskich Rogach (Rogau)¹³²⁷ na pieczęci pojawił się wspięty gryf, a w Szadurczycach (Schauderwitz)¹³²⁸ – lew z kosą. Zagadkowe jest pochodzenie wyjątkowego wizerunku z pieczęci Karczowa (Schönwitz I, II, III)¹³²⁹, na którym znajduje się naga kobieta w tanecznej pozie ze wstęgą nad głową. Końce wstęgi trzyma w rozłożonych dłoniach, a pod jej stopami widać ptaka z rozłożonymi skrzydłami.

W powiecie grodkowskim na pieczęci Skoroszyc (Friedewalde I, II, III)¹³³⁰ umieszczono łabędzia, rybę i kwiaty¹³³¹.

Na pieczęciach prudnickich motywy herbowe uzupełniane są przez elementy rustykalne. Na pieczęci Mokrej (Mokrau)¹³³² występuje lew z kosą, na pieczęci Miłowic (Mühlsdorf I, II, III)¹³³³ – lew z cepem, w Nowej Wsi Prudnickiej (Neudorf I, II)¹³³⁴ – lew w zbożu. Wspięty lew z pieczęci wsi Miłowice (Mühlsdorf I, II)¹³³⁵ pozwala datować powstanie wizerunku na pierwszą połowę XVII w., zanim wieś została własnością zakonu bożogrobców nyskich¹³³⁶.

W powiecie strzeleckim lew wspięty obok drzewa widnieje na pieczęci Kalinowic (Kalinowitz)¹³³⁷ oraz wspięty lew z kosą na pieczęci Rozwadzy (Roswadze I, II, III)¹³³⁸. Na pieczęci Zakrzowa (Sacrau)¹³³⁹, należącego do hrabiego von Pickler (Pückler)¹³⁴⁰, umieszczono krzyż joannitów.

1312 Nr 521, 522.

1313 Nr 473.

1314 Nr 523.

1315 W 1749 r. Gieralcice, jako posag żony pochodzącej z rodu von Studnitz, otrzymał Karol Henryk von Naefe. <https://www.palaceslaska.pl/index.php/indeks-alfabetyczny/g/319-gieralcice-kluczoborski> (dostęp 17.08.2019), własność rodziny von Naefe, *Tabele...*, s. 85.

1316 Nr 1574, 1575.

1317 Nr 1498.

1318 J. Ostrowski, *Księga herbowa rodów polskich*, Warszawa 1901, zeszyt 12, s. 250.

1319 Nr 1057, 1058, 1059.

1320 *Tabele...*, s. 53, *Johann Siebmachers...*, s. 50.

1321 Nr 1693.

1322 *Johann Siebmachers...*, s. 50.

1323 Nr 1700.

1324 *Schlesisches Wappenbuch oder die Wappen des Adels im Souverainen Herzogthum Schlesien*, Bd. I, tab. nr 62.

1325 Nr 94; własność hrabiego von Kalckreuth, *Tabele...*, s. 47.

1326 Nr 147, 148.

1327 Nr 241.

1328 Nr 245.

1329 Nr 255, 256, 257; własność rodziny von Ziemietzky.

1330 Nr 296, 297, 298.

1331 Własność rodziny von Göbel, *Tabele...*, s. 97.

1332 Nr 958; własność hrabiego von Proschkau, *Tabele...*, s. 54.

1333 Nr 961, 962, 963; własność rycerzy domu niemieckiego z Nysy, *Tabele...*, s. 53.

1334 Nr 964, 965; własność hrabiego von Proschkau, *Tabele...*, s. 54.

1335 Nr 961, 962.

1336 W 1670 r. Helena Polyxena von Smeskal zapisała w testamencie wioskę Fundacji św. Krzyża w Nysie, Dr. Nowak, *Blücher als Gutsherr von Wachtel Kunzenhof*, s. 55.

1337 Nr 1625; własność rodziny von Schimonsky, *Tabele...*, s. 68.

1338 Nr 1674, 1675, 1676.

1339 Nr 1677.

1340 Von Pickler – pisownia podana za *Tabele...*, s. 68.

4.8. Temida

Klasycznym atrybutem sprawiedliwości jest waga, która już w starożytnym Egipcie na wizerunkach używana była do równoważenia serca zmarłego i pióra Maat – egipskiej bogini sprawiedliwości. Grecką boginią sprawiedliwości Temidę przedstawiano z rogiem obfitości, wagą i mieczem, niekiedy też z opaską na oczach. Począwszy od XVI w. opaska miała symbolizować bezstronność sprawiedliwości i równość sądenia winnych, bez względu na ich pozycję społeczną. Miecz w rękach personifikacji sprawiedliwości symbolizował jej władzę i wykonanie wyroku¹³⁴¹.

Wizerunki umieszczane w polu pieczęci urzędowej sołtysa odwoływały się zarówno do lokalnych symboli, jak i elementów o treści ponadregionalnej. Doskonałym przykładem jest tutaj kwestia zaakcentowania funkcji sądu gminnego, jaką pełnili przedstawiciele samorządu wiejskiego w osobie sołtysa i ławników. Na niektórych pieczęciach umieszczony został jeden z najbardziej oczywistych symboli prawa, jakim jest Temida.

Tabela 8. Pieczęcie z motywem Temidy

Nazwa powiatu	Liczba miejscowości ogółem	Liczba pieczęci ogółem	Liczba miejscowości z pieczęcią z motywem Temidy	Liczba pieczęci z motywem Temidy	Miejscowości z pieczęciami z Temidą	Pieczęcie z Temidą w zebranych materiale
Cosel (kozielski)	91	170	2	2	2,20%	1,18%
Falkenberg (niemodliński)	75	110	3	7	4,00%	6,36%
Grottkau (grodkowski)	62	161	3	4	4,84%	2,48%
Kreuzburg (kluczborski)	58	90	2	5	3,45%	5,55%
Leobschütz (głubczycki)	82	165	2	6	2,44%	3,64%
Neisse (nyski)	89	132	0	0	0,00%	0,00%
Neustadt (prudnicki)	105	254	1	1	0,95%	0,39%
Oppeln (opolski)	139	278	4	8	2,88%	2,88%
Rosenberg (oleski)	88	216	2	4	2,27%	1,85%
Gross Strehlitz (strzelecki)	88	130	0	0	0,00%	0,00%
Razem	877	1706	19	37	2,17%	2,17%

Choć Temida jest jednym z najbardziej czytelnych symboli sprawowania władzy sądowej, jej wizerunku użyto na pieczęciach na badanym obszarze tylko 37 razy, a przy tym tylko w 19 gminach wiejskich. Łącznie pieczęcie z wizerunkiem Temidy stanowią zaledwie 2,17% zebranego materiału.

W powiecie kozielskim Temidę umieszczono w godle pieczęci Pawłowiczek (Pawłowitzke)¹³⁴². W powiecie niemodlińskim wizerunek Temidy zastosowano w trzech wsiach: Piechocice (Piechotzütz I, II)¹³⁴³, Magnuszowice (Gross Mangersdorf I, II)¹³⁴⁴ i Szydłowiec Śląski (Schedlau I, II, III)¹³⁴⁵. Najstarsza pieczęć Szydłowca używana była już w 1723 r., a wizerunek Temidy znajdował się na pieczęci aż do XX w.

1341 A. P. Chenel, op. cit., s. 236.

1342 Nr 123.

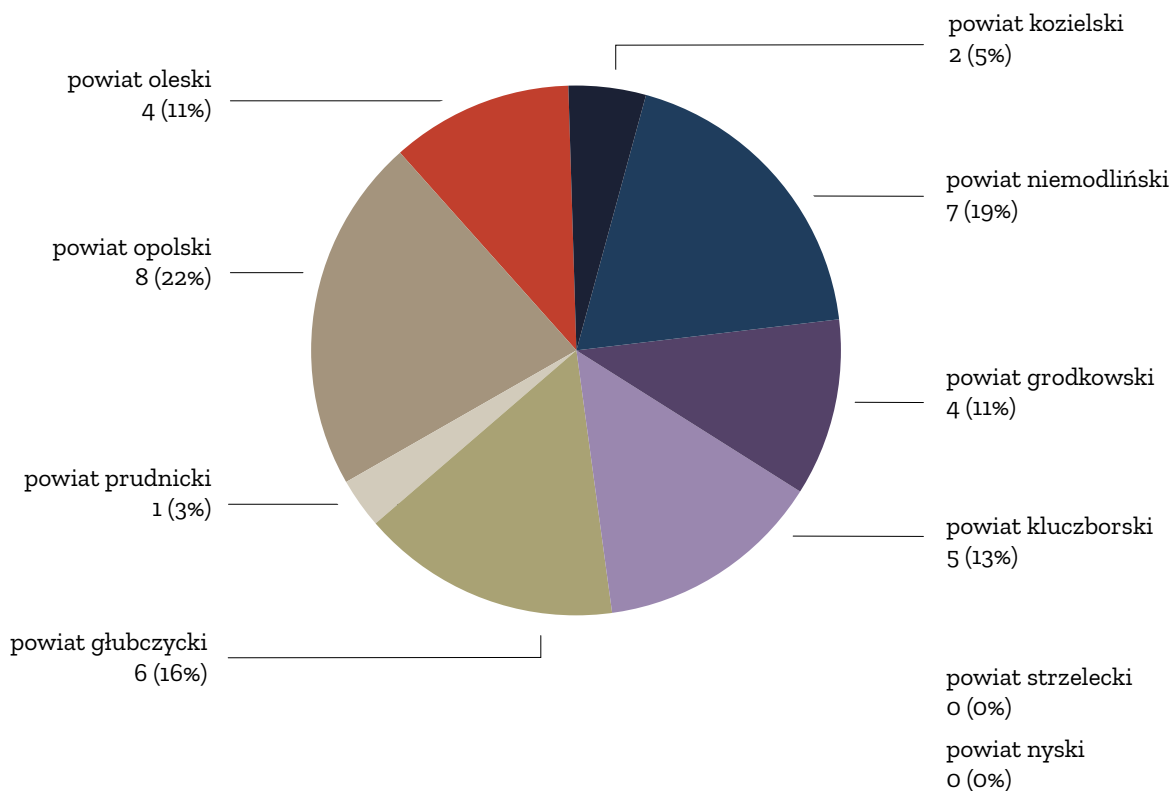
1343 Nr 229, 230.

1344 Nr 193, 194.

1345 Nr 246, 247, 248.

W powiecie kluczborskim Temidę umieszczono na pieczęciach Sierosławic (Schirosławitz I, II)¹³⁴⁶ i Smardów (Schmaradt I, II, IV)¹³⁴⁷, w grodkowskim – Chocieborza (Koschpendorf I)¹³⁴⁸, Lubcza (Leupusch)¹³⁴⁹ i Lipnik (Lindenau I, II)¹³⁵⁰, w głubczyckim w Dzierżysławiu (Dirschel I, II, III, IV)¹³⁵¹ i Jaroniowie (Jernau I, II)¹³⁵², a w prudnickim w Ścinawie (Steinau Dorf)¹³⁵³. W powiecie opolskim Temida występowała na pieczęci Spóroka (Carmerau I, II)¹³⁵⁴, Krzyżowej Doliny (Creuzthal I, II)¹³⁵⁵, Łubnian (Lugnian I, II, III)¹³⁵⁶ i Rogowa Opolskiego (Rogau I)¹³⁵⁷. W oleskim wizerunek Temidy wykorzystano w pieczęci Lasowic Małych, gdzie waga została umieszczona nad drzewem (Klein Lassowitz I, II, III)¹³⁵⁸, samą Temidę znaleźć można na pieczęci Marianowa (Marienau)¹³⁵⁹.

Wykres 9. Liczba pieczęci z motywem Temidy z podziałem na powiaty

1346 Nr 509, 510.
 1347 Nr 513, 514, 515.
 1348 Nr 355.
 1349 Nr 362.
 1350 Nr 365, 366.
 1351 Nr 563, 564, 565, 566.
 1352 Nr 590, 591.
 1353 Nr 1038.
 1354 Nr 1109, 1110.
 1355 Nr 1131, 1132.
 1356 Nr 1257, 1258, 1259.
 1357 Nr 1295.
 1358 Nr 1434, 1435, 1436.
 1359 Nr 1474.

4.9. Symbolika religijna

Do grupy symboliki religijnej zostały zakwalifikowane pieczęcie z wizerunkami świętych oraz z symbolami takimi jak: Agnus Dei, hostia, oko Opatrzności, krzyż i serce. Symbole te najczęściej przedstawiane są w połączeniu z motywami rustykalnymi – narzędziami lub płodami rolnymi. Częściowo omówione zostały w podrozdziale poświęconym pieczęciom z motywem rustykalnym, ale zostały zakwalifikowane i uwzględnione w statystyce w grupie symboliki religijnej.

Tabela 9. Pieczęcie z symboliką religijną

Nazwa powiatu	Liczba miejscowości ogółem	Liczba pieczęci ogółem	Liczba miejscowości z pieczęcią z symbolem religijnym	Liczba pieczęci z symbolem religijnym	Miejscowości z pieczęciami z symbolem religijnym	Pieczęcie z symbolem religijnym w zebranych materiale
Cosel (kozielski)	91	170	11	21	12,09%	12,35%
Falkenberg (niemodliński)	75	110	1	1	1,33%	0,91%
Grottkau (grodkowski)	62	161	3	8	4,84%	4,97%
Kreuzburg (kluczborski)	58	90	0	0	0,00%	0,00%
Leobschütz (głubczycki)	82	165	12	22	14,63%	13,33%
Neisse (nyski)	89	132	2	2	2,25%	1,51%
Neustadt (prudnicki)	105	254	3	10	2,86%	3,94%
Oppeln (opolski)	139	278	11	23	7,91%	8,27%
Rosenberg (oleski)	88	216	2	3	2,27%	1,39%
Gross Strehlitz (strzelecki)	88	130	5	7	5,68%	5,38%
Razem	877	1706	50	97	5,70%	5,69%

Symbolikę religijną najczęściej stosowano na pieczęciach w powiecie głubczyckim i kozielskim. W powiecie głubczyckim są to 22 odciski z 12 miejscowości, a w kozielskim – 21 odcisków z 11 różnych miejscowości.

Jest to postać świętego lub jeden z symboli uzupełniony motywami związanymi z życiem na wsi. Ogólnie miejscowości stosujące symbolikę religijną stanowią zaledwie 5,70% wszystkich miejscowości, a same pieczęcie z symboliką religijną to 5,69% zbioru pieczęci.

Najwięcej odcisków o symbolice religijnej odnaleziono w powiecie opolskim – 24% zbioru, głubczyckim – 23% zbioru, kozielskim – 21% zbioru.

Najczęściej stosowanym motywem religijnym było oko Opatrzności, które występuje zawsze z motywem agrarnym. Są to wzrastające zboża, serce z wyrastającymi kwiatami lub narzędzia rolnicze, nad którymi umieszczono oko Opatrzności symbolizujące opiekę boską nad plonami. Takie połączenie typowej symboliki wiejskiej ze sferą *sacrum* odnajdujemy na pieczęciach Ogonowa (Ogen I, II, III)¹³⁶⁰ w powiecie grodkowskim¹³⁶¹. W powiecie kozielskim oko Opatrzności występuje na pieczęci miejscowości Opatrzność (Vorsicht)¹³⁶², w połączeniu z motywami rustykalnymi na pieczęciach Ciężkowic (Czienskwitz I, II)¹³⁶³, Kobylc (Kobelwitz)¹³⁶⁴, Landzmierza (Landsmierz)¹³⁶⁵ i Jakubowic (Jacobsdorf I, II)¹³⁶⁶, a nad wagą Temidy na pieczęci Łanów (Lohnau I, II)¹³⁶⁷. W powiecie strzeleckim oko Opatrzności nad snopem zboża umieszczono

1360 Nr 387, 388, 389.

1361 Wieś należała do biskupstwa wrocławskiego, *Tabele...*, s. 92.

1362 Nr 160.

1363 Nr 22, 23.

1364 Nr 85.

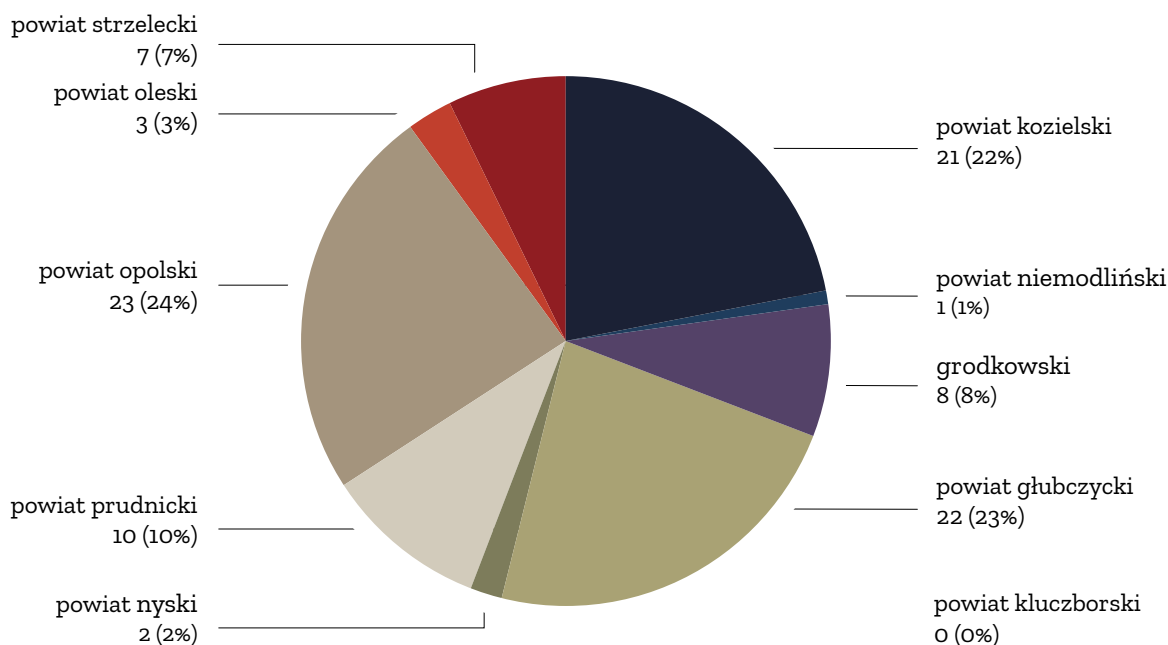
1365 Nr 93.

1366 Nr 65, 66.

1367 Nr 101, 102.

na pieczęci Zdieszowic (Deschowitz I, II)¹³⁶⁸, a nad pługiem – w Płużnicy Wielkiej (Gross Pluschnitz)¹³⁶⁹. Brak powiązania ze szczególnym lokalnym kultem wskazuje na oddanie się Opatrzności Bożej w sprawach związanych z plonami, urodzajem.

Wykres 10. Liczba pieczęci z symboliką religijną w powiatach

Drugim z używanych motywów religijnych jest baranek – Agnus Dei. Symbolizuje Chrystusa, który w Nowym Testamencie przedstawiany jest jako dobry pasterz albo Baranek Boży (Agnus Dei) biorący na siebie grzechy świata. Gdy baranek występował między owieczkami, stanowił alegorię Chrystusa gładzącego grzechy świata, kiedy zaś pojawiał się osobno, jako Baranek Boży, zazwyczaj niósł krzyż¹³⁷⁰. Baranek jest też atrybutem Jana Chrzciciela. Młody wiek baranka i jego łagodność symbolizowały też czystość i niewinność. Najczęściej wizerunek Agnus Dei pojawia się na pieczęciach wsi, które w przeszłości stanowiły własność instytucji kościelnych. Tak jest w przypadku Lisięcic (Leisnitz)¹³⁷¹ i Zabierzowa (Zabierzau I, II)¹³⁷² w powiecie prudnickim. Pierwsza z tych wsi należała do komturii głubczyckiej joannitów, a druga do parafii św. Walentego w Walcach, choć w tym przypadku może to być też odwołanie do klasztoru norbertanek w Czarnowasach, który władał wsią do 1650 r. Więcej problemu sprawia Ligota Wielka (Gross Ellguth I, II, III)¹³⁷³ w powiecie kozielskim – pojawienie się Agnus Dei na wizerunku napieczętym może być związane z przynależnością do parafii w Gościęcinie, jak również z tym, że Gościęcín był siedzibą archiprezbiteratu¹³⁷⁴. Motyw baranka zdobi też pieczęć Groźca (Friedrichsgrätz I, II)¹³⁷⁵ w powiecie opolskim, który został założony w 1752 r. jako kolonia czeskich husytów, chroniących się w Prusach przed prześladowaniami religijnymi. W przypadku dwóch ostatnich miejscowości nie sposób znaleźć powo-

1368 Nr 1595, 1596.

1369 Nr 1610.

1370 A. P. Chenel, op. cit., s. 16.

1371 Nr 620; Tabele..., s. 48.

1372 Nr 1066, 1067.

1373 Nr 50, 51, 52.

1374 Schematismus der Geistlichkeit des Bisthums Breslau für das Jahr 1847, Breslau 1847, s. 48.

1375 Nr 1173, 1174.

dów umieszczenia Baranka Bożego na pieczęci, a są to Zofiówka (Sophienberg)¹³⁷⁶ w powiecie oleskim¹³⁷⁷ oraz Zawisć (Zawisc I, II)¹³⁷⁸ w powiecie opolskim. Nie ma to związku z ich kościołami parafialnymi, gdyż w przypadku Zawiszi była to świątynia w Falkowicach pod wezwaniem świętego Stanisława.

Hostię jako motyw na wizerunku *sigillum* wykorzystano w miejscowości należącej do dóbr klasztor-nych. Jest to pieczęć wsi Jemielnica (Himmelwitz I)¹³⁷⁹ w powiecie strzeleckim, należącej do miejscowego klasztoru cystersów¹³⁸⁰.

Krzyż to kolejny oczywisty symbol religijny wykorzystywany w godle pieczęci. W powiecie kozielskim postać modlącą się koło krzyży umieszczono na pieczęci Przewozu (Przewos I, II)¹³⁸¹, w powiecie opolskim krzyż umieszczono na pieczęci Biadacza (Biadacz I, II)¹³⁸², Falmirowic (Fallmirowitz I)¹³⁸³ i Przywór (Przywórow I, II, III)¹³⁸⁴. Pojawił się też na pieczęciach Wyrebin (Ferdinandshof I)¹³⁸⁵ w powiecie niemodlińskim, Radziejowa (Juliusburg)¹³⁸⁶ w powiecie kozielskim oraz Kubic (Kaundorf)¹³⁸⁷ i Rynarcic (Rennersdorf)¹³⁸⁸ w powiecie nyskim. Krzyżem patriarchalnym pieczętowało się Grodzisko (Grodisko)¹³⁸⁹, a pasyjnym Hałęnsko (Halensko I, II)¹³⁹⁰ w powiecie strzeleckim.

Na pieczęci Wawelna (Bowallno I, II)¹³⁹¹ w powiecie opolskim ukazano serce przebite strzałami. Popularne obrazy serca w płomieniach i przebitego strzałami symbolizowały miłość Boga¹³⁹².

Kolejną grupą pieczęci są te, na których przedstawiono postać świętego lub świętej patronki. Podstawę kultu świętych stanowiła głęboka wiara i cześć oddawana im w społecznościach wiernych, przekazywana w relacjach ustnych i spisanych żywotach. Wierzone, że za sprawą świętych miały się wydarzać cuda – postrzegane przede wszystkim jako uzdrowienia, ale też jako wszelka pomoc w ochronie przed różnymi niebezpieczeństwami. Mimo iż święty był jedynie pośrednikiem w kierowanych prośbach i łaskach udzielanych przez Boga, często w potocznych wyobrażeniach sami święci stawali się sprawcami cudów. Szczególną czcią otaczani byli ci spośród świętych, którzy czuwali nad sferami życia ważnymi dla mieszkańców wsi. Święty Florian, święty Wawrzyniec i święta Agata chronili ludzi i ich dobytek przed ogniem. Od utonięcia i klęsk powodzi strzegli święty Jan Nepomucen i święty Jan Chrzciciel. Od epilepsji chronił święty Walenty, od choroby gardła święty Błażej. Rolnikom patronował święty Izydor Oracz, a zwierzętami opiekowali się święty Mikołaj i święty Leonard. Te przykłady nie wyczerpują oczywiście katalogu ważnych świętych w religijnej obrzędowości ludowej. Wierzone, że święty będzie tym bardziej skuteczny jako pośrednik, orędownik i opiekun jednający łaski, jeżeli modlitwy będą wznoszone przed jego relikwiami lub wizerunkami¹³⁹³. Jednak umieszczanie wizerunków świętych na pieczęciach nie było zbyt często praktykowane w zachodnich powiatach rejencji opolskiej.

Nieliczne przypadki pieczęci z wizerunkiem świętego można powiązać z kultem, jakim otaczano miejscowego patrona, nazwą miejscowości bądź własnością dóbr kościelnych sprzed sekularyzacji.

1376 Nr 1530.

1377 Wizerunek baranka ze sztandarem ma symbolizować Chrystusa zmartwychwstałego. P. Dudziński, *Alfabet heraldyczny*, Warszawa 1997, s. 64. Nie udało się jednak autorce ustalić, skąd taka symbolika na pieczęci. Agnus Dei zazwyczaj występuje w pieczęciach kościelnych, G. Oswald, *Lexikon der Heraldik*, Leipzig 1984, s. 246.

1378 Nr 1344, 1345.

1379 Nr 1616.

1380 *Tabele...*, s. 68.

1381 Nr 134, 135.

1382 Nr 1090, 1091.

1383 Nr 1164.

1384 Nr 1290, 1291, 1292.

1385 Nr 183.

1386 Nr 72.

1387 Nr 756.

1388 Nr 801.

1389 Nr 1609.

1390 Nr 1613, 1614.

1391 Nr 1103, 1104.

1392 A. P. Chenel, *op. cit.*, s. 222.

1393 *Kult świętych w religijności ludowej*, opr. M. Flink-Huryn, red. J. Baziak, Bydgoszcz 2008 [wstęp].

Od średniowiecza silnie rozwinięty na Śląsku był kult świętego Mikołaja, patrona bydła i innego żywego dobytku. Jeszcze na początku XIX w., aby pozyskać jego opiekę, 6 grudnia w kościele w ofierze składano, prócz datków pieniężnych, żywe gęsi czy koguty. Zwyczaj ten przetrwał najdłużej w Lublińcu, Kędzierzynie i Dobrzenu Wielkim¹³⁹⁴. Tego dnia również chłopci nie używali bydła do żadnych prac w obejściu, a w stajniach zawieszali małe wizerunki świętego. Z czasem przypisano świętemu patronat nad wieloma sprawami gospodarczymi, np. ochronę dobytku przed wilkami. W okolicach Głubczyc utrwał się zwyczaj trzykrotnego obejżdżania konno przez chłopów kościoła pod jego wezwaniem, co miało uchronić dobytek przed nieszczęściem i zarazą, a gospodarstwu zapewniać bezpieczeństwo i urodzaj na polach. Choć przed 1788 r. władze pruskie zabroniły tego zwyczaju, był on praktykowany aż do XX w.¹³⁹⁵ Bardzo popularne było też jego imię, tak w życiu rodzinnym (imiona, nazwiska), jak i przestrzeni publicznej, o czym świadczą liczne nazwy miejscowości, a także kapliczki i figury. W kościelnych statystykach uwzględnionych jest około 100 kościołów, kaplic i szpitali poświęconych św. Mikołajowi¹³⁹⁶. Szczególnym kultem otoczony był w średniowiecznym Brzegu, gdzie czczono go jako patrona miasta¹³⁹⁷.

W ikonografii święty Mikołaj przedstawiany jest jako biskup rytu łacińskiego lub greckiego. Jego atrybutami są: anioł, anioł z mitrą, chleb, troje dzieci lub młodzieńców w cebrzyku, pastorał, księga, okręt, kotwica, trzy jabłka, trzy złote kule na księdze lub w dłoni świętego symbolizujące posag, jaki według legendy podarował biednym pannom, a także sakiewka z pieniędzmi lub trzy sakiewki, worek prezentów¹³⁹⁸. Jednak mimo dużej popularności kultu święty Mikołaj występuje na pieczęci tylko jednej gminy – Dzielów (Eiglau I, II, III)¹³⁹⁹. Ukazany został na niej w stroju liturgicznym, w infule, z pastorałem w lewej ręce. Prawa ręka uniesiona jest w geście błogosławieństwa nad klęczącym u jego stóp dwojgiem dzieci¹⁴⁰⁰. Historia Dzielowa łączy się z kultem lokalnego patrona. W miejscowej legendzie kościół pod wezwaniem świętego Mikołaja zawdzięcza swoje powstanie następującemu zdarzeniu. W XIV w. przy starej drodze blisko wsi rosła stara lipa, przy której postawiono drewnianą kaplicę i umieszczono w niej obraz z wizerunkiem św. Mikołaja, o który dbali mieszkańcy Dzielowa i okolicznych osad. Wkrótce potem obraz został obwołany cudownym i zaczęli do niego przybywać pielgrzymi. W 1700 r. kaplicę powiększono, jednak już w 1780 r. groziła ona zawaleniem. Wówczas baborowianie, pomimo sprzeciwu dzielowian, zażądali przeniesienia cudownego obrazu z Dzielowa do kościoła parafialnego w Baborowie, aby ściągnąć tam ruch pielgrzymkowy. Cudowny obraz jednak pozostał w kaplicy, w której w 1786 r. wybudowano murowane prezbiterium. Gdy w 1821 r. runęła część sklepienia, głubczycki landrat w porozumieniu z ówczesnym proboszczem Baborowa zaplanowali w Dzielowie wzniesienie kościoła św. Mikołaja¹⁴⁰¹. Wkrótce został on wybudowany (choć datuje się powstanie świątyni też na koniec XVIII w.), co wzmocniło kult świętego we wsi.

Także inny popularny święty patron na Śląsku (choć głównie na pograniczu czeskim), święty Jan Nepomucen, znajduje się na pieczęci tylko jednej miejscowości – Kietlice (Kittelwitz)¹⁴⁰² w powiecie głubczyckim. Powiązać to należy z dużą popularnością czeskich świętych w komisariacie kietrzańskim¹⁴⁰³. Na pieczęci Kietlic święty Jan Nepomucen przedstawiony jest tradycyjnie w stroju kapłańskim, w aureoli, z krzyżem i palmą męczeńską. Przyjmuje się, że krzyż, który święty trzyma w dłoniach, przypomina o jego

1394 J. Pośpiech, *Zwyczaje i obrzędy doroczne na Śląsku*, Opole 1987, s. 23.

1395 *Ibidem*, s. 24.

1396 *Ibidem*, s. 23.

1397 Kult św. Mikołaja w Brzegu w kontekście fundacji na rzecz ołtarzy i kościoła brzeskiego prześledzić można na podstawie dokumentów i akt zespołu Akta miasta Brzegu w Archiwum Państwowym w Opolu.

1398 W.A. Niewęglowski, *Leksykon świętych*, Warszawa 1998, s. 196.

1399 Nr 572, 573, 574.

1400 J. Marecki, L. Rotter, *Jak czytać wizerunki świętych. Leksykon atrybutów i symboli hagiograficznych*, Kraków 2009, s. 453.

1401 <http://www.parafiadzielow.pl/site/index/1.html> (dostęp 10.06.2010).

1402 Nr 598.

1403 K. Maler, *Zasięg terytorialny obszaru Komisariatu Kietrzańskiego i Wikariatu Generalnego w Branicach oraz język jego mieszkańców*, [w:] *Zachować dziedzictwo. „Fenomen Branic w czasach biskupa Józefa Marcina Nathana”. Materiały z konferencji naukowej Branice, 12–13.10.2018 r.*, Branice 2019, s. 21; o kulcie Jana Nepomucena na Śląsku więcej w: B. Czechowicz, *Niektóre aspekty pobożności maryjnej i kultu św. Jana Nepomucena na Śląsku i terenach ościennych w XVII i XVIII w.*, [w:] *Religijność na polskich pograniczach w XVI i XVII w.*, red. D. Doliński, Zielona Góra 2005, s. 61–77.

szczególnym nabożeństwie do ukrzyżowanego Chrystusa¹⁴⁰⁴. Kult św. Jana Nepomucena należy do najpopularniejszych. Figury świętego, oprócz miejsc na mostach, można spotkać też na drogach polnych. W wielu kościołach święty ma swoje ołtarze, figury, obrazy, feretrony lub sztandary. Powszechnie czczony jest jako patron mostów, orędownik chroniący od powodzi, a jako męczennik sakramentu pokuty – również jako patron dobrej sławy i szczerzej spowiedzi¹⁴⁰⁵. Na Śląsku jego kult został spopularyzowany przez jezuitów dla przeciwwagi kultu Jana Husa¹⁴⁰⁶. W ikonografii święty przedstawiany jest w stroju kapłańskim, w sutannie, rokokie lub birecie. W ręku ma palmę męczeńską. Zdarza się, że trzyma palec na ustach jako symbol zachowanej tajemnicy. Do jego atrybutów należą klucz, książka, kłódka, krzyż w ręce, zapieczętowany list, most, z którego został zrzucony, pieczęć, wieniec z pięciu gwiazd, a w środku napis TACUI – czyli ‘milczałem’, woda, zamek¹⁴⁰⁷.

Kolejny święty patron na pieczęciach to święty Jerzy, którego kult na Śląsku sięga średniowiecza. Jako najstarsze miejsce i centrum kultu przyjmuje się Wrocław, do którego biskup Hieronim (1051–1062) przywiózł w połowie XI w. relikwię – ramię św. Jerzego¹⁴⁰⁸. Wraz z przybyciem na Śląsk zakonów rycerskich, między innymi krzyżowców z czerwoną gwiazdą, św. Jerzy stał się jednym z głównych patronów regionu. Około 1300 r. na Śląsku było już 27 miejscowości związanych z jego imieniem¹⁴⁰⁹. Poświęcano mu również szpitale dla trędowatych oraz cierpiących na inne choroby zakaźne, lokowane poza bramami miejskimi. Kult świętego przeniósł się wkrótce na wieś, zyskując ogromną popularność wśród rolników, którzy uważali św. Jerzego za swojego opiekuna i patrona¹⁴¹⁰, gromadząc się w Towarzystwie św. Jerzego. W tradycji ludowej święty Jerzy jest patronem wiosny i wiosennych prac polowych, opiekunem chorych i ubogich oraz rolników, pasterzy, pól, stad oraz wilków¹⁴¹¹. W niektórych częściach Śląska ku czci świętego chłopcy wyprowadzali w Wielkanoc wszystkie konie i ujeżdżali je, aby zapewnić im pomyślność i uchronić przed chorobami¹⁴¹². Ikonografia przedstawia św. Jerzego jako rycerza na białym koniu przebijającego włócznią smoka lub z białą chorągwią, na której widnieje czerwony krzyż. Jego atrybutami są: anioł z wieniec laurowym lub z koroną, baranek, biała chorągiew lub lanca z czerwonym krzyżem, koń, palma męczeństwa, zabity smok u stóp oraz narzędzia męki świętego: gwoździe, kamień młyński, koło i miecz.

Wizerunek świętego Jerzego pojawia się na dwóch pieczęciach w powiecie prudnickim, a zaznaczyć trzeba, że jest to jedyny święty, który występuje na pieczęciach tego powiatu. Jego postać widnieje na pieczęci Trzebiny (Kunzendorf I, II, III, IV)¹⁴¹³ oraz Mieszkowic (Dittmannsdorf I, II, III, IV)¹⁴¹⁴. W obu przypadkach symbolika pieczęci jest jasna. Posiadającej prawa miejskie Trzebinie herb nadano w 1542 r., a umieszczenie na nim wizerunku św. Jerzego można też połączyć z prawami własnościowymi – miejscowość należała do zakonu bożogrobców w Nysie¹⁴¹⁵. Jeżeli chodzi o Mieszkowice, to znajdujący się tam kościół filialny nosił wezwanie św. Jerzego¹⁴¹⁶.

W powiecie głubczyckim święty Jerzy widnieje na pieczęci wsi Pomorzowice (Pommerswitz I, II)¹⁴¹⁷. Tym razem powiązanie kultu lokalnego z wizerunkiem na pieczęci jest trudne. Parafia miejscowa jest bowiem pod wezwaniem św. Jana Chrzciciela.

1404 J. Marecki, L. Rotter, *Jak czytać...*, s. 315.

1405 W. Zaleski, *Święci na każdy dzień*, Łódź 1982, s. 267.

1406 D. Kurpiers, *Święty Jan Nepomucen – sentyment do przeszłości*, [w:] *Leksykon mitów, symboli i bohaterów Górnego Śląska XIX i XX w.*, red. B. Linek, A. Michalczyk, Opole 2015, s. 129.

1407 W. A. Niewęglowski, *Leksykon świętych*, Warszawa 1998, s. 81.

1408 J. Heyne, *Dokumentierte Geschichte des Bistums und Hochstiftes Breslau*, Bd. 1, Breslau 1860, s. 119.

1409 H. Brüggemann, *Beitrag zur Geschichte der Georgsverehrung, unter besonderer Berücksichtigung des Bistums Breslau*, Breslau 1942, mps, s. 31 – w zbiorach Biblioteki Uniwersyteckiej we Wrocławiu. Cyt. za: J. Swastek, *Proweniencja i rozwój kultu św. Jerzego w Polsce w świetle wezwań kościołów w okresie przedtrydenckim*, „Colloquium Salutis” 1969, s. 107–126.

1410 H. Brüggemann, *Beitrag...*, s. 63, 65.

1411 *Kult świętych...*, s. 33.

1412 J. Pośpiech, *Zwyczaże...*, s. 214.

1413 Nr 935, 936, 937, 938.

1414 Nr 868, 869, 870, 871.

1415 *Tabele...*, s. 53.

1416 *Rocznik diecezji opolskiej*, Opole 1996, s. 553.

1417 Nr 639, 640.

Święty Florian to kolejne wyobrażenie świętego patrona na pieczęciach gminnych. We wczesnym średniowieczu świętego tego czczono wyłącznie jako męczennika za wiarę chrześcijańską. W XII w. sprowadzono relikwie św. Floriana z Rzymu do Krakowa i ku jego czci wybudowano kościół. Świętego bardzo szybko zaczęto czcić jako orędownika podczas klęsk żywiołowych, zwłaszcza ognia, od czasu pożaru Kleparza w 1528 r., gdy ocalała jedynie świątynia, w której przechowywano jego relikwie. Święty Florian jest patronem strażaków, kominiarzy, piwowarów, bednarzy, kowali, garncarzy i hutników. Przedstawiany jest w ikonografii najczęściej jako rzymski żołnierz w zbroi i hełmie, z włócznią lub chorągwią, w drugiej dłoni trzymający naczynie na wodę, którą gasi płonący dom lub kościół. Jego atrybutami są ponadto: młyńskie koło, orzeł, krzyż, kolczuga, palma męczeńska, płonący dom, miecz, tarcza i zbroja. Liczne figury świętego znajdujące się w przydrożnych kapliczkach mają chronić okoliczne domostwa przed pożarem i powodzią. Święty Florian wzywany też był w czasie nieurodzaju, niepogody i klęski suszy¹⁴¹⁸.

Wizerunek świętego ozdobił pieczęć gminy Polska Cerekiew w powiecie kozielskim (Polnisch Neukirch I, II, III, IV)¹⁴¹⁹. Mieszkańcy znali wyobrażenie świętego z późnobarokowej rzeźby – kamiennej figury św. Floriana z 1780 r., znajdującej się kiedyś przed zamkiem¹⁴²⁰. Opisywana pieczęć przedstawia postać rycerza z proporcem, który zalewa skopkiem wody płonący budynek. Na podstawie ponad 200-letniej tradycji kultu świętego został stworzony współcześnie funkcjonujący herb gminy, nawiązujący do historycznej pieczęci¹⁴²¹. Wizerunek św. Floriana umieszczono też na pieczęci Ucieszkowa (Autischkau I, II)¹⁴²². Przedstawiany jest jako żołnierz w zbroi i hełmie, trzymający chorągiew w jednej ręce, a w drugiej przechylone naczynie na wodę. Tak jak w przypadku Polskiej Cerekwi, kult świętego nie miał związku z wezwaniem parafii, gdyż kościół w Ucieszkowie był pod wezwaniem Opatrzności Boskiej. Jednak i tutaj święty Florian pojawia się w architekturze – jego figura umieszczona jest na ścianie frontowej kościoła. Święty Florian przedstawiony na pieczęci Thustomostów (Stolzmutz I, II, III)¹⁴²³ z 1782 r. także nie ma związku z patronem kościoła parafialnego. Thustomosty do końca XIX w. należały do parafii św. Tomasza w Kietrze. Wizerunek umieszczony na pieczęci gminnej wiąże się z figurą świętego, pomnikiem o wysokości 4,5 metra znajdującym się na rynku w Kietrze, w bliskim sąsiedztwie kościoła parafialnego pod wezwaniem św. Tomasza. Na szczycie pomnika z 1734 r. znajduje się postać świętego Floriana odziana w rycerską zbroję, z twarzą zwróconą ku niebu. Na monumencie umieszczono łacińską maksymę, która jest wyrazem chwały dla patrona i prośbą o jego pomoc. W latach przedwojennych odbywały się procesje wiernych do figury¹⁴²⁴. Na pieczęci Thustomostów św. Florian jest tradycyjnie przedstawiony w stroju żołnierza z chorągwią i cebrem, którym gasi pożar.

Święty Jodok pojawia się tylko raz na pieczęci gminnej omawianych powiatów. Jest to pieczęć miejscowości Sucha Psina (Zauchwitz I, II, III)¹⁴²⁵ w powiecie głubczyckim, w której kościół parafialny nosi wezwanie świętego. Sucha Psina została założona w 1337 r., prawdopodobnie jako fundacja klasztoru w Rudach Raciborskich, a osiedlili się w niej osadnicy przybyli zza Akwizgranu¹⁴²⁶. Zachowała się legenda podająca powód powołania świętego Jodoka na patrona. Według niej osadnicy, którzy przybyli do Suchoj Psiny, zastali wyschniętą rzeczkę Psinę, oddali się więc pod opiekę świętego Jodoka jako patrona wody. Stąd też pochodzi wezwanie lokalnego kościoła¹⁴²⁷. Święty Jodok na pieczęci przedstawiony został tradycyjnie w długim płaszczu i kapeluszu, trzymając w lewej ręce pastorał (laskę, po której wiją się dwa węże). Prawa strona pieczęci pozostaje nieczytelna. Kult świętego Jodoka pustelnika zaczął rozprzestrzeniać się w Europie w VII w. W ikonografii przedstawiany jest w stroju eremity lub pielgrzyma. Do jego atrybutów

1418 *Kult świętych...*, s. 34.

1419 Nr 128, 129, 130, 131.

1420 Plan odnowy miejscowości Polska Cerekiew, s. 12, <http://bip.polskacerekiew.pl/download/attachment/2831/zalacznik-nr-1.pdf> (dostęp 22.08.2018).

1421 http://www.polskacerekiew.pl/cms/php/strona.?cms=cms_polce&lad=a&id_dzi=2&id_men=3 (dostęp 07.07.2013).

1422 Nr 2, 3.

1423 Nr 674, 675, 676.

1424 T. Chrzanowski, M. Kornecki, *Katalog zabytków sztuki w Polsce*, t. 7, Woj. opolskie, zeszyt 2, Powiat głubczycki, Warszawa 1961, s. 46.

1425 Nr 692, 693, 694.

1426 H. Adamy, *Die Schlesischen Ortsnamen, ihre Entstehung und Bedeutung*, Breslau 1888, s. 42.

1427 http://dziedzictwo.ekai.pl/@@sucha_psina_kosciol_sw_jodoka (dostęp 1.12.2015).

należą korona, pastorał, statek, źródło, laska lub kij pielgrzymi. Tradycja głosi, że Jodok natknął się pewnego razu na księcia Haymona, który był u kresu sił, wycieńczony drogą i spragniony. Wtedy święty uderzył laską lub pastorałem w skałę, z której wytrysnęło źródło, a księżę mógł się orzeźwić¹⁴²⁸. Ślady kultu świętego Jodoka na Śląsku sięgają XIII w., a przenieśli go na te tereny niemieccy osadnicy¹⁴²⁹.

Wizerunek świętej Katarzyny znajduje się na pieczęci wsi Lipniki (Lindenau IV, V, VI)¹⁴³⁰ w powiecie grodkowskim i Groszowice (Groschowitz I, II, III)¹⁴³¹ w powiecie opolskim. Święta ukazana została z mieczem w prawej ręce i kołem po lewej. Umieszczenie wizerunku świętej na pieczęci gminnej Groszowic jest związane z kultem patronki lokalnego kościoła, którego początki sięgają XIV w. Pierwsza udokumentowana wzmianka o proboszczu z Groszowic, którym był kustosz kolegiaty opolskiej, pochodzi z 1306 r., zaś najwcześniejsze wzmianki o Parafii Rzymskokatolickiej w Groszowicach pochodzą z drugiej połowy XIV w.¹⁴³²

Święta Katarzyna pochodziła z Aleksandrii i zginęła w czasie prześladowań za panowania cesarza Maksymiana Galeriusza. Chciano ją zmusić do porzucenia chrześcijaństwa, dlatego była bita, głodzona, łamana kołem i ostatecznie ścięta. Legenda głosi, że w czasie łamania kołem jej modlitwy sprawiły, iż koło się rozsypało, została więc ścięta, a świadkowie jej bohaterstwa – żołnierze – nawrócili się na chrześcijaństwo. Świętą Katarzynę w ikonografii przedstawia się w koronie na głowie z palmą lub mieczem w ręku i kołem obok. Symbol świętej Katarzyny pojawił się też na pieczęci Bliszczyc (Bleischwitz I, II)¹⁴³³ w powiecie głubczyckim.

Postać świętego Norberta w stroju biskupim z pastorałem widnieje na pieczęci wsi Czarnowasy (Czarnowanz I, II)¹⁴³⁴, w której w 1228 r. wybudowano ze środków księcia opolskiego Kazimierza klasztor dla sióstr norbertanek¹⁴³⁵. Na pieczęci odcisniętej w czarnym tuszu święty Norbert ukazany jest z pastorałem. Prawdopodobnie atrybutów św. Norberta – tiary, pastorału i serca – możemy doszukać się na pieczęci kolejnej miejscowości należącej do norbertanek – Żużeli w powiecie opolskim (Zuzela I, II)¹⁴³⁶.

Wizerunek świętego Michała został umieszczony na pieczęciach dwóch gmin powiatu głubczyckiego: Dziećmarowa (Dittmerau)¹⁴³⁷, gdzie święty Michał był patronem lokalnego kościoła, Michałkowic (Michelsdorf)¹⁴³⁸, nawiązując do nazwy wsi, a także Zdziechowic Górnych (Ober Seichwitz I, II)¹⁴³⁹ w powiecie oleskim. W odniesieniu do Zdziechowic Górnych nie udało się ustalić powiązania z lokalnym kultem, gdyż kościół w tej miejscowości nosił wezwanie Najświętszego Serca Pana Jezusa. Święty Michał uchodzi za księcia aniołów, archaniola, któremu Bóg powierza zadania wymagające szczególnej siły. Stoi u węzłowania umierających, którym następnie towarzyszy w drodze do wieczności, stąd też stał się patronem kaplic cmentarnych. Przedstawiany jest z wagą do odmierzania dobrych uczynków i ognistym mieczem.

Najświętsza Maria Panna ukoronowana została przedstawiona na pieczęci Osi (Marienfeld I, II)¹⁴⁴⁰ w powiecie oleskim. Jest to pieczęć mówiąca, nawiązująca do niemieckiej nazwy miejscowości. Kolejna pieczęć to *sigillum* Straduni (Straduna I, II)¹⁴⁴¹ w powiecie opolskim, w której parafia nosi wezwanie Najświętszego Serca Pana Jezusa – Maryja w sercu tarczy pieczętnej trzymanej przez anioła przedstawiona jest z Dzieciątkiem Jezus. Na pieczęci Polskiej Nowej Wsi (Polnisch Neudorf I)¹⁴⁴² Najświętsza Maria Panna z Dzieciątkiem umieszczona jest na tarczy herbowej.

1428 J. Marecki, L. Rotter, *Jak czytać...*, s. 330.

1429 J. Jagła, *Droga nawracająca świat. Kilka słów o ikonografii świętych pielgrzymów w sztuce średniowiecznej Śląska, Pomorza i Warmii*, [w:] *Pielgrzymowanie i sztuka: Góra Świętej Anny i inne miejsca pielgrzymkowe na Śląsku*, red. J. Lubos-Kozieł, Wrocław 2005, s. 284.

1430 Nr 368, 369, 370.

1431 Nr 1188, 1189, 1190.

1432 H. Dienwiebel, *Festschrift zur Siebenhundertjahrfeier 1236–1936 der Industrie- u. Landgemeinde Groschowitz OS.*, Oppeln 1936, s. 51.

1433 Nr 552, 553.

1434 Nr 1133, 1134.

1435 *Urkunden des Klosters Czarnowanz*, wyd. W. Wattenbach, [w:] *Codex diplomaticus Silesiae*, t. 1, Breslau 1857.

1436 Nr 1356, 1357; *Tabele...*, s. 56.

1437 Nr 569.

1438 Nr 624.

1439 Nr 1493, 1494.

1440 Nr 1475, 1476 (w statystyce wliczona do godeł mówiących).

1441 Nr 1322, 1323.

1442 Nr 1284.

Święty Jan Chrzciciel jest patronem wielu zakonów, m. in. joannitów, a także mnichów, dziewic, pastery, kowali, krawców, kuźnierzy, rymarzy, abstynentów, niezamężnych matek, skazanych na śmierć, oraz orędownikiem podczas gradobicia i w chorobach, zwłaszcza epilepsji. W ikonografii najczęściej przedstawiana jest jego głowa na tacy na pamiątkę tragicznej śmierci. Taki też wizerunek odnajdujemy na pieczęci wsi Grobniki (Gröbnig I, II)¹⁴⁴³ oraz Bernacie w powiecie głubczyckim (Wernersdorf)¹⁴⁴⁴. Kult świętego związany jest z patronatem, jaki sprawował nad komturią joannitów w Grobnikach, której własnością była też wieś czynszowa w Bernacicach¹⁴⁴⁵.

Wizerunek świętego Józefa z Dzieciątkiem Jezus został umieszczony na pieczęci gminy Sułków (Zülkowitz I, II)¹⁴⁴⁶ w powiecie głubczyckim. Opiekun Jezusa, małżonek Najświętszej Marii Panny został przedstawiony, jak prowadzi małego Pana Jezusa za rękę¹⁴⁴⁷. Kościół katolicki ukazuje św. Józefa jako wzór takich cnót, jak posłuszeństwo Bogu, wiara, pracowitość, męstwo, sprawiedliwość, czystość, piękna miłość, skromność, ubóstwo, milczenie i opanowanie. Święty Józef jest też wzorem męstwa i paradygmatem ojcostwa¹⁴⁴⁸.

Święta Jadwiga, księżna śląska, przedstawiona jest na pieczęci Skoroszyc (Friedewalde IV, V)¹⁴⁴⁹ w powiecie grodkowskim, gdzie była patronką lokalnego kościoła. Według podań Jadwiga była osobą skromną, ale i zaangażowaną w swoje działanie. W imię pokory i skromności chodziła boso, co nie przystało księżnej. Na polecenie spowiednika miała nosić podarowane jej obuwie. Księżna, będąc posłuszną swojemu spowiednikowi, podarowane buty nosiła ze sobą, ale przywieszzone na sznurku. Uznawana jest za patronkę Polski i całego historycznego Śląska, a także małżeństw i chrześcijańskich rodzin. Przedstawiana jest boso w habicie cysterskim lub płaszczu książeńskim, z mitrą książeńką na głowie. W rękę trzyma buty, makietę kościoła lub klasztoru¹⁴⁵⁰. Na pieczęci Skoroszyc (Friedewalde IV, V) przedstawiona jest w habicie, w jednej ręce trzyma but (?), w drugiej makietę kościoła, poniżej znajdują się kwitnące kwiaty.

4.10. Motywy kwietne i zielne

Płody rolne, zboża, owoce, owoce leśne, kwiaty łąk i pól miały w tradycji ludowej szczególne znaczenie. Symbolizowały dobrobyt, zdrowie i szczęście¹⁴⁵¹. Powtarzającym się elementem są kwiaty polne wystające z serca lub bezpośrednio z podłoża. W tradycji ludowej kwiaty oraz zioła w kompozycjach bukietów lub wianków były poświęcone przez kapłanów i przypisywano im magiczną uzdrawiającą moc. Zdrowie w życiu społeczności wiejskiej było największym dobrem. Życzenia zdrowia towarzyszyły spotkaniu na drodze, wejściu do obcego domu, spożywaniu posiłków, a także obrzędom związanym z narodzinami, weselami, kolędą i żniwami. Pierwszoplanowe traktowanie zdrowia było naturalne w kontekście trudnych warunków życia na wsi¹⁴⁵². Pojmowanie zdrowia i choroby wyznaczały wierzenia ludowe. Wiedza ludowa na terenie Górnego Śląska z zakresu znajomości właściwości roślin była przekazywana w tradycji z po-

1443 Nr 579, 580.

1444 Nr 691.

1445 *Tabele...*, s. 48.

1446 Nr 695, 696.

1447 Więcej o symbolice przedstawienia W. Zalewski, op. cit., s. 148–149.

1448 J. Berthier, *Kult i naśladowanie Świętej Rodziny*, Ciechocinek 2003.

1449 Nr 299, 300.

1450 M. Kaganiec, *Święta Jadwiga – władczyni Śląska*, Katowice 1994, s. 3–7.

1451 A. Kardaś, *Rośliny i ich symbolika w polskich obrzędach i obyczajach religijno-ludowych*, [w:] *Symbolika roślin: heraldyka i symbolika chrześcijańska*, red. J. Marecki, L. Rother, Kraków 2007, s. 80.

1452 Literatura na temat wierzeń ludowych związanych z medycyną i chłopskim postrzeganiem magicznego świata roślin jest bardzo obszerna. Przykładowo: Z. Libera, *Medycyna ludowa, chłopski rozsądek czy gminna fantazja*, Wrocław 1995; A. Paluch, *Zerwij ziele z dziewięciu miedz*, Wrocław 1989; M. Hensłowa, *Rośliny dziko rosnące w kulturze ludu polskiego*, Wrocław 1962; D. Tylkowa, *Wiedza ludowa*, [w:] *Etnografia Polski. Przemiany kultury ludowej*, t. 2, Wrocław 1969, s. 71–88; A. Paluch, *Świat roślin w tradycyjnych praktykach leczniczych wsi polskiej*, Wrocław 1984; K. Moszyński, *Kultura ludowa Słowian*, t. 2, Warszawa 1967; Z. Gloger, *Rok polski w życiu, tradycji i pieśni*, Warszawa 1900.

kolenia na pokolenie¹⁴⁵³. Jedną z udanych prób spisania medycyny ludowej był wydany w 1860 r. poradnik lecznictwa ludowego autorstwa dra med. A. Simona¹⁴⁵⁴.

Według zwyczaju ludowego rośliny święcone były w kościele w dniu Matki Boskiej Zielnej¹⁴⁵⁵, w wigilię świętego Jana, podczas uroczystości Bożego Ciała oraz 8 września, w urodziny Matki Boskiej¹⁴⁵⁶. Święcono ziola, zboża, owoce i warzywa. Święcenie ziół w postaci wianków i bukietów wynikało z tradycji i stanowiło podziękowanie Bogu za zbiory, „za to, co wyrosło na polu i łące, żeby na przyszły rok się darzyło”¹⁴⁵⁷. Te przekonania wyrażają wiarę ludu we współzależność przyrody i życia człowieka, w ich nierozdzielność. Poświęcone ziele miało zabezpieczać wiejską zagrodę przed nieszczęściami. Ziarno z poświęconych kłosów dodawane do pierwszego siewu miało zapewnić urodzaj, uchronić zboża przed szkodnikami, odpędzić złe duchy z obsianego gruntu¹⁴⁵⁸. Wiankom przypisywano cudowne właściwości, np. ochronę od grzmotów, piorunów i gradobicia. Ozdabiano wiankami krowy – w celach zdrowotnych po ociepleniu oraz aby chronić je przed czarownicami. Bukietom z ziół i kwiatów przypisywano właściwości lecznicze. W bukietach najczęściej znajdowały się: dziurawiec, piołun, mięta, macierzanka, dziewanna, wrotycz, kopytnik i krwawnik. Do bukietów wkładano również rośliny ważne w gospodarstwie domowym, np.: mak, len, konopie, ziemniak, marchew, jabłko wbite na patyku, gałązki leszczyny czy owoce jarzębiny. Poświęcenie zabezpieczało owoce i warzywa na zimę przed szkodnikami. Starty na proch susz z bukietu lub wieńca z poprzedniego roku dosypywało się do ziarna siewnego¹⁴⁵⁹.

Poza omówionymi już rustykalnymi wyobrażeniami napieczętnymi z motywem płodów rolnych, na pieczęciach wykorzystywano także inne motywy roślinne, kwietne i zielne.

Tabela 10. Pieczęcie z motywem kwietnym i zielnym

Nazwa powiatu	Liczba miejscowości ogółem	Liczba pieczęci ogółem	Liczba miejscowości z pieczęcią z motywem kwietnym	Liczba pieczęci z motywem kwietnym	Miejscowości z pieczęciami z motywem kwietnym	Pieczęcie z motywem kwietnym w zebranych materiałach
Cosel (kozielski)	91	170	1	2	1,10%	1,18%
Falkenberg (niemodliński)	75	110	8	11	10,66%	10,00%
Grottkau (grodkowski)	62	161	9	16	14,75%	9,94%
Kreuzburg (kluczborski)	58	90	3	6	5,17%	6,66%
Leobschütz (głubczycki)	82	165	4	7	4,88%	4,24%
Neisse (nyski)	89	132	5	8	5,62%	6,06%
Neustadt (prudnicki)	105	254	6	18	5,71%	7,09%
Oppeln (opolski)	139	278	4	6	2,88%	2,16%
Rosenberg (oleski)	88	216	2	2	2,27%	0,93%
Gross Strehlitz (strzelecki)	88	130	1	1	1,14%	0,77%
Razem	877	1706	43	77	4,90%	4,51%

1453 Stanisława Wallisa *zielnik roślin leczniczych i magicznych*, Chorzów 1995, s. 4.

1454 A. Simon, *Medycyna ludowa czyli pogląd na środki ochronne, poznawanie i leczenie chorób. Poradnik lekarski dla wszystkich stanów*, Warszawa 1860.

1455 Ziola w symbolice chrześcijańskiej powiązane są z osobą Maryi Panny, w której grobie, według legendy, zakwitły kwiaty. L. Rotter, *Rośliny jako atrybuty świętych*, [w:] *Symbolika roślin: heraldyka i symbolika chrześcijańska*, red. J. Marecki, L. Rotter, Kraków 2007, s. 57.

1456 Ibidem, s. 5.

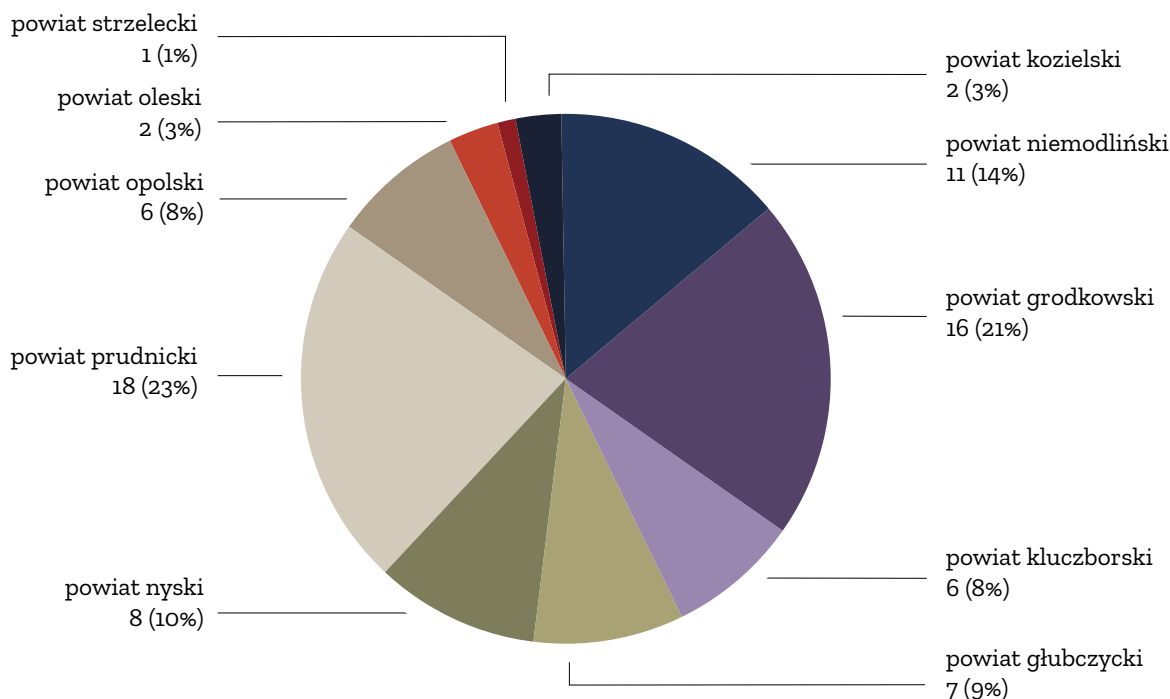
1457 Z. Libera, op. cit., s. 134.

1458 Z. Libera, A. Paluch, *Lasowiacki zielnik*, Kolbuszowa 1993; A. Pajek, *Święto Matki Boskiej Zielnej*, <https://www.muzeum-radom.pl/gazeta-kufer/swieto-matki-boskiej-zielnej/448> (dostęp 22.07.2019).

1459 E. Szczepankowska, *Święto Matki Boskiej Zielnej*, <https://www.muzeum-radom.pl/gazeta-kufer/wokol-tradycji/ewa-szczepankowska-swieto-matki-boskiej-zielnej/460> (dostęp 09.01.2019).

Motywy kwietne i zielne na wizerunkach pieczęci wiejskich najczęściej reprezentowane są w powiecie grodkowskim, w którym pieczętowało się nimi 14,75% miejscowości. Kolejne pod względem ilościowym są powiaty niemodliński (10,66% miejscowości) i nyski (5,62% miejscowości). Co istotne, wizerunki te pochodzą sprzed 1722 r. i w większości udało się je zidentyfikować w aktach Katastru Karolińskiego. W powiatach prudnickim i głubczyckim liczba miejscowości wykorzystujących motyw kwietny oscyluje koło 5%. W powiecie strzeleckim, kozielskim i oleskim są to pojedyncze przypadki.

Wykres 11. Liczba pieczęci z motywem kwietnym i zielnym z podziałem na powiaty

W analizowanym zbiorze najwięcej pieczęci z motywem roślinnym odnaleziono w powiecie prudnickim (23% zbioru) i grodkowskim (21% zbioru).

Najpowszechniejszym motywem roślinnym na pieczęciach jest wizerunek trzech lub pięciu kwiatów wyrastających z murawy lub z serca¹⁴⁶⁰. W Europie od końca średniowiecza serce postrzegane było jako siedziba emocji. Z tych koncepcji wywodzą się popularne obrazy serca w płomieniach i przebitego strzałami¹⁴⁶¹. W powiecie grodkowskim na pieczęci Lubiatowa (Lobedau I, II, III)¹⁴⁶² znajdujemy serce z trzema kwiatami umieszczone nad dwiema kosami, Kamiennika (Kamnig)¹⁴⁶³ – serce z trzema kwiatami i snop, Wilemowic (Schützendorf I, II)¹⁴⁶⁴ – serce przebite strzałą z trzema kwiatami, Maciejowic (Matzwitz I, II)¹⁴⁶⁵ i Sarnowic (Sarlowitz I, III)¹⁴⁶⁶ – trzy i pięć kwiatów, Pasiek (Weidich I, II)¹⁴⁶⁷ – pęk kwiatów oraz Wójcic

1460 Wizerunek serca z wyrastającymi 3 kwiatami występuje również w pieczęciach Dralina w powiecie lublinieckim oraz w pieczęciach Gorzyczek i Radlina Górnego w dawnym powiecie raciborskim; M. Gumowski, *Herby i pieczęcie...*, s. 71, 89, 231; M. Kaganiec, *Herby miast województwa śląskiego*, Katowice 2007, s. 169–170.

1461 A. P. Chenel, op. cit., s. 222.

1462 Nr 371, 372, 373.

1463 Nr 339.

1464 Nr 409, 410.

1465 Nr 378, 379.

1466 Nr 404, 406.

1467 Nr 431, 432.

(Woitz I)¹⁴⁶⁸ – serce z trzema kwiatai, później pomiędzy cepem a kosą (Woitz II)¹⁴⁶⁹. Na pieczęci Ogonowa (Ogen I)¹⁴⁷⁰ znajdowało się uskrzydłone serce z trzema kwiatai, później występujące pod okiem Opatrzności (Ogen II, III, IV)¹⁴⁷¹. W powiecie niemodlińskim serce z trzema kwiatai umieszczono na pieczęci Golczowic (Golschwitz)¹⁴⁷², Oldrzychowic (Hilbersdorf I, II)¹⁴⁷³, Rączki (Ranischn)¹⁴⁷⁴, Ciepeliowic (Scheppelwitz I, II)¹⁴⁷⁵, Sokolnik (Sokollnik)¹⁴⁷⁶, a roślinę o dużym paku na pieczęci Jaczowic (Jatzdorf)¹⁴⁷⁷. Trzy kwiaty występowały na pieczęci Piotrowej (Petersdorf I)¹⁴⁷⁸, a serce przebite strzałami, z którego wyrastają trzy kwiaty – Łambinowic (Lamsdorf I, II)¹⁴⁷⁹.

W powiecie nyskim trzy kwiaty na swojej pieczęci mają gminy: Wilamowa (Alt Wilmsdorf I, II)¹⁴⁸⁰, Biechów (Bechau I)¹⁴⁸¹ i Jegielnica (Jäglitz II)¹⁴⁸², natomiast serce, z którego wyrastają trzy kwiaty – Jegielnica (Jäglitz I)¹⁴⁸³, Krakówkowice (Krackwitz I, II)¹⁴⁸⁴ i Wierzbno (Würben)¹⁴⁸⁵. W powiecie prudnickim trzy kwiaty występują na pieczęci Prężynki (Klein Pramsen I, II, III)¹⁴⁸⁶, Krzyżkowic (Kröschen-dorf I, II, III, IV)¹⁴⁸⁷, Kujaw (Kujau IV)¹⁴⁸⁸, Rostkowic (Rosenberg I, II, III)¹⁴⁸⁹. Na pieczęciach dwóch miejscowości znajduje się motyw serca z wyrastającymi kwiatai – trzema w Golczowicach, kolonii Zawady (Zowade-Golschowitz I, II, III, IV)¹⁴⁹⁰, pięcioma w Moszczance (Langenbrück I, II, III)¹⁴⁹¹. W powiecie strzeleckim serce, z którego wyrastają trzy kwiaty na swojej pieczęci umieściła gmina Siedlec (Schedlitz)¹⁴⁹², a w opolskim Sławice (Sławitz I, II)¹⁴⁹³. Na pieczęci Falkowic (Falkowitz I, II)¹⁴⁹⁴ umieszczono trzy lilie pomiędzy dwoma kielichami, Grabi (Heinrichsfelde II) – doniczkę z kwiatem¹⁴⁹⁵, a Krogulnej (Krogulno-Gründorf)¹⁴⁹⁶ – wazon z kwiatai.

Motyw kwietny pojawił się również na pieczęciach powiatu głubczyckiego. Na pieczęci gminy Grodzie (Burgstädtel I)¹⁴⁹⁷ umieszczono trzy kwiaty, na pieczęci Chróścielowa (Krastillau)¹⁴⁹⁸ – płożącą się roślinę z kwiatem o dzwinkowatym kształcie, Wojnowic (Wanowitz I, II)¹⁴⁹⁹ – lilie, a na pieczęci Krasnego Pola (Schönwiese I, II)¹⁵⁰⁰ – koniczynę, być może w nawiązaniu do nazwy miejscowości.

-
- 1468 Nr 434.
1469 Nr 435.
1470 Nr 387.
1471 Nr 388, 389, 390.
1472 Nr 187.
1473 Nr 199, 200.
1474 Nr 237.
1475 Nr 251.
1476 Nr 261.
1477 Nr 203.
1478 Nr 228.
1479 Nr 215, 216.
1480 Nr 699, 700.
1481 Nr 706.
1482 Nr 748.
1483 Nr 747.
1484 Nr 762, 763.
1485 Nr 828.
1486 Nr 908, 909, 910.
1487 Nr 927, 928, 929, 930.
1488 Nr 934.
1489 Nr 993, 994, 995.
1490 Nr 1078, 1079, 1080, 1081.
1491 Nr 939, 940, 941.
1492 Nr 1683.
1493 Nr 1319, 1320.
1494 Nr 1162, 1163.
1495 Nr 1207.
1496 Nr 1244.
1497 Nr 559.
1498 Nr 609.
1499 Nr 687, 688.
1500 Nr 666, 667.

W powiecie kluczborskim kwiat umieszczono na pieczęci Brzezinek (Bürgsdorf)¹⁵⁰¹, tulipana w Gosławiu (Goslau I, II, III)¹⁵⁰², a roślinę o podłużnych liściach w Bogdańczowicach (Wüttendorf I, II)¹⁵⁰³.

W powiecie oleskim motyw serca, z którego wyrastają trzy kwiaty, występuje na pieczęciach Bogacicy (Bodland I)¹⁵⁰⁴ i Wichrowa (Wichrau I)¹⁵⁰⁵.

W powiecie kozielskim serce z trzema kwiatami umieszczone pomiędzy dwoma cepami na swojej pieczęci zastosowała gmina Łąki Kozielskie (Lenkau I, II)¹⁵⁰⁶.

4.11. Zwierzęta

Wyobrażenia napieczątne przedstawiają zwierzęta hodowane w gospodarstwach wiejskich oraz zwierzyńną łowną. Mogłyby więc być zakwalifikowane również do motywów wskazujących na prowadzenie gospodarki rolnej, jak i leśnej. Dla większej przejrzystości wydzielone zostały jako odrębna grupa wizerunków przedstawiających zwierzęta. Motywy zwierzęce, które zostały zaczerpnięte z tarcz herbowych właścicieli wsi, opisano w grupie pieczęci herbowych.

Tabela 11. Pieczęcie z motywem zwierząt

Nazwa powiatu	Liczba miejscowości ogółem	Liczba pieczęci ogółem	Liczba miejscowości z pieczęcią z motywem zwierząt	Liczba pieczęci z motywem zwierząt	Miejscowości z pieczęciami z motywem zwierząt	Pieczęci z motywem zwierząt
Cosel (kozielski)	91	170	1	2	1,10%	1,18%
Falkenberg (niemodliński)	75	110	11	13	14,66%	11,82%
Grottkau (grodkowski)	62	161	3	3	4,84%	1,86%
Kreuzburg (kluczborski)	58	90	2	2	3,45%	2,22%
Leobschütz (głubczycki)	82	165	1	2	1,22%	1,21%
Neisse (nyski)	89	132	1	1	1,12%	0,76%
Neustadt (prudnicki)	105	254	6	8	5,71%	3,15%
Oppeln (opolski)	139	278	10	19	7,19%	6,83%
Rosenberg (oleski)	88	216	4	6	4,54%	2,78%
Gross Strehlitz (strzelecki)	88	130	8	13	9,09%	10%
Razem	877	1706	47	69	5,36%	4,04%

Po przeprowadzeniu analizy na poziomie powiatów okazało się, że najczęściej motyw ze zwierzęciem umieszczano na pieczęciach powiatu niemodlińskiego – 14,66% miejscowości. W powiecie strzeleckim 9,09% miejscowości na swoich pieczęciach użyło motywu ze zwierzęciem, co stanowi 10% zebranego materiału z powiatu. Odpowiednio w opolskim jest to 7,19%, prudnickim 5,71%, kluczborskim 3,45%, grodkowskim 4,84% i oleskim 4,54% miejscowości. Zaledwie jedna gmina w powiecie kozielskim, nyskim i głubczyckim miała pieczęć z motywem zwierzęcym.

Najwięcej odcisków pieczętnych z motywem zwierząt odnaleziono w powiecie opolskim (27% zbioru), strzeleckim (19% zbioru) i niemodlińskim (19% zbioru).

1501 Nr 457.

1502 Nr 463, 464, 465.

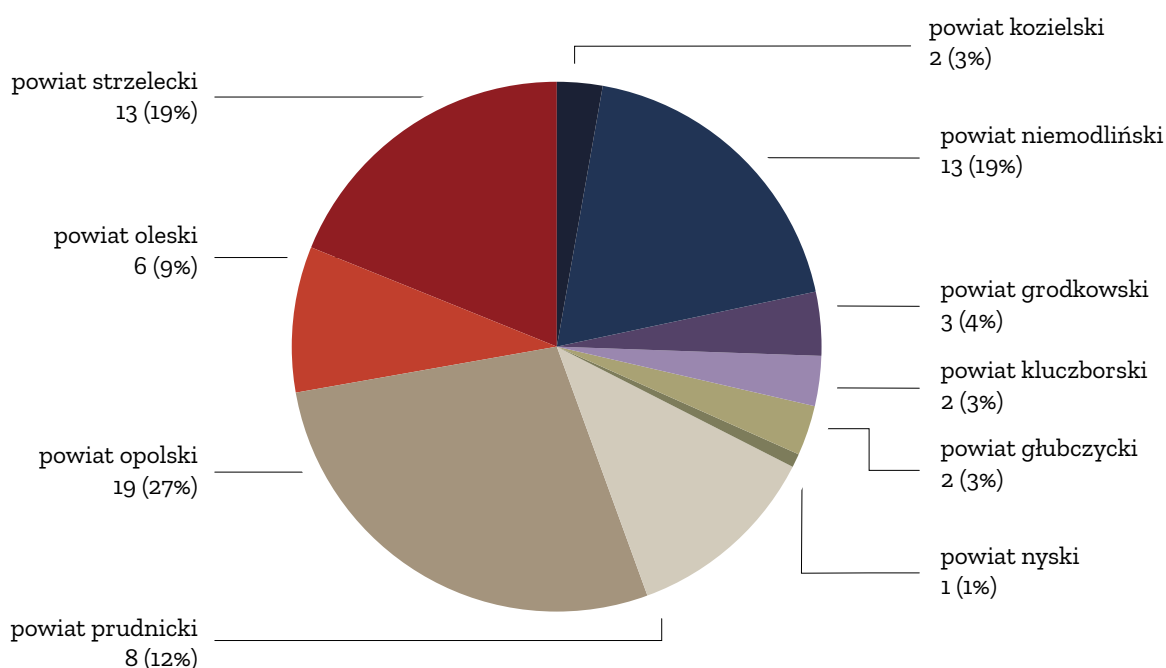
1503 Nr 529, 530.

1504 Nr 1378.

1505 Nr 1559.

1506 Nr 96, 97.

Wykres 12. Liczba pieczęci z motywem zwierząt z podziałem na powiaty

Leśne zwierzęta na pieczęciach powiatów oleskiego i niemodlińskiego związane są z myślistwem, stanowiącym dodatkowe źródło utrzymania ludności tego gęsto zalesionego obszaru. W powiecie oleskim jeleni ukazany jest na pieczęci gminy wiejskiej Gorzów Śląski¹⁵⁰⁷ (Landsberg Dorf I, II)¹⁵⁰⁸ oraz na pieczęci Osiecko (Oschietzko I, II)¹⁵⁰⁹.

W niemodlińskim na wizerunkach pieczęci gmin widnieją następujące zwierzęta: w Graczach (Graase)¹⁵¹⁰ oraz Gościejowicach Wielkich i Małych (Gross und Klein Heidersdorf)¹⁵¹¹ – jeleni, Jakubowicach (Jakobsdorf I)¹⁵¹² – dzik.

Koń znalazł się w godle pieczęci Ciarki (Schiorke II)¹⁵¹³ w powiecie oleskim oraz Przydroże Małe (Klein Schnellendorf)¹⁵¹⁴ i Roszkowice (Rossdorf)¹⁵¹⁵ w powiecie niemodlińskim. Inne wyobrażenia to w powiecie oleskim bocian trzymający węża w dziobie w herbie Uszyc¹⁵¹⁶ (Uschütz I)¹⁵¹⁷, a w powiecie niemodlińskim: Magnuszowiczki (Klein Mangersdorf I, II)¹⁵¹⁸ – łabędź, Mikolin (Nikoline)¹⁵¹⁹ – osioł, Niwy (Niewe)¹⁵²⁰ – kogut, Wesele (Weschelle)¹⁵²¹ – gęś, Krasna Góra (Sonnenberg I, II)¹⁵²² – głowa zwierzęcia, Szczepanowice (Scheppanowitz)¹⁵²³ – orzeł nad wzgórzem.

1507 Przedstawiona pieczęć dotyczy części wiejskiej Gorzowa. Tomczyk opisując godło herbowe miejskie – jelenia w skoku w prawo nad wzgórzem, wywodzi je jako motyw zaczerpnięty z realnego świata zwierząt, symbolizujący lasy wraz ze zwierzyną łowną, a wzgórze jako jeden ze składowych motywów godła nawiązujących do niemieckiej nazwy Landsberg. D. Tomczyk, op. cit., s. 38.

1508 Nr 1459, 1460.

1509 Nr 1495, 1496.

1510 Nr 188.

1511 Nr 191.

1512 Nr 202.

1513 Nr 1512.

1514 Nr 212.

1515 Nr 242.

1516 Bocian jest symbolem litości, miłosierdzia i pomocy, przedstawiany z wężem w dziobie – także sztuki wojennej, P. Dudziński, op. cit., s. 67.

1517 Nr 1545.

1518 Nr 209, 210.

1519 Nr 221.

1520 Nr 222.

1521 Nr 276.

1522 Nr 262, 263.

1523 Nr 250.

W powiecie grodkowskim na wizerunku pieczęci Starowic Dolnych (Honigsdorf) występuje kogut, Laskowic (Laskowitz II)¹⁵²⁴ – koń, Starowic (Starrwitz)¹⁵²⁵ – ptak trzymający w dziobie węża.

W kluczborskim na pieczęci Brodnicy (Buddenbrock)¹⁵²⁶ umieszczono rysunek konia, a Ulrychowa (Ullrichsdorf)¹⁵²⁷ orła w locie trzymającego piorun i miecz.

Na pieczęci Dobieszowa (Dobersdorf I, II)¹⁵²⁸ w powiecie głubczyckim zastosowano wizerunek barana/owcy.

W powiecie prudnickim na pieczęciach pojawiają się wizerunki zwierząt gospodarskich – byka, konia, zwierzyny łownej – jeleni oraz łabędzi mogących symbolizować miejscowości nad stawami. Byk występuje na pieczęci Błażejowic Dolnych (Blaschewitz)¹⁵²⁹, koń w otoczeniu narzędzi rolnych na pieczęciach Rudziczki (Riegersdorf II)¹⁵³⁰, Rozkochowa (Rosnochau)¹⁵³¹ oraz Olbrachcic (Polnisch Olbersdorf)¹⁵³², jeleni na pieczęci Głogowca (Glöglichen I, II)¹⁵³³, a łabędzie na pieczęci Mosznej (Moschen I, II)¹⁵³⁴.

W powiecie opolskim rysunek jelenia umieszczono na pieczęciach Brynicy (Brinnitz I, II)¹⁵³⁵, Ligoły Prószkowskiej (Ellguth Proskau I, II, III)¹⁵³⁶, Świerkli (Horst I, II)¹⁵³⁷, kolonii Zakrzów Turawski (Sacrau Turawa Colonie)¹⁵³⁸. Poroże jelenia w tarczy dzielonej z orłem pruskim zastosowano na pieczęci Pokoju (Carlsruhe I)¹⁵³⁹, a konie na pieczęciach Dziekaństwa (Dziekanstwo I, II)¹⁵⁴⁰, Jelowej (Jellowa I, II, III)¹⁵⁴¹ i Tarnowa Opolskiego (Tarnau I, II)¹⁵⁴². Dwa ptaki umieszczono w początkach XIX w. na pieczęciach sąsiadujących ze sobą Grudzie (Grudschütz I, II)¹⁵⁴³ i Maliny (Malino I)¹⁵⁴⁴.

W powiecie strzeleckim pojawia się pies (lub lis) na pieczęci Balcarzowic (Balzarowitz)¹⁵⁴⁵, lis w lesie na pieczęci Kielczy (Keltsch)¹⁵⁴⁶, jelen w skoku na pieczęci Błotnicy Strzeleckiej (Blottnitz I, II)¹⁵⁴⁷, łabędź na pieczęci Księżej Wsi (Ksienowiesch I, II)¹⁵⁴⁸ i Obrowca (Oberwitz I, II, III)¹⁵⁴⁹, ptak na pieczęci Osieka (Oschiek)¹⁵⁵⁰ i Rozmierki (Rosmierka)¹⁵⁵¹, bocian z wężem w dziobie na pieczęci Jaryszowa (Jarischau I, II)¹⁵⁵².

Jelenia znajdziemy na pieczęci Dobieszowa (Dobischau I, II)¹⁵⁵³ w powiecie kozielskim.

W powiecie nyskim na pieczęci Jutrocic Górnych (Ober Jeutritz)¹⁵⁵⁴ umieszczono węża.

-
- 1524 Nr 358.
 - 1525 Nr 417.
 - 1526 Nr 456.
 - 1527 Nr 524.
 - 1528 Nr 570, 571.
 - 1529 Nr 841.
 - 1530 Nr 990.
 - 1531 Nr 996.
 - 1532 Nr 979.
 - 1533 Nr 890, 891.
 - 1534 Nr 959, 960.
 - 1535 Nr 1106, 1107.
 - 1536 Nr 1158, 1159, 1160.
 - 1537 Nr 1209, 1210.
 - 1538 Nr 1304.
 - 1539 Nr 1108.
 - 1540 Nr 1156, 1157.
 - 1541 Nr 1214, 1215, 1216.
 - 1542 Nr 1326, 1327.
 - 1543 Nr 1199, 1200.
 - 1544 Nr 1261.
 - 1545 Nr 1580.
 - 1546 Nr 1630.
 - 1547 Nr 1582, 1583.
 - 1548 Nr 1639, 1640.
 - 1549 Nr 1655, 1656, 1657.
 - 1550 Nr 1662.
 - 1551 Nr 1671.
 - 1552 Nr 1617, 1618.
 - 1553 Nr 30, 31.
 - 1554 Nr 788.

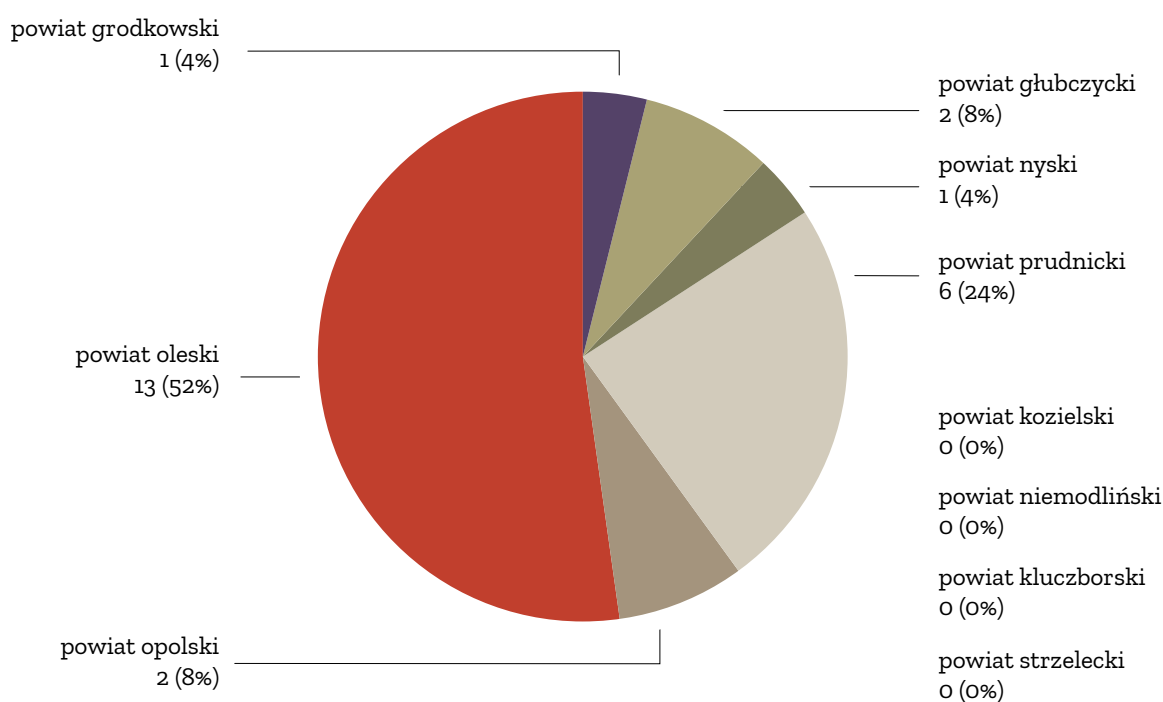
4.12. Godło państwowe

Choć używanie godła państwowego na pieczęci gminnej było zakazane, sporadycznie wizerunek ten się jednak pojawiał na omawianym obszarze (2,74% zbioru). Znamienne jest, że pieczęcie te stosowane były w krótkim okresie czasu, po czym zostały wycofane z obiegu i zastąpione pieczęcią napisową lub wizerunkową. Zakaz stosowania godła państwowego obowiązywał w stosunku do pieczęci miejskich od 5 marca 1834 r., kiedy to zabroniono używania elementów herbu królewskiego, a potem także orła pruskiego. Rozporządzenie odnoszące się już konkretnie do pieczęci gminnych ukazało się w 1891 r.¹⁵⁵⁵

Tabela 12. Pieczęcie z godłem państwowym

Nazwa powiatu	Liczba miejscowości ogółem	Liczba pieczęci ogółem	Liczba miejscowości z pieczęcią z godłem państwowym	Liczba pieczęci z godłem państwowym	Procent miejscowości z pieczęciami z godłem państwowym	Procent pieczęci z godłem państwowym w zebranych materiale
Cosel (kozielski)	91	170	0	0	0,00%	0,00%
Falkenberg (niemodliński)	75	110	0	0	0,00%	0,00%
Grottkau (grodkowski)	62	161	1	1	1,61%	0,62%
Kreuzburg (kluczborski)	58	90	0	0	0,00%	0,00%
Leobschütz (głubczycki)	82	165	1	2	1,22%	1,21%
Neisse (nyski)	89	132	1	1	1,12%	0,76%
Neustadt (prudnicki)	105	254	6	6	5,71%	2,36%
Oppeln (opolski)	139	278	2	2	0,00%	0,00%
Rosenberg (oleski)	88	216	13	13	14,77%	6,02%
Gross Strehlitz (strzelecki)	88	130	0	0	0,00%	0,00%
Razem	877	1706	24	25	2,74%	1,46%

Wykres 13. Liczba pieczęci z godłem państwowym w powiatach

1555 Rozporządzenia zostały omówione w rozdziale: Zagadnienia wstępne wprowadzenia pieczęci do kancelarii gminy.

Ponad połowa (52%) całego zbioru to pieczęcie oleskie. W powiecie oleskim to 14,77% miejscowości powiatu, a w drugim co do kolejności pod względem frekwencji pieczęci – powiecie prudnickim – 5,71% miejscowości powiatu. Pojedyncze przypadki wystąpiły w powiatach kozielskim, grodkowskim i głubczyckim. Znajdujemy je przede wszystkim w latach dziewięćdziesiątych XIX w. na zunifikowanych pieczęciach oleskich, które w legendzie opisywane są w większości jako pieczęcie zarządu gminy (Gemeinde Vorstand). Są to pieczęcie wsi Bogacica (Bodland III)¹⁵⁵⁶ z 1898 roku, Budzów (Busow III)¹⁵⁵⁷ z lat 1875 i 1897, Radawie (Radau III)¹⁵⁵⁸ z 1902 r., Sowczyce (Schoffschütz III)¹⁵⁵⁹ z 1891 r., Zdziechowice (Seichwitz)¹⁵⁶⁰ z 1910 r., Kolonia Łomnicka (Tellsruh III)¹⁵⁶¹ z 1907 r., Gajek (Walspek – Rosenhain III)¹⁵⁶² z 1899 r., Wichrów (Wichrau II)¹⁵⁶³ z 1897 r., Bażany (Basan III)¹⁵⁶⁴ z 1897 r., Biskupice (Bischdorf II)¹⁵⁶⁵ z 1858 r., Pakoszów (Donnersmark III)¹⁵⁶⁶ z 1894 r., Łomnica (Lomnitz III)¹⁵⁶⁷ z 1901 r., Nowe Karmonki (Neu Karmunkau III)¹⁵⁶⁸ z 1893 r. i Wichrów (Wichrau)¹⁵⁶⁹ z 1897 r.

W powiecie opolskim godło państwowe umieszczono na pieczęciach Chróścic (Chroschütz II)¹⁵⁷⁰ i Falmirowic (Fallmirowitz II)¹⁵⁷¹.

W powiecie prudnickim godło państwowe występuje na pieczęci Starego Miasta Białej (Altstadt V)¹⁵⁷² z 1906 roku, Laskowca (Haselvorwerk)¹⁵⁷³ sprzed 1911 r., Otoków (Ottok)¹⁵⁷⁴ z lat 1902 i 1908, Gostomi (Simsdorf III)¹⁵⁷⁵ z 1906 r., wsi Walce (Walzen III)¹⁵⁷⁶ przed 1911 oraz Szonowic (Schönowitz III)¹⁵⁷⁷ z 1906 r. Trzeba zaznaczyć, że w Szonowicach już dwa lata później używano zgodnej z prawem pieczęci wizerunkowej.

Pojedyncze przypadki występowania godła odnotowano w powiecie głubczyckim na pieczęciach Sławoszowa (Amaliengrund II, III)¹⁵⁷⁸ z 1866 i 1873 r., a w grodkowskim na pieczęci Żelaznej (Märzdorf I)¹⁵⁷⁹ z 1930 r.

4.13. Pieczęcie napisowe

Pieczęcie napisowe posiadały jedynie napis zawierający nazwę miejscowości lub określający nazwę gminy i przynależność do powiatu. Różnorodne kombinacje napisu na pieczęciach zostały opisane w części pracy dotyczącej legendy pieczęci. W pojedynczych przypadkach napis podkreślony był delikatnym ozdobnym ornamentem.

1556 Nr 1380.

1557 Nr 1394.

1558 Nr 1506.

1559 Nr 1515.

1560 Nr 1523.

1561 Nr 1538.

1562 Nr 1554.

1563 Nr 1560.

1564 Nr 1373.

1565 Nr 1376.

1566 Nr 1400.

1567 Nr 1469.

1568 Nr 1483.

1569 Nr 1560.

1570 Nr 1122.

1571 Nr 1165.

1572 Nr 837.

1573 Nr 897.

1574 Nr 969.

1575 Nr 1037.

1576 Nr 1051.

1577 Nr 1016.

1578 Nr 535, 536.

1579 Nr 376.

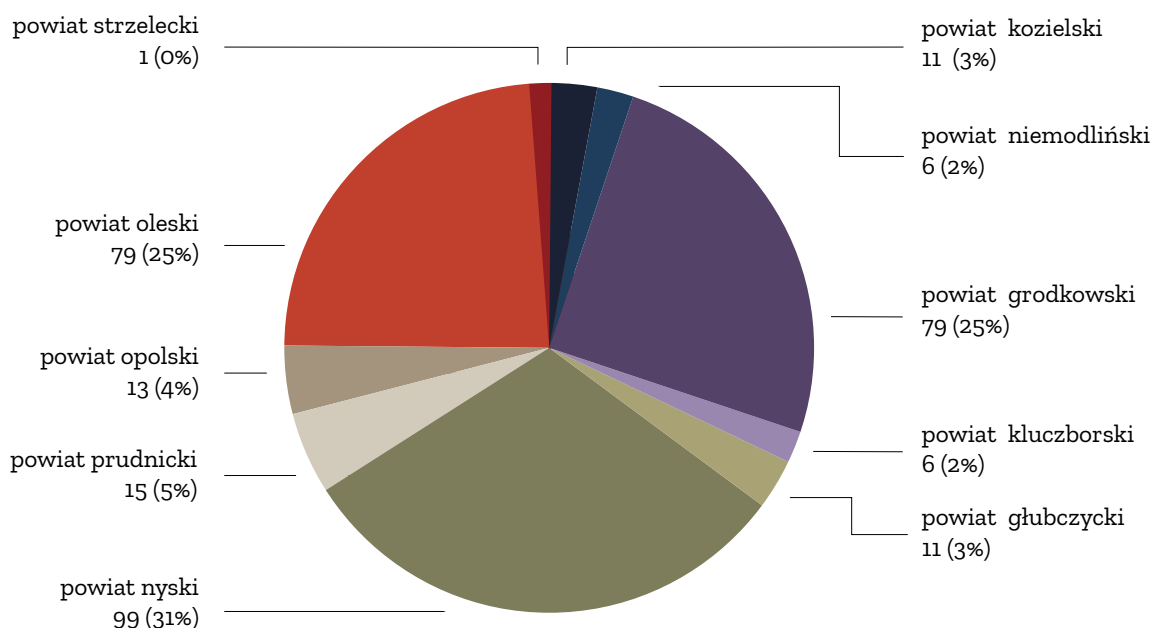
Występowanie pieczęci napisowych nie jest jednorodne na całym analizowanym terenie. W powiecie nyskim i grodkowskim oraz w miejscowościach powiatu niemodlińskiego, które pierwotnie należały do powiatu nyskiego, występuje największa ilość pieczęci napisowych. Tylko w tych dwóch powiatach gminy stosowały równolegle dwa tłoki pieczętnie. Jeden z nich to pieczęć napisowa, a drugi wizerunkowa. W pozostałych powiatach pieczęcie napisowe pojawiły się w połowie XIX w. i zastąpiły wcześniejsze pieczęcie wizerunkowe. Najczęściej tworzone były według zunifikowanego wzoru dla całego powiatu.

Tabela 13. Pieczęcie napisowe

Nazwa powiatu	Liczba miejscowości ogółem	Liczba pieczęci ogółem	Liczba miejscowości z pieczęcią napisową	Liczba pieczęci napisowych	Miejscowości z pieczęciami napisowymi	Pieczęcie napisowe w zebranym materiale
Cosel (kozielski)	91	170	10	11	10,99%	6,47%
Falkenberg (niemodliński)	75	110	5	6	6,66%	5,45%
Grottkau (grodkowski)	62	161	54	79	87,10%	49,07%
Kreuzburg (kluczborski)	58	90	6	6	10,34%	6,67%
Leobschütz (głubczycki)	82	165	10	11	12,19%	6,67%
Neisse (nyski)	89	132	81	99	91,01%	75,00%
Neustadt (prudnicki)	105	254	11	15	10,48%	5,90%
Oppeln (opolski)	139	278	11	13	7,91%	4,68%
Rosenberg (oleski)	88	216	59	79	67,04%	36,57%
Gross Strehlitz (strzelecki)	88	130	1	1	1,14%	0,77%
Razem	877	1706	248	320	28,28%	18,76%

28,28% miejscowości korzystało z pieczęci napisowych, a stanowią one 18,76% zbioru odcisków. W zebranym materiale 91,01% miejscowości powiatu nyskiego i 87,10% grodkowskiego posiadało pieczęć napisową. Na podstawie obserwacji można jednak przyjąć, że wszystkie gminy w tych dwóch powiatach dysponowały zunifikowaną pieczęcią napisową. Od połowy XIX w. większość miejscowości oleskich (67,04%) używało pieczęci napisowych.

Wykres 14. Liczba pieczęci napisowych z podziałem na powiaty

W analizowanym zbiorze dominują pieczęcie napisowe powiatu nyskiego (31% zbioru), grodkowskiego (25% zbioru) i oleskiego (25% zbioru).

W powiecie kozielskim pieczęci napisowej używano w gminach Ucieszków (Autischkau III)¹⁵⁸⁰, Brzeźce (Brzezetz Birken III)¹⁵⁸¹, Borzysławice (Borislawitz IV)¹⁵⁸², Cisowa (Czissowa I)¹⁵⁸³, Koza (Heinrichsdorf)¹⁵⁸⁴, Januszkowice (Januschkowitz I, II)¹⁵⁸⁵, Blachownia Śląska (Medar Blechhammer II)¹⁵⁸⁶, Sławięcice (Slawentzitz II)¹⁵⁸⁷, Sławięcice (Slawentzitz Colonie I)¹⁵⁸⁸, Urbanowice (Urbanowitz)¹⁵⁸⁹.

W powiecie niemodlińskim z pieczęci napisowych korzystały miejscowości Borkowice (Borkwitz)¹⁵⁹⁰, Grabin (Grüben)¹⁵⁹¹, Wielkie Łąki (Hillersdorf)¹⁵⁹², Krasna Góra (Sonnenberg III)¹⁵⁹³, Ligota Tułowicka (Ellguth Tillowitz II)¹⁵⁹⁴, Szadurczyce (Schaderwitz I)¹⁵⁹⁵. Pieczęć Grabina i Wielkich Łąk ma kształt i formę zbliżoną do pieczęci nyskich i grodkowskich.

W powiecie grodkowskim odnaleziono pieczęcie napisowe miejscowości: Stary Grodków (Alt Grottkau III, IV)¹⁵⁹⁶, Bednary (Bittendorf I, III)¹⁵⁹⁷, Bogdanów (Boitmannsdorf II)¹⁵⁹⁸, Ligota Wielka (Ellguth I, II)¹⁵⁹⁹, Jędrzejów (Endersdorf I, II, III)¹⁶⁰⁰, Chrościna (Falkenau)¹⁶⁰¹, Skoroszyce (Friedewalde VI)¹⁶⁰², Goworowice (Gauers III, IV)¹⁶⁰³, Gielczyce (Geltendorf I, II, III, IV)¹⁶⁰⁴, Szklary (Gläsendorf III)¹⁶⁰⁵, Grodziszcze (Graditz I)¹⁶⁰⁶, Goraszowice (Graschwitz IV, V, VI)¹⁶⁰⁷, Brzeziny (Gross Briesen I, II)¹⁶⁰⁸, Karłowice Wielkie (Gross Carlowitz I, II, III, IV)¹⁶⁰⁹, Gola Grodkowska (Gross Guhlau)¹⁶¹⁰, Sidzina (Hennersdorf I, II, III)¹⁶¹¹, Gałązyczce (Hohen Giersdorf III)¹⁶¹², Gierów (Gührau I, II)¹⁶¹³, Janowa (Johnsdorf II)¹⁶¹⁴, Karłowice Małe (Klein Carlowitz II, III)¹⁶¹⁵, Malerzowice Małe (Klein Mahlendorf)¹⁶¹⁶, Nowa Wieś Mała (Klein Neudorf IV)¹⁶¹⁷, dzisiejsza

-
- 1580 Nr 4.
 - 1581 Nr 16.
 - 1582 Nr 13.
 - 1583 Nr 27.
 - 1584 Nr 63.
 - 1585 Nr 342, 343.
 - 1586 Nr 109.
 - 1587 Nr 151.
 - 1588 Nr 152.
 - 1589 Nr 159.
 - 1590 Nr 173.
 - 1591 Nr 195.
 - 1592 Nr 201.
 - 1593 Nr 264.
 - 1594 Nr 182.
 - 1595 Nr 244.
 - 1596 Nr 283, 284.
 - 1597 Nr 285, 287.
 - 1598 Nr 289.
 - 1599 Nr 290, 291.
 - 1600 Nr 292, 293, 294.
 - 1601 Nr 295.
 - 1602 Nr 301.
 - 1603 Nr 304, 305.
 - 1604 Nr 306, 307, 308, 309.
 - 1605 Nr 312.
 - 1606 Nr 313.
 - 1607 Nr 318, 319, 320.
 - 1608 Nr 321, 322.
 - 1609 Nr 323, 324, 325, 326.
 - 1610 Nr 327.
 - 1611 Nr 330, 331, 332.
 - 1612 Nr 335.
 - 1613 Nr 328, 329.
 - 1614 Nr 338.
 - 1615 Nr 342, 343.
 - 1616 Nr 344.
 - 1617 Nr 348.

część Otmuchowa (Klein Vorwerk)¹⁶¹⁸, Kłodobok (Klodebach III)¹⁶¹⁹, Łanów (Königswalde)¹⁶²⁰, Chociebórz (Koschpendorf II)¹⁶²¹, Laskowice (Lasskowitz I)¹⁶²², Lasowice (Lasswitz III)¹⁶²³, Lubiatów (Lobedau IV, V)¹⁶²⁴, Żelazna (Märzdorf II)¹⁶²⁵, Maciejowice (Matzwitz III)¹⁶²⁶, Makowice (Mogwitz III)¹⁶²⁷, Mikołajowa (Niklasdorf)¹⁶²⁸, Nieradowice (Nitterwitz I)¹⁶²⁹, Ogonów (Ogen V)¹⁶³⁰, Czarnolas (Petersheide)¹⁶³¹, Białowieża (Pillwösche I)¹⁶³², Rysowice (Reisewitz II)¹⁶³³, Rogów (Rogau III)¹⁶³⁴, Sarnowice (Sarlowitz II)¹⁶³⁵, Siodłary (Satteldorf)¹⁶³⁶, Wielochów (Schönheide)¹⁶³⁷, Wilemowice (Schützendorf III)¹⁶³⁸, część Jaszowa (Schwedlich III)¹⁶³⁹, Tarnów Grodkowski (Tharnau I, II, III)¹⁶⁴⁰, Suszkowice (Tschauschwitz II)¹⁶⁴¹, Cieszanowice (Tscheschdorf II, III)¹⁶⁴², Ulanowice (Ullersdorf III, IV)¹⁶⁴³, Wójtowice (Voigtsdorf)¹⁶⁴⁴, Pasieki (Weidich III)¹⁶⁴⁵, Grądy (Perschkenstein II)¹⁶⁴⁶, Rusinowice (Reisendorf II)¹⁶⁴⁷, Wójcice (Woitz III, V)¹⁶⁴⁸ i Siedlec (Zedlitz I)¹⁶⁴⁹.

W powiecie kluczborskim pieczęci napisowych używano w miejscowościach Jaśkowice (Jaschkowitz II)¹⁶⁵⁰, Markotów Mały (Klein Margsdorf)¹⁶⁵¹ od 1848 r., Kochłowice (Kochelsdorf III)¹⁶⁵², Stare Czaple (Alt Tschapel I)¹⁶⁵³ od 1846 r., Unieszów (Bertelschütz)¹⁶⁵⁴ i Nasale (Nassadel)¹⁶⁵⁵.

W powiecie głubczyckim pieczęci napisowej używano w gminach Sławoszków (Amaliengrund IV)¹⁶⁵⁶, Uciechowice (Auchwitz II)¹⁶⁵⁷, Biernatów (Berndau III)¹⁶⁵⁸, Grodzie (Burgstädtel II)¹⁶⁵⁹, Damasko (Dama-

-
- 1618 Nr 349.
 - 1619 Nr 352.
 - 1620 Nr 354.
 - 1621 Nr 356.
 - 1622 Nr 357.
 - 1623 Nr 361.
 - 1624 Nr 374, 375.
 - 1625 Nr 377.
 - 1626 Nr 380.
 - 1627 Nr 383.
 - 1628 Nr 384.
 - 1629 Nr 385.
 - 1630 Nr 391.
 - 1631 Nr 394.
 - 1632 Nr 395.
 - 1633 Nr 400.
 - 1634 Nr 403.
 - 1635 Nr 405.
 - 1636 Nr 407.
 - 1637 Nr 408.
 - 1638 Nr 411.
 - 1639 Nr 414.
 - 1640 Nr 418, 419, 420.
 - 1641 Nr 422.
 - 1642 Nr 424, 425.
 - 1643 Nr 428, 429.
 - 1644 Nr 430.
 - 1645 Nr 433.
 - 1646 Nr 393.
 - 1647 Nr 398.
 - 1648 Nr 436, 438.
 - 1649 Nr 441.
 - 1650 Nr 472.
 - 1651 Nr 475.
 - 1652 Nr 478.
 - 1653 Nr 442.
 - 1654 Nr 448.
 - 1655 Nr 487.
 - 1656 Nr 537.
 - 1657 Nr 539.
 - 1658 Nr 548.
 - 1659 Nr 560.

ska)¹⁶⁶⁰, Lenarcice (Geppersdorf)¹⁶⁶¹, Kazimierz (Kasimir III)¹⁶⁶², Radynia (Raden II)¹⁶⁶³, Zawiszyce (Sabschütz III)¹⁶⁶⁴ i Turków (Turkau I, II)¹⁶⁶⁵.

W powiecie nyskim prawdopodobnie wszystkie miejscowości dysponowały pieczęcią napisową. Odnaleziono pieczęcie napisowe gmin: Stary Las (Altewalde I, II)¹⁶⁶⁶, Stary Paczków (Alt Patschkau I)¹⁶⁶⁷, Stary Wielisław (Alt Wilmsdorf III)¹⁶⁶⁸, Jarnołtówek (Arnoldsdorf)¹⁶⁶⁹, Buków (Baucke)¹⁶⁷⁰, Biechów (Bechau II)¹⁶⁷¹, Bykowice (Beigwitz)¹⁶⁷², Biała Nyska (Bielau)¹⁶⁷³, Biskupów (Bischofswalde I, II)¹⁶⁷⁴, Kwiatków (Blumenthal)¹⁶⁷⁵, Burgrabice (Borkendorf I, II)¹⁶⁷⁶, Pakosławice (Bösdorf)¹⁶⁷⁷, Nowy Świątów (Deutsch Wette)¹⁶⁷⁸, Jarnołtów (Dürr Arnsdorf)¹⁶⁷⁹, Konradów (Dürr Kunzendorf)¹⁶⁸⁰, Ława (Eilau I, II)¹⁶⁸¹, Frączków (Franzdorf)¹⁶⁸², Frydrychów (Friedrichseck)¹⁶⁸³, Lisie Kąty (Fuchswinkel)¹⁶⁸⁴, Ujeździec (Gesess)¹⁶⁸⁵, Gierałcice (Giersdorf)¹⁶⁸⁶, Goświnowice (Giesmannsdorf)¹⁶⁸⁷, Głębinów (Glumpenau)¹⁶⁸⁸, Gościce (Gostitz)¹⁶⁸⁹, Gryżów (Greisau)¹⁶⁹⁰, Sławniowice (Gross Kunzendorf)¹⁶⁹¹, Złotogłowice (Gross Neundorf I, II)¹⁶⁹², Siostrzechowice (Grunau)¹⁶⁹³, Godkowice (Guttwitz)¹⁶⁹⁴, Hanuszów (Hannsdorf I, II)¹⁶⁹⁵, Hajduki Nyskie (Heidau)¹⁶⁹⁶, przysiółek Brzeziny Polskiej (Heidenau)¹⁶⁹⁷, Jędrzychów (Heidersdorf I, II)¹⁶⁹⁸, Dziewiętlice (Heinersdorf I, II, III)¹⁶⁹⁹, Unikowice (Heinzendorf I, II)¹⁷⁰⁰, Janczowice (Jentsch I)¹⁷⁰¹, Kałków (Kalkau II, III)¹⁷⁰², Ka-

-
- 1660 Nr 561.
 - 1661 Nr 575.
 - 1662 Nr 598.
 - 1663 Nr 645.
 - 1664 Nr 656.
 - 1665 Nr 683, 684.
 - 1666 Nr 702, 703.
 - 1667 Nr 697.
 - 1668 Nr 701.
 - 1669 Nr 704.
 - 1670 Nr 705.
 - 1671 Nr 707.
 - 1672 Nr 708.
 - 1673 Nr 709.
 - 1674 Nr 710, 711.
 - 1675 Nr 712.
 - 1676 Nr 713, 714.
 - 1677 Nr 715.
 - 1678 Nr 717.
 - 1679 Nr 718.
 - 1680 Nr 719.
 - 1681 Nr 720, 721.
 - 1682 Nr 722.
 - 1683 Nr 723.
 - 1684 Nr 724.
 - 1685 Nr 725.
 - 1686 Nr 726.
 - 1687 Nr 727.
 - 1688 Nr 728.
 - 1689 Nr 729.
 - 1690 Nr 730.
 - 1691 Nr 731.
 - 1692 Nr 732, 733.
 - 1693 Nr 734.
 - 1694 Nr 735.
 - 1695 Nr 736, 737.
 - 1696 Nr 738.
 - 1697 Nr 739.
 - 1698 Nr 740, 741.
 - 1699 Nr 742, 743, 744.
 - 1700 Nr 745, 746.
 - 1701 Nr 749.
 - 1702 Nr 751, 752, 753.

mienica (Kamitz II)¹⁷⁰³, Kubice (Kaundorf II)¹⁷⁰⁴, Brzezina Polska (Klein Briesen)¹⁷⁰⁵, Konradowa (Konradsdorf)¹⁷⁰⁶, Koperniki (Köppernig)¹⁷⁰⁷, Korzękwice (Korkwitz)¹⁷⁰⁸, Krakówkowice (Krackwitz II)¹⁷⁰⁹, Miedniki (Kupferhammer II)¹⁷¹⁰, Bodzanów (Langendorf)¹⁷¹¹, Lasocice (Lassoth I, II)¹⁷¹², Charbielin (Ludwigsdorf)¹⁷¹³, Mańkowice (Mannsdorf)¹⁷¹⁴, Morów (Mohrau)¹⁷¹⁵, Nadziejów (Naasdorf I, II)¹⁷¹⁶, Nowy Świat (Neuland)¹⁷¹⁷, Drogoszków (Neusorge III)¹⁷¹⁸, Nowy Las (Neuwalde)¹⁷¹⁹, Nowaki (Nowag)¹⁷²⁰, Jasienica Górna (Ober Hermsdorf I, II)¹⁷²¹, Wierzbicice (Oppersdorf)¹⁷²², Piotrowice Nyskie (Peterwitz I, II)¹⁷²³, Węża (Prockendorf I, II)¹⁷²⁴, Ratnowice (Rathmannsdorf II)¹⁷²⁵, Rzymiany (Reimen)¹⁷²⁶, Reńska Wieś (Reinschdorf)¹⁷²⁷, Rynarcice (Rennersdorf II)¹⁷²⁸, Domaszkowice (Ritterswalde)¹⁷²⁹, Śliwice (Schleibitz I, II)¹⁷³⁰, Śmiłowice (Schmelzdorf)¹⁷³¹, Smolice (Schmolitz)¹⁷³², Podlesie (Schönwalde)¹⁷³³, Trzeboszowice (Schwammelwitz II)¹⁷³⁴, Zwanowice (Schwandorf I, II)¹⁷³⁵, Radzikowice (Stephansdorf IV)¹⁷³⁶, Strobice (Struwitz)¹⁷³⁷, Jodłów (Tannenberg)¹⁷³⁸, Włodary (Volkmannsdorf)¹⁷³⁹, Wilamowice Nyskie (Winsdorf)¹⁷⁴⁰, Wyszaków Śląski (Wischke)¹⁷⁴¹.

W powiecie oleskim występuje kilka pieczęci napisowych z początku XIX w., na których umieszczono monogramy. Monogram GB umieszczony pod słońcem na pieczęci wsi Budzów (Budzow I)¹⁷⁴² może oznaczać Gemeinde Busow. Monogramy zastosowane zostały również na pieczęciach Kołpnicy (Kolpnitz I)¹⁷⁴³ i Krzyżanów (Krisanowitz I)¹⁷⁴⁴. Pieczęć bez wizerunku z samym napisem w otoku miała gmina Jastrzy-

-
- 1703 Nr 755.
 - 1704 Nr 757.
 - 1705 Nr 758.
 - 1706 Nr 759.
 - 1707 Nr 760.
 - 1708 Nr 761.
 - 1709 Nr 763.
 - 1710 Nr 766.
 - 1711 Nr 768.
 - 1712 Nr 769, 770.
 - 1713 Nr 772.
 - 1714 Nr 773.
 - 1715 Nr 774.
 - 1716 Nr 776, 777.
 - 1717 Nr 778.
 - 1718 Nr 783.
 - 1719 Nr 784.
 - 1720 Nr 785.
 - 1721 Nr 786, 787.
 - 1722 Nr 789.
 - 1723 Nr 790, 791.
 - 1724 Nr 795, 796.
 - 1725 Nr 798.
 - 1726 Nr 799.
 - 1727 Nr 800.
 - 1728 Nr 802.
 - 1729 Nr 804.
 - 1730 Nr 805, 806.
 - 1731 Nr 807.
 - 1732 Nr 808.
 - 1733 Nr 809.
 - 1734 Nr 811.
 - 1735 Nr 813, 814.
 - 1736 Nr 818.
 - 1737 Nr 819.
 - 1738 Nr 820.
 - 1739 Nr 821.
 - 1740 Nr 826.
 - 1741 Nr 827.
 - 1742 Nr 1392.
 - 1743 Nr 1441.
 - 1744 Nr 1452.

gowice (Jastrzigowitz I)¹⁷⁴⁵. Na podstawie obserwacji zmian tłoków pieczętnych w powiecie oleskim można przyjąć, że każda miejscowość pierwotnie posiadała pieczęć wizerunkową. Wieś Borki Wielkie (Gross Borek II, III, IV)¹⁷⁴⁶ rezygnuje z symbolu na pieczęci już w pismach z 1852 r.¹⁷⁴⁷, a w 1859 r. Nowy Wachów (Neu Wachow)¹⁷⁴⁸ i Pawłowice Gorzowskie (Nieder Paulsdorf). W piśmie do starosty z 24 II 1859 r. sołtys z Pawłowic Gorzowskich zaproponował nowy wzór pieczęci z godłem, przesyłając jej projekt¹⁷⁴⁹. Nieznana jest odpowiedź starosty opiniująca projekt, a już w tym samym roku gmina używała pieczęci napisowej¹⁷⁵⁰.

Zunifikowane pieczęcie napisowe od połowy XIX w. przygotowano dla miejscowości powiatu oleskiego: Stare Karmonki (Alt Karmunkau)¹⁷⁵¹, Wojciechów (Albrechtsdorf III)¹⁷⁵², Bażany (Basan II)¹⁷⁵³, Biskupice (Bischdorf III)¹⁷⁵⁴, Bodzanowice (Botzanowitz III)¹⁷⁵⁵, Borkowice (Borkowitz II, III)¹⁷⁵⁶, Boroszów (Boroszau II)¹⁷⁵⁷, Broniec (Bronietz II)¹⁷⁵⁸, Budzów (Busow II)¹⁷⁵⁹, Pakoszów (Donnersmark II, IV)¹⁷⁶⁰, Ligota Oleska (Ellguth II)¹⁷⁶¹, Kadłub Wolny (Frei Kadlub IV)¹⁷⁶², Siedliska (Frei Pipa II)¹⁷⁶³, Gola (Gohle II, III)¹⁷⁶⁴, Borki Wielkie (Gross Borek II, III, IV)¹⁷⁶⁵, Gronowice (Grunowitz II)¹⁷⁶⁶, Jasienie (Jaschine II, III)¹⁷⁶⁷, Jastrzygowice (Jastrzigowitz I)¹⁷⁶⁸, Kielbasin (Alt Kielbaschin II)¹⁷⁶⁹, Borki Małe (Klein Borek II)¹⁷⁷⁰, Knieja (Kneja III)¹⁷⁷¹, Kosice (Koschütz)¹⁷⁷², Kozłowice (Koselwitz II)¹⁷⁷³, Kościeliska (Kostellitz II)¹⁷⁷⁴, Chocianowice (Kotschanowitz II, III)¹⁷⁷⁵, Krasków (Kraskau II)¹⁷⁷⁶, Krzyżanowice (Krisanowitz II, III)¹⁷⁷⁷, Chudoba (Kudoba II)¹⁷⁷⁸, Kuczoby (Kutzoben II)¹⁷⁷⁹, Leśna (Leschna II)¹⁷⁸⁰, Nowy Dupin (Neu Dupin)¹⁷⁸¹, Nowe Karmonki (Neu Kar-

1745 Nr 1429.

1746 Nr 1416, 1417, 1418.

1747 APOp, SO w Oleśnie, sygn. 5551, k. 103.

1748 APOp, SP w Oleśnie, sygn. 199, b.p.

1749 Ibidem, sygn. 180, b.p.

1750 Nr 1488.

1751 Nr 1364.

1752 Nr 1363.

1753 Nr 1372.

1754 Nr 1377.

1755 Nr 1389.

1756 Nr 1383, 1384.

1757 Nr 1386.

1758 Nr 1391.

1759 Nr 1393.

1760 Nr 1399, 1401.

1761 Nr 1403.

1762 Nr 1408.

1763 Nr 1410.

1764 Nr 1413, 1414.

1765 Nr 1416, 1417, 1418.

1766 Nr 1422.

1767 Nr 1427, 1428.

1768 Nr 1429.

1769 Nr 1366.

1770 Nr 1433.

1771 Nr 1440.

1772 Nr 1442.

1773 Nr 1444.

1774 Nr 1446.

1775 Nr 1448, 1449.

1776 Nr 1451.

1777 Nr 1453, 1454.

1778 Nr 1456.

1779 Nr 1458.

1780 Nr 1466.

1781 Nr 1480.

munkau IV)¹⁷⁸², Nowy Wachów (Neu Wachow)¹⁷⁸³, Nowa Wieś (Neudorf II)¹⁷⁸⁴, Łąka (Lenke II)¹⁷⁸⁵, Pawłowice (Ober Paulsdorf II)¹⁷⁸⁶, Osiecko (Oschietzko III)¹⁷⁸⁷, Pawłowice Gorzowskie (Nieder Paulsdorf I, II)¹⁷⁸⁸, Poczółków (Poczolkau II)¹⁷⁸⁹, Prusków (Pruskau)¹⁷⁹⁰, Psurów (Psurow III)¹⁷⁹¹, Radłów (Radlau II)¹⁷⁹², Szumirad (Sausenberg II)¹⁷⁹³, Świercze (Schönwald II, III)¹⁷⁹⁴, Kuźnica (Schumm III)¹⁷⁹⁵, Skorków (Skorkau II)¹⁷⁹⁶, Skrońsko (Skronsko II)¹⁷⁹⁷, Sternalice (Sternalitz III, IV, V)¹⁷⁹⁸, Kolonia Łomnicka (Tellsruh II)¹⁷⁹⁹, Tuły (Thule II)¹⁸⁰⁰, Trzebiszyn (Trzebitschin II)¹⁸⁰¹, Uszyce (Uschütz II, III)¹⁸⁰², Wachów (Wachow II)¹⁸⁰³, Wachowice (Wachowitz II)¹⁸⁰⁴, Gajek (Walspek-Rosenhain II)¹⁸⁰⁵, Wędrynia (Wendrin II, III, IV)¹⁸⁰⁶, Wolęcín (Wollentschin II, III, IV)¹⁸⁰⁷, Wysoka (Wysoka IV)¹⁸⁰⁸, Zarzyska (Zarzisk II)¹⁸⁰⁹, Zębówice (Zembowitz III)¹⁸¹⁰.

W powiecie opolskim ozdobne monogramy FR umieszczono na pieczęci miejscowości Dąbrówka Dolna (Königlich Dombrowka I, II)¹⁸¹¹, ozdobne N pod królewskim orłem na pieczęci Nowej Wsi Królewskiej (Königlich Neudorf I, II)¹⁸¹², a litery TH na pieczęci Niwek (Tempelhof I)¹⁸¹³. Typowych znormalizowanych pieczęci napisowych używano w miejscowościach Dąbrówka Górna (Dombrowka II)¹⁸¹⁴, Osowiec (Königshuld)¹⁸¹⁵, Łubniany (Lugnian IV)¹⁸¹⁶, Masów (Massow I)¹⁸¹⁷, Kup (Neu Kupp)¹⁸¹⁸, Polska Nowa Wieś (Polnisch Neudorf II)¹⁸¹⁹, Rogów Opolski (Rogau II)¹⁸²⁰, Szczepanowice (Szczepanowitz II)¹⁸²¹.

-
- 1782 Nr 1484.
 - 1783 Nr 1486.
 - 1784 Nr 1479.
 - 1785 Nr 1464.
 - 1786 Nr 1492.
 - 1787 Nr 1497.
 - 1788 Nr 1489, 1490.
 - 1789 Nr 1499.
 - 1790 Nr 1500.
 - 1791 Nr 1503.
 - 1792 Nr 1508.
 - 1793 Nr 1510.
 - 1794 Nr 1518, 1519.
 - 1795 Nr 1522.
 - 1796 Nr 1525.
 - 1797 Nr 1529.
 - 1798 Nr 1533, 1534, 1535.
 - 1799 Nr 1537.
 - 1800 Nr 1540.
 - 1801 Nr 1543.
 - 1802 Nr 1546, 1547.
 - 1803 Nr 1549.
 - 1804 Nr 1551.
 - 1805 Nr 1553.
 - 1806 Nr 1556, 1557, 1558.
 - 1807 Nr 1565, 1566, 1567.
 - 1808 Nr 1571.
 - 1809 Nr 1573.
 - 1810 Nr 1576.
 - 1811 Nr 1230, 1231.
 - 1812 Nr 1232, 1233.
 - 1813 Nr 1330.
 - 1814 Nr 1153.
 - 1815 Nr 1236.
 - 1816 Nr 1260.
 - 1817 Nr 1264.
 - 1818 Nr 1274.
 - 1819 Nr 1285.
 - 1820 Nr 1296.
 - 1821 Nr 1317.

W powiecie prudnickim pieczęcie napisowe stosowały miejscowości: Solec (Altzülz II)¹⁸²², Stare Miasto Biała (Altstadt IV)¹⁸²³, Mieszkowice (Dittmannsdorf III, VI)¹⁸²⁴, Dobra (Dobrau II)¹⁸²⁵, Dębowiec (Eichhäusel)¹⁸²⁶, Moszczanka (Langenbrück IV, V)¹⁸²⁷, Browiniec Polski (Polnisch Probnitz)¹⁸²⁸, Szybowice (Schnellewalde V)¹⁸²⁹, Łąka Prudnicka (Wiese Gräflich I)¹⁸³⁰, Pokrzywna (Wildgrund I, II)¹⁸³¹, Zbychowice (Carlshof-Seherrswald)¹⁸³².

W powiecie strzeleckim odnaleziono tylko jedną pieczęć napisową z Zawadzkiego (Zawadzki)¹⁸³³.

4.14. Inne (wizerunki nieczytelne lub niepasujące do zaproponowanej typologii)

W powiecie prudnickim nie udało się zidentyfikować wizerunku na pieczęci Olszynki (Ellsnig)¹⁸³⁴. Wizerunki niepasujące do zaproponowanej typologii znajdują się na pieczęciach czterech miejscowości powiatu opolskiego. Na pieczęci Chrósciny (Chroszczinna I, II, III, IV)¹⁸³⁵ przedstawiono kobietę z ptakiem i gałązką, na pieczęci Grabi (Heinrichsfelde I)¹⁸³⁶ pojawił się kosz, na pieczęci Murowa (Murow I, II)¹⁸³⁷ rycerz z kwiatem, a na pieczęci Wrzosek (Wreske I, II)¹⁸³⁸ syrena. W powiecie kluczborskim na jednej pieczęci Smardów (Schmardt III, VI)¹⁸³⁹ umieszczono dwa działa, a na drugiej prawdopodobnie dym obok stogu siana.

4.15. Podsumowanie podziału według typologii

Większość odnalezionych odcisków posiada wizerunki przedstawiające motywy rustykalne – 30%. Pieczęcie napisowe, powstałe w większości w drugiej połowie XIX w., stanowią 19% zbioru. Należy jednak zauważyć, że niewiele ustępują im pod względem ilościowym, ciekawsze z badawczego punktu widzenia, wizerunki związane z zajęciami ludności wiejskiej: 10% stanowią motywy związane z gospodarką leśną, a 4% inne formy zatrudnienia ludności – łącznie 14%. Motywy topograficzne, na których przedstawiono przede wszystkim budynki, stanowią 6% zbioru, a godła mówiące – 7% zbioru. Kolejne grupy są już

1822 Nr 840.

1823 Nr 836.

1824 Nr 870, 873.

1825 Nr 876.

1826 Nr 877.

1827 Nr 942, 943.

1828 Nr 980.

1829 Nr 1013.

1830 Nr 1057.

1831 Nr 1064, 1065.

1832 Nr 851.

1833 Nr 1704.

1834 Nr 880.

1835 Nr 1117, 1118, 1119, 1120.

1836 Nr 1206.

1837 Nr 1268, 1269.

1838 Nr 1342, 1343.

1839 Nr 516, 518.

zdecydowanie słabiej reprezentowane: po 5% pieczęcie herbowe i motywy kwiatne, 4% zwierzęta, 6% symbolika religijna, 2% Temida. Niewielki odsetek – zaledwie 1% to pieczęcie, których wizerunek nie pasuje do zaproponowanej typologii.

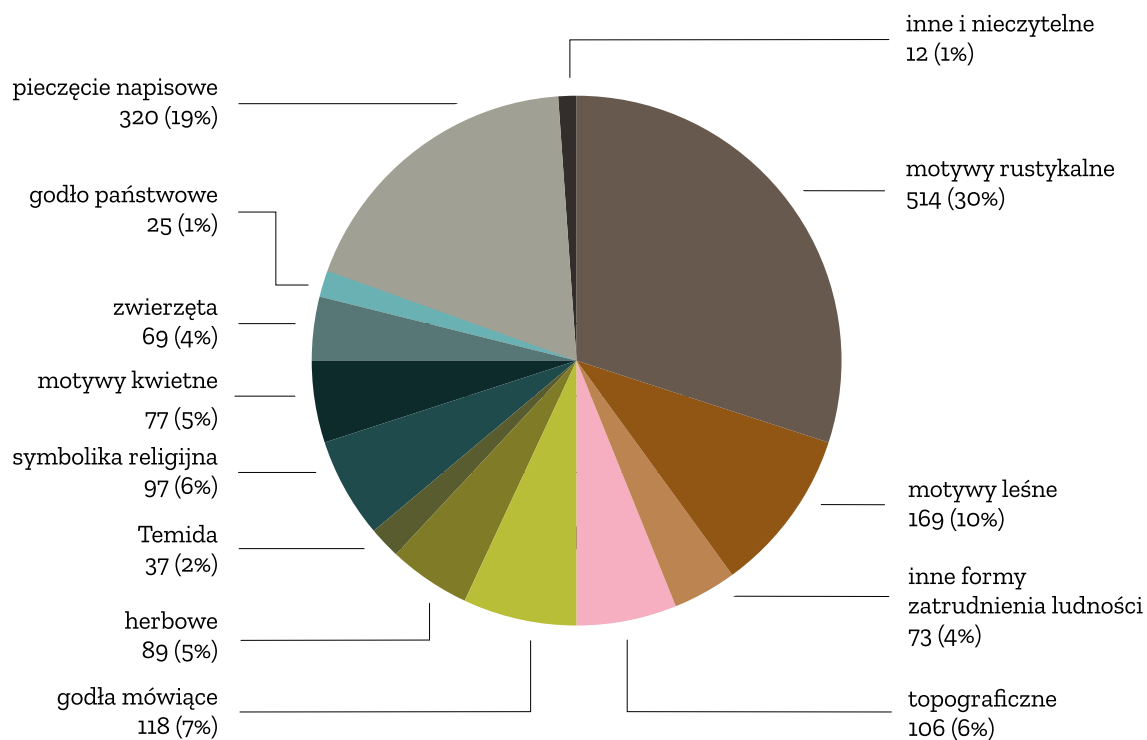
Dowodzi to, że pieczęcie gminne stanowią zapomniany, a niezmiernie ciekawy materiał badawczy, pozwalający wniknąć nie tylko w sferę kultury prawnej i materialnej Śląska, ale też w sprawy związane z obyczajowością, sposobem myślenia oraz wierzeniami ludności. Potrzeba tworzenia symboli i posługiwania się nimi wynikająca z ludzkiej psychiki¹⁸⁴⁰ w społecznościach ludzi prostych, początkowo niepiśmiennych, mogła znaleźć wyraz właśnie na pieczęci gminnej. Wiele z nich opatrzonych było symbolami, które odbiorca był zdolny odczytać i identyfikować ze swoją społecznością. W przypadku pieczęci wiejskich powszechne było wykorzystywanie symboli rustykalnych i leśnych, nawiązujących do podstaw bytu odbiorcy treści pieczęci. Wyobrażenia napieczęte były znakiem rozpoznawczym ułatwiającym, czy też umożliwiającym identyfikację dysponenta *sigillum*. Dlatego jedynie sporadycznie wizerunek nawiązuje do herbu właściciela majątku ziemskiego, gdyż w życiu codziennym ważniejsze było znalezienie miejscowych znaków, którymi można było oznaczyć okręgi terytorialne.

Tabela 14. Podsumowanie ilościowe pieczęci wg typologii

Powiat	Cosel (kozielski)	Falkenberg (niemodliński)	Grottkau (grodzkowski)	Kreuzburg (kluczborski)	Leobschütz (głubczycki)	Neisse (nyski)	Neustadt (prudnicki)	Oppeln (opolski)	Rosenberg (oleski)	Gross Strehlitz (strzelecki)	Razem
Inne i nieczytelne	0	0	0	2	0	0	1	9	0	0	12
Napisowe	11	6	79	6	11	99	15	13	79	1	320
Godło państwowe	0	0	1	0	2	1	6	2	13	0	25
Zwierzęta	2	13	3	2	2	1	8	19	6	13	69
Motywy kwiatne	2	11	16	6	7	8	18	6	2	1	77
Symbolika religijna	21	1	8	0	22	2	10	23	3	7	97
Temida	2	7	4	5	6	0	1	8	4	0	37
Herbowe	9	7	5	22	15	6	12	0	6	7	89
Godła mówiące	11	5	1	8	18	3	22	21	16	13	118
Topograficzne	15	3	3	1	11	0	18	22	15	18	106
Gospodarka leśna	25	16	2	15	2	2	15	49	24	19	169
Rustykalne	66	29	37	19	66	10	114	95	34	44	514

1840 M. Wallis, Uwagi o symbolach, „Studia Semiotyczne” 7, 1977, s. 99.

Wykres 15. Podział zbioru wg typologii wizerunków

Zakończenie

Przeprowadzona w rozprawie analiza przepisów prawnych, zestawiona z praktyką funkcjonowania pruskiej administracji cywilnej, wykazała, że obligatoryjność stosowania przez nią pieczęci na wszystkich szczeblach, począwszy od władz centralnych i rejencyjnych po powiatowe, została przeniesiona na gminną, ale uregulowana prawnie tylko w dwóch obszarach: samorządu gminnego oraz sądu wiejskiego. Zdecydowanie częściej pieczęć używana była dla poświadczenia czynności sądu wiejskiego. Pełniła funkcję uwierzytelniającą i zamykającą, ale także stosowano ją jako plombę. W czynnościach administracyjnych sołtys miał obowiązek uwierzytelniać pieczęcią wpisy w księdze podatku rzemieślniczego oraz podpisywać i pieczętować paszporty wędrujących czeladników. Od 1891 r. wystawiane przez gminę dokumenty musiały być uwierzytelniane pieczęcią gminną i podpisane w imieniu gminy przez naczelnika i jednego ławnika, z powołaniem się na właściwą uchwałę rady gminy lub, jeżeli ustawa tego wymagała, z przytoczeniem zgody lub decyzji właściwych władz nadrzędnych.

W czynnościach sądu wiejskiego sygnowanie dokumentów wynikało z zadań z zakresu sądownictwa nieprocesowego, które notariusze i miejscowe sądy cedowały na niewykwalifikowane sądy wiejskie. Było to przyjmowanie testamentów, protokolowanie umów przedmażeńskich, ogłaszanie spraw opiekuńczych, zabezpieczanie przyjętych w ramach egzekucji dóbr.

Najważniejszą częścią działalności sądu wiejskiego były sprawy zlecone przez zawodowego sędziego z powodu niebezpieczeństwa nagłej śmierci (*Gefahr im Verzuge*). Sprawy takie mogły być zlecone sądom wiejskim tylko w przypadku, gdy opóźnienie w przystąpieniu do czynności sądowych poprzez zaangażowanie zawodowego sędziego, bądź skierowanie interesantów do zamiejscowego sędziego mogłoby spowodować niepowetowane straty. W katalogu spraw zleconych wymieniono czynności z zakresu sądownictwa nieprocesowego (*freiwillige Gerichtsbarkeit*), które wymagały prostego uwierzytelnienia i w których przepisy prawa nie wymagały formy notarialnej lub sądowej. Atesty wystawiane stronom miały moc zaświadczeń, a wydawane były z powodu konieczności usprawiedliwienia nieobecności strony w postępowaniu sądowym lub na potrzeby innego urzędu i stanowić miały zaświadczenie w postępowaniu prowadzonym przez zawodowego sędziego. Testamenty, kodycyle i inne akty ostatniej woli mogły być spisywane przed sądem wiejskim tylko w przypadku niebezpieczeństwa nagłej śmierci. Sąd wiejski zabezpieczał testament poprzez jego opieczętowanie pieczęcią sądu wiejskiego. Mógł również zabezpieczyć testament pieczęcią własną testatora, jeżeli ten taką posiadał, lub inną wybraną obcą pieczęcią. W sprawach nagłych zabezpieczano też przez opieczętowanie majątek zmarłego.

Drugim z obowiązków sądów wiejskich wykonywanym na zlecenie zawodowego sędziego, związanym z ryzykiem z powodu niebezpieczeństwa zwłoki, było zabezpieczanie spadku. Było ono wykonywane poprzez, podejmowane niezwłoczne po zgonie, opieczętowanie pozostawionego przez zmarłego majątku. Plomba zabezpieczająca, stosowana najczęściej przy zabezpieczeniu masy spadkowej, służyła urzędowemu zabezpieczeniu spadku. Opieczętowanie spadku, jeżeli testator wyraźnie tego nie zakazał, miało być podjęte z urzędu lub na wniosek interesantów, w sytuacjach gdy nieznanymi byli przypuszczalni spadkobiercy lub spadkobiercy byli obcokrajowcami, osobami niepełnoletnimi, chorymi psychicznie albo utracjuszami.

Omówione powyżej schematy postępowania sądów wiejskich w kwestiach sądownictwa polubownego i wynikające z tego obowiązki pieczętowania dokumentów oraz zabezpieczania spadków obowiązywały na podstawie powszechnego prawa krajowego z 1794 r. do 1 stycznia 1900 r., kiedy to wprowadzono nowy kodeks cywilny. Utrzymał on jednak obowiązek opieczętowywania dokumentów sądowych na czele z testamentami, co sprawiło, że pieczęć wiejska zachowała swój publiczny walor prawny.

Obowiązkowość stosowania pieczęci w opisanych wyżej sytuacjach prawnych dowodzi, że wszystkie gminy musiały mieć pieczęcie dla wykonywania swoich zadań z zakresu administracyjnego i sądowego. Choć przyjmuje się, że początek pieczęci gminnej związany jest z zajęciem Śląska przez Prusy i wydanym w 1742 r. przez nowe władze zarządzeniem, aby wszystkie urzędy posiadały własne pieczęcie z dowolnie wybranym godłem, zebrany materiał sfragistyczny pokazuje, że powszechna wymiana pieczęci z okresu habsburskiego na nowe pruskie tłoki nastąpiła dopiero ok. 1774 r., po wydaniu edyktu kolonizacyjnego. Prawdopodobnie sporządzenie tłoków pieczętnych dla nowych kolonii, działających na prawach gmin, przełożyło się na przygotowanie tłoków pieczętnych dla wszystkich miejscowości.

Najczęściej w praktyce gminnych kancelarii stosowane były pieczęcie tuszowe. Początkowo do czarnego tuszu używano tego samego tłoka, co do laku z rytym wklęsłym. Pieczęcie miały więc tło koloru tuszu, a rysunek i legenda pozostawały w kolorze papieru, na którym odbita była pieczęć. Wyrazisty kolor odcisku – intensywnie czarny – uzyskiwano prawdopodobnie poprzez przygotowanie mieszanki barwiącej na bazie tłuszczu i sadzy. W połowie XIX w. wiele miejscowości dysponowało już nowym tłokiem pieczętnym, który dzięki wypukłemu rytowi dawał możliwość odbicia wyobrażenia i legendy w tuszu i pozostawienia tła w kolorze papieru. Początkowo pieczęcie odciskane były w tuszu czarnym, od 1865 r. pojawiają się już odciski w kolorze fioletowym i niebieskim. Zgodnie z przepisami prawa BGB pieczęcie tuszowe nie mogły być używane w celu zabezpieczenia dokumentu, do czego jednak nie zawsze się stosowano. Zachowały się też w analizowanym materiale nieliczne pieczęcie lakowe w kolorze czerwonym. Używano ich zazwyczaj do zabezpieczania trwałości zamknięcia dokumentów – testamentów.

Wymiary pieczęci gminnych w badanym okresie się zmieniały. Najstarsze owalne lub okrągłe pieczęcie z rytym wklęsłym były mniejsze, z czasem ich średnica była większa od 24 mm do 28 mm. Pieczęcie z rytym wypukłym sporządzane od połowy XIX w. miały już średnicę od 28 do 33 mm. Pieczęcie lakowe miały średnicę od 28 do 32 mm. Odmienne odciski pieczęci tuszowych stosowano w powiatach grodkowskim i nyskim. Miały one kształt owalny i wymiary owalu od 22 do 28 mm, w różnych konfiguracjach, np.: 22 x 26 mm, 22 x 27 mm, 24 x 28 mm, 22 x 24 mm.

Podstawą powstania niniejszej pracy jest wyekscerpowany i zinwentaryzowany materiał archiwalny z 877 miejscowości 10 powiatów rejencji opolskiej, na który składa się 1706 odcisków pieczęci. Najistotniejsze jest to, że udało się zgromadzić materiał dla blisko 87% gmin istniejących na obszarze tych 10 powiatów w badanym okresie czasu. Odnaleziono łącznie 1706 odcisków z 877 miejscowości (blisko 92% ujętych w wykazie z 1886 r.). Bardzo dobre wyniki dała kwerenda w materiale archiwalnym powiatów kozielskiego, prudnickiego, opolskiego, oleskiego i strzeleckiego. Dla powiatów tych udało się odnaleźć odciski pieczętnie powyżej 96% poszukiwanych miejscowości. W powiecie głubczyckim odnaleziono pieczęcie z 93% gmin, w kluczberskim i niemodlińskim z około 87%, nyskim z 78,76%, a w grodkowskim dla 76,54% gmin.

Wyniki kwerendy pozwoliły przanalizować materiał zarówno pod kątem wykorzystania pieczęci jako instrumentu uwierzytelniającego dokument, jak i pozwoliły na ustalenie typologii wizerunków pieczęci wiejskich. Wizerunek na pieczęci jest ściśle powiązany z przedstawieniem życia codziennego gminy i odwołuje się do znaków czytelnych dla mieszkańców miejscowości.

Wizerunek, który został utrwalony na pieczęci gminnej, jest dla współczesnego obserwatora czytelnym znakiem tego, co dla naszych przodków było ważne w życiu codziennym, jakie prace dominowały w wiejskim kalendarzu i jak je wykonywano, jakimi narzędziami się przy tym posługiwano, jakie zjawiska mogły temu towarzyszyć. Rzadziej, choć zapewne z dumą prezentowano owoce codziennego wysiłku: ryby złowione przez miejscowych rybaków lub rozmaite wytwory, jakie powstawały w danej wsi w ramach działalności rzemieślniczej czy przemysłowej. Istotną częścią umieszczonych na pieczęci wyobrażeń są też takie, które odwołują się do sfery duchowej, religijnej. Są to postaci świętych, sprawujących szczególną opiekę nad mieszkańcami danej wsi, oko Opatrzności, które nie tylko obserwuje i ocenia ludzkie

postępki, ale i nie pomija krzywd, które spotykają człowieka. Oczekiwanie wyższej sprawiedliwości, wiara w jej istnienie w niematerialnej sferze rzeczywistości wyraża się nie tylko w wizerunkach religijnych, ale też w tych, których treścią jest postać Temidy. Stosunkowo niewielka część wizerunków odwołuje się do dawnej przynależności wsi do danej osoby czy zgromadzenia zakonnego oraz do charakterystycznych budynków czy budowli w miejscowościach. Wydaje się, że pamięć o tych faktach historycznych trwała na wizerunkach pieczętnych siłą tradycji, aż została wyparta z pamięci kolejnych pokoleń wraz z wprowadzeniem pieczęci napisowych.

Należy podkreślić, że pieczęć nie jest źródłem samodzielnym i badać ją można tylko w powiązaniu z dokumentem. Przykładem negatywnym jest tu zbiór odcisków pieczętnych wyciętych z dokumentów przez Oskara Wilperta, na podstawie którego nie ma możliwości ustalenia chronologii pieczęci¹⁸⁴¹. Sfragistyka jest nierozłącznie związana z dyplomatyką. Istotą badania funkcji prawnej pieczęci staje się natomiast odnalezienie przepisów prawa, które regulowały jej obligatoryjność. Dotychczas nie prowadzono badań nad pieczęcią gminną pod tym kątem, jedynie sygnalizując rodzaje dokumentów, na których pieczęć została przystawiona. Okazuje się, że w praktyce pracy urzędów gminnych i sądów wiejskich stosowanie pieczęci było nadużywane. Wykorzystywana była nie tylko dla uwierzytelnienia dokumentu czy też jego zamknięcia zgodnie z obowiązującymi przepisami prawnymi, ale była też znakiem identyfikującym urzędników wiejskich w prowadzonej przez nich korespondencji. Odnalezione odciski pieczętno znajdowały się zarówno na umowach wiejskich potwierdzanych przez sołtysa, pisarza sądowego i ławników, jak i korespondencji ze starostą. Pieczęć gminna, niezależnie od napisu wskazującego, że jest właśnie pieczęcią gminną, a nie sądową, przystawiana była na dokumentach jako pieczęć sądu wiejskiego.

Większość materiału sfragistycznego znajduje się w zbiorach archiwów państwowych. Niestety, tylko niewielka część tych zbiorów doczekała się skatalogowania¹⁸⁴². W większości pieczęcie to materiał niezidentyfikowany i rozproszony w różnych zespołach archiwalnych. Postulaty katalogowania pieczęci pojawiały się już wielokrotnie¹⁸⁴³. W 1961 r. Naczelny Dyrektor Archiwów Państwowych wydał zarządzenie nr 8 w sprawie wytycznych do opracowania zbiorów pieczęci przechowywanych w zbiorach Archiwów Państwowych¹⁸⁴⁴ oraz opublikował przekład pracy włoskiego sfragistyka G. Bascapę poświęconej metodzie sfragistycznej¹⁸⁴⁵. Przygotowywana do wprowadzenia w archiwach baza SIGILLUM 97 nie została jednak wdrożona jako obowiązkowe narzędzie opisu, a projekt wskazówek metodycznych dotyczących zasad opracowania materiałów sfragistycznych z dnia 13 lipca 2006 r. nie został dotąd wprowadzony w życie. W rezultacie pracownicy archiwów państwowych dalej ograniczają się do opracowywania ewidencji archiwaliów na poziomie jednostki archiwalnej, zaś opis pieczęci jest sporządzany tylko w przy opisie dokumentu papierowego lub pergaminowego. Pozostałe odciski pieczętno występujące w dokumentacji aktowej nie są opisywane. Co istotne, *Zintegrowany System Informacji Archiwalnej* używany w archiwach, który został wprowadzony jako obowiązkowy w 2018 r., nie ma odrębnego modułu przeznaczonego do opisu pieczęci na poziomie jednostki archiwalnej. Cały czas aktualny pozostaje postulat Marcina Hlebionka o potrzebie stosowania ujednoliconego wzorca inwentaryzacji, katalogowania i edycji pieczęci¹⁸⁴⁶.

1841 Sposób na kolekcjonowanie odcisków pieczęci polegający na ich odcinaniu od oryginałów został omówiony przez S. K. Kuczyńskiego, *Początki polskich badań sfragistycznych na tle europejskim*, [w:] *Pieczęcie w dawnej Rzeczypospolitej. Stan i perspektywy badań*, red. Z. Piech, J. Pakulski, J. Wroniszewski, Warszawa 2006, s. 12–29.

1842 W. Fabijański, *Pieczęcie w zasobie archiwum wrocławskiego*, „Archeion” 83, 1987, s. 156–160; M. Wójcik, *Zbiory sfragistyczne Archiwum Państwowego we Wrocławiu*, [w:] *Zbiory pieczęci w Polsce*, red. Z. Piech, W. Strzyżewski, Warszawa 2009, s. 101–120; M. L. Wójcik, *Pieczęcie rycerstwa śląskiego w dobie przedhusyckiej*, t. 1-2, Kraków-Wrocław 2018; M. Hlebionek, *Katalog pieczęci przy dokumentach samoistnych w zasobie Archiwum Państwowego w Bydgoszczy*, Warszawa 2012; *Zbiór tłoków i stempli pieczętnych w zasobie Archiwum Państwowego w Poznaniu*, red. P. Pokora, Poznań 2015.

1843 Np. K. Chojnacka, *Międzyarchiwalny katalog materiałów sfragistycznych*, „Archeion” 73, 1982, s. 101; S. K. Kuczyński, *Inwentaryzacja pieczęci w archiwach państwowych*, „Studia Źródłoznawcze” 7, 1962, s. 218; S. K. Kuczyński, *Zbiory Sfragistyczne Archiwum Głównego Akt Dawnych w Warszawie*, „Wiadomości Numizmatyczne” 16, 1972, s. 4, s. 235–246; M. Haisig, *Z problematyki inwentaryzacji zbiorów sfragistycznych w archiwach dolnośląskich*, „Archeion” 83, 1987, s. 155–156; P. Gut, *Problemy inwentaryzacji kolekcji tłoków pieczętnych w Archiwum Państwowym w Szczecinie*, „Archiwista Polski” 2007, nr 1 (45), s. 7–13.

1844 *Zbiór przepisów archiwalnych wydanych przez NDAP w latach 1952–2000*, opr. M. Tarankowska i E. Rosowska, Warszawa 2001, s. 301–302.

1845 G. Bascapę, *Zbiory pieczęci. Zagadnienia metod porządkowania, klasyfikacji i katalogowania*, Przekłady z obcej literatury archiwalnej, nr 5, Warszawa 1960.

1846 M. Hlebionek, *W stronę Sigillum. Problem opisu pieczęci w polskich archiwach*, „Archiwista Polski” 2006, nr 4 (44), s. 26.

Dzisiaj prowadzenie badań nad pieczęcią gminną XVIII–XIX-wieczną polega na przeszukiwaniu zespołów archiwalnych jednostka po jednostce. Każdy więc nowy katalog rozproszonego zbioru sfragistycznego, opatrzone przy opisach pieczęci sygnaturą akt, jest nową i niepowtarzalną pomocą dla sfragistów i historyków badających historię miejscowości. Ale nie tylko. Dziś prawie nie ma takich członków społeczności wiejskich na Opolszczyźnie, którzy są świadomi istnienia w przeszłości pieczęci własnych wsi i wizerunków, które zostały na niej umieszczone. Pojawienie się katalogu znaków pieczętnych daje im możliwość sprawdzenia, jaki znak towarzyszył w sytuacjach oficjalnych życiu publicznemu gminy. Wydaje się, że w dobie odradzania się oddolnej aktywności małych środowisk społecznych, poszukiwania przez nie korzeni historycznych i prób zachowywania śladów przeszłości (np. powstawanie izb regionalnych i małych muzeów gromadzących dawne przedmioty codziennego użytku) spotka się on z niemałym zainteresowaniem tak wśród zawodowych badaczy, regionalistów, jak też mieszkańców, ciekawych tradycji terenów, które zamieszkują z reguły od trzech, czterech pokoleń.

Wykaz źródeł i literatury

Źródła rękopiśmienne

Archiwum Archidiecezjalne we Wrocławiu

VII 13. Schlesische Gemeinde-Siegel aus dem Nachlass des Professors Dr. Wilpert in Oppeln (zm. 1913).

Archiwum Główne Akt Dawnych

Zbiory sfragistyczne oddziału I

Archiwum Państwowe w Opolu

Starostwo Powiatowe w Opolu (zespół nr 2), sygn. 283, 412–413, 429, 493, 675, 1434.

Akta miasta Kluczborka (zespół nr 13), sygn. 798.

Akta miasta Nysy (zespół nr 20), sygn. 604, 832, 838.

Akta miasta Opola (zespół nr 22), sygn. 2624, 2630, 2632.

Akta gminy Domaradzka Kuźnia (zespół nr 34), sygn. 1.

Akta gminy Groszowice (zespół nr 25), sygn. 1–7.

Akta gminy Komprachcice (zespół nr 36), sygn. 1–2, 7–14, 16–19, 21–23, 25–27, 31–32, 34, 36, 39–40, 43–44, 46, 49–51, 56, 60.

Akta gminy Fałkowice (zespół nr 37), sygn. 1.

Akta gminy Kolonia Popielowska (zespół nr 38), sygn. 1.

Akta gminy Kotórz Mały (zespół nr 39), sygn. 1.

Akta gminy Luboszyce (zespół nr 40), sygn. 1–3.

Akta gminy Nowa Wieś Królewska (zespół nr 41), sygn. 1, 3, 11–13, 17–20, 22–27, 29, 31–41, 44–50, 52–54, 63–65, 76–77, 151–181.

Akta gminy Nowe Budkowice (zespół nr 42), sygn. 1.

Akta gminy Zawadzkie (zespół nr 43), sygn. 1.

Akta gminy Staniszcze Małe (zespół nr 1150), sygn. 1–32.

Akta gminy w Gogolinie (zespół nr 1181), sygn. 1–24, 31–33, 38, 42, 46–47, 50–52, 55–57, 63–69.

Akta gminy w Kolonowskim (zespół nr 1182), sygn. 2–9, 11–12, 14–15, 17–20, 23, 28–30, 32–38, 40–47, 51, 53, 55–59, 61–69, 71–74, 77, 79, 83–108, 110–113, 115.

Powiatowy Inspektorat Szkolny w Opolu (zespół nr 53), sygn. 47, 55, 76.

Sąd Obwodowy w Krapkowicach (zespół nr 58), sygn. 332–333, 337–338, 343, 348, 358, 429, 456, 458, 465, 488, 504, 616, 620, 622, 734, 1068, 1085, 1263, 1288, 1660, 1664, 1870, 1876, 1950–1951, 1961, 1978, 2001, 2024, 2059, 2109, 2113, 2188, 2191–2192, 2195, 2389, 2409, 2540, 2578, 2632, 2640.

Sąd Obwodowy w Leśnicy (zespół nr 59), sygn. 30, 186, 195, 238, 240, 285, 421–422, 753, 867, 869–870, 969, 1163, 1165.

Sąd Obwodowy w Strzelcach Opolskich (zespół nr 62), sygn. 49, 851, 864, 884.

Starostwo Powiatowe w Koźlu (zespół nr 547), sygn. 186.

Wydział Powiatowy w Koźlu (zespół nr 549), sygn. 40, 149–153, 155–162, 164–165, 167, 169, 175, 177, 179–180, 183–193.

Starostwo Powiatowe w Oleśnie (zespół nr 667), sygn. 141–145, 147–155, 157–167, 169–180, 182–207, 221, 232, 234, 301–303, 318, 321, 323–325, 327–328, 331, 336–337, 344–345, 365, 373, 392, 406.

Wydział Powiatowy w Oleśnie (zespół nr 668), sygn. 6, 10, 32, 159.

Sąd Obwodowy w Kluczborku (zespół nr 669), sygn. 1462, 1655, 1690, 1730, 1754, 1761, 1876, 1949, 2083, 5573–5574, 5576.

Sąd Obwodowy w Oleśnie (zespół nr 670), sygn. 534, 635, 686, 700, 702, 710, 904, 1092, 1094, 1586, 1798, 2022, 2037, 2260, 2264, 2266, 2270, 2346, 2555, 2659, 2729, 3054, 3060, 3151, 3247, 3290, 3305, 3326, 3361, 3418, 3820, 3828, 3852, 4020, 4037, 4045, 4192, 4202, 4251, 4492, 4497, 4913, 4992, 5267, 5563, 5625, 5726, 5747, 5774, 5865, 5871, 5929, 5940, 5948, 6022, 6037, 6084, 6093, 6682, 6887, 6892, 6897, 6902, 8156, 11461.

Sąd Obwodowy w Wołczynie (zespół nr 685), sygn. 1101.

Urząd Stanu Cywilnego w Chróście (zespół nr 992), sygn. 85.

Urząd Stanu Cywilnego w Grodzie (zespół nr 1001), sygn. 101.

Urząd Stanu Cywilnego w Biedrzychowicach (zespół nr 1041), sygn. 2.

Urząd Stanu Cywilnego w Kolonowskim (zespół nr 1076), sygn. 151.

Urząd Stanu Cywilnego w Otmęcie (zespół nr 1078), sygn. 174.

Rejencja Opolska (zespół nr 1191), sygn. 6697 (Wydział I); sygn. 286, 1537, 1623, 1867, 1869, 3597–3598, 4265, 4278, 4364, 4370, 4293, 4381, 4404, 4801 (Wydział II); sygn. 5570, 8959, 45685, 45725, 45869, 45940, 45947, 46654, 46778, 46788, 46849, 46867, 46929, 47025, 47028, 47126, 47356, 47369, 47372, 47404, 47477, 47698–47699, 48625, 48895, 49070, 50003, 50012, 50130–50131, 50203, 50206, 51008, 51010, 51146, 51153, 51168, 51387, 51996, 52015, 52130, 52187, 52278, 52301, 52447, 53003, 53025, 53031, 53043, 53154, 53196, 53232, 53251, 53401, 53405, 53728, 53873, 54112, 54282, 54303, 54571, 54636, 54700, 54932, 55357, 55541, 55556–55557, 55774, 56126, 56130, 56406, 56462, 56698, 57006, 57027, 57161, 57712, 60110, 60142, 60146, 60269, 60283, 61299, 61361, 61470, 61988, 61992, 62031, 62186, 62559, 62570, 62668, 62680, 62716, 62728, 62824, 62861, 62866–62867, 62994, 63153, 63556, 63567, 63569, 63576, 63590, 63626, 63819, 63825, 63855, 63883, 63896, 64588, 64668, 64705, 64915, 64938, 64957, 65062, 65176, 65209, 65297, 65359, 65420, 65422, 65661, 65799, 65829, 65880, 66011, 67100, 67161, 67622, 67648, 67688–67689, 67695, 67763, 67958, 67974, 68536, 68670, 68678, 68716, 68753, 68867–68868, 69249, 69261, 69484, 69597, 69616, 69657, 69665, 69741, 69816, 69880, 70078, 70550, 70772, 70829, 70843, 72146, 73164, 73167, 73222, 73319, 73327, 74410, 76163, 77653, 77779, 77784, 77802, 77825, 77919, 78523, 78547, 78579, 78605, 78806, 78938, 78996, 81028, 81204, 81479, 82194, 88350, 97050, 108242, 110528.

Sąd Obwodowy w Koźlu (zespół nr 1210), sygn. 2299, 7262, 9974, 10142, 16624, 20308, 21783, 23166, 23168, 25255, 26012, 27225, 27761, 27873, 27893.

Sąd Obwodowy w Pawłowiczkach (zespół nr 1211), sygn. 157, 264, 310, 321, 408–409, 418, 424, 439, 467, 559, 667, 673, 675, 1204–1206, 1208, 1397, 1401, 1711, 1823, 1828, 2071, 2096, 2234, 2240, 2265, 2271, 2287, 2289, 2460, 2784, 2788, 2820, 2826, 2828, 4170, 4179–4180, 4186, 4194, 4445, 4448, 7567, 10056, 10097, 10278, 10298, 10340–10341, 10348, 10350, 10356.

Sąd Obwodowy w Byczynie (zespół nr 1212), sygn. 83, 263, 363, 371, 402, 405, 521, 531.

Akta stanu cywilnego i rejestry garnizonu w Nysie (zespół nr 1228), sygn. 31.

Starostwo Powiatowe w Grodkowie (zespół nr 1240), sygn. 177, 179, 185–187, 191, 193, 195–204, 207–209, 724, 727–728, 730, 752, 770, 782, 952, 957, 960, 1034, 1044, 1048, 1068, 1070, 1074, 1090.

Sąd Obwodowy w Grodkowie (zespół nr 1249), sygn. 4960, 5617, 5813.

Sąd Obwodowy w Otmuchowie (zespół nr 1251), sygn. 31, 55, 171, 194, 1530, 4496, 4499–4500, 4750–4752, 4754–4755, 4760, 4762, 4907, 4915, 4918–4921, 4924–4925, 4934, 4936–4937, 4940, 4953, 4960, 4969–4970, 5261, 5263, 5271, 5277–5279, 5283, 5511, 5517, 5524, 5530, 5539, 5548, 5562, 5570, 5615, 5618, 5634, 5646, 5652, 5655, 5802, 5806, 5811, 5814, 5816, 5888–5890, 5892, 6039–6043, 6046, 6049, 6051, 6054–6055, 6063–6066, 6180, 6183–6184, 6251–6252, 6254, 6257, 6261, 6263, 6270, 6272–6275, 6277–6278, 6282–6283, 6293.

Starostwo Powiatowe w Niemodlinie (zespół nr 1510), sygn. 30, 43, 47, 49, 60, 74, 153, 155, 157–158, 160, 162–164, 167–168, 170–171, 173–174, 176–177, 179–183, 185–186, 188, 190–191, 193–194, 196, 199–202, 204, 206–213, 215–219, 221–222, 224–226, 254.

Starostwo Powiatowe w Nysie (zespół nr 1511), sygn. 198, 493, 500, 502–503, 507, 510–511.

Wydział Powiatowy w Nysie (zespół nr 1513), sygn. 293.

Starostwo Powiatowe w Prudniku (zespół nr 1512), sygn. 65, 81, 135–136, 138, 148, 152, 157, 162–163, 165–169, 171, 175–176, 180–182.

Sąd Obwodowy w Głogówku (zespół nr 1519), sygn. 440, 4184, 4194, 4447, 5037, 5447, 5462, 5540, 5551, 6354, 6364, 6452, 6805, 8263, 8285–8286, 8934–8935, 9191, 9296, 9450, 12399–12403, 12405.

Sąd Obwodowy w Korfantowie (zespół nr 1521), sygn. 217, 480, 483, 6008, 6012, 6827.

Sąd Obwodowy w Niemodlinie (zespół nr 1522), sygn. 736, 928, 951, 1207, 1213, 1241, 2559, 2583, 4767.

Sąd Obwodowy w Nysie (zespół nr 1523), sygn. 522–523, 526, 538–539, 541, 545, 559, 561, 564, 569, 573, 578, 582, 584, 592, 597, 600, 604–605, 607–608, 618, 620, 627, 631, 641, 681, 685, 1004, 1023, 1025–1026, 1033, 1036.

Sąd Obwodowy w Paczkowie (zespół nr 1524), sygn. 587, 645, 687–688, 808, 849, 858, 974, 2068.

Sąd Obwodowy w Prudniku (zespół nr 1525), sygn. 705–706, 931, 963, 980, 992, 994, 1091, 1323, 1664, 1750, 1860, 1889–1890, 1999–2000, 2030, 2090, 2445, 3316, 3434–3435, 3447, 3450, 3487, 3500–3501, 3505, 3624, 3916, 3918, 3920, 3944, 4093, 4538, 4636, 4731–4732, 5274, 5330, 5902, 5906, 5990, 6252, 6297, 9412, 9579, 9590, 10713, 13389, 13473, 13475, 14687, 14720–14721, 15052, 15194, 15254–15255, 16878, 17316, 17403, 17406–17407, 17503, 17530, 17534, 17551, 17567, 17598, 17600, 17605, 17634, 17642, 17700, 17765, 17768–17769, 17775, 17779, 17784, 17788, 17800–17801, 17803, 17806, 18052–18053, 18212–18213, 18215, 18687, 18733, 18739, 18741, 19007, 19015, 19017, 19239, 19324, 19355, 19510–19511, 19538, 19626, 19681, 19687, 19689, 19697–19698, 19700–19720, 20039, 20112, 20133, 20321, 20334.

Sąd Obwodowy w Baborowie (zespół nr 1798), sygn. 2242, 2454, 2612, 3242–3243, 3377, 3687, 3699–3700, 3824, 4529.

Sąd Obwodowy w Głubczycach (zespół nr 1797), sygn. 1160, 1163, 1169–1170, 1179, 1182, 1185, 1190, 1194, 1464, 1466–1467, 1958, 1964, 1975, 3190, 3756, 6518, 7484, 8251, 8495, 8676, 8709, 9705, 9762, 9918, 10045, 10048, 10356, 10367–10368, 10405, 11124, 11158, 11321, 11493, 13385, 13442, 13460, 13646, 13740, 14029, 14119, 14129, 14131, 14206, 14224, 14251, 14274, 14308, 14356, 14361, 14412, 14418, 14474, 14507, 14558–14559, 14562, 14573, 14589, 14592, 14596, 14610, 14818, 15127, 15141, 15154, 15186, 15194, 15214, 15908, 15952, 16370, 16783, 16804, 16853, 17233, 17267, 17976.

Starostwo Powiatowe w Głubczycach (zespół nr 1802), sygn. 38, 181, 229.
Sąd Krajowy w Nysie (zespół nr 2997), sygn. 7, 50.
Urząd Katastralny w Krapkowicach (zespół nr 3171), sygn. 187, 189.
Wyższy Urząd Ubezpieczeń w Opolu (zespół nr 3468), sygn. 2212, 2361, 2414, 2467, 2935, 2937, 3356, 4215, 4289.

Archiwum Państwowe we Wrocławiu

Kataster Karoliński (zespół nr 164), sygn. 128–129, 131, 143–144, 146, 160, 162–163.

Archiwum Państwowe we Wrocławiu, Oddział w Kamieńcu Ząbkowickim

Akta gminy Rusinowa (zespół nr 541), sygn. 17, 45, 53, 96, 110, 275, 380.
Akta gminy Biały Kamień (zespół nr 540), sygn. 2–3, 5, 7, 10–11, 17–20.
Akta gminy Wałbrzych Podgórze (zespół nr 543), sygn. 36, 176, 199, 203–206, 243–248.
Akta gminy Lubomin (zespół nr 759), sygn. 14.
Akta gminy Pełcznica (zespół nr 760), sygn. 1, 2, 5.
Akta gminy Struga (zespół nr 761), sygn. 73.

Geheimes Staatsarchiv Preußischer Kulturbesitz w Berlinie

I.HA, Rep. 46b: Schlesien seit 1740, sygn. 105–106, 110, 112–113, 116–117, 119, 122, 124, 447, 458, 508–509, 525–526, 543, 557, 567, 584–585, 591, 596, 611, 613, 616–618, 622–623, 3194.

Zemský archiv v Opavě

Karoliński katastr (zespół nr 1191), sygn. 14–15, 17–30.

Źródła drukowane

- Adamy H., *Die Schlesischen Ortsnamen, ihre Entstehung und Bedeutung*, Breslau 1888.
Allgemeine Gerichtsordnung für die Preußischen Staaten. Erster Theil. Prozessordnung, Berlin 1822.
Allgemeine Gerichtsordnung für die Preußischen Staaten, Zweiter Theil. Verfahren in nicht streitigen Angelegenheiten. Dritter Theil. Pflichten der Justizbedienten, Berlin 1822.
Allgemeine Hypotheken-Ordnung für die gesammten Königlichen Staaten vom 20 Dezember 1783, nebst den dieselbe ergänzenden Gesetzen und Verordnungen herausgegeben mit erläuternden Anmerkungen, unter Berücksichtigung der ergangenen Ministerial-Instruktionen, Reskripte und der Präjudikate, hg. F. Förster, Berlin 1861.
Allgemeines Landrecht für die Preussischen Staaten von 1794, Frankfurt a. M., Berlin 1970.
„Amtsblatt der Königlichen Breslauschen Regierung“, 1812, St. IV; 1813, St. XVII, XLIV; 1814, St. XVIII, XLVII; 1815, St. III, XXX.
„Amtsblatt der Königlichen Oppelnschen Regierung“ / „Amtsblatt der Königlichen Regierung zu Oppeln“ 1816, St. I, IX, XV, XXV, XXXIII, XXXV; 1817, St. VIII, XXIV, XXIX, XXX, XXXIV, XXXVI, XLIII; 1818, St. XXVII, XLII; 1819, St. IV, X, XVIII, XX, XXVI, XXXVI, XLIII, L; 1820, St. VI, VIII, XI, XVIII, XLVIII; 1822, St. XLIII, XLVI; 1823, St. VIII, XI; 1824, St. XXXIX, XLVIII; 1826, St. X; 1827, St. XXXVII; 1832, St. XXVII; 1834, St. X; 1835, St. XV, XXXII, XXXIV, XLII, XLIV, XLVII; 1837, St. XXXIII; 1842, St. 12; 1848, St. 52; 1857, St. 50; 1861, St. 38; 1866, St. 29; 1868, St. 16.
Aus dem Briefe eines Reisenden in Oberschlesien, „Schlesische Provinzialblätter“ 1787, Bd. 5, s. 544–548.
Bałtruszajtyś G., Kolarzowski G., Paszkowska M., Rajewski K., *Wybór źródeł do historii prawa sądowego czasów nowożytnych*, Warszawa 2002.
Codex diplomaticus Silesiae, Bd. 1: *Urkunden des Klosters Czarnowanz*, hg. von W. Wattenbach, Breslau 1857.
Die Altkreise Zülz und Neustadt im Karolinischen Steuerkataster von 1722/26. Historyczne powiaty bialski i prudnicki w Katastrze Karolińskim z lat 1722/26, red. R. Wrobel, Görlitz 2018.
Der Altkreis Oberglogau im Karolinischen Steuerkataster von 1722/26. Historyczny powiat głogówecki w Katastrze Karolińskim z lat 1722/26, red. R. Wrobel, Görlitz 2016.
Dorst L., *Schlesisches Wappenbuch oder die Wappen des Adels im Souverainen Herzogthum Schlesien, der Grafschaft Glatz und der Oberlausitz*, Goerlitz 1847, Bd. 1.
Dziennik Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej, Nr 16, poz. 95 z 1990 r.
„Extraordinaire Beilage zum Amtsblatt der Königlichen Regierung Oppeln“ 1817, St. XXXX; 1819, St. XX; 1820, St. XXXIX; 1822, St. VI; 1831, St. XXXV; 1833, St. V; 1841, St. XXXV; 1842, St. 18; 1852, St. 51; 1855, St. 34.
„Gesetz-Sammlung für die Königlichen Preussischen Staaten“ 1811, 1817, 1821–1822, 1827, 1833–1835, 1843, 1848–1851, 1856, 1872, 1878–1879, 1881, 1891, 1919, 1927, 1933.
Gläser A., *Gerichts-Topographie von Oberschlesien oder spezielle Zusammenstellung sammtlicher in dem Departament des Königlichen Preussischen Ober-Landes-Gerichts von Ratibor befindlichen Untergerichte, mit Bezeichnung ihres Jurisdictions Umfanges nach Ortschaften, Possessionen, und Seelenzahl, Namen und Wohnort Richter nebst einem vollständigen Register und einer Darstellung der Gerichtsverfassung*, Ratibor 1831.
Graf Hue de Grais, *Handbuch der Verfassung und Verwaltung in Preussen dem Deutschen Reiche*, Berlin 1927.

- Goerdeler C., *Die Deutsche Gemeindeordnung*, „Deutsche Verwaltungsblätter“ 83, 1935, s. 73–78.
- Grotenfeld H., *Über Sphragistik. Beiträge zum Aufbau der Urkundenwissenschaft*, Breslau 1875.
- Hohenlohe-Waldenburg F. K., *Einige Worte über Bedeutung ins practischen Werth der Sphragistik und Heraldik als historischer Hilfswissenschaften und über ihr Verhältnis zueinander*, „Der Deutsche Herold“ 12, 1881, s. 3–4.
- Hupp O., *Wappen der Städte, Flecken und Dörfer*, Hf. 2: Pommern, Posen und Schlesien, Frankfurt a. M. 1898.
- Ilgen T., *Sphragistik*, [w:] *Grundriß der Geschichtswissenschaft*, hg. von A. Meister, Bd. 1, Abt. 4.2, Leipzig 1912, s. 1–58.
- Instruction für die Dorfschulzen, Gemeindeschreiber und Dorfgerichte in Südpreussen. Instrukcyja dla Sołtysów, pisarzów gminnych i sądów wiejskich w Prusiech południowych*, Poznań 1795.
- Johann Siebmachers *allgemeines großes und vollständiges Wappenbuch*, Teil 1, Ausgabe 12, Nürnberg 1772.
- Jugendgerichtsgesetz. Textaufgabe*, Berlin 1928.
- „Justiz Ministerial Blatt“ 1845, 1854, 1857, 1901.
- Kiefer R., Schmid C., *Die Deutsche Gemeindeordnung vom 30. Januar 1935. Gesetz mit Begründung, Erster, Zweiter und Dritter Durchführungsverordnung*, Kohlhammer 1937.
- Kurtzer, *Der praktische Dorfrichter. Ein unentbehrliches Handbuch für Gerichtsschulzen, Gerichtsmänner und Gemeindeschreiber derjenigen Preussischen Provinzen, in welchen das Allgemeine Landrecht und die Gerichtsordnung Geltung finden*, Breslau 1844.
- Marcus J., *Testament prywatny i nagły podług niemieckiego kodeksu cywilnego. Podręcznik do rozporządzeń ostatniej woli dla każdego, a w szczególności dla przełożonych gmin i obszarów dworskich*, Bytom 1900.
- Mende A., *Hülf- und Formular-Buch zur praktischen Geschäftsführung der Schiedsmänner enthaltend: eine Anzahl vollständig ausgeführter Formulare zu Vergleichs- Protokollen, Vorladungen, Anschreiben, Beschwerden, Jahresberichten und Nachweisungen der Schiedsmänner; nebst einer vorangeschickten Einleitung über Form und Inhalt der schiedsamtlichen Protokole*, Oppeln 1836.
- „Ministerialblatt der Inneren Verwaltung“ 1856, 1891.
- „Ministerialblatt des Reichs- und Preußischen Ministeriums des Innern“, 1937.
- „Ministerialblatt für die Preussische innere Verwaltung“ 1925–1927, 1932, 1934.
- Neubecker O., *Neuzeitliche Gemeinde- und Kreiswappen*, „Deutsche Graver-Zeitung und Stempel-Zeitung“ 1938, nr 6, s. 1–2.
- Neue Sammlung aller in dem souverainen Herzogthum Schlesien und der demselben incorporirten Grafschaft Glatz in Finanz-Polizey-Sachen etc. ergangenen und publicirten Verordnungen, Edicte, Mandaten, Rescripte etc. welche während der Zeit der glorwürdigsten Regierung Friedrich Wilhelm III. Königs von Preußen als souverainen Obersten Herzogs von Schlesien herausgekommen sind*, Bd. VII, die Verordnungen vom 20 November 1797 bis Ende 1799 enthaltend, Breslau 1802.
- Neue Sammlung aller in dem souverainen Herzogthum Schlesien und der demselben incorporirten Grafschaft Glatz in Finanz-Polizey-Sachen etc. ergangenen und publicirten Verordnungen, Edicte, Mandaten, Rescripte etc. welche während der Zeit der glorwürdigsten Regierung Friedrich Wilhelm III. Königs von Preußen als souverainen Obersten Herzogs von Schlesien herausgekommen sind*, Bd. IX, die Verordnungen vom 1. Januar 1804 bis Ende 1805 enthaltend, Breslau 1806.
- „Oppelner Kreisblatt“ 1861, St. 49.
- Ordynacja dla gmin wiejskich z 3go lipca 1891 r. i ustawy dodatkowe, przełożył, zebrał i zaopatrzył w objaśnienia S. Olszewski*, Katowice 1927.
- Ortschafts- und Entfernungs-Tabelle des Regierungsbezirks Oppeln*, hg. im Auftrage des Königlichen Regierungs-Präsidenten zu Oppeln, Oppeln 1886.
- Pohl F. W., *Der Schlesische Dorfschulze in seiner amtlichen Thätigkeit als Vorsteher der Gemeinde und als Organ der Verwaltungs- und Gerichts-Behörden*, Schweidnitz 1867.
- „Preussisches Justizministerialblatt“ 1842.
- Rechtsgrundlagen der Heraldik. Gesetze und Verordnungen des 19. und 20. Jahrhunderts*, hg. v. R. Nagel, Köln 1988. „Reichsgesetzblatt“ 1871, 1877, 1886, 1896, 1898, 1923, 1935.
- Register über die Sammlung aller in dem souverainen Herzogthum Schlesien und der demselben incorporirten Grafschaft Glatz, während der glorwürdigsten Regierung Friedrich II Königs von Preußen, vom Jahr 1740. bis Ende Augusts 1786. In Finanz- und Polizey Sachen ergangenen Ordnungen, Edicte, Mandate, Rescripte*, Breslau 1790.
- Rönne von L., Simon H., *Das Polizeiwesen der Preussischen Staates*, Bd. 1, Breslau 1840.
- Sammlung aller in dem souverainen Herzogthum Schlesien und dessen incorporirten Grafschaft Glatz in Finanz-Justiz-Criminal-Geistlichen-Consistorial-Kirchen-Sachen publicirten und ergangenen Ordnungen, Edicte, Mandaten, Rescripten welche von der Zeit der glorwürdigsten Regierung Friedrichs Königes in Preussen, [Bd. I] von 1 December 1740 bis inclusive 1744*, Breslau bdw.
- Sammlung aller in dem souverainen Herzogthum Schlesien und dessen incorporirten Grafschaft Glatz in Finanz-Justiz-*

- Criminal-Geistlichen-Consistorial-Kirchen-Sachen publicirten und ergangenen Ordnungen, Edicte, Mandate, Rescripte etc. welche während der Zeit der glorwürdigsten Regierung Friedrich II. Königs von Preußen als souverainen Obersten Herzogs von Schlesien herausgekommen sind*, Bd. XIV, vom 1773. An bis zu Ende des Jahrs 1775, Breslau 1785.
- Sammlung aller in dem souverainen Herzogthum Schlesien und dessen incorporirten Grafschaft Glatz in Finanz-Justiz-Criminal-Geistlichen-Consistorial-Kirchen-Sachen publicirten und ergangenen Ordnungen, Edicte, Mandate, Rescripte etc. welche während der Zeit der glorwürdigsten Regierung Friedrich II. Königs von Preußen als souverainen Obristen Herzogs von Schlesien herausgekommen sind*, Bd. XVII, vom Jahre 1780, bis Ende des Jahres 1782, Breslau 1786.
- Sammlung der für die Königlichen Preussischen Staaten erschienenen Gesetze und Verordnungen von 1806 bis zum 27sten October 1810.*
- Saurma-Jeltsch H., *Wappenbuch der Schlesischen Städte und Städtel*, Berlin 1870.
- Schematismus der Geistlichkeit des Bisthums Breslau für das Jahr 1847*, Breslau 1847.
- Schück T., *Ober-Schlesien: Statistik des Regierungs-Bezirks Oppeln mit besonderer Beziehung auf Landwirthschaft, Bergbau, Hüttenwesen, Gewerbe und Handel nach amtlichen Quellen von T. Schück, mit einen Vorwort von Dr v. Viebahn*, Iserlohn 1860.
- Seyler G. A., *Abriß der Sphragistik, ein Versuch*, „Jahrbuch der k. k. heraldischen Gesellschaft Adler“ 14, 1884.
- Simon A., *Medycyna ludowa czyli pogląd na środki ochronne, poznawanie i leczenie chorób. Poradnik lekarski dla wszystkich stanów*, Warszawa 1860.
- Tabele podatku gruntowego i ludności wsi śląskich z około 1765 r. Źródła do atlasu historycznego Śląska I*, opr. Z. Kwaśny, J. Wosch, Wrocław 1975.
- Triest F., *Topographisches Handbuch von Oberschlesien*, Bd. I–II, Breslau 1864–1865.
- Verordnung wegen zweckmäßigerer Einrichtung der Eydesleistungen*, Berlin 1799, Münster 1805.
- Weidemann J., *Die Aufsicht des Staates über die Gemeinden, Schriften zur deutschen Gemeindepolitik*, München 1936.
- Ziekursch J., *Hundert Jahre schlesischer Agrargeschichte*, 1915.
- Zimmermann F., *Beyträge zur Beschreibung von Schlesien*, Bd. I–II, Brieg 1783–1785.

Literatura przedmiotu

- [Anonim], *Oberschlesische Volkskunst*, „Oberschlesien in Bild“ 1924, nr 44.
- Atlas historyczny Polski. Śląsk w końcu XVIII w.*, t. I, red. J. Janczak, T. Ładogórski, Wrocław–Warszawa–Kraków 1976.
- Bär M., *Westpreussen unter Friedrich dem Grossen*, Leipzig 1909.
- Baumgart P., *Die Annexion und Eingliederung Schlesiens in den friderizianischen Staat*, [w:] *Expansion und Integration*, hg. P. Baumgart, Köln–Wien 1984, s. 81–118.
- Baron A., *Ustrój samorządu i administracji lokalnej na terenie gminy Zawadzkie od połowy XIX w. do dnia dzisiejszego*, [w:] *Z biegiem Małej Panwi z biegiem lat. Zarys dziejów terytorium gminy Zawadzkie*, red. J. Szulc, Kraków–Zawadzkie 2009, s. 161–222.
- Bascapè G., *Zbiory pieczęci. Zagadnienia metod porządkowania, klasyfikacji i katalogowania*, *Przekłady z obcej literatury archiwalnej*, nr 5, Warszawa 1960.
- Bibliographie zur Sphragistik: Schrifttum Deutschlands, Österreichs und der Schweiz bis 1990*, bearb. von E. Henning und G. Jochums; mit einem Geleitwort von T. Diederich, Köln 1995.
- Benisz H., *O człowieku i nie tylko... Impresje filozoficzne*, Opole 2005.
- Berthier J., *Kult i naśladowanie Świętej Rodziny*, Ciechocinek 2003.
- Bimler-Mackiewicz E., Rybnik. *Znaki samorządnej wspólnoty*, „Zeszyty Rybnickie” 2006, nr 3.
- Bleek W., *Geschichte der Politikwissenschaft in Deutschland*, München 2001.
- Blöß W., *Wappenverleihung für Städte und Landgemeinden in neuerer Zeit*, „Archivmitteilungen” Jg. XI, 1961, H. 3, s. 85–91.
- Borek H., *Górny Śląsk w nazwach miejscowych*, Opole 1988.
- Chenel A. P., *Słownik symboli*, Warszawa 2008.
- Chojnacka K., *Międzyarchiwalny katalog materiałów sfragistycznych*, „Archeion” 73, 1982, s. 101–110.
- Choroś M., Jarczak Ł., Sochacka S., *Słownik nazw miejscowych Śląska*, Opole 2015.
- Chrzanowski T., Kornecki M., *Katalog zabytków sztuki w Polsce*, tom 7: województwo opolskie, zeszyt 2: Powiat głubczycki, Warszawa 1961.
- Chrząszcz J., *Das Dreiding der Herrschaft Moschen*, „Zeitschrift des Vereins für Geschichte Schlesiens”, Bd. 43, 1909, s. 274–290.
- Chrząszcz J., *Geschichte der Stadt Neustadt in Oberschlesien*, Neustadt 1912.
- Czechowicz B., *Niektóre aspekty pobożności maryjnej i kultu św. Jana Nepomucena na Śląsku i terenach ościennych*

- w XVII i XVIII, [w:] *Religijność na polskich pograniczach w XVI i XVII w.*, red. D. Doliński, Zielona Góra 2005, s. 61–77.
- Dąbrowski K., *Ewolucja pojęcia policji w kontekście genezy żandarmerii w Niemczech*, „*Studia Iuridica Lublinensia*” 25, 2016, 3, s. 205–218.
- Depkat V., *Kommunikationsgeschichte zwischen Mediengeschichte und der Geschichte sozialer Kommunikation. Versuch einer konzeptionellen Klärung*, [w:] *Medien der Kommunikation im Mittelalter*, red. K. H. Spiess, Wiesbaden 2003, s. 9–48.
- Dereń A., *Herby i pieczęcie Ziemi Prudnickiej*, „*Ziemia Prudnicka*” 2002, s. 5–18.
- Dienwiebel H., *Festschrift zur Siebenhundertjahrfeier 1236–1936 der Industrie- u. Landgemeinde Groschowitz OS*, Oppeln 1936.
- Dittrich, *Die Besitzungen der Kreuzherrn in und bei Kreuzburg*, „*Oberschlesische Heimat*” Bd. 6, 1910, Oppeln.
- Dudziński P., *Alfabet heraldyczny*, Warszawa 1997.
- Farys J., *Księga historii Ziemi Turawskiej. Część pierwsza: Dzieje gminy*, Opole 2013.
- Forysiak-Wójciński R., *Dorobek naukowy i kolekcjonerski Mariana Gumowskiego w zbiorach Ossolineum*, „*Rocznik Polskiego Towarzystwa Heraldycznego*” t. 12 (23), 2013, s. 171–182.
- Eliade M., *Mit wiecznego powrotu*, Warszawa 1998.
- Fabijański W., *Pieczęcie w zasobie archiwum wrocławskiego*, „*Archeion*” 83, 1987, s. 156–160.
- Gloger Z., *Rok polski w życiu, tradycji i pieśni*, Warszawa 1900.
- Górecki J., *Pielgrzymowanie Górnoślązaków na Górę św. Anny latach 1859–1914. Studium teologiczno-pastoralne*, Katowice 2002.
- Grigarczik K., *Chronik der Gemeinde Dreimühlen (Zauchwitz) im Kreise Leobschütz*, Dortmund 1967.
- Gross R., *Dlaczego czerwień jest barwą miłości*, Warszawa 1990.
- Gumowski M., *Herby i pieczęcie miejscowości województwa śląskiego*, Katowice 1939.
- Gumowski M., *Pieczęcie śląskie do końca XIV w.* [w:] *Historja Śląska od najdawniejszych czasów do r. 1400*, t. III, red. W. Semkowicz, Kraków 1936, s. 247–249.
- Gumowski M., Haisig M., Mikucki S., *Sfragistyka*, Warszawa 1960.
- Guriewicz A., *Kategorie kultury średniowiecznej*, Warszawa 1987.
- Gut A., *Herby powiatów i gmin w prowincji Pomorze w okresie międzywojennym*, Szczecin 2005.
- Gut A., *Prawne podstawy pruskiej heraldyki samorządowej w latach 1918–1939*, „*Czasopismo Prawno-Historyczne*” 55, 2003, z. 2, s. 273–284.
- Gut P., *Organizacja sądownictwa w pruskiej prowincji Pomorze w latach 1806/1808–1848/1849*, Szczecin 2002.
- Gut P., *Pieczęć urzędowa pruskiej administracji prowincjonalnej*, [w:] *Dawne pieczęcie. Typologia – metody badań – interpretacje*, red. Z. Piech, Warszawa 2015, s. 507–528.
- Gut P., *Problemy inwentaryzacji kolekcji tłoków pieczętnych w Archiwum Państwowym w Szczecinie*, „*Archiwista Polski*” 2007, nr 1 (45), s. 7–13.
- Gut P., *System sfragistyki państwowej w Prusach w XIX i XX w.*, [w:] *Dawne pieczęcie. Typologia – metody badań – interpretacje*, red. Z. Piech, Warszawa 2015, s. 493–506.
- Gut P., *Ustrój, organizacja i działalność sądownictwa patrymonialnego we wschodnich prowincjach Prus w latach 1740–1849. Studium z dziejów instytucji prawnej*, Szczecin–Warszawa 2013.
- Haas S., *Die Kultur der Verwaltung: die Umsetzung der preussischen Reformen 1800–1848*, Frankfurt a. M., New York 2005.
- Haisig M., *Sfragistyka i heraldyka miast polskich w świetle dotychczasowych badań*, „*Nauka i Sztuka*” 6, 1947, z. 6, s. 77–95.
- Haisig M., *Z problematyki inwentaryzacji zbiorów sfragistycznych w archiwach dolnośląskich*, „*Archeion*” 83, 1987, s. 155–156.
- Henslowa M., *Rośliny dziko rosnące w kulturze ludu polskiego*, Wrocław 1962.
- Heyne J., *Dokumentierte Geschichte des Bistums und Hochstifts Breslau*, Bd. 1, Breslau 1860.
- Historia chłopów polskich*, red. S. Inglot, Wrocław 1992.
- Historia Górnego Śląska. Polityka, gospodarka i kultura europejskiego regionu*, red. J. Bahlcke, D. Gawrecki i R. Kaczmarek, Gliwice 2011.
- Historia Śląska*, t. II, red. W. Długoborski, cz. I: 1763–1806, Wrocław 1966.
- Hlebionek M., *Katalog pieczęci przy dokumentach samoistnych w zasobie Archiwum Państwowego w Bydgoszczy*, Warszawa 2012.
- Hlebionek M., *W stronę Sigillum. Problem opisu pieczęci w polskich archiwach*, „*Archiwista Polski*” 2006, nr 4 (44), s. 9–26.
- Jagła J., *Droga nawracająca świat. Kilka słów o ikonografii świętych pielgrzymów w sztuce średniowiecznej Śląska, Pomorza i Warmii*, [w:] *Pielgrzymowanie i sztuka: Góra Świętej Anny i inne miejsca pielgrzymkowe na Śląsku*, red. J. Lubos-Kozieł, Wrocław 2005, s. 283–296.

- Janicka-Krzywda U., *Atrybut. Patron. Symbol, czyli co o świętych i błogosławionych powinien wiedzieć przewodnik*, Kraków 1987.
- Joszko B., *Historia kanoników regularnych na Ziemi Oleskiej*, [w:] *Blisko i daleko II. Sympozjum regionalistów – Praszka 2016*, red. Z. Szczerbik i Z. Włodarczyk, Wieluń–Praszka 2017, s. 71–82.
- Joszko B., *Parafia Biskupice koło Olesna. Z dziejów kultury i życia religijnego*, Opole 2006.
- Kaczmarek B., *Przemysł i hutnictwo na Górnym Śląsku w roku 1806*, [w:] *Historia Śląska*, t. 2, red. W. Długoborski, część I, Wrocław–Warszawa–Kraków 1966, s. 200–201.
- Kaganiec M., *Górnośląskie pieczęcie gmin wiejskich z lat 1919–1922*, [w:] *W 85 rocznicę. Materiały XIV Ogólnopolskiego Seminarium Historyków Powstań Śląskich i Plebiscytu zorganizowanego 21 kwietnia 2006 w Bytomiu*, red. Z. Kapala, Bytom 2007, s. 187–194.
- Kaganiec M., *Heraldyka Piastów Śląskich 1146–1707*, Katowice 1992.
- Kaganiec M., *Herb Bierunia i godła gminne dawnej parafii bieruńskiej*, b.m.w. 1994.
- Kaganiec M., *Herby i pieczęcie miast górnośląskich. Bielsko-Biała, Cieszyn, Jastrzębie-Zdrój, Skoczów, Strumień, Ustroń, Wisła, Żywiec*, Katowice 2005.
- Kaganiec M., *Herby i pieczęcie miast górnośląskich (Boguszowice, Chwałowice, Katowice, Mikołów, Murcki, Pszczyna, Radlin, Rybnik, Rydułtowy, Szopienice, Żory)*, Katowice 2002.
- Kaganiec M., *Herby i pieczęcie miast górnośląskich (Bieruń, Brzeszcze, Czechowice-Dziedzice, Imielin, Łęczyny, Łaziska, Mysłowice, Orzesze, Tychy, Wesola)*, Katowice 1995.
- Kaganiec M., *Herby i pieczęcie miast górnośląskich. Czerwionka-Leszczyny, Kalety, Knurów, Krzanowice, Kuźnia Raciborska, Lubliniec, Niedobczyce, Pszów, Racibórz, Wodzisław, Woźniki oraz Czechowice Dziedzice, Pyskowice, Ruda Śląska, Tarnowskie Góry, Tychy, Zabrze*, Katowice, Katowice 2004.
- Kaganiec M., *Herby miast województwa śląskiego*, Katowice 2007.
- Kaganiec M., *Pieczęcie gmin powiatu gliwickiego*, „Rocznik Muzeum w Gliwicach” 4, 1990, s. 167–221.
- Kaganiec M., *Polskie pieczęcie gminne powiatu gliwicko-toszeckiego z lat 1921–1922*, „Rocznik Muzeum w Gliwicach” 25, 2014, s. 191–197.
- Kaganiec M., *Święta Jadwiga – władczyni Śląska*, Katowice 1994.
- Kalinowska-Wójcik B., *Państwo na wsi? Gminy wiejskie na Górnym Śląsku pod koniec XVIII i w pierwszej połowie XIX w. – zarys problemu*, „Szkice Archiwalno-Historyczne” 2015, nr 12, s. 89–97.
- Kardaś A., *Rośliny i ich symbolika w polskich obrzędach i obyczajach religijno-ludowych*, [w:] *Symbolika roślin: heraldyka i symbolika chrześcijańska*, red. J. Marecki, L. Rotter, Kraków 2007, s. 69–80.
- Kelly J. M., *Historia zachodniej teorii prawa*, Kraków 2006.
- Kętrzyński S., *Zarys nauki o dokumencie polskim wieków średnich*, t. I, Warszawa 1934.
- Kittel E., *Wappentheorien*, „Archivum Heraldicum” 85, 1971, s. 18–26, 53–59.
- Kolak W., Marecki J., *Leksykon godła zakonnych*, Łódź 1994.
- Korobowicz A., Witkowski W., *Historia ustroju i prawa polskiego (1772–1918)*, Zakamycze 1998.
- Korzeniowska W., *Z życia gminnej wspólnoty Bierunia i okolicznych wsi w XIX w.*, [Bieruń] 1989.
- Krasowski K., Lesiński B., Sikorska-Dzięgielewska K., Walachowicz K., *Powszechna historia państwa i prawa*, Poznań 1993.
- Kubiciel R., *Polskie ustawodawstwo heraldyczne 1919–1999. Przewodnik bibliograficzny po przepisach i regułach dotyczących heraldyki, weksykologii i protokołu heraldycznego*, [w:] *Współczesna heraldyka samorządowa i jej problemy*, red. W. Drelicharz, Z. Piech, Kraków 2000, s. 217–234.
- Kuczyński S. K., *Inwentaryzacja pieczęci w archiwach państwowych*, „Studia Źródłoznawcze” 7, 1962.
- Kuczyński S. K., *Początki polskich badań sfragistycznych na tle europejskim*, [w:] *Pieczęcie w dawnej Rzeczypospolitej. Stan i perspektywy badań*, red. Z. Piech, J. Pakulski, J. Wroniszewski, Warszawa 2006, s. 12–29.
- Kuczyński S. K., *Zbiory Sfragistyczne Archiwum Głównego Akt Dawnych w Warszawie*, „Wiadomości Numizmatyczne” 16, 1972, s. 4, 235–246.
- Kulla A., *Amtssiegel und Gemeindestempel des Oppelner Landkreises vom XVII Jh. bis 1945*, Bonn 2010.
- Kult świętych w religijności ludowej*, opr. M. Flink-Huryn, red. J. Baziak, Bydgoszcz 2008.
- Kurpiers D., *Święty Jan Nepomucen – sentyment do przeszłości*, [w:] *Leksykon mitów, symboli i bohaterów Górnego Śląska XIX i XX w.*, red. B. Linek, A. Michalczyk, Opole 2015, s. 128–130.
- Kutzer P., *Die Gemeindegelbe der Kreise Neisse-Grottkau*, „Jahres-Bericht des Neisser Kunst und Altertums-Vereins” Jg. XIII, 1909, Neisse 1910, s. 30–36.
- Kwaśny Z., *Rodzina chłopska na Śląsku w XVIII i w pierwszej połowie XIX w.*, [w:] *Pamiętnik XV Powszechnego Zjazdu Historyków Polskich*, t. II, red. A. Żarnowska, Toruń 1995, s. 23–32.
- Kysil M., *Kataster Karoliński – nieznaną zespół do dziejów społeczno-gospodarczych w zasobie Archiwum Państwowego we Wrocławiu*, „Archeion” 63, 2012, s. 191–202.
- Libera Z., *Medycyna ludowa, chłopski rozsądek czy gminna fantazja*, Wrocław 1995.

- Libera Z., Paluch A., Lasowiacki zielnik, Kolbuszowa 1993.
- Löw P., *Kommunalgesetzgebung im NS-Staat: am Beispiel der Deutschen Gemeindeordnung 1935*, Baden-Baden, 1992.
- Maciejewski T., *Historia powszechna ustroju i prawa*, Warszawa 1999.
- Malec J., *U źródeł polskiej nauki policji w XVIII w.*, „Krakowskie Studia Prawnicze” 20, 1987, s. 159–173.
- Maler K., *Baborów i okolica. Monografia gminy, Baborów* 2018.
- Maler K., *Zasięg terytorialny obszaru Komisariatu Kietrzańskiego i Wikariatu Generalnego w Branicach oraz język jego mieszkańców*, [w:] *Zachować dziedzictwo. „Fenomen Branic w czasach biskupa Józefa Marcina Nathana”. Materiały z konferencji naukowej Branice, 12–13.10.2018 r.*, Branice 2019, s. 19–25.
- Marecki J., Rotter L., *Jak czytać wizerunki świętych. Leksykon atrybutów i symboli hagiograficznych*, Kraków 2009.
- Michniewicz Z., *Węzłowe problemy symboliki w sfragistyce i heraldyce Piastów*, „Wiadomości Numizmatyczne” 14, 1970, nr 2, s. 65–89.
- Mikucki S., *Heraldyka Piastów Śląskich do schyłku XIV w.*, [w:] *Historja Śląska od najdawniejszych czasów do r. 1400*, t. 3, red. W. Semkowicz, Kraków 1936, s. 441–444.
- Miształ M., *Dawne pieczęcie obecnej gminy Korfantów*, „Nowy Biuletyn Szkolny” 2003, nr 7 [w wersji online <http://mikrohistoria.pl/mikroswiaty/znaki-terytorialne-wsi-gminy-korfantow/>] (dostęp 1.03.2020).
- Moszyński K., *Kultura ludowa Słowian*, t. 2, Warszawa 1967.
- Müller A., *Niwnica. Przyczynek do historii Ziemi Nyskiej*, Niwnica 2013.
- Nadolski P., *Heraldyka gmin wiejskich na Górnym Śląsku dawniej i obecnie – próba porównania*, [w:] *XIX Tarnogórska Sesja Naukowa. Górnośląska symbolika samorządowa, Wczoraj – dziś – jutro*, Tarnowskie Góry 2003, s. 69–80.
- Niewęglowski W. A., *Leksykon świętych*, Warszawa 1998.
- Niewiadomski D., *Orka i siew. O ludowych wyobrażeniach agrarnych*, Lublin 1999.
- Nowak D., *Blücher als Gutsherr von Wachtel Kunzendorf*, „Blücherkalender der Heimatkalender des Kreises Neustadt” 1937, s. 55–60.
- Nyrek A., *Gospodarka rybna na Górnym Śląsku od połowy XVI do połowy XIX w.*, Wrocław 1966.
- Nyrek A., *Praktyka i wiedza leśna na Śląsku*, „Sobótka” 1972, nr 27, z. 3, s. 413–432.
- Ong W., *Oralność i piśmienność. Słowo poddane technologii*, Warszawa 2011.
- Ostrowski J., *Księga herbowa rodów polskich*, z. 12, Warszawa 1901.
- Oswald G., *Lexikon der Heraldik*, Leipzig 1984.
- Pach D., *325 lat Konsekracji Kościoła pod Wezwaniem Św. Wawrzyńca i Św. Barbary w Laskowicach 1687–2012*, Laskowice/Parafia Tuły 2012.
- Pajek A., *Święto Matki Boskiej Zielnej*, <https://www.muzeum-radom.pl/gazeta-kufer/swieto-matki-boskiej-zielnej/448> (dostęp 22.07.2019).
- Paluch A., *Świat roślin w tradycyjnych praktykach leczniczych wsi polskiej*, Wrocław 1984.
- Paluch A., *Zerwij ziele z dziewięciu miedz*, Wrocław 1989.
- Płaza S., *Historia prawa w Polsce na tle porównawczym. Cz. II: Polska pod zaborami*, Kraków 1998.
- Perlick A., *Zur Geschichte des Schulzenstabes in Schlesien*, „Der Oberschlesier” Jh. 20, 1938, Hf. 9, s. 535–538.
- Piech Z., *Uwagi o typologii i nazewnictwie pieczęci*, [w:] *Dawne pieczęcie. Typologia – metody badań – interpretacje*, red. Z. Piech, Warszawa 2015, s. 9–14.
- Piechota B. Z., *Początki kultu świętej Anny na Śląsku*, [w:] *Dziedzictwo duchowe i historyczne Góry Świętej Anny. Materiały z sesji naukowej odbytej na Górze Świętej Anny 5 listopada 1996 r.*, red. W. Musialik, Opole–Wrocław 1997, s. 9–20.
- Popiołek K., *Polska „Wiosna Ludów” na Górnym Śląsku*, „Sobótka” 3, 1948, s. 1–78.
- Pośpiech J., *Zwyczaje i obrzędy doroczne na Śląsku*, Opole 1987.
- Rajman J., *Dzieje rozwoju ośrodka gospodarczego nad środkową Małą Panwią*, [w:] *Z biegiem Małej Panwi z biegiem lat... Zarys dziejów terytorium gminy Zawadzkie*, red. J. Schulz, Zawadzkie 2009, s. 85–160.
- Rajman J., *Rozwój ośrodków przemysłowych nad Małą Panwią*, cz. 1, Katowice 1962.
- Rotter L., *Rośliny jako atrybuty świętych*, [w:] *Symbolika roślin: heraldyka i symbolika chrześcijańska*, red. J. Marecki, L. Rotter, Kraków 2007, s. 41–58.
- Rocznik diecezji opolskiej*, Opole 1996.
- Scheibelreiter G., *Heraldik*, Wien–München 2006.
- Schöntag W., *Kommunale Siegel und Wappen in Südwestdeutschland. Ihre Bildersprache vom 12. bis zum 20. Jahrhundert*, Ostfildern 2010.
- Schulze H., *Dorf-Policey-Ordnung und Instruction für die Dorf-Scholzen für das Herzogthum Schlesien und die Grafschaft Glatz vom 1. May 1804*. Hg. und erläutert von Gerhard Wacke, „Zeitschrift der Savigny-Stiftung für Rechtsgeschichte. Germanistische Abteilung” 1974, 91 (1), s. 244–245.
- Semkowicz W., *Encyklopedia nauk pomocniczych historii*, Kraków 1999.
- Sękowski R., *Herbarz szlachty śląskiej*, t. 5, Katowice 2007.

- Skawiński P., *Opis herbu w aktach prawnych samorządu gmin wiejskich województwa opolskiego po 1989 r.*, [w:] *Wież w heraldyce i sfragistyce polskiej*, red. A. Gut i P. Gut, Warszawa 2012, s. 23–248.
- Słownik języka prawniczego i ekonomicznego, opr. A. Kilian, t. II: Niemiecko-polski, Warszawa 1996.
- Smarzły A., *Z dziejów młyna w Zielinie oraz zielińskich młynarzy*, „Ziemia Prudnicka” 2007, s. 128–132.
- Smykała P., Kublik R., *Pieczęcie wiejskie, cz. 1*. <http://www.strzelecopolski.pl/artykul/peczecie-wiejskie-cz-i> (dostęp 13.10.2019).
- Smykała P., Kublik R., *Pieczęcie wiejskie, cz. 2*. <http://www.strzelecopolski.pl/artykul/peczecie-wiejskie-cz-ii> (dostęp 13.10.2019).
- Smykała P., *Piotrówka. Petersgrätz. Petruv Hradec*, Opole 2012.
- Szaniecki M., *Powszechna historia państwa i prawa*, opr. K. Sójka Zielińska, Warszawa 2009.
- Stanisława Wallisa *zielnik roślin leczniczych i magicznych*, Chorzów 1995.
- Stanko P., *Pieczęcie Piastów górnośląskich*, [w:] *Pieczęcie w dawnej Rzeczypospolitej. Stan i perspektywy badań*, red. Z. Piech, J. Pakulski, J. Wroniszewski, Warszawa 2006, s. 75–118.
- Starczewska-Wojnar A., *Jak się kontrakt małżeński spisywało, czyli o pewnej umowie z Olbrachcic z 1753 r.*, „Ziemia Prudnicka” 2009/2010, s. 85–88.
- Starczewska-Wojnar A., *Katalog pieczęci wiejskich dawnego powiatu oleskiego od końca XVIII do początku XX w. (część 1)*, „Rocznik Powiatu Oleskiego” 10, 2017, s. 88–102.
- Starczewska-Wojnar A., *Katalog pieczęci wiejskich dawnego powiatu oleskiego od końca XVIII do początku XX w. (część 2)*, „Rocznik Powiatu Oleskiego” 11, 2018, s. 53–65.
- Starczewska-Wojnar A., *Katalog pieczęci wiejskich dawnego powiatu oleskiego od końca XVIII do początku XX w. (część 3)*, „Rocznik Powiatu Oleskiego” 12, 2019, s. 121–131.
- Starczewska-Wojnar A., *Katalog pieczęci wiejskich dawnego powiatu oleskiego od końca XVIII do początku XX w. (część 4)*, „Rocznik Powiatu Oleskiego” 13, 2020, s. 178–218.
- Starczewska-Wojnar A., *Najstarsze pieczęcie wiejskie powiatu prudnickiego na podstawie ksiąg katastru karolińskiego*, „Ziemia Prudnicka” 2009/2010, s. 251–269.
- Starczewska-Wojnar A., *Pieczęcie gmin wiejskich Rejencji Opolskiej z wizerunkami świętych Mikołaja, Jerzego i Floriana od połowy XVIII do połowy w. XX [w:] Otwarty skarbiec pamięci. Studia Zespołu Archiwum Państwowego w Opolu zebrane z okazji 60-lecia powstania instytucji. Tom I. Część druga: Bogactwo zasobu i przygoda poznania*, red. M. Lenart, Opole 2013, s. 23–42.
- Starczewska-Wojnar A., *Pieczęcie gminne powiatu niemodlińskiego. Gospodarka stawowa*, „Puls Niemodlina” 2009, nr 6 (58), s. 8.
- Starczewska-Wojnar A., *Pieczęcie gminne powiatu niemodlińskiego. Część II: Temida*, „Puls Niemodlina” 2009, nr 7 (59), s. 5.
- Starczewska-Wojnar A., *Pieczęcie gminne powiatu niemodlińskiego. Część III: Motywy rustykalne – narzędzia*, „Puls Niemodlina” 2009, nr 8 (60), s. 16.
- Starczewska-Wojnar A., *Pieczęcie gminne powiatu niemodlińskiego. Część IV: Motywy rustykalne – kosiarze*, „Puls Niemodlina” 2010, nr 1 (62), s. 12.
- Starczewska-Wojnar A., *Pieczęcie wizerunkowe gmin wiejskich powiatu oleskiego od II połowy XVIII do początku XX w. Zastosowanie symboliki rustykalnej w pieczęci gminnej*, [w:] *Wież w heraldyce i sfragistyce polskiej*, red. A. Gut i P. Gut, Warszawa 2012, s. 88–102.
- Starczewska-Wojnar A., *Symbolika chrześcijańska na pieczęciach gmin wiejskich zachodnich powiatów Rejencji Opolskiej od 1816 do 1933 r.*, [w:] *Polska kultura religijna. Studia o polskiej religijności na przestrzeni wieków*, red. Ł. Burkiewicz, I. Kaczmarzyk, J. Łukaszewska-Haberkowa, L. Zinkow, Kraków 2019, s. 443–476.
- Stefaniuk M., *Działanie administracji publicznej w ujęciu nauk administracyjnych*, Lublin 2009.
- Stumpe F., *Ortswappen friderizianischer Siedlungen*, „Oppelner Heimat Kalender für Stadt und Land” Jg. XI, 1936, s. 96–97.
- Szczepankowska E., *Święto Matki Boskiej Zielnej*, <https://www.muzeum-radom.pl/gazeta-kufer/wokol-tradycji/ewa-szczepankowska-swieto-matki-boskiej-zielnej/460> (dostęp 09.01.2019).
- Szymański J., *Samorządność społeczeństw lokalnych i jej symbolika*, [w:] *Materiały do polskiego herbarza samorządowego*, z. 1, red. H. Seroka, K. Skupieński, Lublin 1995, s. 13–16.
- Swastek J., *Proweniencja i rozwój kultu św. Jerzego w Polsce w świetle wezwań kościołów w okresie przedtrydenckim*, „Colloquium Salutis” 1969, s. 107–126.
- Tomczyk D., *Herby miast Śląska Opolskiego*, Opole 1996.
- Tomczyk D., Ziarko S., *Herby oraz symbole samorządowe miast i gmin województwa opolskiego*, Opole 2000.
- Trojan M., Jagieła K., *Pozyskiwanie i wstępna obróbka ziarna zbóż na wsi polskiej*, Wrocław 1994, s. 157–158.
- Tylkowa D., *Wiedza ludowa*, [w:] *Etnografia Polski. Przemiany kultury ludowej*, t. 2, Wrocław 1981, s. 71–88.
- Urban W., *Katalog Archiwum Archidiecezjalnego we Wrocławiu, Rękopisy*, „Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne” 10, 1965.

- Usiądek P. M., *Bürgerliches Gesetzbuch (BGB), czyli wielka kodyfikacja niemieckiego prawa cywilnego w XIX w.*, „Kortowski Przegląd Prawniczy” 2015, nr 4, s. 26–30.
- Vocabularium Internationale Sigillographicum, red. K. Müller, L. Vrtel, Bratislava 2016.
- Vogel B., *Reformpolitik in Preussen 1807–1820*, [w:] *Preußen im Rückblick*, hg. H.-J. Pühle, H.-U. Wehler, Göttingen 1980 (Geschichte und Gesellschaft. Sonderheft 6), s. 202–223.
- Wacke G., *Dorf-Policey-Ordnung und Instruction für die Dorf-Scholzen für das Herzogthum Schlesien und die Grafschaft Glatz vom 1. May 1804*, Würzburg 1971.
- Wallis M., *Uwagi o symbolach*, „Studia Semiotyczne” 7, 1977, s. 91–99.
- Wąs G., *Dzieje Śląska od 1526 do 1806 r.*, [w:] M. Czaplinski, E. Kaszuba, G. Wąs, R. Żerelik, *Historia Śląska*, Wrocław 2002, s. 118–249.
- Weltzel A., *Historia miasta Prudnika na Górnym Śląsku*, Prudnik 2005.
- Wilpert O., *Oberschlesische Gemeindesiegel, besonders des Kreises Leobschütz*, „Oberschlesische Heimat. Zeitschrift des Oberschlesischen Geschichtsverein” Bd. I, Oppeln 1905, s. 90–97.
- Wilpert O., Kutzer P., *Die Wappen der ober-schlesischen Landgemeinden*, „Oberschlesische Heimat. Zeitschrift des Oberschlesischen Geschichtsverein” Bd. IV, Oppeln 1909, s. 73–88, 177–185; Bd. VI, Oppeln 1910, s. 29–37; Bd. VII, Oppeln 1911, s. 9–19; Bd. IX, Oppeln 1913, s. 167–168.
- Witkowski W., *Historia administracji w Polsce 1764–1989*, Warszawa 2007.
- Woikowsky-Biedau E., *Die Kreuzherrn von Neisse als Erbherrn von Wachtel-Kunzendorf*, „Oberschlesische Heimat” Bd. VIII, 1912, s. 49–63.
- Wójcik M. L., *Pieczęcie rycerstwa śląskiego w dobie przedhusyckiej*, t. 1–2, Kraków–Wrocław 2018.
- Wójcik M., *Współczesne herby gmin wiejskich na Dolnym Śląsku*, [w:] *Wież w heraldyce i sfragistyce polskiej*, red. A. Gut i P. Gut, Warszawa 2012, s. 173–214.
- Wójcik M., *Zbiory sfragistyczne Archiwum Państwowego we Wrocławiu*, [w:] *Zbiory pieczęci w Polsce*, red. Z. Piech, W. Strzyżewski, Warszawa 2009.
- Wypisy do dziejów oleskiego*, red. D. Tomczyk, Opole 1975.
- Zaleski W., *Święci na każdy dzień*, Łódź 1982.
- Zbiór przepisów archiwalnych wydanych przez NDAP w latach 1952–2000*, opr. M. Tarankowska i E. Rosowska, Warszawa 2001.
- Zbiór tłoków i stempli pieczętnych w zasobie Archiwum Państwowego w Poznaniu*, red. P. Pokora, Poznań 2015.

Źródła internetowe

- <http://bip.polskacerekiew.pl/download/attachment/2831/zalacznik-nr-1.pdf> (dostęp 22.08.2018)
- http://dziedzictwo.ekai.pl/@@sucha_psina_kosciol_sw_jodoka (dostęp 1.12.2015)
- <http://www.parafiadzielow.pl/site/index/1.html> (dostęp 10.06.2010)
- <https://zabytek.pl/pl/obiekty/golkowice-palac> (dostęp 17.08.2019)
- <https://www.palaceslaska.pl/index.php/index-alfabetyczny/g/319-gieralcice-kluczborski> (dostęp 17.08.2019)

Spis wykresów

- Wykres 1.** Zestawienie procentowe odnalezionego materiału sfragistycznego w powiatach
- Wykres 2.** Zidentyfikowane pieczęcie w zbiorze z podziałem na powiaty
- Wykres 3.** Liczba pieczęci z motywem rustykalnym z podziałem na powiaty
- Wykres 4.** Liczba pieczęci z motywem leśnym z podziałem na powiaty
- Wykres 5.** Liczba pieczęci z motywem innych form zatrudnienia ludności z podziałem na powiaty
- Wykres 6.** Liczba pieczęci z motywem topograficznym z podziałem na powiaty
- Wykres 7.** Liczba pieczęci z godłem mówiącym z podziałem na powiaty
- Wykres 8.** Liczba pieczęci z motywem herbowym z podziałem na powiaty
- Wykres 9.** Liczba pieczęci z motywem Temidy z podziałem na powiaty
- Wykres 10.** Liczba pieczęci z symboliką religijną w powiatach
- Wykres 11.** Liczba pieczęci z motywem kwietnym i zielnym z podziałem na powiaty
- Wykres 12.** Liczba pieczęci z motywem zwierząt z podziałem na powiaty
- Wykres 13.** Liczba pieczęci z godłem państwowym w powiatach
- Wykres 14.** Liczba pieczęci napisowych z podziałem na powiaty
- Wykres 15.** Podział zbioru wg typologii wizerunków

Spis tabel

- Tabela 1.** Zestawienie ilościowe zebranego materiału sfragistycznego z podziałem na powiaty
- Tabela 2.** Pieczęcie z motywami rustykalnymi
- Tabela 3.** Pieczęcie z motywami leśnymi
- Tabela 4.** Pieczęcie z motywem dotyczącym innych form zatrudnienia ludności
- Tabela 5.** Pieczęcie z motywami topograficznymi
- Tabela 6.** Pieczęcie z godłem mówiącym
- Tabela 7.** Pieczęcie z motywami herbowymi
- Tabela 8.** Pieczęcie z motywem Temidy
- Tabela 9.** Pieczęcie z motywem religijnym
- Tabela 10.** Pieczęcie z motywem kwietnym i zielnym
- Tabela 11.** Pieczęcie z motywem zwierząt
- Tabela 12.** Pieczęcie z godłem państwowym
- Tabela 13.** Pieczęcie napisowe
- Tabela 14.** Podsumowanie ilościowe pieczęci wg typologii

Spis ilustracji

- Il. 1.** Paszport podróży Franza Manna z Toszka (APOP, RO, Wydział I, sygn. 12320)
- Il. 2.** Przysięga ławnika Skowronka ze Sternalic (APOP, SP w Oleśnie, sygn. 194, s. 122–123)
- Il. 3.** Przestrogi przy wykonywaniu przysięgi urzędowej i przysięga sołtysa Valentina Dziubka ze Skrońska (APOP, SP w Oleśnie, sygn. 193, s. 122)
- Il. 4.** Pieczęć lakowa gminy Stare Olesno (APOP, SP w Oleśnie, sygn. 187, b.p.)
- Il. 5.** Inwentarz spadku po Wenzlu Kopelik z Jarczowic (APOP, SO w Głogówku, sygn. 4194, k. 11)
- Il. 6.** Zaświadczenie o zgonie Mathiasa i Margarethy Osieka i Johannya Grela (APOP, SO w Głogówku, sygn. 4447, k. 13)
- Il. 7.** Zaświadczenie o zgonie Thomasa Namyslo (APOP, SO w Prudniku, sygn. 19712, s. 10)
- Il. 8.** Zaświadczenie o nieznanym miejscu pobytu Susanny Latus z domu Kolassa (APOP, SO w Prudniku, sygn. 19324, s. 32)
- Il. 9.** Testament nagły Mathilde Kempe (APOP, SO w Prudniku, sygn. 706, s. 13)
- Il. 10.** Koperta testamentu prawidłowo zabezpieczona pieczęciami lakowymi gminy Stradunia (APOP, SO w Krapkowicach, sygn. 2109, s. 15)
- Il. 11.** Koperta testamentu Josefa i Marii Till z domu Klinke zabezpieczona pieczęcią tuszową (APOP, SO w Prudniku, sygn. 704, s. 9–10)

Handwritten text in cursive script, including names like "Kassaba" and "Kreiser".

Katalog pieczęci

gmin wiejskich
zachodnich powiatów
rejencji opolskiej
1816–1933

W katalogu zebrano zbiór odcisków pieczętnych stanowiących środek uwierzytelnienia dokumentów sygnowanych przez sołtysów oraz sądy wiejskie zachodnich powiatów rejencji opolskiej w latach 1816–1933. Granice chronologiczne skatalogowanego materiału sfragistycznego wyznacza rok 1816, jako czas powstania rejencji opolskiej – nowej jednostki administracyjnej Królestwa Pruskiego, oraz rok 1933, stanowiący cesurę czasową przed zmianami w administracji wynikającymi z powstania III Rzeszy. W zbiorze uwzględniono także pieczęcie użytkowane w okresie habsburskim od 1722 r., jeżeli został na nich użyty ten sam wizerunek, co w okresie pruskim. Zakres terytorialny badań to 10 zachodnich powiatów rejencji opolskiej: głubczycki, grodkowski, kluczborski, kozielski, niemodliński, nyski, oleski, opolski, prudnicki i strzelecki. Jeżeli chodzi o organy administracji samorządowej, to uwzględniono pieczęcie, których używali sołtysi, ławnicy, jak też sądy wiejskie.

Zbiór odcisków pieczętnych powstał w oparciu o kwerendę archiwalną przeprowadzoną w Archiwum Archidiecezjalnym we Wrocławiu (zbiór Oskara Wilperta), Archiwum Państwowym w Opolu i Archiwum Państwowym we Wrocławiu (Kataster Karoliński, spuścizny po instytucjach administracji terytorialnej państwa pruskiego i Republiki Weimarskiej, akta rejestrujące stan prawny nieruchomości), jak też Zemský archiv v Opavě i Geheimes Staatsarchiv Preußischer Kulturbesitz w Berlinie.

Pieczęcie zostały ułożone w porządku alfabetycznym w ramach powiatów w oparciu o niemieckie nazwy miejscowości. W nawiasie podano współczesne nazwy polskie miejscowości. Jeśli z danej wsi odnaleziono więcej odcisków różnych, używanych z biegiem czasu pieczęci, wyróżniono je cyfrą rzymską.

Katalog opracowano posilkując się projektem wskazówek metodycznych do opracowania materiałów sfragistycznych w zasobach archiwów państwowych z 2009 roku, przygotowanym przez zespół powołany przy Naczelnej Dyrekcji Archiwów Państwowych, oraz Międzynarodową Kartą Opisu Sfragistycznego FICHE DESCRIPTIVE DE SCEAU, zalecaną przez Comité de Sigillographie Międzynarodowej Rady Archiwów.

Elementy karty opisu znalazły odniesienie w następujących polach opisu katalogu

1. Twórca (właściciel) – nazwa miejscowości (gminy)	Dokument:
2. Daty – chronologia występowania odcisku	12. Datacja – datacja odcisku
Pieczęć:	13. Natura i przedmiot dokumentu –
nie uwzględniono
3. Forma (kształt) – kształt pieczęci	14. Zapowiedź przywieszenia pieczęci –
(nie dotyczy)
4. Wymiary – wymiary odcisku	15. Sygnatura dokumentu – sygnatura akt
5. Legenda – legenda pieczęci w otoku	Odsyłacze:
6. Opis – opis pola pieczęci	16. Odlewy – (nie dotyczy)
Odcisk:	17. Zdjęcia – zdjęcie
7. Materiał odcisku – materiał odcisku	18. Publikacje – opis bibliograficzny
opracowania
8. Kolor – kolor odcisku	
9. Sposób mocowania – (nie dotyczy)	
10. Stan zachowania – pominięto, widoczny
na zdjęciu	
11. Kontrasigillum – (nie dotyczy)	

Opis pieczęci zawiera cechy zewnętrzne odcisku, opis pola pieczęci, legendy oraz dane umożliwiające dotarcie do odcisku. Na opis szczegółowy składa się numer katalogowy, nazwa gminy w języku niemieckim i polskim, data roczna odcisku, chronologia występowania odcisku, wymiary odcisku (w milimetrach), jego kształt oraz materiał i kolor odcisku. Lokalizacja znanych odcisków została określona przez: nazwę archiwum, nazwę zespołu archiwalnego oraz sygnaturę akt, a tam, gdzie było to możliwe, dodano numer strony. Wskazano wcześniejsze publikacje wizerunków danej pieczęci lub przynajmniej ich opisów, a w uwagach dodatkowe informacje o pieczęci.

Typologia wizerunków

1. Motywy rustykalne (np.: narzędzia rolnicze, wieśniacy przy pracy, płody rolne itp.)
2. Motywy leśne
3. Inne formy zatrudnienia ludności
4. Topograficzne
5. Godła mówiące (wizerunek nawiązujący do nazwy miejscowości)
6. Herbowe (motywy wskazujące na właściciela wsi: herby lub symbole godności urzędów)
7. Temida
8. Symbolika religijna
9. Motywy kwiatne i zielne
10. Zwierzęta
11. Godło państwowe
12. Napisowe
13. Inne

Jeżeli typologia pieczęci nie była jednoznaczna, określono kilka możliwości kwalifikacji.

Legenda

Legendę odczytano zgodnie z następującymi zasadami:

- 1) transkrypcji dokonano z uwzględnieniem osobliwości ortograficznych tekstu.
- 2) transkrypcja legendy rozpoczyna się od opisu linii otokowej zewnętrznej w klamrach „}”, zapisanego małymi literami kursywą; opisy poszczególnych wierszy legendy rozpoczynają się od charakterystyki linii oddzielających wiersze.
- 3) skrót słowa pieczęć – sigillum bądź Siegel – powtarza się w formie, w jakiej występuje w inskrypcji, np.: S.; S'; Sig.; Sigill. itp.; skrót słowa Gemeinde – powtarza się w formie, w jakiej występuje w inskrypcji, np. Gem, G. skrót słowa CREIS lub KREIS – powtarza się w formie, w jakiej występuje w inskrypcji, np.: CR, KR skrót nazwy Ober Schlesien powtarza się w formie, w jakiej występuje w inskrypcji, np. O./S.
- 4) grupy brakujących liter (ubytków tekstu), powstałe na skutek uszkodzenia napisu, oznacza się kropkami w nawiasach kwadratowych „[]”.
- 5) uzupełnienie brakujących fragmentów legendy na podstawie analogii do podobnych znaków umieszcza się w podwójnym nawiasie kwadratowym.
- 6) jeżeli legenda zachodzi na pole pieczęci, została tam umieszczona w całości lub w polu pieczęci znajduje się inskrypcja, wyjaśnia się to w opisie.
- 7) transkrypcja uwzględnia krzyżyk oznaczający początek legendy. Oddaje się go odpowiednim znakiem graficznym.
- 8) dywizory oraz elementy dekoracyjne inskrypcji (gwiazdki, rozety, gałązki palmowe) oddaje się przez opis kursywą w nawiasie okrągłym, umieszczony w odpowiednim miejscu legendy, ewentualnie oznacza gwiazdką.
- 9) jeżeli legenda ułożona została w kilku wierszach, w transkrypcji koniec każdego wiersza oznacza się pionową kreską „|”, ze względu na przeniesienia wyrazów oznaczane łącznikiem lub występujące czasem w legendzie kreski poziome
- 11) jeżeli legenda rozłożona jest w dwóch lub więcej pierścieniach otaczających pole pieczęci, początek napisu w drugim i kolejnych pierścieniach oznacza się dwiema ukośnymi kreskami „//”.
- 12) jeżeli legenda podzielona jest na części o zmiennym kierunku tekstu, miejsce zmiany biegu tekstu oznaczamy dwiema pionowymi kreskami „||”.

Pole pieczęci

W opisie pola pieczęci opisano rysunek napieczętny ze wszystkimi jego szczegółami, używając terminologii stosowanej w heraldyce. Następnie zostały wyszczególnione odnalezione publikacje, w których omówiono lub zamieszczono wizerunek pieczęci.

Kreis Cosel (powiat kosielski)

№ 1 - 150

Kreis Cosel

(powiat kozielski)

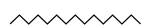
nr 1 - 170

nr 1

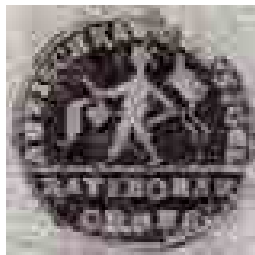

Alt Cosel (Stare Koźle)

Datacja odcisku: 1927
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 29 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: APOp, WP w Koźlu, sygn. 149, k. 6 (1881), sygn. 40, s. 209, 210 (1927), APOp, RO, sygn. 62570, b.p. (1926), sygn. 45869, b.p. (1930)
 Typologia wizerunku: godło mówiące
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* + GEMEINDE ALT-COSEL + || KREIS COSEL
 Opis pola pieczęci: na ozdobnym kartuszu kozioł stojący na dwóch skrzyżowanych belkach
 Publikacje: –

nr 2

Autischkau (Ucieszków) I

Datacja odcisku: 1813
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – 1818
 Wymiary odcisku: Ø 26 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Pawłowiczkach, sygn. 559, s. 13 (1813)
 Typologia wizerunku: symbolika religijna
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* AUTISCHKAU GEM: SIGEL || RATIBORER | CREYS
 Opis pola pieczęci: mężczyzna trzymający w prawej ręce ceber z wodą, w lewej chorągiew (św. Florian)
 Publikacje: A. Starczewska-Wojnar, PGW, s. 35; opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, SC, s. 46
 Uwagi: w 1818 roku zmiana powiatu z raciborskiego na kozielski

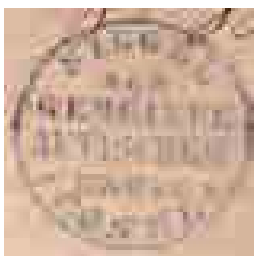
nr 3

Autischkau (Ucieszków) II

Datacja odcisku: 1854
 Chronologia odcisku: 1818 – 1856
 Wymiary odcisku: Ø 27 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Pawłowiczkach, sygn. 439, s. 35 (1826), sygn. 409, s. 48 (1841), sygn. 418, s. 42 (1842), sygn. 424, s. 59 (1854), sygn. 667, s. 220 (1854), sygn. 408, s. 55 (1856)
 Typologia wizerunku: symbolika religijna
 Legenda pieczęci w otoku: AUTISCHKAUER GEM: SIEGL || COSLER | KREIS
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* mężczyzna trzymający w prawej ręce ceber z wodą, w lewej chorągiew (św. Florian)
 Publikacje: A. Starczewska-Wojnar, PGW, s. 35
 Uwagi: w 1818 roku zmiana powiatu z raciborskiego na kozielski

nr 4

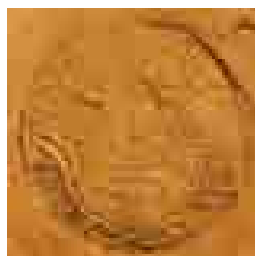

Autischkau (Ucieszków) III

Datacja odcisku: 1859
 Chronologia odcisku: 1859 – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 28 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: APOp, SO w Pawłowiczkach, sygn. 408, s. 92 (1859), sygn. 593, s. 250 (1904), APOp, WP w Koźlu, sygn. 150, b.p. (1887), sygn. 40, s. 156 (1927)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w otoku i polu: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* SIEGEL || + COSEL + W polu: DER | GEMEINDE | AUTISCHKAU | KREIS
 Publikacje: –
 Uwagi: kolejna pieczęć z 1936 roku wizerunkowa z rysunkiem przedstawiającym pług i ostrze kosy, APOp, RO, sygn. 51010, b.p. (1936)

nr 5

Birawa (Bierawa) I

Datacja odcisku: 1723
 Chronologia odcisku: 1. poł. XVIII w.
 Wymiary odcisku: Ø 33 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: papier na podkładzie z laku
 Kolor odcisku: biały
 Sygnatura akt: APWr, KK, sygn. 146, b.p. (1723)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* ORACZE BIRAWSKA (*ozdobny ornament w kształcie liści wypełniający połowę otoku*)
 Opis pola pieczęci: dwa bażanty skierowane do środka pola nad dwoma lemieszami pługa ułożonymi w pas, pod nimi krzyż równoramienny, pod nim ryba skierowana w lewo
 Publikacje: –

nr 6

Birawa (Bierawa) II

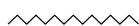
Datacja odcisku: 1885
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w. – 1921
 Wymiary odcisku: Ø 28 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, WP w Koźlu, sygn. 152, b.p. (1885, 1909, 1921)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* + GEMEINDE BIRAWA + || KREIS COSEL
 Opis pola pieczęci: na ozdobnym kartuszu dwa bażanty skierowane do środka pola nad dwoma lemieszami pługa ułożonymi w pas, pod nimi ryba skierowana w prawo
 Publikacje: –

nr 7

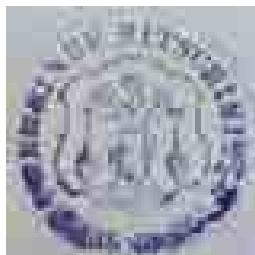

Birawa (Bierawa) III

Datacja odcisku: 1927
 Chronologia odcisku: 1922 – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 28 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: APOp, WP w Koźlu, sygn. 40, s. 241 (1922, 1927), sygn. 151, s. 88 (1931), sygn. 152, b.p. (1927, 1928, 1932), APOp, RO, sygn. 46788, k. 2 (1930)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {podwójne obrzeżenie ciągłe} * GEMEINDE BIRAWA * || KREIS COSEL
 Opis pola pieczęci: na ozdobnym kartuszu dwa bazanty skierowane do środka pola nad dwoma lemieszami pługa ułożonymi w pas, pod nimi ryba skierowana w prawo
 Publikacje: –
 Uwagi: wizerunek przeniesiono na pieczęć z 1937 roku, APOp, RO, sygn. 53196, b.p. (1938), sygn. 65209, b.p. (1937)

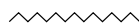

nr 8

Bitschinitz (Byczynica)

Datacja odcisku: 1927
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 29 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: APOp, WP w Koźlu, sygn. 40, s. 184 (1927), APOp, RO, sygn. 78806, b.p. (1924)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne / motywy leśne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} + GEMEINDE BITSCHINITZ + || KREIS COSEL
 Opis pola pieczęci: na ozdobnym kartuszu pień drzewa, wyrastają z niego trzy kwiaty, po obu stronach pnia wbity szpadel
 Publikacje: –

nr 9

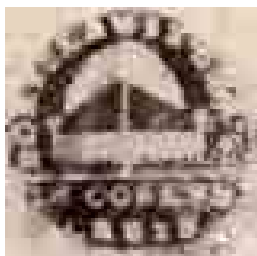

Blazeowitz (Błajejowice)

Datacja odcisku: 1903
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 29 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: zielony
 Sygnatura akt: APOp, WP w Koźlu, sygn. 40, s. 218 (1927), sygn. 153, b.p. (1884, 1903)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} + GEMEINDE BLAZEOWITZ + || KREIS COSEL
 Opis pola pieczęci: na ozdobnym kartuszu chłop trzymający w obu rękach kosę
 Publikacje: –

nr 10

Borislawitz (Borzysławice) I

Datacja odcisku: 1842
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – 1. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 25 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Pawłowiczkach, sygn. 1205, s. 74 (1842)
 Typologia wizerunku: motywy leśne
 Legenda pieczęci w otoku: BORISLAWITZ GEM. S: || IN COSLER | CREYS
 Opis pola pieczęci: sosna, przed nią piła
 Publikacje: –

nr 11

Borislawitz (Borzysławice) II

Datacja odcisku: 1863
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w. – pocz. XX w.
 Wymiary odcisku: Ø 32 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: APOp, SO w Pawłowiczkach, sygn. 1205, s. 174 (1863)
 Typologia wizerunku: motywy leśne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} + GEMEINDE BORISLAWITZ + || KREIS COSEL
 Opis pola pieczęci: na ozdobnym kartuszu sosna, przed nią piła
 Publikacje: –

nr 12

Borislawitz (Borzysławice) III

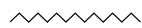
Datacja odcisku: 1927
 Chronologia odcisku: pocz. XX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 32 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: APOp, WP w Koźlu, sygn. 40, s. 162 (1927)
 Typologia wizerunku: motywy leśne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} + GEMEINDE BORISLAWITZ + || KREIS COSEL
 Opis pola pieczęci: na ozdobnym kartuszu sosna, przed nią piła
 Publikacje: –
 Uwagi: wizerunek przeniesiony na pieczęć z 1942 roku, APOp, SO w Pawłowiczkach, sygn. 1206, s. 207 (1942)

nr 13

Borisławitz (Borzysławice) IV

Datacja odcisku: 1927
 Chronologia odcisku: pocz. XX w.
 – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 26 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: APOp, WP w Koźlu,
 sygn. 40, s. 162 (1927)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe}* + GEMEINDE
 BORISLAWITZ + || KREIS COSEL
 Opis pola pieczęci: na ozdobnym
 kartuszu brak wizerunku
 Publikacje: –

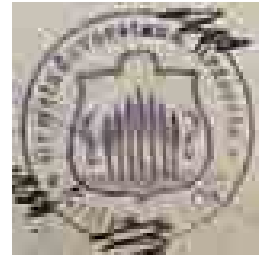
nr 14

Brzezetz (Brzeźce) I

Datacja odcisku: 1874
 Chronologia odcisku: pocz. XX w.
 – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 32 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: APOp, WP w Koźlu,
 sygn. 155, b.p. (1874, 1915)
 Typologia wizerunku: motywy
 rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe}* + GEMEINDE
 BRZETZETZ + || KREIS COSEL
 Opis pola pieczęci: na ozdobnym
 kartuszu siedem kłosów zboża
 pomiędzy dwoma sierpami
 skierowanymi do środka pola
 Publikacje: –

nr 15

Brzezetz (Brzeźce) II

Datacja odcisku: 1921
 Chronologia odcisku: 1921 – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 28 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: APOp, WP w Koźlu,
 sygn. 155, b.p. (1921)
 Typologia wizerunku: motywy
 rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe}* · Gemeindevorstand
 Brzezetz · || Kreis Cosel O/S.
 Opis pola pieczęci: na ozdobnym
 kartuszu siedem kłosów zboża
 pomiędzy dwoma sierpami
 skierowanymi do środka pola
 Publikacje: –

nr 16

Brzezetz (Brzeźce) III

Datacja odcisku: 1926
 Chronologia odcisku: pocz. XX w.
 – 1933
 Wymiary odcisku: 36 x 24 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: APOp, WP w Koźlu,
 sygn. 155, b.p. (1926, 1927)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w otoku: *{podwójne
 obrzeżenie ciągłe i zębate}*
 * Gemeindevorstand * || Birken,
 Krs. Cosel O.-S.
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe}* puste pole
 Publikacje: –

nr 17

Brzezetz (Brzeźce) IV

Datacja odcisku: 1927
 Chronologia odcisku: pocz. XX w.
 – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 33 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: APOp, WP w Koźlu,
 sygn. 40, s. 229 (1927), sygn. 155,
 b.p. (1928)
 Typologia wizerunku: godło mówiące
 Legenda pieczęci w otoku: *{podwójne
 obrzeżenie ciągłe}*
 * GEMEINDEVORSTAND * ||
 BIRKEN, KR. COSEL O/S.
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe}* brzoza
 Publikacje: –

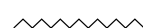

nr 18

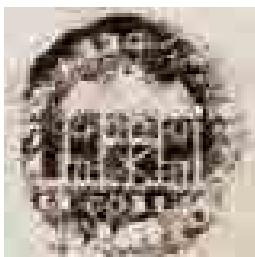

Chrost (Chrósty)

Datacja odcisku: 1927
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w.
 – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: APOp, WP w Koźlu,
 sygn. 40, s. 202 (1927), APOp,
 SO w Pawłowickach, bez sygnatury
 (1920)
 Typologia wizerunku: topograficzne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe}* + GEMEINDE
 CHROST + || KREIS COSEL
 Opis pola pieczęci: na ozdobnym
 kartuszu pięć budynek, po prawej
 stronie wysokie drzewo
 Publikacje: –

nr 19

Comorno (Komorno) I

Datacja odcisku: 1890
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 32 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, WP w Koźlu,
 sygn. 156, b.p. (1890)
 Typologia wizerunku: topograficzne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe}* KOMMARNO [[GEM
 SIG]] || IN COSLER | CREYS
 Opis pola pieczęci: piętrowy budynek
 Publikacje: –

nr 20

Comorno (Komorno) II

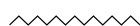
Datacja odcisku: 1890
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 32 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, WP w Koźlu,
 sygn. 156, b.p. (1890)
 Typologia wizerunku: topograficzne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe}* + GEMEINDE
 COMORNO+ || KREIS COSEL
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe}* piętrowy budynek
 Publikacje: –

nr 21

Comorno (Komorno) III

Datacja odcisku: 1896
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w.
 – 1. poł. XX w.
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: APOp, WP w Koźlu,
 sygn. 156, b.p. (1896), sygn. 40,
 s. 152 (1927)
 Typologia wizerunku: topograficzne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe}* GEMEINDE
 COMORNO || KREIS | COSEL
 Opis pola pieczęci: piętrowy budynek
 Publikacje: –

nr 22

Czienskowitz (Ciężkowice) I

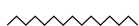
Datacja odcisku: 1848
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w.
 – 1859
 Wymiary odcisku: Ø 26 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w
 Pawłowiczkach, sygn. 321, s. 33 (1827),
 sygn. 321, s. 33 (1848), sygn. 310, s. 138
 (1859), sygn. 264, s. 204 (1859)
 Typologia wizerunku: symbolika
 religijna / motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku:
 CZIENSKOWITZ GEM: SIG: || IN COSLER
 | CREYS
 Opis pola pieczęci: 8 kłosów zbóż,
 nad nimi oko Opatrzności
 Publikacje: A. Starczewska-Wojnar,
 SC, s. 471

nr 23

Czienskowitz (Ciężkowice) II

Datacja odcisku: 1927
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w.
 – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: APOp, WP w Koźlu,
 sygn. 40, s. 182 (1927), sygn. 157,
 b.p. (1887)
 Typologia wizerunku: symbolika
 religijna / motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe}* + GEMEINDE
 CZIENSKOWITZ + || KREIS COSEL
 Opis pola pieczęci: na ozdobnym
 kartuszu 8 kłosów zbóż, nad nimi
 oko Opatrzności
 Publikacje: –

nr 24

Cziensek (Cisek) I

Datacja odcisku: 1811
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w.
 – 1. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 26 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Koźlu,
 sygn. 7262, b.p. (1811)
 Typologia wizerunku: motywy
 rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe}* CZISSEKER GEM:
 SIGL || IN COSLER | CREYS
 Opis pola pieczęci: leżący snop zboża
 skierowany w lewo, nad nim dwa
 skrzyżowane cepy
 Publikacje: –

nr 25

Czissek (Cisek) II

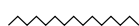
Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w. – 1927
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} + GEMEINDE CZISSEK + || KREIS COSEL
 Opis pola pieczęci: na ozdobnym kartuszu skrzynia, nad nią dwa skrzyżowane cepy
 Publikacje: –

nr 26

Czissek (Cisek) III

Datacja odcisku: 1927
 Chronologia odcisku: 1927 – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 29 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: APOp, WP w Koźlu, sygn. 40, s. 155 (1927)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} + GEMEINDE CZYSSEK + || KREIS COSEL
 Opis pola pieczęci: na ozdobnym kartuszu skrzynia, nad nią dwa skrzyżowane cepy
 Publikacje: –

nr 27

Czissowa (Cisowa) I

Datacja odcisku: 1890
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 26 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, WP w Koźlu, sygn. 158, b.p. (1890)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} + GEMEINDE CZISSOWA + || KREIS COSEL
 Opis pola pieczęci: na ozdobnym kartuszu puste pole
 Publikacje: –

nr 28

Czissowa (Cisowa) II

Datacja odcisku: 1896
 Chronologia odcisku: 1896 – 1932
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, WP w Koźlu, sygn. 158, b.p. (1896, 1932), sygn. 40, s. 226 (1927)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} + GEMEINDE CZISSOWA + || KREIS COSEL
 Opis pola pieczęci: na ozdobnym kartuszu grabie w słup, za nimi dwoje skrzyżowanych wideł
 Publikacje: –

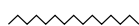

nr 29

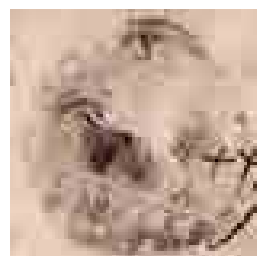

Dembowa (Dębowa)

Datacja odcisku: 1927
 Chronologia odcisku: 1892 – 1927
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: APOp, WP w Koźlu, sygn. 159, b.p. (1892), sygn. 40, s. 141 (1927)
 Typologia wizerunku: godło mówiące
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} + GEMEINDE DEMBOWA + || KREIS COSEL
 Opis pola pieczęci: na ozdobnym kartuszu dąb, w pień wbity topór z prawej strony drzewa
 Publikacje: –

nr 30

Dobischau (Dobieszów) I

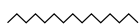
Datacja odcisku: 1855
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – 1855
 Wymiary odcisku: Ø 27 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Pawłowiczkach, sygn. 1401, s. 39 (1855)
 Typologia wizerunku: zwierzęta
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} DOBISCHAW [[GEM: SIGEL]] || COSSLER | CREYS
 Opis pola pieczęci: jelen w skoku skierowany w prawo
 Publikacje: –

nr 31

Dobischau (Dobieszów) II

Datacja odcisku: 1927
 Chronologia odcisku: 1927 – 1931
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, WP w Koźlu,
 sygn. 40, s. 120 (1927), sygn. 151,
 s. 14 (1931), APOp, SO w
 Pawłowiczkach, sygn. 1397, s. 30 (1927)
 Typologia wizerunku: zwierzęta
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe} GMEINDE
 DOBISCHAU || KREIS COSEL
 Opis pola pieczęci: na ozdobnym
 kartuszu jelen w skoku skierowany
 w prawo
 Publikacje: –

nr 32

Dobrosławitz (Dobrosławice) I

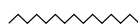
Datacja odcisku: 1927
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w.
 – 1930
 Wymiary odcisku: Ø 32 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, WP w Koźlu,
 sygn. 40, s. 134 (1927), SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: motywy
 rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe} *GEMEINDE
 DOBROSLAWITZ* || KREIS COSEL
 Opis pola pieczęci: na ozdobnym
 kartuszu ręka trzymająca cep
 Publikacje: –

nr 33

Dobrosławitz (Dobrosławice) II

Datacja odcisku: 1931
 Chronologia odcisku: 1931 – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 32 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: APOp, WP w Koźlu,
 sygn. 151, b.p. (1931)
 Typologia wizerunku: motywy
 rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {podwójne
 obrzeżenie ciągłe} * GEMEINDE
 DOBROSLAWITZ * || KREIS COSEL
 Opis pola pieczęci: na ozdobnym
 kartuszu ręka trzymająca cep
 Publikacje: –

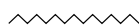

nr 34

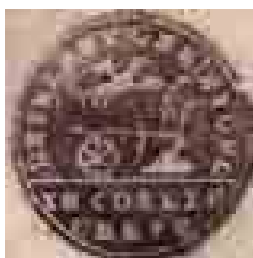

Dollendzin (Dołędzin)

Datacja odcisku: 1875
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w.
 – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 32 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w
 Pawłowiczkach, sygn. 1823, s. 225 (1875)
 Typologia wizerunku: motywy
 rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe} + GEMEINDE
 DOLLENDZIN + || KREIS COSEL
 Opis pola pieczęci: na ozdobnym
 kartuszu dwie skrzyżowane kosy,
 za nimi dwoje skrzyżowanych grabi,
 nad narzędziami sześcioramienna
 gwiazda
 Publikacje: –

nr 35

Dzielau (Dzielawy) I

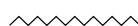
Datacja odcisku: 1823
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w.
 – 1853
 Wymiary odcisku: Ø 27 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w
 Pawłowiczkach, sygn. 1711, s. 68 (1823),
 sygn. 10350, b.p. (1853), sygn. 10348,
 b.p. (1853)
 Typologia wizerunku: motywy
 rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe} DZIELAWY GEM:
 SIGEL || IN COSLER | CREYS
 Opis pola pieczęci: pług skierowany
 w prawo, nad nim ptak w locie
 Publikacje: –

nr 36

Dzielau (Dzielawy) II

Datacja odcisku: 1925
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w.
 – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 32 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: APOp, WP w Koźlu,
 sygn. 160, b.p. (1912), sygn. 40, s. 166
 (1927), APOp, RO sygn. 78605, b.p.
 (1925)
 Typologia wizerunku: motywy
 rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe} + GEMEINDE
 DZIELAU + || KREIS COSEL
 Opis pola pieczęci: pług skierowany
 w prawo, nad nim ptak w locie
 Publikacje: –

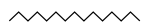

nr 37

Dzielnitz (Dzielnica)

Datacja odcisku: 1927
 Chronologia odcisku: pocz. XX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 27 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: APOp, WP w Koźlu, sygn. 40, s. 9 (1927)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* * GEMEINDE DZIELNITZ * || KREIS COSEL
 Opis pola pieczęci: na ozdobnym kartuszu skrzyżowane cep i kosa, za nimi grabie w słup
 Publikacje: –

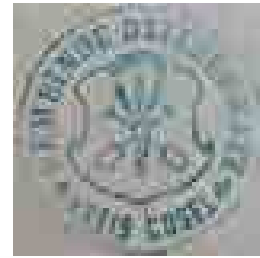
nr 38

Dziergowitz (Dziergowice) I

Datacja odcisku: 1842
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – 1. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: 26 x 32 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Koźlu, sygn. 23166, k. 29 (1842)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* DZIERGOWITZ GEMEIN: SIGEL || IN COSLER | CREYS
 Opis pola pieczęci: trzy kłosa zboża, po ich obu stronach wbita w podłoże łopata
 Publikacje: –

nr 39

Dziergowitz (Dziergowice) II

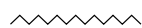
Datacja odcisku: 1882
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w. – 1918
 Wymiary odcisku: Ø 32 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: APOp, WP w Koźlu, sygn. 161, s. 2 (1880 – 1918)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* + GEMEINDE DZIERGOWITZ + || KREIS COSEL
 Opis pola pieczęci: na ozdobnym kartuszu trzy kłosa zboża, przed nimi dwie skrzyżowane łopaty
 Publikacje: –

nr 40

Dziergowitz (Dziergowice) III

Datacja odcisku: 1928
 Chronologia odcisku: 1924 – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: APOp, WP w Koźlu, sygn. 40, s. 213 (1927), APOp, RO sygn. 53003, s. 1 (1929), sygn. 62716, b.p. (1924), sygn. 69261, b.p. (1928), sygn. 110528, b.p. (1930)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* + GEMEINDE DZIERGOWITZ + || KREIS COSEL
 Opis pola pieczęci: na ozdobnym kartuszu trzy kłosa zboża, przed nimi dwie skrzyżowane łopaty
 Publikacje: –

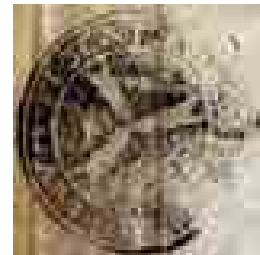
nr 41

Fischerei (Rybarze, później część Koźła) I

Datacja odcisku: 1722
 Chronologia odcisku: pocz. XVIII w.
 Wymiary odcisku: Ø - mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: papier na podkładzie z laku
 Kolor odcisku: biały
 Sygnatura akt: APWr, KK, sygn. 146, b.p. (1722)
 Typologia wizerunku: godło mówiące
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* · SIGILLVM · PISCATORVM · COSLENSIVM
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* trzy ryby skierowane do środka pola, pomiędzy nimi po jednym raku
 Publikacje: –

nr 42

Fischerei (Rybarze, później część Koźła) II

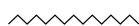
Datacja odcisku: 1847
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Koźlu, sygn. 9974, k. 63v (1847)
 Typologia wizerunku: godło mówiące
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* · SIGILLVM · PISCAT[[ORVM · COSLENS]]IVM
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* trzy ryby skierowane do środka pola, pomiędzy nimi po jednym raku
 Publikacje: –

nr 43

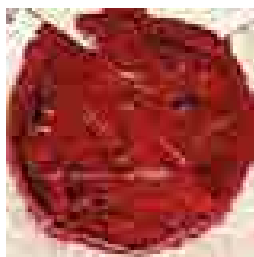

Fischerei (Rybarze, później część Koźła) III

Datacja odcisku: 1889
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 28 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Koźlu, sygn. 9974, k. 200 (1889)
 Typologia wizerunku: godło mówiące
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} + GEMEINDE FISCHEREI + || KREIS COSEL
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} trzy ryby skierowane do środka pola, pomiędzy nimi po jednym raku
 Publikacje: –

nr 44

Gieraltowitz (Gieraltowice) I

Datacja odcisku: 1818
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – 1855
 Wymiary odcisku: Ø 29 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: lak
 Kolor odcisku: czerwony
 Sygnatura akt: APOp, SO w Koźlu, sygn. 16624, k. 5 (1818)
 Typologia wizerunku: motywy leśne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} [[GIERALTOWITZ GEM: SIG: || IN COSLER | CREYS]]
 Opis pola pieczęci: drzewo liściaste, za nim dwie skrzyżowane siekiery
 Publikacje: –

nr 45

Gieraltowitz (Gieraltowice) II

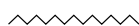
Datacja odcisku: 1855
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – 1855
 Wymiary odcisku: Ø 29 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Koźlu, sygn. 16624, k. 8 (1819), sygn. 10142, k. 45 (1855)
 Typologia wizerunku: motywy leśne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} GIERALTOWITZ GEM: SIG: || IN COSLER | CREYS
 Opis pola pieczęci: drzewo liściaste, za nim dwie skrzyżowane siekiery
 Publikacje: –

nr 46

Gieraltowitz (Gieraltowice) III

Datacja odcisku: 1927
 Chronologia odcisku: 1924 – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: APOp, WP w Koźlu, sygn. 40, s. 205 (1927)
 Typologia wizerunku: motywy leśne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} + GEMEINDE GIERALTOWITZ + || KREIS COSEL.
 Opis pola pieczęci: na ozdobnym kartuszu drzewo liściaste, za nim dwie skrzyżowane siekiery
 Publikacje: –

nr 47

Gnadenfeld (Pawłowiczki)

Datacja odcisku: 1906
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 28 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, RO, sygn. 60283, b.p. (1906), APOp, WP w Koźlu, sygn. 40, s. 243 (1927)
 Typologia wizerunku: Temida
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} * GEMEINDESIEGEL GNADENFELD KREIS COSEL.
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} Temida trzymająca wzniesiony miecz w prawej, a wagę w lewej ręce
 Publikacje: –

nr 48

Goschütz (Goszyce) I

Datacja odcisku: przed 1887
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – 1. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 29 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: SPW (przed 1887)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} GOSCHTITZER [[GEM: SIG:]] || COSELER | [[CREYS]]
 Opis pola pieczęci: kosa w skos zwrócona ostrzem w prawo, po jej prawej stronie trzy kłosa, po lewej sześć kłosów
 Publikacje: –

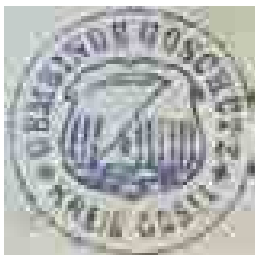
Das die hier beschriebene
Verfassung der
die künftige Angelegenheit
Abklärung in vorstehender
Kunst gemacht worden ist
Ganzlich bestätigend.

Birawa, den 15. Regen

Der Gemeinderath.

nr 49

Goschütz (Goszyce) II

Datacja odcisku: 1927

Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w. – 1933

Wymiary odcisku: Ø 28 mm

Kształt pieczęci: okrągła

Materiał odcisku: tusz

Kolor odcisku: fioletowy

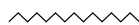
Sygnatura akt: APOp, WP w Koźlu, sygn. 40, s. 191 (1927), sygn. 164, b.p. (1887, 1921)

Typologia wizerunku: motywy rustykalne

Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} + GEMEINDE GOSCHÜTZ + || KREIS COSEL

Opis pola pieczęci: na ozdobnym kartuszu kosa w skos zwrócona ostrzem w prawo, po jej prawej stronie trzy kłosa, po lewej sześć kłosów

Publikacje: –

nr 50

Gross Ellguth (Ligota Wielka) I

Datacja odcisku: 1837

Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – 1. poł. XIX w.

Wymiary odcisku: Ø 27 mm

Kształt pieczęci: okrągła

Materiał odcisku: tusz

Kolor odcisku: czarny

Sygnatura akt: APOp, SO w Pawłowiczkach, sygn. 2096, s. 89 (1837), sygn. 1208, b.p. (1849)

Typologia wizerunku: symbolika religijna

Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} GROS ELLGOTT

GEM: S: || IN COSLER | CREYS

Opis pola pieczęci: Agnus Dei

– baranek z aureolą niosący proporzec, skierowany w prawą stronę

Publikacje: A. Starczewska-Wojnar, SC, s. 469

nr 51

Gross Ellguth (Ligota Wielka) II

Datacja odcisku: 1865

Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w. – 1930

Wymiary odcisku: Ø 32 mm

Kształt pieczęci: okrągła

Materiał odcisku: tusz

Kolor odcisku: zielony

Sygnatura akt: APOp, SO w Pawłowiczkach, sygn. 2096, s. 89 (1865), APOp, WP w Koźlu, sygn. 162, b.p. (1907), sygn. 40, s. 217 (1927)

Typologia wizerunku: symbolika religijna

Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} + GEMEINDE GR.

ELLGUTH + || KREIS COSEL

Opis pola pieczęci: na ozdobnym kartuszu Agnus Dei – baranek niosący proporzec, skierowany w prawą stronę

Publikacje: –

nr 52

Gross Ellguth (Ligota Wielka) III

Datacja odcisku: 1931

Chronologia odcisku: 1931 – 1933

Wymiary odcisku: Ø 32 mm

Kształt pieczęci: okrągła

Materiał odcisku: tusz

Kolor odcisku: fioletowy

Sygnatura akt: APOp, WP w Koźlu, sygn. 151, s. 134 (1931)

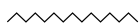
Typologia wizerunku: symbolika religijna

Legenda pieczęci w otoku: {podwójne obrzeżenie ciągłe} * GEMEINDE GR.- ELLGUTH * || KR. COSEL

Opis pola pieczęci: Agnus Dei

– baranek z aureolą niosący proporzec, skierowany w prawą stronę

Publikacje: –

nr 53

Gross Grauden (Grudnia Wielka) I

Datacja odcisku: 1801

Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – 1. poł. XIX w.

Wymiary odcisku: Ø 27 mm

Kształt pieczęci: okrągła

Materiał odcisku: tusz

Kolor odcisku: czarny

Sygnatura akt: APOp, SO w Pawłowiczkach, sygn. 2240, s. 13 (1801)

Typologia wizerunku: topograficzne

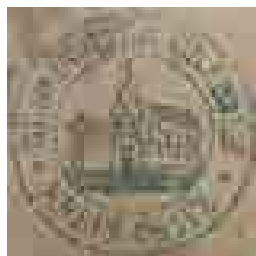
Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} GROS · GRAUDEN ·

GEM: S: || IN COSLER | CREYS

Opis pola pieczęci: kościół z jedną wieżą, po prawej stronie wysoki krzyż

Publikacje: –

nr 54

Gross Grauden (Grudnia Wielka) II

Datacja odcisku: 1880

Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w. – pocz. XX w.

Wymiary odcisku: Ø 26 mm

Kształt pieczęci: okrągła

Materiał odcisku: tusz

Kolor odcisku: zielony

Sygnatura akt: APOp, WP w Koźlu, sygn. 165, b.p. (1880, 1886, 1903, 1906, 1911)

Typologia wizerunku: topograficzne

Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} * GEMEINDE GR.

GRAUDEN * || KREIS COSEL

Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} kościół z jedną wieżą, po prawej stronie wysoki krzyż

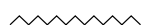
Publikacje: –

nr 55

Gross Grauden (Grudnia Wielka) III

Datacja odcisku: 1915
 Chronologia odcisku: pocz. XX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 25 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: APOp, SO w Pawłowiczkach, sygn. 2234, s. 112 (1915), APOp, WP w Koźlu, sygn. 40, s. 117 (1927)
 Typologia wizerunku: topograficzne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* · GEMEINDE GR. GRAUDEN · || KREIS COSEL
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* kościół z jedną wieżą, po prawej stronie wysoki krzyż
 Publikacje: opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, SC, s. 463

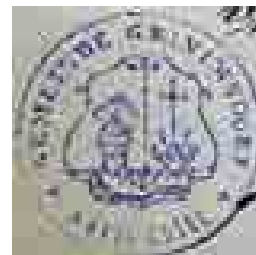
nr 56

Gross Nimsdorf (Naczesławice) I

Datacja odcisku: 1817
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – 1. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 26 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Pawłowiczkach, sygn. 2820, s. 39 (1817), sygn. 2788, s. 64 (1830), sygn. 2828, s. 194 (1858)
 Typologia wizerunku: herbowe / motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* GROS NIMSDORF GEM: S: || IN COSLER | CREYS
 Opis pola pieczęci: po prawej snop zboża, po lewej skrzyżowane ramiona i między nimi krzyż
 Publikacje: A. Starczewska-Wojnar, SC, s. 471
 Uwagi: herb zakonu franciszkanów

nr 57

Gross Nimsdorf (Naczesławice) II

Datacja odcisku: 1904
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w. – pocz. XX w.
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: APOp, SO w Pawłowiczkach, sygn. 2784, s. 49 (1899), sygn. 10341, b.p. (1906), APOp, WP w Koźlu, sygn. 190, b.p. (1904, 1930)
 Typologia wizerunku: herbowe / motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* + GEMEINDE GR. NIMSDORF + || KREIS COSEL
 Opis pola pieczęci: na ozdobnym kartuszu po prawej snop zboża, po lewej skrzyżowane ramiona i między nimi krzyż
 Publikacje: –
 Uwagi: herb zakonu franciszkanów

nr 58

Gross Nimsdorf (Naczesławice) III

Datacja odcisku: 1927
 Chronologia odcisku: 1927 – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: APOp, WP w Koźlu, sygn. 40, s. 113 (1927)
 Typologia wizerunku: herbowe / motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* * GEMEINDE GR. NIMSDORF * || KREIS COSEL
 Opis pola pieczęci: na ozdobnym kartuszu po prawej snop zboża, po lewej skrzyżowane ramiona i między nimi krzyż
 Publikacje: A. Starczewska-Wojnar, SC, s. 471
 Uwagi: herb zakonu franciszkanów

nr 59

Grötsch (Grodzisko) I

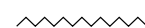
Datacja odcisku: 1926
 Chronologia odcisku: pocz. XX w.
 Wymiary odcisku: Ø 32 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, WP w Koźlu, sygn. 167, b.p. (1926)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* GEMEINDE GRÖTSCH || KREIS | COSEL O./S.
 Opis pola pieczęci: stóg siana, na nim ptak z rozpostartymi skrzydłami, po obu stronach stogu wbite po jednej łopacie
 Publikacje: –

nr 60

Grötsch (Grodzisko) II

Datacja odcisku: 1927
 Chronologia odcisku: 1927 – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, WP w Koźlu, sygn. 40, s. 179 (1927)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{podwójne obrzeżenie ciągłe}* * GEMEINDE GRÖTSCH * || KREIS | COSEL O./S.
 Opis pola pieczęci: stóg siana, na nim ptak z rozpostartymi skrzydłami, po obu stronach stogu wbite w podłoże po jednej łopacie
 Publikacje: –

nr 61

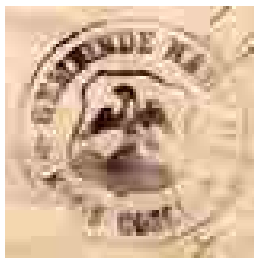

Grzendzin (Grzędzin)

Datacja odcisku: 1921
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w. – 1934
 Wymiary odcisku: Ø 31 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: APOp, SO w Pawłowiczkach, sygn. 1828, s. 67 (1864, 1904), APOp, WP w Koźlu, sygn. 40, s. 149 (1927), sygn. 152, b.p. (1921), APOp, RO, sygn. 67100, b.p. (1934)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} + GEMEINDE GRZENDZIN + || KREIS COSEL
 Opis pola pieczęci: na ozdobnym kartuszu chłop trzymający w prawej ręce cep, w lewej kosę
 Publikacje: –

nr 62

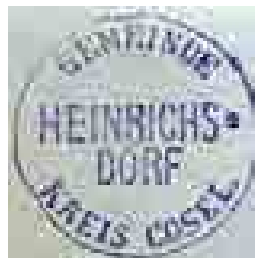

Habicht (Jastrzębie)

Datacja odcisku: 1875
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 31 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Pawłowiczkach, sygn. 1823, s. 217 (1875)
 Typologia wizerunku: godło mówiące
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} + GEMEINDE HABICHT + || KREIS COSEL.
 Opis pola pieczęci: na ozdobnym kartuszu jastrząb z rozpostartymi skrzydłami na wzgórzu
 Publikacje: –
 Uwagi: ostatecznie miejscowość w powiecie raciborskim

nr 63

Heinrichsdorf (Koza)

Datacja odcisku: 1927
 Chronologia odcisku: pocz. XX w.
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: APOp, SO w Koźlu, sygn. 2299, s. 14 (1926), APOp, WP w Koźlu, sygn. 40, s. 219 (1927), sygn. 151, s. 4 (1931)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w otoku i w polu: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} GEMEINDE || KREIS COSEL.
 W polu: HEINRICHS= | DORF
 Publikacje: –

nr 64

Jaborowitz (Jaborowice)

Datacja odcisku: 1927
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: APOp, WP w Koźlu, sygn. 40, s. 138 (1927)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} * GEMEINDE JABOROWITZ * || KREIS COSEL O/S.
 Opis pola pieczęci: na ozdobnym kartuszu chłop trzymający na ramieniu motykę, po prawej – kwiat, po lewej stronie wbite w podłoże widły
 Publikacje: –

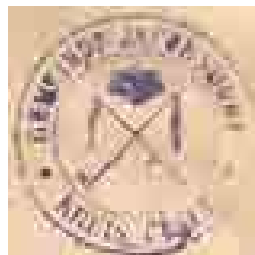
nr 65

Jacobsdorf (Jakubowice) I

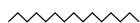
Datacja odcisku: 1859
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – 1884
 Wymiary odcisku: Ø 26 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Pawłowiczkach, sygn. 4180, s. 59 (1859), sygn. 4179, s. 81, b.p. (1867), APOp, WP w Koźlu, sygn. 169, b.p. (1884)
 Typologia wizerunku: symbolika religijna / motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} JACOBSDORF * || KREIS COSEL
 S: || IN COSLER | CREYS
 Opis pola pieczęci: skrzyżowane kosa z cepem, nad nimi oko Opatrzności
 Publikacje: –

nr 66

Jacobsdorf (Jakubowice) II

Datacja odcisku: 1904
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 26 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: APOp, WP w Koźlu, sygn. 40, s. 223 (1927), APOp, SO w Pawłowiczkach, sygn. 4186, s. 327 (1904)
 Typologia wizerunku: symbolika religijna / motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} * GEMEINDE JACOBSDORF * || KREIS COSEL
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} skrzyżowane kosa z cepem, nad nimi oko Opatrzności
 Publikacje: A. Starczewska-Wojnar, SC, s. 472

nr 67

Jacobswalde (Kotlarnia) I

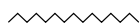
Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – 1884
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: inne zajęcia ludności
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* JACOBSWALDER GEM: SIG: || COSELER | KREIS
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* topór w słup, dookoła niego zawinięty drut
 Publikacje: –
 Uwagi: w miejscowości działały zakłady hutnicze i fabryka drutu

nr 68

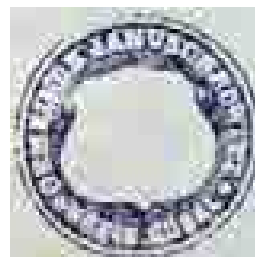

Jacobswalde (Kotlarnia) II

Datacja odcisku: 1927
 Chronologia odcisku: koniec XIX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 34 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: APOp, WP w Koźlu, sygn. 40, s. 129 (1927), sygn. 170, b.p. (1884)
 Typologia wizerunku: inne zajęcia ludności
 Legenda pieczęci w otoku: *{podwójne obrzeżenie ciągłe}* * GEMEINDE JAKOBSWALDE * || KR. COSEL O/S.
 Opis pola pieczęci: na ozdobnym kartuszu topór w słup, dookoła niego zawinięty drut
 Publikacje: –

nr 69

Januschkowitz (Januszkowice) I

Datacja odcisku: 1927
 Chronologia odcisku: pocz. XX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 27 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: APOp, WP w Koźlu, sygn. 40, s. 177 (1927)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* + GEMEINDE JANUSCHKOWITZ + || KREIS COSEL
 Opis pola pieczęci: na ozdobnym kartuszu brak wizerunku
 Publikacje: –

nr 70

Januschkowitz (Januszkowice) II

Datacja odcisku: 1927
 Chronologia odcisku: pocz. XX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 27 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: APOp, WP w Koźlu, sygn. 40, s. 177 (1927)
 Typologia wizerunku: napisowe / motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* * GEMEINDE JANUSCHKOWITZ * || KREIS COSEL
 Opis pola pieczęci: na ozdobnym kartuszu brak wizerunku (przykryte płamą snop zboża, przed nim skrzyżowane grabie z kosą)
 Publikacje: –

nr 71

Januschkowitz (Januszkowice) III

Datacja odcisku: 1927
 Chronologia odcisku: pocz. XX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: APOp, WP w Koźlu, sygn. 40, s. 177 (1927)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* + GEMEINDE JANUSCHKOWITZ + || KREIS COSEL
 Opis pola pieczęci: na ozdobnym kartuszu snop zboża, przed nim skrzyżowane grabie z kosą
 Publikacje: –

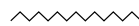

nr 72

Juliusburg (Radziejów)

Datacja odcisku: 1927
 Chronologia odcisku: pocz. XX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: APOp, WP w Koźlu, sygn. 40, s. 188 (1927), sygn. 151, b.p. (1931)
 Typologia wizerunku: symbolika religijna
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* * GEMEINDE JULIUSBURG * || KREIS COSEL
 Opis pola pieczęci: na ozdobnym kartuszu krzyż na podłożu, po jego prawej i lewej stronie kropka
 Publikacje: –

nr 73

Kamionka (Kamionka)

Datacja odcisku: 1927

Chronologia odcisku: pocz. XX w.

– 1933

Wymiary odcisku: Ø 30 mm

Kształt pieczęci: okrągła

Materiał odcisku: tusz

Kolor odcisku: fioletowy

Sygnatura akt: APOp, WP w Koźlu,

sygn. 40, s. 237 (1927), sygn. 171,

b.p. (1890)

Typologia wizerunku: godło mówiące

Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze

obrzeżenie ciągłe} * GEMEINDE

KAMIONKA * || KREIS COSEL

Opis pola pieczęci: na ozdobnym

kartuszu po prawej stos kamieni

i wbity w nie kilof, po lewej drzewo

liściaste

Publikacje: –

nr 74

Kandrzin-Pogorzeltz (Kędzierzyn, obecnie część Kędzierzyna-Koźła) I

Datacja odcisku: 1925

Chronologia odcisku: pocz. XX w. – 1931

Wymiary odcisku: Ø 32 mm

Kształt pieczęci: okrągła

Materiał odcisku: tusz

Kolor odcisku: fioletowy

Sygnatura akt: APOp, RO, sygn. 51168,

b.p. (1925), APOp, WP w Koźlu, sygn. 40,

s. 50 (1927)

Typologia wizerunku: motywy leśne

Legenda pieczęci w otoku: {podwójne

obrzeżenie ciągłe} - GEMEINDE

KANDRZIN-POGORZELLEZT - || KREIS

COSEL O/S.

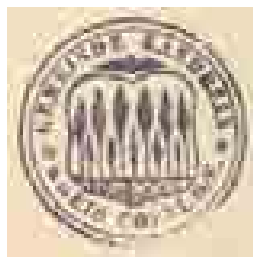
Opis pola pieczęci: na ozdobnym kartuszu

las (11 drzew)

Publikacje: –

nr 75

Kandrzin-Pogorzeltz (Kędzierzyn, obecnie część Kędzierzyna-Koźła) II

Datacja odcisku: 1932

Chronologia odcisku: pocz. XX w. – 1933

Wymiary odcisku: Ø 31 mm

Kształt pieczęci: okrągła

Materiał odcisku: tusz

Kolor odcisku: czarny

Sygnatura akt: APOp, RO, sygn. 67695,

b.p. (1932)

Typologia wizerunku: motywy leśne

Legenda pieczęci w otoku: {podwójne

obrzeżenie ciągłe} * GEMEINDE KANDRZIN *

|| KREIS COSEL O/S.

Opis pola pieczęci: na ozdobnym kartuszu

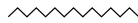
las (11 drzew)

Publikacje: –

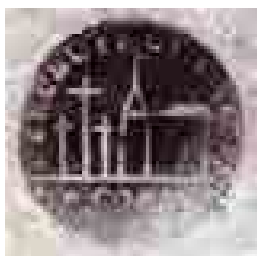
Uwagi: wizerunek również na pieczęci z roku

1942 pomimo zmiany nazwy miejscowości

na Heidebreck (APOp, RO, sygn. 45685, k. 3v)

nr 76

Karchwitz (Karchów) I

Datacja odcisku: 1847

Chronologia odcisku: koniec XVIII w.

– 1. poł. XIX w.

Wymiary odcisku: Ø 27 mm

Kształt pieczęci: okrągła

Materiał odcisku: tusz

Kolor odcisku: czarny

Sygnatura akt: APOp, SO w

Pawłowiczkach, sygn. 4194, s. 26 (1847)

Typologia wizerunku: topograficzne

Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze

obrzeżenie ciągłe} KARCHWIZ GEM:

SIGEL: || IN COSLER | CREYS

Opis pola pieczęci: kościół z jedną

wieżą, po prawej stronie trzy wysokie

krzyże

Publikacje: –

nr 77

Karchwitz (Karchów) II

Datacja odcisku: 1927

Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w.

– 1933

Wymiary odcisku: Ø 26 mm

Kształt pieczęci: okrągła

Materiał odcisku: tusz

Kolor odcisku: fioletowy

Sygnatura akt: APOp, WP w Koźlu,

sygn. 40, s. 118 (1927), sygn. 151,

s. 139 (1931, 1932)

Typologia wizerunku: topograficzne

Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze

obrzeżenie ciągłe} * GEMEINDE

KARCHWITZ * || KRS. COSEL O/S.

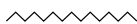
Opis pola pieczęci: {pojedyncze

obrzeżenie ciągłe} kościół z jedną wieżą,

po prawej stronie trzy wysokie krzyże

Publikacje: opis i ryc. A. Starczewska-

Wojnar, SC, s. 464

nr 78

Klein Althammer (Stara Kuźnia)

Datacja odcisku: 1927

Chronologia odcisku: pocz. XX w. – 1933

Wymiary odcisku: Ø 30 mm

Kształt pieczęci: okrągła

Materiał odcisku: tusz

Kolor odcisku: fioletowy

Sygnatura akt: APOp, WP w Koźlu,

sygn. 40, s. 159 (1927), APOp, RO,

sygn. 108242, b.p. (1921)

Typologia wizerunku: motywy leśne

Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze

obrzeżenie ciągłe} * GEMEINDE

ALTHAMMER * || KREIS COSEL

Opis pola pieczęci: na ozdobnym

kartuszu trzy drzewa liściaste

Publikacje: –

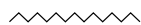

nr 79

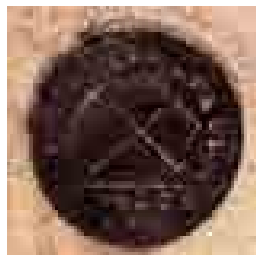

Klein Ellguth (Ligota Mała)

Datacja odcisku: 1927
 Chronologia odcisku: pocz. XX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: APOp, WP w Koźlu, sygn. 40, s. 242 (1927), APOp, RO, sygn. 70843, b.p. (1926), APOp, SO w Pawłowiczkach, sygn. 2289, s. 1 (1932)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} + GEMEINDE KL: ELLGUTH + || KREIS COSEL
 Opis pola pieczęci: na ozdobnym kartuszu chłop trzymający cep
 Publikacje: –

nr 80

Klein Grauden (Grudynia Mała) I

Datacja odcisku: 1825
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – 1846
 Wymiary odcisku: Ø 22 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Pawłowiczkach, sygn. 4445, s. 130 (1825)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} KLEIN GRAUDEN
 GEM: SIGL: || COSLER | CREYS
 Opis pola pieczęci: skrzyżowane grabie z kosą
 Publikacje: –

nr 81

Klein Grauden (Grudynia Mała) II

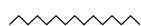
Datacja odcisku: 1860
 Chronologia odcisku: 1846 – 1886
 Wymiary odcisku: Ø 28 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Pawłowiczkach, sygn. 4448, s. 147 (1860)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} KL: GRAUDENER
 GEM: SIEG || COSLER | KREIS
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} skrzyżowane grabie z kosą, pod nimi 1846
 Publikacje: –

nr 82

Klein Grauden (Grudynia Mała) III

Datacja odcisku: 1927
 Chronologia odcisku: 1886 – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 27 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: APOp, WP w Koźlu, sygn. 40, s. 146 (1927), sygn. 151, b.p. (1932)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} * GEMEINDE KL: GRAUDEN * || KREIS COSEL
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} skrzyżowane grabie z kosą
 Publikacje: –

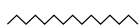

nr 83

Klein Nimsdorf (Naczysławki)

Datacja odcisku: 1927
 Chronologia odcisku: 1912 – 1927
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: APOp, WP w Koźlu, sygn. 40, s. 245 (1927), sygn. 191, b.p. (1912)
 Typologia wizerunku: herbowe / motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} + GEM: KLEIN NIMSDORF + || KREIS COSEL
 Opis pola pieczęci: na ozdobnym kartuszu po prawej skrzyżowane ramiona i między nimi krzyż, po lewej snop zboża
 Publikacje: –
 Uwagi: herb zakonu franciszkanów

nr 84

Klodnitz (Kłodnica)

Datacja odcisku: 1928
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 28 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: APOp, WP w Koźlu, sygn. 40, s. 231 (1927), sygn. 172, b.p. (1886), sygn. 173, b.p. (1928 – 1933), APOp, RO, sygn. 62994, b.p. (1932)
 Typologia wizerunku: motywy leśne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} * GEMEINDE KLODNITZ * || KREIS COSEL
 Opis pola pieczęci: na ozdobnym kartuszu pień, wbita w niego piła i nad nim siekiera
 Publikacje: –
 Uwagi: wizerunek utrzymany na pieczęci z 1935 roku (APOp, RO, sygn. 53728, b.p.)

nr 85

Kobelwitz (Kobylice)

Datacja odcisku: 1927
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w.
 – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: APOp, WP w Koźlu,
 sygn. 40, s. 244 (1927), SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: symbolika
 religijna / motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe}* + GEMEINDE
 KOBELWITZ + || KREIS COSEL
 Opis pola pieczęci: na kartuszu lemiesz
 pługa skrzyżowany z ostrzem kosi,
 nad nimi oko Opatrzności
 Publikacje: –

nr 86

Koske (Kóзки) I

Datacja odcisku: 1814
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w.
 – 1. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 27 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Głogówku,
 sygn. 5447, k. 35v (1814)
 Typologia wizerunku: motywy leśne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe}* KOSKER GEM:
 SIEGEL || IN · COSLER | CREYS
 Opis pola pieczęci: sosna, po lewej
 wbity w nią topór
 Publikacje: –

nr 87

Koske (Kóзки) II

Datacja odcisku: 1927
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w.
 – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: APOp, WP w Koźlu,
 sygn. 40, s. 187 (1927), sygn. 174,
 b.p. (1890, 1906), APOp, SO w
 Pawłowiczkach, sygn. 2287, s. 13 (1923)
 Typologia wizerunku: motywy leśne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe}* + GEMEINDE
 KOSKE + || KREIS COSEL
 Opis pola pieczęci: na kartuszu sosna,
 po lewej wbity w nią topór
 Publikacje: –

nr 88

Kostenthal (Gościecin) I

Datacja odcisku: 1840
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w.
 – 1. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 22 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w
 Pawłowiczkach, sygn. 2826,
 s. 26 (1840)
 Typologia wizerunku: herbowe
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe}* [...]
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe}* lilia biskupia
 Publikacje: Wilpert opis i ryc. Nr 6
 (Wilpert prezentuje przerysowany
 negatyw pieczęci)

nr 89

Kostenthal (Gościecin) II

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w.
 – 1. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 28 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: herbowe /
 topograficzne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe}* KOSTENTHAL · GEM ·
 SIGL. || IN · COSLER | CREYS
 Opis pola pieczęci: lilia biskupia po prawej,
 kościół po lewej stronie
 Publikacje: Wilpert opis i ryc. Nr 4
 (Wilpert prezentuje przerysowany
 negatyw pieczęci)

nr 90

Kostenthal (Gościecin) III

Datacja odcisku: 1887
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w.
 – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: APOp, WP w Koźlu,
 sygn. 175, b.p. (1895), sygn. 151, s. 146
 (1931), APOp, SO w Pawłowiczkach,
 sygn. 10298, b.p. (1864), sygn. 1205,
 s. 304 (1887)
 Typologia wizerunku: herbowe /
 topograficzne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe}* + GEMEINDE
 KOSTENTHAL + || KREIS COSEL
 Opis pola pieczęci: na ozdobnym
 kartuszu lilia biskupia po prawej,
 kościół po lewej stronie
 Publikacje: opis i ryc. A. Starczewska-
 Wojnar, SC, s. 464

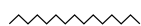

nr 91

Krzanowitz und Langlieben (Krzanowice, Długomilowice)

Datacja odcisku: 1927
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: APOp, WP w Koźlu, sygn. 40, s. 216 (1927), APOp, USC w Otmęcie, sygn. 174, b.p. (1924)
 Typologia wizerunku: motywy leśne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} + GEM: KRZANOWITZ U LANGLIEBEN + || KREIS COSEL
 Opis pola pieczęci: na ozdobnym kartuszu drzewo liściaste
 Publikacje: –
 Uwagi: ten sam wizerunek na pieczęci z 1936 roku (APOp, RO, Wydział I, sygn. 8959, b.p.)

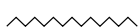

nr 92

Kuschnitzka (Kuźniczka)

Datacja odcisku: 1927
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: APOp, WP w Koźlu, sygn. 40, s. 199 (1927)
 Typologia wizerunku: godło mówiące
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} * GEMEINDE KUSCHNITZKA * || KREIS COSEL
 Opis pola pieczęci: na ozdobnym kartuszu po prawej kuźnia, po lewej koń
 Publikacje: –

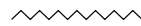

nr 93

Landsmierz (Landzmierz)

Datacja odcisku: 1864
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 28 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: APOp, SO w Koźlu, sygn. 7262, b.p. (1864), APOp, WP w Koźlu, sygn. 177, b.p. (1899), sygn. 40, s. 203 (1927)
 Typologia wizerunku: symbolika religijna / motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} + GEMEINDE LANDSMIERS + || KREIS COSEL
 Opis pola pieczęci: na ozdobnym kartuszu skrzyżowany lemiesz pługa z ostrzem kosy, nad nimi oko Opatrzności
 Publikacje: –

nr 94

Lanietz (Łaniec)

Datacja odcisku: 1885
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: APOp, WP w Koźlu, sygn. 40, s. 189 (1927), APOp, SO w Pawłowiczkach, sygn. 10097, b.p. (1885)
 Typologia wizerunku: herbowe
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} + GEMEINDE LANIETZ + || KREIS COSEL
 Opis pola pieczęci: na ozdobnym kartuszu po prawej wspięty lew, po lewej wysoka roślina
 Publikacje: –

nr 95

Lenartowitz (Lenartowice)

Datacja odcisku: 1927
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: APOp, WP w Koźlu, sygn. 40, s. 192 (1927), APOp, RO, sygn. 57006, b.p. (1933)
 Typologia wizerunku: topograficzne / motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} + GEMEINDE LENARTOWITZ + || KREIS COSEL
 Opis pola pieczęci: na ozdobnym kartuszu po prawej bydnek, po lewej chłop z łopatą
 Publikacje: –
 Uwagi: wizerunek utrzymany na pieczęci z 1937 roku (APOp, RO, sygn. 5570, b.p.)

nr 96

Lenkau (Łąki Kozielskie) I

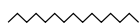
Datacja odcisku: 1890
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w. – 1927
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, WP w Koźlu, sygn. 179, b.p. (1890, 1913)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne / rośliny
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} + GEMEINDE LENKAU + || KREIS COSEL
 Opis pola pieczęci: na ozdobnym kartuszu serce, z którego wyrastają trzy kwiaty, za sercem dwa skrzyżowane cepy
 Publikacje: –

nr 97

Lenkau (Łąki Kozielskie) II

Datacja odcisku: 1927
 Chronologia odcisku: 1927 – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: APOp, WP w Koźlu,
 sygn. 40, s. 125 (1927)
 Typologia wizerunku: motywy
 rustykalne / rośliny
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe}* * GEMEINDE
 LENKAU * || KREIS COSEL
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe}* serce, z którego
 wyrastają trzy kwiaty, za sercem dwa
 skrzyżowane cepy, pod sercem cyfra 2
 Publikacje: –

nr 98

Lenschütz (Łężce)

Datacja odcisku: 1927
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w.
 – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: APOp, WP w Koźlu,
 sygn. 40, s. 127 (1927)
 Typologia wizerunku: motywy
 rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe}* * GEMEINDE
 LENSCHÜTZ * || KREIS COSEL O/S.
 Opis pola pieczęci: na ozdobnym
 kartuszu snop zboża, po jego prawej
 i lewej stronie skierowane ostrzem
 do środka dwa sierpy
 Publikacje: –

nr 99

Lichinia (Lichynia)

Datacja odcisku: 1927
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w.
 – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: APOp, WP w Koźlu,
 sygn. 40, s. 181 (1908, 1927)
 Typologia wizerunku: motywy
 rustykalne / motywy leśne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe}* + GEMEINDE
 LICHINIA + || KREIS COSEL
 Opis pola pieczęci: na ozdobnym
 kartuszu świerk, za nim skrzyżowane
 grabie i kosa
 Publikacje: –

nr 100

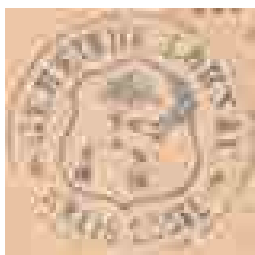

Liebischau (Lubieszów)

Datacja odcisku: 1927
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w.
 – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: APOp, WP w Koźlu,
 sygn. 40, s. 215 (1927), sygn. 180,
 b.p. (1892, 1907)
 Typologia wizerunku: motywy leśne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe}* * GEMEINDE
 LIEBISCHAU * || KREIS COSEL
 Opis pola pieczęci: na ozdobnym
 kartuszu dwa drzewa, a na nich trzy
 ptaki
 Publikacje: –

nr 101

Lohnau (Łany) I

Datacja odcisku: 1887
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w.
 – 1927
 Wymiary odcisku: Ø 32 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: APOp, SO w
 Pawłowiczkach, sygn. 673, s. 265 (1887)
 Typologia wizerunku: Temida /
 symbolika religijna
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe}* + GEMEINDE LOHNAU
 + || KREIS COSEL
 Opis pola pieczęci: na ozdobnym
 kartuszu ręka trzymająca wagę,
 nad nią oko Opatrzności
 Publikacje: –

nr 102

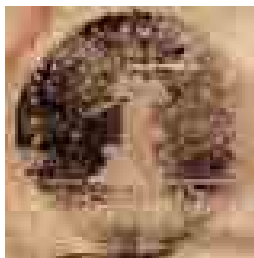

Lohnau (Łany) II

Datacja odcisku: 1927
 Chronologia odcisku: pocz. XX w.
 – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: APOp, WP w Koźlu,
 sygn. 40, s. 171 (1927), APOp, SO
 w Pawłowiczkach, sygn. 10278,
 k. 4 (1929)
 Typologia wizerunku: Temida
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe}* * GEMEINDE
 LOHNAU * || KREIS COSEL O/S.
 Opis pola pieczęci: na ozdobnym
 kartuszu ręka trzymająca wagę,
 nad nią słońce
 Publikacje: –

nr 103

Matzkirch (Maciowakrze) I

Datacja odcisku: 1859
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – 1859
 Wymiary odcisku: Ø 27 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, –
 Typologia wizerunku: motywy leśne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} [...] GEMEIN || [[IN]] COSLER | [[CRE]]]IS
 Opis pola pieczęci: pień i od góry wbity w niego topór
 Publikacje: –

nr 104

Matzkirch (Maciowakrze) II

Datacja odcisku: 1882
 Chronologia odcisku: pocz. XX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: APOp, WP w Koźlu, sygn. 183, b.p. (1882, 1925), sygn. 151, s. 206 (1931), sygn. 40, s. 135 (1927)
 Typologia wizerunku: motywy leśne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} + GEMEINDE MATZKIRCH + || KREIS COSEL.
 Opis pola pieczęci: na ozdobnym kartuszu pień i od góry wbity w niego topór
 Publikacje: opis i ryc. Wilpert nr 17

nr 105

Mechnitz (Mechnica) I

Datacja odcisku: 1849
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – 1. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 27 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Leśnicy, sygn. 869, b.p. (1822), APOp, SO w Krapkowicach, sygn. 1950, s. 87 (1835), APOp, SO w Koźlu, sygn. 20308, k. 63 (1849)
 Typologia wizerunku: inne formy zatrudnienia ludności
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} MECHNITZ GEM: SIGEL: || IN COSLER | CREYS
 Opis pola pieczęci: rybak na łódce skierowany w prawo
 Publikacje: –

nr 106

Mechnitz (Mechnica) II

Datacja odcisku: 1886
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w. – 1927
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: APOp, WP w Koźlu, sygn. 184, b.p. (1886)
 Typologia wizerunku: inne zajęcia ludności
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} + GEMEINDE MECHNITZ + || KREIS COSEL
 Opis pola pieczęci: na ozdobnym kartuszu rybak na łódce skierowany w prawo
 Publikacje: –

nr 107

Mechnitz (Mechnica) III

Datacja odcisku: 1927
 Chronologia odcisku: pocz. XX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: APOp, WP w Koźlu, sygn. 40, b.p. (1927), sygn. 184, b.p. (1931)
 Typologia wizerunku: inne zajęcia ludności
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} + GEMEINDE MECHNITZ + || KREIS COSEL
 Opis pola pieczęci: na ozdobnym kartuszu rybak na łódce skierowany w prawo
 Publikacje: –

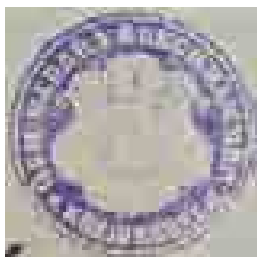
nr 108

Medar-Blechhammer (Blachownia Śląska) I

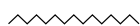
Datacja odcisku: 1927
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 29 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911), APOp, WP w Koźlu, sygn. 40, s. 185 (1927), APOp, USC w Otmęcie, sygn. 174, b.p. (1924)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} * GEM. MEDAR & BLECHHAMMER * || KREIS COSEL
 Opis pola pieczęci: na ozdobnym kartuszu snop, przed nim skrzyżowane kosa i cep
 Publikacje: –

nr 109

Medar-Blechhammer (Blachownia Śląska) II

Datacja odcisku: 1927
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w.
 – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 29 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: APOp, WP w Koźlu,
 sygn. 40, s. 185 (1927)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe} + GEM: MEDAR
 & BLECHHAMMER + || KREIS COSEL
 Opis pola pieczęci: na ozdobnym
 kartuszu puste pole
 Publikacje: –

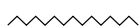

nr 110

Miersencin (Mierzęcin)

Datacja odcisku: 1927
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w.
 – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 28 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: APOp, WP w Koźlu,
 sygn. 40, s. 214 (1927)
 Typologia wizerunku: motywy leśne
 Legenda pieczęci w otoku: * GEMEINDE
 MIERSENCIN * || KREIS COSEL
 Opis pola pieczęci: na ozdobnym
 kartuszu drzewo
 Uwagi: w 1886 roku kolonia Mechnitz
 Publikacje: –

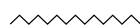

nr 111

Miesce (Miejsce Kłodnickie)

Datacja odcisku: 1927
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w.
 – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 28 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: APOp, WP w Koźlu,
 sygn. 40, s. 180 (1927), APOp, RO,
 sygn. 73167, b.p. (1931)
 Typologia wizerunku: motywy
 rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe} + GEMEINDE
 MIESCE + || KREIS COSEL
 Opis pola pieczęci: na ozdobnym
 kartuszu po prawej pięć kłosów zbóż,
 po lewej skierowany ostrzem do środka
 pola sierp
 Publikacje: –

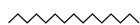

nr 112

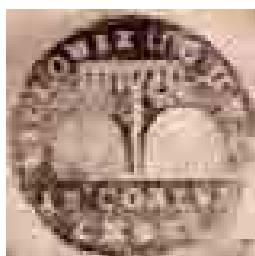

Militsch (Milice)

Datacja odcisku: 1927
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w.
 – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 28 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: APOp, WP w Koźlu,
 sygn. 40, s. 198 (1927), APOp, SO
 w Pawłowiczkach, sygn. 1204,
 s. 62 (1912)
 Typologia wizerunku: motywy
 rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe} * GEMEINDE
 MILITSCH * || KREIS COSEL
 Opis pola pieczęci: na ozdobnym
 kartuszu grabie w słup, pomiędzy
 dwoma stogami
 Publikacje: –

nr 113

Millowitz (Miłowice) I

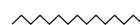
Datacja odcisku: 1851
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w.
 – 1. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 28 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w
 Pawłowiczkach, sygn. 2460, s. 98 (1851)
 Typologia wizerunku: motywy
 rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe} MILLOWITZ U G U W :
 G || IN COSLER | CREYS
 Opis pola pieczęci: grabie w słup,
 pomiędzy dwoma stogami
 Publikacje: –

nr 114

Millowitz (Miłowice) II

Datacja odcisku: 1927
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w.
 – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 28 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: APOp, WP w Koźlu,
 sygn. 40, s. 201 (1927), sygn. 185,
 b.p. (1885)
 Typologia wizerunku: motywy
 rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe} + GEMEINDE
 MILLOWITZ + || KREIS COSEL
 Opis pola pieczęci: na ozdobnym
 kartuszu grabie w słup, pomiędzy
 dwoma stogami
 Publikacje: –

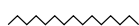

nr 115

Mistitz (Miejsce Odrzańskie)

Datacja odcisku: 1876
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: APOp, WP w Koźlu, sygn. 186, b.p. (1876 – 1933), APOp, WP w Koźlu, sygn. 40, s. 133 (1927)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} + GEMEINDE MISTITZ + || KREIS COSEL
 Opis pola pieczęci: na ozdobnym kartuszu brony, nad nimi ptak
 Publikacje: –

nr 116

Nesselwitz (Pokrzywnica) I

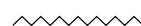
Datacja odcisku: 1927
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – 1. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 28 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Koźlu, sygn. 21783, k. 3 (1816)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} [...] || IN COSLER | CREYS
 Opis pola pieczęci: pług skierowany w prawo, nad nim cztery ptaki
 Publikacje: –

nr 117

Nesselwitz (Pokrzywnica) II

Datacja odcisku: 1927
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 28 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: APOp, WP w Koźlu, sygn. 40, s. 196, 197 (1927), sygn. 187, b.p. (1921)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} * GEMEINDE NESSELWITZ * || KREIS COSEL
 Opis pola pieczęci: na ozdobnym kartuszu pług skierowany w prawo, nad nim cztery ptaki
 Publikacje: –

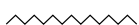

nr 118

Niesnaschin (Niecznaszyn)

Datacja odcisku: 1902
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: APOp, WP w Koźlu, sygn. 40, s. 170 (1927), sygn. 189, b.p. (1881 – 1906)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} * GEMEINDE NIESNASCHIN * || KREIS COSEL
 Opis pola pieczęci: na ozdobnym kartuszu chłop z cepem na prawym ramieniu
 Publikacje: –

nr 119

Ortowitz (Ortowice) I

Datacja odcisku: 1831
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – 1. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 22 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Koźlu, sygn. 23166, b.p. (1831)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} [...] || COSLER | CREYS
 Opis pola pieczęci: cep w słup
 Publikacje: –

nr 120

Ortowitz (Ortowice) II

Datacja odcisku: 1862
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 28 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: zielony
 Sygnatura akt: APOp, SO w Koźlu, sygn. 23167, k. 21v, APOp, RO, sygn. 61432, b.p. (1906)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} + GEMEINDE ORTOWITZ + || KREIS COSEL
 Opis pola pieczęci: na ozdobnym kartuszu cep w słup
 Publikacje: –

Einladung

Ich bin am 31. Juli nachmittags 1 Uhr
in der hiesigen hiesigen hiesigen Gemeinde:
Karpfenberg, in welcher ein Beschlusse
betreffend die Veranschlagung der Steuern
für den Ort: Kommunal-Abgaben schriftlich
ist schon mit dem Gemein- resp. Gemein-Beitz
in der Gemeinde. Es wird also mit der zehlfachen
Zinssteuer zu fassen sein wird, auch ist
die nachstehenden Gemeindeglieder
sind hierin.

Ostrositz am 22. Juli 1886.

Der Gemeindeglieder.

Karkasch

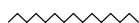

nr 121

Ortowitz (Ortowice) III

Datacja odcisku: 1927
 Chronologia odcisku: pocz. XX w.
 – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: APOp, WP w Koźlu,
 sygn. 192, b.p. (1915), sygn. 40, s. 140
 (1927)
 Typologia wizerunku: motywy
 rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku:
 {pojedyncze obrzeżenie ciągłe}
 * GEMEINDEVORSTAND ORTOWITZ *
 || Kreis Cosel O/S.
 Opis pola pieczęci: na ozdobnym
 kartuszu cep w słup
 Publikacje: –

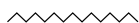

nr 122

Ostrosnitz (Ostrożnica)

Datacja odcisku: 1904
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w.
 – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: APOp, WP w Koźlu,
 sygn. 193, b.p. (1886, 1902, 1904, 1911,
 1919, 1920, 1928, 1930), APOp,
 SO w Pawłowiczkach, sygn. 10356,
 b.p. (1868), sygn. 10056, b.p. (1888)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe} + GEMEINDE
 OSTROSNITZ + || KREIS COSEL.
 Opis pola pieczęci: na ozdobnym
 kartuszu pięć kłosów zboża, po lewej
 i prawej stronie sierp skierowany
 ostrzem do środka pola
 Publikacje: –

nr 123

Pawlowitzke (Pawłowiczki)

Datacja odcisku: 1887
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w.
 – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: APOp, WP w Koźlu,
 sygn. 40, s. 153 (1927), APOp, SO
 w Pawłowiczkach, sygn. 10340,
 b.p. (1887), sygn. 2071, s. 19 (1906)
 Typologia wizerunku: Temida
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe} + GEMEINDE
 PAWLOWITZKE + || KREIS COSEL
 Opis pola pieczęci: na ozdobnym
 kartuszu postać z podniesionym
 mieczem w prawej i wagą w lewej ręce
 Publikacje: –

nr 124

Piekau (Bytków)

Datacja odcisku: 1927
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w.
 – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: APOp, WP w Koźlu,
 sygn. 40, s. 160 (1927)
 Typologia wizerunku: motywy
 rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe} + GEMEINDE PIEKAU +
 || KREIS COSEL
 Opis pola pieczęci: na ozdobnym
 kartuszu stóg i grabie w słup, za nimi
 dwie skrzyżowane kosy
 Publikacje: –

nr 125

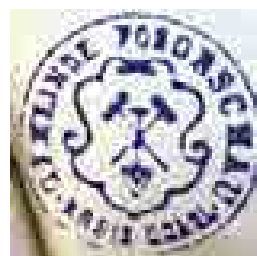

Pirschwitz (Pierzchowice)

Datacja odcisku: 1927
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w.
 – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 28 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: APOp, WP w Koźlu,
 sygn. 40, s. 195 (1927)
 Typologia wizerunku: motywy leśne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe} * GEMEINDE
 PIRCHWITZ * || KREIS COSEL
 Opis pola pieczęci: na ozdobnym
 kartuszu drzewo
 Publikacje: –

nr 126

Poborschau (Poborszów)

Datacja odcisku: 1927
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w.
 – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: APOp, WP w Koźlu,
 sygn. 40, s. 208 (1927)
 Typologia wizerunku: motywy
 rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe} + GEMEINDE
 POBORSCHAU + || KREIS COSEL
 Opis pola pieczęci: na ozdobnym
 kartuszu motyka skierowana w dół,
 za nią dwoje skrzyżowanych grabi
 Publikacje: –

nr 127

Podlesch (Podlesie)

Datacja odcisku: 1927

Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w. – 1933

Wymiary odcisku: Ø 30 mm

Kształt pieczęci: okrągła

Materiał odcisku: tusz

Kolor odcisku: fioletowy

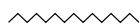
Sygnatura akt: APOp, WP w Koźlu, sygn. 40, s. 10, 176 (1927), sygn. 151, s. 196 (1932)

Typologia wizerunku: motywy rustykalne

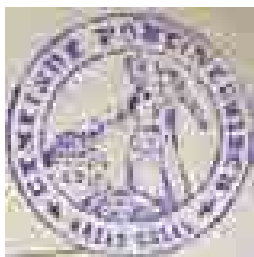
Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* + GEMEINDE PODLESCH * || KREIS COSEL

Opis pola pieczęci: na ozdobnym kartuszu motyka skierowana w górę, za nią skrzyżowane kosa z cepem

Publikacje: –

nr 128

Polnisch Neukirch, Gross Neukirch (Polska Cerekiew) I

Datacja odcisku: 1884

Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w. – 1922

Wymiary odcisku: Ø 32 mm

Kształt pieczęci: okrągła

Materiał odcisku: tusz

Kolor odcisku: fioletowy

Sygnatura akt: APOp, WP w Koźlu, sygn. 188, b.p. (1884, 1890, 1919, 1922)

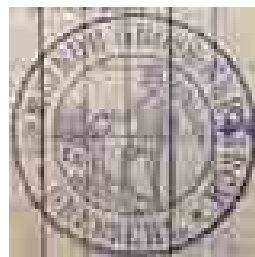
Typologia wizerunku: symbolika religijna

Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* + GEMEINDE POHL: NEUKIRCH * || KREIS COSEL

Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* rycerz z proporcem w lewej ręce i konewką w prawej, gaszący pożar budynku (św. Florian)

Publikacje: –

nr 129

Polnisch Neukirch, Gross Neukirch (Polska Cerekiew) II

Datacja odcisku: 1923 – 1933

Chronologia odcisku: 1923

Wymiary odcisku: Ø 32 mm

Kształt pieczęci: okrągła

Materiał odcisku: tusz

Kolor odcisku: fioletowy

Sygnatura akt: APOp, WP w Koźlu, sygn. 188, b.p. (1923)

Typologia wizerunku: symbolika religijna

Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* * GEMEINDE GROSS-NEUKIRCH * || OBERSCHL.

Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* rycerz z proporcem w lewej ręce i konewką w prawej, gaszący pożar budynku (św. Florian)

Publikacje: –

nr 130

Polnisch Neukirch, Gross Neukirch (Polska Cerekiew) III

Datacja odcisku: 1927

Chronologia odcisku: 1924 – 1932

Wymiary odcisku: Ø 32 mm

Kształt pieczęci: okrągła

Materiał odcisku: tusz

Kolor odcisku: fioletowy

Sygnatura akt: APOp, WP w Koźlu, sygn. 40, s. 194 (1927), sygn. 188, b.p. (1924, 1927, 1931, 1932), APOp, RO, sygn. 56462, b.p. (1924)

Typologia wizerunku: symbolika religijna

Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* * GEMEINDE GROSS-NEUKIRCH * || KREIS COSEL

Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* rycerz z proporcem w lewej ręce i konewką w prawej, gaszący pożar budynku (św. Florian)

Publikacje: opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, PGW, s. 39; opis i ryc.

A. Starczewska-Wojnar, SC, s. 465

nr 131

Polnisch Neukirch, Gross Neukirch (Polska Cerekiew) IV

Datacja odcisku: 1930

Chronologia odcisku: 1930 – 1933

Wymiary odcisku: 34 mm

Kształt pieczęci: okrągła

Materiał odcisku: tusz

Kolor odcisku: fioletowy

Sygnatura akt: APOp, RO, sygn. 69484, b.p. (1930)

Typologia wizerunku: symbolika religijna

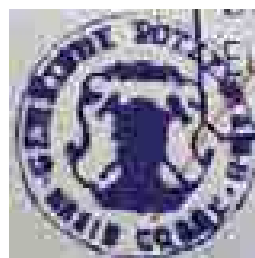
Legenda pieczęci w otoku: *{podwójne obrzeżenie ciągłe}* * Gemeinde Groß Neukirch * || Kreis Cosel

Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* rycerz z proporcem w lewej ręce i konewką w prawej, gaszący pożar budynku (św. Florian)

Publikacje: –

nr 132

Potzenkarb (Pociękarb)

Datacja odcisku: 1927

Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w. – 1933

Wymiary odcisku: Ø 30 mm

Kształt pieczęci: okrągła

Materiał odcisku: tusz

Kolor odcisku: fioletowy

Sygnatura akt: APOp, WP w Koźlu, sygn. 40, s. 161 (1927)

Typologia wizerunku: motywy rustykalne

Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* + GEMEINDE POTZENKARB * || KREIS COSEL

Opis pola pieczęci: na ozdobnym kartuszu snop, za nim dwoje skrzyżowanych grabi

Publikacje: –

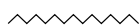

nr 133

Przeborowicz (Przedborowice)

Datacja odcisku: 1927
Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w.
– 1933
Wymiary odcisku: Ø 30 mm
Kształt pieczęci: okrągła
Materiał odcisku: tusz
Kolor odcisku: fioletowy
Sygnatura akt: APOp, WP w Koźlu,
sygn. 40, s. 193 (1927)
Typologia wizerunku: motywy
rustykalne
Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze
obrzeżenie ciągłe}* + GEMEINDE
PRZEBOROWITZ + || KREIS COSEL
Opis pola pieczęci: na ozdobnym
kartuszu pnąca się winorośl, po prawej
i lewej stronie sierp skierowany do
środku pola
Publikacje: –

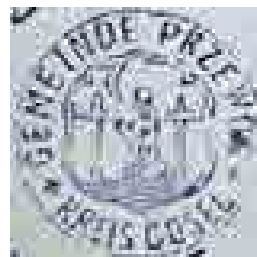
nr 134

Przewos (Przewóz) I

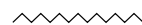
Datacja odcisku: 1927
Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w.
– 1933
Wymiary odcisku: Ø 30 mm
Kształt pieczęci: okrągła
Materiał odcisku: tusz
Kolor odcisku: czarny
Sygnatura akt: APOp, SO w Koźlu,
sygn. 25255, k. 18 (1855)
Typologia wizerunku: symbolika
religijna
Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze
obrzeżenie ciągłe}* PRZEWOSER GEM
SIEG || COSLER | KREIS
Opis pola pieczęci: postać modląca się
na kolanach skierowana w prawo,
nad nią księżyc, po prawej i lewej
stronie krzyż
Publikacje: –

nr 135

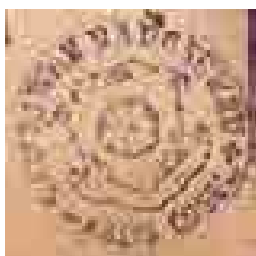

Przewos (Przewóz) II

Datacja odcisku: 1927
Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w.
– 1933
Wymiary odcisku: Ø 30 mm
Kształt pieczęci: okrągła
Materiał odcisku: tusz
Kolor odcisku: fioletowy
Sygnatura akt: APOp, WP w Koźlu,
sygn. 40, s. 11, 227 (1927)
Typologia wizerunku: symbolika
religijna
Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze
obrzeżenie ciągłe}* + GEMEINDE
PRZEWOS + || KREIS COSEL
Opis pola pieczęci: na ozdobnym
kartuszu postać modląca się na
kolanach skierowana w prawo, nad nią
księżyc, po prawej i lewej stronie krzyż
Publikacje: –

nr 136

Radoschau (Radoszowy)

Datacja odcisku: 1927
Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w.
– 1933
Wymiary odcisku: Ø 30 mm
Kształt pieczęci: okrągła
Materiał odcisku: tusz
Kolor odcisku: fioletowy
Sygnatura akt: APOp, WP w Koźlu,
sygn. 40, s. 168 (1927), APOp, SO w
Pawłowiczkach, sygn. 7567, b.p. (1910)
Typologia wizerunku: godło mówiące
Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze
obrzeżenie ciągłe}* + GEMEINDE
RADOSCHAU + || KREIS COSEL
Opis pola pieczęci: na ozdobnym
kartuszu koło, pod nim lemiesz
i ostrze kosy
Publikacje: –
Uwagi: wizerunek utrzymany na pieczęci
z 1940 roku (APOp, RO, sygn. 45725,
s. 10)

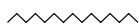

nr 137

Raschowa (Raszowa)

Datacja odcisku: 1927
Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w.
– 1933
Wymiary odcisku: Ø 30 mm
Kształt pieczęci: okrągła
Materiał odcisku: tusz
Kolor odcisku: fioletowy
Sygnatura akt: APOp, WP w Koźlu,
sygn. 40, s. 247 (1927)
Typologia wizerunku: motywy
rustykalne
Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze
obrzeżenie ciągłe}* + GEMEINDE
RASCHOWA + || KREIS COSEL
Opis pola pieczęci: na ozdobnym
kartuszu grabie w słup, na nich
niezidentyfikowany przedmiot
Publikacje: –

nr 138

Reinschdorf (Reńska Wieś) I

Datacja odcisku: 1813
Chronologia odcisku: koniec XVIII w.
– 1. poł. XIX w.
Wymiary odcisku: Ø 26 mm
Kształt pieczęci: okrągła
Materiał odcisku: tusz
Kolor odcisku: czarny
Sygnatura akt: APOp, SO w Koźlu,
sygn. 27225, k. 2 (1813), sygn. 26012,
k. 63 (1832)
Typologia wizerunku: motywy
rustykalne
Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze
obrzeżenie ciągłe}* REINSCHDORF GEM:
S: || IN COSLER | CREYS
Opis pola pieczęci: chłop z kosą przy
pracy, po prawej trzy kłosa zboża
Publikacje: –

nr 139

Reinschdorf (Reńska Wieś) II

Datacja odcisku: 1927
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w.
 – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: APOp, WP w Koźlu,
 sygn. 40, b.p. (1927)
 Typologia wizerunku: motywy
 rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe}* + GEMEINDE
 REINSCHDORF + || KREIS COSEL
 Opis pola pieczęci: na ozdobnym
 kartuszu chłop z kosą przy pracy,
 po prawej stronie trzy kłosa zboża,
 po lewej jeden
 Publikacje: –

nr 140

Rogau (Rogi, później część Koźla)

Datacja odcisku: 1927
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w.
 – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: APOp, WP w Koźlu,
 sygn. 40, s. 220 (1927), APOp, SO w
 Koźlu, sygn. 27893, k. 10 (1924)
 Typologia wizerunku: inne zajęcia
 ludności
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe}* * GEMEINDE ROGAU
 * || KREIS COSEL
 Opis pola pieczęci: na ozdobnym
 kartuszu rybak w łódce skierowany
 w prawo
 Publikacje: –

nr 141

Rokitsch (Rokicie) I

Datacja odcisku: 1822
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w.
 – 1. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Koźlu,
 sygn. 27761, k. 43 (1822), k. 134v (1849)
 Typologia wizerunku: topograficzne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe}* ROKITSCH GEMEIN:
 SIEGEL || COSELER | KREIS
 Opis pola pieczęci: budynek młyna (?)
 Publikacje: –

nr 142

Rokitsch (Rokicie) II

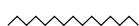
Datacja odcisku: 1863
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w.
 – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: APOp, SO w Koźlu,
 sygn. 27873, k. 4 (1863)
 Typologia wizerunku: topograficzne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe}* + GEMEINDE
 ROKITSCH + || KREIS COSEL
 Opis pola pieczęci: na ozdobnym
 kartuszu budynek młyna (?)
 Publikacje: –

nr 143

Rokitsch (Rokicie) III

Datacja odcisku: 1927
 Chronologia odcisku: pocz. XX w.
 – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: APOp, WP w Koźlu,
 sygn. 40, s. 228 (1927)
 Typologia wizerunku: topograficzne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe}* + GEMEINDE
 ROKITSCH + || KREIS COSEL
 Opis pola pieczęci: na ozdobnym
 kartuszu budynek młyna (?)
 Publikacje: –

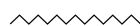

nr 144

Roschowitzdorf (Roszowice)

Datacja odcisku: 1927
 Chronologia odcisku: pocz. XX w.
 – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: APOp, WP w Koźlu,
 sygn. 40, s. 124, 238, 239 (1927), APOp,
 RO, sygn. 62728, b.p. (1924)
 Typologia wizerunku: herbowe
 Legenda pieczęci w otoku:
{pojedyncze obrzeżenie ciągłe} + GEM.
 ROSCHOWITZ-DORF + || KREIS COSEL
 Opis pola pieczęci: na ozdobnym
 kartuszu gwiazda sześcioramienna
 Publikacje: –

nr 145

Rzetztitz (Rzeczyce) I

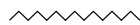
Datacja odcisku: 1856
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – 1856
 Wymiary odcisku: Ø 32 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Pawłowiczkach, sygn. 675, s. 223 (1856)
 Typologia wizerunku: motywy leśne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} RZETZICZER GEM: SIEGEL || COSELER | KREIS
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} drwał z rydłem do karczowania na ramieniu pomiędzy dwoma drzewami
 Publikacje: –

nr 146

Rzetztitz (Rzeczyce) II

Datacja odcisku: 1927
 Chronologia odcisku: pocz. XX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: APOp, WP w Koźlu, sygn. 40, s. 136 (1927)
 Typologia wizerunku: motywy leśne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} + GEMEINDE RZETZITZ + || KREIS COSEL
 Opis pola pieczęci: na ozdobnym kartuszu drwał z rydłem do karczowania na ramieniu pomiędzy dwoma drzewami
 Publikacje: –

nr 147

Sackenhoy (Grabówka) I

Datacja odcisku: 1850
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – 1. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 28 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Koźlu, sygn. 23168, k. 149v (1850)
 Typologia wizerunku: herbowe
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} COLLONIE SACKENHOYM || COSELER | KREYS
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} wspięty, zwrócony w prawo lew trzymający kosę
 Publikacje: –

nr 148

Sackenhoy (Grabówka) II

Datacja odcisku: 1927
 Chronologia odcisku: pocz. XX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: APOp, WP w Koźlu, sygn. 40, s. 240 (1927), sygn. 151, s. 95 (1931)
 Typologia wizerunku: herbowe
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} + GEMEINDE SACKENHOYM + || KREIS COSEL
 Opis pola pieczęci: na ozdobnym kartuszu wspięty, zwrócony w prawo lew trzymający kosę
 Publikacje: –

nr 149

Sacrau (Zakrzów)

Datacja odcisku: 1927
 Chronologia odcisku: pocz. XX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, WP w Koźlu, sygn. 40, s. 173 (1927), sygn. 151, s. 163 (1932)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} + GEMEINDE SAKRAU + || KREIS COSEL
 Opis pola pieczęci: na ozdobnym kartuszu lemiesz w słup, za nim skrzyżowane cep i widły, po lewej litera S
 Publikacje: –

nr 150

Sławentzitz (Sławięcice)

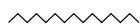
Datacja odcisku: 1870
 Chronologia odcisku: koniec XIX w. – 1927
 Wymiary odcisku: Ø 34 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: zielony
 Sygnatura akt: APOp, –
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} + GEMEINDE SŁAWIENTZITZ + || KREIS COSEL
 Opis pola pieczęci: na ozdobnym kartuszu chłop trzymający kosę w lewej ręce, po prawej roślina
 Publikacje: –

nr 151

Slawentzitz Dorf (Sławięcice)

Datacja odcisku: 1927
 Chronologia odcisku: pocz. XX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: APOp, WP w Koźlu, sygn. 40, s. 150 (1927)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w otoku i w polu: {podwójne obrzeżenie ciągłe} Gemeinde-Vorstand || R.-B. Oppeln
 W polu: Slawentzitz-Dorf (nad i pod napisem ozdobny ornament)
 Publikacje: –

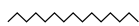

nr 152

Slawentzitz Colonie (Sławięcice)

Datacja odcisku: 1927
 Chronologia odcisku: pocz. XX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 32 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: brązowy
 Sygnatura akt: APOp, WP w Koźlu, sygn. 40, s. 167 (1927)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w otoku i w polu: {podwójne obrzeżenie ciągłe} Gemeinde-Vorstand || Kreis Cosel O/S.
 W polu: Slawentzitz- | Colonie (nad i pod napisem ozdobny ornament)
 Publikacje: –

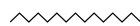

nr 153

Stöblau (Stebłów)

Datacja odcisku: 1927
 Chronologia odcisku: pocz. XX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: APOp, WP w Koźlu, sygn. 40, s. 114, 221 (1927)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} + GEMEINDE STÖBLAU + || KREIS COSEL
 Opis pola pieczęci: na ozdobnym kartuszu widły w słup, za nimi skrzyżowane kosa z cepem
 Publikacje: –

nr 154

Suckowitz (Sukowice) I

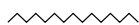
Datacja odcisku: 1896
 Chronologia odcisku: koniec XIX w. – 1927
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: APOp, RO, sygn. 51996, b.p. (1896), APOp, WP w Koźlu, sygn. 151, s. 171 (1932)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} + GEMEINDE SUKOWITZ + || KREIS COSEL
 Opis pola pieczęci: na ozdobnym kartuszu chłop z kosą na ramieniu
 Publikacje: –

nr 155

Suckowitz (Sukowice) II

Datacja odcisku: 1927
 Chronologia odcisku: pocz. XX w. – 1927
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: APOp, WP w Koźlu, sygn. 40, s. 158 (1927)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} + GEMEINDE SUKOWITZ + || KREIS COSEL
 Opis pola pieczęci: na ozdobnym kartuszu chłop z kosą na ramieniu
 Publikacje: –

nr 156

Teschenau (Ciesznów)

Datacja odcisku: 1927
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: APOp, WP w Koźlu, sygn. 40, s. 109 (1927)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} + GEMEINDE TESCHENAU + || KREIS COSEL
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} grabie w słup, za nimi skrzyżowane cep i kosa
 Publikacje: –

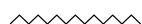

nr 157

Trawnig (Trawniki)

Datacja odcisku: 1927
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w.
 – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: APOp, WP w Koźlu,
 sygn. 40, s. 130 (1927), APOp, RO,
 sygn. 82194, b.p. (1925)
 Typologia wizerunku: motywy
 rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe} * GEMEINDE
 TRAWNIG * || KREIS COSEL
 Opis pola pieczęci: na ozdobnym
 kartuszu chłop trzymający kosę
 Publikacje: –

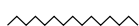

nr 158

Tscheidt (Szczyty)

Datacja odcisku: 1927
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w.
 – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: APOp, WP w Koźlu,
 sygn. 40, s. 143 (1927), sygn. 151, s. 123
 (1931)
 Typologia wizerunku: motywy leśne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe} * GEMEINDE
 TSCHIEDT * || KREIS COSEL
 Opis pola pieczęci: na ozdobnym
 kartuszu trzy drzewa liściaste
 Publikacje: –

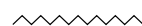

nr 159

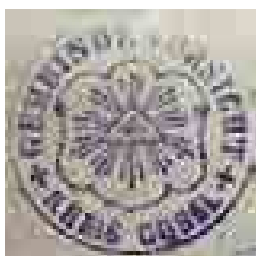

Urbanowitz (Urbanowice)

Datacja odcisku: 1927
 Chronologia odcisku: pocz. XX w.
 – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 32 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: APOp, WP w Koźlu,
 sygn. 40, s. 206 (1927)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w otoku i w polu:
 {podwójne obrzeżenie ciągłe}
 GEMEINDE || Kreis Cosel O/S.
 W polu: URBANOWITZ (nad i pod
 napisem ozdobny ornament)
 Publikacje: –

nr 160

Vorsicht (Opatrzność)

Datacja odcisku: 1927
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w.
 – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: APOp, WP w Koźlu,
 sygn. 40, s. 200 (1927)
 Typologia wizerunku: symbolika
 religijna / godło mówiące
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe} + GEMEINDE
 VORSICHT + || KREIS COSEL
 Opis pola pieczęci: na ozdobnym
 kartuszu oko Opatrzności
 Publikacje: –

nr 161

Warmunthau (Warmuntowice) I

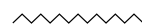
Datacja odcisku: 1859
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w.
 – 2 poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 28 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w
 Pawłowiczkach, sygn. 467, s. 207 (1859)
 Typologia wizerunku: motywy
 rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe} WARMUNTOW
 GEM: SIEG || COSELER | KREIS
 Opis pola pieczęci: ptak siedzący
 na stogu, po prawej dwa kłosa zboża,
 po lewej sierp skierowany do środka
 pola
 Publikacje: –

nr 162

Warmunthau (Warmuntowice) II

Datacja odcisku: 1927
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w.
 – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: APOp, WP w Koźlu,
 sygn. 40, s. 222 (1927)
 Typologia wizerunku: motywy
 rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe} + GEMEINDE
 WARMUNTHAU + || KREIS COSEL
 Opis pola pieczęci: na ozdobnym
 kartuszu ptak siedzący na stogu,
 po prawej dwa kłosa zboża, po lewej
 sierp skierowany do środka pola
 Publikacje: –

nr 164

Wiegenschütz (Większyce) I

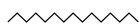
Datacja odcisku: 1856
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w.
 – 1856
 Wymiary odcisku: Ø 28 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Prudniku,
 sygn. 19708, k. 35 (1856)
 Typologia wizerunku: motywy
 rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku:
 WIEGENSCHÜTZ GEM. SIEGEL || IN
 COSLER CR (pod nazwą powiatu
 ornament ozdobny)
 Opis pola pieczęci: chłop z cepem
 na ramieniu idący w prawo, pojedyncza
 roślina po prawej i lewej stronie
 Publikacje: –

nr 165

Wiegenschütz (Większyce) II

Datacja odcisku: 1927
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w.
 – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, WP w Koźlu,
 sygn. 40, s. 225 (1927)
 Typologia wizerunku: motywy
 rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe} *GEMEINDE
 WIEGENSCHÜTZ* || KREIS COSEL
 Opis pola pieczęci: na ozdobnym
 kartuszu chłop z cepem na ramieniu
 skierowany w prawo
 Publikacje: –

nr 165

Wielmirzowitz (Wielmierzowice) I

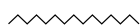
Datacja odcisku: 1843
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 27 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Leśnicy,
 sygn. 421, s. 187 (1843)
 Typologia wizerunku: motywy leśne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe} WIELMIRSZOWITZ
 || COSLER KR. (pod napisem ornament
 ozdobny)
 Opis pola pieczęci: drwal przy pracy
 Publikacje: –

nr 166

Wielmirzowitz (Wielmierzowice) II

Datacja odcisku: 1927
 Chronologia odcisku: pocz. XX w.
 – 1927
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: APOp, WP w Koźlu,
 sygn. 40, s. 174 (1927), APOp, SP
 w Koźlu, sygn. 186, s. 100 (1927)
 Typologia wizerunku: motywy leśne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe} + GEMEINDE
 WIELMIRZOWITZ + || KREIS COSEL
 Opis pola pieczęci: na ozdobnym
 kartuszu drwal z lewej i drzewo
 z prawej strony
 Publikacje: –

nr 167

Witoslawitz (Witosławice) I

Datacja odcisku: 1875
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w.
 – 1927
 Wymiary odcisku: 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w
 Pawłowiczkach, sygn. 1823, s. 231 (1875)
 Typologia wizerunku: motywy
 rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe} + GEMEINDE
 WITOSLAWITZ + || KREIS COSEL
 Opis pola pieczęci: na ozdobnym
 kartuszu skrzyżowane kosa i grabie
 Publikacje: –

nr 168

Witoslawitz (Witosławice) II

Datacja odcisku: 1927
 Chronologia odcisku: pocz. XX w.
 – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, WP w Koźlu,
 sygn. 40, s. 224 (1927), APOp, SO w
 Pawłowiczkach, sygn. 2271, s. 14 (1929)
 Typologia wizerunku: motywy
 rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe} + GEMEINDE
 WITOSLAWITZ + || KREIS COSEL
 Opis pola pieczęci: na ozdobnym
 kartuszu skrzyżowane kosa i grabie
 Publikacje: –

nr 169

Wronin (Wronin) I

Datacja odcisku: 1823
Chronologia odcisku: koniec XVIII w.
– 1. poł. XIX w.
Wymiary odcisku: Ø 28 mm
Kształt pieczęci: okrągła
Materiał odcisku: tusz
Kolor odcisku: czarny
Sygnatura akt: APOp, SO w Prudniku,
sygn. 1711, s. 56 (1823), sygn. 4170,
s. 53 (1850)
Typologia wizerunku: motywy
rustykalne / godło mówiące
Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze
obrzeżenie ciągłe} WRONIN GEM: SIGEL
|| IN · COSLER | CREIS
Opis pola pieczęci: pług skierowany
w prawo, nad nim cztery ptaki
Publikacje: –

nr 170

Wronin (Wronin) II

Datacja odcisku: 1927
Chronologia odcisku: pocz. XX w. – 1933
Wymiary odcisku: Ø 30 mm
Kształt pieczęci: okrągła
Materiał odcisku: tusz
Kolor odcisku: niebieski
Sygnatura akt: APOp, WP w Koźlu,
sygn. 40, s. 183 (1927), APOp, SO
w Pawłowiczkach, sygn. 2271, s. 14 (1929)
Typologia wizerunku: motywy
rustykalne / godło mówiące
Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze
obrzeżenie ciągłe} + GEMEINDE
WRONIN + || KREIS COSEL
Opis pola pieczęci: na ozdobnym
kartuszu pług skierowany w prawo,
nad nim cztery ptaki
Publikacje: –
Uwagi: wizerunek utrzymany
na pieczęci z 1937 roku (APOp, SO
w Pawłowiczkach, sygn. 2265, s. 3)

Kreis Falkenberg (powiat niemodliński)

nr 171 - 280

Kreis Falkenberg **(powiat niemodliński)**

nr 171 - 280

nr 171

Bielitz (Bielice) I

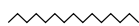
Datacja odcisku: 1831
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 29 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Niemodlinie, sygn. 4767, b.p. (1831), APOp, SP w Niemodlinie, sygn. 30, b.p. (1868)
 Typologia wizerunku: herbowe
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* [[* BYELITZER GEM SIGIL]] * || FALKENBERG | KREIS
 Opis pola pieczęci: wspięty lew, skierowany w prawo, przednie łapy opiera na tarczy, na której widnieje lilia
 Publikacje: opis Wilpert III.1, ryc. Wilpert nr 62
 Uwagi: lilia biskupia – wieś pod jurysdykcją patrymonialną księstwa biskupiego w Nysie, Triest t. II, s. 1155

nr 172

Bielitz (Bielice) II

Datacja odcisku: 1868
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 26 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Niemodlinie, sygn. 30, b.p. (1868)
 Typologia wizerunku: herbowe
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* BIELITZER GEMEINDE SIEG. || FALKENBERGER | KREIS
 Opis pola pieczęci: wspięty lew, skierowany w prawo, przednie łapy opiera na pustej tarczy
 Publikacje: –

nr 173

Borkwitz (Borkowice)

Datacja odcisku: 1860
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 26 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Niemodlinie, sygn. 154, b.p. (1860)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* GEMEINDE | SIEGEL VON | BORKWITZ | FALKENBERG | KREIS
 Publikacje: –

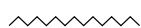

nr 174

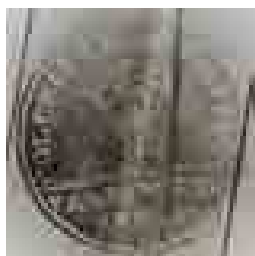

Brande (Prądy)

Datacja odcisku: 1827
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 26 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Niemodlinie, sygn. 951, k. 27 (1827)
 Typologia wizerunku: motywy leśne
 Legenda pieczęci w otoku: [[B]]RAN[[DE]] GEM [[SI]]GE[[L]] || FALCKENBER[[G]] CREYS | [[1776]]
 Opis pola pieczęci: drzewo o długim pniu i piętrowo położonych, poziomych konarach
 Publikacje: –

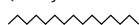

nr 175

Colonie Friedrichsfelde (Jemielin – majątek na obrzeżu Kuźnicy)

Datacja odcisku: 1857
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Niemodlinie, sygn. 168, b.p. (1857, 1870)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* COLONIE FRIDRICHSFELD || FALKENBERG | KREIS
 Opis pola pieczęci: chłop z motyką na ramieniu
 Publikacje: opis i ryc. M. Misztal, „Nowy Biuletyn Szkolny” nr 7/03 (dalej M. Misztal, DPK)

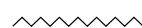

nr 176

Dambrau (Dąbrowa)

Datacja odcisku: 1863
 Chronologia odcisku: 1776 – XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 27 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Niemodlinie, sygn. 157, b.p. (1863)
 Typologia wizerunku: godło mówiące
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* DAMBRAUER · GEM · SIEGEL || FALKENBERG | KREIS | 1776
 Opis pola pieczęci: gałązka z trzema żołędziami wyrastająca z murawy
 Publikacje: opis Wilpert III.2, ryc. Wilpert nr 71

nr 177

Deutsch Jamke (Nowa Jamka)

Datacja odcisku: 1857
Chronologia odcisku: 1753 – XIX w.
Wymiary odcisku: Ø 30 mm
Kształt pieczęci: okrągła
Materiał odcisku: tusz
Kolor odcisku: czarny
Sygnatura akt: APOp, SP w
Niemodlinie, sygn. 47, b.p. (1857)
Typologia wizerunku: motywy
rustykalne

Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze
obrzeżenie ciągłe} * GEMEIN SIG: IN
IAMBKE * 1753 · ·

Opis pola pieczęci: {pojedyncze
obrzeżenie ciągłe} chłop z sierpem
w prawej i kapeluszem w lewej ręce,
po lewej stronie dwa ptaki w locie
Publikacje: –

nr 178

Dorf Friedland (Korfantów-Wieś) I

Datacja odcisku: 1829
Chronologia odcisku: 1774 – 1830
Wymiary odcisku: Ø 28 mm
Kształt pieczęci: okrągła
Materiał odcisku: tusz
Kolor odcisku: czarny
Sygnatura akt: APOp, SP w Niemodlinie,
sygn. 167, b.p. (1829, 1830)
Typologia wizerunku: motywy
rustykalne

Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze
obrzeżenie ciągłe} DORFF · FRIEDLAND
GEM SIG || FALCKENBERG | *CREYS*
| 1774

Opis pola pieczęci: chłop z sierpem
pochylony w prawo nad łanem zboża
Publikacje: –

nr 179

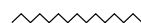

Dorf Friedland (Korfantów-Wieś) II

Datacja odcisku: 1851
Chronologia odcisku: XIX w.
Wymiary odcisku: Ø 30 mm
Kształt pieczęci: okrągła
Materiał odcisku: tusz
Kolor odcisku: czarny
Sygnatura akt: APOp, SP w
Niemodlinie, sygn. 167, b.p. (1851, 1863)
Typologia wizerunku: motywy
rustykalne

Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze
obrzeżenie ciągłe} DORF FRIEDLAND
GEMEIN: || FALKENBERG: | KREIS.

Opis pola pieczęci: chłop z sierpem
pochylony w prawo nad łanem zboża
Publikacje: opis i ryc. M. Misztal, DPK

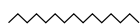

nr 180

Ellguth Friedland (Ligota Fyrlądzka)

Datacja odcisku: 1856
Chronologia odcisku: wg Wilperta
1817 – XIX w.
Wymiary odcisku: Ø 30 mm
Kształt pieczęci: okrągła
Materiał odcisku: tusz
Kolor odcisku: czarny
Sygnatura akt: APOp, SP w
Niemodlinie, sygn. 158, b.p. (1856)
Typologia wizerunku: inne formy
zatrudnienia ludności
Legenda pieczęci w otoku:
{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}
ELLGUTH FRIEDLAND: GEM: SIG ||
FALKENBERG | KREIS
Opis pola pieczęci: budynek kuźni
mechanicznej
Publikacje: opis i ryc. M. Misztal, DPK;
opis Wilpert III.4, ryc. Wilpert nr 74

nr 181

Ellguth Tillowitz (Ligota Tułowicka) I

Datacja odcisku: 1858
Chronologia odcisku: XIX w.
Wymiary odcisku: Ø 31 mm
Kształt pieczęci: okrągła
Materiał odcisku: tusz
Kolor odcisku: czarny
Sygnatura akt: APOp, SP w
Niemodlinie, sygn. 160, b.p. (1852,
1858, 1859)
Typologia wizerunku: motywy leśne
Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze
obrzeżenie ciągłe} ELLGOTT · ZU
TILLOWITZ || FALKENBERG | KREIS
Opis pola pieczęci: drzewo o nagich
gałęziach wyrastające z murawy,
z obu stron pnia napis: · GEM · · SIG ·
Publikacje: –

nr 182

Ellguth Tillowitz (Ligota Tułowicka) II

Datacja odcisku: 1861
Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w.
Wymiary odcisku: Ø 28 mm
Kształt pieczęci: okrągła
Materiał odcisku: tusz
Kolor odcisku: czarny
Sygnatura akt: APOp, SP w Niemodlinie,
sygn. 160, b.p. (1861), APOp, SO
w Niemodlinie, sygn. 1207, b.p. (1872)
Typologia wizerunku: napisowe
Legenda pieczęci w otoku i w
polu: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe}
GEMEINDE ELLGUTH TILLOWITZ ||
FALKENBERGER KREIS ·
W polu: SCHOLZEN | AMT.
(pod napisem ornament ozdobny)
Publikacje: –

nr 183

Ferdinandshof (Wyrebyń) I

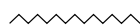
Datacja odcisku: 1844
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 34 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Niemodlinie, sygn. 162, b.p. (1844)
 Typologia wizerunku: symbolika religijna
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* [...]LLERSDORF[...] || [...]
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* krzyż ze wspornikiem z prawej, ze stojącym po lewej stronie ulem (?)
 Publikacje: –

nr 184

Ferdinandshof (Wyrebyń) II

Datacja odcisku: 1847
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 28 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Niemodlinie, sygn. 162, b.p. (1847, 1853)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* GEM · FERDINANDSHOF: S || FALKENBERGER | CREYS
 Opis pola pieczęci: trzy kłosa zboża, nad nimi napis FAW
 Publikacje: –

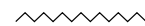

nr 185

Floste (Włostowa)

Datacja odcisku: 1846
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Niemodlinie, sygn. 164, b.p. (1846, 1862)
 Typologia wizerunku: inne formy zatrudnienia ludności (stawy rybne)
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* FLOSTER GEMEIN SIEG || FALKENBERG | KREIS
 Opis pola pieczęci: ryba (karp) skierowana w prawo, wyskakująca nad powierzchnię wody
 Publikacje: opis i ryc. M. Misztal, DPK, opis Wilpert III.3, ryc. Wilpert nr 75; opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, PGPN 1

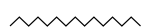

nr 186

Geppersdorf (Rzędziwojowice)

Datacja odcisku: 1835
 Chronologia odcisku: 1776 – XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 27 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Niemodlinie, sygn. 153, b.p. (1835)
 Typologia wizerunku: inne formy zatrudnienia ludności
 Legenda pieczęci w otoku: GEPPERSDORFF . GEM SIG . || FALCKENBER[[G]] | CREYS | [[1]]77[[6]]
 Opis pola pieczęci: ryba (karp) skierowana w prawo oraz wyrastające nad nią drzewo o trójkątnej koronie
 Publikacje: opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, PGPN 1

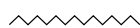

nr 187

Golschwitz (Goleczowice)

Datacja odcisku: 1840
 Chronologia odcisku: 1776 – XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 24 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Niemodlinie, sygn. 170, b.p. (1840, 1862)
 Typologia wizerunku: motywy kwietne i zielne
 Legenda pieczęci w otoku: GOLSCHWETZ · GEM · S || FALCKENBERG | CREYS | 1776
 Opis pola pieczęci: serce w słup na murawie, z górnej części serca wyrastają trzy kwiaty (róże)
 Publikacje: –

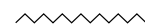

nr 188

Graase (Gracze)

Datacja odcisku: 1835
 Chronologia odcisku: 1776 – XIX w.
 Wymiary odcisku: 24 x 26 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Niemodlinie, sygn. 153, b.p. (1835)
 Typologia wizerunku: motywy leśne
 Legenda pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* [[GR]]AA[[CZ]]E GEM SIEGEL || [[FALKENBERG | CREYS]] | 177[[6]]
 Opis pola pieczęci: jeleni skierowany w prawo, w skoku nad wzgórzem, po lewej stronie drzewo liściaste
 Publikacje: –

nr 189

Gross Guhrau (Góra) I

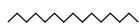
Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: 1798 – XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 25 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: GR:
 U: KLEIN GUHRA: GM: S ||
 FALCKENBE[[R:]] | * CREIS *
 Opis pola pieczęci: snop zboża w słup,
 z prawej i lewej strony snopa zapis
 daty: 1798
 Publikacje: opis Wilpert III.5

nr 190

Gross Guhrau (Góra) II

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w.
 – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 28 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie
 ciągłe} GR. U. KL. GUHRAU GEM. ||
 FALKENBERGER | KREIS
 Opis pola pieczęci: snop zboża w słup,
 z prawej i lewej strony snopa zapis daty:
 1798
 Publikacje: opis Wilpert III.5

nr 191

Gross und Klein Heidersdorf (Gościejowice Wielkie i Małe)

Datacja odcisku: 1857
 Chronologia odcisku: od 1774 – XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 26 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Niemodlinie,
 sygn. 43, b.p. (1857)
 Typologia wizerunku: zwierzęta
 Legenda pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie
 ciągłe} GR: U: KL: HEYDERSDORF: S: ||
 FALCKENBERG | CREIS | 177[[4]]
 Opis pola pieczęci: jelen w skoku
 nad murawą, dwa drzewa liściaste
 z prawej i lewej strony
 Publikacje: –

nr 192

Gross Mahlendorf (Malerzowice Wielkie)

Datacja odcisku: 1858
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Niemodlinie,
 sygn. 188, b.p. (1858, 1863)
 Typologia wizerunku: motywy leśne
 Legenda pieczęci w otoku:
 {pojedyncze obrzeżenie ciągłe}
 GROS[[A]]HLENDORF [[GEM]] S ||
 FALKENBERG | KREIS
 Opis pola pieczęci: drzewo o zwisających
 gałęziach wyrastające
 z murawy, po prawej stronie w pień
 wbita siekiera (?)
 Publikacje: –

nr 193

Gross Mangersdorf (Magnuszowice) I

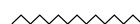
Datacja odcisku: 1835
 Chronologia odcisku: 1835 – 1850
 Wymiary odcisku: 24 x 26 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w
 Niemodlinie, sygn. 153, b.p. (1835);
 sygn. 189, b.p. (1850)
 Typologia wizerunku: Temida
 Legenda pieczęci w otoku:
 {pojedyncze obrzeżenie ciągłe}
 [[. MAN]]GER[[S]]D[[O]]RF GEM SIEG ||
 FALKENBER[[G]] | CR[[A]]YS
 Opis pola pieczęci: stojąca Temida
 z wagą w lewej i uniesionym mieczem
 w prawej ręce
 Publikacje: opis i ryc. A. Starczewska-
 Wojnar, PGPN 2

nr 194

Gross Mangersdorf (Magnuszowice) II

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w.
 – 1911
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: Temida
 Legenda pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie
 ciągłe} GEMEINDEVORSTAND GROSS
 MANGERSDORF || · KR. FALKENBERG
 O/S ·
 Opis pola pieczęci: Temida (stojący
 rycerz) z wagą w lewej i uniesionym
 mieczem w prawej ręce
 Publikacje: opis Wilpert III.15,
 ryc. Wilpert nr 79

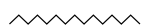

nr 195

Grüben (Grabin)

Datacja odcisku: 1845
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: 26 x 23 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Niemodlinie, sygn. 171, b.p. (1845), sygn. 153, b.p. (1835), APOp, SO w Niemodlinie, sygn. 736, k. 14v (1846)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w polu: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* GEMEIN | SIEGEL | GRUBEN | FALKENB: | CREIS
 Publikacje: –

nr 196

Guschwitz (Goszczowice) I

Datacja odcisku: 1887
 Chronologia odcisku: 1813 – XIX w.
 Wymiary odcisku: 25 x 28 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Niemodlinie, sygn. 254, b.p. (1887)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* GUSCHWITZER GEM: EIN SIG || FALKENBERG | KREIS | 1813 [lub 1815]
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* stojący chłop w kapeluszu z kosą w rękach
 Publikacje: opis Wilpert III.6; opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, PGNP 4

nr 197

Guschwitz (Goszczowice) II

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w. – 1911
 Wymiary odcisku: Ø 28 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* + GEMEINDE GUSCHWITZ + || KREIS FALKENBERG O/S.
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* stojący chłop w kapeluszu z kosą w rękach
 Publikacje: opis Wilpert III.6, ryc. Wilpert nr 68

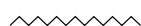

nr 198

Hammer Friedland (Kuźnica)

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 28 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911), M. Misztal, DPK (1866)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: HAMER FRIEDLAND: GEM: S. || FALKENBERG | KREIS
 Opis pola pieczęci: po lewej stronie stojący pasterz z laską w lewej ręce i sznurem (?) w prawej, pasący jedną owcę, po prawej stronie niskie drzewo (lub krzew)
 Publikacje: opis i ryc. M. Misztal, DPK, opis Wilpert III.7

nr 199

Hilbersdorf (Oldrzychowice) I

Datacja odcisku: 1826
 Chronologia odcisku: 1776 – XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 28 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Niemodlinie, sygn. 173, b.p. (1826), sygn. 153, b.p. (1835), sygn. 174, b.p. (1846)
 Typologia wizerunku: motywy kwietne i zielne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* HILBERSDORFF · GEM · S || [[F]]ALCKENBERG | CREYS | 177[[6]]
 Opis pola pieczęci: serce w słup, z górnej części serca wyrastają trzy kwiaty (róże)
 Publikacje: opis Wilpert III.8, mylnie opisany jako Hillersdorf

nr 200

Hilbersdorf (Oldrzychowice) II

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: poł. XIX w. – 1911
 Wymiary odcisku: Ø 28 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: motywy kwietne i zielne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* GEMEINDE HILBERSDORF || KREIS FALKENBERG | O.-Schles.
 Opis pola pieczęci: serce w słup, z górnej części serca wyrastają trzy kwiaty (róże)
 Publikacje: opis Wilpert III.8, mylnie opisany jako Hillersdorf

nr 201

Hillersdorf (Wielkie Łąki)

Datacja odcisku: 1856
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 28 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Niemodlinie, sygn. 163, b.p. (1856)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w polu: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} GEMEINDE | PREUSSISCH | HILLERSDORF | FALKENBERG | CREIS.
 Publikacje: –

nr 202

Jakobsdorf (Jakubowice)

Datacja odcisku: 1823
 Chronologia odcisku: 1776 – XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 24 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Niemodlinie, sygn. 1213, k. 20v (1823), APOp, SP w Niemodlinie, sygn. 176, b.p. (1862)
 Typologia wizerunku: zwierzęta
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} JACOBSDORFF · GEM · SIG || FALCKENBERG | CREYS
 Opis pola pieczęci: dzik (?) w skoku, z otwartym pyskiem, zwrócony w prawą stronę, nad nim data: 1776
 Publikacje: –

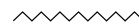

nr 203

Jatzdorf (Jaczowice)

Datacja odcisku: 1857
 Chronologia odcisku: 1776 – XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Niemodlinie, sygn. 49, b.p. (1857), sygn. 177, b.p. (1859)
 Typologia wizerunku: motywy kwietne i zielne
 Legenda pieczęci w otoku: IATZDORFFER · GEM · SIGL || FALCKENBERG | · CREYS · | 1776
 Opis pola pieczęci: roślina o dużym jajowatym pąku lub owocu i dwóch wąskich liściach, wyrastająca w prawo
 Publikacje: opis Wilpert III.10

nr 204

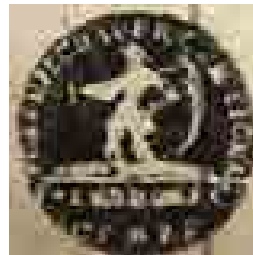

Julienthal (Ulianówka)

Datacja odcisku: 1858
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 24 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Niemodlinie, sygn. 180, b.p. (1858, 1866)
 Typologia wizerunku: motywy leśne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} * GEMEINDE SIEGEL IULIENTHALL
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} drzewo liściaste (dąb?) o grubym pniu
 Publikacje: opis i ryc. M. Misztal, DPK

nr 205

Karbischau (Skarbiszów) I

Datacja odcisku: 1845
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 27 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Niemodlinie, sygn. 153, b.p. (1835), sygn. 181, b.p. (1845)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: SCARBISCHAUER · GEM SIGEL || FALCKENBERG: | CREYS
 Opis pola pieczęci: chłop w kapeluszu, idący po murawie w prawą stronę, z kosą na ramieniu
 Publikacje: opis Wilpert III.11; opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, PGPN 4

nr 206

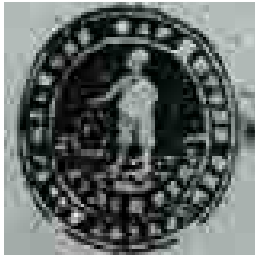

Karbischau (Skarbiszów) II

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 26 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {podwójne obrzeżenie ciągłe} · SCHULZENAMT u. GEMEINDE KARBISCHAU // KR. FALKENBERG.
 Opis pola pieczęci: chłop w kapeluszu, trzymający kosę w lewej ręce, prawą rękę opiera na biodrze
 Publikacje: opis Wilpert III.11, ryc. Wilpert nr 69; opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, PGPN 4

nr 207

Kirchberg (Tlustoręby) I

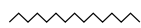
Datacja odcisku: 1851
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: 25 x 28 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w
 Niemodlinie, sygn. 182, b.p. (1851)
 Typologia wizerunku: motywy
 rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe}* * AN GOTTES
 S[.]EGEN IST ALLES GELEGEN // *
 KIRCHBERG
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe}* chłop siejący zboże
 prawą ręką
 Publikacje: –

nr 208

Kirchberg (Tlustoręby) II

Datacja odcisku: 1857
 Chronologia odcisku: 1776 – XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 27 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w
 Niemodlinie, sygn. 183, b.p. (1855, 1860)
 Typologia wizerunku: motywy
 rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe}* KIRCHBERG:
 U: PILZENDO. // GEM: SIGEL ||
 FALKENBERG: | · CREIS · | 1776
 Opis pola pieczęci: chłop z kosą na
 ramieniu kroczący w prawą stronę
 Publikacje: –

nr 209

Klein Mangersdorf (Magnuszowiczki) I

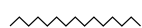
Datacja odcisku: 1853
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Niemodlinie,
 sygn. 190, b.p. (1853)
 Typologia wizerunku: zwierzęta
 Legenda pieczęci w otoku:
{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}
 KLEIN · MANGERSDORF · GM: S ||
 FALKENBERG | KREIS
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe}* łabędź (gęś?) zwrócony
 w prawą stronę, stojący na kamieniu (?)
 Publikacje: opis Wilpert III.16

nr 210

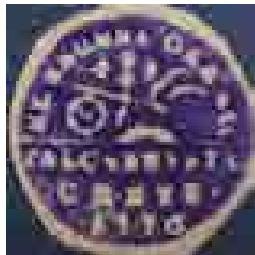

Klein Mangersdorf (Magnuszowiczki) II

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w.
 – przed 1911
 Wymiary odcisku: Ø 28 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: zwierzęta
 Legenda pieczęci w otoku:
{pojedyncze obrzeżenie ciągłe} KLEIN-
 MANGERSDORF || FALKENBERG |
 KREIS
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe}* łabędź zwrócony
 w prawą stronę, stojący na murawie
 Publikacje: opis Wilpert III.16,
 ryc. Wilpert nr 66

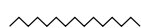

nr 211

Klein Sarne (Sarny Małe)

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: 1776 – XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 26 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: motywy
 rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: KL SARNEI
 GEM SIG || FALCKENBERG | CREYS
 | 1776
 Opis pola pieczęci: pług zwrócony
 w prawo, nad nim cztery ptaki w locie
 Publikacje: opis Wilpert III.27

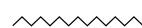

nr 212

Klein Schnellendorf (Przydroże Małe)

Datacja odcisku: 1856
 Chronologia odcisku: od 1776 – XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 28 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w
 Niemodlinie, sygn. 212, b.p. (1856);
 M. Misztal, DPK (1864)
 Typologia wizerunku: zwierzęta
 Legenda pieczęci w otoku:
{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}
 KL. SCHNELLENDORFF · G: ||
 FALCKENBERG | · CREYS · | 1776
 Opis pola pieczęci: stojący koń (?)
 zwrócony w prawo, za i przed koniem
 dwa okrągłe kwiaty (?)
 Publikacje: M. Misztal, DPK (błędnie
 odczytana data 1746)

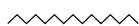

nr 213

Kleuschnitz (Klucznik)

Datacja odcisku: 1849
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 28 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Niemodlinie, sygn. 185, b.p. (1849)
 Typologia wizerunku: motywy leśne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}*
 KL[[E]]USC[[H]]NIT[[ZE]]R GEME[[I]]N. [[S]] || FALKENBER[[G]] | CREIS
 Opis pola pieczęci: drzewo o grubym pniu i trójkątnej koronie wyrastające z murawy, po obu stronach korony drzewa data: 1812 (lub 1813)
 Publikacje: opis Wilpert III.12 (błędnie podaje nazwę wsi Kluschwitz)

nr 214

Korpitz (Kuropas)

Datacja odcisku: 1849
 Chronologia odcisku: 1776 – XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 26 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Niemodlinie, sygn. 186, b.p. (1849), APOp, SO w Korfantowie, sygn. 483, k. 3 (1804)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* KORPITZER · GEM · SIGL || FALCKENBERG | * CREYS * | 1776
 Opis pola pieczęci: trzy kłosa zboża wyrastające z murawy
 Publikacje: opis Wilpert III.13

nr 215

Lamsdorf (Łambinowice) I

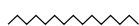
Datacja odcisku: 1722
 Chronologia odcisku: XVIII w.
 Wymiary odcisku: 20 x 25 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: papier na podkładzie z laku
 Kolor odcisku: biały
 Sygnatura akt: Zemský archiv v Opavě [dalej ZAO], KK, sygn. 22, b.p. (1722)
 Typologia wizerunku: motywy kwiatne i zielne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* LAMPSDORFF [...]
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* serce w słup przebite dwiema skrzyżowanymi strzałami skierowanymi górzem ku górze, z górnej części serca wyrastają trzy kwiaty (róże)
 Publikacje: –

nr 216

Lamsdorf (Łambinowice) II

Datacja odcisku: 1826
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 20 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Korfantowie, sygn. 217, k. 20 (1826)
 Typologia wizerunku: motywy kwiatne i zielne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* LAMSDORFF GEMEIN SIG || FALKENBERG: | KREIS
 Opis pola pieczęci: serce w słup przebite dwiema skrzyżowanymi strzałami skierowanymi górzem ku górze, z górnej części serca wyrastają trzy kwiaty (róże)
 Publikacje: –

nr 217

Mausechwitz (Myszowice)

Datacja odcisku: 1840
 Chronologia odcisku: 1776 – XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 29 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Niemodlinie, sygn. 191, b.p. (1840, 1863)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* MAUSCHWITZ · GEM · SIGEL || FALCKENBERG | * CREYS * | 1776
 Opis pola pieczęci: ostrze kosy w słup, za nim skrzyżowane grabie i cep
 Publikacje: opis Wilpert III.17, opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, PGPN 3

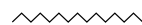

nr 218

Michelsdorf (Michałówek)

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w. – 1911 r.
 Wymiary odcisku: Ø 29 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: zielony
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* GEMEINDEVORSTAND MICHELSDORF || KREIS | FALKENBERG o/S.
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* skrzyżowane grabie i kosa
 Publikacje: opis Wilpert III.18, ryc. Wilpert nr 63; opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, PGPN 3

Freunde Wolfgang Adolph

4. 1851

... mit dem ...
...
...

den August 1851.

...

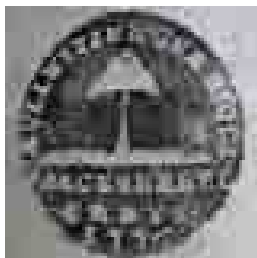

Sub ...
...

...

J. S.
...

nr 219

Mullwitz (Molestowice) I

Datacja odcisku: 1862
 Chronologia odcisku: 1776 – XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 26 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w
 Niemodlinie, sygn. 193, b.p. (1862)
 Typologia wizerunku: motyw leśny
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe} MULLWITZER · GEM ·
 · SIGEL || FALCKENBERG | · CREYS ·
 | 1776
 Opis pola pieczęci: drzewo o trójkątnej
 koronie wyrastające z murawy
 Publikacje: opis Wilpert III.19

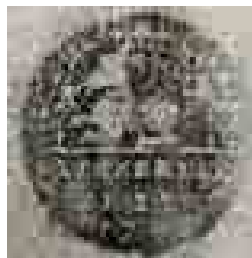
nr 220

Mullwitz (Molestowice) II

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: 1872 – przed 1911
 Wymiary odcisku: Ø 28 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: motyw leśny
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe} MULLWITZER GEM ·
 · SIGEL || FALCKENBERG | + KREIS +
 | 1776
 Opis pola pieczęci: drzewo o trójkątnej
 koronie wyrastające z murawy
 Publikacje: opis Wilpert III.19,
 ryc. Wilpert nr 70

nr 221

Nikoline (Mikolin)

Datacja odcisku: 1835
 Chronologia odcisku: 1786 – XIX w.
 Wymiary odcisku: 26 x 27 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w
 Niemodlinie, sygn. 153, b.p. (1835)
 Typologia wizerunku: zwierzęta
 Legenda pieczęci w otoku:
 [[N]]IC[[K]]O[[LINER GEM SIG]] ||
 FALCKENBERG | CREYS | 1786
 Opis pola pieczęci: leżący osioł
 zwrócony w prawą stronę
 Publikacje: –

nr 222

Niewe (Niwy)

Datacja odcisku: 1849
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 26 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w
 Niemodlinie, sygn. 196, b.p. (1849),
 sygn. 153, b.p. (1835)
 Typologia wizerunku: zwierzęta
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe} SIEG D GEMEINDE
 NIEWE || FALCKENBERG | KREIS
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe} stojący kogut
 o wygiętym ogonie, zwrócony w prawą
 stronę
 Publikacje: –

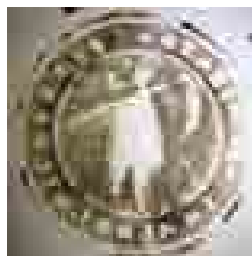
nr 223

Niewodnik (Niewodniki) I

Datacja odcisku: 1845
 Chronologia odcisku: 1776 – poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 27 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w
 Niemodlinie, sygn. 194, b.p. (1845),
 sygn. 153, b.p. (1835)
 Typologia wizerunku: motyw
 rustykalny
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe} NIEWODNIC[[ER]]
 GEM SIGL || FALCKENBERG | CREYS
 | · 1776 ·
 Opis pola pieczęci: chłop idący
 w prawo z kosą na ramieniu
 Publikacje: –

nr 224

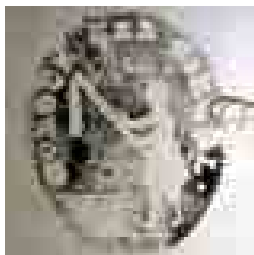

Niewodnik (Niewodniki) II

Datacja odcisku: 1860
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Niemodlinie,
 sygn. 60, b.p. (1860)
 Typologia wizerunku: motyw
 rustykalny
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe} * GEMEIN [[S]]I[[G]]
 IN NIWODNICK * 1718: (?)
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe} chłop z fajką w ustach
 idący w prawo z kosą na ramieniu
 Publikacje: opis i ryc. A. Starczewska-
 Wojnar, PGPN 1

nr 225

Norok (Narok) I

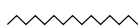
Datacja odcisku: 1835
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: 21 x 25 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Niemodlinie, sygn. 153, b.p. (1835)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie perelkowej}* NOROCK : GEM : SIEGEL ·
 Opis pola pieczęci: stojący nad rozścielonym zbożem chłop z cepem w rękach, zwrócony w prawą stronę
 Publikacje: opis Wilpert III.20

nr 226

Norok (Narok) II

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: 1838 – XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 24 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* NOROCK . GEM . SIEGEL || FALKENBERG | GER KRS. | 1838
 Opis pola pieczęci: stojący nad rozścielonym zbożem chłop z cepem w rękach, zwrócony w prawą stronę
 Publikacje: opis Wilpert III.20

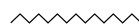

nr 227

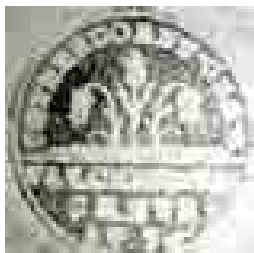

Nussdorf (Niesiebedowice)

Datacja odcisku: 1836
 Chronologia odcisku: 1789 – XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 27 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Niemodlinie, sygn. 153, b.p. (1835, 1836), sygn. 199, b.p. (1857)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* NÜSSDORFF . GEM : SIGL || FALCKENBERG | CREYS | 1789
 Opis pola pieczęci: chłop idący w prawo z kosą na ramieniu
 Publikacje: opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, PGPN 4

nr 228

Petersdorf (Piotrowa)

Datacja odcisku: 1847
 Chronologia odcisku: 1776 – XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 28 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Niemodlinie, sygn. 200, b.p. (1847, 1858)
 Typologia wizerunku: motywy kwiatne i zielne
 Legenda pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* PETERSDORFF : GEM : S || FALCK[[ENBERG]] | · CREYS · | 1776
 Opis pola pieczęci: trzy kwiaty dzwonkowatego kształtu, środkowy wyprostowany, boczne pochylone na zewnątrz
 Publikacje: opis Wilpert III.21, ryc. Wilpert nr 67

nr 229

Piechotzüt (Piechocice) I

Datacja odcisku: 1860
 Chronologia odcisku: 1818 – 1893
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Niemodlinie, sygn. 201, b.p. (1860)
 Typologia wizerunku: Temida
 Legenda pieczęci w otoku i w polu: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* PIECHOTZÜZ · GEMEIN · SIEG || FALKENBERG : | KREIS
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* stojąca Temida z opaską na oczach, z wagą w lewej i uniesionym mieczem w prawej ręce, obok jej stóp data: 1818 (?)
 Publikacje: opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, PGPN 2

nr 230

Piechotzüt (Piechocice) II

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: 1893 – 1911
 Wymiary odcisku: Ø 29 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: Temida
 Legenda pieczęci w otoku i w polu: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* GEMEINDE PIECHOTZÜTZ || FALKENBERG | KREIS
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* stojąca Temida z opaską na oczach, z wagą w lewej i uniesionym mieczem w prawej ręce, obok jej stóp data: 1893
 Publikacje: opis Wilpert III.22

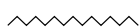

nr 231

Plieschnitz (Pleśnica)

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: PLIESCHNIZ · GEMEIN · SIEG: || FALKENBERG · | KREIS
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* chłop idący w prawo z kosą na ramieniu
 Publikacje: opis Wilpert III.23

nr 232

Polnisch Jamke (Stara Jamka) I

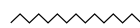
Datacja odcisku: 1852
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Niemodlinie, sygn. 179, b.p. (1852, 1860)
 Typologia wizerunku: inne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* [[POLN]] JAMBKE : [.] : GE[[M SIG]]L || FALKENBERG | KREIS
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* stojąca kobieta z ptakiem (kaczką?) siedzącą na jej prawej dłoni i z niezidentyfikowanym przedmiotem w lewej, u stóp nieczytelny napis, może data
 Publikacje: opis Wilpert III.9

nr 233

Polnisch Jamke (Stara Jamka) II

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: 1894 – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: inne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* GEMEINDE POLNISCH JAMKE || FALKENBERGER | KREIS
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* stojąca kobieta z ptakiem (wroną?) siedzącą na prawej dłoni i z kotwicą w lewej, u stóp data: 1894
 Publikacje: opis Wilpert III.9, ryc. Wilpert nr 77

nr 234

Polnisch Leipe (Lipowa) I

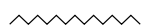
Datacja odcisku: 1858
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 24 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: APOp, SP w Niemodlinie, sygn. 180, b.p. (1858, 1866)
 Typologia wizerunku: motywy leśne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* LEIPEN GEMEIN · SIEGEL || FALCKENBERG | CREYS | 1776
 Opis pola pieczęci: trzy drzewa liściaste (lipy?)
 Publikacje: opis i ryc. M. Misztal, DPK

nr 235

Polnisch Leipe (Lipowa) II

Datacja odcisku: 1901
 Chronologia odcisku: pocz. XX w.
 Wymiary odcisku: Ø 31 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: APOp, USC w Chróście, sygn. 85, b.p. (1901)
 Typologia wizerunku: motywy leśne
 Legenda pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* + GEMEINDE POLN.-LEIPE + || KR. FALKENBERG, O.-S.
 Opis pola pieczęci: trzy drzewa liściaste (lipy?) wyrastające z murawy, między nimi przepływający strumień (?)
 Publikacje: opis Wilpert III.14

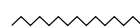

nr 236

Puschine (Puszyna)

Datacja odcisku: 1846
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 29 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Niemodlinie, sygn. 202, b.p. (1846)
 Typologia wizerunku: motywy leśne
 Legenda pieczęci w otoku: PUSCHINER · GEMEIN · SIEG: || FALKENBERG | KREIS
 Opis pola pieczęci: trzy rośliny (drzewa?) o dziwnego kształtu kwiatach (lub koronach)
 Publikacje: –

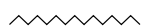

nr 237

Ranisch (Rączka)

Datacja odcisku: 1835
 Chronologia odcisku: 1821 – XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 25 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w
 Niemodlinie, sygn. 153, b.p. (1835, 1845)
 Typologia wizerunku: motywy
 kwiatne i zielne
 Legenda pieczęci: {pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe} GEMEINDE
 RANISCH || FALCKENBERG | CREIS |
 1821 (?)
 Opis pola pieczęci: serce, z którego
 wierzchołka wyrastają trzy kwiaty
 (róże?), po obu stronach serca dwa
 pióra (?)
 Publikacje: opis i ryc. M. Misztal, DPK

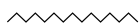

nr 238

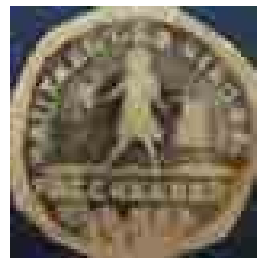

Raschwitz (Radoszowice)

Datacja odcisku: 1827
 Chronologia odcisku: 1776 – XIX w.
 Wymiary odcisku: 26 x 24 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w
 Niemodlinie, sygn. 204, b.p.
 (1827), sygn. 153, b.p. (1835), SO w
 Niemodlinie, sygn. 2583, k. 20v (1828)
 Typologia wizerunku: inne formy
 zatrudnienia ludności
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe} [[RA]]SCHWITZE[[R]]
 GEM S || FALCKENBERG | CREYS |
 1776 (?)
 Opis pola pieczęci: człowiek stojący
 na łodzi z wiosłem w ręce, zwrócony
 w prawo
 Publikacje: opis i ryc. A. Starczewska-
 Wojnar, GGPn 1

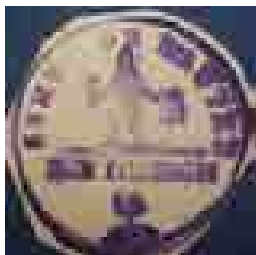
nr 239

Rautke (Rutki) I

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w.
 – XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 26 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: inne formy
 zatrudnienia ludności
 Legenda pieczęci w otoku: RAUTKER
 · GEM · SIEGEL || FALCKENBERG |
 CREYS | [17.]
 Opis pola pieczęci: zwrócony w prawo
 stojący człowiek, który trzyma w prawej
 ręce kubek, w lewej dzban
 Publikacje: opis Wilpert III.24, ryc.
 Wilpert nr 76
 Uwagi: Wilpert mylnie nazywa wieś
 Rauske

nr 240

Rautke (Rutki) II

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w.
 – 1911
 Wymiary odcisku: Ø 26 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: inne formy
 zatrudnienia ludności
 Legenda pieczęci w otoku:
 GEMEINDE RAUTKE || KREIS
 FALCKENBERG (pod nazwą powiatu
 ornament ozdobny)
 Opis pola pieczęci: zwrócony w prawo
 stojący człowiek, który trzyma
 w prawej ręce kubek, w lewej dzban
 Publikacje: opis Wilpert III.24

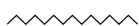

nr 241

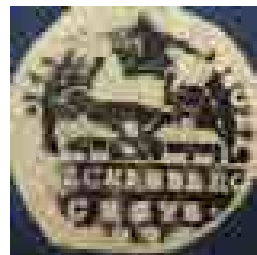

Rogau (Rogi)

Datacja odcisku: 1842
 Chronologia odcisku: 1776 – XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 26 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w
 Niemodlinie, sygn. 206, b.p. (1842)
 Typologia wizerunku: herbowe
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe} [[ROGA]]UER · GEM
 · SIEGEL || FALCKENBERG | CREYS |
 1776
 Opis pola pieczęci: zwrócony w prawo
 gryf zionący ogniem, trzymający
 w łapach zapaloną świecę
 Publikacje: opis Wilpert III.25

nr 242

Rossdorf (Roszkowice)

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: 1776 – 1911
 Wymiary odcisku: Ø 26 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: zwierzęta /
 topograficzne
 Legenda pieczęci w otoku:
 [[R]]OSSDO[[RFF]] · GEM · SIGEL ||
 [[FA]]LCKENBERG | CREYS | 1776
 Opis pola pieczęci: koń zwrócony
 w prawo, w skoku nad dwoma
 domami; obok domów kwitnące
 kwiaty
 Publikacje: opis Wilpert III.26
 Uwagi: der Ross (niem.) – rumak

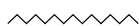

nr 243

Sabine (Sowin)

Datacja odcisku: 1846
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 26 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Niemodlinie, sygn. 207, b.p. (1846)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne i leśne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* SABINE . GEMEIN . SIEG : || FALKENBERG | CREIS
 Opis pola pieczęci: dwa skrzyżowane topory oraz powyżej nich dwa skrzyżowane cepy, nad narzędziami trzy kwiaty
 Publikacje: opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, PGNP 3

nr 244

Schaderwitz (Szadurczyce) I

Datacja odcisku: 1811
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – 1816
 Wymiary odcisku: 24 x 26 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Niemodlinie, sygn. 2559, k. 7 (1811)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w polu: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* GEMEIN | SIEGEL | SCHADERWITZ | NEISSER | CREIS
 Publikacje: –

nr 245

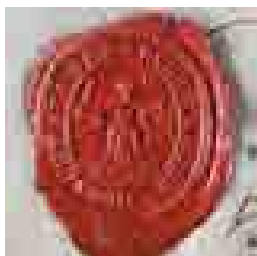

Schaderwitz (Szadurczyce) II

Datacja odcisku: 1846
 Chronologia odcisku: 1816 – 1. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 20 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Niemodlinie, sygn. 208, b.p. (1846)
 Typologia wizerunku: herbowe
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* SCHADERWITZ G[[EM : SI]]EG : || FALKENBERG | KREIS
 Opis pola pieczęci: stojący na murawie lew zwrócony w prawo, w przedniej łapie trzyma kosę
 Publikacje: –

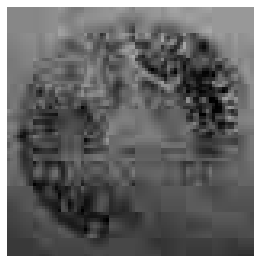
nr 246

Schedlau (Szydłowice Śląski) I

Datacja odcisku: 1723
 Chronologia odcisku: XVIII w.
 Wymiary odcisku: –
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: lak
 Kolor odcisku: czerwona
 Sygnatura akt: APW, KK, sygn. 163, b.p. (1723)
 Typologia wizerunku: Temida
 Legenda pieczęci w otoku: *{podwójne obrzeżenie wierzcowe i ciągłe}* + SCHEDLAUER GERICHT SIEGEL
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie perełkowe}* stojąca Temida z opaską na oczach, z mieczem w prawej i wagą w lewej ręce
 Publikacje: opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, PGNP 2

nr 247

Schedlau (Szydłowice Śląski) II

Datacja odcisku: 1830
 Chronologia odcisku: 1776 – poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Niemodlinie, sygn. 209, b.p. (1830)
 Typologia wizerunku: Temida
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* SCHEDLAUER GEM SIGEL || FALCKENBER[[G]] | CRE[[IS]] | 17[[76]] (?)
 Opis pola pieczęci: stojąca Temida z opaską na oczach, z mieczem w prawej i wagą w lewej ręce
 Publikacje: opis Wilpert III.28

nr 248

Schedlau (Szydłowice Śląski) III

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w. – 1911
 Wymiary odcisku: Ø 26 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: Temida
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* · GEMEINDE SCHEDLAU · || KR. FALKENBERG O/S
 Opis pola pieczęci: stojąca Temida z opaską na oczach, z mieczem w prawej i wagą w lewej ręce
 Publikacje: opis Wilpert III.28, ryc. Wilpert nr 78

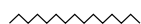

nr 249

Schedliske (Siedliska)

Datacja odcisku: 1859
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Niemodlinie, sygn. 210, b.p. (1859)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} SCHEDLISKE · GEM[[EIN S]]i[[G]] || FALKENBERG | KREIS
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} chłop idący w prawo po murawie z widłami na ramieniu
 Publikacje: –

nr 250

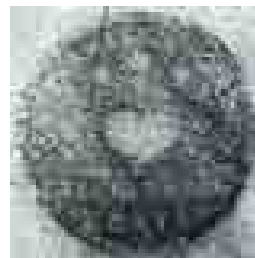

Scheppanowitz (Szczebanowice)

Datacja odcisku: 1847
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 32 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Niemodlinie, sygn. 155, b.p. (1847, 1851), APOp, SO w Niemodlinie, sygn. 928, k. 32v (1851)
 Typologia wizerunku: zwierzęta
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} CZEPPANOWITZER GEM. SIEG. || FALKENBERG | KREIS | 1776
 Opis pola pieczęci: ptak (orzeł?) z rozłożonymi skrzydłami stojący na górze, zwrócony w prawo
 Publikacje: –

nr 251

Scheppelwitz (Ciepielowice) I

Datacja odcisku: 1835
 Chronologia odcisku: 1. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 28 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Niemodlinie, sygn. 153, b.p. (1835)
 Typologia wizerunku: motywy kwiatne i zielne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} [[SCHEPPE]]LWITZE[[R GEM SIEG]] || [[F]]ALCKENBE[[RG]] | CREIS
 Opis pola pieczęci: serce, z którego wierzchołka wyrastają trzy kwiaty (róże?)
 Publikacje: –

nr 252

Scheppelwitz (Ciepielowice) II

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: 1776 – XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 26 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: zielony
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: motywy kwiatne i zielne
 Legenda pieczęci w otoku: {podwójne obrzeżenie ciągłe} * SCHEPPELWITZER GEM. SIEGEL * // FALKENBERGER- // KREIS
 Opis pola pieczęci: serce, z którego wierzchołka wyrastają trzy kwiaty (róże?), po prawej stronie 17, po lewej 76
 Publikacje: opis Wilpert III.29

nr 253

Schiedlow (Szydłów) I

Datacja odcisku: 1866
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Niemodlinie sygn. 1241, b.p. (1866), APOp, SP w Niemodlinie, sygn. 211, b.p. (1852)
 Typologia wizerunku: motywy leśne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} SCHIEDLOW · GEMEIN · SIG : || FALKENBERG | KREYS
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} drzewo iglaste wyrastające z murawy, z prawej strony topór oparty o pień
 Publikacje: –

nr 254

Schiedlow (Szydłów) II

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: pocz. XX w.
 Wymiary odcisku: Ø 35 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: motywy leśne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} Gemeinde Schiedlow || Kreis Falkenberg
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} drzewo o trójkątnej koronie wyrastające ze wzgórza
 Publikacje: opis Wilpert III.30

Was unterzeichnete Coblenz nicht bewilligt, sondern gütlich
pflichtig: die Bitte Herzogin von 3 Mannen 12 Lt, und
die Herzogin von Mattheo Otto von für seine Frau Königin
von Gottlob Brückner und die 21. Juli 1849 an
Licht, die einzige ist, und diese auf die von 24. Fe
bruar an 3. von Grinzel Ande eingepandte Coblenz
die Kaufverpflichtung, als die erste, und die meisten
und die einzigen ist, Otto von Herzogin Herzogin von
werden hat, und die Kaufverpflichtung, einen zweiten
stündigen Kaufverpflichtung, wie auf Kaufverpflichtung
wird.

Vienne le 29th de Septembre 1849.

Was Coblenz nicht:
Otto Herzogin.

Imprint. Mein Hof
Licht + + + + +

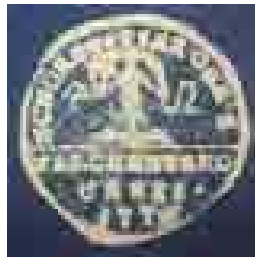
nr 255

Schönwitz (Karczów) I

Datacja odcisku: 1835
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: 21 x 23 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w
 Niemodlinie, sygn. 153, b.p. (1835),
 sygn. 213, b.p. (1835)
 Typologia wizerunku: inne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe} * GEMEINDE
 SCHOENOWITZ
 Opis pola pieczęci: postać w tanecznej
 pozie ze wstęgą nad głową, końce
 wstęgi trzyma w rozłożonych
 dłoniach; pod stopami postaci kwiat
 lub koło z dwoma skrzydłami,
 na końcach skrzydeł po obu stronach
 stoją dwa ptaki z gałązkami
 w dziobach
 Publikacje: opis Wilpert III.31

nr 256

Schönwitz (Karczów) II

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: 1776 – 2. poł. XIX
 w.
 Wymiary odcisku: Ø 26 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: inne
 Legenda pieczęci w otoku:
 SCHOENWITZER · GEM · S ||
 FALCKENBERG | * CREYS * | 1776
 Opis pola pieczęci: postać w tanecznej
 pozie ze wstęgą nad głową, końce
 wstęgi trzyma w rozłożonych dłoniach;
 pod stopami postaci ptak (nietoperz?)
 z rozłożonymi skrzydłami
 Publikacje: opis Wilpert III.31

nr 257

Schönwitz (Karczów) III

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w.
 – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 26 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911), APOp,
 RO, sygn. 78938, b.p. (1924)
 Typologia wizerunku: inne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe} GEMEINDE
 SCHÖNWITZ || KREIS | FALKENBERG
 Opis pola pieczęci: naga kobieta
 w tanecznej pozie ze wstęgą nad głową,
 końce wstęgi trzyma w rozłożonych
 dłoniach; pod stopami kobiety ptak
 z rozłożonymi skrzydłami
 Publikacje: opis Wilpert III.31,
 ryc. Wilpert nr 80

nr 258

Schurgast Schloss (Skorogszcz)

Datacja odcisku: 1848
 Chronologia odcisku: 1. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: 24 x 29 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w
 Niemodlinie, sygn. 216, b.p. (1848)
 Typologia wizerunku: topograficzne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe} [[S]]CHLOS · GEMEI ·
 SCHURGAST || FALKEN[[BG]] | CREIS
 Opis pola pieczęci: budynek stojący
 pomiędzy dwoma drzewami
 Publikacje: –

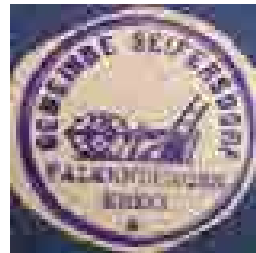
nr 259

Seifersdorf (Skarbiszowice) I

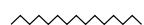
Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: motywy
 rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe} S[[E]]I[[FE]]RSDORFF
 · GEM · SIEG || [[FALKENBER]]G |
 [[CR]]EI[[S]]
 Opis pola pieczęci: pług zwrócony
 w prawo
 Publikacje: –
 Uwagi: pieczęć z 1723 roku napisowa,
 SD (APWr, KK, sygn. 163)

nr 260

Seifersdorf (Skarbiszowice) II

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: XX w.
 Wymiary odcisku: Ø 31 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: motywy
 rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {podwójne
 obrzeżenie ciągłe} GEMEINDE
 SEIFERSDORF || FALKENBERGER |
 KREIS | *
 Opis pola pieczęci: pług o dwóch kołach
 zwrócony w prawo
 Publikacje: opis Wilpert III.32, ryc.
 Wilpert nr 64; opis i ryc. A. Starczewska-
 Wojnar, PGP N 3

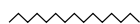

nr 261

Sokollnik (Sokolniki)

Datacja odcisku: 1846
 Chronologia odcisku: wg Wilperta 1817 – XIX w.
 Wymiary odcisku: 22 x 26 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w
 Niemodlinie, sygn. 218, b.p. (1846)
 Typologia wizerunku: motywy kwietne i zielne / motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* SOCKOLNICK GEM SIG || FALKENB | CREIS
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* serce, z którego wierzchołka wyrastają trzy kwiaty (róże?), z obu stron serca dwa sierpy w słupek
 Publikacje: opis Wilpert III.33

nr 262

Sonnenberg (Krasna Góra) I

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: wg Wilperta 1817 – XIX w.
 Wymiary odcisku: 20 x 24 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: zwierzęta / motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* SONNENBERG : GEM : SIG : || FALKENBE : | CREIS
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* głowa zwierzęcia zwrócona w prawo, z obu stron głowy dwa sierpy w słupek
 Publikacje: opis Wilpert III.33, ryc. Wilpert nr 65

nr 263

Sonnenberg (Krasna Góra) II

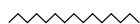
Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: zwierzęta / motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* SONNENBERG : GEMEIN : SIG || FALKENBERG | KREIS
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* głowa zwierzęcia zwrócona w prawo (?), z obu stron głowy dwa sierpy w słupek
 Publikacje: opis Wilpert III.33

nr 264

Sonnenberg (Krasna Góra) III

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – 1817
 Wymiary odcisku: 24 x 26 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w polu: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* GEMEIN | SIEGEL | SONNENBERG | GROTTKAU | CREIS
 Publikacje: –

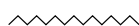

nr 265

Sowade (Zawada)

Datacja odcisku: 1857
 Chronologia odcisku: 1842 – 2. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 35 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w
 Niemodlinie, sygn. 74, b.p. (1856), sygn. 219, b.p. (1856)
 Typologia wizerunku: inne formy zatrudnienia ludności
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* GEMEINDE S[[AWADA]] FALKENB KREIS
 Opis pola pieczęci: łódź żaglowa o jednym maszcie na wodzie (w dolnej części pola 1842)
 Publikacje: –

nr 266

Springsdorf (Brzeczkwice) I

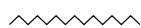
Datacja odcisku: 1853
 Chronologia odcisku: wg Wilperta 1776 – XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w
 Niemodlinie, sygn. 217, b.p. (1853)
 Typologia wizerunku: godło mówiące
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* SPR[[ING]]DORFER GEM SIG || FALKENBERG | KREIS
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* jeleni w skoku przez przeszkodę, za jeleniem drzewo o trzech konarach
 Publikacje: opis Wilpert III.35

nr 267

Springsdorf (Brzeczkwice) II

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w.
 – pocz. XX w.
 Wymiary odcisku: Ø 28 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: godło mówiące
 Legenda pieczęci w otoku: {podwójne obrzeżenie ciągłe}
 GEMEINDEVORSTAND SPRINGSDORF
 || KREIS | FALKENBERG O/S.
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe} jeleni w skoku
 przez przeszkodę, za jeleniem drzewo
 o trzech konarach
 Publikacje: opis Wilpert III.35,
 ryc. Wilpert nr 73

nr 268

Stroschwitz (Stroszowice) I

Datacja odcisku: 1723
 Chronologia odcisku: 1. poł. XVIII w.
 Wymiary odcisku: Ø 24 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: lak
 Kolor odcisku: czerwona
 Sygnatura akt: APWr, KK, sygn. 163,
 b.p. (1723)
 Typologia wizerunku: motywy leśne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze
 obrzeżenie peretkowe} (trzy rozetki)
 STRO[[S]]CHW[[ITZ]] · GEMEIN
 IN SIGEL
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze
 obrzeżenie peretkowe} drzewo
 o długim pniu i owalnej koronie,
 po obu jego stronach gałązki
 o trzech owocach lub kwiatach
 Publikacje: –

nr 269

Stroschwitz (Stroszowice) II

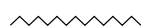
Datacja odcisku: 1835
 Chronologia odcisku: 1776
 – poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 28 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w
 Niemodlinie, sygn. 153, b.p. (1835)
 Typologia wizerunku: motywy leśne
 Legenda pieczęci w otoku:
 [[STROSC]]HWITZ GEM · SIGL ||
 [[FAL]]CKE[[NBERG | CREYS]] | [[1776]]
 Opis pola pieczęci: drzewo o trójkątnej
 koronie, po obu jego stronach po trzy
 kwiaty wyrastające z murawy
 Publikacje: opis Wilpert III.36

nr 270

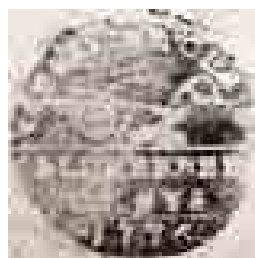

Stroschwitz (Stroszowice) III

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: wg Wilperta
 1890 – pocz. XX w.
 Wymiary odcisku: Ø 26 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: motywy leśne
 Legenda pieczęci w otoku: {podwójne
 obrzeżenie ciągłe} GEMEINDE
 STROSCHWITZ || FALKENBERGER |
 KREIS. (pod nazwą powiatu ornament
 ozdobny)
 Opis pola pieczęci: drzewo o trójkątnej
 koronie, po obu jego stronach po trzy
 kwiaty wyrastające z murawy
 Publikacje: opis Wilpert III.36

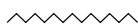

nr 271

Tarnitze (Tarnica)

Datacja odcisku: 1860
 Chronologia odcisku: 1776 – 2. poł.
 XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 23 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w
 Niemodlinie, sygn. 221, b.p. (1860)
 Typologia wizerunku: motywy
 rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: TARNITZER
 · GEM · S · || FALCKENBER[[G]] |
 CREYS | 1776
 Opis pola pieczęci: pług zwrócony
 w prawo
 Publikacje: opis Wilpert III.37; opis
 i ryc. A. Starczewska-Wojnar, PGPN 3

nr 272

Tillowitz (Tułowice) I

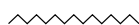
Datacja odcisku: 1863
 Chronologia odcisku: wg Wilperta
 1817 – XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w
 Niemodlinie, sygn. 222, b.p. (1863)
 Typologia wizerunku: topograficzne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe} TILLOWITZER GEM
 : SIGEL || [[FA]]LKENBE[[RG]] | KREIS
 Opis pola pieczęci: po prawej dom,
 po lewej drzewo lub kwiat
 Publikacje: opis Wilpert III.38

nr 273

Tillowitz (Tułowice) II

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: koniec XIX – pocz. XX w.
 Wymiary odcisku: Ø 28 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: topograficzne
 Legenda pieczęci w otoku: {podwójne obrzeżenie ciągłe} * GEMEINDE TILLOWITZ * || KREIS FALKENBERG
 Opis pola pieczęci: po prawej dom, po lewej drzewo liściaste (dąb?)
 Publikacje: opis Wilpert III.38

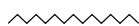

nr 274

Weiderwitz (Wydrawice)

Datacja odcisku: 1862
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 28 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Niemodlinie, sygn. 222, b.p. (1862)
 Typologia wizerunku: motywy leśne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} WEYDREWITZ · GEMEIN. SIG. || FALKENBERG | KREIS
 Opis pola pieczęci: drwal zwrócony w prawo z siekierą na prawym ramieniu i lewą ręką na biodrze
 Publikacje: –

nr 275

Weissdorf (Chróścina)

Datacja odcisku: 1826
 Chronologia odcisku: 1776 – XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 26 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Niemodlinie, sygn. 215, b.p. (1826), sygn. 223, b.p. (1862)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} WEISDORFF · GEM · SIGEL || FALCKENBE[[RG]] | CREYS
 Opis pola pieczęci: chłop zwrócony w prawo z grabiami na prawym ramieniu i dzbanem (?) w lewej ręce, nad postacią data 1776
 Publikacje: opis Wilpert III.39

nr 276

Weschelle (Wesele)

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: XX w.
 Wymiary odcisku: Ø 32 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: zwierzęta
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} Gemeindevorstand Weschelle || Kr. Falkenberg O.-S.
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} gęś z uniesionymi skrzydłami, zwrócona w lewo
 Publikacje: opis Wilpert III.40

nr 277

Wiersbel (Wierzbie) I

Datacja odcisku: 1821
 Chronologia odcisku: 1776 – 1832
 Wymiary odcisku: Ø 27 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Korfantowie, sygn. 480, k. 4v (1821)
 Typologia wizerunku: godło mówiące
 Legenda pieczęci w otoku: WÜRSCHBELER · [[GEM SIEG]] || FALCKENBE[[RG]] | CREY[[S]] | 1776
 Opis pola pieczęci: drzewo o długim pniu i rozłożystych gałęziach (wierzba?)
 Publikacje: –

nr 278

Wiersbel (Wierzbie) II

Datacja odcisku: 1850
 Chronologia odcisku: 1832 – XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 27 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Niemodlinie, sygn. 224, b.p. (1850), sygn. 225, b.p. (1860)
 Typologia wizerunku: godło mówiące
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} WIRSCHBELER · GEM · SIEG || FALKENBE: | CREIS
 Opis pola pieczęci: drzewo o długim pniu i rozłożystych gałęziach (wierzba?) wyrastające z murawy, po prawej stronie 18, po lewej 32
 Publikacje: –

nr 279

Woistrasch (Włostowa) I

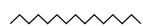
Datacja odcisku: 1841
Chronologia odcisku: XIX w.
Wymiary odcisku: Ø 30 mm
Kształt pieczęci: okrągła
Materiał odcisku: tusz
Kolor odcisku: czarny
Sygnatura akt: APOp, SP w
Niemodlinie, sygn. 226, b.p. (1841, 1863)
Typologia wizerunku: inne zajęcia ludności
Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} WOS[[[TRAS]]]CH · GEMEIN · SIG: || [[F]]ALKENBERG | KREIS
Opis pola pieczęci: po lewej stronie dom – kuźnia, po prawej topór ostrzem w dół
Publikacje: opis Wilpert III.41

nr 280

Woistrasch (Włostowa) II

Datacja odcisku: przed 1911
Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w. – pocz. XX w.
Wymiary odcisku: Ø 32 mm
Kształt pieczęci: okrągła
Materiał odcisku: tusz
Kolor odcisku: niebieski
Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
Typologia wizerunku: inne zajęcia ludności
Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} * GEMEINDE WOISTRASCH * || KREIS FALKENBERG
Opis pola pieczęci: po lewej stronie dom – kuźnia, po prawej topór ostrzem w dół
Publikacje: opis Wilpert III.41, ryc. Wilpert nr 72

Kreis Grottkau (powiat grodkowski)

nr 281 - 441

Kreis Grottkau **(powiat grodkowski)**

nr 281 - 441

nr 281

Alt Grottkau (Stary Grodków) I

Datacja odcisku: 1851
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w.
 – poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: 24 x 30 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Grodkowie, sygn. 1068, k. 98 (1853), k. 121 (1851)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} [[ALT]] GROTTGAU GEMEIN SIG: || GROTTKAU | [[CRE]]IS
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} lemiesz pługa w pas, nad nim skrzyżowane kosa i cep
 Publikacje: –

nr 282

Alt Grottkau (Stary Grodków) II

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w.
 – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 31 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} + GEMEINDE ALT-GROTTKAU + || KREIS GROTTKAU
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} skrzyżowane narzędzia rolnicze: po prawej grabie, po lewej kosa, za nimi pług, dalej cep, między pługiem a narzędziami wieniec dożynkowy
 Publikacje: opis i ryc. nr 1 Kutzer GKNG

nr 283

Alt Grottkau (Stary Grodków) III

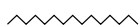
Datacja odcisku: 1850
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: 22 x 26 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Grodkowie, sygn. 724, b.p. (1850), sygn. 960, b.p. (1855, 1858, 1859)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} GEMEIN: | SIEGEL | ALT | GROTTKAU | GROTTKAU | CREISS
 Publikacje: –

nr 284

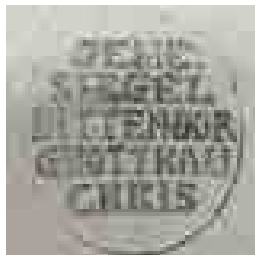

Alt Grottkau (Stary Grodków) IV

Datacja odcisku: 1929
 Chronologia odcisku: pocz. XX w.
 – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 24 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: APOp, SP w Grodkowie, sygn. 189, b.p. (1929)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w otoku i w polu: {podwójne obrzeżenie ciągłe} GEMEINDE-VORSTAND || KREIS GROTTKAU.
 W polu: ALTGROTTKAU (nad i pod napisem rozetka)
 Publikacje: –

nr 285

Bittendorf (Bednary) I

Datacja odcisku: 1868
 Chronologia odcisku: pocz. XIX w.
 – 1887
 Wymiary odcisku: 22 x 26 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Grodkowie, sygn. 1090, b.p. (1841, 1850, 1858), sygn. 1048, b.p. (1868), sygn. 185, b.p. (1874)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} GEME: | SIEGEL | BITTENDOR | GROTTKAU | CREIS
 Publikacje: –

nr 286

Bittendorf (Bednary) II

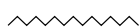
Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w.
 – poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: 22 x 26 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} BITTENDORF GEMEIN S: || GROTTKAU | [[*CREIS*]]
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} cep w słup, za nim skrzyżowane kosa i grabie
 Publikacje: –

nr 287

Bittendorf (Bednary) III

Datacja odcisku: 1887
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w.
 – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 28 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: zielony
 Sygnatura akt: APOp, SP w Grodkowie,
 sygn. 177, b.p. (1887), sygn. 185, b.p.
 (1887, 1890), sygn. 186, b.p. (1918)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w otoku i w polu:
 {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} GEMEIN-
 SIEGE[[L]] || GROTTKAUER KREIS
 W polu: BITTEND[[ORF]]
 Publikacje: –

nr 288

Boitmannsdorf (Bogdanów) I

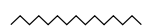
Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w.
 – 1. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: 22 x 26 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: motywy leśne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe} BOITHMANNSDORF
 GEM: SI: || GROTTKAU | CREIS
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe} drwał idący w prawo
 z siekierą na ramieniu i fajką w ustach,
 po obu stronach drwała po trzy drzewa,
 przed drwałem lecący ptak
 Publikacje: opis i ryc. Kutzer GKNG nr 3

nr 289

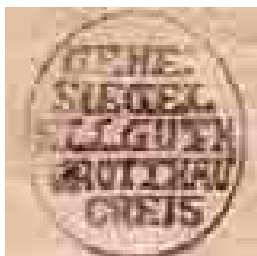

Boitmannsdorf (Bogdanów) II

Datacja odcisku: 1899
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w.
 – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 26 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: APOp, SP w Grodkowie,
 sygn. 187, b.p. (1899)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w otoku
 i w polu: {podwójne obrzeżenie ciągłe}
 GEMEINDE || KR. GROTTKAU.
 W polu: BOITHMANNS= | DORF
 (w górnej części pola ornament ozdobny)
 Publikacje: –

nr 290

Ellguth (Ligota Wielka) I

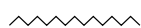
Datacja odcisku: 1828
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: 22 x 27 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w
 Otmuchowie, sygn. 5811, k. 29 (1828),
 sygn. 5261, k. 28 (1839); APOp, SP
 w Grodkowie, sygn. 1090, b.p. (1850,
 1858), sygn. 1048, b.p. (1856, 1868)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w polu: {pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe} GEME: | SIEGEL |
 ELLGUTH | GROTTKAU | CREIS
 Publikacje: –

nr 291

Ellguth (Ligota Wielka) II

Datacja odcisku: 1884
 Chronologia odcisku: 1869 – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 23 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: APOp, SP w
 Grodkowie, sygn. 193, s. 568 (1884),
 sygn. 177, b.p. (1886)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w otoku i w
 polu: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe}
 GEMEINDE || GROTTKAU
 W polu: ELLGUTH | KREIS
 Publikacje: –

nr 292

Endersdorf (Jędrzejów) I

Datacja odcisku: 1856
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 33 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: zielony
 Sygnatura akt: APOp, SP w Grodkowie,
 sygn. 195, b.p. (1856, 1880)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w otoku i w
 polu: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe}
 GEMEINDE | ENDERSDORF |
 GROTTKAUER | KREIS. (pod napisem
 ozdobny ornament)
 Publikacje: –

nr 293

Endersdorf (Jędrzejów) II

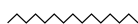
Datacja odcisku: 1897
 Chronologia odcisku: koniec XIX w. – 1930
 Wymiary odcisku: Ø 28 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: APOp, SP w Grodkowie, sygn. 195, b.p. (1897, 1900, 1903)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w otoku i w polu: {podwójne obrzeżenie ciągłe} * SIEGEL DER GEMEINDE * // ENDERSDORF || GROTTKAU.
 W polu: KREIS | (ornament ozdobny) (pośrodku pola krzyż maltański)
 Publikacje: –

nr 294

Endersdorf (Jędrzejów) III

Datacja odcisku: 1930
 Chronologia odcisku: 1930 – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 28 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: APOp, SP w Grodkowie, sygn. 196, b.p. (1930)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w otoku i w polu: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} ** SIEGEL DER GEMEINDE
 W polu: ENDERS- | DORF
 Publikacje: –

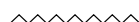

nr 295

Falkenau (Chróścina)

Datacja odcisku: 1886
 Chronologia odcisku: koniec XIX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 26 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: APOp, SP w Grodkowie, sygn. 198, b.p. (1886, 1893)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w otoku i w polu: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} GEMEINDE || KREIS GROTTKAU
 W polu: FALKENAU
 Publikacje: –

nr 296

Friedewalde (Skoroszyce) I

Datacja odcisku: 1722
 Chronologia odcisku: XVIII w.
 Wymiary odcisku: 23 x 25 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: lak
 Kolor odcisku: czerwony
 Sygnatura akt: ZAO, KK, sygn. 20, k. 619 (1722)
 Typologia wizerunku: herbowe
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} DIE GEMEINE IN FRIDEWALDE
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} na kartuszu wizerunek łabędzia (?) i ryby (?), znad kartusza wyrasta pięć kwiatów
 Publikacje: –

nr 297

Friedewalde (Skoroszyce) II

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – 1. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: 20 x 25 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: herbowe
 Legenda pieczęci w otoku: DIE GEMEINE IN FRIDEWALDE
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} na kartuszu wizerunek łabędzia (?) i ryby (?), znad kartusza wyrasta pięć kwiatów
 Publikacje: opis i ryc. Kutzer GKNG nr 8

nr 298

Friedewalde (Skoroszyce) III

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – 1. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: 22 x 24 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: lak
 Kolor odcisku: czerwony
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: herbowe
 Legenda pieczęci w otoku: DIE GEMEINE I[[N FR]]ID[[EWALDE]]
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} na kartuszu wizerunek łabędzia (?) i ryby (?), znad kartusza wyrasta pięć kwiatów
 Publikacje: opis i ryc. Kutzer GKNG nr 8

nr 299

Friedewalde (Skoroszyce) IV

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 25 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911); APOp, SP w Grodkowie, sygn. 952, s. 52 (1865)
 Typologia wizerunku: symbolika religijna
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* GEMEIN: SIEG: FRIEDEWALDE || [[GR]]OTTKAUE[[R]] | [[C]]REIS
 Opis pola pieczęci: postać świętej Jadwigi Śląskiej, trzymającej w prawej ręce but (?), w lewej model kościoła, poniżej kwitnące kwiaty
 Publikacje: opis i ryc. Kutzer GKNG nr 10

nr 300

Friedewalde (Skoroszyce) V

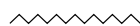
Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 25 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: lak
 Kolor odcisku: czerwony
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: symbolika religijna
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* GEME[[IN:]] SIEG: FRIEDE[[WALDE]] || GROTTKAUE[[R]] | CREIS
 Opis pola pieczęci: postać świętej Jadwigi Śląskiej, trzymającej w prawej ręce but (?), w lewej model kościoła, poniżej kwitnące kwiaty

nr 301

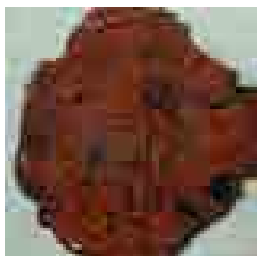

Friedewalde (Skoroszyce) VI

Datacja odcisku: 1892
 Chronologia odcisku: koniec XIX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 28 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: APOp, SP w Grodkowie, sygn. 200, s. 136 (1892)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w otoku i w polu: *{podwójne obrzeżenie ciągłe}* GEMEINDE || KR. GROTTKAU.
 W polu: FRIEDEWALDE (*nad i pod napisem w polu ozdobny ornament*)
 Publikacje: –

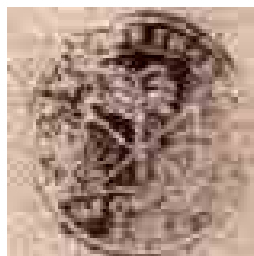
nr 302

Gauers (Goworowice) I

Datacja odcisku: 1722
 Chronologia odcisku: XVIII w. – 1. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: 20 x 24 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: lak
 Kolor odcisku: czerwony
 Sygnatura akt: ZAO, KK, sygn. 27, b.p. (1722)
 Typologia wizerunku: motywy leśne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}*: DIE GEMEIN IN DAVERSDH
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* drzewo liściaste
 Publikacje: –

nr 303

Gauers (Goworowice) II

Datacja odcisku: 1812
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – 1. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: 24 x 26 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Otmuchowie, sygn. 5802, b.p. (1812)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne / motywy leśne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* [...] || GRO[[TTKAUER]] | [[CREYS]]
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* skrzyżowane narzędzia rolnicze: cep i grabie (?), pośrodku drzewo liściaste
 Publikacje: –

nr 304

Gauers (Goworowice) III

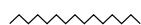
Datacja odcisku: 1818
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – 1. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: 24 x 28 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Otmuchowie, sygn. 5802, k. 103 (1818)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w polu: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* GEMEI | SIEGEL | GAUERSCH | GROTTK[[O]] | CRE[[IS]]
 Publikacje: –

nr 305

Gauers (Goworowice) IV

Datacja odcisku: 1877
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w.
 – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 27 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: APOp, SP w Grodkowie,
 sygn. 201, b.p. (1877, 1909)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w otoku i w polu:
 {pojedyncze obrzeżenie ciągłe}
 * GEMEINDE * || GROTTKAU.
 W polu: SIEGEL | GAUERS | KREIS
 Publikacje: –

nr 306

Geltendorf (Gielezyce) I

Datacja odcisku: 1817
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w.
 – 1817
 Wymiary odcisku: 22 x 24 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Grodkowie,
 sygn. 202, b.p. (1817)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w polu: {pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe} GEM [?] | SIEG: IN |
 GELTENDORF | NEISSER | CREIS
 Publikacje: –

nr 307

Geltendorf (Gielezyce) II

Datacja odcisku: 1832
 Chronologia odcisku: 1817 – 1874
 Wymiary odcisku: 24 x 26 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Grodkowie,
 sygn. 202, b.p. (1832 – 1874), sygn. 1070,
 b.p. (1854), sygn. 1034, b.p. (1860)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w polu: {pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe} GEMEIN | SIEGEL |
 GELTENDO | GROTTKAU | CREIS
 Publikacje: –

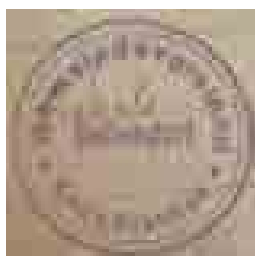
nr 308

Geltendorf (Gielezyce) III

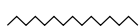
Datacja odcisku: 1885
 Chronologia odcisku: koniec XIX w.
 – 1916
 Wymiary odcisku: Ø 26 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Grodkowie,
 sygn. 177, b.p. (1885), sygn. 203,
 b.p. (1900, 1912, 1915, 1916)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w otoku: {podwójne
 obrzeżenie ciągłe} + GEMEINDE
 VORSTAND + || KREIS GROTT[TK]AU
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe} napis: GELTENDORF
 (nad i pod napisem ornamenty ozdobne)
 Publikacje: –

nr 309

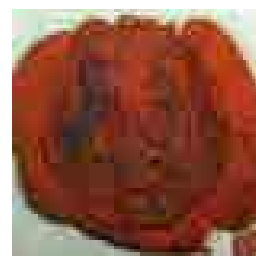

Geltendorf (Gielezyce) IV

Datacja odcisku: 1931
 Chronologia odcisku: 1917 – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 26 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: APOp, SP w Grodkowie,
 sygn. 203, b.p. (1931)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w otoku i w polu:
 {podwójne obrzeżenie ciągłe}
 * Gemeindevorstand * || Kreis
 Grottkau
 W polu: Geltendorf
 Publikacje: –

nr 310

Gläserndorf (Szklary) I

Datacja odcisku: 1722
 Chronologia odcisku: XVIII w.
 Wymiary odcisku: 22 x 24 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: lak
 Kolor odcisku: czerwony
 Sygnatura akt: ZAO, KK, sygn. 27,
 b.p. (1722)
 Typologia wizerunku: motywy
 rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze
 obrzeżenie perełkowe} GLSENDORF [...] GEMEIN
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze
 obrzeżenie perełkowe} pług
 Publikacje: –

nr 311

Gläserdorf (Szklary) II

Datacja odcisku: 1844
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w.
 – poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: 23 x 26 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w
 Otmuchowie, sygn. 4969, k. 49 (1839),
 sygn. 6270, k. 47 (1844); SPW (przed
 1911)
 Typologia wizerunku: motywy
 rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe} GLASENDORF
 · GEMEIN · S: || GROTTKAU | * CREIS *
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe} pług zwrócony
 w prawo, nad nim dwa ptaki w locie
 Publikacje: –

nr 312

Gläserdorf (Szklary) III

Datacja odcisku: 1837
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w.
 – 2. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: 22 x 26 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w
 Otmuchowie, sygn. 6270, k. 17 (1837),
 k. 28 (1851), k. 65 (1852), sygn. 6293,
 b.p. (1836)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w polu: {pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe} GEMEIN | SIEGEL |
 GLASENDORF | GROTTKAU | CREIS
 Publikacje: –

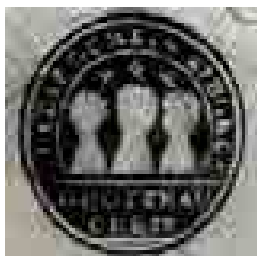
nr 313

Graditz (Grodziszce) I

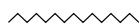
Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w.
 – 2. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: 24 x 27 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911), APOp,
 SP w Grodkowie, sygn. 1090, b.p. (1856)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w polu: {pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe} GEMEIN | SIEGEL |
 GRADITZ | GROTTKAU | CREIS
 Publikacje: –

nr 314

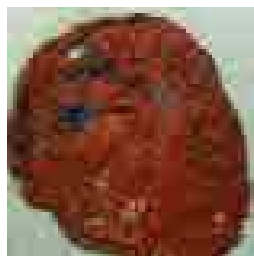

Graditz (Grodziszce) II

Datacja odcisku: 1858
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w.
 – 2. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: 24 x 28 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Grodkowie,
 sygn. 1090, b.p. (1841, 1858)
 Typologia wizerunku: motywy
 rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe} GRADITZ · GEMEIN ·
 SIEGEL || GROTTKAU | CREIS
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe} trzy snopy, nad nimi
 trzy ptaki
 Publikacje: –

nr 315

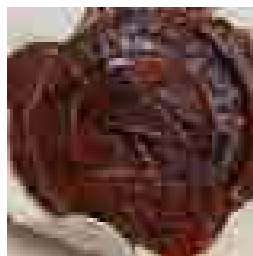

Graszewitz (Goraszowice) I

Datacja odcisku: 1722
 Chronologia odcisku: XVIII w.
 Wymiary odcisku: 22 x 24 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: lak
 Kolor odcisku: czerwony
 Sygnatura akt: ZAO, KK, sygn. 27,
 b.p. (1722)
 Typologia wizerunku: motywy
 rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze
 obrzeżenie perełkowe} GRASCHWITZ
 · G [...]

 Opis pola pieczęci: {pojedyncze
 obrzeżenie perełkowe} lemiesz pługa
 w słup
 Publikacje: –

nr 316

Graszewitz (Goraszowice) II

Datacja odcisku: 1858
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w.
 – 2. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: 24 x 28 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: lak
 Kolor odcisku: czerwony
 Sygnatura akt: APOp, SP w Grodkowie,
 sygn. 208, b.p. (1858)
 Typologia wizerunku: motywy
 rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe} GRASCHWITZ ·
 GEMEIN. [[SIEGEL]] || GROTTKAU |
 CREIS
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe} lemiesz pługa
 skierowany ukośnie w dół, pod nim
 kłosa (?)
 Publikacje: –

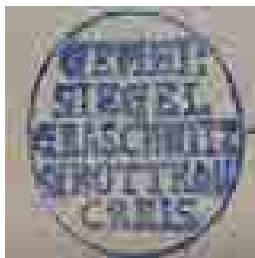
nr 317

Graschwitz (Goraszowice) III

Datacja odcisku: 1858
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w.
 – 2. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: 24 x 28 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Grodkowie,
 sygn. 208, b.p. (1858)
 Typologia wizerunku: motywy
 rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe}* GRASCHWITZ ·
 GEMEIN · *[[SI]]*EG || GROTTKAU |
 CREIS
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe}* lemiesz pługa
 skierowany ukośnie w dół, pod nim
 kłosa (?)
 Publikacje: –

nr 318

Graschwitz (Goraszowice) IV

Datacja odcisku: 1885
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w.
 – 2. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: 24 x 28 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: APOp, SP w Grodkowie,
 sygn. 208, b.p. (1885)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w polu: *{pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe}* GEMEIN | SIEGEL |
 GRASCHWITZ | GROTTKAU | CREIS
 Publikacje: –

nr 319

Graschwitz (Goraszowice) V

Datacja odcisku: 1864
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w.
 – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 26 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Grodkowie,
 sygn. 208, b.p. (1864, 1874, 1881, 1882,
 1883, 1892, 1893, 1907), sygn. 724, b.p.
 (1904, 1922), sygn. 209, b.p. (1913, 1919,
 1920, 1929)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w otoku
 i w polu: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}*
 GEMEINDE || GROTTKAU.
 W polu: GRASCHWITZ | KREIS
 Publikacje: –

nr 320

Graschwitz (Goraszowice) VI

Datacja odcisku: 1930
 Chronologia odcisku: 1930 – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: APOp, SP w Grodkowie,
 sygn. 724, b.p. (1930)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w otoku
 i w polu: *{podwójne obrzeżenie ciągłe}*
 * GEMEINDE-VORSTAND * || KR.
 GROTTKAU.
 W polu: GRASCHWITZ
 (dwa podwójne ornamenty nad
 i pod napisem w polu)
 Publikacje: –

nr 321

Gross Briesen (Brzeziny) I

Datacja odcisku: 1880
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w.
 – XIX w.
 Wymiary odcisku: 21 x 24 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Grodkowie,
 sygn. 952, b.p. (1880)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w polu: *{pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe}* GEMEIN | SIEGEL |
 GROSS | BRIESEN | GROTTKAU | CREIS
 Publikacje: –

nr 322

Gross Briesen (Brzeziny) II

Datacja odcisku: 1929
 Chronologia odcisku: 1892 – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 24 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: APOp, SP w Grodkowie,
 sygn. 188, b.p. (1892), sygn. 189, b.p.
 (1929)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w otoku
 i w polu: *{pojedyncze obrzeżenie
 ciągłe}* GEMEINDE VORSTAND || KR.
 GROTTKAU
 W polu: GROSS- | BRIESEN
 Publikacje: –

In unſer ſeytlicher Anweſenheit, dem Joſeph
Fehl König: Landweſen Rathen von Lin-
denau, von dem geſtliche Anwalt von
Schwarz, von der Compagnie des Herrn
Major v. Bamberg, von dem Herrn Bauwethen,
dem Stadthal von der Stadt Seytsfelden Aus-
weſen, abgeordnet worden, welche beſteht
in der Länge 12. und in der Breite 15 Ellen,
dem nämlichen ganz neuen Weinweſen zu
Lindenau. Es wird daher an dem geſtlichen
Landweſen Rathen, geſchrieben, geſchrieben
Ausweſen geſehen, ohne Bauwethen Rathen,
ſeine Bitte, geſchrieben, daß ſeine zu laſſen.
Datum Lindenau den 20. April 1787.

Am 20. April 1787
Schwarz Label
Amitten Neupf
Sämtlich geſchrieben

nr 323

Gross Carlowitz (Karłowice Wielkie) I

Datacja odcisku: 1826
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w.
 – poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: 24 x 28 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w
 Otmuchowie, sygn. 5263, k. 26 (1826)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w polu: {pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe} GEMEINDE | SIEGEL
 | G: CARLOWITZ | GROTT[[KAU]] |
 CR[[EIS]]
 Publikacje: –

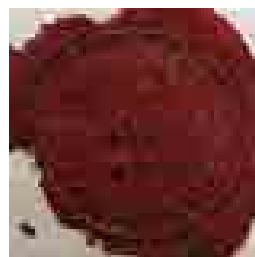
nr 324

Gross Carlowitz (Karłowice Wielkie) II

Datacja odcisku: 1892
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 29 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Grodkowie,
 sygn. 190, b.p. (1892)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w otoku i w
 polu: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe}
 GEMEINDE || GROTTKAU.
 W polu: GROSS- | CARLOWITZ | KREIS
 Publikacje: –

nr 325

Gross Carlowitz (Karłowice Wielkie) III

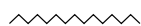
Datacja odcisku: 1917
 Chronologia odcisku: pocz. XX w.
 Wymiary odcisku: Ø 29 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: lak
 Kolor odcisku: czerwony
 Sygnatura akt: APOp, SP w Grodkowie,
 sygn. 190, b.p. (1917)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w otoku i w
 polu: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe}
 GEMEINDE || Kreis Grottkau
 W polu: Gross Carlowitz (nad i pod
 napisem w polu ornament ozdobny)
 Publikacje: –
 Uwagi: pieczęć zabezpieczająca kopertę
 z kartami do głosowania w wyborach
 gminnych

nr 326

Gross Carlowitz (Karłowice Wielkie) IV

Datacja odcisku: 1919
 Chronologia odcisku: pocz. XX w.
 – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 29 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: APOp, SP w Grodkowie,
 sygn. 190, b.p. (1919)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w otoku
 i w polu: {podwójne obrzeżenie ciągłe}
 Gemeindevorstand || Kreis Grottkau.
 W polu: GrossCarlowitz (nad i pod
 napisem w polu ornament ozdobny)
 Publikacje: –

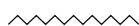

nr 327

Gross Guhlau (Gola Grodkowska)

Datacja odcisku: 1923
 Chronologia odcisku: pocz. XX w.
 – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 32 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: APOp, SP w
 Grodkowie, sygn. 728, b.p. (1923)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w otoku
 i w polu: {podwójne obrzeżenie ciągłe}
 GEMEINDE-VORSTAND || KR.
 GROTTKAU.
 W polu: GR.-GUHLAU
 Publikacje: –

nr 328

Gührau (Gierów) I

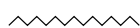
Datacja odcisku: 1909
 Chronologia odcisku: 1909 – 1921
 Wymiary odcisku: Ø 26 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: APOp, SP w Grodkowie,
 sygn. 727, b.p. (1909, 1921)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w otoku i w polu:
 {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} *GEM.
 VORSTAND* || KR. GROTTKAU.
 W polu: GÜHRAU
 Publikacje: –

nr 329

Gührau (Gierów) II

Datacja odcisku: 1921
 Chronologia odcisku: pocz. XX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 26 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: zielony
 Sygnatura akt: APOp, SP w Grodkowie, sygn. 727, b.p. (1921)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w otoku i w polu: {podwójne obrzeżenie ciągłe} *Gemeinde-Vorstand* || Kr. Grottkau
 W polu: GÜHRAU (ozdobny ornament nad i pod napisem w środku pola)
 Publikacje: –

nr 330

Hennersdorf (Sidzina) I

Datacja odcisku: 1798
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – 1817
 Wymiary odcisku: 24 x 26 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Nysie, sygn. 1025, k. 45 (1798)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w polu: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} GEMEIN | SIEGEL | HENNERSDORF | NEISSER | CREIS
 Publikacje: –
 Uwagi: w 1818 r. zmiana powiatu z nyskiego na grodkowski

nr 331

Hennersdorf (Sidzina) II

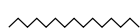
Datacja odcisku: 1861
 Chronologia odcisku: 1818 – koniec XIX w.
 Wymiary odcisku: 24 x 26 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Grodkowie, sygn. 1070, b.p. (1861)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w polu: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} GEMEIN | SIEGEL | HENNERSDORF | GROTTKAU | CREIS
 Publikacje: –
 Uwagi: w 1818 r. zmiana powiatu z nyskiego na grodkowski

nr 332

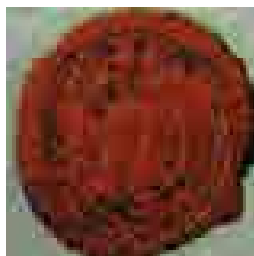

Hennersdorf (Sidzina) III

Datacja odcisku: 1912
 Chronologia odcisku: pocz. XX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 24 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: APOp, SP w Grodkowie, sygn. 739, b.p. (1912)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w otoku i w polu: {podwójne obrzeżenie ciągłe} Gemeinde-Vorstand || Kreis Grottkau
 W polu: Hennersdorf
 Publikacje: –

nr 333

Hohen Giersdorf (Gałączyce) I

Datacja odcisku: 1722
 Chronologia odcisku: XVIII w.
 Wymiary odcisku: 22 x 24 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: lak
 Kolor odcisku: czerwony
 Sygnatura akt: ZAO, sygn. 15, b.p. (1722)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie wieńcowe} [...]
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie wieńcowe} podkowa
 Publikacje: –

nr 334

Hohen Giersdorf (Gałączyce) II

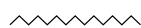
Datacja odcisku: 1874
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – 2. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: 24 x 28 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Grodkowie, sygn. 204, b.p. (1874), sygn. 957, b.p. (1818)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} HOHEN GIERSCHDORF GEM || GROTTKAU | CREIS
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} lemiesz pług w słupek, nad nim podkowa, po prawej i lewej po trzy kłosa zboża
 Publikacje: –

nr 335

Hohen Giersdorf (Gałaczycze) III

Datacja odcisku: 1887
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w.
 – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 26 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: APOp, SP w Grodkowie,
 sygn. 177, b.p. (1887), sygn. 204, b.p.
 (1880)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w otoku
 i w polu: {podwójne obrzeżenie ciągłe}
 GEMEINDE || KR. GROTTKAU.
 W polu: HOHEN= | GIERSDORF
 Publikacje: –

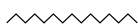

nr 336

Honigsdorf (Starowice Dolne)

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w.
 – poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 25 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: lak
 Kolor odcisku: czerwony
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: zwierzęta
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe} HONIGSDORF
 GEMEIN SIG || GROTTKAU | •
 C[[RE]]JIS [[•]]
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe} kogut zwrócony
 w prawo, z obu stron trzy kwiaty
 wyrastające z murawy
 Publikacje: opis i ryc. Kutzer GKNG
 nr 16

nr 337

Johnsdorf (Janowa) I

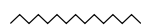
Datacja odcisku: 1808
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w.
 – 2. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: 24 x 26 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w
 Otmuchowie, sygn. 4920, k. 59 (1808);
 APOp, SP w Grodkowie, sygn. 1074,
 b.p. (1788, 1857)
 Typologia wizerunku: motywy
 rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe} IOHNSDORF
 GEMEIN SIEG || GROTTKAU | * CREIS
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe} na murawie stojąca
 postać kobiety z sierpem w prawej ręce
 i grabiami w lewej
 Publikacje: –

nr 338

Johnsdorf (Janowa) II

Datacja odcisku: 1788
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w.
 – XIX w.
 Wymiary odcisku: 24 x 28 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Grodkowie,
 sygn. 1074, b.p. (1788, 1858, 1859)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w polu: {pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe} GEMEIN | SIEGEL |
 JOHNSDORF | GROTTKAU | CREIS
 Publikacje: –

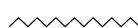

nr 339

Kamnig (Kamiennik)

Datacja odcisku: 1835
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w.
 – poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: 22 x 27 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Otmuchowie,
 sygn. 5806, k. 46 (1835), k. 3 (1817); sygn. 5271,
 k. 28 (1836), sygn. 6063, k. 78 (1843)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne /
 motywy kwiatne i zielne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe} KAMNIG GEMEIN SIEGEL
 || GROTTKAU | CREIS
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie
 ciągłe} pole dzielone w słup, w prawej
 połowie pola stojący snop zboża, w lewej
 – serce, z którego wyrastają trzy kwiaty
 Publikacje: –

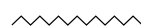

nr 340

Kasischka (połączona z: Karłowice Wielkie)

Datacja odcisku: 1868
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: 25 x 28 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: APOp, SP w Grodkowie,
 sygn. 179, b.p. (1868)
 Typologia wizerunku: motywy
 rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe} KASISCHKA GEMEIN
 SIEGL || • GROTTKAU | • CREIS •
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe} chłop idący w prawo
 za pługiem, nad pługiem sierp, z obu
 stron sierpa po jednej gwiazdce
 Publikacje: –

nr 341

Klein Carlowitz (Karlówice Małe) I

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – XIX w.
 Wymiary odcisku: 22 x 26 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911); APOp, SP w Grodkowie, sygn. 191, b.p. (1874, 1876, 1877)
 Typologia wizerunku: topograficzne
 Legenda pieczęci w otoku: KLEIN CARLOWIZ GEM : SIG || GROTTKAU | * CREIS *
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} dom o dwóch oknach podzielonych na cztery pola i z drzwiami pośrodku
 Publikacje: –

nr 342

Klein Carlowitz (Karlówice Małe) II

Datacja odcisku: 1851
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – XIX w.
 Wymiary odcisku: 24 x 28 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Otmuchowie, sygn. 6254, k. 46 (1851)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w polu: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} GEMEI. | SIEGEL | K: CARLOWITZ | GROTTKAU | CREIS
 Publikacje: –

nr 343

Klein Carlowitz (Karlówice Małe) III

Datacja odcisku: 1914
 Chronologia odcisku: pocz. XX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 26 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Grodkowie, sygn. 199, b.p. (1914)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w otoku i w polu: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} GEMEINDE SIEGEL || KREIS GROTTKAU
 W polu: KL. CARLOWITZ | *
 Publikacje: –

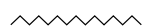

nr 344

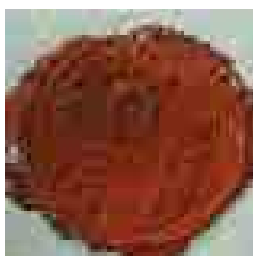

Klein Mahlendorf (Malerzowice Małe)

Datacja odcisku: 1868
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – XIX w.
 Wymiary odcisku: 24 x 28 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Grodkowie, sygn. 1048, b.p. (1868), sygn. 1090, b.p. (1841, 1850, 1858)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w polu: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} GEMEIN | SIEGEL | MAHLENDORF | GROTTKAU | CREIS
 Publikacje: –

nr 345

Klein Neudorf (Nowa Wieś Mała) I

Datacja odcisku: 1722
 Chronologia odcisku: XVIII w.
 Wymiary odcisku: Ø 20 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: lak
 Kolor odcisku: czerwony
 Sygnatura akt: ZAO, KK, sygn. 15, b.p. (1722)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie perłkowe} DAS · KLEIN NEIN · DORF ·
 Opis pola pieczęci: podkowa, pod podkową D.G.S.
 Publikacje: –

nr 346

Klein Neudorf (Nowa Wieś Mała) II

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 25 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: lak
 Kolor odcisku: czerwony
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} KLEIN [[NEU]]DORF GEM : SIG : || GROTTKAU | · CREIS ·
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} dwie skrzyżowane kosy skierowane ostrzem ku górze, pośrodku dwuzębne widły, nad widłami podkowa
 Publikacje: –

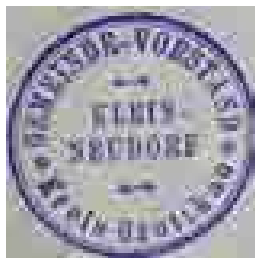
nr 347

Klein Neudorf (Nowa Wieś Mała) III

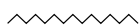
Datacja odcisku: 1850
Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – XIX w.
Wymiary odcisku: 25 x 27 mm
Kształt pieczęci: owalna
Materiał odcisku: tusz
Kolor odcisku: czarny
Sygnatura akt: APOp, SP w Grodkowie, sygn. 1068, k. 121 (1850)
Typologia wizerunku: motywy rustykalne
Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* KLEIN NE[[U]]NDORF GEM : SIG : || GROTTKAU | · CREIS ·
Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* dwie skrzyżowane kosy skierowane ostrzem ku górze, pośrodku dwuzębne widły, nad widłami podkowa
Publikacje: –

nr 348

Klein Neudorf (Nowa Wieś Mała) IV

Datacja odcisku: 1910
Chronologia odcisku: pocz. XX w. – 1933
Wymiary odcisku: Ø 24 mm
Kształt pieczęci: okrągła
Materiał odcisku: tusz
Kolor odcisku: fioletowy
Sygnatura akt: APOp, SP w Grodkowie, sygn. 752, b.p. (1910)
Typologia wizerunku: napisowe
Legenda pieczęci w otoku i w polu: *{podwójne obrzeżenie ciągłe}* * GEMEINDE-VORSTAND * || Kreis Grottkau
W polu KLEIN- | NEUDORF (*prosty ornament nad i pod napisem w polu*)
Publikacje: –

nr 349

Klein Vorwerk (dzisiejsza część Otmuchowa)

Datacja odcisku: 1850
Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – XIX w.
Wymiary odcisku: 24 x 28 mm
Kształt pieczęci: owalna
Materiał odcisku: tusz
Kolor odcisku: czarny
Sygnatura akt: APOp, SP w Grodkowie, sygn. 1048, b.p. (1856, 1868), sygn. 1090, b.p. (1850, 1858, 1859)
Typologia wizerunku: napisowe
Legenda pieczęci w otoku i w polu: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* GEM: SIG. | OTTMACHA | VORWERKS | GROTTKAU | CREIS.
Publikacje: –

nr 350

Klodebach (Kłodobok) I

Datacja odcisku: 1794
Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – poł. XIX w.
Wymiary odcisku: 24 x 26 mm
Kształt pieczęci: owalna
Materiał odcisku: lak
Kolor odcisku: czerwony
Sygnatura akt: APOp, SO w Otmuchowie, sygn. 5277, k. 5 (1794), k. 121, 122, 146 (1826), sygn. 5646, k. 47 (1829), sygn. 4934, k. 57 (1833)
Typologia wizerunku: motywy rustykalne
Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* KLODEBACH GEMEIN SIG || GROTTKAU | CREIS
Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* pole dzielone w skos, w prawej górnej połowie winne grono, w lewej dolnej – lemiesz pługa skierowany ostrzem w prawo
Publikacje: –

nr 351

Klodebach (Kłodobok) II

Datacja odcisku: 1827
Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – poł. XIX w.
Wymiary odcisku: 24 x 26 mm
Kształt pieczęci: owalna
Materiał odcisku: tusz
Kolor odcisku: czarny
Sygnatura akt: APOp, SO w Otmuchowie, sygn. 5277, k. 157 (1796, 1827)
Typologia wizerunku: motywy rustykalne
Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* KLODEBACH GEMEIN SIG || GROTTKAU | CREIS
Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* pole dzielone w skos, w prawej górnej połowie winne grono, w lewej dolnej – lemiesz pługa skierowany ostrzem w prawo
Publikacje: –

nr 352

Klodebach (Kłodobok) III

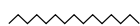
Datacja odcisku: 1804
Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – poł. XIX w.
Wymiary odcisku: 22 x 27 mm
Kształt pieczęci: owalna
Materiał odcisku: tusz
Kolor odcisku: czarny
Sygnatura akt: APOp, SO w Otmuchowie, sygn. 5634, k. 12 (1803), k. 47 (1804), sygn. 6070, k. 2 (1800), sygn. 5277, k. 13 (1807), k. 21 (1808)
Typologia wizerunku: napisowe
Legenda pieczęci w otoku i w polu: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* GEME: | SIEGEL | KLODEBACH | GROTTKAU | CREIS
Publikacje: –

nr 353

Klodebach (Kłodobok) IV

Datacja odcisku: 1819
 Chronologia odcisku: 1769 – poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: 22 x 24 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Otmuchowie, sygn. 5634, k. 70 (1819), sygn. 5277, k. 99 (1824), sygn. 4925, k. 218, 237 (1846)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* G : GLOTERBACH || GROTTKAU : | * CREYS * | 17(69?)
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* kiść winogron z dwoma listkami
 Publikacje: –

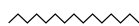

nr 354

Königswalde (Łanów)

Datacja odcisku: 1870
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 29 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Grodkowie, sygn. 179, b.p. (1870)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w otoku i w polu: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* GEMEINDE || GROTTKAU.
 W polu: KÖNIGSWALDE | KREIS
 Publikacje: –

nr 355

Koschpendorf (Chociebrz) I

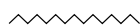
Datacja odcisku: 1802
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: 24 x 26 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Otmuchowie, sygn. 5278, k. 3 (1802), sygn. 64, b.p. (1802), sygn. 6054, b.p. (1821)
 Typologia wizerunku: Temida
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* KOSCHPENDORF GEMEIN SIG || GROTTKAU | *CREIS*
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* Temida stojąca z wagą w lewej ręce i uniesionym mieczem w prawej, obok z murawy wyrastają trzy kwiaty
 Publikacje: –

nr 356

Koschpendorf (Chociebrz) II

Datacja odcisku: 1874
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – XIX w.
 Wymiary odcisku: 23 x 27 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911); APOp, SP w Grodkowie, sygn. 234, b.p. (1874)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w otoku i w polu: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* GEMEIN | SIEGEL | KOSCHPEN | DORF GROTTKAU | KREIS
 Publikacje: –

nr 357

Laskowitz (Laskowice) I

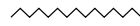
Datacja odcisku: 1850
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: 23 x 27 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Grodkowie, sygn. 1090, b.p. (1850), sygn. 1048, b.p. (1868)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w otoku i w polu: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* GEMEIN | SIEGEL | LASZKOWITZ | GROTTKAU | KREIS
 Publikacje: –

nr 358

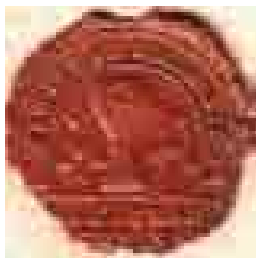

Laskowitz (Laskowice) II

Datacja odcisku: 1787
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: 24 x 26 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Otmuchowie, sygn. 194, s. 17 (1787)
 Typologia wizerunku: zwierzęta
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* LASCOWITZ GEMEIN SIEG || GROTTKAU | *CREIS*
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* koń w skoku skierowany w prawo, nad nim ptak
 Publikacje: –

nr 359

Lasswitz (Lasowice) I

Datacja odcisku: 1787
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 24 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: lak
 Kolor odcisku: czerwony
 Sygnatura akt: APOp, SO w Otmuchowie, sygn. 4760, k. 10 (1787)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* LASSWITZ GEMEIN SIEGE || GROTTKAU | CREIS
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* stojący snop zboża, obok po obu stronach wyrastają z murawy po trzy kwiaty, nad kwiatami dwa ptaki w locie
 Publikacje: –

nr 360

Lasswitz (Lasowice) II

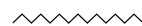
Datacja odcisku: 1809
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – XIX w.
 Wymiary odcisku: 24 x 27 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Otmuchowie, sygn. 4750, k. 35 (1809), sygn. 4970, k. 4 (1837), sygn. 6257, b.p. (1824), APOp, SP w Grodkowie, sygn. 1074, b.p. (1856, 1858)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* LASSWITZ GEMEIN SIEGE || GROTTKAU | CREIS
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* stojący snop zboża, obok po obu stronach wyrastają z murawy po trzy kwiaty, nad kwiatami dwa ptaki w locie
 Publikacje: –

nr 361

Lasswitz (Lasowice) III

Datacja odcisku: 1856
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – XIX w.
 Wymiary odcisku: 23 x 27 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Grodkowie, sygn. 1074, b.p. (1856)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* GEME | SIEGEL | LASZWITZ | GROTTKAU | CREIS
 Publikacje: –

nr 362

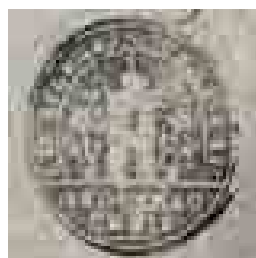

Leuppusch (Lubcz)

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 25 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: lak
 Kolor odcisku: czerwony
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: Temida
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* LEUPPUSCH GEMEIN SIG: || GROTTKAU | *CREIS*
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* Temida z wagą w lewej ręce i uniesionym mieczem w prawej; u stóp Temidy znajduje się jakieś narzędzie (?)
 Publikacje: opis i ryc. Kutzer GKNG nr 9

nr 363

Lichtenberg (Kolnica) I

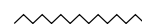
Datacja odcisku: 1820
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: 22 x 28 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911); APOp, SP w Grodkowie, sygn. 246, b.p. (1820)
 Typologia wizerunku: topograficzne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* LICHTENBERG GEMEIN SIG || GROTTKAU | CREIS
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* kościół lub kaplica z kopułą, po obu stronach wyrastają po trzy kwiaty
 Publikacje: opis i ryc. Kutzer GKNG ryc. 20

nr 364

Lichtenberg (Kolnica) II

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: 22 x 28 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: lak
 Kolor odcisku: czerwony
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: topograficzne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* LICHTENBERG GEMEIN SIG || GROTTKAU | CREIS
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* kościół lub kaplica z kopułą, po obu stronach wyrastają po trzy kwiaty
 Publikacje: opis i ryc. Kutzer GKNG ryc. 20

nr 365

Lindenau (Lipniki) I

Datacja odcisku: 1722
 Chronologia odcisku: XVIII w.
 Wymiary odcisku: Ø 20 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: lak
 Kolor odcisku: czerwony
 Sygnatura akt: ZAO, KK, sygn. 28, k. 237 (1722)
 Typologia wizerunku: Temida
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie perełkowe}* G • S • I • L • A
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie perełkowe}* ramię trzymające wagę, nad nim trzy rozetki
 Publikacje: –

nr 366

Lindenau (Lipniki) II

Datacja odcisku: 1765
 Chronologia odcisku: pocz. XVIII w. – 1771
 Wymiary odcisku: Ø 24 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Otmuchowie, sygn. 5889, k. 8 (1767), sygn. 4500, k. 6 (1771), sygn. 6042, k. 4 (1765)
 Typologia wizerunku: Temida
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* G • S • I • L • A
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* ramię trzymające wagę, nad nim trzy rozetki
 Publikacje: –

nr 367

Lindenau (Lipniki) III

Datacja odcisku: 1802
 Chronologia odcisku: 1772 – poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: 24 x 26 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Otmuchowie, sygn. 4754, k. 2 (1786), k. 49 (1802), sygn. 4921, k. 5 (1785), k. 73 (1837), sygn. 6042, k. 13 (1781), k. 172 (1805), sygn. 4752, k. 11 (1793), sygn. 5889, k. 45 (1794), sygn. 5511, k. 43 (1818), sygn. 6263, k. 4 (1784), k. 29v (1809)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne / godło mówiące
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* [[LIN]]DENAU GEMEIN SIEGEL || GROTTKAU | CREIS
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* drzewo liściaste (lipa?), po obu stronach drzewa wbite w ziemię cepy
 Publikacje: –

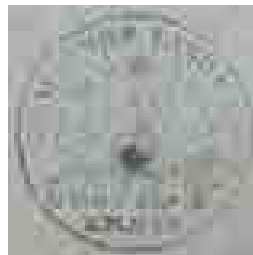
nr 368

Lindenau (Lipniki) IV

Datacja odcisku: 1853
 Chronologia odcisku: 1844 – XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Otmuchowie, sygn. 6065, k. 62 (1844); APOp, SP w Grodkowie, sygn. 1044, b.p. (1853)
 Typologia wizerunku: symbolika religijna
 Legenda pieczęci w otoku: *{podwójne obrzeżenie perełkowe i ciągłe}* GEMEINDE SIEGEL V. LINDENAU || GROTTKAUER | CREIS
 Opis pola pieczęci: św. Katarzyna z chorągwią w lewej ręce i kołem u stóp; po prawej stronie drzewo o trzech poziomach gałęzi
 Publikacje: –

nr 369

Lindenau (Lipniki) V

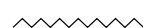
Datacja odcisku: 1881
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 26 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: zielony
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911); APOp, RO, sygn. 81479, b.p. (1925); APOp, SP w Grodkowie, sygn. 248, b.p. (1881)
 Typologia wizerunku: symbolika religijna
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* GEMEINDE LINDENAU || GROTTKAU | KREIS
 Opis pola pieczęci: św. Katarzyna z chorągwią w lewej ręce i palmą w prawej, z kołem u stóp; po prawej i lewej stronie po jednym drzewie o trzech poziomach gałęzi
 Publikacje: –

nr 370

Lindenau (Lipniki) VI

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 26 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: symbolika religijna
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* GEMEINDE LINDENAU || GROTTKAU | KREIS
 Opis pola pieczęci: św. Katarzyna z chorągwią w lewej ręce i palmą w prawej, z kołem u stóp; po prawej stronie drzewo o trzech poziomach gałęzi, po lewej – o dwóch
 Publikacje: opis i ryc. Kutzer GKNG nr 11

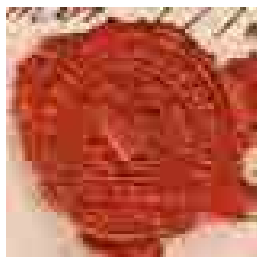
nr 371

Lobedau (Lubiatów) I

Datacja odcisku: 1722
 Chronologia odcisku: XVIII w.
 Wymiary odcisku: Ø 24 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: lak
 Kolor odcisku: czerwony
 Sygnatura akt: ZAO, KK, sygn. 28, k. 279 (1722)
 Typologia wizerunku: motywy kwiatne i zielne, motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie wieńcowe}* *L·O·B·E·D·A·W : G·E·M·E·I·N
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie perełkowe}* przebite strzałami serce, z którego wierzchołka wyrastają trzy kwiaty
 Publikacje: –

nr 372

Lobedau (Lubiatów) II

Datacja odcisku: 1773
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: 24 x 27 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: lak
 Kolor odcisku: czerwony
 Sygnatura akt: APOp, SO w Otmuchowie, sygn. 5655, k. 17 (1773), k. 23 (1782), sygn. 4915, k. 1 (1793), sygn. 6273, k. 3 (1800); APOp, SP w Grodkowie, sygn. 1074, b.p. (1787)
 Typologia wizerunku: motywy kwiatne i zielne, motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* LOBEDAU GEMEIN SIEGEL || GROTTKAU | CREIS
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* przebite strzałami serce, z którego wierzchołka wyrastają trzy kwiaty, u stóp serca leżą dwie skrzyżowane kosy, skierowane ostrzami ku górze
 Publikacje: –

nr 373

Lobedau (Lubiatów) III

Datacja odcisku: 1846
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – XIX w.
 Wymiary odcisku: 24 x 27 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Otmuchowie, sygn. 6046, k. 67 (1846); APOp, SP w Grodkowie, sygn. 1074, b.p. (1786, 1857)
 Typologia wizerunku: motywy kwiatne i zielne, motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* LOBEDAU GEMEIN SIEGEL || GROTTKAU | CREIS
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* przebite strzałami serce, z którego wierzchołka wyrastają trzy kwiaty, u stóp serca leżą dwie skrzyżowane kosy, skierowane ostrzami ku górze
 Publikacje: –

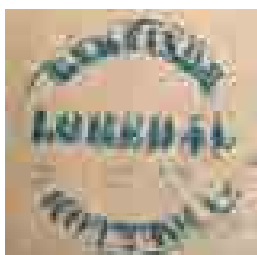
nr 374

Lobedau (Lubiatów) IV

Datacja odcisku: 1820
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: 28 x 32 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Otmuchowie, sygn. 5655, k. 53 (1820), sygn. 5517, k. 49 (1822), k. 69 (1835), sygn. 4907, k. 112 (1837)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w polu: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* Gemein | Siegel. | Lobedau. | Grottkauer | Creis
 Publikacje: –

nr 375

Lobedau (Lubiatów) V

Datacja odcisku: 1887
 Chronologia odcisku: koniec XIX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 28 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: zielony
 Sygnatura akt: APOp, SP w Grodkowie, sygn. 177, b.p. (1887)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w otoku i w polu: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* GEMEINDE || GROTTKAU
 W polu: LOBEDAU | [[KREIS]]
 Publikacje: –

nr 376

Märzdorf (Żelazna) I

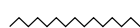
Datacja odcisku: 1930
 Chronologia odcisku: pocz. XX w.
 Wymiary odcisku: Ø 33 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: APOp, SP w Grodkowie, sygn. 177, b.p. (1930)
 Typologia wizerunku: godło państwowe
 Legenda pieczęci w otoku: *{podwójne obrzeżenie ciągłe}* – Gemeinde Märzdorf – || Kreis Grottkau
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* godło państwowe – czarny orzeł z głową zwróconą w prawo
 Publikacje: –

nr 377

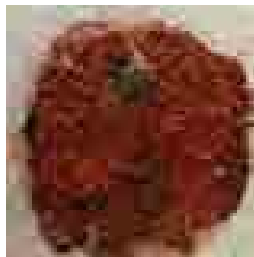

Märzdorf (Żelazna) II

Datacja odcisku: 1930
 Chronologia odcisku: 1930 – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: APOp, SP w Grodkowie, sygn. 177, b.p. (1930)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w otoku i w polu: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} * GEMEINDEVORSTAND * || KR. GROTTKAU.
 W polu: MAERZDORF (nad i pod napisem w polu ornament ozdobny)
 Publikacje: –

nr 378

Matzwitz (Maciejowice) I

Datacja odcisku: 1722
 Chronologia odcisku: XVIII w.
 Wymiary odcisku: 24 x 26 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: lak
 Kolor odcisku: czerwony
 Sygnatura akt: ZAO, KK, sygn. 28, k. 310 (1722)
 Typologia wizerunku: motywy kwietne i zielne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie perełkowe} MATZWITZ DG *
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie perełkowe} cztery kwiaty wyrastające z murawy
 Publikacje: –

nr 379

Matzwitz (Maciejowice) II

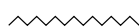
Datacja odcisku: 1792
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: 24 x 26 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Otmuchowie, sygn. 5892, k. 6, 7 (1792), k. 52 (1845), sygn. 5279, k. 52 (1817), k. 76 (1828), k. 102 (1830), sygn. 4751, k. 124 (1835), k. 292 (1842), sygn. 6049, b.p. (1838), sygn. 6051, b.p. (1820)
 Typologia wizerunku: motywy kwietne i zielne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} MAZWIZ GEMEIN SIEGEL · || GROTTKAU | · CREIS ·
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} pięć kwiatów wyrastających z murawy
 Publikacje: –

nr 380

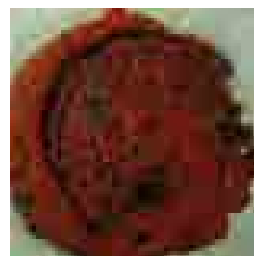

Matzwitz (Maciejowice) III

Datacja odcisku: 1812
 Chronologia odcisku: koniec XIX w. – XX w.
 Wymiary odcisku: 22 x 26 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Otmuchowie, sygn. 5892, k. 12 (1812); APOp, SP w Grodkowie, sygn. 1090, b.p. (1841, 1858), sygn. 1048, b.p. (1856)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w polu: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} GEMEIN | SIEGEL | MATZWITZ | GROTTKA. | CREIS
 Publikacje: –

nr 381

Mogwitz (Makowice) I

Datacja odcisku: 1722
 Chronologia odcisku: XVIII w.
 Wymiary odcisku: 18 x 22 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: lak
 Kolor odcisku: czerwony
 Sygnatura akt: ZAO, KK, sygn. 22, b.p. (1722)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {podwójne obrzeżenie perełkowe i ciągłe} D G S MOGWITZ
 Opis pola pieczęci: lemiesz pługa w słup skierowany ostrzem w dół
 Publikacje: –

nr 382

Mogwitz (Makowice) II

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – 1. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 25 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} GEMEIN · SIEGEL : MOGWITZ || NEISSE[[R]] | CREIS
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} lemiesz pługa w słup wyrastający z murawy
 Publikacje: –

Das selb und geist gegeben Das selb
 gemeinde Tschernau Gehören Sie mit Das
 Tschernau Tschernau geist auf Sie
 Tschernau geist an Termin gezoll hat
 an den Tschernau Tschernau 20. Mk
 an den Tschernau Tschernau 20. Mk
 an den Tschernau Tschernau 20. Mk
 an den Tschernau Tschernau 20. Mk

Tschernau 80. Mk

Tschernau
 Tschernau

Tschernau Tschernau
 Tschernau Tschernau
 Tschernau Tschernau
 Tschernau Tschernau

nr 383

Mogwitz (Makowice) III

Datacja odcisku: 1851
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w.
 – XIX w.
 Wymiary odcisku: 24 x 26 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w
 Otmuchowie, sygn. 31, s. 161 (1851)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w polu: {pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe} GEMEIN | SIEGEL |
 ZU MOGWITZ | GROTTKAU | CREIS
 Publikacje: –

nr 384

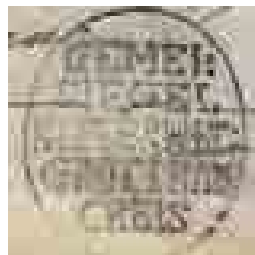

Niklasdorf (Mikołajowa)

Datacja odcisku: 1868
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w.
 – 2. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: 22 x 28 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Grodkowie,
 sygn. 957, b.p. (1868)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w polu: {pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe} GEMEIN | SIEGEL |
 NICKELSDORF | GROTTKAU | CREIS
 Publikacje: –

nr 385

Nitterwitz (Nieradowice) I

Datacja odcisku: 1805
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w.
 – XIX w.
 Wymiary odcisku: 22 x 28 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w
 Otmuchowie, sygn. 6064, k. 20 (1805);
 APOp, SP w Grodkowie, sygn. 1090,
 b.p. (1850)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w polu: {pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe} GEMEIN | SIEGEL |
 NITTERWITZ | GROTTKAU | CREIS
 Publikacje: –

nr 386

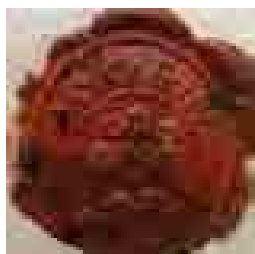

Nitterwitz (Nieradowice) II

Datacja odcisku: 1828
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w.
 – 2. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: 24 x 27 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w
 Otmuchowie, sygn. 6064, k. 74, 83
 (1828), sygn. 6055, k. 11 (1839); APOp,
 SP w Grodkowie, sygn. 1048, b.p. (1856)
 Typologia wizerunku: motywy
 rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe} NITTERWITZ GEMEIN
 [[SIEGEL]] || GROTT[[KAU]] | CR[[EIS]]
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe} chłop stojący z kosą
 o ostrzu skierowanym w dół
 Publikacje: –

nr 387

Ogen (Ogonów) I

Datacja odcisku: 1722
 Chronologia odcisku: XVIII w.
 Wymiary odcisku: 18 x 22 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: lak
 Kolor odcisku: czerwony
 Sygnatura akt: ZAO, KK, sygn. 28,
 b.p. (1722)
 Typologia wizerunku: motywy
 kwietne i zielne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze
 obrzeżenie perłkowe} OGEN (pod
 napisem ornament ozdobny)
 Opis pola pieczęci: serce ze skrzydłami
 (?), z którego wierzchołka wyrasta pięć
 kwiatów
 Publikacje: –

nr 388

Ogen (Ogonów) II

Datacja odcisku: 1805
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w.
 – poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: 24 x 27 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: lak
 Kolor odcisku: czerwony
 Sygnatura akt: APOp, SO w
 Otmuchowie, sygn. 4918, k. 1 (1794);
 sygn. 4919, k. 7 (1805), k. 36 (1827)
 Typologia wizerunku: motywy kwietne
 i zielne / symbolika religijna
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe} OGEN GE[[M]]EIN
 SIEGEL || GROTTKAU | CREIS
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe} serce, z którego
 wierzchołka wyrastają trzy kwiaty,
 po obu stronach wyrastają z murawy
 po dwa kwiaty, nad sercem oko
 Opatrzności
 Publikacje: –

nr 389

Ogen (Ogonów) III

Datacja odcisku: 1839
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: 24 x 27 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Otmuchowie, sygn. 5524, k. 36, 39 (1839)
 Typologia wizerunku: motywy kwiatne i zielne / symbolika religijna
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* OGEN GEMEIN SIEGEL || GROTTKAU | · CREIS ·
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* serce, z którego wierzchołka wyrastają trzy kwiaty, po obu stronach wyrastają z murawy po dwa kwiaty, nad sercem oko
 Opatrzności
 Publikacje: A. Starczewska-Wojnar, SC, s. 471

nr 390

Ogen (Ogonów) IV

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: 23 x 25 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: lak
 Kolor odcisku: czerwony
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: motywy kwiatne i zielne / symbolika religijna
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* OGEN GEMEIN SIEGEL || GROTTKAU | · CREIS ·
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* serce, z którego wierzchołka wyrastają trzy kwiaty, po obu stronach wyrastają z murawy po dwa kwiaty, nad sercem oko
 Opatrzności
 Publikacje: –

nr 391

Ogen (Ogonów) V

Datacja odcisku: 1806
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: 22 x 27 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Otmuchowie, sygn. 4918, k. 16 (1806)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w polu: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* GEMEIN | SIEGEL | OGEN | GROTTKAU | [[CREIS]]
 Publikacje: –

nr 392

Perschkenstein (Grądy) I

Datacja odcisku: 1858
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 25 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Grodkowie, sygn. 270, s. 8 (1858); SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* PERSCHKENSTEIN GEM: S: || GROTTKAU | *CREIS*
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* pole podzielone na dwie nierówne części, część prawa – większa – zawiera wizerunek chłopa siejącego ziarno, część lewa – mniejsza – ukazuje lemiesz pługa w słupek
 Publikacje: opis i ryc. Kutzer GKNG ryc. 2

nr 393

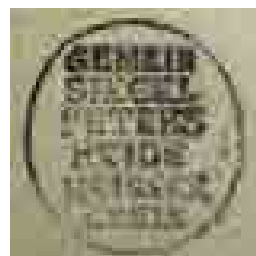

Perschkenstein (Grądy) II

Datacja odcisku: 1850
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – 2. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: 24 x 26 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Grodkowie, sygn. 1090, b.p. (1850, 1858)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w polu: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* GEMEIN | SIEGEL | PERSCHKENSTEIN | GROTTKAU | CREIS
 Publikacje: –

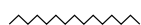

nr 394

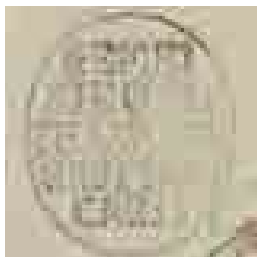

Petersheide (Czarnolas)

Datacja odcisku: 1802
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – 2. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: 24 x 26 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Nysie, sygn. 1026, b.p. (1802), sygn. 1023, b.p. (1880); APOp, SP w Grodkowie, sygn. 1090, b.p. (1850, 1858), sygn. 1048, b.p. (1868)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w polu: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* GEMEIN | SIEGEL | PETERS | HEIDE | NEISSER | CREIS
 Publikacje: –
 Uwagi: w 1818 r. zmiana powiatu z nyskiego na grodkowski

nr 395

Pillwösche (Białowieża) I

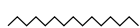
Datacja odcisku: 1851
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: 22 x 24 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w
 Otmuchowie, sygn. 31, s. 74 (1851)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w polu: {pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe} GEMEI | SIEGEL |
 PILLWOSCH | GROTTKAU | CREIS
 Publikacje: –

nr 396

Pillwösche (Białowieża) II

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w.
 – XIX w.
 Wymiary odcisku: 22 x 24 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: motywy
 rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe} PILLWOSCHE
 GEMEIN SIG || GROTTKAU | CREIS
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe} stojący snop zboża,
 z obu stron snopa po jednym sierpie
 Publikacje: –

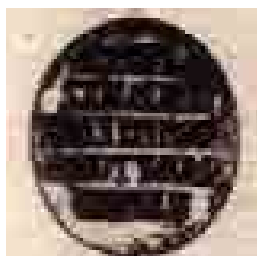
nr 397

Reisendorf (Rusinowice) I

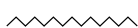
Datacja odcisku: 1874
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w.
 – XIX w.
 Wymiary odcisku: 22 x 24 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911);
 APOp, SP w Grodkowie, sygn. 276,
 b.p. (1874)
 Typologia wizerunku: motywy
 rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe} REISENDORF
 GEMEIN SIG || GROTTKAU | CREIS
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe} dwa skrzyżowane
 snopy zboża
 Publikacje: –

nr 398

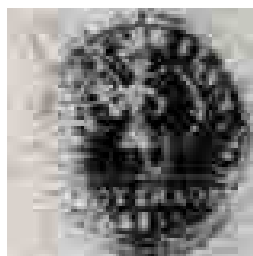

Reisendorf (Rusinowice) II

Datacja odcisku: 1822
 Chronologia odcisku: 1. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: 22 x 24 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w
 Otmuchowie, sygn. 5260, k. 27 (1822)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w polu: {pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe} GEMEI | SIEGEL |
 REISENDORF | GROTTKAU | CREIS
 Publikacje: –

nr 399

Reisewitz (Rysiówice) I

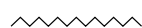
Datacja odcisku: 1818
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w.
 – poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: 23 x 27 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w
 Otmuchowie, sygn. 6063, k. 36 (1818),
 sygn. 5530, k. 64, 69 (1835)
 Typologia wizerunku: motywy
 rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe} [...] || GROTTKAU |
 CREIS
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe} chłop z kosą
 na ramieniu
 Publikacje: –

nr 400

Reisewitz (Rysiówice) II

Datacja odcisku: 1847
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w.
 – XIX w.
 Wymiary odcisku: 24 x 27 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w
 Otmuchowie, sygn. 6063, k. 94 (1847),
 sygn. 4762, k. 80 (1844), sygn. 6251,
 b.p. (1851)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w polu: {pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe} GEMEI | SIEGEL |
 REISEWITZ | GROTTKAU | CREIS
 Publikacje: –

nr 401

Rogau (Rogów) I

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 24 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} ROGAU GEMEIN SIG [?] || GROTTKAU | CREIS
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} dwie skrzyżowane kosy, nad nimi lilia heraldyczna (?) i dwie gwiazdy lub ptaki w locie (?)
 Publikacje: –

nr 402

Rogau (Rogów) II

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 28 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: lak
 Kolor odcisku: czerwony
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} ROGAU GE[[MEIN]] SIEGEL : || GROTTKAU | CREIS
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} nad murawą dwie skrzyżowane kosy, nad nimi lilia heraldyczna (?) i dwie gwiazdy lub ptaki w locie (?)
 Publikacje: –

nr 403

Rogau (Rogów) III

Datacja odcisku: 1886
 Chronologia odcisku: koniec XIX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 29 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: APOp, SP w Grodkowie, sygn. 177, b.p. (1886)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w otoku i w polu: {podwójne obrzeżenie ciągłe} Gemeinde-Vorstand || Kreis Grottkau.
 W polu: Rogau
 Publikacje: –
 ~~~~~

nr 404

Sarlowitz (Sarnowice) I

Datacja odcisku: 1722
 Chronologia odcisku: XVIII w.
 Wymiary odcisku: 17 x 20 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: lak
 Kolor odcisku: czerwony
 Sygnatura akt: ZAO, KK, sygn. 28, k. 731 (1722)
 Typologia wizerunku: motywy kwietne i zielne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie perełkowe} DGS : SADELWITZ
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie perełkowe niepełne} trzy kwiaty wyrastające z jednej łodygi
 Publikacje: –

nr 405

Sarlowitz (Sarnowice) II

Datacja odcisku: 1828
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: 23 x 26 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Otmuchowie, sygn. 6277, k. 27 (1828)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w otoku i w polu: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} GEMEIN | SIEGEL | SARLOWITZ | GROTTKAU | CREIS
 Publikacje: –

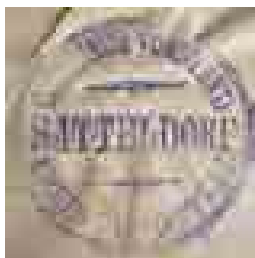
nr 406

Sarlowitz (Sarnowice) III

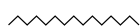
Datacja odcisku: 1859
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – XIX w.
 Wymiary odcisku: 24 x 28 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Grodkowie, sygn. 1090, b.p. (1859)
 Typologia wizerunku: motywy kwietne i zielne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} SARLOWITZ GEMEIN SIEGEL : || GROTTKAU | CREIS
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} pięć kwiatów wyrastających z murawy
 Publikacje: –
 ~~~~~

nr 407

Satteldorf (Siodłary)

Datacja odcisku: 1886
 Chronologia odcisku: koniec XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: APOp, SP w Grodkowie, sygn. 177, b.p. (1886)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w otoku i w polu: {podwójne obrzeżenie ciągłe} GEMEINDE VORSTAND || KREIS GROTTKAU.
 W polu: SATTELDORF (nad i pod napisem w polu ozdobny ornament)
 Publikacje: –

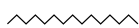

nr 408

Schönheide (Wielochów, od 1996 Łanów)

Datacja odcisku: 1840
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: 26 x 24 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Nysie, sygn. 1004, b.p. (1840)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w otoku i w polu: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} GEMEIN | SIEGEL | SCHONHEIDE | GROTTKAU; | CREIS
 Publikacje: –

nr 409

Schützensdorf (Wilemowice) I

Datacja odcisku: 1810
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – 1. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: 23 x 26 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Otmuchowie, sygn. 5570, k. 9 (1810)
 Typologia wizerunku: herbowe / motywy kwietne i zielne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} SCHUTZENDORF GEM SIG || GROTTGAU | CREIS
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} przebite strzałą serce, z którego wierzchołka wyrastają trzy kwiaty

nr 410

Schützensdorf (Wilemowice) II

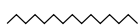
Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: 22 x 25 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: lak
 Kolor odcisku: czerwony
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: herbowe / motywy kwietne i zielne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} SCHUTZENDORF GEM SIG || GROTTGAU | CREIS
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} przebite strzałą serce, z którego wierzchołka wyrastają trzy kwiaty
 Publikacje: –

nr 411

Schützensdorf (Wilemowice) III

Datacja odcisku: 1827
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: 22 x 25 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Otmuchowie, sygn. 5570, k. 47 (1826), k. 104 (1827)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w polu: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} GEM: SIG: | SCHUTZEN | DORFF | GROTTKAU: | CREISS
 Publikacje: –

nr 412

Schwedlich (część Jaszowa) I

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: 22 x 25 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} SCHWEDLICH GEMEIN S || GROTTKA[[U]] | CRE[[IS]]
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} trzy skrzyżowane narzędzia rolnicze: pośrodku grabie w słup, skierowane zębami ku górze, po lewej stronie kosa, po prawej cep
 Publikacje: –

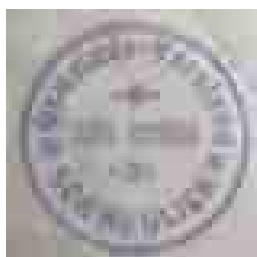
nr 413

Schwedlich (część Jaszowa) II

Datacja odcisku: przed 1911
Chronologia odcisku: koniec XVIII w.
– poł. XIX w.
Wymiary odcisku: 22 x 25 mm
Kształt pieczęci: owalna
Materiał odcisku: lak
Kolor odcisku: czerwony
Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
Typologia wizerunku: motywy rustykalne
Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze
obrzeżenie ciągłe} SCHWEDLICH
GEMEIN S || GROTTKAU | CREIS
Opis pola pieczęci: {pojedyncze
obrzeżenie ciągłe} trzy skrzyżowane
narzędzia rolnicze: pośrodku grabie
w słupek, skierowane zębami ku górze,
po lewej stronie kosa, po prawej cep
Publikacje: –

nr 414

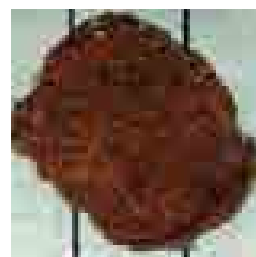

Schwedlich (część Jaszowa) III

Datacja odcisku: 1887
Chronologia odcisku: koniec XIX w.
– 1933
Wymiary odcisku: Ø 22 mm
Kształt pieczęci: okrągła
Materiał odcisku: tusz
Kolor odcisku: fioletowy
Sygnatura akt: APOp, SP w Grodkowie,
sygn. 177, b.p. (1887)
Typologia wizerunku: napisowe
Legenda pieczęci w otoku i w
polu: {pojedyncze obrzeżenie
ciągłe} *Gemeinde-Vorstand* ||
SCHWEDLICH
W polu: Kreis Grottkau (nad i pod
napisem w polu ozdobny ornament)
Publikacje: –

nr 415

Seiffersdorf (Jaszów) I

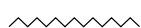
Datacja odcisku: 1722
Chronologia odcisku: XVIII w.
Wymiary odcisku: 17 x 20 mm
Kształt pieczęci: owalna
Materiał odcisku: lak
Kolor odcisku: czerwony
Sygnatura akt: ZAO, KK, sygn. 29 (1722)
Typologia wizerunku: motywy rustykalne
Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze
obrzeżenie perełkowe} S D G
SEYFERSDORF
Opis pola pieczęci: {pojedyncze
obrzeżenie perełkowe niepełne} lemiesz
pługa w słupek, ostrzem ku dołowi
Publikacje: –

nr 416

Seiffersdorf (Jaszów) II

Datacja odcisku: 1810
Chronologia odcisku: koniec XVIII w.
– poł. XIX w.
Wymiary odcisku: 25 x 27 mm
Kształt pieczęci: owalna
Materiał odcisku: tusz
Kolor odcisku: czarny
Sygnatura akt: APOp, SO w Nysie,
sygn. 1033, k. 21v (1810)
Typologia wizerunku: motywy rustykalne
Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze
obrzeżenie ciągłe} SEIFFERSDORF
GEMEIN S: || GROTTG[[AU]] | [[CREIS]]
Opis pola pieczęci: {pojedyncze
obrzeżenie ciągłe} lemiesz pługa w słupek,
ostrzem ku dołowi, po obu stronach
jeden sierp w słupek
Publikacje: –

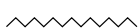

nr 417

Starrwitz (Starowice)

Datacja odcisku: 1850
Chronologia odcisku: koniec XVIII w.
– XIX w.
Wymiary odcisku: 22 x 25 mm
Kształt pieczęci: owalna
Materiał odcisku: tusz
Kolor odcisku: czarny
Sygnatura akt: APOp, SP w Grodkowie,
sygn. 1090, b.p. (1850, 1859)
Typologia wizerunku: zwierzęta
Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze
obrzeżenie ciągłe} STARWIZ GEMEIN
SIEGEL || GROTTKAU | CREIS
Opis pola pieczęci: {pojedyncze
obrzeżenie ciągłe} stojący ptak
zwrócony w prawo, trzymający
w dziobie węże, po obu stronach
po trzy kwiaty
Publikacje: –

nr 418

Tharnau (Tarnów Grodkowski) I

Datacja odcisku: 1886
Chronologia odcisku: koniec XIX w.
– 1933
Wymiary odcisku: Ø 29 mm
Kształt pieczęci: okrągła
Materiał odcisku: tusz
Kolor odcisku: czarny
Sygnatura akt: APOp, SP w Grodkowie,
sygn. 177, b.p. (1886)
Typologia wizerunku: napisowe
Legenda pieczęci w otoku i w polu:
{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}
* GEMEINDE OBER- U. NIEDER-
THARNAU.
W polu: KREIS | GROTTKAU
Publikacje: –

nr 419

Tharnau (Tarnów Grodkowski) II

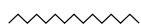
Datacja odcisku: 1914
 Chronologia odcisku: pocz. XX w. – 1914
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: APOp, SP w Grodkowie, sygn. 770, b.p. (1914)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w otoku i w polu: {podwójne obrzeżenie ciągłe} *Gemeinde-Vorstand*
 W polu: Tharnau | b. Gr.
 Publikacje: –

nr 420

Tharnau (Tarnów Grodkowski) III

Datacja odcisku: 1926
 Chronologia odcisku: 1926 – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 35 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: APOp, SP w Grodkowie, sygn. 770, b.p. (1926)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w otoku i w polu: {podwójne obrzeżenie ciągłe} - Gemeindevorstand - || Krs. Grottkau
 W polu: Tharnau | b. Gr.
 Publikacje: –

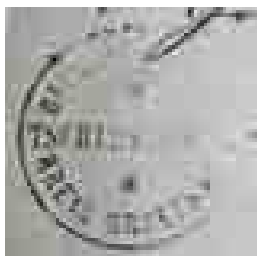
nr 421

Tschauschwitz (Suszkowice) I

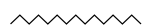
Datacja odcisku: 1852
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – XIX w.
 Wymiary odcisku: 25 x 27 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Otmuchowie, sygn. 6261, k. 20 (1852), sygn. 4924, k. 36 (1838)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} TSCHAUSCHWIZ GEMEIN SIG || GROTTKAU | *CREIS*
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} z pagórka wyrastają trzy (pięć?) kwiaty lub kłosy zboża, po obu stronach sierp w słup
 Publikacje: –

nr 422

Tschauschwitz (Suszkowice) II

Datacja odcisku: 1886
 Chronologia odcisku: koniec XIX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 28 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Grodkowie, sygn. 177, b.p. (1886)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w otoku i w polu: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} GEMEINDE SIEGEL || KREIS GROTTKAU
 W polu: TSCHAUSCHWITZ
 (w górnej i dolnej części pola mały ornament ozdoby)
 Publikacje: –

nr 423

Tscheschdorf (Cieszanowice) I

Datacja odcisku: 1837
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – 2. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: 23 x 25 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Otmuchowie, sygn. 5272, k. 11 (1790), k. 59 (1837), k. 90 (1858), sygn. 6283, k. 106 (1865)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} TSCHESDORF GEMEIN SI. || GROTTGAU | *CREIS*
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} trzy skrzyżowane narzędzia rolnicze: sierp, cep, łopata
 Publikacje: –

nr 424

Tscheschdorf (Cieszanowice) II

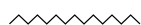
Datacja odcisku: 1838
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: 24 x 28 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Otmuchowie, sygn. 6283, k. 68 (1838), sygn. 4934, k. 17 (1831), sygn. 6066, k. 1v (1787)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w polu: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} GEMEIN | SIEGEL | TSCHESCH | DORF GRO: | CREIS
 Publikacje: –

nr 425

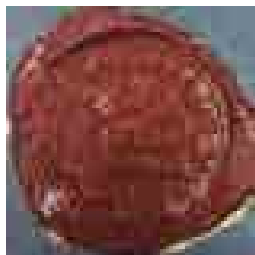

Tscheschdorf (Cieszanowice) III

Datacja odcisku: 1886
 Chronologia odcisku: koniec XIX w.
 – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 27 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Grodkowie
 sygn. 177, b.p. (1886)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w otoku i w polu: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} GEMEINDE || KREIS GROTTKAU
 W polu: TSCHESCHDORF | *
 Publikacje: –

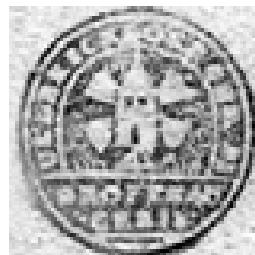
nr 426

Ullersdorf (Ulanowice) I

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w.
 – poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: 24 x 25 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: lak
 Kolor odcisku: czerwony
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: inne zajęcia ludności
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} ULLERSCHDORF
 GEM: SI || GROTTKAU | *CREIS*
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} na murawie wiatrak o czterech skrzydłach
 Publikacje: –

nr 427

Ullersdorf (Ulanowice) II

Datacja odcisku: 1821
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w.
 – poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: 24 x 25 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Otmuchowie, sygn. 4499, k. 6 (1821), k. 36 (1832)
 Typologia wizerunku: inne zajęcia ludności
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} ULLERSCHDORF
 GEM: SI || GROTTKAU | *CREIS*
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} na murawie wiatrak o czterech skrzydłach
 Publikacje: –

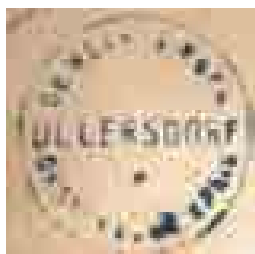
nr 428

Ullersdorf (Ulanowice) III

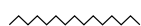
Datacja odcisku: 1858
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w.
 – 2. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: 24 x 28 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Grodkowie, sygn. 1090, b.p. (1858), sygn. 1048, b.p. (1868)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w polu: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} GEMEIN | SIEGEL | ULLERSCHDO | GROTTKAU | CREIS
 Publikacje: –

nr 429

Ullersdorf (Ulanowice) IV

Datacja odcisku: 1886
 Chronologia odcisku: koniec XIX w.
 – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 29 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: zielony
 Sygnatura akt: APOp, SP w Grodkowie, sygn. 177, b.p. (1886)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w otoku i w polu: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} GEMEIN SIEGEL || GROTTKAUER KREIS
 W polu: ULLERSDORF | *
 Publikacje: –

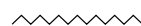

nr 430

Voigtsdorf (Wójtowice)

Datacja odcisku: 1886
 Chronologia odcisku: koniec XIX w.
 – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 29 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: zielony
 Sygnatura akt: APOp, SP w Grodkowie, sygn. 177, b.p. (1886), sygn. 196, b.p. (1915)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w otoku i w polu: {podwójne obrzeżenie ciągłe} GEMEINDE || GROTTKAU.
 W polu: VOIGTSDORF | KREIS
 (w górnej części pola nad napisem ornament ozdobny)
 Publikacje: –

nr 431

Weidich (Pasieki) I

Datacja odcisku: 1722
 Chronologia odcisku: XVIII w.
 Wymiary odcisku: 24 x 26 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: lak
 Kolor odcisku: czerwony
 Sygnatura akt: ZAO, KK, sygn. 29 (1722)
 Typologia wizerunku: motywy kwietne i zielne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} WEIDIG
 Opis pola pieczęci: kwiat wyrastający z murawy, po prawej stronie D, po lewej S
 Publikacje: –

nr 432

Weidich (Pasieki) II

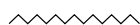
Datacja odcisku: 1804
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – 1. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: 24 x 26 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Otmuchowie, sygn. 55, k. 18v (1804)
 Typologia wizerunku: motywy kwietne i zielne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} WEIDICH GEMEIN SIEGEL || GROTTKAU | CREIS
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} pęk roślin wyrastający z murawy
 Publikacje: –

nr 433

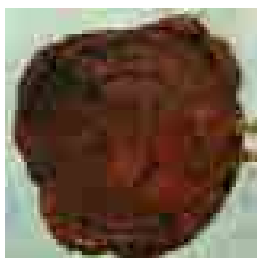

Weidich (Pasieki) III

Datacja odcisku: 1850
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – 2. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: 24 x 28 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Grodkowie, sygn. 1090, b.p. (1841, 1850), sygn. 1048, b.p. (1868)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w polu: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} GEMEIN | SIEGEL | WEIDICH | GROTTKAU | CREIS
 Publikacje: –

nr 434

Woitz (Wójcice) I

Datacja odcisku: 1722
 Chronologia odcisku: XVIII w.
 Wymiary odcisku: 20 x 24 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: lak
 Kolor odcisku: czerwony
 Sygnatura akt: ZAO, KK, sygn. 29 (1722)
 Typologia wizerunku: motywy kwietne i zielne
 Legenda pieczęci w otoku: {podwójne obrzeżenie wieńcowe i ciągłe} GEMEIN WOITZ * GERICHTS S*
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie wieńcowe} serce, z którego wierzchołka wyrastają trzy kwiaty, po lewej stronie serca rozetka
 Publikacje: –

nr 435

Woitz (Wójcice) II

Datacja odcisku: 1793
 Chronologia odcisku: 1793 – 1821
 Wymiary odcisku: 23 x 26 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Otmuchowie, sygn. 4496, b.p. (1793, 1808, 1811, 1812), sygn. 5548, k. 10 (1821), sygn. 5890, b.p. (1798)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne / motywy kwietne i zielne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} WOITZ GEMEIN SIEGEL : || GROTTKAU | *CREIS*
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} serce, z którego wierzchołka wyrastają trzy kwiaty, po lewej stronie serca – kosa, po prawej – cep
 Publikacje: –

nr 436

Woitz (Wójcice) III

Datacja odcisku: 1836
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: 21 x 24 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Otmuchowie, sygn. 5813, k. 50 (1836), b.p. (1830); sygn. 4960, k. 14 (1799), k. 180 (1838), sygn. 4496, b.p. (1837), sygn. 5615, k. 44 (1850); APOp, Akta miasta Nysy, sygn. 838, s. 289 (1828)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w polu: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} GEMEIN | SIEGEL | WOITZ | GROTTKAU | CREIS
 Publikacje: –

nr 437

Woitz (Wójcice) IV

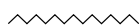
Datacja odcisku: 1856
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – 2. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: 25 x 23 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Otmuchowie, sygn. 5617, b.p. (1856), sygn. 5813, k. 105 (1848)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* GEMEIN SIEG. WOITZ || GROTTKAUER | KREIS
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* snop zboża, po lewej stronie snopa sierp, po prawej – cep
 Publikacje: –

nr 438

Woitz (Wójcice) V

Datacja odcisku: 1903
 Chronologia odcisku: 1903 – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 26 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Grodkowie, sygn. 782, b.p. (1903, 1921)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w otoku i w polu: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* GEMEINDE-VORSTAND || KR. GROTTKAU
 W polu: WOITZ | *
 Publikacje: –

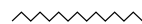

nr 439

Zauritz (Zurzyce)

Datacja odcisku: 1818
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: 23 x 25 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Otmuchowie, sygn. 6252, k. 47 (1818), k. 73 (1827)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* ZAURITZ GEMEIN SIEGEL || GROTTKAU | CREIS ·
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* po lewej stronie lemiesz pług w słupek, po prawej – brona w skos, nad lemieszem i broną trudny do zidentyfikowania obiekt
 Publikacje: –

nr 440

Zedlitz (Siedlec) I

Datacja odcisku: 1835
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: 22 x 27 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Otmuchowie, sygn. 6043, k. 120 (1835)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w polu: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* GEMEIN | SIEGEL | ZEDLITZ | GROTTKAU | CREIS
 Publikacje: –

nr 441

Zedlitz (Siedlec) II

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: 23 x 25 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: lak
 Kolor odcisku: czerwony
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* ZEDLITZ GEMEIN SIEGEL || GROTTKAU | · CREIS ·
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* pług, nad nim sierp
 Publikacje: –

Kreis Krenzbürg (powiat kłuczborski)

№ 442 - 231

Kreis Kreuzburg **(powiat kluczborski)**

nr 442 - 531

nr 442

Alt Tschapel (Stare Czaple)

Datacja odcisku: 1846
 Chronologia odcisku: 1846 – 2. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 29 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Oleśnie, sygn. 325, b.p. (1846, 1878)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* *CREUZZBURGER KREIS* | (ozdobny ornament w górnej części otoku)
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* GEMEINDE | ALT-TSCHAPEL | 1846
 Publikacje: –

nr 443

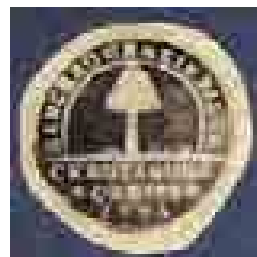

Alt Wundschütz (Wąsice)

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 25 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: zielony
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: godło mówiące
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* GEMEINDE WUNDSCHUTZ || KREIS | CREUTZBURG.
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* popiersie mężczyzny z okazałymi wąsami
 Publikacje: opis Wilpert VII.44, ryc. Wilpert 171

nr 444

Bankau (Baków)

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: 1774 – XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 24 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: motywy leśne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* BANCKAU GEMEIN SIEGE || CREUTZBURG | *CREISS* | 1774
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* drzewo iglaste wyrastające z murawy
 Publikacje: opis Wilpert VII.1

nr 445

Baumgarten (Paruszowice) I

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: 1774 – poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 24 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: motywy leśne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* BAUMGARTEN GEMEIN S || CREUTZBURG | *CREISS* | 1774
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* drwal z toporem na ramieniu
 Publikacje: opis Wilpert VII.2

nr 446

Baumgarten (Paruszowice) II

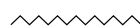
Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: poł. XIX w. – koniec XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 24 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: motywy leśne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* GEMEINDE BAUMGARTEN || KREIS | CREUTZBURG
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* drwal w kapeluszu, z toporem na ramieniu
 Publikacje: opis Wilpert VII.2

nr 447

Baumgarten (Paruszowice) III

Datacja odcisku: 1933
 Chronologia odcisku: pocz. XX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 26 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: APOp, SO w Byczynie, sygn. 83, k. 11 (1933)
 Typologia wizerunku: motywy leśne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* *GEMEINDE BAUMGARTEN* || KREIS | KREUZBURG
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* drwal w czapce z daszkiem, z toporem na ramieniu, stojący na murawie
 Publikacje: –

nr 448

Berthelschütz (Unieszów)

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: 24 x 20 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci polu: Gemein Sigel | Bertulschetz | Creutzb Kr
 Publikacje: –

nr 449

Bischdorf (Biskupice) I

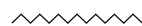
Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: wg Wilperta XIX w.
 Wymiary odcisku: 24 x 26 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} [[CRE]]UTZBUR[[G CREYS]] | [[GEMEINDE]] BISCHD[[ORF]]
 Opis pola pieczęci: chłop z grabiami na ramieniu
 Publikacje: opis Wilpert VII.3

nr 450

Bischdorf (Biskupice) II

Datacja odcisku: 1867
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 25 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, RO, Wydział II, sygn. 1537, b.p. (1867)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} *GEM. BISCHDORF KREUTZBURG KREIS
 Opis pola pieczęci: chłop z grabiami na ramieniu
 Publikacje: opis Wilpert VII.3

nr 451

Borek (Borek)

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: 1843 – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 26 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: godło mówiące / motywy leśne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} GEMEINDE BOREK || KRS. KREUZBURG | O. S. | 1843
 Opis pola pieczęci: drzewo liściaste wyrastające z murawy
 Publikacje: opis Wilpert VII.4

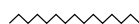

nr 452

Brintze (Brynica)

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 32 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: herbowe
 Legenda pieczęci w otoku: {podwójne obrzeżenie ciągłe} *Gemeinde Brintze* || Kr. Kreuzburg O/S.
 Opis pola pieczęci: wspięty lew zwrócony w prawo, na podstawie
 Publikacje: opis Wilpert VII.5

nr 453

Brune (Bruny) I

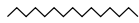
Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: 1774 – 1. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 24 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: godło mówiące / motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: OEL[[S]] BRUNE GEMEIN SI. || CREUTZBURG | *CREISS* | 1774
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} brona stojąca na jednym z rogów, zęby zwrócone w prawo
 Publikacje: opis Wilpert VII.6

nr 454

Brune (Bruny) II

Datacja odcisku: 1934
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w. – 1934
 Wymiary odcisku: Ø 26 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: APOp, SO w Byczynie, sygn. 405, b.p. (1934)
 Typologia wizerunku: godło mówiące / motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* + GEMEINDE BRUNE+ || KREIS CREUZBURG
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* brona stojąca na jednym z rogów, zęby zwrócone w prawo
 Publikacje: opis Wilpert VII.6

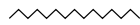

nr 455

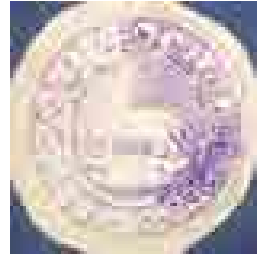

Bresinke (Brzezinka)

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: 1774 – XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 23 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: godło mówiące
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* BRESCHINKE GEMEIN SIG || CREUTZBURG · | *CREISS* | · 1774 ·
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* brzoza wyrastająca z murawy
 Publikacje: opis Wilpert VII.7

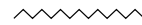

nr 456

Buddenbrock (Brodnica)

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – 1933
 Wymiary odcisku: 22 x 25 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: zwierzęta
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* · COLONIE BUDDENBROCK · G : SIEG :
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* koń zwrócony w prawo
 Publikacje: opis Wilpert VII.8

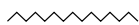

nr 457

Bürgsdorf (Brzezinki)

Datacja odcisku: 1853
 Chronologia odcisku: 1774 – XIX w.
 Wymiary odcisku: 22 x 24 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, RO, Wydział III Domeny, sygn. 110, b.p. (1853, 1856)
 Typologia wizerunku: motywy kwiatne i zielne / motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* AMTS BURGSDORFF GEM || CREUTZBURG | *CREISS* | 1774
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* na kartuszu kwiat / lemiesz pług w słup, za nim trzy kłosy
 Publikacje: Wilpert VII.9

nr 458

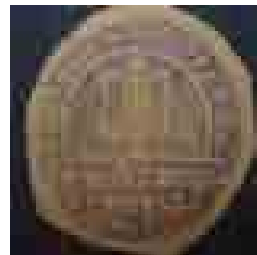

Costau, Kostau (Kostów)

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: 1774 – XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 22 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: inne formy zatrudnienia ludności
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* SIEGEL D. GEMEINDE COSTAU || CREUZBURGER | KREISES | 1774
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* ptak unoszący się na skrzydłach nad rybą, ptak i ryba zwrócone w prawą stronę
 Publikacje: opis Wilpert VII.21, ryc. Wilpert nr 177

nr 459

Deutsch Würbitz (Wierzbica Dolna) I

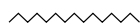
Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: 1774 – XIX w.
 Wymiary odcisku: 24 x 26 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: herbowe
 Legenda pieczęci w otoku: DEUTSCH WÜRBITZ GEM || CREUTZBU[[RG]] | *CREISS* | 177[[4]]
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* godło – lilia heraldyczna
 Publikacje: opis Wilpert VII.45

nr 460

Deutsch Würbitz (Wierzbica Dolna) II

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 25 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: herbowe
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* GEM. DEUTSCH. WÜRBITZ || KREIS | CREUTZBURG
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* godło – lilia heraldyczna
 Publikacje: opis Wilpert VII.45
 Uwagi: wizerunek lilii na pieczęci z 1936 r. (APOP, RO, sygn. 62559, b.p.)

nr 461

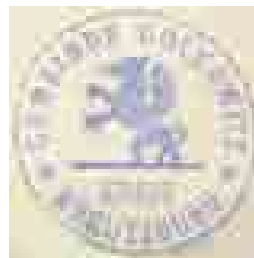

Frei Tschapel (Czapla Wolne)

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – XIX w.
 Wymiary odcisku: –
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: –
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: ryc. Wilpert nr 174
 Typologia wizerunku: godło mówiące
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* + FREI CZAPEL
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* ptak – czapla zwrócona w lewą stronę, stojąca nad ptasim jajem
 Publikacje: opis Wilpert VII.40, ryc. Wilpert nr 174

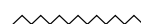

nr 462

Golkowitz (Golkowice)

Datacja odcisku: 1933
 Chronologia odcisku: XIX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 25 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911); APOP, SO w Byczynie, sygn. 402, k. 1 (1933)
 Typologia wizerunku: herbowe
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* *GEMEINDE GOLKOWITZ* || KREIS | KREUTZBURG
 Opis pola pieczęci: wspięty gryf, zwrócony w prawą stronę, pod nim podstawa
 Publikacje: opis Wilpert VII.14
 Uwagi: gryf z herbu Götz von Schwänenfliess (od 1718 r. własność Karla Magnusa von Götz und Schwänenfliess)

nr 463

Goslau (Gosław) I

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: 1774 – XIX w.
 Wymiary odcisku: –
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: –
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: ryc. Wilpert nr 180
 Typologia wizerunku: motywy kwiatne i zielne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* GOSSLAU GEMEIN SIEG || CREUTZBURG | *CREISS* | · 1774 ·
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* kwiat o kielichowatym kształcie (tulipan?) z dwoma listkami i dwie mniejsze rośliny po obu bokach, wyrastające z murawy
 Publikacje: opis Wilpert VII.15, ryc. Wilpert nr 180

nr 464

Goslau (Gosław) II

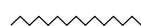
Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: 1774 – XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 25 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: motywy kwiatne i zielne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* GEMEINDE GOSSLAU || CREUTZBURG | KREIS | 1774.
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* kwiat o kielichowatym kształcie (tulipan?) z dwoma listkami i dwie mniejsze rośliny po obu bokach, wyrastające z murawy
 Publikacje: opis Wilpert VII.15

nr 465

Goslau (Gosław) III

Datacja odcisku: 1933
 Chronologia odcisku: pocz. XX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 24 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: APOP, SO w Byczynie, sygn. 531, k. 1 (1933)
 Typologia wizerunku: motywy kwiatne i zielne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* *GEMEINDE GOSSLAU* || KREIS | KREUTZBURG
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* trzy kwiaty o kielichowatym kształcie (tulipany?), wyrastające z murawy, środkowy kwiat większy, z dwoma listkami
 Publikacje: –

nr 467

Gattersdorf (Gotartów) I

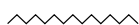
Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – 1. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: 18 x 20 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: motywy leśne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* • GOTTERS. DORFE GEMEIN. SIGEL
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* drzewo liściaste (lipa?) rosnące na wzgórzu
 Publikacje: opis Wilpert VII.16

nr 467

Gattersdorf (Gotartów) II

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 28 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: motywy leśne
 Legenda pieczęci w otoku: *{podwójne obrzeżenie ciągłe}* *GEMEINDE GOTTERS DORF* || Kreis Kreuzburg O/S.
 Opis pola pieczęci: drzewo liściaste (lipa?) wyrastające z murawy
 Publikacje: opis Wilpert VII.16

nr 468

Gross Deutschen (Duczów Wielki)

Datacja odcisku: 1934
 Chronologia odcisku: pocz. XIX w. – 1934
 Wymiary odcisku: Ø 32 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: Wilpert ryc. 185 (przed 1911); APOp, RO, sygn. 46778, k. 47 (1934)
 Typologia wizerunku: herbowe / inne formy zatrudnienia ludności
 Legenda pieczęci w otoku: *{podwójne obrzeżenie ciągłe}* *GEM. GR. DEUTSCHEN* || KR. KREUZBURG
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* podkowa, nad nią krzyż (herb Jastrzębiec?)
 Publikacje: opis Wilpert VII.10, ryc. Wilpert nr 185

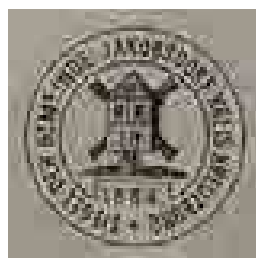
nr 469

Jakobsdorf (Jakubowice) I

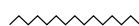
Datacja odcisku: przed 1884
 Chronologia odcisku: 1774 – 1884
 Wymiary odcisku: 22 x 25 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: SPW (przed 1884)
 Typologia wizerunku: inne formy zatrudnienia ludności
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* IACOBSDORFF GEM: SIEG || CREUTZBURG | *CREISS* | 1774
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* wiatrak stojący na trójkątnej podstawie
 Publikacje: opis Wilpert VII.17

nr 470

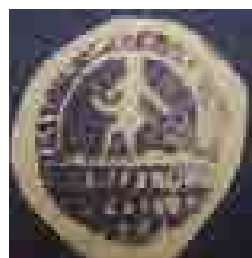

Jakobsdorf (Jakubowice) II

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: koniec XIX w. – 1933
 Wymiary odcisku: –
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: –
 Kolor odcisku: –
 Sygnatura akt: Wilpert nr 178
 Typologia wizerunku: inne formy zatrudnienia ludności
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* • SIEGEL DER GEMEINDE JAKOBSDORF KREIS KREUZBURG | 1884.
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* wiatrak stojący na trójkątnej podstawie
 Publikacje: opis Wilpert VII.17, ryc. Wilpert nr 178

nr 471

Jaschkowitz (Jaśkowice) I

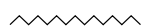
Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: 1774 – XIX w.
 Wymiary odcisku: 22 x 25 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: IASCHKOWITZ GEM. SIG. || CREUTZBURG | *CREISS* | 1774
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* chłop wysiewający zboże z płachty
 Publikacje: opis Wilpert VII.18

nr 472

Jaschkowitz (Jaśkowice) II

Datacja odcisku: 1933
 Chronologia odcisku: pocz. XX w.
 – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 32 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: APOp, SO w Byczynie,
 sygn. 363, k. 1 (1933)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe} GEMEINDE
 JASCHKOWITZ || Kreis Kreuzburg
 O/S.
 Opis pola pieczęci: puste pole
 Publikacje: –

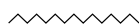

nr 473

Jeroltschütz (Gieralcice)

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: 1745 – XIX w.
 Wymiary odcisku: –
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: –
 Kolor odcisku: –
 Sygnatura akt: ryc. Wilpert nr 175
 Typologia wizerunku: herbowe
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe} * JEROLTSCUTZER
 GERICHTSSIEGEL
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe} korona, nad którą
 stoi kogut zwrócony w prawą stronę,
 zza grzbietu koguta wystają cztery
 kłosa pszenicy, obok data 1745
 Publikacje: opis Wilpert VII.19,
 ryc. Wilpert nr 175
 Uwagi: kogut z herbu von Naefe
 und Obischau (od 1749 r. własność
 Karola Henryka von Naefe)

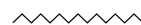

nr 474

Klein Deutschen (Duczów Mały)

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w.
 – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 28 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: herbowe
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe} GEM. KL.
 DEUTSCHEN || KR. CREUZBURG
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe} trzy gwiazdy, jedna
 nad dwiema
 Publikacje: opis Wilpert VII.11
 Uwagi: wizerunek z gwiazdami
 na pieczęci z 1936 r.; APOp, RO,
 sygn. 57161, b.p. (1936)

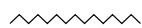

nr 475

Klein Margsdorf (Markotów Mały)

Datacja odcisku: 1907
 Chronologia odcisku: 1848 – pocz.
 XX w.
 Wymiary odcisku: Ø 26 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: APOp, RO, Wydział II,
 sygn. 1623, b.p. (1907)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w otoku i w polu:
 CREUTZBURGER KREIS
 W polu: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe
 niepełne} GEMEINDE | KLEIN |
 MARGSDORF | 1848 | *
 Publikacje: –

nr 476

Kochelsdorf (Kochłowice) I

Datacja odcisku: 1867
 Chronologia odcisku: 1774 – XIX w.
 Wymiary odcisku: 22 x 24 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, RO, Wydział II,
 sygn. 1537, b.p. (1867)
 Typologia wizerunku: motywy
 rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe} KOCH[[LS]]DORFF
 GEM.: S || CREUTZBURG | *CREISS* |
 · 1774 ·
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe} trzy kłosa
 wyrastające z murawy
 Publikacje: opis Wilpert VII.20

nr 477

Kochelsdorf (Kochłowice) II

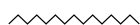
Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 28 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: motywy
 rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {podwójne
 obrzeżenie ciągłe} GEMEINDE
 KOCHELSDORF || KREIS | KREUZBURG
 O/S. (pod napisem ornament ozdobny)
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe} trzy kłosa wyrastające
 ze wzgórza
 Publikacje: opis Wilpert VII.20

nr 478

Kochelsdorf (Kochłowice) III

Datacja odcisku: 1933
 Chronologia odcisku: pocz. XX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: APOp, SO w Buczynie, sygn. 263, k. 1 (1933)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w otoku i w polu: {podwójne obrzeżenie ciągłe} Gemeinde || Krs. Kreuzburg
 W polu: * | Kochelsdorf | *
 Publikacje: –

nr 479

Lowkowitz (Łowkowice) I

Datacja odcisku: 1837
 Chronologia odcisku: 1774 – 1837
 Wymiary odcisku: 22 x 24 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Kluczborku, sygn. 5575, b.p. (1837), sygn. 1462, k. 103v (1835)
 Typologia wizerunku: herbowe
 Legenda pieczęci w otoku: LOFFK[[O]]WITZ GEM: SIG: || CREUTZBURG | *CREISS* | 1774
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} krzyż, pod nim sześcioramienna gwiazda, nawiązuje do herbu Zakonu Krzyżowców z Czerwoną Gwiazdą
 Publikacje: opis Wilpert VII.23
 Uwagi: własność krzyżowców z czerwoną gwiazdą, P. Dittrich, BK

nr 480

Lowkowitz (Łowkowice) II

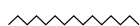
Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: 1837 – XIX w.
 Wymiary odcisku: 22 x 24 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: herbowe
 Legenda pieczęci w otoku: LOFFK[[O]]WITZ GEM: SIG: || CREUTZBURG | *CREISS* | 1774
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} krzyż, pod nim sześcioramienna gwiazda, po obu stronach gwiazdy napis: 1837; nawiązuje do herbu Zakonu Krzyżowców z Czerwoną Gwiazdą
 Publikacje: opis Wilpert VII.23
 Uwagi: własność krzyżowców z czerwoną gwiazdą, P. Dittrich, BK

nr 481

Lowkowitz (Łowkowice) III

Datacja odcisku: 1911
 Chronologia odcisku: koniec XIX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: APOp, RO, sygn. 65422, b.p. (1911)
 Typologia wizerunku: herbowe
 Legenda pieczęci w otoku: {podwójne obrzeżenie ciągłe} GEMEINDE LOWKOWITZ || *KREIS* | KREUZBURG (pod napisem ornament ozdobny)
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} krzyż, pod nim sześcioramienna gwiazda, po obu stronach gwiazdy napis: 1837; nawiązuje do herbu Zakonu Krzyżowców z Czerwoną Gwiazdą
 Publikacje: opis Wilpert VII.23
 Uwagi: własność krzyżowców z czerwoną gwiazdą, P. Dittrich, BK

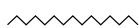

nr 482

Ludwigsdorf (Biadacz)

Datacja odcisku: 1800
 Chronologia odcisku: 1774 – XIX w.
 Wymiary odcisku: 23 x 26 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Kluczborku, sygn. 1655, k. 3 (1800)
 Typologia wizerunku: motywy leśne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} AMTS LUDWIGSDORFF GM || CREUTZBURG | *CREISS* | 1774
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} drzewo wyrastające z murawy
 Publikacje: –

nr 483

Margsdorf (Markotów, od 2002 r. Markotów Duży) I

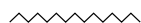
Datacja odcisku: 1829
 Chronologia odcisku: 1774 – XIX w.
 Wymiary odcisku: 23 x 26 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Kluczborku, sygn. 1690, k. 91 (1829)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} AMTS MARGSDORFF GEM || CREUTZBURG | *CREISS* | 1774
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} na kartuszu otoczony wieńcem lemiesz pługa w słup i wyrastające z niego trzy kłosa zboża
 Publikacje: –

nr 484

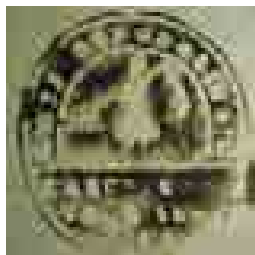

Margsdorf (Markotów, od 2002 r. Markotów Duży) II

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: 1847 – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* AMTS GEMEINDE MARGSDORF || CREUTZBURGER | KREISES. | 1847
 Opis pola pieczęci: na kartuszu otoczony wieńcem lemiesz pług w słup i wyrastające z niego trzy kłosa zboża
 Publikacje: opis Wilpert VII.24

nr 485

Matzdorf (Maciejów) I

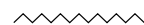
Datacja odcisku: 1821
 Chronologia odcisku: 1774 – XIX w.
 Wymiary odcisku: 23 x 26 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Kluczborku, sygn. 1761, k. 20 (1821)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* MATZ[[D]]ORF GEMEIN SIG || CREU[[T]]B[[URG]] | *CRE[[I]]SS* | 1774
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* chłop z kosą na ramieniu idący w prawo
 Publikacje: opis Wilpert VII.25

nr 486

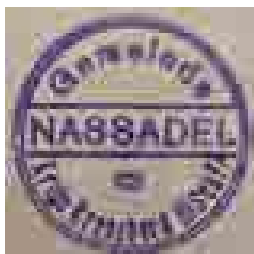

Matzdorf (Maciejów) II

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 25 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* GEMEINDE MATZDORF || KREIS | CREUTZBURG
 Opis pola pieczęci: chłop z kosą na ramieniu idący w prawo
 Publikacje: opis Wilpert VII.25

nr 487

Nassadel (Nasale)

Datacja odcisku: 1933
 Chronologia odcisku: 1. poł. XX w.
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: APOp, SO w Byczynie, sygn. 371, k. 1 (1933)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci otoku i w polu: *{podwójne obrzeżenie ciągłe}* Gemeinde || Kreis Kreuzburg O/Schl.
 W polu: *{pozioma linia ciągła}* | NASSADEL | *{pozioma linia ciągła}* | *{pod spodem ornament ozdobny}*
 Publikacje: –

nr 488

Neudorf (Ciecierzyn) I

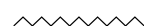
Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: 1774 – XIX w.
 Wymiary odcisku: 22 x 24 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: motywy leśne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* NEUDORFF GEMEIN SIG || CREUTZBURG | *CREISS* | [[17]]7[[4]]
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* drzewo iglaste wyrastające z murawy, może siekiera wbita w pień z prawej strony
 Publikacje: opis Wilpert VII.26

nr 489

Neudorf (Ciecierzyn) II

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 25 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: motywy leśne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* GEMEINDE NEUDORF || CREUTZBURG | KREIS | *
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* drzewo wyrastające z murawy
 Publikacje: opis Wilpert VII.26

nr 490

Nieder Ellguth (Ligota Dolna) I

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: –
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: –
 Kolor odcisku: –
 Sygnatura akt: ryc. Wilpert nr 183
 Typologia wizerunku: symbolika religijna / herbowe
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} + NIEDER ELGUTH
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} krzyż patriarchalny, po lewej litera B; może nawiązanie do herbu Pilawa
 Publikacje: opis Wilpert VII.12, ryc. Wilpert nr 183

nr 491

Nieder Ellguth (Ligota Dolna) II

Datacja odcisku: 1777
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – XIX w.
 Wymiary odcisku: 25 x 28 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: lak
 Kolor odcisku: czerwony
 Sygnatura akt: APOp, Akta miasta Kluczborka, sygn. 798, b.p. (1777)
 Typologia wizerunku: symbolika religijna / herbowe
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} OBER ELLGUTH [...] || CREUTZBURG | CREIS | 1774
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} krzyż patriarchalny, po lewej litera B; może nawiązanie do herbu Pilawa
 Publikacje: –

nr 492

Nieder Kunzendorf (Kujakowice Dolne) I

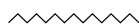
Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: 1791 – XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 26 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: herbowe
 Legenda pieczęci w otoku: N[[]]DER · KUNTZEND[[]]RF || CREUTZBURG | *CREIS* | 1791
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} krzyż, pod nim sześcioramienna gwiazda; nawiązuje do herbu Zakonu Krzyżowców z Czerwoną Gwiazdą
 Publikacje: opis Wilpert VII.22
 Uwagi: własność krzyżowców z czerwoną gwiazdą, P. Dittrich, BK

nr 493

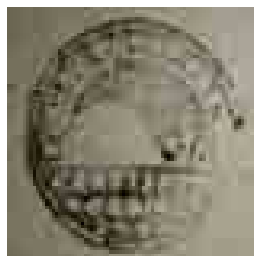

Nieder Kunzendorf (Kujakowice Dolne) II

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 26 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: herbowe
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} GEM. NIEDER KUNZENDORF || KREIS | CREUTZBURG.
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} krzyż, pod nim gwiazda
 Publikacje: opis Wilpert VII.22
 Uwagi: własność krzyżowców z czerwoną gwiazdą, P. Dittrich, BK

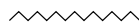

nr 494

Nieder Rosen (Rożnów)

Datacja odcisku: 1825
 Chronologia odcisku: 1774 – XIX w.
 Wymiary odcisku: 23 x 27 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Kluczborku, sygn. 1754, k. 27 (1825)
 Typologia wizerunku: godło mówiące
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} NIEDER ROSEN GEM : SIG || CREUTZBURG | *CREISS* | 177[[]4]
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} u stóp wzgórza po lewej stronie wyrastają z murawy trzy róże
 Publikacje: opis Wilpert VII.32

nr 495

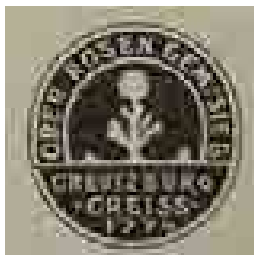

Ober Kunzendorf (Kujakowice Górne)

Datacja odcisku: 1927
 Chronologia odcisku: koniec XIX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 31 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: APOp, RO, sygn. 69657, b.p. (1927)
 Typologia wizerunku: herbowe
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} *GEMEINDE OBER-KUNZENDORF* || KREIS KREUZBURG O/S.
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} stojący rycerz w płaszczu z symbolami krzyżowców z czerwoną gwiazdą, zwrócony w prawo, opierający prawą rękę na mieczu, lewą – na tarczy z krzyżem
 Publikacje: –
 Uwagi: własność krzyżowców z czerwoną gwiazdą, P. Dittrich, BK

nr 496

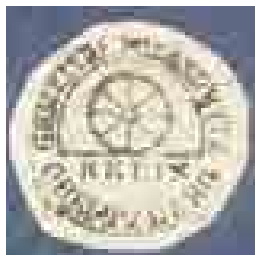

Ober Rosen (Rożnów Górny)

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: 1774 – XIX w.
 Wymiary odcisku: –
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: –
 Kolor odcisku: –
 Sygnatura akt: ryc. Wilpert nr 182
 Typologia wizerunku: godło mówiące
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} OBER ROSEN GEM: SIEG || CREUTZBURG | *CREISS* | 1774
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} krzew róży wyrastający z murawy, pojedynczy kwiat na szczycie krzewu
 Publikacje: opis Wilpert VII.33, ryc. Wilpert nr 182, ryc. Vestiga praeteriti. Spuren der Geschichte des Dorfes Rosen, Kreis Kreuzburg O/S, von Peter Klotz, Stadland 2017 [mps]

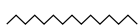

nr 497

Polanowitz (Polanowice)

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 25 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: inne formy zatrudnienia ludności
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} GEMEINDE POLANOWITZ || KREIS | CREUTZBURG
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} koło od wozu z ośmioma szprychami
 Publikacje: opis Wilpert VII.27

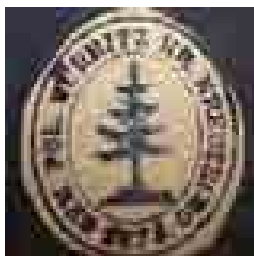
nr 498

Polnisch Würbitz (Wierzbica Górna) I

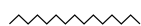
Datacja odcisku: 1817
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – XIX w.
 Wymiary odcisku: 24 x 29 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Wołczyźnie, sygn. 1101, s. 3, 14, 21 (1807, 1817, 1818)
 Typologia wizerunku: motywy leśne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} *POL: WURBITZER · GEMEIN · SIG
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} drzewo (sosna?) wyrastające z murawy
 Publikacje: opis Wilpert VII.46

nr 499

Polnisch Würbitz (Wierzbica Górna) II

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: 1875 – 1933
 Wymiary odcisku: 25 x 30 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: motywy leśne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} GEM. POL. WURBITZ KR. KREUZBURG || 1875.
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} drzewo iglaste (świerk?) wyrastające z murawy
 Publikacje: opis Wilpert VII.46

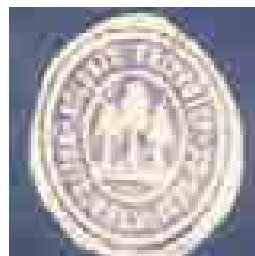
nr 500

Prittwitz (Przybkowice) I

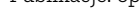
Datacja odcisku: 1785
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: 23 x 26 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Kluczborku, sygn. 1730, k. 1v (1785)
 Typologia wizerunku: motywy leśne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} · COLONIE · PRITTWITZ · G[[EM]] · [[S]]IGLE
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} trzy drzewa o stożkowatych koronach, środkowe drzewo najwyższe, wyrastające z murawy
 Publikacje: opis Wilpert VII.28

nr 501

Prittwitz (Przybkowice) II

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: 22 x 26 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: motywy leśne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} *KOLONIE PRITTWITZ* || KREIS KREUZBURG O.S.
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} trzy drzewa o stożkowatych koronach, środkowe drzewo najwyższe, wyrastające z murawy
 Publikacje: opis Wilpert VII.28

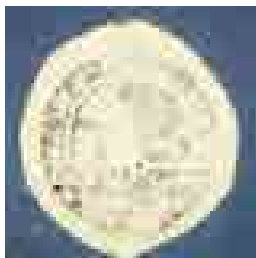
und ich bin in der Hoffnung, dass Sie sich
für die von mir beschriebenen Bücher
Courant auch besorgen.

Die Bücher sind bei Herrn
Kaufmann in der
neuen Carlstraße zu haben. Ich habe
mich von dem Buchhandel getrennt
und meine Bücher in meine eigene
Handlung übergeben. Ich habe
am 28. März 1798. Meiner
Mutter auf Befehl des Obersten
von Mehl, Carl und Neunzig
28. März, die hier beschrifteten
Bücher in dem April 1814.

Ich habe auch die Bücher
George Jacobson
Kaufmann in der
König

nr 502

Proschlitz (Proślice)

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: 1774 – XIX w.
 Wymiary odcisku: 22 x 24 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: topograficzne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* PROSCHLITZ GEMEIN [[SG]] || CREUTZBURG | *CREISS* | ·177[[4·]]
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* po prawej stronie budynek z dwoma oknami i łukowatym wejściem, po lewej mniejszy budynek
 Publikacje: opis Wilpert VII.29

nr 503

Reinersdorf (Komorzno) I

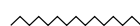
Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: 1774 – 1845
 Wymiary odcisku: 22 x 24 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* REINERSDORFER GEM SIG || CREUTZBURG | [[CREISS]] | [[1774]]
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* trzy kłosa zboża wyrastające z murawy
 Publikacje: opis Wilpert VII.30

nr 504

Reinersdorf (Komorzno) II

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: 1845 – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 25 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* REINERSDORFER GEM SIEG || CREUZBURGER | KREIS | 1845
 Opis pola pieczęci: trzy kłosa zboża wyrastające z murawy
 Publikacje: opis Wilpert VII.30

nr 505

Roschkowitz (Roszkowice) I

Datacja odcisku: 1803
 Chronologia odcisku: 1774 – XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 25 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Kluczborku, sygn. 5576, k. 38 (1803), k. 39 (1814)
 Typologia wizerunku: herbowe / motywy leśne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* ROSCHKOWITZ · GEM · SIG || CREUTZBURG | *CREISS* | · 1774 ·
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* róg myśliwski skierowany w prawo
 Publikacje: opis Wilpert VII.31

nr 506

Roschkowitz (Roszkowice) II

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: –
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: –
 Kolor odcisku: –
 Sygnatura akt: ryc. Wilpert nr 181
 Typologia wizerunku: herbowe / motywy leśne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* ROSCHKOWITZ GEM · SIEG · || KREUZBURG | KREIS | 1774
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* róg myśliwski skierowany w prawo
 Publikacje: opis Wilpert VII.31, ryc. Wilpert nr 181

nr 507

Roschkowitz (Roszkowice) III

Datacja odcisku: 1925
 Chronologia odcisku: pocz. XX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 25 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: –
 Typologia wizerunku: herbowe / motywy leśne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* GEM · ROSCHKOWITZ || KREIS | KREUZBURG
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* róg myśliwski skierowany w prawo
 Publikacje: –

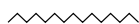

nr 508

Sarnau (Sarnów)

Datacja odcisku: 1867
 Chronologia odcisku: 1774 – XIX w.
 Wymiary odcisku: 24 x 26 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, RO, Wydział II, sygn. 1537, b.p. (1867)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* AMTS SARNAU GEMEIN SI || CREUTZBURG | *CREISS* | · 17[[74]] ·
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* na kartuszu lemiesz pług w słup
 Publikacje: opis Wilpert VII.34
 Uwagi: ten sam wizerunek na pieczęci z 1937 r. (APOp, RO, sygn. 67598, b.p.)

nr 509

Schirowslawitz (Sierosławice) I

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: 1774 – XIX w.
 Wymiary odcisku: 24 x 28 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: Temida
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* SCHI[[ROSSLAWITZ S]]IEGIL G || CREUTZBURG | *CREISS* | · 1774 ·
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* Temida z wagą w lewej ręce i mieczem w prawej; po prawej stronie wyrastają z murawy trzy kwiaty
 Publikacje: opis Wilpert VII.35

nr 510

Schirowslawitz (Sierosławice) II

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: 1774 – XIX w.
 Wymiary odcisku: 24 x 28 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: Temida / herbowe
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* SCHIROSSLAWITZ GEM: S: || CREUTZBURG | *CREISS* | · 1774 ·
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* Temida z wagą w lewej ręce i mieczem w prawej unosi się nad tarczą herbową przedstawiającą jelenia w skoku, po obu stronach tarczy motywy ozdobne
 Publikacje: opis Wilpert VII.35
 Uwagi: wizerunek przeniesiony na pieczęć z 1934 r. (APOp, SO w Bieczynie, sygn. 521, k. 16)

nr 511

Schloss Ellguth (Ligota Zamecka) I

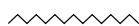
Datacja odcisku: przed 1899
 Chronologia odcisku: 1861 – 1889
 Wymiary odcisku: Ø 25 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: SPW (przed 1899)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* *GEMEINDE SCHLOSS-ELLGUTH* || KR. CREUZBURG
 Opis pola pieczęci: trzy snopy zboża, znad środkowego wystają grabie, pod snopami napis 1861
 Publikacje: opis Wilpert VII.13

nr 512

Schloss Ellguth (Ligota Zamecka) II

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: 1889 – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 32 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* Gemeinde Schloss Ellguth || Kr. Kreuzburg.
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* trzy snopy zboża, pod snopami napis 1889.
 Publikacje: opis Wilpert VII.13

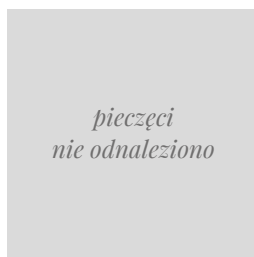
nr 513

Schmardt (Smardy) I – wieś składała się z sześciu gmin

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: 1774 – XIX w.
 Wymiary odcisku: –
 Kształt pieczęci: –
 Materiał odcisku: –
 Kolor odcisku: –
 Sygnatura akt: –
 Typologia wizerunku: Temida
 Legenda pieczęci w otoku: –
 Opis pola pieczęci: –
 Publikacje: opis Wilpert VII.36.a

nr 514

Schmardt (Smardy) II

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: 1774 – XIX w.
 Wymiary odcisku: –
 Kształt pieczęci: –
 Materiał odcisku: –
 Kolor odcisku: –
 Sygnatura akt: –
 Typologia wizerunku: Temida
 Legenda pieczęci w otoku: –
 Opis pola pieczęci: –
 Publikacje: opis Wilpert VII.36.a

nr 515

Schmardt (Smardy) III

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: 1774 – XIX w.
 Wymiary odcisku: –
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: –
 Kolor odcisku: –
 Sygnatura akt: –
 Typologia wizerunku: inne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe} SCHMARDT III
 AMTSSIEG || CREUTZBURG | *CREISS*
 | 1774
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe} dwa działa skierowane
 w lewo, nad nimi orzeł lecący w lewo
 Publikacje: opis Wilpert VII.36.b

nr 516

Schmardt (Smardy) IV

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: 1774 – XIX w.
 Wymiary odcisku: –
 Kształt pieczęci: –
 Materiał odcisku: –
 Kolor odcisku: –
 Sygnatura akt: –
 Typologia wizerunku: Temida
 Legenda pieczęci w otoku: –
 Opis pola pieczęci: –
 Publikacje: opis Wilpert VII.36.a
 Uwagi: wg Wilperta wizerunek Temidy
 na pieczęci Schmardt II lub IV

nr 517

Schmardt (Smardy) V

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: 1774 – XIX w.
 Wymiary odcisku: 24 x 26 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: motywy
 rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe} SCHMARDT •[...]
 • GEME[[N S]] || CREUTZBURG |
 CREISS | · 1774 ·
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe} chłop stojący
 z grabiami w prawej ręce i widłami
 w lewej
 Publikacje: opis Wilpert VII.36.c

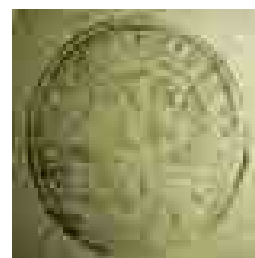
nr 518

Schmardt (Smardy) VI

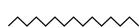
Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: 1774 – 1933
 Wymiary odcisku: –
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: –
 Kolor odcisku: –
 Sygnatura akt: ryc. Wilpert nr 179
 Typologia wizerunku: zwierzęta /
 motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe} SCHMARDT
 V AMTSSIEG || CREUTZBURG |
 CREISS | 1774
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe} wg Wilperta wąż
 przeskakujący przez stóg siana,
 być może dym obok stogu siana
 Publikacje: opis Wilpert VII.36.d;
 ryc. Wilpert nr 179 podaje opis
 Schmardt V dwukrotnie

nr 519

Schönwald (Krzywizna) I

Datacja odcisku: 1832
 Chronologia odcisku: 1774 – 1. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: 23 x 26 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Kluczborku,
 sygn. 1876, k. 32 (1832)
 Typologia wizerunku: motywy
 rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe} AMTS SCHONWALDT
 GEM: || CREUTZBURG | *CREISS* | 1774
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie
 ciągłe} na kartuszu lemiesz pługa w słup
 pomiędzy dwoma drzewami
 Publikacje: opis Wilpert VII.37

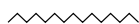

nr 520

Schönwald (Krzywizna) II

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w. – 1933
 Wymiary odcisku: –
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: –
 Kolor odcisku: –
 Sygnatura akt: ryc. Wilpert nr 184
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}*
 GEMEINDE SCHÖNWALD. || KREIS | CREUTZBURG.
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* na kartuszu lemiesz pługa w słup i dwa drzewa po obu stronach
 Publikacje: opis Wilpert VII.37; ryc. Wilpert nr 184

nr 521

Simmenau (Szymonków) I

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: –
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: –
 Kolor odcisku: –
 Sygnatura akt: ryc. Wilpert nr 176
 Typologia wizerunku: zwierzęta
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* GEMEINDE SIMMENAU || KREIS | CREUTZBURG.
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* kogut z herbu Naefe und Obischau (?)
 Publikacje: opis Wilpert VII.39
 Uwagi: Wilpert opisuje na pieczęci kure

nr 522

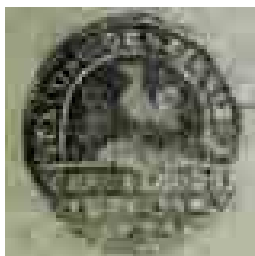

Simmenau (Szymonków) II

Datacja odcisku: 1934
 Chronologia odcisku: XX w. – 1945
 Wymiary odcisku: 31 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: APOp, RO, sygn. 73400, b.p. (1934)
 Typologia wizerunku: herbowe
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* *GEMEINDE SIMMENAU* || KR. KREUZBURG O/S.
 Opis pola pieczęci: kogut, pod nim korona
 Publikacje: –

nr 523

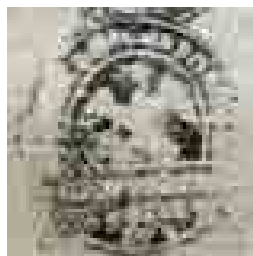

Skalung (Skalągi)

Datacja odcisku: 1839
 Chronologia odcisku: 1774 – XIX w.
 Wymiary odcisku: 23 x 26 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Kluczborku, sygn. 1949, k. 18 (1839)
 Typologia wizerunku: herbowe
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* SCALUNG GEMEIN SIEGE || CREUTZBURG | *CREISS* | [[177]]4
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* kogut stojący na wzgórzu
 Publikacje: opis Wilpert VII.38
 Uwagi: kogut z herbu von Naefe

nr 524

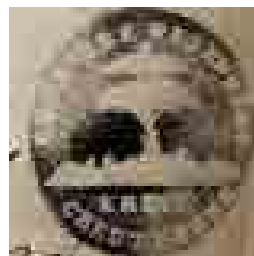

Ullrichsdorf (Ulrychów, dziś część Kluczborka)

Datacja odcisku: 1777
 Chronologia odcisku: 1774 – XIX w.
 Wymiary odcisku: 25 x 28 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, Akta miasta Kluczborka, sygn. 798, b.p. (1777)
 Typologia wizerunku: zwierzęta / herbowe
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* [...]LRICHSDORFF G || [[CREUZZ]]URG | KREISS | [[17]]74
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* orzeł w locie, trzymający w szponach piorun i miecz
 Publikacje: opis Wilpert VII.41

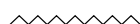

nr 525

Wesendorf (Kobyła Góra)

Datacja odcisku: 1894
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 27 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Oleśnie, sygn. 344, b.p. (1894)
 Typologia wizerunku: motywy leśne
 Legenda pieczęci w otoku: GEMEINDE WESENDORF || KREIS | CREUTZBURG
 Opis pola pieczęci: drzewo liściaste wyrastające z murawy
 Publikacje: –

nr 526

Wilmsdorf (Dobiercice) I

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: 1774 – 1. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: 24 x 26 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* WILMSDORFF GEMEIN S. || CREUTZBURG | *CREISS* | · 1774 ·
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* skrzyżowane narzędzia rolnicze, od prawej: kosa, grabie, cep
 Publikacje: opis Wilpert VII.42

nr 527

Wilmsdorf (Dobiercice) II

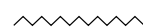
Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 25 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* GEMEINDE || WILMSDORF | KREIS | CREUTZBURG
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* skrzyżowane narzędzia rolnicze, od prawej: kosa, grabie, cep
 Publikacje: opis Wilpert VII.42

nr 528

Woislawitz (Wojsławice)

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: –
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: –
 Kolor odcisku: –
 Sygnatura akt: ryc. Wilpert nr 43
 Typologia wizerunku: herbowe
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* WOISLAWITZ GEM: SIEG || CREUTZBURG | *CREISS* | 1774
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* po prawej ptasie skrzydło w skup, po lewej róg jeleni w skup
 Publikacje: opis Wilpert VII.43

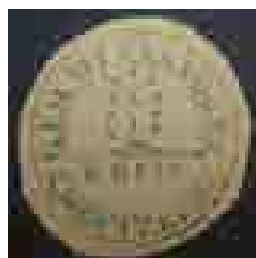
nr 529

Wuttendorf (Bogdańczowice) I

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: 1774 – XIX w.
 Wymiary odcisku: 24 x 26 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: zielony
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* WUTTENDORFF GEM: SIG || CRE[[UTZBURG]] | *CREISS* | [[1774]]
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* roślina o podłużnych liściach (kukurydza?)
 Publikacje: opis Wilpert VII.47

nr 530

Wuttendorf (Bogdańczowice) II

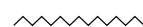
Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 25 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: zielony
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* GEM WUTTENDORF || KREIS | CREUTZBURG
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* roślina o dziewięciu okrągłych liściach lub owocach na końcach długich pędów
 Publikacje: opis Wilpert VII.47

nr 531

Wuttendorf (Bogdańczowice) III

Datacja odcisku: 1832
 Chronologia odcisku: 1774 – poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: 23 x 27 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Kluczborku sygn. 2083, k. 6 (1832)
 Typologia wizerunku: motywy leśne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* AM[[[T]]S WUTTENDORFF GEM || CREUTZBURG | *C[[R]]EISS* | 1774
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* drzewo liściaste na prostokątnym podwyższeniu
 Publikacje: opis Wilpert VII.48

Kreis Leopoldsdorf (powiat głubczycki)

nr 232 - 600

Kreis Leobschütz

(powiat głubczycki)

nr 532 - 696

nr 532

Alt Wiendorf (Pomorzowiczki) I

Datacja odcisku: 1850
Chronologia odcisku: koniec XVIII w.
– poł. XIX w.
Wymiary odcisku: Ø 26 mm
Kształt pieczęci: okrągła
Materiał odcisku: tusz
Kolor odcisku: czarny
Sygnatura akt: APOp, SO w
Głubczycach, sygn. 1185, s. 153 (1850)
Typologia wizerunku: godło mówiące
Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze
obrzeżenie ciągłe}* WIENDORFF · GEM ·
SIGEL || LEOBSCHITZ | CREYS
Opis pola pieczęci: winorośl pnąca się
po pionowej tytce
Publikacje: opis Wilpert VI.69.

nr 533

Alt Wiendorf (Pomorzowiczki) II

Datacja odcisku: 1866
Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w.
– 1933
Wymiary odcisku: Ø 31 mm
Kształt pieczęci: okrągła
Materiał odcisku: tusz
Kolor odcisku: czarny
Sygnatura akt: APOp, SO w
Głubczycach, sygn. 14224, k. 24 (1866),
sygn. 1194, s. 8 (1883)
Typologia wizerunku: godło mówiące
Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze
obrzeżenie ciągłe}* WIENDORFF · GEM
· SIGEL || LEOBSCHITZ | CREIS
Opis pola pieczęci: winorośl pnąca się
po pionowej tytce
Publikacje: –

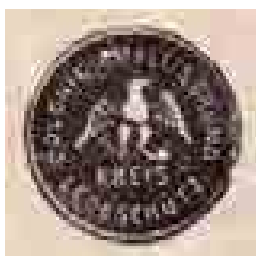
nr 534

Amaliengrund (Sławoszów) I

Datacja odcisku: 1810
Chronologia odcisku: koniec XVIII w.
– poł. XIX w.
Wymiary odcisku: Ø 26 mm
Kształt pieczęci: okrągła
Materiał odcisku: tusz
Kolor odcisku: czarny
Sygnatura akt: APOp, SO w
Głubczycach, sygn. 1179, s. 42 (1810),
sygn. 1163, s. 42 (1801), sygn. 1185,
s. 160 (1850)
Typologia wizerunku: topograficzne
Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze
obrzeżenie perełkowe}* COLONIE ·
AMALI[...] || LEOBSCHITZ | CREYS
Opis pola pieczęci: dwa budynki stojące
naprzeciwko siebie, nad każdym z nich
kwiat o podłużnych liściach
Publikacje: –

nr 535

Amaliengrund (Sławoszów) II

Datacja odcisku: 1866
Chronologia odcisku: lata 60. – 70. XIX w.
Wymiary odcisku: Ø 31 mm
Kształt pieczęci: okrągła
Materiał odcisku: tusz
Kolor odcisku: czarny
Sygnatura akt: APOp, SO w Głubczycach,
sygn. 14224, k. 78, 79 (1866)
Typologia wizerunku: godło państwowe
Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze
obrzeżenie ciągłe}* COLONIE
AMALIENGRUND || KREIS |
LEOBSCHÜTZ
Opis pola pieczęci: orzeł z berłem
i jabłkiem w szponach
Publikacje: –

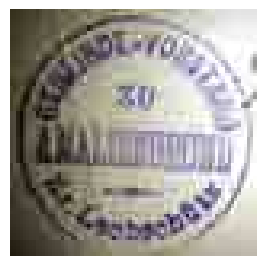
nr 536

Amaliengrund (Sławoszów) III

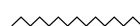
Datacja odcisku: 1873
Chronologia odcisku: koniec XIX w.
Wymiary odcisku: Ø 31 mm
Kształt pieczęci: okrągła
Materiał odcisku: tusz
Kolor odcisku: czarny
Sygnatura akt: APOp, SO w
Głubczycach, sygn. 1170, s. 5 (1873)
Typologia wizerunku: godło
państwowe
Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze
obrzeżenie ciągłe}* * COLONIE
AMALIENGRUND * || KREIS
LEOBSCHÜTZ
Opis pola pieczęci: orzeł z berłem
i jabłkiem w szponach
Publikacje: –

nr 537

Amaliengrund (Sławoszów) IV

Datacja odcisku: 1913
Chronologia odcisku: pocz. XX w.
– 1933
Wymiary odcisku: Ø 30 mm
Kształt pieczęci: okrągła
Materiał odcisku: tusz
Kolor odcisku: fioletowy
Sygnatura akt: APOp, SO w
Głubczycach, sygn. 1169, s. 20 (1913)
Typologia wizerunku: napisowe
Legenda pieczęci w otoku i w
polu: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}*
GEMEINDE-VORSTAND || Kr.
Leobschütz
W polu: ZU | AMALIENGRUND
(pod nazwą miejscowości ornament
ozdobny)
Publikacje: –

nr 538

Auchwitz (Uciechowice) I

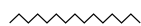
Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: wg Wilperta
 – 1. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 28 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: motywy
 rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe} AUCHWITZ : GEM :
 SIG : || LEOBSCHITZ | CREYS
 Opis pola pieczęci: pług zwrócony
 w prawo, nad nim dwa ptaki w locie
 Publikacje: opis Wilpert VI.1, ryc.
 Wilpert, nr 161

nr 539

Auchwitz (Uciechowice) II

Datacja odcisku: 1849
 Chronologia odcisku: 1849 – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 28 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w
 Głubczycach, sygn. 38, b.p. (1849)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w otoku i w
 polu: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe}
 GEMEINDE || LEOBSCHÜTZ
 W polu: AUCHWITZ | KREIS
 Publikacje: –

nr 540

Babitz (Babice) I

Datacja odcisku: 1813
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w.
 – poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 28 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w
 Głubczycach, sygn. 1466, s. 30 (1813),
 sygn. 1467, s. 21 (1797)
 Typologia wizerunku: topograficzne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe} BABITZ • GEM :
 SIGIL : || LEOBSCHITZ | CREYS
 Opis pola pieczęci: trzy stojące obok
 siebie budynki
 Publikacje: opis i ryc. A. Starczewska-
 Wojnar, SC, s. 461

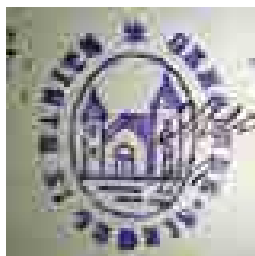
nr 541

Babitz (Babice) II

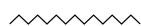
Datacja odcisku: 1887
 Chronologia odcisku: koniec XIX w.
 Wymiary odcisku: 24 x 28 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: APOp, RO, sygn. 67763,
 b.p. (1887)
 Typologia wizerunku: topograficzne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe} * GEMEINDE
 SIEGEL IN BABITZ.
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe} budynek pomiędzy
 dwiema wieżami, stojący na murze
 z cegieł, nad dachami promienie
 z nieba
 Publikacje: opis Wilpert VI.2

nr 542

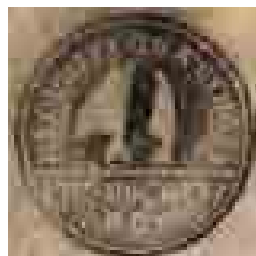

Babitz (Babice) III

Datacja odcisku: 1932
 Chronologia odcisku: pocz. XX w.
 – 1933
 Wymiary odcisku: 23 x 27 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: APOp, SO w
 Głubczycach, sygn. 1464, s. 17 (1932)
 Typologia wizerunku: topograficzne
 Legenda pieczęci w otoku:
 * GEMEINDE-SIEGEL IN BABITZ
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe} budynek pomiędzy
 dwiema wieżami o spiczastych
 dachach
 Publikacje: K. Maler, BO, s. 182
 Uwagi: Maler podaje jeszcze kolejny
 odcisk sprzed 1945 r. z tym samym
 wizerunkiem

nr 543

Badewitz (Bogdanowice) I

Datacja odcisku: 1815
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w.
 – poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 24 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w
 Głubczycach, sygn. 1964, k. 13 (1815)
 Typologia wizerunku: motywy
 rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe} BADEWITZ • GEM ·
 SIEGEL || LEOBSCHITZ | CREYS
 Opis pola pieczęci: lemiesz pługa
 i ostrze kosy w słup
 Publikacje: –

nr 544

Badewitz (Bogdanowice) II

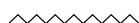
Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: –
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* GEMEINDE BADEWITZ || KREIS | LEOBSCHUTZ
 Opis pola pieczęci: lemiesz pługa i ostrze kosy w słup
 Publikacje: opis Wilpert VI.3, ryc. Wilpert, nr 14

nr 545

Badewitz (Bogdanowice) III

Datacja odcisku: 1892
 Chronologia odcisku: koniec XIX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Głubczycach, sygn. 1958, b.p. (1892, 1909), sygn. 1975, k. 34 (1913)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* + GEMEINDE BADEWITZ + || KREIS // LEOBSCHUTZ
 Opis pola pieczęci: na ozdobnym kartuszu lemiesz pługa i ostrze kosy w słup
 Publikacje: –

nr 546

Berndau (Biernatów) I

Datacja odcisku: 1837
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – 1840
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Głubczycach, sygn. 3190, k. 8 (1823), sygn. 3190, k. 17 (1837)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* BERNDAU · GEMEIN · SIGEL || LEOBSCHUTZ | KREIS
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* pług zwrócony w prawo
 Publikacje: –

nr 547

Berndau (Biernatów) II

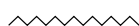
Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: wg Wilperta 1817 – 2. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: –
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* BERNDAU · GEMEINDE · SIGEL. || LEOBSCHUTZER | CREYS
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* pług zwrócony w prawo
 Publikacje: opis Wilpert VI.4; ryc. Wilpert, nr 9

nr 548

Berndau (Biernatów) III

Datacja odcisku: 1897
 Chronologia odcisku: 1840 – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 28 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Prudniku, sygn. 181, b.p. (1897); APOp, SO w Głubczycach, sygn. 3190, k. 18 (1840)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w otoku i w polu: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* GEMEINDE || LEOBSCHÜTZ
 W polu: BERNDAU | KREIS
 Publikacje: –

nr 549

Bieskau (Bieszków, dziś część Nowej Cerekwi)

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: 1742 – 1911
 Wymiary odcisku: –
 Kształt pieczęci: –
 Materiał odcisku: –
 Kolor odcisku: –
 Sygnatura akt: opis Wilpert VI.5
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: –
 Opis pola pieczęci: grabie w słup, za nimi skrzyżowane kosa i cep
 Publikacje: opis Wilpert VI.5

nr 550

Bladen (Włodzienin) I

Datacja odcisku: 1847
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 28 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Głubczycach, sygn. 3756, k. 32 (1847); APOp, SO w Głubczycach, sygn. 3756, k. 102 (1852)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: BLADEN • GEM : SIGL || LEOBSCHITZ | CREYS
 Opis pola pieczęci: lemiesz pługa w słup, z obu stron objęty wieńcem
 Publikacje: opis Wilpert VI.6

nr 551

Bladen (Włodzienin) II

Datacja odcisku: 1926
 Chronologia odcisku: pocz. XX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 28 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: APOp, RO, sygn. 63819, b.p. (1926)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* * GEMEINDE BLADEN * || KREIS [[LEOBSCHÜTZ]]
 Opis pola pieczęci: na kartuszu lemiesz pługa w słup, kartusz otoczony wieńcem
 Publikacje: opis Wilpert VI.6

nr 552

Bleischwitz (Bliszczyce) I

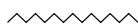
Datacja odcisku: 1820
 Chronologia odcisku: 1774 – poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: 23 x 28 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Głubczycach, sygn. 17690, k. 3 (1820)
 Typologia wizerunku: symbolika religijna
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* BLEISHWITZ GEMEIN SIG || LEOBSCHITZ [.] || *CREISS* || 1774
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* na kartuszu koło, wewnątrz miecz
 Publikacje: –
 Uwagi: koło i miecz jako atrybut św. Katarzyny, patronki miejscowego kościoła

nr 553

Bleischwitz (Bliszczyce) II

Datacja odcisku: 1924
 Chronologia odcisku: wg Wilperta 1850 – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 28 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, RO, sygn. 63896, b.p. (1924), sygn. 47372, b.p. (1887)
 Typologia wizerunku: symbolika religijna
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* GEMEINDE BLEISCHWITZ || LEOB : KREIS
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe, niepełne}* na kartuszu jabłko przebite strzałą skierowane lekko w prawo
 Publikacje: opis Wilpert VI.7, ryc. Wilpert, nr 19
 Uwagi: ten sam wizerunek na pieczęci z 1943 r. (APOp, RO, sygn. 64957, b.p.)

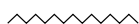

nr 554

Boblowitz (Boboluszki)

Datacja odcisku: 1910
 Chronologia odcisku: pocz. XX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 32 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: APOp, RO, sygn. 47404, b.p. (1910), sygn. 48625, b.p. (1921), sygn. 78523, b.p. (1931)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* + GEMEINDE BOBLOWITZ + || KREIS | LEOBSCHÜTZ
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* lemiesz pługa w słup, z obu stron po trzy kłosa pszenicy
 Publikacje: opis Wilpert VI.8, ryc. Wilpert, nr 165

nr 555

Branitz (Branice) I

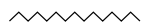
Datacja odcisku: 1843
 Chronologia odcisku: wg Wilperta 1742 – XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 28 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Głubczycach, sygn. 6518, k. 35 (1843)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* BRANITZ : GEM : S || LEOBSCHITZ | CREYS
 Opis pola pieczęci: lemiesz pługa w słup, skrzyżowany z deską, po obu stronach narzędzi sześcioramienna gwiazda
 Publikacje: opis Wilpert VI.9

nr 556

Branitz (Branice) II

Datacja odcisku: 1925
 Chronologia odcisku: pocz. XX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: APOp, RO, sygn. 63569, b.p. (1925), sygn. 49070, k. 12 (1932)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} BRANITZ-GEM-SIEGEL || LEOBSCHÜTZER | KREIS. (pod napisem ornament ozdobny)
 Opis pola pieczęci: lemiesz pługa w słup, skrzyżowany z deską, po obu stronach narzędzi pięciopromienna gwiazda
 Publikacje: –
 Uwagi: ten sam wizerunek na pieczęci z 1941 r. (APOp, RO, sygn. 69741, b.p.)

nr 557

Bratsch (Braciszów) I

Datacja odcisku: 1789
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 29 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Głubczycach, sygn. 7584, k. 22 (1789)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} BRATSCH : GEM : SIG : || LEOBSCHITZ | CREYS
 Opis pola pieczęci: lemiesz pługa w słup z pierścieniem u podstawy, po obu stronach po dwa liście palmowe (paproci?)
 Publikacje: –

nr 558

Bratsch (Braciszów) II

Datacja odcisku: 1915
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 28 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: APOp, RO, sygn. 45947, k. 14 (1915)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} * GEMEINDE BRATSCH * || KREIS LEOBSCHÜTZ
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} lemiesz pługa w słup z trzema pierścieniami u podstawy, po obu stronach wieniec z rośliny o podłużnych liściach, u stóp roślin woda
 Publikacje: opis Wilpert VI.10, ryc. Wilpert, nr 13
 Uwagi: ten sam wizerunek na pieczęci z 1937 r. (APOp, RO, sygn. 65062, b.p.)

nr 559

Burgstädtel (Grodzie) I

Datacja odcisku: 1829
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: 25 x 27 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Głubczycach, sygn. 14276, k. 4 (1829)
 Typologia wizerunku: motywy kwietne i zielne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} * GEMEINDE BURGSTADEL •
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} kwitnący krzew róży wyrastający z murawy
 Publikacje: –

nr 560

Burgstädtel (Grodzie) II

Datacja odcisku: 1849
 Chronologia odcisku: 1849–1933
 Wymiary odcisku: Ø 28 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Głubczycach, sygn. 38, b.p. (1849)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w otoku i w polu: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} GEMEINDE || LEOBSCHUTZ
 W polu: BURG: | STADTEL | KREIS
 Publikacje: –

nr 561

Damasko (Damasko, dziś część wsi Kazimierz w powiecie prudnickim) II

Datacja odcisku: 1897
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 24 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Prudniku, sygn. 181, b.p. (1897)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w otoku: GEMEINDE || LEOBSCHÜTZ
 W polu: DAMASKO || [[KREIS]]
 Publikacje: –

22

von dem Bestenzeugen
Gemeinde. Hauptort und für
mit dem Zweck der Abtragung
eines Grundbesitzes besichtigt,
das der Lese von Albert Reyer
besitzt und Grund. Ich mit dem
Güteramt, Leisel, von dem
sichergestellt wurde am 13.
April vor dem in diesem Feldbuch
"in der Tafelbuch" bezeugten
Gemeindefürstlichen Buchblatt & Steuer-
blatt Nr. 135 von 500 40 qm
Lagefläche besetzt. Und der Gemeinde
Franz Leisel besetzt am 10. Februar
von dem Absteiger der Gemeindefürstlichen
Vertrag zu dem Zweck, einen
Grundbesitz besetzen zu lassen.

Badowitz, den 25. Juli 1892.
Der Gemeinde Hauptort

P. Leisel
Leiselmann
Leisel

nr 562

Deutsch Neukirch (Nowa Cerekwia)

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: wg Wilperta
 1742–1911
 Wymiary odcisku: –
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: –
 Kolor odcisku: –
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: topograficzne
 Legenda pieczęci w otoku: *{podwójne
 obrzeżenie ciągłe}* DEUTSCH
 NEUKIRCHER · GERICHTS · AMTS
 SIGEL
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe}* budynek kościoła
 z dwiema wieżami i trzema krzyżami
 Publikacje: opis Wilpert VI.42,
 ryc. Wilpert, nr 21; opis i ryc.
 A. Starczewska-Wojnar, SC, s. 461

nr 563

Dirsel (Dzierżysław) I

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: wg Wilperta
 1742 – koniec XVIII w.
 Wymiary odcisku: 15 x 17 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: Temida
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe}* DIRSCHELER · GEM
 · S · IN · L · CREYS
 Opis pola pieczęci: Temida z mieczem
 w prawej i wagą w lewej ręce
 Publikacje: opis Wilpert VI.11

nr 564

Dirsel (Dzierżysław) II

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: wg Wilperta
 1742 – 1. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 23 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: Temida
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe}* DIRSCHELER · GEM
 · SIGEL || LEOBSCHITZ | CREYS
 Opis pola pieczęci: Temida z mieczem
 w prawej i wagą w lewej ręce
 Publikacje: opis Wilpert VI.11

nr 565

Dirsel (Dzierżysław) III

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 27 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: Temida
 Legenda pieczęci w otoku: DIRSCHEL :
 GEM : S : || LEOBSCHITZ | CREYS
 Opis pola pieczęci: Temida z mieczem
 w prawej i wagą w lewej ręce
 Publikacje: opis Wilpert VI.11

nr 566

Dirsel (Dzierżysław) IV

Datacja odcisku: 1912
 Chronologia odcisku: pocz. XX w.
 – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 31 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, RO, sygn. 57712,
 b.p. (1912)
 Typologia wizerunku: Temida
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe}* · GEMEINDE
 DIRSCHEL · || KREIS LEOBSCHÜTZ
 Opis pola pieczęci: Temida z mieczem
 w prawej i wagą w lewej ręce
 Publikacje: opis Wilpert VI.11

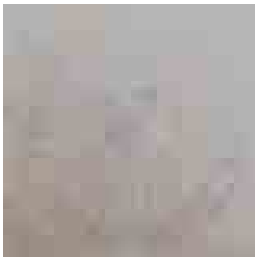
nr 567

Dirschowitz (Dzierżkowice) I

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: wg Wilperta
 1742 – XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: motywy
 rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe}* DIRSCHKOWITZ ·
 GEM : || LEOBSCHITZ | CREYS
 Opis pola pieczęci: lemiesz pługa
 wbity w ziemię, nad nim ptak w locie
 i trzy gwiazdy sześcioramienne,
 po obu stronach lemiesz liście
 palmowe (paproci)
 Publikacje: opis Wilpert VI.12,
 ryc. Wilpert 164

nr 568

Dirschowitz (Dzierżkowice) II

Datacja odcisku: 1933
 Chronologia odcisku: pocz. XX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911), APOp, RO, sygn. 54932, b.p. (1933)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} GEMEINDE DIRSCHKOWITZ || KREIS | LEOBSCHÜTZ
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} lemiesz pług w słupek, nad nim rząd pięciu sześcioramiennych gwiazd, po obu stronach lemieszka liście palmowe (paproci) lub rogi jelenie
 Publikacje: –

nr 569

Dittmerau (Dziećmarów)

Datacja odcisku: 1893
 Chronologia odcisku: wg Wilperta 1742 – 1911
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, RO, Wydział II, sygn. 3806 (1893)
 Typologia wizerunku: symbolika religijna
 Legenda pieczęci w otoku: + GEMEINDE DITTMERAU + || KREIS // LEOBSCHÜTZ.
 Opis pola pieczęci: na kartuszu święty Michał z wagą i mieczem, patron lokalnego kościoła
 Publikacje: opis Wilpert, VI.13

nr 570

Dobersdorf (Dobieszów) I

Datacja odcisku: 1800
 Chronologia odcisku: wg Wilperta 1742 – XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 29 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Głubczycach, sygn. 8251, k. 41 (1800)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} DOBERSDORF : GEM : S : || LEOBSCHITZ | CREYS
 Opis pola pieczęci: baran z podniesioną przednią nogą stojący na murawie
 Publikacje: opis Wilpert VI.14, ryc. Wilpert, nr 4

nr 571

Dobersdorf (Dobieszów) II

Datacja odcisku: 1900
 Chronologia odcisku: pocz. XX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: APOp, RO, sygn. 97050, b.p. (1900)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} + GEMEINDE DOBERSDORF + || KREIS LEOBSCHÜTZ
 Opis pola pieczęci: na kartuszu baran z podniesioną przednią nogą stojący na murawie
 Publikacje: –

nr 572

Eiglau (Dzielów) I

Datacja odcisku: –
 Chronologia odcisku: 2. poł. XVIII w.
 Wymiary odcisku: Ø ok. 28 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: K. Maler, BO, s. 252
 Typologia wizerunku: symbolika religijna
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} EIGLAUER : GEM : SIEGEL : || LEOBSCHITZ | CREYS
 Opis pola pieczęci: św. Mikołaj w tiarze biskupiej i z pastorałem, po obu stronach świętego po dwoje kłęczących małych dzieci
 Publikacje: opis i ryc. K. Maler, BO, s. 252

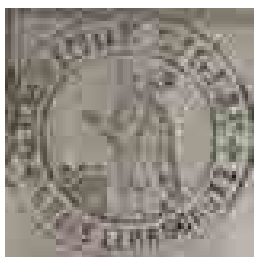
nr 573

Eiglau (Dzielów) II

Datacja odcisku: 1827
 Chronologia odcisku: 1. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 28 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Baborowie, sygn. 2242, k. 33 (1827)
 Typologia wizerunku: symbolika religijna
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} EIGLAUER : GEM : SIG : || LEOBSCHITZ | CREYS
 Opis pola pieczęci: św. Mikołaj w tiarze biskupiej i z pastorałem, po obu stronach świętego po jednym kłęczącym małym dziecku
 Publikacje: K. Maler, BO, s. 252; A. Starczewska-Wojnar, PGW, s. 3; opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, SC, s. 464

nr 574

Eglau (Dzielów) III

Datacja odcisku: –
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø ok. 28 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: K. Maler, BO, s. 252
 Typologia wizerunku: symbolika religijna
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* + GEMEINDE EIGLAU + || KREIS LEOSCHUTZ
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* św. Mikołaj w tiarze biskupiej i z pastorałem, po jego prawej stronie troje małych dzieci
 Publikacje: opis Wilpert VI.15; K. Maler, BO, s. 252

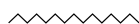

nr 575

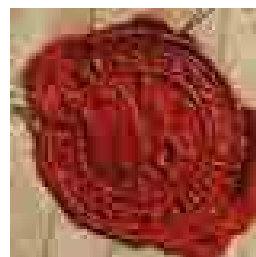

Geppersdorf (Lenarcice)

Datacja odcisku: 1846
 Chronologia odcisku: 1846 – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 34 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Głubczycach, sygn. 8495, s. 24 (1846)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w otoku i w polu: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* GEMEINDE || LEOBSCHÜTZ
 W polu: GEP : | PERSDORF | KREIS
 Publikacje: –

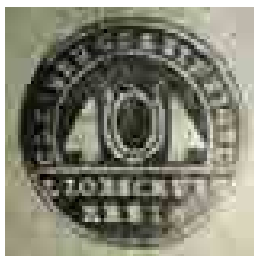
nr 576

Gläsen (Klisino) I

Datacja odcisku: 1723
 Chronologia odcisku: pocz. XVIII w.
 Wymiary odcisku: –
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: lak
 Kolor odcisku: czerwony
 Sygnatura akt: APWr, KK, sygn. 143, k. 302 (1723)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{podwójne obrzeżenie wieńcowe i ciągłe}* • DER GLOSNISCHEN • GERICHTEN • SIG :
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* po lewej stronie pola chomąto, po prawej dwa lemiesz pługa w słup
 Publikacje: A. Starczewska-Wojnar, NPW, s. 262

nr 577

Gläsen (Klisino) II

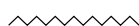
Datacja odcisku: 1826
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – 1. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 31 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Głubczycach, sygn. 9705, k. 5 (1826)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* GLESSEN GEMEIN : SIGEL || LEOBSCHÜTZ | KREIS
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* pośrodku pola chomąto, po prawej i lewej stronie po jednym lemieszu pługa w słup
 Publikacje: opis Wilpert VI.16

nr 578

Gläsen (Klisino) III

Datacja odcisku: 1897
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 31 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Prudniku, sygn. 181, b.p. (1897)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* * GEMEINDE GLAESSEN * || KREIS | LEOBSCHÜTZ
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* pośrodku pola chomąto (?), po prawej i lewej stronie po jednym lemieszu pługa w słup
 Publikacje: opis Wilpert VI.16

nr 579

Gröbnig (Grobniki) I

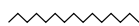
Datacja odcisku: 1806
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – 1851
 Wymiary odcisku: Ø 28 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Głubczycach, sygn. 8709, k. 4 (1806), sygn. 8676, k. 20 (1851)
 Typologia wizerunku: symbolika religijna
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* * GROEBNIGER • GARTTNER [[GEME]]IN • SIGEL
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* krzyż z portretem pośrodku (głowa św. Jana?)
 Publikacje: A. Starczewska-Wojnar, SC, s. 469

nr 580

Gröbnig (Grobniki) II

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w.
 – 1933
 Wymiary odcisku: –
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: symbolika religijna
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie perełkowe} + SIGILLUM · ECCLESIAE · GRÖBNICENSIS
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie perełkowe} głowa św. Jana na misie, nad nią księżyc
 Publikacje: ryc. Wilpert, nr 2
 Uwagi: wizerunek na pieczęci został zmieniony na krzyż maltański w 1938 r. (AOP, RO, sygn. 67161, b.p.)

nr 581

Hennerwitz (Jędrychowice)

Datacja odcisku: 1844
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 29 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Głubczycach, sygn. 9762, k. 24 (1844)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} HENNERWITZ · GEM : S : || LEOBSCHITZ | CREYS
 Opis pola pieczęci: siewca z płachtą siejący ziarno
 Publikacje: opis Wilpert VI.17
 Uwagi: ten sam wizerunek na pieczęci z 1937 r. (AOP, RO, sygn. 65062, b.p.)

nr 582

Hochkretschan (Wódka) I

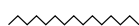
Datacja odcisku: 1843
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 31 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Głubczycach, sygn. 9918, k. 58 (1843)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: HOCHKRETSCHAM : GEM : SI : || LEOBSCHITZ | CREYS
 Opis pola pieczęci: lemiesz pług w słup, otoczony kołem
 Publikacje: opis Wilpert VI.18

nr 583

Hochkretschan (Wódka) II

Datacja odcisku: 1895
 Chronologia odcisku: koniec XIX w.
 – 1933
 Wymiary odcisku: 23 x 25 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, RO, sygn. 64668, b.p. (1895)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} GEMEINDE [[HOCH]]KRETSCHAM || KREIS | LEOBSCHUTZ
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} lemiesz pług w słup, otoczony kołem
 Publikacje: opis Wilpert VI.18

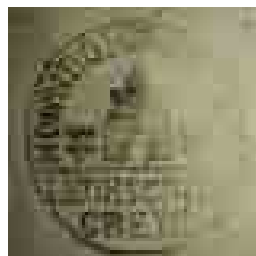
nr 584

Hohndorf (Boguchwałów) I

Datacja odcisku: 1806
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w.
 – pocz. XIX w.
 Wymiary odcisku: 23 x 26 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Głubczycach, sygn. 10045, k. 21v (1806)
 Typologia wizerunku: topograficzne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} HOHN[[DORF]]F GEMEIN SIG || LEOBSCHITZE | *CREISS* | 1774 ·
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} budynek kościoła z wieżą, na której znajduje się ptak o rozłożonych skrzydłach, po obu stronach kościoła kwitnące krzewy
 Publikacje: –

nr 585

Hohndorf (Boguchwałów) II

Datacja odcisku: 1832
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: 25 x 27 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Głubczycach, sygn. 10048, b.p. (1832)
 Typologia wizerunku: topograficzne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} HOHNDORF : GEM : SIGL || LEOBSCHITZ | CREYS
 Opis pola pieczęci: budynek kościoła z wieżą, po obu stronach kościoła kwitnące rośliny
 Publikacje: –

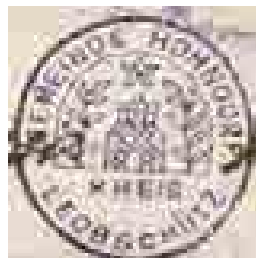
nr 586

Hohndorf (Boguchwałów) III

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: wg Wilperta 1810 – XIX w.
 Wymiary odcisku: –
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: topograficzne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* GERICHTS · AMTS · SIEGEL · DES · GUTHE S · HOHENDORF.
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* budynek kościoła z wieżą, na której siedzi dwugłowy orzeł z berłem i mieczem z szponach, po obu stronach kościoła kwitnące krzewy
 Publikacje: opis Wilpert VI.19, ryc. Wilpert, nr 20; K. Maler, BO, s. 205

nr 587

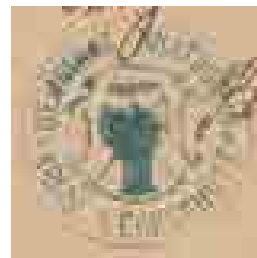

Hohndorf (Boguchwałów) IV

Datacja odcisku: 1930
 Chronologia odcisku: pocz. XX w. – 1933
 Wymiary odcisku: 24 x 28 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: APOp, RO, sygn. 69880, b.p. (1930)
 Typologia wizerunku: inne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* GEMEINDE HOHNDORF || KREIS | LEOBSCHÜTZ
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* budynek kościoła, nad którym unosi się kwiat o pięciu płatkach, po obu stronach kościoła krzewy o podłużnych liściach
 Publikacje: K. Maler, BO, s. 205

nr 588

Hratschein (Gródczany)

Datacja odcisku: 1888
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 31 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: zielony
 Sygnatura akt: APOp, RO, sygn. 65420, b.p. (1888)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* * GEMEINDE HRATSCHHEIN * || KREIS LEOBSCHÜTZ
 Opis pola pieczęci: na kartuszu snop zboża, na nim skrzyżowane narzędzia rolnicze: kosa, grabie i cep
 Publikacje: opis Wilpert, VI.20

nr 589

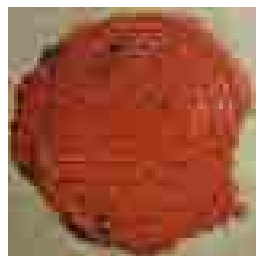

Jakubowitz (Jakubowice)

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 32 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: motywy leśne
 Legenda pieczęci w otoku: *{podwójne obrzeżenie ciągłe}* JAKUBOWITZ GEM. || LEOBSCHUTZER | KREIS.
 (pod napisem ornament ozdobny)
 Opis pola pieczęci: drwal w kapeluszu, z siekierą na ramieniu, za nim drzewa iglaste
 Publikacje: opis Wilpert VI.22, ryc. Wilpert nr 158

nr 590

Jernau (Jaroniów) I

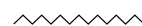
Datacja odcisku: 1798
 Chronologia odcisku: 1774 – poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: 28 x 30 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: lak
 Kolor odcisku: czerwony
 Sygnatura akt: APOp, SO w Baborowie, sygn. 2454, k. 3 (1798)
 Typologia wizerunku: Temida
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* IERNAU GEMEIN SIEGEL * || LEOBSCH[[UTZ]]E | *CREISS* | ·1774·
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* Temida z wagą w lewej ręce i mieczem w prawej, po prawej stronie trzy kwiaty wyrastające z murawy
 Publikacje: opis Wilpert VI.21

nr 591

Jernau (Jaroniów) II

Datacja odcisku: 1854
 Chronologia odcisku: poł. XIX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 28 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Baborowie, sygn. 2612, k. 33 (1854)
 Typologia wizerunku: Temida
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* IERNAU · GEM : SIGL || LEOBSCHITZ | CREYS
 Opis pola pieczęci: Temida z wagą w lewej ręce i mieczem w prawej
 Publikacje: –

nr 592

Kaldaun (Kalduny, dzisiaj Niekazanice-Kalduny) I

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: wg Wilperta 1742 – 1799
 Wymiary odcisku: 24 x 26 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} KALDANNER · GEM · SIEGEL || LEOBSCHITZ | *CREYS*
 Opis pola pieczęci: chłop z kosą w rękach koszący zboże (trawę?)
 Publikacje: opis Wilpert VI.23

nr 593

Kaldaun (Kalduny, dzisiaj Niekazanice-Kalduny) II

Datacja odcisku: 1799
 Chronologia odcisku: 1799 – XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Głubczycach, sygn. 10356, k. 6 (1799)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} KALDAUN · GEM : SIGL : || LEOBSCHITZ | CREYS
 Opis pola pieczęci: chłop z kosą w rękę koszący zboże (trawę?)
 Publikacje: opis Wilpert VI.23, ryc. Wilpert, nr 159

nr 594

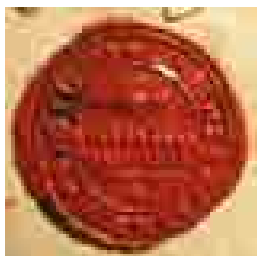

Kaltenhausen (Studzienica)

Datacja odcisku: 1835
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: 25 x 27 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Głubczycach, sygn. 10367, k. 47 (1835)
 Typologia wizerunku: topograficzne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} [[KALTEN]]HAUSEN · GEM : SIEGEL || [[LEOBSCHITZ | CREYS]]
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe niepełne} budynek kuźni i stojący obok koń (?)
 Publikacje: –

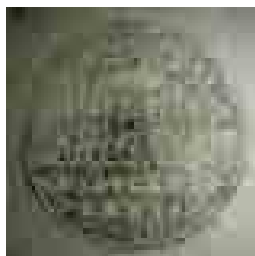
nr 595

Kasimir (Kazimierz) I

Datacja odcisku: 1723
 Chronologia odcisku: pocz. XVIII w.
 Wymiary odcisku: –
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: lak
 Kolor odcisku: czerwony
 Sygnatura akt: APWt, KK, sygn. 143, k. 81 (1723)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie sznurowe} * CASIMIER * GEMEIN * SIGEL (motyw ozdobny)
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} kłosa zboża w szeregu, nad nimi lemiesz skierowany ostrzem w prawo
 Publikacje: A. Starczewska-Wojnar, NPW, s. 262
 Uwagi: najstarsza wzmiankowana pieczęć z monogramem K oznaczającym założyciela wsi księcia Kazimierza została opisana w H. Saurma-Jeltsch, Wappenbuch der Schlesischen Städte und Städtel, Berlin 1870, s. 134

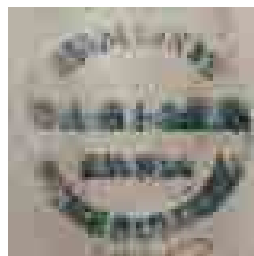
nr 596

Kasimir (Kazimierz) II

Datacja odcisku: 1830
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 31 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Głubczycach, sygn. 10405, k. 14 (1830)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} [[CASIMIER]] GEMEIN · SIG || LEOBSCHITZ | *CREYS*
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} kłosa zboża w szeregu, nad nimi lemiesz skierowany ostrzem w prawo
 Publikacje: –

nr 597

Kasimir (Kazimierz) III

Datacja odcisku: 1897
 Chronologia odcisku: koniec XIX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 28 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: APOp, SP w Prudniku, sygn. 181, b.p. (1897)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w otoku i w polu: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} GEMEINDE || LEOBSCHÜTZ
 W polu: CASIMIR | KREIS
 Publikacje: –

Das in der hiesigen Gegend: Spielmann
 von Posen, besichtigt, für mich, von der
 Meinfeld & Marie Weyl'schen Gesellschaft von
 hier die mit ihrem Geisteswerk Nr. 3
 für die Gesellschaft zu Posen eingetra-
 gene Mitgliedschaft von 100 Mark
 hierdurch hat er sich bereit erklärt, für
 die Mitgliedschaft der Gesellschaft in die
 Leitung zu treten.

Posen, den 28. April 1910.

Der Vorstand der Gesellschaft

Kambrowski
 Kutschner

Gröger,

Strametz
 Gottschalk i. D.
 für den Posen.

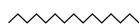

nr 598

Kittelwitz (Kietlice)

Datacja odcisku: 1822
 Chronologia odcisku: wg Wilperta 1742 – poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 31 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Głubczycach, sygn. 1182, s. 42 (1822)
 Typologia wizerunku: symbolika religijna
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* KITTELWITZ · GEM : SIGL || LEOBSCHITZ | CREYS
 Opis pola pieczęci: postać św. Jana Nepomucena z krzyżem w rękach
 Publikacje: opis Wilpert VI.23; opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, SC, s. 467

nr 599

Klemstein (Jabłonka) I

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: 1774 – poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: 22 x 24 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* KLEMSTEIN GEMEIN SIG: || LEOBSCHITZE | *CREISS* | 1774
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* dwa stogi siana, w górze pomiędzy nimi sześcioramienna gwiazda
 Publikacje: opis Wilpert VI.26

nr 600

Klemstein (Jabłonka) II

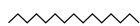
Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 27 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* KLEMSCHHEIN · GEM : S || LEOBSCHITZ | CREYS
 Opis pola pieczęci: dwa stogi siana, w górze pomiędzy nimi sześcioramienna gwiazda
 Publikacje: opis Wilpert VI.26

nr 601

Klemstein (Jabłonka) III

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: koniec XIX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 29 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* · GEMEINDE KLEMSTEIN · || KREIS LEOBSCHÜTZ.
 Opis pola pieczęci: snop zboża, na nim skrzyżowane narzędzia rolnicze: cep i kosa
 Publikacje: opis Wilpert VI.26

nr 602

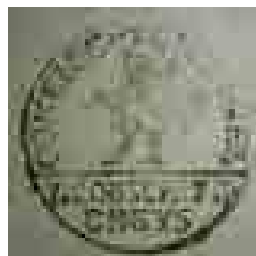

Knispel (Księż Pole)

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: –
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: herbowe
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* GEMEINDE KNISPEL || LEOB : KREIS.
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe niepełne}* na ozdobnym kartuszu krzyż i leżący pod krzyżem półksiężyc (herb Szeliga)
 Publikacje: opis Wilpert VI.26, ryc. Wilpert, nr 157; K. Maler, BO, s. 268; A. Starczewska-Wojnar, SC, s. 470

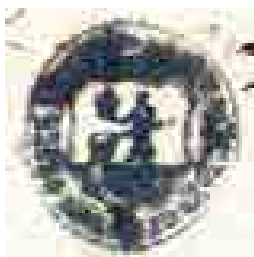
nr 603

Komeise (Chomiąza) I

Datacja odcisku: 1852
 Chronologia odcisku: 1. poł. XIX w. – 1852
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Głubczycach, sygn. 11124, k. 21 (1852)
 Typologia wizerunku: inne formy zatrudnienia ludności
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* COMEISE · GEM : SIGEL || LEOBSCHITZ | CREYS
 Opis pola pieczęci: rybak z siecią lub koszem na ryby niesionym na plecach
 Publikacje: opis Wilpert, VI.28 Wilpert, nr 156

709 .II

Komeise (Chomiąza) II

Datacja odcisku: 1862
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: 27 x 29 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w
 Głubczycach, sygn. 14129, k. 44 (1862)
 Typologia wizerunku: inne formy
 zatrudnienia ludności
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe}* [...]ER GE[...]E SIGEL
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe}* na kartuszu rybak
 z koszem na ryby
 Publikacje: –

nr 605

Komeise (Chomiąza) III

Datacja odcisku: 1933
 Chronologia odcisku: pocz. XX w.
 – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: APOp, RO, sygn. 50003,
 b.p. (1926), sygn. 53031, b.p. (1933)
 Typologia wizerunku: inne formy
 zatrudnienia ludności
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe}* COMEISE-GEM .
 SIEGEL || LEOBSCHÜTZ | KREIS
 Opis pola pieczęci: rybak z siecią lub
 koszem na ryby niesionym na plecach
 Publikacje: –
 Uwagi: wizerunek na pieczęci został
 utrzymany w 1939 r. (APOp, RO,
 sygn. 68867, b.p.)

nr 606

Königsdorf (Królowe) I

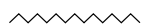
Datacja odcisku: 1810
 Chronologia odcisku: 1. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 33 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w
 Głubczycach, sygn. 11158, k. 2v (1810)
 Typologia wizerunku: motywy
 rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe}* KOENIGSDORF [...] ||
 LEOBSCHITZ | CREYS
 Opis pola pieczęci: lemiesz pługa
 w skos
 Publikacje: –

nr 607

Königsdorf (Królowe) II

Datacja odcisku: 1924
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w.
 – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: APOp, WUU,
 sygn. 2937, b.p. (1924)
 Typologia wizerunku: motywy
 rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe}* * GEMEINDE
 KOENIGSDORF * || KREIS LEOBSCH .
 Opis pola pieczęci: lemiesz pługa
 w słup na kartuszu
 Publikacje: –
 Uwagi: wizerunek na pieczęci
 kontynuowany w okresie
 nazistowskim, 1943 r. (APOp, WUU,
 sygn. 2937, b.p.)

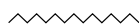

nr 608

Kösling (Kozłówki)

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: –
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: –
 Kolor odcisku: –
 Sygnatura akt: Wilpert, nr 160
 (przed 1911)
 Typologia wizerunku: herbowe
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe}* KOESLING. GEM. S. ||
 LEOBSCHÜTZER | KREISES.
 (pod napisem mały ornament ozdobny)
 Opis pola pieczęci: na skośnie
 podzielonej tarczy herbowej po prawej
 stronie jedna sześcioramienna gwiazda,
 po lewej – dwie sześcioramiennie
 gwiazdy
 Publikacje: opis Wilpert VI.29;
 ryc. Wilpert nr 160; A. Starczewska-
 Wojnar, SC, s. 469

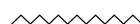

nr 609

Krastillau (Chróścielów)

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: –
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: –
 Kolor odcisku: –
 Sygnatura akt: Wilpert, nr 3
 Typologia wizerunku: motywy
 kwiatne i zielne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe}* CRASTILLAU · GEM.
 S || LEOBSCHITZ | CREYS.
 Opis pola pieczęci: płożąca się roślina
 z kwiatem o dzwonkowatym kształcie
 Publikacje: opis Wilpert VI.30,
 ryc. Wilpert, nr 3

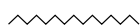

nr 610

Kreisewitz (Krzyżowice)

Datacja odcisku: –
 Chronologia odcisku: wg Wilperta
 1742 – XIX w.
 Wymiary odcisku: –
 Kształt pieczęci: –
 Materiał odcisku: –
 Kolor odcisku: –
 Sygnatura akt: opis Wilpert VI.31
 Typologia wizerunku: herbowe
 Legenda pieczęci w otoku: –
 Opis pola pieczęci: krzyż rycerzy
 zakonu niemieckiego
 Publikacje: opis Wilpert VI.31

nr 611

Kreuzendorf (Gołuszowice) I

Datacja odcisku: 1796
 Chronologia odcisku: 1774 – poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: 24 x 26 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w
 Głubczycach, sygn. 11321, k. 4 (1796)
 Typologia wizerunku: herbowe
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe}* CREUTZENDORFF :
 GEM : SIG || LEOBSCHITZE | *CREISS*
 | 1774
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe}* krzyż na kartuszu,
 po obu stronach kartusza wyrastające
 źdźbła trawy
 Publikacje: opis Wilpert VI.32;
 A. Starczewska-Wojnar, SC, s. 469

nr 612

Kreuzendorf (Gołuszowice) II

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: –
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: –
 Kolor odcisku: –
 Sygnatura akt: Wilpert, nr 18
 Typologia wizerunku: herbowe
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe}* GEMEINDE
 KREUZENDORF || KREIS //
 LEOBSCHÜTZ.
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe niepełne}* krzyż
 maltański na kartuszu
 Publikacje: opis Wilpert VI.32,
 ryc. Wilpert, nr 18

nr 613

Krug (Dzbańce) I

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: 1774 – poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: 20 x 24 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: godło mówiące
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe}* KRUG GEMEIN
 SIEGEL || LEOBSCHITZE | *CREISS* |
 1774
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe}* dzbanek z wygiętym
 uchem, po obu stronach dzbanka
 kwiaty wyrastające z murawy
 Publikacje: opis Wilpert VI.33

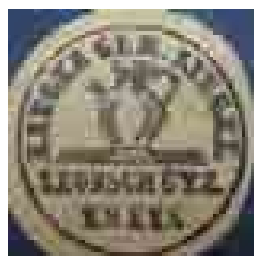
nr 614

Krug (Dzbańce) II

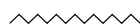
Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 27 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: godło mówiące
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe}* KRUGER · GEM : S : ||
 LEOBSCHITZ | CREYS
 Opis pola pieczęci: dzbanek
 z wygiętym uchem, po obu stronach
 dzbanka kwiaty wyrastające z murawy
 Publikacje: opis Wilpert VI.33,
 ryc. Wilpert, nr 167

nr 615

Krug (Dzbańce) III

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 27 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: godło mówiące
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe}* KRUGER GEM.
 SIEGEL || LEOBSCHÜTZ. | KREIS.
 Opis pola pieczęci: dzbanek
 z wygiętym uchem na prostokątnej
 serwecie
 Publikacje: opis Wilpert VI.33

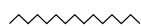

nr 616

Langenau (Langowo)

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: 1774 – XIX w.
 Wymiary odcisku: –
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: –
 Kolor odcisku: –
 Sygnatura akt: Wilpert, nr 8
 Typologia wizerunku: herbowe
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* LANGENAU FÜRSTL · GEM · S || LEOBSCHÜTZ | · CREIS · | 1774.
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* na kartuszu po prawej pięcioramienna gwiazda, po lewej półksiężyc, po obu stronach kartusza po trzy kwiaty
 Publikacje: opis Wilpert VI.34, ryc. Wilpert, nr 8

nr 617

Lehn Langenau (Łęgi, dzisiaj część Kietrza) I

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: 1774 – XIX w.
 Wymiary odcisku: 22 x 24 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: LANGENAU LEHN GEM : S : || LEOBSCHÜTZE | *CREISSE* | ·1774·
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* lemiesz w pas ostrzem w prawo, na nim od prawej kwiatki i ptak zwrócony w prawo, po obu stronach kwiaty
 Publikacje: opis Wilpert VI.35

nr 618

Lehn Langenau (Łęgi, dzisiaj część Kietrza) II

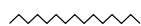
Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 32 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* * GEM. S. LEHN LANGENAU * || KREIS | LEOBSCHÜTZ
 Opis pola pieczęci: lemiesz w pas ostrzem w prawo, na nim od prawej kwiatki i ptak zwrócony w prawo, po obu stronach kwiaty
 Publikacje: opis Wilpert VI.35

nr 619

Lehn Langenau (Łęgi, dzisiaj część Kietrza) III

Datacja odcisku: 1914
 Chronologia odcisku: pocz. XX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 36 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: APOp, RO, sygn. 53154, b.p. (1914)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{podwójne obrzeżenie ciągłe}* * GEMEINDE LEHN-LANGENAU * || KREIS LEOBSCHÜTZ
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* lemiesz w pas ostrzem w prawo, na nim od prawej kwiatki i ptak zwrócony w prawo, po obu stronach kwiaty, w dole pola gwiazda pięcioramienna
 Publikacje: –

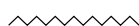

nr 620

Leisnitz (Lisiećce)

Datacja odcisku: 1801
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 28 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Głubczycach, sygn. 11493, k. 9 (1801)
 Typologia wizerunku: symbolika religijna
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* LEISWITZ : GEM : SIGIL || LEOBSCHÜTZ | CREIS
 Opis pola pieczęci: Agnus Dei zwrócony w prawo, trzymający proporzec
 Publikacje: opis Wilpert VI.36; A. Starczewska-Wojnar, SC, s. 468

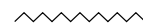

nr 621

Liptin (Lubotyń)

Datacja odcisku: –
 Chronologia odcisku: wg Wilperta 1742 – XIX w.
 Wymiary odcisku: –
 Kształt pieczęci: –
 Materiał odcisku: –
 Kolor odcisku: –
 Sygnatura akt: –
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku:
 Opis pola pieczęci: lemiesz pług skrzyżowany z ostrzem kosy
 Publikacje: opis Wilpert VI.37

nr 622

Löwitz (Lewice) I

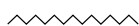
Datacja odcisku: 1834
 Chronologia odcisku: 1. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 29 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w
 Głubczycach, sygn. 13385, k. 12 (1834)
 Typologia wizerunku: herbowe
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe} LAEWITZ · GEM :
 SIGEL || LEOBSCHITZ | CREYS
 Opis pola pieczęci: lilia heraldyczna
 Publikacje: opis Wilpert VI.38

nr 623

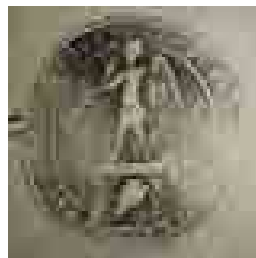

Löwitz (Lewice) II

Datacja odcisku: 1887
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w.
 – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, RO, sygn. 47356,
 b.p. (1887), sygn. 50012, b.p. (1926)
 Typologia wizerunku: herbowe
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe} + GEMEINDE
 LOEWITZ + || LEOBSCH : KREIS.
 Opis pola pieczęci: lilia heraldyczna
 na kartuszu
 Publikacje: opis Wilpert VI.38,
 ryc. Wilpert, nr 16

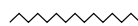

nr 624

Michelsdorf (Michałkowice)

Datacja odcisku: 1832
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w.
 – XIX w.
 Wymiary odcisku: 30 x 32 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w
 Głubczycach, sygn. 13442, k. 32 (1832)
 Typologia wizerunku: symbolika
 religijna
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe} MICHEL[[S]]DORFF
 GEMEIN IN [...]
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe} archanioł Michał
 z włócznią w prawej ręce stojący
 nad ciałem pokonanego smoka
 Publikacje: opis i ryc. A. Starczewska-
 Wojnar, SC, s. 466

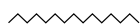

nr 625

Mocker (Mokre)

Datacja odcisku: 1813
 Chronologia odcisku: 1. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 28 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w
 Głubczycach, sygn. 13460, k. 9 (1813)
 Typologia wizerunku: motywy
 rustykalne / motywy leśne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe} MOCKER : GEM :
 SIEGEL || LEOB[[SCHIT]]Z | CREYS
 Opis pola pieczęci: po prawej lemiesz
 pługa w słup, po lewej piła do cięcia
 drewna
 Publikacje: –

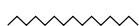

nr 626

Nassiedel (Nasiedle)

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: wg Wilperta
 1850 – 1933
 Wymiary odcisku: –
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: –
 Kolor odcisku: –
 Sygnatura akt: Wilpert, nr 12
 Typologia wizerunku: motywy
 rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {podwójne
 obrzeżenie ciągłe} NASSIEDEL. GEM. S.
 || LEOBSCHÜTZER | KREIS.
 (pod napisem mały ornament ozdobny)
 Opis pola pieczęci: na kartuszu
 skrzyżowane narzędzia rolnicze:
 lemiesz pługa i ostrze kosy
 Publikacje: opis Wilpert VI.40,
 ryc. Wilpert, nr 12

nr 627

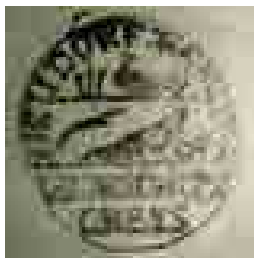

Neu Wiendorf (Stara Wieś)

Datacja odcisku: 1866
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w.
 – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w
 Głubczycach, sygn. 14224, k. 76 (1866)
 Typologia wizerunku: godło mówiące
 Legenda pieczęci w otoku: {podwójne
 obrzeżenie ciągłe} NEU-WIENDORF-
 GEM-SIEGEL || LEOBSCHÜTZER |
 KREIS.
 Opis pola pieczęci: owocująca winorośl
 wyrastająca z murawy, po obu jej
 stronach po jednym domu
 Publikacje: opis Wilpert VI.70

nr 628

Neudorf (Nowa Wieś Głubczycka)

Datacja odcisku: 1817
 Chronologia odcisku: 1. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 28 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Głubczycach, sygn. 13646, k. 5v (1817)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} NEUDORF : GEM : S[[IG]] || LEOBSCHITZ | CREYS
 Opis pola pieczęci: po lewej lemiesz pług w pas, po prawej ostrze kosy w skos, nad nimi siedzący ptak (paw?) zwrócony w prawo i wyrastające z murawy trzy kwiaty
 Publikacje: opis Wilpert VI.41 (narzędzia w kartuszu trzymany przez anioła)
 Uwagi: ten sam wizerunek w 1935 r. (APOp, WUU, sygn. 2414, b.p.)

nr 629

Osterwitz (Niekazanice) I

Datacja odcisku: 1811
 Chronologia odcisku: 1. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 28 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Głubczycach, sygn. 13740, k. 13 (1811)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} OSTERWITZ • GEM : SIGL || LEOBSCHITZ | CREYS
 Opis pola pieczęci: snop zboża, po lewej i prawej stronie po jednym sierp w słup, ostrzem skierowane do środka pola
 Publikacje: opis Wilpert VI.39

nr 630

Osterwitz (Niekazanice) II

Datacja odcisku: 1916
 Chronologia odcisku: pocz. XX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 31 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: APOp, RO, sygn. 61361, b.p. (1916)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} GEMEINDE OSTERWITZ || KREIS | LEOBSCHÜTZ
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} snop zboża, po lewej i prawej stronie po jednym sierp, ostrzem skierowane do środka pola
 Publikacje: opis Wilpert VI.39

nr 631

Peterwitz (Pietrowice) I

Datacja odcisku: 1790
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 27 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Głubczycach, sygn. 14029, b.p. (1790)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} PETERWITZER GEM SIGEL || LEOBSCHITZ | CREYS
 Opis pola pieczęci: owocujący krzew winorośli
 Publikacje: opis Wilpert VI.4

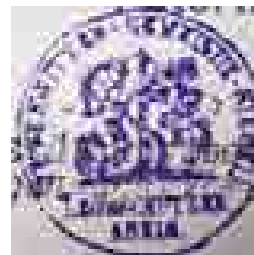
nr 632

Peterwitz (Pietrowice) II

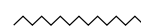
Datacja odcisku: 1793
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – 1854
 Wymiary odcisku: Ø 31 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Głubczycach, sygn. 14131, k. 6v (1793), sygn. 14129, k. 8v (1854)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} PETERWITZ • GEM : SIGL || LEOBSCHITZ | CREYS
 Opis pola pieczęci: owocujący krzew winorośli
 Publikacje: opis Wilpert VI.43

nr 633

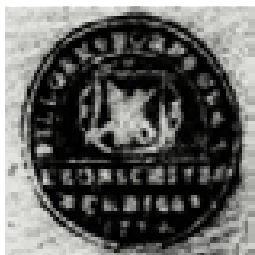

Peterwitz (Pietrowice) III

Datacja odcisku: 1925
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 31 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: APOp, SO w Głubczycach, sygn. 14131, k. 57 (1863); APOp, RO, sygn. 47477, b.p. (1925)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} PETERWITZER - GEMEINDE - SIEGEL || LEOBSCHÜTZER | KREIS.
 Opis pola pieczęci: owocujący krzew winorośli
 Publikacje: opis Wilpert VI.43

nr 634

Pilgersdorf (Pielgrzymów) I

Datacja odcisku: 1801
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w.
 – pocz. XIX w.
 Wymiary odcisku: 23 x 27 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Głubczycach,
 sygn. 14119, k. 14 (1801)
 Typologia wizerunku: motywy
 rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe} PILLGER[[S]]DORF[[F]]
 GEM S || LEOBSCHITZE | *CREISS* | 1774
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie
 ciągłe} na kartuszu skrzyżowane lemiesz
 pługa i ostrze kopy
 Publikacje: opis Wilpert VI.44

nr 635

Pilgersdorf (Pielgrzymów) II

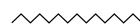
Datacja odcisku: 1803
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 28 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w
 Głubczycach, sygn. 14119, k. 14
 (1803), sygn. 14308, k. 9 (1920)
 Typologia wizerunku: motywy
 rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe} PILLGERSDORF : G :
 || LEOBSCHITZ | CREYS
 Opis pola pieczęci: na kartuszu
 skrzyżowane lemiesz pługa i ostrze
 kopy, wokół kartusza ornamenty
 ozdobne
 Publikacje: opis Wilpert VI.44,
 ryc. Wilpert 162

nr 636

Pilgersdorf (Pielgrzymów) III

Datacja odcisku: 1933
 Chronologia odcisku: pocz. XX w.
 – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 35 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: APOp, RO,
 sygn. 53025, b.p. (1933)
 Typologia wizerunku: motywy
 rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {podwójne
 obrzeżenie ciągłe} * Gemeinde
 Pilgersdorf * || Kreis | Leobschütz
 Opis pola pieczęci: na kartuszu
 skrzyżowane lemiesz pługa i ostrze
 kopy, wokół kartusza ornamenty
 ozdobne
 Publikacje: –

nr 637

Piltsch (Pilszcz) I

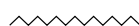
Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: wg Wilperta
 1702 – XIX w.
 Wymiary odcisku: –
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: motywy leśne
 Legenda pieczęci w otoku: {podwójne
 obrzeżenie ciągłe} PILTSCH
 Opis pola pieczęci: trzy drzewa
 wyrastające z murawy, otoczone
 wieńcem laurowym
 Publikacje: opis Wilpert VI.45,
 ryc. Wilpert 15

nr 638

Piltsch (Pilszcz) II

Datacja odcisku: 1938
 Chronologia odcisku: wg Wilperta
 1860 – 1938
 Wymiary odcisku: Ø 33 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: APOp, RO,
 sygn. 67622, b.p. (1938)
 Typologia wizerunku: motywy
 rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe} · Gemeinde Piltsch · ||
 Kreis Leobschütz
 Opis pola pieczęci: skrzyżowane
 lemiesz pługa i ostrze kopy
 Publikacje: opis Wilpert VI.45
 Uwagi: Wilpert opisuje ten sam
 wizerunek w 1911 r.

nr 639

Pommerswitz (Pomorzowice) I

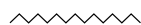
Datacja odcisku: 1847
 Chronologia odcisku: 1. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 32 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Głubczycach,
 sygn. 14251, k. 11 (1833), sygn. 14206,
 k. 5v (1847)
 Typologia wizerunku: symbolika religijna
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe} POMMORSCHWITZ :
 GEM : S : || LEOBSCHITZ | CREYS
 Opis pola pieczęci: święty Jerzy na koniu,
 zabijający lancą smoka
 Publikacje: opis Wilpert VI.46;
 A. Starczewska-Wojnar, PGW, s. 38; opis
 i ryc. A. Starczewska-Wojnar, SC, s. 465
 Uwagi: książkę Hans Georg (Jan Jerzy)
 ufundował w 1613 r. katolicki kościół
 pod wezwaniem św. Jana Chrzciciela

079 .II

Pommerswitz (Pomorzowice) II

Datacja odcisku: 1866
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 31 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Głubczycach, sygn. 14224, k. 73 (1866)
 Typologia wizerunku: symbolika religijna
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* POMMERSWITZ . GEM – S . || LEOBSCHÜTZER | KREISES.
 Opis pola pieczęci: święty Jerzy na koniu, zabijający laną smoka
 Publikacje: opis Wilpert VI.46; A. Starczewska-Wojnar, PGW, s. 38
 Uwagi: książkę Hans Georg (Jan Jerzy) ufundował w 1613 r. katolicki kościół pod wezwaniem św. Jana Chrzyciela

179 .II

Possnitz (Posucice) I

Datacja odcisku: 1820
 Chronologia odcisku: 1774 – 1. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: 24 x 26 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Głubczycach, sygn. 14361, k. 18 (1820); sygn. 14412, k. 18 (1849)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* POSNITZ [[GE]]MEIN . SIEGE || LEOBSCHITZ | CREISS | [[1774]]
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* lemiesz pługa w słup, skrzyżowany z ostrzem kosy, po obu stronach po jednym kłosie
 Publikacje: opis Wilpert VI.47

279 .II

Possnitz (Posucice) II

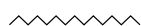
Datacja odcisku: 1843
 Chronologia odcisku: 1831 – koniec XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 27 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Głubczycach, sygn. 14356, k. 63 (1847), sygn. 14361, k. 22 (1831); sygn. 14418, k. 18 (1834, 1843), sygn. 14474, k. 151 (1860)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* POSSNITZ · GEM : SIGEL || LEOBSCHITZ | CREYS
 Opis pola pieczęci: lemiesz pługa w słup, skrzyżowany z ostrzem kosy
 Publikacje: opis Wilpert VI 47

579 .III

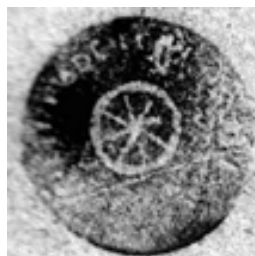

Possnitz (Posucice) III

Datacja odcisku: 1910
 Chronologia odcisku: pocz. XX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 28 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: APOp, SO w Głubczycach, sygn. 14418, k. 123 (1910)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* POSSNITZ = GEM : SIEGEL || LEOBSCHÜTZ | KREIS
 Opis pola pieczęci: lemiesz pługa w słup, skrzyżowany z ostrzem kosy
 Publikacje: opis Wilpert VI 47

779 .II

Raden (Radynia) I

Datacja odcisku: 1824
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 26 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Głubczycach, sygn. 14558, k. 2 (1824), sygn. 14558, k. 16 (1829), sygn. 14559, k. 18 (1838)
 Typologia wizerunku: godło mówiące
 Legenda pieczęci w otoku: GEM : RADEN [...] || [[LEOBSCHÜTZ | KREIS]]
 Opis pola pieczęci: koło wozu o ośmiu szprychach
 Publikacje: opis Wilpert VI.48
 Uwagi: Rad (niem.) koło

879 .II

Raden (Radynia) II

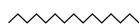
Datacja odcisku: 1852
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 25 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Głubczycach, sygn. 14507, k. 22 (1852), sygn. 14507, k. 83 (1862), sygn. 14562, k. 90 (1871)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w otoku i w polu: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* GEMEINDE || [[LEOBSCHÜTZ]]
 W polu: RADEN | KREIS
 Publikacje: –

nr 649

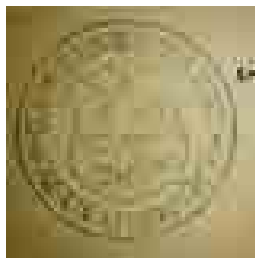

Raden (Radunia) III

Datacja odcisku: 1871
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 27 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: lak
 Kolor odcisku: czerwony
 Sygnatura akt: APOp, SO w Głubczycach, sygn. 14562, k. 91 (1871)
 Typologia wizerunku: godło mówiące
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} [[G]]EMEINDE RADE[[N]] || KREI[[S]] | LEOBSC[[HÜTZ]]
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} koło wozu o ośmiu szprychach
 Publikacje: opis Wilpert VI.48
 Uwagi: wizerunek koła na pieczęci z 1938 r. (APOp, SO w Głubczycach, sygn. 14573, k. 2); Rad (niem.) koło

nr 647

Rakau (Raków)

Datacja odcisku: 1904
 Chronologia odcisku: pocz. XX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 29 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: zielony
 Sygnatura akt: APOp, SO w Pawłowiczkach, sygn. 157, s. 230 (1904)
 Typologia wizerunku: godło mówiące / motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} + GEMEINDE RAKAU + || KREIS LEOBSCHÜTZ
 Opis pola pieczęci: na kartuszu w polu dzielonym w pas w górnej połowie ręka trzymająca sierp i trzy kłosa zboża, w dolnej połowie rak skierowany w prawo
 Publikacje: opis Wilpert VI.49, K. Maler, BO, s. 285

nr 648

Roben (Równe) I

Datacja odcisku: 1774
 Chronologia odcisku: 1774 – poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: 24 x 26 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Głubczycach, sygn. 14818, k. 3v (1774)
 Typologia wizerunku: godło mówiące
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} [[R]]OB[[EN]] GEME[[IN]] SI[[G]]EL || LEOBSCHITZE | *CREISS* | 1774
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} świerk wyrastający z murawy, o wygiętych w dół gałęziach, na których po obu stronach siedzą dwa kruki skierowane dziobem do pnia
 Publikacje: opis Wilpert VI.50
 Uwagi: Rabe (niem.) kruk

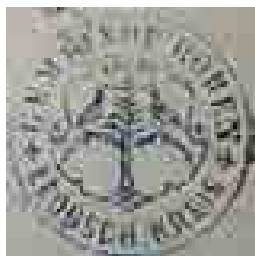
nr 649

Roben (Równe) II

Datacja odcisku: 1795
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 27 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Głubczycach, sygn. 14596, k. 4 (1783); sygn. 14818, k. 5v (1795)
 Typologia wizerunku: godło mówiące
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} ROBEN · GEM : SIGL || LEOBSCHITZ | CREYS
 Opis pola pieczęci: drzewo (świerk?) wyrastające z murawy, o wygiętych w dół gałęziach, na których po obu stronach siedzą dwa kruki skierowane dziobem do pnia
 Publikacje: opis Wilpert VI 50
 Uwagi: Rabe (niem.) kruk

nr 650

Roben (Równe) III

Datacja odcisku: 1875
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 29 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: APOp, SO w Głubczycach, sygn. 14589, k. 51 (1875), sygn. 14610, k. 50 (1865), sygn. 14592, k. 62 (1933)
 Typologia wizerunku: godło mówiące
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} + GEMEINDE ROBEN + || LEOBSCH : KREIS
 Opis pola pieczęci: na kartuszu drzewo (świerk?) wyrastające z murawy, o wygiętych w dół gałęziach, na których po obu stronach siedzą dwa kruki skierowane dziobem do pnia
 Publikacje: opis Wilpert VI.50
 Uwagi: Rabe (niem.) kruk; wizerunek kruków przeniesiony na pieczęć z 1937 r. (APOp, RO, sygn. 60142, b.p.)

nr 651

Rösnitz (Rozumice) I

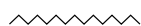
Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 26 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: godło mówiące
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} GEMEINDE ROESNITZ || KREIS | LEOBSCHÜTZ.
 Opis pola pieczęci: kwiat róży z pąkiem i listkami
 Publikacje: opis Wilpert VI.52

nr 652

Rösnitz (Rozumice) II

Datacja odcisku: 1926
 Chronologia odcisku: pocz. XX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: APOp, RO, sygn. 54303, k. 11 (1926); SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: godło mówiące
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} * GEMEINDE ROESNITZ * || KREIS | LEOSCHÜTZ.
 Opis pola pieczęci: kwiat róży z pąkiem i listkami
 Publikacje: opis Wilpert VI.52, ryc. Wilpert nr 163

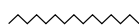

nr 653

Rosen (Rogożany)

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 28 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: godło mówiące
 Legenda pieczęci w otoku: {podwójne obrzeżenie ciągłe} GEMEINDE · ROSEN || LEOSCHÜTZER | KREISES.
 (pod napisem mały motyw ozdobny)
 Opis pola pieczęci: kwiat róży z dwoma pojedynczymi listkami
 Publikacje: opis Wilpert VI.51

nr 654

Sabschütz (Zawiszyce) I

Datacja odcisku: 1802
 Chronologia odcisku: wg Wilperta 1776 – 1. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 29 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Głubczycach, sygn. 15214, k. 4 (1802), sygn. 15186, k. 2 (1805), sygn. 15154, k. 25v (1850)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} SABSCHÜTZ · GEM : S : || LEOSCHÜTZ | CREYS
 Opis pola pieczęci: na okrągłym kartuszu dwa narzędzia rolnicze w słup, po prawej lemiesz pługa, po lewej ostrze kosy
 Publikacje: opis Wilpert VI.53

nr 655

Sabschütz (Zawiszyce) II

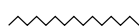
Datacja odcisku: 1816
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 26 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Głubczycach, sygn. 15194, k. 6 (1816), sygn. 15194, k. 12v (1833), sygn. 15127, k. 8 (1818)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} SABSCHÜTZ · GEM · SIEGEL || LEOSCHÜTZ | *CREYS*
 Opis pola pieczęci: na okrągłym kartuszu dwa narzędzia rolnicze w słup, po prawej lemiesz pługa, po lewej ostrze kosy
 Publikacje: opis Wilpert, VI.53

nr 656

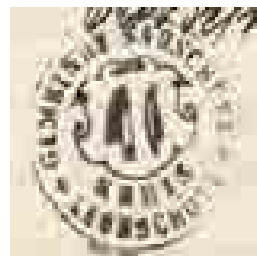

Sabschütz (Zawiszyce) III

Datacja odcisku: 1893
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: brązowy
 Sygnatura akt: APOp, SO w Głubczycach, sygn. 15141, k. 1v (1893)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w otoku i w polu: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} GEMEINDE | SABSCHÜTZ | KR. LEOSCHÜTZ (pod napisem dwie skrzyżowane liściaste gałązki)
 Publikacje: –

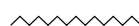

nr 657

Sabschütz (Zawiszyce) IV

Datacja odcisku: 1935
 Chronologia odcisku: pocz. XX w. – 1935
 Wymiary odcisku: 26 x 29 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, RO, sygn. 69597, b.p. (1935)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} + GEMEINDE SABSCHÜTZ + || KREIS // LEOSCHÜTZ
 Opis pola pieczęci: na kartuszu dwa narzędzia rolnicze w słup, po prawej lemiesz pługa, po lewej ostrze kosy
 Publikacje: –

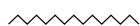

nr 658

Sauerwitz (Zubrzyce)

Datacja odcisku: 1861
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 31 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: APOp, SO w Baborowie, sygn. 3687, k. 59 (1861)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}*
 + GEMEINDE SAUERWITZ + || KREIS |
 LEOBSCHÜTZ
 Opis pola pieczęci: na ozdobnym kartuszu brona
 Publikacje: opis Wilpert VI.54

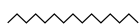

nr 659

Schlegenberg (Lwówiany)

Datacja odcisku: 1834
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w.
 – poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: 24 x 26 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Głubczycach, sygn. 15908, k. 33 (1834)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* SCHLEGEN[[BERG]]
 : GEM : SIEGEL
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe niepełne}* ręka trzymająca cep
 Publikacje: –

nr 660

Schmeisdorf (Gadzowice) I

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: 22 x 24 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: herbowe
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* * SCHMEISDORF GEMEIN · [[SIE]]GEL
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* krzyż maltański
 Publikacje: opis Wilpert VI.55

nr 661

Schmeisdorf (Gadzowice) II

Datacja odcisku: 1791
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w.
 – poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 28 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Głubczycach, sygn. 15952, k. 4 (1791)
 Typologia wizerunku: herbowe
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* SCHMEISDORFF GEM · SIGL || LEOBSCHITZ | CREYS
 Opis pola pieczęci: krzyż maltański
 Publikacje: opis Wilpert VI.55;
 A. Starczewska-Wojnar, SC, s. 469
 Uwagi: wieś razem z miejscowościami Kreuzendorf i Kreisewitz stanowiły własność rycerzy domu niemieckiego

nr 662

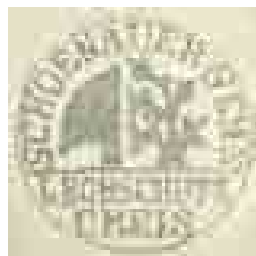

Schmeisdorf (Gadzowice) III

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 32 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: herbowe
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* + GEMEINDE SCHMEISDORF + || KREIS LEOBSCH:
 Opis pola pieczęci: na kartuszu krzyż maltański, nad krzyżem głowa anioła ze skrzydłami po obu stronach
 Publikacje: opis Wilpert VI.55
 Uwagi: wieś razem z miejscowościami Kreuzendorf i Kreisewitz stanowiły własność rycerzy domu niemieckiego

nr 663

Schönau (Szonów) I

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: –
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* SCHOENAUER · GEM : S || LEOBSCHUTZ | CREIS
 Opis pola pieczęci: na kartuszu po prawej lemiesz pług w słup, po lewej kwitnąca roślina
 Publikacje: opis Wilpert VI.56, ryc. Wilpert 10

Dass in der säubigen Gemeinde - Versammlung zur Wahl
und resp. Localausfertigung eines Taxibuches Lustig die
Ustimmung eines Kaufs der unangewiesenen Pflanzgrund
zu Pommerswitz mit dem Gärtner Ferdinand Schäfer da-
selbst über einen Gartenstück von 4 □ Ruten Größe zur
von Pflanz der feinen in dieser Taxe gewählten Taxibuch
Lohnung

Carl Janisch

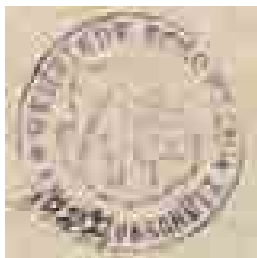
Sie selbst sind der gewählte worden ist, sind für Kauf anstuf
bestimmte:

Die Wiedert. von 28/- März 1866

Das Taxibuch ist:
Schäfer Schatz
Wieder
Janisch
Müller,
Gemeindeforster

nr 665

Schönau (Szonów) II

Datacja odcisku: 1927

Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w. – 1933

Wymiary odcisku: Ø 32 mm

Kształt pieczęci: okrągła

Materiał odcisku: tusz

Kolor odcisku: fioletowy

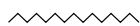
Sygnatura akt: SPW (przed 1911); APOp, SP w Prudniku, sygn. 181, b.p. (1897); APOp, RO, sygn. 73222, b.p. (1927), sygn. 67688, b.p. (1929)

Typologia wizerunku: motywy rustykalne

Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} + GEMEINDE SCHOENAU + || KREIS LEOBSCHÜTZ

Opis pola pieczęci: na kartuszu po prawej lemiesz pługa w słup, po lewej kwitnąca roślina

Publikacje: opis Wilpert VI.56

nr 665

Schönbrunn (Debrzyca)

Datacja odcisku: 1813

Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – poł. XIX w.

Wymiary odcisku: Ø 26 mm

Kształt pieczęci: okrągła

Materiał odcisku: tusz

Kolor odcisku: czarny

Sygnatura akt: APOp, SO w Głubczycach, sygn. 16370, k. 13 (1813)
Typologia wizerunku: godło mówiące
Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} [...] AGIN • BORNER • GARTNER • GEMEIN[[DE]]

Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} studnia z zawieszonym nad nią wiadrem

Publikacje: –

Uwagi: Brunnen (niem.) studnia

nr 666

Schönwiese (Krasne Pole) I

Datacja odcisku: 1854

Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – 1854

Wymiary odcisku: Ø 28 mm

Kształt pieczęci: okrągła

Materiał odcisku: tusz

Kolor odcisku: brązowy

Sygnatura akt: APOp, SO w Głubczycach, sygn. 16783, k. 58 (1854)

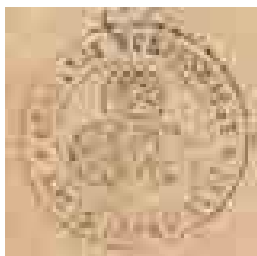
Typologia wizerunku: motywy kwietne i zielne / godło mówiące
Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} SCHOENWIESE • G : S || LEOBSCHITZ | CREYS

Opis pola pieczęci: liść koniczyny

Publikacje: opis Wilpert VI.57

Uwagi: Wiese (niem.) łąka

nr 666

Schönwiese (Krasne Pole) II

Datacja odcisku: 1924

Chronologia odcisku: poł. XIX w. – 1933

Wymiary odcisku: Ø 32 mm

Kształt pieczęci: okrągła

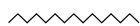
Materiał odcisku: tusz

Kolor odcisku: czarny

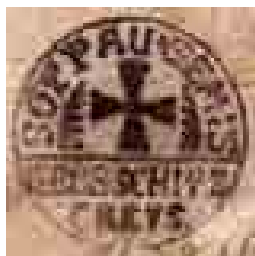
Sygnatura akt: SPW (przed 1911); APOp, RO, sygn. 62668, b.p. (1924)
Typologia wizerunku: motywy kwietne i zielne

Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} • GEMEINDE SCHOENWIESE • || KREIS LEOBSCHÜTZ

Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} liść koniczyny
Publikacje: opis Wilpert VI.56, ryc. Wilpert nr 166

nr 666

Soppau (Zopowy) I

Datacja odcisku: 1787

Chronologia odcisku: koniec XVIII w.

Wymiary odcisku: Ø 28 mm

Kształt pieczęci: okrągła

Materiał odcisku: tusz

Kolor odcisku: czarny

Sygnatura akt: APOp, SO w Głubczycach, sygn. 16853, k. 5 (1787)

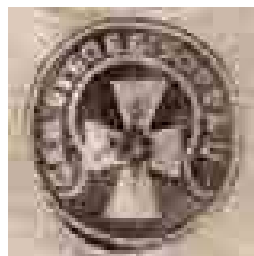
Typologia wizerunku: herbowe
Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} SOPPAU • GEM : S || LEOBSCHITZ | CREYS

Opis pola pieczęci: krzyż maltański, po lewej i prawej stronie liść palmowy

Publikacje: opis Wilpert VI.58;

A. Starczewska-Wojnar, SC, s. 469

nr 666

Soppau (Zopowy) II

Datacja odcisku: 1837

Chronologia odcisku: XIX w.

Wymiary odcisku: 20 x 22 mm

Kształt pieczęci: owalna

Materiał odcisku: tusz

Kolor odcisku: czarny

Sygnatura akt: APOp, SO w Głubczycach, sygn. 16804, k. 23 (1837)

Typologia wizerunku: herbowe
Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} GEM : SIEGEL : SOPPAU

Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe niepełne} krzyż maltański

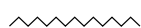
Publikacje: opis Wilpert VI.58

nr 670

Soppau (Zopowy) III

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 32 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: herbowe
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* + GEMEINDE SOPPAU + || KREIS LEOBSCHÜTZ
 Opis pola pieczęci: na kartuszu krzyż maltański
 Publikacje: opis Wilpert VI.58
 Uwagi: krzyż maltański umieszczono na pieczęci z 1934 r. (APOP, WUU, sygn. 2361, k. 3)

nr 671

Steubendorf (Ściborzyce Małe) I

Datacja odcisku: 1825
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 32 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOP, SO w Głubczycach, sygn. 10368, k. 3v (1825), sygn. 1160, s. 46 (1830)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* STEYBENDORFF : GEM : SIG : || LEOBSCHITZ | CREYS
 Opis pola pieczęci: skrzyżowane narzędzia rolnicze: lemiesz pługa i ostrze kosy, nad nimi jeszcze jedno ostrze kosy
 Publikacje: opis Wilpert VI.59

nr 672

Steubendorf (Ściborzyce Małe) II

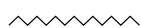
Datacja odcisku: 1911
 Chronologia odcisku: 1897 – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 34 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: APOP, SP w Prudniku, sygn. 181, b.p. (1897); APOP, RO, sygn. 65359, b.p. (1911); APOP, SO w Głubczycach, sygn. 1190, s. 33 (1920)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* STEYBENDORFF' GEM : SIG : || LEOBSCHITZ | CREIS
 Opis pola pieczęci: skrzyżowane narzędzia rolnicze: lemiesz pługa i ostrze kosy, nad nimi motyw ozdobny (liść?)
 Publikacje: opis Wilpert VI.59

nr 673

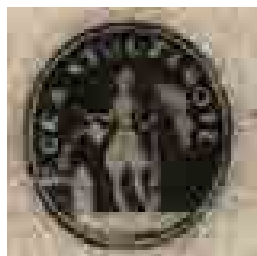

Steuberwitz (Ściborzyce Wielkie)

Datacja odcisku: 1932
 Chronologia odcisku: wg Wilperta 1860 – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 29 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: APOP, RO, sygn. 67648, b.p. (1932)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* * GEMEINDE STEUBERWITZ * || KR. LEOBSCHUETZ
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* na kartuszu dzielonym w słupek po prawej stronie lemiesz pługa w słupek po lewej – łyżka
 Publikacje: opis Wilpert VI.60

nr 674

Stolzmutz (Tłustomoście) I

Datacja odcisku: 1780
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: 20 x 22 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOP, SO w Baborowie, sygn. 3242, k. 12 (1780)
 Typologia wizerunku: symbolika religijna
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* GEM STOLTZMUTZ
 Opis pola pieczęci: rycerz z proporcem w lewej ręce i cebrem w prawej, gaszący pożar budynku (św. Florian)
 Publikacje: opis Wilpert VI.61; A. Starczewska-Wojnar, PGW, s. 40

nr 675

Stolzmutz (Tłustomoście) II

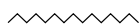
Datacja odcisku: 1782
 Chronologia odcisku: 1774 – poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: 24 x 26 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOP, SO w Baborowie, sygn. 3242, k. 14 (1782)
 Typologia wizerunku: symbolika religijna
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* STOLTZMUTZ GEMEIN : SIG : || LEOBSCHITZE | *CREISS* | 1774
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* rycerz z proporcem w lewej ręce i cebrem w prawej, gaszący pożar budynku (św. Florian)
 Publikacje: opis Wilpert VI.61; opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, SC, s. 465

nr 676

Stolzmütz (Tlustomosty) III

Datacja odcisku: 1837
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 28 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Baborowie, sygn. 3243, k. 37 (1837)
 Typologia wizerunku: symbolika religijna
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} STOLZMUTZ GEM : SIG : || LEOBSCHITZ | CREYS
 Opis pola pieczęci: rycerz z proporcem w lewej ręce i cebrem w prawej, gaszący pożar budynku (św. Florian)
 Publikacje: opis Wilpert VI.61; A. Starczewska-Wojnar, PGW, s. 41; reprodukcja u K. Maler, BO, s. 333

nr 677

Taumlitz (Dębnice, obecnie część Głubczyc)

Datacja odcisku: 1828
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 26 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Głubczycach, sygn. 3190, k. 16 (1828)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne i leśne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} TAUMLITZER · GEM : SIGL || LEOBSCHITZ | CREIS
 Opis pola pieczęci: po prawej stronie lemiesz pług w słup, po lewej – piła w słup
 Publikacje: –

nr 678

Thomnitz (Tomice) I

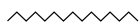
Datacja odcisku: 1838
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 32 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Głubczycach, sygn. 17233, k. 1v (1838)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} GEMEINDE THOMNITZ LEOBSCHÜTZ : CR :
 Opis pola pieczęci: skrzyżowane narzędzia rolnicze: po prawej stronie kosa, po lewej – cep, pośrodku grabie, na przecięciu uchwytów sierp, całość związana powrozem
 Publikacje: opis Wilpert VI.62

nr 679

Thomnitz (Tomice) II

Datacja odcisku: 1897
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 32 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: zielony
 Sygnatura akt: APOp, SP w Prudniku, sygn. 181, b.p. (1897)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} GEMEINDE THOMNITZ LEOBSCHÜTZ : CR :
 Opis pola pieczęci: skrzyżowane narzędzia rolnicze: po prawej stronie kosa, po lewej – cep, pośrodku grabie, na przecięciu uchwytów sierp, całość związana powrozem
 Publikacje: opis Wilpert VI.62

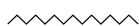

nr 680

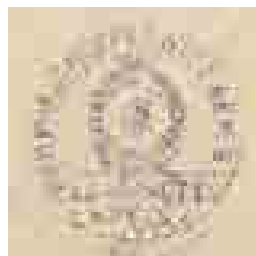

Trenkau (Tarnkowa)

Datacja odcisku: 1825
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 29 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Głubczycach, sygn. 17267, k. 8 (1825)
 Typologia wizerunku: topograficzne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} TREENCKAU · GEM : S || LEOBSCHITZ | CREYS
 Opis pola pieczęci: budowla o trzech kondygnacjach z proporcem na szczycie
 Publikacje: –

nr 681

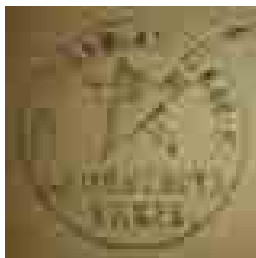

Troplowitz (Opawica)

Datacja odcisku: 1925
 Chronologia odcisku: pocz. XX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 28 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911); APOp, RO, sygn. 63590, b.p. (1925)
 Typologia wizerunku: herbowe
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} DORF TROPFLOWITZ. GEM. S. || LEOBSCHÜTZ | KREIS
 Opis pola pieczęci: sześcioramienna gwiazda otoczona wieńcem laurowym
 Publikacje: opis Wilpert VI.64, ryc. Wilpert nr 11

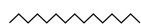

nr 682

Tschirmkau (Czerwonków)

Datacja odcisku: 1879
 Chronologia odcisku: wg Wilperta 1774 – XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 29 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: zielony
 Sygnatura akt: APOp, SO w Baborowie, sygn. 3377, k. 119v (1879)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* TSCHIRMKAU : GEM : S : || LEOBSCHÜTZ | KREIS.
 Opis pola pieczęci: skrzyżowane lemiesz pługa i ostrze kosy, skierowane ostrzem skośnie w dół
 Publikacje: opis Wilpert VI.65

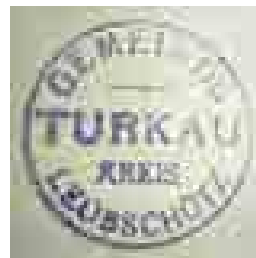
nr 683

Turkau (Turków) I

Datacja odcisku: 1844
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 26 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Głubczycach, sygn. 38, b.p. (1844)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w otoku i w polu: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* GEMEINDE || LEOBSCHÜTZ
 W polu: TURKAU | KREIS
 Publikacje: –

nr 684

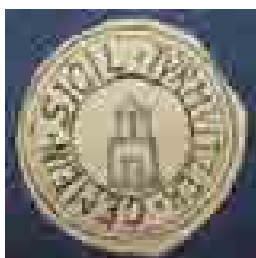

Turkau (Turków) II

Datacja odcisku: 1933
 Chronologia odcisku: 1933
 Wymiary odcisku: Ø 26 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: APOp, RO, sygn. 53043, b.p. (1933)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w otoku i w polu: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* GEMEINDE || LEOBSCHÜTZ
 W polu: TURKAU | KREIS (*nad nazwą miejscowości ornament ozdobny*)
 Publikacje: –

nr 685

Türmitz (Ciermięce) I

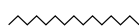
Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 26 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: –
 Kolor odcisku: –
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: godło mówiące / topograficzne
 Legenda pieczęci w otoku: *{podwójne obrzeżenie ciągłe}* • TÜRMITZER • GEMEIN • SIGIL
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* budynek kaplicy z dachem w kształcie korony lub wieży
 Publikacje: opis Wilpert VI.63
 Uwagi: Turm (niem.) wieża

nr 686

Türmitz (Ciermięce) II

Datacja odcisku: 1924
 Chronologia odcisku: 1903 – 1934
 Wymiary odcisku: Ø 29 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: APOp, RO, sygn. 62680, b.p. (1924), sygn. 52447, b.p. (1903), sygn. 47369, b.p. (1934)
 Typologia wizerunku: godło mówiące / topograficzne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* + GEMEINDE
 TÜRMITZ + || KREIS | LEOBSCHÜTZ
 Opis pola pieczęci: budynek kaplicy przypominający kształtem wieżę
 Publikacje: opis Wilpert VI.63

nr 687

Wanowitz (Wojnowice) I

Datacja odcisku: 1808
 Chronologia odcisku: wg Wilperta 1742 – XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 29 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Głubczycach, sygn. 17976, k. 11v (1808)
 Typologia wizerunku: motywy kwietne i zielne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* WANOWITZ • GEM : S : || LEOBSCHÜTZ | CREYS
 Opis pola pieczęci: na kartuszu kwitnąca lilia (tulipan?), po obu stronach kartusza po jednym drzewie
 Publikacje: opis Wilpert VI.66

nr 688

Wanowitz (Wojnowice) II

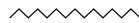
Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: motywy kwiatne i zielne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} ♦ [...] [[SIE]]GEL DES · GUTHES WANOWITZ
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} na kartuszu kwitnąca lilia, po obu stronach kartusza po drzewie iglastym (sosna?), nad kartuszem girlanda z kwiatów
 Publikacje: opis Wilpert VI.67

nr 689

Wanowitz (Wojnowice) III

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 28 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: motywy kwiatne i zielne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} + GEMEINDE WANOWITZ + || KREIS | LEOBSCHÜTZ.
 Opis pola pieczęci: na kartuszu kwitnąca lilia, po obu stronach kartusza wieniec z liści laurowych, nad kartuszem ornament ozdobny
 Publikacje: opis Wilpert VI.66

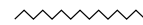

nr 690

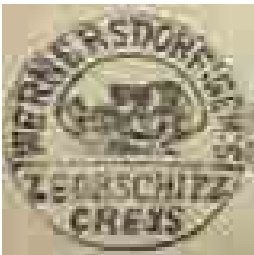

Wehowitz (Wiechowice)

Datacja odcisku: 1925
 Chronologia odcisku: pocz. XX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: APOp, RO, sygn. 62861, b.p. (1925)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} GEMEINDE WEHOWITZ || KREIS | LEOBSCHÜTZ
 Opis pola pieczęci: chłop z pługiem zwrócony w prawo
 Publikacje: opis Wilpert VI.67

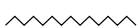

nr 691

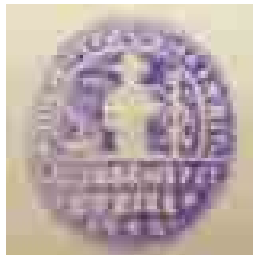

Wernersdorf (Bernaciec)

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: –
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: –
 Kolor odcisku: –
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: symbolika religijna
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} WERNERSDORF : GEM : S || LEOBSCHITZ | CREYS
 Opis pola pieczęci: głowa św. Jana Chrzciciela na misie
 Publikacje: opis Wilpert VI.68, ryc. Wilpert nr 1; opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, SC, s. 468
 Uwagi: wieś należąca do komturii w Grobnikach

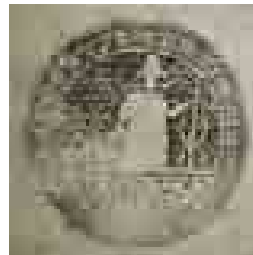
nr 692

Zauchwitz (Sucha Psina) I

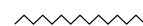
Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: 1774 – 1. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: 22 x 25 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: symbolika religijna
 Legenda pieczęci w otoku: ZAUCHWITZ GEMEIN SIG || LEOBSCHITZI | *CREISS* | 1774
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} postać św. Jodoka stojącego z laską, po której widać się dwa węże; po prawej stronie świętego korona i berło nad koroną
 Publikacje: opis Wilpert VI.71

nr 693

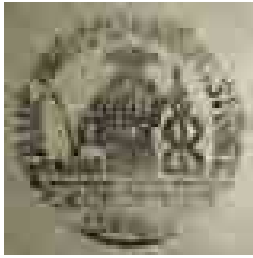

Zauchwitz (Sucha Psina) II

Datacja odcisku: 1812
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Baborowie, sygn. 3699, k. 17v (1812), sygn. 3824, b.p. (1830); APOp, SP w Głubczycach, sygn. 38, b.p. (1849)
 Typologia wizerunku: symbolika religijna
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} [[ZAUCH]]WITZ : GEMEIN : SIEG || [[LE]]OB[[SCHI]]TZER | [[*CREISS*]]
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} postać św. Jodoka stojącego z laską, po której widać się dwa węże
 Publikacje: opis Wilpert VI.71; K. Maler, BO, 303; K. Grigarczik, CGD; opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, SC, s. 466

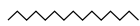

769 .111

Zauchwitz (Sucha Psina) III

Datacja odcisku: 1835
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 29 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Baborowie,
 sygn. 3700, k. 63 (1835)
 Typologia wizerunku: symbolika
 religijna
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe} ZAUCHWITZ : GEM :
 SIGEL || LEOBSCHITZ | CREYS
 Opis pola pieczęci: postać św. Jodoka
 stojącego z laską, po której wiją się
 dwa węże; po prawej stronie świętego
 korona i berło (strzała?) nad koroną
 Publikacje: opis Wilpert VI.71

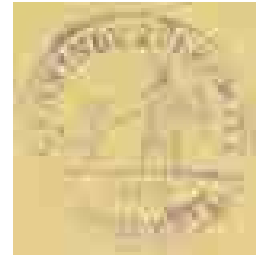
769 .111

Zülkowitz (Sulków) I

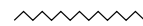
Datacja odcisku: 1813
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 29 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Baborowie,
 sygn. 4529, k. 6 (1813)
 Typologia wizerunku: symbolika
 religijna
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe} ZILCHOWITZ : GEM
 : SIEGEL || LEOBSCHITZ | CREYS
 Opis pola pieczęci: postać św. Józefa
 z lilią w lewej ręce, prawą ręką
 trzymającego dłoń idącego z nim
 małego Jezusa
 Publikacje: opis Wilpert VI.72;
 ryc. A. Starczewska-Wojnar, PGW,
 s. 35; reprodukcja pieczęci z 1936 r.
 K. Maler, BO, s. 316; opis i ryc.
 A. Starczewska-Wojnar, SC, s. 464

969 .111

Zülkowitz (Sulków) II

Datacja odcisku: 1924
 Chronologia odcisku: pocz. XX w.
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911);
 APOp, RO, sygn. 78757, b.p. (1924)
 Typologia wizerunku: symbolika
 religijna
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe} GEMEINDE
 ZÜLKOWITZ || KREIS | LEOBSCHÜTZ.
 Opis pola pieczęci: postać św. Józefa
 z lilią w lewej ręce, prawą ręką
 trzymającego dłoń idącego z nim
 małego Jezusa
 Publikacje: opis Wilpert VI.72
 Uwagi: ten sam wizerunek na pieczęci
 z 1935 r. (APOp, RO, sygn. 77782, b.p.)

Kreis Neisse (powiat nyski)

nr 697 - 828

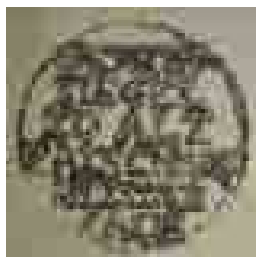

Kreis Neisse

(powiat nyski)

nr 697 - 828

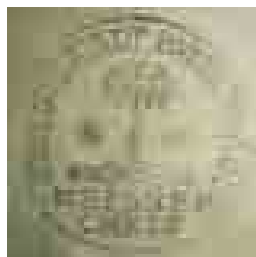
nr 697

Alt Patschkau (Stary Paczków) I

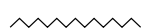
Datacja odcisku: 1808
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w.
 – 1. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 28 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Paczkowie,
 sygn. 587, b.p. (1808)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w polu: {pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe} GEMEIN | SIEGEL
 | ZU ALT | PATSCHKAU | NEISSER |
 CREIS
 Publikacje: –

nr 698

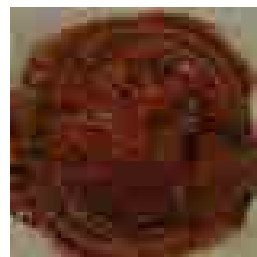

Alt Patschkau (Stary Paczków) II

Datacja odcisku: 1859
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 28 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Paczkowie,
 sygn. 645, k. 41 (1859)
 Typologia wizerunku: motywy leśne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe} GEM : SIEG : ALT
 PATSCHKAU. || NEISSER | CREIS
 Opis pola pieczęci: drzewo
 liściaste wyrastające z murawy,
 po obu stronach drzewa po jednej
 ośmioramiennej gwiazdzie
 Publikacje: –

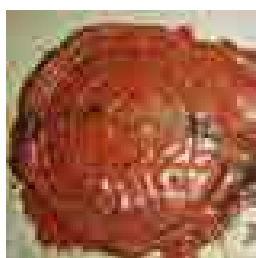
nr 699

Alt Wilmsdorf (Wilamowa) I

Datacja odcisku: 1722
 Chronologia odcisku: XVIII w.
 Wymiary odcisku: 15 x 17 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: lak
 Kolor odcisku: czerwony
 Sygnatura akt: ZAO, KK, sygn. 24,
 k. 446 (1722)
 Typologia wizerunku: motywy
 kwiatne i zielne
 Legenda pieczęci w otoku: {podwójne
 obrzeżenie ciągłe} –
 Opis pola pieczęci: trzy kwiaty
 wyrastające z murawy, nad kwiatami
 monogram W D
 Publikacje: –

nr 700

Alt Wilmsdorf (Wilamowa) II

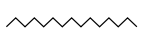
Datacja odcisku: 1779
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w.
 – 1. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: 24 x 27 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: lak
 Kolor odcisku: czerwony
 Sygnatura akt: APOp, SO w Paczkowie,
 sygn. 687, k. 5v (1779)
 Typologia wizerunku: motywy
 kwiatne i zielne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe} [[GEM: SIEG:]] ALT
 WILMSDORF || NEISSER | CREYS
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe} trzy kwiaty
 wyrastające z murawy
 Publikacje: –

nr 701

Alt Wilmsdorf (Wilamowa) III

Datacja odcisku: 1832
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w.
 – 1. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: 24 x 26 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Paczkowie,
 sygn. 688, b.p. (1832)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w polu: {pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe} GEMEIN | SIEGEL
 | ZU ALT | WILMSDORF | NEISSER |
 CREIS
 Publikacje: –

nr 702

Altewalde (Stary Las) I

Datacja odcisku: 1875
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w.
 – XIX w.
 Wymiary odcisku: 32 x 24 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Nysie,
 sygn. 493, k. 4 (1875), sygn. 681,
 k. 2 (1849)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w polu: {pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe} + | GEMEIN | SIEGEL
 | ALTEWALDE | KREIS | NEISSE
 Publikacje: –

nr 703

Altwalde (Stary Las) II

Datacja odcisku: 1891
 Chronologia odcisku: koniec XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 32 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: APOp, SP w Nysie, sygn. 493, b.p. (1891)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w otoku i w polu: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} GEMEINDE-VORSTAND || KR. NEISSE
 W polu: ALTEWALDE (nad i pod napisem ornament ozdobny)
 Publikacje: –

nr 704

Arnoldsdorf (Jarnoltówek)

Datacja odcisku: 1844
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – 1. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: 23 x 25 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Nysie, sygn. 500, k. 9 (1844)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w polu: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} GEMEIN | SIEGEL | ARNOLDSDORF | NEISSER | CREIS
 Publikacje: –

nr 705

Baucke (Buków)

Datacja odcisku: 1865
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – 2. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 26 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Nysie, sygn. 502, k. 17 (1856), k. 54 (1865), b.p. (1881)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w polu: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} ** | GEMEINDE | SIEGEL | ZU BAUCKE | NEISSER | CREIS
 Publikacje: –

nr 706

Bechau (Biechów) I

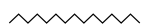
Datacja odcisku: 1873
 Chronologia odcisku: 1767 – XIX w.
 Wymiary odcisku: 22 x 24 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: czarny
 Kolor odcisku: tusz
 Sygnatura akt: APOp, SP w Nysie, sygn. 503, k. 10 (1873)
 Typologia wizerunku: motywy kwiatne i zielne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} GEMEIN S* BECHAUER || *NEISSER* | · CREISS · | 1767
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} trzy kwiaty wyrastające z murawy
 Publikacje: –

nr 707

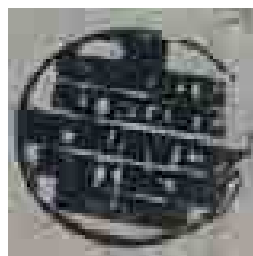

Bechau (Biechów) II

Datacja odcisku: 1821
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – XIX w.
 Wymiary odcisku: 23 x 25 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Nysie, sygn. 608, b.p. (1821)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w polu: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} GEMEIN | SIEGEL | Z: BECHAU | NEISSER | CREIS
 Publikacje: –

nr 708

Beigwitz (Bykowice)

Datacja odcisku: 1824
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – XIX w.
 Wymiary odcisku: 23 x 26 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Nysie, sygn. 510, k. 20 (1824)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w polu: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} [.] | GEMEIN | SIEGEL | BEIGWITZ | NEISSER | CREIS
 Publikacje: –

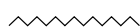

nr 709

Bielau (Biała Nyska)

Datacja odcisku: 1913
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: APOp, WP w Nysie, sygn. 293, b.p. (1913)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w otoku i w polu: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} GEMEINDE-VORSTAND || KR. NEISSE
 W polu: BIELAU
 Publikacje: –

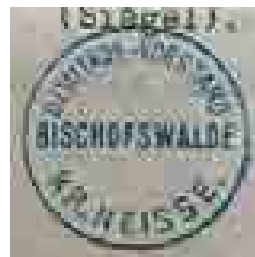
nr 710

Bischofswalde (Biskupów) I

Datacja odcisku: 1844
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – 1. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: 24 x 26 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Nysie, sygn. 502, b.p. (1844)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w polu: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} GEMEIN | SIEGEL | BISCHOF | WALDE | NEISSER | CREIS
 Publikacje: –

nr 711

Bischofswalde (Biskupów) II

Datacja odcisku: 1913
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: APOp, WP w Nysie, sygn. 293, b.p. (1913)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w otoku i w polu: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} GEMEINDE-VORSTAND || KR. NEISSE.
 W polu: BISCHOFSWALDE
 Publikacje: –

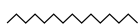

nr 712

Blumenthal (Kwiatków)

Datacja odcisku: 1881
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – XIX w.
 Wymiary odcisku: 22 x 26 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Nysie, sygn. 502, b.p. (1881)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w polu: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} GEMEIN | SIEGEL | BLUMENTHAL | NEISSER | CREIS
 Publikacje: –

nr 713

Borkendorf (Burgrabice) I

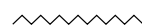
Datacja odcisku: 1885
 Chronologia odcisku: 1843 – koniec XIX w.
 Wymiary odcisku: 26 x 22 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: APOp, SP w Nysie, sygn. 559, b.p. (1885)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w polu: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} * | GEMEIN | *SIEGEL* | BORKENDORF | NEISSER | *CREIS* | 1843
 Publikacje: –

nr 714

Borkendorf (Burgrabice) II

Datacja odcisku: 1925
 Chronologia odcisku: koniec XIX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 33 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: APOp, RO, sygn. 61299, s. 5 (1925); APOp, WP w Nysie, sygn. 293, b.p. (1912)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} * GEMEINDE BORKENDORF * || KREIS NEISSE
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} puste pole
 Publikacje: –

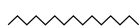

nr 715

Bösdorf (Pakosławice)

Datacja odcisku: 1852
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w.
 – XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 26 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Nysie,
 sygn. 511, k. 16 (1852), sygn. 510,
 k. 52 (1829)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w polu: {pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe} GEMEIN | SIEGEL |
 BÖSDORFF | NEISSER | CREISS
 Publikacje: –

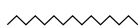

nr 716

Deutsch Kamitz (Kępnica)

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w.
 – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 33 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911);
 APOp, RO, sygn. 50131, k. 2 (1929)
 Typologia wizerunku: herbowe
 Legenda pieczęci w otoku: {podwójne
 obrzeżenie ciągłe} + GEMEINDE ZU
 DEUTSCH KAMITZ + || KREIS NEISSE
 Opis pola pieczęci: po prawej mitra
 biskupia, po lewej królewska korona
 Publikacje: opis Kutzer, GKNG
 Uwagi: zobrazowane księstwo
 biskupie pełniące władzę sądowniczą
 nad gminą

nr 717

Deutsch Wette (Nowy Świątów)

Datacja odcisku: 1844
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w.
 – XIX w.
 Wymiary odcisku: 24 x 26 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Nysie,
 sygn. 681, b.p. (1817, 1844)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w polu: {pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe} GEMEIN | SIEGEL |
 DEUTSCH | WETTE | NEISSER | CREIS
 Publikacje: –

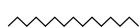

nr 718

Dürr Arnsdorf (Jarnołtów)

Datacja odcisku: 1831
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w.
 – XIX w.
 Wymiary odcisku: 23 x 25 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Nysie,
 sygn. 685, k. 51 (1831), b.p. (1837, 1846)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w polu: {pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe} GEMEIN | SIEGEL |
 DÜRRARNSDORF | NEISSER | CREIS
 Publikacje: –

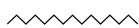

nr 719

Dürr Kunzendorf (Konradów)

Datacja odcisku: 1843
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w.
 – 1. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: 25 x 28 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Nysie,
 sygn. 523, k. 151 (1843)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w polu: {pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe} GEMEIN | SIG: DÜRR
 | KUNZEN | DORFF | NEISSER | CRE:
 Publikacje: –

nr 720

Eilau (Iława) I

Datacja odcisku: 1864
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w.
 – XIX w.
 Wymiary odcisku: 23 x 25 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Nysie,
 sygn. 526, k. 25, 38 (1848, 1864),
 sygn. 564, k. 258 (1841)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w polu: {pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe} GEMEIN | SIEGEL |
 ZU EHLAU | NEISSER | CREIS
 Publikacje: –

nr 721

Eilau (Hawa) II

Datacja odcisku: 1893
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Nysie, sygn. 526, b.p. (1893)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w otoku i w polu: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} GEMEINDE-VORSTAND || KR. NEISSE.
 W polu: EILAU
 Publikacje: –

~~~~~

nr 722

Franzdorf (Frączków)

Datacja odcisku: 1861
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – XIX w.
 Wymiary odcisku: 28 x 25 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Nysie, sygn. 569, k. 216 (1861, 1884)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w polu: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} GEMEIN | SIEGEL FRANTZDORF | NEISSER | CREISSES | 1816
 Publikacje: –

~~~~~

nr 723

Friedrichseck (Frydrychów)

Datacja odcisku: 1831
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – 1. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: 24 x 26 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Otmuchowie, sygn. 6184, s. 36 (1831)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w polu: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} GEMEIN | SIEGEL | FRIDRICHSECK | NEISSER | CREIS
 Publikacje: –

~~~~~

nr 724

Fuchswinkel (Lisie Kąty)

Datacja odcisku: 1792
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – 1. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: 24 x 26 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Paczkowie, sygn. 808, b.p. (1792)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w polu: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} GEMEIN | SIEGEL | FUCHSWINKEL | NEISSER | CREIS
 Publikacje: –

~~~~~

nr 725

Gesess (Ujeździec)

Datacja odcisku: 1879
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – 1. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 26 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: APOp, SO w Paczkowie, sygn. 858, b.p. (1859), sygn. 849, b.p. (1862), sygn. 974, b.p. (1879)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w polu: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} GEMEIN | SIEGEL | GESESSE | NEISSER | CREIS
 Publikacje: –

~~~~~

nr 726

Giersdorf (Gieralce)

Datacja odcisku: 1827
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – 1. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: 22 x 25 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Nysie, sygn. 507, k. 7 (1827)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w polu: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} GEMEIN | SIEGEL | GIRSCHDORF | NEISSER | CREIS
 Publikacje: –

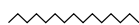
~~~~~

nr 727

Giesmannsdorf (Goświnowice)

Datacja odcisku: 1912
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w.
 – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: APOp, WP w Nysie,
 sygn. 293, b.p. (1912)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w otoku i w
 polu: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe}
 GEMEINDE-VORSTAND || KR.
 NEISSE.
 W polu: GIESMANNSDORF
 Publikacje: –

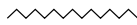

nr 728

Glumpenau (Głębinów)

Datacja odcisku: 1841
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w.
 – 2. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: 24 x 28 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Grodkowie,
 sygn. 1090, b.p. (1841, 1850, 1859),
 APOp, Akta stanu cywilnego i rejestry
 garnizonu w Nysie, sygn. 31, s. 243
 (1852)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w polu: {pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe} GEMEIN | SIEGEL |
 GLUMPENAU | NEISSER | CREIS
 Publikacje: –

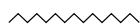

nr 729

Gostitz (Gościce)

Datacja odcisku: 1912
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w.
 – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: APOp, WP w Nysie,
 sygn. 293, b.p. (1912)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w otoku i w
 polu: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe}
 GEMEINDE-VORSTAND || KR.
 NEISSE.
 W polu: GOSTITZ
 Publikacje: –

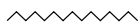

nr 730

Greisau (Gryzów)

Datacja odcisku: 1865
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w.
 – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 23 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Nysie,
 sygn. 538, k. 10 (1865)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w otoku i w
 polu: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe}
 GEMEINDE GREISAU (w dolnej
 części otoku okrągły ornament ozdobny)
 W polu: NEISSER | KREIS.
 Publikacje: –

nr 731

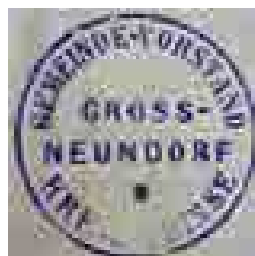

Gross Kunzendorf (Sławniowice)

Datacja odcisku: 1865
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w.
 – XIX w.
 Wymiary odcisku: 23 x 25 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Nysie,
 sygn. 539, b.p. (1817, 1864, 1865, 1882)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w polu: {pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe} GEMEIN | SIEGEL |
 GROSS | KUNZENDORF | NEISSER |
 CREIS
 Publikacje: –

nr 732

Gross Neundorf (Złotogłowice) I

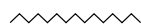
Datacja odcisku: 1880
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w.
 – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: APOp, SP w Nysie,
 sygn. 541, b.p. (1880, 1884, 1899)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w otoku i w
 polu: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe}
 GEMEINDE-VORSTAND || KREIS
 NEISSE
 W polu: GROSS- | NEUNDORF | *
 Publikacje: –

nr 733

Gross Neundorf (Złotogłowice) II

Datacja odcisku: 1907
Chronologia odcisku: pocz. XX w. – 1933
Wymiary odcisku: 26 x 24 mm
Kształt pieczęci: owalna
Materiał odcisku: tusz
Kolor odcisku: niebieski
Sygnatura akt: APOp, SP w Nysie, sygn. 541, b.p. (1907)
Typologia wizerunku: napisowe
Legenda pieczęci w otoku i w polu: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} Gemeinde-Vorstand || Kr. Neisse
W polu: Gross-Neundorf (ozdobny ornament nad i pod napisem)
Publikacje: –

nr 734

Grunau (Siestrzechowice)

Datacja odcisku: 1843
Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – XIX w.
Wymiary odcisku: 24 x 28 mm
Kształt pieczęci: owalna
Materiał odcisku: tusz
Kolor odcisku: czarny
Sygnatura akt: APOp, Akta stanu cywilnego i rejestry garnizonu w Nysie, sygn. 31, s. 243 (1852); APOp, SP w Nysie, sygn. 564, b.p. (1843)
Typologia wizerunku: napisowe
Legenda pieczęci w polu: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} GEMEIN | SIEGEL | ZU GRUNAU | NEISSER | CREIS
Publikacje: –

nr 735

Guttwitz (Godkowice)

Datacja odcisku: 1873
Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – XIX w.
Wymiary odcisku: Ø 26 mm
Kształt pieczęci: okrągła
Materiał odcisku: tusz
Kolor odcisku: czarny
Sygnatura akt: APOp, SP w Nysie, sygn. 503, k. 13 (1873), sygn. 608, k. 66 (1821)
Typologia wizerunku: napisowe
Legenda pieczęci w polu: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} GEMEIN | SIEGEL | GUTTWITZ | NEISSER | CREIS
Publikacje: –

nr 736

Hannsdorf (Hanuszów) I

Datacja odcisku: 1880
Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – XIX w.
Wymiary odcisku: 26 mm
Kształt pieczęci: okrągła
Materiał odcisku: tusz
Kolor odcisku: niebieski
Sygnatura akt: APOp, SP w Nysie, sygn. 541, b.p. (1880)
Typologia wizerunku: napisowe
Legenda pieczęci w polu: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} GEMEINDE. | HANNSDORF. | NEISSER. | KREISSES | 181[.] | *
Publikacje: –

nr 737

Hannsdorf (Hanuszów) II

Datacja odcisku: 1889
Chronologia odcisku: koniec XIX w. – 1933
Wymiary odcisku: Ø 30 mm
Kształt pieczęci: okrągła
Materiał odcisku: tusz
Kolor odcisku: czarny
Sygnatura akt: APOp, SP w Nysie, sygn. 541, b.p. (1889, 1906)
Typologia wizerunku: napisowe
Legenda pieczęci w otoku i w polu: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} GEMEINDE-VORSTAND || KR. NEISSE.
W polu: HANNSDORF
Publikacje: –

nr 738

Heidau (Hajduki Nyskie)

Datacja odcisku: 1847
Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – XIX w.
Wymiary odcisku: 23 x 25 mm
Kształt pieczęci: owalna
Materiał odcisku: tusz
Kolor odcisku: czarny
Sygnatura akt: APOp, SP w Nysie, sygn. 545, k. 25 (1830), k. 171v (1847)
Typologia wizerunku: napisowe
Legenda pieczęci w polu: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} GEMEIN | SIEGEL | HEIDAU | NEISSER | CREIS
Publikacje: –

nr 739

Heidenau (przysiółek Brzeziny Polskiej)

Datacja odcisku: 1873
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – XIX w.
 Wymiary odcisku: 23 x 25 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Nysie, sygn. 561, b.p. (1873)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w polu: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} + | GEMEIN | SIEGEL | HEYDENAU | NEISSER | CREIS
 Publikacje: –

~~~~~

nr 740

Heidersdorf (Jędrzychów) I

Datacja odcisku: 1828
 Chronologia odcisku: 1808 – 1831
 Wymiary odcisku: 24 x 29 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911), APOp, Akta miasta Nysy, sygn. 832, s. 289 (1828)
 Typologia wizerunku: napisowe / motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w polu: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} (dwa skrzyżowane cepy) | GEM: SIEG | HEIDERS= | DORFF : IN | NEISSER | CREIS | 1808
 Publikacje: –

nr 741

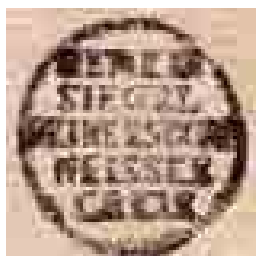

Heidersdorf (Jędrzychów) II

Datacja odcisku: 1911
 Chronologia odcisku: 1831 – 2. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 29 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w polu: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} ** | GEMEIN | SIEGEL | HEIDERS= | DORF | NEISSER | CREIS | 1831
 Publikacje: –

~~~~~

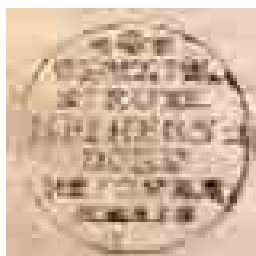
nr 742

Heinersdorf (Dziewitlice) I

Datacja odcisku: 1828
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – 1. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: 22 x 24 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Otmuchowie, sygn. 5652, k. 63 (1828)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w polu: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} GEMEIN | SIEGEL | HEINERSDORF | NEISSER | CREIS
 Publikacje: –

nr 743

Heinersdorf (Dziewitlice) II

Datacja odcisku: 1842
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – 1. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 26 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Otmuchowie, sygn. 5652, k. 88 (1842)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w polu: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} *** | GEMEIN. | SIEGEL | HEINERS= | DORF | NEISSER | KREIS
 Publikacje: –

nr 744

Heinersdorf (Dziewitlice) III

Datacja odcisku: 1912
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, WP w Nysie, sygn. 293, b.p. (1912)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w otoku i w polu: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} GEMEINDE-VORSTAND || KR. NEISSE.
 W polu: HEINERSDORF
 Publikacje: –

~~~~~

nr 745

Heinzendorf (Unikowice) I

Datacja odcisku: 1836
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – 1. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: 24 x 26 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Paczkowie, sygn. 2068, k. 57 (1836)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w polu: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* GEMEIN | SIEGEL | HEINZEN | DORF | NEISSER | CREIS
 Publikacje: –

nr 746

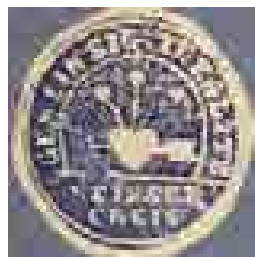

Heinzendorf (Unikowice) II

Datacja odcisku: 1914
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: APOp, SO w Paczkowie, sygn. 2068, k. 217 (1914)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w otoku i w polu: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* GEMEINDE-VORSTAND || KR. NEISSE.
 W polu: HEINZENDORF
 Publikacje: –

nr 747

Jäglitz (Jegielnica) I

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – 1. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 26 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: motywy kwiatne i zielne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* GEMEIN SIG IEEGLITZ || NEISSER | CREIS
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* przebite strzałą serce, z którego wyrastają trzy kwiaty
 Publikacje: –

nr 748

Jäglitz (Jegielnica) II

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – 1. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 26 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: motywy kwiatne i zielne / napisowe
 Legenda pieczęci w otoku i w polu: SIEGEL D: GEMEIN || NEISSER. KR:
 W polu: IAEGLITZ (trzy kwiaty o ośmiu płatkach, dwa w górnej połowie pola, jeden w dolnej)
 Publikacje: –

nr 749

Jentsch (Janczowice)

Datacja odcisku: 1868
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – 1. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: 24 x 28 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Grodkowie, sygn. 1090, b.p. (1841), sygn. 1048, b.p. (1868)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w polu: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* GEMEIN | SIEGEL | JENTSCH | NEISSER | CREIS
 Publikacje: –

nr 750

Kalkau (Kalków) I

Datacja odcisku: 1774
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – 1. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: 22 x 27 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Otmuchowie, sygn. 4940, k. 6v (1774), sygn. 5618, k. 13 (1777), sygn. 5618, k. 17 (1779), sygn. 4937, k. 26 (1780), sygn. 4937, k. 60 (1781)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* KAL[[KAU]] GEM[[EIN]] SIEGL || NEISSE | [[KREIS]]
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* chłop trzymający w prawej ręce widły, w lewej kosę
 Publikacje: –

nr 751

Kalkau (Kalków) II

Datacja odcisku: 1809
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – 1. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: 23 x 25 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Otmuchowie, sygn. 4953, k. 11 (1786), sygn. 4940, k. 19 (1792), sygn. 4936, b.p. (1809), sygn. 5618, k. 29 (1813), sygn. 4937, k. 272 (1831), k. 274 (1832)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w polu: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} GEMEIN | SIEGEL | KALKAU | NEISSER | CREIS
 Publikacje: –

nr 752

Kalkau (Kalków) III

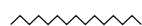
Datacja odcisku: 1853
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – 1. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 26 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Otmuchowie, sygn. 5816, k. 12 (1853)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w polu: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} (dwa kwiaty) | GEMEINDE | KALKAU | NEISSER | KREIS
 Publikacje: –

nr 753

Kalkau (Kalków) IV

Datacja odcisku: 1900
 Chronologia odcisku: pocz. XX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 28 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Nysie, sygn. 605, b.p. (1900)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w otoku i w polu: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} GEMEINDE-VORSTAND || KREIS NEISSE
 W polu: KALKAU (nad napisem **)
 Publikacje: –

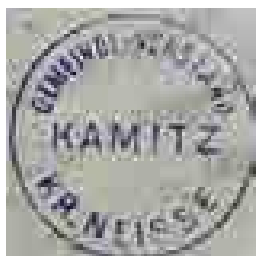
nr 754

Kamitz (Kamienica) I

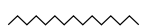
Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – 1. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 26 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: motywy leśne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} S: I: [.] D: GEMEINDE . KAMITZ || NEISSER | KREIS
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} piła (?)
 Publikacje: –

nr 755

Kamitz (Kamienica) II

Datacja odcisku: 1912
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: APOp, WP w Nysie, sygn. 293, b.p. (1912)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w otoku i w polu: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} GEMEINDE-VORSTAND || KR. NEISSE
 W polu: KAMITZ
 Publikacje: –

nr 756

Kaundorf (Kubice) I

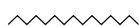
Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: XIX w. – 1. poł. XX w.
 Wymiary odcisku: Ø 28 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911), APOp, SP w Nysie, sygn. 293, b.p. (1912)
 Typologia wizerunku: symbolika religijna
 Legenda pieczęci w otoku: {podwójne obrzeżenie ciągłe} + SIEGEL DER GEMEINDE KAUNDORF + || KREIS NEISSE
 Opis pola pieczęci: krzyż, którego trzy ramiona zakończone są ornamentem potrójnego liścia koniczyny
 Publikacje: opis Kutzer GKNG s. 36, ryc. Kutzer GKNG nr 15

nr 757

Kaundorf (Kubice) II

Datacja odcisku: 1882
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – XIX w.
 Wymiary odcisku: 23 x 25 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911); APOp, SP w Nysie, sygn. 559, s. 8, 12, 45, b.p. (1872, 1882, 1888), sygn. 564, k. 269 (1843)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w polu: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* GEMEIN | SIEGEL | KAUNDORF | NEISSER | CREIS
 Publikacje: –

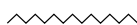

nr 758

Klein Briesen (Brzezina Polska, dziś nie istnieje)

Datacja odcisku: 1859
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – XIX w.
 Wymiary odcisku: 23 x 25 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Nysie, sygn. 561, k. 11 (1859)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w polu: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* GEMEIN | SIEGEL | KLEIN BRIESEN | NEISSER | CREIS
 Publikacje: –

nr 759

Konradsdorf (Konradowa)

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – 1. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 22 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w polu: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* GEMEIN | SIEGEL | KUNRADSDORFF | NEISSER | CREIS
 Publikacje: –

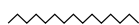

nr 760

Köppernig (Koperniki)

Datacja odcisku: 1833
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – XIX w.
 Wymiary odcisku: 22 x 25 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Nysie, sygn. 564, k. 84 (1833)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w polu: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* GEMEIN | SIEGEL | KOPPERNIG | NEISSER | CREIS
 Publikacje: –

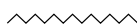

nr 761

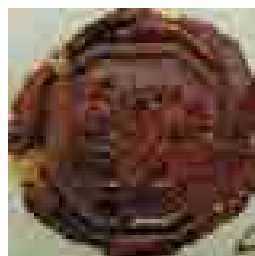

Korkwitz (Korzękwice)

Datacja odcisku: 1874
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – XIX w.
 Wymiary odcisku: 23 x 26 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Nysie, sygn. 503, k. 53 (1874)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w polu: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* GEMEIN | SIEGEL | KORKWITZ | NEISSER | CREIS
 Publikacje: –

nr 762

Krackwitz (Krakówkowice) I

Datacja odcisku: 1722
 Chronologia odcisku: XVIII w.
 Wymiary odcisku: 21 x 27 mm
 Kształt pieczęci: ośmiokątna
 Materiał odcisku: lak
 Kolor odcisku: czerwony
 Sygnatura akt: ZAO, KK, sygn. 28, k. 134 (1722)
 Typologia wizerunku: motywy kwiatne i zielne
 Legenda pieczęci w otoku: *{podwójne obrzeżenie ciągłe}* –
 Opis pola pieczęci: przebite strzałą serce, z którego wyrastają trzy kwiaty, po prawej litera K, po lewej litera W
 Publikacje: –

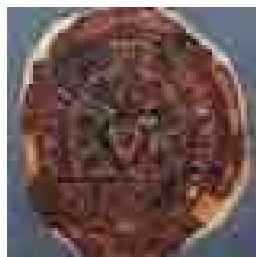
nr 763

Krackwitz (Krakówkowie) II

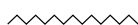
Datacja odcisku: 1790
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – XIX w.
 Wymiary odcisku: 23 x 26 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Otmuchowie, sygn. 6274, k. 12 (1790), sygn. 5562, k. 17 (1802); APOp, SP w Nysie, sygn. 584, b.p. (1878)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w polu: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} GEMEIN | SIEGEL | KRACKWITZ | NEISSER | CREIS
 Publikacje: –

nr 764

Krackwitz (Krakówkowie) III

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – 1. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: 24 x 26 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: lak
 Kolor odcisku: czerwony
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: motywy kwietne i zielne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} GEMEIN [[S]]IEGL [[K]]RACKWITZ || NEISSER | [[CREIS]]
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} przebite na krzyż dwiema strzałami serce, z którego wyrastają trzy kwiaty
 Publikacje: –

nr 765

Kupferhammer (Miedniki) I

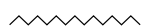
Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: 1782 – poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: 24 x 26 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w polu: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} GEMEIN | SIEGEL OBER | KUPFERHAMMER | NEISSER | CREIS | 1782
 Publikacje: –

nr 766

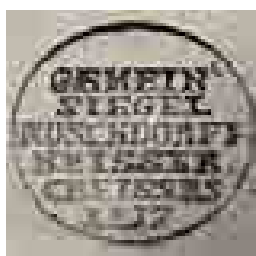

Kupferhammer (Miedniki) II

Datacja odcisku: 1907
 Chronologia odcisku: 1900 – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 29 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: APOp, RO, sygn. 61988, b.p. (1907), APOp, WP w Nysie, sygn. 293, b.p. (1912)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w otoku i w polu: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} GEMEINDE-VORSTAND || KR. NEISSE.
 W polu: KUPFERHAMMER
 Publikacje: –

nr 767

Kuschdorf (Goszowice)

Datacja odcisku: 1884
 Chronologia odcisku: 1817 – XIX w.
 Wymiary odcisku: 27 x 25 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Nysie, sygn. 569, k. 218, b.p. (1861, 1884)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w polu: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} GEMEIN | SIEGEL | KUSCHDORFF | NEISSER | CREISSES | 1817
 Publikacje: –

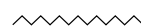

nr 768

Langendorf (Bodzanów)

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 27 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w otoku i w polu: {podwójne obrzeżenie ciągłe} GEMEINDE-SIEGEL || KREIS NEISSE
 W polu: LANGENDORF
 (w górnej i dolnej części pola ozdobne ornamenty)
 Publikacje: –

nr 769

Lassoth (Lasocice)

Datacja odcisku: 1850
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w.
 – poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: 23 x 25 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Nysie,
 sygn. 573, k. 13v (1850)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w polu: {pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe} GEMEIN | SIEGEL |
 LASSOTH | NEISSER | CREIS
 Publikacje: –

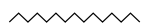

nr 770

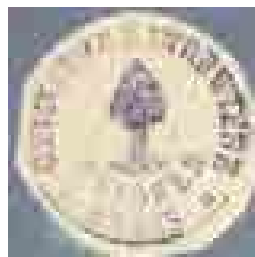

Lassoth (Lasocice)

Datacja odcisku: 1865
 Chronologia odcisku: poł. XIX w.
 – pocz. XX w.
 Wymiary odcisku: 25 x 28 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: APOp, SP w Nysie,
 sygn. 573, k. 198 (1865)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w polu: {pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe} GEMEIN | SIEGEL |
 LASSOTH | NEISSER | KREIS.
 Publikacje: –

nr 771

Lindewiese (Lipowa)

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 25 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: godło mówiące
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe} + GEMEINDE
 LINDEWIESE + || NEISSER // KREIS
 Opis pola pieczęci: drzewo o spiczastej
 koronie (lipa) wyrastające z murawy
 Publikacje: opis Kutzer GKNG, s. 35,
 ryc. Kutzer GKNG nr 17

nr 772

Ludwigsdorf (Charbielin)

Datacja odcisku: 1875
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w.
 – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 25 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: zielony
 Sygnatura akt: APOp, SP w Nysie,
 sygn. 578, b.p. (1875)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w otoku i w
 polu: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe}
 GEMEINDE SIEGEL || *KREIS NEISSE*
 W polu: LUDWIGSDORF
 Publikacje: –

nr 773

Mannsdorf (Mańkowice)

Datacja odcisku: 1912
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w.
 – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: zielony
 Sygnatura akt: APOp, WP w Nysie,
 sygn. 293, b.p. (1912)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w otoku i w
 polu: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe}
 GEMEINDE-VORSTAND || KR.
 NEISSE.
 W polu: MANNSDORF
 Publikacje: –

nr 774

Mohrau (Morów)

Datacja odcisku: 1827
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w.
 – XIX w.
 Wymiary odcisku: 22 x 25 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Nysie,
 sygn. 582, s. 24 (1827)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w polu: {pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe} GEMEIN | SIEGEL |
 MOHRAU | NEISSER | CREIS
 Publikacje: –

Es wird hereinmit auf Grund eines aus B.
Admiralisten und ungenüßigen Ge
plüßat, wegen alle Klümmenbenutzige
Gewinn's Besten gefällig eingeleitet,

Im Früheren Frank Krause

die Malleucht aufreißt, die Gewinn's Besten
sich auf die 23. Mai. 18. die Königl.
Landes- Karte beigefügt. Krause
Befehl bei die Rechnung zu probieren

Besten, die 18. Mai. 18
Stadt Ingolstadt,

Johel Diefelzer
Bischoff
Stettmann

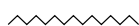

nr 775

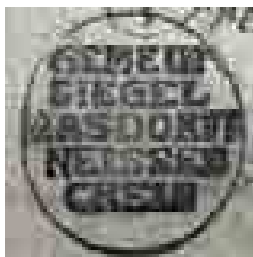

Mösen (Meszno)

Datacja odcisku: 1876
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w.
 – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 26 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Nysie,
 sygn. 584, k. 4 (1876)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w otoku i w
 polu: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe}
 +GEMEINDE MÖSEN+
 W polu: * | NEISSER | KREIS. (ozdobny
 ornament w dole pieczęci)
 Publikacje: –

nr 776

Naasdorf (Nadziejów) I

Datacja odcisku: 1826
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w.
 – XIX w.
 Wymiary odcisku: 22 x 25 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Nysie,
 sygn. 564, k. 84 (1826)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w polu: {pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe} GEMEIN | SIEGEL |
 NASDORFF | NEISSER | CREIS
 Publikacje: –

nr 777

Naasdorf (Nadziejów) II

Datacja odcisku: 1926
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w.
 – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 28 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, RO, sygn. 55556,
 b.p. (1926)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w otoku i w
 polu: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe}
 GEMEINDE VORSTAND || KR. NEISSE
 W polu: NAASDORF
 Publikacje: –

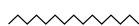

nr 778

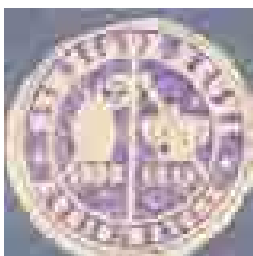

Neuland (Nysa – Nowy Świat)

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w.
 – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 22 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w otoku i w
 polu: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe}
 GEMEINDE || KR. NEISSE
 W polu: * | NEULAND | [...]
 Publikacje: –

nr 779

Neunz (Niwnica) I

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: 1811 – 1. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: herbowe
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe} ♦ GEMEINDE NEUNZ
 ♦ || KREIS NEISSE
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie
 ciągłe} pole dzielone w słup, w prawej
 połowie mitra biskupia, za nią pastorał,
 pod mitrą napis 1290., w lewej połowie
 królewska korona, za nią berło, pod
 koroną napis 1811
 Publikacje: opis Kutzer GKNG s. 35,
 ryc. nr 13
 Uwagi: zobrazowane księstwo biskupie
 mające władzę sądowniczą nad gminą

nr 780

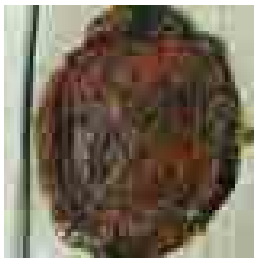

Neunz (Niwnica) II

Datacja odcisku: 1912
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w.
 – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 33 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911), APOp,
 SP w Nysie, sygn. 641, b.p. (1912)
 Typologia wizerunku: herbowe
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe}
 + GEMEINDE NEUNZ + || KREIS NEISSE
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe} pole dzielone w słup,
 w prawej połowie mitra biskupia, za nią
 pastorał, pod mitrą napis 1290.,
 w lewej połowie królewska korona,
 za nią berło, pod koroną napis 1811
 Publikacje: –
 Uwagi: zobrazowane księstwo biskupie
 mające władzę sądowniczą nad gminą

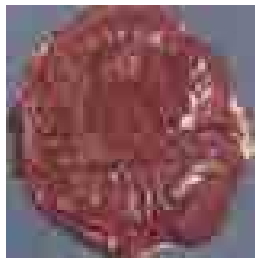
nr 781

Neusorge (Drogoszów) I

Datacja odcisku: 1722
 Chronologia odcisku: XVIII w.
 Wymiary odcisku: 18 x 22 mm
 Kształt pieczęci: ośmiokątna
 Materiał odcisku: lak
 Kolor odcisku: czerwony
 Sygnatura akt: ZAO, KK, sygn. 22, b.p. (1722)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} –
 Opis pola pieczęci: widły w słup, za nimi dwa skrzyżowane cepy, nad widłami litery N I S, po prawej D, po lewej G
 Publikacje: –

nr 782

Neusorge (Drogoszów) II

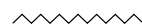
Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – 1. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: 26 x 28 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: lak
 Kolor odcisku: czerwony
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} GEM[[[EIN]]] [[SI]]E[...] || NEISSER | [[CREIS]]
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} widły w słup, za nimi dwa skrzyżowane cepy
 Publikacje: opis Kutzer GKNG, s. 34

nr 783

Neusorge (Drogoszów) III

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 33 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} + GEMEINDE NEUSORGE + || KREIS NEISSE
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} napis: ANNO 1582 | V. FÜ[...] BISCHOF | MARTINUS | GEGRÜNDET
 Publikacje: opis Kutzer GKNG s. 36

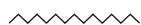

nr 784

Neuwalde (Nowy Las)

Datacja odcisku: 1829
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – XIX w.
 Wymiary odcisku: 23 x 26 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Nysie, sygn. 592, b.p. (1829, 1830, 1831, 1857)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w polu: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} GEMEIN | SIEGEL | NEUWALDE | NEISSER | CREIS
 Publikacje: –

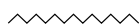

nr 785

Nowag (Nowaki)

Datacja odcisku: 1873
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 24 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Nysie, sygn. 503, k. 8 (1873)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w polu: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} GEMEIN | SIEGEL | ZU NOWAG | NEISSER | CREIS
 Publikacje: –

nr 786

Ober Hermsdorf (Jasienica Górna) I

Datacja odcisku: 1883
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – XIX w.
 Wymiary odcisku: 23 x 26 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: APOp, SP w Nysie, sygn. 597, b.p. (1883); APOp, SO w Nysie, sygn. 1036, b.p. (1794); APOp, SO w Otmuchowie, sygn. 4755, k. 25, 28, 38 (1806, 1807, 1813)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w polu: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} GEMEIN | SIEGEL | HERMSDORF | BEI WEIDENAU | NEISSER | CREIS
 Publikacje: –

nr 787

Ober Hermsdorf (Jasienica Górna) II

Datacja odcisku: 1888
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 26 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: APOp, SP w Nysie, sygn. 597, b.p. (1888)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w otoku i w polu: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} GEMEINDE SIEGEL || *KR. NEISSE*
 W polu: OBER-HERMSDORF
 Publikacje: –

nr 788

Ober Jeutritz (Jutrocie Górne, obecnie część wsi Piątkowice)

Datacja odcisku: 1851
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 26 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Nysie, sygn. 573, k. 43v (1851)
 Typologia wizerunku: zwierzęta
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} GEMEIN S: OBERIEITERITZ || NEISSER | CREIS ·
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} wąż
 Publikacje: –

nr 789

Oppersdorf (Wierzbice)

Datacja odcisku: 1819
 Chronologia odcisku: 1819 – XIX w.
 Wymiary odcisku: 26 x 25 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Nysie, sygn. 600, k. 70 (1819)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w polu: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} GEMEIN | SIEGEL | OPPERSDORF | NEISSER | CREISSES | 1819
 Publikacje: –

nr 790

Peterwitz (Piotrowice Nyskie) I

Datacja odcisku: 1824
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – 1. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: 24 x 26 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Otmuchowie, sygn. 6180, k. 37 (1824), sygn. 6272, b.p. (1811, 1818)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w polu: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} GEMEIN | SIEGEL PETERWITZ | NEISSER | CREIS
 Publikacje: –

nr 791

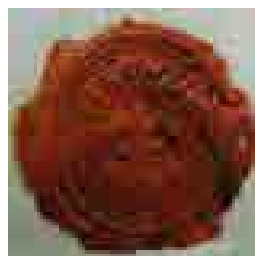

Peterwitz (Piotrowice Nyskie) II

Datacja odcisku: 1900
 Chronologia odcisku: pocz. XX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 25 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: APOp, SP w Nysie, sygn. 605, b.p. (1900)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w otoku i w polu: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} GEMEINDEVORSTAND || KR. NEISSE
 W polu: PETERWITZ
 Publikacje: –

nr 792

Polnisch Wette / Alt Wette (Polski Świątów) I

Datacja odcisku: 1722
 Chronologia odcisku: XVIII w.
 Wymiary odcisku: 16 x 20 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: lak
 Kolor odcisku: czerwony
 Sygnatura akt: ZAO, KK, sygn. 23, k. 312 (1722)
 Typologia wizerunku: herbowe
 Legenda pieczęci w otoku: {podwójne obrzeżenie ciągłe} PVLSWEDE
 Opis pola pieczęci: lilia heraldyczna
 Publikacje: –
 Uwagi: właściciel wsi – miasto Nysa

nr 793

Polnisch Wette / Alt Wette (Polski Świętów) II

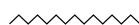
Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: 1767 – 1. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: 23 x 25 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: herbowe
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} GEM: POHL[[NISCH W]]ETTE || NEISSER | • CREISS • | 1767
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} lilia heraldyczna na murawie
 Publikacje: opis Kutzer GKNG, s. 36
 Uwagi: właściciel wsi – miasto Nysa; w 1926 r. miejscowość zmieniła nazwę na Alt Wette

nr 794

Polnisch Wette / Alt Wette (Polski Świętów) III

Datacja odcisku: 1926
 Chronologia odcisku: 1926 – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 33 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: APOp, SP w Nysie, sygn. 522, b.p. (1926)
 Typologia wizerunku: godło państwowe
 Legenda pieczęci w otoku: {podwójne obrzeżenie ciągłe} * Gemeinde Altwette * || Kreis Neisse
 Opis pola pieczęci: orzeł
 Publikacje: –

nr 795

Prockendorf (Węża) I

Datacja odcisku: 1881
 Chronologia odcisku: 1814 – XIX w.
 Wymiary odcisku: 30 x 24 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Nysie, sygn. 604, b.p. (1881)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w polu: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} GEMIEN | SIEGEL. | PROCKENDORF | NEISSER | CREIS. | 1814
 Publikacje: –

nr 796

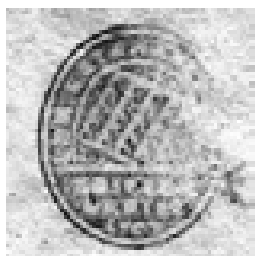

Prockendorf (Węża) II

Datacja odcisku: 1892
 Chronologia odcisku: koniec XIX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 25 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: zielony
 Sygnatura akt: APOp, SP w Nysie, sygn. 604, b.p. (1892)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w otoku i w polu: {podwójne obrzeżenie ciągłe} GEMEINDE-SIEGEL || KREIS NEISSE
 W polu: PROCKENDORF (ozdobny ornament nad i pod napisem)
 Publikacje: –

nr 797

Rathmannsdorf (Ratnowice) I

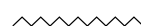
Datacja odcisku: 1777
 Chronologia odcisku: 1767 – poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: 22 x 25 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Otmuchowie, sygn. 6039, k. 23 (1777)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} GEM: [...] || [[NEISSER | CREISS | 1767]]
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} brona ustawiona skośnie, zębami ku dołowi
 Publikacje: –

nr 798

Rathmannsdorf (Ratnowice) II

Datacja odcisku: 1861
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – 2. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: 24 x 26 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Otmuchowie, sygn. 6275, k. 14 (1798), sygn. 6183, k. 4 (1804), sygn. 6039, k. 214 (1828), sygn. 6278, k. 9 (1803), k. 84 (1861)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w polu: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} GEMEIN | SIEGEL | RATHMANN'S | DORF | NEISSER | CREIS
 Publikacje: –

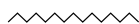

nr 799

Reimen (Rzymiany)

Datacja odcisku: 1883
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – XIX w.
 Wymiary odcisku: 23 x 25 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Nysie, sygn. 607, b.p. (1883)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w polu: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} GEMEIN | SIEGEL | REIMMEN | NEISSER | CREIS
 Publikacje: –

nr 800

Reinschdorf (Reńska Wieś)

Datacja odcisku: 1815
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – XIX w.
 Wymiary odcisku: 23 x 25 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Nysie, sygn. 608, b.p. (1811, 1815)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w polu: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} GEMEIN | SIEGEL | REINSCH | DORE | NEISSER | CREIS
 Publikacje: –

nr 801

Rennersdorf (Rynarcice) I

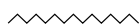
Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w. – 1933
 Wymiary odcisku: 26 x 29 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: symbolika religijna
 Legenda pieczęci w otoku i w polu: {pojedyncze obrzeżenie wieńcowe} w górnej połowie pola wizerunek krzyża o trójkątnych zakończeniach ramion, w dolnej połowie napis: GEMEINDE | RENNERSDORF | NEISSER KREIS
 Publikacje: opis Kutzer GKNG, s. 36

nr 802

Rennersdorf (Rynarcice) II

Datacja odcisku: –
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – XIX w.
 Wymiary odcisku: 28 x 25 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, –
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w polu: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} + | GEMEIN | SIEGEL | ZURENNERS | DORF | NEISSER | CREIS
 Publikacje: –

nr 803

Riemertsheide (Rusocin)

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 33 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: herbowe
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} *GEMEINDE RIEMERZHEIDE* || KREIS NEISSE
 Opis pola pieczęci: po prawej mitra biskupia, po lewej królewska korona; pod mitrą data 1290, pod koroną – 1811
 Publikacje: opis Kutzer GKNG, s. 35
 Uwagi: zobrazowane księstwo biskupie mające władzę sądowniczą nad gminą

nr 804

Ritterswalde (Domaszkwice)

Datacja odcisku: 1877
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – 1. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: 23 x 28 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: APOp, SP w Nysie, sygn. 618, b.p. (1877)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w polu: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} GEMEIN | SIEGEL | RITTERS | WALDE | NEISSER | CREIS
 Publikacje: –

dem Fürstlichen Hohenloischen Regiments Compagnie
 v. Kalkreit, willens ist sich nach hiesiger Stelle
 und gewisse Acker in unserer Gemeinde Schwan
 melwitz zu erben, also sollen um 1000 Sch
 fl. an demselben samstlich, und gegenwärtig Aufsehung
 verfahren zu werden, dass die selbe Acker
 veräußert, etliche grüßliche unterzeichneten
 und mit dem Fürstlichen Regiments
 Schammelwitz von N. d. d. 15. May 1800.

Fürstlich Hohenloische
 Regierung
 Regier. Sekretariat

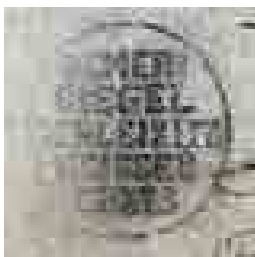
Wenn die Freischaffenschaft eingezogen
 werden, so soll die selbe von dem hiesigen
 Amt demnach befragt werden, ob die selbe
 Landbesitzer, oder nicht, und ob die selbe
 die Acker, welche erben sollen, auch
 gegenwärtig besitzet, etc. d. d. 15. May 1800

Fürstlich

nr 805

Schleibitz (Śliwice) I

Datacja odcisku: 1809
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w.
 – 1. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: 24 x 25 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w
 Otmuchowie, sygn. 4920, k. 76 (1809),
 sygn. 4920, k. 107 (1824)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w polu: {pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe} GEMEIN | SIEGEL |
 SCHLEIBITZ | NEISSER | CREIS
 Publikacje: –

nr 806

Schleibitz (Śliwice) II

Datacja odcisku: 1933
 Chronologia odcisku: koniec XIX w.
 – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 33 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: APOp, SP w Nysie,
 sygn. 620, b.p. (1933)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w otoku: {podwójne
 obrzeżenie ciągłe} *Gemeinde
 Schleibitz* || Kreis Neisse
 Opis pola pieczęci: puste pole
 Publikacje: –

nr 807

Schmelzdorf (Śmiłowice)

Datacja odcisku: 1861
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w.
 – XIX w.
 Wymiary odcisku: 24 x 25 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Nysie,
 sygn. 569, k. 219, b.p. (1861, 1884)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w polu: {pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe} GEMEIN | SIEGEL
 SCHMELZ | DORFF | NEISSER | CREIS
 Publikacje: –

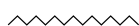

nr 808

Schmolitz (Smolice)

Datacja odcisku: 1873
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w.
 – XIX w.
 Wymiary odcisku: 23 x 26 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Nysie,
 sygn. 503, k. 12 (1873), sygn. 608,
 k. 65 (1821)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w polu: {pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe} GEMEIN | SIEGEL |
 SCHMOLITZ | NEISSER | CREIS
 Publikacje: –

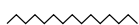

nr 809

Schönwalde (Podlesie)

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w.
 – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 28 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911);
 APOp, WP w Nysie, sygn. 293,
 b.p. (1913)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w otoku i w
 polu: {podwójne obrzeżenie ciągłe}
 GEMEINDE SCHÖN'WALDE ||
 Ober-Schlesien
 W polu: Kreis Neisse (w górnej i dolnej
 części pola dwa symetrycznie położone
 ornamenty ozdobne)
 Publikacje: –

nr 810

Schwammelwitz (Trzeboszowice) I

Datacja odcisku: 1785
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w.
 – 1. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: 22 x 20 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: lak
 Kolor odcisku: czerwony
 Sygnatura akt: APOp, SO w
 Otmuchowie, sygn. 6041, k. 16 (1785)
 Typologia wizerunku: motywy
 rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe} [...] || NEISSER |
 CREIS
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe} pląg skierowany
 w prawo, nad nim dwa skrzyżowane
 cepy
 Publikacje: –

nr 811

Schwammelwitz (Trzeboszowice) II

Datacja odcisku: 1801
Chronologia odcisku: koniec XVIII w.
– 1. poł. XIX w.

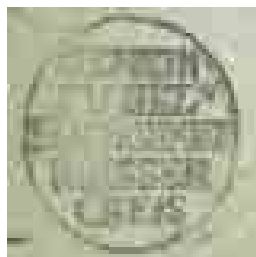
Wymiary odcisku: 24 x 26 mm
Kształt pieczęci: owalna
Materiał odcisku: tusz
Kolor odcisku: czarny
Sygnatura akt: APOp, SO w
Otmuchowie, sygn. 5814, k. 3 (1800),
sygn. 5539, k. 8 (1801), k. 23 (1827),
sygn. 5814, k. 33 (1833), sygn. 1530,
b.p. (1800), sygn. 5888, b.p. (1832),
sygn. 6040, b.p. (1838), sygn. 6282,
b.p. (1809, 1835)

Typologia wizerunku: napisowe
Legenda pieczęci w polu: {pojedyncze
obrzeżenie ciągłe} GEM: | SIEGEL |
SCHWAM | MELWITZ | NEISSER |
CREIS

Publikacje: –

nr 812

Schwandorf (Zwanowice) I

Datacja odcisku: 1837
Chronologia odcisku: koniec XVIII w.
– 1867

Wymiary odcisku: 22 x 25 mm
Kształt pieczęci: owalna
Materiał odcisku: tusz
Kolor odcisku: czarny
Sygnatura akt: APOp, SO w
Otmuchowie, sygn. 171, b.p. (1837),
sygn. 5283, b.p. (1867)
Typologia wizerunku: napisowe
Legenda pieczęci w polu: {pojedyncze
obrzeżenie ciągłe} GEMEIN | SIEGEL |
SCHWANDORF | NEISSER | CREIS

Publikacje: –

nr 813

Schwandorf (Zwanowice) II

Datacja odcisku: 1900
Chronologia odcisku: pocz. XX w.
– 1933

Wymiary odcisku: Ø 25 mm
Kształt pieczęci: okrągła
Materiał odcisku: tusz
Kolor odcisku: czarny
Sygnatura akt: APOp, SP w Nysie,
sygn. 605, b.p. (1900)
Typologia wizerunku: napisowe
Legenda pieczęci w otoku i w
polu: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe}
GEMEINDE-VORSTAND || KREIS
NEISSE

W polu: SCHWANDORF

Publikacje: –

nr 814

Steinsdorf (Ścinawa Nyska)

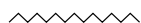
Datacja odcisku: 1933
Chronologia odcisku: pocz. XX w.
– 1933

Wymiary odcisku: Ø 28 mm
Kształt pieczęci: okrągła
Materiał odcisku: tusz
Kolor odcisku: czarny
Sygnatura akt: APOp, SP w Nysie,
sygn. 627, b.p. (1933)

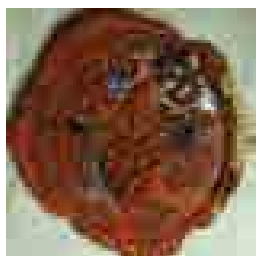
Typologia wizerunku: napisowe
Legenda pieczęci w otoku i w
polu: {podwójne obrzeżenie ciągłe}
GEMEINDEVORSTAND || KREIS
NEISSE.

W polu: STEINSDORF (prosty ornament
nad i pod napisem)

Publikacje: –

nr 815

Stephansdorf (Radzikowice) I

Datacja odcisku: 1722
Chronologia odcisku: XVIII w.

Wymiary odcisku: 24 x 26 mm
Kształt pieczęci: owalna
Materiał odcisku: lak
Kolor odcisku: czerwony
Sygnatura akt: ZAO, KK, sygn. 29,
b.p. (1722)

Typologia wizerunku: motywy
rustykalne

Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze
obrzeżenie ciągłe} ·G·S·S·D·
Opis pola pieczęci: kiść winogron
z dwoma listkami, pod spodem
zboże (?)

Publikacje: –

nr 816

Stephansdorf (Radzikowice) II

Datacja odcisku: przed 1911
Chronologia odcisku: koniec XVIII w.
– 1818

Wymiary odcisku: 24 x 25 mm
Kształt pieczęci: owalna
Materiał odcisku: tusz
Kolor odcisku: niebieski
Sygnatura akt: SPW (przed 1911)

Typologia wizerunku: motywy
rustykalne

Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze
obrzeżenie ciągłe} STEPHANSDOR ·
GEMEIN S: || GROTTKAU | · CREIS ·

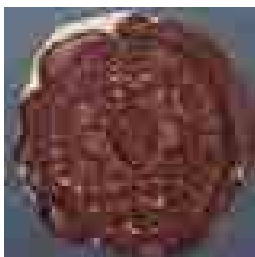
Opis pola pieczęci: {pojedyncze
obrzeżenie ciągłe} kiść winogron,
po obu stronach owocu po jednym
sierpie w słup

Publikacje: –

Uwagi: od 1818 r. gmina w powiecie
nyskim

nr 817

Stephansdorf (Radzikowice) III

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w.
 – 1818
 Wymiary odcisku: 24 x 26 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: lak
 Kolor odcisku: czerwony
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} STEPHANSDOR · GEMEIN S: || GROTTKAU | · CREIS ·
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} kiść winogron z dwoma listkami, po obu stronach kiści po jednym sierpnie w słup
 Publikacje: –
 Uwagi: od 1818 r. gmina w powiecie nyskim

nr 818

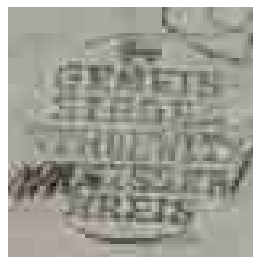

Stephansdorf (Radzikowice) IV

Datacja odcisku: 1912
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w.
 – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: APOp, WP w Nysie, sygn. 293, b.p. (1912)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w otoku i w polu: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} GEMEINDE || KR. NEISSE
 W polu: STEPHANSDORF
 Publikacje: –

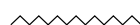

nr 819

Strwitz (Strobice)

Datacja odcisku: 1861
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w.
 – XIX w.
 Wymiary odcisku: 28 x 24 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Nysie, sygn. 511, k. 21 (1854), k. 76 (1861)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w polu: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} ++ | GEMEIN | SIEGEL | STRUHWITZ | NEISSER | KREIS
 Publikacje: –

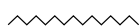

nr 820

Tannenberg (Jodłów)

Datacja odcisku: 1931
 Chronologia odcisku: pocz. XX w.
 – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: APOp, SP w Nysie, sygn. 631, b.p. (1931)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w otoku i w polu: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} GEMEINDE-VORSTAND || KR. NEISSE.
 W polu: TANNENBERG
 Publikacje: –

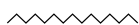

nr 821

Volkmannsdorf (Włodary)

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w.
 – 1. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 24 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w polu: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} + | GEMEIN | SIEGEL | VOLKMANNNS | DORF | NEISSER | CREYS | 1[[74]]7
 Publikacje: –

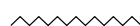

nr 822

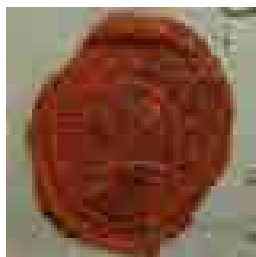

Waltdorf (Prusinowice)

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w.
 – 1. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: 23 x 25 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: lak
 Kolor odcisku: czerwony
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} GEMEIN SI[[EGEL ZU WALT]]DORF || NEISSER | CREIS
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} lemiesz pługa w słup
 Publikacje: opis Kutzer GKNG, s. 34

nr 823

Weitzenberg (Mądraszów) I

Datacja odcisku: 1722
 Chronologia odcisku: XVIII w.
 Wymiary odcisku: 17 x 19 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: lak
 Kolor odcisku: czerwony
 Sygnatura akt: ZAO, KK, sygn. 24, k. 420 (1722)
 Typologia wizerunku: godło mówiące
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie perełkowe} * WEITZENBERG
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie perełkowe} trzy kłosa pszenicy na wzgórzu
 Publikacje: –

nr 824

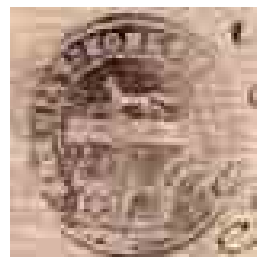

Weitzenberg (Mądraszów) II

Datacja odcisku: 1884
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911); APOp, SP w Nysie, sygn. 541, b.p. (1884)
 Typologia wizerunku: godło mówiące
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} + GEMEINDE WEITZENBERG + || KREIS NEISSE
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} pastorał wyrastający z pokrytego pszenicą wzgórza
 Publikacje: opis Kutzer GKNG, s. 35, ryc. Kutzer GKNG nr 14

nr 825

Wiesau (Łąka)

Datacja odcisku: 1780
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – 1. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: 23 x 25 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Otmuchowie, sygn. 4937, k. 26 (1780)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne / zwierzęta
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} GEMEIN SIEGEL ZU [[WIESAU]]
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} pole dzielone w pas, na górze lis w skoku, skierowany w prawo na łące, na dole plug skierowany w prawo
 Publikacje: –

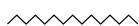

nr 826

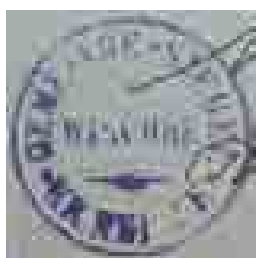

Winsdorf (Wilamowice Nyskie)

Datacja odcisku: 1817
 Chronologia odcisku: 181[.] – XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 28 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Nysie, sygn. 681, k. 1 (1817)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w polu: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} GEMEIN | SIEGEL | WINSDORFF | NEISSER | [[CREI]]SSES | 181[.]
 Publikacje: –

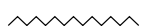

nr 827

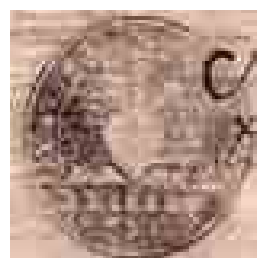

Wischke (Wyszków Śląski)

Datacja odcisku: 1917
 Chronologia odcisku: koniec XIX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 23 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: APOp, SP w Nysie, sygn. 641, b.p. (1917)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w otoku i w polu: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} + GEMEINDE-SIEGEL + || KR. NEISSE
 W polu: WISCHKE (ornament nad i pod napisem)
 Publikacje: –

nr 828

Würben (Wierzbno)

Datacja odcisku: 1780
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – 1. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: 23 x 25 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Otmuchowie, sygn. 4937, k. 26 (1780)
 Typologia wizerunku: motywy kwietne i zielne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} [...] || NEISSER | CREIS
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} serce, z którego wyrastają trzy kwiaty
 Publikacje: –

Kreis Neustadt (powiat prudnicki)

---

nr 829 - 1082

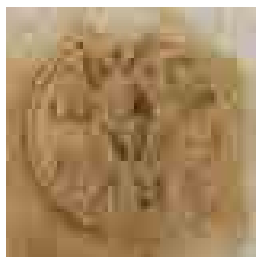
Kreis Neustadt **(powiat prudnicki)**

---

nr 829 - 1082

nr 829

Achthuben (Włóczno) I

Datacja odcisku: 1723
 Chronologia odcisku: 1. poł. XVIII w.
 Wymiary odcisku: Ø 20 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: papier na podkładzie z laku
 Kolor odcisku: biały
 Sygnatura akt: APWr, KK, sygn. 162, k. 10 (1723)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* + ACHT HVBEN
 Opis pola pieczęci: lemiesz pługa w słup, po jego obu stronach ostrza kosi w skos
 Publikacje: A. Starczewska-Wojnar, NPW, s. 269

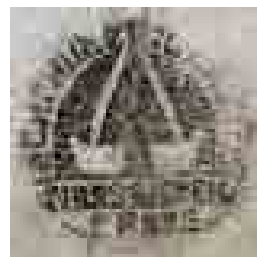
nr 830

Achthuben (Włóczno) II

Datacja odcisku: 1809
 Chronologia odcisku: 2. poł. XVIII w. – 1. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 24 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Prudniku, sygn. 15052, s. 47 (1809)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* ACHTHUBEN [[GEMEINDE]] || NEY[[S]]TET[[ER]] | CREYS
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* lemiesz pługa w słup, po jego obu stronach ostrza kosi w skos
 Publikacje: –

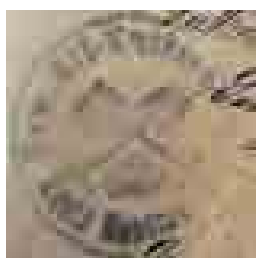
nr 831

Achthuben (Włóczno) III

Datacja odcisku: 1809
 Chronologia odcisku: 2. poł. XVIII w. – 1. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 32 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Prudniku, sygn. 15052, s. 48, 53 (1809)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: ACHTHUBEN [[GEM]] S[[IEG]] || NEYSTAETER | CREYS
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* lemiesz pługa w słup, po jego obu stronach ostrza kosi w skos
 Publikacje: –
 ~~~~~

nr 832

Alt Kuttendorf (Stare Kotkowice)

Datacja odcisku: 1902
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 32 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: APOp, SP w Prudniku, sygn. 171, b.p. (1902); SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* Gem. Alt-Kuttendorf || Kreis Neustadt O.S.
 Opis pola pieczęci: skrzyżowana łopata ze szpadlem, pod nimi trawa
 Publikacje: –
 ~~~~~

nr 833

Altstadt (Stare Miasto, dziś część Białej) I

Datacja odcisku: 1722
 Chronologia odcisku: 1. poł. XVIII w.
 Wymiary odcisku: Ø 20 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: papier na podkładzie z laku
 Kolor odcisku: biały
 Sygnatura akt: APWr, KK, sygn. 160, k. 26v, 28 (1722)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie sznurowe}* • PIEC GMINV STAREGO MIASTA
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* chłop orzący pługiem, skierowany w prawą stronę
 Publikacje: A. Starczewska-Wojnar, NPW, s. 269

nr 834

Altstadt (Stare Miasto, dziś część Białej) II

Datacja odcisku: 1840
 Chronologia odcisku: 2. poł. XVIII w. – 1. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: 24 x 26 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Prudniku, sygn. 19511, k. 8 (1832); APOp, SP w Prudniku, sygn. 157, b.p. (1840)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* ALTSTADT GEMEIN SIEGEL || NEYSTAETER | CREIS
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* chłop orzący pługiem skierowany w prawą stronę, nad pługiem dwa ptaki
 Publikacje: –

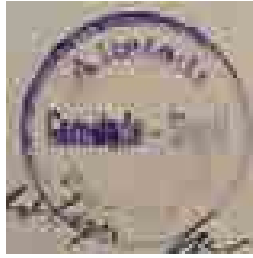
nr 835

Altstadt (Stare Miasto, dziś część Białej) III

Datacja odcisku: 1886
 Chronologia odcisku: 1841 – 1886
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: brązowy
 Sygnatura akt: APOp, SO w Prudniku, sygn. 19355, s. 108 (1886); APOp, SP w Prudniku, sygn. 157, b.p. (1841)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} ALTSTAEDTER : GEM : SIGEL || NEYSTAETER | CREYS
 Opis pola pieczęci: chłop orzący pługiem skierowany w prawą stronę, nad pługiem dwa ptaki
 Publikacje: –

nr 836

Altstadt (Stare Miasto, dziś część Białej) IV

Datacja odcisku: 1886
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w. – pocz. XX w.
 Wymiary odcisku: Ø 28 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: APOp, SO w Prudniku, sygn. 19355, s. 97, 104 (1886)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w otoku i w polu: {podwójne obrzeżenie ciągłe} Altstadt || Neustädter Kr.
 W polu: Gemeinde-Siegel
 Publikacje: –

nr 837

Altstadt (Stare Miasto, dziś część Białej) V

Datacja odcisku: 1906
 Chronologia odcisku: pocz. XX w.
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: APOp, SP w Prudniku, sygn. 136, b.p. (1906)
 Typologia wizerunku: godło państwowe
 Legenda pieczęci w otoku: {podwójne obrzeżenie ciągłe} · Gemeinde Altstadt · || Kreis Neustadt O.-S.
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} orzeł w koronie trzymający w szponach berło i jabłko
 Publikacje: –

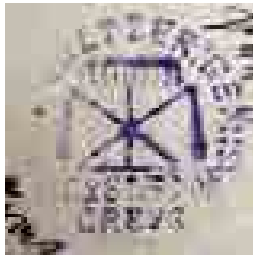
nr 838

Altstadt (Stare Miasto, dziś część Białej) VI

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: koniec XIX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 32 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: APOp, SO w Prudniku, sygn. 19355, s. 198 (1933); SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {podwójne obrzeżenie ciągłe} · Gemeinde Altstadt · || Kreis Neustadt O.-S.
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} chłop orzący pługiem skierowany w prawą stronę, nad pługiem dwa ptaki
 Publikacje: –

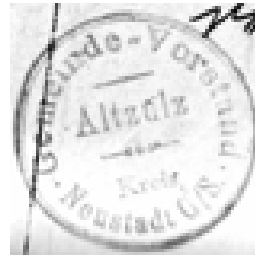
nr 839

Altzülz (Solec) I

Datacja odcisku: 1906
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w. – 1906
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: APOp, SO w Prudniku, sygn. 931, s. 40 (1811); APOp, SP w Prudniku, sygn. 136, b.p. (1906); SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} [[ALT]]ZÜLTZER : GEM: S || NEYSTAETER | CREYS
 Opis pola pieczęci: grabie w słup, za nimi skrzyżowane dwa cepy
 Publikacje: A. Dereń, HPZP

nr 840

Altzülz (Solec) II

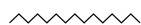
Datacja odcisku: 1911
 Chronologia odcisku: pocz. XX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 33 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Prudniku, sygn. 138, b.p. (1911)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w otoku i w polu: {podwójne obrzeżenie ciągłe} · Gemeinde-Vorstand · || Kreis | Neustadt O/S.
 W polu: Altzülz (prosty ornament nad i pod napisem)
 Publikacje: –

nr 841

Blaschewitz (Blażejowice Dolne)

Datacja odcisku: 1885
 Chronologia odcisku: XIX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: zielony
 Sygnatura akt: APOp, RO, sygn. 54112, b.p. (1885); APOp, SO w Głogówku, sygn. 440, k. 97 (1900); APOp, SP w Prudniku, sygn. 171, b.p. (1902)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* BLASCHOWITZ: GEM: S || NEYSTAETER | CREYS
 Opis pola pieczęci: na ozdobnym kartuszu głowa byka, po prawej i lewej stronie narzędzie
 Publikacje: A. Dereń, HPZP

nr 842

Bresnitz (Brzeźnica) I

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* BRZESNITZ: GEM: SIGEL || NEYSTAETER | CREYS
 Opis pola pieczęci: chłop z kosą na ramieniu skierowany w prawo, po prawej i lewej stronie kłosa zbóż
 Publikacje: –

nr 843

Bresnitz (Brzeźnica) II

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: XIX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* +GEMEINDE BRZESNITZ+ || KREIS | NEUSTADT O/S.
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* chłop z kosą na ramieniu skierowany w prawo, za postacią po prawej niezżęte zboże, po lewej dwa snopy
 Publikacje: A. Dereń, HPZP

nr 844

Broschütz (Brożec) I

Datacja odcisku: 1723
 Chronologia odcisku: 1. poł. XVIII w.
 Wymiary odcisku: Ø 25 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: lak
 Kolor odcisku: czerwony
 Sygnatura akt: APWr, KK, sygn. 143, k. 81 (1723)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie sznurowe}* * BROZTZER * GEMEIN * SIGEL
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* dwa lemiesz w środku pola ułożone w pas obok siebie, nad nimi rosnące zboże
 Publikacje: A. Starczewska-Wojnar, NPW, s. 269

nr 845

Broschütz (Brożec) II

Datacja odcisku: 1827
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 32 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Prudniku, sygn. 1664, s. 104 (1827)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* BROSCHÜTZ: GEM: SIGL || NEYSTAETER | CREYS
 Opis pola pieczęci: kłosa zbóż
 Publikacje: –

nr 846

Broschütz (Brożec) III

Datacja odcisku: 1856
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: 24 x 26 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: brązowy
 Sygnatura akt: APOp, SO w Prudniku, sygn. 19708, k. 49 (1856)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* BROSCHÜTZ: GE[[ME]]IN SIG || NEYST[[AETE]]R | CRE[[YS]]
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* kłosa zbóż
 Publikacje: –

nr 847

Buchelsdorf (Niemysłowice) I

Datacja odcisku: 1805
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: 24 x 26 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Prudniku,
 sygn. 1091, s. 37 (1805), sygn. 980, s. 78
 (1826)
 Typologia wizerunku: topograficzne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe}* BUCHELSDORFF:
 GEM: SIG || NEYSTAETER | CREIS
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe}* kościół
 Publikacje: –

nr 848

Buchelsdorf (Niemysłowice) II

Datacja odcisku: 1811
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 34 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: lak
 Kolor odcisku: czerwony
 Sygnatura akt: APOp, SO w Prudniku,
 sygn. 992, s. 68 (1811)
 Typologia wizerunku: topograficzne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe}* BUCHELSDORFF:
 GEM: S: || NEYSTAETER | CREYS
 Opis pola pieczęci: kościół
 Publikacje: –

nr 849

Buchelsdorf (Niemysłowice) III

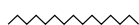
Datacja odcisku: 1827
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 32 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Prudniku,
 sygn. 994, s. 45 (1825), sygn. 963,
 s. 43 (1827), sygn. 18733, s. 9 (1832)
 Typologia wizerunku: topograficzne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe}* BUCHELSDORFF:
 GEM: S: || NEYSTAETER | CREYS
 Opis pola pieczęci: kościół
 Publikacje: opis i ryc. A. Starczewska-
 Wojnar, SC, s. 462

nr 850

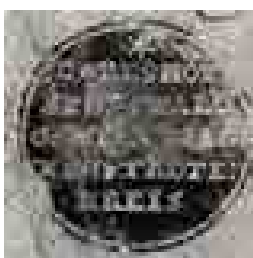

Buchelsdorf (Niemysłowice) IV

Datacja odcisku: 1902
 Chronologia odcisku: pocz. XX w.
 – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 32 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: APOp, SP w Prudniku,
 sygn. 171, b.p. (1902); APOp, RO,
 sygn. 54282, b.p. (1924)
 Typologia wizerunku: topograficzne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe}* BUCHELSDORFER
 GEMEINDE-SIEGEL || NEUSTAEDTER
 | KREIS
 Opis pola pieczęci: kościół
 Publikacje: A. Dereń, HPZP

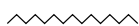

nr 851

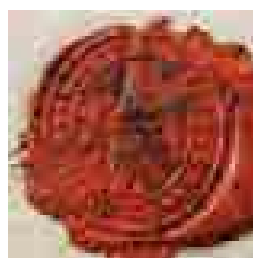

Carlshof / Karlshof – Scherrswald (Zbychowice)

Datacja odcisku: 1817
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w.
 – 1. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 24 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w
 Krapkowicach, sygn. 398, s. 41-42
 (1817)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w polu: *{pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe}* * | CARLSHOF
 | SEHRSWALD | GEMEIN SIEG |
 NEUSTADTE: | KREIS
 Publikacje: –

nr 852

Deutsch Müllmen (Wierzch) I

Datacja odcisku: 1723
 Chronologia odcisku: 1. poł. XVIII w.
 Wymiary odcisku: 25 x 28 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: lak
 Kolor odcisku: czerwony
 Sygnatura akt: APWr, KK, sygn. 143,
 k. 254 (1723)
 Typologia wizerunku: topograficzne /
 motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{podwójne
 obrzeżenie perełkowe i ciągłe}* SIGEL ·
 DER · GEMEIN · DEVTS : MVLLMEN
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze
 obrzeżenie perełkowe}* kościół,
 po prawej lemiesz, po lewej ostrze
 kopy w słup
 Publikacje: A. Starczewska-Wojnar,
 NPW, s. 269

nr 853

Deutsch Müllmen (Wierzch) II

Datacja odcisku: 1887
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: czarny
 Kolor odcisku: tusz
 Sygnatura akt: APOp, SP w Prudniku, sygn. 181, b.p. (1887)
 Typologia wizerunku: topograficzne / motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie wieńcowe} SIEG. DER GEM. DEUTSCH MULLMEN || NEUST KR
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} kościół, po prawej lemiesz pługa, po lewej ostrze kosy w słup
 Publikacje: opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, SC, s. 462

nr 854

Deutsch Müllmen (Wierzch) III

Datacja odcisku: 1897
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: niebieski
 Kolor odcisku: tusz
 Sygnatura akt: APOp, SP w Prudniku, sygn. 181, b.p. (1897)
 Typologia wizerunku: topograficzne / motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {podwójne obrzeżenie ciągłe} * Sieg. der Gem. Deutsch-Müllmen * || Kr. Neustadt
 Opis pola pieczęci: kościół, po prawej lemiesz pługa, po lewej ostrze kosy w słup
 Publikacje: –

nr 855

Deutsch Probnitz (Nowy Browiniec) I

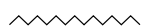
Datacja odcisku: 1897
 Chronologia odcisku: pocz. XIX w. – 1897
 Wymiary odcisku: Ø 24 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Prudniku, sygn. 152, b.p. (1849), sygn. 148, b.p. (1876), sygn. 165, b.p. (1880), sygn. 181, b.p. (1897); APOp, SO w Prudniku, sygn. 9412, s. 244 (1869), s. 269 (1870)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} DEUTSCH PROBNITZ · G : S : || NEYSTAETER | · CREIS ·
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} chłop z cepem nad głową, nad nim ptak
 Publikacje: –

nr 856

Deutsch Probnitz (Nowy Browiniec) II

Datacja odcisku: 1897
 Chronologia odcisku: 1879 – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 32 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: brązowy
 Sygnatura akt: APOp, SP w Prudniku, sygn. 167, b.p. (1913), sygn. 181, b.p. (1897); APOp, SO w Prudniku, sygn. 1323, s. 191 (1879)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} DEUTSCH · PROBNITZ : G : S : || NEYSTAETER | CREYS
 Opis pola pieczęci: chłop z cepem przy pracy, po prawej i lewej stronie wysokie zboże
 Publikacje: A. Dereń, HPZP

nr 857

Deutsch Rasselwitz (Raławice Śląskie) I

Datacja odcisku: 1723
 Chronologia odcisku: 1. poł. XVIII w.
 Wymiary odcisku: 25 x 28 mm
 Kształt pieczęci: ośmiokątna
 Materiał odcisku: lak
 Kolor odcisku: czerwony
 Sygnatura akt: APWr, KK, sygn. 143, k. 254 (1723)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {podwójne obrzeżenie perłkowe i ciągłe} **SDRDG**
 Opis pola pieczęci: na kartuszu lemiesz pługa w słup, skierowany ostrzem ku dołowi
 Publikacje: A. Starczewska-Wojnar, NPW, s. 269

nr 858

Deutsch Rasselwitz (Raławice Śląskie) II

Datacja odcisku: 1868
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 32 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Prudniku, sygn. 181, b.p. (1868); APOp, SO w Prudniku, sygn. 19706, k. 11 (1832)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} DEUTSCH · RASSELWITZ || NEYSTAETER | CREYS
 Opis pola pieczęci: na kartuszu lemiesz pługa w pas, nad nim ostrze kosy w pas, po prawej stronie kartusza G, po lewej stronie kartusza S, pod literami rośliny
 Publikacje: –

nr 859

Deutsch Rasselwitz (Raclawice Śląskie) III

Datacja odcisku: 1897
 Chronologia odcisku: 1897 – pocz. XX w.
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: APOp, SP w Prudniku, sygn. 181, b.p. (1897); APOp, RO, sygn. 63626, b.p. (1901)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {podwójne obrzeżenie ciągłe} DEUTSCH-RASSELWITZ || NEUSTÄDTER | KREIS.
 Opis pola pieczęci: na kartuszu lemiesz pługa w pas, nad nim ostrze kosi w pas, po prawej stronie kartusza G, po lewej stronie kartusza S, pod literami rośliny
 Publikacje: –

nr 860

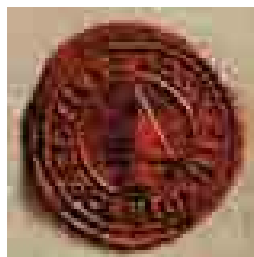

Deutsch Rasselwitz (Raclawice Śląskie) IV

Datacja odcisku: 1925
 Chronologia odcisku: pocz. XX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: APOp, RO, sygn. 63855, b.p. (1925)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} DEUTSCH RASSELWITZ || NEUSTÄDTER | KREIS
 Opis pola pieczęci: na kartuszu lemiesz pługa w pas, nad nim ostrze kosi w pas, po prawej stronie kartusza G, po lewej stronie kartusza S, pod literami rośliny
 Publikacje: –

nr 861

Dirschelwitz (Dzierżysławice) I

Datacja odcisku: 1723
 Chronologia odcisku: 1. poł. XVIII w.
 Wymiary odcisku: Ø 25 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: lak
 Kolor odcisku: czerwony
 Sygnatura akt: APWr, KK, sygn. 143, k. 254 (1723)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie perełkowe} * DIRSCHELVIETZ * GEMEIN
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} lemiesz pługa w słup
 Publikacje: A. Starczewska-Wojnar, NPW, s. 269

nr 862

Dirschelwitz (Dzierżysławice) II

Datacja odcisku: 1868
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 32 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Prudniku, sygn. 181, b.p. (1868), sygn. 171, b.p. (1902)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: DIRSCHELWITZ: GRAEFL: G: || NEYSTÄETER | CREYS
 Opis pola pieczęci: lemiesz pługa w słup, po prawej stronie G:, po lewej stronie S:, pod całością rosnące zboże
 Publikacje: –

nr 863

Dirschelwitz (Dzierżysławice) III

Datacja odcisku: 1904
 Chronologia odcisku: pocz. XX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 32 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: zielony
 Sygnatura akt: APOp, SP w Prudniku, sygn. 181, b.p. (1897), sygn. 175, b.p. (1904); APOp, RO, sygn. 52187, b.p. (1929)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} DIRSCHELWITZ [...] || NEUSTÄDTER | KREIS O/S.
 Opis pola pieczęci: lemiesz pługa w słup, po prawej stronie G:, po lewej stronie S:, pod całością rosnące zboże
 Publikacje: A. Dereń, HPZP

nr 864

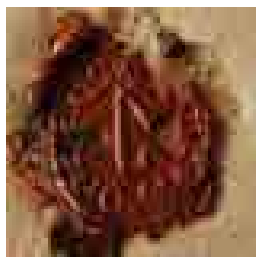

Dirschelwitz (Dzierżysławice) IV

Datacja odcisku: 1868
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 32 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Prudniku, sygn. 181, b.p. (1868)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} DIRSCHELWITZ: GAERTTNER: S: || NEYSTÄETER | CREYS
 Opis pola pieczęci: grabie w słup, za nimi skrzyżowane kosa i cep
 Po prawej pod kosą F:, po lewej A
 Publikacje: –

nr 865

Dittersdorf (Dytmarów) I

Datacja odcisku: 1723
 Chronologia odcisku: 1. poł. XVIII w.
 Wymiary odcisku: 15 x 17 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: lak
 Kolor odcisku: czerwony
 Sygnatura akt: APWr, KK, sygn. 162, k. 97 (1723)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie wieńcowe} [...]TERS.DORF GS
 Opis pola pieczęci: lemiesz pługa w słup
 Publikacje: A. Starczewska-Wojnar, NPW, s. 269

nr 866

Dittersdorf (Dytmarów) II

Datacja odcisku: 1834
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – 1. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 32 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Prudniku, sygn. 1889, s. 66 (1831), s. 111 (1834), sygn. 1750, s. 16 (1842), sygn. 1860, s. 107 (1845), sygn. 1890, s. 102 (1850)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} DITTERSDORFF : GEM: S: || NEYSTAETER | CREYS
 Opis pola pieczęci: lemiesz pługa w słup pomiędzy dwoma ostrzami kosy
 Publikacje: –

nr 867

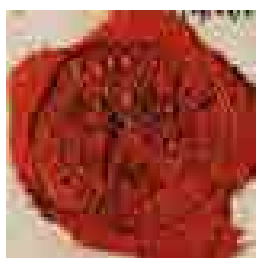

Dittersdorf (Dytmarów) III

Datacja odcisku: 1880
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 32 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: zielony
 Sygnatura akt: APOp, SP w Prudniku, sygn. 65, b.p. (1880), sygn. 165, b.p. (1880); SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} GEMEINDE DITTERSDORF || NEUSTÄDTER | KREIS.
 Opis pola pieczęci: lemiesz pługa w słup pomiędzy dwoma ostrzami kosy
 Publikacje: –

~~~~~

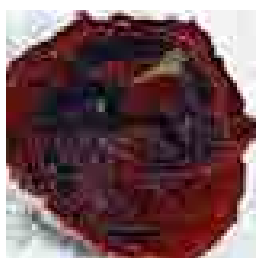
nr 868

Dittmannsdorf (Mieszkowice) I

Datacja odcisku: 1722
 Chronologia odcisku: 1. poł. XVIII w.
 Wymiary odcisku: Ø 24 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: lak
 Kolor odcisku: czerwony
 Sygnatura akt: APWr, KK, sygn. 162, k. 97 (1722)
 Typologia wizerunku: symbolika religijna
 Legenda pieczęci w otoku: {podwójne obrzeżenie ciągłe} * DIETMANSDORF GEMEIN · IN · SIEGEL
 Opis pola pieczęci: rycerz na koniu walczący ze smokiem – św. Jerzy
 Publikacje: A. Starczewska-Wojnar, NPW, s. 269

nr 869

Dittmannsdorf (Mieszkowice) II

Datacja odcisku: 1797
 Chronologia odcisku: 2. poł. XVIII w.
 Wymiary odcisku: Ø 25 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: lak
 Kolor odcisku: czerwony
 Sygnatura akt: APOp, SO w Prudniku, sygn. 1999, s. 24 (1797)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} DITTMANSDORFF GEM: SIG: || N[...] | [...]
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} rycerz na koniu walczący ze smokiem – św. Jerzy
 Publikacje: –

nr 870

Dittmannsdorf (Mieszkowice) III

Datacja odcisku: 1822
 Chronologia odcisku: 1. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 32 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Prudniku, sygn. 2000, s. 38 (1822)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w otoku i w polu: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} DIETHMANSDORFF [[GEMEIN: SIG:]]
 W polu: NEUSTAEDT | KREIS
 Publikacje: –

Das hiesige unvollständige Urban
in Glogau zu Oberkartowitz
langen als, wieweilig gesamt
Herr Casper Lorenz über
lassen, wird ferner auf
die Richtigkeit pflichtmäßig
Oberkartowitz am 20ten November

Das Catholische
Procurator
Blasius Zeige.

nr 871

Dittmannsdorf (Mieszkowice) IV

Datacja odcisku: 1847
 Chronologia odcisku: 1. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 26 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Prudniku, sygn. 17551, s. 2 (1844), sygn. 2090, s. 92 (1845), sygn. 2030, s. 66 (1846), sygn. 19705, k. 20 (1847)
 Typologia wizerunku: symbolika religijna
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* DITTMANSDORFF GEM: SIG || NEYSTAETER | CREIS
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* rycerz na koniu walczący ze smokiem – święty Jerzy
 Publikacje: opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, SC, s. 465

nr 872

Dittmannsdorf (Mieszkowice) V

Datacja odcisku: 1859
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 26 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Prudniku, sygn. 169, b.p. (1859)
 Typologia wizerunku: symbolika religijna
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* GEM · SIEG · DITTMANSDORF || NEUSTAEDTER | KREIS.
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* rycerz na koniu walczący ze smokiem – święty Jerzy
 Publikacje: –

nr 873

Dittmannsdorf (Mieszkowice) VI

Datacja odcisku: 1902
 Chronologia odcisku: pocz. XX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Prudniku, sygn. 171, b.p. (1902), sygn. 136, b.p. (1906)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w otoku i w polu: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* GEMEINDE-SIEGEL KREIS NEUSTADT O/S.
 W polu: DITTMANSDORF
 Publikacje: –

nr 874

Dobersdorf (Dobieszowice)

Datacja odcisku: 1881
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Prudniku, sygn. 165, b.p. (1881)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* DOBERSDORFF · GEM: SIG: || NEUSTAEDTER | KREIS
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* po prawej pół koła, nad nim kosa w słup, po lewej cep w skos
 Publikacje: –

nr 875

Dobrau (Dobra) I

Datacja odcisku: 1855
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: 24 x 27 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Krapkowicach, sygn. 429, s. 15 (1829); APOp, SP w Prudniku, sygn. 157, b.p. (1849); APOp, SO w Prudniku, sygn. 19703, k. 17 (1855)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* DOBRAU : GEMEIN SIEGEL || NEYSTAETER | *CREIS*
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* chłop z kosą na ramieniu
 Publikacje: –

nr 876

Dobrau (Dobra) II

Datacja odcisku: 1902
 Chronologia odcisku: pocz. XX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: APOp, SO w Krapkowicach, sygn. 333, s. 13 (1922); APOp, SP w Prudniku, sygn. 171, b.p. (1902)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w otoku: *{podwójne obrzeżenie ciągłe}* *GEMEINDE* || Kreis Neustadt O/S.
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* Dobrau (nad i pod napisem ozdobny ornament)
 Publikacje: –

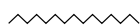

nr 877

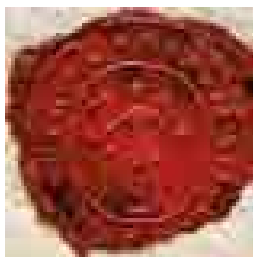

Eichhäusel-Neudeck-Wildgrund (Dębowiec)

Datacja odcisku: 1880
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 28 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Prudniku, sygn. 165, b.p. (1880)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} * EICHHÄUSEL-NEUDECK · U: WILSCHGRUND
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} W | (linia ciągła)
 GEM: SIG: | (linia ciągła) NEUSTAEDT : | CREIS (linia ciągła)
 Publikacje: –

nr 878

Ellguth (Ligota Bialska) I

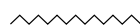
Datacja odcisku: 1751
 Chronologia odcisku: XVIII w.
 Wymiary odcisku: 26 x 28 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: lak
 Kolor odcisku: czerwony
 Sygnatura akt: GSA, I. HA, Rep 46B
 Schlesien seit 1740, sygn. 525, b.p. (1751)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe niepełne} * GEMEIN * SIEGEL, [...] ELLGUTH
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie perełkowe} chłop w kapeluszu trzymający w prawej ręce kosę, kroczący w prawo
 Publikacje: –

nr 879

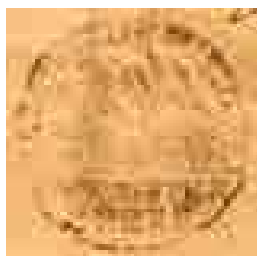

Ellguth (Ligota Bialska) II

Datacja odcisku: –
 Chronologia odcisku: pocz. XX w. – 1933
 Wymiary odcisku: –
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: –
 Kolor odcisku: –
 Sygnatura akt: A. Dereń, HPZP
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} * GEMEINDE ELLGUTH * || KREIS NEUSTADT
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} chłop w kapeluszu trzymający w prawej ręce kosę
 Publikacje: A. Dereń, HPZP

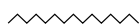

nr 880

Ellsnig (Olszynka)

Datacja odcisku: 1875
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Prudniku, sygn. 169, b.p. (1875)
 Typologia wizerunku: inne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} ELLSNIG: GEM: SIGEL || NEYSTAETER | CREYS
 Opis pola pieczęci: nieczytelne
 Publikacje: –

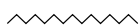

nr 881

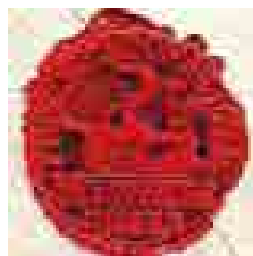

Ernestinenberg (Górka Prudnicka)

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: godło mówiące
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} * GEMEINDE ERNESTINENBERG * || KREIS | NEUSTADT O/S.
 Opis pola pieczęci: góra pomiędzy dwoma świerkami
 Publikacje: A. Dereń, HPZP

nr 882

Friedersdorf (Biedrzychowice) I

Datacja odcisku: 1828
 Chronologia odcisku: 1. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 33 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: lak
 Kolor odcisku: czerwony
 Sygnatura akt: APOp, SO w Prudniku, sygn. 19704, k. 15 (1828)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} FRIEDERSDORFF : GEM || NEYSTAETER | CREYS
 Opis pola pieczęci: pług skierowany w prawo, nad nim sierp w słupek
 Publikacje: –

nr 883

Friedersdorf (Biedrzychowice) II

Datacja odcisku: 1828
 Chronologia odcisku: 1. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 28 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: lak
 Kolor odcisku: czerwony
 Sygnatura akt: APOp, SO w Prudniku, sygn. 19704, k. 17 (1828)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* FRIEDERSDORFF
 GEM: SIG: || NEYSTAETER | · CREYS ·
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* pług skierowany w prawo, nad nim sierp w słup
 Publikacje: –

nr 884

Friedersdorf (Biedrzychowice) III

Datacja odcisku: 1828
 Chronologia odcisku: 1. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 32 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Prudniku, sygn. 19704, s. 32 (1828); APOp, SO w Głogówku, sygn. 8286, k. 7 (1833)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* FRIEDERSDORFF: GEM || NEYSTAETER | CREYS
 Opis pola pieczęci: pług skierowany w prawo, nad nim sierp w słup
 Publikacje: –

nr 885

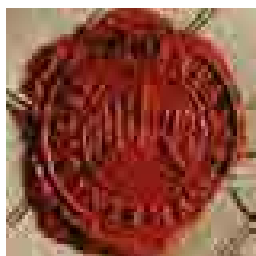

Friedersdorf (Biedrzychowice) IV

Datacja odcisku: 1902
 Chronologia odcisku: pocz. XX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 31 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: APOp, SP w Prudniku, sygn. 171, b.p. (1902), sygn. 135, b.p. (1905)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{podwójne obrzeżenie ciągłe}* FRIEDERSDORFF: GEM. || NEUSTAETER | KREIS
 Opis pola pieczęci: pług skierowany w prawo, nad nim sierp w słup
 Publikacje: –

nr 886

Fröbel (Wróblin) I

Datacja odcisku: 1722
 Chronologia odcisku: 1. poł. XVIII w.
 Wymiary odcisku: 22 x 24 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: lak
 Kolor odcisku: czerwony
 Sygnatura akt: APWr, KK, sygn. 143, k. 283 (1722)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* * FREBLER * GEMEIN * SIGEL * (motyw ozdobny)
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* trzy lemiesz w skos obok siebie, za nimi rosnące zboże
 Publikacje: A. Starczewska-Wojnar, NPW, s. 269

nr 887

Fröbel (Wróblin) II

Datacja odcisku: 1881
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 28 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Prudniku, sygn. 165, b.p. (1881)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* FROEBEL : GEM: SIGL || NEYSTAETER | CREYS
 Opis pola pieczęci: trzy lemiesz w skos obok siebie, za nimi rosnące zboże
 Publikacje: –

nr 888

Fröbel (Wróblin) III

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 28 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* * Gemeinde-Vorstand zu Fröbel * || Kreis Neustadt O.-S.
 Opis pola pieczęci: trzy lemiesz w skos obok siebie, za nimi rosnące zboże
 Publikacje: A. Dereń, HPZP

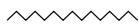

nr 889

Fronzke (Frącki)

Datacja odcisku: 1851
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 32 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Korfantowie, sygn. 6012, k. 21v (1851)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} FRONTZKE : GEM : SIGEL || NEYSTAETER | CREYS
 Opis pola pieczęci: chłop trzymający w prawej ręce grabie, po obu stronach wysokie trawy
 Publikacje: –

nr 890

Głöglichen (Głogowiec) I

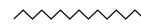
Datacja odcisku: 1868
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: APOp, SP w Prudniku, sygn. 181, b.p. (1868, 1897)
 Typologia wizerunku: zwierzęta
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} GLOGLICHEN. GEM. SIG || NEYSTAETER | CREYS
 Opis pola pieczęci: jelen w biegu skierowany w prawo, ugodzony strzałą
 Publikacje: –

nr 891

Głöglichen (Głogowiec) II

Datacja odcisku: 1924
 Chronologia odcisku: pocz. XX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: APOp, WUU, sygn. 3356, b.p. (1924)
 Typologia wizerunku: zwierzęta
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} * Gemeindevorsteher in Glöglichen * || Kreis Neustadt O/Schles.
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} jelen w biegu skierowany w prawo, ugodzony strzałą
 Publikacje: –

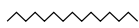

nr 892

Grabine (Grabina)

Datacja odcisku: 1859
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Prudniku, sygn. 15255, s. 107 (1859)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} GRABINER : GEM : SIEGEL || NEYSTAETER | CREYS
 Opis pola pieczęci: chłop z łopata na ramieniu kroczący w prawo, pod nim murawa
 Publikacje: –

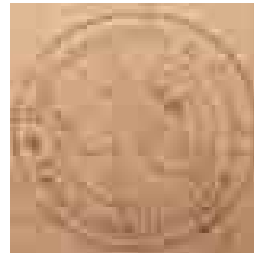
nr 893

Grocholub (Grocholub) I

Datacja odcisku: 1722
 Chronologia odcisku: 1. poł. XVIII w.
 Wymiary odcisku: Ø 24 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: lak
 Kolor odcisku: czerwony
 Sygnatura akt: APWr, KK, sygn. 143, k. 95 (1722)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} * GROCHELVBER GEMEIN
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} trzy lemiesz w skos obok siebie, za nimi rosnące zboże
 Publikacje: A. Starczewska-Wojnar, NPW, s. 269

nr 894

Grocholub (Grocholub) II

Datacja odcisku: 1932
 Chronologia odcisku: pocz. XX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: APOp, SO w Głogówku, sygn. 4447, k. 13 (1932)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} * Gemeindevorsteher in Grocholub* || Kreis Neustadt O/Schl.
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} trzy lemiesz ułożone w skos obok siebie
 Publikacje: –

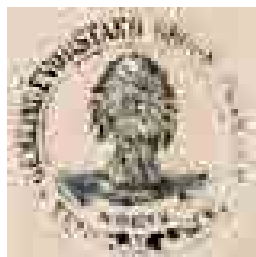
nr 895

Gross Pramsen (Prężyna) I

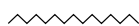
Datacja odcisku: 1865
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 32 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Prudniku, sygn. 148, b.p. (1865, 1869), sygn. 182, k. 30 (1898)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} GROS / PRAMSNER : GEM : S : || NEYSTAETER | CREYS
 Opis pola pieczęci: snop zboża
 Publikacje: –

nr 896

Gross Pramsen (Prężyna) II

Datacja odcisku: 1912
 Chronologia odcisku: 1890-1933
 Wymiary odcisku: Ø 34 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SK w Nysie, sygn. 50, b.p. (1890), APOp, SO w Prudniku, sygn. 19626, k. 2 (1912, 1913), sygn. 15194, b.p. (1915), SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} *GEMEINDEVORSTAND GROSS-PRAMSEN* || KREIS // NEUSTADT O/SCHL.
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe niepełne} snop zboża
 Publikacje: –

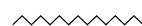

nr 897

Haselvorwerk (Laskowice)

Datacja odcisku: 1906
 Chronologia odcisku: pocz. XX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: APOp, SP w Prudniku, sygn. 171, b.p. (1902), sygn. 136, b.p. (1906), sygn. 168, b.p. (1911)
 Typologia wizerunku: godło państwowe
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} *Gemeinde Haselvorwerk* || Kreis Neustadt
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} orzeł w koronie trzymający w szponach dwie gałązki
 Publikacje: –

nr 898

Hinterdorf (Oracze, dzisiaj część Głogówka)

Datacja odcisku: 1868
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: APOp, SP w Prudniku, sygn. 181, b.p. (1868), sygn. 176, b.p. (1899); APOp, SO w Głogówku, sygn. 12402, k. 2 (1861)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} HINTERDORFFER : GEM || NEYSTAETER | CREYS
 Opis pola pieczęci: trzy skrzyżowane łopaty
 Publikacje: –

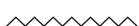

nr 899

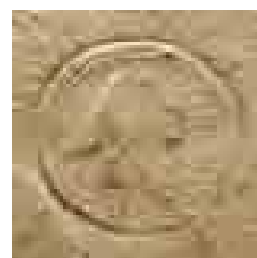

Jarschowitz (Jarczowice)

Datacja odcisku: 1826
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 32 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Głogówku, sygn. 4184, k. 11 (1828), sygn. 4194, k. 11 (1826)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} IARTSCHOWITZ : GEM : || NEYSTAETER | CRYS
 Opis pola pieczęci: skrzyżowane kosa z cepem, pod nimi murawa
 Publikacje: –

nr 900

Jassen (Jasiona) I

Datacja odcisku: 1723
 Chronologia odcisku: 1. poł. XVIII w.
 Wymiary odcisku: 17 x 19 mm
 Kształt pieczęci: owalna na podkładzie z laku
 Kolor odcisku: biały
 Sygnatura akt: APWw, KK, sygn. 162, k. 116 (1723)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku i w polu: {podwójne obrzeżenie ciągłe} po prawej lemiesz pługa w sęp, po lewej trzy gwiazdy oraz litery I G
 Publikacje: A. Starczewska-Wojnar, NPW, s. 269

nr 901

Jassen (Jasiona) II

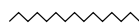
Datacja odcisku: 1852
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: 25 x 28 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Prudniku, sygn. 3316, s. 135 (1842), sygn. 19698, k. 29 (1852)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} IASSEN GEMEIN SIEGEL || NEYSTAETER | · CREIS ·
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} lemiesz pługa w słup, pod nim murawa
 Publikacje: –

nr 902

Jassen (Jasiona) III

Datacja odcisku: 1919
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w. – 1933
 Wymiary odcisku: 25 x 29 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Prudniku, sygn. 168, b.p. (1919)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} IASSEN GEMEIN SIEGEL || NEYSTAETER | CREIS.
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} lemiesz pługa w słup, pod nim murawa
 Publikacje: –
 Uwagi: na pieczęci z 1933 r. pług, A. Dereń, HPZP

nr 903

Josefsgrund (Józefów) I

Datacja odcisku: 1881
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 28 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Prudniku, sygn. 19538, k. 3 (1820), sygn. 3434, s. 89 (1820), sygn. 3447, s. 66 (1822); APOp, SP w Prudniku, sygn. 165, b.p. (1881)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} IOSEPHS GRUND : GEM : S : || NEUSTAEDTER | CREIS
 Opis pola pieczęci: chłop z cepem na ramieniu, po lewej pięć i po prawej trzy kłosa zboża
 Publikacje: –

nr 904

Josefsgrund (Józefów) II

Datacja odcisku: 1913
 Chronologia odcisku: pocz. XX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 28 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: APOp, SO w Prudniku, sygn. 3435, s. 371 (1913)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {podwójne obrzeżenie ciągłe} IOSEPHGRUND. GEM. SIEG. || KREIS NEUSTADT | O.-SCHL.
 Opis pola pieczęci: chłop z cepem na ramieniu, po lewej cztery i po prawej trzy kłosa zboża
 Publikacje: –

nr 905

Kerpen (Kierpień) I

Datacja odcisku: 1722
 Chronologia odcisku: 1. poł. XVIII w.
 Wymiary odcisku: 22 x 24 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: lak
 Kolor odcisku: czerwony
 Sygnatura akt: APWr, KK, sygn. 29, b.p. (1722)
 Typologia wizerunku: godło mówiące
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie perełkowe} · · · KERPNER * GEMEIN * SIGIL
 Opis pola pieczęci: {podwójne obrzeżenie perełkowe i ciągłe} trzy karpie ułożone w słup
 Publikacje: A. Starczewska-Wojnar, NPW, s. 269

nr 906

Kerpen (Kierpień) II

Datacja odcisku: (przed 1911)
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: 22 x 24 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Prudniku, sygn. 19709, k. 11 (1858), SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: godło mówiące
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} KERPPER GEMEIN SIEG: || NEYSTAETE: | · CREYS
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} trzy karpie ułożone w słup
 Publikacje: –

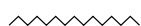

nr 907

Kerpen (Kierpień) III

Datacja odcisku: 1926
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 31 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: APOp, SO w Krapkowicach, sygn. 458, s. 189 (1932); APOp, RO, sygn. 64938, b.p. (1926)
 Typologia wizerunku: godło mówiące
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* KERPPENER: GEM: SIGL: || NEYSTAETER | CREYS
 Opis pola pieczęci: trzy karpie ułożone w słup
 Publikacje: –

nr 908

Klein Pramsen (Prężynka) I

Datacja odcisku: 1828
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – 1841
 Wymiary odcisku: Ø 32 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Prudniku, sygn. 3624, s. 63 (1828), sygn. 3450, s. 47 (1817), s. 62 (1837), sygn. 3487, s. 92 (1823), s. 129 (1839), sygn. 3501, s. 64 (1839), sygn. 2445, s. 112 (1841)
 Typologia wizerunku: motywy kwietne i zielne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* KLEINPRAMSEN: GEM: S: || NEYSTAETER | CREYS
 Opis pola pieczęci: trzy kwiaty wyrastające z murawy
 Publikacje: –

nr 909

Klein Pramsen (Prężynka) II

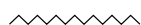
Datacja odcisku: 1842
 Chronologia odcisku: 1830 – 2. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: 26 x 28 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Prudniku, sygn. 3500, s. 117 (1842), sygn. 3505, s. 245 (1879)
 Typologia wizerunku: motywy kwietne i zielne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* KLEINPRAMSEN: GEM: S || NEYSTÄTER | CREYS | 1830
 Opis pola pieczęci: trzy kwiaty wyrastające z murawy
 Publikacje: –
 Uwagi: na wizerunku pieczęci z 1751 r. 3 drzewa, GSA, I. HA, Rep 46B Schlesien seit 1740, sygn. 525

nr 910

Klein Pramsen (Prężynka) III

Datacja odcisku: 1902
 Chronologia odcisku: pocz. XX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: APOp, SP w Prudniku, sygn. 171, b.p. (1902)
 Typologia wizerunku: motywy kwietne i zielne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* GEMEINDE KLEINPRAMSEN || KREIS NEUSTADT.
 Opis pola pieczęci: trzy kwiaty wyrastające z murawy
 Publikacje: –

nr 911

Kohlsdorf (Kolnowice) I

Datacja odcisku: 1722
 Chronologia odcisku: 1. poł. XVIII w.
 Wymiary odcisku: 17 x 22 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: papier na podkładzie z laku
 Kolor odcisku: biały
 Sygnatura akt: APWr, KK, sygn. 160, k. 71 (1722)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie sznurowej}* GERICHT * SIGEL * KOLSDORF
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* pole dzielone w słup, po prawej lemiesz pługa w słup, po lewej chomąto
 Publikacje: A. Starczewska-Wojnar, NPW, s. 269

nr 912

Kohlsdorf (Kolnowice) II

Datacja odcisku: 1800
 Chronologia odcisku: XVIII – XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 32 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Prudniku, sygn. 20334, s. 21 (1800)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* KOHLSDORFF: GEM: S: || NEYSTAETER | CREYS
 Opis pola pieczęci: pole dzielone w słup, po prawej lemiesz pługa w słup, po lewej chomąto
 Publikacje: –

nr 913

Kohlsdorf (Kolnowice) III

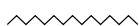
Datacja odcisku: 1845
 Chronologia odcisku: 1830 – 1851
 Wymiary odcisku: Ø 29 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Prudniku, sygn. 3920, s. 69 (1845), sygn. 3916, s. 36 (1846), sygn. 3918, s. 64 (1846), sygn. 3944, s. 16 (1846)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* GEMEIN S: KOHLSDORFF || NEYSTAEDTER | [[CREYS]]
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* pole dzielone w słup, po prawej lemiesz pługa w słup, pod nim 18, po lewej chomąto, pod nim 30
 Publikacje: –

nr 914

Kohlsdorf (Kolnowice) IV

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: 1851 – 1933
 Wymiary odcisku: 28 x 30 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie perełkowej}* GEMEINDE KOHLSDORF || NEUSTAEDTR. | KREIS | 1851
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* po prawej lemiesz pługa w słup, po lewej chomąto
 Publikacje: –

nr 915

Komornik (Komorniki) I

Datacja odcisku: 1835
 Chronologia odcisku: 1. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 32 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Krapkowicach, sygn. 488, s. 11 (1835)
 Typologia wizerunku: herbowe / motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* KOMMORNICK GRAEFEL: G: || NEYSTAETER | CREYS
 Opis pola pieczęci: od prawej kłosa zboża, gwiazda sześcioramienna i sierp w słup
 Publikacje: –

nr 916

Komornik (Komorniki) II

Datacja odcisku: 1856
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: 24 x 26 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Prudniku, sygn. 19708, k. 8 (1856); APOp, SO w Krapkowicach, sygn. 397, s. 106 (1900); SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: herbowe
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* KOMMORNICK GEMEIN S: || NEYSTAETER | [[CREYS]]
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* poziomo od góry gwiazda sześcioramienna, GRAFL, gwiazda sześcioramienna, kłosa zboża
 Publikacje: –

nr 917

Komornik (Komorniki) III

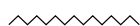
Datacja odcisku: 1924
 Chronologia odcisku: pocz. XX w.
 Wymiary odcisku: Ø 32 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: APOp, RO, sygn. 88350, b.p. (1924)
 Typologia wizerunku: herbowe / motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* *Gemeinde-Vorstand* || Komornik | Kreis Neustadt O-S.
 Opis pola pieczęci: od prawej trzy kłosa zboża, gwiazda sześcioramienna, sierp w słup
 Publikacje: –

nr 918

Komornik (Komorniki) IV

Datacja odcisku: 1933
 Chronologia odcisku: 1933
 Wymiary odcisku: Ø 29 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: APOp, SK w Nysie, sygn. 7, s. 176 (1933)
 Typologia wizerunku: herbowe / motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* *Gemeindevorsteher in Komornik* || Kreis Neustadt O/Schles.
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* od prawej trzy kłosa zboża, gwiazda sześcioramienna, sierp w słup
 Publikacje: –

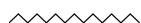

nr 919

Kopaline (Kopalina)

Datacja odcisku: 1855
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 29 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Prudniku, sygn. 157, b.p. (1855)
 Typologia wizerunku: motywy leśne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* KOPPALINER: GEMEIN: GEM: S || NEUSTAEDTER | CREIS
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* drzewo, za nim skrzyżowane topór i łopata
 Publikacje: –
 Uwagi: odcisk na dokumencie z Pechhütte

nr 920

Körnitz (Kórnica) I

Datacja odcisku: 1822
 Chronologia odcisku: 1. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: 24 x 26 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Głogówku, sygn. 5037, k. 2 (1822)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* KOERNITZ GEMEIN
 SIG: || NEYSTAETER | CREIS
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* lemiesz pługa w słup na murawie
 Publikacje: –

nr 921

Körnitz (Kórnica) II

Datacja odcisku: 1870
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, UK w Krapkowicach, sygn. 187, b.p. (1870), SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* KOERNITZ: GEM: SIGEL || NEYSTAETER | CREYS
 Opis pola pieczęci: lemiesz pługa w słup, po prawej i lewej ostrza narzędzi
 Publikacje: –

nr 922

Kramelau (Kromolów)

Datacja odcisku: 1902
 Chronologia odcisku: 1. poł. XIX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 26 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: APOp, SP w Prudniku, sygn. 171, b.p. (1902); SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* CRAMELAU: GEM: SIGL || NEYSTAETER | CREYS
 Opis pola pieczęci: chłop niosący na ramieniu duży wór, po prawej i lewej wysokie kłosy zboża
 Publikacje: –

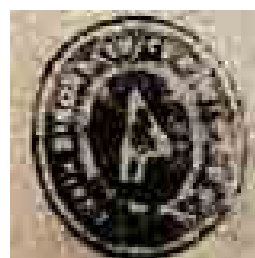
nr 923

Kreiwitz (Skrzypiec) I

Datacja odcisku: 1722
 Chronologia odcisku: 1. poł. XVIII w.
 Wymiary odcisku: 17 x 19 mm
 Kształt pieczęci: ośmiokątna
 Materiał odcisku: papier na podkładzie z laku
 Kolor odcisku: biały
 Sygnatura akt: APW, KK, sygn. 162, k. 49 (1722)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie sznurowe}* [...] SIGEL ZU KREIWITZ
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* lemiesz pługa w słup, po lewej i prawej po dwie kropki
 Publikacje: A. Starczewska-Wojnar, NPW, s. 269

nr 924

Kreiwitz (Skrzypiec) II

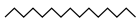
Datacja odcisku: 1821
 Chronologia odcisku: 1. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: 22 x 26 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Prudniku, sygn. 4093, s. 36 (1821)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* GEMEIN SIEGEL IN CREIWITZ [...]
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie sznurowe}* lemiesz pługa w słup
 Publikacje: –

nr 925

Kreiwitz (Skrzypiec) III

Datacja odcisku: 1850
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: 22 x 25 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Prudniku, sygn. 4093, s. 80 (1850)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} CREIWITZ GEMEIN SIE[[G]]E || NEYSTAETE[[R]] | [[C]]REI[[S]]
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} lemiesz pługa w słup, otoczony wieńcem
 Publikacje: –

nr 926

Krobusch (Krobusz)

Datacja odcisku: 1836
 Chronologia odcisku: 1. poł. XIX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Prudniku, sygn. 181, k. 30 (1836); SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} KROBUSCHER: GEM: SIG: || [[NEY]]STAETER | CREYS
 Opis pola pieczęci: lemiesz pługa skrzyżowany z ostrzem kosy
 Publikacje: –

nr 927

Kröschendorf (Krzyżkowice) I

Datacja odcisku: 1722
 Chronologia odcisku: 1. poł. XVIII w.
 Wymiary odcisku: 17 x 19 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: papier na podkładzie z laku
 Kolor odcisku: biały
 Sygnatura akt: APWr, KK, sygn. 162, k. 150 (1722)
 Typologia wizerunku: motywy kwietne i zielne / motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {podwójne obrzeżenie ciągłe} –
 Opis pola pieczęci: lemiesz pługa w pas i wyrastające z niego trzy kwiaty
 Publikacje: A. Starczewska-Wojnar, NPW, s. 269

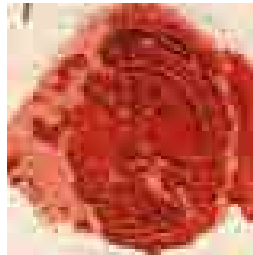
nr 928

Kröschendorf (Krzyżkowice) II

Datacja odcisku: 1722
 Chronologia odcisku: 1. poł. XVIII w.
 Wymiary odcisku: 17 x 19 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: lak
 Kolor odcisku: czerwony
 Sygnatura akt: APWr, KK, sygn. 162, k. 150 (1722)
 Typologia wizerunku: motywy kwietne i zielne / motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} –
 Opis pola pieczęci: lemiesz pługa w pas i wyrastające z niego trzy kwiaty, nad nimi M H S
 Publikacje: A. Starczewska-Wojnar, NPW, s. 269

nr 929

Kröschendorf (Krzyżkowice) III

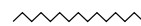
Datacja odcisku: 1788
 Chronologia odcisku: 2. poł. XVIII w.
 Wymiary odcisku: Ø 26 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: lak
 Kolor odcisku: czerwony
 Sygnatura akt: APOp, SO w Prudniku, sygn. 4538, s. 41 (1788)
 Typologia wizerunku: motywy kwietne i zielne / motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} [[KROSCHEN]] DORFF GEM: SIG: || [[NEY]]STAETER | CREYS
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} wazon z sześcioma kwiatami
 Publikacje: –

nr 930

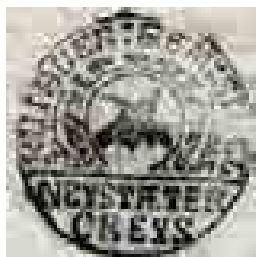

Kröschendorf (Krzyżkowice) IV

Datacja odcisku: 1819
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 26 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Prudniku, sygn. 4538, b.p. (1819)
 Typologia wizerunku: motywy kwietne i zielne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} KRESCHENDORFF GEM: S: || NEYSTAETER | CREYS
 Opis pola pieczęci: wazon i wyrastające z niego trzy kwiaty
 Publikacje: A. Dereń, HPZP

nr 931

Kujau (Kujawy) I

Datacja odcisku: 1825
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 32 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Prudniku, sygn. 18213, s. 63 (1825), sygn. 9579, b.p. (1872)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* KUIAUER: GEM: SIGEL || NEYSTAETER | CREYS
 Opis pola pieczęci: na kartuszu otoczonym motywem roślinnym lemiesz pługa skrzyżowany z ostrzem kosy
 Publikacje: –

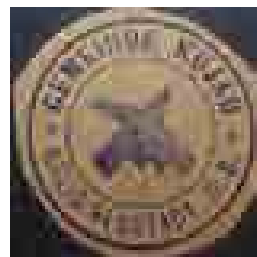
nr 932

Kujau (Kujawy) II

Datacja odcisku: 1850
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: 24 x 26 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Prudniku, 19716, k. 23 (1849), sygn. 18212, s. 135, 156 (1850), sygn. 17406, b.p. (1870); APOp, SP w Prudniku, sygn. 152, b.p. (1868), sygn. 181, b.p. (1836)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* KUIAU: GEMEIN: SIEGEL || NEYSTAETER | CREYS
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* na kartuszu otoczonym motywem roślinnym lemiesz pługa skrzyżowany z ostrzem kosy, nad kartuszem korona
 Publikacje: –

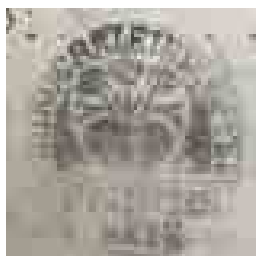
nr 933

Kujau (Kujawy) III

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: pocz. XX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: APOp, SP w Prudniku, sygn. 171, b.p. (1902); SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* * GEMEINDE KUJAU * || KREIS NEUSTADT, O.-S.
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* lemiesz pługa skrzyżowany z ostrzem kosy
 Publikacje: –
 ~~~~~

nr 934

Kujau (Kujawy – przysiółki Wawrzyńcowie) IV

Datacja odcisku: 1864
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, UK w Prudniku, sygn. 11, b.p. (1864); APOp, SO w Głogówku, sygn. 12399, k. 6 (1824), sygn. 12405, k. 44 (1849)
 Typologia wizerunku: motywy kwietne i zielne / motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* KUIAUER KLEINDORFFEL || NEYSTAETER | CREYS
 Opis pola pieczęci: wazon (serce?) z trzema kwiatami, na wazonie cyfra 3, wazon okolony dwoma ostrzami kosy w słup
 Publikacje: –
 Uwagi: pieczęć pod dokumentami folwarku Wawrzyńcowie
 ~~~~~

nr 935

Kunzendorf (Trzebina) I

Datacja odcisku: 1722
 Chronologia odcisku: 1. poł. XVIII w.
 Wymiary odcisku: Ø 24 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: papier na podkładzie z laku
 Kolor odcisku: biały
 Sygnatura akt: APW, KK, sygn. 162, k. 130 (1722)
 Typologia wizerunku: symbolika religijna
 Legenda pieczęci w otoku: *{podwójne obrzeżenie ciągłe}* * DER S [...] VRFES G [...] · S:
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* rycerz z włócznią na koniu, zwrócony w lewo, walczący ze smokiem – św. Jerzy
 Publikacje: A. Starczewska-Wojnar, NPW, s. 269

nr 936

Kunzendorf (Trzebina) II

Datacja odcisku: 1820
 Chronologia odcisku: 1. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 26 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Prudniku, sygn. 4731, s. 57 (1820), sygn. 4732, s. 127 (1843)
 Typologia wizerunku: symbolika religijna
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* KUNTZENDORFF GEM: SIEGL || NEYSTAETER | CRE[[YS]]
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* rycerz z włócznią na koniu, zwrócony w prawo, walczący ze smokiem – św. Jerzy
 Publikacje: –

nr 937

Kunzendorf (Trzebina) III

Datacja odcisku: 1827
 Chronologia odcisku: 1. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 32 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Prudniku,
 sygn. 4636, s. 59 (1827), sygn. 4731,
 s. 77 (1829), sygn. 19713, k. 1, 7 (1832),
 sygn. 19710, k. 1, 3 (1833), sygn. 19720,
 k. 5 (1834)

Typologia wizerunku: symbolika religijna

Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} KUNTZENDORFF: GEM: S || NEYSTAETER | CREYS

Opis pola pieczęci: rycerz z włócznią na koniu, zwrócony w prawo, walczący ze smokiem – św. Jerzy
 Publikacje: opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, SC, s. 464

nr 938

Kunzendorf (Trzebina) IV

Datacja odcisku: 1935
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w. – 1935
 Wymiary odcisku: Ø 31 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: APOp, RO, sygn. 53873, b.p. (1888), sygn. 63556, b.p. (1935), SPW (przed 1911)

Typologia wizerunku: symbolika religijna

Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} *GEMEINDE KUNZENDORF* || KREIS NEUSTADT O/S

Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} rycerz z włócznią na koniu, zwrócony w prawo, walczący ze smokiem – św. Jerzy
 Publikacje: –

nr 939

Langenbrück (Moszczanka) I

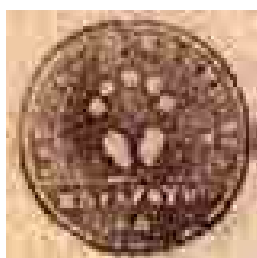
Datacja odcisku: 1723
 Chronologia odcisku: pocz. XVIII w.
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: lak
 Kolor odcisku: czerwony
 Sygnatura akt: APW, KK, sygn. 162, k. 183 (1723)

Typologia wizerunku: motywy kwiatne i zielne

Legenda pieczęci w otoku: {podwójne obrzeżenie perelkowe i ciągłe} *SDG · I · L · B

Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe niepełne} serce i wyrastające z niego pięć kwiatów
 Publikacje: A. Starczewska-Wojnar, NPW, s. 269

nr 940

Langenbrück (Moszczanka) II

Datacja odcisku: 1788
 Chronologia odcisku: 2. poł. XVIII w.
 Wymiary odcisku: Ø 24 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Prudniku,
 sygn. 5274, s. 45 (1788)
 Typologia wizerunku: motywy kwiatne i zielne

Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} LANGENBRÜCK GEM: SIG: || NEYSTAETER | CRE[[YS]]

Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} serce i wyrastające z niego pięć kwiatów
 Publikacje: –

nr 941

Langenbrück (Moszczanka) III

Datacja odcisku: 1806
 Chronologia odcisku: 1. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 31 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Prudniku,
 sygn. 5274, s. 51 (1806)
 Typologia wizerunku: motywy kwiatne i zielne

Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} LANGENBRUCK:

GEM: S: || NEYSTAETER | CREYS
 Opis pola pieczęci: serce i wyrastające z niego pięć kwiatów, na sercu cyfra 3, po prawej i lewej wysokie zboże
 Publikacje: –

nr 942

Langenbrück (Moszczanka) IV

Datacja odcisku: 1828
 Chronologia odcisku: 1. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 29 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Prudniku,
 sygn. 5330, s. 31 (1828), sygn. 5906,
 s. 54 (1841)

Typologia wizerunku: napisowe / herbowe

Legenda pieczęci w polu: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} (korona) | GEMEINDE | LANGENBRÜCKE | NEYSTAEDTER | CREIS

Publikacje: –

nr 943

Langenbrück (Moszczanka) V

Datacja odcisku: 1905
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 29 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: APOp, SO w Prudniku, sygn. 5902, s. 43 (1905); APOp, RO, sygn. 48895, k. 5 (1907), sygn. 52015, k. 7 (1919)
 Typologia wizerunku: napisowe / herbowe
 Legenda pieczęci w otoku: {podwójne obrzeżenie ciągłe} –
 Opis pola pieczęci: (korona) | GEMEINDE | LANGENBRÜCK | NEUSTÄDTER | KREIS.
 Publikacje: –
 Uwagi: wizerunek utrzymany na pieczęci z 1935 r. (APOp, RO, sygn. 70772, b.p.)

nr 944

Lasswitz (Laskowice) I

Datacja odcisku: 1880
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 24 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Prudniku, sygn. 165, b.p. (1880)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} LASWITZ [...] GEM:
 SIEG: || [...] | [...]
 Opis pola pieczęci: chłop kopiący łopatą w ziemi, zwrócony w prawo
 Publikacje: –

nr 945

Lasswitz (Laskowice) II

Datacja odcisku: 1886
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 25 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: zielony
 Sygnatura akt: APOp, SP w Prudniku, sygn. 165, b.p. (1886)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} LASWITZER GEM:
 SIEG: || [...] | [...]
 Opis pola pieczęci: chłop kopiący łopatą w ziemi, zwrócony w prawo
 Publikacje: –

nr 946

Legelsdorf (Ogiernicze) I

Datacja odcisku: 1849
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 32 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Prudniku, sygn. 157, b.p. (1849)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} LEGELSDORFF:
 GEM: S: || NEYSTAETER | CREYS
 Opis pola pieczęci: w środku pola młot (lub litera L?), po lewej i prawej lemiesz (ostrza kosy?) zwrócone do środka pola
 Publikacje: –

nr 947

Legelsdorf (Ogiernicze) II

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: godło mówiące
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} *GEMEINDE LEGELSDORF* || Kreis Neustadt O/Schl.
 Opis pola pieczęci: ogier w skoku zwrócony w prawo
 Publikacje: –

nr 948

Leschnig (Leśnik) II

Datacja odcisku: 1851
 Chronologia odcisku: XIX w. – pocz. XX w.
 Wymiary odcisku: Ø 32 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Głogówku, sygn. 12403, k. 22 (1851), SPW (przed 1911), APOp, SP w Prudniku, sygn. 171, b.p. (1902)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} LESCHNIG: GEM:
 SIGL: || NEYSTAETER | CREYS
 Opis pola pieczęci: grabie w słup, za nimi dwa skrzyżowane cepy
 Publikacje: –

nr 949

Leuber (Lubrza) I

Datacja odcisku: 1822
 Chronologia odcisku: 1. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 27 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Prudniku, sygn. 6297, s. 57 (1822)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* LEUBER: [[GEM: SIGL:]] || NEYSTAETER | CREYS
 Opis pola pieczęci: ul, za nim skrzyżowane cep i kosa
 Publikacje: –

nr 950

Leuber (Lubrza) II

Datacja odcisku: 1883
 Chronologia odcisku: XIX w. – 1908
 Wymiary odcisku: Ø 29 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Prudniku, sygn. 6252, s. 86 (1829), sygn. 6297, s. 252 (1907); APOp, SP w Prudniku, sygn. 165, b.p. (1883), sygn. 175, b.p. (1908)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* LEUBERER: GEM: SIGEL || NEYSTAETER | CREYS
 Opis pola pieczęci: ul, za nim skrzyżowane cep i kosa
 Publikacje: –

nr 951

Leuber (Lubrza) III

Datacja odcisku: 1915
 Chronologia odcisku: pocz. XX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 29 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: APOp, SO w Prudniku, sygn. 5990, s. 12 (1915)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* LEUBERER GEM. SIEGEL || NEUSTÄDTER | KREIS
 Opis pola pieczęci: ul, za nim skrzyżowane cep i kosa
 Publikacje: A. Dereń, HPZP

~~~~~

nr 952

Lobkowitz (Łowkowie) I

Datacja odcisku: 1902
 Chronologia odcisku: pocz. XX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 25 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: APOp, SP w Prudniku, sygn. 171, b.p. (1902); APOp, SO w Krapkowicach, sygn. 1961, s. 178 (1917)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* LOBKOWITZ GEMEIN SIG: || NEYSTAETER | CREIS
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* dwa skrzyżowane cepy, pod nimi sierp w słup
 Publikacje: –

nr 953

Lobkowitz (Łowkowie) II

Datacja odcisku: 1933
 Chronologia odcisku: 1917-1933
 Wymiary odcisku: Ø 26 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: APOp, SK w Nysie, sygn. 7, s. 177 (1933)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* GEMEINDEVORSTAND LOBKOWITZ || KRS. NEUSTADT | O/S.
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* dwa skrzyżowane cepy, pod nimi sierp w słup
 Publikacje: –

~~~~~

nr 954

Lonschnik (Łącznik) I

Datacja odcisku: 1849
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 32 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Prudniku, sygn. 157, b.p. (1849)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* LONTSCHNIG: GEM: SIGEL || NEYSTAETER | CREYS
 Opis pola pieczęci: siewca, po prawej i lewej wysokie zboże, rośliny (?)
 Publikacje: –

nr 955

Lonschnik (Łącznik) II

Datacja odcisku: 1882
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w. – 1915
 Wymiary odcisku: Ø 32 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Prudniku, sygn. 148, b.p. (1882), sygn. 163, b.p. (1915); APOp, SO w Prudniku, sygn. 19510, s. 15 (1902)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* + GEMEINDE LONSCHNIK + || KREIS | NEUSTADT O/S.
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* chłop siejący ziarno prawą ręką, po prawej wzgórze, po lewej kościół
 Publikacje: –

nr 956

Lonschnik (Łącznik) III

Datacja odcisku: 1928
 Chronologia odcisku: pocz. XX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 32 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: APOp, RO, sygn. 51008, b.p. (1926), sygn. 47698, k. 8 (1928)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* + GEMEINDE LONSCHNIK + || KREIS | NEUSTADT O/S.
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* chłop siejący ziarno prawą ręką, po prawej wzgórze, po lewej kościół
 Publikacje: A. Dereń, HPZP

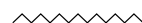

nr 957

Mochau (Mochów)

Datacja odcisku: 1791
 Chronologia odcisku: 2. poł. XVIII w. – XIX w.
 Wymiary odcisku: 24 x 26 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Głogówku, sygn. 6805, k. 16 (1791)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* MOCHAUER [[GEMEIN SIEG]] || NEYSTAETER | CREYS
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* grabie w słup, za nimi dwa skrzyżowane cepy
 Publikacje: –

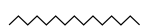

nr 958

Mokrau (Mokra)

Datacja odcisku: 1872
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Prudniku, sygn. 6452, s. 150 (1872)
 Typologia wizerunku: herbowe
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* MOKRAU: GEM. SIEGEL || NEUSTAEDTER | KREIS
 Opis pola pieczęci: wspięty lew trzymający kosę, zwrócony w prawo
 Publikacje: –

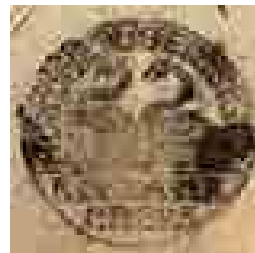
nr 959

Moschen (Moszna) I

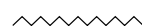
Datacja odcisku: 1824
 Chronologia odcisku: 2. poł. XVIII w. – XIX w.
 Wymiary odcisku: 24 x 26 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Prudniku, sygn. 15254, s. 97, 110 (1824)
 Typologia wizerunku: zwierzęta
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* MOSCHEN GEMEIN SIEG: || NEYSTAETER | CREYS
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* dwa łabędzie płynące w prawo, nad nimi ptak
 Publikacje: –

nr 960

Moschen (Moszna) II

Datacja odcisku: 1823
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911); APOp, SO w Prudniku, sygn. 15254, s. 97 (1823)
 Typologia wizerunku: zwierzęta
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* MOSCHEN GEM: SIG[[EL]] || NEYSTAETER | CREYS
 Opis pola pieczęci: dwa łabędzie płynące w prawo
 Publikacje: –

nr 961

Mühlisdorf (Milowice) I

Datacja odcisku: 1722
 Chronologia odcisku: 1. poł. XVIII w.
 Wymiary odcisku: 22 x 24 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: papier na podkładzie z laku
 Kolor odcisku: biały
 Sygnatura akt: APWr, KK, sygn. 162, k. 227v (1722)
 Typologia wizerunku: herbowe
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} * GEI [...] SIGIL: VON / M[[Ü]]L[[L]]DORFF
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} wspięty lew zwrócony w prawo
 Publikacje: A. Starczewska-Wojnar, NPW, s. 269
 Uwagi: wizerunek lwa sprzed 1670 r., kiedy wieś została sprzedana zakonowi bożogrobców w Nysie, D. Nowak, BGW

nr 962

Mühlisdorf (Milowice) II

Datacja odcisku: 1830
 Chronologia odcisku: 2. poł. XVIII w. – XIX w.
 Wymiary odcisku: 24 x 26 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Prudniku, sygn. 19719, k. 29 (1830)
 Typologia wizerunku: herbowe
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} MUHLSDORFF : GEMEIN SIG || [[NEYSTAETER | CREYS]]
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} wspięty lew trzymający cep, zwrócony w prawo
 Publikacje: –

nr 963

Mühlisdorf (Milowice) III

Datacja odcisku: 1902
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w. – pocz. XX w.
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: APOp, SP w Prudniku, sygn. 171, b.p. (1902); SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: herbowe
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} MUHLSDORFF: GEM: SIG: || NEYSTAETER | CREYS
 Opis pola pieczęci: wspięty lew trzymający cep, zwrócony w prawo
 Publikacje: –

~~~~~

nr 964

Neudorf (Nowa Wieś Prudnicka) I

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: 2. poł. XVIII w. – XIX w.
 Wymiary odcisku: 28 x 30 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: herbowe
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} NEUDORFF: GEM: SIGEL: || NEYSTAETER | CREYS
 Opis pola pieczęci: na kartuszu wspięty lew zwrócony w prawo, po obu stronach kartusza wysokie kłosa (trawy ?)
 Publikacje: –

nr 965

Neudorf (Nowa Wieś Prudnicka) II

Datacja odcisku: 1930
 Chronologia odcisku: 1930
 Wymiary odcisku: Ø –
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: –
 Sygnatura akt: A. Dereń, HPZP
 Typologia wizerunku: herbowe
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} *Gemeinde Neudorf* || Kreis Neustadt O/S.
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} wspięty lew zwrócony w prawo
 Publikacje: A. Dereń, HPZP

~~~~~

nr 966

Neuhof (Nowy Dwór Prudnicki)

Datacja odcisku: 1859
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Głogówku, sygn. 5540, s. 173 (1859)
 Typologia wizerunku: godło mówiące
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} NEUHOFF: GEM: SIGL || NEYSTAETER | CREYS
 Opis pola pieczęci: budynek – dwór
 Publikacje: –
 Uwagi: ten sam wizerunek na pieczęci z 1934 r. (APOp, SO w Głogówku, sygn. 5551, k. 96)

~~~~~

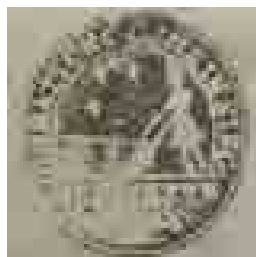
nr 967

Oratsche (Oracze) I

Datacja odcisku: 1849
 Chronologia odcisku: 2. poł. XVIII w. – XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 32 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Prudniku, sygn. 157, b.p. (1849)
 Typologia wizerunku: godło mówiące / motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* ORATSCH: GEM: SIGEL || NEYSTAETER | CREYS
 Opis pola pieczęci: chłop w kapeluszu orzący pole pługiem, zwrócony w prawo, nad pługiem trzy ptaki
 Publikacje: –

nr 968

Oratsche (Oracze) II

Datacja odcisku: 1880
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: 24 x 26 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, UK w Krapkowicach, sygn. 189, b.p. (1880)
 Typologia wizerunku: godło mówiące / motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* OHRATSCH: GEMEIN SIEG || NEYSTAETER | [[CREY]]S
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* chłop w kapeluszu orzący pole pługiem, zwrócony w prawo, nad pługiem trzy ptaki
 Publikacje: –

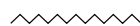

nr 969

Ottok (Otoki)

Datacja odcisku: 1908
 Chronologia odcisku: pocz. XX w.
 Wymiary odcisku: Ø 36 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: APOp, SP w Prudniku, sygn. 171, b.p. (1902), sygn. 175, b.p. (1908)
 Typologia wizerunku: godło państwowe
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* * SIEGEL * GEMEINDE OTTOK * || KREIS // NEUSTADT O/SCHL.
 Opis pola pieczęci: orzeł w koronie
 Publikacje: –

nr 970

Pietna (Pietna) I

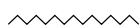
Datacja odcisku: 1848
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Krapkowicach, sygn. 1068, s. 66 (1848)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* PIETNA: GEM: SIEGEL || NEYSTAETER | CREYS
 Opis pola pieczęci: widły z dwoma zębami w słupek, za nimi skrzyżowane łopata i widły trójzębne
 Publikacje: –

nr 971

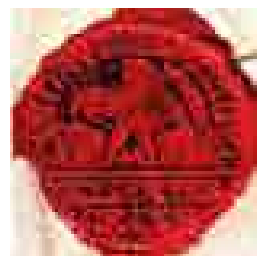

Pietna (Pietna) II

Datacja odcisku: 1902
 Chronologia odcisku: pocz. XX w.
 Wymiary odcisku: Ø 31 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: APOp, SP w Prudniku, sygn. 171, b.p. (1902)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* PIETNA: GEM: SIEGEL || NEUSTAEDTER | KREIS (pod napisem ornament ozdobny)
 Opis pola pieczęci: widły z dwoma zębami w słupek, za nimi skrzyżowane łopata i widły trójzębne
 Publikacje: –
 Uwagi: wizerunek utrzymany na pieczęci z 1934 r. (SO w Krapkowicach, sygn. 343, s. 220)

nr 972

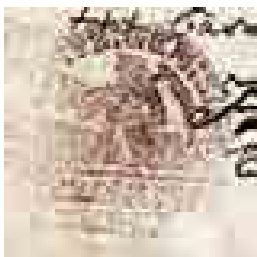

Pogorsch (Pogórze) I

Datacja odcisku: 1829
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 32 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: lak
 Kolor odcisku: czerwony
 Sygnatura akt: APOp, SO w Prudniku, sygn. 19700, k. 14 (1829)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* POGORTZ: GEM: SIGEL || NEYSTAETER | CREYS
 Opis pola pieczęci: chłop z kosą na ramieniu skierowany w prawo
 Publikacje: –

nr 973

Pogosch (Pogórze) II

Datacja odcisku: 1837
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 32 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Prudniku, sygn. 19702, k. 18 (1837)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* [[POGO]]RTZ: GEM: SIGEL || NEYSTAETER | CREYS
 Opis pola pieczęci: chłop z kosą na ramieniu kroczący w prawo
 Publikacje: –

nr 974

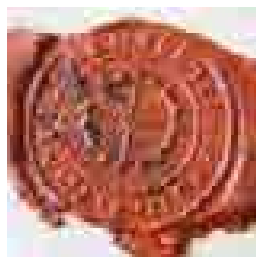

Pogosch (Pogórze) III

Datacja odcisku: 1885
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w. – 1933
 Wymiary odcisku: 28 x 33 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: APOp, SP w Prudniku, sygn. 152, b.p. (1885), sygn. 166, b.p. (1894), APOp, RO, sygn. 51008, b.p. (1926)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* *GEMEINDE POGOSCH* || KREIS // NEUSTADT O/S.
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* chłop z kosą na ramieniu skierowany w prawo, za nim wysoka trawa
 Publikacje: –

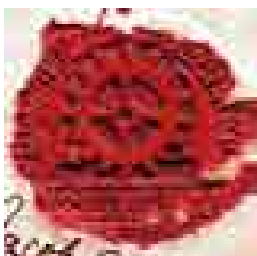
nr 975

Polnisch Müllmen (Mionów) I

Datacja odcisku: 1725
 Chronologia odcisku: 1. poł. XVIII w.
 Wymiary odcisku: Ø 24 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: lak
 Kolor odcisku: czerwony
 Sygnatura akt: APWr, KK, sygn. 144, k. 73 (1725)
 Typologia wizerunku: inne formy zatrudnienia ludności
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie wieńcowe}* * GENEIN · PVLNISCN · MVILLMEN
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie sznurowe}* młyńskie koło
 Publikacje: A. Starczewska-Wojnar, NPW, s. 269

nr 976

Polnisch Müllmen (Mionów) II

Datacja odcisku: 1844
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 32 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: lak
 Kolor odcisku: czerwony
 Sygnatura akt: APOp, SO w Prudniku, sygn. 19697, k. 9 (1844)
 Typologia wizerunku: inne formy zatrudnienia ludności
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* POLL: MULL[[MEN]]
 GEM: SIG: || NEYSTATER | [[CREYS]]
 Opis pola pieczęci: młyńskie koło, po obu stronach ostrza kos w słup
 Publikacje: –

nr 977

Polnisch Müllmen (Mionów) III

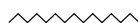
Datacja odcisku: 1844
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 32 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Prudniku, sygn. 19697, k. 3, 9 (1844); APOp, SP w Prudniku, sygn. 165, b.p. (1883)
 Typologia wizerunku: inne formy zatrudnienia ludności
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* POLL: MULLMEN:
 GEM: SIG: || NEYSTAETER | CREYS
 Opis pola pieczęci: młyńskie koło, po obu stronach ostrza kos w słup
 Publikacje: –

nr 978

Polnisch Müllmen (Mionów) IV

Datacja odcisku: 1897
 Chronologia odcisku: koniec XIX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 34 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: APOp, SP w Prudniku, sygn. 181, b.p. (1897)
 Typologia wizerunku: inne formy zatrudnienia ludności
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* POLN: MÜLLMEN:
 GEM. SIEG. || KREIS NEUSTADT | O/SCHL.
 Opis pola pieczęci: młyńskie koło, po obu stronach ostrza kos w słup
 Publikacje: –

nr 979

Polnisch Olbersdorf (Olbrachcice)

Datacja odcisku: 1935
Chronologia odcisku: koniec XIX w.
– 1933
Wymiary odcisku: Ø 28 mm
Kształt pieczęci: okrągła
Materiał odcisku: tusz
Kolor odcisku: niebieski
Sygnatura akt: APOp, WUU, sygn. 4289, b.p. (1935), SPW (przed 1911)
Typologia wizerunku: zwierzęta
Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} *GEMEINDE POLN. OLBERSDORF* || KREIS NEUSTADT O/S.
Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} koń skierowany w prawo
Publikacje: A. Dereń, HPZP

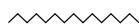

nr 980

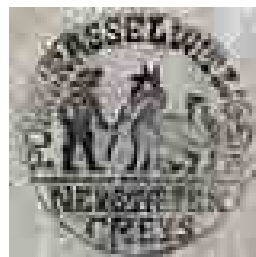

Polnisch Probnitz (Browiniec Polski)

Datacja odcisku: 1897
Chronologia odcisku: koniec XIX w.
– 1933
Wymiary odcisku: Ø 32 mm
Kształt pieczęci: okrągła
Materiał odcisku: tusz
Kolor odcisku: niebieski
Sygnatura akt: APOp, SP w Prudniku, sygn. 181, b.p. (1868, 1897)
Typologia wizerunku: napisowe
Legenda pieczęci w otoku i w polu: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} *POLNISCH · PROBNITZ · GEMEIN SIEG
W polu: NEUSTAEDT. | KREIS
Publikacje: –

nr 981

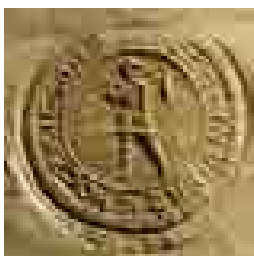

Polnisch Rasselwitz (Raclawiczki)

Datacja odcisku: 1836
Chronologia odcisku: XIX w.
Wymiary odcisku: Ø 31 mm
Kształt pieczęci: okrągła
Materiał odcisku: tusz
Kolor odcisku: czarny
Sygnatura akt: APOp, SO w Prudniku, sygn. 20321, s. 246 (1845); APOp, SP w Prudniku, sygn. 181, k. 29 (1836), sygn. 157, b.p. (1849)
Typologia wizerunku: motywy rustykalne
Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} POHL: RASSELWITZ: GEM: || NEYSTAETER | CREYS
Opis pola pieczęci: chłop trzymający na uprzęży konia
Publikacje: –

nr 982

Psychod (Przechód) I

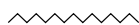
Datacja odcisku: 1722
Chronologia odcisku: 1. poł. XVIII w.
Wymiary odcisku: Ø 20 mm
Kształt pieczęci: okrągła
Materiał odcisku: papier na podkładzie z laku
Kolor odcisku: biały
Sygnatura akt: APWr, KK, sygn. 143, k. 377 (1722)
Typologia wizerunku: motywy rustykalne
Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie wieńcowe} [...] • PIEC : GMINV · PRZICHOCZKIEGO ·
Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie perełkowe} chłop z cepem na ramieniu skierowany w prawą stronę
Publikacje: A. Starczewska-Wojnar, NPW, s. 269

nr 983

Psychod (Przechód) II

Datacja odcisku: 1910
Chronologia odcisku: pocz. XX w.
Wymiary odcisku: 26 x 32 mm
Kształt pieczęci: owalna
Materiał odcisku: tusz
Kolor odcisku: zielony
Sygnatura akt: APOp, SP w Prudniku, sygn. 152, b.p. (1885, 1910), sygn. 163, b.p. (1911)
Typologia wizerunku: motywy rustykalne
Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} + GEMEINDE PSYCHOD + || KREIS // NEUSTADT O/S.
Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} chłop z kosą na ramieniu skierowany w prawo, za nim wysoka trawa
Publikacje: –

nr 984

Radstein (Radostynia)

Datacja odcisku: 1897
Chronologia odcisku: XIX w.
Wymiary odcisku: Ø 31 mm
Kształt pieczęci: okrągła
Materiał odcisku: tusz
Kolor odcisku: niebieski
Sygnatura akt: APOp, SP w Prudniku, sygn. 166, b.p. (1897)
Typologia wizerunku: inne zajęcia ludności
Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} RADHSTEIN: GEM: SIGEL: || NEYSTAETER | CREYS
Opis pola pieczęci: chłop z długim narzędziem w ręku po lewej i trzy ogniska po prawej
Publikacje: –

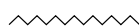

nr 985

Reitersdorf (Wygón)

Datacja odcisku: 1880
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 32 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Głogówku, sygn. 9296, k. 121 (1880)
 Typologia wizerunku: godło mówiące
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* REITERSDORF GEMEIN SIG || NEUSTAEDTER | KREIS
 Opis pola pieczęci: koń skierowany w prawo, na nim jeździec
 Publikacje: –

nr 986

Repsch (Rzepcze) I

Datacja odcisku: 1722
 Chronologia odcisku: 1. poł. XVIII w.
 Wymiary odcisku: Ø 24 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: lak
 Kolor odcisku: czerwony
 Sygnatura akt: APWr, KK, sygn. 144, k. 159 (1722)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie perłkowe}* *REPTSCHER* GEMEIN (motyw ozdobny)
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* trzy lemiesz w skos obok siebie, za nimi rosnące zboże
 Publikacje: A. Starczewska-Wojnar, NPW, s. 269

nr 987

Repsch (Rzepcze) II

Datacja odcisku: 1804
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 32 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Głogówku, sygn. 9191, k. 2 (1804)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* RIEPTSCH: GEM: SIGEL || NEYSTAETER | CREYS
 Opis pola pieczęci: trzy lemiesz w skos obok siebie, po obu stronach centralnie położonego lemiesz dwa ostrza w skos
 Publikacje: –

nr 988

Riegersdorf (Rudziczka) I

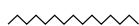
Datacja odcisku: 1804
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 32 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Prudniku, sygn. 13389, s. 50, 57 (1794, 1804), sygn. 17634, s. 27 (1853)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* RIEGERSDOFF: GEM: SIGEL || NEYSTAETER | CREYS
 Opis pola pieczęci: lemiesz w słup skierowany ostrzem w dół, po prawej ostrze kosy skierowane w górę, po lewej ostrze kosy skierowane w dół
 Publikacje: –

nr 989

Riegersdorf (Rudziczka) II

Datacja odcisku: 1878
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 26 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: APOp, SP w Prudniku, sygn. 180, b.p. (1878); SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* GEMEINDESIEGEL || KREIS NEUSTADT O/S.
 Opis pola pieczęci: od góry koń w biegu w prawo, napis RIEGERSDORF, pod nim lemiesz w słup skierowany ostrzem w dół, po prawej ostrze kosy skierowane w dół, po lewej ostrze kosy skierowane w górę
 Publikacje: –

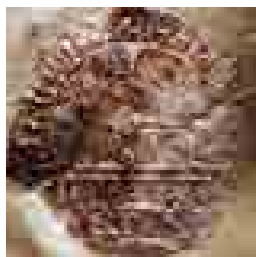
nr 990

Ringwitz (Rzymkowice) I

Datacja odcisku: 1845
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 32 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Prudniku, sygn. 19718, k. 2 (1845); APOp, SO w Korfantowie, sygn. 6827, k. 12 (1859)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* RINGWITZ: GEM: SIGEL || NEYSTAETER | CREYS
 Opis pola pieczęci: dwa snopy zboża
 Publikacje: –

nr 991

Ringwitz (Rzymkowice) II

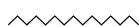
Datacja odcisku: 1845
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 32 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: lak
 Kolor odcisku: czerwony
 Sygnatura akt: APOp, SO w Prudniku, sygn. 19718, k. 2 (1845)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* RINGWI[[TZ]] || [...]
 Opis pola pieczęci: dwa snopy zboża
 Publikacje: –

nr 992

Ringwitz (Rzymkowice) III

Datacja odcisku: 1885
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 33 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: APOp, SP w Prudniku, sygn. 152, b.p. (1885), SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* GEMEINDE RINGWITZ || NEUSTAEDTER | KREIS
 Opis pola pieczęci: dwa snopy zboża
 Publikacje: –

nr 993

Rosenberg (Rostkowice) I

Datacja odcisku: 1836
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 32 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Prudniku, sygn. 81, k. 30 (1836), sygn. 181, b.p. (1836)
 Typologia wizerunku: motywy kwietne i zielne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* [[ROSENBE]]RGER: GEM: SIGL || NEYSTAETER | CREIS
 Opis pola pieczęci: serce z cyfrą 3, z którego wyrastają trzy kwiaty, po prawej i lewej motyw roślinny
 Publikacje: –

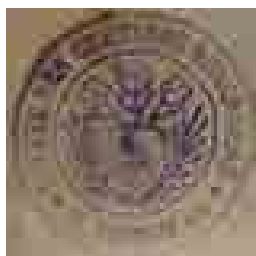
nr 994

Rosenberg (Rostkowice) II

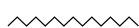
Datacja odcisku: 1889
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 22 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Prudniku, sygn. 157, b.p. (1849), sygn. 166, b.p. (1889)
 Typologia wizerunku: motywy kwietne i zielne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* ROSENBERG GEMEIN. SIG || NEUSTAETER | [[C]]REYS
 Opis pola pieczęci: serce, z którego wyrastają trzy kwiaty i dwie gałązki, po obu stronach trawy
 Publikacje: –

nr 995

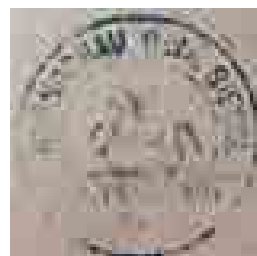

Rosenberg (Rostkowice) III

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 32 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: motywy kwietne i zielne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* *SIEGEL DER GEMEINDE ROSENBERG* || KR. NEUSTADT O/S.
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* serce z cyfrą 3, z którego wyrastają trzy kwiaty, po obu stronach dwie gałązki
 Publikacje: –

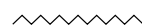

nr 996

Rosnochau (Rozkochów)

Datacja odcisku: 1897
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 32 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: zielony
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911); APOp, SP w Prudniku, sygn. 181, b.p. (1897)
 Typologia wizerunku: zwierzęta
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* ROSNOCHAU GEM. SIEGEL || KR. NEUSTADT | O/S.
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* koń w biegu skierowany w prawo
 Publikacje: –

nr 997

Schartowitz (Czartowice) I

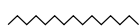
Datacja odcisku: 1855
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 32 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Głogówku, sygn. 9450, k. 22 (1855)
 Typologia wizerunku: motywy leśne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} CZARTOWITZ:
 GEM: SIGL || NEYSTAETER | CREYS
 Opis pola pieczęci: las – pięć wysokich świerków
 Publikacje: –

nr 998

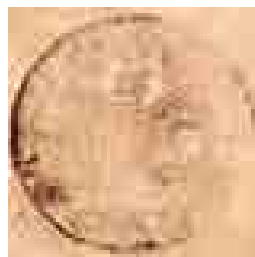

Schartowitz (Czartowice) II

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: motywy leśne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} * SIEG D.
 GEMEINDE SCHARTOWITZ * || KR.
 NEUSTADT O/S.
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} las – pięć wysokich świerków
 Publikacje: –

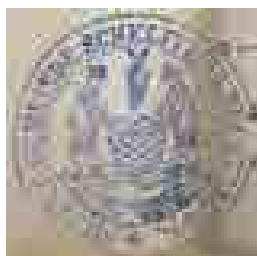
nr 999

Schelitz (Chrzelice) I

Datacja odcisku: 1849
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 32 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Prudniku, sygn. 157, b.p. (1849)
 Typologia wizerunku: inne zajęcia ludności
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} CHRZELITZ GEM
 SIEGEL || NEYSTAETER | CREYS
 Opis pola pieczęci: dwóch rybaków pochylających się nad koszem z rybami, nad koszem ryba
 Publikacje: –

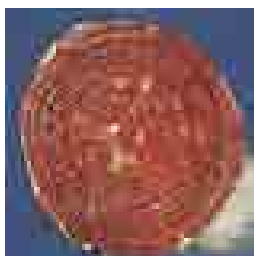
nr 1000

Schelitz (Chrzelice) II

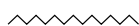
Datacja odcisku: 1902
 Chronologia odcisku: pocz. XX w.
 Wymiary odcisku: Ø 32 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: APOp, SP w Prudniku, sygn. 171, b.p. (1902, 1929)
 Typologia wizerunku: inne zajęcia ludności
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} + SIEGEL D.
 GEMEINDE SCHELITZ KR.
 NEUSTADT O/S.
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} dwóch rybaków pochylających się nad koszem z rybami, nad koszem ryba
 Publikacje: –

nr 1001

Schelitz (Chrzelice) III

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: pocz. XX w.
 Wymiary odcisku: 28 x 30 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: lak
 Kolor odcisku: czerwony
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: inne zajęcia ludności
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie perełkowe} GEMEIN
 CHRZELITZ •
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} dwóch rybaków pochylających się nad koszem z rybami, nad koszem 8 ryb
 Publikacje: –

nr 1002

Schiegau (Ścigów)

Datacja odcisku: 1849
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: 22 x 24 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Prudniku, sygn. 157, b.p. (1849)
 Typologia wizerunku: inne zajęcia ludności
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} [...] GEMEIN: SI[[EGL || NEYSTAETER | CREIS]]
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} rybak trzymający na ramieniu wędkę z rybą (?)
 Publikacje: –

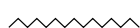

nr 1003

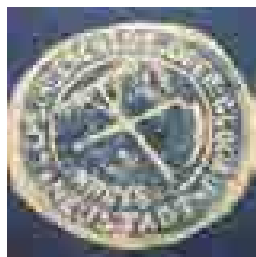

Schlogwitz (Słoków)

Datacja odcisku: 1831
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 32 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Prudniku, sygn. 19681, k. 20 (1831)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} SCHLOGWITZ:
 GEM: SIG: || NEYSTAETER | CREIS
 Opis pola pieczęci: chłop wbijający po prawej łopatę w ziemię
 Publikacje: –

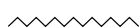

nr 1004

Schloss Oberglogau (Głogówek-Zamek)

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 32 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} * GEMEINDE SCHLOS. OBER: GLOGAU * || KREIS :
 // NEUSTADT
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe niepełne} skrzyżowane grabie i kosa
 Publikacje: –

nr 1005

Schmitsch (Śmicz) I

Datacja odcisku: 1751
 Chronologia odcisku: XVIII w.
 Wymiary odcisku: 24 x 26 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: lak
 Kolor odcisku: czerwony
 Sygnatura akt: GSA, I. HA, Rep 46b, Schlesien seit 1740, sygn. 525, b.p. (1751)
 Typologia wizerunku: motywy leśne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} [...]
 Opis pola pieczęci: chłop z toporem na ramieniu
 Publikacje: –

nr 1006

Schmitsch (Śmicz) II

Datacja odcisku: 1822
 Chronologia odcisku: 1. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: 24 x 26 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Prudniku, sygn. 10713, b.p. (1822)
 Typologia wizerunku: motywy leśne
 Legenda pieczęci w otoku: SCH[[MI]]TZ [...] SIEGE || NEYSTAETER | CREIS
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} chłop z toporem na ramieniu
 Publikacje: –

nr 1007

Schmitsch (Śmicz) III

Datacja odcisku: 1880
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 32 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Prudniku, sygn. 17642, s. 1 (1835), sygn. 19719, k. 30 (1830); APOp, SP w Prudniku, sygn. 148, b.p. (1880, 1884)
 Typologia wizerunku: motywy leśne
 Legenda pieczęci w otoku: SCHMITZER: GEM: SIGEL || NEYSTAETER | CREIS
 Opis pola pieczęci: chłop z toporem na ramieniu
 Publikacje: –

nr 1008

Schmitsch (Śmicz) IV

Datacja odcisku: 1927
 Chronologia odcisku: XIX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 29 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: APOp, RO, sygn. 56130, b.p. (1927)
 Typologia wizerunku: motywy leśne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} *GEMEIN[[D]]EVORSTAND IN SCHMITSCH* || KREIS NEUSTADT O/S.
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} chłop z toporem na ramieniu
 Publikacje: –

nr 1009

Schnellewalde (Szybowice) I

Datacja odcisku: 1722
 Chronologia odcisku: 1. poł. XVIII w.
 Wymiary odcisku: 22 x 24 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: lak
 Kolor odcisku: czerwony
 Sygnatura akt: APWr, KK, sygn. 162, k. 312 (1722)
 Typologia wizerunku: motywy leśne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie perełkowe} [...]
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} szyszka
 Publikacje: A. Starczewska-Wojnar, NPW, s. 269
 Uwagi: być może winogrona

nr 1010

Schnellewalde (Szybowice) II

Datacja odcisku: 1722
 Chronologia odcisku: 1. poł. XVIII w.
 Wymiary odcisku: 22 x 24 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: papier na podkładzie z laku
 Kolor odcisku: biały
 Sygnatura akt: APWr, KK, sygn. 162, k. 312 (1722)
 Typologia wizerunku: motywy leśne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} GEMEINDE SCHNELLEWALDE
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} szyszka
 Publikacje: A. Starczewska-Wojnar, NPW, s. 269
 Uwagi: być może winogrona

nr 1011

Schnellewalde (Szybowice) III

Datacja odcisku: 1810
 Chronologia odcisku: 1. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: 24 x 26 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Prudniku, sygn. 19714, k. 16 (1810), sygn. 14687, b.p. (1819)
 Typologia wizerunku: motywy leśne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} SCHNELLEWALDE [...] SIG || NEYSTAETER | CREIS
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} dwie szyszki
 Publikacje: –

nr 1012

Schnellewalde (Szybowice) IV

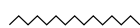
Datacja odcisku: 1881
 Chronologia odcisku: XIX w. – 1936
 Wymiary odcisku: Ø 32 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: APOp, SO w Prudniku, sygn. 19714, k. 24 (1827), sygn. 14720, 14721, b.p. (1837), SP w Prudniku, sygn. 165, b.p. (1881)
 Typologia wizerunku: motywy leśne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} SCHNELLEWALDE: GEM || NEUSTAETER | CREIS
 Opis pola pieczęci: gałązka z trzema szyszkami
 Publikacje: A. Dereń, HPZP

nr 1013

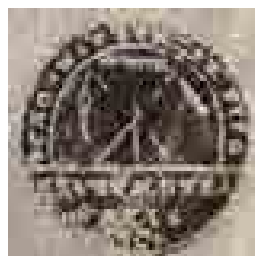

Schnellewalde (Szybowice) V

Datacja odcisku: 1906
 Chronologia odcisku: pocz. XX w.
 Wymiary odcisku: Ø 33 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: APOp, SP w Prudniku, sygn. 136, b.p. (1906)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w otoku i w polu: {podwójne obrzeżenie ciągłe} GEMEINDE || KR. NEUSTADT, O.-S. W polu: SCHNELLEWALDE (ozdobny ornament nad i pod napisem)
 Publikacje: –

nr 1014

Schönowitz (Szonowice) I

Datacja odcisku: 1844
 Chronologia odcisku: 1. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: 24 x 26 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Prudniku, sygn. 157, b.p. (1844)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} SCHONWITZER GEM SIEG || NEYSTAEDTER | CREIS
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} grabie w słup, za nimi skrzyżowane kosa i cep
 Publikacje: –

nr 1015

Schönowitz (Szonowice) II

Datacja odcisku: 1897
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: APOp, SO w Prudniku, sygn. 20039, s. 189 (1897)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* SCHONOWITZER GEM SIEG[[E]]L || NEUSTAEDTER | KREIS.
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* grabie w słup, za nimi skrzyżowane kosa i cep
 Publikacje: –

nr 1016

Schönowitz (Szonowice) III

Datacja odcisku: 1906
 Chronologia odcisku: pocz. XX w.
 Wymiary odcisku: Ø 29 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: APOp, SP w Prudniku, sygn. 136, b.p. (1906)
 Typologia wizerunku: godło państwowe
 Legenda pieczęci w otoku: *{podwójne obrzeżenie ciągłe}* *Gemeinde Schönowitz* || Krs. Neustadt, O.-Schl.
 Opis pola pieczęci: orzeł z berłem i jabłkiem w szponach
 Publikacje: –

nr 1017

Schönowitz (Szonowice) IV

Datacja odcisku: 1909
 Chronologia odcisku: pocz. XX w.
 Wymiary odcisku: Ø 29 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: APOp, SO w Prudniku, sygn. 19324, s. 327 (1915); APOp, SP w Prudniku, sygn. 168, b.p. (1919, 1920); APOp, RO, sygn. 60269, b.p. (1909)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{podwójne obrzeżenie ciągłe}* *Gemeinde Schönowitz* || Krs. Neustadt, O.-Schl.
 Opis pola pieczęci: grabie w słup, za nimi skrzyżowane kosa i cep
 Publikacje: –

nr 1018

Schreibersdorf (Pisarzowice) I

Datacja odcisku: 1722
 Chronologia odcisku: 1. poł. XVIII w.
 Wymiary odcisku: Ø 24 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: lak
 Kolor odcisku: czerwony
 Sygnatura akt: APWr, KK, sygn. 144, k. 278 (1722)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* * SCHREIBERS * DORFER * GEMEIN ·
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie perełkowe}* trzy lemiesz w skos obok siebie, za nimi rosnące zboże
 Publikacje: A. Starczewska-Wojnar, NPW, s. 269

nr 1019

Schreibersdorf (Pisarzowice) II

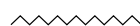
Datacja odcisku: 1836
 Chronologia odcisku: 1. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: 24 x 26 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Prudniku, sygn. 19717, k. 43 (1836); APOp, SP w Prudniku, sygn. 157, b.p. (1849)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* SCHREIBERSDORFF GEM: || NEYSTAETER | CREIS ·
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* trzy lemiesz w skos obok siebie, w dole trzy rośliny
 Publikacje: –

nr 1020

Schreibersdorf (Pisarzowice) III

Datacja odcisku: 1906
 Chronologia odcisku: pocz. XX w.
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911); APOp, SP w Prudniku, sygn. 136, b.p. (1906)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* GEMEINDE SCHREIBERSDORF || KREIS // NEUSTADT
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* trzy lemiesz w skos obok siebie, w dole kępa traw
 Publikacje: –

Wählerliste

der

Gemeinde Wilkau

im Kreise Neustadt O.-S.,

in welcher eine Gemeinde-~~Vertretung~~ ^{Polizeikommission} besteht.

Dass die in dieser Wählerliste verzeichneten Mitglieder der Gemeindevorstellung zu dem Wahltermine unter Angabe des Ortes, des Tages und der Stunde der Wahl rechtzeitig, d. i. eine Woche vor derselben in ordentlicher Weise durch Wahlaufrufblätter eingeladen worden sind, wird hierdurch bescheinigt.

Wilkau, den 26ten Oktober 1906

Der Gemeindevorsteher.

H. Kötter

Vollzogen laut Wahlprotokoll vom heutigen Tage.

Wilkau, den 27ten Oktober 1906

Der Wahlvorsteher.

H. Kötter

Die Beisitzer.

*H. Kötter
H. Kötter*

Der Protokollführer.

K. Kötter

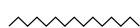

nr 1021

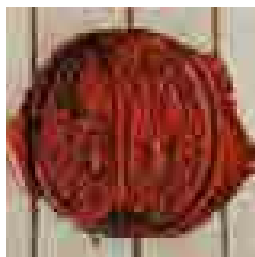

Schwärze (Ćwiercie)

Datacja odcisku: 1841
 Chronologia odcisku: 1. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: 24 x 26 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Głogówku,
 sygn. 6364, k. 8v (1829), sygn. 6354,
 k. 14v (1841)
 Typologia wizerunku: topograficzne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe}*
 [[S]]CHW[[A]]ERTZER [...]
 || [[NEYSTAETER | C]]REIS
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe}* kościół (?)
 Publikacje: –

nr 1022

Schweinsdorf (Piorunkowice) I

Datacja odcisku: 1722
 Chronologia odcisku: 1. poł. XVIII w.
 Wymiary odcisku: 22 x 24 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: lak
 Kolor odcisku: czerwony
 Sygnatura akt: APWr, KK, sygn. 160,
 k. 239 (1722)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 / topograficzne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze
 obrzeżenie perelkowe}* * GERICHT * SIGEL
 * SCHWEINSDORF
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie
 ciągłe}* pole pieczęci dzielone w słup,
 po prawej lemiesz, po lewej wieża zamkowa
 Publikacje: A. Starczewska-Wojnar, NPW,
 s. 269
 Uwagi: zamek Gryzów, wcześniej
 znajdujący się na gruntach Piorunkowic

nr 1023

Schweinsdorf (Piorunkowice) II

Datacja odcisku: 1853
 Chronologia odcisku: XIX w. – pocz.
 XX w.
 Wymiary odcisku: Ø 32 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Prudniku,
 sygn. 19689, k. 15 (1845), k. 31 (1853),
 sygn. 15194, b.p. (1915)
 Typologia wizerunku: motywy
 rustykalne / topograficzne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe}* SCHWEINSDORFF:
 GEM: S: || NEYSTAETER | CREYS
 Opis pola pieczęci: pole pieczęci
 dzielone w słup, po prawej lemiesz,
 po lewej wieża zamkowa
 Publikacje: –
 Uwagi: zamek Gryzów, wcześniej
 znajdujący się na gruntach Piorunkowic

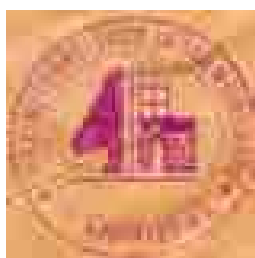
nr 1024

Schweinsdorf (Piorunkowice) II

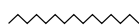
Datacja odcisku: 1853
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 28 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: lak
 Kolor odcisku: czerwony
 Sygnatura akt: APOp, SO w Prudniku,
 sygn. 19689, b.p. (1853)
 Typologia wizerunku: motywy
 rustykalne / topograficzne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe}* SCHWEINSDORFF
 GEM: SIEG: || NEYSTAETER | CREIS
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe}* pole pieczęci
 dzielone w słup, po prawej lemiesz,
 po lewej wieża zamkowa
 Publikacje: –
 Uwagi: zamek Gryzów, wcześniej
 znajdujący się na gruntach
 Piorunkowic

nr 1025

Schweinsdorf (Piorunkowice) IV

Datacja odcisku: 1932
 Chronologia odcisku: pocz. XX w.
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: APOp, SO w Prudniku,
 sygn. 16878, s. 14 (1932)
 Typologia wizerunku: motywy
 rustykalne / topograficzne
 Legenda pieczęci w otoku:
{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}
 *GEMEINDEVORSTEHER IN
 SCHWEINSDORF* || KR. NEUSTADT
 O/S.
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe}* pole pieczęci
 dzielone w słup, po prawej lemiesz,
 po lewej wieża zamkowa
 Publikacje: –

nr 1026

Schwesterwitz (Zwiastowice) I

Datacja odcisku: 1824
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 32 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Prudniku,
 sygn. 19712, k. 9 (1824)
 Typologia wizerunku: godło mówiące
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe}* SCHWESTERWITZ
 [...] || [[NEYSTAETER]] | CREYS
 Opis pola pieczęci: dwie kobiety
 trzymające się za ręce, między nimi
 koszyczek
 Publikacje: –

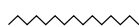

nr 1027

Schwesterwitz (Zwiastowice) II

Datacja odcisku: 1903
 Chronologia odcisku: pocz. XX w.
 Wymiary odcisku: 24 x 26 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: APOp, USC w Biedrzychowicach, sygn. 2, b.p. (1903)
 Typologia wizerunku: godło mówiące
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* SCHWESTERWITZ
 GEM: SIG || NEYSTAETER | · CREIS ·
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* dwie kobiety trzymające się za ręce
 Publikacje: –

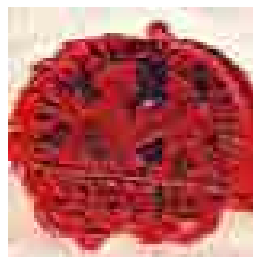
nr 1028

Sedschütz (Dziedzice) I

Datacja odcisku: 1840
 Chronologia odcisku: 1. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 32 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Prudniku, sygn. 19711, k. 1 (1840); APOp, SP w Prudniku, sygn. 157, b.p. (1844)
 Typologia wizerunku: inne zajęcia ludności
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* DZIEDZITZ: GEM: SIGEL || NEYSTAETER | CREYS
 Opis pola pieczęci: smolarz dokładający drwa do ogniska
 Publikacje: –

nr 1029

Sedschütz (Dziedzice) II

Datacja odcisku: 1840
 Chronologia odcisku: 1. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 32 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: lak
 Kolor odcisku: czerwony
 Sygnatura akt: APOp, SO w Prudniku, sygn. 19711, k. 20 (1840)
 Typologia wizerunku: inne zajęcia ludności
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* DZIEDZITZ: GEM: SIGEL || NEYSTAETER | CREYS
 Opis pola pieczęci: smolarz dokładający drwa do ogniska
 Publikacje: –

nr 1030

Sedschütz (Dziedzice) III

Datacja odcisku: 1885
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w. – pocz. XX w.
 Wymiary odcisku: Ø 32 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: APOp, SP w Prudniku, sygn. 162, b.p. (1885), sygn. 136, b.p. (1906), sygn. 181, b.p. (1897); APOp, SO w Korfantowie, sygn. 6008, b.p. (1885)
 Typologia wizerunku: inne zajęcia ludności
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* + SIEGEL D. GEMEINDE SEDSCHÜTZ KR. NEUSTADT O/S.
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* smolarz dokładający drwa do ogniska
 Publikacje: –

nr 1031

Sedschütz (Dziedzice) IV

Datacja odcisku: 1936
 Chronologia odcisku: 1928 – 1936
 Wymiary odcisku: Ø 29 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: APOp, RO, sygn. 56698, b.p. (1936); A. Dereń, HPZP (1928)
 Typologia wizerunku: inne zajęcia ludności
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* * Gemeindevorsteher in Sedschütz * || Kreis Neustadt O.- Schl.
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* smolarz dokładający drwa do ogniska
 Publikacje: –

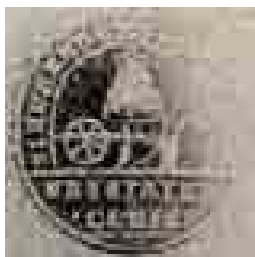
nr 1032

Siebenhuben (Włókna / Włókno) I

Datacja odcisku: 1722
 Chronologia odcisku: 1. poł. XVIII w.
 Wymiary odcisku: –
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: lak
 Kolor odcisku: czerwony
 Sygnatura akt: APWr, KK, sygn. 162, k. 269 (1722)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne / napisowe
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* –
 Opis pola pieczęci: pług skierowany w lewo, nad nim S. H.
 Publikacje: A. Starczewska-Wojnar, NPW, s. 269

nr 1033

Siebenhuben (Włókna / Włókno) II

Datacja odcisku: 1822
 Chronologia odcisku: pocz. XIX w.
 Wymiary odcisku: 24 x 26 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Prudniku, sygn. 13475, s. 61 (1822)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* SIEBENHUBEN [[GEM: SIG:]] || NEYSTAETER | · CREIS ·
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* pług skierowany w prawo, nad nim dzwon
 Publikacje: –

nr 1034

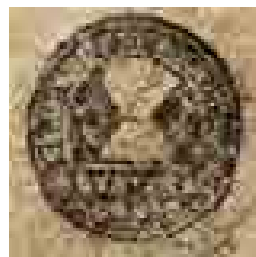

Siebenhuben (Włókna / Włókno) III

Datacja odcisku: 1827
 Chronologia odcisku: pocz. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 32 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Prudniku, sygn. 13473, s. 36 (1827)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* SIEBEN[[HUBEN]] [...] || NEYSTAETER | CREIS
 Opis pola pieczęci: pług skierowany w prawo, nad nim dzwon
 Publikacje: –

nr 1035

Simsdorf (Gostomia) I

Datacja odcisku: 1836
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – 1. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: 24 x 26 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Prudniku, sygn. 17530, s. 35 (1794), s. 36 (1800); APOp, SP w Prudniku, sygn. 181, k. 30 (1836), sygn. 157, b.p. (1849)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* SIMSSDORFF GEMEIN: [[S:]] || NEYSTAETER | CREYS
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* snop zboża
 Publikacje: –

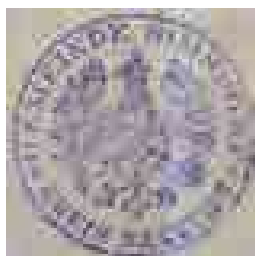
nr 1036

Simsdorf (Gostomia) II

Datacja odcisku: 1821
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 32 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Prudniku, sygn. 17316, s. 39 (1821), sygn. 17530, s. 62 (1855), sygn. 17567, s. 22 (1857)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* SIMSSDORFF: FREYHL: GEM || NEYSTAETER | CREYS
 Opis pola pieczęci: snop, po obu stronach po jednym ostrzu w słup
 Publikacje: –

nr 1037

Simsdorf (Gostomia) III

Datacja odcisku: 1906
 Chronologia odcisku: pocz. XX w.
 Wymiary odcisku: Ø 33 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: APOp, SP w Prudniku, sygn. 136, b.p. (1906)
 Typologia wizerunku: godło państwowe
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* *GEMEINDE SIMSDORF* || KREIS NEUSTADT
 Opis pola pieczęci: orzeł z berłem i jabłkiem w szponach
 Publikacje: –

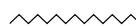

nr 1038

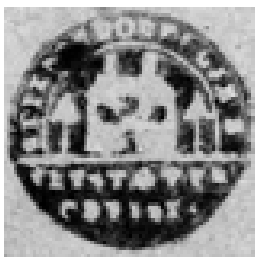

Steinau Dorf (Ścinawa-Wieś)

Datacja odcisku: 1872
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 32 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Prudniku, sygn. 9590, s. 80 (1872); APOp, SP w Prudniku, sygn. 165, b.p. (1881)
 Typologia wizerunku: Temida
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* DORFF: STEINAU: GEM: S: || NEYSTAETER | CREYS
 Opis pola pieczęci: Temida z mieczem w prawej i wagą w lewej dłoni
 Publikacje: –

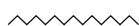

nr 1039

Stiebendorf (Ściborowice)

Datacja odcisku: 1871
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 28 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Głogówku, sygn. 12401, k. 76 (1871)
 Typologia wizerunku: topograficzne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} STIEBENDORFF GEM S || NEYSTAETER | CREISE *
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} budynek pomiędzy dwoma drzewami
 Publikacje: –

nr 1040

Stöblau (Stebłów) I

Datacja odcisku: 1899
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 32 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Krapkowicach, sygn. 465, b.p. (1899)
 Typologia wizerunku: topograficzne / motywy leśne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} ST[.]BLAU: GEM: SIGEL || NEYSTAETER | CREYS
 Opis pola pieczęci: drwał z toporem na ramieniu kroczący przez most
 Publikacje: –

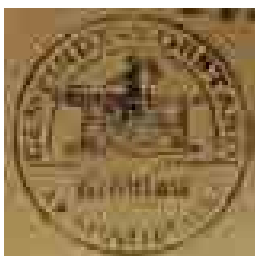
nr 1041

Stöblau (Stebłów) II

Datacja odcisku: 1902
 Chronologia odcisku: XIX w. – pocz. XX w.
 Wymiary odcisku: 24 x 26 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: APOp, SO w Krapkowicach, sygn. 348, s. 84 (1849); sygn. 622, s. 67 (1860), sygn. 465, s. 72 (1902)
 Typologia wizerunku: topograficzne / motywy leśne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} STOEBLAU GEMEIN SIEG || NEYSTAETER | CREYS
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} drwał z toporem na ramieniu kroczący przez most
 Publikacje: –

nr 1042

Stöblau (Stebłów) III

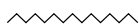
Datacja odcisku: 1924
 Chronologia odcisku: pocz. XX w. – 1935
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Krapkowicach, sygn. 465, s. 41 (1928), sygn. 2024, k. 99 (1935); APOp, USC w Otmęcie, sygn. 174, b.p. (1924)
 Typologia wizerunku: topograficzne / motywy leśne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} GEMEINDE-VORSTAND || Stöblau | KR. NEUSTADT O/S.
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} drwał z toporem na ramieniu kroczący przez most
 Publikacje: –

nr 1043

Stöblau (Stebłów) IV

Datacja odcisku: 1920
 Chronologia odcisku: pocz. XX w. – 1935
 Wymiary odcisku: Ø 33 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: APOp, SO w Krapkowicach, sygn. 465, s. 100 (1920)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w otoku i w polu: {podwójne obrzeżenie ciągłe} Gemeindevorstand || Kreis Neustadt O.-S.
 W polu: in | Stöblau
 Publikacje: –

nr 1044

Twardawa (Twardawa) I

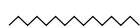
Datacja odcisku: 1834
 Chronologia odcisku: 1. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 32 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Głogówku, sygn. 8263, k. 2 (1834)
 Typologia wizerunku: inne zajęcia ludności
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} TWARDAWA: GEM: SIG || NEYSTAETER | CREYS
 Opis pola pieczęci: koło, obok gałązki lub źdźbła traw
 Publikacje: –

nr 1045

Twardawa (Twardawa) II

Datacja odcisku: 1855
 Chronologia odcisku: pocz. XIX w.
 Wymiary odcisku: 24 x 26 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Głogówku,
 sygn. 8285, k. 32 (1855)
 Typologia wizerunku: inne zajęcia
 ludności
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe}* TWARDAWA
 GEMEIN SIEG || NEYSTAETER |
 CREIS
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe}* koło
 Publikacje: –

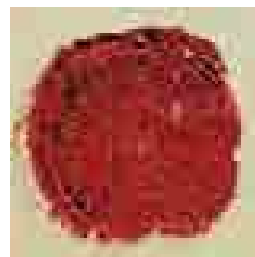
nr 1046

Wackenau (Wierzbiec) I

Datacja odcisku: 1805
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 26 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Prudniku,
 sygn. 17803, s. 43 (1818), sygn. 17779, s. 94
 (1805), s. 98 (1828), sygn. 17806, s. 43, 45
 (1821), sygn. 17800, s. 84 (1831), sygn. 17801,
 s. 53 (1829), sygn. 17784, s. 60 (1831),
 sygn. 17768, s. 110 (1840), s. 136 (1848),
 s. 194 (1889), s. 198 (1889), sygn. 17765,
 s. 38 (1809), s. 242 (1876)
 Typologia wizerunku: motywy leśne /
 herbowe
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe}* (krzyż podwójny) SIGL ·
 DER GEMEIN WACKENAV
 Opis pola pieczęci: drwal z siekierą nad
 głową po lewej i wysokie drzewo po prawej
 Publikacje: –

nr 1047

Wackenau (Wierzbiec) II

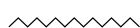
Datacja odcisku: 1841
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: lak
 Kolor odcisku: czerwony
 Sygnatura akt: APOp, SO w Prudniku,
 sygn. 17788, s. 59 (1841)
 Typologia wizerunku: motywy leśne /
 herbowe
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe}* (krzyż podwójny) SIGL
 [[DER GEME]]IN WACKENAV
 Opis pola pieczęci: drwal z siekierą
 nad głową po lewej i wysokie drzewo
 po prawej
 Publikacje: –

nr 1048

Wackenau (Wierzbiec) III

Datacja odcisku: 1859
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: 24 x 26 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Prudniku,
 sygn. 17779, s. 196 (1859), sygn. 17775,
 s. 122 (1844), sygn. 17769, s. 73 (1845),
 sygn. 17801, s. 155 (1871), s. 161 (1872)
 Typologia wizerunku: motywy leśne /
 herbowe
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe}* (krzyż podwójny) SIGL ·
 DER · GEMEIN WACKENAV
 Opis pola pieczęci: drwal z siekierą
 nad głową po lewej i wysokie drzewo
 po prawej
 Publikacje: –

nr 1049

Walzen (Walce) I

Datacja odcisku: 1859
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 32 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: brązowy
 Sygnatura akt: APOp, SO w Prudniku,
 sygn. 19701, b.p. (1859)
 Typologia wizerunku: motywy
 rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe}* WALTZEN NIEDER
 A[...] || NEYSTAETER | CREYS
 Opis pola pieczęci: brony
 Publikacje: –

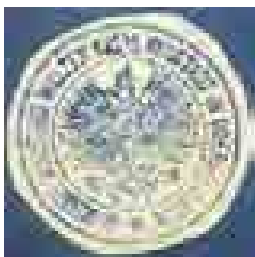
nr 1050

Walzen (Walce) II

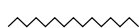
Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 32 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: motywy
 rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe}* GEMEINDE WALZER
 || NEUSTADTR | KREIS
 Opis pola pieczęci: grabie w skos
 Publikacje: –

nr 1051

Walzen (Walce) III

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: pocz. XX w.
 Wymiary odcisku: Ø 32 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: godło państwowe
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} + GEMEINDE-VORSTAND WALZEN KREIS NEUSTADT IN OBERSCHLESSEN
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} orzeł w koronie
 Publikacje: –

nr 1052

Waschelwitz (Wasiłowice) I

Datacja odcisku: 1751
 Chronologia odcisku: XVIII w.
 Wymiary odcisku: 22 x 19 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: lak
 Kolor odcisku: czerwony
 Sygnatura akt: GSA, I. HA, Rep 46b, Schlesien seit 1740, sygn. 525, b.p. (1751)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} [...]
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} chłop z kosą na ramieniu skierowany w prawo
 Publikacje: –

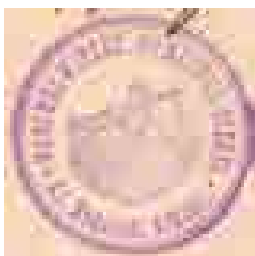
nr 1053

Waschelwitz (Wasiłowice) II

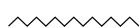
Datacja odcisku: 1841
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: 22 x 19 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Prudniku, sygn. 157, b.p. (1841)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} GEMEIN · SIEGEL IN WASCHELOWITZ
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} chłop z kosą na ramieniu skierowany w prawo
 Publikacje: –

nr 1054

Waschelwitz (Wasiłowice) III

Datacja odcisku: 1895
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 28 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: APOp, SP w Prudniku, sygn. 176, b.p. (1895)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {podwójne obrzeżenie ciągłe} * WASCHELWITZER GEMEINDE-SIEGEL * || Kr. Neustadt O/Schl.
 Opis pola pieczęci: chłop z kosą na ramieniu skierowany w prawo wśród wysokiej trawy
 Publikacje: –

nr 1055

Weingasse (Winiary, włączone w 1904 do Głogówka) I

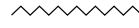
Datacja odcisku: 1868
 Chronologia odcisku: pocz. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 32 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Prudniku, sygn. 181, b.p. (1868)
 Typologia wizerunku: godło mówiące
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} WEINGASSE: GEM: SIG || NEYSTAETER | CREYS
 Opis pola pieczęci: nóż do winorośli (sierp?), za nim gałązka winorośli
 Publikacje: –

nr 1056

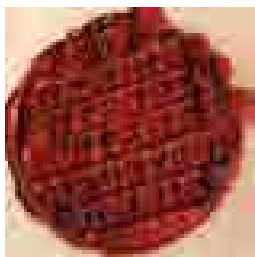

Weingasse (Winiary, włączone w 1904 do Głogówka) II

Datacja odcisku: 1897
 Chronologia odcisku: koniec XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 29 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: APOp, SP w Prudniku, sygn. 181, b.p. (1897)
 Typologia wizerunku: motywy kwietne i zielne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} WEINGASSE GEM. SIEGEL || KR. NEUSTADT | O/S
 Opis pola pieczęci: nóż do winorośli (sierp?), za nim gałązka winorośli
 Publikacje: –

nr 1057

Wiese Gräflich (Łąka Prudnicka) I

Datacja odcisku: 1863
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: lak
 Kolor odcisku: czerwony
 Sygnatura akt: APOp, SO w Prudniku, sygn. 18687, s. 27 (1863)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* ++ | GEMEIN | SIEGEL | WIESE | NEUSTADT | CREIS
 Publikacje: –

nr 1058

Wiese Gräflich (Łąka Prudnicka) II

Datacja odcisku: 1913
 Chronologia odcisku: pocz. XX w.
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: APOp, RO, sygn. 65297, b.p. (1913)
 Typologia wizerunku: herbowe
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* * GEMEINDE WIESE, GRÄFL. * || KREIS NEUSTADT, O.-SCHL.
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* wspięty lew skierowany w prawo, trzymający widły
 Publikacje: –

nr 1059

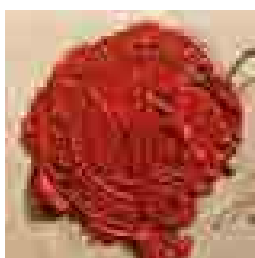

Wiese Gräflich (Łąka Prudnicka) III

Datacja odcisku: 1930
 Chronologia odcisku: pocz. XX w.
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: APOp, RO, sygn. 52130, k. 5 (1930); APOp, SO w Prudniku, sygn. 18741, s. 13 (1933)
 Typologia wizerunku: herbowe
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* * GEMEINDEVORSTEHER IN WIESE GRÄFL. * || KREIS NEUSTADT O/S.
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* wspięty lew skierowany w prawo, trzymający widły
 Publikacje: –
 Uwagi: wizerunek na pieczęci z 1936 r., APOp, SO w Prudniku, sygn. 18739, s. 5 (1936)

nr 1060

Wilkau (Wilków) I

Datacja odcisku: 1722
 Chronologia odcisku: 1. poł. XVIII w.
 Wymiary odcisku: Ø 24 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: lak
 Kolor odcisku: czerwony
 Sygnatura akt: APWr, KK, sygn. 144, k. 432 (1722)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne / godło mówiące
 Legenda pieczęci w otoku: *{podwójne obrzeżenie perełkowe i ciągłe}* + * GME [...] EDINE * WILKOVA П 60
 Opis pola pieczęci: *{podwójne obrzeżenie ciągłe}* pole pieczęci dzielone w słup, po prawej lemiesz skierowany ostrzem w górę i ostrze noża skierowane ostrzem w dół, po lewej wspięty wilk
 Publikacje: A. Starczewska-Wojnar, NPW, s. 269

nr 1061

Wilkau (Wilków) II

Datacja odcisku: 1868
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 32 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Prudniku, sygn. 157, b.p. (1849), sygn. 181, b.p. (1868)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne / godło mówiące
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* WILKAUER: GEM: SIG: || NEYSTAETER | CREYS
 Opis pola pieczęci: pole pieczęci dzielone w słup, po lewej lemiesz skierowany ostrzem w górę i ostrze noża skierowane ostrzem w dół, po prawej wspięty wilk, obok wysoka trawa
 Publikacje: –

nr 1062

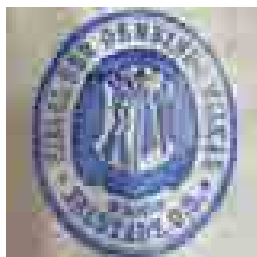

Wilkau (Wilków) III

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: 1. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: 15 x 12 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne / godło mówiące
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* WILLCKAU GEMEIN SIEG: || NEYSTAETER | · CREYS ·
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* pole pieczęci dzielone w słup, po lewej lemiesz skierowany ostrzem w górę i lemiesz skierowany ostrzem w dół, po prawej wspięty wilk
 Publikacje: –

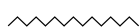

nr 1063

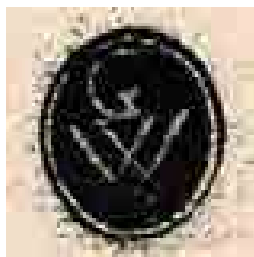

Wilkau (Wilków) IV

Datacja odcisku: 1912
 Chronologia odcisku: koniec XIX w. – pocz. XX w.
 Wymiary odcisku: 36 x 30 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911); APOp, SP w Prudniku, sygn. 181, b.p. (1897), sygn. 167, b.p. (1912)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne / godło mówiące
 Legenda pieczęci w otoku: {podwójne obrzeżenie ciągłe} + SIEGEL DER GEMEINDE WILKAU + || KREIS // NEUSTADT, O/S.
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} na kartuszu pole pieczęci dzielone w słup, po lewej lemiesz skierowany ostrzem w górę i lemiesz skierowany ostrzem w dół, po prawej wspięty wilk
 Publikacje: –

nr 1064

Wildgrund (Pokrzywna) I

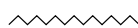
Datacja odcisku: 1820
 Chronologia odcisku: pocz. XIX w.
 Wymiary odcisku: 21 x 24 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Prudniku, sygn. 18053, s. 68 (1820, 1823)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w polu: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} GW
 Publikacje: –

nr 1065

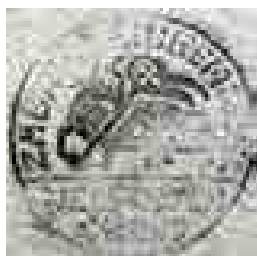

Wildgrund (Pokrzywna) II

Datacja odcisku: 1850
 Chronologia odcisku: 1. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 32 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Prudniku, sygn. 18052, s. 72 (1850)
 Typologia wizerunku: napisowe / motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} WILSCHGRUND:
 GEM: S: || NEYSTAETER | CREYS
 Opis pola pieczęci: litera W, po prawej i lewej lemiesz
 Publikacje: –

nr 1066

Zabierzau (Zabierzów) I

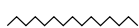
Datacja odcisku: 1807
 Chronologia odcisku: 1. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 32 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Głogówku, sygn. 5462, k. 6 (1807)
 Typologia wizerunku: symbolika religijna
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} ZABIERZAU: GEM: SIGL || NEYSTAETER | CREYS
 Opis pola pieczęci: Agnus Dei – baranek niosący proporzec, skierowany w prawo
 Publikacje: A. Starczewska-Wojnar, SC, s. 468

nr 1067

Zabierzau (Zabierzów) II

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: 1. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 28 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: symbolika religijna
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} ZABIERZAU: GEM: SIGL. || NEUSTAETER | KREIS.
 Opis pola pieczęci: Agnus Dei – baranek niosący proporzec, skierowany w prawo
 Publikacje: –

nr 1068

Zeiselwitz (Czyżowice) I

Datacja odcisku: 1722
 Chronologia odcisku: 1. poł. XVIII w.
 Wymiary odcisku: Ø 24 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: papier na podkładzie z laku
 Kolor odcisku: biały
 Sygnatura akt: APWr, KK, sygn. 162, k. 366 (1722)
 Typologia wizerunku: godło mówiące
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie sznurowe} DAS · G[[EMEI]]N SI[...]EISELWITZ 1708
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie sznurowe} drzewo, na nim ptak, po obu stronach serca, z których wyrasta po 5 kwiatów
 Publikacje: A. Starczewska-Wojnar, NPW, s. 269

nr 1069

Zeiselwitz (Czyżowice) II

Datacja odcisku: 1722
 Chronologia odcisku: 1. poł. XVIII w.
 Wymiary odcisku: Ø 24 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: lak
 Kolor odcisku: czerwony
 Sygnatura akt: APWr, KK, sygn. 162, k. 366 (1722)
 Typologia wizerunku: godło mówiące
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* DAS · GEMEIN SIGILL IN ZEISELWITZ 1708
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie perłkowe}* drzewo, na nim ptak, po obu stronach serca, z których wyrasta po 5 kwiatów
 Publikacje: A. Starczewska-Wojnar, NPW, s. 269

nr 1070

Zeiselwitz (Czyżowice) III

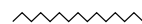
Datacja odcisku: 1822
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – 1832
 Wymiary odcisku: Ø 32 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Prudniku, sygn. 19007, s. 36 (1822)
 Typologia wizerunku: godło mówiące
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* ZEISELWITZ: GEM: S: || NEYSTAETER | CREYS
 Opis pola pieczęci: drzewo, na nim ptak, po obu stronach wysokie drzewo
 Publikacje: –

nr 1071

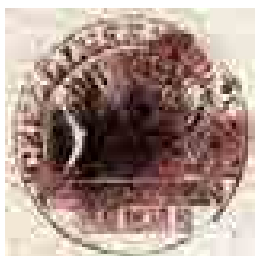

Zeiselwitz (Czyżowice) IV

Datacja odcisku: 1890
 Chronologia odcisku: 1832-1933
 Wymiary odcisku: Ø 32 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Prudniku, sygn. 19017, s. 116 (1849), sygn. 15194, b.p. (1915), sygn. 19015, k. 13 (1927); APOp, SP w Prudniku, sygn. 166, b.p. (1890)
 Typologia wizerunku: godło mówiące
 Legenda pieczęci w otoku: + ZEISELWITZ · GEM: S: NEUSTAEDTER · KR
 Opis pola pieczęci: drzewo, na nim ptak, po obu stronach wysokie drzewo, w dolnej części pola data 1832
 Publikacje: –
 Uwagi: wizerunek utrzymany na pieczęci z 1935 r. (APOp, SO w Prudniku, sygn. 20112, k. 7)

nr 1072

Zellin (Zielina) I

Datacja odcisku: 1809
 Chronologia odcisku: 1. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 32 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Prudniku, sygn. 17403, s. 48 (1809)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* CZELLINER GEM: SIEG: || NEYSTAETER | CREYS
 Opis pola pieczęci: snop zboża
 Publikacje: –

nr 1073

Zellin (Zielina) II

Datacja odcisku: 1853
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 24 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Prudniku, sygn. 17407, s. 195 (1840), sygn. 17605, s. 181 (1853); APOp, SP w Prudniku, sygn. 181, b.p. (1836)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* CZELLIN GEMEIN SIEG: || NEYSTAETER | CREYS
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* snop zboża
 Publikacje: –

nr 1074

Zellin (Zielina) III

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: pocz. XX w.
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911); APOp, SO w Prudniku, sygn. 17503, s. 237 (1907), sygn. 18215, s. 64 (1914)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* * GEMEINDE ZELLIN * || KREIS // NEUSTADT O/S
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe niepełne}* snop zboża
 Publikacje: –

nr 1075

Zellin (Zielina) IV

Datacja odcisku: 1917
 Chronologia odcisku: koniec XIX w.
 – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: APOp, SO w Prudniku, sygn. 17600, s. 114 (1898), sygn. 20133, k. 1 (1915), sygn. 17598, s. 97 (1917), sygn. 17534, b.p. (1933)
 Typologia wizerunku: motywy leśne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* GEMEINDE ZELLIN || KR. NEUSTADT O.S.
 Opis pola pieczęci: drzewo o rozłożystej koronie
 Publikacje: –

nr 1076

Ziabnik (Żabnik) I

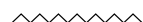
Datacja odcisku: 1836
 Chronologia odcisku: 1. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 32 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Prudniku, sygn. 181, k. 30 (1836)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* ZABNIGER: GEM: SIGIL || NEYSTAETER | CREYS
 Opis pola pieczęci: grabie w słup, za nimi skrzyżowane kosa i cep
 Publikacje: –

nr 1077

Ziabnik (Żabnik) II

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: 1. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 28 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* ZIABNIKER · GEM · SIEG: || NEUSTAETER | KREIS
 Opis pola pieczęci: grabie w słup, za nimi skrzyżowane kosa i cep
 Publikacje: –

nr 1078

Zowade-Golschowitz (Zawada, Goleczowice, kolonia Zawady) I

Datacja odcisku: 1836
 Chronologia odcisku: 1. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Prudniku, sygn. 181, k. 27 (1836)
 Typologia wizerunku: motywy kwietne i zielne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* [...] KLEINDORFFEL || NEYSTAETER | CREYS
 Opis pola pieczęci: trzy kwiaty wyrastające z serca, po obu stronach po jednym ostrzu w słup
 Publikacje: –

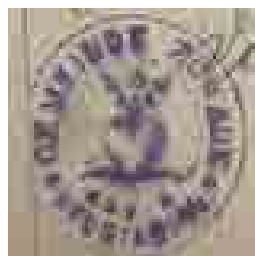
nr 1079

Zowade-Golschowitz (Zawada, Goleczowice, kolonia Zawady) II

Datacja odcisku: 1844
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: 24 x 26 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: APOp, UK w Krapkowicach, sygn. 187, k. 15 (1844); APOp, SO w Prudniku, sygn. 17700, s. 152 (1850); APOp, SO w Głogówku, sygn. 8934, k. 55v (1841), sygn. 12400, k. 56 (1869)
 Typologia wizerunku: motywy kwietne i zielne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* GOLLSCHOWITZ SOWADE || NEYSTAETER | · CREIS ·
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* trzy kwiaty wyrastające z serca, pod nimi napis GEM: SIG:
 Publikacje: –

nr 1080

Zowade (Zawada) III

Datacja odcisku: 1902
 Chronologia odcisku: koniec XIX w.
 – pocz. XX w.
 Wymiary odcisku: 25 x 28 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: APOp, SO w Głogówku, sygn. 12405, k. 119 (1886); APOp, SP w Prudniku, sygn. 171, b.p. (1902); SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: motywy kwietne i zielne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* *GEMEINDE ZOWADE* || KREIS || NEUSTADT O/S.
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* trzy kwiaty wyrastające z serca
 Publikacje: –

nr 1081

Zowade (Zawada) IV

Datacja odcisku: 1932
Chronologia odcisku: pocz. XX w.
Wymiary odcisku: Ø 30 mm
Kształt pieczęci: okrągła
Materiał odcisku: tusz
Kolor odcisku: fioletowy
Sygnatura akt: APOp, SO w Głogówku,
sygn. 8935, k. 112 (1932)
Typologia wizerunku: motywy kwietne
i zielne
Legenda pieczęci w otoku:
{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}
*GEMEINDEVORSTEHER IN
ZOWADE* || KREIS NEUSTADT O/S.
Opis pola pieczęci: {pojedyncze
obrzeżenie ciągłe} trzy kwiaty
wyrastające z serca
Publikacje: –

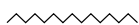

nr 1082

Zülz Schloss (Biała-Zamek)

Datacja odcisku: 1863
Chronologia odcisku: XIX w.
Wymiary odcisku: Ø 28 mm
Kształt pieczęci: okrągła
Materiał odcisku: tusz
Kolor odcisku: czarny
Sygnatura akt: APOp, SO w Prudniku,
sygn. 19239, s. 62 (1863)
Typologia wizerunku: topograficzne /
godło mówiące
Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze
obrzeżenie ciągłe} ZULTZER [...] GEM ||
NEYSTAETER | CREYS
Opis pola pieczęci: zamek, po prawej
cztery kłosa
Publikacje: –

Kreis Obpeln (powiat opolski)

---

nr 1082 - 1300

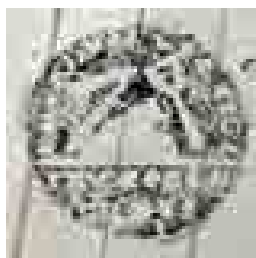
Kreis Oppeln **(powiat opolski)**

---

nr 1082 - 1360

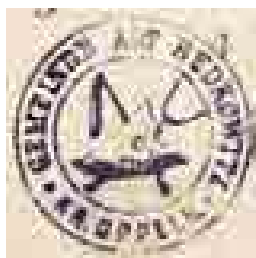
nr 1083

Alt Budkowitz (Stare Budkowice) I

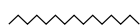
Datacja odcisku: 1858
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 26 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Opolu, sygn. 675, s. 20 (1858)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* BUDKOWIZ GEM SIGL || IN OPPELN | CREYS
 Opis pola pieczęci: lemiesz pługa w pas, po prawej cep, po lewej widły w skos
 Publikacje: opis Wilpert I.11

nr 1084

Alt Budkowitz (Stare Budkowice) II

Datacja odcisku: 1901
 Chronologia odcisku: pocz. XX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 29 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: APOp, RO, sygn. 65880, b.p. (1901)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* * GEMEINDE ALT BUDKOWITZ * || KR. OPPELN.
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* lemiesz pługa, za nim skrzyżowane po prawej cep, po lewej widły
 Publikacje: A. Kulla, AG
 Uwagi: W 1934 r. na pieczęci ten sam wizerunek, zmiana legendy pieczęci, APOp, SP w Opolu, sygn. 413, b.p. (1934)

nr 1085

Alt Poppelau (Popielów) I

Datacja odcisku: 1844
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 21 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, Akta miasta Opola, sygn. 2630, s. 79 (1844); APOp, SP w Opolu, sygn. 413, s. 27 (1833)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: POPELAUER · GEM · SIG · || · OPPLER · | CREYS
 Opis pola pieczęci: pług skierowany w prawo, nad nim 4 ptaki (gwiazdy?)
 Publikacje: A. Kulla, AG, opis Wilpert, I.94

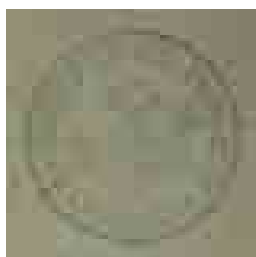
nr 1086

Alt Poppelau (Popielów) II

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 32 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* • GEMEINDE-SIEGEL • || Poppelau | KR. OPPELN.
 Opis pola pieczęci: pług skierowany w prawo, nad nim 4 ptaki
 Publikacje: –

nr 1087

Alt Poppelau (Popielów) III

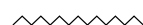
Datacja odcisku: po 1833
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 28 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: APOp, SP w Opolu, sygn. 413, s. 27 (po 1833)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{podwójne obrzeżenie ciągłe}* * GEMEINDE SIEGEL POPPELAU* || KR. | OPPELN
 Opis pola pieczęci: pług skierowany w prawo, nad nim 4 ptaki
 Publikacje: –

nr 1088

Alt Poppelau (Popielów) IV

Datacja odcisku: –
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 28 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: A. Kulla, AG
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* * GEMEINDE-SIEGEL * || Kr. Oppeln | ALT-POPPELAU
 Opis pola pieczęci: pług skierowany w lewo, nad nim 4 sześcioramiennie gwiazdy
 Publikacje: A. Kulla, AG, opis Wilpert I.94

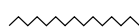

nr 1089

Antonia (Antoniów)

Datacja odcisku: 1854
 Chronologia odcisku: 1781 – XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 25 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, Akta miasta
 Opola, sygn. 2632, s. 120 (1854); APOp,
 SP w Opolu, sygn. 413, s. 17 (1833)
 Typologia wizerunku: motywy leśne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe} * COLONIE
 ANTONIA * || 1781
 Opis pola pieczęci: skrzyżowany topór
 z piłą
 Publikacje: A. Kulla, AG; opis Wilpert I.1

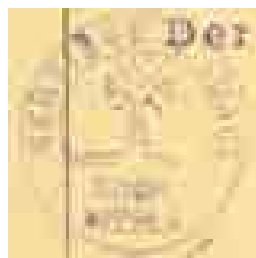
nr 1090

Biadacz (Biadacz) I

Datacja odcisku: 1833
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 22 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Opolu,
 sygn. 413, s. 17 (1833)
 Typologia wizerunku: symbolika
 religijna
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe} [[GEMEINDE
 BIADACZ]] || [[OPPLER | CREYS]]
 Opis pola pieczęci: krzyż
 Publikacje: A. Kulla, AG

nr 1091

Biadacz (Biadacz) II

Datacja odcisku: 1930
 Chronologia odcisku: pocz. XX w. – 1934
 Wymiary odcisku: Ø 27 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: APOp, RO, sygn. 78579,
 b.p. (1930); APOp, SP w Opolu, sygn. 413,
 s. 282 (1934)
 Typologia wizerunku: symbolika
 religijna
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe} GEMEINDE BIADACZ
 || KREIS | OPPELN
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze
 obrzeżenie niepełne ciągłe} krzyż pasyjny
 z promieniami
 Publikacje: opis Wilpert, I.2

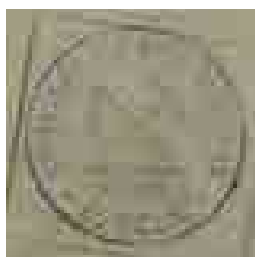
nr 1092

Bierdzan (Bierdzany) I

Datacja odcisku: 1858
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 26 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Oleśnie,
 sygn. 5625, k. 66 (1842); APOp,
 SP w Opolu, sygn. 413, s. 17 (1833);
 sygn 675, s. 11 (1858)
 Typologia wizerunku: motywy
 rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku:
 BIERDZANER GEM: SG || IN OPPLER
 | CREYS
 Opis pola pieczęci: skrzyżowane
 grabie i cep
 Publikacje: A. Kulla, AG; opis Wilpert
 I.3

nr 1093

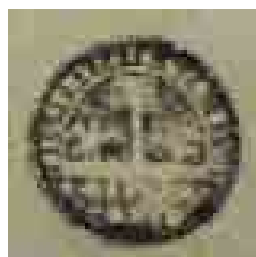

Bierdzan (Bierdzany) II

Datacja odcisku: po 1833
 Chronologia odcisku: koniec XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911);
 APOp, SP w Opolu, sygn. 413, s. 17
 (po 1833)
 Typologia wizerunku: motywy
 rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe} * GEMEINDE-
 STEMPEL BIERDZAN * || KREIS |
 OPPELN.
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe niepełne} skrzyżowane
 grabie i cep
 Publikacje: A. Kulla, AG

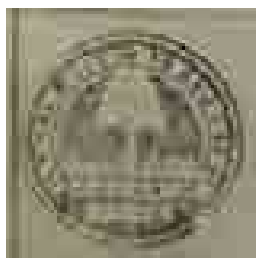
nr 1094

Biestrzinnik (Biestrzynnik) I

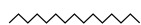
Datacja odcisku: 1833
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 23 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Opolu,
 sygn. 413, s. 17 (1833)
 Typologia wizerunku: motywy leśne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe} BIESTRZINNIK GEM:
 SIEG || * OPPLER * | CREYS
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe} sosna, po prawej
 i lewej stronie ptak z rozłożonymi
 skrzydłami (gołąb?)
 Publikacje: A. Kulla, AG

nr 1095

Biestrzynnik (Biestrzynnik) II

Datacja odcisku: 1833
Chronologia odcisku: XIX w.
Wymiary odcisku: Ø 23 mm
Kształt pieczęci: okrągła
Materiał odcisku: tusz
Kolor odcisku: czarny
Sygnatura akt: APOp, SP w Opolu, sygn. 413, s. 17 (1833); SPW (przed 1911)
Typologia wizerunku: motywy leśne
Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* GEMEIN : SIEG : BIESTRZINIK || OPPELN : | KREIS
Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* sosna na murawie
Publikacje: A. Kulla, AG, opis Wilpert I.4

nr 1096

Birkowitz (Bierkowice) I

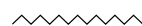
Datacja odcisku: 1833
Chronologia odcisku: XIX w.
Wymiary odcisku: Ø 20 mm
Kształt pieczęci: okrągła
Materiał odcisku: tusz
Kolor odcisku: czarny
Sygnatura akt: A. Kulla, AG
Typologia wizerunku: godło mówiące
Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* BIERCKOWITZ · GEM · S || IN OPPLER | CREYS
Opis pola pieczęci: brzoza
Publikacje: A. Kulla, AG, opis Wilpert I.5
Uwagi: Birke (niem.) brzoza

nr 1097

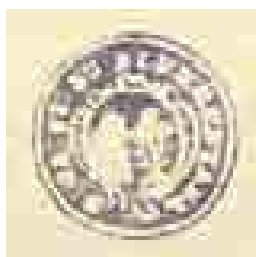

Birkowitz (Bierkowice) II

Datacja odcisku: przed 1911
Chronologia odcisku: pocz. XX w. – 1933
Wymiary odcisku: Ø 30 mm
Kształt pieczęci: okrągła
Materiał odcisku: tusz
Kolor odcisku: niebieski
Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
Typologia wizerunku: godło mówiące
Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* * GEMEINDE BIRKOWITZ * || KREIS OPPELN.
Opis pola pieczęci: brzoza
Publikacje: –

nr 1098

Blumenthal (Krzywa Góra) I

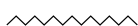
Datacja odcisku: przed 1911
Chronologia odcisku: XIX w.
Wymiary odcisku: Ø 25 mm
Kształt pieczęci: okrągła
Materiał odcisku: tusz
Kolor odcisku: niebieski
Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
Typologia wizerunku: godło mówiące
Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* D : GR : SI : ZU · BLUMENTHAL
Opis pola pieczęci: na ozdobnym kartuszu po prawej krzak (?), po lewej trzy kwiaty
Publikacje: opis Wilpert I.6

nr 1099

Blumenthal (Krzywa Góra) II

Datacja odcisku: przed 1911
Chronologia odcisku: 1773 – XIX w.
Wymiary odcisku: Ø 25 mm
Kształt pieczęci: okrągła
Materiał odcisku: tusz
Kolor odcisku: czarny
Sygnatura akt: SPW (przed 1911); APOp, SP w Opolu, sygn. 413, s. 17 (1833)
Typologia wizerunku: motywy rustykalne
Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* COLONIE · BLUMENTHAL · IN || · OPPLER · | CREYS
Opis pola pieczęci: chłop z cepem na ramieniu, po prawej krzak, po lewej trzy kwiaty
Publikacje: A. Kulla, AG; opis Wilpert I.6. ryc. 13; ryc. F. Stumpe, OFS

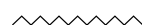

nr 1100

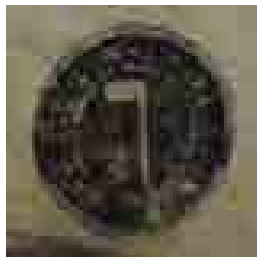
Boguschütz (Boguszyce)

Datacja odcisku: 1833
Chronologia odcisku: XIX w.
Wymiary odcisku: Ø 22 mm
Kształt pieczęci: okrągła
Materiał odcisku: tusz
Kolor odcisku: czarny
Sygnatura akt: APOp, SP w Opolu, sygn. 413, b.p. (1833)
Typologia wizerunku: motywy rustykalne
Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* BOGUSCHITZ : GEM : S || IN OPPELN | CREYS
Opis pola pieczęci: chłop z sierpem znący zboże
Publikacje: A. Kulla, AG

nr 1101

Borrek (Borki, dziś część Opola) I

Datacja odcisku: 1833
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: 20 x 22 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Opolu, sygn. 413, s. 17 (1833); SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: motywy leśne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* [...]
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* topór w słup
 Publikacje: A. Kulla, AG, opis Wilpert I.8

nr 1102

Borrek (Borki, dziś część Opola) II

Datacja odcisku: 1934
 Chronologia odcisku: pocz. XX w. – 1934
 Wymiary odcisku: Ø 32 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: APOp, SP w Opolu, sygn. 413, b.p. (1934)
 Typologia wizerunku: motywy leśne
 Legenda pieczęci w otoku: *{podwójne obrzeżenie ciągłe}* * GEMEINDE [[SIE]]GEL ZU BORREK * || KR. OPPELN
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* topór w słup skierowany ostrzem w dół
 Publikacje: A. Kulla, AG, opis Wilpert I.8

nr 1103

Bowallno (Wawelno) I

Datacja odcisku: 1833
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 22 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Opolu, sygn. 413, s. 18 (1833); SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: symbolika religijna
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* BOWALNOER · GEM: SIGL || IN OPPELN | CREYS
 Opis pola pieczęci: serce ze skrzydłami, na nim siedzący ptak
 Publikacje: A. Kulla, AG, opis Wilpert I.9

nr 1104

Bowallno (Wawelno) II

Datacja odcisku: 1865
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 25 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Opolu, sygn. 413, s. 126 (1865)
 Typologia wizerunku: symbolika religijna
 Legenda pieczęci w otoku: *{podwójne obrzeżenie ciągłe}* * BOWALLNOER GEM : SIEG * || OPPELNER KREIS
 Opis pola pieczęci: serce ze skrzydłami, na nim siedzący ptak
 Publikacje: A. Kulla, AG, opis Wilpert I.9

nr 1105

Bowallno (Wawelno) III

Datacja odcisku: 1934
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w. – 1934
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911); APOp, SP w Opolu, sygn. 413, s. 296 (1934)
 Typologia wizerunku: symbolika religijna
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* * GEMEINDE · SIEGEL BOWALLNO * || OPPELNER KREIS
 Opis pola pieczęci: serce ze skrzydłami, na nim siedzący ptak
 Publikacje: A. Kulla, AG, opis Wilpert I.9, ryc. 36
 Uwagi: ten sam wizerunek na pieczęci z 1936 r. (APOp, RO, sygn. 60146, b.p.)

nr 1106

Brinnitz (Brynica) I

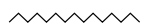
Datacja odcisku: 1858
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 22 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: A. Kulla, AG; APOp, SP w Opolu, sygn. 413, s. 18 (1833); sygn 675, s. 12 (1858)
 Typologia wizerunku: zwierzęta
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* GEMEIN SIG BRINNITZ || OPPLER | CREIS
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* jelen w biegu w prawo
 Publikacje: A. Kulla, AG, opis Wilpert I.10

nr 1107

Brinnitz (Brynica) II

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: XIX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 27 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: zwierzęta
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* GEMEINDE SIEGEL BRINNITZE || OPPELNER || KREIS.
 Opis pola pieczęci: jeleni w biegu w prawo
 Publikacje: opis Wilpert I.10

nr 1108

Carlsruhe (Pokój)

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: 1793 – 1933
 Wymiary odcisku: –
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: Wilpert I.58, ryc. 1
 Typologia wizerunku: zwierzęta / herbowe
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* CARLSRUHER GER: SIEGEL
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* w polu dzielonym w słup po prawej trzy poroża jelenia, po lewej pół pruskiego orła z jabłkiem w szponach
 Publikacje: opis Wilpert I.58, ryc. 1
 Uwagi: wizerunek utrzymany na pieczęci z 1935 r. (AOPop, RO, sygn. 60110, b.p.)

nr 1109

Carmerau, Karmerau (Spórok) I

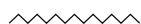
Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: Temida
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* COLLOINIE GE: CARMERAU || OPPLER | CREYS
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* Temida z mieczem w prawej i wagą w lewej ręce
 Publikacje: opis Wilpert I.13

nr 1110

Carmerau, Karmerau (Spórok) II

Datacja odcisku: 1934
 Chronologia odcisku: XIX w. – 1934
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911); APOp, SP w Opolu, sygn. 313, s. 405 (1934)
 Typologia wizerunku: Temida
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* + GEMEINDE CARMERAU + || KREIS OPPELN.
 Opis pola pieczęci: na ozdobnym kartuszu Temida z mieczem w prawej i wagą w lewej ręce
 Publikacje: opis Wilpert I.13

nr 1111

Chmiellowitz (Chmielowice) I

Datacja odcisku: 1833
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Opolu, sygn. 413, s. 18 (1833); APOp, SP w Oleśnie, sygn. 170, b.p. (1884)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* CHMIELLOWITZ
 GEM: S || IN OPPLER | CREYS
 Opis pola pieczęci: snop, za nim skrzyżowane kosa i grabie
 Publikacje: A. Kulla, AG, opis Wilpert I.14

nr 1112

Chmiellowitz (Chmielowice) II

Datacja odcisku: 1933
 Chronologia odcisku: XIX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 28 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911); APOp, RO, sygn. 55357, b.p. (1933)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* * GEMEINDE CHMIELLOWITZ * || KREIS || OPPELN.
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe niepełne}* snop, na nim skrzyżowane kosa i grabie
 Publikacje: A. Kulla, AG, opis Wilpert I.14
 Uwagi: wizerunek utrzymany po 1933 r., A. Kulla, AG

nr 1113

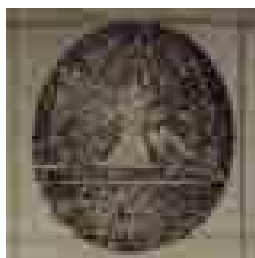

Chobie (Chobie)

Datacja odcisku: 1833
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: 22 x 24 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Opolu,
 sygn. 413, s. 18 (1833)
 Typologia wizerunku: motywy leśne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe} SI: D: GEMEINDE:
 CHOBIE || OPPELN | KREIS
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe} drwał trzymający
 topór nad pieńkiem, nad nimi słońce
 z promieniami
 Publikacje: A. Kulla, AG, opis Wilpert
 I.15
 Uwagi: wizerunek utrzymany
 na pieczęci po 1934 r., A. Kulla, AG

nr 1114

Chronstau (Chrzastowice) I

Datacja odcisku: 1833
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: 25 x 30 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Opolu,
 sygn. 413, s. 19 (1833)
 Typologia wizerunku: motywy leśne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe} Chronstauer Gemein
 Siegel || C[...] | [...]
 Opis pola pieczęci: drzewo
 z rozłożystą koroną, po lewej wbity
 w pień topór
 Publikacje: opis Wilpert I.16, A. Kulla, AG

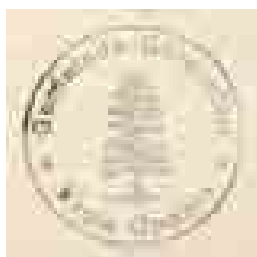
nr 1115

Chronstau (Chrzastowice) II

Datacja odcisku: 1854
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 26 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Opolu,
 sygn. 413, s. 19 (1833); APOp, Akta miasta
 Opola, sygn. 2632, s. 230 (1854)
 Typologia wizerunku: motywy leśne
 Legenda pieczęci w otoku:
 CHRONSTAU GE[[M]]EI [[SI]] ||
 IN OPPEL[[N]] | CREY[[S]] ||
 Opis pola pieczęci: drzewo z rozłożystą
 koroną, po prawej wbity w pień topór
 Publikacje: opis Wilpert I.16, A. Kulla, AG

nr 1116

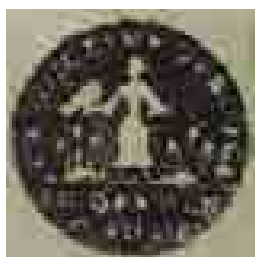

Chronstau (Chrzastowice) III

Datacja odcisku: 1934
 Chronologia odcisku: pocz. XIX w.
 – 1934
 Wymiary odcisku: Ø 34 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: APOp, SP w Opolu,
 sygn. 413, s. 300 (1934)
 Typologia wizerunku: motywy leśne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe} * Gemeinde
 Chronstau * || Kreis Oppeln
 Opis pola pieczęci: świerk
 Publikacje: A. Kulla, AG

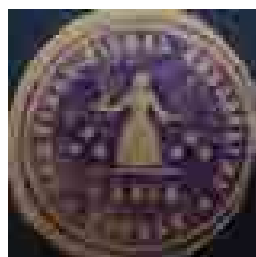
nr 1117

Chrosczina (Chróścina) I

Datacja odcisku: 1833
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 28 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Opolu,
 sygn. 413, s. 19 (1833)
 Typologia wizerunku: inne
 Legenda pieczęci w otoku:
 CHROSCZINA GEM SIGL || IN
 OPPELN | CREYS
 Opis pola pieczęci: kobieta trzymająca
 na prawej ręce ptaka, po prawej i lewej
 stronie po trzy rośliny
 Publikacje: opis Wilpert I.17

nr 1118

Chrosczina (Chróścina) II

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 28 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: inne
 Legenda pieczęci w otoku: {podwójne
 obrzeżenie ciągłe} * GEMEINDE-SIEGEL
 CHROSCZINA * || KREIS | OPPELN
 Opis pola pieczęci: kobieta trzymająca
 na prawej ręce ptaka, po prawej i lewej
 stronie po trzy gwiazdy
 Publikacje: opis Wilpert I.17

nr 1119

Chroszczinna (Chróścina) III

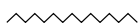
Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: XIX w. – pocz. XX w.
 Wymiary odcisku: Ø 25 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911); APOp, SP w Opolu, sygn. 413, s. 19 (przed 1911)
 Typologia wizerunku: inne
 Legenda pieczęci w otoku: {podwójne obrzeżenie ciągłe} • GEMEINDE CHROSCZINNA • || KREIS OPPELN
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} kobieta trzymająca na prawej ręce ptaka, po prawej i lewej stronie po trzy gwiazdy
 Publikacje: opis Wilpert I.17, A. Kulla, AG

nr 1120

Chroszczinna (Chróścina) IV

Datacja odcisku: 1931
 Chronologia odcisku: pocz. XX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: APOp, RO, sygn. 61992, b.p. (1931)
 Typologia wizerunku: inne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} * GEMEINDE CHROSCZINNA * || KREIS OPPELN
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} kobieta trzymająca w prawej i lewej ręce gałązkę
 Publikacje: wizerunek utrzymany na pieczęci z 1935 r., A. Kulla, AG

nr 1121

Chroszczütz (Chróścice) I

Datacja odcisku: 1833
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 28 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Opolu, sygn. 413, s. 19 (1833); GSA, I. HA, Rep 46b, Schlesien seit 1740, sygn. 3194, b.p. (1787)
 Typologia wizerunku: inne zajęcia ludności
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} CHROSCZITZ GEM: SIGL: || IN OPPELN | CREYS
 Opis pola pieczęci: lemiesz pług, na nim rama z czterech kół
 Publikacje: A. Kulla, AG, opis Wilpert I.18, opisuje jako kościół z wieżą

nr 1122

Chroszczütz (Chróścice) II

Datacja odcisku: 1907
 Chronologia odcisku: 1907 – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: APOp, SP w Opolu, sygn. 413, s. 203 (1907)
 Typologia wizerunku: godło państwowe
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} + GEMEINDE CHROSCZÜTZ + || KREIS OPPELN
 Opis pola pieczęci: orzeł – godło państwowe
 Publikacje: A. Kulla, AG

nr 1123

Chrzowitz (Chrzowice) I

Datacja odcisku: 1833
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 23 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Opolu, sygn. 413, s. 19 (1833)
 Typologia wizerunku: motywy leśne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} [...] || IN OPPLER | CREYS
 Opis pola pieczęci: drwal karczujący pień
 Publikacje: A. Kulla, AG, opis Wilpert I.19

nr 1124

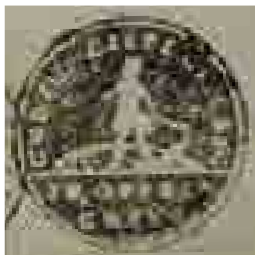

Chrzowitz (Chrzowice) II

Datacja odcisku: 1934
 Chronologia odcisku: XIX w. – 1934
 Wymiary odcisku: 26 x 30 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: SPW (1855); APOp, SP w Opolu, sygn. 413, s. 303 (1934)
 Typologia wizerunku: motywy leśne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} * GEMEINDE CHRZOWITZ * || KREIS-OPPELN.
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} drwal karczujący pień
 Publikacje: A. Kulla, AG, opis Wilpert I.19

nr 1125

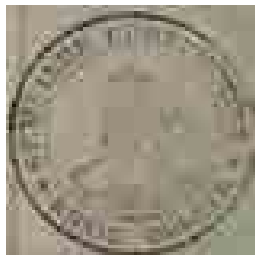

Chrzumczütz (Chrzaszczyce) I

Datacja odcisku: 1833
Chronologia odcisku: 1. poł. XIX w.
Wymiary odcisku: Ø 24 mm
Kształt pieczęci: okrągła
Materiał odcisku: tusz
Kolor odcisku: czarny
Sygnatura akt: APOp, SP w Opolu,
sygn. 413, s. 19 (1833)
Typologia wizerunku: motywy
rustykalne

Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze
obrzeżenie ciągłe} CHRZUMCZITZ
GEM SIG || IN OPPELN | CREYS
Opis pola pieczęci: chłop z kosą
przy pracy
Publikacje: A. Kulla, AG, opis Wilpert
I.20

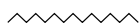
nr 1126

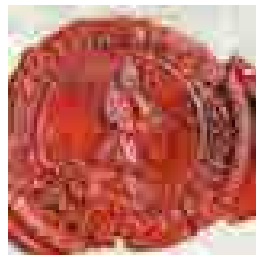
Chrzumczütz (Chrzaszczyce) II

Datacja odcisku: po 1833
Chronologia odcisku: XIX w.
Wymiary odcisku: Ø 24 mm
Kształt pieczęci: okrągła
Materiał odcisku: tusz
Kolor odcisku: czarny
Sygnatura akt: APOp, SP w Opolu,
sygn. 413, s. 19 (po 1833)
Typologia wizerunku: motywy
rustykalne

Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze
obrzeżenie ciągłe} + GEMEINDE
CHRZUMCZÜTZ + || KREIS OPPELN.
Opis pola pieczęci: {pojedyncze
obrzeżenie ciągłe} chłop z kosą
przy pracy
Publikacje: A. Kulla, AG, opis Wilpert
I.20

nr 1127

Comprachtschütz (Kompracheice) I

Datacja odcisku: 1722
Chronologia odcisku: 1. poł. XVIII w.
Wymiary odcisku: Ø 30 mm
Kształt pieczęci: okrągła
Materiał odcisku: lak
Kolor odcisku: czerwony
Sygnatura akt: APWr, KK, sygn. 128,
k. 195 (1722)
Typologia wizerunku: motywy
rustykalne

Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze
obrzeżenie sznurowe} * PIEC GMINV •
KOMPRA[...CZKIEGO
Opis pola pieczęci: {pojedyncze
obrzeżenie ciągłe perłkowe} siewca
siejący ziarno
Publikacje: –

nr 1128

Comprachtschütz (Kompracheice) II

Datacja odcisku: 1833
Chronologia odcisku: 1. poł. XIX w.
Wymiary odcisku: Ø 23 mm
Kształt pieczęci: okrągła
Materiał odcisku: tusz
Kolor odcisku: czarny
Sygnatura akt: APOp, SP w Opolu,
sygn. 413, s. 19 (1833)
Typologia wizerunku: motywy
rustykalne

Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze
obrzeżenie ciągłe} COMPRACHZITZ
GEM S || IN · OPPELN | CREYS
Opis pola pieczęci: chłop w kapeluszu
wsparty prawą ręką o laskę, palący
fajkę, po jego prawej i lewej stronie
po trzy kwiaty
Publikacje: opis Wilpert I.62, A. Kulla,
AG

nr 1129

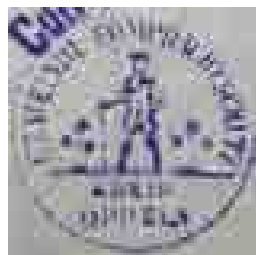

Comprachtschütz (Kompracheice) III

Datacja odcisku: 1906
Chronologia odcisku: 1. poł. XX w.
Wymiary odcisku: Ø 30 mm
Kształt pieczęci: okrągła
Materiał odcisku: tusz
Kolor odcisku: niebieski
Sygnatura akt: APOp, SP w Opolu,
sygn. 413, s. 202 (1906)
Typologia wizerunku: motywy
rustykalne

Legenda pieczęci w otoku: {podwójne
obrzeżenie ciągłe} GEMEINDE
COMPRACHCZÜTZ || KREIS | OPPELN
Opis pola pieczęci: chłop w kapeluszu
wsparty prawą ręką o laskę, palący
fajkę, po jego prawej i lewej stronie
po trzy kwiaty
Publikacje: opis Wilpert I.62, A. Kulla,
AG

nr 1130

Comprachtschütz (Kompracheice) IV

Datacja odcisku: 1930
Chronologia odcisku: pocz. XX w. – 1933
Wymiary odcisku: Ø 29 mm
Kształt pieczęci: okrągła
Materiał odcisku: tusz
Kolor odcisku: fioletowy
Sygnatura akt: APOp, RO, sygn. 73319,
b.p. (1930)
Typologia wizerunku: motywy
rustykalne

Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze
obrzeżenie ciągłe} GEMEINDE
COMPRACHTSCHÜTZ || KREIS |
OPPELN
Opis pola pieczęci: chłop w kapeluszu
wsparty prawą ręką o laskę, palący fajkę,
po jego prawej i lewej stronie po trzy
kwiaty
Publikacje: opis Wilpert I.62, A. Kulla, AG
Uwagi: ten sam wizerunek na pieczęci
z 1937 r. (APOp, RO, sygn. 73319, b.p.)

nr 1131

Creuzthal, Kreuzthal (Krzyżowa Dolina) I

Datacja odcisku: 1833
 Chronologia odcisku: 1. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: 18 x 20 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Opolu,
 sygn. 413, s. 19 (1833)
 Typologia wizerunku: Temida
 Legenda pieczęci w otoku: [...] U L S : D A L D O
 Opis pola pieczęci: Temida z mieczem
 w prawej ręce i wagą w lewej
 Publikacje: opis Wilpert I.62, A. Kulla, AG

nr 1132

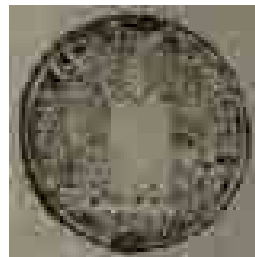

Creuzthal, Kreuzthal (Krzyżowa Dolina) II

Datacja odcisku: 1849
 Chronologia odcisku: 1. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 24 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Opolu,
 sygn. 413, s. 48 (1849)
 Typologia wizerunku: Temida
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe} KOL : GEMEINDE
 KREUTZTHAL || OPPELN: | KREIS
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe} Temida z mieczem
 w prawej ręce i wagą w lewej, po prawej
 pod mieczem roślina
 Publikacje: opis Wilpert I.62, A. Kulla, AG

nr 1133

Czarnowanz (Czarnowąsy) I

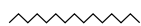
Datacja odcisku: 1833
 Chronologia odcisku: 1. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 22 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Opolu,
 sygn. 413, s. 20 (1833)
 Typologia wizerunku: symbolika
 religijna
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe} [...] CRE [...]
 Opis pola pieczęci: biskup z pastorałem
 – święty Norbert
 Publikacje: opis Wilpert I.21; A. Kulla,
 AG; opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar,
 SC, s. 466

nr 1134

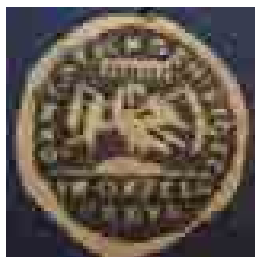

Czarnowanz (Czarnowąsy) II

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 32 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: symbolika
 religijna
 Legenda pieczęci w otoku: {podwójne
 obrzeżenie ciągłe} * GEMEINDE-
 VORSTAND CZARNOWANZ. REG.
 BEZ. OPPELN.
 Opis pola pieczęci: biskup
 z pastorałem – święty Norbert
 Publikacje: opis Wilpert I.21, A. Kulla, AG
 Uwagi: wizerunek utrzymany
 na pieczęci z 1934 r. (APOp, RO,
 sygn. 65176, b.p.)

nr 1135

Dammratsch (Domaradz) I

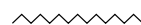
Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: 1. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 28 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: motywy
 rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe} DAMRATSCH GEM :
 SIGEL || IN · OPPELN | CREYS
 Opis pola pieczęci: grabie w słup,
 za nimi skrzyżowane cep z kosą, przed
 nimi ptak (łabędź?) na podstawie
 Publikacje: opis Wilpert I.23, ryc. 3,
 A. Kulla, AG

nr 1136

Dammratsch (Domaradz) II

Datacja odcisku: 1934
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w.
 – 1934
 Wymiary odcisku: Ø 28 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: APOp, SP w Opolu,
 sygn. 413, s. 312 (1934)
 Typologia wizerunku: motywy
 rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe} DAMMRATSCH GEM.
 SIEGEL || KREIS | OPPELN
 Opis pola pieczęci: grabie w słup,
 za nimi skrzyżowane cep z kosą,
 przed nimi ptak (łabędź?) na podstawie
 Publikacje: opis Wilpert I.23, ryc. 3,
 A. Kulla, AG

nr 1137

Dammratschhammer (Domaradzka Kuźnia) I

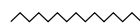
Datacja odcisku: 1833
 Chronologia odcisku: 1. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 26 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Opolu,
 sygn. 413, s. 20 (1833); APOp,
 SO w Kluczborku, sygn. 5573,
 k. 47 (1828)
 Typologia wizerunku: godło mówiące
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe}* G : S DAMRATSCH :
 HAMER : || OPPELER | CREIS
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe}* młot w pas
 Publikacje: opis Wilpert I.24, A. Kulla, AG

nr 1138

Dammratschhammer (Domaradzka Kuźnia) II

Datacja odcisku: 1934
 Chronologia odcisku: koniec XIX w.
 – 1934
 Wymiary odcisku: Ø 26 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: APOp, SP w Opolu,
 sygn. 413, s. 313 (1934)
 Typologia wizerunku: godło mówiące
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe}* GEMEINDE
 DAMMRATSCHHAMMER || KREIS
 OPPELN | *
 Opis pola pieczęci: leżący młot
 ostrzem w górę
 Publikacje: A. Kulla, AG

nr 1139

Dammratschhammer Colonie (Domaradzka Kuźnia – Kolonia)

Datacja odcisku: 1833
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 26 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Opolu,
 sygn. 413, s. 20 (1833); APOp, RO,
 sygn. 63576, b.p. (1895)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe}* COLONIE.
 DAMRATSCHHAMER || IN OPPLER |
 CREYS
 Opis pola pieczęci: pasterz z różgą
 w prawej i biczem w lewej ręce, po prawej
 dwie gęsi, po lewej trzy gęsi (owce?)
 Publikacje: A. Kulla, AG, opis Wilpert, I.24

nr 1140

Danietz (Daniec) I

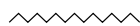
Datacja odcisku: 1833
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 26 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Opolu,
 sygn. 413, s. 20 (1833); APOp, Akta
 miasta Opola, sygn. 2632, s. 131 (1854)
 Typologia wizerunku: motywy leśne
 Legenda pieczęci w otoku:
 DANIETZER GEM SIGEL || IN OPPLER
 | CREYS
 Opis pola pieczęci: topór wbity
 w pieniek, za nim obok grabie w słup
 Publikacje: A. Kulla, AG, opis Wilpert,
 I.25

nr 1141

Danietz (Daniec) II

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 28 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: Wilpert, I.25, ryc. 7
 Typologia wizerunku: motywy leśne
 Legenda pieczęci w otoku: *{podwójne
 obrzeżenie ciągłe}* DANIETZER GEM:
 SIEGEL || IM OPPELNER | KREISE
 Opis pola pieczęci: topór wbity
 w pieniek, za nim obok grabie w słup
 Publikacje: A. Kulla, AG, opis Wilpert,
 I.25

nr 1142

Dembio (Dębic) I

Datacja odcisku: 1833
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 26 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Opolu,
 sygn. 413, s. 20 (1833)
 Typologia wizerunku: godło mówiące
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe}* GEMEIN SIEG ·
 DEMBIO || OPPLER | CREIS
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe}* drzewo (dąb?)
 Publikacje: A. Kulla, AG, opis Wilpert,
 I.26

nr 1143

Dembio (Dębie) II

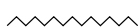
Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: 30 x 25 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: godło mówiące
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* * DORF DEMBIE * || KREIS OPPELN
 Opis pola pieczęci: dąb
 Publikacje: A. Kulla, AG, opis Wilpert, I.26

nr 1144

Dembio (Dębie) III

Datacja odcisku: 1934
 Chronologia odcisku: koniec XIX w. – 1934
 Wymiary odcisku: 30 x 25 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: APOp, SP w Opolu, sygn. 413, s. 318 (1934)
 Typologia wizerunku: godło mówiące
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* * DORF DEMBIO * || KREIS OPPELN
 Opis pola pieczęci: dąb
 Publikacje: A. Kulla, AG, opis Wilpert, I.26

nr 1145

Dembiohammer (Dębska Kuźnia) I

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 22 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: godło mówiące / inne zajęcia ludności
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* [...] DEMBIO HAMER [...] SIEGEL
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* dwa skrzyżowane młoty (kilofy?)
 Publikacje: opis Wilpert, I.26

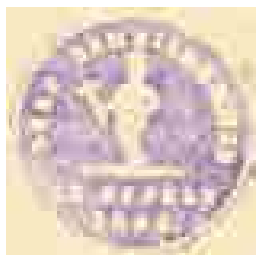
nr 1146

Dembiohammer (Dębska Kuźnia) II

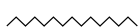
Datacja odcisku: 1833
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 26 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Opolu, sygn. 413, s. 20 (1833)
 Typologia wizerunku: godło mówiące / inne zajęcia ludności
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* DEMBIOHAMMER OPPELNSCHER CREIS
 Opis pola pieczęci: górnik z kilofem w prawej dłoni
 Publikacje: opis Wilpert, I.27; A. Kulla, AG

nr 1147

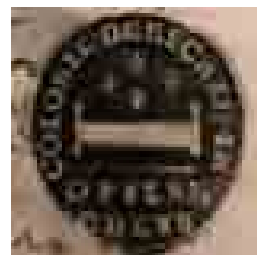

Dembiohammer (Dębska Kuźnia) III

Datacja odcisku: 1924
 Chronologia odcisku: 1889 – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 26 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: APOp, RO, sygn. 80701, b.p. (1924)
 Typologia wizerunku: godło mówiące / inne zajęcia ludności
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* DORF DEMBIOHAMMER || KR. OPPELN | 1889.
 Opis pola pieczęci: górnik z kilofem w prawej dłoni
 Publikacje: opis Wilpert, I.27; A. Kulla, AG

nr 1148

Derschau (Suchy Bór) I

Datacja odcisku: 1857
 Chronologia odcisku: 1773 – XIX w.
 Wymiary odcisku: 22 x 25 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Opolu, sygn. 413, s. 21a (1833), sygn. 493, b.p. (1857), SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: motywy leśne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie perełkowe}* COLONIE · DERSCHAU · IN || OPPLER | CREYS
 Opis pola pieczęci: piła w pas, nad nią cztery ptaki (krzyżyki?)
 Publikacje: A. Kulla, AG, opis Wilpert, I.28

nr 1149

Derschau (Suchy Bór) II

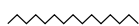
Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: 24 x 28 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: Wilpert, ryc. 20
 Typologia wizerunku: motywy leśne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* * COLONIE DERSCHAU * || KREIS | OPPELN.
 Opis pola pieczęci: piła w pas, nad nią cztery krzyżyki
 Publikacje: A. Kulla, AG, opis Wilpert, I.28, ryc. 20

nr 1150

Derschau (Suchy Bór) III

Datacja odcisku: 1930
 Chronologia odcisku: pocz. XX w. – 1945
 Wymiary odcisku: Ø 28 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: brązowy
 Sygnatura akt: APOp, RO, sygn. 73319, k. 8 (1930), b.p. (1934)
 Typologia wizerunku: motywy leśne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* * COLONIE DERSCHAU * || KREIS | OPPELN
 Opis pola pieczęci: piła w pas, nad nią cztery rozetki
 Publikacje: –

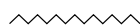

nr 1151

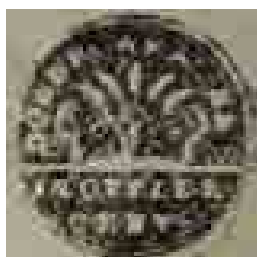

Dombrowitz (Dąbrowice)

Datacja odcisku: 1833
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 26 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Opolu, sygn. 413, s. 21a (1833)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* DO[[MBR]]OWITZ [[GE. S:]] || IN OPPELN | CREYS
 Opis pola pieczęci: grabie w słup, za nimi dwa skrzyżowane cepy
 Publikacje: A. Kulla, AG, opis Wilpert, I.31

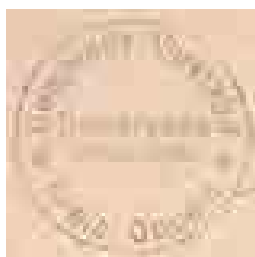
nr 1152

Dombrowka (Dąbrowka Górna) I

Datacja odcisku: 1833
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 26 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Opolu, sygn. 413, s. 21a (1833); APOp, SO w Krapkowicach, sygn. 358, s. 58 (1822), sygn. 1085, b.p. (1823), sygn. 337, s. 64 (1841), sygn. 2578, s. 312 (1862)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* DOMBROWKA · GEM S || IN OPPLER | CREYS
 Opis pola pieczęci: roślina o pięciu łodygach (zboże?), po prawej i lewej sierp skierowany do środka pola
 Publikacje: A. Kulla, AG, opis Wilpert, I.33

nr 1153

Dombrowka (Dąbrowka Górna) II

Datacja odcisku: 1912
 Chronologia odcisku: pocz. XX w.
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: APOp, SO w Krapkowicach, sygn. 504, b.p. (1912)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w otoku i w polu: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* * Gemeinde-Vorstand * || Kreis Oppeln.
 W polu: Dombrowka | an der Oder
 Publikacje: –

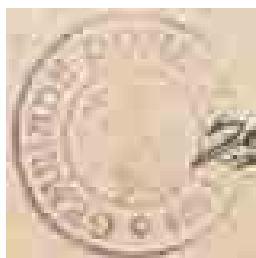
nr 1154

Dometzko (Domecko) I

Datacja odcisku: 1833
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 26 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Opolu, sygn. 413, s. 21a (1833)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* [...]ETZKO
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* chłop w motyką na ramieniu zwrócony w prawo, po lewej drzewko
 Publikacje: A. Kulla, AG, opis Wilpert, I.32

nr 1155

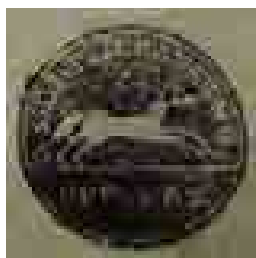

Dometzko (Domecko) II

Datacja odcisku: 1898
 Chronologia odcisku: 1898 – 1934
 Wymiary odcisku: Ø 29 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: APOp, RO, sygn. 54636, b.p. (1898); APOp, SP w Opolu, sygn. 413, s. 324 (1934)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* * GEMEINDE DOMETZKO 1898
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* chłop z łopatą (motyką?) na ramieniu skierowany w prawo, po lewej drzewko, po prawej ptak
 Publikacje: A. Kulla, AG, opis Wilpert, I.32

nr 1156

Dziekanstwo (Dziekaństwo) I

Datacja odcisku: 1833
 Chronologia odcisku: pocz. XX w.
 Wymiary odcisku: Ø 23 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Opolu, sygn. 413, s. 21a (1833)
 Typologia wizerunku: zwierzęta
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* G SIEG DZIEKANSTWO. || OPP. CRS
 Opis pola pieczęci: koń w biegu skierowany w lewo
 Publikacje: A. Kulla, AG, opis Wilpert, I.35

nr 1157

Dziekanstwo (Dziekaństwo) II

Datacja odcisku: pocz. XX w.
 Chronologia odcisku: pocz. XX w.
 Wymiary odcisku: Ø 29 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: A. Kulla, AG
 Typologia wizerunku: zwierzęta
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* Gemeinde Dziekanstwo || Kreis Oppeln
 Opis pola pieczęci: koń w biegu skierowany w prawo
 Publikacje: A. Kulla, AG, opis Wilpert, I.35

nr 1158

Ellguth Proskau (Ligota Prószkowska) I

Datacja odcisku: 1833
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 23 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Opolu, sygn. 413, s. 21b (1833)
 Typologia wizerunku: zwierzęta
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* GEM: S ELLGUTH PROSKAU || OPPLER | CREIS
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* jeleni w skoku skierowany w prawo
 Publikacje: A. Kulla, AG, opis Wilpert, I.96

nr 1159

Ellguth Proskau (Ligota Prószkowska) II

Datacja odcisku: 1904
 Chronologia odcisku: pocz. XX w.
 Wymiary odcisku: Ø 29 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Prudniku, sygn. 19687, k. 37 (1904)
 Typologia wizerunku: zwierzęta
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* · GEMEINDE ELLGUTH PROSKAU · || KR. OPPELN.
 Opis pola pieczęci: jeleni skierowany w lewo z odwróconą głową
 Publikacje: opis Wilpert, I.96

nr 1160

Ellguth Proskau (Ligota Prószkowska) III

Datacja odcisku: 1925
 Chronologia odcisku: pocz. XX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 31 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: APOp, RO, sygn. 63567, b.p. (1925)
 Typologia wizerunku: zwierzęta
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* * GEMEINDE ELLGUTH-PROSKAU * || Kr. Oppeln
 Opis pola pieczęci: jeleni skierowany w lewo
 Publikacje: opis Wilpert, I.96

nr 1161

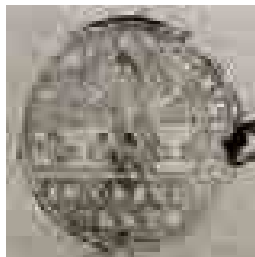
Ellguth Turawa (Ligota Turawska)

Datacja odcisku: 1833
Chronologia odcisku: XIX w.
Wymiary odcisku: Ø 26 mm
Kształt pieczęci: okrągła
Materiał odcisku: tusz
Kolor odcisku: czarny
Sygnatura akt: APOp, SP w Opolu,
sygn. 413, s. 21b (1833)
Typologia wizerunku: motywy
rustykalne

Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze
obrzeżenie ciągłe} EL[[LGUTH
TU]]RAWA SIGL || IN OPPELN | CREYS
Opis pola pieczęci: dwie skrzyżowane
kossy z ostrzami w dół, nad nimi sierp
w słup skierowany ostrzem w prawo
Publikacje: A. Kulla, AG, opis Wilpert,
I.122; rysunek J. Farys, KZT, Cz. 1:
Dzieje gminy, Opole 2013, cz. 7 Ligota
Turawska

nr 1162

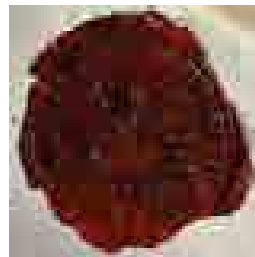

Falkowitz (Falkowice) I

Datacja odcisku: 1858
Chronologia odcisku: XIX w.
Wymiary odcisku: 24 x 26 mm
Kształt pieczęci: owalna
Materiał odcisku: tusz
Kolor odcisku: czarny
Sygnatura akt: APOp, SP w Opolu,
sygn. 413, s. 21b (1833), sygn. 675,
s. 35 (1858)
Typologia wizerunku: motywy
kwietne i zielne

Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze
obrzeżenie ciągłe} FALKOWIZER GEM:
SIGL || IN OPPELN | CREYS
Opis pola pieczęci: trzy lilie
wyrastające z jednej łodygi, po prawej
i lewej kielich
Publikacje: A. Kulla, AG, opis Wilpert,
I.36, ryc. nr 34

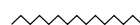
nr 1163

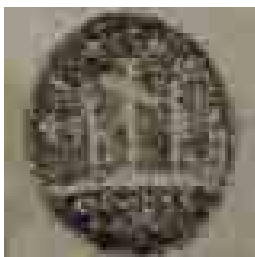
Falkowitz (Falkowice) II

Datacja odcisku: 1858
Chronologia odcisku: XIX w.
Wymiary odcisku: 24 x 26 mm
Kształt pieczęci: owalna
Materiał odcisku: lak
Kolor odcisku: czerwony
Sygnatura akt: APOp, SP w Opolu,
sygn. 675, s. 43 (1858)
Typologia wizerunku: motywy kwietne
i zielne

Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze
obrzeżenie ciągłe} FALKO[[WIZER]] GEM:
SIGL || IN OPPELN | CREYS
Opis pola pieczęci: trzy lilie wyrastające
z jednej łodygi, po prawej i lewej kielich
Publikacje: A. Kulla, AG, opis Wilpert,
I.36, ryc. nr 34

nr 1164

Fallmirowitz (Falmirowice) I

Datacja odcisku: 1833
Chronologia odcisku: XIX w.
Wymiary odcisku: 22 x 26 mm
Kształt pieczęci: owalna
Materiał odcisku: tusz
Kolor odcisku: czarny
Sygnatura akt: APOp, SP w Opolu,
sygn. 413, s. 21b (1833)
Typologia wizerunku: symbolika
religijna

Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze
obrzeżenie ciągłe} [[GEM. SIG.
FALLMIRO]]WITZ || OPPELN |
[[CREYS]]
Opis pola pieczęci: na podłożu wysoki
krzyż pomiędzy dwoma sosnami
Publikacje: A. Kulla, AG, opis Wilpert,
I. 37, ryc. nr 4

nr 1165

Fallmirowitz (Falmirowice) II

Datacja odcisku: 1901
Chronologia odcisku: 1901 – 1933
Wymiary odcisku: Ø 30 mm
Kształt pieczęci: okrągła
Materiał odcisku: tusz
Kolor odcisku: niebieski
Sygnatura akt: APOp, SP w Opolu,
sygn. 413, s. 194 (1901)
Typologia wizerunku: godło
państwowe

Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze
obrzeżenie ciągłe} · GEMEINDE
FALLMIROWITZ · || KREIS OPPELN
Opis pola pieczęci: orzeł – godło
państwowe
Publikacje: A. Kulla, AG

nr 1166

Finkenstein (Brzezie) I

Datacja odcisku: 1854
Chronologia odcisku: XIX w.
Wymiary odcisku: 24 x 26 mm
Kształt pieczęci: owalna
Materiał odcisku: tusz
Kolor odcisku: czarny
Sygnatura akt: APOp, SP w Opolu,
sygn. 413, s. 21b (1833); APOp, Akta
miasta Opola, sygn. 2632, s. 135 (1854)
Typologia wizerunku: motywy
rustykalne

Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze
obrzeżenie ciągłe} COLONIE ·
FINKENSTEIN · IN || · OPPLER · | CREYS
Opis pola pieczęci: z podłoża wyrastają
trzy wysokie kłosa, po prawej i lewej
trzy niskie źdźbła trawy
Publikacje: A. Kulla, AG, opis Wilpert,
I. 38

nr 1167

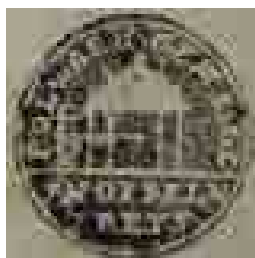

Finkenstein (Brzezcie) II

Datacja odcisku: 1895
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 25 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911); APOp, SP w Opolu, sygn. 413, s. 175 (1895)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} GEMEINDE FINKENSTEIN || KREIS | OPPELN
 Opis pola pieczęci: z podłoża wyrastają trzy wysokie kłosa, po prawej i lewej trzy niskie źdźbła trawy
 Publikacje: A. Kulla, AG, opis Wilpert, I. 38

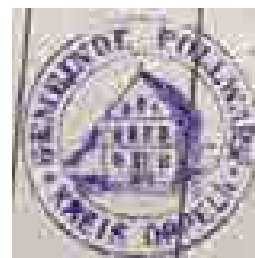
nr 1168

Follwark (Folwark) I

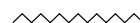
Datacja odcisku: 1833
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 26 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Opolu, sygn. 413, s. 21b (1833)
 Typologia wizerunku: topograficzne / godło mówiące
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} FOLWARK · GEM : SIGL || IN OPPELN | CREYS
 Opis pola pieczęci: wiata przykryta dachem, przed wiatą grabie poziomo skierowane w prawo
 Publikacje: A. Kulla, AG, opis Wilpert, I. 40

nr 1169

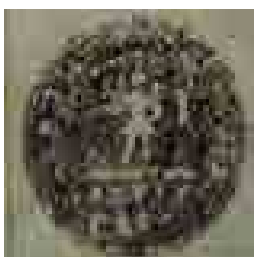

Follwark (Folwark) II

Datacja odcisku: 1919
 Chronologia odcisku: pocz. XX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 29 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: APOp, SP w Opolu, sygn. 283, b.p. (1919)
 Typologia wizerunku: topograficzne / godło mówiące
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} + GEMEINDE FOLLWARK + || KREIS OPPELN
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} wysoki dwupiętrowy budynek przykryty spadzistym dachem, przed budynkiem grabie poziomo skierowane w prawo
 Publikacje: A. Kulla, AG, opis Wilpert, I. 40

nr 1170

Frauendorf (Wróblin) I

Datacja odcisku: 1833
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: 24 x 26 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Opolu, sygn. 413, s. 21b (1833)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} [...] || IN OPPELN | CREYS
 Opis pola pieczęci: chłop z kosą na ramieniu
 Publikacje: A. Kulla, AG, opis Wilpert, I. 39

nr 1171

Frauendorf (Wróblin) II

Datacja odcisku: 1934
 Chronologia odcisku: koniec XIX w. – 1934
 Wymiary odcisku: Ø 28 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911), APOp, SP w Opolu, sygn. 413, s. 350 (1934)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} * GEMEINDE-SIEGEL FRAUENDORF * || KR. OPPELN.
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} chłop z kosą na ramieniu
 Publikacje: A. Kulla, AG, opis Wilpert, I. 39

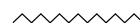

nr 1172

Friedrichsfelde (Rzędów)

Datacja odcisku: 1833
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: 24 x 26 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Opolu, sygn. 413, s. 21b (1833)
 Typologia wizerunku: motywy leśne / inne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} FRIDRICH'S FELD.
 GEM: SI: || OPPLER | CREIS
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} w polu dzielonym w słup po prawej wysokie drzewo, po lewej pięć gwiazd
 Publikacje: A. Kulla, AG, opis Wilpert, I. 41, ryc. nr 17; rysunek pieczęci J. Farys, KZT, cz. 1: *Dzieje gminy*, Opole 2013, cz. 9 Rzędów

Gemeindeschulze

Reich-Sparkasse Oppeln Nr. 7608

Nb. Nr.

Landrat OPPELN
eing: 27. OKT 1934
Nr.   Ant.

Frauendorf, den 25. Okt 1934
Ober Oppeln

*Die Frau Landrat
in Oppeln*

L. T. Schmidt aus Gemeindefinanz

*Die Gemeindefinanz
Abteilung*

*Gemeindefinanz
L. I.*

Gewinnrechnung Nr. 20. Oktober 1934

Landrat OPPELN
eing: 22. OKT 1934
Nr.   Ant.

*Ihre Lektur
in Oppeln wird hiermit
sichergestellt. Beste Grüße*

Gute Gemeindefinanz

nr 1173

Friedrichsgrätz (Grodziec) I

Datacja odcisku: 1833
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: 22 x 24 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Opolu, sygn. 413, s. 21b (1833)
 Typologia wizerunku: symbolika religijna
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* [...]
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* na okrągłej tarczy otoczonej gałązkami baranek z proporcem – Agnus Dei, nad tarczą korona
 Publikacje: A. Kulla, AG; opis Wilpert, I. 42; A. Starczewska-Wojnar, SC, s. 468

nr 1174

Friedrichsgrätz (Grodziec) II

Datacja odcisku: 1929
 Chronologia odcisku: pocz. XX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 31 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: APOp, RO, sygn. 68670, b.p. (1929, 1931)
 Typologia wizerunku: symbolika religijna
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* GEMEINDE FRIEDRICHSGRÄTZ || KR OPPELN
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* na okrągłej tarczy otoczonej gałązkami Agnus Dei, nad tarczą korona
 Publikacje: A. Kulla, AG, opis Wilpert, I. 42

nr 1175

Friedrichsthal (Zagwińdzie) I

Datacja odcisku: 1833
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 26 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Opolu, sygn. 413, s. 21 (1833)
 Typologia wizerunku: inne zajęcia ludności
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* FRIEDRICHSTHAL GEM. S || IN OPPELN | CREYS
 Opis pola pieczęci: kuźnia
 Publikacje: A. Kulla, AG; opis Wilpert, I. 43, ryc. 39; ryc. F. Stumpe, OFS

nr 1176

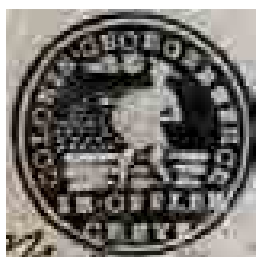

Friedrichsthal (Zagwińdzie) II

Datacja odcisku: 1926
 Chronologia odcisku: pocz. XX w. – 1934
 Wymiary odcisku: Ø 29 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: APOp, SP w Opolu, sygn. 413, s. 357 (1926, 1934)
 Typologia wizerunku: inne zajęcia ludności
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}*
 * GEMEINDE FRIEDRICHSTHAL || MIT CREUZBURGERHÜTTE // KREIS – OPPELN.
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* na kartuszu skrzyżowane kilof z młotem
 Publikacje: A. Kulla, AG, opis Wilpert, I. 43, ryc. 39

nr 1177

Georgenwerk (Bukowo) I

Datacja odcisku: 1780
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 26 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Kluczborku, sygn. 5574, k. 4 (1780); APOp, SP w Opolu, sygn. 413, s. 21 (1833)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* COLONIE · GEORGENWERCK || IN · OPPLER | CREYS
 Opis pola pieczęci: siewca w kapeluszu skierowany w prawo, wysiewa prawą ręką ziarno, obok siewcy trzy ptaki (?)
 Publikacje: A. Kulla, AG, opis Wilpert, I. 44

nr 1178

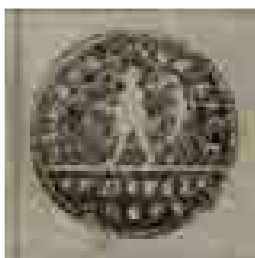
Georgenwerk (Bukowo) II

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: pocz. XX w.
 Wymiary odcisku: Ø 32 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* * COLONIE GEORGENWERCK * || KREIS OPPELN
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* siewca w kapeluszu skierowany w prawo, wysiewa prawą ręką ziarno
 Publikacje: A. Kulla, AG, opis Wilpert, I. 44, ryc. 12, ryc. F. Stumpe, OFS

nr 1179

Gorek (Górki) I

Datacja odcisku: 1833
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 26 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Opolu, sygn. 413, s. 21 (1833); GSA, I. HA, Rep 46b, Schlesien seit 1740, sygn. 3194, b.p. (1787)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} GOREKE[.] · GEM : SIGL || IN OPPELE: | CREYS
 Opis pola pieczęci: chłop z kosą na ramieniu skierowany w prawo
 Publikacje: A. Kulla, AG, opis Wilpert, I. 45

nr 1180

Gorek (Górki) II

Datacja odcisku: 1924
 Chronologia odcisku: koniec XIX w. – 1933
 Wymiary odcisku: 27 x 29 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: APOp, RO, sygn. 62866, b.p. (1893), sygn. 61470, b.p. (1924), sygn. 77653, b.p. (1924)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {podwójne obrzeżenie ciągłe} GOREKER GEM. SIEGEL || IM OPPELNER | KREIS
 Opis pola pieczęci: chłop z kosą na ramieniu skierowany w prawo
 Publikacje: A. Kulla, AG, opis Wilpert, I. 45

nr 1181

Goslawitz (Gosławice, obecnie część Opola) I

Datacja odcisku: 1833
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – XIX w.
 Wymiary odcisku: 24 x 26 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Opolu, sygn. 413, b.p. (1833)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} GOSLAWIZ GEM: SIGL || IN OPPELE | CREYS
 Opis pola pieczęci: lemiesz pługa wbity w ziemię, za nim ostrze kosy w pas
 Publikacje: A. Kulla, AG, opis Wilpert, I. 46

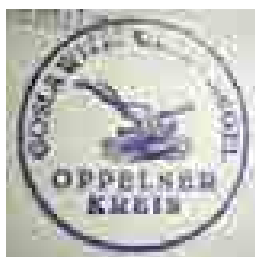
nr 1182

Goslawitz (Gosławice, obecnie część Opola) II

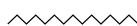
Datacja odcisku: 1929
 Chronologia odcisku: koniec XIX w. – 1931
 Wymiary odcisku: Ø 26 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: APOp, RO, sygn. 68678, b.p. (1923), sygn. 46929, b.p. (1929)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {podwójne obrzeżenie ciągłe} GOSLAWITZ. GEM.-SIEGEL || OPPELNER | KREIS
 Opis pola pieczęci: pług skierowany w lewo
 Publikacje: A. Kulla, AG, opis Wilpert, I. 46

nr 1183

Goslawitz (Gosławice, obecnie część Opola) III

Datacja odcisku: 1934
 Chronologia odcisku: 1932 – 1934
 Wymiary odcisku: Ø 26 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: APOp, RO, sygn. 53251, k. 7 (1932, 1934); APOp, SP w Opolu, sygn. 413, s. 362 (1934)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} GOSLAWITZ. GEM.-SIEGEL || OPPELNER | KREIS
 Opis pola pieczęci: pług skierowany w lewo
 Publikacje: A. Kulla, AG, opis Wilpert, I. 46

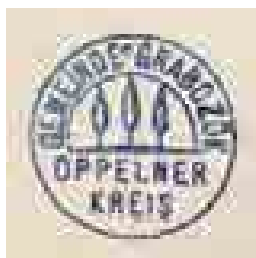
nr 1184

Grabczok (Grabczok) I

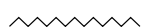
Datacja odcisku: 1833
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 26 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Opolu, sygn. 413, s. 21 (1833)
 Typologia wizerunku: motywy leśne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} · GRABCZOK KOLONIA SIEG:
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} trzy topole
 Publikacje: A. Kulla, AG, opis Wilpert, I. 47

nr 1185

Grabczok (Grabczok) II

Datacja odcisku: 1934
 Chronologia odcisku: XIX w. – 1934
 Wymiary odcisku: Ø 23 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911); APOp, SP w Opolu, sygn. 413, s. 364 (1934)
 Typologia wizerunku: motywy leśne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* GEMEINDE • GRABCZOK || OPPELNER | KREIS
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* trzy topole
 Publikacje: A. Kulla, AG; opis Wilpert, I. 47, ryc. nr 37

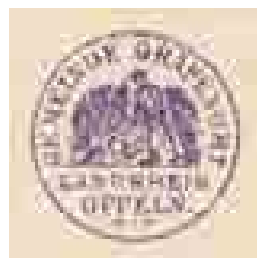
nr 1186

Gräfenort (Grotowice, obecnie część Opola) I

Datacja odcisku: 1833
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 26 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Opolu, sygn. 413, s. 21 (1833); APOp, USC w Grodzcu, sygn. 101, s. 1 (1882)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* COLONIE • GRAEVENORT : IN || OPELER | • CREYS •
 Opis pola pieczęci: chłop z sierpem przy pracy, po lewej i prawej zboże
 Publikacje: A. Kulla, AG, opis Wilpert, I. 48

nr 1187

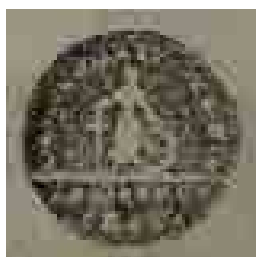

Gräfenort (Grotowice, obecnie część Opola) II

Datacja odcisku: 1934
 Chronologia odcisku: XIX w. – 1937
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911); APOp, RO, sygn. 50206, b.p. (1937); APOp, SP w Opolu, sygn. 413, s. 368 (1934)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* GEMEINDE GRÄFENORT || LANDKREIS | OPPELN. (pod napisem ornament ozdobny)
 Opis pola pieczęci: chłop z kosą przy pracy, po lewej i prawej zboże
 Publikacje: A. Kulla, AG, opis Wilpert, I. 48

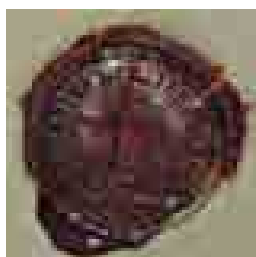
nr 1188

Groschowitz (Groszowice, obecnie część Opola) I

Datacja odcisku: 1833
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 26 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Opolu, sygn. 413, s. 21 (1833); GSA, I. HA, Rep 46b, Schlesien seit 1740, sygn. 3194, b.p. (1787)
 Typologia wizerunku: symbolika religijna
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* GROSCHOWITZ [[G]]EM SIG || IN OPPELN | CREYS
 Opis pola pieczęci: kobieta z mieczem w prawej i połową koła w lewej ręce – św. Katarzyna
 Publikacje: A. Kulla, AG, opis Wilpert, I. 49; opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, SC, s. 466

nr 1189

Groschowitz (Groszowice, obecnie część Opola) II

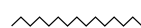
Datacja odcisku: 1833
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 26 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: lak
 Kolor odcisku: czerwony
 Sygnatura akt: APOp, SP w Opolu, sygn. 413, s. 21 (1833)
 Typologia wizerunku: symbolika religijna
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* GEMEINDE GROSCHOWITZ || IN OPPLER | CREYS
 Opis pola pieczęci: kobieta z mieczem w prawej i połową koła w lewej ręce – św. Katarzyna
 Publikacje: A. Kulla, AG, opis Wilpert, I. 49

nr 1190

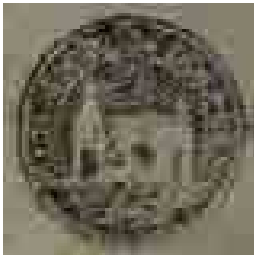
Groschowitz (Groszowice, obecnie część Opola) III

Datacja odcisku: 1933
 Chronologia odcisku: pocz. XIX w. – 1937
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: APOp, RO, sygn. 50206, b.p. (1933, 1937)
 Typologia wizerunku: symbolika religijna
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* * GEMEINDE GROSCHOWITZ, KR. OPPELN * || XXX
 Opis pola pieczęci: kobieta z mieczem w prawej i połową koła w lewej ręce – św. Katarzyna
 Publikacje: A. Kulla, AG

nr 1191

Gross Döbern (Dobrzeń Wielki) I

Datacja odcisku: 1833
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w.
 – XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 26 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Opolu,
 sygn. 413, s. 21a (1833)
 Typologia wizerunku: topograficzne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe}* GEM : S · GROSS
 DOEBERN || [[OPPELN | CREYS]]
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe}* kościół
 Publikacje: A. Kulla, AG, opis Wilpert,
 I. 29; opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar,
 SC, s. 463

nr 1192

Gross Döbern (Dobrzeń Wielki) II

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 26 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: topograficzne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe}* GEMEINDE SIGL:
 GROSS DOEBERN || OPPELNER | KREIS
 Opis pola pieczęci: kościół
 Publikacje: opis Wilpert, I. 29

nr 1193

Gross Döbern (Dobrzeń Wielki) III

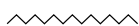
Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 26 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: topograficzne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe}* • GEMEINDE SGL:
 GROSS DOEBERN • || KREIS | OPPELN
 Opis pola pieczęci: kościół
 Publikacje: opis Wilpert, I. 29

nr 1194

Gross Döbern (Dobrzeń Wielki) IV

Datacja odcisku: 1930
 Chronologia odcisku: pocz. XX w.
 – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 31 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: APOp, RO, sygn. 65661,
 b.p. (1928), sygn. 54571, b.p. (1930)
 Typologia wizerunku: topograficzne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe}* * GEMEINDE
 GROSS-DÖBERN * || KREIS | OPPELN.
 Opis pola pieczęci: kościół
 Publikacje: opis Wilpert, I. 29

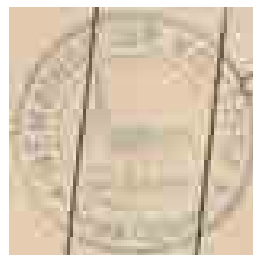
nr 1195

Gross Kottor (Kotórz Wielki) I

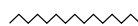
Datacja odcisku: 1833
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w.
 – XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 26 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Opolu,
 sygn. 413, s. 23 (1833); APOp, Akta
 miasta Opola, sygn. 2632, s. 263 (1854)
 Typologia wizerunku: topograficzne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe}* GROS KOTTORS
 GEM S || IN OPPELN | CREYS
 Opis pola pieczęci: kościół
 Publikacje: A. Kulla, AG, opis Wilpert,
 I. 67, ryc. 26; J. Farys, KZT, cz. 1: *Dzieje
 gminy, Opole 2013, cz. 6 Kotórz Wielki;*
 opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, SC,
 s. 463

nr 1196

Gross Kottor (Kotórz Wielki) II

Datacja odcisku: 1928
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w.
 – XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 35 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: APOp, RO, sygn. 70550,
 b.p. (1928)
 Typologia wizerunku: topograficzne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe}* * GEMEINDE GR.
 KOTTORZ * || Kreis Oppeln
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe}* kościół
 Publikacje: A. Kulla, AG, opis Wilpert,
 I. 67, ryc. 26

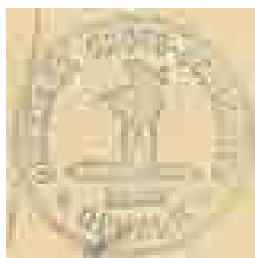
nr 1197

Gross Schimmnitz (Zimnice Wielkie) I

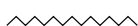
Datacja odcisku: 1854
Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – XIX w.
Wymiary odcisku: Ø 26 mm
Kształt pieczęci: okrągła
Materiał odcisku: tusz
Kolor odcisku: czarny
Sygnatura akt: APOp, SP w Opolu, sygn. 413, s. 30 (1833); APOp, Akta miasta Opola, sygn. 2632, s. 265 (1854)
Typologia wizerunku: motywy rustykalne
Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} GEM: SIEG. GR. SCHUMNIZ || OPPELER | CREIS
Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} chłop z motyką (drwał z toporem?) na ramieniu
Publikacje: A. Kulla, AG, opis Wilpert, I. 107

nr 1198

Gross Schimmnitz (Zimnice Wielkie) II

Datacja odcisku: 1930
Chronologia odcisku: koniec XIX w. – 1934
Wymiary odcisku: Ø 27 mm
Kształt pieczęci: okrągła
Materiał odcisku: tusz
Kolor odcisku: niebieski
Sygnatura akt: APOp, RO, sygn. 78547, b.p. (1930); APOp, SP w Opolu, sygn. 413, s. 379 (1934)
Typologia wizerunku: motywy rustykalne
Legenda pieczęci w otoku: {podwójne obrzeżenie ciągłe} * GEMEINDE GROSS-SCHIMNITZ * || KREIS | OPPELN
Opis pola pieczęci: chłop z motyką (drwał z toporem?) na ramieniu
Publikacje: A. Kulla, AG, opis Wilpert, I. 107

nr 1199

Grudschütz (Grudziec, obecnie dzielnica Opola) I

Datacja odcisku: 1722
Chronologia odcisku: XVIII w.
Wymiary odcisku: 22 x 20 mm
Kształt pieczęci: owalna
Materiał odcisku: lak
Kolor odcisku: czerwony
Sygnatura akt: APWr, KK, sygn. 128, k. 323 (1722)
Typologia wizerunku: zwierzęta
Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} * GRVTZICKI : GMIN {ozdobny ornament}
Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} na gałęzi dwa ptaki skierowane ku sobie
Publikacje: –

nr 1200

Grudschütz (Grudziec, obecnie dzielnica Opola) II

Datacja odcisku: 1831
Chronologia odcisku: XVIII w. – 1831
Wymiary odcisku: Ø 22 mm
Kształt pieczęci: okrągła
Materiał odcisku: tusz
Kolor odcisku: czarny
Sygnatura akt: APOp, SP w Opolu, sygn. 413, s. 6 (1831); GSA, I. HA, Rep 46b, Schlesien seit 1740, sygn. 3194, b.p. (1787)
Typologia wizerunku: zwierzęta
Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} + GRVTZICKI GMIN
Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} na gałęzi dwa ptaki skierowane ku sobie
Publikacje: –

nr 1201

Grudschütz (Grudziec, obecnie dzielnica Opola) III

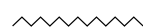
Datacja odcisku: 1878
Chronologia odcisku: 1831 – koniec XIX w.
Wymiary odcisku: Ø 26 mm
Kształt pieczęci: okrągła
Materiał odcisku: tusz
Kolor odcisku: niebieski
Sygnatura akt: APOp, SP w Opolu, sygn. 413, s. 21 (1833), sygn. 675, s. 45 (1858), APOp, RO, Wydział II, sygn. 3597, b.p. (1878)
Typologia wizerunku: motywy rustykalne
Legenda pieczęci w otoku: GEMEINDE GRUDCZÜTZ || OPPELNER | CREIS
Opis pola pieczęci: miska z ziarnami
Publikacje: A. Kulla, AG, opis Wilpert, I. 50
Uwagi: wg Wilperta jest to miska z jajami

nr 1202

Grudschütz (Grudziec, obecnie dzielnica Opola) IV

Datacja odcisku: 1913
Chronologia odcisku: koniec XIX w. – 1934
Wymiary odcisku: Ø 30 mm
Kształt pieczęci: okrągła
Materiał odcisku: tusz
Kolor odcisku: niebieski
Sygnatura akt: APOp, RO, Wydział II, sygn. 3598, b.p. (1913), APOp, SP w Opolu, sygn. 413, s. 381 (1934)
Typologia wizerunku: motywy rustykalne
Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} GEMEINDE GRUDSCHÜTZ || OPPELNER | KREIS.
Opis pola pieczęci: miska z ziarnami
Publikacje: A. Kulla, AG, opis Wilpert, I. 50, ryc. 10

nr 1203

Halbendorf (Półwieś, obecnie dzielnica Opola) I

Datacja odcisku: 1833
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 26 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Opolu, sygn. 413, s. 21 (1833)
 Typologia wizerunku: topograficzne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* G SIEG HALBENDORFF || OPPELER | CREIS
 Opis pola pieczęci: jednopiętrowy budynek
 Publikacje: A. Kulla, AG, opis Wilpert, I. 51

nr 1204

Halbendorf (Półwieś, obecnie dzielnica Opola) II

Datacja odcisku: 1833
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 26 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Opolu, sygn. 413, s. 21 (1833)
 Typologia wizerunku: topograficzne / motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* GEMEIN S: HALBENDORFF || Oppeler Creis
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe niepełne}* jednopiętrowy budynek, po prawej pług, snop i nad nim sierp, po lewej grabie, cep i kosa na skos
 Publikacje: A. Kulla, AG, opis Wilpert, I. 51

nr 1205

Halbendorf (Półwieś, obecnie dzielnica Opola) III

Datacja odcisku: 1934
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 37 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: APOp, SP w Opolu, sygn. 413, s. 384 (1934)
 Typologia wizerunku: topograficzne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* * Gemeinde Halbendorf * || Krs. Oppeln
 Opis pola pieczęci: jednopiętrowy budynek – kaplica
 Publikacje: A. Kulla, AG, opis Wilpert, I. 51

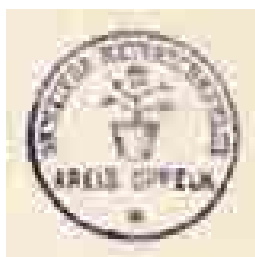
nr 1206

Heinrichsfelde (Grabie) I

Datacja odcisku: 1833
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 22 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Opolu, sygn. 413, s. 22 (1833)
 Typologia wizerunku: inne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* –
 Opis pola pieczęci: kosz?
 Publikacje: A. Kulla, AG, opis Wilpert, I. 52

nr 1207

Heinrichsfelde (Grabie) II

Datacja odcisku: 1934
 Chronologia odcisku: XIX w. – 1934
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911), APOp, SP w Opolu, sygn. 413, s. 386 (1934)
 Typologia wizerunku: motywy kwietne i zielne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* GEMEINDE HEINRICHSFELDE || KREIS OPPELN | *
 Opis pola pieczęci: doniczka, w niej pięć kwiatów (kwiat i cztery liście?) wyrastających z jednej łodygi
 Publikacje: A. Kulla, AG, opis Wilpert, I. 52

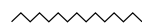

nr 1208

Hirschfelde (Kaniów)

Datacja odcisku: 1833
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 26 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Opolu, sygn. 413, s. 22 (1833)
 Typologia wizerunku: godło mówiące
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* COLONIE HIRSCHFELDE || OPPLER | CREYS
 Opis pola pieczęci: jelen w skoku skierowany w prawo, po prawej trzy drzewa
 Publikacje: A. Kulla, AG, opis Wilpert, I. 53

nr 1209

Horst (Świerkle) I

Datacja odcisku: 1833
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: 24 x 26 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Opolu, sygn. 413, s. 22 (1833)
 Typologia wizerunku: zwierzęta
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* HORSCHT GMEI. SIEG
 Opis pola pieczęci: jelen w skoku w prawo nad drzewem, po lewej za jeleniem wysokie drzewo
 Publikacje: A. Kulla, AG, opis Wilpert, I. 54

nr 1210

Horst (Świerkle) II

Datacja odcisku: 1934
 Chronologia odcisku: pocz. XX w. – 1934
 Wymiary odcisku: Ø 31 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911), APOp, SP w Opolu, sygn. 413, s. 395 (1934)
 Typologia wizerunku: zwierzęta
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* • GEMEINDE-VORSTAND • || ZU HORST
 Opis pola pieczęci: jelen w skoku w prawo nad murawą, po lewej za jeleniem wysokie drzewo
 Publikacje: A. Kulla, AG, opis Wilpert, I. 54

nr 1211

Hüttendorf (Lasy, obecnie część Ozimka)

Datacja odcisku: 1833
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: 21 x 23 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Opolu, sygn. 413, s. 22 (1833)
 Typologia wizerunku: godło mówiące / motywy leśne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* [...] || OPPLER | [[CREYS]]
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* chłop z toporem (młotem?) rąbiący drewno
 Publikacje: A. Kulla, AG, opis Wilpert, I. 55

nr 1212

Jaschkowitz (Jaśkowice) I

Datacja odcisku: 1833
 Chronologia odcisku: 1831 – koniec XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 26 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Opolu, sygn. 413, s. 22 (1833)
 Typologia wizerunku: topograficzne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* IASCHKOWITZ GEM: SIG || IN · OPPELN | CREYS
 Opis pola pieczęci: dwa budynki, nad nimi drzewo, po lewej dwa drzewa
 Publikacje: A. Kulla, AG, opis Wilpert, I. 56

nr 1213

Jaschkowitz (Jaśkowice) II

Datacja odcisku: 1934
 Chronologia odcisku: pocz. XX w. – 1934
 Wymiary odcisku: Ø 28 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: APOp, SP w Opolu, sygn. 413, s. 397 (1934)
 Typologia wizerunku: topograficzne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* * GEMEINDE JASCHKOWITZ * || KREIS. OPPELN.
 Opis pola pieczęci: dwa budynki, nad nimi drzewo, po lewej dwa drzewa
 Publikacje: A. Kulla, AG, opis Wilpert, I. 56

nr 1214

Jellowa (Jelowa) I

Datacja odcisku: 1854
 Chronologia odcisku: 1831 – koniec XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 26 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Opolu, sygn. 413, s. 22 (1833); APOp, Akta miasta Opola, sygn. 2632, b.p. (1854)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne / zwierzęta
 Legenda pieczęci w otoku: IELLOWA GEM SIGEL || IN : OPPELN | CREYS
 Opis pola pieczęci: po prawej chłop, po lewej koń trzymany za lejce, skierowany do środka pola
 Publikacje: A. Kulla, AG, opis Wilpert, I. 57

nr 1215

Jellowa (Jełowa) II

Datacja odcisku: 1864
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 26 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Opolu, sygn. 413, s. 22 (1864)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne / zwierzęta
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} GEMEINDE JELLOWA || KREIS | OPPELN.
 Opis pola pieczęci: po prawej chłop, po lewej koń trzymany za lejce, skierowany do środka pola
 Publikacje: A. Kulla, AG, opis Wilpert, I. 57

nr 1216

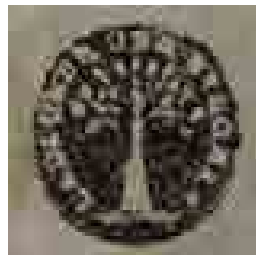

Jellowa (Jełowa) III

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: koniec XIX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 26 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} * GEMEINDE JELLOWA * || KREIS | OPPELN
 Opis pola pieczęci: po prawej chłop, po lewej koń trzymany za lejce, skierowany do środka pola
 Publikacje: A. Kulla, AG, opis Wilpert, I. 57
 Uwagi: wizerunek utrzymany na pieczęci z 1935 r. (APOp, RO, sygn. 77779, b.p.)

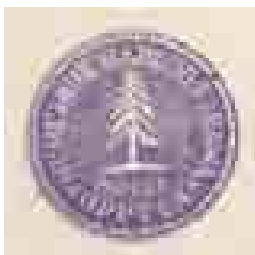
nr 1217

Kadlub Turawa (Kadlub Turawski) I

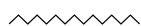
Datacja odcisku: 1833
 Chronologia odcisku: 1833 – koniec XIX w.
 Wymiary odcisku: 24 x 26 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Opolu, sygn. 413, s. 22 (1833)
 Typologia wizerunku: motywy leśne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} KADLUBER GEM: SIEGEL *
 Opis pola pieczęci: drzewo liściaste
 Publikacje: A. Kulla, AG, opis Wilpert, I. 123

nr 1218

Kadlub Turawa (Kadlub Turawski) II

Datacja odcisku: 1934
 Chronologia odcisku: koniec XIX w. – 1934
 Wymiary odcisku: Ø 26 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911); APOp, SP w Opolu, sygn. 413, s. 402 (1934)
 Typologia wizerunku: motywy leśne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} · GEMEINDE KADLUB-TURAWA · || KREIS || OPPELN
 Opis pola pieczęci: świerk
 Publikacje: A. Kulla, AG, opis Wilpert, I. 123

nr 1219

Kempa (Kępa) I

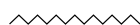
Datacja odcisku: 1833
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – XIX w.
 Wymiary odcisku: 24 x 26 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Opolu, sygn. 413, s. 22 (1833)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} KEMPAER GEM: SIGEL || IN OPPELN | CREYS
 Opis pola pieczęci: grabie w słup, za nimi skrzyżowane kosa i cep
 Publikacje: A. Kulla, AG, opis Wilpert, I. 59

nr 1220

Kempa (Kępa) II

Datacja odcisku: 1932
 Chronologia odcisku: koniec XIX w. – 1934
 Wymiary odcisku: Ø 28 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: APOp, RO, sygn. 47028, b.p. (1932); APOp, SP w Opolu, sygn. 413, s. 407 (1934)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} GEMEINDE KEMPA || KREIS OPPELN
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} grabie w słup, za nimi skrzyżowane kosa i cep
 Publikacje: A. Kulla, AG, opis Wilpert, I. 59

nr 1221

Klein Döbern (Dobrzeń Mały)

Datacja odcisku: 1833
Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – XIX w.
Wymiary odcisku: Ø 26 mm
Kształt pieczęci: okrągła
Materiał odcisku: tusz
Kolor odcisku: czarny
Sygnatura akt: APOp, SP w Opolu, sygn. 413, s. 21a (1833)
Typologia wizerunku: motywy rustykalne
Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* KL. DOEBERN GEM SIGL || IN OPPLER | CREYS
Opis pola pieczęci: chłop z widłami (szpadlem) wbitym w ziemię, skierowany w prawo
Publikacje: A. Kulla, AG, opis Wilpert, I. 30
Uwagi: wizerunek utrzymany na pieczęci z 1936 r. (APOp, RO, sygn. 66011, b.p.)

nr 1222

Klein Kottorz (Kotórz Mały) I

Datacja odcisku: 1833
Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – XIX w.
Wymiary odcisku: 22 x 26 mm
Kształt pieczęci: owalna
Materiał odcisku: tusz
Kolor odcisku: czarny
Sygnatura akt: APOp, SP w Opolu, sygn. 413, s. 23 (1833), GSA, I. HA, Rep 46b, Schlesien seit 1740, sygn. 3194, b.p. (1787)
Typologia wizerunku: motywy rustykalne
Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* GEM: SIG: KL: KOTTORS || OPPELER | CREIS
Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* lemiesz pługa w pas, skierowany w lewo, nad nim trzy kłosa
Publikacje: A. Kulla, AG, opis Wilpert, I. 68, ryc. nr 9; J. Farys, KZT, cz. 1: *Dzieje gminy*, Opole 2013, cz. 5 Kotórz Mały

nr 1223

Klein Kottorz (Kotórz Mały) II

Datacja odcisku: 1934
Chronologia odcisku: pocz. XX w. – 1934
Wymiary odcisku: Ø 35 mm
Kształt pieczęci: okrągła
Materiał odcisku: tusz
Kolor odcisku: fioletowy
Sygnatura akt: APOp, SP w Opolu, sygn. 413, s. 411 (1934)
Typologia wizerunku: motywy rustykalne
Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* * GEMEINDE KLEIN KOTTORZ * || KREIS OPPELN.
Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* sierp w pas, skierowany w lewo, nad nim trzy kłosa
Publikacje: A. Kulla, AG

nr 1224

Klein Schimnitz (Zimnice Małe)

Datacja odcisku: 1833
Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – XIX w.
Wymiary odcisku: Ø 26 mm
Kształt pieczęci: okrągła
Materiał odcisku: tusz
Kolor odcisku: czarny
Sygnatura akt: APOp, SP w Opolu, sygn. 413, s. 30 (1833)
Typologia wizerunku: topograficzne
Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* KL · SCHOMNITZ · GEM || IN : OPPELN | · CREYS ·
Opis pola pieczęci: kościół, kaplica (?)
Publikacje: A. Kulla, AG, opis Wilpert, I. 68, ryc. nr 9

nr 1225

Kobyllno (Kobylno) I

Datacja odcisku: 1854
Chronologia odcisku: XIX w.
Wymiary odcisku: Ø 26 mm
Kształt pieczęci: okrągła
Materiał odcisku: tusz
Kolor odcisku: czarny
Sygnatura akt: APOp, SP w Opolu, sygn. 413, s. 23 (1833); APOp, Akta miasta Opola, sygn. 2632, s. 133 (1854)
Typologia wizerunku: godło mówiące
Legenda pieczęci w otoku: *{podwójne obrzeżenie ciągłe}* GEMEINDE KOBYLLNO. || OPPELNER | KREIS.
Opis pola pieczęci: kobyła skierowana w prawo, pod nią źrebę przy karmieniu
Publikacje: A. Kulla, AG, opis Wilpert, I. 60

nr 1226

Kobyllno (Kobylno) II

Datacja odcisku: 1934
Chronologia odcisku: koniec XIX w.
Wymiary odcisku: Ø 30 mm
Kształt pieczęci: okrągła
Materiał odcisku: tusz
Kolor odcisku: czarny
Sygnatura akt: SPW (przed 1911), APOp, SP w Opolu, sygn. 413, s. 417 (1934)
Typologia wizerunku: godło mówiące
Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* * GEMEINDE KOBYLLNO * || KREIS OPPELN
Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* kobyła skierowana w prawo
Publikacje: A. Kulla, AG, opis Wilpert, I. 60

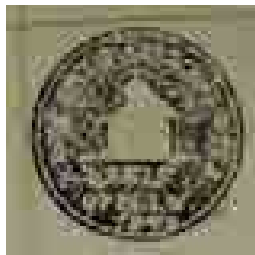
nr 1227

Kollanowitz (Kolanowice) I

Datacja odcisku: 1833
 Chronologia odcisku: pocz. XIX w. – 1849
 Wymiary odcisku: 20 x 22 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Opolu, sygn. 413, s. 23 (1833)
 Typologia wizerunku: inne formy zatrudnienia ludności
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* G[...]LANOWITZ || OPPLER | CREYS
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* koło ze szprychami, pod nim topór wbity ukośnie ostrzem w dół
 Publikacje: A. Kulla, AG

nr 1228

Kollanowitz (Kolanowice) II

Datacja odcisku: 1849
 Chronologia odcisku: 1849 – koniec XIX w.
 Wymiary odcisku: 24 x 26 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Opolu, sygn. 413, s. 23 (1849)
 Typologia wizerunku: topograficzne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* K : DOM : AMT D: KOLLANOWITZ || KREIS | OPPELN, | 1849
 Opis pola pieczęci: kościół
 Publikacje: A. Kulla, AG, opis Wilpert, I. 61

nr 1229

Kollanowitz (Kolanowice) III

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: koniec XIX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 29 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: topograficzne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* * GEMEINDE KOLLANOWITZ * || KREIS OPPELN
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* kościół
 Publikacje: A. Kulla, AG, opis Wilpert, I. 61

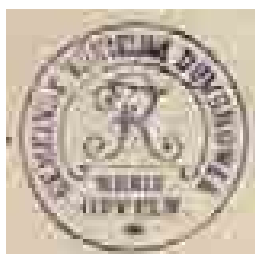
nr 1230

Königlich Dombrowka (Dąbrówka Dolna) I

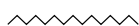
Datacja odcisku: 1833
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 26 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Opolu, sygn. 413, s. 21a (1833)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* DOMBROWKA KON:
 G: S: || IN: OPPLER | CREYS
 Opis pola pieczęci: monogram FR
 Publikacje: A. Kulla, AG, opis Wilpert, I. 34

nr 1231

Königlich Dombrowka (Dąbrówka Dolna) II

Datacja odcisku: 1925
 Chronologia odcisku: koniec XIX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: APOp, RO, sygn. 63576, b.p. (1925), SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* GEMEINDE KÖNIGLICH DOMBROWKA || KREIS | OPPELN. (pod napisem mały ornament ozdobny)
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* monogram FR
 Publikacje: A. Kulla, AG, opis Wilpert, I. 34

nr 1232

Königlich Neudorf (Nowa Wieś Królewska, obecnie część Opola) I

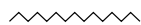
Datacja odcisku: 1833
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 26 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Opolu, sygn. 413, s. 26 (1833)
 Typologia wizerunku: napisowe / godło państwowe
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* NEUDORFF KONL:
 GEM: S: || OPPLER | CREIS
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* litera N, nad nią orzeł – godło państwowe
 Publikacje: A. Kulla, AG, opis Wilpert, I. 86

nr 1233

Königlich Neudorf (Nowa Wieś Królewska, obecnie część Opola) II

Datacja odcisku: 1925
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 26 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: APOp, USC w Otmęcie, sygn. 174, b.p. (1925)
 Typologia wizerunku: napisowe / godło państwowe
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* NEUDORF-KÖNIGLICH || N | OPPELNER | KREIS.
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* godło państwowe – orzeł
 Publikacje: A. Kulla, AG, opis Wilpert, I. 86

nr 1234

Königlich Sakrau (Zakrzów, od 1899 część Opola) I

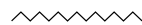
Datacja odcisku: 1833
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: 24 x 26 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Opolu, sygn. 413, s. 29 (1833)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* SACKRAU KOE GEM: SIGEL || IN OPPLER | CREYS
 Opis pola pieczęci: pług skierowany w prawo
 Publikacje: A. Kulla, AG, opis Wilpert, I. 103

nr 1235

Königlich Sakrau (Zakrzów, od 1899 część Opola) II

Datacja odcisku: 1873
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 26 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: zielony
 Sygnatura akt: APOp, Powiatowy Inspektorat Szkolny, sygn. 76, b.p. (1873)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{podwójne obrzeżenie ciągłe}* GEM-SIEGEL KOEN. SAKRAU || OPPELNER | KREIS.
 Opis pola pieczęci: pług skierowany w prawo
 Publikacje: –

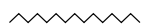

nr 1236

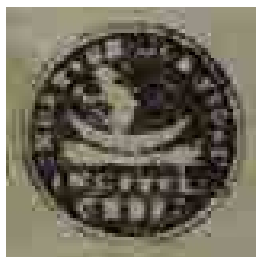

Königshuld (Osowiec)

Datacja odcisku: 1934
 Chronologia odcisku: koniec XIX w. – 1934
 Wymiary odcisku: Ø 34 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: APOp, SP w Opolu, sygn. 413, s. 419 (1934)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w otoku i w polu: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* * Gemeinde-Vorstand * || Kreis Oppeln.
 W polu: Königshuld (*nad i pod napisem ornament*)
 Publikacje: A. Kulla, AG; J. Farys, KZT, cz. 1: *Dzieje gminy*, Opole 2013, cz. 8 Osowiec

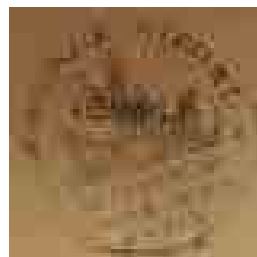
nr 1237

Konty (Kąty Opolskie) I

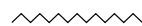
Datacja odcisku: 1833
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 26 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Opolu, sygn. 413, s. 23 (1833)
 Typologia wizerunku: inne formy zatrudnienia ludności
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* KONTYER GEM: SIGEL || IN OPPELN | CREYS
 Opis pola pieczęci: rybak w kapeluszu, z wiosłem w wodzie, na łódce
 Publikacje: A. Kulla, AG, opis Wilpert, I. 64

nr 1238

Konty (Kąty Opolskie) II

Datacja odcisku: 1924
 Chronologia odcisku: pocz. XX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 28 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, USC w Otmęcie, sygn. 174, b.p. (1924)
 Typologia wizerunku: inne formy zatrudnienia ludności
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* * GEMEINDE SIEGEL * || KONTY | OPPELNER | KREIS
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* rybak w kapeluszu, z wiosłem w wodzie, na łódce
 Publikacje: A. Kulla, AG, opis Wilpert, I. 64, ryc. 23

nr 1239

Kossorowitz (Kosorowice) I

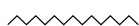
Datacja odcisku: 1833
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 26 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Opolu, sygn. 413, s. 23 (1833)
 Typologia wizerunku: motywy leśne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* KOSSOROWITZ
 GEM: S: || IN OPPELN | CREYS
 Opis pola pieczęci: na wprost wysokie drzewo o rozłożystej koronie, po prawej i lewej niskie drzewo
 Publikacje: A. Kulla, AG, opis Wilpert, I. 66

nr 1240

Kossorowitz (Kosorowice) II

Datacja odcisku: 1833
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 26 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: lak
 Kolor odcisku: czerwony
 Sygnatura akt: APOp, SP w Opolu, sygn. 413, s. 23 (1833)
 Typologia wizerunku: motywy leśne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* KOSSOROWITZ
 GEM: S: || IN OPPLER | CREYS
 Opis pola pieczęci: na wprost wysokie drzewo o rozłożystej koronie, po prawej i lewej niskie drzewo
 Publikacje: A. Kulla, AG, opis Wilpert, I. 66

nr 1241

Krascheow (Krasiejów) I

Datacja odcisku: 1854
 Chronologia odcisku: 1. poł. XIX w. – koniec XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 26 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Oleśnie, sygn. 11461, k. 9 (1805); APOp, SP w Opolu, sygn. 413, s. 23 (1833); sygn. 675, s. 53 (1858); APOp, Akta miasta Opolu, sygn. 2632, s. 146 (1854)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* KRASCHEOW
 GEM: S: || IN · OPPELN | CREYS
 Opis pola pieczęci: snop zboża, za nim skrzyżowane dwie pary grabi
 Publikacje: A. Kulla, AG, opis Wilpert, I. 65

nr 1242

Krascheow (Krasiejów) II

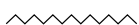
Datacja odcisku: 1889
 Chronologia odcisku: koniec XIX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 28 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: APOp, RO, sygn. 64705, b.p. (1889), SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* * GEMEINDE KRASCHEOW. * || KREIS OPPELN.
 Opis pola pieczęci: snop zboża, za nim skrzyżowane dwie pary grabi
 Publikacje: opis Wilpert, I. 65

nr 1243

Krascheow (Krasiejów) III

Datacja odcisku: 1932
 Chronologia odcisku: pocz. XX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 33 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: APOp, RO, sygn. 52301, k. 4 (1932)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* * GEMEINDE KRASCHEOW * || KR. OPPELN
 Opis pola pieczęci: snop zboża, za nim skrzyżowane dwie pary grabi
 Publikacje: –

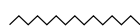

nr 1244

Krogulno-Gründorf (Krogulna)

Datacja odcisku: 1833
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 26 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Opolu, sygn. 413, s. 24 (1833)
 Typologia wizerunku: motywy kwiatne i zielne / inne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* * KROGULNER [...] GRUNDORF : G : SIG
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* wazon z dwoma ozdobnymi uchwyty, w nim pięć (bukiet) kwiatów
 Publikacje: A. Kulla, AG, opis Wilpert, I. 70, ryc. 33

nr 1245

Krzanowitz (Krzanowice)

Datacja odcisku: 1833
 Chronologia odcisku: 1. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: 24 x 26 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Opolu, sygn. 413, s. 24 (1833)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* GEM. SIEG. KRZANOWITZ || OPPELER | CREIS
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* trzy kłosa zboża w wieńcu
 Publikacje: A. Kulla, AG, opis Wilpert, I. 71

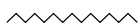

nr 1246

Kupferberg (Miedziana)

Datacja odcisku: 1833
 Chronologia odcisku: 1. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 26 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Opolu, sygn. 413, s. 24 (1833)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* COLONIE KUPFERBERG || IN OPPLER || CREYS
 Opis pola pieczęci: po prawej grabie pionowo, po lewej stóg (?)
 Publikacje: A. Kulla, AG, opis Wilpert, I. 72

nr 1247

Kupp (Kup) I

Datacja odcisku: 1833
 Chronologia odcisku: 1. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 26 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Opolu, sygn. 413, s. 24 (1833)
 Typologia wizerunku: topograficzne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* [...] GEMEIN SIEGEL || IN OPPELN || CREIS
 Opis pola pieczęci: po prawej trzy wysokie drzewa, po lewej kościół
 Publikacje: A. Kulla, AG, opis Wilpert, I. 73

nr 1248

Kupp (Kup) II

Datacja odcisku: 1887
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 29 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: zielony
 Sygnatura akt: APOp, RO, sygn. 67974, b.p. (1887); SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: topograficzne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* KUPPER GEMEINDE SIEGEL || KREIS | OPPELN.
 Opis pola pieczęci: dwa piętrowe budynki, nad nimi dwa drzewa, po lewej kościół
 Publikacje: opis Wilpert, I. 73; opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, SC, s. 463

nr 1249

Kupp (Kup) III

Datacja odcisku: 1929
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 31 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: APOp, RO, sygn. 65829, b.p. (1928, 1929)
 Typologia wizerunku: topograficzne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* KUPPER GEMEINDESIEGEL || KREIS | OPPELN
 Opis pola pieczęci: dwa piętrowe budynki, nad nimi dwa drzewa, po lewej kościół
 Publikacje: opis Wilpert, I. 73

nr 1250

Lendzin (Łędziny) I

Datacja odcisku: 1833
 Chronologia odcisku: 1. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 26 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Opolu, sygn. 413, s. 24 (1833)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* [[G. SIEGEL.]] LENDZIN || OPPLER | CREYS
 Opis pola pieczęci: motyka w słup, za nią skrzyżowane kosa i grabie
 Publikacje: A. Kulla, AG, opis Wilpert, I. 75

nr 1251

Lendzin (Lędziny) II

Datacja odcisku: 1934
 Chronologia odcisku: pocz. XX w.
 – 1934
 Wymiary odcisku: Ø 32 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: APOp, SP w Opolu,
 sygn. 413, s. 435 (1934)
 Typologia wizerunku: motywy
 rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku:
 {pojedyncze obrzeżenie ciągłe}
 GEMEINDESTEMPEL || LENDZIN |
 KRS. | OPPELN
 Opis pola pieczęci: snop, za nim
 skrzyżowane kosa i cep
 Publikacje: A. Kulla, AG, opis Wilpert,
 I. 75

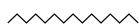

nr 1252

Leopoldsberg (Chwałkowice)

Datacja odcisku: 1833
 Chronologia odcisku: 1. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 26 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Opolu,
 sygn. 413, s. 24 (1833)
 Typologia wizerunku: motywy
 rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe} GEMEINDE.
 LEOPOLDSBERG. || KREIS | OPPELN
 Opis pola pieczęci: grabie w słup,
 za nimi skrzyżowane kosa i cep
 Publikacje: A. Kulla, AG

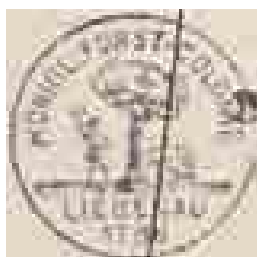
nr 1253

Liebenau (Lubnów) I

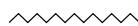
Datacja odcisku: 1833
 Chronologia odcisku: 1. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 26 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Opolu,
 sygn. 413, s. 24 (1833)
 Typologia wizerunku: motywy leśne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe} KOENIGL. FORST
 COLONIE || LIEBENAU | 1788
 Opis pola pieczęci: na wprost wysokie
 drzewo liściaste, po prawej drwal
 z toporem nad głową, po lewej mały
 domek
 Publikacje: A. Kulla, AG, opis Wilpert,
 I. 76, ryc. 18

nr 1254

Liebenau (Lubnów) II

Datacja odcisku: 1918
 Chronologia odcisku: koniec XIX w.
 – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 32 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: APOp, RO, sygn. 62867,
 b.p. (1918)
 Typologia wizerunku: motywy leśne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe} KÖNIGL. FORST-
 COLONIE || LIEBENAU | 1788
 Opis pola pieczęci: na wprost wysokie
 drzewo liściaste, po prawej drwal
 z toporem nad głową, po lewej mały
 domek
 Publikacje: –

nr 1255

Luboschütz (Luboszyce) I

Datacja odcisku: 1833
 Chronologia odcisku: 1. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 26 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Opolu,
 sygn. 413, s. 24 (1833)
 Typologia wizerunku: motywy leśne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe} [[LUBOSCHÜTZ
 GEM]] SIGL || IN [[OPPELN | CREYS]]
 Opis pola pieczęci: na wprost wysokie
 drzewo liściaste, od lewej wbity w pień
 topór
 Publikacje: A. Kulla, AG, opis Wilpert,
 I. 77

nr 1256

Luboschütz (Luboszyce) II

Datacja odcisku: 1927
 Chronologia odcisku: koniec XIX w.
 – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 29 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911);
 APOp, SP w Opolu, sygn. 283, b.p. (1919);
 APOp, RO, sygn. 47699, k. 14 (1927)
 Typologia wizerunku: motywy leśne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe} GEMEINDE
 LUBOSCHÜTZ || KREIS | OPPELN
 Opis pola pieczęci: na wprost wysokie
 drzewo liściaste, od lewej wbity w pień
 topór
 Publikacje: A. Kulla, AG, opis Wilpert,
 I. 77

nr 1257

Lugnian (Lubniany) I

Datacja odcisku: 1858
 Chronologia odcisku: 1. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 26 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Opolu, sygn. 413, s. 25 (1833); sygn. 675, s. 60 (1858)
 Typologia wizerunku: Temida
 Legenda pieczęci w otoku: GEM SIEG. LUGNIAN || OPPLER | CREIS.
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* Temida z mieczem w prawej i wagą w lewej ręce
 Publikacje: A. Kulla, AG, opis Wilpert, I. 78

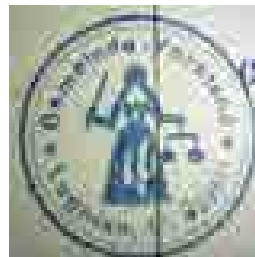
nr 1258

Lugnian (Lubniany) II

Datacja odcisku: 1887
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 24 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: APOp, SP w Opolu, sygn. 413, s. 151 (1887)
 Typologia wizerunku: Temida
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* • GEMEINDE LUGNIAN • || KR. OPPELN
 Opis pola pieczęci: Temida z mieczem w prawej i wagą w lewej ręce
 Publikacje: A. Kulla, AG, opis Wilpert, I. 78

nr 1259

Lugnian (Lubniany) III

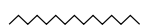
Datacja odcisku: 1928
 Chronologia odcisku: pocz. XX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 35 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: APOp, (?) (1928)
 Typologia wizerunku: Temida
 Legenda pieczęci w otoku: *{podwójne obrzeżenie ciągłe}* + Gemeinde-Vorstand + || Lugnian, Kr. Oppeln
 Opis pola pieczęci: Temida z mieczem w prawej i wagą w lewej ręce
 Publikacje: A. Kulla, AG
 Uwagi: wizerunek utrzymany na pieczęci z 1935 r., APOp, RO, sygn. 52278, b.p. (1935)

nr 1260

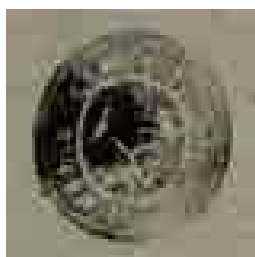

Lugnian (Lubniany) IV

Datacja odcisku: 1924
 Chronologia odcisku: pocz. XX w.
 Wymiary odcisku: Ø 31 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: APOp, RO, sygn. 53401, b.p. (1924)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w otoku i w polu: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* Gemeindevorstand || Kreis Oppeln
 W polu: LUGNIAN (ornament nad i pod napisem)
 Publikacje: –

nr 1261

Malino (Malina, obecnie część Opola) I

Datacja odcisku: 1831
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – 1831
 Wymiary odcisku: 22 x 26 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Opolu, sygn. 413, s. 6 (1831)
 Typologia wizerunku: inne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* [...]
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* dwa ptaki na gałązce
 Publikacje: –

nr 1262

Malino (Malina, obecnie część Opola) II

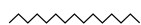
Datacja odcisku: 1858
 Chronologia odcisku: 1831 – koniec XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 26 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Opolu, sygn. 413, s. 25 (1833), sygn. 675, b.p. (1858)
 Typologia wizerunku: motywy leśne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* GEMEINDE MALINO || OPPELN CR.
 Opis pola pieczęci: drwal trzymający topór w prawej ręce ostrzem w dół
 Publikacje: A. Kulla, AG, opis Wilpert, I. 80

nr 1263

Malino (Malina, obecnie część Opola) III

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: koniec XIX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 26 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: motywy leśne
 Legenda pieczęci w otoku: {podwójne obrzeżenie ciągłe} * GEMEINDE MALINO * || KREIS OPPELN
 Opis pola pieczęci: drwał trzymający topór w prawej ręce ostrzem w dół
 Publikacje: A. Kulla, AG, opis Wilpert, I. 80

nr 1264

Massow (Masów)

Datacja odcisku: 1854
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 26 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Opolu, sygn. 413, s. 25 (1833); APOp, Akta miasta Opola, sygn. 2632, s. 157 (1854)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w polu: {pojedyncze obrzeżenie wieńcowe} GEMEINDE | MASSOW | OPPELNER | KREIS
 Publikacje: A. Kulla, AG

nr 1265

Muchenitz (Mechnice) I

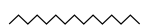
Datacja odcisku: 1833
 Chronologia odcisku: 1. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: 24 x 26 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Opolu, sygn. 413, s. 25 (1833)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} [...]
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} chłop z lincą w prawej ręce
 Publikacje: A. Kulla, AG, opis Wilpert I.82

nr 1266

Muchenitz (Mechnice) II

Datacja odcisku: 1924
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w. – 1933
 Wymiary odcisku: 25 x 28 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911), APOp, SP w Opolu, sygn. 413, s. 260 (1924)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} * GEMEINDE MUCHENITZ * || KR. OPPELN
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} chłop z lincą (?) w prawej ręce
 Publikacje: A. Kulla, AG, opis Wilpert I.82, ryc. 38

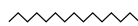

nr 1267

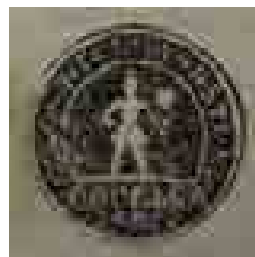

Münchhausen (Mnichus)

Datacja odcisku: 1833
 Chronologia odcisku: 1. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 26 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Opolu, sygn. 413, s. 25 (1833)
 Typologia wizerunku: motywy leśne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} COLONIE MÜNCHHAUSEN || OPPLER | CREYS.
 Opis pola pieczęci: na wprost wysoka sosna, po lewej drwał z toporem, po prawej mały domek
 Publikacje: A. Kulla, AG, opis Wilpert, I. 83, ryc. 14

nr 1268

Murow (Murów) I

Datacja odcisku: 1833
 Chronologia odcisku: 1. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 26 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Opolu, sygn. 413, s. 25 (1833)
 Typologia wizerunku: inne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} COLON HERR [...] NST [...] || OPPELER | CREYS
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} postać (rycerz?) z kwiatem w lewej ręce
 Publikacje: A. Kulla, AG, opis Wilpert, I. 84

nr 1269

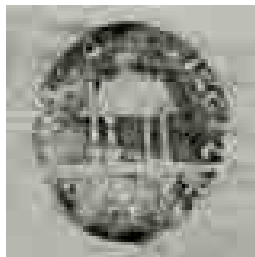

Murow (Murów) II

Datacja odcisku: 1914
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w. – 1934
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: APOp, RO, sygn. 77919, b.p. (1925); APOp, SP w Opolu, sygn. 1434, b.p. (1914), sygn. 413, s. 465 (1934)
 Typologia wizerunku: inne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* * GEMEINDE MUROW * || KR. OPPELN
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* postać (rycerz?) z kwiatem w lewej ręce
 Publikacje: A. Kulla, AG, opis Wilpert, I. 84

nr 1270

Nakel (Nakło) I

Datacja odcisku: 1854
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: 24 x 26 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Opolu, sygn. 413, s. 25 (1833); APOp, Akta miasta Opola, sygn. 2632, s. 220 (1854)
 Typologia wizerunku: topograficzne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* NAKLO GEM SIEGEL || OPELER | CREYS
 Opis pola pieczęci: wiata, kaplica (?)
 Publikacje: A. Kulla, AG, opis Wilpert, I. 85, ryc. nr 28

nr 1271

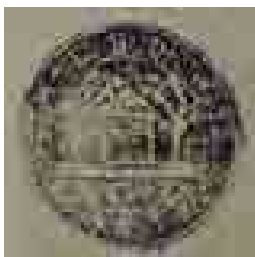

Nakel (Nakło) II

Datacja odcisku: 1924
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: APOp, RO, sygn. 81204, b.p. (1924), sygn. 62186, b.p. (1932); APOp, SP w Opolu, sygn. 413, s. 456 (1934)
 Typologia wizerunku: topograficzne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* GEMEINDE NAKEL || Kr. Oppeln. (pod napisem ornament ozdobny)
 Opis pola pieczęci: kaplica (?)
 Publikacje: A. Kulla, AG, opis Wilpert, I. 85; opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, SC, s. 463

nr 1272

Neu Budkowitz (Nowe Budkowie) I

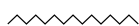
Datacja odcisku: 1833
 Chronologia odcisku: 1. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 26 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Opolu, sygn. 413, s. 18 (1833)
 Typologia wizerunku: topograficzne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* [...] NEU BUDKOWITZ || [[OPPELNER | CREYS]]
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* wiata, kaplica (?) pomiędzy dwoma drzewami
 Publikacje: A. Kulla, AG, opis Wilpert I.12

nr 1273

Neu Budkowitz (Nowe Budkowie) II

Datacja odcisku: 1934
 Chronologia odcisku: koniec XIX w. – 1934
 Wymiary odcisku: Ø 26 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: zielony
 Sygnatura akt: APOp, SP w Opolu, sygn. 413, s. 457 (1934)
 Typologia wizerunku: topograficzne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* * GEM. NEU BUDKOWITZ * || KREIS | OPPELN | *
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* wiata (kaplica?) pomiędzy dwoma drzewami
 Publikacje: A. Kulla, AG, opis Wilpert I.12

nr 1274

Neu Kupp (Kup)

Datacja odcisku: 1833
 Chronologia odcisku: 1802 – 1. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: 22 x 25 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Opolu, sygn. 413, s. 24 (1833), sygn. 675, s. 57 (1858)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w polu: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* (roślinny owalny wieniec) NEY | KUPPER | GEM: SIG | 1802
 Publikacje: A. Kulla, AG

nr 1275

Neuhammer (Nowa Kuźnia) I

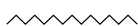
Datacja odcisku: 1833
 Chronologia odcisku: 1. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 26 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Opolu,
 sygn. 413, s. 26 (1833)
 Typologia wizerunku: inne formy
 zatrudnienia ludności
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe}* GEMEINDE.
 NEUHAMMER || OPPELNER | CREYS
 Opis pola pieczęci: skrzyżowane
 obcęgi z młotem, nad nimi kowadło
 Publikacje: A. Kulla, AG, opis Wilpert,
 I. 88

nr 1276

Neuhammer (Nowa Kuźnia) II

Datacja odcisku: 1934
 Chronologia odcisku: koniec XIX w.
 – 1934
 Wymiary odcisku: Ø 26 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: APOp, SP w Opolu,
 sygn. 413, s. 461 (1934)
 Typologia wizerunku: inne formy
 zatrudnienia ludności
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe}* * Gemeinde
 Neuhammer * || Kreis Oppeln
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe}* skrzyżowane obcęgi
 z młotem, za nimi kowadło
 Publikacje: A. Kulla, AG, opis Wilpert,
 I. 88, ryc. 22

nr 1277

Neuwedel (Święciny) I

Datacja odcisku: 1833
 Chronologia odcisku: 1. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 26 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Opolu,
 sygn. 413, s. 26 (1833)
 Typologia wizerunku: motywy
 rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe}* COLONIE
 NEUWEDELL IN || OPPLER | CREIS
 Opis pola pieczęci: chłop z łopata
 wbitą w ziemię skierowany w prawo
 Publikacje: A. Kulla, AG; opis Wilpert,
 I. 89, ryc. 40; ryc. F. Stumpe, OFS

nr 1278

Neuwedel (Święciny) II

Datacja odcisku: 1929
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w.
 – 1934
 Wymiary odcisku: Ø 31 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: APOp, RO, sygn. 72146,
 b.p. (1929); APOp, SP w Opolu,
 sygn. 413, s. 465 (1934)
 Typologia wizerunku: motywy
 rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe}* GEMEINDE
 NEUWEDEL || KR. OPPELN
 Opis pola pieczęci: chłop z łopata
 wbitą w ziemię skierowany w prawo
 Publikacje: A. Kulla, AG, opis Wilpert,
 I. 89

nr 1279

Ochotz (Ochodze) I

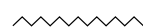
Datacja odcisku: 1833
 Chronologia odcisku: 1. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 26 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Opolu,
 sygn. 413, s. 26 (1833)
 Typologia wizerunku: motywy leśne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe}* GEMEIN SIEG.
 OCHOTZ || OPPLER | CREIS
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe}* od prawej jeleń,
 chłop, drzewo
 Publikacje: A. Kulla, AG, opis Wilpert,
 I. 90

nr 1280

Ochotz (Ochodze) II

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w.
 – 1933
 Wymiary odcisku: 25 x 30 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: motywy leśne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe}* GEMEINDE SIEGEL
 OCHOTZ || OPPELNER | KREIS.
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe}* od prawej jeleń,
 drzewo, chłop
 Publikacje: A. Kulla, AG, opis Wilpert,
 I. 90, ryc. 16

nr 1281

Plümkenu (Radomierowice) I

Datacja odcisku: 1833
 Chronologia odcisku: 1. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 26 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Opolu, sygn. 413, s. 26 (1833)
 Typologia wizerunku: motywy leśne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* COLONIE PLÜMKENAU [[GS]] || OPPLER | CREYS
 Opis pola pieczęci: chłop z toporem na ramieniu, po obu stronach po jednej gwieździe (?)
 Publikacje: A. Kulla, AG, opis Wilpert, I. 91

nr 1282

Plümkenu (Radomierowice) II

Datacja odcisku: pocz. XX w.
 Chronologia odcisku: pocz. XX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 29 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: –
 Sygnatura akt: A. Kulla, AG
 Typologia wizerunku: motywy leśne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* * GEMEINDE PLÜMKENAU * || Kreis Oppeln
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* chłop z toporem na ramieniu, po obu stronach po jednej sześcioramiennej gwieździe
 Publikacje: A. Kulla, AG

nr 1283

Podewils (Kały)

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 28 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* * GEMEINDE PODEWILS * || KREIS // OPPELN
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe niepełne}* chłop koszący łąkę (zboże?)
 Publikacje: A. Kulla, AG, opis Wilpert, I. 92

nr 1284

Polnisch Neudorf (Polska Nowa Wieś) I

Datacja odcisku: 1833
 Chronologia odcisku: XVII w. – 1. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: 25 x 30 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Opolu, sygn. 413, s. 26 (1833)
 Typologia wizerunku: symbolika religijna
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* 16[...] SIGILLVM [...] NEOVILLANE
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* anioł trzymający tarczę, na niej dwie postaci – prawdopodobnie Matka Boska, patronka lokalnego kościoła
 Publikacje: A. Kulla, AG, opis Wilpert, I. 87

nr 1285

Polnisch Neudorf (Polska Nowa Wieś) II

Datacja odcisku: XIX w.
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: 28 x 30 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Opolu, sygn. 413, s. 26 (XIX w.)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* * GEMEINDE VORSTAND * || POLNISCH NEUDORF.
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* KREIS | OPPELN | *
 Publikacje: A. Kulla, AG

nr 1286

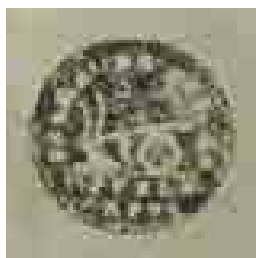

Polnisch Neudorf (Polska Nowa Wieś) III

Datacja odcisku: 1927
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: APOp, RO, sygn. 45940, b.p. (1927)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{podwójne obrzeżenie ciągłe}* * GEMEINDEVORSTAND NEUDORF * || Kr. Oppeln
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* chłop z kosą w ręce
 Publikacje: A. Kulla, AG

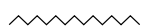

nr 1287

Poppelau Colonie / Kolonie (Popielów-Kolonia)

Datacja odcisku: 1833
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 21 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Opolu, sygn. 413, s. 27 (1833)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} [...]LAUER GEM: SG || OPPELN | CREYS
 Opis pola pieczęci: pług skierowany w lewo, nad nim 4 ptaki
 Publikacje: A. Kulla, AG, opis Wilpert, I.93

nr 1288

Przyschetz (Przysiecz) I

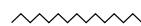
Datacja odcisku: 1833
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 23 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Opolu, sygn. 413, s. 27 (1833)
 Typologia wizerunku: motywy leśne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} PRZYSCHETZ GEM: SIGL || IN OPPELN | CREYS
 Opis pola pieczęci: drwal trzymający topór oburącz, po prawej i lewej stronie drzewo
 Publikacje: A. Kulla, AG, opis Wilpert, I.97

nr 1289

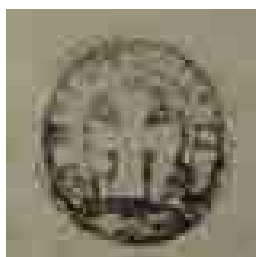

Przyschetz (Przysiecz) II

Datacja odcisku: 1934
 Chronologia odcisku: pocz. XX w. – 1945
 Wymiary odcisku: Ø 27 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: APOp, SP w Opolu, sygn. 413, s. 177 (1934)
 Typologia wizerunku: motywy leśne
 Legenda pieczęci w otoku: {podwójne obrzeżenie ciągłe} * GEMEINDE PRZYSCHETZ * || KREIS OPPELN.
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} po prawej drwal trzymający na ramieniu topór, po lewej wysokie drzewo (lipa?)
 Publikacje: A. Kulla, AG, opis Wilpert, I.97.
 Uwagi: ten sam wizerunek na pieczęci z 1935 r. (APOp, RO, sygn. 77779, b.p.)

nr 1290

Przywor (Przywory) I

Datacja odcisku: 1833
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: 17 x 18 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Opolu, sygn. 413, s. 27 (1833)
 Typologia wizerunku: symbolika religijna
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} [...]
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie niepełne ciągłe} krzyż pasyjny, po prawej i lewej stronie kwiat
 Publikacje: A. Kulla, AG, opis Wilpert, I.9

nr 1291

Przywor (Przywory) II

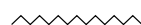
Datacja odcisku: 1833
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 24 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Opolu, sygn. 413, s. 27 (1833); APOp, SO w Krapkowicach, sygn. 1660, s. 82 (1825)
 Typologia wizerunku: symbolika religijna
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} SI: D: GEMEIN: PRZYWOR || OPPELN | KREIS
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} krzyż pasyjny, po prawej i lewej stronie kwiat
 Publikacje: A. Kulla, AG, opis Wilpert, I.98

nr 1292

Przywor (Przywory) III

Datacja odcisku: pocz. XX w.
 Chronologia odcisku: XIX w. – pocz. XX w.
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911), APOp, SP w Opolu, sygn. 413, s. 27 (pocz. XX w.)
 Typologia wizerunku: symbolika religijna
 Legenda pieczęci w otoku: {podwójne obrzeżenie ciągłe} * GEMEINDE PRZYWOR * || KREIS OPPELN.
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} krzyż pasyjny
 Publikacje: A. Kulla, AG, opis Wilpert, I.98

nr 1293

Raschau (Raszowa) I

Datacja odcisku: 1854
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 26 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Opolu, sygn. 413, s. 27 (1833); APOp, Akta miasta Opola, sygn. 2632, s. 222 (1854)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} RA[[SC]]HEOW GEM: SIGL || IN OPPELN | CREYS
 Opis pola pieczęci: siekiera w słup, za nią skrzyżowane kosa i cep
 Publikacje: A. Kulla, AG, opis Wilpert, I.99

nr 1294

Raschau (Raszowa) II

Datacja odcisku: 1934
 Chronologia odcisku: pocz. XX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 23 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: APOp, SP w Opolu, sygn. 413, s. 484 (1934)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} GEMEINDE RASCHAU || KREIS | OPPELN
 Opis pola pieczęci: siekiera w słup, za nią skrzyżowane kosa i cep
 Publikacje: A. Kulla, AG

~~~~~

nr 1295

Rogau (Rogów Opolski) I

Datacja odcisku: 1833
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: 24 x 26 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Opolu, sygn. 413, s. 29 (1833); APOp, SO w Krapkowicach, sygn. 620, s. 159 (1860), sygn. 734, s. 143 (1852)
 Typologia wizerunku: Temida
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} GEM: SIEGL ROGAU || OPPELER | CREYS
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} Temida z mieczem w prawej i wagą w lewej ręce
 Publikacje: A. Kulla, AG

nr 1296

Rogau (Rogów Opolski) II

Datacja odcisku: 1920
 Chronologia odcisku: pocz. XX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 25 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: APOp, SO w Krapkowicach, sygn. 2409, s. 6 (1920)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w otoku i w polu: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} • GEMEINDE VORSTAND • || KREIS OPPELN
 W polu: ROGAU (ornament nad i pod napisem)
 Publikacje: –

~~~~~

nr 1297

Rothaus (Osiny) I

Datacja odcisku: 1833
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 19 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Opolu, sygn. 413, s. 27 (1833)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} COLONIE. ROTHHAUS || OPPEL: | CREIS
 Opis pola pieczęci: skrzyżowane kosa i topór
 Publikacje: A. Kulla, AG, opis Wilpert, I.101

~~~~~

nr 1298

Rothaus (Osiny) II

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: pocz. XX w.
 Wymiary odcisku: Ø 19 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} * GEMEINDE ROTHHAUS * || KREIS · OPPELN
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} skrzyżowane siekiera i kosa
 Publikacje: opis Wilpert, I.101

~~~~~

nr 1299

Sacken (Lubienia) I

Datacja odcisku: 1833
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 19 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Opolu, sygn. 413, s. 29 (1833)
 Typologia wizerunku: inne zajęcia ludności
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* [...] COLONI[[E]] SACKEN || OPPELSCH | CREIS
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* górnik z kilofem w prawej i lancą w lewej ręce
 Publikacje: opis Wilpert, I.102

nr 1300

Sacken (Lubienia) II

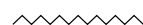
Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 25 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: inne zajęcia ludności
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* * GEMEINDE SACKEN * || KR. OPPELN
 Opis pola pieczęci: górnik z kilofem w prawej i lancą w lewej ręce
 Publikacje: A. Kulla, AG, opis Wilpert, I.102, ryc. 21

nr 1301

Sacken (Lubienia) III

Datacja odcisku: 1934
 Chronologia odcisku: pocz. XX w. – 1934
 Wymiary odcisku: Ø 28 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Opolu, sygn. 413, s. 495 (1934)
 Typologia wizerunku: inne zajęcia ludności
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* * GEMEINDE SACKEN * || KREIS OPPELN
 Opis pola pieczęci: górnik z kilofem w prawej i lancą w lewej ręce
 Publikacje: A. Kulla, AG, opis Wilpert, I.102, ryc. 21

nr 1302

Sacrau Turawa (Zakrzów Turawski) I

Datacja odcisku: 1833
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – poł. w. XIX
 Wymiary odcisku: Ø 21 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Opolu, sygn. 413, s. 29 (1833)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* SACRAU TURAWA GEM: || IN · OPPELN | CREYS
 Opis pola pieczęci: snop, za nim skrzyżowane dwa cepy, z lewej u dołu litera S
 Publikacje: A. Kulla, AG, opis Wilpert, I.124

nr 1303

Sacrau Turawa (Zakrzów Turawski) II

Datacja odcisku: 2. poł. XIX w.
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 24 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Opolu, sygn. 413, s. 29 (2. poł. XIX w.); SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* GEMEINDE SACRAU TURAWA || KREIS | OPPELN.
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* snop, za nim skrzyżowane dwa cepy
 Publikacje: A. Kulla, AG, opis Wilpert, I.124; J. Farys, *KZT*, cz. 1: *Dzieje gminy*, Opole 2013, cz. 12 Zakrzów Turawski
 Uwagi: ten sam wizerunek po 1933 r., APOp, SP w Opolu, sygn. 413, s. 498 (1934)

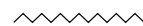

nr 1304

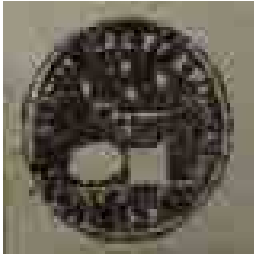

Sacrau Turawa Colonie (Zakrzów Turawski – Kolonia)

Datacja odcisku: 1833
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – poł. w. XIX
 Wymiary odcisku: Ø 22 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Opolu, sygn. 413, s. 29 (1833)
 Typologia wizerunku: zwierzęta
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* SACRAU TURAWA COLONIE || OPPLER | CREIS
 Opis pola pieczęci: jeleni w skoku w lewą stronę
 Publikacje: A. Kulla, AG

nr 1305

Salzbrunn (Ładza) I

Datacja odcisku: 1833
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w.
 – poł. w. XIX
 Wymiary odcisku: 21 x 24 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Opolu,
 sygn. 413, s. 29 (1833)
 Typologia wizerunku: godło mówiące
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe}* [...] || OPPELN |
 CREYS
 Opis pola pieczęci: studnia
 Publikacje: A. Kulla, AG, opis Wilpert,
 I.104
 Uwagi: Brunnen (niem.) studnia

nr 1306

Salzbrunn (Ładza) II

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 22 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: godło mówiące
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe}* GE : SI : ZU ·
 SALTZBRUN (ozdobny ornament)
 Opis pola pieczęci: na ozdobnym
 kartuszu studnia
 Publikacje: A. Kulla, AG, opis Wilpert,
 I.104

nr 1307

Salzbrunn (Ładza) III

Datacja odcisku: 1927
 Chronologia odcisku: koniec XIX w.
 – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 22 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911),
 APOp, WUU, sygn. 2935, b.p. (1927)
 Typologia wizerunku: godło mówiące
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe}* GEMEINDE
 SALZBRUNN
 Opis pola pieczęci: na ozdobnym
 kartuszu studnia
 Publikacje: A. Kulla, AG, opis Wilpert
 I.104, ryc. 29, ryc. F. Stumpe, OFS

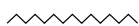

nr 1308

Schalkowitz Kolonie (Siołkowice-Kolonia)

Datacja odcisku: 1833
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w.
 – poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 21 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Opolu,
 sygn. 413, s. 29 (1833)
 Typologia wizerunku: motywy leśne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe}* [...]COLON[...] ||
 [[OPPELN | CREYS]]
 Opis pola pieczęci: chłop z siekierą
 nad pienką, po lewej dwie sosny
 Publikacje: A. Kulla, AG, opis Wilpert,
 I.105

nr 1309

Schodnia (Schodnia) I

Datacja odcisku: 1820
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w.
 – pocz. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 22 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Oleśnie,
 sygn. 3247, k. 5 (1820)
 Typologia wizerunku: motywy leśne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe}* [...]IA GEM S ||
 [[OP]]PLER | [[CREYS]]
 Opis pola pieczęci: siekiera w słup,
 po prawej pieniek
 Publikacje: A. Kulla, AG

nr 1310

Schodnia (Schodnia) II

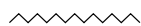
Datacja odcisku: 1833
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w.
 – poł. w. XIX
 Wymiary odcisku: 21 x 23 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Opolu,
 sygn. 413, s. 29 (1833)
 Typologia wizerunku: motywy leśne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe}* GEM. SIEGEL
 SCHODNIA
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze niepełne
 obrzeżenie ciągłe}* siekiera w słup
 Publikacje: A. Kulla, AG

nr 1311

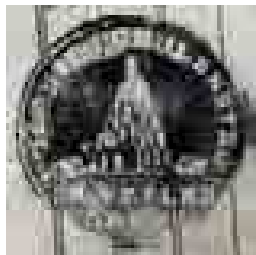

Schodnia (Schodnia) III

Datacja odcisku: 1854
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 26 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Opolu, sygn. 413, s. 29 (1833); APOp, Akta miasta Opola, sygn. 2632, s. 151 (1854)
 Typologia wizerunku: motywy leśne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} GEMEIN. SIEG : SCHODNIA || OPPELNER | KREIS
 Opis pola pieczęci: {podwójne obrzeżenie ciągłe} siekiera w słup na murawie
 Publikacje: A. Kulla, AG
 Uwagi: ten sam wizerunek na pieczęci po 1933 r., A. Kulla, AG

nr 1312

Schulenburg (Walidrogi)

Datacja odcisku: 1858
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 26 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Opolu, sygn. 413, s. 30 (1833); sygn. 675, s. 71 (1858); APOp, Akta miasta Opola, sygn. 2632, s. 141 (1854)
 Typologia wizerunku: motywy leśne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie perełkowe} COLONIE · SCHULENBURG · || IN OPPLER | CREYS
 Opis pola pieczęci: szałas
 Publikacje: A. Kulla, AG, opis Wilpert I.110

nr 1313

Szczedzik (Szczedrzyk) I

Datacja odcisku: 1833
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: 15 x 17 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Opolu, sygn. 413, s. 30 (1833)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} GEM SCZEDRZICK
 Opis pola pieczęci: pług skierowany w prawo, nad nim skrzyżowana kosa z cepem
 Publikacje: A. Kulla, AG, opis Wilpert I.111

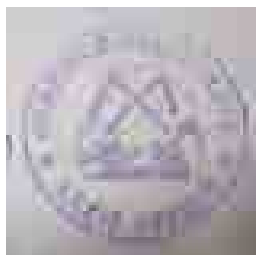
nr 1314

Szczedzik (Szczedrzyk) II

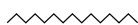
Datacja odcisku: 1854
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 25 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Opolu, sygn. 413, s. 30 (1833); APOp, Akta miasta Opola, sygn. 2632, s. 226 (1854)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} GEMEINDE SCZEDRZIK || OPPELNER | CREIS
 Opis pola pieczęci: pług skierowany w prawo, nad nim skrzyżowana kosa z cepem
 Publikacje: A. Kulla, AG, opis Wilpert I.111

nr 1315

Szczedzik (Szczedrzyk) III

Datacja odcisku: 1928
 Chronologia odcisku: pocz. XX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 29 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: APOp, RO, sygn. 46849, b.p. (1928), sygn. 51146, b.p. (1933)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} * GEMEINDE SCZEDRZYK * || KREIS OPPELN
 Opis pola pieczęci: pług skierowany w prawo, nad nim skrzyżowana kosa z cepem
 Publikacje: A. Kulla, AG, opis Wilpert I.111
 Uwagi: wizerunek przeniesiony na pieczęć po 1933 r., A. Kulla, AG

nr 1316

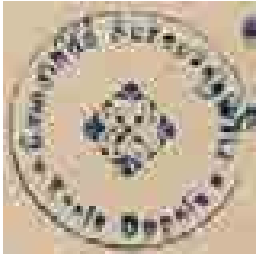

Szczepanowicz (Szczepanowice, obecnie część Opola) I

Datacja odcisku: 1833
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 26 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Opolu, sygn. 413, s. 30 (1833)
 Typologia wizerunku: motywy leśne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} SCZEPANOWIZ GEM S || IN OPPELN | CREYS
 Opis pola pieczęci: od prawej pień, topór i piła w słup
 Publikacje: A. Kulla, AG, opis Wilpert I.112

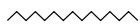

nr 1317

Szczepanowitz (Szczepanowice, obecnie część Opola) II

Datacja odcisku: 1924
Chronologia odcisku: pocz. XX w.
– 1933
Wymiary odcisku: Ø 28 mm
Kształt pieczęci: okrągła
Materiał odcisku: tusz
Kolor odcisku: niebieski
Sygnatura akt: APOp, RO, sygn. 68753,
b.p. (1924), sygn. 55557, b.p. (1926),
sygn. 73327, b.p. (1933)
Typologia wizerunku: napisowe
Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze
obrzeżenie ciągłe} * Gemeinde
Szczepanowitz * || Kreis Oppeln
Opis pola pieczęci: ozdobny ornament
Publikacje: A. Kulla, AG

nr 1318

Seidlitz (Siedlice)

Datacja odcisku: przed 1911
Chronologia odcisku: koniec XVIII w.
– XIX w.
Wymiary odcisku: Ø 26 mm
Kształt pieczęci: okrągła
Materiał odcisku: tusz
Kolor odcisku: fioletowy
Sygnatura akt: APOp, SP w Opolu,
sygn. 413, b.p. (1833); SPW (przed 1911)
Typologia wizerunku: motywy
rustykalne
Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze
obrzeżenie ciągłe} COLONIE ·
SEYDLITZ · IN || OPPLER | CREIS
Opis pola pieczęci: płot, nad nim
cztery ptaki
Publikacje: A. Kulla, AG, opis Wilpert
I.113

nr 1319

Sławitz (Sławice, obecnie część Opola) I

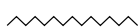
Datacja odcisku: 1833
Chronologia odcisku: koniec XVIII w.
– XIX w.
Wymiary odcisku: Ø 26 mm
Kształt pieczęci: okrągła
Materiał odcisku: tusz
Kolor odcisku: czarny
Sygnatura akt: APOp, SP w Opolu,
sygn. 413, s. 30 (1833); SPW (przed 1911)
Typologia wizerunku: motywy kwietne
i zielne
Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze
obrzeżenie ciągłe} SLAWITZ · GEM : SIEG
|| OPPELER | CREIS
Opis pola pieczęci: {pojedyncze
obrzeżenie ciągłe} serce, z którego
wyrastają trzy kwiaty
Publikacje: A. Kulla, AG, opis Wilpert
I.114

nr 1320

Sławitz (Sławice, obecnie część Opola) II

Datacja odcisku: przed 1911
Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w.
– 1934
Wymiary odcisku: Ø 28 mm
Kształt pieczęci: okrągła
Materiał odcisku: tusz
Kolor odcisku: fioletowy
Sygnatura akt: SPW (przed 1911);
APOp, SP w Opolu, sygn. 413, s. 511
(1934)
Typologia wizerunku: motywy
kwietne i zielne
Legenda pieczęci w otoku:
{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}
* GEMEINDEVORSTAND SLAWITZ *
|| KREIS | OPPELN
Opis pola pieczęci: serce, z którego
wyrastają trzy kwiaty
Publikacje: A. Kulla, AG, opis Wilpert
I.114

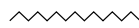

nr 1321

Sowade (Zawada)

Datacja odcisku: 1906
Chronologia odcisku: koniec XVIII w.
– poł. XIX w.
Wymiary odcisku: Ø 26 mm
Kształt pieczęci: okrągła
Materiał odcisku: tusz
Kolor odcisku: czarny
Sygnatura akt: APOp, SP w Opolu,
sygn. 413, s. 197 (1833, 1906)
Typologia wizerunku: motywy leśne
Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze
obrzeżenie ciągłe} SOWADAER GEM SIGL
|| IN OPPELN | CREYS
Opis pola pieczęci: drzewo liściaste,
w które wbita jest siekiera z lewej strony
Publikacje: A. Kulla, AG, opis Wilpert
I.115; kolejna pieczęć o tym samym
wizerunku J. Farys, KZT, cz.1: Dzieje
gminy, Opole 2013, cz. 13 Zawada
Uwagi: ten sam wizerunek na pieczęci
z 1937 r. (APOp, WUU, sygn. 4215, b.p.)

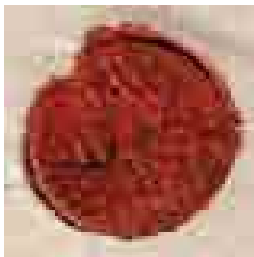
nr 1322

Straduna (Stradunia) I

Datacja odcisku: 1893
Chronologia odcisku: koniec XVIII w.
– XIX w.
Wymiary odcisku: Ø 27 mm
Kształt pieczęci: okrągła
Materiał odcisku: tusz
Kolor odcisku: czarny
Sygnatura akt: APOp, SP w Opolu,
sygn. 413, s. 30 (1833); APOp,
SO w Krapkowicach, sygn. 332,
s. 31 (1893)
Typologia wizerunku: symbolika
religijna
Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze
obrzeżenie ciągłe} STRADUNA · GEM:
SIGEL || IN · OPPELN | CREYS
Opis pola pieczęci: podwójny orzeł
austriacki, na nim tarcza herbowa.
Na tarczy Matka Boska z Dzieciątkiem
Publikacje: A. Kulla, AG, opis Wilpert
I.116, ryc. 2

nr 1323

Straduna (Stradunia) II

Datacja odcisku: 1838
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 27 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: lak
 Kolor odcisku: czerwony
 Sygnatura akt: APOp, SO w Krapkowicach, sygn. 2640, s. 30 (1838), sygn. 2109, s. 15 (1840)
 Typologia wizerunku: symbolika religijna
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* STRADUNA · GEM : SIGEL || IN OPPELN | CREYS
 Opis pola pieczęci: podwójny orzeł austriacki, na nim tarcza herbowa.
 Na tarczy Matka Boska z Dzieciątkiem
 Publikacje: A. Kulla, AG, opis Wilpert I.116, ryc. 2; opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, SC, s. 467

nr 1324

Straduna (Stradunia) III

Datacja odcisku: 1922
 Chronologia odcisku: pocz. XIX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 27 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: APOp, SO w Krapkowicach, sygn. 2113, s. 19 (1922), sygn. 2188, s. 21 (1932); APOp, RO, sygn. 77802, b.p. (1932)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* * GEMEINDE STRADUNA * || KR. OPPELN
 Opis pola pieczęci: snop, za nim skrzyżowane kosa i grabie
 Publikacje: A. Kulla, AG

nr 1325

Süssenrode (Młodnik)

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: 1773 – XIX w.
 Wymiary odcisku: 22 x 26 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: motywy leśne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* COLONIE · SUSSENRODE [...] || OPPLER | CREYS
 Opis pola pieczęci: drwal w czapce (aureoli?) z siekierą obok pieńka po prawej stronie
 Publikacje: A. Kulla, AG, opis Wilpert I.117, ryc. 15
 Uwagi: Wilpert wizerunek opisuje jako św. Bonifacego, patrona Niemiec

nr 1326

Tarnau (Tarnów Opolski) I

Datacja odcisku: 1854
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 24 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Opolu, sygn. 413, s. 31 (1833); APOp, Akta miasta Opola, sygn. 2632, s. 227 (1854)
 Typologia wizerunku: zwierzęta
 Legenda pieczęci w otoku: GEM : SIEG : TARNOW || OPPLER | CREIS
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* koń w skoku w prawą stronę, pod nim murawa
 Publikacje: A. Kulla, AG, opis Wilpert I.118

nr 1327

Tarnau (Tarnów Opolski) II

Datacja odcisku: 1887
 Chronologia odcisku: 1887 – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 27 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: APOp, RO, sygn. 77825, b.p. (1927); APOp, SP w Opolu, sygn. 413, s. 146 (1887)
 Typologia wizerunku: zwierzęta
 Legenda pieczęci w otoku: *{podwójne obrzeżenie ciągłe}* GEMEINDE TARNAU || Kreis Oppeln.
 Opis pola pieczęci: jeździec na koniu w skoku w prawą stronę
 Publikacje: –

nr 1328

Tauenzinow (Okoly) I

Datacja odcisku: 1833
 Chronologia odcisku: 1820 – poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: 20 x 22 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Opolu, sygn. 413, s. 31 (1833)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* G : S : COLLONIE TAUENZINOW || OPPLER | CREYS
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* ostrze kosa i lemiesz w słup, po lewej 18, po prawej 20
 Publikacje: A. Kulla, AG, opis Wilpert I.119

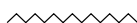

nr 1329

Tauenzinow (Okoly) II

Datacja odcisku: 1934
 Chronologia odcisku: poł. XIX w. – 1934
 Wymiary odcisku: Ø 25 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911); APOp, SP w Opolu, sygn. 413, b.p. (1934)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* * GEMEINDE TAUENZINOW * || KREIS | OPPELN
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* ostrze kosy i lemiesz w słup, po lewej 18, po prawej 20
 Publikacje: A. Kulla, AG, opis Wilpert I.119, ryc. 8

nr 1330

Tempelhof (Niwki) I

Datacja odcisku: 1833
 Chronologia odcisku: 1770 – poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 20 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Opolu, sygn. 413, s. 31 (1833)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne / napisowe
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie perełkowe}*
 Opis pola pieczęci: TH, pod literami szpadel skierowany w prawo, nad literami szpadel, po prawej krzyżyk (?)
 Publikacje: A. Kulla, AG

nr 1331

Tempelhof (Niwki) II

Datacja odcisku: 1833
 Chronologia odcisku: 1770 – poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 20 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Opolu, sygn. 413, s. 31 (1833)
 Typologia wizerunku: motywy leśne / godło mówiące / topograficzne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* GEMEIN : SIEG : TEMPELHOFF || OPPELN : | KREIS
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* kaplica (kościół?) po prawej, po lewej skrzyżowany szpadel z siekierą
 Publikacje: A. Kulla, AG, opis Wilpert I.120, ryc. 27

nr 1332

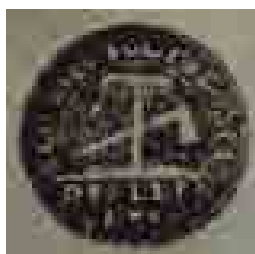

Turawa (Turawa)

Datacja odcisku: 1833
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: 22 x 26 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Opolu, sygn. 413, s. 31 (1833)
 Typologia wizerunku: topograficzne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* GEMEIN. SIEGEL TURAWA
 Opis pola pieczęci: wysoki piętrowy budynek
 Publikacje: A. Kulla, AG, opis Wilpert I.121

nr 1333

Vogtsdorf (Wójtowa Wieś) I

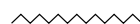
Datacja odcisku: 1833
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 23 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Opolu, sygn. 413, s. 31 (1833)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* GEM SIEG VOGTSDORFF || OPPELER | CREYS
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* grabie w słup, skrzyżowane ukośnie z motyką
 Publikacje: A. Kulla, AG, opis Wilpert I.125

nr 1334

Vogtsdorf (Wójtowa Wieś) II

Datacja odcisku: 1934
 Chronologia odcisku: pocz. XX w. – 1934
 Wymiary odcisku: Ø 31 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Opolu, sygn. 413, s. 526 (1934)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* GEMEINDE VOGTSDORF || KREIS | OPPELN
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* grabie w słup, skrzyżowane ukośnie z motyką
 Publikacje: A. Kulla, AG

nr 1335

Wengern (Węgry) I

Datacja odcisku: 1854
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 27 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Opolu, sygn. 413, s. 31 (1833); APOp, Akta miasta Opola, sygn. 2632, s. 228 (1854)
 Typologia wizerunku: motywy leśne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} GEMEIN · WENGERN · || OPPELER | CREIS
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} drzewo liściaste, za nim skrzyżowane topór i szpadel
 Publikacje: A. Kulla, AG, opis Wilpert I.126

nr 1336

Wengern (Węgry) II

Datacja odcisku: 1924
 Chronologia odcisku: koniec XIX w. – 1933
 Wymiary odcisku: 25 x 30 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: APOp, RO, sygn. 53405, b.p. (1924)
 Typologia wizerunku: motywy leśne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} * GEMEINDE WENGERN * || KREIS // OPPELN
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} drzewo liściaste na murawie, za nim skrzyżowane topór i szpadel
 Publikacje: A. Kulla, AG; rysunek pieczęci J. Farys, KZT, cz. 1: Dzieje gminy, Opole 2013, cz. 11. Węgry

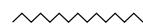

nr 1337

Wilhelmsberg (Wybłyszczów)

Datacja odcisku: 1833
 Chronologia odcisku: 1821 – poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 20 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Opolu, sygn. 413, s. 31 (1833)
 Typologia wizerunku: motywy leśne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} COLONIE: WILHELMSBE. || OPPELNER | KREIS
 Opis pola pieczęci: dwie skrzyżowane siekiery, pod nimi 1821 i dwie gałęzie
 Publikacje: A. Kulla, AG

nr 1338

Wilhelmsthal (Pasięka, obecnie część Opola) I

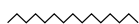
Datacja odcisku: 1833
 Chronologia odcisku: 1824 – poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 27 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Opolu, sygn. 413, s. 32 (1833)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} [...] STHAL * || [...] CREIS OPPELN
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} skrzyżowany szpadel z grabiami i sierpem, pod nimi pług skierowany w prawo
 Publikacje: A. Kulla, AG

nr 1339

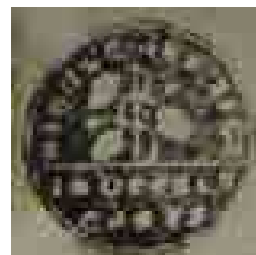

Wilhelmsthal (Pasięka, obecnie część Opola) II

Datacja odcisku: 1869
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 25 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: APOp, SP w Opolu, sygn. 413, s. 138 (1869)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} – GEMEINDESIEGEL v. WILHELMSTHAL – || KR. OPPELN.
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} pług skierowany w prawo, za nim grabie w słup i skrzyżowane kosa ze szpadlem
 Publikacje: A. Kulla, AG

nr 1340

Winau (Winów, obecnie dzielnica Opola) I

Datacja odcisku: 1833
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 27 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Opolu, sygn. 413, s. 32 (1833); GSA, I. HA, Rep 46b, Schlesien seit 1740, sygn. 3194, b.p. (1787)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne / godło mówiące
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} WINOER. GEM. SIGL. || IN OPPELN | CREYS
 Opis pola pieczęci: winorośl pnąca się po tytarczy
 Publikacje: A. Kulla, AG; opis Wilpert I.127

nr 1341

Winau (Winów, obecnie dzielnica Opola) II

Datacja odcisku: 1934
 Chronologia odcisku: pocz. XX w. – 1934
 Wymiary odcisku: Ø 28 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: APOp, SP w Opolu, sygn. 413, s. 532 (1934)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne / godło mówiące
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} GEMEINDE WINAU || KREIS | OPPELN
 Opis pola pieczęci: winorośl pnąca się po tyczce
 Publikacje: A. Kulla, AG

nr 1342

Wreske (Wrzoski) I

Datacja odcisku: 1833
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 23 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Opolu, sygn. 413, s. 32 (1833)
 Typologia wizerunku: inne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} GEM SIEG WRESKE || OPPELER | C[[REIS]]
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} syrena
 Publikacje: A. Kulla, AG; opis Wilpert I.128

nr 1343

Wreske (Wrzoski) II

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: poł. XIX w. – 1933
 Wymiary odcisku: 27 x 29 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: inne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} * GEM. SIEG. WRESKE * || OPPELNER KREIS.
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} syrena
 Publikacje: A. Kulla, AG; opis Wilpert I.128, ryc. nr 24

nr 1344

Zawisc (Zawiść) I

Datacja odcisku: 1833
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 23 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Opolu, sygn. 413, s. 32 (1833)
 Typologia wizerunku: symbolika religijna
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} GEM. SIEGL. ZAGWISCZ || OPPELER | CREIS
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} Agnus Dei – baranek z proporcem
 Publikacje: A. Kulla, AG; opis Wilpert I.129; A. Starczewska-Wojnar, SC, s. 468

nr 1345

Zawisc (Zawiść) II

Datacja odcisku: 1929
 Chronologia odcisku: koniec XIX w. – 1934
 Wymiary odcisku: Ø 32 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: APOp, RO, sygn. 74410, b.p. (1929); APOp, SP w Opolu, sygn. 413, s. 537 (1934)
 Typologia wizerunku: symbolika religijna
 Legenda pieczęci w otoku: {podwójne obrzeżenie ciągłe} * Gemeinde Zawisc * || Kr[[eis]] Oppeln
 Opis pola pieczęci: Agnus Dei – baranek z proporcem
 Publikacje: A. Kulla, AG; opis Wilpert I.129

nr 1346

Zedlitz (Grabice) II

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: poł. XIX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 28 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} * COLONIE ZEDLITZ * || KREIS OPPELN.
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} kosiarz z kosą przy pracy
 Publikacje: A. Kulla, AG; opis Wilpert I.131

nr 1347

Zelasno (Żelazna) I

Datacja odcisku: 1833
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w.
 – poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 23 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Opolu,
 sygn. 413, s. 32 (1833)
 Typologia wizerunku: motywy leśne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe}* CZELAZNA GEM.
 SIGEL || IN OPPELN | CREYS
 Opis pola pieczęci: dąb o rozłożystej
 koronie
 Publikacje: A. Kulla, AG; opis Wilpert
 I.132

nr 1348

Zelasno (Żelazna) II

Datacja odcisku: 1932
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w.
 – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 28 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: APOp, RO, sygn. 67689,
 b.p. (1932)
 Typologia wizerunku: motywy leśne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe}* GEMEINDE SIEGEL
 || ZELASNO KRS. OPPELN
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe}* dąb o rozłożystej
 koronie
 Publikacje: A. Kulla, AG; opis Wilpert
 I.132

nr 1349

Zirkowitz (Żerkowice)

Datacja odcisku: 1833
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w.
 – poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 23 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Opolu,
 sygn. 413, s. 32 (1833)
 Typologia wizerunku: motywy leśne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe}* G[[EM]] SIEG
 ZIRKOWIZ || OPPLER | CREYS
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe}* drwal z dużym
 toporem w prawej ręce
 Publikacje: A. Kulla, AG; opis Wilpert
 I.133

nr 1350

Złatnik (Złotniki) I

Datacja odcisku: 1722
 Chronologia odcisku: 1. poł. XVIII w.
 Wymiary odcisku: Ø 27 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: lak
 Kolor odcisku: czerwony
 Sygnatura akt: APWr, KK, sygn. 131,
 k. 540 (1722)
 Typologia wizerunku: motywy
 rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe}* * PIEC GMINV
 ZLATNICZKIEGO
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze
 obrzeżenie perłkowe}* chłop przy pługu
 skierowany w prawą stronę
 Publikacje: –

nr 1351

Złatnik (Złotniki) II

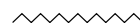
Datacja odcisku: 1886
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w.
 – XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 28 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911),
 APOp, brak sygn. (1886)
 Typologia wizerunku: motywy
 rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: ZLATTNICK
 : GEM : SIGL || IN OPPELN CREYS
 Opis pola pieczęci: chłop przy pługu
 skierowany w prawą stronę
 Publikacje: A. Kulla, AG; opis Wilpert
 I.134

nr 1352

Złatnik (Złotniki) III

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w.
 – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: motywy
 rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{podwójne
 obrzeżenie ciągłe}* * Gemeinde Zlattnick *
 || Kreis Oppeln.
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe}* chłop przy pługu
 skierowany w prawą stronę
 Publikacje: A. Kulla, AG; opis Wilpert
 I.134

nr 1353

Zlönitz (Żlinice) I

Datacja odcisku: 1722
 Chronologia odcisku: 1. poł. XVIII w.
 Wymiary odcisku: Ø 28 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: lak
 Kolor odcisku: czerwony
 Sygnatura akt: APWr, KK, sygn. 131, k. 526 (1722)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie sznurowe} * PIEC : GMIN[[V]] ZLENICZKIEGO
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie perełkowe} chłop skierowany w prawą stronę z uniesionym w górę narzędziem (kilofem?), po prawej niezidentyfikowany obiekt
 Publikacje: –

nr 1354

Zlönitz (Żlinice) II

Datacja odcisku: (przed 1911)
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 25 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: ZLONITZ GEM : SIGEL || IN OPPELN | CREYS
 Opis pola pieczęci: chłop skierowany w prawą stronę z uniesionym w górę narzędziem (kilofem?), po prawej niezidentyfikowany obiekt
 Publikacje: A. Kulla, AG; opis Wilpert I.135

nr 1355

Zlönitz (Żlinice) III

Datacja odcisku: 1924
 Chronologia odcisku: koniec XIX w. – 1933
 Wymiary odcisku: 25 x 30 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911); APOp, USC w Otmęcie, sygn. 174, b.p. (1924)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} * GEMEINDE ZLOENITZ * || KREIS-OPPELN.
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} chłop koszący zboże skierowany w prawą stronę
 Publikacje: A. Kulla, AG, opis Wilpert I.135

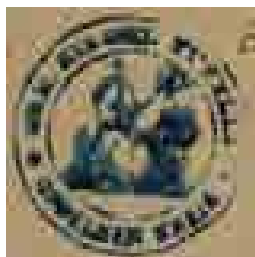
nr 1356

Zuzella (Żuzela) I

Datacja odcisku: 1833
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 28 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Opolu, sygn. 413, s. 33 (1833); APOp, SO w Krapkowicach, sygn. 456, b.p. (1858), sygn. 1664, s. 178 (1860)
 Typologia wizerunku: herbowe / symbolika religijna
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} GEM SIEGL ZUZELLA || OPPELER | CREIS
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} mitra biskupia, za nią pastorał, pod nimi serce na murawie
 Publikacje: A. Kulla, AG; opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, SC, s. 466

nr 1357

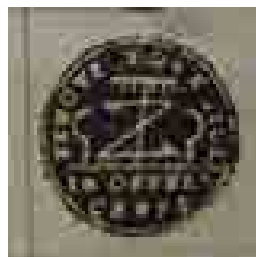

Zuzella (Żuzela) II

Datacja odcisku: 1924
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 28 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911); APOp, USC w Otmęcie, sygn. 174, b.p. (1924)
 Typologia wizerunku: herbowe / symbolika religijna
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} * GEM. SIEGEL ZUZELLA * || OPPELNER KREIS
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} mitra biskupia, za nią pastorał, pod nimi serce na murawie
 Publikacje: A. Kulla, AG; opis Wilpert I.136, ryc. 32

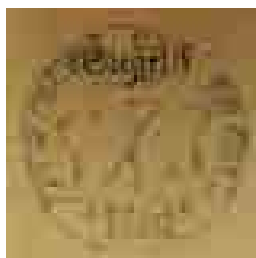
nr 1358

Zywodczütz (Żywocice) I

Datacja odcisku: 1833
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 27 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911); APOp, SP w Opolu, sygn. 413, s. 33 (1833); APOp, SO w Krapkowicach, sygn. 616, s. 42 (1812)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} ZYWOTZ[.]Z GEM: SIGL || IN OPPELN CREYS
 Opis pola pieczęci: grabie w słup, za nimi litera Z, po obu stronach sierp skierowany do środka pola
 Publikacje: A. Kulla, AG; opis Wilpert I.137

nr 1359

Zywodzütz (Żywocice) II

Datacja odcisku: 1924
Chronologia odcisku: pocz. XX w.
– 1933
Wymiary odcisku: Ø 28 mm
Kształt pieczęci: okrągła
Materiał odcisku: tusz
Kolor odcisku: czarny
Sygnatura akt: APOp, USC w Otmęcie, sygn. 174, b.p. (1924); APOp, SO w Krapkowicach, sygn. 616, s. 245 (1913)
Typologia wizerunku: motywy rustykalne
Legenda pieczęci w otoku: {*pojedyncze obrzeżenie ciągłe*} ZYWODCIZ GEM: SIEGEL || OPPLER | KREIS
Opis pola pieczęci: grabie w słup, za nimi litera Z, po obu stronach sierp skierowany do środka pola
Publikacje: A. Kulla, AG; opis Wilpert I.137

nr 1360

Zywodzütz (Żywocice) III

Datacja odcisku: 1933
Chronologia odcisku: pocz. XX w.
– 1933
Wymiary odcisku: Ø 26 mm
Kształt pieczęci: okrągła
Materiał odcisku: tusz
Kolor odcisku: fioletowy
Sygnatura akt: APOp, SO w Krapkowicach, sygn. 2540, s. 4 (1933)
Typologia wizerunku: motywy rustykalne
Legenda pieczęci w otoku: {*pojedyncze obrzeżenie ciągłe*} * Gemeinde Zywodzütz * || Kreis Oppeln
Opis pola pieczęci: grabie w słup, za nimi litera Z, po obu stronach sierp skierowany do środka pola
Publikacje: –
~~~~~

Kreis Rosenberg (powiat olecki)

nr 1301 - 1520

Kreis Rosenberg

(powiat oleski)

nr 1361 - 1576

nr 1361

Albrechtsdorf (Wojciechów) I

Datacja odcisku: 1796
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 20 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Oleśnie, sygn. 4020, k. 2 (1796), sygn. 3852, k. 25 (1832), SP w Oleśnie, sygn. 142, b.p. (1796)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe} * WOII[[C]]IEHOW **
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe} kłosa zbóż*
 Publikacje: opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, KPW 1; opis A. Starczewska-Wojnar, PWGW

nr 1362

Albrechtsdorf (Wojciechów) II

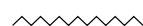
Datacja odcisku: 1858
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 32 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Oleśnie, sygn. 142, b.p. (1858, 1875, 1889, 1900); APOp, WP w Oleśnie, sygn. 6, b.p. (1900)
 Typologia wizerunku: topograficzne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe} GEMEINDE ALBRECHTSDORF || ROSENBERG | KREIS*
 Opis pola pieczęci: most nad rzeką (Stobrawą?), po dwa drzewa liściaste wyrastające z murawy po jej obu stronach
 Publikacje: opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, KPW 1, nr 2; opis A. Starczewska-Wojnar, PWGW

nr 1363

Albrechtsdorf (Wojciechów) III

Datacja odcisku: 1902
 Chronologia odcisku: pocz. XX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: APOp, SP w Oleśnie, sygn. 142, b.p. (1902, 1906)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w otoku: *{podwójne obrzeżenie ciągłe} Gemeinde || Kreis Rosenberg, O.-Schl.*
 W polu: Albrechtsdorf (dwa ozdobne ornamenty nad i pod napisem)
 Publikacje: opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, KPW 1, nr 3
 Uwagi: w 1935 r. pieczęć napisowa (APOp, SP w Oleśnie, sygn. 234, k. 1)

nr 1364

Alt Karmunkau (Stare Karmonki)

Datacja odcisku: 1890
 Chronologia odcisku: koniec XIX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 25 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, WP w Oleśnie, sygn. 10, b.p. (1890)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w otoku i w polu: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe} GEMEINDE || ROSENBERG O/S*
 W polu: ALT KARMUNKAU | KREIS
 Publikacje: –

nr 1365

Alt Kielbaschin (Kielbasin) I

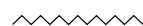
Datacja odcisku: 1890
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 22 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: APOp, SP w Oleśnie, sygn. 162, b.p. (1869), sygn. 301, b.p. (1899); APOp, WP w Oleśnie, sygn. 10, b.p. (1890)
 Typologia wizerunku: godło mówiące
 Legenda pieczęci w otoku: * GEM: KIELBASCHIN
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe} pęto kielbasy*
 Publikacje: opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, KPW 2, s. 64, opis PWGW

nr 1366

Alt Kielbaschin (Kielbasin) II

Datacja odcisku: 1906
 Chronologia odcisku: pocz. XX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 26 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: APOp, SP w Oleśnie, sygn. 301, b.p. (1906, 1915)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w otoku i w polu: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe} Gemeinde || Kr. Rosenberg, O.-S.*
 W polu: Kielbaschin (pojedyncze ozdobne ornamenty nad i pod napisem)
 Publikacje: opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, KPW 2, s. 65

nr 1367

Alt Rosenberg (Stare Olesno) I

Datacja odcisku: 1839
 Chronologia odcisku: 1. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 22 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Oleśnie, sygn. 4251, b.p. (1831); APOp, SP w Oleśnie, sygn. 187, b.p. (1839)
 Typologia wizerunku: motywy leśne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} * GEM [...]
 A/R[[O]]SENBERG
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} drzewo liściaste
 Publikacje: opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, KPW 1, nr 5; opis PWGW

nr 1368

Alt Rosenberg (Stare Olesno) II

Datacja odcisku: 1839
 Chronologia odcisku: 1839 – 1887
 Wymiary odcisku: Ø 24 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: lak
 Kolor odcisku: czerwony
 Sygnatura akt: APOp, SP w Oleśnie, sygn. 187, b.p. (1839)
 Typologia wizerunku: motywy leśne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie sznurowe} * DORF GERICHT ALT [[R]]OZENBERG
 Opis pola pieczęci: drzewo liściaste
 Publikacje: –

nr 1369

Alt Rosenberg (Stare Olesno) III

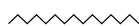
Datacja odcisku: 1839
 Chronologia odcisku: 1839 – 1887
 Wymiary odcisku: Ø 24 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Oleśnie, sygn. 187, b.p. (1825, 1839, 1858, 1887)
 Typologia wizerunku: motywy leśne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie sznurowe} * DORF GERICHT ALT ROZENBERG.
 Opis pola pieczęci: drzewo liściaste
 Publikacje: opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, KPW 1, nr 6; opis PWGW

nr 1370

Alt Rosenberg (Stare Olesno) IV

Datacja odcisku: 1891
 Chronologia odcisku: 1891 – 1909
 Wymiary odcisku: Ø 26 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911); APOp, SP w Oleśnie, sygn. 187, b.p. (1891, 1899, 1909)
 Typologia wizerunku: motywy leśne
 Legenda pieczęci w otoku: {podwójne obrzeżenie ciągłe} + GEMEINDE · VORSTAND ALT · ROSENBERG + || KR. ROSENBERG O.S.
 Opis pola pieczęci: świerk na murawie
 Publikacje: opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, KPW 1, nr 7; opis PWGW, opis Wilpert XIII.12

nr 1371

Basan (Bażany) I

Datacja odcisku: 1840
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – 1860
 Wymiary odcisku: 16 x 18 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Oleśnie, sygn. 143, b.p. (1825, 1860), sygn. 392, b.p. (1840)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: BASCHAN GEMEINDE
 Opis pola pieczęci: sierp w słup, skierowany w prawo
 Publikacje: opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, KPW 1, nr 8; opis PWGW

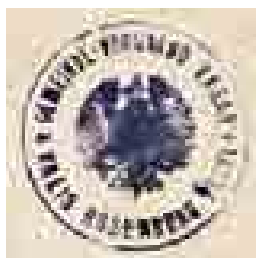
nr 1372

Basan (Bażany) II

Datacja odcisku: 1862
 Chronologia odcisku: 1862 – koniec XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 26 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Oleśnie, sygn. 318, b.p. (1862), sygn. 143, b.p. (1882), sygn. 325, b.p. (1878)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w otoku: {podwójne obrzeżenie ciągłe} · GEMEINDE · || KREIS ROSENBERG O/S
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} BASAN | *
 Publikacje: opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, KPW 1, nr 9

nr 1373

Basan (Bażany) III

Datacja odcisku: 1897
 Chronologia odcisku: koniec XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 26 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: APOp, SP w Oleśnie, sygn. 143, b.p. (1897)
 Typologia wizerunku: godło państwowe
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* + GEMEINDE-VORSTAND BASAN + || KREIS ROSENBERG O/SCHL
 Opis pola pieczęci: godło państwowe – orzeł z berłem i jabłkiem w szponach
 Publikacje: opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, KPW 1, nr 10

nr 1374

Basan (Bażany) IV

Datacja odcisku: 1930
 Chronologia odcisku: pocz. XX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 36 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: APOp, SP w Oleśnie, sygn. 232, b.p. (1928, 1930, 1932)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{podwójne obrzeżenie ciągłe}* • Gemeindevorstand BASAN • || Kreis Rosenberg
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* snop zboża, za nim skrzyżowane grabie i cep
 Publikacje: opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, KPW 1, nr 11

nr 1375

Bischdorf (Biskupice) I

Datacja odcisku: 1838
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – 1850
 Wymiary odcisku: 17 x 18 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Oleśnie, sygn. 5940, k. 42 (1838), sygn. 6898, k. 7 (1802); APOp, SP w Oleśnie, sygn. 145, k. 164 (1850)
 Typologia wizerunku: godło mówiące
 Legenda pieczęci w otoku: BISKVPITZ GEM
 Opis pola pieczęci: kapelusz biskupi
 Publikacje: opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, KPW 1, nr 12; opis PWGW

nr 1376

Bischdorf (Biskupice) II

Datacja odcisku: 1890
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 27 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: APOp, SP w Oleśnie, sygn. 145, b.p. (1856, 1858, 1892); APOp, WP w Oleśnie, sygn. 10, b.p. (1890)
 Typologia wizerunku: godło państwowe
 Legenda pieczęci w otoku: *{podwójne obrzeżenie ciągłe}* GEMEINDE BISCHDORF || KR. ROSENBERG [[1856]]
 Opis pola pieczęci: godło państwowe – orzeł
 Publikacje: opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, KPW 1, nr 13

nr 1377

Bischdorf (Biskupice) III

Datacja odcisku: 1899
 Chronologia odcisku: 1899 – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Oleśnie, sygn. 145, b.p. (1899, 1909)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w otoku i w polu: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* * GEMEINDE * || Kr. Rosenberg O/S.
 W polu: Bischdorf
 Publikacje: opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, KPW 1, nr 14

nr 1378

Bodland (Bogacica) I

Datacja odcisku: 1807
 Chronologia odcisku: 1. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 25 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Kluczborku, sygn. 5567, k. 22 (1807)
 Typologia wizerunku: motywy kwiatowe i zielne
 Legenda pieczęci w otoku: *{podwójne obrzeżenie wieńcowe i ciągłe}* BODLANDER GERICHTS SIEGEL (ornament ozdobny w kształcie kwiatu)
 Opis pola pieczęci: trzy kwiaty wyrastające z murawy (w dzbanie?)
 Publikacje: opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, KPW 1, nr 15; opis PWGW

nr 1379

Bodland (Bogatica) II

Datacja odcisku: 1868
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 26 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Oleśnie, sygn. 323, b.p. (1868), sygn. 325, b.p. (1881)
 Typologia wizerunku: motywy leśne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} GEMEINDE BODLAND || KREIS ROSENBERG
 Opis pola pieczęci: droga w perspektywie (?), po 6 drzew po jej obu stronach
 Publikacje: opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, KPW 1, nr 16; PWGW

nr 1380

Bodland (Bogatica) III

Datacja odcisku: 1898
 Chronologia odcisku: koniec XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Oleśnie, sygn. 325, b.p. (1898)
 Typologia wizerunku: godło państwowe
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} + GEMEINDE-VORSTAND + || BODLAND KREIS ROSENBERG O/S.
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} godło państwowe
 – orzeł z berłem i jabłkiem w szponach
 Publikacje: –

nr 1381

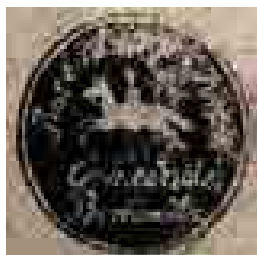

Bodland (Bogatica) IV

Datacja odcisku: 1930
 Chronologia odcisku: pocz. XX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: APOp, RO, sygn. 56126, b.p. (1930)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} • GEMEINDE • VORSTAND • || BODLAND KREIS ROSENBERG O/S
 Opis pola pieczęci: {podwójne obrzeżenie ciągłe} skrzyżowane 3 kłosa zboża z 3 kłosami zboża
 Publikacje: opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, KPW 1, nr 17
 Uwagi: pieczęć z 1935 r. napisowa (APOp, SP w Oleśnie, sygn. 234, k. 7), A. Starczewska-Wojnar, KPW 1, nr 18

nr 1382

Borkowitz (Borkowice) I

Datacja odcisku: 1843
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – 1860
 Wymiary odcisku: Ø 22 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Oleśnie, sygn. 392, s. 98 (1843), sygn. 144, b.p. (1834, 1851, 1860)
 Typologia wizerunku: motywy leśne / zwierzęta
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} Rosenberger Kre[[is]] || Gemeinde | Borkowitz
 Opis pola pieczęci: myśliwy na koniu biegnącym w prawo
 Publikacje: opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, KPW 1, nr 22

nr 1383

Borkowitz (Borkowice) II

Datacja odcisku: 1875
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 28 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, WP w Oleśnie, sygn. 6, b.p. (1869); APOp, SP w Oleśnie, sygn. 325, b.p. (1878), sygn. 336, b.p. (1875)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w otoku: {podwójne obrzeżenie ciągłe} * GEMEINDE * || KREIS ROSENBERG O/S
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} BORKOWITZ
 Publikacje: opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, KPW 1, nr 23

nr 1384

Borkowitz (Borkowice) III

Datacja odcisku: 1890
 Chronologia odcisku: koniec XIX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 25 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: APOp, SP w Oleśnie, sygn. 144, b.p. (1888); APOp, RO, sygn. 64588, b.p. (1931); APOp, WP w Oleśnie, sygn. 10, b.p. (1890)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w otoku i w polu: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} GEMEINDE || ROSENBERG O/S.
 W polu: BORKOWITZ | KREIS (nad napisem poroże jelenia)
 Publikacje: opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, KPW 1, nr 24, opis Wilpert XIII.1

nr 1385

Boroschau (Boroszów) I

Datacja odcisku: 1866
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – 1866
 Wymiary odcisku: Ø 22 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Oleśnie, sygn. 904, b.p. (1835); APOp, SP w Oleśnie, sygn. 321, b.p. (1866)
 Typologia wizerunku: motywy leśne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* BOROSCHAV : GEMEINDE :
 Opis pola pieczęci: 3 topole (?) na murawie
 Publikacje: opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, KPW 1, nr 25, PWGW

nr 1386

Boroschau (Boroszów) II

Datacja odcisku: 1892
 Chronologia odcisku: koniec XIX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 25 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Oleśnie, sygn. 337, b.p. (1888); APOp, WP w Oleśnie, sygn. 32, b.p. (1892)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w otoku i w polu: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* GEMEINDE || ROSENBERG O/S
 W polu: BOROSCHAU | KREIS
 Publikacje: opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, KPW 1, nr 26

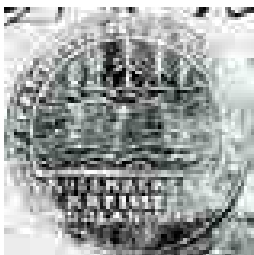
nr 1387

Botzanowitz (Bodzanowice) I

Datacja odcisku: 1788
 Chronologia odcisku: 1788 – pocz. XIX w.
 Wymiary odcisku: 18 x 20 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Oleśnie, sygn. 4202, k. 4 (1788); APOp, SP w Oleśnie, sygn. 328, s. 167 (1805)
 Typologia wizerunku: topograficzne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* BODZANOWITZ · GEMEINDE
 Opis pola pieczęci: rzeka w pas
 Publikacje: opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, KPW 1, nr 19; PWGW

nr 1388

Botzanowitz (Bodzanowice) II

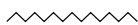
Datacja odcisku: 1837
 Chronologia odcisku: 1837 – 2. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Oleśnie, sygn. 328, s. 331 (1837), sygn. 327, s. 631 (1865)
 Typologia wizerunku: topograficzne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* DORF GERICHTS SIEGEL DER GEMEINDE DES || ROSENBERGER | KREISSES | BODZANOWITZ
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* rzeka w pas, nad rzeką pięć sosen, na brzegach murawa
 Publikacje: opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, KPW 1, nr 20, PWGW

nr 1389

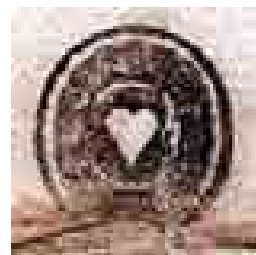

Botzanowitz (Bodzanowice) III

Datacja odcisku: 1891
 Chronologia odcisku: 1891 – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 25 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: zielony
 Sygnatura akt: APOp, WP w Oleśnie, sygn. 10, b.p. (1891); APOp, SP w Oleśnie, sygn. 147, b.p. (1893)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w otoku i w polu: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* GEMEINDE || ROSENBERG O/S
 W polu: BODZANOWITZ | KREIS
 Publikacje: opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, KPW 1, nr 21

nr 1390

Bronietz (Broniec) I

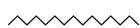
Datacja odcisku: 1797
 Chronologia odcisku: 1797 – poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: 21 x 25 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Oleśnie, sygn. 3418, k. 1 (1797); APOp, SP w Oleśnie, sygn. 149, k. 22 (1847)
 Typologia wizerunku: herbowe
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie wieńcowe}* BRONIETZ :
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* serce
 Publikacje: opis i ryc. Wilpert nr 27, PWGW; A. Starczewska-Wojnar, SC, s. 470

nr 1391

Bronietz (Broniec) II

Datacja odcisku: 1875
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w.
 – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 25 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Oleśnie,
 sygn. 149, b.p. (1875, 1887)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w otoku i w
 polu: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe}
 GEMEINDE || ROSENBERG O/S
 W polu: BRONIETZ | KREIS
 Publikacje: opis i ryc. A. Starczewska-
 Wojnar, KPW 1, nr 28

nr 1392

Busow (Budzów) I

Datacja odcisku: 1858
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w.
 – 1866
 Wymiary odcisku: Ø 27 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Oleśnie,
 sygn. 392, k. 221 (1858), sygn. 150,
 b.p. (1825, 1866)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w polu: {pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe} monogram G B,
 nad monogramem słońce, pod nim
 murawa
 Publikacje: opis i ryc. A. Starczewska-
 Wojnar, KPW 1, nr 29, PWGW

nr 1393

Busow (Budzów) II

Datacja odcisku: 1875
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 25 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: zielony
 Sygnatura akt: SP w Oleśnie, sygn. 344,
 b.p. (1875), sygn. 150, b.p. (1888)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w otoku: {podwójne
 obrzeżenie ciągłe} GEMEINDE || KREIS
 ROSENBERG O/S.
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe} BUDZOW (pod i nad
 napisem ozdobny ornament)
 Publikacje: opis i ryc. A. Starczewska-
 Wojnar, KPW 1, nr 30

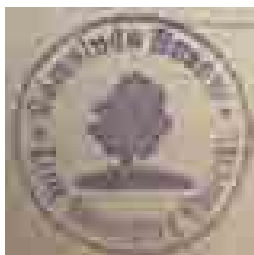
nr 1394

Busow (Budzów) III

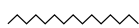
Datacja odcisku: 1890
 Chronologia odcisku: koniec XIX w.
 – pocz. XX w.
 Wymiary odcisku: Ø 26 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: APOp, SP w Oleśnie,
 sygn. 150, b.p. (1890, 1897, 1902); APOp,
 WP w Oleśnie, sygn. 10, b.p. (1890)
 Typologia wizerunku: godło
 państwowe
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe} * GEMEINDE
 BUSOW * || Kreis Rosenberg, O/S.
 Opis pola pieczęci: godło państwowe
 – orzeł z berłem i jabłkiem w szponach
 Publikacje: opis i ryc. A. Starczewska-
 Wojnar, KPW 1, nr 31

nr 1395

Busow (Budzów) IV

Datacja odcisku: 1929
 Chronologia odcisku: pocz. XX w.
 – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 29 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: APOp, SP w Oleśnie,
 sygn. 232, b.p. (1929)
 Typologia wizerunku: motywy leśne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe} * Gemeinde Busow *
 || Kreis Rosenberg Oberschl.
 Opis pola pieczęci: drzewo liściaste
 na murawie
 Publikacje: opis i ryc. A. Starczewska-
 Wojnar, KPW 1, nr 32

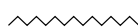

nr 1396

Carlsberg, Karlsberg (Karlów)

Datacja odcisku: 1859
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: 25 x 30 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Oleśnie,
 sygn. 169, k. 54 (1859)
 Typologia wizerunku: topograficzne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe} [...]
 Opis pola pieczęci: wysokie wzgórze
 Publikacje: opis i ryc. A. Starczewska-
 Wojnar, KPW 1, nr 33; PWGW

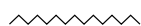

nr 1397

Carlsgrund, Karlsgrund (Nowa Bogacica)

Datacja odcisku: 1825
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: 26 x 28 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Oleśnie, sygn. 392, k. 221 (1825), sygn. 151, b.p. (1873), sygn. 325, b.p. (1878)
 Typologia wizerunku: motywy leśne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* * BODLENDER. FORST. COLONIE * CARLS · GRUND
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* drzewo liściaste na murawie, z prawej strony drzewa wbita w pień siekiera
 Publikacje: opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, KPW 1, nr 34, PWGW

nr 1398

Donnersmark (Pakoszów) I

Datacja odcisku: 1883
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – 1884
 Wymiary odcisku: 22 x 29 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: zielony
 Sygnatura akt: APOp, SP w Oleśnie, sygn. 150, b.p. (1866, 1883, 1884), sygn. 344, b.p. (1875)
 Typologia wizerunku: godło mówiące
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* DONER MORG
 Opis pola pieczęci: ognisko
 Publikacje: opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, KPW 1, nr 35; PWGW

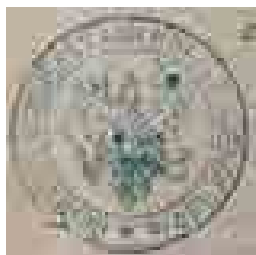
nr 1399

Donnersmark (Pakoszów) II

Datacja odcisku: 1885
 Chronologia odcisku: koniec XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 32 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: APOp, SP w Oleśnie, sygn. 150, b.p. (1885); APOp, WP w Oleśnie, sygn. 10, b.p. (1890)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w otoku i w polu: *{podwójne obrzeżenie ciągłe}* GEMEINDE-VORSTAND || Kreis Rosenberg, O.-S.
 W polu: DONNERSMARK (dwa ozdobne ornamenty nad i pod napisem)
 Publikacje: opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, KPW 1, nr 36

nr 1400

Donnersmark (Pakoszów) III

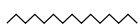
Datacja odcisku: 1894
 Chronologia odcisku: 1894 – 1900
 Wymiary odcisku: Ø 26 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: zielony
 Sygnatura akt: APOp, SP w Oleśnie, sygn. 344, b.p. (1894, 1900)
 Typologia wizerunku: godło państwowe
 Legenda pieczęci w otoku: *{podwójne obrzeżenie ciągłe}* * GEMEINDE DONNERSMARK KREIS ROSENBERG O/S
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* godło państwowe – orzeł z berłem i jabłkiem w szponach
 Publikacje: opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, KPW 1, nr 37

nr 1401

Donnersmark (Pakoszów) IV

Datacja odcisku: 1929
 Chronologia odcisku: 1929 – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 28 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: APOp, SP w Oleśnie, sygn. 232, b.p. (1929, 1932)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w otoku: *{podwójne obrzeżenie ciągłe}* Gemeinde Donnersmark Kreis Rosenberg O/S. (rysunek gęsi w locie)
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* puste pole
 Publikacje: opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, KPW 1, nr 38

nr 1402

Ellguth (Ligota Oleska) I

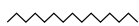
Datacja odcisku: 1863
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – 1869
 Wymiary odcisku: 16 x 20 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Oleśnie, sygn. 154, b.p. (1825, 1863, 1869), sygn. 301, b.p. (1863)
 Typologia wizerunku: topograficzne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* ELLGUTH GEM:
 Opis pola pieczęci: stos kamieni
 Publikacje: opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, KPW 2, s. 54; opis PWGW

nr 1403

Ellguth (Ligota Oleska) II

Datacja odcisku: 1890
 Chronologia odcisku: koniec XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 25 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, WP w Oleśnie, sygn. 10, b.p. (1890)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w otoku i w polu: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} GEMEINDE || ROSENBERG O/S
 W polu: ELLGUTH | KREIS
 Publikacje: opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, KPW 2, s. 54

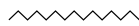

nr 1404

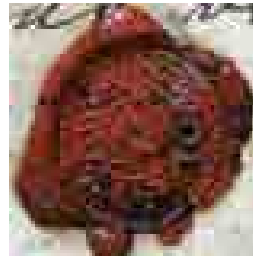

Fabianswalde (Żabiniec)

Datacja odcisku: 1862
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: 22 x 24 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Oleśnie, sygn. 323, b.p. (1862, 1872)
 Typologia wizerunku: godło mówiące / symbolika religijna
 Legenda pieczęci w otoku: FABIANSWALDE[[R]] COLONIE SIEGEL || ROSEN[[BERG]] | CR[[EIS]]
 Opis pola pieczęci: postać w długiej szacie i kapeluszu, wspierająca się na długiej lasce – święty Fabian zwrócony w lewo
 Publikacje: opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, KPW 2, s. 54; opis PWGW; opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, SC, s. 467

nr 1405

Frei Kadlub (Kadlub Wolny) I

Datacja odcisku: 1745
 Chronologia odcisku: XVIII w.
 Wymiary odcisku: 18 x 20 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: lak
 Kolor odcisku: czerwony
 Sygnatura akt: GSA, I. HA, Rep 46b, Schlesien seit 1740, sygn. 122, b.p. (1745)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie perełkowe} WOLNI KADLVB :
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie perełkowe} lemiesz pług w słup
 Publikacje: opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, KPW 2, s. 55

nr 1406

Frei Kadlub (Kadlub Wolny) II

Datacja odcisku: 1818
 Chronologia odcisku: 1. poł. XIX w. – 1851
 Wymiary odcisku: 24 x 29 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Oleśnie, sygn. 160, s. 47 (1818); APOp, SO w Oleśnie, sygn. 4045, k. 19 (1851)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} * CADVBER · GEMEIN · SIEG FREI
 Opis pola pieczęci: {podwójne obrzeżenie ciągłe} lemiesz pług w słup
 Publikacje: opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, KPW 2, s. 55, opis PWGW

nr 1407

Frei Kadlub (Kadlub Wolny) III

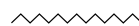
Datacja odcisku: 1853
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: 18 x 20 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Oleśnie, sygn. 3820, k. 62 (1853); APOp, SP w Oleśnie, sygn. 160, s. 97 (1825), s. 317 (1855)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} F : KADLUB
 Opis pola pieczęci: lemiesz pług w słup
 Publikacje: opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, KPW 2, s. 56, opis PWGW

nr 1408

Frei Kadlub (Kadlub Wolny) IV

Datacja odcisku: 1897
 Chronologia odcisku: koniec XIX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 25 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: APOp, SP w Oleśnie, sygn. 160, s. 536 (1897); APOp, WP w Oleśnie, sygn. 10, b.p. (1890)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w otoku i w polu: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} GEMEINDE || ROSENBERG O/S
 W polu: FREI-KADLUB | KREIS
 Publikacje: opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, KPW 2, s. 56

23 1/2	Rabitzsch	Guafolya'ep	24.	10	17 5
	Guafolya'ep		25.	35 5	
	Guafolya'ep		26.	4 22	
	Guafolya'ep		27.	16 16 3	
	Guafolya'ep		28.	3 3 7	
Summa				47 5 5	

Die Richtigkeit dieser Rechnung
 bescheinigt.
 P. Leinwitz, den 7ten Februar 1861.
 Lad. Oelberg

Walter Scholz
 Andreas Brunnich

nr 1409

Frei Pipa (Siedliska) I

Datacja odcisku: 1839
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – 1839
 Wymiary odcisku: 18 x 20 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Oleśnie, sygn. 182, b.p. (1817, 1839), sygn. 160, s. 331 (1857)
 Typologia wizerunku: inne formy zatrudnienia ludności
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} FREIBAUER PIPA. G:
 Opis pola pieczęci: karafka (naczynie szklane) w słup
 Publikacje: opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, KPW 2, s. 56; opis PWGW

nr 1410

Frei Pipa (Siedliska) II

Datacja odcisku: 1878
 Chronologia odcisku: 1878 – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 25 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: APOp, SP w Oleśnie, sygn. 179, b.p. (1878, 1905)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w otoku i w polu: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} GEMEINDE || ROSENBERG O/S
 W polu: FREI-PIPA | KREIS
 Publikacje: opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, KPW 2, s. 57

nr 1411

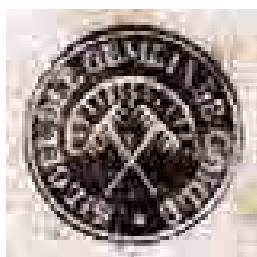

Friedrichswille (Kolonia Biskupska)

Datacja odcisku: 1890
 Chronologia odcisku: 1799 – 1890
 Wymiary odcisku: 24 x 27 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Oleśnie, sygn. 8156, k. 4 (1799); APOp, WP w Oleśnie, sygn. 10, b.p. (1890)
 Typologia wizerunku: motywy leśne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie perełkowe} * GEMEINDE SIEGEL ZU FRIEDRICHSWILLE
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie sznurowe} trzy sosny na murawie
 Publikacje: opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, KPW 2, s. 57; opis PWGW

nr 1412

Gohle (Gola) I

Datacja odcisku: 1843
 Chronologia odcisku: 1843 – 1917
 Wymiary odcisku: Ø 27 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Oleśnie, sygn. 155, b.p. (1843, 1917)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} * SIEGEL DER GEMEINDE GOHLE
 Opis pola pieczęci: dwa skrzyżowanych grabi, nad nimi półkole z zębami w dół
 Publikacje: opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, KPW 2, s. 57, Wilpert XIII.2, ryc. 235; opis PWGW

nr 1413

Gohle (Gola) II

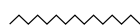
Datacja odcisku: 1917
 Chronologia odcisku: pocz. XX w.
 Wymiary odcisku: Ø 29 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: APOp, SP w Oleśnie, sygn. 155, b.p. (1917)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} + GEMEINDEVORSTAND + || KREIS ROSENBERG O/S.
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} GOHLE (pojedyncze linie oraz ozdobne ornamenty nad i pod napisem)
 Publikacje: opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, KPW 2, s. 58

nr 1414

Gohle (Gola) III

Datacja odcisku: 1932
 Chronologia odcisku: pocz. XX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 27 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: APOp, SP w Oleśnie, sygn. 232, b.p. (1932)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w otoku i w polu: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} Gemeindevorstand || Kreis Rosenberg O/Schl.
 W polu: GOHLE (ozdobne ornamenty nad i pod napisem)
 Publikacje: opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, KPW 2, s. 58

nr 1415

Gross Borek (Borki Wielkie) I

Datacja odcisku: 1809
 Chronologia odcisku: 1789 – 1841
 Wymiary odcisku: Ø 18 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Oleśnie, sygn. 6887, k. 10 (1809), sygn. 6897, k. 12 (1789), sygn. 6037, k. 57 (1841)
 Typologia wizerunku: motywy leśne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* GROSS BORECK GEM.
 Opis pola pieczęci: topola (?) na murawie
 Publikacje: opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, KPW 2, s. 58, opis PWGW

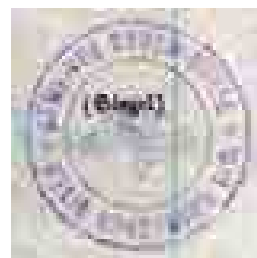
nr 1416

Gross Borek (Borki Wielkie) II

Datacja odcisku: 1845
 Chronologia odcisku: 1845 – 2. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 31 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Oleśnie, sygn. 331, b.p. (1845), sygn. 336, b.p. (1857)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w otoku i w polu: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* * SIEGEL DER GEMEINDE GROSS BORCK
 W polu: IM | ROSENBERG: | KREIS
 Publikacje: opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, KPW 2, s. 59

nr 1417

Gross Borek (Borki Wielkie) III

Datacja odcisku: 1905
 Chronologia odcisku: 1905 – 1912
 Wymiary odcisku: Ø 28 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: APOp, SP w Oleśnie, sygn. 148, b.p. (1905, 1912)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* * GEMEINDE GROSS-BOREK * || KREIS ROSENBERG O/S.
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* ozdobny ornament
 Publikacje: opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, KPW 2, s. 59

nr 1418

Gross Borek (Borki Wielkie) IV

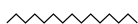
Datacja odcisku: 1929
 Chronologia odcisku: 1913 – 1929
 Wymiary odcisku: Ø 32 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: APOp, SP w Oleśnie, sygn. 232, b.p. (1929)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w otoku i w polu: *{podwójne obrzeżenie ciągłe}* Gemeindevorstand || Krs. Rosenberg, O.-S.
 W polu: Gr[[o]]s[[s]] Bo[[r]]ek (ozdobne ornamenty nad i pod napisem)
 Publikacje: –

nr 1419

Gross Borek (Borki Wielkie) V

Datacja odcisku: 1931
 Chronologia odcisku: 1931 – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 32 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: APOp, SP w Oleśnie, sygn. 232, b.p. (1931)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w otoku i w polu: *{podwójne obrzeżenie ciągłe}* Gemeindevorstand || Krs. Rosenberg O.-S.
 W polu: Gross-Borek (ozdobne ornamenty nad i pod napisem)
 Publikacje: opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, KPW 2, s. 59

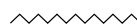

nr 1420

Gross Lassowitz (Lasowice Wielkie)

Datacja odcisku: 1834
 Chronologia odcisku: 1820 – 1904
 Wymiary odcisku: Ø 27 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Oleśnie, sygn. 3151, k. 29 (1834), sygn. 2266, k. 18 (1820); APOp, SP w Oleśnie, sygn. 171, b.p. (1904)
 Typologia wizerunku: godło mówiące / motywy leśne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* D : GEM : GROS LASSOWITZ || ROSENBERG · | CREIS | 1790
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* drzewo liściaste na murawie
 Publikacje: opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, KPW 2, s. 60, opis PWGW, opis Wilpert XIII.7

nr 1421

Grunowitz (Gronowice) I

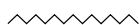
Datacja odcisku: 1859
 Chronologia odcisku: 1813 – 1859
 Wymiary odcisku: 16 x 18 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Oleśnie,
 sygn. 406, b.p. (1813, 1845, 1859)
 Typologia wizerunku: motywy
 rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe} GRONOWITZ
 GEMEIN ·
 Opis pola pieczęci: pług zwrócony
 w prawo
 Publikacje: opis PWGW

nr 1422

Grunowitz (Gronowice) II

Datacja odcisku: 1890
 Chronologia odcisku: 1890 – 1896
 Wymiary odcisku: 32 x 20 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: zielony
 Sygnatura akt: APOp, SP w Oleśnie,
 sygn. 155, b.p. (1891, 1896); APOp, WP
 w Oleśnie, sygn. 10, b.p. (1890)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w otoku i w polu:
 {pojedyncze obrzeżenie ciągłe}
 + GEMEINDE VORSTAND + || KREIS
 ROSENBERG O/S.
 W polu: VON | GRUNOWITZ
 Publikacje: opis i ryc. A. Starczewska-
 Wojnar, KPW 2, s. 60

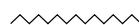

nr 1423

Hellewald (Pogorzalka)

Datacja odcisku: 1818
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 27 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, – (1818)
 Typologia wizerunku: motywy leśne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe} COLONIE
 HELLEWALD : G S : || ROSENBERG |
 [[CR]]EIS
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe} od prawej piła
 i siekiera w słupek
 Publikacje: opis i ryc. A. Starczewska-
 Wojnar, KPW 2, s. 61

nr 1424

Jamm (Jamy) I

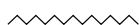
Datacja odcisku: 1825
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w.
 – XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 17 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Oleśnie,
 sygn. 157, b.p. (1825)
 Typologia wizerunku: motywy
 rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe} IAMM : GEM
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe} niepełne trzy
 skrzyżowane cepy
 Publikacje: opis i ryc. A. Starczewska-
 Wojnar, KPW 2, s. 61, opis Wilpert XII.3,
 PWGW

nr 1425

Jamm (Jamy) II

Datacja odcisku: 1897
 Chronologia odcisku: 1890 – 1908
 Wymiary odcisku: Ø 17 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: APOp, SP w Oleśnie,
 sygn. 157, b.p. (1897, 1908); APOp,
 WP w Oleśnie, sygn. 10, b.p. (1890)
 Typologia wizerunku: motywy
 rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe} * GEMEINDE JAMM
 KR ROSENBERG
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe} trzy skrzyżowane
 cepy
 Publikacje: opis i ryc. A. Starczewska-
 Wojnar, KPW 2, s. 61, opis Wilpert XII.3,
 PWGW

nr 1426

Jaschine (Jasienie) I

Datacja odcisku: 1831
 Chronologia odcisku: 1794 – 1845
 Wymiary odcisku: Ø 22 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Oleśnie,
 sygn. 4251, b.p. (1831), sygn. 1092,
 k. 9 (1794), sygn. 1094, k. 43 (1844);
 APOp, SP w Oleśnie, sygn. 158,
 b.p. (1845)
 Typologia wizerunku: motywy
 rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe} * IASSIN · GERICHTS
 · S
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe} pług skierowany
 w prawo
 Publikacje: opis i ryc. A. Starczewska-
 Wojnar, KPW 2, s. 62, opis PWGW

nr 1427

Jaschine (Jasienie) II

Datacja odcisku: 1873
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 27 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: zielony
 Sygnatura akt: APOp, SP w Oleśnie, sygn. 158, b.p. (1873)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w otoku: {podwójne obrzeżenie ciągłe} * GEMEINDE * || KREIS ROSENBERG O/S
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} JASCHINE
 Publikacje: –

nr 1428

Jaschine (Jasienie) III

Datacja odcisku: 1894
 Chronologia odcisku: 1877 – 1924
 Wymiary odcisku: Ø 29 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, WP w Oleśnie, sygn. 6, b.p. (1877, 1924), APOp, SP w Oleśnie, sygn. 158, b.p. (1890, 1894)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w otoku i w polu: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} GEMEINDE | ROSENBERG O/S
 W polu: JASCHINE | KREIS
 Publikacje: opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, KPW 2, s. 63

nr 1429

Jastrzigowitz (Jastrzygowice) I

Datacja odcisku: 1777
 Chronologia odcisku: 1777 – 1820
 Wymiary odcisku: Ø 20 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Oleśnie, sygn. 5865, k. 18 (1777, 1820)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} * IASTRIGOWITZ
 Opis pola pieczęci: puste pole
 Publikacje: opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, KPW 2, s. 63, opis PWGW

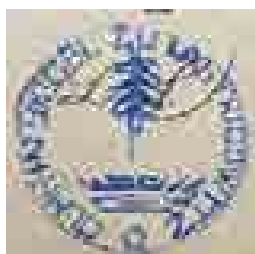
nr 1430

Jastrzigowitz (Jastrzygowice) II

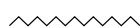
Datacja odcisku: 1826
 Chronologia odcisku: 1820 – 1828
 Wymiary odcisku: 25 x 30 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Oleśnie, sygn. 159, k. 12 (1820, 1826, 1828)
 Typologia wizerunku: motywy leśne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} * GEMEIN : SIEGEL ZU IASTRZYGOWITZ
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} trzy sosny na murawie, środkowa sosna najwyższa, pod wizerunkiem napis 1820
 Publikacje: opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, KPW 2, s. 64, opis PWGW

nr 1431

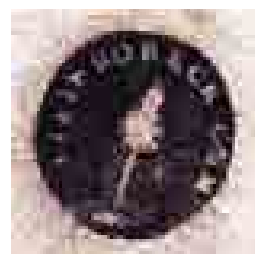

Jastrzigowitz (Jastrzygowice) III

Datacja odcisku: 1890
 Chronologia odcisku: 1824 – 1912
 Wymiary odcisku: Ø 25 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: APOp, SO w Oleśnie, sygn. 3054, k. 10 (1859); APOp, WP w Oleśnie, sygn. 159, k. 5 (1824, 1912), sygn. 10, b.p. (1890)
 Typologia wizerunku: motywy leśne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} * GEMEIN SIEGEL ZU IASTRIGOWITZ
 Opis pola pieczęci: drzewo na murawie
 Publikacje: opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, KPW 2, s. 64, opis Wilpert XIII.4, A. Starczewska-Wojnar, PWGW

nr 1432

Klein Borek (Borki Małe) I

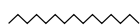
Datacja odcisku: 1835
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – 1863
 Wymiary odcisku: Ø 20 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Oleśnie, sygn. 4913, k. 45 (1835, 1863)
 Typologia wizerunku: motywy leśne
 Legenda pieczęci w otoku: KLEIN BORECK GEM :
 Opis pola pieczęci: topola (?) wyrastająca z murawy
 Publikacje: opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, KPW 3, opis PWGW

nr 1433

Klein Borek (Borki Małe) II

Datacja odcisku: 1890
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 24 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: APOp, WP w Oleśnie,
 sygn. 6, b.p. (1873); sygn. 10, b.p. (1890)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w otoku: w polu: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe}
 GEMEINDE || ROSENBERG O/S
 W polu: KLEIN-BOREK | KREIS
 Publikacje: opis i ryc. KPW 3, s. 122

nr 1434

Klein Lassowitz (Lasowice Małe) I

Datacja odcisku: 1825
 Chronologia odcisku: 1. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 20 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Oleśnie,
 sygn. 172, b.p. (1825)
 Typologia wizerunku: motywy leśne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe} –
 Opis pola pieczęci: drzewo liściaste
 wyrastające z podłoża
 Publikacje: –

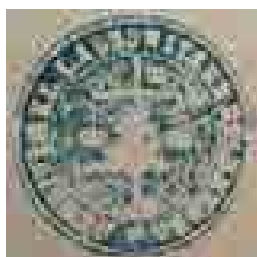
nr 1435

Klein Lassowitz (Lasowice Małe) II

Datacja odcisku: 1851
 Chronologia odcisku: 1790 – 1851
 Wymiary odcisku: 22 x 26 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Oleśnie,
 sygn. 5563, k. 88 (1851), sygn. 3305,
 k. 11 (1790)
 Typologia wizerunku: motywy leśne /
 Temida
 Legenda pieczęci w otoku: * KLEIN
 LASSOWITZER GEMEINDE SIEGEL
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe} drzewo liściaste
 na murawie, nad nim waga
 Publikacje: opis i ryc. A. Starczewska-
 Wojnar, KPW 3, s. 122, opis Wilpert
 XIII.8, PWGW

nr 1436

Klein Lassowitz (Lasowice Małe) III

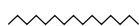
Datacja odcisku: 1887
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 25 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: zielony
 Sygnatura akt: APOp, SP w Oleśnie,
 sygn. 172, b.p. (1887)
 Typologia wizerunku: motywy leśne /
 Temida
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe} *GEMEINDE KL.
 LASSOWITZ KR. ROSENBERG
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe} drzewo liściaste
 wyrastające z podłoża, nad nim waga
 Publikacje: opis i ryc. A. Starczewska-
 Wojnar, KPW 3, s. 123, opis Wilpert
 XIII.8, PWGW

nr 1437

Klein Lassowitz (Lasowice Małe) IV

Datacja odcisku: 1879
 Chronologia odcisku: 1879 – 1911
 Wymiary odcisku: Ø 28 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: zielony
 Sygnatura akt: APOp, SP w Oleśnie,
 sygn. 172, b.p. (1879, 1889, 1911)
 Typologia wizerunku: motywy leśne /
 Temida
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe} * GEMEINDE KL:
 LASSOWITZ KR. ROSENBERG
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe} drzewo liściaste
 wyrastające z podłoża, nad nim waga
 Publikacje: opis i ryc. A. Starczewska-
 Wojnar, KPW 3, s. 123, opis Wilpert
 XIII 8, ryc. Wilpert nr 233, opis PWGW

nr 1438

Kneja (Knieja) I

Datacja odcisku: 1853
 Chronologia odcisku: 1. poł. XIX w.
 – 1853
 Wymiary odcisku: 19 x 22 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: SO w Oleśnie, sygn. 4192,
 k. 3 (1853)
 Typologia wizerunku: motywy leśne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe} [...] [[GE]]RICHTS ·
 SIEG
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe} postać mężczyzny
 – myśliwego?
 Publikacje: opis i ryc. A. Starczewska-
 Wojnar, KPW 3, s. 124

nr 1439

Kneja (Knieja) II

Datacja odcisku: 1856
 Chronologia odcisku: 1856 – 1900
 Wymiary odcisku: 19 x 22 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Oleśnie, sygn. 163, b.p. (1856); APOp, WP w Oleśnie, sygn. 6, b.p. (1900)
 Typologia wizerunku: motywy leśne
 Legenda pieczęci w otoku: {podwójne obrzeżenie ciągłe} ORTSGERICHT KNEJA
 Opis pola pieczęci: postać mężczyzny – myśliwego?
 Publikacje: opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, KPW 3, s. 124, opis PWGW

nr 1440

Kneja (Knieja) III

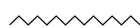
Datacja odcisku: 1904
 Chronologia odcisku: 1904 – 1935
 Wymiary odcisku: Ø 32 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: APOp, WP w Oleśnie, sygn. 6, b.p. (1904), SP w Oleśnie, sygn. 234, k. 25 (1935)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w otoku i w polu: {podwójne obrzeżenie ciągłe} Gemeinde-Vorstand || Rosenberg O/S.
 W polu: ZU (pomiędzy dwoma ozdobnymi ornamentami) | KNEJA | Kreis
 Publikacje: opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, KPW 3, s. 124

nr 1441

Kolpnitz (Kolpnica)

Datacja odcisku: 1845
 Chronologia odcisku: 1845 – 1871
 Wymiary odcisku: 22 x 24 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Oleśnie, sygn. 301, k. 72 (1845), sygn. 323, b.p. (1871)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w polu: {pojedyncze obrzeżenie sznurowe} .K. (pod spodem ornament ozdobny)
 Publikacje: opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, KPW 3, s. 125, opis PWGW

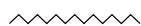

nr 1442

Koschütz (Kosice)

Datacja odcisku: 1890
 Chronologia odcisku: koniec XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 25 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: APOp, WP w Oleśnie, sygn. 10, b.p. (1890)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w otoku i w polu: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} GEMEINDE | ROSENBERG O/S.
 W polu: KOSCHÜTZ | KREIS
 Publikacje: –

nr 1443

Koselwitz (Kozłowice) I

Datacja odcisku: 1825
 Chronologia odcisku: 1825 – 1859
 Wymiary odcisku: Ø 24 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Oleśnie, sygn. 164, k. 11 (1825); APOp, SO w Oleśnie, sygn. 4045, k. 19 (1859)
 Typologia wizerunku: godło mówiące
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} GEMEINDE KOSLOWITZ
 Opis pola pieczęci: kozioł zwrócony w lewo
 Publikacje: opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, KPW 3, s. 125, opis PWGW

nr 1444

Koselwitz (Kozłowice) II

Datacja odcisku: 1890
 Chronologia odcisku: 1890 – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 25 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Oleśnie, sygn. 164, b.p. (1899); APOp, WP w Oleśnie, sygn. 10, b.p. (1890)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w otoku i w polu: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} GEMEINDE || ROSENBERG O/S.
 W polu: KOSELWITZ | KREIS
 Publikacje: opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, KPW 3, s. 125

nr 1445

Kostellitza (Kościeliska) I

Datacja odcisku: 1852
 Chronologia odcisku: 1826 – 1852
 Wymiary odcisku: 24 x 26 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Oleśnie, sygn. 3060, b.p. (1826); APOp, SP w Oleśnie, sygn. 165, k. 67 (1852)
 Typologia wizerunku: topograficzne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} KOSTTELISK. GEM
 Opis pola pieczęci: kościół
 Publikacje: opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, KPW 3, s. 126, opis PWGW; opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, SC, s. 461

nr 1446

Kostellitza (Kościeliska) II

Datacja odcisku: 1892
 Chronologia odcisku: 1892 – 1931
 Wymiary odcisku: Ø 25 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: APOp, SP w Oleśnie, sygn. 165, b.p. (1892, 1931)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w otoku i w polu: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} GEMEINDE || ROSENBERG O/S
 W polu: KOSTELLITZ | KREIS
 Publikacje: opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, KPW 3, s. 126

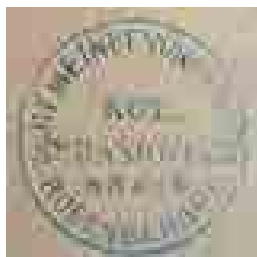
nr 1447

Kotschanowitza (Chocianowice) I

Datacja odcisku: 1866
 Chronologia odcisku: 1858 – 1872
 Wymiary odcisku: Ø 28 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: APOp, SP w Oleśnie, sygn. 166, b.p. (1858, 1866, 1872)
 Typologia wizerunku: herbowe
 Legenda pieczęci w otoku: KOTZIANOWITZ · GEM: SIGL || ROSENBERG | CREYS
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} krzyż, pod nim sześcioramienna gwiazda
 Publikacje: opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, KPW 3, s. 126, opis PWGW, A. Starczewska-Wojnar, SC, s. 469

nr 1448

Kotschanowitza (Chocianowice) II

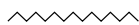
Datacja odcisku: 1878
 Chronologia odcisku: 1874 – 1924
 Wymiary odcisku: Ø 25 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: APOp, SP w Oleśnie, sygn. 166, b.p. (1874, 1878, 1900)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w otoku i w polu: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} GEMEINDEVORSTAND || ROSENBERG O S.
 W polu: KOT. - | SCHANOWITZ | KREIS
 Publikacje: opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, KPW 3, s. 127

nr 1449

Kotschanowitza (Chocianowice) III

Datacja odcisku: 1931
 Chronologia odcisku: 1925 – 1931
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czerwony
 Sygnatura akt: APOp, SP w Oleśnie, sygn. 166, b.p. (1931), sygn. 232, b.p. (1931)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w otoku i w polu: {podwójne obrzeżenie ciągłe} Gemeinde-Vorstand || Krs. Rosenberg O/S.
 W polu: Kotschanowitza
 Publikacje: opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, KPW 3, s. 127

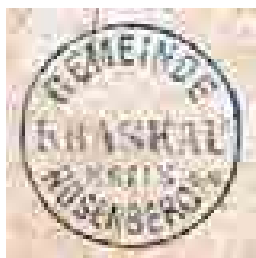
nr 1450

Kraskau (Krasków) I

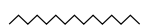
Datacja odcisku: 1827
 Chronologia odcisku: 1827 – 1859
 Wymiary odcisku: 22 x 26 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Oleśnie, sygn. 167, k. 5 (1827, 1859)
 Typologia wizerunku: herbowe
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} * KRASKAU GEMEINE · SIGIL
 Opis pola pieczęci: sześcioramienna gwiazda
 Publikacje: opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, KPW 3, s. 127, opis PWGW, A. Starczewska-Wojnar, SC, s. 469

nr 1451

Kraskau (Krasków) II

Datacja odcisku: 1892
 Chronologia odcisku: 1892 – 1935
 Wymiary odcisku: Ø 25 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: APOp, SP w Oleśnie, sygn. 165, b.p. (1892, 1935)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w otoku i w polu: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} GEMEINDE || ROSENBERG O/S.
 W polu: KRASKAU | KREIS
 Publikacje: opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, KPW 3, s. 128

nr 1452

Krisanowitz, Krysanowitz (Krzyżanówce) I

Datacja odcisku: 1862
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 25 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Oleśnie, sygn. 406, b.p. (1862)
 Typologia wizerunku: napisowe / motywy rustykalne / godło mówiące
 Legenda pieczęci polu: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} dwa skrzyżowane cepy, po prawej litera K, po lewej litera S, nad cepami księżyc
 Publikacje: opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, KPW 3, s. 128, opis PWGW

nr 1453

Krisanowitz, Krysanowitz (Krzyżanówce) II

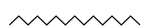
Datacja odcisku: 1890
 Chronologia odcisku: 1890 – 1901
 Wymiary odcisku: Ø 31 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Oleśnie, sygn. 406, b.p. (1890), sygn. 373, b.p. (1901); APOp, WP w Oleśnie, sygn. 10, b.p. (1890)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w otoku i w polu: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} GEMEINDE || O/S (obok data: po lewej 18, po prawej 13 (?))
 W polu: KRZYZANCOWITZ | ROSENBERG | KREIS
 Publikacje: opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, KPW 3, s. 128

nr 1454

Krisanowitz, Krysanowitz (Krzyżanówce) III

Datacja odcisku: 1901
 Chronologia odcisku: pocz. XX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 32 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: APOp, SP w Oleśnie, sygn. 373, b.p. (1901)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w otoku i w polu: {podwójne obrzeżenie ciągłe} GEMEINDE || Kreis Rosenberg O/S.
 W polu: KRYSANOWITZ (nad i pod napisem ozdobny ornament)
 Publikacje: opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, KPW 3, s. 129

nr 1455

Kudoba (Chudoba) I

Datacja odcisku: 1827
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: 17 x 20 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Oleśnie, sygn. 700, k. 55 (1827)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne / motywy leśne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie wieńcowe} * CHUDOBA GERICHTS SIGIL
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} widły w słup, na nich skrzyżowane topór i kosa
 Publikacje: opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, KPW 3, s. 129, opis PWGW

nr 1456

Kudoba (Chudoba) II

Datacja odcisku: 1893
 Chronologia odcisku: 1893 – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 29 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: APOp, SP w Oleśnie, sygn. 152, b.p. (1893)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w otoku i w polu: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} * Gemeinde * || Kr. Rosenberg O S.
 W polu: Kudoba
 Publikacje: opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, KPW 3, s. 129
 Uwagi: pieczęć z 1935 r. napisowa z ornamentami nad napisem (APOp, SP w Oleśnie, sygn. 152, b.p.)

nr 1457

Kutzoben (Kuczoby) I

Datacja odcisku: 1826
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 23 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Oleśnie, sygn. 2037, k. 26 (1826, 1855)
 Typologia wizerunku: motywy leśne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} KUTZOBENER GEMEINDE SIEGEL || ROSENB | CR.
 Opis pola pieczęci: młot w słup
 Publikacje: opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, KPW 3, s. 130, opis PWGW

nr 1458

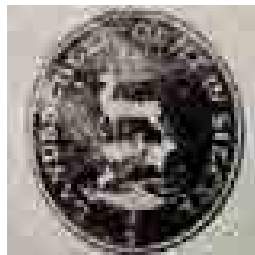

Kutzoben (Kuczoby) II

Datacja odcisku: 1891
 Chronologia odcisku: koniec XIX wieku
 Wymiary odcisku: Ø 24 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: zielony
 Sygnatura akt: APOp, WP w Oleśnie, sygn. 10, b.p. (1891)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w otoku i w polu: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} GEMEINDE || ROSENBERG O/S.
 W polu: KUTZOBEN | KREIS
 Publikacje: opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, KPW 3, s. 130

nr 1459

Landsberg Dorf (Gorzów Śląski - Wieś) I

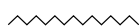
Datacja odcisku: 1823
 Chronologia odcisku: 1823 – 1874
 Wymiary odcisku: 25 x 28 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Oleśnie, sygn. 169, k. 4 (1823); APOp, WP w Oleśnie, sygn. 6 (1874)
 Typologia wizerunku: zwierzęta / motywy leśne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} LANDSBERGER GEMEIN SIEGEL
 Opis pola pieczęci: stojący na skale jeleni skierowany w prawo
 Publikacje: opis Wilpert XIII.5, ryc. Wilpert nr 232; opis PWGW, opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, KPW 4

nr 1460

Landsberg Dorf (Gorzów Śląski - Wieś) II

Datacja odcisku: 1890
 Chronologia odcisku: 1890 – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Oleśnie, sygn. 169, b.p. (1890, 1904, 1924)
 Typologia wizerunku: zwierzęta / motywy leśne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} · GEMEINDE-VORSTAND · || DORF LANDSBERG || KR. ROSENBERG O/SCHL.
 Opis pola pieczęci: stojący na skale jeleni skierowany w prawo
 Publikacje: opis Wilpert XIII.5, ryc. Wilpert nr 232; opis PWGW, opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, KPW 4

nr 1461

Laskowitz (Laskowice) I

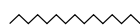
Datacja odcisku: 1835
 Chronologia odcisku: 1828 – 1887
 Wymiary odcisku: 22 x 27 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Oleśnie, sygn. 2037, k. 26 (1835), sygn. 6084, k. 1 (1828); APOp, SP w Oleśnie, sygn. 170, b.p. (1887)
 Typologia wizerunku: motywy leśne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} · GEMEINDE LA[[S]]KOWITZ ROSENBERG : CR :
 Opis pola pieczęci: świerk na murawie
 Publikacje: opis Wilpert XIII.6, opis PWGW, opis i ryc. D. Pach, 325 lat konsekracji Kościoła pod wezwaniem św. Wawrzyńca i św. Barbary w Laskowicach, 1687-2012, Laskowice / Parafia Tuły 2012, s. 62; opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, KPW 4

nr 1462

Laskowitz (Laskowice) II

Datacja odcisku: 1887
 Chronologia odcisku: 1887 – 1931
 Wymiary odcisku: Ø 28 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: SP w Oleśnie, sygn. 170, b.p. (1887), sygn. 232, b.p. (1931)
 Typologia wizerunku: motywy leśne
 Legenda pieczęci w otoku: {podwójne obrzeżenie ciągłe} * GEMEINDE-VORSTAND LASKOWITZ * || KR. ROSENBERG O.S.
 Opis pola pieczęci: świerk na murawie
 Publikacje: opis Wilpert XIII.6, opis PWGW, opis i ryc. D. Pach, op. cit., s. 62.
 Uwagi: na pieczęci z 1936 r. trzy świerki, D. Pach, op. cit., s. 63; opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, KPW 4

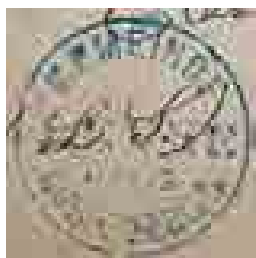
nr 1463

Lenke (Łąka) I

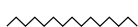
Datacja odcisku: 1839
 Chronologia odcisku: 1839 – 1864
 Wymiary odcisku: 16 x 19 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Oleśnie, sygn. 686, k. 24 (1839); APOp, SP w Oleśnie, sygn. 186, b.p. (1864)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} GAN[...] [[LA]]NCKER GEM
 Opis pola pieczęci: kosa w słupek, zwrócona ostrzem w prawo
 Publikacje: opis PWGW, opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, KPW 4

nr 1464

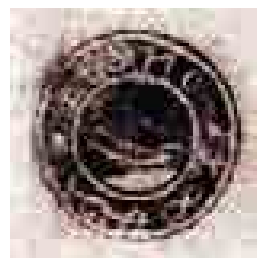

Lenke (Łąka) II

Datacja odcisku: 1891
 Chronologia odcisku: 1865 – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 25 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: APOp, SP w Oleśnie, sygn. 173, b.p. (1891)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w otoku i w polu: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} GEMEINDE || ROSENBERG O/S.
 W polu: LENKE | KREIS
 Publikacje: opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, KPW 4

nr 1465

Leschna (Leśna) I

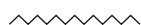
Datacja odcisku: 1793
 Chronologia odcisku: 1793 – 1859
 Wymiary odcisku: Ø 21 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Oleśnie, sygn. 5726, k. 16 (1793); APOp, SP w Oleśnie, sygn. 174, b.p. (1859)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} * LESNO * (ozdobne ornamenty)
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} pług orzący glebę skierowany w lewo
 Publikacje: opis PWGW, opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, KPW 4

nr 1466

Leschna (Leśna) II

Datacja odcisku: 1880
 Chronologia odcisku: 1880 – 1919
 Wymiary odcisku: Ø 24 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: APOp, SP w Oleśnie, sygn. 174, b.p. (1880, 1919)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w otoku i w polu: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} GEMEINDE || ROSENBERG O/S.
 W polu: LESCHNA | KREIS
 Publikacje: opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, KPW 4

nr 1467

Lomnitz (Łomnica) I

Datacja odcisku: 1820
 Chronologia odcisku: 1788 – 1826
 Wymiary odcisku: Ø 19 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Oleśnie, sygn. 3361, s. 34 (1820), sygn. 6892, k. 7 (1788), sygn. 4497, s. 3 (1826)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} · LOMNITZ · GEM
 Opis pola pieczęci: dwie (trzy?) skrzyżowane kosy
 Publikacje: opis PWGW, opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, KPW 4

nr 1468

Lomnitz (Łomnica) II

Datacja odcisku: 1838
 Chronologia odcisku: 1838 – 1899
 Wymiary odcisku: Ø 26 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Oleśnie, sygn. 6892, k. 35 (1838); APOp, SP w Oleśnie, sygn. 175, b.p. (1899)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} GEMEIN SIE: V: LOMNITZ || ROSENBERG: | CREIS.
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} dwie skrzyżowane kosy
 Publikacje: opis PWGW, opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, KPW 4

N° 6.

Suprem Gericht. Beschleunigt aufzusuchen mit
denen Streitigkeiten seit der Reichs. Landtaff
Rechtswegs intervensivisch zu entscheiden.
Wannan erfüllt erst durch die Uthoffwitz bez.
kraft verbindlich Kraft.

Herrn. Lasowitz, 13.

Herrn. Gammels. Vorstand. Herr G.

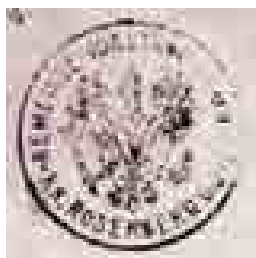
Wesku

Guder

Okulor

Kozyra

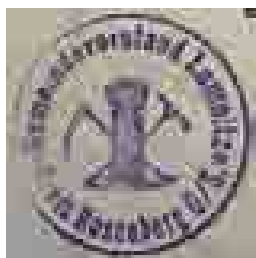
nr 1469

Lomnitz (Łomnica) III

Datacja odcisku: 1901
 Chronologia odcisku: 1901 – 1913
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Oleśnie, sygn. 175, b.p. (1901, 1913)
 Typologia wizerunku: godło państwowe
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} * GEMEINDE-VORSTAND LOMNITZ * || KR. ROSENBERG O.S.
 Opis pola pieczęci: godło państwowe – orzeł z berłem i jabłkiem w szponach
 Publikacje: opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, KPW 4

nr 1470

Lomnitz (Łomnica) IV

Datacja odcisku: 1932
 Chronologia odcisku: 1932 – 1935
 Wymiary odcisku: Ø 32 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: APOp, SP w Oleśnie, sygn. 232, b.p. (1932, 1935)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} * Gemeindevorstand Lomnitz * || Kreis Rosenberg O/S.
 Opis pola pieczęci: snop zboża, za nim skrzyżowane kosa i grabie
 Publikacje: opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, KPW 4

nr 1471

Lowoschau (Łowoszków) I

Datacja odcisku: 1809
 Chronologia odcisku: 1809 – 1832
 Wymiary odcisku: Ø 17 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Oleśnie, sygn. 6022, k. 7v (1809), sygn. 4992, k. 12 (1832)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} LOWOSCHAV GEM:
 Opis pola pieczęci: dwa sierpy w słupek, skierowane ostrzami ku sobie
 Publikacje: opis PWGW, opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, KPW 4

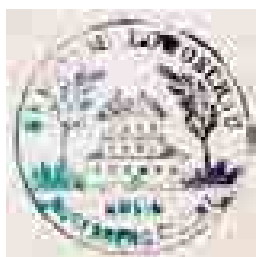
nr 1472

Lowoschau (Łowoszków) II

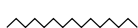
Datacja odcisku: 1890
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: APOp, SP w Oleśnie, sygn. 176, b.p. (1867); APOp, WP w Oleśnie, sygn. 10, b.p. (1890)
 Typologia wizerunku: topograficzne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} GEMEINDE LOWOSCHAU || ROSENBERG: | KREIS
 Opis pola pieczęci: trzypiętrowy budynek, po jego obu stronach po jednym wysokim liściastym drzewie
 Publikacje: opis PWGW, opis Wilpert XIII.9, ryc. Wilpert nr 234

nr 1473

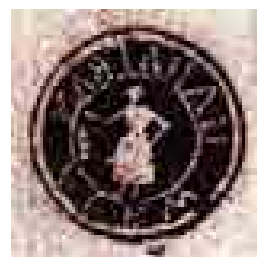

Lowoschau (Łowoszków) III

Datacja odcisku: 1902
 Chronologia odcisku: 1902 – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: APOp, SP w Oleśnie, sygn. 142, b.p. (1902), sygn. 232, b.p. (1931)
 Typologia wizerunku: topograficzne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} GEMEINDE LOWOSCHAU || KREIS | ROSENBERG O/SCHL.
 Opis pola pieczęci: trzypiętrowy budynek, po jego obu stronach po jednym wysokim liściastym drzewie
 Publikacje: opis PWGW, opis Wilpert XIII.9, ryc. Wilpert nr 234; opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, KPW 4

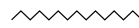

nr 1474

Marienau (Marianów, później Czerwony, przysiółek Gronowic)

Datacja odcisku: 1846
 Chronologia odcisku: 1. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 20 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Oleśnie, sygn. 5774, k. 18 (1831), sygn. 534, k. 31 (1846)
 Typologia wizerunku: Temida
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} MARIANAV || G GEM
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} Temida z wagą w prawej ręce i mieczem w lewej
 Publikacje: opis PWGW, opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, KPW 4

nr 1475

Marienfeld (Oś) I

Datacja odcisku: 1786
 Chronologia odcisku: 1786 – 1859
 Wymiary odcisku: 21 x 24 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Oleśnie, sygn. 5747, k. 4 (1786); APOp, SP w Oleśnie, sygn. 177, b.p. (1859 – odcisk w laku)
 Typologia wizerunku: godło mówiące
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie wieńcowe} MARIENFELD
 Opis pola pieczęci: Matka Boska w koronie
 Publikacje: opis PWGW, opis Wilpert XIII.10; opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, KPW 4

nr 1476

Marienfeld (Oś) II

Datacja odcisku: 1890
 Chronologia odcisku: 1873 – 1923
 Wymiary odcisku: 21 x 28 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: APOp, SP w Oleśnie, sygn. 177, b.p. (1873, 1923); APOp, WP w Oleśnie, sygn. 10, b.p. (1890)
 Typologia wizerunku: godło mówiące
 Legenda pieczęci w otoku: {podwójne obrzeżenie ciągłe} MARIENFELD
 Opis pola pieczęci: Matka Boska w koronie
 Publikacje: opis PWGW, opis Wilpert XIII.10; opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, SC, s. 467; opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, KPW 4

nr 1477

Mittel Seichwitz (Zdziechowice Środkowe)

Datacja odcisku: 1813
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 22 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Oleśnie, sygn. 406, b.p. (1813, 1845, 1859)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} * MI ZEICHWITZ [...]

 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} pług orzący pole skierowany w prawo
 Publikacje: opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, KPW 4

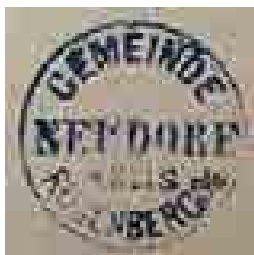
nr 1478

Neudorf (Nowa Wieś, dawniej Nowa Wieś Oleska) I

Datacja odcisku: 1825
 Chronologia odcisku: 1825 – 1871
 Wymiary odcisku: 16 x 19 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Oleśnie, sygn. 178, b.p. (1825, 1859, 1871)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} NEYDORF : GEM
 Opis pola pieczęci: wiatrak z czterema skrzydłami
 Publikacje: opis PWGW; opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, KPW 4

nr 1479

Neudorf (Nowa Wieś, dawniej Nowa Wieś Oleska) II

Datacja odcisku: 1905
 Chronologia odcisku: 1900 – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 25 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: APOp, SP w Oleśnie, sygn. 178, b.p. (1900, 1905)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w otoku i w polu: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} GEMEINDE || ROSENBERG O/S.
 W polu: NEUDORF | KREIS
 Publikacje: opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, KPW 4

nr 1480

Neu Dupin (Nowy Dupin, część Pawłowic)

Datacja odcisku: 1843
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: 24 x 22 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Oleśnie, sygn. 392, b.p. (1843, 1871)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w polu: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} COLLENI | NEU | DUPIN
 Publikacje: opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, KPW 4

nr 1481

Neu Karmunkau (Nowe Karmonki) I

Datacja odcisku: 1836
 Chronologia odcisku: 1. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 17 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Oleśnie, sygn. 161, b.p. (1836, 1844)
 Typologia wizerunku: topograficzne
 Legenda pieczęci w otoku: NEU KARMVN [...] *[...]*
 Opis pola pieczęci: dwa budynki przylegające (?)
 Publikacje: opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, KPW 4

nr 1482

Neu Karmunkau (Nowe Karmonki) II

Datacja odcisku: 1863
 Chronologia odcisku: 1863 – 1892
 Wymiary odcisku: Ø 22 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Oleśnie, sygn. 365, b.p. (1863); APOp, WP w Oleśnie, sygn. 32, b.p. (1892)
 Typologia wizerunku: motywy leśne
 Legenda pieczęci w otoku: *[pojedyncze obrzeżenie ciągłe]* NEUKARMUNKAUR GEMD: SIEG || ROSNBG | CRS
 Opis pola pieczęci: drzewo liściaste na wzgórzu. Po obu jego stronach pod koroną po jednym sercu
 Publikacje: opis PWGW; opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, KPW 4

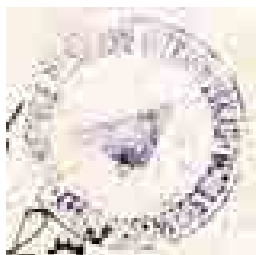
nr 1483

Neu Karmunkau (Nowe Karmonki) III

Datacja odcisku: 1893
 Chronologia odcisku: 1893 – 1917
 Wymiary odcisku: Ø 32 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: APOp, SP w Oleśnie, sygn. 161, b.p. (1893, 1908, 1917)
 Typologia wizerunku: godło państwowe
 Legenda pieczęci w otoku: *[pojedyncze obrzeżenie ciągłe]* + GEMEINDE VORSTAND NEU KARMUNKAU + || KREIS ROSENBERG O/SCHL.
 Opis pola pieczęci: godło państwowe – orzeł z berłem i jabłkiem w szponach
 Publikacje: opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, KPW 4

nr 1484

Neu Karmunkau (Nowe Karmonki) IV

Datacja odcisku: 1926
 Chronologia odcisku: 1926 – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: APOp, SP w Oleśnie, sygn. 161, b.p. (1926)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w otoku: *[pojedyncze obrzeżenie ciągłe]* * GEMEINDE VORSTAND NEUKARMUNKAU * || KREIS ROSENBERG OSCHL.
 Opis pola pieczęci: trójkąt
 Publikacje: opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, KPW 4

nr 1485

Neu Kielbaschin (Nowy Kielbasin)

Datacja odcisku: 1869
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 22 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Oleśnie, sygn. 303, b.p. (1869)
 Typologia wizerunku: motywy leśne
 Legenda pieczęci w otoku: *[pojedyncze obrzeżenie ciągłe]* [[N]]eu Kielbaschin
 Opis pola pieczęci: drzewo liściaste
 Publikacje: opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, KPW 4

nr 1486

Neu Wachow (Nowy Wachów)

Datacja odcisku: 1859
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: 25 x 22 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Oleśnie, sygn. 199, b.p. (1859)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w otoku: *[pojedyncze obrzeżenie ciągłe]* COL GEM | NEUE | WACHOW | ROS : CR
 Publikacje: opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, KPW 4

nr 1487

Nieder Paulsdorf (Pawłowice, dawniej Pawłowice Gorzowskie) I

Datacja odcisku: 1890
Chronologia odcisku: XIX w.
Wymiary odcisku: 17 x 20 mm
Kształt pieczęci: owalna
Materiał odcisku: tusz
Kolor odcisku: niebieski
Sygnatura akt: APOp, WP w Oleśnie,
sygn. 10, b.p. (1890)
Typologia wizerunku: motywy
rustykalne
Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze
obrzeżenie ciągłe} [...] LANDSP: PAVLSD
Opis pola pieczęci: grabie w słup
Publikacje: –

nr 1488

Nieder Paulsdorf (Pawłowice, dawniej Pawłowice Gorzowskie) II

Datacja odcisku: 1871
Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w.
Wymiary odcisku: Ø 25 mm
Kształt pieczęci: okrągła
Materiał odcisku: tusz
Kolor odcisku: czarny
Sygnatura akt: APOp, SP w Oleśnie,
sygn. 392, b.p. (1871)
Typologia wizerunku: napisowe
Legenda pieczęci w otoku: {podwójne
obrzeżenie ciągłe} * GEMEINDE * ||
KREIS ROSENBERG O/S
Opis pola pieczęci: {pojedyncze
obrzeżenie ciągłe} PAULSDORF
Publikacje: opis i ryc. A. Starczewska-
Wojnar, KPW 4

nr 1489

Nieder Paulsdorf (Pawłowice, dawniej Pawłowice Gorzowskie) III

Datacja odcisku: 1905
Chronologia odcisku: pocz. XX w.
Wymiary odcisku: Ø 32 mm
Kształt pieczęci: okrągła
Materiał odcisku: tusz
Kolor odcisku: czarny
Sygnatura akt: APOp, SP w Oleśnie,
sygn. 180, b.p. (1905)
Typologia wizerunku: napisowe
Legenda pieczęci w otoku i w polu:
{podwójne obrzeżenie ciągłe} Gemeinde-
Vorstand || Kreis Rosenberg, O.-S.
W polu: PAULSDORF {ozdobne
ornamenty nad i pod napisem}
Publikacje: opis i ryc. A. Starczewska-
Wojnar, KPW 4

nr 1490

Nieder Paulsdorf (Pawłowice, dawniej Pawłowice Gorzowskie) IV

Datacja odcisku: 1931
Chronologia odcisku: pocz. XX w.
– 1933
Wymiary odcisku: Ø 29 mm
Kształt pieczęci: okrągła
Materiał odcisku: tusz
Kolor odcisku: fioletowy
Sygnatura akt: APOp, SP w Oleśnie,
sygn. 232, b.p. (1931)
Typologia wizerunku: napisowe
Legenda pieczęci w otoku i w polu:
{podwójne obrzeżenie ciągłe}
+ Gemeindevorstand + || Krs.
Rosenberg O.-S.
W polu: Paulsdorf
Publikacje: –

nr 1491

Ober Paulsdorf (Pawłowice, dawniej Pawłowice Gorzowskie Górne) I

Datacja odcisku: 1847
Chronologia odcisku: 1847 – 1859
Wymiary odcisku: 17 x 20 mm
Kształt pieczęci: owalna
Materiał odcisku: tusz
Kolor odcisku: czarny
Sygnatura akt: APOp, SP w Oleśnie,
sygn. 180, k. 16 (1847)
Typologia wizerunku: motywy
rustykalne
Legenda pieczęci w otoku:
{pojedyncze obrzeżenie ciągłe} LANDZ
PAVLSDORFFER G:
Opis pola pieczęci: dwie skrzyżowane
łopaty
Publikacje: opis PWGW; opis i ryc.
A. Starczewska-Wojnar, KPW 4

nr 1492

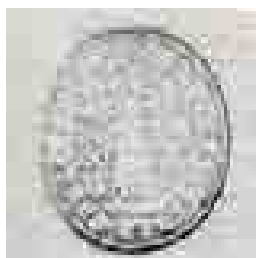

Ober Paulsdorf (Pawłowice, dawniej Pawłowice Gorzowskie Górne) II

Datacja odcisku: 1866
Chronologia odcisku: 1859 – 1904
Wymiary odcisku: Ø 25 mm
Kształt pieczęci: okrągła
Materiał odcisku: tusz
Kolor odcisku: czarny
Sygnatura akt: APOp, SP w Oleśnie,
sygn. 180, b.p. (1859, 1866, 1897, 1902,
1904); APOp, WP w Oleśnie, sygn. 10,
b.p. (1890)
Typologia wizerunku: napisowe
Legenda pieczęci w otoku: {podwójne
obrzeżenie ciągłe} * GEMEINDE * ||
KREIS ROSENBERG O/S.
Opis pola pieczęci: {pojedyncze
obrzeżenie ciągłe} OBER | PAULSDORF
Publikacje: opis i ryc. A. Starczewska-
Wojnar, KPW 4

nr 1493

Ober Seichwitz (Zdziechowice Górne) I

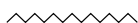
Datacja odcisku: 1813
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – 1. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: 22 x 24 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Oleśnie, sygn. 406, b.p. (1813)
 Typologia wizerunku: symbolika religijna
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* [...]
 Opis pola pieczęci: postać Archanioła Michała (?)
 Publikacje: opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, KPW 4

nr 1494

Ober Seichwitz (Zdziechowice Górne) II

Datacja odcisku: 1845
 Chronologia odcisku: 1845 – 1891
 Wymiary odcisku: Ø 29 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Oleśnie, sygn. 406, b.p. (1845, 1891)
 Typologia wizerunku: symbolika religijna
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* * OBER SEICHWITZER (motyw ozdobny) GEMEINDE SIEGEL
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* postać Archanioła Michała z mieczem podniesionym w prawej ręce
 Publikacje: opis PWGW; opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, SC, s. 467; opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, KPW 4

nr 1495

Oschietzko (Osiecko) I

Datacja odcisku: 1878
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 26 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: APOp, SP w Oleśnie, sygn. 179, b.p. (1878)
 Typologia wizerunku: motywy leśne / zwierzęta
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* OSCHIEZCKO · GEM SIG || ROSENBERG | CREYS
 Opis pola pieczęci: jelen w biegu skierowany w prawo, pod nim murawa, za nim trzy drzewa
 Publikacje: opis PWGW, opis Wilpert XIII.11; opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, KPW 4

nr 1496

Oschietzko (Osiecko) II

Datacja odcisku: 1900
 Chronologia odcisku: 1900 – 1920
 Wymiary odcisku: Ø 28 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: APOp, SP w Oleśnie, sygn. 179, b.p. (1900)
 Typologia wizerunku: motywy leśne / zwierzęta
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* Gemeinde Oschietzko || Kreis Rosenberg O/S.
 Opis pola pieczęci: jelen w biegu skierowany w prawo, pod nim murawa
 Publikacje: opis Wilpert XIII.11; opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, KPW 4

nr 1497

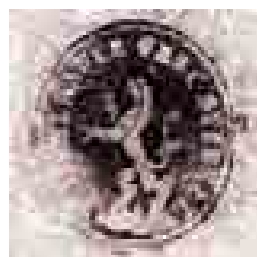

Oschietzko (Osiecko) III

Datacja odcisku: 1922
 Chronologia odcisku: pocz. XX w.
 Wymiary odcisku: Ø 28 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Oleśnie, sygn. 179, b.p. (1922)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w otoku i w polu: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* Gemeinde || Kr. Rosenberg O/S.
 W polu: Oschietzko (ozdobne ornamenty nad i pod napisem)
 Publikacje: opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, KPW 4

nr 1498

Poczolkau, Poscholkau (Poczółków) I

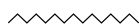
Datacja odcisku: 1829
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – 1. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: 19 x 22 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Oleśnie, sygn. 2260, k. 7 (1829)
 Typologia wizerunku: herbowe
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* [[POCZ]]ELKAWER GEME SIEGELL
 Opis pola pieczęci: wspięty lew zwrócony w prawo
 Publikacje: opis PWGW; opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, KPW 4
 Uwagi: wizerunek lwa występował na pieczęci z 1723 r., APWr, KK, sygn. 165

nr 1499

Poczolkau, Poscholkau (Poczółków) II

Datacja odcisku: 1905
 Chronologia odcisku: 1874 – 1905
 Wymiary odcisku: Ø 25 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Oleśnie, sygn. 184, b.p. (1874), sygn. 183, b.p. (1905)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w otoku i w polu: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} GEMEINDE || ROSENBERG O/S
 W polu: POCZOLKAU | KREIS
 Publikacje: opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, KPW 4

nr 1500

Pruskau (Prusków)

Datacja odcisku: 1890
 Chronologia odcisku: 1874 – pocz. XX w.
 Wymiary odcisku: Ø 25 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: APOp, SP w Oleśnie, sygn. 184, b.p. (1874), sygn. 183, b.p. (1905); APOp, WP w Oleśnie, sygn. 10, b.p. (1890)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w otoku i w polu: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} GEMEINDE || ROSENBERG O/S
 W polu: PRUSKAU | KREIS
 Publikacje: opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, KPW 4

nr 1501

Psurow (Psurów) I

Datacja odcisku: 1845
 Chronologia odcisku: 1. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: 15 x 17 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Oleśnie, sygn. 301, k. 74 (1845)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: PSVROW GEMD
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} grabie w słup
 Publikacje: opis PWGW, opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, KPW 4

nr 1502

Psurow (Psurów) II

Datacja odcisku: 1861
 Chronologia odcisku: 1861 – 1869
 Wymiary odcisku: Ø 23 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Oleśnie, sygn. 154, b.p. (1861, 1869), sygn. 301, b.p. (1863)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} GEMNI ZIGEL :: PSUROW || 1852
 Opis pola pieczęci: grabie w słup
 Publikacje: opis PWGW, opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, KPW 4

nr 1503

Psurow (Psurów) III

Datacja odcisku: 1890
 Chronologia odcisku: koniec XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 25 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, WP w Oleśnie, sygn. 10, b.p. (1890)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w otoku i w polu: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} GEMEINDE || ROSENBERG O/S.
 W polu: PSUROW | KREIS
 Publikacje: opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, KPW 4

nr 1504

Radau (Radawie) I

Datacja odcisku: 1803
 Chronologia odcisku: 1803 – 1834
 Wymiary odcisku: 16 x 19 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Oleśnie, sygn. 2729, k. 11 (1803), sygn. 2659, k. 12 (1834)
 Typologia wizerunku: inne formy zatrudnienia ludności
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} * GEMEIN RADAU *
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie niepełne ciągłe} dzban na podłożu
 Publikacje: opis PWGW, opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, KPW 4

nr 1505

Radau (Radawie) II

Datacja odcisku: 1859
 Chronologia odcisku: 1859 – 1891
 Wymiary odcisku: Ø 28 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Oleśnie, sygn. 186, b.p. (1859); APOp, WP w Oleśnie, sygn. 10, b.p. (1891)
 Typologia wizerunku: inne formy zatrudnienia ludności
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} GEMEINDE RADAU : || ROSENBERG KREIS
 Opis pola pieczęci: dzban, nad dzbanem gwiazda sześcioramienna, pod dzbanem ozdobny ornament w kształcie półksiężycy z gwiazdami na końcach
 Publikacje: opis PWGW, opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, KPW 4

nr 1506

Radau (Radawie) III

Datacja odcisku: 1902
 Chronologia odcisku: pocz. XX w.
 Wymiary odcisku: Ø 26 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: APOp, WP w Oleśnie, sygn. 10, b.p. (1902)
 Typologia wizerunku: godło państwowe
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} * GEMEINDE-VORSTAND RADAU * || KR. ROSENBERG O/SCHL.
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} godło państwowe – orzeł z berłem i jabłkiem w szponach
 Publikacje: opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, KPW 4

nr 1507

Radlau (Radłów) I

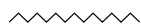
Datacja odcisku: 1863
 Chronologia odcisku: 1836 – 1872
 Wymiary odcisku: Ø 19 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Oleśnie, sygn. 702, k. 79 (1836); APOp, SP w Oleśnie, sygn. 185, b.p. (1872), sygn. 301, b.p. (1863)
 Typologia wizerunku: godło mówiące / motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: RADŁOW.
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} radło
 Publikacje: opis PWGW, opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, KPW 4

nr 1508

Radlau (Radłów) II

Datacja odcisku: 1900
 Chronologia odcisku: koniec XIX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 25 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: APOp, SP w Oleśnie, sygn. 185, b.p. (1900); APOp, WP w Oleśnie, sygn. 10, b.p. (1890)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w otoku i w polu: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} GEMEINDE || ROSENBERG O/S W polu: RADLAU | KREIS
 Publikacje: opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, KPW 4

nr 1509

Sausenberg (Szumirad) I

Datacja odcisku: 1855
 Chronologia odcisku: poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 19 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Oleśnie, sygn. – (1855)
 Typologia wizerunku: motywy leśne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} SAU[[SE]]NBERG
 Opis pola pieczęci: drzewo liściaste
 Publikacje: opis PWGW, opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, KPW 4

nr 1510

Sausenberg (Szumirad) II

Datacja odcisku: 1877
 Chronologia odcisku: 1877 – 1912
 Wymiary odcisku: Ø 25 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Oleśnie, sygn. 188, b.p. (1877, 1912)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w otoku i w polu: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} GEMEINDE || ROSENBERG O/S W polu: SAUSENBERG | KREIS
 Publikacje: opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, KPW 4

nr 1511

Schiorke (Ciarka) I

Datacja odcisku: 1825
 Chronologia odcisku: 1825 – 1891
 Wymiary odcisku: Ø 26 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Oleśnie, sygn. 153, b.p. (1825, 1891), sygn. 187, b.p. (1871)
 Typologia wizerunku: motywy leśne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} CZIORCKE · GEM. SIGL || ROSENBERG | CREYS
 Opis pola pieczęci: pług skierowany w prawo
 Publikacje: opis PWGW, opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, KPW 4

nr 1512

Schiorke (Ciarka) II

Datacja odcisku: 1933
 Chronologia odcisku: 1924 – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 26 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: APOp, SP w Oleśnie, sygn. 153, b.p. (1924, 1925), sygn. 232, b.p. (1933)
 Typologia wizerunku: zwierzęta
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} · GEMEINDE-VORSTAND SCHIORKE · || KR. ROSENBERG O/S.
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} koń w biegu skierowany w prawo
 Publikacje: opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, KPW 4

nr 1513

Schoffschütz (Sowczyce) I

Datacja odcisku: 1822
 Chronologia odcisku: 1818 – 1822
 Wymiary odcisku: 18 x 20 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Oleśnie, sygn. 3828, k. 35 (1822); APOp, SP w Oleśnie, sygn. 189, b.p. (1818)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} SCHOFFTZITZ : GEM
 Opis pola pieczęci: dwoje skrzyżowanych grabi
 Publikacje: opis PWGW, opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, KPW 4

nr 1514

Schoffschütz (Sowczyce) II

Datacja odcisku: 1838
 Chronologia odcisku: 1838 – 1871
 Wymiary odcisku: Ø 28 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Oleśnie, sygn. 189, b.p. (1838, 1871)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} GEM: SIG: V: SCHOFFCZITZ || ROSENB: | CR :
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} dwoje skrzyżowanych grabi
 Publikacje: opis PWGW, opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, KPW 4

nr 1515

Schoffschütz (Sowczyce) III

Datacja odcisku: 1891
 Chronologia odcisku: 1890 – 1901
 Wymiary odcisku: Ø 32 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Oleśnie, sygn. 189, b.p. (1890, 1891)
 Typologia wizerunku: godło państwowe
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} + GEMEINDE VORSTAND SCH[[OFFSC]]HUTZ + || KR. ROSENBERG O/SCHL.
 Opis pola pieczęci: godło państwowe – orzeł z berłem i jabłkiem w szponach
 Publikacje: opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, KPW 4

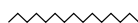

nr 1516

Schöneich (Dębien)

Datacja odcisku: 1869
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 27 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Oleśnie, sygn. 302, b.p. (1869)
 Typologia wizerunku: godło mówiące
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} Gem Schöneich
 Opis pola pieczęci: drzewo liściaste – dąb
 Publikacje: opis PWGW, opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, KPW 4

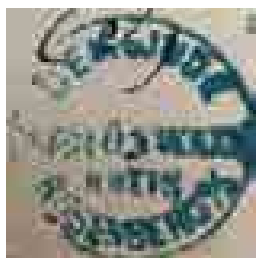
nr 1517

Schönwald (Świercze) I

Datacja odcisku: 1817
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 19 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Oleśnie, sygn. 6902, k. 5 (1817)
 Typologia wizerunku: godło mówiące
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} SCHONWALD : GEM
 Opis pola pieczęci: las – sześć wysokich drzew (topoli?) na murawie
 Publikacje: opis PWGW, opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, KPW 4

nr 1518

Schönwald (Świercze) II

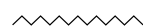
Datacja odcisku: 1930
 Chronologia odcisku: koniec XIX w. – 1930
 Wymiary odcisku: Ø 25 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: zielony
 Sygnatura akt: APOp, SP w Oleśnie, sygn. 232, b.p. (1930)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w otoku i w polu: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} GEMEINDE || ROSENBERG O/S
 W polu: SCHÖNWALD | KREIS
 Publikacje: opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, KPW 4

nr 1519

Schönwald (Świercze) III

Datacja odcisku: 1930
 Chronologia odcisku: 1930 – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 26 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: APOp, SP w Oleśnie, sygn. 232, b.p. (1930)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w otoku i w polu: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} Gemeindevorstand || Kr. Rosenberg O/S.
 W polu: Schönwald {ozdobne ornamenty nad i pod napisem}
 Publikacje: opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, KPW 4

nr 1520

Schumm (Kuźnica) I

Datacja odcisku: 1830
 Chronologia odcisku: 1830 – 1842
 Wymiary odcisku: 18 x 20 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Oleśnie, sygn. 190, b.p. (1830, 1842)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} SCHVM : GEM.
 Opis pola pieczęci: koło z ośmioma szprychami
 Publikacje: opis PWGW, opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, KPW 4

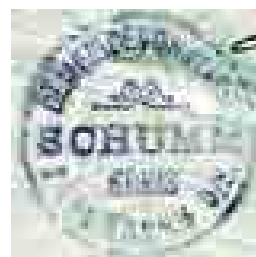
nr 1521

Schumm (Kuźnica) II

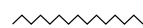
Datacja odcisku: 1878
 Chronologia odcisku: 1855 – 1905
 Wymiary odcisku: Ø 22 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: APOp, SP w Oleśnie, sygn. 190, b.p. (1855, 1905); sygn. 325, b.p. (1878)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie peretkowe} GEMEINDE SCHUMM
 Opis pola pieczęci: koło z ośmioma szprychami
 Publikacje: opis PWGW, opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, KPW 4

nr 1522

Schumm (Kuźnica) III

Datacja odcisku: 1927
 Chronologia odcisku: pocz. XX w.
 Wymiary odcisku: Ø 36 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: APOp, SP w Oleśnie, sygn. 191, b.p. (1927)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} GEMEINDEVORSTAND || ROSENBERG. O./S.
 Opis pola pieczęci: SCHUMM | KREIS {ozdobny ornament nad napisem}
 Publikacje: opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, KPW 4

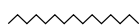

nr 1529

Skronskau (Skrońsko) II

Datacja odcisku: 1908
 Chronologia odcisku: 1908 – 1921
 Wymiary odcisku: Ø 28 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: APOp, SP w Oleśnie, sygn. 193, b.p. (1908, 1915, 1921)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w otoku i w polu: {podwójne obrzeżenie ciągłe} Gemeindevorstand || Rosenberg O/Schl.
 W polu: Skronskau | Kreis (ozdobny ornament nad napisem)
 Publikacje: opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, KPW 4

nr 1530

Sophienberg (Zofiówka)

Datacja odcisku: 1859
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: 23 x 26 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Oleśnie, sygn. 169, b.p. (1859)
 Typologia wizerunku: symbolika religijna
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} GEM COL · SOPHIENBERG || ROSENBERG | CREIS
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} Agnus Dei
 – baranek z proporcem
 Publikacje: opis PWGW, opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, KPW 4

nr 1531

Sternalitz (Sternallice) I

Datacja odcisku: 1796
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – XIX w.
 Wymiary odcisku: 18 x 22 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Oleśnie, sygn. 2270, k. 4 (1796)
 Typologia wizerunku: godło mówiące
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} * STERNALITZER · GEMEINS SIGEL
 Opis pola pieczęci: trznadel na gałęzi zwrócony w prawo
 Publikacje: opis PWGW, opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, KPW 4

nr 1532

Sternalitz (Sternallice) II

Datacja odcisku: 1831
 Chronologia odcisku: 1831 – 1867
 Wymiary odcisku: Ø 24 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Oleśnie, sygn. 710, k. 13 (1831); APOp, SP w Oleśnie, sygn. 194, b.p. (1863), sygn. 301, b.p. (1845)
 Typologia wizerunku: godło mówiące
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} * STERNALITZER GEMEINDE · SIGEL
 Opis pola pieczęci: trznadel na gałęzi zwrócony w prawo
 Publikacje: opis PWGW, opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, KPW 4

nr 1533

Sternalitz (Sternallice) III

Datacja odcisku: 1867
 Chronologia odcisku: 1867 – pocz. XX w.
 Wymiary odcisku: Ø 32 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Oleśnie, sygn. 194, b.p. (1867)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w otoku i w polu: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} SIEGEL der GEMEINDE || Kr. ROSENBERG O/S.
 W polu: STERNALITZ
 Publikacje: opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, KPW 4
 Uwagi: pieczęć do tuszu zatwierdzona przez landrata w 1867 r. (APOp, SP w Oleśnie, sygn. 194, b.p.)

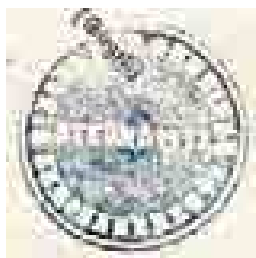
nr 1534

Sternalitz (Sternallice) IV

Datacja odcisku: 1867
 Chronologia odcisku: 1867 – pocz. XX w.
 Wymiary odcisku: Ø 28 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: lak
 Kolor odcisku: czerwony
 Sygnatura akt: APOp, SP w Oleśnie, sygn. 194, b.p. (1867)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w otoku i w polu: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} · SIEGEL DER GEMEINDE · || KR. ROSENBERG O/S
 W polu: STERNALITZ
 Publikacje: opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, KPW 4
 Uwagi: pieczęć do laku zatwierdzona przez landrata w 1867 r. (APOp, SP w Oleśnie, sygn. 194, b.p.)

nr 1535

Sternalitz (Sternallice) V

Datacja odcisku: 1899
 Chronologia odcisku: 1899 – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 28 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: APOp, SP w Oleśnie, sygn. 194, b.p. (1899)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w otoku i w polu: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* · SIEGEL DER GEMEINDE · || KR. ROSENBERG O/S
 W polu: STERNALITZ
 Publikacje: opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, KPW 4

nr 1536

Tellsruh (Kolonia Łomnicka) I

Datacja odcisku: 1848
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 26 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Oleśnie, sygn. 195, b.p. (1848)
 Typologia wizerunku: motywy leśne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* GEMEIN SIG : V : TELLSTRUH || ROSENB: | CR:
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* piła w pas
 Publikacje: opis PWGW, opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, KPW 4

nr 1537

Tellsruh (Kolonia Łomnicka) II

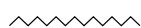
Datacja odcisku: 1907
 Chronologia odcisku: pocz. XX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 32 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Oleśnie, sygn. 195, b.p. (1907)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w otoku i w polu: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* Siegel der Gemeinde || Kr. Rosenberg O/S
 W polu: Tellsruh (ozdobne ornamenty nad i pod napisem)
 Publikacje: opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, KPW 4

nr 1538

Tellsruh (Kolonia Łomnicka) III

Datacja odcisku: 1907
 Chronologia odcisku: pocz. XX w.
 Wymiary odcisku: Ø 32 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Oleśnie, sygn. 195, b.p. (1907)
 Typologia wizerunku: godło państwowe
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* + GEMEINDE-VORSTAND TELLSTRUH + || KREIS ROSENBERG O/SCHL
 Opis pola pieczęci: godło państwowe – orzeł z berłem i jabłkiem w szponach
 Publikacje: opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, KPW 4

nr 1539

Thule (Tuły) I

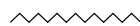
Datacja odcisku: 1825
 Chronologia odcisku: 1802 – 1873
 Wymiary odcisku: 18 x 20 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Oleśnie, sygn. 3326, k. 10 (1802); APOp, SP w Oleśnie, sygn. 196, b.p. (1873)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* G : THULE
 Opis pola pieczęci: koło z ośmioma szprychami na podłożu
 Publikacje: opis PWGW, opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, KPW 4
 Uwagi: od 1865 r. odcisk w kolorowym tuszu

nr 1540

Thule (Tuły) II

Datacja odcisku: 1873
 Chronologia odcisku: 1873 – 1924
 Wymiary odcisku: Ø 25 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: zielony
 Sygnatura akt: APOp, SP w Oleśnie, sygn. 196, b.p. (1873, 1924)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w otoku i w polu: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* GEMEINDE || ROSENBERG O/S.
 W polu: THULE | KREIS
 Publikacje: opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, KPW 4

nr 1541

Thursy (Turza)

Datacja odcisku: 1892
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 26 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Oleśnie, sygn. 345, b.p. (1892, 1897)
 Typologia wizerunku: inne zajęcia ludności
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} TURZY · GEM : SIEGEL || ROSENBERG | CREYS
 Opis pola pieczęci: kuźnia
 Publikacje: opis PWGW, opis Wilpert XIII.13, ryc. Wilpert 236, opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, KPW 4

nr 1542

Trebitschin, Trzebitschin (Trzebiszyn) I

Datacja odcisku: 1835
 Chronologia odcisku: 1835 – 1858
 Wymiary odcisku: 16 x 19 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Oleśnie, sygn. 6682, k. 3 (1835); APOp, SP w Oleśnie, sygn. 197, b.p. (1858)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} TRZEBITSCHIN : GEM
 Opis pola pieczęci: brony
 Publikacje: opis PWGW, opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, KPW 4

nr 1543

Trebitschin, Trzebitschin (Trzebiszyn) II

Datacja odcisku: 1888
 Chronologia odcisku: 1888 – 1926
 Wymiary odcisku: Ø 25 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: APOp, SP w Oleśnie, sygn. 197, b.p. (1888, 1926)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w otoku i w polu: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} GEMEINDE || ROSENBERG O/S
 W polu: TRZEBITSCHIN | KREIS
 Publikacje: opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, KPW 4

nr 1544

Ulrikendorf (Milęcin)

Datacja odcisku: 1863
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 23 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Oleśnie, sygn. 365, b.p. (1863)
 Typologia wizerunku: topograficzne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} ULRIKENDORFER COLON [...] GEM || ROSENBERG | CREYS
 Opis pola pieczęci: kościół (?)
 Publikacje: opis PWGW, opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, KPW 4

nr 1545

Uschütz (Uszyce) I

Datacja odcisku: 1848
 Chronologia odcisku: 1834 – 1899
 Wymiary odcisku: Ø 26 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Oleśnie, sygn. 198, b.p. (1834, 1848, 1899)
 Typologia wizerunku: symbolika religijna (?) / zwierzęta
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} USCHUETZ · GEM : SIGEL || ROSENBERG | CREYS
 Opis pola pieczęci: bocian trzymający w dziobie węża
 Publikacje: opis PWGW, opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, KPW 4

nr 1546

Uschütz (Uszyce) II

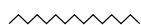
Datacja odcisku: 1898
 Chronologia odcisku: 1898 – 1924
 Wymiary odcisku: Ø 25 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Oleśnie, sygn. 198, b.p. (1898, 1924)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w otoku i w polu: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} GEMEINDE || ROSENBERG O/S.
 W polu: USCHÜTZ | KREIS
 Publikacje: opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, KPW 4

nr 1547

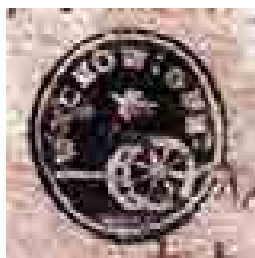

Uschütz (Uszyce) III

Datacja odcisku: 1925
 Chronologia odcisku: pocz. XX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 32 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: APOp, SP w Oleśnie, sygn. 198, b.p. (1925)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w otoku i w polu: {podwójne obrzeżenie ciągłe} Gemeinde-Vorstand || Krs. Rosenberg O/S.
 W polu: Uschütz (ozdobne ornamenty nad i pod napisem)
 Publikacje: opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, KPW 4

nr 1548

Wachow (Wachów) I

Datacja odcisku: 1803
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: 16 x 19 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Oleśnie, sygn. 2555, k. 29 (1822), sygn. 2022, k. 7 (1803); APOp, SP w Oleśnie, sygn. 199, b.p. (1859)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} WACHOW : GEM
 Opis pola pieczęci: wóz z dyszlem zwrócony w prawo, nad nim ptak
 Publikacje: opis PWGW, opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, KPW 4

nr 1549

Wachow (Wachów) II

Datacja odcisku: 1897
 Chronologia odcisku: koniec XIX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 29 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: APOp, SP w Oleśnie, sygn. 199, b.p. (1897, 1902)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w otoku i w polu: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} ROSENBERG. O.S.
 W polu: GEM. | WACHOW | KR:
 Publikacje: opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, KPW 4

nr 1550

Wachowitz (Wachowice) I

Datacja odcisku: 1854
 Chronologia odcisku: 1825 – 1863
 Wymiary odcisku: 23 x 26 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Oleśnie, sygn. 199, b.p. (1854), sygn. 200, b.p. (1825, 1863)
 Typologia wizerunku: topograficzne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} : + : GEM : WACHOWIETS
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} budynek z 3 wieżami
 Publikacje: opis PWGW, opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, KPW 4

nr 1551

Wachowitz (Wachowice) II

Datacja odcisku: 1890
 Chronologia odcisku: 1890 – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 25 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: APOp, SP w Oleśnie, sygn. 200, b.p. (1904, 1921); APOp, WP w Oleśnie, sygn. 10, b.p. (1890)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w otoku i w polu: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} GEMEINDE || ROSENBERG O/S.
 W polu: WACHOWITZ | KREIS
 Publikacje: opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, KPW 4

nr 1552

Walspek-Rosenhain (Gajek) I

Datacja odcisku: 1805
 Chronologia odcisku: 1798 – 1897
 Wymiary odcisku: Ø 31 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Oleśnie, sygn. 201, b.p. (1855, 1867, 1897); APOp, SO w Oleśnie, sygn. 1798, k. 31 (1805)
 Typologia wizerunku: inne zajęcia ludności
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} G : S : WALSPECK U ROSENHEYN || ROSENBERG | CREYS
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} po prawej drwał z siekierą ścinający drzewo, po lewej kuźnia, pod nimi murawa
 Publikacje: opis PWGW, opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, KPW 4

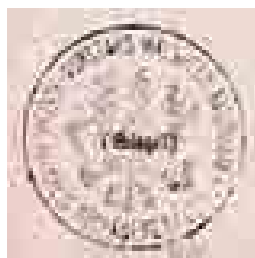
nr 1553

Walspek-Rosenhain (Gajek) II

Datacja odcisku: 1884
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 29 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: APOp, SP w Oleśnie, sygn. 201, b.p. (1884)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w otoku i w polu: {podwójne obrzeżenie ciągłe} Siegel der Gemeinde || Kr. Rosenberg O/S.
 W polu: Walspek & Rosenhain (nad i pod napisem ozdobny ornament)
 Publikacje: opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, KPW 4

nr 1554

Walspek-Rosenhain (Gajek) III

Datacja odcisku: 1899
 Chronologia odcisku: 1899 – 1906
 Wymiary odcisku: Ø 32 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: APOp, SP w Oleśnie, sygn. 201, b.p. (1899, 1906)
 Typologia wizerunku: godło państwowe
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} + GEMEINDE-VORSTAND WALSPECK · ROSENHAIN + || KREIS ROSENBERG O/SCHL.
 Opis pola pieczęci: godło państwowe – orzeł z berłem i jabłkiem w szponach
 Publikacje: opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, KPW 4

nr 1555

Wendrin (Wędrynia) I

Datacja odcisku: 1833
 Chronologia odcisku: 1833 – 1885
 Wymiary odcisku: 16 x 19 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Oleśnie, sygn. 202, b.p. (1833, 1885)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: WENDRIN : GEM
 Opis pola pieczęci: snop zboża
 Publikacje: opis PWGW, opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, KPW 4

nr 1556

Wendrin (Wędrynia) II

Datacja odcisku: 1889
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 27 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: APOp, SP w Oleśnie, sygn. 202, b.p. (1889)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w otoku i w polu: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} * Gemeinde * || Kr. Rosenberg O/S.
 W polu: Wendrin
 Publikacje: opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, KPW 4

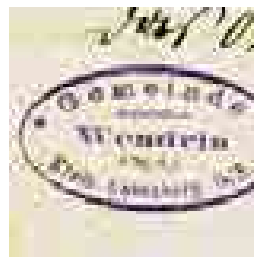
nr 1557

Wendrin (Wędrynia) III

Datacja odcisku: 1905
 Chronologia odcisku: 1905 – 1920
 Wymiary odcisku: Ø 28 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: APOp, SP w Oleśnie, sygn. 202, b.p. (1905)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w otoku i w polu: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} Gemeinde || Kr. Rosenberg, O.-S.
 W polu: Wendrin (ozdobny ornament nad i pod napisem)
 Publikacje: opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, KPW 4

nr 1558

Wendrin (Wędrynia) IV

Datacja odcisku: 1906
 Chronologia odcisku: pocz. XX w.
 Wymiary odcisku: 28 x 32 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: APOp, SP w Oleśnie, sygn. 202, b.p. (1906)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w otoku i w polu: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} * Gemeinde * || Kreis Rosenberg O/S.
 W polu: Wendrin (ozdobny ornament nad i pod napisem)
 Publikacje: opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, KPW 4

nr 1559

Wichrau (Wichrów) I

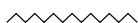
Datacja odcisku: 1890
 Chronologia odcisku: 1838 – 1890
 Wymiary odcisku: Ø 26 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: APOp, SO w Oleśnie, sygn. 6093, k. 56 (1838); APOp, WP w Oleśnie, sygn. 10, b.p. (1890)
 Typologia wizerunku: motywy kwiatne i zielne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* * GEM. WICHROW ROSENBERGER CREIS
 Opis pola pieczęci: na podłożu serce, z którego wyrastają trzy kwiaty
 Publikacje: opis PWGW, opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, KPW 4

nr 1560

Wichrau (Wichrów) II

Datacja odcisku: 1897
 Chronologia odcisku: 1897 – 1928
 Wymiary odcisku: Ø 32 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: APOp, SP w Oleśnie, sygn. 204, b.p. (1897 – 1928)
 Typologia wizerunku: godło państwowe
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* + GEMEINDEVORSTAND WICHRAU + || KREIS ROSENBERG O/SCHL
 Opis pola pieczęci: godło państwowe – orzeł z berłem i jabłkiem w szponach
 Publikacje: opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, KPW 4

nr 1561

Wienskowitz (Stare Więtkowice, dzisiaj część Gorzowa Śląskiego) I

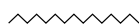
Datacja odcisku: 1884
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 26 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: APOp, SP w Oleśnie, sygn. 205, b.p. (1884)
 Typologia wizerunku: inne formy zatrudnienia ludności
 Legenda pieczęci w otoku: WIENSKOWITZ GEM SIEGEL || ROSENBERG | CREYS
 Opis pola pieczęci: rybak wędką wylawiający rybę z rzeki
 Publikacje: opis PWGW, opis Wilpert XIII.14, opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, KPW 4

nr 1562

Wienskowitz (Stare Więtkowice, dzisiaj część Gorzowa Śląskiego) II

Datacja odcisku: 1900
 Chronologia odcisku: 1900 – 1913
 Wymiary odcisku: Ø 29 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: APOp, SP w Oleśnie, sygn. 205, b.p. (1900, 1913)
 Typologia wizerunku: inne formy zatrudnienia ludności
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* * GEMEINDE WIENSKOWITZ * || KREIS ROSENBERG o/S.
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* rybak wędką wylawiający rybę z rzeki
 Publikacje: opis PWGW, opis Wilpert XIII.14, ryc. Wilpert nr 238, opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, KPW 4

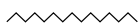

nr 1563

Wierschy (Wierzchy)

Datacja odcisku: 1862
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: 24 x 22 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: APOp, SP w Oleśnie, sygn. 325, b.p. (1862, 1878)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie perelkowe}* GEMEINDE WIERSCHY
 Opis pola pieczęci: trzy kłosa zboża w słup
 Publikacje: opis PWGW, opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, KPW 4

nr 1564

Wollentschin (Wolęcín) I

Datacja odcisku: 1845
 Chronologia odcisku: 1. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 19 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Oleśnie, sygn. 4037, k. 1 (1828 – 1845)
 Typologia wizerunku: godło mówiące
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* WOLENTSCHIN : GEM
 Opis pola pieczęci: wół zwrócony w prawo
 Publikacje: opis PWGW, opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, KPW 4

nr 1565

Wollentschin (Wolęcin) II

Datacja odcisku: 1890
 Chronologia odcisku: 1890 – 1901
 Wymiary odcisku: Ø 25 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Oleśnie, sygn. 203, b.p. (1900, 1901); APOp, WP w Oleśnie, sygn. 10, b.p. (1890)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w otoku i w polu: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} GEMEINDE || ROSENBERG O/S
 W polu: WOLLENTSCHIN | KREIS
 Publikacje: opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, KPW 4

nr 1566

Wollentschin (Wolęcin) III

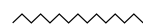
Datacja odcisku: 1904
 Chronologia odcisku: 1904 – 1905
 Wymiary odcisku: Ø 29 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: APOp, SP w Oleśnie, sygn. 203, b.p. (1904, 1905)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w otoku i w polu: {podwójne obrzeżenie ciągłe} GEMEINDE || Kreis Rosenberg, O.-S.
 W polu: WOLLENTSCHIN (nad i pod napisem ozdobny ornament)
 Publikacje: opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, KPW 4

nr 1567

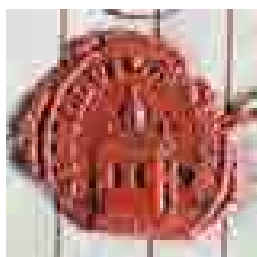

Wollentschin (Wolęcin) IV

Datacja odcisku: 1921
 Chronologia odcisku: 1921 – 1924
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Oleśnie, sygn. 203, b.p. (1921, 1924)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} * Gemeinde Wollentschin * || Kreis Rosenberg O/S.
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} – (puste pole)
 Publikacje: opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, KPW 4

nr 1568

Wyssoka (Wysoka) I

Datacja odcisku: 1723
 Chronologia odcisku: 1. poł. XVIII w.
 Wymiary odcisku: 24 x 26 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: lak
 Kolor odcisku: czerwony
 Sygnatura akt: APWr, KK, sygn. 166, b.p. (1723)
 Typologia wizerunku: topograficzne
 Legenda pieczęci w otoku: {podwójne obrzeżenie perełkowe i ciągłe} SIGILL: VILAE WISOKA ·
 Opis pola pieczęci: kościół na wzgórzu
 Publikacje: –

nr 1569

Wyssoka (Wysoka) II

Datacja odcisku: 1809
 Chronologia odcisku: pocz. XIX w.
 Wymiary odcisku: 19 x 21 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Oleśnie, sygn. 5948, k. 19 (1809)
 Typologia wizerunku: topograficzne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} WYSSOKA GEMEIN
 Opis pola pieczęci: kościół na wzgórzu
 Publikacje: opis PWGW, opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, KPW 4

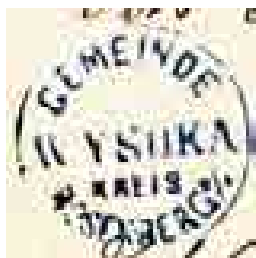
nr 1570

Wyssoka (Wysoka) III

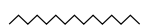
Datacja odcisku: 1811
 Chronologia odcisku: pocz. XIX w. – 1859
 Wymiary odcisku: 22 x 26 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Oleśnie, sygn. 4492, k. 20 (1811), sygn. 5267, k. 44 (1823); APOp, SP w Oleśnie, sygn. 206, b.p. (1859)
 Typologia wizerunku: topograficzne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} GEM : SIEG : WYSSOKA
 Opis pola pieczęci: kościół na wzgórzu, pod nim R : C :
 Publikacje: opis PWGW; opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, SC, s. 461; opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, KPW 4

nr 1571

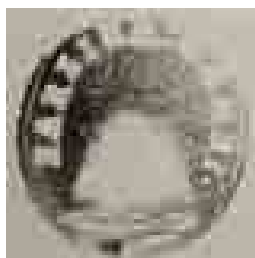

Wysoka (Wysoka) IV

Datacja odcisku: 1899
 Chronologia odcisku: 1899 – 1907
 Wymiary odcisku: Ø 25 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: APOp, SP w Oleśnie, sygn. 206, b.p. (1899, 1907)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w otoku i w polu: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* GEMEINDE || ROSENBERG O/S
 W polu: WYSOKA | KREIS
 Publikacje: opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, KPW 4

nr 1572

Zarzisk (Zarzyska, obecnie część wsi Skrońsko) I

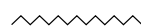
Datacja odcisku: 1861
 Chronologia odcisku: XIX w.
 Wymiary odcisku: 17 x 19 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SP w Oleśnie, sygn. 193, b.p. (1861)
 Typologia wizerunku: topograficzne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* ZARZISK : GEMEINDE :
 Opis pola pieczęci: góra
 Publikacje: opis PWGW, opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, KPW 4

nr 1573

Zarzisk (Zarzyska, obecnie część wsi Skrońsko) II

Datacja odcisku: 1890
 Chronologia odcisku: koniec XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 26 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: APOp, SP w Oleśnie, sygn. 193, b.p. (1890); APOp, WP w Oleśnie, sygn. 10, b.p. (1890)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w otoku: *{podwójne obrzeżenie ciągłe}* · GEMEINDE · || KREIS ROSENBERG O/S.
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* ZARZISK
 Publikacje: opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, KPW 4

nr 1574

Zembowitz (Zębowice) I

Datacja odcisku: 1723
 Chronologia odcisku: 1. poł. XVIII w.
 Wymiary odcisku: 17 x 19 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: lak
 Kolor odcisku: czerwony
 Sygnatura akt: APWr, KK, sygn. 166, b.p. (1723)
 Typologia wizerunku: herbowe
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie peretkowej}* ZEMBOWITZER GER · SIEGELL:
 Opis pola pieczęci: wspięty lew
 Publikacje: opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, KPW 4

nr 1575

Zembowitz (Zębowice) II

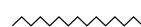
Datacja odcisku: 1820
 Chronologia odcisku: 1820 – 1872
 Wymiary odcisku: 17 x 19 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Oleśnie, sygn. 5929, k. 131 (1820, 1872)
 Typologia wizerunku: herbowe
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* ZEMBOWITZER · GER SIEGILL
 Opis pola pieczęci: wspięty lew
 Publikacje: opis PWGW, opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, KPW 4

nr 1576

Zembowitz (Zębowice) III

Datacja odcisku: 1874
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 25 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: APOp, SP w Oleśnie, sygn. 207, b.p. (1874); APOp, WP w Oleśnie, sygn. 10, b.p. (1890)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w otoku i w polu: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* GEMEINDE || ROSENBERG O/S.
 W polu: ZEMBOWITZ | KREIS
 Publikacje: opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, KPW 4

Kreis Gross Strehlitz (powiat strzecki)

nr 1227 - 1200

Kreis Gross Strehlitz

(powiat strzelecki)

nr 1577 - 1706

nr 1577

Adamowitz (Adamowice, obecnie część Strzelec Opolskich)

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 33 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911), APOp, USC w Otmęcie, sygn. 174, b.p. (1924)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłej}* + GEMEINDE ADAMOWITZ + || KREIS | GR: STREHLITZ
 Opis pola pieczęci: na ozdobnym kartuszu sześć kłosów zboża wyrastających z pola, po lewej sierp skierowany ostrzem ku środkowi
 Publikacje: opis Wilpert IV.1, ryc. Wilpert nr 109

nr 1578

Alt Ujest (Stary Ujazd)

Datacja odcisku: 1926
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 33 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911); APOp, RO, sygn. 57027, b.p. (1926)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłej}* + GEMEINDE ALT-UJEST + || KREIS | GR: STREHLITZ
 Opis pola pieczęci: na ozdobnym kartuszu snop zboża, za nim skrzyżowane cep i kosa
 Publikacje: opis Wilpert IV.83
 Uwagi: na pieczęci z 1936 r. cep i kosa, dodatkowo łopata i inne sprzęty rolnicze (APOp, RO, sygn. 65799, b.p.)

nr 1579

Annaberg, St. Annaberg (Góra św. Anny)

Datacja odcisku: 1926
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 33 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911); APOp, RO, sygn. 51387, b.p. (1926), Wydział II, sygn. 4404, b.p. (1919)
 Typologia wizerunku: topograficzne / symbolika religijna
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłej}* GEMEINDE SANCT ANNABERG || KREIS | GR: STREHLITZ.
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłej}* kościół na wzgórzu, po prawej klęczący anioł
 Publikacje: opis Wilpert IV; ryc. Wilpert nr 126; A. Starczewska-Wojnar, SC, s. 471

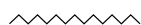

nr 1580

Balzarowitz (Balcarzowice)

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 33 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: zwierzęta
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłej}* + GEMEINDE BALZAROWITZ + || KREIS | GR: STREHLITZ.
 Opis pola pieczęci: na ozdobnym kartuszu biegnący pies myśliwski lub lis na murawie
 Publikacje: opis Wilpert IV.3

nr 1581

Bendawitz (Będowskie)

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 33 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: motywy leśne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłej}* + GEMEINDE BENDAWITZ + || KREIS | GR: STREHLITZ
 Opis pola pieczęci: na ozdobnym kartuszu dwa skrzyżowane topory
 Publikacje: –

nr 1582

Blotnitz (Blotnica Strzelecka) I

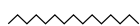
Datacja odcisku: 1820
 Chronologia odcisku: 1. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 26 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, Akta miasta Opola, sygn. 2624, b.p. (1820)
 Typologia wizerunku: motywy leśne / zwierzęta
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłej}* BLOTTNITZER GM SIG || GR STREHLI[[TZ]] | CREI[[S]]
 Opis pola pieczęci: jelen w skoku skierowany w prawo, pomiędzy dwoma drzewami
 Publikacje: opis Wilpert IV.4

nr 1583

Blotnitz (Blotnica Strzelecka) II

Datacja odcisku: przed 1911
Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w. – 1933
Wymiary odcisku: Ø 33 mm
Kształt pieczęci: okrągła
Materiał odcisku: tusz
Kolor odcisku: niebieski
Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
Typologia wizerunku: motywy leśne / zwierzęta
Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} GEMEINDE BLOTTNITZ || KREIS | GR: STREHLITZ
Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} jeleni w skoku skierowany w prawo nad kamieniem, po jego prawej i lewej stronie świerk
Publikacje: opis Wilpert IV.4; ryc. Wilpert nr 89
Uwagi: ten sam wizerunek na pieczęci z 1935 r. (AOp, RO, sygn. 47126, b.p., sygn. 76163, b.p.)

nr 1584

Boritsch (Borycz)

Datacja odcisku: przed 1911
Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w. – 1933
Wymiary odcisku: Ø 33 mm
Kształt pieczęci: okrągła
Materiał odcisku: tusz
Kolor odcisku: czarny
Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
Typologia wizerunku: motywy rustykalne
Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} + GEMEINDE BORITSCH + || KREIS | GR: STREHLITZ
Opis pola pieczęci: na ozdobnym kartuszu kosa w słup na wzgórzu
Publikacje: opis Wilpert IV.5, opis i ryc. P. Smykała, R. Kublik, PW 1

nr 1585

Borowian (Borowiany) I

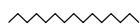
Datacja odcisku: przed 1911
Chronologia odcisku: 1. poł. XIX w.
Wymiary odcisku: Ø 30 mm
Kształt pieczęci: okrągła
Materiał odcisku: tusz
Kolor odcisku: czarny
Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
Typologia wizerunku: motywy leśne
Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} SIEGEL D. GEMEINE BOROWIAN || GR: STREHLITZ | CREIS | * *
Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} pięć świerków
Publikacje: opis Wilpert IV.6

nr 1586

Borowian (Borowiany) II

Datacja odcisku: 1925
Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w. – 1935
Wymiary odcisku: Ø 33 mm
Kształt pieczęci: okrągła
Materiał odcisku: tusz
Kolor odcisku: niebieski
Sygnatura akt: SPW (przed 1911); AOp, RO, sygn. 63651, b.p. (1925), sygn. 57153, b.p. (1927), sygn. 77784, b.p. (1935)
Typologia wizerunku: godło mówiące / motywy leśne
Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} GEMEINDE BOROWIAN || KREIS | GR: STREHLITZ
Opis pola pieczęci: 5 świerków
Publikacje: opis Wilpert IV.6

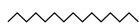

nr 1587

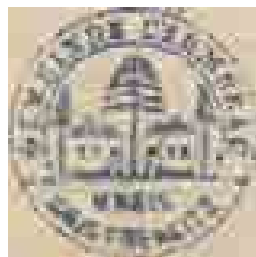

Bresina (Brzezina)

Datacja odcisku: przed 1911
Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w. – 1935
Wymiary odcisku: Ø 32 mm
Kształt pieczęci: okrągła
Materiał odcisku: tusz
Kolor odcisku: niebieski
Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
Typologia wizerunku: motywy leśne
Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} GEMEINDE BRESINA || KREIS | GR: STREHLITZ
Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} dwie sosny, po prawej pod drzewami ptak w locie
Publikacje: opis Wilpert IV.7; ryc. Wilpert nr 92

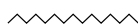

nr 1588

Carmerau, Karmerau (Spórok)

Datacja odcisku: 1932
Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w. – 1933
Wymiary odcisku: Ø 32 mm
Kształt pieczęci: okrągła
Materiał odcisku: tusz
Kolor odcisku: niebieski
Sygnatura akt: SPW (przed 1911); AOp, RO, sygn. 68716, b.p. (1932)
Typologia wizerunku: topograficzne
Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} GEMEINDE CARMERAU || KREIS | GR: STREHLITZ
Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} dwa budynki, sosna pomiędzy nimi oraz po prawej i lewej stronie
Publikacje: opis Wilpert IV.8; ryc. Wilpert nr 140
Uwagi: po 1933 wizerunek utrzymany, pisownia nazwy miejscowości Karmerau, AOp, USC w Kolonowskiem, sygn. 151

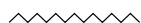

nr 1589

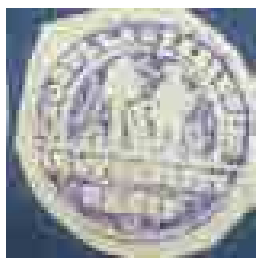

Centawa (Centawa)

Datacja odcisku: 1931
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 33 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911); APOp, RO, Wydział II, sygn. 4212, b.p. (1931)
 Typologia wizerunku: inne zajęcia ludności
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* + GEMEINDE CENTAWA + || KREIS | GR: STREHLITZ
 Opis pola pieczęci: na ozdobnym kartuszu kuźnia
 Publikacje: opis Wilpert IV.9

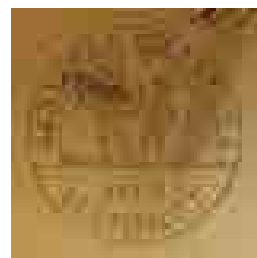
nr 1590

Chorulla (Chorula) I

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: 1. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* CHORULLA GEMEIN SIEG || GR: STREHLITZ | KREIS
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* po prawej drzewo owocowe z opartą o nie drabina, z lewej obok drabiny postać chłopca
 Publikacje: opis Wilpert IV.10

nr 1591

Chorulla (Chorula) II

Datacja odcisku: 1924
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 32 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911); APOp, USC w Otmęcie, sygn. 174, b.p. (1924)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* GEMEINDE CHORULLA || KREIS | GR: STREHLITZ
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* po prawej drzewo owocowe z opartą o nie drabina, z lewej obok drabiny postać chłopca na murawie
 Publikacje: opis Wilpert IV.10; ryc. Wilpert nr 97

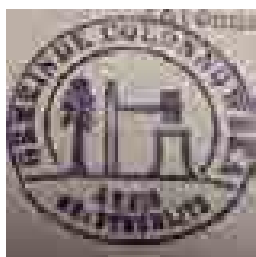
nr 1592

Colonnowska, Kolonnowska (Kolonowskie) I

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w. – 1931
 Wymiary odcisku: Ø 32 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: inne zajęcia ludności
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* Gemeinde Colonnowska || Kreis | Gr. Strehlitz.
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* z prawej świerk, z lewej kuźnica
 Publikacje: opis Wilpert IV.11, ryc. Wilpert nr 142

nr 1593

Colonnowska, Kolonnowska (Kolonowskie) II

Datacja odcisku: 1932
 Chronologia odcisku: 1932 – 1945
 Wymiary odcisku: Ø 32 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: APOp, RO, sygn. 47025, b.p. (1932), sygn. 68536, b.p. (1935)
 Typologia wizerunku: inne zajęcia ludności
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* GEMEINDE COLONNOWSKA || KREIS // GR: STREHLITZ
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* z prawej świerk, z lewej kuźnica
 Publikacje: –

nr 1594

Danietz (Daniec)

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 32 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* GEMEINDE DANIECZ || KREIS | GR: STREHLITZ
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* na wprost pień drzewa, z którego wyrastają dwa żółędzie, po prawej grabie w słupek, po lewej pionowo piła
 Publikacje: opis Wilpert IV.12, ryc. Wilpert nr 103

nr 1595

Deschowitz (Zdzieszowice) I

Datacja odcisku: 1833
 Chronologia odcisku: 1. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 33 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Leśnicy, sygn. 421, s. 54 (1833)
 Typologia wizerunku: symbolika religijna / motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} DZIESCHOWITZ
 GEM: S: || GR: STREHLITZ | KREIS
 Opis pola pieczęci: na wprost snop zboża w słup, nad nim oko
 Opatrzności
 Publikacje: opis Wilpert IV.13

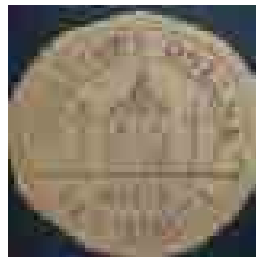
nr 1596

Deschowitz (Zdzieszowice) II

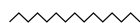
Datacja odcisku: 1928
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 33 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911); APOp, SO w Leśnicy, sygn. 412, k. 97 (1869); APOp, USC w Otmęcie, sygn. 174, b.p. (1924); APOp, RO, sygn. 46654, k. 17 (1928)
 Typologia wizerunku: symbolika religijna / motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} + GEMEINDE DESCHOWITZ + || KREIS | GR: STREHLITZ
 Opis pola pieczęci: na ozdobnym kartuszu snop zboża, nad nim oko Opatrzności
 Publikacje: opis Wilpert IV.13
 Uwagi: odcisk z 1936 r. z wizerunkiem snopa zboża i oka Opatrzności, APOp, RO, sygn. 54700, b.p. (1936)

nr 1597

Dollna (Dolna)

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 32 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: topograficzne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} GEMEINDE DOLLNA || KREIS | GR: STREHLITZ
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} budynek kościoła na wprost, po lewej i prawej stronie wysoki krzyż
 Publikacje: opis Wilpert IV.14, ryc. Wilpert nr 125; P. Smykała, R. Kublik, PW 2

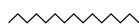

nr 1598

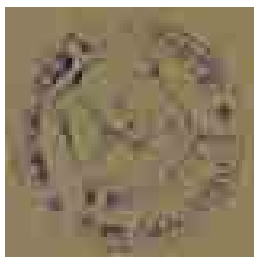

Dombrowka (Dąbrówka)

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 33 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: godło mówiące / motywy leśne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} + GEMEINDE DOMBROWKA + || KREIS | GR: STREHLITZ
 Opis pola pieczęci: na ozdobnym kartuszu na wprost pień drzewa na murawie, nad nim wbita siekiera, po prawej i lewej stronie z pnia wyrasta gałązka z trzema liśćmi dębu
 Publikacje: opis Wilpert IV.15, ryc. Wilpert nr 100

nr 1599

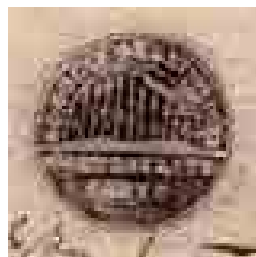

Frei Vogtei Leschnitz (Wolne Wójtostwo Leśnica)

Datacja odcisku: 1924
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 33 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911); APOp, RO, sygn. 81028, b.p. (1924)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} + GEMEINDE FREI-VOGTEI + || LESCHNITZ // CREIS GR: STREHLITZ
 Opis pola pieczęci: na ozdobnym kartuszu skrzyżowany lemiesz pługa i bijak cepa
 Publikacje: opis Wilpert IV.41, ryc. Wilpert nr 106

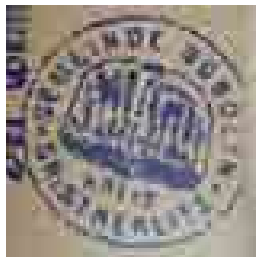
nr 1600

Gogolin (Gogolin) I

Datacja odcisku: 1815
 Chronologia odcisku: 1. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 31 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Krapkowicach, sygn. 1978, s. 38 (1815)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} GOGOLIN GEMEINDE[[N]] SIGEL || GR : STREHLITZ | CREIS
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} w środku pola kosa w słup skierowana ostrzem w lewo, po lewej stronie 5 kłosów zboża, po prawej stronie 4 kłosa zboża
 Publikacje: opis Wilpert IV.18

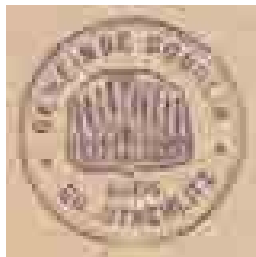
nr 1601

Gogolin (Gogolin) II

Datacja odcisku: 1924
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w. – 1924
 Wymiary odcisku: Ø 32 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: APOp, USC w Otmęcie, sygn. 174, b.p. (1924)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} * GEMEINDE GOGOLIN * || KREIS | GR: STREHLITZ
 Opis pola pieczęci: na ozdobnym kartuszu w środku pola kosa w słup skierowana ostrzem w lewo, po lewej stronie 5 kłosów zboża, po prawej stronie 4 kłosa zboża
 Publikacje: opis Wilpert IV.18, ryc. Wilpert nr 100

nr 1602

Gogolin (Gogolin) III

Datacja odcisku: 1925
 Chronologia odcisku: 1925 – 1945
 Wymiary odcisku: Ø 32 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: APOp, USC w Otmęcie, sygn. 174, b.p. (1925); APOp, RO, 63567, s. 35 (1925); APOp, SO w Krapkowicach, sygn. 338, s. 117 (1936)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {podwójne obrzeżenie ciągłe} * GEMEINDE GOGOLIN * || KREIS | GR: STREHLITZ
 Opis pola pieczęci: na ozdobnym kartuszu w środku pola kosa w słup skierowana ostrzem w lewo, po lewej stronie 5 kłosów zboża, po prawej stronie 4 kłosa zboża
 Publikacje: opis Wilpert IV.18

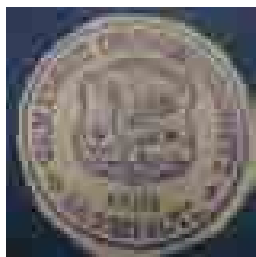
nr 1603

Gonschiorowitz (Gąsiorowice) I

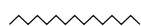
Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: 1. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 31 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: godło mówiące
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} GONSCHIOROWITZ : G || GR: STREHLITZ | CREYS
 Opis pola pieczęci: gęś z rozłożonymi skrzydłami skierowana w prawo, na prawo kwiat
 Publikacje: opis Wilpert IV.19

nr 1604

Gonschiorowitz (Gąsiorowice) II

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 31 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: godło mówiące
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} + GEMEINDE GONSCHIOROWITZ + || KREIS | GR : STREHLITZ.
 Opis pola pieczęci: na ozdobnym kartuszu na murawie gęś z rozłożonymi skrzydłami skierowana w prawo, na prawo kwiat
 Publikacje: opis Wilpert IV.19, ryc. Wilpert nr 120

nr 1605

Goradze (Góraźdze) I

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: 1. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 31 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} GORADZE · GEMEIN · SIGEL || GR: STREHLITZ | KREIS
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} na murawie po prawej sierp zwrócony ostrzem do środka, po lewej trzy kłosa zboża
 Publikacje: opis Wilpert IV.20

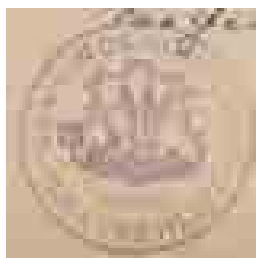
nr 1606

Goradze (Góraźdze) II

Datacja odcisku: 1870
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w. – 1923
 Wymiary odcisku: Ø 31 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: zielony
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911); APOp, SO w Krapkowicach, sygn. 1263, s. 154 (1870); APOp, RO, Wydział II, sygn. 4404, b.p. (1921)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} + GEMEINDE GORADZE + || KREIS | GR: STREHLITZ
 Opis pola pieczęci: na ozdobnym kartuszu na murawie po prawej sierp zwrócony ostrzem do środka, po lewej trzy kłosa zboża.
 Publikacje: opis Wilpert IV.20

nr 1607

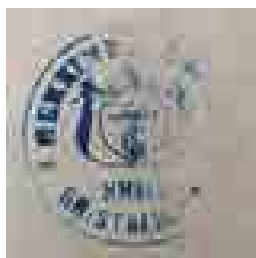

Goradze (Góraźdze) III

Datacja odcisku: 1924
 Chronologia odcisku: 1924 – 1945
 Wymiary odcisku: Ø 32 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: APOp, RO, sygn. 56406, b.p. (1924); APOp, SO w Krapkowicach, sygn. 2001, b.p. (1870)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* * GEMEINDE GORASDZE * || KREIS | GR. STREHLITZ
 Opis pola pieczęci: na ozdobnym kartuszu na murawie po prawej sierp zwrócony ostrzem do środka, po lewej trzy kłosa zboża
 Publikacje: opis Wilpert IV.20

nr 1608

Grabow (Grabów)

Datacja odcisku: 1875
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 32 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: APOp, RO, Wydział II, sygn. 4381, b.p. (1875); SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: godło mówiące
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* * GEMEINDE GR[[ABOW *]] || KREIS | GR: STREHLITZ
 Opis pola pieczęci: na ozdobnym kartuszu grabie w słup, za nimi litera G
 Publikacje: opis Wilpert IV.21, ryc. Wilpert nr 105

nr 1609

Grodisko (Grodzisko)

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w. – 1935
 Wymiary odcisku: Ø 33 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: symbolika religijna
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* + GEMEINDE GROD[[Z]]ISKO + || KREIS | GR: STREHLITZ
 Opis pola pieczęci: na ozdobnym kartuszu krzyż patriarchalny
 Publikacje: opis Wilpert IV.22; opis: P. Smykała, R. Kublik, PW 2

nr 1610

Gross Pluschnitz (Płużnica Wielka)

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 33 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: symbolika religijna / motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* + GEMEINDE GR: PLUSCHNITZ + || KREIS | GR. STREHLITZ
 Opis pola pieczęci: na ozdobnym kartuszu pług orzący pole skierowany w lewo, nad nim oko Opatrzności
 Publikacje: opis Wilpert IV.58

nr 1611

Gross Stanisch (Staniszczew Wielkie)

Datacja odcisku: 1931
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 33 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911); APOp, RO, sygn. 73164, b.p. (1931); APOp, USC w Kolonowskim, sygn. 151, b.p.
 Typologia wizerunku: topograficzne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* GEMEINDE GR: STANISCH || KREIS // GR. STREHLITZ
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* na wprost prezbiterium kościoła, po prawej strona szczytowa domu, po lewej kaplica kościoła
 Publikacje: opis Wilpert IV.75, ryc. Wilpert nr 133; opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, SC, s. 462

nr 1612

Gross Stein (Kamień Śląski)

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 33 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* + GEMEINDE GROSS-STEIN + || KREIS | GR: STREHLITZ
 Opis pola pieczęci: na ozdobnym kartuszu grabie w słup, za nimi skrzyżowane cep i kosa
 Publikacje: opis Wilpert IV.77

nr 1613

Halensko (Haleńsko) I

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: wg Wilperta 1776
 – 1. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: symbolika religijna
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} COLLOMIE ·
 HALENSKO || GR: STRELITZER |
 CREIS
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe niepełne}
 na trawiastym wzgórzu krzyż pasyjny
 Publikacje: opis Wilpert IV.23,
 ryc. Wilpert nr 124

nr 1614

Halensko (Haleńsko) II

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w.
 – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 33 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: symbolika religijna
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} + GEMEINDE
 HALENSKO + || KREIS | GR:
 STREHLITZ
 Opis pola pieczęci: na ozdobnym kartuszu na trawiastym wzgórzu krzyż pasyjny z promieniami
 Publikacje: opis Wilpert IV.23

nr 1615

Heine (Kolejka)

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w.
 – 1933
 Wymiary odcisku: –
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: –
 Kolor odcisku: –
 Sygnatura akt: opis Wilpert IV.24,
 ryc. 83
 Typologia wizerunku: godło mówiące
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} + GEMEINDE HEINE +
 || KREIS | GR: STREHLITZ
 Opis pola pieczęci: na ozdobnym kartuszu głowa jelenia na wprost
 Publikacje: opis Wilpert IV.24, ryc. 83
 Uwagi: godło mówiące (od myśliwego Heyna, założyciela wsi)

nr 1616

Himmelwitz (Jemielnica)

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 33 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: symbolika religijna
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} + GEMEINDE
 HIMMELWITZ + || KREIS | GR: STREHLITZ
 Opis pola pieczęci: na ozdobnym kartuszu na wprost kielich z hostią, na prawo trzy kłosa zboża, na lewo winorośl
 Publikacje: opis Wilpert IV.25, ryc. 123;
 A. Starczewska-Wojnar, SC, s. 471;
 P. Smykała, R. Kublik, PW 1
 Uwagi: Wieś należąca do zakonu cystersów.
 Wizerunek na pieczęci zaczerpnięty z pieczęci archidiakonatu strzeleckiego.
 Nad kielichem w pieczęci kościelnej jest dodatkowo czapla (APOP, SO w Krapkowicach, sygn. 2191, b.p.)

nr 1617

Jarischau (Jaryszów) I

Datacja odcisku: 1829
 Chronologia odcisku: 1. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 32 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOP, SO w Prudniku,
 sygn. 17779, s. 108 (1829)
 Typologia wizerunku: symbolika religijna / zwierzęta
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} IARISCHAU GEMEIN
 SIG || GR. STREHLITZ | KREIS
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} bocian z wężem w dziobie
 Publikacje: opis Wilpert IV.26

nr 1618

Jarischau (Jaryszów) II

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w.
 – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 32 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: symbolika religijna / zwierzęta
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} + GEMEINDE
 JARISCHAU + || KREIS | GR:
 STREHLITZ.
 Opis pola pieczęci: na ozdobnym kartuszu bocian z wężem w dziobie
 Publikacje: opis Wilpert IV.26, ryc. 123

nr 1619

Jeschona (Jasiona) I

Datacja odcisku: 1849
 Chronologia odcisku: 1. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Leśnicy, sygn. 285, k. 69v (1849)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie perelkowej} GEM: SIEG: JESCHIONA || KREIS | GR: | STREHLITZ
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} grabie w słup, za nimi skrzyżowane kosa z cepem
 Publikacje: opis Wilpert IV.27

nr 1620

Jeschona (Jasiona) II

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 32 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} + GEMEINDE JESCHIONA + || KREIS | GR: STREHLITZ
 Opis pola pieczęci: na ozdobnym kartuszu grabie w słup, za nimi skrzyżowane kosa z cepem
 Publikacje: opis Wilpert IV.27

nr 1621

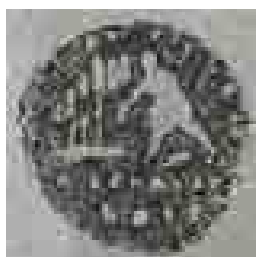

Kadlub (Kadlub)

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: 1. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 27 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: inne zajęcia ludności
 Legenda pieczęci w otoku: KADLUBER GEM: SIEGEL || GR. STREHLITZ | KREIS
 Opis pola pieczęci: kuźnia, po prawej dwie fryszarki, po lewej piec
 Publikacje: opis Wilpert IV.28

nr 1622

Kadlubietz (Kadlubiec) I

Datacja odcisku: 1831
 Chronologia odcisku: 1. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 32 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Leśnicy, sygn. 30, k. 25 (1831)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} [[KADLUBIETZ GEMEINDE]] || GR. STREHLITZ | CREYS
 Opis pola pieczęci: chłop ścinający zboże sierpem
 Publikacje: opis Wilpert IV.29

nr 1623

Kadlubietz (Kadlubiec) II

Datacja odcisku: 1888
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 32 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: APOp, SO w Krapkowicach, sygn. 2632, s. 19 (1888); APOp, SO w Leśnicy, sygn. 18, k. 7 (1894); APOp, RO, sygn. 69665, b.p. (1930), Wydział II, sygn. 4404, b.p. (1900, 1914)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} GEMEINDE KADLUBIETZ || KREIS | GR: STREHLITZ
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} chłop w kapeluszu z sierpem ścinający kłosa zboża, po prawej sześć kłosów
 Publikacje: opis Wilpert IV.29, ryc. Wilpert nr 111

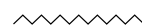

nr 1624

Kalinow (Kalinów)

Datacja odcisku: 1928
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 32 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911); APOp, RO, sygn. 63825, b.p. (1928), sygn. 69816, b.p. (1930)
 Typologia wizerunku: topograficzne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} GEMEINDE KALINOW || KREIS | GR: STREHLITZ
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} kościół, po prawej krzyż pasyjny
 Publikacje: opis Wilpert IV.30, ryc. Wilpert nr 129; opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, SC, s. 462
 Uwagi: rysunek kościoła jak na pieczęci Góry św. Anny

nr 1625

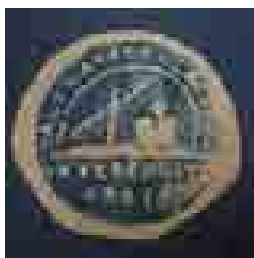

Kalinowitz (Kalinowice)

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 32 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: motywy leśne / herbowe
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} GEMEINDE KALINOWITZ || KREIS | GR: STREHLITZ
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} na wprost świerk, po prawej wspięty lew, po lewej drzewko
 Publikacje: opis Wilpert IV.31, ryc. Wilpert nr 93
 Uwagi: ten sam wizerunek na pieczęci z 1939 r. (APOP, RO, sygn. 68868, b.p.)

nr 1626

Kaltwasser (Zimna Wódka) I

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: 1. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 27 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: godło mówiące
 Legenda pieczęci w otoku: KALT WASSER GEMEIN: SIG || GR: STREHLITZ | KREIS
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} studnia z żurawiem
 Publikacje: opis Wilpert IV.32

nr 1627

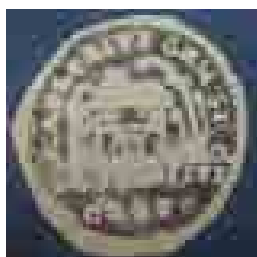

Kaltwasser (Zimna Wódka) II

Datacja odcisku: 1926
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 32 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOP, RO, sygn. 70829, b.p. (1926)
 Typologia wizerunku: godło mówiące
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} GEMEINDE KALTWASSER || KREIS | GR: STREHLITZ
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} studnia z żurawiem
 Publikacje: opis Wilpert IV.32

nr 1628

Karlubitz (Karlubiec) I

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: 1. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 27 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: topograficzne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} KARLUBITZ · GEM: SIGL || GR: STREHLITZ | CREYS
 Opis pola pieczęci: po prawej budynek, po lewej rośliny pnące się nad budynkiem
 Publikacje: opis Wilpert IV.33

nr 1629

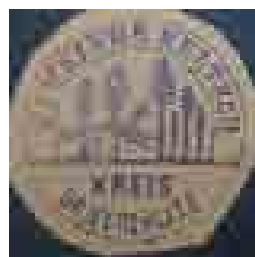

Karlubitz (Karlubiec) II

Datacja odcisku: 1924
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 32 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911); APOP, USC w Otmęcie, sygn. 174, b.p. (1924); APOP, SO w Krapkowicach, sygn. 2389, s. 14 (1922)
 Typologia wizerunku: topograficzne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} GEMEINDE KARLUBITZ || KREIS || GR: STREHLITZ
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} po prawej wysoki, dwukondygnacyjny budynek, po lewej wysokie drzewo owocowe (?) i kwiat
 Publikacje: opis Wilpert IV.33

nr 1630

Keltsch (Kieleza)

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 32 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: herbowe / motywy leśne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} GEMEINDE KELTSCH || KREIS | GR: STREHLITZ
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} las (6 drzew), pomiędzy nimi biegnący w lewo lis
 Publikacje: opis Wilpert IV.34, ryc. Wilpert nr 90
 Uwagi: ten sam wizerunek na pieczęci z 1938 r. (APOP, RO, sygn. 65209, b.p.)
 Lis z tarczy herbowej hrabiego von Renarda

nr 1631

Klein Stanisch (Staniszczę Male)

Datacja odcisku: 1906
Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w.
– 1933
Wymiary odcisku: Ø 32 mm
Kształt pieczęci: okrągła
Materiał odcisku: tusz
Kolor odcisku: czarny
Sygnatura akt: APOp, RO, Wydział II, sygn. 4364, b.p. (1906, 1921); SPW (przed 1911)
Typologia wizerunku: motywy leśne
Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} GEMEINDE KL: STANISCH || KREIS | GR: STREHLITZ
Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} po lewej drwal ścinający sosnę, po prawej dwie sosny, w górze lecący ptak
Publikacje: opis Wilpert IV:76, ryc. Wilpert nr 95

nr 1632

Klein Stein (Kamionek)

Datacja odcisku: 1888
Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w.
– 1933
Wymiary odcisku: Ø 33 mm
Kształt pieczęci: okrągła
Materiał odcisku: tusz
Kolor odcisku: niebieski
Sygnatura akt: APOp, RO, Wydział II, sygn. 4370, b.p. (1885, 1887, 1888, 1889, 1893); SPW (przed 1911)
Typologia wizerunku: topograficzne
Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} * GEMEINDE KLEIN-STEIN * || KREIS | GR: STREHLITZ.
Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} dwa budynki dwukondygnacyjne obok siebie
Publikacje: opis Wilpert IV:78, ryc. Wilpert nr 138

nr 1633

Klutschau (Klucz)

Datacja odcisku: 1895
Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w.
– 1933
Wymiary odcisku: Ø 32 mm
Kształt pieczęci: okrągła
Materiał odcisku: tusz
Kolor odcisku: niebieski
Sygnatura akt: APOp, RO, Wydział II, sygn. 4265, b.p. (1895); SPW (przed 1911)
Typologia wizerunku: godło mówiące
Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} + GEMEINDE KLUTSCH[[AU +]] || KREIS | GR: STREHLI[[TZ.]]
Opis pola pieczęci: na ozdobnym kartuszu klucz
Publikacje: opis Wilpert IV:37, ryc. Wilpert nr 122

nr 1634

Krassowa (Krasowa) I

Datacja odcisku: 1837
Chronologia odcisku: 1. poł. XIX w.
Wymiary odcisku: Ø 27 mm
Kształt pieczęci: okrągła
Materiał odcisku: tusz
Kolor odcisku: czarny
Sygnatura akt: APOp, SO w Leśnicy, sygn. 240, b.p. (1837)
Typologia wizerunku: inne formy zatrudnienia ludności
Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} KRASCHOWA · GEM: S: || GR: STRELITZ | CREYS
Opis pola pieczęci: trzy karpie na planie trójkąta
Publikacje: opis Wilpert IV:35

nr 1635

Krassowa (Krasowa) II

Datacja odcisku: przed 1911
Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w.
– 1933
Wymiary odcisku: Ø 32 mm
Kształt pieczęci: okrągła
Materiał odcisku: tusz
Kolor odcisku: czarny
Sygnatura akt: SPW (przed 1911); APOp, SO w Leśnicy, sygn. 238, b.p. (1903)
Typologia wizerunku: inne formy zatrudnienia ludności
Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} + GEMEINDE KRASSOWA + || KREIS | GR: STREHLITZ
Opis pola pieczęci: na ozdobnym kartuszu trzy karpie na planie trójkąta
Publikacje: opis Wilpert IV:35, ryc. Wilpert nr 88

nr 1636

Krempa (Krępna) II

Datacja odcisku: 1837
Chronologia odcisku: 1. poł. XIX w.
Wymiary odcisku: Ø 27 mm
Kształt pieczęci: okrągła
Materiał odcisku: tusz
Kolor odcisku: czarny
Sygnatura akt: APOp, SO w Leśnicy, sygn. 195, k. 54v (1837)
Typologia wizerunku: motywy rustykalne
Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} KREMPAER · GEM: SIG || GR: STRELITZ | CREYS
Opis pola pieczęci: snop zboża, za nim dwa skrzyżowane cepy
Publikacje: opis Wilpert IV:36

nr 1637

Krempa (Krempna) II

Datacja odcisku: 1904
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 32 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911); APOp, SO w Leśnicy, sygn. 186, b.p. (1904, 1913), sygn. 195, k. 172v (1904); APOp, USC w Otmęcie, sygn. 174, b.p. (1925)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} [[+ G]]EMEINDE KREMPA + || KREIS | GR: STREHLITZ
 Opis pola pieczęci: na ozdobnym kartuszu snop zboża, za nim dwa skrzyżowane cepy
 Publikacje: opis Wilpert IV.36

nr 1638

Kroschnitz (Krośnica)

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 32 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: topograficzne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} + GEMEINDE KROSCHNITZ + || KREIS | GR: STREHLITZ
 Opis pola pieczęci: na ozdobnym kartuszu kaplica (?)
 Publikacje: opis Wilpert IV.38, ryc. Wilpert nr 134; P. Smykała, R. Kublik, PW 1

nr 1639

Ksienzowiesch (Księżowieś, obecnie część Leśnicy) I

Datacja odcisku: 1836
 Chronologia odcisku: koniec XVIII – 1. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 27 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Leśnicy, sygn. 422, k. 5 (1791), sygn. 1163, b.p. (1836)
 Typologia wizerunku: zwierzęta
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} KZIENSOWIESCH · GEM: S || GR: STRELITZ | CREYS
 Opis pola pieczęci: łabędź z rozpostartymi skrzydłami zwrócony w prawo
 Publikacje: opis Wilpert IV.39

nr 1640

Ksienzowiesch (Księżowieś, obecnie część Leśnicy) II

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 32 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: zwierzęta
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} + GEMEINDE KZIENZOWIESCH + || KREIS | GR: STREHLITZ
 Opis pola pieczęci: na ozdobnym kartuszu łabędź z rozłożonymi skrzydłami, zwrócony w prawo
 Publikacje: opis Wilpert IV.39, ryc. Wilpert nr 119
 Uwagi: po 1935 na pieczęci wizerunek łabędzia (APOp, RO, sygn. 70078, b.p.)

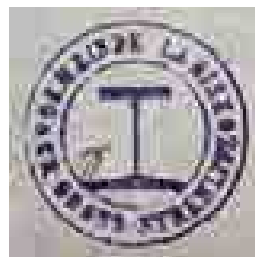
nr 1641

Lasisk (Łaziska) I

Datacja odcisku: 1877
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – 1. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 27 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: APOp, RO, Wydział II, sygn. 4278, b.p. (1877); SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} LAZISK GEM: SIEGEL || GR. STREHLITZ | KREIS
 Opis pola pieczęci: grabie w słup na murawie
 Publikacje: opis Wilpert IV.40

nr 1642

Lasisk (Łaziska) II

Datacja odcisku: 1927
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – 1. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 27 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: APOp, RO, Wydział II, sygn. 4278, b.p. (1927); SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} + GEMEINDE LAZISK + || KR. GROSS-STREHLITZ
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} grabie w słup na murawie
 Publikacje: opis Wilpert IV.40

nr 1643

Liebenhain (Barut)

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 32 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: godło mówiące
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* GEMEINDE LIEBENHAIN || KREIS | GR: STREHLITZ
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* dwie palmy wygięte wzdłuż linii obrzeżenia, pod każdą rośliną, na wprost skierowane do siebie dwa gołębice
 Publikacje: opis Wilpert IV.42, ryc. Wilpert nr 94

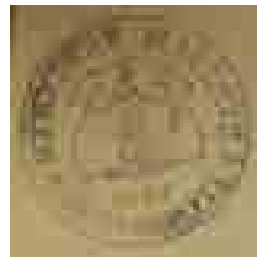
nr 1644

Mallnie (Malnia) I

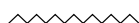
Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – 1. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 27 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* MALLINIE GEMEIN · SIEG || GR: STREHLITZ | KREIS
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* kobieta trzymająca w prawej podniesionej ręce sierp, lewą opiera na biodrze
 Publikacje: opis Wilpert IV.43, ryc. Wilpert nr 117

nr 1645

Mallnie (Malnia) II

Datacja odcisku: 1924
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 32 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, USC w Otmęcie, sygn. 174, b.p. (1924)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* + GEMEINDE MALLNIE + || KREIS | GR: STREHLITZ
 Opis pola pieczęci: na ozdobnym kartuszu kobieta trzymająca w prawej podniesionej ręce sierp, w lewej trzymająca ścięte kłosa
 Publikacje: opis Wilpert IV.43, ryc. Wilpert nr 117

nr 1646

Mischline (Myślina) I

Datacja odcisku: 1856
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – 1856
 Wymiary odcisku: Ø 27 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, Urząd Obwodowy w Kolonowskiem, sygn. 130, b.p. (1846, 1856)
 Typologia wizerunku: motywy leśne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* GEMEINDE MISCHLINE || GR | STREHLITZ | CREIS
 Opis pola pieczęci: trzy świerki na trzech pagórkach
 Publikacje: opis Wilpert IV.44, ryc. Wilpert nr 99

nr 1647

Mischline (Myślina) II

Datacja odcisku: 1868
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 27 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: zielony
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911); APOp, Urząd Obwodowy w Kolonowskiem, sygn. 130, b.p. (1868)
 Typologia wizerunku: motywy leśne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* GEMEIN[[NDE MI]]SCHLINE || KREIS | GR: STREHLITZ
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* trzy świerki na trzech pagórkach
 Publikacje: opis Wilpert IV.44

nr 1648

Mokrolohna (Mokre Łany)

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 32 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* + GEMEINDE MOKROLOHNA + || KREIS | GR: STREHLITZ
 Opis pola pieczęci: na ozdobnym kartuszu grabie w słup, po lewej i prawej stronie stóg siana
 Publikacje: opis Wilpert IV.45

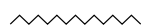

nr 1649

Neudorf (Nowa Wieś)

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w.
 – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 27 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: godło mówiące
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe} GEMEINDE
 NEUDORF || KREIS | GR: STREHLITZ
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe} trzy domy w szeregu
 Publikacje: opis Wilpert IV.46

nr 1650

Niedrschwitz (Niezdrowice)

Datacja odcisku: 1869
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w.
 – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 32 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: APOp, RO, Wydział II,
 sygn. 4293, b.p. (1869, 1872, 1878, 1879);
 SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: motywy
 rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe} + GEMEINDE
 NIEDRSCHWITZ + || KREIS | GR:
 STREHLITZ.
 Opis pola pieczęci: na ozdobnym
 kartuszu po prawej ostrze kosy,
 po lewej lemiesz pług w słupek
 Publikacje: opis Wilpert IV.47,
 ryc. Wilpert nr 107

nr 1651

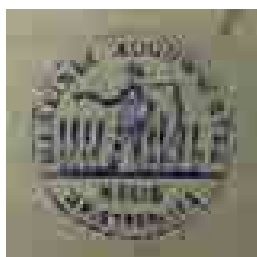

Niewke (Niwki)

Datacja odcisku: przed 1900
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w.
 – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 32 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: APOp, RO, Wydział II,
 sygn. 4404, b.p. (1900, 1914); SPW
 (przed 1911)
 Typologia wizerunku: motywy
 rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe} + GEMEINDE NIEWKE
 + || KREIS | GR: STREHLITZ
 Opis pola pieczęci: na ozdobnym
 kartuszu grabie w słupek, za nimi
 skrzyżowane kosa z cepem
 Publikacje: opis Wilpert IV.48

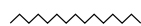

nr 1652

Nogowschütz (Nogowczyce)

Datacja odcisku: 1935
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w.
 – 1935
 Wymiary odcisku: Ø 32 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911);
 APOp, WUU, sygn. 2212, b.p. (1935)
 Typologia wizerunku: motywy
 rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe} GEMEINDE
 NOGOWSCHÜTZ || KREIS | GR:
 STREHLITZ
 Opis pola pieczęci: chłop w kapeluszu
 z kosą na ramieniu, po jego prawej
 i lewej stronie po 4 kłosa zboża
 Publikacje: opis Wilpert IV.49,
 ryc. Wilpert nr 116

nr 1653

Ober Ellguth (Ligota Górna) I

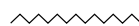
Datacja odcisku: 1816
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w.
 – 1. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 27 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Leśnicy,
 sygn. 735, k. 7 (1816)
 Typologia wizerunku: motywy
 rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe} OBERELLGUTH ·
 GEM: S: || GROSSTREHLITZ | CREYS
 Opis pola pieczęci: po prawej chłop
 trzymający grabie, po lewej budynek
 (stodoła?)
 Publikacje: opis Wilpert IV.17

nr 1654

Ober Ellguth (Ligota Górna) II

Datacja odcisku: 1900
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w.
 – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 33 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: APOp, RO, Wydział II,
 sygn. 4404, b.p. (1900); SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: motywy
 rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe} GEMEINDE OBER
 ELLGUTH || KREIS | GR: STREHLITZ.
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe} po prawej chłop
 trzymający grabie, po lewej budynek
 (stodoła?)
 Publikacje: opis Wilpert IV.17,
 ryc. Wilpert nr 113

nr 1655

Oberwitz (Obrowiec) I

Datacja odcisku: 1812
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – 1817
 Wymiary odcisku: Ø 33 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Krapkowicach, sygn. 1870, s. 59 (1812)
 Typologia wizerunku: zwierzęta
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} OBERWITZ: GEM: SIGL: || NEYSTAETER | CREYS
 Opis pola pieczęci: łabędź zwrócony w prawo
 Publikacje: opis Wilpert IV.50
 Uwagi: 1817 – zmiana powiatu z prudnickiego na strzelecki

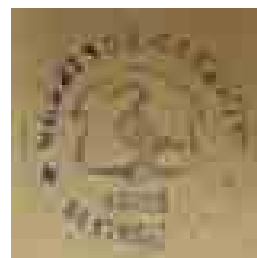
nr 1656

Oberwitz (Obrowiec) II

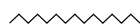
Datacja odcisku: 1845
 Chronologia odcisku: 1817 – 1. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Krapkowicach, sygn. 2195, s. 63 (1845)
 Typologia wizerunku: zwierzęta
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} OBERWITZ · GEMEIN SIG: || GR STREHLITZ: | KREIS
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} łabędź zwrócony w prawo
 Publikacje: opis Wilpert IV.50
 Uwagi: 1817 – zmiana powiatu z prudnickiego na strzelecki

nr 1657

Oberwitz (Obrowiec) III

Datacja odcisku: 1924
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 32 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911); APOp, USC w Otmęcie, sygn. 174, b.p. (1924)
 Typologia wizerunku: zwierzęta
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} + GEMEINDE OBERWITZ + || KREIS | GR: STREHLITZ
 Opis pola pieczęci: na ozdobnym kartuszu łabędź zwrócony w prawo
 Publikacje: opis Wilpert IV.50

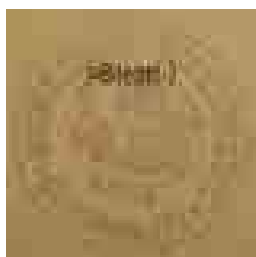
nr 1658

Oderwanz (Odrowąż) I

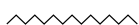
Datacja odcisku: 1849
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – 1. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Krapkowicach, sygn. 1876, s. 79 (1829), sygn. 1951, s. 132 (1849)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} COLONI ODERWANZ G S || GR STREHLITZ | KREIS
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} pług, za nim drzewo
 Publikacje: opis Wilpert IV.51, ryc. Wilpert nr 104

nr 1659

Oderwanz (Odrowąż) II

Datacja odcisku: 1925
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 32 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911); APOp, USC w Otmęcie, sygn. 174, b.p. (1925); APOp, SO w Krapkowicach, sygn. 2059, k. 153 (1932)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} + GEMEINDE ODERWANZ + || KREIS | GR: STREHLITZ
 Opis pola pieczęci: na ozdobnym kartuszu pług, za nim drzewo
 Publikacje: opis Wilpert IV.51

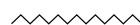

nr 1660

Oleschka (Oleszka)

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 32 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} + GEMEINDE OLESCHNA + || KREIS | GR: STREHLITZ
 Opis pola pieczęci: na ozdobnym kartuszu grabie w słup, za nimi dwa skrzyżowane cepy
 Publikacje: opis Wilpert IV.52

nr 1661

Olschowa (Olszowa)

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w.
 – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 32 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: godło mówiące
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe} GEMEINDE
 OLLSCHOWA || KREIS | GR:
 STREHLITZ
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe} pięć olch
 Publikacje: opis Wilpert IV:53

nr 1662

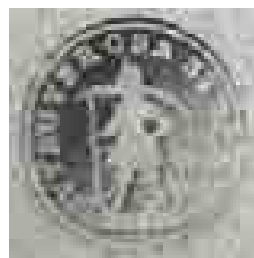

Oschiek (Osiek)

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w.
 – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 32 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: zwierzęta
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe} + GEMEINDE
 OSCHIEK + || KREIS | GR: STREHLITZ
 Opis pola pieczęci: na ozdobnym
 kartuszu ptak (?)
 Publikacje: opis Wilpert IV:54

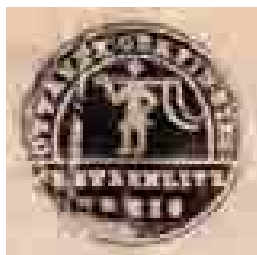
nr 1663

Ottmuth (Otmęt) I

Datacja odcisku: 1836
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w.
 – 1. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: 20 x 24 mm
 Kształt pieczęci: owalna
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w
 Krapkowicach, sygn. 1288, s. 57 (1836)
 Typologia wizerunku: motywy
 rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe} OTTMUTER GEM.
 SIEGEL
 Opis pola pieczęci: chłop z kosą w ręku
 Publikacje: opis Wilpert IV:55,
 ryc. Wilpert nr 114

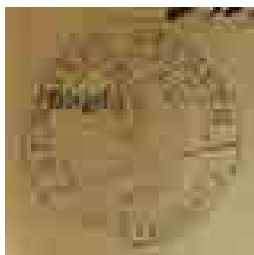
nr 1664

Ottmuth (Otmęt) II

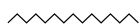
Datacja odcisku: 1856
 Chronologia odcisku: 1. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w
 Krapkowicach, sygn. 2192, b.p. (1831),
 k. 157 (1856)
 Typologia wizerunku: motywy
 rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe} OTTMUTH GEMEIN
 · SIEG: || GR STREHLITZ | KREIS
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe} chłop z haczką na
 ramieniu
 Publikacje: opis Wilpert IV:55,
 ryc. Wilpert nr 114

nr 1665

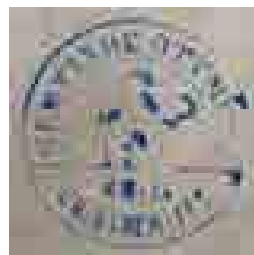

Ottmuth (Otmęt) III

Datacja odcisku: 1924
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w.
 – 1. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 33 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911); APOp,
 USC w Otmęcie, sygn. 174, b.p. (1924)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe} GEMEINDE OTTMUTH
 || KREIS | GR: STREHLITZ
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie
 ciągłe} chłop z haczką na ramieniu
 Publikacje: opis Wilpert IV:55
 Uwagi: wizerunek utrzymany na pieczęci
 z 1939 r. (APOp, RO, sygn. 62031, b.p.)

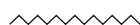

nr 1666

Ottmütz (Otmice)

Datacja odcisku: 1875
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w.
 – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: APOp, RO, Wydział II,
 sygn. 4381, b.p. (1875); SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: motywy
 rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe} GEMEINDE
 OTTMÜTZ || KREIS | GR: STREHLITZ
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe} chłop w kapeluszu
 trzymający w prawej ręce cep, w lewej
 sierp
 Publikacje: opis Wilpert IV:55,
 ryc. Wilpert nr 112

P
Przezytano per
jęto i samo rxi nie
podpisano.

Corrent S. W. P. 1800

Yakub Przewyżła

Christyannische

Suchanek

Borsy

Grosborsch

G. P.
Wangulapau, yow
migt und nignusfui
und nignusfui.

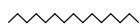
W. P. 1800

nr 1667

Petersgrätz (Piotrówka)

Datacja odcisku: 1882
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 32 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: zielony
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911); APOp, USC w Grodźcu, (brak sygnatury) (1882)
 Typologia wizerunku: godło mówiące
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* + GEMEINDE PETERSGRAETZ [[+]] || KREIS | GR: STREHLI[[TZ]]
 Opis pola pieczęci: na ozdobnym kartuszu świerk, na którego szczycie siedzi sikorka
 Publikacje: opis Wilpert IV.57, ryc. Wilpert nr 57, opis i ryc: P. Smykała, PPP, s. 11; P. Smykała, R. Kublik, PW 2
 Uwagi: wieś założona przez pastora Petera Schikorę z Grodźca w 1832 r.

nr 1668

Poremba (Poręba) I

Datacja odcisku: 1805
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – 1. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 27 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Leśnicy sygn. 1165, b.p. (1805)
 Typologia wizerunku: godło mówiące / topograficzne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* POREMBA GEM : SIGL || GR [[STREHLITZ | KREIS]]
 Opis pola pieczęci: po prawej kościół na wzgórzu (?), po lewej drwał wyrębujący drzewo
 Publikacje: opis Wilpert IV.59
 Uwagi: miejscowość pod Górą św. Anny

nr 1669

Poremba (Poręba) II

Datacja odcisku: 1928
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: APOp, RO, sygn. 46654, k. 16 (1928)
 Typologia wizerunku: godło mówiące / topograficzne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* GEMEINDE POREMBA || KREIS | GR : STREHLITZ.
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* po prawej kościół na wzgórzu, po lewej drwał wyrębujący drzewo
 Publikacje: opis Wilpert IV.59, ryc. Wilpert nr 128
 Uwagi: miejscowość pod Górą św. Anny

nr 1670

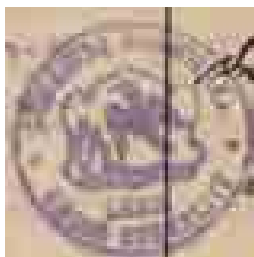

Posnowitz (Poznowice)

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 32 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* + GEMEINDE POSNOWITZ + || KREIS | GR: STREHLITZ
 Opis pola pieczęci: na ozdobnym kartuszu pług skierowany w prawo
 Publikacje: opis Wilpert IV.60

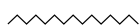

nr 1671

Rosmierka (Rozmierka)

Datacja odcisku: 1923
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 32 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911); APOp, RO, sygn. 63880, b.p. (1923)
 Typologia wizerunku: zwierzęta
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* + GEMEINDE ROSMIERKA + || KREIS | GROSS STREHLITZ
 Opis pola pieczęci: na ozdobnym kartuszu po prawej trzy kwiaty, po lewej ptak w locie
 Publikacje: opis Wilpert IV.62, ryc. Wilpert nr 85; P. Smykała, R. Kublik, PW 2

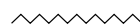

nr 1672

Rosmierz (Rozmierz)

Datacja odcisku: 1924
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w. – 1936
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: zielony
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911); APOp, RO, sygn. 78996, b.p. (1924)
 Typologia wizerunku: topograficzne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* GEMEINDE ROSMIERZ || KREIS | GR: STREHLITZ
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* po prawej chłop z kwiatem, po lewej kościół na wzgórzu
 Publikacje: opis Wilpert IV.61, ryc. Wilpert nr 130; P. Smykała, R. Kublik, PW 2

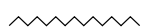

nr 1673

Rosniontau (Rozniatów)

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 32 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: motywy leśne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* + GEMEINDE ROSNIONTAU + || KREIS | GR: STREHLITZ
 Opis pola pieczęci: na ozdobnym kartuszu sosna
 Publikacje: opis Wilpert IV.63, ryc. Wilpert nr 85

nr 1674

Roswadze (Rozwadza) I

Datacja odcisku: 1813
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – 1817
 Wymiary odcisku: Ø 31 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Leśnicy, sygn. 867, k. 35v (1813)
 Typologia wizerunku: herbowe
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* ROSWADZE · GEM: SIG || NEYSTAETER | CREYS
 Opis pola pieczęci: wspięty lew zwrócony w prawo, po lewej piła
 Publikacje: opis Wilpert IV.64
 Uwagi: 1817 – zmiana powiatu z prudnickiego na strzelecki

nr 1675

Roswadze (Rozwadza) II

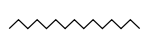
Datacja odcisku: 1838
 Chronologia odcisku: 1817 – XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Strzelcach Opolskich, sygn. 851, k. 11 (1819); APOp, SO w Leśnicy, sygn. 870, b.p. (1838), sygn. 867, k. 132v (1862)
 Typologia wizerunku: herbowe
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* ROSWADZE · GEM: SIEGL || GR. STREHLITZ | KREIS
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* na prawo zwrócony wspięty lew z kosą w łapach, po lewej piła
 Publikacje: opis Wilpert IV.64

nr 1676

Roswadze (Rozwadza) III

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w. – do 1933
 Wymiary odcisku: Ø 32 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: herbowe
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* + GEMEINDE ROSWADZE + || KREIS | GR: STREHLITZ
 Opis pola pieczęci: na ozdobnym kartuszu wspięty lew zwrócony w prawo z kosą w łapach, po lewej piła
 Publikacje: opis Wilpert IV.64, ryc. Wilpert nr 118

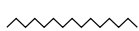

nr 1677

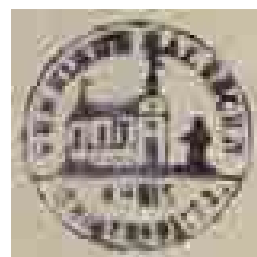

Sacrau, Sakrau (Zakrzów)

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – 1. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: herbowe / motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* SACKRAUER · GEM: S || GR: STRELITZ | CREYS
 Opis pola pieczęci: krzyż joannitów na wprost, po prawej sierp, po lewej snop
 Publikacje: opis Wilpert IV.65, ryc. Wilpert nr 108
 Uwagi: wizerunek utrzymany na pieczęci z 1935 i 1936 r. (APOp, RO, sygn. 53232, b.p.)

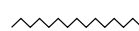

nr 1678

Salesche (Zalesie Śląskie)

Datacja odcisku: 1925
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – 1. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 33 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911); APOp, RO, sygn. 64915, b.p. (1925)
 Typologia wizerunku: topograficzne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* GEMEINDE SALESCHEN || KREIS | GR: STREHLITZ
 Opis pola pieczęci: kościół po prawej, po lewej stojący przed nim chłop
 Publikacje: opis Wilpert IV.66, ryc. Wilpert nr 127; opis i ryc. A. Starczewska-Wojnar, SC, s. 462
 Uwagi: ten sam wizerunek na pieczęci z 1937 r. (APOp, RO, sygn. 69616, b.p.)

nr 1679

Sandowicz (Żędowice) I

Datacja odcisku: 1846
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w.
 – 1. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Strzelcach
 Opolskich, sygn. 884, k. 53 (1846),
 sygn. 864, b.p. (1842)
 Typologia wizerunku: motywy leśne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe}* • ZIANDOWITZER
 GEMEIN INSIEGEL
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe}* po prawej trzy
 wysokie drzewa liściaste, po lewej
 drwal z toporem na ramieniu
 Publikacje: opis Wilpert IV.67

nr 1680

Sandowicz (Żędowice) II

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w.
 – 1924
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: motywy leśne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe}* GEMEINDE
 SANDOWITZ || KREIS | GR:
 STREHLITZ
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe}* po prawej trzy
 wysokie drzewa liściaste, po lewej
 drwal z toporem na ramieniu
 Publikacje: opis Wilpert IV.67,
 ryc. Wilpert nr 96

nr 1681

Sandowicz (Żędowice) III

Datacja odcisku: 1925
 Chronologia odcisku: 1925 – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: APOp, RO, sygn. 69249,
 b.p. (1925), sygn. 55774, b.p. (1931); APOp,
 WUU, sygn. 2467, b.p. (1926)
 Typologia wizerunku: motywy leśne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe}* GEMEINDE
 SANDOWITZ || KREIS | GR: STREHLITZ
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe}* po prawej trzy
 wysokie drzewa liściaste, po lewej
 drwal z toporem na ramieniu
 Publikacje: –

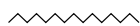

nr 1682

Scharnosin (Czarnocin)

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w.
 – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: topograficzne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe}* GEMEINDE
 SCHARNOSIN || KREIS | GR:
 STREHLITZ
 Opis pola pieczęci: budynek przykryty
 dachem w kształcie kopuły, otoczony
 murem z lewej strony
 Publikacje: opis Wilpert IV.68,
 ryc. Wilpert nr 132

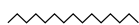

nr 1683

Schedlitz (Siedlec)

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w.
 – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 32 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: motywy
 kwietne i zielne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe}* + GEMEINDE
 SCHEDLITZ + || KREIS | GR:
 STREHLITZ
 Opis pola pieczęci: na ozdobnym
 kartuszu serce z cyfrą 2, z serca
 wyrastają trzy kwiaty i 4 listki
 Publikacje: opis Wilpert IV.69,
 ryc. Wilpert nr 121
 Uwagi: ten sam wizerunek na pieczęci
 z 1938 r. (APOp, RO, sygn. 55541, b.p.)

nr 1684

Schewkowitz (Dziewkowice)

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w.
 – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: motywy leśne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe}* GEMEINDE
 SCHEWKOWITZ || KREIS | GR:
 STREHLITZ
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze
 obrzeżenie ciągłe}* pięć świerków
 na murawie
 Publikacje: opis Wilpert IV.70

nr 1685

Schimischow (Szymiszów) I

Datacja odcisku: –
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – 1. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: P. Smykała, R. Kublik, PW 1
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* SCHIMISCHOW GEM SIG || GR: STRELITZ || CREYS
 Opis pola pieczęci: grabie w słup, za nimi skrzyżowane cep z kosą
 Publikacje: P. Smykała, R. Kublik, PW 1

nr 1686

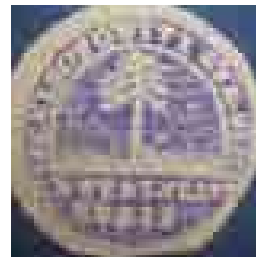

Schimischow (Szymiszów) II

Datacja odcisku: 1928
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 32 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911); APOp, RO, sygn. 50130, k. 7 (1928)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* + GEMEINDE SCHIMISCHOW + || KREIS | GR: STREHLITZ
 Opis pola pieczęci: na ozdobnym kartuszu grabie w słup, za nimi skrzyżowane cep z kosą
 Publikacje: opis Wilpert IV:71

nr 1687

Schironowitz (Sieroniowice) I

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – 1. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: motywy leśne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* SCHIRONOWITZ GEM: SIG: || GR: STREHLITZ | KREIS
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* sosna
 Publikacje: opis Wilpert IV:72

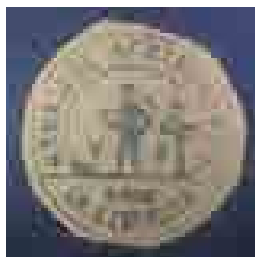
nr 1688

Schironowitz (Sieroniowice) II

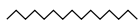
Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 32 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: motywy leśne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* + GEMEIN[[D]]E SCHIRONOWITZ + || KREIS | GR: STREHLITZ
 Opis pola pieczęci: na ozdobnym kartuszu sosna, po prawej V., po lewej R.
 Publikacje: opis Wilpert IV:72
 Uwagi: V.R. oznacza własność hrabiego von Renarda

nr 1689

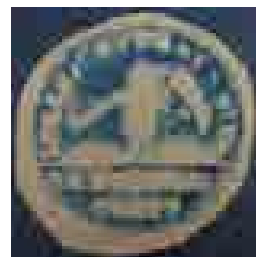

Schironowitz (Sieroniowice) III

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: motywy leśne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* GEMEINDE SCHIRONOWITZ || KREIS | GR: STREHLITZ
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* na wprost drwał z toporem na ramieniu, po lewej drzewo, po prawej stronie drwała V., po lewej P.
 Publikacje: opis Wilpert IV:71, ryc. Wilpert nr 98
 Uwagi: V.P. oznacza własność hrabiego von Possadowskiego

nr 1690

Sprentschütz (Sprzęcice) I

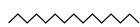
Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – 1. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* SPRENSCHUTZ GEM: SIEG: || GR: STREHL | CREYS
 Opis pola pieczęci: chłop z kosą na ramieniu
 Publikacje: opis Wilpert IV:74

nr 1691

Sprentschütz (Sprzęcie) II

Datacja odcisku: przed 1911
Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w.
– 1933
Wymiary odcisku: Ø 30 mm
Kształt pieczęci: okrągła
Materiał odcisku: tusz
Kolor odcisku: niebieski
Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
Typologia wizerunku: motywy leśne
Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze
obrzeżenie ciągłe} * GEMEINDE
SPRENTSCHUTZ * || KREIS | GR:
STREHLITZ
Opis pola pieczęci: trzy drzewa
liściaste
Publikacje: opis Wilpert IV:74

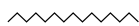

nr 1692

Stephanshain (Szczepanek)

Datacja odcisku: przed 1911
Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w.
– 1933
Wymiary odcisku: Ø 30 mm
Kształt pieczęci: okrągła
Materiał odcisku: tusz
Kolor odcisku: czarny
Sygnatura akt: SPW (przed 1911);
APOP, SO w Strzelcach Polskich,
sygn. 49, b.p. (1869)
Typologia wizerunku: motywy leśne /
topograficzne
Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze
obrzeżenie ciągłe} GEMEINDE
STEPHANSHAIN || KREIS | GR:
STREHLITZ
Opis pola pieczęci: {pojedyncze
obrzeżenie ciągłe} budynek z okrągłą
kopułą, między dwiema palmami
Publikacje: –

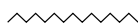

nr 1693

Stubendorf (Izbicko)

Datacja odcisku: 1872
Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w.
– 1933
Wymiary odcisku: Ø 32 mm
Kształt pieczęci: okrągła
Materiał odcisku: tusz
Kolor odcisku: czarny
Sygnatura akt: (1924); APOP, RO, Wydział
II, sygn. 782, b.p. (1862), sygn. 4381, b.p.
(1872, 1873) (przed 1911); APOP, USC w
Otmęcie, sygn. 174, b.p. (1924)
Typologia wizerunku: herbowe
Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze
obrzeżenie ciągłe} + GEMEINDE
STUBENDORF + || KREIS | GR:
STREHLITZ
Opis pola pieczęci: na ozdobnym kartuszu
głowa dzika skierowana w lewo
Publikacje: opis Wilpert IV:79, ryc. Wilpert
nr 86
Uwagi: dzik z tarczy herbowej właściciela
wsi, hrabiego von Strachwitz

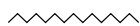

nr 1694

Suchau (Sucha)

Datacja odcisku: przed 1911
Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w.
– 1933
Wymiary odcisku: Ø 32 mm
Kształt pieczęci: okrągła
Materiał odcisku: tusz
Kolor odcisku: fioletowy
Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
Typologia wizerunku: motywy
rustykalne
Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze
obrzeżenie ciągłe} + GEMEINDE
SUCHAU + || KREIS | GR: STREHLITZ
Opis pola pieczęci: na ozdobnym
kartuszu snop na wzgórzu, po jego
prawej i lewej stronie sierp skierowany
ostrzem w prawo
Publikacje: opis Wilpert IV:80

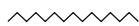

nr 1695

Sucholohna (Suche Łany)

Datacja odcisku: 1876
Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w.
– 1933
Wymiary odcisku: Ø 30 mm
Kształt pieczęci: okrągła
Materiał odcisku: tusz
Kolor odcisku: niebieski
Sygnatura akt: APOP, RO, Wydział II,
sygn. 4389, b.p. (1867, 1876, 1877, 1880,
1884, 1887); SPW (przed 1911)
Typologia wizerunku: motywy
rustykalne
Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze
obrzeżenie ciągłe} GEMEINDE
SUCHOLOHNA || KREIS | GR:
STREHLITZ
Opis pola pieczęci: dwóch chłopów
w kapeluszach, stojący po prawej w lewej
ręce trzyma sierp, stojący po lewej
w prawej ręce trzyma łopatę, w lewej cep
Publikacje: opis Wilpert nr 81,
ryc. Wilpert nr 115

nr 1696

Tschammer Ellguth (Ligota Czamborowa)

Datacja odcisku: 1875
Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w.
– 1933
Wymiary odcisku: Ø 32 mm
Kształt pieczęci: okrągła
Materiał odcisku: tusz
Kolor odcisku: niebieski
Sygnatura akt: APOP, RO, Wydział II,
sygn. 4381, b.p. (1875); SPW (przed 1911)
Typologia wizerunku: topograficzne
Legenda pieczęci w otoku:
{pojedyncze obrzeżenie ciągłe} [[GEM.]]
TSCHAMMER-ELLGUTH || KREIS // GR:
STREHLITZ
Opis pola pieczęci: trzy wieże
Publikacje: opis Wilpert nr 82,
ryc. Wilpert nr 136

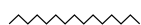

nr 1697

Waldhäuser (Podborzany)

Datacja odcisku: 1905
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 32 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, RO, Wydział II, sygn. 4374, b.p. (1905); SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: godło mówiące
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* GEMEINDE WALDHÄUSER || KREIS | GR: STREHLITZ
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* trzy piętrowe budynki, za nimi 5 świerków
 Publikacje: opis Wilpert nr 84, ryc. Wilpert nr 137

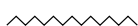

nr 1698

Warmuntowitz (Warmatowice) I

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – 1. poł. XIX w.
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: motywy leśne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* WARMUNTOWITZ: GEM: S: || GR STREHLITZ | CREIS
 Opis pola pieczęci: trzy drzewa liściaste na wzgórzu
 Publikacje: opis Wilpert IV.85

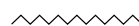

nr 1699

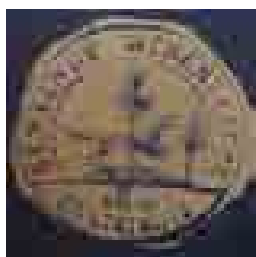

Warmuntowitz (Warmatowice) II

Datacja odcisku: 1902
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 32 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: APO, RO, Wydział II, sygn. 4801, b.p. (1902); SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: motywy leśne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* + GEMEINDE WARMUNTOWITZ + || KREIS | GR: STREHLITZ
 Opis pola pieczęci: na ozdobnym kartuszu trzy drzewa liściaste na wzgórzu
 Publikacje: opis Wilpert IV.85, ryc. Wilpert nr 101

nr 1700

Wierschlesche (Wierchlesie)

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 32 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: herbowe
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* GEMEINDE WIRCHLESCHEN || KREIS // GR: STREHLITZ
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* lis skaczący nad wzgórzem w lewo, za nim i po lewej stronie drzewo liściaste
 Publikacje: opis Wilpert nr 86, ryc. Wilpert nr 91
 Uwagi: lis z tarczy herbowej hrabiego von Renarda

nr 1701

Wysoka (Wysoka)

Datacja odcisku: 1900
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 32 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: zielony
 Sygnatura akt: APOp, RO, Wydział II, sygn. 4404, b.p. (1900); SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: topograficzne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* GEMEINDE WYSSOKA || KREIS | GR: STREHLITZ
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* trzy budynki, środkowy najwyższy, być może kościół z kaplicami (?)
 Publikacje: opis Wilpert nr 87, ryc. Wilpert nr 135

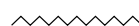

nr 1702

Wysoka Colonie (Wysoka-Kolonia)

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 32 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: zielony
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: motywy rustykalne
 Legenda pieczęci w otoku: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* GEMEINDE COL WYSSOKA || KREIS | GR: STREHLITZ
 Opis pola pieczęci: *{pojedyncze obrzeżenie ciągłe}* kłosa zboża, pomiędzy nimi po prawej sierp w słup
 Publikacje: –

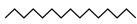

nr 1703

Zauche (Utrata)

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: 1860 – 1933
 Wymiary odcisku: –
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: –
 Kolor odcisku: –
 Sygnatura akt: ryc. Wilpert nr 87
 Typologia wizerunku: inne formy zatrudnienia ludności
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} GR. STREHLITZER KREISES. || GEMEINDE | ZAUCHE | 1860.
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} paw z rozłożonymi piórami, w środku tarcza, w niej rybak
 Publikacje: opis Wilpert nr 88, ryc. Wilpert nr 87
 Uwagi: Utrata jest położona bezpośrednio nad stawami

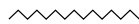

nr 1704

Zawadzki (Zawadzkie)

Datacja odcisku: 1924
 Chronologia odcisku: 2. poł. XIX w. – 1933
 Wymiary odcisku: Ø 30 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: fioletowy
 Sygnatura akt: APOp, RO, sygn. 62824, b.p. (1924)
 Typologia wizerunku: napisowe
 Legenda pieczęci w otoku: {podwójne obrzeżenie ciągłe} GEMEINDE || KREIS GR.-STREHLITZ
 Opis pola pieczęci: {pojedyncze obrzeżenie w kształcie fali} ZAWADZKI (z góry i dołu linia do obrzeża pieczęci. Nad i pod linią ozdobny ornament w kształcie ślimaka)
 Publikacje: –

nr 1705

Zyrowa (Żyrowa) I

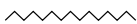
Datacja odcisku: 1860
 Chronologia odcisku: koniec XVIII w. – 1860
 Wymiary odcisku: Ø 28 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: czarny
 Sygnatura akt: APOp, SO w Leśnicy, sygn. 969, b.p. (1860)
 Typologia wizerunku: topograficzne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} ZYROWA GEME[[IN: S:]] || GR: STREHL[[ITZ]] | CREYS
 Opis pola pieczęci: budynek, kaplica (?)
 Publikacje: opis Wilpert IV.89

nr 1706

Zyrowa (Żyrowa) II

Datacja odcisku: przed 1911
 Chronologia odcisku: 1860 – 1933
 Wymiary odcisku: 32 mm
 Kształt pieczęci: okrągła
 Materiał odcisku: tusz
 Kolor odcisku: niebieski
 Sygnatura akt: SPW (przed 1911)
 Typologia wizerunku: topograficzne
 Legenda pieczęci w otoku: {pojedyncze obrzeżenie ciągłe} + GEMEINDE ZYROWA + || KREIS | GR: STREHLITZ
 Opis pola pieczęci: na ozdobnym kartuszu piętrowy budynek, kaplica (?)
 Publikacje: opis Wilpert IV.89, ryc. Wilpert nr 131

Indeks miejscowości (nazwy polskie)

Adamowice (część Strzelec Opolskich), pow. strzelecki → Adamowitz, Kreis Gross Strehlitz nr 1577; s. 98

Antoniów, pow. opolski → Antonia, Kreis Oppeln nr 1089; s. 100

Babice, pow. głubczycki → Babitz, Kreis Leobschütz nr 540-542; s. 110

Balcarzowice, pow. strzelecki → Balzarowitz, Kreis Gross Strehlitz nr 1580; s. 134

Barut, pow. strzelecki → Liebenhain, Kreis Gross Strehlitz nr 1643; s. 114

Bażany, pow. oleski → Basan, Kreis Rosenberg nr 1371-1374; s. 53, 93, 97, 136, 142

Bąków, pow. kluczborski → Bankau, Kreis Kreuzburg nr 444; s. 54, 102

Bednary, pow. grodkowski → Bittendorf, Kreis Grottkau nr 285-287; s. 90, 138

Bernacie, pow. głubczycki → Wernersdorf, Kreis Leobschütz nr 691; s. 128

Będowskie, pow. strzelecki → Bendawitz, Kreis Gross Strehlitz nr 1581; s. 102

Biadacz, pow. kluczborski → Ludwigsdorf, Kreis Kreuzburg nr 482; s. 54, 102

Biadacz, pow. opolski → Biadacz, Kreis Oppeln nr 1090-1091; s. 123

Biała 1. Biała-Zamek, pow. prudnicki → Zülz Schloss, Kreis Neustadt nr 1082; 2. Stare Miasto (część Białej), pow. prudnicki → Altstadt, Kreis Neustadt nr 833-838; s. 49, 51, 95, 136, 144

Biała Nyska, pow. nyski → Bielau, Kreis Neisse nr 709; s. 140

Białowieża, pow. grodkowski → Pillwösche, Kreis Grottkau nr 395-396; s. 97, 139

Biechów, pow. nyski → Bechau, Kreis Neisse nr 706-707; s. 131, 140

Biedrzychowice, pow. prudnicki → Friedersdorf, Kreis Neustadt nr 882-885; s. 91

Bielice, pow. niemodliński → Bielitz, Kreis Falkenberg nr 171-172; s. 117

Bierawa, pow. kozielski → Birawa, Kreis Cosel nr 5-7; s. 49, 51, 88

Bierdzany, pow. opolski → Bierdzan, Kreis Oppeln nr 1092-1093; s. 92

Bierkowice, pow. opolski → Birkowitz, Kreis Oppeln nr 1096-1097; s. 100

Biernatów, pow. głubczycki → Berndau, Kreis Leobschütz nr 546-548; s. 90, 139

Biestrzynnik, pow. opolski → Biestrzinnik, Kreis Oppeln nr 1094-1095; s. 100

Bieszków (część Nowej Cerekwi), pow. głubczycki → Bieskau, Kreis Leobschütz nr 549; s. 91

Biskupice, pow. kluczborski → Bischdorf, Kreis Kreuzburg nr 449-450; s. 94

Biskupice, pow. oleski → Bischdorf, Kreis Rosenberg nr 1375-1377; s. 109, 113, 136, 142

Biskupów, pow. nyski → Bischofswalde, Kreis Neisse nr 710-711; s. 140

Blachownia Śląska, pow. kozielski → Medar-Blechhammer, Kreis Cosel nr 108-109; s. 96, 138

Bliszczycze, pow. głubczycki → Bleischwitz, Kreis Leobschütz nr 552-553; s. 127

Błażejowice, pow. kozielski → Blazeowitz, Kreis Cosel nr 9; s. 93

Błażejowice Dolne, pow. prudnicki → Blaschewitz, Kreis Neustadt nr 841; s. 134

Blotnica Strzelecka, pow. strzelecki → Blottnitz, Kreis Gross Strehlitz nr 1582-1583; s. 134

Boboluszki, pow. głubczycki → Boblowitz, Kreis Leobschütz nr 554; s. 91

Bodzanowice, pow. oleski → Botzanowitz, Kreis Rosenberg nr 1387-1389; s. 101, 109, 142

Bodzanów, pow. nyski → Langendorf, Kreis Neisse nr 768; s. 141

Bogacica, pow. oleski → Bodland, Kreis Rosenberg nr 1378-1381; s. 97, 101, 132, 136

Bogdanowice, pow. głubczycki → Badewitz, Kreis Leobschütz nr 543-545; s. 90

Bogdanów, pow. grodkowski → Boitmannsdorf, Kreis Grottkau nr 288-289; s. 103, 138

Bogdańczowice, pow. kluczborski → Wüttendorf, Kreis Kreuzburg nr 529-531; s. 55, 102, 132

Boguchwałów, pow. głubczycki → Hohndorf, Kreis Leobschütz nr 584-587; s. 54, 108

Boguszyce, pow. opolski → Boguschütz, Kreis Oppeln nr 1100; s. 95

Borek, pow. kluczborski → Borek, Kreis Kreuzburg nr 451; s. 112

Borki (część Opola), pow. opolski → Borrek, Kreis Oppeln nr 1101-1102; s. 100

Borki Małe, pow. oleski → Klein Borek, Kreis Rosenberg nr 1432-1433; s. 101, 142

Borki Wielkie, pow. oleski → Gross Borek, Kreis Rosenberg nr 1415-1419; s. 101, 142

Borkowice, pow. niemodliński → Borkwitz, Kreis Falkenberg nr 173; s. 138

Borkowice, pow. oleski → Borkowitz, Kreis Rosenberg nr 1382-1384; s. 54, 67-68, 101, 142

Boroszów, pow. oleski → Boroschau, Kreis Rosenberg nr 1385-1386; s. 101, 142

Borowian, pow. strzelecki → Borowian, Kreis Gross Strehlitz nr 1585-1586; s. 102

Borycz, pow. strzelecki → Boritsch, Kreis Gross Strehlitz nr 1584; s. 93

Borzysławice, pow. kozielski → Borislawitz, Kreis Cosel nr 10-13; s. 101, 138

Braciszów, pow. głubczycki → Bratsch, Kreis Leobschütz nr 557-558; s. 90

Branice, pow. głubczycki → Branitz, Kreis Leobschütz nr 555-556; s. 91

Brodnica, pow. kluczborski → Buddenbrock, Kreis Kreuzburg nr 456; s. 48, 134

Broniec, pow. oleski → Bronietz, Kreis Rosenberg nr 1390-1391; s. 116, 142

Browniec Polski, pow. prudnicki → Polnisch Probnitz, Kreis Neustadt nr 980, s. 144

Brożec, pow. prudnicki → Broschütz, Kreis Neustadt nr 844-846; s. 49, 97

Bruny, pow. kluczborski → Brune, Kreis Kreuzburg nr 453-454; s. 54, 112

Brynica, pow. grodkowski → Brinitze, Kreis Grottkau nr 452; s. 117

Brynica, pow. opolski → Brinitz, Kreis Oppeln nr 1106-1107; s. 134

Brzezie, pow. opolski → Finkenstein, Kreis Oppeln nr 1166-1167; s. 97

Brzezina, pow. strzelecki → Bresina, Kreis Gross Strehlitz nr 1587; s. 102

Brzezina Polska 1. Brzezina Polska (dziś nie istnieje), pow. nyski → Klein Briesen, Kreis Neisse nr 758; s. 141; 2. Heidenau (przysiółek Brzeziny Polskiej), Kreis Neisse nr 739; s. 140

Brzezinka, pow. kluczborski → Bresinke, Kreis Kreuzburg nr 455; s. 48, 54, 112

Brzezinki, pow. kluczborski → Bürgsdorf, Kreis Kreuzburg nr 457; s. 54, 132

Brzeziny, pow. grodkowski → Gross Briesen,

Kreis Grottkau nr 321-322; s. 138

Brzeźce 1. Brzeźce, pow. kozielski → Brzezetz, Kreis Cosel nr 14-15; s. 96; 2. Brzeźce, pow. kozielski → Brzezetz Birken, Kreis Cosel nr 16-17; s. 101, 138

Brzeźnica, pow. prudnicki → Bresnitz, Kreis Neustadt nr 842-843; s. 95

Brzęczkowice, pow. niemodliński → Springsdorf, Kreis Falkenberg nr 266-267; s. 112

Budzów, pow. oleski → Busow, Kreis Rosenberg nr 1392-1395; s. 101, 136, 141-142

Bukowo, pow. opolski → Georgenwerk, Kreis Oppeln nr 1177-1178; s. 95

Bulków, pow. nyski → Baucke, Kreis Neisse nr 705; s. 140

Burgrabice, pow. nyski → Borkendorf, Kreis Neisse nr 713-714; s. 140

Byczynica, pow. kozielski → Bitschinitz, Kreis Cosel nr 8; s. 89

Bykowice, pow. nyski → Beigwitz, Kreis Neisse nr 708; s. 140

Bytków, pow. kozielski → Pickau, Kreis Cosel nr 124; s. 96

Centawa, pow. strzelecki → Centawa, Kreis Gross Strehlitz nr 1589; s. 106

Charbielin, pow. nyski → Ludwigsdorf, Kreis Neisse nr 772; s. 141

Chmielowice (część Opola), pow. opolski → Chmielowitz, Kreis Oppeln nr 1111-1112; s. 98

Chobie, pow. opolski → Chobie, Kreis Oppeln nr 1113; s. 100

Chocianowice, pow. oleski → Kotschanowitz, Kreis Rosenberg nr 1447-1449; s. 116, 142

Chociebrów, pow. grodkowski → Koschpendorf, Kreis Grottkau nr 355-356; s. 120, 139

Chomiaża, pow. głubczycki → Komeise, Kreis Leobschütz nr 603-605; s. 105

Chorula, pow. strzelecki → Chorulla, Kreis Gross Strehlitz nr 1590-1591; s. 96

Chrósty, pow. kozielski → Chrost, Kreis Cosel nr 18

Chróścice, pow. opolski → Chrosczütz, Kreis Oppeln nr 1121-1122; s. 50, 106, 136

Chróścielów, pow. głubczycki → Krastillau, Kreis Leobschütz nr 609; s. 131

Chróścina, pow. grodkowski → Falkenau, Kreis Grottkau nr 295; s. 138

Chróścina, pow. niemodliński → Weissdorf, Kreis Falkenberg nr 275; s. 54, 94

Chróścina, pow. opolski → Chrosczinna, Kreis Oppeln nr 1117-1120; s. 144

Chrzastowice, pow. opolski → Chronstau, Kreis Oppeln nr 1114-1116; s. 100

Chrzaszczycze, pow. opolski → Chrzumczütz, Kreis Oppeln nr 1125-1126; s. 95

Chrzelice, pow. prudnicki → Schelitz, Kreis Neustadt nr 999-1001; s. 105

Chrzowice, pow. opolski → Chrzowitz, Kreis Oppeln nr 1123-1124; s. 100

Chudoba, pow. oleski → Kudoba, Kreis Rosenberg nr 1455-1456; s. 93, 142

Chwałkowice, pow. opolski → Leopoldsberg, Kreis Oppeln nr 1252; s. 49, 92

Ciarka, pow. oleski → Schiorke, Kreis Rosenberg nr 1511-1512; s. 92, 133

Ciecierzyn, pow. kluczborski → Neudorf, Kreis Kreuzburg nr 488-489; s. 55, 102

Ciepielowice, pow. niemodliński → Schepplowitz, Kreis Falkenberg nr 251-252; s. 54, 131

Ciermieńce, pow. głubczycki → Türnitz, Kreis Leobschütz nr 685-686; s. 112

Cieszanowice, pow. grodkowski → Tscheschdorf, Kreis Grottkau nr 423-425; s. 90, 139
Ciesznów, pow. kozielski → Teschenau, Kreis Cosel nr 156; s. 89
Ciężkowice, pow. kozielski → Czienskowitz, Kreis Cosel nr 23; s. 121
Cisek, pow. kozielski → Czissek, Kreis Cosel nr 24-26; s. 96
Cisowa, pow. kozielski → Czissowa, Kreis Cosel nr 27-28; s. 88, 138
Czapple Wolne, pow. kluczborski → Frei Tschapel, Kreis Kreuzburg nr 461; s. 48, 112, 139
Czarnocin, pow. strzelecki → Scharnosin, Kreis Gross Strehlitz nr 1682; s. 110
Czarnolas, pow. grodkowski → Petersheide, Kreis Grottkau nr 394; s. 139
Czarnowąsy (część Opola), pow. opolski → Czarnowan, Kreis Oppeln nr 1133-1134; s. 122, 127
Czartowice, pow. prudnicki → Schartowitz, Kreis Neustadt nr 997-998; s. 102
Czerwona, także Marianów (część Gronowic), pow. oleski → Marienau, Kreis Rosenberg nr 1474; s. 49, 120
Czerwonków, pow. głubczycki → Tschirmkau, Kreis Leobschütz nr 682; s. 91
Czyżowice, pow. prudnicki → Zeiselwitz, Kreis Neustadt nr 1068-1071; s. 50-51, 54, 114
Ćwiercie, pow. prudnicki → Schwärze, Kreis Neustadt nr 1021; s. 110
Damasko (część Kazimierza w pow. prudnickim), pow. głubczycki → Damasko, Kreis Leobschütz nr 561; s. 139
Daniec, pow. opolski → Danietz, Kreis Oppeln nr 1140-1141; s. 92
Daniec, pow. strzelecki → Danietz, Kreis Gross Strehlitz nr 1594; s. 93
Dąbrowa, pow. niemodliński → Dambrau, Kreis Falkenberg nr 176; s. 54, 112
Dąbrowice, pow. opolski → Dombrowitz, Kreis Oppeln nr 1151; s. 92
Dąbrówka, pow. strzelecki → Dombrowka, Kreis Gross Strehlitz nr 1598; s. 98
Dąbrówka Dolna, pow. opolski → Königlich Dombrowka, Kreis Oppeln nr 1230-1231; s. 143
Dąbrówka Górna, pow. opolski → Dombrowka, Kreis Oppeln nr 1152-1153; s. 97, 114, 143
Debrzyca, pow. głubczycki → Schönbrunn, Kreis Leobschütz nr 665; s. 112
Dębie, pow. opolski → Dembio, Kreis Oppeln nr 1142-1144; s. 114
Dębień, pow. oleski → Schöneich, Kreis Rosenberg nr 1516; s. 49, 113
Dębnice (część Głubczyc), pow. głubczycki → Taumlitz, Kreis Leobschütz nr 677; s. 91
Dębowa, pow. kozielski → Dembowa, Kreis Cosel nr 29; s. 111
Dębowiec, pow. prudnicki → Eichhäusel-Neudeck-Wildgrund, Kreis Neustadt nr 877; s. 144
Dębska Kuźnia, pow. opolski → Dembiohammer, Kreis Oppeln nr 1145-1147; s. 114
Długomiłowice zob. Krzanowice, Długomiłowice, pow. kozielski → Krzanowitz und Langlieben, Kreis Cosel nr 91; s. 101
Dobierce, pow. kluczborski → Wilmsdorf, Kreis Kreuzburg nr 526-527; s. 55, 90
Dobieszowice, pow. prudnicki → Dobersdorf, Kreis Neustadt nr 874; s. 91
Dobieszów, pow. głubczycki → Dobersdorf, Kreis Leobschütz nr 570-571; s. 134
Dobieszów, pow. kozielski → Dobischau, Kreis

Cosel nr 30-31; s. 134
Dobra, pow. prudnicki → Dobrau, Kreis Neustadt nr 875-876; s. 95, 144
Dobrosławice, pow. kozielski → Dobroslawitz, Kreis Cosel nr 32-33; s. 94
Dobrzeń Mały, pow. opolski → Klein Döbern, Kreis Oppeln nr 1221; s. 95
Dobrzeń Wielki, pow. opolski → Gross Döbern, Kreis Oppeln nr 1191-1194; s. 100, 109, 124
Dolędzin, pow. kozielski → Dollendzin, Kreis Cosel nr 34; s. 88
Dolna, pow. strzelecki → Dollna, Kreis Gross Strehlitz nr 1597; s. 108
Domaradz, pow. opolski → Dammratsch, Kreis Oppeln nr 1135-1136; s. 92
Domaradzka Kuźnia, pow. opolski → Dammratschhammer, Kreis Oppeln nr 1137-1139; s. 18, 114
Domaszkowice, pow. nyski → Ritterswalde, Kreis Neisse nr 804; s. 141
DomECKO, pow. opolski → Dometzko, Kreis Oppeln nr 1154-1155; s. 95
Drogosów, pow. nyski → Neusorge, Kreis Neisse nr 781-783; s. 50, 91, 141
Duczów Mały, pow. kluczborski → Klein Deutschen, Kreis Kreuzburg nr 474; s. 116
Duczów Wielki, pow. kluczborski → Gross Deutschen, Kreis Kreuzburg nr 468, s. 117
Dytmarów, pow. prudnicki → Dittersdorf, Kreis Neustadt nr 865-867; s. 49-50, 91
Dzbańce, pow. głubczycki → Krug, Kreis Leobschütz nr 613-615; s. 54, 112
Dziećmarów, pow. głubczycki → Dittmerau, Kreis Leobschütz nr 569; s. 127
Dziedzice, pow. prudnicki → Sedschütz, Kreis Neustadt nr 1028-1031; s. 106
Dziekanstwo, pow. opolski → Dziekanstwo, Kreis Oppeln nr 1156-1157; s. 134
Dzielawy, pow. kozielski → Dzielau, Kreis Cosel nr 35-36; s. 88
Dzielnica, pow. kozielski → Dzielnitz, Kreis Cosel nr 37; s. 89
Dzielów, pow. głubczycki → Eiglau, Kreis Leobschütz nr 572-574; s. 124
Dziergowice, pow. kozielski → Dziergowitz, Kreis Cosel nr 38-40; s. 96
Dzierżkowice, pow. głubczycki → Dirschkowitz, Kreis Leobschütz nr 567-568; s. 90
Dzierżysław, pow. głubczycki → Dirschel, Kreis Leobschütz nr 563-566; s. 120
Dzierżysławice, pow. prudnicki → Dirschelwitz, Kreis Neustadt nr 861-864; s. 49, 91
Dziewiętlice, pow. nyski → Heinersdorf, Kreis Neisse nr 742-744; s. 140
Dziewkowice, pow. strzelecki → Schewkowitz, Kreis Gross Strehlitz nr 1684; s. 102
Falmirowice, pow. opolski → Fallmirowitz, Kreis Oppeln nr 1164-1165; s. 123, 136
Falkowice, pow. opolski → Falkowitz, Kreis Oppeln nr 1162-1163; s. 18, 131
Folwark, pow. opolski → Follwark, Kreis Oppeln nr 1168-1169; s. 114
Fraćki, pow. prudnicki → Fronzke, Kreis Neustadt nr 889; s. 95
Fraćków, pow. nyski → Franzdorf, Kreis Neisse nr 722; s. 140
Frydrychów, pow. nyski → Friedrichseck, Kreis Neisse nr 723; s. 140
Gadzowice, pow. głubczycki → Schmeisdorf, Kreis Leobschütz nr 660-662; s. 116
Gajek, pow. oleski → Walspek-Rosenhain, Kreis Rosenberg nr 1552-1554; s. 54, 101, 105, 136, 143

Gałązcyce, pow. grodkowski → Hohen Giersdorf, Kreis Grottkau, zob. Giersdorf nr 333-335; s. 50, 90, 138
Gąsiorowice, pow. strzelecki → Gonschiorowitz, Kreis Gross Strehlitz nr 1603-1604; s. 114
Giełczyce, pow. grodkowski → Geltendorf, Kreis Grottkau nr 306-309; s. 138
Gieralce, pow. kluczborski → Jeroltschütz, Kreis Kreuzburg nr 473; s. 118
Gieralce, pow. nyski → Giersdorf, Kreis Neisse nr 726; s. 118, 140
Gieraltowice, pow. kozielski → Gieraltowitz, Kreis Cosel nr 44-46; s. 101
Gierów, pow. grodkowski → Gührau, Kreis Grottkau nr 328-329; s. 138
Głębinów, pow. nyski → Glumpenau, Kreis Neisse nr 728; s. 140
Głogowiec, pow. prudnicki → Glöglichen, Kreis Neustadt nr 890-891; s. 134
Głogówek 1. Głogówek → Zamek, pow. prudnicki → Schloss Oberglogau, Kreis Neustadt nr 1004; s. 92; 2. Oracze (część Głogówka), pow. prudnicki → Hinterdorf, Kreis Neustadt nr 898; s. 91; 3. Winiary (część Głogówka), pow. prudnicki → Weingasse, Kreis Neustadt nr 1055-1056; s. 114
Głubczyce 1. Dębnice (część Głubczyc), pow. głubczycki → Taumlitz, Kreis Leobschütz nr 677; s. 91
Godkowice, pow. nyski → Guttwitz, Kreis Neisse nr 735; s. 140
Gogolin, pow. strzelecki → Gogolin, Kreis Gross Strehlitz nr 1600-1602; s. 18, 98
Gola, pow. oleski → Gohle, Kreis Rosenberg nr 1412-1414; s. 93, 142
Gola Grodkowska, pow. grodkowski → Gross Guhlau, Kreis Grottkau nr 327; s. 138
Golczowice, pow. niemodliński → Golschwitz, Kreis Falkenberg nr 187; s. 54, 131
Golczowice zob. Zawada-Golczowice, pow. prudnicki → Zowade-Golschowitz, Kreis Neustadt nr 1078-1079; s. 131
Gołkowie, pow. kluczborski → Golkowitz, Kreis Kreuzburg nr 462; s. 117
Gołuszowice, pow. głubczycki → Kreuzendorf, Kreis Leobschütz nr 611-612; s. 54, 116
Goraszowice, pow. grodkowski → Graschwitz, Kreis Grottkau nr 315-320; s. 50, 90, 138
Gorzów Śląski 1. Gorzów Śląski – Wieś, pow. oleski → Landsberg Dorf, Kreis Rosenberg nr 1459-1460; s. 133; 2. Stare Więckowice (część Gorzowa Śląskiego), pow. oleski → Wienskwitz, Kreis Rosenberg nr 1561-1562; s. 105
Gosław, pow. kluczborski → Goslau, Kreis Kreuzburg nr 463-465; s. 54, 132
Gosławice (część Opola), pow. opolski → Goslawitz, Kreis Oppeln nr 1181-1183; s. 92
Gostomia, pow. prudnicki → Simsdorf, Kreis Neustadt nr 1035-1037; s. 97, 136
Goszczowice, pow. niemodliński → Guschwitz, Kreis Falkenberg nr 196-197; s. 94
Goszowice, pow. nyski → Kuschdorf, Kreis Neisse nr 767
Goszyce, pow. kozielski → Goschütz, Kreis Cosel nr 48-49; s. 96
Gościce, pow. nyski → Gostitz, Kreis Neisse nr 729; s. 140
Gościejowice Wielkie i Małe, pow. niemodliński → Gross und Klein Heidersdorf, Kreis Falkenberg nr 191; s. 54, 133
Gościęcín, pow. kozielski → Kostenthal, Kreis Cosel nr 88-90; s. 108, 117

Goświnowice, pow. nyski → Giesmannsdorf, Kreis Neisse nr 727; s. 140
Gotartów, pow. kluczborski → Gottersdorf, Kreis Kreuzburg nr 466-467; s. 102
Goworowice, pow. grodkowski → Gauers, Kreis Grottkau nr 302-305; s. 50, 90, 103, 138
Góra, pow. niemodliński → Gross Guhrau, Kreis Falkenberg nr 189-190; s. 96
Góra św. Anny, pow. strzelecki → Annaberg, także Sankt Annaberg, Kreis Gross Strehlitz nr 1579; s. 108
Górażdże, pow. strzelecki → Goradze, Kreis Gross Strehlitz nr 1605-1607; s. 98
Górka Prudnicka, pow. prudnicki → Ernestinenberg, Kreis Neustadt nr 881; s. 113
Górki, pow. opolski → Gorek, Kreis Oppeln nr 1179-1180; s. 50, 95
Grabczok, pow. opolski → Grabczok, Kreis Oppeln nr 1184-1185; s. 100
Grabice, pow. opolski → Zedlitz, Kreis Oppeln nr 1346; s. 95
Grabie, pow. opolski → Heinrichsfelde, Kreis Oppeln nr 1206-1207; s. 131, 144
Grabín, pow. niemodliński → Gruben, Kreis Falkenberg nr 195; s. 138
Grabina, pow. prudnicki → Grabine, Kreis Neustadt nr 892; s. 95
Grabów, pow. strzelecki → Grabow, Kreis Gross Strehlitz nr 1608; s. 114
Grabówka, pow. kozielski → Sackenhoyrn, Kreis Cosel nr 147-148; s. 118
Gracze, pow. niemodliński → Graase, Kreis Falkenberg nr 188; s. 54, 133
Grądy, pow. grodkowski → Perschenstein, Kreis Grottkau nr 392-393; s. 94, 139
Grobniki, pow. głubczycki → Gröbnig, Kreis Leobschütz nr 579-580; s. 116, 128
Grocholub, pow. prudnicki → Grocholub, Kreis Neustadt nr 893-894; s. 49, 53, 91
Grodzie, pow. głubczycki → Burgstädtel, Kreis Leobschütz nr 559-560; s. 48, 131, 139
Grodziec, pow. opolski → Friedrichsgrätz, Kreis Oppeln nr 1173-1174; s. 122
Grodzisko, pow. kozielski → Grötsch, Kreis Cosel nr 59-60; s. 96
Grodzisko, pow. strzelecki → Grodisko, Kreis Gross Strehlitz nr 1609; s. 123
Grodziszczce, pow. grodkowski → Graditz, Kreis Grottkau nr 313-314; s. 54, 97, 138
Gronowice 1. Gronowice, pow. oleski → Grunowitz, Kreis Rosenberg nr 1421-1422; s. 54, 92, 105, 142; 2. Marianów, także Czerwona (część Gronowic), pow. oleski → Marienau, Kreis Rosenberg nr 1474; s. 49, 120
Gronowice zob. Skorków i Gronowice, pow. oleski → Skorkau Grunowitz, Kreis Rosenberg nr 1526-1527; s. 54, 105
Groszowice (część Opola), pow. opolski → Groschowitz, Kreis Oppeln nr 1188-1190; s. 18, 50, 127
Grotowice (część Opola), pow. opolski → Gräfenort, Kreis Oppeln nr 1186-1187; s. 95
Gródczany, pow. głubczycki → Hratschein, Kreis Leobschütz nr 588; s. 97
Grudynia Mała, pow. kozielski → Klein Grauden, Kreis Cosel nr 80-82; s. 89
Grudynia Wielka, pow. kozielski → Gross Grauden, Kreis Cosel nr 53-55; s. 108
Grudzice (część Opola), pow. opolski → Grudschütz, Kreis Oppeln nr 1199-1202; s. 14, 49-50, 97, 134
Gryzów, pow. nyski → Greisau, Kreis Neisse nr 730; s. 140
Grzędzin, pow. kozielski → Grzendzin, Kreis

Cosel nr 61; s. 94
Hajduki Nyskie, pow. nyski → Heidau, Kreis Neisse nr 738; s. 140
Haleńsko, pow. strzelecki → Halensko, Kreis Gross Strehlitz nr 1613-1614; s. 49, 123
Hanuszów, pow. nyski → Hannsdorf, Kreis Neisse nr 736-737; s. 140
Ilawa, pow. nyski → Eilau, Kreis Neisse nr 720-721; s. 140
Izbicko, pow. strzelecki → Stubendorf, Kreis Gross Strehlitz nr 1693; s. 118
Jablónka, pow. głubczycki → Klemstein, Kreis Leobschütz nr 599-601; s. 97
Jaborowice, pow. kozielski → Jaborowitz, Kreis Cosel nr 64; s. 94
Jaczowice, pow. niemodliński → Jatzdorf, Kreis Falkenberg nr 203; s. 54, 131
Jakubowice, pow. głubczycki → Jakubowitz, Kreis Leobschütz nr 589; s. 103
Jakubowice, pow. kluczborski → Jakobsdorf, Kreis Kreuzburg nr 469-470; s. 54, 106
Jakubowice, pow. kozielski → Jacobsdorf, Kreis Cosel nr 65-66; s. 121
Jakubowice, pow. niemodliński → Jakobsdorf, Kreis Falkenberg nr 202; s. 54, 133
Jamy, pow. oleski → Jamm, Kreis Rosenberg nr 1424-1425; s. 93
Janczowice, pow. nyski → Jentsch, Kreis Neisse nr 749; s. 140
Janowa, pow. grodkowski → Johnsdorf, Kreis Grottkau nr 337-338; s. 94, 138
Januszkowice, pow. kozielski → Januschowitz, Kreis Cosel nr 69-71; s. 96, 138
Jarczowice, pow. prudnicki → Jarschowitz, Kreis Neustadt nr 899; s. 91
Jarnołtów, pow. nyski → Dürr Arnsdorf, Kreis Neisse nr 718; s. 140
Jarnołtówek, pow. nyski → Arnoldsdorf, Kreis Neisse nr 704; s. 140
Jaroniów, pow. głubczycki → Jernau, Kreis Leobschütz nr 590-591; s. 54, 120
Jaryszów, pow. strzelecki → Jarischau, Kreis Gross Strehlitz nr 1617-1618; s. 134
Jasienica Górna, pow. nyski → Ober Hermsdorf, Kreis Neisse nr 786-787; s. 141
Jasienie, pow. oleski → Jaschine, Kreis Rosenberg nr 1426-1428; s. 92, 142
Jasiona, pow. prudnicki → Jassen, Kreis Neustadt nr 900-902; s. 49, 51, 91
Jasiona, pow. strzelecki → Jeschona, Kreis Gross Strehlitz nr 1619-1620; s. 93
Jastrzębie, pow. kozielski → Habicht, Kreis Cosel nr 62; s. 111
Jastrzygowice, pow. oleski → Jastrzigowitz, Kreis Rosenberg nr 1429-1431; s. 101, 141-142
Jaszów, pow. grodkowski → 1. Seiffersdorf, Kreis Grottkau nr 415-416; s. 50, 90; 2. Schwedlich (część Jaszowa), Kreis Grottkau nr 412-414; s. 90, 139
Jaśkowice, pow. kluczborski → Jaschkowitz, Kreis Kreuzburg nr 471-472; s. 54, 94, 139
Jaśkowice, pow. opolski → Jaschkowitz, Kreis Oppeln nr 1212-1213; s. 109
Jegielnica, pow. nyski → Jäglitz, Kreis Neisse nr 747-748; s. 131
Jełowa, pow. opolski → Jellowa, Kreis Oppeln nr 1214-1216; s. 134
Jemieln, pow. niemodliński → Colonie Friedrichsfelde, Kreis Falkenberg nr 175, s. 48, 94
Jemielnica, pow. strzelecki → Himmelwitz, Kreis Gross Strehlitz nr 1616; s. 123
Jędrzychowice, pow. głubczycki → Hennerwitz, Kreis Leobschütz nr 581; s. 94

Jędrzejów, pow. grodkowski → Endersdorf, Kreis Grottkau nr 292-294; s. 138
Jędrzychów, pow. nyski → Heidersdorf, Kreis Neisse nr 740-741; s. 140
Jodłów, pow. nyski → Tannenberg, Kreis Neisse nr 820; s. 141
Józefów, pow. prudnicki → Josefsgrund, Kreis Neustadt nr 903-904; s. 95
Jutrocice Górne (część Piątkowic), pow. nyski → Ober Jeutritz, Kreis Neisse nr 788; s. 134
Kadlub, pow. strzelecki → Kadlub, Kreis Gross Strehlitz nr 1621; s. 106
Kadlub Turawski, pow. opolski → Kadlub Turawa, Kreis Oppeln nr 1217-1218; s. 100
Kadlub Wolny, pow. oleski → Frei Kadlub, Kreis Rosenberg nr 1405-1408; s. 50, 53, 93, 142
Kadłubiec, pow. strzelecki → Kadlubietz, Kreis Gross Strehlitz nr 1622-1623; s. 96
Kalinowice, pow. strzelecki → Kalinowitz, Kreis Gross Strehlitz nr 1625; s. 118
Kalinów, pow. strzelecki → Kalinow, Kreis Gross Strehlitz nr 1624; s. 108
Kalduny (obecnie Niekazanie-Kalduny), pow. głubczycki → Kaldaun, Kreis Leobschütz nr 592-593; s. 94
Kalków, pow. nyski → Kalkau, Kreis Neisse nr 750-753; s. 94, 140
Kały, pow. opolski → Podewils, Kreis Oppeln nr 1283; s. 95
Kamienica, pow. nyski → Kamitz, Kreis Neisse nr 754-755; s. 91, 103, 140-141
Kamiennik, pow. grodkowski → Kamnig, Kreis Grottkau nr 339; s. 130
Kamień Śląski, pow. strzelecki → Gross Stein, Kreis Gross Strehlitz nr 1612; s. 93
Kamionek, pow. strzelecki → Klein Stein, Kreis Gross Strehlitz nr 1632; s. 110
Kamionka, pow. kozielski → Kamionka, Kreis Cosel nr 73; s. 110-111
Kaniów, pow. opolski → Hirschfelde, Kreis Oppeln nr 1208; s. 114
Karchów, pow. kozielski → Karchwitz, Kreis Cosel nr 76-77; s. 108
Karczów, pow. niemodliński → Schönwitz, Kreis Falkenberg nr 255-257; s. 118
Karłowice Małe, pow. grodkowski → Klein Carlowitz, Kreis Grottkau nr 341-343; s. 109, 138
Karłowice Wielkie 1. Karłowice Wielkie, pow. grodkowski → Gross Carlowitz, Kreis Grottkau nr 323-326; s. 138; 2. Kasischka (część Karłowic Wielkich), Kreis Grottkau nr 339; s. 94
Karłów, pow. oleski → Carlsberg, także Karlsberg, Kreis Rosenberg nr 1396; s. 109
Karłubiec, pow. strzelecki → Karlubitz, Kreis Gross Strehlitz nr 1628-1629; s. 110
Kazimierz 1. Kazimierz, pow. głubczycki → Kasimir, Kreis Leobschütz nr 595-597; s. 49, 97; 2. Damasko (część Kazimierza, obecnie w pow. prudnickim), pow. głubczycki → Damasko, Kreis Leobschütz nr 561; s. 139
Kąty Opolskie, pow. opolski → Konty, Kreis Oppeln nr 1237-1238; s. 105
Kędzierzyn-Koźle 1. Kędzierzyn, pow. kozielski (część Kędzierzyna-Koźla) → Kandrzin, Kreis Cosel nr 75; s. 124; 2. Kędzierzyn, pow. kozielski (część Kędzierzyna-Koźla) → Kandrzin-Pogorzeletz, Kreis Cosel nr 74; s. 54, 101; 3. Rogi, pow. kozielski (część Koźla) → Rogau, Kreis Cosel nr 140; s. 105; 4. Rybarze, pow. kozielski (część Koźla) → Fischerei, Kreis Cosel nr 41-43; s. 49, 51, 105,

Kępa, pow. opolski → Kempa, Kreis Oppeln nr 1219-1220; s. 92

Kępnica, pow. nyski → Deutsch Kamitz, Kreis Neisse nr 716; s. 117

Kielcza, pow. strzelecki → Kelttsch, Kreis Gross Strehlitz nr 1630; s. 134

Kielbasin, pow. oleski → Alt Kielbaschin, Kreis Rosenberg nr 1365-1366; s. 53, 112, 142

Kierpień, pow. prudnicki → Kerpen, Kreis Neustadt nr 905-907; s. 50, 105, 113

Kietlice, pow. głubczycki → Kittelwitz, Kreis Leobschütz nr 598; s. 124

Kietrz 1. Łęgi (obecnie część Kietrza), pow. głubczycki → Lehn Langenau, Kreis Leobschütz nr 617-619; s. 54, 91

Klisino, pow. głubczycki → Gläsen, Kreis Leobschütz nr 576-578; s. 49, 91

Klucz, pow. strzelecki → Klutschau, Kreis Gross Strehlitz nr 1633; s. 114

Klucznik, pow. niemodliński → Kleuschnitz, Kreis Falkenberg nr 213; s. 102

Kłodnica, pow. kozielski → Kłodnitz, Kreis Cosel nr 84; s. 101

Kłodobok, pow. grodkowski → Klodebach, Kreis Grottkau nr 350-353; s. 90, 139

Kneja, pow. oleski → Kneja, Kreis Rosenberg nr 1438-1440; s. 54, 101, 142

Kobyła Góra, pow. kluczborski → Wesendorf, Kreis Kreuzburg nr 525; s. 102

Kobylice, pow. kozielski → Kobelwitz, Kreis Cosel nr 85; s. 121

Kobylno, pow. opolski → Kobyllno, Kreis Oppeln nr 1225-1226; s. 114

Kochłowice, pow. kluczborski → Kochelsdorf, Kreis Kreuzburg nr 476-478; s. 54, 97, 139

Kolanowice, pow. opolski → Kollanowitz, Kreis Oppeln nr 1227-1229; s. 106, 109

Kolejka, pow. strzelecki → Heine, Kreis Gross Strehlitz nr 1615; s. 114

Kolnica, pow. grodkowski → Lichtenberg, Kreis Grottkau nr 363-364; s. 108

Kolnowice, pow. prudnicki → Kohlsdorf, Kreis Neustadt nr 911-914; s. 49, 51, 53, 91

Kolonia Biskupska, pow. oleski → Friedrichswille, Kreis Rosenberg nr 1411; s. 101

Kolonia Łomnicka, pow. oleski → Tellsruh, Kreis Rosenberg nr 1536-1538; s. 101, 136, 143

Kolonowskie, pow. strzelecki → Colonnowska, także Kolonnowska, Kreis Gross Strehlitz nr 1592-1593; s. 18, 106

Kołpnica, pow. oleski → Kolpnitz, Kreis Rosenberg nr 1441; s. 141

Komorniki, pow. prudnicki → Komornik, Kreis Neustadt nr 915-918; s. 117

Komorno, pow. kozielski → Comorno, Kreis Cosel nr 19-21; s. 109, 109

Komorzo, pow. kluczborski → Reinersdorf, Kreis Kreuzburg nr 503-504; s. 55, 97

Komprachce, pow. opolski → Comprachtschütz, Kreis Oppeln nr 1127-1130; s. 18, 49, 53, 95

Konradowa, pow. nyski → Konradsdorf, Kreis Neisse nr 759; s. 48, 141

Konradów, pow. nyski → Dürr Kunzendorf, Kreis Neisse nr 719; s. 140

Kopalina, pow. prudnicki → Kopaline, Kreis Neustadt nr 919; s. 48, 102

Koperniki, pow. nyski → Köppernig, Kreis Neisse nr 760; s. 141

Korfantów-Wieś, pow. niemodliński → Dorf Friedland, Kreis Falkenberg nr 178-179; s. 48, 54, 94

Korzękowice, pow. nyski → Korkwitz, Kreis

Neisse nr 761; s. 141

Kosice, pow. oleski → Koschütz, Kreis Rosenberg nr 1442; s. 142

Kosorowice, pow. opolski → Kossorowitz, Kreis Oppeln nr 1239-1240; s. 100

Kostów, pow. kluczborski → Costau, także Kostau, Kreis Kreuzburg nr 458; s. 54, 105

Kościeliska, pow. oleski → Kostellit, Kreis Rosenberg nr 1445-1446; s. 142

Kotlarnia, pow. kozielski → Jacobswalde, Kreis Cosel nr 67-68; s. 106

Kotórz Mały, pow. opolski → Klein Kottorz, Kreis Oppeln nr 1222-1223; s. 18, 50, 97

Kotórz Wielki, pow. opolski → Gross Kottorz, Kreis Oppeln nr 1195-1196; s. 109

Koza, pow. kozielski → Heinrichsdorf, Kreis Cosel nr 63; s. 138

Kozłowice, pow. oleski → Koselwitz, Kreis Rosenberg nr 1443-1444; s. 113, 142

Kozłowski, pow. głubczycki → Kösling, Kreis Leobschütz nr 608; s. 116

Koźle zob. Kędzierzyn-Koźle

Kórnica, pow. prudnicki → Körnitz, Kreis Neustadt nr 920-921; s. 91

Kózki, pow. kozielski → Koske, Kreis Cosel nr 86-87; s. 101

Krakówkowice, pow. nyski → Krackwitz, Kreis Neisse nr 762-764; s. 50, 131, 141

Krasiejów, pow. opolski → Krascheow, Kreis Oppeln nr 1241-1243; s. 98

Krasków, pow. oleski → Kraskau, Kreis Rosenberg nr 1450-1451; s. 116, 142

Krasna Góra, pow. niemodliński → Sonnenberg, Kreis Falkenberg nr 262-264; s. 133, 138

Krasne Pole, pow. głubczycki → Schönwiese, Kreis Leobschütz nr 666-667; s. 131

Krasowa, pow. strzelecki → Krassowa, Kreis Gross Strehlitz nr 1634-1635; s. 105

Krępna, pow. strzelecki → Krempa, Kreis Gross Strehlitz nr 1636-1637; s. 98

Krobosz, pow. prudnicki → Krobusch, Kreis Neustadt nr 926; s. 92

Krogulna, pow. opolski → Krogulno-Gründorf, Kreis Oppeln nr 1244; s. 131

Kromolów, pow. prudnicki → Kramelau, Kreis Neustadt nr 922; s. 95

Krośnica, pow. strzelecki → Kroschnitz, Kreis Gross Strehlitz nr 1638; s. 110

Królówce, pow. głubczycki → Königsdorf, Kreis Leobschütz nr 606-607; s. 90

Krzanowice, pow. opolski → Krzanowitz, Kreis Oppeln nr 1245; s. 97

Krzanowice, Długomiłowice, pow. kozielski → Krzanowitz und Langlieben, Kreis Cosel nr 91; s. 101

Krzywa Góra, pow. opolski → Blumenthal, Kreis Oppeln nr 1098-1099; s. 95, 114, 140

Krzywizna, pow. kluczborski → Schönwald, Kreis Kreuzburg nr 519-520; s. 55, 90

Krzyżanowice, pow. oleski → Krisanowitz, także Krysanowitz, Kreis Rosenberg nr 1452-1454; s. 93, 141-142

Krzyżkowice, pow. prudnicki → Kröschendorf, Kreis Neustadt nr 927-930; s. 50, 50, 51, 131

Krzyżowa Dolina, pow. opolski → Creuzthal, także Kreuzthal, Kreis Oppeln nr 1131-1132; s. 120

Krzyżowice, pow. głubczycki → Kreisewitz, Kreis Leobschütz nr 610; s. 48, 116

Księżę Pole, pow. głubczycki → Knispel, Kreis Leobschütz nr 602; s. 117

Książowieś (część Leśnicy), pow. strzelecki → Ksienzowiesch, Kreis Gross Strehlitz nr 1639-

1640; s. 134

Kubice, pow. nyski → Kaundorf, Kreis Neisse nr 756-757; s. 123, 141

Kuczoby, pow. oleski → Kutzoben, Kreis Rosenberg nr 1457-1458; s. 105, 113, 142

Kujakowice Dolne, pow. kluczborski → Nieder Kunzendorf, Kreis Kreuzburg nr 492-493; s. 116

Kujakowice Górne, pow. kluczborski → Ober Kunzendorf, Kreis Kreuzburg nr 495; s. 116

Kujawy, pow. prudnicki → Kujau, Kreis Neustadt nr 931-934; s. 92, 131

Kup 1. Kup, pow. opolski → Kupp, Kreis Oppeln nr 1247-1249; s. 109; 2. Kup, pow. opolski → Neu Kupp, Kreis Oppeln nr 1274; s. 49, 143

Kuropas, pow. niemodliński → Korpitz, Kreis Falkenberg nr 214; s. 54, 96

Kuźnica, pow. niemodliński → Hammer Friedland, Kreis Falkenberg nr 198; s. 106

Kuźnica, pow. oleski → Schumm, Kreis Rosenberg nr 1520-1522; s. 105, 143

Kuźniczka, pow. kozielski → Kuschnitzka, Kreis Cosel nr 92; s. 111

Kwiatków, pow. nyski → Blumenthal, Kreis Neisse nr 712; s. 140

Landzmierni, pow. kozielski → Landsmierz, Kreis Cosel nr 93; s. 121

Langowo, pow. głubczycki → Langenau, Kreis Leobschütz nr 616; s. 54, 117

Laskowice, pow. grodkowski → Laskowitz, Kreis Grottkau nr 357-358; s. 134

Laskowice, pow. oleski → Laskowitz, Kreis Rosenberg nr 1461-1462; s. 101

Laskowice, pow. prudnicki → Lasswitz, Kreis Neustadt nr 944-945; s. 95

Laskowicz, pow. prudnicki → Haselvorwerk, Kreis Neustadt nr 897; s. 48, 136

Lasocice, pow. nyski → Lassoth, Kreis Neisse nr 769-770; s. 141

Lasowice, pow. grodkowski → Lasswitz, Kreis Grottkau nr 359-361; s. 97, 139

Lasowice Małe, pow. oleski → Klein Lassowitz, Kreis Rosenberg nr 1434-1437; s. 101, 120

Lasowice Wielkie, pow. oleski → Gross Lassowitz, Kreis Rosenberg nr 1420; s. 17, 54, 100-101, 113

Lasy (część Ozimka), pow. opolski → Hüttendorf, Kreis Oppeln nr 1211; s. 114

Lenarce, pow. głubczycki → Geppersdorf, Kreis Leobschütz nr 575; s. 140

Lenartowice, pow. kozielski → Lenartowitz, Kreis Cosel nr 95; s. 109

Leśna, pow. oleski → Leschna, Kreis Rosenberg nr 1465-1466; s. 92, 142

Leśnica 1. Książowieś (część Leśnicy), pow. strzelecki → Ksienzowiesch, Kreis Gross Strehlitz nr 1639-1640; s. 134; 2. Wolne

Wójtostwo Leśnica (część Leśnicy), pow. strzelecki → Frei Vogtei Leschnitz, Kreis Gross Strehlitz nr 1599; s. 93

Leśnik, pow. prudnicki → Leschnig, Kreis Neustadt nr 948; s. 92

Lewice, pow. głubczycki → Löwitz, Kreis Leobschütz nr 622-623; s. 117, 117

Łędziny, pow. opolski → Lendzin, Kreis Oppeln nr 1250-1251; s. 92

Lichynia, pow. kozielski → Lichinia, Kreis Cosel nr 99; s. 101

Ligota Bialska, pow. prudnicki → Ellguth, Kreis Neustadt nr 878-879; s. 50, 95

Ligota Czamborowa, pow. strzelecki → Tschammer Ellguth, Kreis Gross Strehlitz nr 1696; s. 110

Ligota Dolna, pow. kluczborski → Nieder Ellguth, Kreis Kreuzburg nr 490-491; s. 117

Ligota Fyrlądzka, pow. niemodliński → Ellguth Friedland, Kreis Falkenberg nr 180; s. 106
Ligota Górna, pow. strzelecki → Ober Ellguth, Kreis Gross Strehlitz nr 1653-1654; s. 96
Ligota Mała, pow. kozielski → Klein Ellguth, Kreis Cosel nr 79; s. 94
Ligota Oleska, pow. oleski → Ellguth, Kreis Rosenberg nr 1402-1403; s. 109, 142
Ligota Prószkowska, pow. opolski → Ellguth Proskau, Kreis Oppeln nr 1158-1160; s. 134
Ligota Tułowicka, pow. niemodliński → Ellguth Tillowitz, Kreis Falkenberg nr 181-182; s. 102, 138
Ligota Turawska, pow. opolski → Ellguth Turawa, Kreis Oppeln nr 1161; s. 92
Ligota Wielka, pow. grodkowski → Ellguth, Kreis Grottkau nr 290-291; s. 138
Ligota Wielka, pow. kozielski → Gross Ellguth, Kreis Cosel nr 50-52; s. 122
Ligota Zamecka, pow. kluczborski → Schloss Ellguth, Kreis Kreuzburg nr 511-512; s. 55, 97
Lipniki, pow. grodkowski → Lindenau, Kreis Grottkau nr 365-370; s. 50, 112, 120, 127
Lipowa, pow. niemodliński → Polnisch Leipe, Kreis Falkenberg nr 234-235; s. 54, 102
Lipowa, pow. nyski → Lindewiese, Kreis Neisse nr 771; s. 112
Lisie Kąty, pow. nyski → Fuchswinkel, Kreis Neisse nr 724; s. 140
Lisiećce, pow. głubczycki → Leisnitz, Kreis Leobschütz nr 620; s. 122
Lubcz, pow. grodkowski → Leuppusch, Kreis Grottkau nr 362; s. 120
Lubiatów, pow. grodkowski → Lobedau, Kreis Grottkau nr 371-375; s. 50, 130, 139
Lubienia, pow. opolski → Sacken, Kreis Oppeln nr 1299-1301; s. 106
Lubieszów, pow. kozielski → Liebischau, Kreis Cosel nr 100; s. 101
Lubnów, pow. opolski → Liebenau, Kreis Oppeln nr 1253-1254; s. 100
Luboszyce, pow. opolski → Luboschütz, Kreis Oppeln nr 1255-1256; s. 18, 100
Lubotyń, pow. głubczycki → Liptin, Kreis Leobschütz nr 621; s. 90
Lubrza, pow. prudnicki → Leuber, Kreis Neustadt nr 949-951; s. 50, 92
Lwowiany, pow. głubczycki → Schlegenberg, Kreis Leobschütz nr 659; s. 94
Ładza, pow. opolski → Salzbrunn, Kreis Oppeln nr 1305-1307; s. 114
Łambinowice, pow. niemodliński → Lamsdorf, Kreis Falkenberg nr 215-216; s. 50-51, 131
Łaniec, pow. kozielski → Lanietz, Kreis Cosel nr 94; s. 118
Łanów 1. Łanów, pow. grodkowski → Königswalde, Kreis Grottkau nr 354; s. 48, 139; 2. Łanów (do 1996 Wielochów), pow. grodkowski → Schönheide, Kreis Grottkau nr 408; s. 139
Łany, pow. kozielski → Lohnau, Kreis Cosel nr 101-102; s. 121
Łaziska, pow. strzelecki → Lasisk, Kreis Gross Strehlitz nr 1641-1642; s. 93
Łącznik, pow. prudnicki → Lonschnik, Kreis Neustadt nr 954-956; s. 95
Łąka, pow. nyski → Wiesau, Kreis Neisse nr 825; s. 91
Łąka, pow. oleski → Lenke, Kreis Rosenberg nr 1463-1464; s. 93, 143
Łąka Prudnicka, pow. prudnicki → Wiese Gräflich, Kreis Neustadt nr 1057-1059; s. 118, 144

Łąki Kozielskie, pow. kozielski → Lenkau, Kreis Cosel nr 96-97; s. 132
Łęgi (obecnie część Kietrza), pow. głubczycki → Lehn Langenau, Kreis Leobschütz nr 617-619; s. 54, 91
Łęzce, pow. kozielski → Lenschütz, Kreis Cosel nr 98; s. 96
Łomnica, pow. oleski → Lomnitz, Kreis Rosenberg nr 1467-1470; s. 93, 97, 136
Łowkowice, pow. kluczborski → Lowkowitz, Kreis Kreuzburg nr 479-481; s. 54-55, 116
Łowkowice, pow. prudnicki → Lobkowitz, Kreis Neustadt nr 952-953; s. 92
Łowoszów, pow. oleski → Lowoschau, Kreis Rosenberg nr 1467-1473; s. 93, 110
Łubniany, pow. opolski → Lugnian, Kreis Oppeln nr 1257-1260; s. 100, 120, 143
Maciejowice, pow. grodkowski → Matzwitz, Kreis Grottkau nr 378-380; s. 50, 130, 139
Maciejów, pow. kluczborski → Matzdorf, Kreis Kreuzburg nr 485-486; s. 54, 94
Maciowakrze, pow. kozielski → Matzkirch, Kreis Cosel nr 103-104; s. 101
Magnuszowice, pow. niemodliński → Gross Mangersdorf, Kreis Falkenberg nr 193-194; s. 119
Magnuszowiczki, pow. niemodliński → Klein Mangersdorf, Kreis Falkenberg nr 209-210; s. 133
Makowice, pow. grodkowski → Mogwitz, Kreis Grottkau nr 381-383; s. 50, 90, 139
Malerzowice Małe, pow. grodkowski → Klein Mahlendorf, Kreis Grottkau nr 344; s. 138
Malerzowice Wielkie, pow. niemodliński → Gross Mahlendorf, Kreis Falkenberg nr 192; s. 102
Malina (część Opola), pow. opolski → Malino, Kreis Oppeln nr 1261-1263; s. 100, 134
Malnia, pow. strzelecki → Mallnie, Kreis Gross Strehlitz nr 1644-1645; s. 96
Mańkowice, pow. nyski → Mannsdorf, Kreis Neisse nr 773; s. 141
Marianów, także Czerwona (część Gronowic), pow. oleski → Marienau, Kreis Rosenberg nr 1474; s. 49, 120
Markotów Duży, pow. kluczborski → Margsdorf, Kreis Kreuzburg nr 483-484; s. 54-55, 90
Markotów Mały, pow. kluczborski → Klein Margsdorf, Kreis Kreuzburg nr 475; s. 48, 59, 139
Masów, pow. opolski → Massow, Kreis Oppeln nr 1264; s. 143
Mądroszów, pow. nyski → Weitzenberg, Kreis Neisse nr 823-824; s. 50, 112
Mechnica, pow. kozielski → Mechnitz, Kreis Cosel nr 105-107; s. 105
Mechnice, pow. opolski → Muchenitz, Kreis Oppeln nr 1265-1266; s. 95
Meszno, pow. nyski → Mösen, Kreis Neisse nr 775
Michalkowice, pow. głubczycki → Michelsdorf, Kreis Leobschütz nr 624; s. 127
Michałówek, pow. niemodliński → Michelsdorf, Kreis Falkenberg nr 218; s. 89
Miedniki, pow. nyski → Kupferhammer, Kreis Neisse nr 765-766; s. 141
Miedziana, pow. opolski → Kupferberg, Kreis Oppeln nr 1246; s. 98
Miejsce Kłodnickie, pow. kozielski → Miesce, Kreis Cosel nr 111; s. 96
Miejsce Odrzańskie, pow. kozielski → Mistitz, Kreis Cosel nr 115; s. 89
Mierzęcin, pow. kozielski → Miersencin, Kreis

Cosel nr 110; s. 47, 101
Mieszkowice, pow. prudnicki → Dittmannsdorf, Kreis Neustadt nr 868-873; s. 125, 144
Mikolin, pow. niemodliński → Nikoline, Kreis Falkenberg nr 221-222; s. 133
Mikołajowa, pow. grodkowski → Niklasdorf, Kreis Grottkau nr 384; s. 139
Miłęcin, pow. oleski → Ulrikendorf, Kreis Rosenberg nr 1544; s. 49, 110
Milice, pow. kozielski → Militisch, Kreis Cosel nr 112; s. 96
Miłowice, pow. kozielski → Millowitz, Kreis Cosel nr 113-114; s. 96
Miłowice, pow. prudnicki → Mühlisdorf, Kreis Neustadt nr 961-963; s. 50-51, 118
Mionów, pow. prudnicki → Polnisch Müllmen, Kreis Neustadt nr 975-978; s. 50, 106, 106
Młodnik, pow. opolski → Süssenrode, Kreis Oppeln nr 1325; s. 100
Mnichus, pow. opolski → Münchhausen, Kreis Oppeln nr 1267; s. 100
Mochów, pow. prudnicki → Mochau, Kreis Neustadt nr 957; s. 92
Mokra, pow. prudnicki → Mokrau, Kreis Neustadt nr 958; s. 118
Mokre, pow. głubczycki → Mocker, Kreis Leobschütz nr 625; s. 48, 91
Mokre Łany (część Strzelec Opolskich), pow. strzelecki → Mokrolohna, Kreis Gross Strehlitz nr 1648; s. 98
Molestowice, pow. niemodliński → Mullwitz, Kreis Falkenberg nr 219-220; s. 54, 102
Morów, pow. nyski → Mohrau, Kreis Neisse nr 774; s. 141
Moszczanka, pow. prudnicki → Langenbrück, Kreis Neustadt nr 939-943; s. 50, 53, 131, 144
Moszna, pow. prudnicki → Moschen, Kreis Neustadt nr 959-960; s. 134
Murów, pow. opolski → Murow, Kreis Oppeln nr 1268-1269; s. 100, 144
Myszowice, pow. niemodliński → Mauschwitz, Kreis Falkenberg nr 217; s. 54, 89
Myśliina, pow. strzelecki → Mischline, Kreis Gross Strehlitz nr 1646-1647; s. 102
Naczęsławice, pow. kozielski → Gross Nimsdorf, Kreis Cosel nr 56-58; s. 116
Naczysławki, pow. kozielski → Klein Nimsdorf, Kreis Cosel nr 83; s. 116
Nadziejów, pow. nyski → Naasdorf, Kreis Neisse nr 776-777; s. 141
Nakło, pow. opolski → Nakel, Kreis Oppeln nr 1270-1271; s. 109, 109
Narok, pow. niemodliński → Norok, Kreis Falkenberg nr 225-226
Nasale, pow. kluczborski → Nassadel, Kreis Kreuzburg nr 487; s. 48, 139
Nasiedle, pow. głubczycki → Nassiedel, Kreis Leobschütz nr 626; s. 90
Niekazanice, pow. głubczycki → Osterwitz, Kreis Leobschütz nr 629-630; s. 97
Niekazanice-Kalduny zob. Kalduny (obecnie Niekazanice-Kalduny), pow. głubczycki → Kaldaun, Kreis Leobschütz nr 592-593; s. 94
Niemysłowice, pow. prudnicki → Buchelsdorf, Kreis Neustadt nr 847-850; s. 108
Nieradowice, pow. grodkowski → Nitterwitz, Kreis Grottkau nr 385-386; s. 94, 139
Niesiebędowice, pow. niemodliński → Nüssdorf, Kreis Falkenberg nr 227; s. 94
Niewodniki, pow. niemodliński → Niewodnik, Kreis Falkenberg nr 223-224; s. 54, 94
Niezdrowice, pow. strzelecki → Niesdrowitz, Kreis Gross Strehlitz nr 1650; s. 93

Nieznaszyn, pow. kozielski → Niesnaschin, Kreis Cosel nr 118; s. 94
Niwki, pow. opolski → Tempelhof, Kreis Oppeln nr 1330-1331; s. 114, 143
Niwki, pow. strzelecki → Niewke, Kreis Gross Strehlitz nr 1651; s. 93
Niwnica, pow. nyski → Neunz, Kreis Neisse nr 779-780; s. 117
Niwy, pow. niemodliński → Niewe, Kreis Falkenberg nr 222; s. 133
Nogowczyce, pow. strzelecki → Nogowschütz, Kreis Gross Strehlitz nr 1652; s. 96
Nowa Bogacica, pow. oleski → Carlsgrund, także Carlsgrund, Kreis Rosenberg nr 1397; s. 101
Nowa Cerekwia 1. Nowa Cerekwia, pow. głubczycki → Deutsch Neukirch, Kreis Leobschütz nr 562; s. 108; 2. Bieszków (część Nowej Cerekwi), pow. głubczycki → Bieskau, Kreis Leobschütz nr 549; s. 91
Nowa Jamka, pow. niemodliński → Deutsch Jamke, Kreis Falkenberg nr 177; s. 94
Nowa Kuźnia, pow. opolski → Neuhammer, Kreis Oppeln nr 1275-1276; s. 106
Nowa Wieś (część Strzelec Opolskich), pow. strzelecki → Neudorf, Kreis Gross Strehlitz nr 1649; s. 114
Nowa Wieś, także Nowa Wieś Oleska, pow. oleski → Neudorf, Kreis Rosenberg nr 1478-1479; s. 143
Nowa Wieś Głubczycka, pow. głubczycki → Neudorf, Kreis Leobschütz nr 628; s. 90
Nowa Wieś Królewska (część Opola), pow. opolski → Königlich Neudorf, Kreis Oppeln nr 1232-1233; s. 18, 143
Nowa Wieś Mała, pow. grodkowski → Klein Neudorf, Kreis Grottkau nr 345-348; s. 50, 90, 138
Nowa Wieś Oleska, także Nowa Wieś, pow. oleski → Neudorf, Kreis Rosenberg nr 1478-1479; s. 106, 143
Nowa Wieś Prudnicka, pow. prudnicki → Neudorf, Kreis Neustadt nr 964-965; s. 118
Nowaki, pow. nyski → Nowag, Kreis Neisse nr 785; s. 141
Nowe Budkowice, pow. opolski → Neu Budkowitz, Kreis Oppeln nr 1272-1273; s. 18, 109
Nowe Karmonki, pow. oleski → Neu Karmunkau, Kreis Rosenberg nr 1481-1484; s. 101, 110, 136, 142
Nowy Browiniec, pow. prudnicki → Deutsch Probnitz, Kreis Neustadt nr 855-856; s. 95
Nowy Dupin (część Pawłowic), pow. oleski → Neu Dupin, Kreis Rosenberg nr 1480; s. 49, 142
Nowy Dwór Prudnicki, pow. prudnicki → Neuhof, Kreis Neustadt nr 966; s. 113
Nowy Kielbasin, pow. oleski → Neu Kielbaschin, Kreis Rosenberg nr 1485; s. 101
Nowy Las, pow. nyski → Neuwalde, Kreis Neisse nr 784; s. 141
Nowy Świat (część Nysy) → Neuland, Kreis Neisse nr 778; s. 141
Nowy Świętów, pow. nyski → Deutsch Wette, Kreis Neisse nr 717; s. 140
Nowy Wachów, pow. oleski → Neu Wachow, Kreis Rosenberg nr 1486; s. 49, 142-143
Nysa 1. Nowy Świat (część Nysy) → Neuland, Kreis Neisse nr 778; s. 141
Obrowiec, pow. strzelecki → Oberwitz, Kreis Gross Strehlitz nr 1655-1657; s. 134
Ochodze, pow. opolski → Ochotz, Kreis Oppeln nr 1279-1280; s. 100
Odrawąż, pow. strzelecki → Oderwanz, Kreis

Gross Strehlitz nr 1658-1659; s. 93
Ogiernicze, pow. prudnicki → Legelsdorf, Kreis Neustadt nr 946-947; s. 92, 113
Ogonów, pow. grodkowski → Ogen, Kreis Grottkau nr 387-391; s. 50, 121, 131, 139
Okoly, pow. opolski → Tauenzinow, Kreis Oppeln nr 1328-1329; s. 92
Olbrachcice, pow. prudnicki → Polnisch Olbersdorf, Kreis Neustadt nr 979; s. 134
Oldrzyszowice, pow. niemodliński → Hilbersdorf, Kreis Falkenberg nr 199-200; s. 54, 131
Oleszka, pow. strzelecki → Oleschka, Kreis Gross Strehlitz nr 1660; s. 93
Olszowa, pow. strzelecki → Olschowa, Kreis Gross Strehlitz nr 1661; s. 114
Olszynka, pow. prudnicki → Ellsnig, Kreis Neustadt nr 880; s. 144
Opatrność, pow. kozielski → Vorsicht, Kreis Cosel nr 160; s. 121
Opawica, pow. głubczycki → Tropelwitz, Kreis Leobschütz nr 681; s. 117, 117
Opole 1. Borki (część Opola), pow. opolski → Borrek, Kreis Oppeln nr 1101-1102; s. 100; 2. Chmielowice (część Opola), pow. opolski → Chmielowitz, Kreis Oppeln nr 1111-1112; s. 98; 3. Czarnowąsy (część Opola), pow. opolski → Czarnowanz, Kreis Oppeln nr 1133-1134; s. 122, 127; 4. Gosławice (część Opola), pow. opolski → Goslawitz, Kreis Oppeln nr 1181-1183; s. 92; 5. Groszowice (część Opola), pow. opolski → Groschowitz, Kreis Oppeln nr 1188-1190; s. 18, 50, 127; 6. Grotowice (część Opola), pow. opolski → Gräfenort, Kreis Oppeln nr 1186-1187; s. 95; 7. Grudziце (część Opola), pow. opolski → Grudschütz, Kreis Oppeln nr 1199-1202; s. 14, 49-50, 97, 134; 8. Malina (część Opola), pow. opolski → Malino, Kreis Oppeln nr 1261-1263; s. 100, 134; 9. Nowa Wieś Królewska (część Opola), pow. opolski → Königlich Neudorf, Kreis Oppeln nr 1232-1233; s. 18, 143; 10. Pasięka (część Opola), pow. opolski → Wilhelmsthal, Kreis Oppeln nr 1338-1339; s. 92; 11. Półwieś (część Opola), pow. opolski → Halbwendorf, Kreis Oppeln nr 1203-1205; s. 109; 12. Sławice (część Opola), pow. opolski → Slawitz, Kreis Oppeln nr 1319-1320; s. 131, 13. Szczepanowice (część Opola), pow. opolski → Szczepanowitz, Kreis Oppeln nr 1316-1317; s. 100, 143; 14. Winów (część Opola), pow. opolski → Winau, Kreis Oppeln nr 1340-1341; s. 50, 114; 15. Wróblin (część Opola), pow. opolski → Frauendorf, Kreis Oppeln nr 1170-1171; s. 95; 16. Wrzoski (część Opola), pow. opolski → Wreske, Kreis Oppeln nr 1342-1343; s. 144; 17. Zakrzów (część Opola), pow. opolski → Königlich Sakrau, Kreis Oppeln nr 1234-1235; s. 92
Oracze, pow. prudnicki → Oratsche, Kreis Neustadt nr 967-968; s. 113
Oracze (część Głogówka), pow. prudnicki → Hinterdorf, Kreis Neustadt nr 898; s. 91
Ortowitz, pow. kozielski → Ortowitz, Kreis Cosel nr 119-121; s. 89
Osiecko, pow. oleski → Oschietzko, Kreis Rosenberg nr 1495-1497; s. 133, 143
Osiek, pow. strzelecki → Oschiek, Kreis Gross Strehlitz nr 1662; s. 134
Osiny, pow. opolski → Rothaus, Kreis Oppeln nr 1297-1298; s. 92
Osowiec, pow. opolski → Königshuld, Kreis Oppeln nr 1236; s. 143
Ostrożnica, pow. kozielski → Ostrosnitz, Kreis Cosel nr 122; s. 96
Oś, pow. oleski → Marienfeld, Kreis Rosenberg

nr 1475-1476; s. 53, 112, 127
Otmęt, pow. strzelecki → Ottmuth, Kreis Gross Strehlitz nr 1663-1665; s. 96
Otmice, pow. strzelecki → Ottmütz, Kreis Gross Strehlitz nr 1666; s. 96
Otmuchów 1. Klein Vorwerk (część Otmuchowa), Kreis Grottkau nr 349; s. 139
Otoki, pow. prudnicki → Ottok, Kreis Neustadt nr 969; s. 136
Ozimek 1. Lasy (część Ozimka), pow. opolski → Hüttendorf, Kreis Oppeln nr 1211; s. 114
Pakosławice, pow. nyski → Bösdorf, Kreis Neisse nr 715; s. 140
Pakoszów, pow. oleski → Donnersmark, Kreis Rosenberg nr 1398-1401; s. 113, 136, 142
Paruszowice, pow. kluczborski → Baumgarten, Kreis Kreuzburg nr 445-447; s. 54
Pasięka (część Opola), pow. opolski → Wilhelmsthal, Kreis Oppeln nr 1338-1339; s. 92
Pasięki, pow. grodkowski → Weidich, Kreis Grottkau nr 431-433; s. 50, 130, 139
Pawłowice 1. Pawłowice, także Pawłowice Gorzowskie, pow. oleski → Nieder Paulsdorf, Kreis Rosenberg nr 1487-1492; s. 93, 142-143; 2. Nowy Dupin (część Pawłowic), pow. oleski → Neu Dupin, Kreis Rosenberg nr 1480; s. 49, 142
Pawłowice Gorzowskie, także Pawłowice, pow. oleski → Nieder Paulsdorf, Kreis Rosenberg nr 1487-1492; s. 93, 142-143
Pawłowiczki, pow. kozielski → Gnadenfeld, Kreis Cosel nr 47; Pawłowitzke, Kreis Cosel nr 123; s. 18, 119
Piątkowice 1. Jutrocice Górne (część Piątkowic), pow. nyski → Ober Jeutritz, Kreis Neisse nr 788; s. 134
Piechocice, pow. niemodliński → Piechotzütz, Kreis Falkenberg nr 229-230; s. 119
Pielgrzymów, pow. głubczycki → Pilgersdorf, Kreis Leobschütz nr 634-636; s. 54, 90
Pierzchowice, pow. kozielski → Pirchwitz, Kreis Cosel nr 125; s. 101
Pietna, pow. prudnicki → Pietna, Kreis Neustadt nr 970-971; s. 92
Pietrowice, pow. głubczycki → Peterwitz, Kreis Leobschütz nr 631-633; s. 97
Pilszcz, pow. głubczycki → Piltsch, Kreis Leobschütz nr 637-638; s. 90, 103
Piorunkowice, pow. prudnicki → Schweinsdorf, Kreis Neustadt nr 1022-1025; s. 49, 110
Piotrowa, pow. niemodliński → Petersdorf, Kreis Falkenberg nr 228; s. 54, 131
Piotrowice Nyskie, pow. nyski → Peterwitz, Kreis Neisse nr 790-791; s. 141
Piotrówka, pow. strzelecki → Petersgrätz, Kreis Gross Strehlitz nr 1667; s. 114
Pisarzowice, pow. prudnicki → Schreibersdorf, Kreis Neustadt nr 1018-1020, s. 49, 92
Pleśnica, pow. niemodliński → Plieschnitz, Kreis Falkenberg nr 231; s. 94
Płużnica Wielka, pow. strzelecki → Gross Pluschnitz, Kreis Gross Strehlitz nr 1610; s. 122
Poborszów, pow. kozielski → Poborschau, Kreis Cosel nr 126; s. 89
Pociękarb, pow. kozielski → Potzenkarb, Kreis Cosel nr 132; s. 96
Poczółków, pow. oleski → Poczolkau, także Poscholkau, Kreis Rosenberg nr 1498-1499; s. 118, 143
Podborzany, pow. strzelecki → Waldhäuser, Kreis Gross Strehlitz nr 1697; s. 114
Podlesie, pow. kozielski → Podlesch, Kreis Cosel nr 127; s. 89
Podlesie, pow. nyski → Schönwalde, Kreis Neisse nr 809; s. 141

Pogorzalka, pow. oleski → Hellewald, Kreis Rosenberg nr 1423; s. 49

Pogórze, pow. prudnicki → Pogosch, Kreis Neustadt nr 972-974; s. 95

Pokój, pow. opolski → Carlsruhe, Kreis Oppeln nr 1108; s. 134

Pokrzywna, pow. prudnicki → Wildgrund, Kreis Neustadt nr 1064-1065; s. 144

Pokrzywnica, pow. kozielski → Nesselwitz, Kreis Cosel nr 116-117; s. 89

Polanowice, pow. kluczborski → Polanowitz, Kreis Kreuzburg nr 497; s. 106

Polska Cerekiew, pow. kozielski → Polnisch Neukirch, także Gross Neukirch, Kreis Cosel nr 128-131; s. 126, 126

Polska Nowa Wieś, pow. opolski → Polnisch Neudorf, Kreis Oppeln nr 1284-1286; s. 90, 127, 143

Polski Świętów, pow. nyski → Polnisch Wette, także Alt Wette, Kreis Neisse nr 792-794; s. 50, 117

Pomorzowice, pow. głubczycki → Pommerswitz, Kreis Leobschütz nr 639-640; s. 125

Pomorzowiczki, pow. głubczycki → Alt Wiendorf, Kreis Leobschütz nr 532-533; s. 112

Popielów, pow. opolski → Alt Poppelau, Kreis Oppeln nr 1085-1088; s. 100

Popielów-Kolonia, pow. opolski → Poppelau Colonie, także Poppelau Kolonie, Kreis Oppeln nr 1287; s. 92

Poręba, pow. strzelecki → Poremba, Kreis Gross Strehlitz nr 1668-1669; s. 108

Posucice, pow. głubczycki → Possnitz, Kreis Leobschütz nr 641-643; s. 54, 91

Poznowice, pow. strzelecki → Posnowitz, Kreis Gross Strehlitz nr 1670; s. 93

Półwieś (część Opola), pow. opolski → Halbendorf, Kreis Oppeln nr 1203-1205; s. 109

Prądy, pow. niemodliński → Brande, Kreis Falkenberg nr 174; s. 102

Prężyna, pow. prudnicki → Gross Pramsen, Kreis Neustadt nr 895-896; s. 97

Prężynka, pow. prudnicki → Klein Pramsen, Kreis Neustadt nr 908-910; s. 131

Proślice, pow. kluczborski → Proschlitz, Kreis Kreuzburg nr 502; s. 55, 110

Prusinowice, pow. nyski → Waltdorf, Kreis Neisse nr 822; s. 91

Prusków, pow. oleski → Pruskau, Kreis Rosenberg nr 1500; s. 143

Przechód, pow. prudnicki → Psychod, Kreis Neustadt nr 982-983; s. 49, 51, 95

Przedborowice, pow. kozielski → Przeborowitz, Kreis Cosel nr 133; s. 96

Przewóz, pow. kozielski → Przewos, Kreis Cosel nr 134-135; s. 123

Przybkowice, pow. kluczborski → Prittwitz, Kreis Kreuzburg nr 500-501; s. 48, 102

Przydroże Małe, pow. niemodliński → Klein Schnellendorf, Kreis Falkenberg nr 212; s. 54, 133

Przysiecz, pow. opolski → Przyschetz, Kreis Oppeln nr 1288-1289; s. 100

Przywory, pow. opolski → Przywor, Kreis Oppeln nr 1290-1292; s. 123

Psurów, pow. oleski → Psurow, Kreis Rosenberg nr 1501-1503; s. 93, 143

Puszyna, pow. niemodliński → Puschine, Kreis Falkenberg nr 236; s. 102

Racławice Śląskie, pow. prudnicki → Deutsch Rasselwitz, Kreis Neustadt nr 857-860; s. 49, 53, 91

Racławiczki, pow. prudnicki → Polnisch Rasselwitz, Kreis Neustadt nr 981; s. 95

Radawie, pow. oleski → Radau, Kreis Rosenberg nr 1504-1506; s. 106, 136

Radłów, pow. oleski → Radlau, Kreis Rosenberg nr 1507-1508; s. 112, 143

Radomierowice, pow. opolski → Plümkenau, Kreis Oppeln nr 1281-1282; s. 100

Radostynia, pow. prudnicki → Radstein, Kreis Neustadt nr 984; s. 106

Radoszowice, pow. niemodliński → Raschwitz, Kreis Falkenberg nr 238; s. 54, 105

Radoszowy, pow. kozielski → Radoschau, Kreis Cosel nr 136; s. 112

Radynia, pow. głubczycki → Raden, Kreis Leobschütz nr 644-646; s. 112, 140

Radziejów, pow. kozielski → Juliusburg, Kreis Cosel nr 72; s. 123

Radzikowice, pow. nyski → Stephansdorf, Kreis Neisse nr 815-818; s. 50, 96, 141

Raków, pow. głubczycki → Rakau, Kreis Leobschütz nr 647; s. 112

Raszowa, pow. kozielski → Raschowa, Kreis Cosel nr 137; s. 89

Raszowa, pow. opolski → Raschau, Kreis Oppeln nr 1293-1294; s. 92, 109

Ratnowice, pow. nyski → Rathmannsdorf, Kreis Neisse nr 797-798; s. 91, 141

Rączka, pow. niemodliński → Ranisch, Kreis Falkenberg nr 237; s. 131

Reńska Wieś, pow. kozielski → Reinschdorf, Kreis Cosel nr 138-139; s. 93

Reńska Wieś, pow. nyski → Reinschdorf, Kreis Neisse nr 800; s. 141

Rogi, pow. kozielski (część Koźła) → Rogau, Kreis Cosel nr 140; s. 105

Rogi, pow. niemodliński → Rogau, Kreis Falkenberg nr 241; s. 54, 118

Rogożany, pow. głubczycki → Rosen, Kreis Leobschütz nr 653; s. 112

Rogów, pow. grodkowski → Rogau, Kreis Grottkau nr 401-403; s. 117, 139

Rogów Opolski, pow. opolski → Rogau, Kreis Oppeln nr 1295-1296; s. 120, 143

Rokicie, pow. kozielski → Rokitsch, Kreis Cosel nr 141-143; s. 109, 109

Rostkowice, pow. prudnicki → Rosenberg, Kreis Neustadt nr 993-995; s. 131

Roszkowice, pow. kluczborski → Roschkowitz, Kreis Kreuzburg nr 505-507; s. 55, 117

Roszkowice, pow. niemodliński → Rossdorf, Kreis Falkenberg nr 242; s. 54, 133

Roszowice, pow. kozielski → Roschowitzdorf, Kreis Cosel nr 144; s. 117

Rozkochów, pow. prudnicki → Rosnochau, Kreis Neustadt nr 996; s. 134

Rozmierka, pow. strzelecki → Rosmierka, Kreis Gross Strehlitz nr 1671; s. 134

Rozmierz, pow. strzelecki → Rosmierz, Kreis Gross Strehlitz nr 1672; s. 108

Rozumice, pow. głubczycki → Rösnitz, Kreis Leobschütz nr 651-652; s. 112

Rozwadza, pow. strzelecki → Roswadze, Kreis Gross Strehlitz nr 1674-1676; s. 118

Roźniatów, pow. strzelecki → Rosniontau, Kreis Gross Strehlitz nr 1673; s. 103

Roźnów, pow. kluczborski → Nieder Rosen, Kreis Kreuzburg nr 494; s. 48, 55, 112

Roźnów Górny, pow. kluczborski → Ober Rosen, Kreis Kreuzburg nr 496; s. 55, 112

Równie, pow. głubczycki → Roben, Kreis Leobschütz nr 648-650; s. 54, 112

Rudziczka, pow. prudnicki → Riegersdorf, Kreis Neustadt nr 988-989; s. 134

Rusinowice, pow. grodkowski → Reisendorf, Kreis Grottkau nr 397-398; s. 97, 139

Rusocin, pow. nyski → Riemertsheide, Kreis Neisse nr 803; s. 117

Rutki, pow. niemodliński → Rautke, Kreis Falkenberg nr 239-240; s. 106

Rybarze, pow. kozielski (część Koźła) → Fischerei, Kreis Cosel nr 41-43; s. 49, 51, 105, 105, 111

Rynarcice, pow. nyski → Rennersdorf, Kreis Neisse nr 801-802; s. 123, 141

Rysiówice, pow. grodkowski → Reisewitz, Kreis Grottkau nr 399-400; s. 94, 139

Rzeczyce, pow. kozielski → Rzetitz, Kreis Cosel nr 145-146; s. 101

Rzepcze, pow. prudnicki → Repsch, Kreis Neustadt nr 986-987; s. 49, 92

Rzędów, pow. opolski → Friedrichsfelde, Kreis Oppeln nr 1172; s. 100

Rzędziwojowice, pow. niemodliński → Geppersdorf, Kreis Falkenberg nr 186; s. 54, 105

Rzymiany, pow. nyski → Reimen, Kreis Neisse nr 799; s. 141

Rzymkowice, pow. prudnicki → Ringwitz, Kreis Neustadt nr 990-992; s. 97

Sarnowice, pow. grodkowski → Sarlowitz, Kreis Grottkau nr 404-406; s. 50, 130, 139

Sarnów, pow. kluczborski → Sarnau, Kreis Kreuzburg nr 508; s. 55, 90

Sarny Małe, pow. niemodliński → Klein Sarne, Kreis Falkenberg nr 211; s. 54, 89-90

Schodnia, pow. opolski → Schodnia, Kreis Oppeln nr 1309-1311; s. 100

Sidzina, pow. grodkowski → Hennersdorf, Kreis Grottkau nr 330-332; s. 138

Siedlec, pow. grodkowski → Zedlitz, Kreis Grottkau nr 440-441; s. 90, 139

Siedlec, pow. strzelecki → Schedlitz, Kreis Gross Strehlitz nr 1683; s. 131

Siedlice, pow. opolski → Seidlitz, Kreis Oppeln nr 1318; s. 92

Siedliska, pow. niemodliński → Schedlisce, Kreis Falkenberg nr 249; s. 94

Siedliska, pow. oleski → Frei Pipa, Kreis Rosenberg nr 1409-1410; s. 106, 142

Sieronowice, pow. strzelecki → Schironowitz, Kreis Gross Strehlitz nr 1687-1689; s. 102-103

Sierosławice, pow. kluczborski → Schirosławitz, Kreis Kreuzburg nr 509-510; s. 55, 120

Siostrzechowice, pow. nyski → Grunau, Kreis Neisse nr 734; s. 140

Siodlary, pow. grodkowski → Satteldorf, Kreis Grottkau nr 407; s. 139

Siołkowice-Kolonia, pow. opolski → Schalkowitz Kolonie, Kreis Oppeln nr 1308; s. 100

Skalągi, pow. kluczborski → Skalung, Kreis Kreuzburg nr 523; s. 55, 118

Skarbiszowice, pow. niemodliński → Seifersdorf, Kreis Falkenberg nr 259-260; s. 89-90

Skarbiszów, pow. niemodliński → Karbischau, Kreis Falkenberg nr 205-206; s. 94

Skorków, pow. oleski → Skorkau, Kreis Rosenberg nr 1524-1525; s. 93, 143

Skorków i Gronowice, pow. oleski → Skorkau Grunowitz, Kreis Rosenberg nr 1526-1527; s. 54, 105

Skorogoszcz, pow. niemodliński → Schurgast Schloss, Kreis Falkenberg nr 258; s. 48, 109

Skoroszyce, pow. grodkowski → Friedewalde, Kreis Grottkau nr 296-301; s. 50, 118, 128, 138

Skrońsko 1. Skrońsko, pow. oleski →

Skronskau, Kreis Rosenberg nr 1528-1529; s. 93, 109, 143; 2. Zarzyska (część Skrońska), pow. oleski → Zarzysk, Kreis Rosenberg nr 1572-1573; s. 109, 109, 143

Skrzypiec, pow. prudnicki → Kreiwitz, Kreis Neustadt nr 923-925; s. 49, 50-51, 91

Stawice (część Opola), pow. opolski → Slawitz, Kreis Oppeln nr 1319-1320; s. 131

Sławięcice 1. Sławięcice, pow. kozielski → Slawentzitz, Kreis Cosel nr 150-151; s. 93, 138; 2. Sławięcice, pow. kozielski → Slawentzitz Colonie, Kreis Cosel nr 152; s. 138

Sławniowice, pow. nyski → Gross Kunzendorf, Kreis Neisse nr 731; s. 140

Sławosów, pow. głubczycki → Amaliengrund, Kreis Leobschütz nr 534-537; s. 110, 136, 139

Słoków, pow. prudnicki → Schlogwitz, Kreis Neustadt nr 1003; s. 95

Smardy, pow. kluczborski → Schmartdt, Kreis Kreuzburg nr 513-518; s. 55, 94, 120, 144

Smolice, pow. nyski → Schmolitz, Kreis Neisse nr 808; s. 141

Sokolniki, pow. niemodliński → Sokollnik, Kreis Falkenberg nr 261; s. 131

Solec, pow. prudnicki → Altzülz, Kreis Neustadt nr 839-840; s. 91, 144

Sowczyce, pow. oleski → Schoffschütz, Kreis Rosenberg nr 1513-1515; s. 93, 136

Sowin, pow. niemodliński → Sabine, Kreis Falkenberg nr 243; s. 89

Spórok, pow. opolski → Carmerau, także Karmerau, Kreis Oppeln nr 1109-1110; s. 120

Spórok, pow. strzelecki → Carmerau, także Karmerau, Kreis Gross Strehlitz nr 1588; s. 110

Sprzęcice, pow. strzelecki → Sprentschütz, Kreis Gross Strehlitz nr 1690-1691; s. 96, 103

Staniszczce Małe, pow. strzelecki → Klein Stanisch, Kreis Gross Strehlitz nr 1631; s. 18, 102

Staniszczce Wielkie, pow. strzelecki → Gross Stanisch, Kreis Gross Strehlitz nr 1611; s. 108

Stara Jamka, pow. niemodliński → Polnisch Jamke, Kreis Falkenberg nr 232-233; s. 105

Stara Kuźnia, pow. kozielski → Klein Althammer, Kreis Cosel nr 78; s. 101

Stara Wieś, pow. głubczycki → Neu Wiendorf, Kreis Leobschütz nr 627; s. 112

Stare Budkowice, pow. opolski → Alt Budkowitz, Kreis Oppeln nr 1083-1084; s. 92

Stare Czaple, pow. kluczborski → Alt Tschapel, Kreis Kreuzburg nr 442; s. 139

Stare Karmonki, pow. oleski → Alt Karmunkau, Kreis Rosenberg nr 1364; s. 142

Stare Kotkowice, pow. prudnicki → Alt Kuttendorf, Kreis Neustadt nr 832; s. 91

Stare Koźle, pow. kozielski → Alt Cosel, Kreis Cosel nr 1; s. 111

Stare Miasto (część Białej), pow. prudnicki → Altstadt, Kreis Neustadt nr 833-838; s. 49, 51, 53, 95, 136, 144

Stare Olesno, pow. oleski → Alt Rosenberg, Kreis Rosenberg nr 1367-1370; s. 101

Stare Więckowice (część Gorzowa Śląskiego), pow. oleski → Wienskowitz, Kreis Rosenberg nr 1561-1562; s. 105

Starowice, pow. grodkowski → Starrwitz, Kreis Grottkau nr 417; s. 134

Starowice Dolne, pow. grodkowski → Honigsdorf, Kreis Grottkau nr 336; s. 134

Stary Grodków, pow. grodkowski → Alt Grottkau, Kreis Grottkau nr 281-284; s. 90, 138

Stary Las, pow. nyski → Altwalde, Kreis Neisse nr 702-703; s. 140

Stary Paczków, pow. nyski → Alt Patschkau, Kreis Neisse nr 697-698; s. 103, 140

Stary Ujazd, pow. strzelecki → Alt Ujest, Kreis Gross Strehlitz nr 1578; s. 98

Stęblów, pow. kozielski → Stöblau, Kreis Cosel nr 153; s. 89

Stęblów, pow. prudnicki → Stöblau, Kreis Neustadt nr 1040-1043; s. 110

Sternalice, pow. oleski → Sternalitz, Kreis Rosenberg nr 1531-1535; s. 26, 31, 32, 113-114, 143

Stradunia, pow. opolski → Straduna, Kreis Oppeln nr 1322-1324; s. 98, 127

Stroboice, pow. nyski → Struwitz, Kreis Neisse nr 819; s. 141

Stroszowice, pow. niemodliński → Stroschwitz, Kreis Falkenberg nr 268-270; s. 49, 54, 102

Strzelce Opolskie 1. Adamowice (część Strzelec Opolskich), pow. strzelecki → Adamowitz, Kreis Gross Strehlitz nr 1577; s. 98; 2. Mokre Łany (część Strzelec Opolskich), pow. strzelecki → Mokolohna, Kreis Gross Strehlitz nr 1648; s. 98; 3. Nowa Wieś (część Strzelec Opolskich), pow. strzelecki → Neudorf, Kreis Gross Strehlitz nr 1649; s. 114; 4. Suche Łany (część Strzelec Opolskich), pow. strzelecki → Sucholohna, Kreis Gross Strehlitz nr 1695; s. 96

Studzienica, pow. głubczycki → Kaltenhausen, Kreis Leobschütz nr 594; s. 110

Sucha, pow. strzelecki → Suchau, Kreis Gross Strehlitz nr 1694; s. 98

Sucha Psina, pow. głubczycki → Zauchwitz, Kreis Leobschütz nr 692-694; s. 54, 126

Suche Łany (część Strzelec Opolskich), pow. strzelecki → Sucholohna, Kreis Gross Strehlitz nr 1695; s. 96

Suchy Bór, pow. opolski → Derschau, Kreis Oppeln nr 1148-1150; s. 100

Sukowice, pow. kozielski → Suckowitz, Kreis Cosel nr 154-155; s. 93

Sułków, pow. głubczycki → Zülkowitz, Kreis Leobschütz nr 695-696; s. 128

Suszkowice, pow. grodkowski → Tschauchwitz, Kreis Grottkau nr 421-422; s. 139

Szadurczyce, pow. niemodliński → Schaderwitz, Kreis Falkenberg nr 244-245; s. 118, 138

Szczedrzyk, pow. opolski → Szczedzik, Kreis Oppeln nr 1312-1315; s. 92

Szczepanek, pow. strzelecki → Stephanshain, Kreis Gross Strehlitz nr 1692; s. 49, 110

Szczepanowice, pow. niemodliński → Scheppanowitz, Kreis Falkenberg nr 250; s. 54, 133

Szczepanowice (część Opola), pow. opolski → Sczepanowitz, Kreis Oppeln nr 1316-1317; s. 100, 143

Szczyty, pow. kozielski → Tscheidt, Kreis Cosel nr 158; s. 101

Szklary, pow. grodkowski → Gläsendorf, Kreis Grottkau nr 310-312; s. 50, 90, 138

Szonowice, pow. prudnicki → Schönowitz, Kreis Neustadt nr 1014-1017; s. 48, 92, 136

Szonów, pow. głubczycki → Schönau, Kreis Leobschütz nr 663-664; s. 91

Szumirad, pow. oleski → Sausenberg, Kreis Rosenberg nr 1509-1510; s. 101, 143

Szybowice, pow. prudnicki → Schnellewalde, Kreis Neustadt nr 1009-1013; s. 49-51, 102, 144

Szydłowiec Śląski, pow. niemodliński → Schedlau, Kreis Falkenberg nr 246-248; s. 49, 54, 119

Szydłów, pow. niemodliński → Schiedlow, Kreis Falkenberg nr 253-254; s. 102

Szymiszów, pow. strzelecki → Schimischow, Kreis Gross Strehlitz nr 1684-1686; s. 93

Szymonków, pow. kluczborski → Simmenau, Kreis Kreuzburg nr 521-522; s. 55, 118

Ściborowice, pow. prudnicki → Stiebendorf, Kreis Neustadt nr 1039; s. 110

Ściborzycze Małe, pow. głubczycki → Steubendorf, Kreis Leobschütz nr 671-672; s. 91

Ściborzycze Wielkie, pow. głubczycki → Steuberwitz, Kreis Leobschütz nr 673; s. 91

Ścigów, pow. prudnicki → Schiegau, Kreis Neustadt nr 1002; s. 105

Ścinawa Nyska, pow. nyski → Steinsdorf, Kreis Neisse nr 814

Ścinawa-Wieś, pow. prudnicki → Steinau Dorf, Kreis Neustadt nr 1038; s. 120

Śliwice, pow. nyski → Schleibitz, Kreis Neisse nr 805-806; s. 141

Śmicz, pow. prudnicki → Schmitsch, Kreis Neustadt nr 1005-1008; s. 50, 102

Śmiłowice, pow. nyski → Schmelzdorf, Kreis Neisse nr 807; s. 141

Świercze, pow. oleski → Schönwald, Kreis Rosenberg nr 1517-1519; s. 101, 112, 143

Świerkle, pow. opolski → Horst, Kreis Oppeln nr 1209-1210; s. 134

Święciny, pow. opolski → Neuwedel, Kreis Oppeln nr 1277-1278; s. 95

Tarnica, pow. niemodliński → Tarnitze, Kreis Falkenberg nr 271; s. 54, 89-90

Tarnkowa, pow. głubczycki → Trenkau, Kreis Leobschütz nr 680; s. 110

Tarnów Grodkowski, pow. grodkowski → Tharnau, Kreis Grottkau nr 418-420; s. 139

Tarnów Opolski, pow. opolski → Tarnau, Kreis Oppeln nr 1326-1327; s. 134

Thustomosty, pow. głubczycki → Stolzmitz, Kreis Leobschütz nr 674-676; s. 54, 126

Thustoręby, pow. niemodliński → Kirchberg, Kreis Falkenberg nr 207-208; s. 54, 94

Tomice, pow. głubczycki → Thomnitz, Kreis Leobschütz nr 678-679; s. 91

Trawniki, pow. kozielski → Trawnig, Kreis Cosel nr 157; s. 94

Trzebina, pow. prudnicki → Kunzendorf, Kreis Neustadt nr 935-938; s. 50-51, 125

Trzebiszyn, pow. oleski → Trebitschin, także Trzebitschin, Kreis Rosenberg nr 1542-1543; s. 93, 143

Trzeboszowice, pow. nyski → Schwammelwitz, Kreis Neisse nr 810-811; s. 91, 141

Tułowice, pow. niemodliński → Tillowitz, Kreis Falkenberg nr 272-273; s. 109

Tuły, pow. oleski → Thule, Kreis Rosenberg nr 1539-1540; s. 105, 105, 143

Turawa, pow. opolski → Turawa, Kreis Oppeln nr 1332; s. 109

Turków, pow. głubczycki → Turkau, Kreis Leobschütz nr 683-684; s. 140

Turza, pow. oleski → Thursy, Kreis Rosenberg nr 1541; s. 105, 105

Twardawa, pow. prudnicki → Twardawa, Kreis Neustadt nr 1044-1045; s. 106

Uciechowice, pow. głubczycki → Auchwitz, Kreis Leobschütz nr 538-539; s. 90, 139

Ucieszków, pow. kozielski → Autischkau, Kreis Cosel nr 2-4; s. 126, 138

Ujeździec, pow. nyski → Gesess, Kreis Neisse nr 725; s. 140

Ulanowice, pow. grodkowski → Ullersdorf, Kreis Grottkau nr 426-429; s. 106, 139

Ulianówka, pow. niemodliński → Julienthal, Kreis Falkenberg nr 204; s. 48, 102

Ulrychów, pow. kluczborski → Ullrichsdorf, Kreis Kreuzburg nr 524; s. 48, 134

Unieszów, pow. kluczborski → Berthelschütz, Kreis Kreuzburg nr 448; s. 139

Unikowice, pow. nyski → Heinzendorf, Kreis Neisse nr 745-746; s. 140

Urbanowice, pow. kozielski → Urbanowitz, Kreis Cosel nr 159; s. 138

Uszyce, pow. oleski → Uschütz, Kreis Rosenberg nr 1545-1547; s. 133, 143

Utrata, pow. strzelecki → Zauche, Kreis Gross Strehlitz nr 1703; s. 49, 105

Wachowice, pow. oleski → Wachowitz, Kreis Rosenberg nr 1550-1551; s. 110, 143

Wachów, pow. oleski → Wachow, Kreis Rosenberg nr 1548-1549; s. 93, 105, 143

Walce, pow. prudnicki → Walzen, Kreis Neustadt nr 1049-1051; s. 92, 122, 136

Walidrogi, pow. opolski → Schulenburg, Kreis Oppeln nr 1312; s. 100

Warmatowice, pow. strzelecki → Warmuntowitz, Kreis Gross Strehlitz nr 1698-1699; s. 103

Warmuntowice, pow. kozielski → Warmunthau, Kreis Cosel nr 161-162; s. 96

Wasilowice, pow. prudnicki → Waschelwitz, Kreis Neustadt nr 1052-1054; s. 50, 95

Wawelno, pow. opolski → Bowallno, Kreis Oppeln nr 1103-1105; s. 123

Wąsice, pow. kluczborski → Alt Wundschütz, Kreis Kreuzburg nr 443; s. 112

Wesele, pow. niemodliński → Weschelle, Kreis Falkenberg nr 276; s. 133

Wędrynia, pow. oleski → Wendrin, Kreis Rosenberg nr 1555-1558; s. 97, 143

Węgry, pow. opolski → Wengern, Kreis Oppeln nr 1335-1336; s. 70, 100

Węża, pow. nyski → Prockendorf, Kreis Neisse nr 795-796; s. 141

Wichrów, pow. oleski → Wichrau, Kreis Rosenberg nr 1559-1560; s. 132, 136

Wiechowice, pow. głubczycki → Wehowitz, Kreis Leobschütz nr 690; s. 94

Wielkie Łąki, pow. niemodliński → Hillersdorf, Kreis Falkenberg nr 201; s. 138

Wielmierzowice, pow. kozielski → Wielmirzowitz, Kreis Cosel nr 165-166; s. 101, 105

Wielochów (od 1996 Łanów), pow. grodkowski → Schönheide, Kreis Grottkau nr 408; s. 139

Wierchlesie, pow. strzelecki → Wierschlesche, Kreis Gross Strehlitz nr 1700; s. 118

Wierzbita Dolna, pow. kluczborski → Deutsch Würbitz, Kreis Kreuzburg nr 459-460; s. 54, 117

Wierzbita Górna, pow. kluczborski → Polnisch Würbitz, Kreis Kreuzburg nr 498-499; 102

Wierzbie, pow. niemodliński → Wiersbel, Kreis Falkenberg nr 277-278; s. 54, 112

Wierzbiec, pow. prudnicki → Wackenau, Kreis Neustadt nr 1046-1048; s. 102

Wierzbięcice, pow. nyski → Oppersdorf, Kreis Neisse nr 789; s. 141

Wierzchno, pow. nyski → Würben, Kreis Neisse nr 828; s. 131

Wierzch, pow. prudnicki → Deutsch Müllmen, Kreis Neustadt nr 852-854; s. 49, 108

Wierzchy, pow. oleski → Wierschy, Kreis Rosenberg nr 1563; s. 97

Większyce, pow. kozielski → Wiegschütz, Kreis Cosel nr 163-164; s. 94

Wilamowa, pow. nyski → Alt Wilmsdorf, Kreis Neisse nr 699-701; s. 50, 131

Wilamowice Nyskie, pow. nyski → Winsdorf, Kreis Neisse nr 826; s. 141

Wilemowice, pow. grodkowski → Schützendorf, Kreis Grottkau nr 409-411; s. 130, 139

Wilków, pow. prudnicki → Wilkau, Kreis Neustadt nr 1060-1063; s. 50, 114

Winiary (część Głogówka), pow. prudnicki → Weingasse, Kreis Neustadt nr 1055-1056; s. 114

Winów (część Opola), pow. opolski → Winau, Kreis Oppeln nr 1340-1341; s. 50, 114

Witosławice, pow. kozielski → Witoslawitz, Kreis Cosel nr 167-168; s. 89

Włodary, pow. nyski → Volkmansdorf, Kreis Neisse nr 821; s. 141

Włodzienin, pow. głubczycki → Bladen, Kreis Leobschütz nr 550-551; s. 90, 105

Włostowa, pow. niemodliński → Woistrasch, Kreis Falkenberg nr 279-280; s. 105-106

Włóczno, pow. prudnicki → Achthuben, Kreis Neustadt nr 829-831; s. 49, 51, 91

Włókna, także Włókno, pow. prudnicki → Siebenhuben, Kreis Neustadt nr 1032-1034; s. 49-50, 85, 92

Wojciechów, pow. oleski → Albrechtsdorf, Kreis Rosenberg nr 1361-1363; s. 97, 109, 142

Wojnowice, pow. głubczycki → Wanowitz, Kreis Leobschütz nr 687-689; s. 131

Wojślawice, pow. kluczborski → Woislawitz, Kreis Kreuzburg nr 528; s. 55, 117

Wolęcin, pow. oleski → Wollentschin, Kreis Rosenberg nr 1564-1567; s. 113, 143

Wolne Wójtostwo Leśnica (część Leśnicy), pow. strzelecki → Frei Vogtei Leschnitz, Kreis Gross Strehlitz nr 1599; s. 93

Wódka, pow. głubczycki → Hochkretscham, Kreis Leobschütz nr 582-583; s. 90

Wójcice, pow. grodkowski → Woitz, Kreis Grottkau nr 434-438; s. 50, 97, 130, 139

Wójtowa Wieś, pow. opolski → Vogtsdorf, Kreis Oppeln nr 1333-1334; s. 92

Wójtowice, pow. grodkowski → Voigtsdorf, Kreis Grottkau nr 430; s. 139

Wronin, pow. kozielski → Wronin, Kreis Cosel nr 169-170; s. 112

Wróblin (część Opola), pow. opolski → Frauendorf, Kreis Oppeln nr 1170-1171; s. 95

Wróblin, pow. prudnicki → Fröbel, Kreis Neustadt nr 886-888; s. 49, 91

Wrzoski (część Opola), pow. opolski → Wreske, Kreis Oppeln nr 1342-1343; s. 144

Wyblyszczów, pow. opolski → Wilhelmsberg, Kreis Oppeln nr 1337; s. 49, 100

Wydwowice, pow. niemodliński → Weiderwitz, Kreis Falkenberg nr 274; s. 102

Wygon, pow. prudnicki → Reitersdorf, Kreis Neustadt nr 985; s. 113

Wyrebinny, pow. niemodliński → Ferdinandshof, Kreis Falkenberg nr 183-184; s. 48, 96, 123

Wysoka, pow. oleski → Wyssoka, Kreis Rosenberg nr 1568-1571; s. 49, 108, 143

Wysoka, pow. strzelecki → Wyssoka, Kreis Gross Strehlitz nr 1701; s. 108

Wysoka-Kolonia, pow. strzelecki → Wyssoka Colonie, Kreis Gross Strehlitz nr 1702; s. 98

Wyszków Śląski, pow. nyski → Wischke, Kreis Neisse nr 827; s. 141

Zabierzów, pow. prudnicki → Zabierzau, Kreis Neustadt nr 1066-1067; s. 122

Zagwiździe, pow. opolski → Friedrichsthal, Kreis Oppeln nr 1175-1176; s. 106

Zakrzów, pow. kozielski → Sacrau, Kreis Cosel nr 149; s. 89

Zakrzów, pow. strzelecki → Sacrau, także Sakrau, Kreis Gross Strehlitz nr 1677; s. 118

Zakrzów (część Opola), pow. opolski → Königlich Sakrau, Kreis Oppeln nr 1234-1235; s. 92

Zakrzów Turawski, pow. opolski → Sacrau Turawa, Kreis Oppeln nr 1302-1303; s. 98

Zakrzów Turawski – Kolonia, pow. opolski → Sacrau Turawa Colonie, Kreis Oppeln nr 1304; s. 134

Zalesie Śląskie, pow. strzelecki → Salesche, Kreis Gross Strehlitz nr 1678; s. 108

Zarzyska (część Skrońska), pow. oleski → Zarzisk, Kreis Rosenberg nr 1572-1573; s. 109, 109, 143

Zawada, pow. niemodliński → Sowade, Kreis Falkenberg nr 265; s. 105

Zawada, pow. opolski → Sowade, Kreis Oppeln nr 1321; s. 100

Zawada, pow. prudnicki → Zowade, Kreis Neustadt nr 1080-1081; s. 131

Zawada-Golczowice, pow. prudnicki → Zowade-Golschowitz, Kreis Neustadt nr 1078-1079; s. 131

Zawadzkie, pow. strzelecki → Zawadzki, Kreis Gross Strehlitz nr 1704; s. 18, 144

Zawiszyce, pow. głubczycki → Sabschütz, Kreis Leobschütz nr 654-657; s. 140

Zawiść, pow. opolski → Zawisc, Kreis Oppeln nr 1344-1345; s. 123

Zbychowice, pow. prudnicki → Carlshof-Seherrswald, także Carlshof-Seherrswald, Kreis Neustadt nr 851; s. 48, 144

Zdziechowice, pow. oleski → Seichwitz, Kreis Rosenberg nr 1523; s. 136

Zdziechowice Górne, pow. oleski → Ober Seichwitz, Kreis Rosenberg nr 1493-1494; s. 127

Zdziechowice Środkowe, pow. oleski → Mittel Seichwitz, Kreis Rosenberg nr 1477; s. 92

Zdzieszowice, pow. strzelecki → Deschowitz, Kreis Gross Strehlitz nr 1595-1596; s. 122

Zębowice, pow. oleski → Zembowitz, Kreis Rosenberg nr 1574-1576; s. 49, 118, 143

Zielina, pow. prudnicki → Zellin, Kreis Neustadt nr 1072-1075; s. 97, 97, 102

Zimna Wódka, pow. strzelecki → Kaltwasser, Kreis Gross Strehlitz nr 1626-1627; s. 114

Zimnice Małe, pow. opolski → Klein Schimnitz, Kreis Oppeln nr 1224; s. 109

Zimnice Wielkie, pow. opolski → Gross Schimnitz, Kreis Oppeln nr 1197-1198; s. 95

Złotniki, pow. opolski → Zlattnik, Kreis Oppeln nr 1350-1352; s. 49, 53

Złotogłowice, pow. nyski → Gross Neundorf, Kreis Neisse nr 732-733; s. 140

Zofiówka, pow. oleski → Sophienberg, Kreis Rosenberg nr 1530; s. 123

Zopowy, pow. głubczycki → Soppau, Kreis Leobschütz nr 668-670; s. 116

Zubrzyce, pow. głubczycki → Sauerwitz, Kreis Leobschütz nr 658; s. 91

Zurzyce, pow. grodkowski → Zauritz, Kreis Grottkau nr 439; s. 90

Zwanowice, pow. nyski → Schwandorf, Kreis Neisse nr 812-813; s. 141

Zwiastowice, pow. prudnicki → Schwesterwitz, Kreis Neustadt nr 1026-1027; s. 114

Żlinice, pow. opolski → Zlönitz, Kreis Oppeln nr 1353-1355; 49, 53, 95

Żabiniec, pow. oleski → Fabianswalde, Kreis Rosenberg nr 1404; s. 49, 113

Żabnik, pow. prudnicki → Ziabnik, Kreis Neustadt nr 1076-1077; s. 92

Żelazna, pow. grodkowski → Märzdorf, Kreis

Grottkau nr 376-377; s. 136, 139
Żelazna, pow. opolski → Żelasno, Kreis Oppeln nr 1347-1348; s. 100
Żerkowice, pow. opolski → Zirkowitz, Kreis Oppeln nr 1349; s. 100
Żędowice, pow. strzelecki → Sandowitz, Kreis Gross Strehlitz nr 1679-1681; s. 102
Żuzela, pow. opolski → Zuzella, Kreis Oppeln nr 1356-1357; s. 127
Żyrowa, pow. strzelecki → Zyrowa, Kreis Gross Strehlitz nr 1705-1706; s. 110
Żywocice, pow. opolski → Zywodczütz, Kreis Oppeln nr 1358-1360; s. 92

Indeks miejscowości (nazwy niemieckie)

Achthuben, Kreis Neustadt → Włóczno, pow. prudnicki nr 829-831; s. 49, 51, 53, 85, 91
Adamowicz, Kreis Gross Strehlitz → Adamowice (część Strzelec Opolskich), pow. strzelecki nr 1577; s. 98
Albrechtsdorf, Kreis Rosenberg → Wojciechów, pow. oleski nr 1361-1363; s. 53, 97, 109, 142
Alt Budkowitz, Kreis Oppeln → Stare Budkowice, pow. opolski nr 1083-1084; s. 92
Alt Cosel, Kreis Cosel → Stare Kozle, pow. kozielski nr 1; s. 111
Alt Grottkau, Kreis Grottkau → Stary Grodków, pow. grodkowski nr 281-284; s. 90, 138
Alt Karmunkau, Kreis Rosenberg → Stare Karmonki, pow. oleski nr 1364; s. 142
Alt Kielbaschin, Kreis Rosenberg → Kielbasin, pow. oleski nr 1365-1366; s. 112, 142
Alt Kuttendorf, Kreis Neustadt → Stare Kotkowice, pow. prudnicki nr 832; s. 91
Alt Patschkau, Kreis Neisse → Stary Paczków, pow. nyski nr 697-698; s. 103, 140
Alt Poppelau, Kreis Oppeln → Popielów, pow. oleski nr 1085-1088; s. 92
Alt Rosenberg, Kreis Rosenberg → Stare Olesno, pow. oleski nr 1367-1370; s. 101
Alt Tschapel, Kreis Kreuzburg → Stare Czaple, pow. kluczborski nr 442; s. 139
Alt Ujest, Kreis Gross Strehlitz → Stary Ujazd, pow. strzelecki nr 1578; s. 98
Alt Wette, także Polnisch Wette, Kreis Neisse → Polski Świętów, pow. nyski nr 792-794; s. 50, 117
Alt Wiendorf, Kreis Leobschütz → Pomorzowiczki, pow. głubczycki nr 532-533; s. 112
Alt Wilmsdorf, Kreis Neisse → Wilamowa, pow. nyski nr 699-701; s. 50, 131, 140
Alt Wundschtütz, Kreis Kreuzburg → Wąsice, pow. kluczborski nr 443; s. 112
Altwalde, Kreis Neisse → Stary Las, pow. nyski nr 702-703; s. 140
Altstadt, Kreis Neustadt → Stare Miasto (część Białej), pow. prudnicki nr 833-838; s. 49, 51, 95, 136, 144
Altzülz, Kreis Neustadt → Solec, pow. prudnicki nr 839-840; s. 91, 144
Amaliengrund, Kreis Leobschütz → Sławoszów, pow. głubczycki nr 534-537; s. 110, 136, 139

Annaberg, także Sankt Annaberg, Kreis Gross Strehlitz → Góra św. Anny, pow. strzelecki nr 1579; s. 108
Antonia, Kreis Oppeln → Antoniów, pow. opolski nr 1089; s. 100
Arnoldsdorf, Kreis Neisse → Jarnoltówek, pow. nyski nr 704; s. 140
Auchwitz, Kreis Leobschütz → Uciechowice, pow. głubczycki nr 538-539; s. 90, 139
Autischkau, Kreis Cosel → Ucieszków, pow. kozielski nr 2-4; s. 126, 138
Babitz, Kreis Leobschütz → Babice, pow. głubczycki nr 540-542; s. 110
Badewitz, Kreis Leobschütz → Bogdanowice, pow. głubczycki nr 543-545; s. 90
Balzarowitz, Kreis Gross Strehlitz → Balcarzowice, pow. strzelecki nr 1580; s. 134
Bankau, Kreis Kreuzburg → Bąków, pow. kluczborski nr 444; s. 54, 102
Basan, Kreis Rosenberg → Bażany, pow. oleski nr 1371-1374; s. 53, 93, 97, 136, 142
Baucke, Kreis Neisse → Buków, pow. nyski nr 705; s. 140
Baumgarten, Kreis Kreuzburg → Paruszowice, pow. kluczborski nr 445-447; s. 48, 54, 102
Bechau, Kreis Neisse → Biechów, pow. nyski nr 706-707; s. 131, 140
Beigwitz, Kreis Neisse → Bykowice, pow. nyski nr 708; s. 140
Bendawitz, Kreis Gross Strehlitz → Będowskie, pow. strzelecki nr 1581; s. 102
Berthelschütz, Kreis Kreuzburg → Unieszów, pow. kluczborski nr 448; s. 139
Berndau, Kreis Leobschütz → Biernatów, pow. głubczycki nr 546-548; s. 90, 139
Biadacz, Kreis Oppeln → Biadacz, pow. opolski nr 1090-1091; s. 123
Bielau, Kreis Neisse → Biała Nyska, pow. nyski nr 709; s. 140
Bielitz, Kreis Falkenberg → Bielice, pow. niemodliński nr 171-172; s. 117
Bierdzan, Kreis Oppeln → Bierdzany, pow. opolski nr 1092-1093; s. 92
Bieskau, Kreis Leobschütz → Bieszków (część Nowej Cerekwi), pow. głubczycki nr 549; s. 91
Biestrzinnik, Kreis Oppeln → Biestrzynnik, pow. opolski nr 1094-1095; s. 100
Birawa, Kreis Cosel → Bierawa, pow. kozielski nr 5-7; s. 49, 51, 88
Birken, Kreis Cosel zob. Brzezetz Birken, Kreis Cosel → Brzeźce, pow. kozielski nr 16-17; s. 101, 138
Birkowitz, Kreis Oppeln → Bierkowice, pow. opolski nr 1096-1097; s. 100
Bischof, Kreis Kreuzburg → Biskupice, pow. kluczborski nr 449-450; s. 94
Bischof, Kreis Rosenberg → Biskupice, pow. oleski nr 1375-1377; s. 113, 136, 142
Bischofswalde, Kreis Neisse → Biskupów, pow. nyski nr 710-711; s. 140
Bitschinitz, Kreis Cosel → Byczynica, pow. kozielski nr 8; s. 89
Bittendorf, Kreis Grottkau → Bednary, pow. grodkowski nr 285-287; s. 90, 138
Bladen, Kreis Leobschütz → Włodzienin, pow. głubczycki nr 550-551; s. 90
Blaschewitz, Kreis Neustadt → Błażejowice Dolne, pow. prudnicki nr 841; s. 134
Blazeowitz, Kreis Cosel → Błażejowice, pow. kozielski nr 9; s. 93
Bleischwitz, Kreis Leobschütz → Bliszczycze, pow. głubczycki nr 552-553; s. 127
Blotnitz, Kreis Gross Strehlitz → Błotnica Strzelecka, pow. strzelecki nr 1582-1583; s. 134

Blumenthal, Kreis Neisse → Kwiatków, pow. nyski nr 712; s. 140
Blumenthal, Kreis Oppeln → Krzywa Góra, pow. opolski nr 1098-1099; s. 95, 114
Boblowitz, Kreis Leobschütz → Boboluski, pow. głubczycki nr 554; s. 91
Bodland, Kreis Rosenberg → Bogacica, pow. oleski nr 1378-1381; s. 54, 97, 101, 132, 136
Boguschütz, Kreis Oppeln → Boguszyce, pow. opolski nr 1100; s. 95
Boitmannsdorf, Kreis Grottkau → Bogdanów, pow. grodkowski nr 288-289; s. 103, 138
Borek, Kreis Kreuzburg → Borek, pow. kluczborski nr 451; s. 112
Borislawitz, Kreis Cosel → Borzysławice, pow. kozielski nr 10-13; s. 101, 138
Boritsch, Kreis Gross Strehlitz → Borycz, pow. strzelecki nr 1584; s. 93
Borkendorf, Kreis Neisse → Burgrabice, pow. nyski nr 713-714; s. 140
Borkowitz, Kreis Rosenberg → Borkowice, pow. oleski nr 1382-1384; s. 54, 67-68, 101, 142
Borkwitz, Kreis Falkenberg → Borkowice, pow. niemodliński nr 173; s. 138
Boroschau, Kreis Rosenberg → Boroszów, pow. oleski nr 1385-1386; s. 101, 142
Borowian, Kreis Gross Strehlitz → Borowiany, pow. strzelecki nr 1585-1586; s. 102
Borrek, Kreis Oppeln → Borki (część Opola), pow. opolski nr 1101-1102; s. 100
Bösdorf, Kreis Neisse → Pakosławice, pow. nyski nr 715; s. 140
Botzanowitz, Kreis Rosenberg → Bodzanowice, pow. oleski nr 1387-1389; s. 101, 109, 142
Bowallno, Kreis Oppeln → Wawelno, pow. opolski nr 1103-1105; s. 123
Brande, Kreis Falkenberg → Prądy, pow. niemodliński nr 174; s. 102
Branitz, Kreis Leobschütz → Branice, pow. głubczycki nr 555-556; s. 91
Bratsch, Kreis Leobschütz → Braciszów, pow. głubczycki nr 557-558; s. 90
Bresina, Kreis Gross Strehlitz → Brzezina, pow. strzelecki nr 1587; s. 102
Bresinke, Kreis Kreuzburg → Brzezinka, pow. kluczborski nr 455; s. 54
Bresnitz, Kreis Neustadt → Brzeźnica, pow. prudnicki nr 842-843; s. 95
Brinitze, Kreis Kreuzburg → Brynica, pow. kluczborski nr 452; s. 117
Brinnitz, Kreis Oppeln → Brynica, pow. opolski nr 1106-1107; s. 134
Bronietz, Kreis Rosenberg → Broniec, pow. oleski nr 1390-1391; s. 116, 142
Broschtütz, Kreis Neustadt → Brożec, pow. prudnicki nr 844-846; s. 49, 97
Brune, Kreis Kreuzburg → Bruny, pow. kluczborski nr 453-454; s. 54, 112
Brzezetz, Kreis Cosel → Brzeźce, pow. kozielski nr 14-15; s. 96
Brzezetz Birken, Kreis Cosel → Brzeźce, pow. kozielski nr 16-17; s. 101, 138
Buchelsdorf, Kreis Neustadt → Niemysłowice, pow. prudnicki nr 847-850; s. 108
Buddenbrock, Kreis Kreuzburg → Brodnica, pow. kluczborski nr 456; s. 48, 134
Bürgsdorf, Kreis Kreuzburg → Brzezinka, pow. kluczborski nr 457; s. 54, 132
Burgstädtel, Kreis Leobschütz → Grodzie, pow. głubczycki nr 559-560; s. 48, 131, 139
Busow, Kreis Rosenberg → Budzów, pow. oleski nr 1392-1395; s. 101, 136, 141-142
Carlsberg, także Karlsberg, Kreis Rosenberg → Karlów, pow. oleski nr 1396; s. 49, 109

Carlsgrund, także Karlsgrund, Kreis Rosenberg → Nowa Bogacica, pow. oleski nr 1397; s. 53, 101

Carlshof-Seherrswald, także Karlshof-Seherrswald, Kreis Neustadt → Zbychowice, pow. prudnicki nr 851; s. 48, 144

Carlsruhe, Kreis Oppeln → Pokój, pow. opolski nr 1108; s. 134

Carmerau, także Karmerau, Kreis Gross Strehlitz → Spórok, pow. strzelecki nr 1588; s. 14, 120

Carmerau, także Karmerau, Kreis Oppeln → Spórok, pow. opolski nr 1109-1110; s. 14, 110

Centawa, Kreis Gross Strehlitz → Centawa, pow. strzelecki nr 1589; s. 106

Chmiellowitz, Kreis Oppeln → Chmielowice (część Opola), pow. opolski nr 1111-1112; s. 98

Chobie, Kreis Oppeln → Chobie, pow. opolski nr 1113; s. 100

Chorulla, Kreis Gross Strehlitz → Chorula, pow. strzelecki nr 1590-1591; s. 96

Chronstau, Kreis Oppeln → Chrzastowice, pow. opolski nr 1114-1116; s. 100

Chroszczinna, Kreis Oppeln → Chróścina, pow. opolski nr 1117-1120; s. 144

Chroszczütz, Kreis Oppeln → Chróścice, pow. opolski nr 1121-1122; s. 50, 106, 136

Chrost, Kreis Cosel → Chrósty, pow. kozielski nr 18

Chrzowitz, Kreis Oppeln → Chrzowice, pow. opolski nr 1123-1124; s. 100

Chrzumczütz, Kreis Oppeln → Chrzaszczyce, pow. opolski nr 1125-1126; s. 96

Colonie Friedrichsfelde, Kreis Falkenberg → Jemielin, pow. niemodliński nr 175; s. 48, 94

Colonnowska, także Kolonnowska, Kreis Gross Strehlitz → Kolonowskie, pow. strzelecki nr 1592-1593; s. 106

Comorno, Kreis Cosel → Komorno, pow. kozielski nr 19-21; s. 109

Comprachtschütz, Kreis Oppeln → Komprachcice, pow. opolski nr 1127-1130; s. 49, 53, 95

Costau, także Kostau, Kreis Kreuzburg → Kostów, pow. kluczborski nr 458; s. 54, 105

Creuzthal, także Kreuzthal, Kreis Oppeln → Krzyżowa Dolina, pow. opolski nr 1131-1132; s. 120

Czarnowan, Kreis Oppeln → Czarnowasy (część Opola), pow. opolski nr 1133-1134; s. 127

Czienskowitz, Kreis Cosel → Ciężkowice, pow. kozielski nr 23; s. 121

Czissek, Kreis Cosel → Cisek, pow. kozielski nr 24-26; s. 96

Czissowa, Kreis Cosel → Cisowa, pow. kozielski nr 27-28; s. 88, 138

Damasko, Kreis Leobschütz → Damasko (część Kazimierza w pow. prudnickim), pow. głubczycki nr 561; s. 139

Dambrau, Kreis Falkenberg → Dąbrowa, pow. niemodliński nr 176; s. 54, 112

Dammratsch, Kreis Oppeln → Domaradz, pow. opolski nr 1135-1136; s. 92

Dammratschhammer, Kreis Oppeln → Domaradzka Kuźnia, pow. opolski nr 1137-1139; s. 114

Danietz, Kreis Gross Strehlitz → Daniec, pow. strzelecki nr 1594; s. 93

Danietz, Kreis Oppeln → Daniec, pow. opolski nr 1140-1141; s. 92

Dembio, Kreis Oppeln → Dębie, pow. opolski nr 1142-1144; s. 114

Dembiohammer, Kreis Oppeln → Dębska Kuźnia, pow. opolski nr 1145-1147; s. 114

Dembowa, Kreis Cosel → Dębowa, pow. kozielski nr 29; s. 111

Derschau, Kreis Oppeln → Suchy Bór, pow. opolski nr 1148-1150; s. 100

Deschowitz, Kreis Gross Strehlitz → Zdieszowice, pow. strzelecki nr 1595-1596; s. 122

Deutsch Jamke, Kreis Falkenberg → Nowa Jamka, pow. niemodliński nr 177; s. 94

Deutsch Kamitz, Kreis Neisse → Kępnica, pow. nyski nr 716; s. 117

Deutsch Müllmen, Kreis Neustadt → Wierzch, pow. prudnicki nr 852-854; s. 49, 108

Deutsch Neukirch, Kreis Leobschütz → Nowa Cerekwia, pow. głubczycki nr 562; s. 108

Deutsch Probnitz, Kreis Neustadt → Nowy Browiniec, pow. prudnicki nr 855-856; s. 95

Deutsch Rasselwitz, Kreis Neustadt → Raclawice Śląskie, pow. prudnicki nr 857-860; s. 49, 53, 91

Deutsch Wette, Kreis Neisse → Nowy Świętów, pow. nyski nr 717; s. 140

Deutsch Würbitz, Kreis Kreuzburg → Wierzbica Dolna, pow. kluczborski nr 459-460; s. 54, 117

Dirschel, Kreis Leobschütz → Dzierżysław, pow. głubczycki nr 563-566; s. 120

Dirschelwitz, Kreis Neustadt → Dzierżysławice, pow. prudnicki nr 861-864; s. 49, 91

Dirschkowitz, Kreis Leobschütz → Dzierżkowice, pow. głubczycki nr 567-568; s. 90

Dittersdorf, Kreis Neustadt → Dytmarów, pow. prudnicki nr 865-867; s. 49, 53, 91

Dittmannsdorf, Kreis Neustadt → Mieszkowice, pow. prudnicki nr 868-873; s. 50, 125, 144

Dittmerau, Kreis Leobschütz → Dziećmarów, pow. głubczycki nr 569; s. 127

Dobersdorf, Kreis Leobschütz → Dobieszów, pow. głubczycki nr 570-571; s. 134

Dobersdorf, Kreis Neustadt → Dobieszowice, pow. prudnicki nr 874; s. 91

Dobischau, Kreis Cosel → Dobieszów, pow. kozielski nr 30-31; s. 134

Dobrau, Kreis Neustadt → Dobra, pow. prudnicki nr 875-876; s. 95, 144

Dobrosławitz, Kreis Cosel → Dobrosławice, pow. kozielski nr 32-33; s. 94

Dollendzin, Kreis Cosel → Dolędzin, pow. kozielski nr 34; s. 88

Dollna, Kreis Gross Strehlitz → Dolna, pow. strzelecki nr 1597; s. 108

Dombrowitz, Kreis Oppeln → Dąbrowice, pow. opolski nr 1151; s. 92

Dombrowka, Kreis Gross Strehlitz → Dąbrówka, pow. strzelecki nr 1598; s. 98

Dombrowka, Kreis Oppeln → Dąbrówka Górna, pow. opolski nr 1152-1153; s. 97, 143

Dometzko, Kreis Oppeln → Domecko, pow. opolski nr 1154-1155; s. 95

Donnersmark, Kreis Rosenberg → Pakoszów, pow. oleski nr 1398-1401; s. 113, 136, 142

Dorf Friedland, Kreis Falkenberg → Korfantów-Wieś, pow. niemodliński nr 178-179; s. 48, 54, 94

Dürr Arnsdorf, Kreis Neisse → Jarnoltów, pow. nyski nr 718; s. 140

Dürr Kunzendorf, Kreis Neisse → Konradów, pow. nyski nr 719; s. 140

Dzieskanstwo, Kreis Oppeln → Dziekaństwo, pow. opolski nr 1156-1157; s. 134

Dzielau, Kreis Cosel → Dzielawy, pow. kozielski nr 35-36; s. 88

Dzielnitz, Kreis Cosel → Dzielnica, pow. kozielski nr 37; s. 89

Dziergowitz, Kreis Cosel → Dziergowice, pow. kozielski nr 38-40; s. 96

Eichhäusel-Neudeck-Wildgrund, Kreis Neustadt → Dębowiec, pow. prudnicki nr 877; s. 144

Eiglau, Kreis Leobschütz → Dzielów, pow. głubczycki nr 572-574; s. 124

Eilau, Kreis Neisse → Ilawa, pow. nyski nr 720-721; s. 140

Ellguth, Kreis Grottkau → Ligota Wielka, pow. grodkowski nr 290-291; s. 138

Ellguth, Kreis Neustadt → Ligota Bialska, pow. prudnicki nr 878-879; s. 95

Ellguth, Kreis Rosenberg → Ligota Oleska, pow. oleski nr 1402-1403; s. 109, 142

Ellguth Friedland, Kreis Falkenberg → Ligota Fyrlądzka, pow. niemodliński nr 180; s. 106

Ellguth Proskau, Kreis Oppeln → Ligota Prószkowska, pow. opolski nr 1158-1160; s. 134

Ellguth Tillowitz, Kreis Falkenberg → Ligota Tułowicka, pow. niemodliński nr 181-182; s. 102, 138

Ellguth Turawa, Kreis Oppeln → Ligota Turawska, pow. opolski nr 1161; s. 92

Ellsnig, Kreis Neustadt → Olszynka, pow. prudnicki nr 880; s. 50, 144

Endersdorf, Kreis Grottkau → Jędrzejów, pow. grodkowski nr 292-294; s. 138

Ernestinenberg, Kreis Neustadt → Górka Prudnicka, pow. prudnicki nr 881; s. 113

Fabianswalde, Kreis Rosenberg → Żabiniec, pow. oleski nr 1404; s. 49, 113

Falkenau, Kreis Grottkau → Chróścina, pow. grodkowski nr 295; s. 138

Falkowitz, Kreis Oppeln → Fałkowice, pow. opolski nr 1162-1163; s. 131

Fallmirowitz, Kreis Oppeln → Falmirowice, pow. opolski nr 1164-1165; s. 123, 136

Ferdinandshof, Kreis Falkenberg → Wyrębiny, pow. niemodliński nr 183-184; s. 96, 123

Finkenstein, Kreis Oppeln → Brzezcie, pow. opolski nr 1166-1167; s. 97

Fischerei, Kreis Cosel → Rybarze (część Koźła), pow. kozielski nr 41-43; s. 49, 51, 105, 111

Floste, Kreis Falkenberg → Włostowa, pow. niemodliński nr 185; s. 105

Follwark, Kreis Oppeln → Folwark, pow. opolski nr 1168-1169; s. 114

Franzdorf, Kreis Neisse → Frączków, pow. nyski nr 722; s. 140

Fraundorf, Kreis Oppeln → Wróblin (część Opola), pow. opolski nr 1170-1171; s. 95

Frei Kadlub, Kreis Rosenberg → Kadłub Wolny, pow. oleski nr 1405-1408; s. 50, 93, 142

Frei Pipa, Kreis Rosenberg → Siedliska, pow. oleski nr 1409-1410; s. 53, 106, 142

Frei Tschapel, Kreis Kreuzburg → Czaple Wolne, pow. kluczborski nr 461; s. 48, 112

Frei Vogtei Leschnitz, Kreis Gross Strehlitz → Wolne Wójtostwo Leśnica (część Leśnicy), pow. strzelecki nr 1599; s. 93

Friedersdorf, Kreis Neustadt → Biedrzychowice, pow. prudnicki nr 882-885; s. 91

Friedewalde, Kreis Grottkau → Skoroszyce, pow. grodkowski nr 296-301; s. 50, 118, 128, 138

Friedland zob. Dorf Friedland, Kreis Falkenberg → Korfantów-Wieś, pow. niemodliński nr 178-179; s. 48, 54, 94

Friedrichseck, Kreis Neisse → Frydrychów,

pow. nyski nr 723; s. 140

Friedrichsfelde, Kreis Falkenberg zob. Colonie Friedrichsfelde, Kreis Falkenberg → Jemielin, pow. niemodliński nr 175; s. 48, 94

Friedrichsfelde, Kreis Oppeln → Rzędów, pow. opolski nr 1172; s. 100

Friedrichsgrätz, Kreis Oppeln → Grodziec, pow. opolski nr 1173-1174; s. 122

Friedrichsthal, Kreis Oppeln → Zagwizdzie, pow. opolski nr 1175-1176; s. 106

Friedrichswille, Kreis Rosenberg → Kolonia Biskupska, pow. oleski nr 1411; s. 101

Fröbel, Kreis Neustadt → Wróblin, pow. prudnicki nr 886-888; s. 49, 91

Fronzke, Kreis Neustadt → Frącki, pow. prudnicki nr 889; s. 95

Fuchswinkel, Kreis Neisse → Lisie Kąty, pow. nyski nr 724; s. 140

Gauers, Kreis Grottkau → Goworowice, pow. grodkowski nr 302-305; s. 50, 90, 138

Geltendorf, Kreis Grottkau → Gielczyce, pow. grodkowski nr 306-309; s. 138

Georgenwerk, Kreis Oppeln → Bukowo, pow. opolski nr 1177-1178; s. 95

Geppersdorf, Kreis Falkenberg → Rzędziwojowice, pow. niemodliński nr 186; s. 54, 105

Geppersdorf, Kreis Leobschütz → Lenarce, pow. głubczycki nr 575; s. 140

Gesess, Kreis Neisse → Ujeździec, pow. nyski nr 725; s. 140

Gieraltowitz, Kreis Cosel → Gieraltowice, pow. kozielski nr 44-46; s. 101

Giersdorf, Kreis Grottkau, zob. Hohen Giersdorf → Gałazczyce, pow. grodkowski nr 333-335; s. 50, 90, 138

Giersdorf, Kreis Neisse → Gierałce, pow. nyski nr 726; s. 140

Giesmannsdorf, Kreis Neisse → Goświnowice, pow. nyski nr 727; s. 140

Gläsen, Kreis Leobschütz → Klisino, pow. głubczycki nr 576-578; s. 49, 91

Gläserndorf, Kreis Grottkau → Szklary, pow. grodkowski nr 310-312; s. 50, 90, 138

Glöglighen, Kreis Neustadt → Głogowice, pow. prudnicki nr 890-891; s. 134

Glumpenau, Kreis Neisse → Głębinów, pow. nyski nr 728; s. 140

Gnadenfeld, Kreis Cosel → Pawłowiczki, pow. kozielski nr 47; s. 119

Gogolin, Kreis Gross Strehlitz → Gogolin, pow. strzelecki nr 1600-1602; s. 98

Gohle, Kreis Rosenberg → Gola, pow. oleski nr 1412-1414; s. 93, 142

Golkowitz, Kreis Kreuzburg → Gołkowice, pow. kluczborski nr 462; s. 117

Golschowitz zob. Zowade-Golschowitz, Kreis Neustadt → Zawada-Golczowice, pow. prudnicki nr 1078-1079; s. 131

Golschwitz, Kreis Falkenberg → Golczowice, pow. niemodliński nr 187; s. 54, 131

Gonschiorowitz, Kreis Gross Strehlitz → Gašiorowice, pow. strzelecki nr 1603-1604; s. 114

Goradze, Kreis Gross Strehlitz → Górazdze, pow. strzelecki nr 1605-1607; s. 98

Gorek, Kreis Oppeln → Górki, pow. opolski nr 1179-1180; s. 50, 95

Goschütz, Kreis Cosel → Goszyce, pow. kozielski nr 48-49; s. 96

Goslau, Kreis Kreuzburg → Gosław, pow. kluczborski nr 463-465; s. 54, 132

Goslawitz, Kreis Oppeln → Gosławice (część Opola), pow. opolski nr 1181-1183; s. 92

Gostitz, Kreis Neisse → Gościce, pow. nyski nr 729; s. 140

Gottersdorf, Kreis Kreuzburg → Gotartów, pow. kluczborski nr 466-467; s. 102

Graase, Kreis Falkenberg → Gracze, pow. niemodliński nr 188; s. 54, 133

Grabczok, Kreis Oppeln → Grabczok, pow. opolski nr 1184-1185; s. 100

Grabine, Kreis Neustadt → Grabina, pow. prudnicki nr 892; s. 95

Grabow, Kreis Gross Strehlitz → Grabów, pow. strzelecki nr 1608; s. 114

Graditz, Kreis Grottkau → Grodziszcze, pow. grodkowski nr 313-314; s. 54, 97, 138

Gräfenort, Kreis Oppeln → Grotowice (część Opola), pow. opolski nr 1186-1187; s. 95

Graschwitz, Kreis Grottkau → Goraszowice, pow. grodkowski nr 315-320; s. 50, 90, 138

Greisau, Kreis Neisse → Gryzów, pow. nyski nr 730; s. 140

Gröbnig, Kreis Leobschütz → Grobniki, pow. głubczycki nr 579-580; s. 116, 128

Grocholub, Kreis Neustadt → Grocholub, pow. prudnicki nr 893-894; s. 49, 91

Grodisko, Kreis Gross Strehlitz → Grodzisko, pow. strzelecki nr 1609; s. 123

Groschowitz, Kreis Oppeln → Groszowice (część Opola), pow. opolski nr 1188-1190; s. 50, 127

Gross Borek, Kreis Rosenberg → Borki Wielkie, pow. oleski nr 1415-1419; s. 101, 142

Gross Briesen, Kreis Grottkau → Brzeziny, pow. grodkowski nr 321-322; s. 138

Gross Carlowitz, Kreis Grottkau → Karłowice Wielkie, pow. grodkowski nr 323-326; s. 138

Gross Deutschen, Kreis Kreuzburg → Duczów Wielki, pow. kluczborski nr 468; s. 117

Gross Döbern, Kreis Oppeln → Dobrzeń Wielki, pow. opolski nr 1191-1194; s. 109

Gross Ellguth, Kreis Cosel → Ligota Wielka, pow. kozielski nr 50-52; s. 122

Gross Grauden, Kreis Cosel → Grudynia Wielka, pow. kozielski nr 53-55; s. 108

Gross Guhlau, Kreis Grottkau → Gola Grodkowska, pow. grodkowski nr 327; s. 138

Gross Guhrau, Kreis Falkenberg → Góra, pow. niemodliński nr 189-190; s. 96

Gross Kottorz, Kreis Oppeln → Kotórz Wielki, pow. opolski nr 1195-1196; s. 109

Gross Kunzendorf, Kreis Neisse → Sławniowice, pow. nyski nr 731; s. 140

Gross Lassowitz, Kreis Rosenberg → Lasowice Wielkie, pow. oleski nr 1420; s. 54, 101, 113

Gross Mahlendorf, Kreis Falkenberg → Malerzowice Wielkie, pow. niemodliński nr 192; s. 102

Gross Mangersdorf, Kreis Falkenberg → Magnuszowice, pow. niemodliński nr 193-194; s. 119

Gross Neukirch, także Polnisch Neukirch, Kreis Cosel → Polska Cerekiew, pow. kozielski nr 128-131; s. 126

Gross Neundorf, Kreis Neisse → Złotogłowice, pow. nyski nr 732-733; s. 140

Gross Nimsdorf, Kreis Cosel → Naczęsławice, pow. kozielski nr 56-58; s. 116

Gross Pluschnitz, Kreis Gross Strehlitz → Płużnica Wielka, pow. strzelecki nr 1610; s. 122

Gross Pramsen, Kreis Neustadt → Prężyna, pow. prudnicki nr 895-896; s. 97

Gross Schimnitz, Kreis Oppeln → Zimnice Wielkie, pow. opolski nr 1197-1198; s. 95

Gross Stanisch, Kreis Gross Strehlitz → Staniszcze Wielkie, pow. strzelecki nr 1611; s. 108

Gross Stein, Kreis Gross Strehlitz → Kamień Śląski, pow. strzelecki nr 1612; s. 93

Gross und Klein Heidersdorf, Kreis Falkenberg → Gościejowice Wielkie i Małe, pow. niemodliński nr 191; s. 54, 133

Grötsch, Kreis Cosel → Grodzisko, pow. kozielski nr 59-60; s. 96

Grüben, Kreis Falkenberg → Grabin, pow. niemodliński nr 195; s. 138

Grudschütz, Kreis Oppeln → Grudzice (część Opola), pow. opolski nr 1199-1202; s. 49-50, 97, 134

Grunau, Kreis Neisse → Siestrzechowice, pow. nyski nr 734; s. 140

Grunowitz, Kreis Rosenberg → Gronowice, pow. oleski nr 1421-1422; s. 92, 142

Grunowitz zob. Skorkau Grunowitz, Kreis Rosenberg → Skorków i Gronowice, pow. oleski nr 1526-1527; s. 54, 105

Grzendzin, Kreis Cosel → Grzędzin, pow. kozielski nr 61; s. 94

Gührau, Kreis Grottkau → Gierów, pow. grodkowski nr 328-329; s. 96

Guschwitz, Kreis Falkenberg → Goszczowice, pow. niemodliński nr 196-197; s. 94

Guttwitz, Kreis Neisse → Godkowice, pow. nyski nr 735; s. 140

Habicht, Kreis Cosel → Jastrzębie, pow. kozielski nr 62; s. 111

Halbendorf, Kreis Oppeln → Półwieś (część Opola), pow. opolski nr 1203-1205; s. 109

Halensko, Kreis Gross Strehlitz → Haleńsko, pow. strzelecki nr 1613-1614; s. 49, 123

Hammer Friedland, Kreis Falkenberg → Kuźnica, pow. niemodliński nr 198; s. 106

Hanssdorf, Kreis Neisse → Hanuszów, pow. nyski nr 736-737; s. 140

Haselvorwerk, Kreis Neustadt → Laskowice, pow. prudnicki nr 897; s. 48, 136

Heidau, Kreis Neisse → Hajduki Nyskie, pow. nyski nr 738; s. 140

Heidenau, Kreis Neisse → Brzezina Polska (przysiółek), pow. nyski nr 739; s. 140

Heidersdorf, Kreis Neisse → Jędrzychów, pow. nyski nr 740-741; s. 140

Heine, Kreis Gross Strehlitz → Kolejka, pow. strzelecki nr 1615; s. 114

Heinersdorf, Kreis Neisse → Dziewiętlice, pow. nyski nr 742-744; s. 140

Heinrichsdorf, Kreis Cosel → Koza, pow. kozielski nr 63; s. 138

Heinrichsfelde, Kreis Oppeln → Grabie, pow. opolski nr 1206-1207; s. 131, 144

Heinzendorf, Kreis Neisse → Unikowice, pow. nyski nr 745-746; s. 140

Hellewald, Kreis Rosenberg → Pogorzałka, pow. oleski nr 1423; s. 49

Hennersdorf, Kreis Grottkau → Sidzina, pow. grodkowski nr 330-332; s. 138

Hennerwitz, Kreis Leobschütz → Jędrzychowice, pow. głubczycki nr 581; s. 94

Hilbersdorf, Kreis Falkenberg → Oldrzychowice, pow. niemodliński nr 199-200; s. 54, 131

Hillersdorf, Kreis Falkenberg → Wielkie Łąki, pow. niemodliński nr 201; s. 138

Himmelwitz, Kreis Gross Strehlitz → Jemielnica, pow. strzelecki nr 1616; s. 123

Hinterdorf, Kreis Neustadt → Oracze (część Głogówka), pow. prudnicki nr 898; s. 91

Hirschfelde, Kreis Oppeln → Kaniów, pow. opolski nr 1208; s. 114

Hochkretscham, Kreis Leobschütz → Wódka,

pow. głuźczycki nr 582-583; s. 90
Hohen Giersdorf, Kreis Grottkau, zob.
Giersdorf → Gałgzyzyce, pow. grodkowski
nr 333-335; s. 50, 90, 138
Hohndorf, Kreis Leobschütz → Boguchwałów,
pow. głuźczycki nr 584-587; s. 54, 108
Honigsdorf, Kreis Grottkau → Starowice, pow.
grodkowski nr 336; s. 134
Horst, Kreis Oppeln → Świerkle, pow. opolski
nr 1209-1210; s. 134
Hratschein, Kreis Leobschütz → Gródczany,
pow. głuźczycki nr 588; s. 97
Hüttendorf, Kreis Oppeln → Lasy (część
Ozimka), pow. opolski nr 1211; s. 114
Jaborowitz, Kreis Cosel → Jaborowice, pow.
kozielski nr 64; s. 94
Jacobsdorf, Kreis Cosel → Jakubowice, pow.
kozielski nr 65-66; s. 121
Jacobsvalde, Kreis Cosel → Kotlarnia, pow.
kozielski nr 67-68; s. 106
Jäglitz, Kreis Neisse → Jegielnica, pow. nyski
nr 747-748; s. 131
Jakobsdorf, Kreis Falkenberg → Jakubowice,
pow. niemodliński nr 202; s. 54, 133
Jakobsdorf, Kreis Kreuzburg → Jakubowice,
pow. kluczborski nr 469-470; s. 54, 106
Jakubowitz, Kreis Leobschütz → Jakubowice,
pow. głuźczycki nr 589; s. 103
Jamm, Kreis Rosenberg → Jamy, pow. oleski
nr 1424-1425; s. 93
Januschowitz, Kreis Cosel → Januszkowice,
pow. kozielski nr 69-71; s. 96, 138
Jarischau, Kreis Gross Strehlitz → Jaryszów,
pow. strzelecki nr 1617-1618; s. 134
Jarschowitz, Kreis Neustadt → Jarczowice,
pow. prudnicki nr 899; s. 91
Jaschine, Kreis Rosenberg → Jasienie, pow.
oleski nr 1426-1428; s. 92, 142
Jaschkowitz, Kreis Kreuzburg → Jaśkowice,
pow. kluczborski nr 471-472; s. 54, 94, 139
Jaschkowitz, Kreis Oppeln → Jaśkowice, pow.
opolski nr 1212-1213; s. 109
Jassen, Kreis Neustadt → Jasiona, pow.
prudnicki nr 900-902; s. 49, 51, 91
Jastrzigowitz, Kreis Rosenberg →
Jastrzygowice, pow. oleski nr 1429-1431; s. 101,
142
Jatzdorf, Kreis Falkenberg → Jaczowice, pow.
niemodliński nr 203; s. 54, 131
Jellowa, Kreis Oppeln → Jelowa, pow. opolski
nr 1214-1216; s. 134
Jentsch, Kreis Neisse → Janczowice, pow.
nyski nr 749, s. 140
Jernau, Kreis Leobschütz → Jaroniów, pow.
głuźczycki nr 590-591; s. 54, 120
Jeroltschütz, Kreis Kreuzburg → Gierałcice,
pow. kluczborski nr 473; s. 118
Jeschona, Kreis Gross Strehlitz → Jasiona,
pow. strzelecki nr 1619-1620; s. 93
Johnsdorf, Kreis Grottkau → Janowa, pow.
grodkowski nr 337-338; s. 94, 138
Josefsgrund, Kreis Neustadt → Józefów, pow.
prudnicki nr 903-904; s. 95
Julienthal, Kreis Falkenberg → Ulianówka,
pow. niemodliński nr 204; s. 48, 102
Juliusburg, Kreis Cosel → Radziejów, pow.
kozielski nr 72; s. 123
Kadlub, Kreis Gross Strehlitz → Kadlub, pow.
strzelecki nr 1621; s. 106
Kadlub Turawa, Kreis Oppeln → Kadlub
Turawski, pow. opolski nr 1217-1218; s. 100
Kadlubietz, Kreis Gross Strehlitz → Kadlubiec,
pow. strzelecki nr 1622-1623; s. 96
Kaldaun, Kreis Leobschütz → Kałduny

(obecnie Niekazanice-Kałduny), pow.
głuźczycki nr 592-593; s. 94
Kalinow, Kreis Gross Strehlitz → Kalinów,
pow. strzelecki nr 1624; s. 108
Kalinowitz, Kreis Gross Strehlitz →
Kalinowice, pow. strzelecki nr 1625; s. 118
Kalkau, Kreis Neisse → Kałków, pow. nyski
nr 750-753; s. 94, 140
Kaltenhausen, Kreis Leobschütz →
Studzienica, pow. głuźczycki nr 594; s. 110
Kaltwasser, Kreis Gross Strehlitz → Zimna
Wódka, pow. strzelecki nr 1626-1627; s. 114
Kamionka, Kreis Cosel → Kamionka, pow.
kozielski nr 73; s. 110-111
Kamitz, Kreis Neisse → Kamienica, pow. nyski
nr 754-755; s. 91, 103, 141
Kamnig, Kreis Grottkau → Kamiennik, pow.
grodkowski nr 339; s. 130
Kandrzin, Kreis Cosel → Kędzierzyn, pow.
kozielski (obecnie część Kędzierzyna-Koźła)
nr 75; s. 54, 101
Kandrzin-Pogorzeletz, Kreis Cosel →
Kędzierzyn, pow. kozielski (obecnie część
Kędzierzyna-Koźła) nr 74; s. 54, 101
Karbischau, Kreis Falkenberg → Skarbiszów,
pow. niemodliński nr 205-206; s. 94
Karchwitz, Kreis Cosel → Karchów, pow.
kozielski nr 76-77; s. 108
Karlsberg, także Carlsberg, Kreis Rosenberg
→ Karłów, pow. oleski nr 1396; s. 49, 109
Karlsgrund, także Carlsgrund, Kreis
Rosenberg → Nowa Bogacica, pow. oleski
nr 1397; s. 53, 101
Karlshof-Seherrswald, także Carlshof-
Seherrswald, Kreis Neustadt → Zbychowice,
pow. prudnicki nr 851; s. 48, 144
Karlubitz, Kreis Gross Strehlitz → Karlubiec,
pow. strzelecki nr 1628-1629; s. 110
Karmerau, także Carmerau, Kreis Gross
Strehlitz → Spórok, pow. strzelecki nr 1588;
s. 14, 110
Karmerau, także Carmerau, Kreis Oppeln →
Spórok, pow. opolski nr 1109-1110; s. 14, 120
Kasimir, Kreis Leobschütz → Kazimierz, pow.
głuźczycki nr 595-597; s. 49, 97, 140
Kasischka, Kreis Grottkau → Karłowice
Wielkie (część miejscowości), pow.
grodkowski nr 339; s. 94
Kaundorf, Kreis Neisse → Kubice, pow. nyski
nr 756-757; s. 123, 141
Keltsch, Kreis Gross Strehlitz → Kielcza, pow.
strzelecki nr 1630; s. 134
Kempa, Kreis Oppeln → Kępa, pow. opolski
nr 1219-1220; s. 92
Kerpen, Kreis Neustadt → Kierpień, pow.
prudnicki nr 905-907; s. 50, 105, 113
Kirchberg, Kreis Falkenberg → Thustoręby,
pow. niemodliński nr 207-208; s. 54, 94
Kittelwitz, Kreis Leobschütz → Kietlice, pow.
głuźczycki nr 598; s. 124
Klein Althammer, Kreis Cosel → Stara Kuźnia,
pow. kozielski nr 78; s. 101
Klein Borek, Kreis Rosenberg → Borki Małe,
pow. oleski nr 1432-1433; s. 101, 142
Klein Briesen, Kreis Neisse → Brzezina Polska
(dziś nie istnieje), pow. nyski nr 758; s. 141
Klein Carlowitz, Kreis Grottkau → Karłowice
Małe, pow. grodkowski nr 341-343; s. 109, 138
Klein Deutschen, Kreis Kreuzburg → Duczów
Mały, pow. kluczborski nr 474; s. 116
Klein Döbern, Kreis Oppeln → Dobrzeń Mały,
pow. opolski nr 1221; s. 95
Klein Ellguth, Kreis Cosel → Ligota Mała, pow.
kozielski nr 79; s. 94

Klein Grauden, Kreis Cosel → Grudynia Mała,
pow. kozielski nr 80-82; s. 89
Klein Kottorz, Kreis Oppeln → Kotórz Mały,
pow. opolski nr 1222-1223; s. 50, 97
Klein Lassowitz, Kreis Rosenberg → Lasowice
Małe, pow. oleski nr 1434-1437; s. 101, 120
Klein Mahlendorf, Kreis Grottkau →
Malerzowice Małe, pow. grodkowski nr 344;
s. 138
Klein Mangersdorf, Kreis Falkenberg →
Magnuszowiczki, pow. niemodliński nr 209-
210; s. 133
Klein Margsdorf, Kreis Kreuzburg →
Markotów Mały, pow. kluczborski nr 475;
s. 48, 59, 139
Klein Neudorf, Kreis Grottkau → Nowa Wies
Mała, pow. grodkowski nr 345-348; s. 50, 90,
138
Klein Nimsdorf, Kreis Cosel → Naczysławki,
pow. kozielski nr 83; s. 116
Klein Pramsen, Kreis Neustadt → Prężynka,
pow. prudnicki nr 908-910; s. 131
Klein Sarne, Kreis Falkenberg → Sarny Małe,
pow. niemodliński nr 211; s. 54, 90
Klein Schnellendorf, Kreis Falkenberg →
Przydroże Małe, pow. niemodliński nr 212;
s. 54, 133
Klein Schimnitz, Kreis Oppeln → Zimnice
Małe, pow. opolski nr 1224; s. 109
Klein Stanisich, Kreis Gross Strehlitz →
Staniszczce Małe, pow. strzelecki nr 1631; s. 102
Klein Stein, Kreis Gross Strehlitz → Kamionek,
pow. strzelecki nr 1632; s. 110
Klein Vorwerk, Kreis Grottkau → Otmuchów
(część miejscowości), pow. grodkowski nr 349;
s. 139
Klemstein, Kreis Leobschütz → Jabłonka, pow.
głuźczycki nr 599-601; s. 97
Kleuschnitz, Kreis Falkenberg → Klucznik,
pow. niemodliński nr 213; s. 102
Klodebach, Kreis Grottkau → Kłodobok, pow.
grodkowski nr 350-353; s. 90, 139
Klodnitz, Kreis Cosel → Kłodnica, pow.
kozielski nr 84; s. 101
Klutschau, Kreis Gross Strehlitz → Klucz, pow.
strzelecki nr 1633; s. 114
Kneja, Kreis Rosenberg → Knieja, pow. oleski
nr 1438-1440; s. 54, 101, 142
Knispel, Kreis Leobschütz → Księżę Pole, pow.
głuźczycki nr 602; s. 117
Kobelwitz, Kreis Cosel → Kobylice, pow.
kozielski nr 85; s. 121
Kobyllno, Kreis Oppeln → Kobylno, pow.
opolski nr 1225-1226; s. 114
Kochelsdorf, Kreis Kreuzburg → Kochłowice,
pow. kluczborski nr 476-478; s. 54, 97, 139
Kohlsdorf, Kreis Neustadt → Kolnowice, pow.
prudnicki nr 911-914; s. 49, 51, 53, 91
Kollanowitz, Kreis Oppeln → Kolanowice,
pow. opolski nr 1227-1229; s. 106, 109
Kolonnowska, także Colonnowska, Kreis
Gross Strehlitz → Kolonowskie, pow.
strzelecki nr 1592-1593; s. 106
Kolpnitz, Kreis Rosenberg → Kołpnica, pow.
oleski nr 1441; s. 141
Komeise, Kreis Leobschütz → Chomiąza, pow.
głuźczycki nr 603-605; s. 105
Komornik, Kreis Neustadt → Komorniki, pow.
prudnicki nr 915-918; s. 117
Königlich Dombrowka, Kreis Oppeln →
Dąbrówka Dolna, pow. opolski nr 1230-1231;
s. 143
Königlich Neudorf, Kreis Oppeln → Nowa
Wies Królewska (część Opola), pow. opolski

nr 1232-1233; s. 143
Königlich Sakrau, Kreis Oppeln → Zakrzów (część Opola), pow. opolski nr 1234-1235; s. 92
Königsdorf, Kreis Leobschütz → Królowe, pow. głubczycki nr 606-607; s. 90
Königshuld, Kreis Oppeln → Osowiec, pow. opolski nr 1236; s. 143
Königswalde, Kreis Grottkau → Łanów, pow. grodkowski nr 354; s. 48, 139
Konradsdorf, Kreis Neisse → Konradowa, pow. nyski nr 759; s. 141
Konty, Kreis Oppeln → Kąty Opolskie, pow. opolski nr 1237-1238; s. 105
Kopaline, Kreis Neustadt → Kopalina, pow. prudnicki nr 919; s. 48, 102
Köppernig, Kreis Neisse → Koperniki, pow. nyski nr 760, s. 141
Korkwitz, Kreis Neisse → Korzękwice, pow. nyski nr 761; s. 141
Körnitz, Kreis Neustadt → Kórnica, pow. prudnicki nr 920-921; s. 91
Korpitz, Kreis Falkenberg → Kuropas, pow. niemodliński nr 214; s. 54, 96
Koschpendorf, Kreis Grottkau → Chociebórz, pow. grodkowski nr 355-356; s. 120, 139
Koschütz, Kreis Rosenberg → Kosice, pow. oleski nr 1442; s. 142
Koselwitz, Kreis Rosenberg → Kozłowice, pow. oleski nr 1443-1444; s. 113, 142
Koske, Kreis Cosel → Kózki, pow. kozielski nr 86-87; s. 101
Kösling, Kreis Leobschütz → Kozłówki, pow. głubczycki nr 608; s. 116
Kossorowitz, Kreis Oppeln → Kosorowice, pow. opolski nr 1239-1240; s. 100
Kostau, także Costau, Kreis Kreuzburg → Kostów, pow. kluczborski nr 458; s. 54, 105
Kostellitz, Kreis Rosenberg → Kościeliska, pow. oleski nr 1445-1446; s. 142
Kostenthal, Kreis Cosel → Gościęcina, pow. kozielski nr 88-90; s. 108, 117
Kotschanowitz, Kreis Rosenberg → Chocianowice, pow. oleski nr 1447-1449; s. 116, 142
Krackwitz, Kreis Neisse → Krakówkowie, pow. nyski nr 762-764; s. 50, 131, 141
Kramelau, Kreis Neustadt → Kromolów, pow. prudnicki nr 922; s. 95
Krascheow, Kreis Oppeln → Krasiejów, pow. opolski nr 1241-1243; s. 98
Kraskau, Kreis Rosenberg → Krasków, pow. oleski nr 1450-1451; s. 116, 142
Krassowa, Kreis Gross Strehlitz → Krasowa, pow. strzelecki nr 1634-1635; s. 105
Krastillau, Kreis Leobschütz → Chróścielów, pow. głubczycki nr 609; s. 131
Kreisewitz, Kreis Leobschütz → Krzyżowice, pow. głubczycki nr 610; s. 48, 116
Kreiwitz, Kreis Neustadt → Skrzypiec, pow. prudnicki nr 923-925; s. 49, 51, 53, 91
Krempa, Kreis Gross Strehlitz → Krępna, pow. strzelecki nr 1636-1637; s. 98
Kreuzendorf, Kreis Leobschütz → Gołuszowice, pow. głubczycki nr 611-612; s. 54, 116
Kreuzthal, także Creuzthal, Kreis Oppeln → Krzyżowa Dolina, pow. opolski nr 1131-1132; s. 120
Krisanowitz, także Krysanowitz, Kreis Rosenberg → Krzyżanowice, pow. oleski nr 1452-1454; s. 141
Krobusch, Kreis Neustadt → Krobusch, pow. prudnicki nr 926; s. 92
Krogulno-Gründorf, Kreis Oppeln → Krogulna, pow. opolski nr 1244; s. 131
Kröschendorf, Kreis Neustadt → Krzyżkowice, pow. prudnicki nr 927-930; s. 50-51, 131
Kroschnitz, Kreis Gross Strehlitz → Krośnica, pow. strzelecki nr 1638; s. 110
Krug, Kreis Leobschütz → Dzbańce, pow. głubczycki nr 613-615; s. 54, 112
Krysanowitz, także Krisanowitz, Kreis Rosenberg → Krzyżanowice, pow. oleski nr 1452-1454; s. 141
Krzanowitz, Kreis Oppeln → Krzanowice, pow. opolski nr 1245; s. 97
Krzanowitz und Langlieben, Kreis Cosel → Krzanowice, Długomiłowice, pow. kozielski nr 91; s. 101
Ksienzowiesch, Kreis Gross Strehlitz → Książowieś (część Leśnicy), pow. strzelecki nr 1639-1640; s. 134
Kudoba, Kreis Rosenberg → Chudoba, pow. oleski nr 1455-1456; s. 93, 142
Kujau, Kreis Neustadt → Kujawy, pow. prudnicki nr 931-934; s. 92, 131
Kunzendorf, Kreis Neustadt → Trzebina, pow. prudnicki nr 935-938; s. 50-51, 108, 117, 125
Kupferberg, Kreis Oppeln → Miedziana, pow. opolski nr 1246; s. 98
Kupferhammer, Kreis Neisse → Miedniki, pow. nyski nr 765-766; s. 141
Kupp, Kreis Oppeln → Kup, pow. opolski nr 1247-1249; s. 109
Kuschdorf, Kreis Neisse → Goszowice, pow. nyski nr 767
Kuschnitzka, Kreis Cosel → Kuźniczka, pow. kozielski nr 92; s. 111
Kutzoben, Kreis Rosenberg → Kuczoby, pow. oleski nr 1457-1458; s. 105, 113, 142
Lamsdorf, Kreis Falkenberg → Łambinowice, pow. niemodliński nr 215-216; s. 50-51, 131
Langenbrück, Kreis Neustadt → Moszczanka, pow. prudnicki nr 939-943; s. 50, 53, 131, 144
Langlieben, Kreis Cosel zob. Krzanowitz und Langlieben, Kreis Cosel → Krzanowice, Długomiłowice, pow. kozielski nr 91; s. 101
Landsberg Dorf, Kreis Rosenberg → Gorzów Śląski – Wieś, pow. oleski nr 1459-1460; s. 133
Landsmierz, Kreis Cosel → Landzmierz, pow. kozielski nr 93; s. 121
Langenau, Kreis Leobschütz → Langowo, pow. głubczycki nr 616; s. 54, 117
Langendorf, Kreis Neisse → Bodzanów, pow. nyski nr 768; s. 141
Lanietz, Kreis Cosel → Łaniec, pow. kozielski nr 94; s. 118
Lasisk, Kreis Gross Strehlitz → Łaziska, pow. strzelecki nr 1641-1642; s. 93
Laskowitz, Kreis Grottkau → Laskowice, pow. grodkowski nr 357-358; s. 134
Laskowitz, Kreis Rosenberg → Laskowice, pow. oleski nr 1461-1462; s. 101
Lassoth, Kreis Neisse → Lasocice, pow. nyski nr 769-770; s. 141
Lasswitz, Kreis Grottkau → Lasowice, pow. grodkowski nr 359-361; s. 97, 139
Lasswitz, Kreis Neustadt → Laskowice, pow. prudnicki nr 944-945; s. 95
Legelsdorf, Kreis Neustadt → Ogiernicze, pow. prudnicki nr 946-947; s. 92, 113
Lehn Langenau, Kreis Leobschütz → Łęgi (obecnie część Kietrza), pow. głubczycki nr 617-619; s. 54, 91
Leisnitz, Kreis Leobschütz → Lisięcice, pow. głubczycki nr 620; s. 122
Lenartowitz, Kreis Cosel → Lenartowice, pow. kozielski nr 95; s. 109
Lendzin, Kreis Oppeln → Łędziny, pow. opolski nr 1250-1251; s. 92
Lenkau, Kreis Cosel → Łąki Kozielskie, pow. kozielski nr 96-97; s. 132
Lenke, Kreis Rosenberg → Łąka, pow. oleski nr 1463-1464, s. 93, 143
Lenschütz, Kreis Cosel → Łęże, pow. kozielski nr 98; s. 96
Leopoldsborg, Kreis Oppeln → Chwałkowiec, pow. opolski nr 1252; s. 49, 92
Leschna, Kreis Rosenberg → Leśna, pow. oleski nr 1465-1466; s. 92, 142
Leschnig, Kreis Neustadt → Leśnik, pow. prudnicki nr 948; s. 92
Leuber, Kreis Neustadt → Lubrza, pow. prudnicki nr 949-951; s. 92
Leuppusch, Kreis Grottkau → Lubcz, pow. grodkowski nr 362; s. 120
Lichinia, Kreis Cosel → Lichynia, pow. kozielski nr 99; s. 101
Lichtenberg, Kreis Grottkau → Kolnica, pow. grodkowski nr 363-364; s. 108
Liebenau, Kreis Oppeln → Lubnów, pow. opolski nr 1253-1254; s. 100
Liebenhain, Kreis Gross Strehlitz → Barut, pow. strzelecki nr 1643; s. 114
Liebischau, Kreis Cosel → Lubieszów, pow. kozielski nr 100; s. 101
Lindenau, Kreis Grottkau → Lipniki, pow. grodkowski nr 365-370; s. 50, 112, 120, 127
Lindewiese, Kreis Neisse → Lipowa, pow. nyski nr 771; s. 112
Liptin, Kreis Leobschütz → Lubotyń, pow. głubczycki nr 621; s. 90
Lobedau, Kreis Grottkau → Lubiatów, pow. grodkowski nr 371-375; s. 50, 130, 139
Lobkowitz, Kreis Neustadt → Łowkowice, pow. prudnicki nr 952-953; s. 92
Lohnau, Kreis Cosel → Łany, pow. kozielski nr 101-102; s. 121
Lomnitz, Kreis Rosenberg → Łomnica, pow. oleski nr 1467-1470; s. 93, 97, 136
Lonschmik, Kreis Neustadt → Łącznik, pow. prudnicki nr 954-956; s. 95
Löwitz, Kreis Leobschütz → Lewice, pow. głubczycki nr 622-623; s. 117
Lowkowitz, Kreis Kreuzburg → Łowkowice, pow. kluczborski nr 479-481; s. 54-55, 116
Lowoschau, Kreis Rosenberg → Łowoszków, pow. oleski nr 1467-1473; s. 93, 100
Luboschütz, Kreis Oppeln → Luboszyce, pow. opolski nr 1255-1256; s. 100
Ludwigsdorf, Kreis Kreuzburg → Białacz, pow. kluczborski nr 482; s. 54, 102
Ludwigsdorf, Kreis Neisse → Charbielin, pow. nyski nr 772; s. 141
Lugnian, Kreis Oppeln → Łubniany, pow. opolski nr 1257-1260; s. 120, 143
Malino, Kreis Oppeln → Malina (część Opola), pow. opolski nr 1261-1263; s. 100, 134
Mallnie, Kreis Gross Strehlitz → Malnia, pow. strzelecki nr 1644-1645; s. 96
Mannsdorf, Kreis Neisse → Mańkowice, pow. nyski nr 773; s. 141
Margsdorf, Kreis Kreuzburg → Markotów Duży, pow. kluczborski nr 483-484; s. 54-55, 90
Marienu, Kreis Rosenberg → Marianów, także Czerwona (część Gronowic), pow. oleski nr 1474; s. 49, 120
Marienburg, Kreis Rosenberg → Oś, pow. oleski nr 1475-1476; s. 112, 127
Märzdorf, Kreis Grottkau → Żelazna, pow. grodkowski nr 376-377; s. 136, 139
Massow, Kreis Oppeln → Masów, pow. opolski nr 1264; s. 143

Matzdorf, Kreis Kreuzburg → Maciejów, pow. kluczborski nr 485-486; s. 55, 94
Matzkirch, Kreis Cosel → Maciowakrze, pow. kozielski nr 103-104; s. 101
Matzwitz, Kreis Grottkau → Maciejowice, pow. grodkowski nr 378-380; s. 50, 130, 139
Mauschwitz, Kreis Falkenberg → Myszwice, pow. niemodliński nr 217; s. 54, 89
Mechnitz, Kreis Cosel → Mechnica, pow. kozielski nr 105-107; s. 105
Medar-Blechhammer, Kreis Cosel → Blachownia Śląska, pow. kozielski nr 108-109; s. 96, 138
Michelsdorf, Kreis Falkenberg → Michałówek, pow. niemodliński nr 218; s. 89
Michelsdorf, Kreis Leobschütz → Michałkowice, pow. głubczycki nr 624; s. 127
Miersencin, Kreis Cosel → Mierzęcín, pow. kozielski nr 110; s. 47, 101
Miesce, Kreis Cosel → Miejsce Kłodnickie, pow. kozielski nr 111; s. 96
Militsch, Kreis Cosel → Milice, pow. kozielski nr 112; s. 96
Millowitz, Kreis Cosel → Miłowice, pow. kozielski nr 113-114; s. 96
Mischline, Kreis Gross Strehlitz → Myślina, pow. strzelecki nr 1646-1647; s. 102
Mistitz, Kreis Cosel → Miejsce Odrzańskie, pow. kozielski nr 115; s. 89
Mittel Seichwitz, Kreis Rosenberg → Zdziechowice Środkowe, pow. oleski nr 1477; s. 92
Mohrau, Kreis Neisse → Morów, pow. nyski nr 774; s. 141
Mochau, Kreis Neustadt → Mochów, pow. prudnicki nr 957; s. 92
Mocker, Kreis Leobschütz → Mokre, pow. głubczycki nr 625; s. 48, 91
Mogwitz, Kreis Grottkau → Makowice, pow. grodkowski nr 381-383; s. 50, 90, 139
Mokrau, Kreis Neustadt → Mokra, pow. prudnicki nr 958; s. 118
Mokrolohna, Kreis Gross Strehlitz → Mokre Łany (część Strzelec Opolskich), pow. strzelecki nr 1648; s. 98
Moschen, Kreis Neustadt → Moszna, pow. prudnicki nr 959-960; s. 134
Mösen, Kreis Neisse → Meszno, pow. nyski nr 775
Muchenitz, Kreis Oppeln → Mechnice, pow. opolski nr 1265-1266; s. 95
Mühlsdorf, Kreis Neustadt → Miłowice, pow. prudnicki nr 961-963; s. 50-51, 118
Mullwitz, Kreis Falkenberg → Molestowice, pow. niemodliński nr 219-220; s. 54, 102
Münchhausen, Kreis Oppeln → Mnichus, pow. opolski nr 1267; s. 100
Murow, Kreis Oppeln → Murów, pow. opolski nr 1268-1269; s. 100, 106, 144
Naasdorf, Kreis Neisse → Nadziejów, pow. nyski nr 776-777; s. 141
Nakel, Kreis Oppeln → Nakło, pow. opolski nr 1270-1271; s. 109
Nassadel, Kreis Kreuzburg → Nasale, pow. kluczborski nr 487; s. 48, 139
Nassiedel, Kreis Leobschütz → Nasiedle, pow. głubczycki nr 626; s. 90
Nesselwitz, Kreis Cosel → Pokrzywnica, pow. kozielski nr 116-117; s. 89
Neu Budkowitz, Kreis Oppeln → Nowe Budkowice, pow. opolski nr 1272-1273; s. 109
Neu Dupin, Kreis Rosenberg → Nowy Dupin (część Pawłowic), pow. oleski nr 1480; s. 49, 142

Neu Karmunkau, Kreis Rosenberg → Nowe Karmonki, pow. oleski nr 1481-1484; s. 53, 101, 110, 136, 142
Neu Kielbaschin, Kreis Rosenberg → Nowy Kielbasin, pow. oleski nr 1485; s. 101
Neu Kupp, Kreis Oppeln → Kup, pow. opolski nr 1274; s. 49, 143
Neu Wachow, Kreis Rosenberg → Nowy Wachów, pow. oleski nr 1486; s. 49, 142-143
Neu Wiendorf, Kreis Leobschütz → Stara Wieś, pow. głubczycki nr 627, s. 112
Neudeck zob. Eichhäusel-Neudeck-Wildgrund, Kreis Neustadt → Dębowiec, pow. prudnicki nr 877; s. 144
Neudorf, Kreis Gross Strehlitz → Nowa Wieś (część Strzelec Opolskich), pow. strzelecki nr 1649; s. 114
Neudorf, Kreis Kreuzburg → Ciecierzyn, pow. kluczborski nr 488-489; s. 55, 102
Neudorf, Kreis Leobschütz → Nowa Wieś Głubczycka, pow. głubczycki nr 628; s. 90
Neudorf, Kreis Neustadt → Nowa Wieś Prudnicka, pow. prudnicki nr 964-965; s. 118
Neudorf, Kreis Rosenberg → Nowa Wieś, także Nowa Wieś Oleska, pow. oleski nr 1478-1479; s. 106, 143
Neuhammer, Kreis Oppeln → Nowa Kuźnia, pow. opolski nr 1275-1276; s. 106
Neuhof, Kreis Neustadt → Nowy Dwór Prudnicki, pow. prudnicki nr 966; s. 113
Neuland, Kreis Neisse → Nysa – Nowy Świat, pow. nyski nr 778; s. 141
Neunz, Kreis Neisse → Niwnica, pow. nyski nr 779-780; s. 117
Neusorge, Kreis Neisse → Drogoszów, pow. nyski nr 781-783; s. 50, 91
Neuwalde, Kreis Neisse → Nowy Las, pow. nyski nr 784; s. 141
Neuwedel, Kreis Oppeln → Święciny, pow. opolski nr 1277-1278; s. 95
Nieder Ellguth, Kreis Kreuzburg → Ligota Dolna, pow. kluczborski nr 490-491; s. 117
Nieder Kunzendorf, Kreis Kreuzburg → Kujakowice Dolne, pow. kluczborski nr 492-493; s. 116
Nieder Paulsdorf, Kreis Rosenberg → Pawłowice, także Pawłowice Gorzowskie, pow. oleski nr 1487-1492; s. 93, 142-143
Nieder Rosen, Kreis Kreuzburg → Rożnów, pow. kluczborski nr 494; s. 48, 55, 112
Niesdrowitz, Kreis Gross Strehlitz → Niezdrowice, pow. strzelecki nr 1650; s. 93
Niesnaschin, Kreis Cosel → Nieznaszyn, pow. kozielski nr 118; s. 94
Niewe, Kreis Falkenberg → Niwy, pow. niemodliński nr 222; s. 133
Niewke, Kreis Gross Strehlitz → Niwki, pow. strzelecki nr 1651; s. 93
Niewodnik, Kreis Falkenberg → Niewodniki, pow. niemodliński nr 223-224; s. 54, 94
Niklasdorf, Kreis Grottkau → Mikołajowa, pow. grodkowski nr 384; s. 139
Nikoline, Kreis Falkenberg → Mikolin, pow. niemodliński nr 221-222; s. 133
Nitterwitz, Kreis Grottkau → Nieradowice, pow. grodkowski nr 385-386; s. 94, 139
Nogowschütz, Kreis Gross Strehlitz → Nogowczyce, pow. strzelecki nr 1652; s. 96
Norok, Kreis Falkenberg → Narok, pow. niemodliński nr 225-226
Nowag, Kreis Neisse → Nowaki, pow. nyski nr 785; s. 141
Nüssdorf, Kreis Falkenberg → Niesiebędowice, pow. niemodliński nr 227; s. 94

Ober Ellguth, Kreis Gross Strehlitz → Ligota Górna, pow. strzelecki nr 1653-1654; s. 96
Ober Hermsdorf, Kreis Neisse → Jasienica Górna, pow. nyski nr 786-787; s. 141
Ober Jeutritz, Kreis Neisse → Jutrocice Górne (część Piątkowic), pow. nyski nr 788; s. 134
Ober Kunzendorf, Kreis Kreuzburg → Kujakowice Górne, pow. kluczborski nr 495; s. 59, 116
Ober Rosen, Kreis Kreuzburg → Rożnów Górny, pow. kluczborski nr 496; s. 55, 112
Ober Seichwitz, Kreis Rosenberg → Zdziechowice Górne, pow. oleski nr 1493-1494; s. 127
Oberwitz, Kreis Gross Strehlitz → Obrowiec, pow. strzelecki nr 1655-1657; s. 134
Ochotz, Kreis Oppeln → Ochodze, pow. opolski nr 1279-1280; s. 100
Oderwanz, Kreis Gross Strehlitz → Odrowąż, pow. strzelecki nr 1658-1659; s. 93
Ogen, Kreis Grottkau → Ogonów, pow. grodkowski nr 387-391; s. 50, 121, 131, 139
Oleschka, Kreis Gross Strehlitz → Oleszka, pow. strzelecki nr 1660; s. 93
Olschowa, Kreis Gross Strehlitz → Olszowa, pow. strzelecki nr 1661; s. 114
Oppersdorf, Kreis Neisse → Wierzbicęce, pow. nyski nr 789; s. 141
Oratsche, Kreis Neustadt → Oracze, pow. prudnicki nr 967-968; s. 113
Ortowitz, Kreis Cosel → Ortowice, pow. kozielski nr 119-121; s. 89
Oschiek, Kreis Gross Strehlitz → Osiek, pow. strzelecki nr 1662; s. 134
Oschietzko, Kreis Rosenberg → Osiecko, pow. oleski nr 1495-1497; s. 133, 143
Osterwitz, Kreis Leobschütz → Niekazanice, pow. głubczycki nr 629-630; s. 97
Ostrosnitz, Kreis Cosel → Ostroźnica, pow. kozielski nr 122; s. 96
Ottmuth, Kreis Gross Strehlitz → Otmęt, pow. strzelecki nr 1663-1665; s. 96
Ottmütz, Kreis Gross Strehlitz → Otmice, pow. strzelecki nr 1666; s. 96
Ottok, Kreis Neustadt → Otoki, pow. prudnicki nr 969; s. 136
Pawlowitzke, Kreis Cosel → Pawłowiczki, pow. kozielski nr 123; s. 119
Perschenstein, Kreis Grottkau → Grądy, pow. grodkowski nr 392-393; s. 94, 139
Petersdorf, Kreis Falkenberg → Piotrowa, pow. niemodliński nr 228; s. 54, 131
Petersgrätz, Kreis Gross Strehlitz → Piotrówka, pow. strzelecki nr 1667; s. 114
Petersheide, Kreis Grottkau → Czarnolas, pow. grodkowski nr 394; s. 139
Peterwitz, Kreis Leobschütz → Pietrowice, pow. głubczycki nr 631-633; s. 97
Peterwitz, Kreis Neisse → Piotrowice Nyskie, pow. nyski nr 790-791; s. 141
Pickau, Kreis Cosel → Bytków, pow. kozielski nr 124; s. 96
Piechotzütz, Kreis Falkenberg → Piechocice, pow. niemodliński nr 229-230; s. 119
Pietna, Kreis Neustadt → Pietna, pow. prudnicki nr 970-971; s. 92
Pilgersdorf, Kreis Leobschütz → Pielgrzymów, pow. głubczycki nr 634-636; s. 54, 90
Pillwösche, Kreis Grottkau → Białowieża, pow. grodkowski nr 395-396; s. 97, 139
Piltsch, Kreis Leobschütz → Pilszcz, pow. głubczycki nr 637-638; s. 91, 103
Pirchwitz, Kreis Cosel → Pierzchowice, pow. kozielski nr 125; s. 101

- Plieschnitz**, Kreis Falkenberg → Pleśnica, pow. niemodliński nr 231; s. 94
- Plümkenau**, Kreis Oppeln → Radomierowice, pow. opolski nr 1281-1282; s. 100
- Poborschau**, Kreis Cosel → Poborszów, pow. kozielski nr 126; s. 89
- Poczolkau**, także Poscholkau, Kreis Rosenberg → Poczółków, pow. oleski nr 1498-1499; s. 118, 143
- Podewils**, Kreis Oppeln → Kały, pow. opolski nr 1283; s. 95
- Podlesch**, Kreis Cosel → Podlesie, pow. kozielski nr 127; s. 89
- Pogosch**, Kreis Neustadt → Pogórze, pow. prudnicki nr 972-974; s. 95
- Polanowitz**, Kreis Kreuzburg → Polanowice, pow. kluczborski nr 497; s. 106
- Polnisch Jamke**, Kreis Falkenberg → Stara Jamka, pow. niemodliński nr 232-233; s. 105
- Polnisch Leipe**, Kreis Falkenberg → Lipowa, pow. niemodliński nr 234-235; s. 54, 102
- Polnisch Müllmen**, Kreis Neustadt → Mionów, pow. prudnicki nr 975-978; s. 50, 106
- Polnisch Neudorf**, Kreis Oppeln → Polska Nowa Wieś, pow. opolski nr 1284-1286; s. 95, 127, 143
- Polnisch Neukirch**, także Gross Neukirch, Kreis Cosel → Polska Cerekiew, pow. kozielski nr 128-131; s. 126
- Polnisch Olbersdorf**, Kreis Neustadt → Olbrachcice, pow. prudnicki nr 979; s. 134
- Polnisch Probnitz**, Kreis Neustadt → Browiniec Polski, pow. prudnicki nr 980; s. 144
- Polnisch Rasselwitz**, Kreis Neustadt → Raclawiczki, pow. prudnicki nr 981; s. 95
- Polnisch Wette**, także Alt Wette, Kreis Neisse → Polski Świętów, pow. nyski nr 792-794; s. 50, 117
- Polnisch Würbitz**, Kreis Kreuzburg → Wierzbica Górna, pow. kluczborski nr 498-499; s. 102
- Pommerswitz**, Kreis Leobschütz → Pomorzowice, pow. głubczycki nr 639-640; s. 125
- Poppelau Colonie**, także Poppelau Kolonia, Kreis Oppeln → Popielów-Kolonia, pow. opolski nr 1287; s. 92
- Poramba**, Kreis Gross Strehlitz → Poręba, pow. strzelecki nr 1668-1669; s. 108
- Poscholkau**, także Poczolkau, Kreis Rosenberg → Poczółków, pow. oleski nr 1498-1499; s. 118, 143
- Posnowitz**, Kreis Gross Strehlitz → Poznowice, pow. strzelecki nr 1670; s. 93
- Possnitz**, Kreis Leobschütz → Posucice, pow. głubczycki nr 641-643; s. 54, 91
- Potzenkarb**, Kreis Cosel → Pociękarb, pow. kozielski nr 132; s. 96
- Prittwitz**, Kreis Kreuzburg → Przybkowice, pow. kluczborski nr 500-501; s. 48, 102
- Prockendorf**, Kreis Neisse → Węża, pow. nyski nr 795-796; s. 141
- Proschlitz**, Kreis Kreuzburg → Proślice, pow. kluczborski nr 502; s. 55, 110
- Pruskau**, Kreis Rosenberg → Prusków, pow. oleski nr 1500; s. 143
- Przeborowitz**, Kreis Cosel → Przedborowice, pow. kozielski nr 133; s. 96
- Przewos**, Kreis Cosel → Przewóz, pow. kozielski nr 134-135; s. 123
- Przyschetz**, Kreis Oppeln → Przysiecz, pow. opolski nr 1288-1289; s. 100
- Przywor**, Kreis Oppeln → Przywory, pow. opolski nr 1290-1292; s. 123
- Psurow**, Kreis Rosenberg → Psurów, pow. oleski nr 1501-1503; s. 93, 143
- Psychod**, Kreis Neustadt → Przechód, pow. prudnicki nr 982-983; s. 49, 51, 53, 95
- Puschine**, Kreis Falkenberg → Puszcyna, pow. niemodliński nr 236; s. 102
- Radau**, Kreis Rosenberg → Radawie, pow. oleski nr 1504-1506; s. 106, 136
- Raden**, Kreis Leobschütz → Radynia, pow. głubczycki nr 644-646; s. 112, 140
- Radlau**, Kreis Rosenberg → Radłów, pow. oleski nr 1507-1508; s. 53, 112, 143
- Radoschau**, Kreis Cosel → Radoszowy, pow. kozielski nr 136; s. 112
- Radstein**, Kreis Neustadt → Radostynia, pow. prudnicki nr 984; s. 106
- Rakau**, Kreis Leobschütz → Raków, pow. głubczycki nr 647; s. 112
- Ranisch**, Kreis Falkenberg → Rączka, pow. niemodliński nr 237; s. 131
- Raschau**, Kreis Oppeln → Raszowa, pow. opolski nr 1293-1294; s. 92
- Raschowa**, Kreis Cosel → Raszowa, pow. kozielski nr 137; s. 89
- Raschwitz**, Kreis Falkenberg → Radoszowice, pow. niemodliński nr 238; s. 54, 105
- Rathmannsdorf**, Kreis Neisse → Ratnowice, pow. nyski nr 797-798; s. 91, 141
- Rautke**, Kreis Falkenberg → Rutki, pow. niemodliński nr 239-240; s. 106
- Reimen**, Kreis Neisse → Rzymiany, pow. nyski nr 799; s. 141
- Reinersdorf**, Kreis Kreuzburg → Komorzno, pow. kluczborski nr 503-504; s. 55, 97
- Reinschdorf**, Kreis Cosel → Reńska Wieś, pow. kozielski nr 138-139; s. 93
- Reinschdorf**, Kreis Neisse → Reńska Wieś, pow. nyski nr 800; s. 141
- Reisendorf**, Kreis Grottkau → Rusinowice, pow. grodkowski nr 397-398; s. 97, 139
- Reisewitz**, Kreis Grottkau → Rysiwice, pow. grodkowski nr 399-400; s. 94, 139
- Reitersdorf**, Kreis Neustadt → Wygon, pow. prudnicki nr 985; s. 113
- Rennersdorf**, Kreis Neisse → Rynarcice, pow. nyski nr 801-802; s. 123, 141
- Repsch**, Kreis Neustadt → Rzepcze, pow. prudnicki nr 986-987; s. 49, 92
- Riegersdorf**, Kreis Neustadt → Rudziczka, pow. prudnicki nr 988-989; s. 134
- Riemertsheide**, Kreis Neisse → Rusocin, pow. nyski nr 803; s. 117
- Ringwitz**, Kreis Neustadt → Rzymkowice, pow. prudnicki nr 990-992; s. 97
- Ritterswalde**, Kreis Neisse → Domaszkowice, pow. nyski nr 804; s. 141
- Roben**, Kreis Leobschütz → Równe, pow. głubczycki nr 648-650; s. 54, 112
- Rogau**, Kreis Cosel → Rogi, pow. kozielski (część Koźła) nr 140; s. 105
- Rogau**, Kreis Falkenberg → Rogi, pow. niemodliński nr 241; s. 54, 118
- Rogau**, Kreis Grottkau → Rogów, pow. grodkowski nr 401-403; s. 117, 139
- Rogau**, Kreis Oppeln → Rogów Opolski, pow. opolski nr 1295-1296; s. 120, 143
- Rokitsch**, Kreis Cosel → Rokicie, pow. kozielski nr 141-143; s. 109
- Roschkowitz**, Kreis Kreuzburg → Roszkowice, pow. kluczborski nr 505-507; s. 55, 117
- Roschowitzdorf**, Kreis Cosel → Roszowice, pow. kozielski nr 144; s. 117
- Rosen**, Kreis Leobschütz → Rogożany, pow. głubczycki nr 653; s. 112
- Rosenberg**, Kreis Neustadt → Rostkowice, pow. prudnicki nr 993-995; s. 131
- Rosenhain** zob. Walspek-Rosenhain, Kreis Rosenberg → Gajek, pow. oleski nr 1552-1554; s. 101, 105, 136, 143
- Rosmierka**, Kreis Gross Strehlitz → Rozmierka, pow. strzelecki nr 1671; s. 134
- Rosmierz**, Kreis Gross Strehlitz → Rozmierz, pow. strzelecki nr 1672; s. 108
- Rosniontau**, Kreis Gross Strehlitz → Roźniątów, pow. strzelecki nr 1673; s. 103
- Rösnitz**, Kreis Leobschütz → Rozumice, pow. głubczycki nr 651-652; s. 112
- Rosnochau**, Kreis Neustadt → Rozkochów, pow. prudnicki nr 996; s. 134
- Rossdorf**, Kreis Falkenberg → Roszkowice, pow. niemodliński nr 242; s. 54, 133
- Roswadge**, Kreis Gross Strehlitz → Rozwadza, pow. strzelecki nr 1674-1676; s. 118
- Rothaus**, Kreis Oppeln → Osiny, pow. opolski nr 1297-1298; s. 48, 92
- Rzetzitz**, Kreis Cosel → Rzeczyce, pow. kozielski nr 145-146; s. 101
- Sabine**, Kreis Falkenberg → Sowin, pow. niemodliński nr 243; s. 89
- Sabschütz**, Kreis Leobschütz → Zawiszycze, pow. głubczycki nr 654-657; s. 91, 140
- Sacken**, Kreis Oppeln → Lubienia, pow. opolski nr 1299-1301; s. 106
- Sackenhoyrn**, Kreis Cosel → Grabówka, pow. kozielski nr 147-148; s. 118
- Sacrau**, Kreis Cosel → Zakrzów, pow. kozielski nr 149; s. 89
- Sacrau**, także Sakrau, Kreis Gross Strehlitz → Zakrzów, pow. strzelecki nr 1677; s. 118
- Sacrau Turawa**, Kreis Oppeln → Zakrzów Turawski, pow. opolski nr 1302-1303; s. 98
- Sacrau Turawa Colonie**, Kreis Oppeln → Zakrzów Turawski – Kolonia, pow. opolski nr 1304; s. 134
- Sakrau**, także Sacrau, Kreis Gross Strehlitz → Zakrzów, pow. strzelecki nr 1677; s. 118
- Salesche**, Kreis Gross Strehlitz → Zalesie Śląskie, pow. strzelecki nr 1678; s. 108
- Salzbrunn**, Kreis Oppeln → Ładza, pow. opolski nr 1305-1307; s. 114
- Sandowitz**, Kreis Gross Strehlitz → Żędowice, pow. strzelecki nr 1679-1681; s. 102
- Sankt Annaberg**, także Annaberg, Kreis Gross Strehlitz → Góra św. Anny, pow. strzelecki nr 1579; s. 108
- Sarlowitz**, Kreis Grottkau → Sarnowice, pow. grodkowski nr 404-406; s. 50, 130, 139
- Sarnau**, Kreis Kreuzburg → Sarnów, pow. kluczborski nr 508; s. 55, 90
- Satteldorf**, Kreis Grottkau → Siodłary, pow. grodkowski nr 407; s. 139
- Sauerwitz**, Kreis Leobschütz → Zubrzyce, pow. głubczycki nr 658; s. 91
- Sausenberg**, Kreis Rosenberg → Szumirad, pow. oleski nr 1509-1510; s. 101, 143
- Schaderwitz**, Kreis Falkenberg → Szadurczycze, pow. niemodliński nr 244-245; s. 118, 138
- Schalkowitz Kolonie**, Kreis Oppeln → Siolkowice-Kolonia, pow. opolski nr 1308; s. 100
- Scharnosin**, Kreis Gross Strehlitz → Czarnocin, pow. strzelecki nr 1682; s. 110
- Schartowitz**, Kreis Neustadt → Czartowice, pow. prudnicki nr 997-998; s. 102
- Schedlau**, Kreis Falkenberg → Szydłowiec Śląski, pow. niemodliński nr 246-248; s. 49, 54, 119
- Schedliske**, Kreis Falkenberg → Siedliska, pow.

niemodliński nr 249; s. 94
Schedlitz, Kreis Gross Strehlitz → Siedlec, pow. strzelecki nr 1683; s. 131
Schelitz, Kreis Neustadt → Chrzelice, pow. prudnicki nr 999-1001; s. 105
Scheppanowitz, Kreis Falkenberg → Szczepanowice, pow. niemodliński nr 250; s. 54, 133
Schepplowitz, Kreis Falkenberg → Ciepiewowice, pow. niemodliński nr 251-252; s. 54, 131
Schewkowitz, Kreis Gross Strehlitz → Dziewkowice, pow. strzelecki nr 1684; s. 102
Schiedlow, Kreis Falkenberg → Szydłów, pow. niemodliński nr 253-254; s. 102
Schiegau, Kreis Neustadt → Ścigów, pow. prudnicki nr 1002; s. 105
Schimischow, Kreis Gross Strehlitz → Szymiszów, pow. strzelecki nr 1684-1686; s. 93
Schiorke, Kreis Rosenberg → Ciarka, pow. oleski nr 1511-1512; s. 92, 133
Schironowitz, Kreis Gross Strehlitz → Sieronowice, pow. strzelecki nr 1687-1689; s. 102-103
Schiroslawitz, Kreis Kreuzburg → Sierosławice, pow. kluczborski nr 509-510; s. 55, 120
Schlegenberg, Kreis Leobschütz → Lwowiany, pow. głubczycki nr 659; s. 94
Schleibitz, Kreis Neisse → Śliwice, pow. nyski nr 805-806; s. 141
Schlogwitz, Kreis Neustadt → Stoków, pow. prudnicki nr 1003; s. 95
Schloss Ellguth, Kreis Kreuzburg → Ligota Zamecka, pow. kluczborski nr 511-512; s. 55, 97
Schloss Oberglogau, Kreis Neustadt → Głogówek-Zamek, pow. prudnicki nr 1004; s. 92
Schmartd, Kreis Kreuzburg → Smardy, pow. kluczborski nr 513-518; s. 55, 94, 120, 144
Schmeisdorf, Kreis Leobschütz → Gadzowice, pow. głubczycki nr 660-662; s. 116
Schmelzdorf, Kreis Neisse → Śmiłowice, pow. nyski nr 807; s. 141
Schmitsch, Kreis Neustadt → Śmicz, pow. prudnicki nr 1005-1008; s. 50, 102
Schmolitz, Kreis Neisse → Smolice, pow. nyski nr 808; s. 141
Schnellewalde, Kreis Neustadt → Szybówice, pow. prudnicki nr 1009-1013; s. 49, 51, 53, 102, 144
Schodnia, Kreis Oppeln → Schodnia, pow. opolski nr 1309-1311; s. 100
Schoffschütz, Kreis Rosenberg → Sowczyce, pow. oleski nr 1513-1515; s. 93, 136
Schönaue, Kreis Leobschütz → Szonów, pow. głubczycki nr 663-664; s. 91
Schönbrunn, Kreis Leobschütz → Debrzyca, pow. głubczycki nr 665; s. 112
Schöneich, Kreis Rosenberg → Dębień, pow. oleski nr 1516; s. 49, 113
Schönheide, Kreis Grottkau → Łanów (do 1996 Wielochów), pow. grodkowski nr 408; s. 139
Schönowitz, Kreis Neustadt → Szonowice, pow. prudnicki nr 1014-1017; s. 48, 92, 136
Schönwald, Kreis Kreuzburg → Krzywizna, pow. kluczborski nr 519-520; s. 55, 90
Schönwald, Kreis Rosenberg → Świercze, pow. oleski nr 1517-1519; s. 101, 112, 143
Schönwalde, Kreis Neisse → Podlesie, pow. nyski nr 809; s. 141
Schönwiese, Kreis Leobschütz → Krasne Pole, pow. głubczycki nr 666-667; s. 131
Schönwitz, Kreis Falkenberg → Karczów, pow.

niemodliński nr 255-257; s. 54, 118
Schreibersdorf, Kreis Neustadt → Piszczowice, pow. prudnicki nr 1018-1020; s. 49, 92
Schulenburg, Kreis Oppeln → Walidrog, pow. opolski nr 1312; s. 100
Schumm, Kreis Rosenberg → Kuźnica, pow. oleski nr 1520-1522; s. 105, 143
Schurgast Schloss, Kreis Falkenberg → Skorogoszcz, pow. niemodliński nr 258; s. 109
Schützendorf, Kreis Grottkau → Wilkowice, pow. grodkowski nr 409-411; s. 130, 139
Schwammelwitz, Kreis Neisse → Trzeboszowice, pow. nyski nr 810-811; s. 91, 141
Schwandorf, Kreis Neisse → Zwanowice, pow. nyski nr 812-813; s. 141
Schwärze, Kreis Neustadt → Ćwiercie, pow. prudnicki nr 1021; s. 110
Schwedlich, Kreis Grottkau → Jaszów (część miejscowości), pow. grodkowski nr 412-414; s. 90, 139
Schweinsdorf, Kreis Neustadt → Piorunkowice, pow. prudnicki nr 1022-1025; s. 49, 110
Schwesterwitz, Kreis Neustadt → Zwiastowice, pow. prudnicki nr 1026-1027; s. 114
Szczedrzyk, Kreis Oppeln → Szczedrzyk, pow. opolski nr 1312-1315; s. 92
Szczepanowitz, Kreis Oppeln → Szczepanowice (część Opola), pow. opolski nr 1316-1317; s. 100, 143
Sedschütz, Kreis Neustadt → Dziedzice, pow. prudnicki nr 1028-1031; s. 106
Seherrswald zob. Carlshof-Seherrswald (także Carlshof-Seherrswald), Kreis Neustadt → Zbychowice, pow. prudnicki nr 851; s. 48, 144
Seichwitz, Kreis Rosenberg → Zdziechowice, pow. oleski nr 1523; s. 136
Seidlitz, Kreis Oppeln → Siedlice, pow. opolski nr 1318; s. 92
Seifersdorf, Kreis Falkenberg → Skarbiszowice, pow. niemodliński nr 259-260; s. 90
Seiffersdorf, Kreis Grottkau → Jaszów, pow. grodkowski nr 415-416; s. 50, 90
Siebenhuben, Kreis Neustadt → Włókna, także Włókno, pow. prudnicki nr 1032-1034; s. 49, 92
Simmenau, Kreis Kreuzburg → Szymonków, pow. kluczborski nr 521-522; s. 55, 118
Simsdorf, Kreis Neustadt → Gostomia, pow. prudnicki nr 1035-1037; s. 97, 136
Skalung, Kreis Kreuzburg → Skałagi, pow. kluczborski nr 523; s. 55, 118
Skorkau, Kreis Rosenberg → Skorków, pow. oleski nr 1524-1525; s. 93, 143
Skorkau Grunowitz, Kreis Rosenberg → Skorków i Gronowice, pow. oleski nr 1526-1527; s. 54, 105
Skronskau, Kreis Rosenberg → Skrońsko, pow. oleski nr 1528-1529; s. 93
Slawentzitz, Kreis Cosel → Sławięcice, pow. kozielski nr 150-151; s. 138
Slawentzitz Colonie, Kreis Cosel → Sławięcice, pow. kozielski nr 152; s. 138
Slawitz, Kreis Oppeln → Sławice (część Opola), pow. opolski nr 1319-1320; s. 131
Sokollnik, Kreis Falkenberg → Sokolniki, pow. niemodliński nr 261; s. 131
Sonnenberg, Kreis Falkenberg → Krasna Góra, pow. niemodliński nr 262-264; s. 133, 138
Sophienberg, Kreis Rosenberg → Zofiówka, pow. oleski nr 1530; s. 123

Soppau, Kreis Leobschütz → Zopowy, pow. głubczycki nr 668-670; s. 116
Sowade, Kreis Falkenberg → Zawada, pow. niemodliński nr 265; s. 105
Sowade, Kreis Oppeln → Zawada, pow. opolski nr 1321; s. 100
Sprentschütz, Kreis Gross Strehlitz → Sprzęcice, pow. strzelecki nr 1690-1691; s. 96, 103
Springsdorf, Kreis Falkenberg → Brzęczkowice, pow. niemodliński nr 266-267; s. 112
Starrwitz, Kreis Grottkau → Starowice, pow. grodkowski nr 417; s. 134
Steinau Dorf, Kreis Neustadt → Ścinawa-Wieś, pow. prudnicki nr 1038; s. 120
Steinsdorf, Kreis Neisse → Ścinawa Nyska, pow. nyski nr 814
Stephanshain, Kreis Gross Strehlitz → Szczepanek, pow. strzelecki nr 1692; s. 49, 110
Sternalitz, Kreis Rosenberg → Sternalice, pow. oleski nr 1531-1535; s. 32, 113-114, 143
Steubendorf, Kreis Leobschütz → Ściborzycze Małe, pow. głubczycki nr 671-672; s. 91
Steuberwitz, Kreis Leobschütz → Ściborzycze Wielkie, pow. głubczycki nr 673; s. 91
Stephansdorf, Kreis Neisse → Radzikowice, pow. nyski nr 815-818; s. 50, 96, 141
Stiebendorf, Kreis Neustadt → Ściborowice, pow. prudnicki nr 1039; s. 110
Stöblau, Kreis Cosel → Steblów, pow. kozielski nr 153; s. 89
Stöblau, Kreis Neustadt → Steblów, pow. prudnicki nr 1040-1043; s. 110
Stolzmutz, Kreis Leobschütz → Thustomosty, pow. głubczycki nr 674-676; s. 54, 126
Straduna, Kreis Oppeln → Stradunia, pow. opolski nr 1322-1324; s. 98, 127
Stroschwitz, Kreis Falkenberg → Stroszowice, pow. niemodliński nr 268-270; s. 49, 54, 102
Struwitz, Kreis Neisse → Strobyce, pow. nyski nr 819; s. 141
Stubendorf, Kreis Gross Strehlitz → Izbicko, pow. strzelecki nr 1693; s. 118
Suchau, Kreis Gross Strehlitz → Sucha, pow. strzelecki nr 1694; s. 98
Sucholohna, Kreis Gross Strehlitz → Suche Łany (część Strzelec Opolskich), pow. strzelecki nr 1695; s. 96
Suckowitz, Kreis Cosel → Sukowice, pow. kozielski nr 154-155; s. 93
Süssenrode, Kreis Oppeln → Młodnik, pow. opolski nr 1325; s. 100
Tannenberg, Kreis Neisse → Jodłów, pow. nyski nr 820; s. 141
Tarnau, Kreis Oppeln → Tarnów Opolski, pow. opolski nr 1326-1327; s. 134
Tarnitze, Kreis Falkenberg → Tarnica, pow. niemodliński nr 271; s. 54, 90
Tauenzinow, Kreis Oppeln → Okoły, pow. opolski nr 1328-1329; s. 92
Taumlitz, Kreis Leobschütz → Dębnice (część Głubczycy), pow. głubczycki nr 677; s. 91
Tellsruh, Kreis Rosenberg → Kolonia Łonnicka, pow. oleski nr 1536-1538; s. 101, 136, 143
Tempelhof, Kreis Oppeln → Niwki, pow. opolski nr 1330-1331; s. 114, 143
Teschenau, Kreis Cosel → Cieszaków, pow. kozielski nr 156; s. 89
Tharnau, Kreis Grottkau → Tarnów Grodkowski, pow. grodkowski nr 418-420; s. 139
Thomnitz, Kreis Leobschütz → Tomice, pow.

głubczycki nr 678-679; s. 91
Thule, Kreis Rosenberg → Tuły, pow. oleski nr 1539-1540; s. 105, 143
Thursy, Kreis Rosenberg → Turza, pow. oleski nr 1541; s. 105
Tillowitz, Kreis Falkenberg → Tułowice, pow. niemodliński nr 272-273; s. 109
Trawnig, Kreis Cosel → Trawniki, pow. kozielski nr 157; s. 94
Trebitschin, także Trzebitschin, Kreis Rosenberg → Trzebiszyn, pow. oleski nr 1542-1543; s. 93
Trenkau, Kreis Leobschütz → Tarnkowa, pow. głubczycki nr 680; s. 110
Tropowitz, Kreis Leobschütz → Opawica, pow. głubczycki nr 681; s. 117
Trzebitschin, także Trebitschin, Kreis Rosenberg → Trzebiszyn, pow. oleski nr 1542-1543; s. 93
Tschammer Ellguth, Kreis Gross Strehlitz → Ligota Czamborowa, pow. strzelecki nr 1696; s. 110
Tschauschwitz, Kreis Grottkau → Suszkowice, pow. grodkowski nr 421-422; s. 139
Tscheidt, Kreis Cosel → Szczyty, pow. kozielski nr 158; s. 101
Tscheschdorf, Kreis Grottkau → Cieszanowice, pow. grodkowski nr 423-425; s. 90, 139
Tschirmkau, Kreis Leobschütz → Czerwonków, pow. głubczycki nr 682; s. 91
Turawa, Kreis Oppeln → Turawa, pow. opolski nr 1332; s. 109
Turkau, Kreis Leobschütz → Turków, pow. głubczycki nr 683-684; s. 140
Türnitz, Kreis Leobschütz → Ciermięcice, pow. głubczycki nr 685-686; s. 112
Twardawa, Kreis Neustadt → Twardawa, pow. prudnicki nr 1044-1045; s. 106
Ullersdorf, Kreis Grottkau → Ulanowice, pow. grodkowski nr 426-429; s. 106, 139
Ullrichsdorf, Kreis Kreuzburg → Ulrychów, pow. kluczborski nr 524; s. 48, 134
Ulrikendorf, Kreis Rosenberg → Miłęcina, pow. oleski nr 1544; s. 49, 110
Urbanowitz, Kreis Cosel → Urbanowice, pow. kozielski nr 159; s. 138
Uschütz, Kreis Rosenberg → Uszyce, pow. oleski nr 1545-1547; s. 133, 143
Vogtsdorf, Kreis Oppeln → Wójtowa Wieś, pow. opolski nr 1333-1334; s. 92
Voigtsdorf, Kreis Grottkau → Wójtowice, pow. grodkowski nr 430; s. 139
Volkmannsdorf, Kreis Neisse → Włodary, pow. nyski nr 821; s. 141
Vorsicht, Kreis Cosel → Opatrzność, pow. kozielski nr 160; s. 121
Wachow, Kreis Rosenberg → Wachów, pow. oleski nr 1548-1549; s. 93, 105, 143
Wachowitz, Kreis Rosenberg → Wachowice, pow. oleski nr 1550-1551; s. 110, 143
Wackenau, Kreis Neustadt → Wierzbic, pow. prudnicki nr 1046-1048; s. 102
Waldhäuser, Kreis Gross Strehlitz → Podborzany, pow. strzelecki nr 1697; s. 114
Walspek-Rosenhain, Kreis Rosenberg → Gajek, pow. oleski nr 1552-1554; s. 54, 101, 105, 136, 143
Waldorf, Kreis Neisse → Prusinowice, pow. nyski nr 822; s. 91
Walzen, Kreis Neustadt → Walce, pow. prudnicki nr 1049-1051; s. 92, 136
Wanowitz, Kreis Leobschütz → Wojnowice, pow. głubczycki nr 687-689; s. 131
Warmunthau, Kreis Cosel → Warmuntowice, pow. kozielski nr 161-162; s. 96
Warmuntowitz, Kreis Gross Strehlitz → Warmuntowice, pow. strzelecki nr 1698-1699; s. 103
Waschelwitz, Kreis Neustadt → Wasilowice, pow. prudnicki nr 1052-1054; s. 50, 95
Wehowitz, Kreis Leobschütz → Wiechowice, pow. głubczycki nr 690; s. 94
Weiderwitz, Kreis Falkenberg → Wydrowice, pow. niemodliński nr 274; s. 102
Weidich, Kreis Grottkau → Pasięki, pow. grodkowski nr 431-433; s. 50, 130, 139
Weingasse, Kreis Neustadt → Winiary (część Głogówka), pow. prudnicki nr 1055-1056; s. 114
Weissdorf, Kreis Falkenberg → Chróścina, pow. niemodliński nr 275; s. 54, 94
Weitzenberg, Kreis Neisse → Mądrozów, pow. nyski nr 823-824; s. 50, 112
Wendrin, Kreis Rosenberg → Wędrynia, pow. oleski nr 1555-1558; s. 97, 143
Wengern, Kreis Oppeln → Węgry, pow. opolski nr 1335-1336; s. 100
Wernersdorf, Kreis Leobschütz → Bernacice, pow. głubczycki nr 691; s. 128
Weschelle, Kreis Falkenberg → Wesele, pow. niemodliński nr 276; s. 133
Wesendorf, Kreis Kreuzburg → Kobyła Góra, pow. kluczborski nr 525; s. 102
Wichrau, Kreis Rosenberg → Wichrów, pow. oleski nr 1559-1560; s. 132, 136
Wiegenschütz, Kreis Cosel → Większyce, pow. kozielski nr 163-164; s. 94
Wielmirzowitz, Kreis Cosel → Wielmierzowice, pow. kozielski nr 165-166; s. 101
Wienskowitz, Kreis Rosenberg → Stare Więckowice (część Gorzowa Śląskiego), pow. oleski nr 1561-1562; s. 105
Wiersbel, Kreis Falkenberg → Wierzbie, pow. niemodliński nr 277-278; s. 54, 112
Wierschlesche, Kreis Gross Strehlitz → Wierchlesie, pow. strzelecki nr 1700; s. 118
Wierschy, Kreis Rosenberg → Wierzchy, pow. oleski nr 1563; s. 97
Wiesau, Kreis Neisse → Łąka, pow. nyski nr 825; s. 91
Wiese Gräfllich, Kreis Neustadt → Łąka Prudnicka, pow. prudnicki nr 1057-1059; s. 118, 144
Wildgrund, Kreis Neustadt → Pokrzywna, pow. prudnicki nr 1064-1065; s. 144
Wildgrund zob. Eichhäusel-Neudeck-Wildgrund, Kreis Neustadt → Dębowiec, pow. prudnicki nr 877; s. 144
Wilhelmsberg, Kreis Oppeln → Wybłyszczów, pow. opolski nr 1337; s. 49, 100
Wilhelmsthal, Kreis Oppeln → Pasięka (część Opola), pow. opolski nr 1338-1339; s. 92
Wilkau, Kreis Neustadt → Wilków, pow. prudnicki nr 1060-1063; s. 50, 114
Wilmsdorf, Kreis Kreuzburg → Dobiercice, pow. kluczborski nr 526-527; s. 55, 90
Winau, Kreis Oppeln → Winów (część Opola), pow. opolski nr 1340-1341; s. 50, 114
Windsdorf, Kreis Neisse → Wilamowice Nyskie, pow. nyski nr 826; s. 141
Wischke, Kreis Neisse → Wyszaków Śląski, pow. nyski nr 827; s. 141
Witoslawitz, Kreis Cosel → Witosławice, pow. kozielski nr 167-168; s. 89
Woislawitz, Kreis Kreuzburg → Wojsławice, pow. kluczborski nr 528; s. 55, 117
Woistrasch, Kreis Falkenberg → Włostowa, pow. niemodliński nr 279-280; s. 106
Woitze, Kreis Grottkau → Wójcice, pow. grodkowski nr 434-438; s. 50, 97, 131, 139
Wollentschin, Kreis Rosenberg → Wolęcina, pow. oleski nr 1564-1567; s. 113, 143
Wreske, Kreis Oppeln → Wrzoski (część Opola), pow. opolski nr 1342-1343; s. 144
Wronin, Kreis Cosel → Wronin, pow. kozielski nr 169-170; s. 112
Würben, Kreis Neisse → Wierzbno, pow. nyski nr 828; s. 48, 131
Wüttendorf, Kreis Kreuzburg → Bogdańczowice, pow. kluczborski nr 529-531; s. 55, 102, 132
Wysoka, Kreis Gross Strehlitz → Wysoka, pow. strzelecki nr 1701; s. 108
Wysoka, Kreis Rosenberg → Wysoka, pow. oleski nr 1568-1571; s. 108, 143
Wysoka Colonie, Kreis Gross Strehlitz → Wysoka-Kolonia, pow. strzelecki nr 1702; s. 98
Zabierzau, Kreis Neustadt → Zabierzów, pow. prudnicki nr 1066-1067; s. 122
Zarzisk, Kreis Rosenberg → Zarzyska (część Skrońska), pow. oleski nr 1572-1573; s. 109, 143
Zauche, Kreis Gross Strehlitz → Utrata, pow. strzelecki nr 1703; s. 49, 105
Zauchwitz, Kreis Leobschütz → Sucha Psina, pow. głubczycki nr 692-694; s. 54, 126
Zauritz, Kreis Grottkau → Zurzyce, pow. grodkowski nr 439; s. 90
Zawadzki, Kreis Gross Strehlitz → Zawadzkie, pow. strzelecki nr 1704; s. 144
Zawisc, Kreis Oppeln → Zawieś, pow. opolski nr 1344-1345; s. 123
Zedlitz, Kreis Grottkau → Siedlec, pow. grodkowski nr 440-441; s. 90, 139
Zedlitz, Kreis Oppeln → Grabice, pow. opolski nr 1346; s. 95
Zeiselwitz, Kreis Neustadt → Czyżowice, pow. prudnicki nr 1068-1071; s. 50-51, 54, 114
Zelazna, Kreis Oppeln → Żelazna, pow. opolski nr 1347-1348; s. 100
Zellin, Kreis Neustadt → Zielina, pow. prudnicki nr 1072-1075; s. 97, 102
Zembowitz, Kreis Rosenberg → Zębowice, pow. oleski nr 1574-1576; s. 49, 118, 143
Ziabnik, Kreis Neustadt → Żabnik, pow. prudnicki nr 1076-1077; s. 92
Zirkowitz, Kreis Oppeln → Żerkowice, pow. opolski nr 1349; s. 100
Zlattnik, Kreis Oppeln → Złotniki, pow. opolski nr 1350-1352; s. 49, 53, 95
Zlönitz, Kreis Oppeln → Żłonice, pow. opolski nr 1353-1355; s. 49, 53, 95
Zowade, Kreis Neustadt → Zawada, pow. prudnicki nr 1080-1081
Zowade-Golschowitz, Kreis Neustadt → Zawada-Golczowice, pow. prudnicki nr 1078-1079; s. 131
Zülkowitz, Kreis Leobschütz → Sułków, pow. głubczycki nr 695-696; s. 128
Zülz Schloss, Kreis Neustadt → Biała-Zamek, pow. prudnicki nr 1082
Zuzella, Kreis Oppeln → Żuzela, pow. opolski nr 1356-1357; s. 127
Zyrowa, Kreis Gross Strehlitz → Żyrowa, pow. strzelecki nr 1705-1706; s. 110
Zywodecztütz, Kreis Oppeln → Żywocice, pow. opolski nr 1358-1360; s. 92

Summary

A. Starczewska-Wojnar

Sealed memory of the community. Legal and communicative functions of rural seals based on the example of western districts of the Regierungsbezirk Oppeln in 1816–1933, Opole 2020

The publication contains three main research objectives. The first pertains to studying the legal functions of the seals, as well as the mandatoriness and scope of their application. The second objective referred to the most comprehensive description of the physical features of rural seals, beginning with the chronology of their origins, through the principles of designing seals and making seal moulds, followed by the study of dimensions and materials used to make seal imprints, and finishing with the analysis of the seal inscriptions. This scope of research does not include the analysis of the seal imagery, as it is the basis of the third research objective, based on the thesis that in the sphragistic material the phenomenon of repetition of seal imagery was common. Accordingly, the typology of rural seals and the sources of this phenomenon's formation was established.

The scope of the archival search and the research itself included the territory of ten western district of the Regierungsbezirk Oppeln. The chronological frames of the studied sphragistic material are set by the formation of the Regierungsbezirk Oppeln as a new administrative unit in 1816 and the year 1933 constituting a time caesura prior to the changes in administration and seal images in the Third Reich.

The first chapter characterizes self – government and judiciary system in the rural areas since the implementation of the General State Laws for the Prussian States and the General Judiciary Ordinance for the Prussian States. Two main legal acts were also analyzed: the Rural Police Ordinance of 1804 and the instruction for the village administrators of 1806, both providing detailed regulations normalising the functioning of self – governments and the rural courts of justice. Moreover, the following were analyzed: the Prussian state authority ordinances of 1741–1933.

Chapter two contains the description of the obtained sphragistic materials, referring to the problems with its identification and discussing the seal inscriptions. It presents inventoried archival material from 839 localities of ten district of the Regierungsbezirk Oppeln, consisting of 1706 seals.

Chapter three characterizes the legal function of rural seals. The analysis of legal provisions presented in the dissertation, contrasted with the practice of functioning of Prussian communal administration

showed that the obligatoriness of its application of seals in communal official actions was regulated in two fields: of the communal self – government and of the rural court of law. In court services, document sealing resulted from the tasks within the scope of the voluntary jurisdiction, which the notaries and local courts of law delegated to unqualified rural courts. These included registering last wills and testaments, recording prenuptial agreements, announcing custody cases or securing commodities seized within execution enforcement. The most significant part of a rural court's activity consisted of cases delegated by a professional judge as a result of *periculum in mora* conditions (*Gefahr im Verzuge*). The catalogue of delegated tasks listed actions within the scope of voluntary jurisdiction (*freiwillige Gerichtsbarkeit*), which required simple authentication, and for which the provisions of law did not require the notarial or court form. Attestations issued to the parties bore the power of certificates, and they were issued based on the necessity of providing justification for a party's absence in the court proceedings or for the needs of another office, thus constituting a certificate in proceedings conducted by a professional judge.

Chapter four is devoted to the description of communicative functions of the discovered seals, organizing the discovered material into thirteen separate groups in compliance with the typology proposed by the author. It was demonstrated that the image on the seal was closely related to the representation of a commune's everyday life and contained references to signs recognizable for the inhabitants. The cultural meaning of the seal as the identification sign of a village was demonstrated through linking the seal image to the professional life, population activities or the local history, tradition and beliefs.

An integral part of the dissertation is constituted by the catalogue of the collected material containing 1706 seal imprints. The catalogue presents a collection of seal imprints constituting authentication measure for documents signed by the sołtys and rural courts of the western districts of the Regierungsbezirk Oppeln in 1816–1933. The collection also contains seals used in the Habsburg era since 1722 when they included the same image as in the Prussian period.

Zusammenfassung

A. Starczewska-Wojnar

Abdrücke eines kollektiven Gedächtnisses. Rechtliche und kommunikative Funktionen der Gemeindesiegel am Beispiel der westlichen Landkreise der Regierung Oppeln in den Jahren 1816–1933, Opole 2020

Die vorliegende Publikation verfolgt drei Forschungspostulate. Erstens sollen die rechtlichen Funktionen von Siegeln, sowie die Pflichten und Rahmen derer Verwendung untersucht werden. Zweitens sollen die Gemeindesiegel so umfassend, wie nur möglich beschrieben werden – von der Entstehungschronologie, über Regeln des Siegelentwurfs und die Anfertigung von Siegelstempeln, sowie die Untersuchung der Größe und Stoffe, die zur Anfertigung der Abdrücke verwendet werden, bis zur Analyse der Siegelumschrift. Zu diesem Untersuchungsbereich zählt jedoch nicht die Analyse der Siegelbilder, denn diese bildet die Grundlage des dritten Forschungspostulats, das auf der These basiert, dass die Wiederholung von Siegelbildern im sphragistischen Material ein allgemeines Phänomen sei. Entsprechend dazu wurde eine Typologie der Gemeindesiegel und der Entstehungsquellen dieses Phänomens bestimmt.

Der Untersuchungsbereich erstreckt sich auf das Gebiet von zehn westlichen Landkreisen der Regierung Oppeln. Den Zeitrahmen des untersuchten sphragistischen Materials legt einerseits die Entstehung der Regierung Oppeln als neuer Verwaltungseinheit im Jahr 1816 und andererseits, das Jahr 1933, welches eine zeitliche Zäsur vor Änderungen in der Verwaltung und den Siegelbildern im Dritten Reich bildet, fest.

Im ersten Kapitel wurden die Selbstverwaltung und das Gerichtswesen in den Dörfern charakterisiert, seit Einführung des *Allgemeinen Landrechts für die Preussischen Staaten* und der *Allgemeinen Gerichtsordnung für die Preussischen Staaten*. Analysiert wurden zwei grundlegende Rechtsakte: *Dorf Polizey Ordnung* (1804) und *Instruction für die Dorf Scholzen in Schlesien und der Grafschaft Glatz* (1806), welche die Funktionsweise der Selbstverwaltung und des Dorfgerichts genau regelten. Zudem wurden die Verfügungen der preußischen Staatsgewalten aus den Jahren 1741-1933 analysiert.

Im zweiten Kapitel wurde das gefundene sphragistische Material beschrieben, wobei auf das Problem mit dessen Identifizierung gedeutet und die Siegelumschriften besprochen wurden. Umschrieben wurde auch das inventarisierte archivarische Material aus den 839 Ortschaften der zehn Landkreise der Regierung Oppeln, welches 1706 Siegelabdrücke bilden.

Im dritten Kapitel wurde eine Charakteristik der rechtlichen Funktion von Dorfsiegeln durchgeführt. Die in der Dissertation vollzogene Analyse der Rechtsvorschriften, verglichen mit der Funktionsweise der preußischen Gemeindeverwaltung, hat erwiesen, dass die

Anwendungspflicht von Siegeln in den Amtshandlungen der Gemeinde in zwei Bereichen geregelt wurde – der Selbstverwaltung der Gemeinden und der Dorfgerichte. In den Handlungen des Dorfgerichts folgte das Signieren der Dokumente aus den Aufgaben im Bereich der freiwilligen Gerichtsbarkeit, welche von Notaren und den örtlichen Gerichten auf die unqualifizierten Dorfgerichte zediert wurden. Zu diesen Aufgaben zählten: die Annahme von Testamenten, das Protokollieren von Eheverträgen, die Bekanntgabe von Vormundschaftssachen oder die Siegelung bei Vollstreckung der Exekution. Den wichtigsten Teil der Dorfgerichtstätigkeit bildeten die Angelegenheiten, die vom Berufsrichter wegen Gefahr im Verzuge aufgetragen wurden. Im Verzeichnis der aufgetragenen Angelegenheiten wurden Tätigkeiten aus dem Bereich der freiwilligen Gerichtsbarkeit erwähnt, die eine einfache Beglaubigung erforderten und bei denen die Rechtsvorschriften keine notarielle oder gerichtliche Form forderten. Die Atteste, welche den Parteien ausgestellt wurden, hatten die Kraft einer Bescheinigung und wurden wegen Notwendigkeit der Entschuldigung der Abwesenheit einer Partei während eines Gerichtsverfahrens oder für andere administrative Zwecke ausgestellt, wobei sie desgleichen eine Bescheinigung im vom Berufsrichter geführten Verfahren darstellten.

Das vierte Kapitel wurde der Beschreibung von kommunikativen Funktionen der gefundenen Siegel gewidmet. Dabei wurde das ermittelte Material in dreizehn unterschiedliche Gruppen, nach einer von der Verfasserin vorgeschlagenen Typologie, geteilt. Es wurde nachgewiesen, dass das Bild auf dem Siegel eng mit der Darstellung des allgemeinen Lebens der Gemeinde zusammenhängt und sich auf Zeichen bezieht, die für die Ortsbewohner lesbar sind. Das Siegel besitzt auch eine kulturelle Bedeutung und kann als Identitätszeichen eines Dorfes wahrgenommen werden. Dies wurde bewiesen dank der Verbindung des Siegelbilds mit dem beruflichen Leben, den Beschäftigungen der Bevölkerung oder der lokalen Geschichte, Tradition und dem Glauben.

Einen integralen Bestandteil der Arbeit bildet ein Katalog der 1706 gesammelten Siegelabdrücke, die als Mittel zur Beglaubigung von Dokumenten, die von Ortsvorstehern und Dorfgerichten der westlichen Landkreise der Regierung Oppeln in den Jahren 1816-1933 benutzt wurden. In der Sammlung wurden auch Siegel berücksichtigt, die im Habsburger-Zeitraum ab 1722 benutzt wurden, wenn bei ihnen das gleiche Bild, wie in der preußischen Zeit, verwendet wurde.

Aleksandra Starczewska-Wojnar – doktor nauk humanistycznych, historyk-archiwista, regionalistka i dydaktyk.

Kieruje Oddziałem Udostępniania i Informacji Archiwum Państwowego w Opolu i od lat popularyzuje źródła archiwalne w badaniach historycznych. Inicjatorka i organizatorka wielu wydarzeń kulturalnych na terenie Opolu. Współautorka strony internetowej Powstańcy Śląscy.pl, która w 2019 roku uzyskała miano Wydarzenia Historycznego Roku w kategorii Edukacja i multimedia w plebiscycie organizowanym przez Muzeum Historii Polski.

Zainteresowania badawcze skupia na historii społecznej oraz funkcjonowaniu gmin wiejskich rejencji opolskiej w XIX i XX wieku. Autorka licznych artykułów dotyczących historii regionu oraz współautorka książek: *Lista żydowska – jeszcze jedno świadectwo Holokaustu* (2014), *„Ty bestya! Ty kamelo!” Agresja językowa w polszczyźnie śląskiej (1845–1938)*. *Wypisy źródłowe z akt sądów rozjemczych powiatu strzeleckiego przechowywanych w Archiwum Państwowym w Opolu* (2015) oraz *„Przeczytano, przyjęto, podpisano”. Polskie protokoły sądów rozjemczych w powiecie strzeleckim w XIX wieku. Edycja źródłowa ze zbiorów Archiwum Państwowego w Opolu* (2017).

Jest to przede wszystkim nowoczesna monografia dotycząca śląskiej sfragistyki wiejskiej, w szerokiej perspektywie chronologicznej i obszernej terytorialnie. Podejmowana problematyka od strony źródłowej jest pozornie jednorodna, ale bogactwo wizerunków napieczętnych czyni ich analizę niezwykle atrakcyjną i wieloaspektową. Dotyka bowiem problematyki znajdującej się w kręgu badań wielu dyscyplin, w tym prawa, toponomastyki, etnografii. Autorka swobodnie porusza się w materii społecznej, administracyjnej, prawnej, kulturowej. Dotarła do najważniejszych dla tego zagadnienia zasobów archiwalnych. (...) Z całą pewnością (publikacja) wypełnia dotkliwą lukę dotyczącą problematyki prawno-administracyjnej i społecznej wsi śląskiej XVIII–XX wieku. Nie tylko będzie dużą pomocą w dalszych badaniach w zakresie nauk pomocniczych historii i historii Śląska XVIII–XX wieku, ale także z zakresu prawa tego okresu, językoznawstwa, etnografii, kulturoznawstwa, komunikacji społecznej i innych.

Prof. dr hab. Rościsław Żerelik
Uniwersytet Wrocławski

 **ARCHIWA
PAŃSTWOWE**
ARCHIWUM PAŃSTWOWE W OPOLU

ISBN 978-83-956475-6-7

ISBN 978-83-7395-905-7